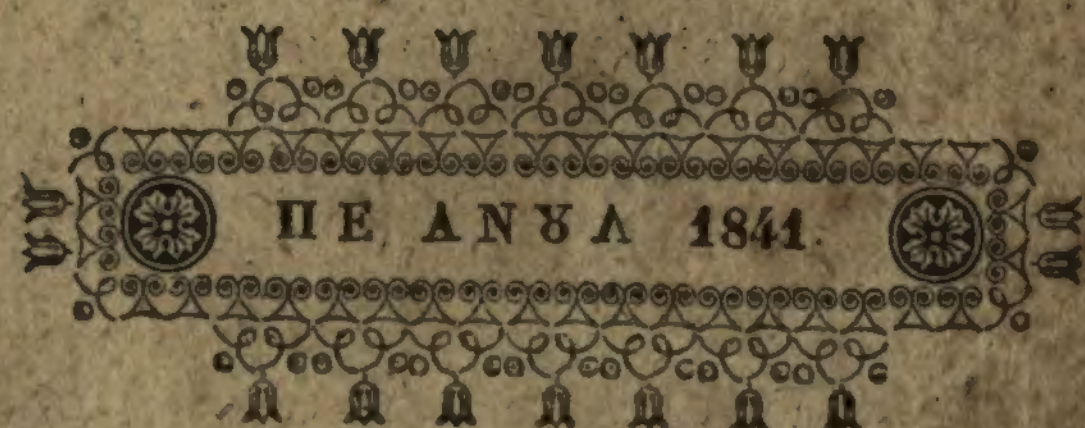

ГРОАНА
ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ЦЕНТРЪ

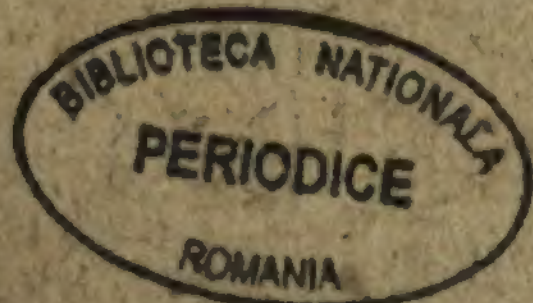
АНДЕЛЕТИЧІРЕА МОЛДО-РОМѢНІАТОР.

Іашіі,

ЛА ІНСТІТУТЪА АЛЕІНЕІ.

1841.

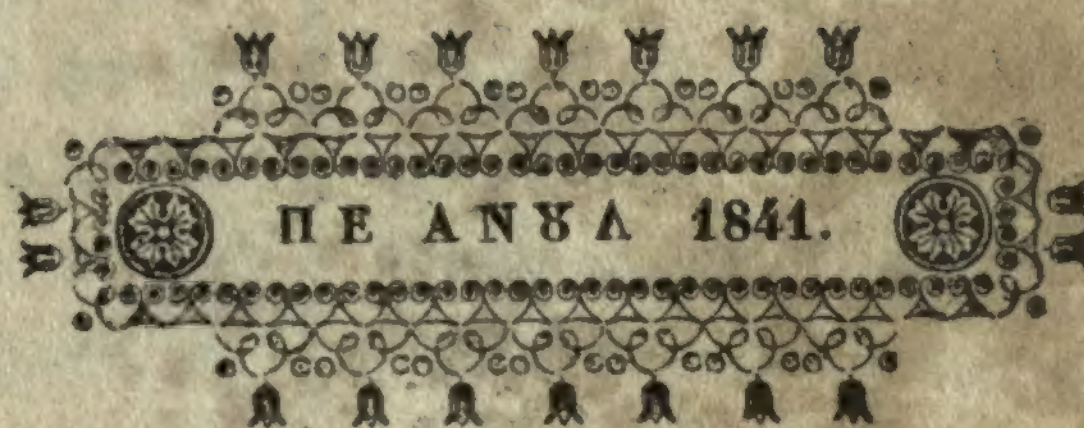

ІКОАНА
ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

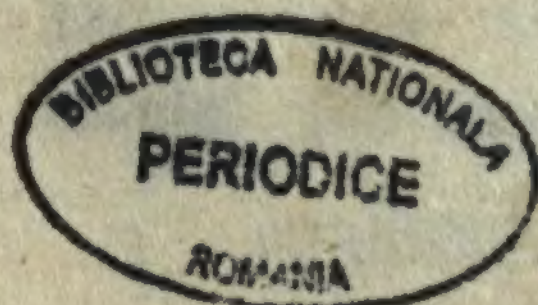
АНДЕЛЕТІЧІРЕА МОЛДО-РОМѢНІАОР.

Іашіі,

ЛА ІНСТІТУТА АЛБІНЕІ

1841.

1840

J. M. V. I.

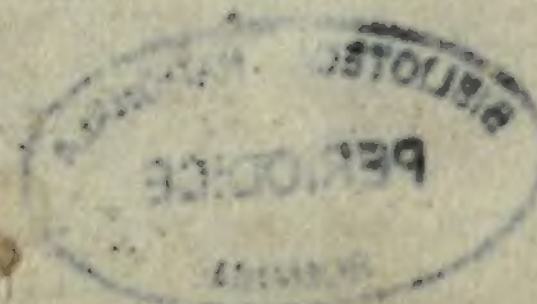
—

1840

1840

1840

1840

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЕ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 1.

ІЗШІІ.

1841.

ДЕСПРЕ ФЕРІЧІРЕА МОРАЛЪ ШІ БІНЕЛЕ МАТЕРІАЛ.

Нетъгъдъіт есте къ съфлетъл нострѣ чере неконтеніт; авіе аў къщігат лѣкрѣл чел до-ріт, іатъ къ маї чере алта; ші тоатъ лѣмеа нѣ л'ар дндестѣла. Немърцініреа есте сінгърѣл къмп че і се къвіне, дн зрмѣ, змфлат сар нѣ сътѣ-рат къ ачеа че аў днгіціт, ел се арѣнкъ дн сі-нѣл Ырзіторѣлѣї ынде се днтрѣнеск тоате а не-мърцініреї чеї депліне, дн тімпѣ ші дн спаціе. Анімаліле (довітоачіле) нѣ сѣнт тѣрѣзрате де ачеа нѣдежде каре се аратъ дн ініма омѣлѣї; еле фърѣ префет афунг норочіреа лор чеа маї маре; ын пік де іарѣл дндестѣлеазъ пре міелѣ, ын пік де сѣнѣ пре тігрѣ.

Деакъ, дѣпре зічереа а ынѣрї філософї, сар креде къ нѣмаї днформареа органілор ар фі сінгѣра деосевіре днтре ом ші днтре анімал, ачеаста сар пѣте прїімі пентрѣ лѣкрѣріле кеар нѣмаї матеріале; дар къдетѣлѣї меї чеї пасѣ де мѣна ме, кънд дн лініщеа нопції, ел се аналѣ дн ноіанѣл спаціеї (днфлѣне) пентрѣ

де а къѣта аколо пре Орѣндзіторѣл лѣмеї ші а стелелор ненѣмѣрате? Дече нѣ фаче боѣл ка ші міне? Окїї лѣї сар фі дестѣї; къч днтрѣ ачеастъ нїмік л'ар зѣнѣта браделе сеаї пічоаріле меле. Ел поате а се кълка певердеаѣ, капѣл ал рѣдіка спре черѣ ші прін мѣдетеле сале а кема пре фїінѣа чеа некѣноскътъ де каре се змпле тоатъ лѣмеа. Днѣс нѣ; преферінд (протїмісінд) еарѣа че о калкъ, ел нѣ днтреавѣ дн днѣлѣімеа тѣрїлор пре соаріле ші пре лѣчеаферїї че сѣнт марторїї фїінѣеї Дѣмнезеещї. Ел есте не-сїмѣтор ла прївіреа натѣреї, фѣрѣ а препѣне къ кеар ші ел есте арѣнкат сѣб копачѣл ынде за-че, ка омікъ прѣѣл а днцелепчїнеї Дѣмнезеещї.

Аша дар сінгѣра фїінѣѣ каре каѣтъ аѣарѣ де сіне, ші каре нѣ есте тотѣл пентрѣ сіне, есте омѣл. Спѣн къ попорѣл нѣ сїмѣ ачеастъ не-лініще; къчї остенелїле сале л'ар фі депѣртѣнд де ла асемїне дорінѣ, ші къ сетеа ферїчі-реї сале ар стѣнѣіо дн а лѣї сѣдоаре. Днѣс

дакъ іа відем лѣкрѣнд шесъ зіле; спре а авеа
дн зіа а шептеа вре о плъчере; кѣнд дорінд
пърѣре репаос ші не афлѣндѣл нічї одать, со-
сеще ла мормѣнт фъръ съ фї днчетат де а
дорї, оаре съ поате зіче къ шї ел нѣ сімте днѣ-
флареа чеа секретъ че аў тоцї оаменїї пентрѣ
ѣн бїне неѣносѣт? Де ѣнде віне ачел ін-
стїнкт (*) меланхолїк де каре се кѣпрїнде шї
омѣл сътеан? Адесеорї дѣмїніка сеаў дн зі де
сърѣѣтоаре, кѣнд тоцї лѣкѣиторїї саў дѣс съ се
роаѣе кѣ съчерїторѣл карїле алеѣе греѣнте а
де ла негїнѣ, ам вѣзѣт ѣн сетеан сїнгѣр шезїнд
ла ѣша бордеѣлѣї сеў; плекѣнд ѣрекеа ла сѣ-

нетѣл клопотѣлѣї; ел ера акѣѣндат дн гѣндѣрї;
пре ел нѣл змїнтеа кѣнтїкѣл пасерїлор а арїеї
чеї апропїете, нічї інсектіле че мѣрмѣра дн ѣѣрѣл
сеў. Ачеа фїгѣрѣ новїлѣ а омѣлѣї, ачеа фрѣнте
дналтѣ, де шї де грїжі вѣздѣїтѣ; ачеле ѣмере
ѣмерїте де о коамѣ неагрѣ, тоатѣ ачеа фїїнѣѣ
мѣреаѣ, де шї мїсерѣ (сѣракѣ), оаре нѣ гѣнде
ла алт чеа декѣт нѣмаї ла челе пѣмїнтеѣї. Пе
кѣнд дн немїшкаре ѣѣне окїї пїнтїї дн пѣмѣнт;
адѣчере амїнте алѣї Дѣмнезеѣ і рѣсѣрѣ кѣ
сѣнетѣл клопѣтѣлѣї бїсерїческ. (Ва ѣрма.)

(*) Оаре каре сїмпїре каре повѣзѣще пе довїтоаѣе дн а лор
лѣкрѣрї механїче.

МІЖЛОК ДЕ А ЛІПІ КІХРІМБАРІѢЛ.

Спре а ліпї ла ѣн лок доѣѣ ѣѣкѣї де ам-
ѣрѣ (Кїхрїмбарї), треѣѣе ачесте ѣдате кѣ Kalı
causticum, шї днѣлзїндѣсе пѣцїн съ се ліѣеа-

скѣ ла олалтѣ. Ачесте ѣѣкѣї се вор дмпрѣѣ-
на аша де бїне, днѣт нѣ се ва кѣноаѣе нічї
де кѣм, кѣ сѣнт ліпїте.

ЛАПЕРѢС.

Ачест нѣме есте кѣносѣт дн Молдова дїн
пїеса, кѣ каре ла 1837, елевїї Консерваторѣлѣї
фїлармонїк, аў дескїс репрезентацїїле театрѣлѣї
пационал, шї каре кѣ атѣта плъчере саў поѣторїт.
Ної вом дмпѣртѣшї оарекаре шїїнѣѣ деспре а-
чест ѣрѣват.

Днтре навїгаторїї (плѣтїторїї) карїї аў черкат
пѣмѣнтѣл нѣ есте нічї ѣнѣл а кѣрѣна нѣме съ
фїе маї кѣносѣт декѣт а лѣї Лаперѣс, поате
къ ачеста съ траѣе дїн ненорочїтѣл сѣѣр-
шїт а кѣлѣторїеї сале. Днѣмплѣрї марї спо-
реск дн пѣцїн тїмп файма ѣнѣї ом, шї ѣї даў
адесе маї мѣлтѣ стрѣлѣчїре декѣт о лѣн-
гѣ ѣрмаре де фанте вестїте, тоате днкоронате
кѣ лаѣде. Се паре кѣ лѣпта шї сѣѣерїреа фїїнд
кондїцїа пропѣшїрїлор ноастре дн ачестѣ лѣме,
статорїїческ ѣн фел де еквїлїбрїе (асѣмѣнаре)
днтре ненорочїрїле неаѣентате пре каре леаў
рѣѣдат кѣ чеа маї маре ѣрѣѣѣе пѣнѣ дн

сѣѣршїт, шї днтре лѣкрѣрїле че съ пот фаче
дн маї мѣлт тїмп, аѣрора остенеле се дїспѣр-
ѣѣск дн фїеѣекаре зі дн пѣрїї де о потрїѣѣ.

Дн діастїмѣ де трезечї де анї секретѣл соар-
теї лѣї Лаперѣс нѣ неаў фост кѣносѣт, шї де
шї кѣноаѣем астѣзї попоарѣ мартѣре, де шї кѣ-
ноаѣем шїрѣрїле де стѣнчї дн каре рѣпосазѣ че-
ле маї мїчї сѣѣрмѣтѣрї а фрегателор сале, аѣем
кѣ тоате ачесте марї дндоелї деспре соарта а-
челора карїї скѣѣѣрѣ дн прїмеждїї, деспре моар-
теа лор шї поате кеар днѣѣшї деспре віѣѣѣїреї
а орї кѣрѣеа днтре еї.

Лаперѣс аў днтрат фоарте тѣнѣр дн марїна
Францїеї, аў фост ла ѣн маре нѣмер де ѣѣтѣлїї, аў
транспортат пе мѣлцї оѣенї бравї пе фрегателе са-
ле шї кѣѣѣтѣ ѣн пост чїнстїторѣ днтре Офїцерїї
чїї маї днсемнаѣї, днплїїнїнд кѣ атѣта фѣрїчїре шї
оменїе о днсѣрчїнаре кѣѣѣ дар неаѣѣратѣ де
сѣѣѣѣма аѣезѣмѣнтѣрїле Енглезе дн ѣаѣа лѣї

Хадзон дн Америка. Лаперс аў зніт ла кэражэл ші депріндера че аў арьтат прецэітэл фолос де а навіга пе тоате мьріле пьмжитэлэй атят дн тімп де рьзбоае кьт ші дн тімп де паче, де ла 1774 пьнь ла 1778. Пентрз а сале днсэшірі саў алес де кьтрз Лэіз XVI комендант знеі кьльторії де дескоперірі.

Се шіе кьт де мэлт нубеа Лэіз XVI шіінцеле

Географіче, ел днпрезехь кь Флезрі аў дн-токміт інстрэжціле дэпъ каре тревзіа сь зрме-зъ Лаперс, пентрз а зрмьрі ші а дндепліні лэкрьріле лэй Коок. Ачесте інстрэжцій, дэпъ ра-портэл хідрографік, се фак днкъ ші маї днсем-нате прін прінціпіле оменіреї че сьнт дн еле-лэмьріте.

(Ва зрма).

ПАЛАТЪЛ МЪНІЦІПАЛ ДН БРЪКСЕЛА.

Капітала де астъз а крьіей Белдіей, Брѣксела, есте зна дн челе маї днсемнате ші маї фрѣмоасе по-літій а Европеї, пентрз каре лэжэіторії еї о нѣ-меск „Парісѣл мік,“ ші де вро зъче ані ії се дндслетніческ фоарте мэлт а іміта днтрз тоате пе вечіні лор де ла малэл ріэлэй Сейна. Брѣк-села есте ашезатъ парте пе о кълме де деал ші парте пе зн шес лжнгъ малэріле мікэлэй ріѣ Сenna, кареле різреаъ поалеле деалэлэй. Лэніцімеа еї де ла поарта де Лаекен пьн ла ача де Хал есте ка де цѣмьтате чеас, іар лэцімеа де ла поарта де Левен пьнь ла ача де Фландра ка де зн патрар. Еа аре 9500 де касе кь о дмпопораре де 100,000 сѣфлете дмпрезнь кь лэжэіторії сьвѣзргьрілор (маха-лалелор). Прекъм ла тоате політііле, че сьнт ашезате дін векіме, асеміне ші аїче се веде о маре деосевіре а кварталэлэй чел векі де ачел маї ноѣ. Ъліцеле політіей векі сьнт стрімте ші нерегълате, іар ачесте маї ноѣ ларці, регълате, ші се пот асемьна кь ѡліцеле ші піацеле челе маї фрѣмоасе а челораланте капіталій дін Европа.

О піаць вреднікъ де днсѣмнат атят пентрз а еї векіме, кѣм ші пентрз мьреаца архітек-тэръ а зідірілор де пін прецур дн Брѣксела, есте „піаца чеа маре“ афьлтоаре дн між-локъл політіей. Маї о днтреагъ парте а пі-ацій кьпрінде палатэл мѣніціпал, іаръ дн прежма лэй се афьл маї мэлте зідірі марі, каре де ші аў сѣферіт фоарте мэлте де мѣні-

ле попорѣлэй тэръат дн времеа револэціей де ла днкіерса веакэлэй трекът, тотъш дмѣ-цѣшазъ зрме вредніче де мірареа а стрьлэчірей лор де маї наїнте. Дін ачест шір де зідірі се днсемнеазъ маї алес палатэл Крѣеск ші каса нѣмітъ латъ, каре дін днчепът саў дн-тревзінцат ка палат мѣніціпал. Ачеста дін зрмъ саў зідіт де піатръ ла 1518 дн локъл челеї векі, че ера де лемн, ші ла 1625 саў днфрѣмсецат дін ноѣ де кьтрз Інфанта Іса-бела.

Пе ачаестъ піаць се фак іармароачеле ші пе-депселе пѣзліче. Де аїче се порнеск шепте ѡліце, каре днсѣ маї тоате сьнт стрѣмбе ші днтѣнекоасе, фїнд фѣкѣте фьръ ддоалъ дн аніі чїї дінтї а зідірей політіей векі, дн каре време днкъ нѣ се днтревзінца планэріле ре-гълате.

Палатэл мѣніціпал де астъзі дін Брѣксела, а-кьрѣна дмѣцѣшаре се веде дннѣмьрэл ачеста, есте негрешіт чеа маї фрѣмоасѣ зідіре готікъ дн тоатъ Белдіа. Темеліа еї саў пѣс ла 1401 ші саў сьвѣршіт токма ла 1442, ачест палат есте де піатръ фоарте вьртоасѣ ші формеазъ зн патрз знгїй кь о кѣрте де асеміне формъ. Партеа са чеа маї днсѣмнатъ есте тѣрнѣл де о днѣлціме де 416 палме, пе а кьрѣна вьрѣ се афьл о статѣъ полеітъ а сѣ. Міхал дннал-тъ де 19 палме. Дрепт сѣнт ачест тѣрн есте поарта, че нѣї фѣкѣтъ кеар ла міжлок, каре

нерегълатець дмпадінеазъ оаре че фремсеца зі-
діреї, ші ачеастъ дмпрецъраре саѹ причінзїт
прїн бомбардїреа дїн 1695, кжнд партеа дїн
дреапта саѹ стрїкат, шї апої саѹ зідїт ла лок
чева маї днгъстъ.

Ачеастъ колосаль зідіре се алкътъеще дїн
доъ ржндерї, фїешкареле кжте къ 19 ферестї,
ші къ ферестїле де дос а търнзлзї алкътъеск

зї нзмър де 40, днтре кареле сжнт фъкзте
локърї пентръ статъеле регенцїлор шї алтор
бървацї вестїцї а църїлор де дос. Днтре ал-
теле тоатъ фапада зідіреї есте пре фремос
дмповобїтъ къ піетре съпате, шї ла амжндоъ
капетеле фападаї сѹ дналцъ кжте зї търн мїк
дн шесъ колцърї.

С. С. Б.

КАЛЪЛ КВАГА.

Квага сеаѹ Кваха, нзмеле ачестъї анімал дїн
гензл калор, каре дн тїмпърїле де маї наїнтѣ
сѹ сокотеа де Цебръ, есте де неам Отентот дїн
Африка. Ачест анімал есте чева маї грос де
кжт Цебра, наръ дзлпъ форма дїн афаръ самънъ
зїне къ еа. Ърекїле лзї сжнт маї скърте, коло-
рзл трзпзлзї де деасъпра есте кастанїѹ днкїс-
Цантїчїле, пзлпеле шї пічоарїле сжнт албе, фъ-

ръ алте пете саѹ дънцї; наръканъл, гръмазъл
ші коама аѹ дънцї регълате негрї шї се днтїнд
де ла гръмаз пънъ песте спате. Пе ла пжнтїче
сѹ піерд дънцїле шї нъ адънг пънъ ла шолдърї.
Днтре дож дънцї албе есте зїна кастанїе дескїсъ,
шїбате чева дн алъ. Де ачест колор есте шї пъ-
рзл къ каре пе ѡрекї сѹ акопере коама чева кам
латъ. Пічоареле сжнт скърте, копїта вжртоасъ

неагръ ші сеамънъ май мѣлт къ а кайлор декът къ а Цебрей. Партеа върѣтеаскъ ші фемекас-къ аў тот ачеле семне, къ тоате ачесте коло-рѣл хармасарѣлѣ есте май дескис. Ан сѣд Африка съ афль чете дитреѣ де Кваѣ. И сѣнт ѣцѣ, спѣріошѣ ші пентрѣ ачеа къ греѣ съ прѣнд, ші нѣ петрек ла ѣн лок къ Цебрѣле.

Пе лѣнгъ ачесте сѣнт въртошѣ, къ кѣраж, нѣтѣнѣ, звѣрлѣ лесне къ пѣчоарѣле ші мѣш-къ. Съ зѣче, къ и сѣ пот апѣра нѣ нѣмаѣ де Хиене, дарѣ дѣкъ ші нѣвълескъ асѣпра ачестор фѣнаре, кънд сѣ апропѣ де дѣншѣ саѣ де мѣн-зѣ лор.

Фѣнд къ и нѣ сѣнт аша де сѣлбатѣчѣ къ Цебра, апоѣ дѣ сѣд Африка фѣрѣ дѣноалѣ сар пѣтеа цѣне къ маре фолос ка довітѣаче де касѣ дакъ оаменѣ сар остенѣ а дѣвѣца мѣнзѣ. И май лесне сѣ пот дѣмѣлѣнзѣ де кът Цебрѣ. Ын

мѣнз тѣнѣр прѣнзѣндѣсѣ съ фаче дѣ сѣртѣ време аша де дѣместѣк, дѣкът алеаргѣ дѣпѣ оаменѣ спре а фѣ нетѣзѣт ші дѣзмердат. Авем пѣлде, къ ачест фел де Кваѣ тѣнерѣ саѣ дѣха-мат ла трѣсѣрѣ алыѣреа къ кай. И сѣ депрѣнд шілакѣлѣрѣе. Цѣрѣ е арѣноасе (нѣсѣноасѣ) а сѣд-Афрѣчѣ сѣнт патрѣа ачестор кай. Ы сѣ дѣнде-стѣлеазѣ къ нѣтрѣцѣл чел май прост ші нѣ сѣнт сѣнѣшѣ атѣтор воале, прѣкъм кай дѣн Еѣропа, че сѣ адѣк дѣ Африка. Че сѣ атѣнде де фѣреа ачестор анѣмале, апоѣ ачаста сѣ потрѣвѣще дѣнокмаѣ къ а кайлор. Нѣкезарѣа лор есте май мѣлт ѣн ѣрлет декът некезарѣ, ші самънъ къ сѣнѣтѣл Ква саѣ Кѣа. Кваѣѣ ѣрѣск локѣрѣле лѣкъѣте нарѣ май къ самѣ пе ѣнде саѣ ашѣзат Еѣропей, ші пен-трѣ ачеа сѣ траг ла локѣрѣпѣстѣѣ. Отѣнтоѣѣ мѣ-нѣнкѣ карнеа лор. —

Н. Г-ѣ

ГВАРДІА ДЕ ФЕМЕЙ А ЛѢЙ РѢНЦІТ-СІНГ.

Рѣнцѣт-Сѣнг Прѣнцѣл де Лахор, аша історѣсѣче кълѣторѣл Бѣрнес, ера дѣ кѣртеа са омѣл чел май сѣмпѣлѣ дѣмерѣкат. Ноѣ лам афлат шѣзѣнд пе ѣн скаѣн ші дѣнкѣндѣрат де 30 пѣн ла 40 фе-меѣ дѣнцѣѣтоаре дѣмерѣкатѣ дѣ страѣ върѣтѣшѣ. Ачесте ера май тоате дѣн Кашмѣр ші дѣн мѣнцѣѣ дѣнвѣчѣнаѣѣ, кѣрѣра натѣра лѣ хѣрѣзѣсѣ о вѣошѣ ші о фѣрѣмсеѣнѣ неспѣсѣ. Статѣл ші фѣцѣле ачестор дѣнцѣѣтоаре ера фѣарте мѣчѣ, ші дѣмерѣкъмѣнтеа лор сѣмѣна къ ачеа спанѣолѣ, дѣнармате фѣнд фѣ-ешкаре къ въкѣре ші къ аркѣрѣ дѣмѣнѣ, се арѣта фѣарте бѣне. Фѣрѣмѣѣца окѣлор лѣкъѣторѣлор де Кашмѣр есте вѣстѣтѣ дѣ поезѣа Орѣентѣлѣѣ, ші а-

честе Дѣанѣ (ѣжне дѣнармате) дѣмѣѣцоша прѣвѣ де окѣ фѣрѣмошѣ кеар ка нѣще пѣетре прѣѣѣоасѣ де колор негрѣ. „Ачѣста, зѣсѣ Рѣнцѣт-Сѣнг, есте ѣнѣл дѣн рѣгѣментѣле мѣле, дѣсѣ оаменѣѣ ворѣеск, къ сѣ нѣ леаш пѣтеа дѣсѣпѣлѣна;“ карѣ обсерѣвациѣ пе ноѣ неаѣ десѣѣтат ші фѣарте мѣлт аѣ плѣкъѣт аче-лор фѣрѣмоасѣ гвардѣсте. Ел неаѣ арѣтат доѣѣ дѣнтре дѣнѣсѣле пе карѣ ле нѣмеа коменданте, кѣрѣра ле хѣрѣзѣсе сате ші ле да пѣн ла 10 рѣшѣ пе зѣ, (о рѣшѣ арѣ трѣѣ сѣроковѣѣѣ). Пѣѣѣн дѣпѣ ачеа аѣ порѣнѣѣт се вѣѣ чѣнѣѣ елѣфанѣѣ, ші къ ачѣшѣѣ аѣ експѣдѣѣт недѣсѣпѣлѣнатѣле сале трѣѣне акасѣ. Гр. Пл.

КВІНТА КЛАЌДІА.

Кѣнд Рома дѣ тѣмпѣл челѣѣ ал доѣле рѣсѣвоѣ пѣнѣк ера фѣарте стрѣмторатѣ де кътрѣ Анѣбал аѣ къѣтат а еѣ скѣпарѣ ла Оракѣл (рѣспѣн-

сѣл карѣ да ла Елѣнѣ ші ла Романѣ прѣѣѣѣ дѣн партеа зѣлор) ачѣста іаѣ рѣспѣнѣсѣ „Да-къ вѣрошѣ сѣ дѣнѣнѣѣѣѣ прѣ дѣшманѣ ші сѣѣ а-

лѣнгаці дін Італіа, апоі лѣаці статѣа де піатрѣ а маічеі зеілор, че съ афлѣ ла Песінѣнт дн Фрі-гіа ші о адѣчеі ла Рома.“ Дн пріпѣ саѣ трі-мес соліе ла краѣл Пергамѣлѣ ші лаѣ рѣгат пентрѣ трѣдареа статѣеі. Ачеста аѣ днѣвѣн-пат черереа, жнсъ тот одатѣ аѣ прііміт тріімі-шіі Романі повѣдѣре де ла Пітіа дін Делѣ, а дн-кредінца Статѣа зінеі, ла сосіреа еі дн Рома, нѣ-маі дн мѣніле челѣ маі непріхѣніт вѣрват. А-леціреа аѣ кѣзѣт пе ѣн вѣрват тѣнѣр нѣміт Сці-піо Насіка. Кѣнд аѣ аціѣне корабіа кѣ статѣа дн ріѣл Тіврѣ, аѣ рѣмас де одатѣ дн арі-нішѣл ріѣлѣі днфінтѣ прін ѣн кіп неанѣ-лес, ші кѣ тоате остенеліле днтрѣвѣнцате нічі де кѣм нѣ саѣ пѣтѣт мішка дін лок. Дн-тре чіі маі днѣсѣмнаці вѣрѣаці ші фемеі Ро-мане, каріі дн шір де пермоніе ешісъ ла О-стіа, спре а днтімпіна статѣа зінеі, съ афла ші Новіла Романѣ Квінта Клаѣдіа. Еа ера кѣ-

носѣѣтѣ де кокетѣ, ші пентрѣ ачеіа пізма нѣ аѣ лѣсат нѣміле еі непѣтат. Дн кѣношінца невіновѣціеі сале еа аѣ хотѣрѣт акѣма съ ще-арѣ тот пренѣсѣл прін днмплініреа ѣнеі ростірі зѣещі. Еа аѣ десчінс вѣрѣл еі, лаѣ легат де корабіе ші съ рѣга зеілор кѣ мѣніле рѣдікате ші кѣ глас маре: „Дакѣ а ме пѣртаре есте кѣ-ратѣ, дакѣ а ме інімѣ есте фѣрѣ віновѣціе ші грешалѣ, апоі днѣгѣдѣціі о дналцілор Зеі, ка а-чеастѣ корабіе съ аскѣлте де а ме мѣнѣ ші съ се днлѣтѣрѣзе днпѣдекареа.“

Романіі зік кѣ аѣеа аѣ ростіт ачесте кѣвінте, корабіа рѣдікѣндѣсе саѣ порніт съ стрігѣріле де бѣкѣріе а мѣлцімеі адѣнате, трасѣ фіінд кѣ днлѣс-ніре де вѣрѣл Клаѣдіеі ла локѣл дісѣрѣкѣріі. Дн ачест кіп чінстеа Клаѣдіеі саѣ днторе, ші Рома аѣ прівіто де атѣнче ка пре ѣна дін челе маі новіле фемеі, пентрѣ а кѣріа морал кѣрат сінгѣрі Зеі Олімпѣлѣі ар фі мѣртѣрісіт. Ем. М...

І Н Д І А Н Ѣ Л Ш І М Ѣ Н К Ъ Т О Р І Ѣ Л Д Е О І.

Індіанѣл кѣ барѣа фоарте лѣнгѣ нѣ есте персоа-на чеа маі інтересантѣ дн ачестѣ історісіре. Крещереа екстраордінарѣ де варѣѣ, атѣт де лѣнгѣ днѣжѣт вѣтрѣнѣл ера невоіт де а о дѣче дн мѣнѣ пентрѣ а нѣ о лѣса съ се тѣрѣе пе пѣмѣнт, есте фѣрѣ дндоанѣл фоарте де міраре; дар кѣріоаза днвѣртіре де трѣп че о фѣчеа неанѣтетат товарѣшѣл съѣ, адѣчеа ла міраре пре тоці Енглежіі ші Індіеніі че ера мартѣрі. Ачест ом съ фѣкѣ кѣносѣѣт днпро-вінціа Радмѣтана, ші маі кѣ самѣ ла Лѣкков, ѣнде съ днѣѣцоша днпѣелік съѣ нѣме де мѣн-кѣторѣл де оі. Дѣпѣ кѣм історісѣск вѣро-кѣцѣва мартѣрі че аѣ вѣзѣт, ел рѣдіка пѣнѣ ла гѣрѣ о оае віе, апоі жі апѣка трѣпѣл кѣ дінціі, ші дн кѣтеѣа мінѣте містѣе маі тоатѣ карнеа ші жі ѣеа сѣнѣцеле. Де мѣлте орі мѣнка ші о адѣа оае рѣмѣндѣі нѣмаі кѣте чеѣа пентрѣ ѣн ал доілеа оспѣц. Дѣпѣ мѣнкаре, ел днтіѣеа о бѣкѣцікѣ дін пѣжнѣта нѣмітѣ ма-

дар, че съ зіче кѣ аре пѣтере ла містѣіре, ші дн Індіа съ днтрѣвѣнцазѣ ка медікамент. Дн фоіа ноастѣрѣ днѣѣцошѣм пе мѣнкѣторѣл де оі ціінд десѣіра капѣлѣі съѣ о рамѣрѣ де мадар кѣм ел овічнѣа дѣпре оспѣц. Нѣ маі есте не-ѣое де снѣс, кѣм кѣ попорѣл Індіанпріѣеа, пре-кѣт кѣ снаімѣ пре атѣта ші кѣ міраре ачест-тѣ сѣенѣ днкрінчінѣтоаре, ѣнде акторѣл нѣ ліпса де аш мѣнжі, пре кѣт жі ера кѣ пѣтінѣѣ, капѣл, трѣпѣл, ші де аш вѣрі вѣзѣле дн мѣнѣнтаеле оаеі. Лесне-крѣзѣторіі, де каре дн Індіа кам сѣнт мѣлці, прівеск пре ачеста ка о фіре маі пресѣс де ом, ші снѣн кѣ мѣн-кѣ десеорі ші копіі, кѣнд жі ліпсеск оі.

Бѣтрѣнѣл кѣ барѣа лѣнгѣ, че днтовѣрѣшѣще пре вестітѣл мѣнкѣторіі трече несте сѣтѣ де ані, пѣдекѣндѣсѣ нѣ дѣпре алѣеаца пѣрѣлѣі ші а барѣеі, дар дѣпре сѣжрчітѣріле адѣнчі че сѣнт днтіпѣріте деалѣнгѣл фѣеці сале.

Ачест бѣтрѣн дѣпѣ че жш фѣкѣ месеріа са ка

факір (о тагмъ де кълъгърї ла Індіенї), шї дъ-
пъ че аў фост лзат о мълціме де мїлостеніе
де ла лесне-кръзторїї Індіенї, с'аў фъкът
аръзторнл ачестей прївелїшї, днфъдошїнд не
мжнкъторнл сѣт товаръш, аша прекъм ла ної
цїганїї не зршї.

Ѣн кълъторнї Енглез, мартор ла знел дїн

оспечеле сале, зїче днтро скрїсоаре кълъръ зн
прїетїн ал сѣт кълъ лаў възът токма днтрозї
де челе ръле: „Індіанъл мжнкъторнї, астѣз не
преа аў авът зън апетїт; кълї наў мжнкат де
кът нъмаї о оае“ маї днколо кълъторнл
адаоѣ „ѣїешкаре днбътъл оаеї тръѣа апроаѣ
де 6 окъ.“

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 2

ВЕНІІ.

1841.

ДОКІА ШІ ТРАІАН (Їрмаре.) Везі Но. 8, 1840.

Де аіче дичелі а те кѣнда дн потічі ші а-
пунці ла сатѣд Плѣтон пін каріле трече зн пѣ-
ріѣ де асемене нѣме. Стѣнчеле дналте, посо-
моріте ші сѣлватіче, че днѣнцурѣ ачеастѣ
стрѣмтѣрѣ ші потривіреа ачелѣ нѣме Мітологік,
днѣнцозаѣ імагінаціеі ідеа рїзлѣ дін Іад, дар
престе пѣцін кѣлторнѣл сѣ астѣмпѣрѣ, кѣчї дн
лок де а се коборї, днчеле а сѣ сѣї не мѣнте-
ле Петрѣ Водѣ. Дѣпѣ доѣ чеасѣрї де сѣїре
днгрѣоетѣ, сосече ла пѣнтѣл чел маї дналт,
кѣнд се мѣнгѣ днѣплін деспре остїнелїле са-
де прїн ведереа Панорамеї чеї маї фрѣмоасе ка-
ре се дісѣлече днаїнтеа окїлор сѣї дін партеа
мѣнцілор, домнїтѣ де мѣреѣл Пїон. Коборѣреа
де не Петрѣ Водѣ, пентрѣ фрѣмсеѣа ші варїе-
татеа локѣрілор, есте маї пѣцін днгрѣоетоаре
їїнд ші маї лѣкѣїтѣ. Не тѣрзїї аїнції дн ва-
деа фѣндѣл Ларгѣлѣї рїзрат де зн пѣрѣї де а-
семене нѣме, шї маї рѣзіа малѣрї не а локѣре
дналте сннт ПЕНТРЪ де карїере де пїатрѣ

дн а кѣрора стратѣрї се аїлѣ плаче че се дн-
тревзїнѣазѣ ла скрїс ші ла аконерїтѣл касе-
лор. Дѣпѣ о кале де доѣ чеасѣрї аїнції ла
гѣра Ларгѣлѣї карїле се реварѣл дн Бїстріѣл.
Ачест лок есте дін челе маї пїторесче. Ної л'ам
днѣнцозет дн вїнета аїлѣтоаре дн капѣл аче-
стеї дескрїерї.

Шезїнд ла пїчорѣл знеї стѣнчї, ведем днаїн-
теа ноастрѣ рїзл чел репѣде, трѣгїнд дн кѣр-
сѣл сеї о мѣлїме де плѣте днѣркате кѣ лем-
не де дѣрат, транспортїнд знеорї марѣл сеаї
ші кѣлторї. Дїнколо де рїѣ се днїїнде зн шес
маре мѣрїїнїт де Пїонѣ шї рїзрат де Бїстріѣоа-
ра кареа днтрѣ дін Трансїлванїа дн цѣара ноа-
стрѣ прїн стрѣнга де Борсек. Дн ачесте дн-
кѣнцурѣрї се аїлѣ ші зн їсвор де апѣ мїнералѣ
де фїер. Дн мїжлокѣл шесѣлѣї сѣ наїлѣ о стѣн-
кѣ де форма знїї тѣрнїї сѣрѣпат, нѣмїтѣ Пїа-
тра Теїлѣї, днѣлїмеа са есте де 88, їар
днїреѣнїрїмеа де цїос 176 палме. Ынеорї вара

се поате трече Бістріца дн вад, дар кжндѣ сжнт апеле марї, требзе а се коборї пѣнь ла подѣл Рѣпечнѣї, каре л'ам фост лѣсат, спре а кѣлѣзі не кѣлѣторѣл прїн дрѣмѣл ачест де не ѣрмѣ че акѣма ам дескрїс.

Сїнгѣрѣтатеа ачестор локѣрї сѣлѣатїче, тот деаѣна аѣ днѣѣпошат ѣн асїл (адѣпост) персоа-нелор че се хѣрѣзеск а петрече о віаѣ сѣхастрікѣ; де ачеа поалеле Пїонѣлѣї шї коастеле сале се вѣд пресѣрате де мѣнѣстірї, сѣхѣстрії, шї скїтѣрї лѣкѣїте де монахї шї де кѣлѣгѣрїце, дїн карїї ѣнїї петрек тот аѣл прїн візѣнїї, віп-тѣїндѣсе нѣмаї кѣ поаме шї ерѣзрї. Челе маї днсемнате дїнтре ачесте ашесѣмжнтѣрї сжнт Скї-тѣрїле Хангѣл сеаѣ Пїонѣл, Дѣреѣ шї Черївѣ-кѣл.

Дн депѣртаре де ѣн чеас де ла Рѣпечнѣї, сѣ аѣлѣ скїтѣл Пїонѣл, не деа стѣнга пѣрѣлѣлї Дѣреѣл. Сжнт маї мѣлт де доѣ векѣрї де кжнд сѣхастрѣл Сїлвестрѣл, карїле саѣ фост ашезат дн ачесте пѣрїї, аѣ петрекѣт а са віаѣ дн сї-нѣл ѣнѣї фрасїн маре гѣѣнос. Дн ѣрмареа ве-денїеї, че аѣ вѣзѣт, аѣ тѣет фрасїнѣл шї аѣ фѣ-кѣт дїн ел ѣн параклїс, каре, дѣїре кѣм се дн-кредїнѣазѣ, есте дѣрат нѣмаї дїн лемнѣл аче-стѣї арѣзѣре ѣнде сехастрѣл есте шї днмормжн-тат. Ла аѣл 1649, Хатманѣл Георгїе, фрате-ле стрѣлѣчїтѣлѣї Домн Васїліе Лѣпѣл, пѣ-трѣнс де евлавїа ачестѣї сѣхастрѣл кѣвіос, аѣ зїдїт Скїтѣл Пїонѣлѣї шї лаѣ днзѣстрат кѣ аверї немїшкѣтоаре. ѣн зїд пѣтернїк, кѣ тѣрнѣрї дналте, пѣне ачеастѣ мѣнѣстіре дн старе де а-пѣраре, дрепт каре пѣстрѣазѣ шї оарекаре стрѣн-ченѣрї че аѣ пѣтїмїт. Кѣвіошїа са пѣр: Прото-сїнгѣлѣл Гаврїїл, Егѣменѣл ачестеї мѣнѣстірї, аѣ фѣкѣт декѣрѣнд мѣлте днѣѣнѣтѣїрї, шї по-трївїт кѣ воїнѣа днѣїторѣлѣї, прїїмѣше не кѣ-лѣторї кѣ осїталанїтате кѣвенїтѣ. Тїмпѣл чел маї фаворїторї де а се сѣї не мѣнте, есте лѣна лѣї Ізлїе, дар кѣ тоатѣ лѣнѣїмеа зїлелор, шї сїргѣїнѣа каре сар днтрѣвїїнѣа дн ачеастѣ кѣ-лѣторїе, мїрѣторѣл натѣреї чеї фѣрѣмоасе нѣ сар

вѣкѣра дндестѣл, деакѣ ар аѣе а се сѣї шї а се днтоарче тот дн ачеаш зї. Дрепт ачеа, аѣн-торат де Егѣменѣл мѣнѣстіреї, ва лѣа кѣвенї-теле мѣсѣрї спре а пѣте петрече дн вѣрѣ-ноап-теа, орї днтрѣн кордеѣ де скоарѣл, нѣмїт де пѣсторї, комарнїк, шї каре требѣї а се фаче дн прїпѣл, орї дн візѣнїа нѣмїтѣ а лѣї Гїде-он дндрептатѣ спре рѣсѣрїт, де ѣнде сара се поате віде рѣсѣрїтѣл лѣнеї, іар дїмїнеаѣа а соа-рѣлѣї.

Доѣ деосѣвїте дрѣмѣрї де кѣпїтенїе дѣк не вѣрѣлѣл мѣнтелѣї, ѣнѣл не ла Рѣпѣчнѣї, іар алѣл днкѣнїнѣрѣндѣл дїн партеа Трансїлванїеї. Ної вом аѣеде ачест де не ѣрмѣ ка ѣнѣл че е-сте маї пѣїїн остенїтор.

Петрекжнд кѣларе шесѣл, адѣнат де рїзрѣлѣл Дѣреѣл, карїле пѣне дн лѣкраре о мѣлїме де ферестеє, песте ѣн чеас аѣїнѣї ла мѣнѣстірѣа Дѣреѣл, ашезатѣ апроане де ѣна дїн стѣнѣ-ле челе маї понѣїе а мѣнтелѣї. Ачеастѣ мѣнѣ-стіре де кѣрѣнд саѣ зїдїт де ноѣ кѣ аѣнѣторѣл евлавїошїлор крѣшїнї шї а Д. негѣїторѣлѣї Г. Просїе, днїнодовїндѣсе кѣ мармѣре шї ікоане а-дѣсе кѣ мѣлтѣ кїелѣїалѣ де ла Константїнопо-лї. Преосѣїнѣїа са пѣрїнтеле Мїтрополїтѣл Ве-нїамїн аѣ сѣїнѣїт ачеастѣ мѣнѣстіре дн вара а-нѣлѣї 1838. Аїче сжнт сехастрї фоарте вѣтрѣнї-чїї мѣлїї кѣте о сѣте де анї, дїн каре ѣнї-трѣеск прїн стѣнѣчеле мѣнтелѣї.

Ешїнд дїн ачеастѣ мѣнѣстіре, кѣлѣторѣл се днадїнѣеазѣ днтро пѣдѣре де вѣрѣдїш деа лѣн-гѣл пѣрѣлѣлї Скїтѣл, дн каре се аѣлѣ мѣлїї нѣстрѣвїї, шї а кѣрѣїа аѣе сѣ адаог прїн каска-де каре се арѣнкѣ дїн тоате пѣрїїле де не стѣн-че лѣтѣралнїче. Треї патраре де кѣлѣторїе а-рїзїнг спре а сосї ла локѣл нѣмїт фѣндѣл Скїтѣлѣї ѣнде днѣеде сѣїшѣл. Де аколо, дн-дрептжндѣсе днтрѣ мїазѣ-зї-апѣс, аѣїнѣї ла пѣрїїл Ла Мартїн, деа лѣнѣл кѣрѣїа те сѣї пѣнѣ ѣнде сѣ ѣнѣше кѣ пѣрїїл Серафїн.

Нѣмїреа ачестѣї пѣрѣї нѣ есте веке. Дн кѣр-сѣл тѣлѣзѣрѣїлор аѣлѣї 1821, каре аѣ нѣ-

скът мълте катастрофе (ненорочірі) партік-
ларе, о тѣнѣрь нежѣноскѣтъ дн негрѣ днѣрь-
катъ, аѹ прѣвѣіт дн ачѣете локѣрі сѣлѣаті-
че. Еа петречеа тарна прѣн візѣні, нар ва-
ра дн гаванѣл копачілор гѣзѣноші. Адесеорі
скімѣа локѣл лѣкѣінцеі сале ші се фѣреа де дн-
тѣлнїреа сѣхастрілор ші а пѣсторілор, каріі,
мірѣндѣсе де ачѣастѣ містеріоастѣ арѣта-
ре, ші дндѣіошіці де а еі евлавіе ші маланхо-
ліе, о чінстеа ші адесеорі депѣне мерінде пре
лѣнгѣ лѣкашѣл еі. Кѣтева кѣвінте, каре ро-
стісѣ дн кѣрѣл знеі воале, аѹ арѣнкато оаре
каре лѣмінѣ аѣпра ачѣестей стрѣіне; пре кареа
мѣнтені де атѣнче о нѣмірѣ Сѣрафіна, се
веде кѣ еа аѹ сосіт аколо де департе, стрѣвѣ-
тѣнд Карпаці Ромѣніей. Вре о ненорочіре греа,
сеаѹ пѣтіміре але інімеі, аѹ арѣнкато дн асе-
міне мізантроніе (ѣрѣ де оамені). Дн ачѣест кіп,
еа аѹ віѣнѣіт 5 саѹ 9 ані дмпредѣурѣл мѣнте-
лѣі, локѣл, знде се пѣреа нетрекѣнд маі кѣ
плѣчере ера зн різрѣл, а кѣрѣіа мормѣраре
меланхонікѣ рѣспѣндеа ла а еі сѣспінѣрі.

Днтро зі де варѣ, ніще цемете стрѣвѣтѣтоа-
ре дін фѣндѣл кодрѣлѣі, аѹ адімініт не зн
пѣстор, каріле трѣчеа кѣ тѣрма. Сосінд ла а-
чѣл лок кѣ днспѣмѣнтаре вѣзѣ не Сѣрафіна
днплѣнтатѣ дн сѣнѣе! Дѣпѣ депріндереа са, е-
шісѣ ла рѣѣтрітѣл соарѣлѣі ка сѣш стрѣн-
гѣ вѣреці, ші дін днтѣмпларе кѣзѣ дн о кѣрѣѣ
че днтінсесе вѣнѣторіі пентрѣ пріндереа знеі
вѣлпе; фіерѣл іаѹ сѣѣрмат тот пічорѣл. Атѣн-
че ера апроане де амеазѣ ші сѣнѣіле нѣ днче-
теазѣ де а кѣрѣе; Лѣнѣедѣ, де а дї аѣітатѣ,
ші дѣсѣ ла дорітѣл еі пѣреѣ. Пѣсторѣл, аѹ ре-
дікато дн браѣѣ; ші кѣ мѣлтѣ остенеалѣ кобо-
рѣнд не ніще цѣране, аѹ депѣсо не малѣл пѣ-
рѣлѣлѣі знде аѹ пѣсо не зн страт де мѣшкѣі.
Слѣн, кѣ дндатѣ че аѹ вѣзѣт де ачѣастѣ апѣ,
аѹ адорміт ші нѣ саѹ маі дѣщептат! О крѣче де
деми, днфінтѣ не стѣнкѣ, днсамнѣ локѣл знде

рѣпосѣ трѣпѣл Сѣрафінеі, сѣфлетѣл еі, лѣ-
мѣріт прін пѣтімірі, ва аѣла поате рѣпаос дн
лѣкашѣл днѣерілор а кѣрора нѣме аѹ пѣртат
не пѣмѣнт, ші знде сінгѣрѣл пѣрѣвѣц пѣстреа-
зѣ сѣвенірѣл соартеі сале!

Хѣрѣзінд ачѣестей днтѣмплѣ рї о лѣкрімѣ
дѣіоасѣ, ші зрмѣнд продѣнерей сале, кѣлѣторѣл,
дѣпѣ чінчі патраре де кале, веде спре стѣнга
стѣнчіле нѣміте Гардѣріле, дін каре сѣ рѣ-
варсѣ о каскадѣ преа фѣрѣмоасѣ де апѣ, апоі
не ла пічорѣл мѣнтелѣі Шкіоп тот не сѣггар-
дѣрі не ла Поеніѣ цїсте цнмѣтате де чеас со-
сѣще ла фѣнтѣна Ханеалѣ, нар дѣпѣ патрѣзѣчі
мнѣте ла поіана Станілѣ че есте не коаста
мѣнтелѣі, зндеі локѣл днтрѣнїрей пѣсторілор.
Де аколо днчѣе сѣішѣл чѣл адеврѣат; пе-
дестрѣл трѣвѣе сѣ днармѣзе пічорѣле сале кѣ
поткоаве днтрѣвѣінцате де оамені мѣнтені. Дін
анѣл 1835, кѣнд Пре Днѣлѣатѣл Домн,
саѹ сѣіт не ачѣест мѣнте, сѣхастріі аѹ сенат оа-
рекаре кѣрѣрі, че сѣ пот не а локѣріле днѣѣ
ші акѣм днтрѣвѣінца. Аіче се пѣрѣсѣек змѣре-
ле чѣле плѣкѣте а брадѣлѣі спре а се кѣцѣ-
ра не ніще стѣнчі знде нѣ креск алѣа де кѣт
фраці ші зн фѣлѣ де помѣшоарѣ нѣміте Афї-
не. Сѣінд не ла сѣеавѣл нѣміт ал Гардѣрі-
лор, дѣпѣ о мерѣіре де зн чеас, кѣлѣторѣл
аѣнѣе не кѣлмеа мѣнтелѣі прѣсте каре се дн-
тінде зн подіші де 2000 зрме авѣнд дн чеа маі
маре а са лѣрѣіме 600 стѣнжіні. Пѣмѣнтѣл есте
коперіт де мѣшкѣі еластік, каріле с'акѣфѣндѣ
сѣв пасѣл омѣлѣі ші маі алес а калѣлѣі. Ла че-
лалант капѣт ал кѣлмеі се дналѣѣ мѣгѣра нѣ-
мітѣ Ціклѣлѣл, каре есте фоарте греѣ де сѣ-
іт, ші каре аре дн вѣрѣ зн тѣпѣеан нѣмаі де
кѣцїва стѣнжіні знде се аѣлѣ днѣлѣатѣ о крѣ-
че ші о тоакѣ. Деосевіт де ачѣастѣ мѣгѣрѣ се
дналѣѣ алѣтѣре, дн формѣ де тѣрн, Панагіа о
стѣнкѣ де базалт, каре самѣнѣ зрзітѣ де о сін-
гѣрѣ вѣрѣѣтѣрѣ вѣлканѣ.

(Днѣсѣреа ва зрма.)

ДОКІА ШІ ТРАІАН.

ЛАПЕРЪС. (Ланкеерс.)

„Д. Лаперъс се ва диделетнічі кържвнъ ші интерес прін тоате мѣжлоачеле че пот дивѣнѣтъ-ці стареа попоарелор пре кареле ва візіта, дѣкѣнд дн църіле лор легѣмеле, фръктъріле ші арборіі фолосіторі дін Еуропа, дикѣноскѣндѣле кінѣл дѣпъ каре съ ле самене ші съ ле кѣлтѣвезъ, арѣтѣндѣле днтрѣвѣнцареа че аѣ съ факъ а кърора скоп есте а днмѣлці дн пѣмѣнтѣл лор продѣктъріле неапѣрат тревѣітоаре попоарѣлор каре скот а лор хранѣ дін пѣмѣнт.

„Деакъ днпрецѣрѣіле че сѣнт неапѣрат де лѣсѣ де а превіде дн о лѣнгъ кѣлѣторіе, ар сілі вре одатъ не Д. Лаперъс а днтрѣвѣнца армеле сале днпротѣва попоарѣлор сѣлѣтѣче, пентрѣ акѣпѣта кѣ тоатъ а лор днпротѣвѣре лѣкрѣріле неапѣрате вісѣіреі прекѣм: провізіі, лѣмне, апѣ; ел нѣ ле ва днтрѣвѣнца декѣт кѣ чеа маі маре кѣмпѣтаре, ші съ педѣпсеаскѣ фоарте аспрѣ не ачѣна дін оаменіі сѣі каріі ар фі дндрѣзнѣт съ треакъ прѣсте поропѣіле сале.

„Краѣл ар сокоті ка ѣнѣл дін челе маі ферічѣте резѣлтатѣріі але ачестѣі експѣдіціі деакъ еа сар пѣтѣ сѣфрші фѣрѣ ка съ костісаскѣ віаца макар а ѣнѣі сѣнгѣр ом.

Ачеастъ депѣ ѣрмѣ дорѣнѣтъ нѣ шаѣ аѣѣне скопѣл сѣѣ.“

Доѣ фрегате, Бѣсола ші Астролабѣл саѣ днкрѣдѣнцат лѣі Лаперъс, офіцері алѣші кѣ днгріжіре дн нѣмер де доѣзѣчѣ, днѣѣнцѣі ші артѣсті днсемнаці, індѣнері, астрономі, фізічѣі, натѣралістѣі, вѣтанічѣі, дофторі, зѣграві, чеасорнікарі дн нѣмер де шѣптѣспрезѣче ші ѣн маре нѣмер де офіцері де марѣнѣ, де тоці 132 персоане аѣ пѣрчес. Лаперъс пѣрѣсі Брѣстѣл ла 1 Авгѣст 1785. Дѣпъ че саѣ днкрѣдѣнцат де кѣтѣва позіціі геогрѣфѣче дн очѣанѣл Атлантѣк ші саѣ атѣнс де інсѣла Папѣлор ші де інсѣліле Сандѣіче дн марѣа сѣдікѣ, саѣ дѣс пѣермѣл норд-вѣстік а Амерічѣі ѣнѣл дін пѣнкѣтѣріле ачеле прѣ каре ел ера дн-даторіт съ ле черѣчетѣзе кѣ маі мѣлѣтѣ днгріжіре

ші де ѣнде Коок аѣ фост маі тот деаѣна аѣѣнгѣт де тѣмпѣріле челе рѣле ші днпѣдекѣтоаре.

(ЛАПЕРЪС.)

Пѣ цѣрмѣл ачѣла саѣ днчѣпѣт ненорѣчіріле не каре тревѣеа съ ле сѣѣтере. Ачѣ аѣ дескоперіт о ѣаіе (сін де марѣе) пѣнѣ атѣнѣчеа некѣноскѣтъ (порѣтѣл францѣзілор) асѣпра кѣріа тревѣеа съ факъ нѣмаі оаре каре лѣѣрѣ амінѣте. Треі васѣ аѣ фост трѣмесѣ пентрѣ а ле іспрѣві, днсѣ фѣінд апроанѣ де трѣкѣтоаре, токма кѣнд марѣа съ ѣм-фласѣ дн тоатъ а еі пѣтере, фѣрѣ трасѣ дн мѣж-локѣл пѣтернічѣлор валѣрі каре днгічѣрѣ доѣ васѣ. Аша аѣ періт доѣзѣчѣ ші ѣна персоанѣ днтрѣ каре ера ші шѣсе офіцері. Ачеастъ ката-строфѣ аѣ прічѣнѣіт чеа маі марѣе мѣхнѣчѣне лѣі Лаперъс. Нѣ мѣ сѣіеск, зѣчѣ ел дн рѣлаціа кѣ-лѣторіѣі сале, а мѣртѣрісі кѣ а мѣле тѣн-гѣірі аѣ фост дн ачеастъ зѣ днтовѣрѣшіте де лѣкрѣмі ші кѣ тѣмпѣл наѣ пѣтѣт алѣна амеа дѣ-рѣре.“

Пѣ ачѣст цѣрмѣре а Амерічѣі Лаперъс дн-

департате змѣл де алтѣл. Паркетѣріле негре, рошіі ші де тоате колорѣріле ера фѣкѣте дін тот фелѣл де сточе; пѣн ші пѣреціі параклісѣлѣі днѣцѣша деасемене карікатѣрі.

Астѣзі се вѣд днкѣ нѣмаі оарекаре рѣмѣші, де а нѣвѣніеі, а кѣріа резіденціе нѣ демѣлѣт аі фост четѣцѣна прінцѣлѣі де Палагоніа.

Гр. П.

Т Р О М Б А (сѣл де апѣ.)

Тромба есте зн феномен фоарте екстраордінар, че сѣ веде дн мѣріле екваторѣлѣі; кѣ тоате ачесте еа се днтѣмплѣ ші дн апропіереа цермѣрілор вестіче а Афричеі маі десеорі, декѣт дн алте пѣрці а Океанѣлѣі. Амѣцѣлошареа еі нѣ есте тот деазна де о потривѣ, знеорі стѣ немішкатѣ ші алте дѣлї се дмвѣртеше дмпреѣрѣл еі кѣ маре нѣцалѣ.

Кѣнд днчепе а се днформа о тромбѣ, атѣнче мареа, ді ші маі наінте лініштіѣ, се тѣлѣврѣ фоарте ла ачел лок, спѣмеазѣ ші клѣкотеше. Тот дн ачѣастѣ време се веде коборѣндѣсе дін нѣзрі тромба дн форма знеі колоне (стѣлп) асѣпра вѣртежѣлѣі де апѣ, ка кѣнд ар воі а се дмпреѣна кѣ дѣнѣл, каре днсѣ раре орі се днтѣмплѣ. Днтре ачесте тѣлѣврареа ші дмвѣлѣіреа мѣреі неконтеніт спореше, тромба се лѣрѣеше, нѣзріі се слѣвод дн цѣс ші формаезѣ о колонѣ де апѣ дннѣлѣі де 50 пѣн 60 палме, а кѣріа басіс се рѣлѣмѣ не маре,

кѣнд вѣрѣлѣл аѣнѣе пѣн ла нѣзріі ші се шіерде днтре ачѣшіа. Апропіндѣсе тромба де зн нас, се поате фѣрі дѣнд дн трѣнса фок дінтр'ѣн тѣн днкѣркат кѣ гнѣле.

Не кѣт сѣнт де прімеждіоасе тромбеле де знпѣ нентрѣ пѣлѣторіі по мѣрі, де асеміне сѣнт ші тромбеле каре се днформаезѣ не зскал; ачесте продѣк знеорі челе маі марі стірпірі, дн лѣзнтрѣл лор есѣ глоѣрі де фок сеаѣ авѣрі де пѣчоасѣ, каре детѣнѣ. Не лѣнгѣ вѣетѣл че фаче тромба дн а еі кѣлѣторіе, се знеще шѣерѣл вѣнтѣрілор, каре рѣознѣ атѣнче дн тоате пѣрціле; ачесте тромбе де зскал дезрѣдѣчїнеазѣ коначїі чїі маі нѣтернїчі, рѣдікѣ аконоперемѣнтѣріле каселор ші овоарѣ зідірі. Знеорі саѣ вѣзѣт оаменї ші віте рѣдікѣндѣсе дн аер де ачеле тромбе ші арѣкѣндѣсе дн марі депѣртѣрі. Вѣртежеле де аер, каре рѣдікѣ ші не ла нѣі пѣлѣбере, днкіпѣсек тромбе мїчі.

Гр. П.

ROUMANIA
BIBLIOTHECA NATIONALA
PERIODICE

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 3.

ІНТЕРІ.

1841.

ПЕНТЕРЕА ХОТЪРЪРЕІ.

Давіс, капітанъл васълѣ енглез „Манлі“ аѹ доведіт де кържнд кѹт поате непъсареа ші ста-торнікъл кѹраж а зѹнѣ варват, кіар ші дн челе маї греле днпрецѹрѹрі. Марінаріі васълѣ, ка-ре авеа дестъле арме ші амѹніці, се револтасе, ші хотърѹсе ка ла чел днтѣ прілеж, съ арѹн-те не капітанъл лор дѹне ковертъ, съ іае васъл ші се зѹнелтеаскъ кѹ дѹнсъл хоці де маре.

Нѹмаї доѹ персоане, днтре каре тесларѹл васълѣ, аѹ ремас кредінціоші капітанълѣ, ші л'аѹ днцііндат дѹспре ачест комплот. Давіс аѹ днцълес кѹ нѹ поате съ гѹндеаскъ ла вре о а-пъраре, аѹ хотърѹт а се нѹмѣчі пре сіне ші пре ре-волтанціі. Дѹчі аѹ порончіт съ адѹкъ прін аскѹне дн каікъл сеѹ шесе валерче кѹ прав, фіеші каре кѹтѹ де 100 фѹнці, ачесте леаѹ дісфѹндат, ші аѹ днкаркат доѹ пістоале. Днтре ачесте се гѹтеа тѹлѹзрѹторіі спре днцілііреа планълѣ лор; чел днтѣ лейтенант, ажѹторат де чіаланці оціпері, авеа съ нѹвѹлеаскъ капітанъ-

лѣ, іар ел днкѹржнд вѹзжнд вѹнд не чіі треі оці-цері, с'аѹ пѹс дн позіціе, ші аѹ дндрептат зѹ пістол спре зѹшъ, іар алѹл спре о валеркъ кѹ праф. Ла ачѹастъ прівіре аѹ кѹзѹт чел днтѣ лей-тенант дн цѹнѹнкі ші аѹ рѹгат не капітанъл пен-трѹ пардон, каре л'аѹ днцінс днтрѹн каік де-алѹтѹреа ші л'аѹ днкіс. Дѹшъ ачѹа аѹ ащѹп-тат ка съ віе револтанціі, ші фѹнд кѹ ачѹаста нѹ с'аѹ днтѹмплат, аної с'аѹ сѹіт не ковертъ цѹнд амѹндѹ пістоалеле дн мѹнї. О парте дѹн марінарі авеа плекаре а се сѹпѹне, кѹ тоате ачѹесте ел аменінца неконтеніт, а сѹѹрма капъл челѣ днтѣ кареле с'ар днпротіві порончілор са-ле, сеаѹ а апрінде ші а арѹнка тот васъл дн аер. Дн ачѹест кѹн аѹ цѹнѹт ел не револтанці дн рѹспѹкт, дѹрмеа днѹс тотдеаѹна лѹнгъ валерчеле кѹ праф ші кѹ пістоалеле дн мѹнѹ, дн каре тімп стрѹ-жѹна не рѹнд тесларѹл ші челалалт марінар рѹмас кредінчѹс. Дѹн порочіре коравіа се аѹла дн апропіереа ріѹлѣ де Ла-Плата; капітанъл аѹ

плэтит дитра'аколо, зиде дэпъ треі зіле аў а-
флат о фрегаты енглезъ. Пе ачааста аў днбар-

кат пе ревеліі дн обезі ші і'аў тріміс ла Англіа
спре а сѣфері педеанса кѣвенітъ. Гр. Пл.

ДОКІА ШІ ТРАІАН (Днкеедел.)

Дн кѣрсъл знеі зіле сѣніне, ліпсіте де авѣрі
ші де нозрі, ведереа есте де аіче фремоасъ маі
пресѣс де тоатъ дескриереа. Дін партеа Тран-
сілванісі се дескопър ненѣмърате вѣрфѣрі де
мѣнці албастріе днвѣліці дн негѣрі ші днѣцо-
шінд ікоана знеі мѣрі тѣлѣрате ші а зиделор
сале челор легънате. Ла поаліе мѣнтелѣі де-
спре рѣсѣріт се веде Бістріца шерпінд пінтре
кодріі негрі, пе а кѣріа малѣрі сѣнт сѣмънате
мѣнѣстірі ші сате, дн о депѣртаре днтінеъ се
зерескѣ цене прелѣнціте де авѣрі албіі, ші аче-
ле сѣнт кѣрсъл апелор Молдовеі ші а Сіретѣ-
лѣі. Ноі нѣ вом днтрепрінде сарчіна чеа греа
а дескрие рѣсѣрітѣл ші апѣсѣл соарелѣі: конде-
нѣ чел маі маестрѣ нѣ есте дн старе а зѣгрѣ-
ві кѣ немеріре ачаастъ сценѣ мѣреацъ, каре
днѣцошазъ а рмоніа чеа мінѣнате ші тот-
пѣтервічіа зідіторѣлѣі!

Адессорі сѣ днтѣмплѣ кѣ дн мінѣтѣл кѣнд
лѣкѣіторѣл шесѣлѣі се вѣкѣрѣ пачнік, де асе-
мінеа фремоасъ прівеліще, кѣлѣторѣл, каріле
пентрѣ ачааста саў сѣіт пе мѣнте кѣ атѣте осте-
неле, де о датъ сѣ веде днкіс днтре доі нозрі,
ші пе кѣнд авѣріі атмосфѣреі ціосніче, і аскѣнд
пѣмѣнтѣл, фортѣна, каре де о датъ се стѣрне-
ще деасѣпра крешітѣлѣі сеў, нѣ нѣмаі і аскѣн-
де чернѣл, че днкѣл пѣтрѣнде де о плоае, де
каре нѣ поате скѣпа дін ліпса знѣі адѣлост.
Кѣ тоате ачесте, нѣ тѣрзіў се поате мѣнгѣа
кѣ відереа знѣі кѣркѣбеў фремос ші мѣреѣ ал
кѣрѣа се паре а фі кентрѣл.

Ўн днскріс сѣпат дн коастіле Ціклѣлѣі, дн-
кѣвоаще кѣлѣторѣлѣі кѣ пре А. Домн Міхаіл
Стѣрза, аў петрекѣт аіче ноаптеа спре 18 Із-
ліе 1835.

Ла ачаастъ вреднікѣ де міраре днѣлціме, іс-
вореще о фѣнтѣнѣ нѣмітъ а Мітрополітѣлѣі; пе
каре Преосѣ: нострѣ Архіпѣстор аў сѣінціто ла
анѣл 1809; температѣра еі есте де 2 $\frac{1}{2}$ граде
Ромѣр, адѣофіте де алте ізвоаре, днформеазъ
пѣрѣл Рѣпѣтѣріле. Де аколо спре рѣсѣріт,
дн фѣндѣл знеі рѣпѣтѣрі тѣненеасъ, се веде
стѣнкѣшоара ченѣшіе нѣмітъ Докіа, ашезатъ
пе зн тѣпчѣан мік днтре піскѣл Піатра де-
тѣнатъ ші Пічорѣл сѣхастрѣлѣі. Пѣ-
ешіі сѣмѣді ші гівачі се ковоарѣ де аіче деа-
дрептѣл, лѣнекѣндѣсе дн ціос пе сѣеавѣ, дар-
маі віне ва фі а се коворі пе коаста де меазъ-
зі петреі детѣнате, пінтре пеатра кѣ апѣ ші стра-
тѣл вѣлѣтѣрѣлѣі, сѣаў а се днтѣрна маінаінте
де скітѣл Піонѣлѣі, де зиде кѣ маі вѣнѣ дн-
дѣмѣнаре ші маі пѣцінѣ прімеждіе вапѣте візіта
пе Зіна Докіа.

Пентрѣ ачаастъ кѣлѣторіе сѣ чере а се кѣн-
ціра мѣнтеле дін партеа деспре рѣсѣріт; дѣпѣ
зн чеас де кале адѣнѣце ла о колоніе де кѣлѣ-
гѣріце нѣмітъ Поіана сѣв поноаре, ашеза-
тѣ днтре пѣрѣл Кіссон ші Рѣпѣчѣне. Чеа
маі тѣнѣрѣ днтре ачесте кѣлѣгѣріце маіка Со-
фіа есте де опѣзѣчі ані, каре аў петрекѣт дн
ачесте локѣрі маі мѣлт де цѣмѣтатеа віеціі са-
ле. Де аколо се днтінде о прівалѣ сѣлватікѣ
де Алпе. Днтѣріндѣсе кѣ зн оспѣц фѣргал де
поаме, де пѣстрѣві сѣвѣнтаці, кашѣ ші мѣре
фоарте вѣнѣ, кѣлѣторѣл де аіче се дндреапѣ
спре амѣазъ, трече дѣпѣ 40 мінѣте пѣрѣл Са-
ска, ші се акѣфѣндѣ дн трѣн кодрѣ тѣнекос,
не авѣнд алѣтѣ кѣраре декѣт хѣдѣшѣл тѣрме-
лор. Петрече дн вад не нѣмѣрате пѣрѣзѣце, се
зрѣкѣ прѣсте колвіче ші стѣнчі пончіше, прѣсте

бразї оборіці де фъртене шї векърї, і де стїхїї дмпетріці, шї а кърора рѣдчїні рестърнате се дмфѣцоназѣ дн ачест тѣнерїк ка оаре каре фїарѣ тѣвріте дн асть кале. Дн ьрмѣ дѣпѣ о кѣлѣторїе фоарте остенїтоаре де доѣ чеасѣрї, кодрѣл се маї рѣреще, чернѣл сѣ веде нар шї апунїї ла Скїтѣл Чїрївѣк, ашезат пе ьн тѣпчеан дн апрошїереа пѣрѣлѣї Сїрвенїї, спре рѣсѣрїтѣл мѣнтелѣї Пїонѣл.

Дн ачест Скїт, дѣрат де лемн лѣкѣсеска вро доѣзечї сѣхастрї, дїн каре фїескарїле аре а са кїлїѣцѣ. Афарѣ де дндаторїїле татмеї лор, ішї петрек віаца дн прелѣкрареа грѣдїнѣцїлор, кѣ лег рѣшїнѣ, ініпер шї карна фак дїн лемнѣ де тїсѣ крѣчї, лїнгѣрї шї алтеле. Днсоцїт де ачїї маї тїнерї дїнтре сѣхастрї, кѣ днкредере поате келѣторѣл а се порнї спре черчетареа Докїеї, кѣ тоате кѣ дмпїедекѣрїле фїрешї спореск кѣ кѣт те апропїї де ачел лок, ка кѣм ар фї воїт натѣра се днгрѣдеаскѣ лѣкѣїнца Зїнеї кѣ ставїле небїрѣїте.

Трекѣнд пѣрѣл Сїрвенїї, дѣпѣ ьн чеас апунїѣ ла Бѣтка нѣмїтѣ Пїчорѣл Сѣхастрѣлѣї, шї дн ьрмѣ ла пѣрѣл Алѣѣ карїле кѣрѣе днтро вале днгѣстѣ дн а кѣрїа мїжлок сѣ днѣлѣцѣ кїпѣл антїкѣ ал Докїеї. Дїн ачеастѣ стрїмтоаре сѣфлѣ ьн вѣнт пѣтернїк шї, прекѣм зїче Балада, плѣтеск дн аер о мѣлїмо де вѣлтѣрї, карїї ес дїн стѣнчїле дмвечїнате нѣмїте Стратѣл сеаѣ тавѣра Вѣлтѣрїлор. Нѣмеле чел

файмос ал ачестѣї лок, аѣ дндемнат а се зїдї аїче ьн скїт карїле аѣ фост пѣнѣ ла анѣл 1704 дар дн зїза де пѣцї, пе кѣнд се серѣа дн кїсерїкѣ Сф. Днвїере, ьн мѣнте де омѣт десѣфкѣндѣсе дїн вѣрѣл Пїонѣлѣї шї сѣрпѣнд стѣнчїле манїне; аѣ днгронат Скїтѣл кѣ тоцї сѣхастрїї, шї аѣ префѣкѣт форма ачестѣї лок. О ікоанѣ, че аѣ скѣпат дїн ачеа катастрофѣ, аѣ днсемнат локѣл фостѣлѣї скїт, шї маї дн ьрмѣ аѣ прїчїнзїт фачереа скїтѣлѣї Чїрївѣкѣл ьнде се пѣстрѣазѣ пѣнѣ астїзї.

Ла ачеа днтѣмпїаре, кїпѣл Докїеї де шї ера де стѣнкѣ пѣтернїкѣ, аѣ сѣферїт о сїмпїтоаре стрїкѣчѣне, партеа сѣснїкѣ, кареа днфѣцона капѣл, ьмерїле шї сїнѣї, саѣ сѣрпат, шї сѣ веде зѣкѣнд дн оаре каре депѣртаре. Ачеастѣ масѣ компѣсѣ де агломерациї (петрїчеле днтре сїне днкегате) пѣте сѣ фїе партеа фецїї шї а пѣрѣлѣї. Трѣнкѣл шї коапселе фїгѣреї сѣнт дїн стѣнкѣ дндесатѣ де Базалт, прѣндїшѣл адѣнат днтре пѣрцїле че днкїнѣїа флѣсерїле, авїе ласѣ ьн дешерт де апѣте трече ьн ом, пе аколо кѣрѣе пѣрѣл Алѣѣ де ьнде аре а са овѣршїе прекѣм зїче шї Кантїмїр. Алте пїетре де асемїне агломератїче, че днкїпѣсеск оїле Докїеї, зак пїн прецѣрѣл ачелѣї кїп, нар алѣтѣре, се афлѣ сїнгѣрїкѣ о алѣт пїатрѣ дндестѣл де маре, каре сѣ нѣмеще Вѣлтѣрѣл лѣї Траїан, кѣрѣа, дѣпре зїчереа преданїеї, ачест дмпѣрат ар фї днкредїнцат паза Докїеї.

БІСЕРІКА КАТЕДРАЛЪ ДІН ЛЕЙЧЕСТЕР ДН АНГЛІА.

Днтро парте а цѣрїї, днтре шесѣрї дмбїелшѣгате маї мѣлт де пѣшнї декѣт де алте продѣктѣрї натѣрале, шї ьнде ьрмѣазѣ маї мѣлтѣ агрїкѣлтѣрѣ, де кѣт індѣстрїе сеаѣ негоц, се афлѣ полїтіа чеа маре Лаїчестер, нѣмїтѣ шї Лестер, капїталїа Комїтатѣлѣї де асемїне нѣмїре дн Англіа. Монѣде, шоселе шї рѣмѣшїце де мозаїкѣрї, че саѣ афлат аїче, доведеск, кѣ Романїї аѣ авѣт ако-

ло о колонїе. Дїнтре зїдїрїле векї се днсемнеазѣ маї алес бїсерїка сф. Нїколаї, каре дн маї мѣлте рѣндѣрї саѣ днтокмїт шї саѣ префѣкѣт дѣпѣ фелѣрїте гѣстѣрї, днкѣт акѣм естѣ о зїдїре пе цѣмѣтате нозѣ шї пе цѣмѣтате веке, алѣтѣре аре о салѣ лѣнгѣ де 78 палме, дн каре Прїнцїпїї де Ланкастер адесѣорї адѣна а лор парламент, нар акѣм слѣжеще пентрѣ цѣдекѣторїїле крїмїнале

Алѣ бисерикъ а сѣ. Мартин, есте чеа маї маре
ди тоатъ полѣтіа, ші слѣжеще де асеміне пен-
трѣ адвѣнрї дѣховнічешї ші пѣдекѣторешї. Ікоа-
на де асѣз дмѣцѣошазъ четіторілор ношрїї прос-

пекѣл ачестеї бисерїчї. Ди регїстрѣлѣ челе
вреднїче де днѣсѣмнат, че се пѣстреазъ аїче, се
афлѣ днкъ де ла анѣл 1544 мѣлте дескрїерї, че
слѣжеск пентрѣ кѣношїнда депрїндерїлор шї озї-

БІСЕРІКА КАТЕДРАЛЪ ДІН ЛАІЧЕСТЕР.

ченрілор, че съ пъзеа дидеосъбите веакърі. Дидеосъбите политіеі ші а Комітатълзі сѣнт амъндоаъ нозъ ші віне дидеосъбите, ашезъмънтърі фъкътоаре де віне пентрѣ сърачі, о касъ пентрѣ стреліні невоеші, ші схоале пентрѣ сърачі, дидеосъбите къ а лор фатері де віне не чіі ліпсіці де мѣжлаче. Пентрѣ петречере се афъ аіче зні теа-

трѣ ші зні палат пентрѣ адвѣнрі сціентіфіче. Політіа Лайчестер продъче дидеосъбите а еі фаврічі не съдѣтъмънъ 15,000 дъзіне де колъзні, каре нѣмър ар фі дидеосъбите, спре а дидеосъбите пічоареле дидеосъбите Англіа; дидеосъбите нѣ есте дидеосъбите къ о маре парте ал ачестъі продъкт де індустріе се гріме-те де ла Лайчестер дидеосъбите стрѣне. Н. Гр.

Ф Р І Д Р І Х - В І Л Х Е Л М І V . К Р А Ъ А П Р Ѣ С І Е І .

Ачест Сзверан нѣскът дидеосъбите 15 Октомври 1795, с'аѣ късѣторіт дидеосъбите 29 Ноември 1823 къ Елісавета де Баваріа, ші дѣпъ моартеа пѣрінтелзі сѣѣ, рѣпосат ла 26 Маѣ 1840, с'аѣ сѣіт не трон. Крескът дидеосъбите епоха ненорочірілор патріеі ші а фаміліеі сале, аѣ авѣт прілеж а кѣноа-че не че се разъмъ вінеде попорѣлзі, лав-

да ші мѣнѣгереа зні дидеосъбите, дидеосъбите атѣт прінціпіле, каре аѣ дидеосъбите дидеосъбите фінд прінціпіліроном, кѣм ші фателе челе дидеосъбите те ші енергіче къ каре аѣ дидеосъбите а са Домніе, мінеск о ферічіт ші стрѣлѣчіт епохъ а Прѣсіеі, а кѣріа попоаре хѣрѣзеск сзверан-лзі лор ачеа маі віе драгесте.

ОБІЧЕЮРІЛЕ КЪСЪТОРІЕІ ЛАМАРАЦІ.

Обіченріле логоднеі Марацілор (ѣн попор дн Ост-
індіа каре с'ау сѣпсе де Енглезі) сѣнт дѣдсѣ-
щіе пѣціи деосебіте. Днлок ка прінтеле сѣ дее
міресеі зестре, дін протівъ ел прімеще ѣн дар, ші
ачеаста се днтѣмпль маі къ самъ атѣнче кѣнд
дн неамѣл мірелѣі се афлѣ о патъ днѣосітоаре.

Нѣнта се фаче обічнѣіт къ кѣтева зіле дѣпъ
логоднѣ нѣмїтъ ла дѣншіі мѣнгніі, ші неамѣріле
мірелѣі днсоцеск кортежѣл пѣнѣ ла каса міресеі.
Дѣпъ че се адѣнѣ оаспїціі нѣнціі а жмѣелор фа-
міліеі, атѣнчі прінтеле жш тоарнѣ дн палмѣ
пѣцінѣ апъ, ші дѣпъ че аў вестїт дн пѣвлїк нѣ-
меле фїйчеі сале ші а неамѣлѣі еі, тоарнѣ апъ
дн мѣна мірелѣі спре семн кѣм къ шї дѣ не фїй-
кѣса дін бѣнѣ воїнца лѣі. Дѣпъ ачеіа се днѣа-
дѣ ла ѣн лок брѣѣл мірелѣі къ а міресеі, ші а-
ша днтрелегаци фїїнд днѣнѣнѣрѣ де 7 орї ѣн
маре фок, песте кареле тоарнѣ ѣнт, ланте ші ал-
те флѣдітѣціі кѣрате дн чїнстеа зїнілор.

Міреле дѣпѣне ал сѣў дѣрѣмѣнт де а рѣмѣне
кредїнѣос соціеі сале ші де а о трѣта къ кїнѣл
чел маі бѣн, еа дін партеі фѣгѣдѣще де а
чїнѣті не бѣрватѣл еі, ал аскѣлта, а се днгрї-
жі нѣнтрѣ бїнеле лѣі, а се повѣцїі дн тоате
лѣкрѣріле дѣпъ а лѣі сфатѣрі, ші а нѣ вої нїчі
сѣѣ ѣн претекст де а се траѣе де сѣѣ окротїреа
са. Дѣпъ ачеіа се ашазѣ лѣнѣгѣ дѣнѣсѣл ла стѣн-
га, ші ѣн маре нѣмер де тїмпан ші трїмѣїде дн
прѣѣнѣ къ срїгѣріле де бѣкѣріе ачелор де фа-
цѣ вестѣще а лор кѣсѣторїе.

Кѣ ѣна сѣў доѣ зіле маі наїнтеа ачестор сѣр-
ѣрї се фак оарекаро цїокѣрї де веселїе. Маїка
міресеі фаче о візітѣ маїчеі мірелѣі, ші о потѣще
сѣ віѣ ла дѣнѣса. Ачаста аратѣ ла днѣпѣт оаре-
каре днгрѣсѣрї, днѣсѣ дѣпъ ачеіа прімеще потѣ-
реа ші дндатѣ порнѣще бѣкѣроасѣ къ прїетїніле
ші неамѣріле сале. Ѣніле дін рѣде дѣк ѣн бал-
дахїн (кортел маре) асѣїра лор ші алтїле словод
дннаїнте фок де артїфіціі. Аѣеа мерѣе еа кѣтва
лок къ пас днѣет, дндатѣ се пѣне цїос фѣкѣндѣсе

а фї остевїтѣ ші днкрѣдїнѣнѣд къ нѣ поате мер-
ѣе маі департе. Чѣнлалтѣ, маѣкѣ маїка міре-
сеі, днѣеще рѣгѣмїнтеле еі, ші дѣрѣеще оарека-
ре цѣѣаерѣрї, ші шї спалѣ пїѣоарїле къ апъ кал-
дѣ, каре нѣнтрѣ ачест сѣопѣ се цїне ла днѣ-
мѣнѣ. Дѣпъ ачастѣ кѣѣтаре се порнѣще трѣн-
дава ларѣші не дѣрѣм, днѣсѣ аѣїе мерѣе
кѣтва лок маі департе ші дндатѣ фаче сѣе-
на де маі наїнте, рѣпетѣндѣо дін депѣртаре дн
депѣртаре, аша днѣкѣт соціетатеа днтрѣ ѣн час
нѣ фаче нїчі ѣн патрар де чѣез.

Дндатѣ че аў сосїт ла касаміресеі, еа се дн-
фѣѣошазѣ маі днѣгѣў віїтоареі соакре, каре оа
дн браѣе, о дїзмерѣдѣ шїі дѣрѣеще цѣѣаерѣрї
ші алтеподоѣе; дѣпъ ачеіа се фаче ѣн преа фѣѣ-
мос оспѣціі нѣнтрѣ фемеїле жмѣелор фамїлії ші
днтре сѣлѣціі се днпѣрѣеск дарѣрї.

Кѣсѣторїїле барѣацілор новїлі къ фїйче де о
старе днѣосїтѣ днтімпїнѣ мѣлте грѣѣтѣціі. Аша
Раїар Такѣрї Нѣршад, ѣнѣл дін чїї днѣгѣі дрегѣ-
торї а Наѣовѣлѣі, карїле сѣў аморезат де о дѣн-
цїїтоаре нѣмїтъ Бѣлѣі, фїйка ѣнѣі касанмахоме-
дан, ші къ тоате къ ел ера брамін, (каста сѣаў таг-
ма бїсерїчеаскѣ) аў хотѣрѣт а се кѣсѣторїі къ еа.
Дѣчїел аў тѣгѣдѣїт къ днгрїжіре нѣмїле ші ста-
реа нѣвітеі сале, ші аў потѣтїт песте 200 Брамінї
ла оспѣцѣл нѣнѣеі. Дн мїнѣнтѣл кѣнд оаспѣціі
сѣ ашѣзасѣ ла масѣ, ії се кѣпрїнсе де о тіамѣ
кѣмплїтѣ, кѣнд логодїціі къ брѣеле легате, дѣпре
обїченѣл індіенеск, аў днтрат дн салѣ гата фїїнд
а лї презента пїлафѣл къ днѣсѣшї мѣнїле лор.

Фїїнд къ семїнціїле дін Індѣстан, се деосеѣеск
прїн оарекаре семне а фѣеїе, апѣї нѣ аў фост
брамінїлор грѣў де а кѣноаше кѣт де мѣлт сѣў
днѣосїт Раїах прїн а са кѣсѣторїе. Цї мѣрмѣра
ші аў хотѣрѣт тоці къ ѣн глас а нѣ прїїмі шї-
лафѣл, фїїнд къ прїн ачаста ар фї невоїці сѣ
прїмеаскѣ не міреаса дн каста мірелѣі. Ачѣа-
стѣ рѣѣзаре нѣ аў фост неашѣнтатѣ лѣі Ра-
саркѣчї елаў шїѣт къ чїне аѣе а фаче; Брамінї-

дзире. Ён семн дат се вѣзэръ дикэнцураті де
о трѣпъ де госташі сѣлватічі кѣ сѣвѣле скоасъ.
Раіар аў пѣшит днаінте ші аў днціінпат кѣмкѣ
воеще а дѣрѣі фіешекѣрѣіа дін аї сеї оаспені
кѣ кѣтева монете. Ачесте аменінцері ші цурѣін-
це фѣкѣрѣ о імпресіе дорітѣ ші оаспені саў дн-
дѣплекат а ѣрма оспѣцѣл. Дін ачест тімп ії дін
презнѣ кѣ а лор фаміліе аў фост ші ліпсіці дін
секта брамінілор потривіт лецілор цереї лор; то-

тѣшї нѣмѣрѣл лор аў фост аша де маре ші аї
шїѣт а іспрѣві пѣстрареа дріѣрілор лор. Копіі
лор нѣ пѣтерѣ а се кѣсѣторі кѣ фаміліле алтор
браміні ші се ѣрѣскѣ де лѣкѣторіі дін Індѣс.
Тріі фїі а лѣї Раіар аў рѣмас нѣмаї пентрѣ а-
чеіа дн секта лор кѣчі саў леѣдат де а лор
пѣрінте, дндатѣ дѣпѣ ачеастѣ днтѣмпларе де-
фѣімѣтоаре, ші нѣ аў авѣт кѣ ел нїчі о кѣмѣні-
каціе. I. M.

А Ф Л А Р Е А Л І Т О Г Р А Ф І Е І.

Вестітѣл афлѣторѣ а Літографіеї Алоіс Сене-
фелдер, кареле нѣ демѣлт аў мѣріт ла Мѣн-
хен, саў нѣскѣт ла 1771 дн Прага, ші аў ве-
ніт днѣкѣ ка копїл ла Мѣнхен, ѣнде пѣрінтеле
сѣѣ се афла актер, ші ел деасеміне ера меніт
пентрѣ ачеастѣ месеріе, днѣс нѣ авѣа талант,
дечї аў компѣс о траѣедіе мїкѣ, ші пентрѣ кѣ

німіне нѣ воіе сѣ о тіпѣреаскѣ, апої аў фѣкѣт
ла 1792 черкаре, де нѣ сар пѣтеа маї лесне,
ші маї ефтіи тіпѣрі, дѣкѣт пѣнѣ атѣнѣе. Аша
саў продѣс дін ѣн ненорочїт лѣкрѣ поетїк ѣна
дін челе маї днѣсѣмѣнѣтоаре афлѣрі а тімпѣлѣї
нострѣ Літографіа адекѣ тіпѣріреа не шїатрѣ.

G. B.

М Е Т О Д А Д І С Ц Ъ Т А С Т О Ф Е.

Стофеле каре сар фї пѣтат де грѣсімеа ѣнтѣ-
реї, а роцілор сеаў а оленѣлї, сѣ пот десѣпта
дн кїп ѣрмѣторі фѣрѣ сѣ се стрїче стофа. „Сѣ се
еѣ ѣн гѣлѣѣнѣш де оў, ші пѣсѣсѣ чева прѣсте
патѣ; дѣпѣ ачеа се ва пѣне деасѣпра о пѣнѣзѣ-
тѣрѣ алѣѣ, ші се ва мѣѣ ачеастѣ пѣнѣзѣтѣрѣ кѣ

апѣ кѣт се поате де фѣрѣінте; тотѣш се фѣреакѣ
оарече, пофторіндѣсѣ ачеаста дѣкѣтева орї ші
ѣмезїнд пѣнѣзѣтѣра дн апѣ калдѣ. Дѣпѣ ачеа се
еа пѣнѣзѣтѣра каре ва сѣѣе гѣлѣѣнѣшѣл де оў
ші кѣ ел ва скоате грѣсімеа, дѣпѣ каре се ва
лѣса ка сѣ се ѣсѣче локѣл ѣнде аў фост пагат.

Ч Е Р В Ъ Л.

Трѣпѣл чел сѣпціетїк ал честѣї анімал, а кѣ-
рѣа днкіпѣіре о днѣѣцошем астѣз четїторї-
лор ношрїї, обїчнѣїт се фаче де 7 палме лѣнѣт
ші де 4 дналт. Дн Сїверїа се афлѣ ші маї
марї. Капѣл есте мїк, ѣрекіле дрепте ші марї,
ші азѣл аша де аѣер, днѣкѣт червѣл лесне
сїмпѣсѣе чеа маї мїкѣ мїшкаре. Грѣмазѣл обїч-
нѣїт дн пїне днторе спрѣ спїнаре, ші ачеаста кѣм
ші тоатѣ позїціа са дї даў о днѣѣцошаре мѣреа-
цѣ. Пентрѣ деосебїтѣ фрѣмсеѣ слѣжеск аче-
стѣї анімал коарнеле, кѣ каре есте днмодовїт

капѣл сѣѣ. Еле сѣнт рамѣроасѣ ші кѣнд фѣре
червѣл, ле пѣне орїзонтал не спате. Ачесте
коарне се скїмѣѣ не тот анѣл. Не ла днчѣпѣ-
тѣл лѣї Генарїе обїчнѣїт кад де сїне коарнеле
червїлор вѣтрѣнї, фѣрѣ днтреѣѣїнцареа вре ѣнї
пѣтерї дін аѣарѣ. Не локѣл ѣнде еле сѣнт а-
шѣзате не кап, се фаче дн ачеастѣ време о ѣм-
флѣтѣрѣ, каре дмпїнде коарнеле челе веї. Дѣ-
пѣ чїнчі зїле, де ла кѣдереа ачестора, се веде
о днѣлцаре зѣѣркѣоасѣ ші аѣоперїтѣ кѣ о пїеле
аспрѣ, каре дн 14 зїле се фаче лѣнѣтѣ де 6

палмаче ші формазъ челе дитѣ рамѣри. Дѣпъ тречеро де алте 14 зѣле, коарнеле челе нозъ сжит лѣнѣ де о палмъ ші аратъ а доза івіре де рамѣри, крескѣнд ѣн ачест кѣп пѣн ла десъ-вѣршіре ѣн време де 10-14 сѣптъмѣні. Чер-вѣи тѣнерѣ лѣапѣдъ коарнеле лор токма ла Мар-тіе, ші пѣн ла Авгѣст лі креск челе нозъ ла лок. — Пѣн ла десъвѣршіта кресчере ші ѣнвѣр-тошере а коарнелор сале, червѣл фоарте бѣне се пѣзече, ка сѣ нѣ ле ватѣме прѣн ловіре дѣн каре прѣчѣнѣ ел ѣмѣл маї тотдезѣна кѣ капѣл ѣлѣкат. ѣндатъ дѣпъ че саѣ ѣнвѣртошет ра-мѣріле ші тоате пѣрѣіле коарнелор нозъ, ѣнче-но а се десѣаче ші піелеа чеа аспѣр, кѣ каре ера акоперіте. Дѣпъ кѣрѣцѣреа ачестеї піеле, коарнеле сжит алѣе, дар ѣнѣрѣнд се фак ка-станіѣ ѣнѣсе. Грешітѣ есте сокотѣнда, кѣм кѣ дѣн ѣмѣрѣл рамѣрілор де коарне, поате се ші вѣр-ста червѣлор, кѣчѣ дѣпъ 8 ані ачеста нѣчѣ де кѣм нѣ се поате хотѣрѣ; ші атѣрѣн де ла фе-лѣрѣте ѣмпреѣрѣрѣ. Челе маї марѣ коарне де черѣ, кѣносѣте пѣнѣ акѣм, аѣ цесте шесѣзечѣ

де рамѣри: грѣзтатеа озѣчѣзѣтѣ а коарнелор де мѣжлок есте пѣн де опт окѣ; ѣн Амерѣка нор-дѣкѣ сжит черѣи, а кѣрора коарне аѣ о грѣзта-те де 12 окѣ.

Озѣчѣзѣтѣл колор а червѣлѣї есте не спѣнаре кастаніѣ, ші ла ѣнѣтѣче алѣїѣ, ѣнѣсѣ анотѣмѣ-ріле скѣмѣл ачесте колорѣрѣ. Се аѣлѣ ші черѣ алѣї, прѣкѣм ші пѣтаѣї кѣ колор алѣ ші каста-нѣї. Пічоареле ачестѣї анімал сжит сѣнѣпѣрѣї ші потрѣвіте пѣнтрѣ а фѣрѣ кѣ репѣцѣне.

Черѣоаїа де ші есте де колор ка червѣл, ѣнѣсѣ нѣ аре о прѣвіре атѣт де мѣреаѣ, есте маї мѣкѣ ші раре орѣ аре прѣ ѣн фелѣѣ де коарне.

Червѣл есте спрѣнтѣн, спѣрѣос де кѣнѣї ші вѣ-нѣторѣ ѣнѣсѣ нѣ ші де пѣранѣ. Ведереа, азѣл ші мѣросѣл лѣї сжит фоарте аѣере. Кѣнд есте алѣнѣгат, се сѣргѣече а скѣна де дѣшманѣї сѣї прѣн фѣгѣ, ѣр прѣа стрѣмторат фѣїнд, аної се апѣрѣ кѣ коарнеле кѣ гѣвѣчѣе де оаменѣ ші де кѣнѣї. Стрѣгареа лѣї сеамѣнѣ кѣ радѣреа вѣте-лор алѣе. Акѣм се шіе сѣгѣр, кѣ черѣї пот а-ѣнѣе о вѣрѣтѣ пѣн де 30 ані. С. С. Б.

BIBLIOTHECA
PERIODICE
ROMANIA

ЧЕРБІІ ШІ ЧЕРБОАІЛЕ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 4

ВРЕМЯ.

1841.

ДЕСПРЕ ФЕРІЧРЕА МОРАЛЪ ШІ БІНЕЛЕ МАТЕРІАЛ (Фрм).

Деакъ кѣ непѣтинъ есте а тѣгдѣ кѣ омѣл
пѣдѣждѣще пѣнъ ла мормѣнт; де есте адевъ-
рат кѣ бѣнѣріле пѣмѣнтѣлѣ, нѣ нѣмаі кѣ нѣ
дѣдѣстѣлѣазъ доріицѣле нѣастрѣ, че сѣпъ ші сѣо-
реск дѣшѣртѣлѣнімі; апоі дѣн ачѣаста се кѣвѣне дѣ-
кѣе кѣ дѣпъ трѣчѣреа тѣмпѣлѣі маі есте дѣнкъ
оарѣче.

Кѣцѣтѣл нѣ дѣфѣцѣшазъ о алтѣ довадѣ де нѣ-
мѣрѣеа сѣфлѣтѣлѣі нѣострѣ. Фіѣшкарѣ ом арѣ
дѣн мѣзѣл інімѣі сѣлѣ ѣн трѣвѣнал ѣнде се цѣ-
дѣкъ прѣ сѣне дѣсѣш, ші ачѣсѣнтъ кѣ арѣітрѣл
чѣл де кѣпѣтеніѣ се дѣнтѣреаскѣ сѣнтѣнціѣ. Деа-
къ вѣцѣл (мѣтеѣхна) дѣразъ нѣмаі дѣн а нѣа-
стрѣ оргѣнізаціѣ фісікѣ, де ѣнде вѣне ачѣа сѣпѣ-
мъ карѣ тѣрѣвѣрѣ зѣоа ѣнѣі нѣорѣіріі нѣлѣцѣнѣте?
Дѣче есте мѣстрѣреа атѣт де дѣмѣрікошѣтѣ, дѣн-
кѣнт прѣферіім (прѣтімісім) маі бѣне а нѣ сѣпѣ-
нѣ ла сѣрѣчіѣ ші ла тоатѣ аспрімѣа вѣртѣтеі дѣ-
ѣнт се кѣпѣтѣм ѣн дѣмѣрікошѣтѣ? Дѣче се

афлѣ ѣн глас дѣн сѣнѣче, ші ѣн кѣвѣнт дѣн пѣа-
трѣ? Тѣгрѣл дѣзѣранѣ прада сѣ, ші доармѣ лѣніціт;
Омѣл ѣчѣгаш, прѣвігіѣазъ. Ел кѣштѣ локѣрѣдѣ-
шѣрте ші тотѣшѣ сѣнгѣртѣтеа іл сѣпѣріѣ; се тѣ-
ріѣ дѣнпрѣцѣурѣл мормѣнтѣлор, ші тотѣшѣ сѣ
темѣ де мормѣнт. Прѣвѣрѣа лѣі есте нѣастѣм-
пѣратѣ. Оргѣнілѣ сѣлѣ се нар маі дѣплѣніте
нѣмаі сѣпрѣ ал мѣнчі, дѣн мѣжлокѣл нѣпѣціі вѣде
о лѣкоарѣ аменіицѣтоарѣ, пѣрѣрѣ есте кѣнѣцѣ-
рат де мѣросѣл ѣчѣдѣріі, дѣн вѣкѣтелѣ че дѣсѣш
аѣ прѣгѣтѣт, дѣскопѣре гѣст де вѣнін, зрѣкіѣ
сѣлѣ вѣет ѣколо ѣнде тоці гѣсѣск кѣ е-
сте тѣчѣре, ші сѣвѣшмѣнтѣлѣ прѣіѣтѣнѣлѣі сѣѣ,
кѣнд ѣл дѣмѣрѣцѣшазъ, і сѣ парѣ кѣ сѣмѣцѣче ѣн
кѣцѣтѣлѣскѣнѣ.

О кѣцѣтѣлѣ! оарѣ ещѣтѣ нѣмаі ѣн фѣнтѣм а фѣн-
тазіѣі, сѣаѣ фріѣа де пѣдѣансѣ? сѣпрѣ а лѣмѣріі ачѣ-
сте дѣнтрѣв: „Деакъ прѣн о сѣнгѣртѣ доріицѣ аі
пѣтѣ сѣ омѣріі нѣ ѣн ом дѣн Хіна ші сѣклѣроно-

мез дн Европа аверіле сале, кѣ кондіція чеа престе фіре, кѣ німе нічі одать ваафла чева деспре ачеаста, спѣнем: оаре те аї дндѣплека де а аве о асеміне дорінцѣ? днзѣдар те аї сїргѣі а те днкіпѣі маї серак декѣт ешї; днзѣдар аї кѣзта а мїкшора ачеастѣ ѡчідере, сѣпѣнд кѣ Хїнезѣл моаре де одать шї фѣрь нічі о дѣрере, кѣ нѣ аре нічі кѣм алці клїрономї, кѣ авереа са ва фї пердѣтъ кеар шї пентрѣ стат, днзѣдар

аї сокотї кѣ ачел стрейн есте кѣпрїне де непѣтїнцѣ шї де грїже, кѣ моартеа есте пентрѣ днссѣл ѡн бїне, кѣ ел днссѣшї о кіамѣ, кѣ нѣ іаѣ рѣмас де трѣїт декѣт ѡн мїнѣт, кѣ тоате ачесте дешерте гѣндѣрї, аѣд дн фѣндѣл інімеї ѡн глас карїле стрїгѣ атѣт де таре асѣпра ѡнѣ асеміне план, кѣ нічі о клїпалѣ нѣ пот аве дндоналѣ де фїїнца кѣдетѣлѣї!

(Ва ѡрма.)

РАРЇ ПІЛДЕ ДЕ ОСПІТАЛІТАТЕ.

Еродот (*) історїсече деспре ѡн ом партїкѣлар, кареле авеа атѣтеа авѣцїї днкѣт ера дн старе а дндестѣла кѣ мѣнкаре пе Ксерксес кѣ тоатѣ арміа са. Пітісѣ фїкѣл лѣї Атїс, ѡн Лїдіан, каре атѣнче лѣкѣе дн Целене, аѣ дндестѣлат пе кракѣл кѣ тоатѣ оастеа са шї іаѣ пропѣс аверїле сале пентрѣ кіелтѣелїле рѣзѣонѣлѣї. Деспре ачеастѣ дарнічіе аѣ днщїїнцат Ксерксес пе прїетїнї сѣї, шї іаѣ днтребат, чїне ар фї ачел Пітісѣ шї че авѣцїе аре ел, де поате фаче о асѣмінеа пропѣнере. Рѣспѣнсѣл аѣ фост ачеста: „ Пітісѣ есте ачела кареле аѣ хѣрѣзїт пѣрї телѣї тѣѣ Дарїе ѡн арѣор платан де аѣр шї ѡн вѣтѣк де віе, шї прекѣм щїм ел есте дѣпѣ тїне чел маї днавѣцїт ом дїн лѣме. —

Ксерксес саѣ мїнѣнат де ачесте кѣвїнте шї л'аѣ днтребат кѣт де маре ар фї авѣцїа лѣї! Еѣ нѣцї воїаскѣнде нїмїкѣ, пѣтернїче дмпѣрате шї нічі сѣѣ претекст кѣ нѣ ашї щї кѣтїмеа авѣцїеї меле, аѣ рѣспѣнс Пітісѣ, чї маї алес кѣноскѣндѣмї стареа воескѣ ацї мѣртѣрїсі адеѣврѣл. — Кѣнд мам днщїїнцат кѣ ешї гата а порнї спре мареа Іонїкѣ, ам хотѣрѣт ацї хѣрѣзї о сомѣ де банї пентрѣ келтѣелїле рѣзѣонѣлѣї, шї пентрѣ ачест скопѣ черчетѣнд авѣцїїле меле,

ам афлат кѣ ам доѣ мїї таланцї арцїнт шї трїї мїліоане ноѣ сѣте ноѣзѣчї шї трїї де мїї монедѣ де аѣр кѣ кіпѣл лѣї Дарїе. (Доѣ сѣте ноѣ спрѣзѣче мїліоане, трїї сѣте шаптезѣчї шї чїнчї мїї де лѣї). Ачесте соаме цїле даѣ кѣ ѣкѣрїе фїїнд кѣ еѣ прїн лѣкрѣл слѣцїмор шї а іконмїеї меле дмвої агонїсі челе неапѣрат трѣѣзїтоаре пентрѣ віецѣїре. Ксерксес аекѣлта кѣ плѣчере ачасть мѣртѣрїсіре, шї іаѣ рѣспѣнс: „ нѣїтѣл меѣ іконом Лїдіан, де кѣнд ам нѣрѣсѣт Сѣза, афарѣ де тїне н'ам афлат пе нїме алтѣл сѣм фї пропѣс а дндестѣла арміа ме саѣ амї хѣрѣзї авѣцїїле сале пентрѣ келтѣелїле ачестѣї рѣзѣої; нѣмаї тѣ аї дат арміеї меле ѡн оспѣцї атѣт де стрѣлѣчїт шї аї пропѣс амї хѣрѣзї аша де марї сомѣ. Дрепт ачеа, пентрѣ рекѣнощїнцѣ те нѣмескѣ де ал мїеѣ іконом, шї пентрѣ ка сѣ поцї аве дѣплїна сомѣ де патрѣ мїліоане дн аѣр, дн хѣрѣзѣскѣ шапте мїліоане монете де аѣр кѣ кіпѣл лѣї Дарїе дїн а ме вістерїе. Пѣстреазѣцї тоатѣ авѣцїа та че аї акѣма, дакѣ дн віїторїме веї арѣта тот аша де ѣѣне плѣкѣрї кѣтрѣ мїне, апої прекѣм акѣм, аша шї дн віїторїме, мѣ веї аве де бїневоїторїѣ.

Днссѣ дарнїкѣл Пітісѣ аѣ ѣзѣт дн ѡрмѣ чеа маї маре немѣлѣцѣмїре, кѣчї фїкѣл сѣѣ чел маре саѣ тѣет де кѣтрѣ Ксерксес. — Н. Гр.

(*) Еродот де ла Азікарнас, чел маї пенїї Історїк еленїм а кѣрѣм ѣвріате аѣ арїїс нѣлѣ ла ної, аѣ фост ла 484 днїїнтеа лѣї Хс.

А Р Б О Р Ъ Л Н Ъ М І Т Г Л О Н Т Е Д Е Т Ъ Н

Ачест арбор (копачъ) вредник де днсьмнат есте дналт де 50 пѣн 60 палме нар тѣлпѣна аре зѣн діаметрѣ де доѣ палме. Флоріле лѣї сѣнт фюарте марі, лѣжітоаре ші аѣ зѣн мірос пре плѣкѣт. Е-ле есѣ дѣн тѣлпѣнѣ ла деосебіте локѣрі не лѣн-гѣ рамѣрі, ші мѣкар кѣ о тѣфѣ де фюаре аре 50 пѣн ші 100 де флорі, тотѣшї нѣ фаче маї мѣлт декѣт доѣ поаме рѣтѣнде ші рошіетіче кѣ діаметрѣ де 4—6 палмаче, деѣ а кѣро-ра формѣ ші мѣріме саѣ дат арборѣлѣї нѣмеле.

Коажеле кѣзѣте а поамелор аѣ аша де маре асѣмѣнаре кѣ пеліца воамбелор, днѣжт ла чеа днтѣїа прівіре сар пѣтеа креде кѣ аѣ фост пе аколо о компаніе де артїлеріе. Поама аре дн лѣзѣнтрѣл сѣѣ зѣн мїез де колор ка де дро-жїї де вїн. Коажа родѣрілор се днтребзїнѣеазѣ дн Амерїка сѣдікѣ дн лок де талѣере. Мїезѣл есте кѣрнос, захарос ші кам акріѣ, слѣжїнд ла фрігѣрі ка о бѣзѣтѣрѣ рѣкорїтоаре.

Н. Гр.

СТАТЪА ЛЪІ НАПОЛЕОН.

Кѣ прїлежѣл транспортѣрії рѣмѣшїелор лѣї Наполеон, сокотїм де кѣвїїнѣ а днпѣртѣшї четїторїлор нострі атѣт дескрїереа колонеї чеї мѣреце, фѣкѣте дн чїнстеа вїрѣїнѣлор арміеї Франѣезѣ, кѣт ші а статѣї лѣї Наполеон, аше-зате дн вѣрѣл ачестеї колоане.

Ачасть статѣе, каре се репрезентеазѣ прїн а-ноастрѣ стампѣ, есте моделѣл днтре мѣлте а-лесе де о комісіе, фѣкѣторѣл еї Д: Сѣнѣр саѣ сїргѣїт де а репродѣче пе Наполеон дѣпрекѣм есте овѣще кѣноскѣт, кѣ партїкѣларѣл сеѣ змѣлет, кѣ зѣнїформа, ші позїціа пѣлѣріеї ші а костїзмѣлѣї сеѣ, кѣ а сале пѣстѣрії фамїїларе, асѣфел днѣжт прівїндѣ попорѣл статѣа пе вѣрѣл колонеї сѣ поатѣ зїче: кеар ел есте!

Ачасть колонѣ, дѣнѣ пїаѣ дн каре сѣ афлѣ ашезатѣ сѣ нѣмѣще Вандом, ші саѣ вѣрсат дѣн 1200 тѣнѣрі лѣзате де ла арміїле тѣтѣрор наці-їлор Европѣї. Бронзѣл днтребзїнѣат ла ачеа-сть траѣе 1.800,000 фѣнѣї, ші е фѣкѣтѣ дѣпре форма колонеї файмоасе а лѣї Траїан ла Ро-ма, еа есте рїдікатѣ дн чїнстеа мареї Армії. Іа саѣ днчепѣт дн 1806 ші саѣ сѣвѣршїт дн 1810, днѣлѣїмеа еї есте де 136 палме, афарѣ де пе-десталѣл, гросїмеа еї есте де 14 палме, нар темѣ-

ліа де треїспрезѣчі палме де адѣнчїме. Пїедеста-лѣл колонеї аре треїзечї ші доѣ палме днѣл-цїме; а сале патрѣ фѣеѣ днѣѣцѣшазѣ дн барелїеѣ (сковїтѣрѣ ешїтѣ пе дѣмѣтате афарѣ): трофее де арме, алѣкѣтѣїте дѣн тѣнѣрі, глонѣрі, кара-біне, дове, стеагѣрі, коїѣрі, ші зѣнїформе мїлі-таре. Деасѣпра ачестор трофее сѣ вѣд сѣпате кѣнѣнї де стежар, цѣнѣте де патрѣ зѣнїгѣрі прїн о мѣлїме де вѣлѣтѣрі шї кѣмпенїнд фїешкаре кѣте 500 фѣнѣї. Трѣнѣл колонеї есте аѣкоперїт де зѣн шїр де тавлонѣрі де бронзѣ, сѣпате дн барелїеѣ, ші днорѣндѣїте дн формѣ спїралѣ, (кѣлѣеѣ) дн-фѣцѣшїнд челе маї марї їзѣжнзї а вѣтѣлїїлор дѣн 1805, де ла порнїреа трѣнѣлор дѣн тавѣра Боло-неї, пѣнѣ ла днкіереа пачеї дѣнѣ вѣтѣліа де Аѣстерлїц.

Легѣтѣріле де бронз пе каре се афлѣ ачесте тавлонѣрі дн барелїев, аѣ $3\frac{1}{2}$ палме де днѣлѣїме, ші сѣжт деспѣрїте днтре еле прїн зѣн шїр де 7 палмаче пе каре се веде скріс фапта репрезентатѣ дн тавлонѣл деасѣпра.

Пе дѣн лѣзѣнтрѣл ачестеї колоане саѣ сѣнат 170 скѣрі, спре а се пѣтеа сѣї чїнева ла галерїа ашезатѣ деасѣпра капїтелѣлѣїї ко-лонеї; асѣпра кѣрѣїа апої сѣ дналѣѣ сѣѣ о фор-мѣ рѣтѣндѣ, зѣн фелїѣ де маре фанарї болтїѣ

Не о парте ачестѣна, че се афлѣ дн фаца
Тселеріілор, съ четеше зрмѣтоаре інскріпціе:

„Монѣмент днѣлдат дн чінстеа маре арміі, дн-
чепѣт дн 1806 ла 15 Авгѣст, ші съвршіт дн
1810 ла 15 Авгѣст. Съ дірекція Д. Денон, Ді-
ректор-генерал ші а Длор Архітекті, Г. В. Ле-
пер, ші Гондѣн.“

Деасѣпра ачестѣі волте се афла ашезатѣ ста-
тѣа чеа веке а лѣі Бонапарте де Д. Шоде, скѣлп-
торѣл лѣі Наполеон ші авеа 11 палме де днѣлціме
кѣмпенінд 5,112 фенці. Прін ачестѣ статѣе,
Наполеон се дмѣцѣша ка ѣн імператор Роман
кѣ мантиа ші кѣнѣна де лаѣрѣ, каре стѣтѣ нѣ-
маі 5 днї не върѣл колонеі, оборітѣ фінд де
кѣтрѣ Алсаці ші Рѣалістї дн лѣна лѣі Маї
1814. Дѣлѣ каре днтѣмпларе ла саѣ върсат дн
ноѣ кѣм се веде астѣзі.

Ачестѣ статѣѣ, а кѣріа парте дн афарѣ Д.
Серѣ аѣ репрѣдѣс кѣ челмаі ексакт ші маі амѣ-
нѣнт адевр історік, фінд потрївітѣ кѣ натѣра
монѣментѣлѣі, се ашезѣ дн локѣл стеагѣлѣі
алѣ, ші а стеагѣлѣі тріколор, каріі дн време
дн време аѣ цінѣт локѣл фігѣреі чеі марі а лѣі
Наполеон.

Ла ачестѣ Д. Серѣ саѣ аѣсторат кѣ ѣні-
форма дмпѣратѣлѣі, дмпѣртѣшітѣ лѣі де кѣтрѣ Ге-
нералѣл Бертранд, дн каре днтѣре алте есте ксар дн
копіе савіа че аѣ фост днчінѣс ла коапса лѣі Бѣна-
парте дн вредніка де адѣчере амінте зі а вѣтѣ-
ліеі де ла Аѣстерліц; днѣшт деакѣ вре о днїѣарѣ
сар перде, съ се поатѣ афла дн бронз не вър-
ѣл колонеі. Портѣл партікѣлар а лѣі Наполеон,
прекѣм се веде дн ачестѣ стампѣ, сра: канѣла
чеа мїкѣ, редінготѣл (сѣрдѣк) кѣпрїѣ, ѣніформа
верде кѣ прїмѣ алѣ, че нѣрта ка ѣн колонел а
вѣнѣторілор гвардіеі, ла піѣнт о стѣ а лѣгіѣнеі
д'ѣнеѣр, панталонї алѣі кѣ чнѣботе марі, ші
фінд дн мѣнѣ о океанѣ.

ДЕСПРЕ ПРИМЕЖДІА КОРСЕТЕЛОР ПРЕА СТРИНСЕ.

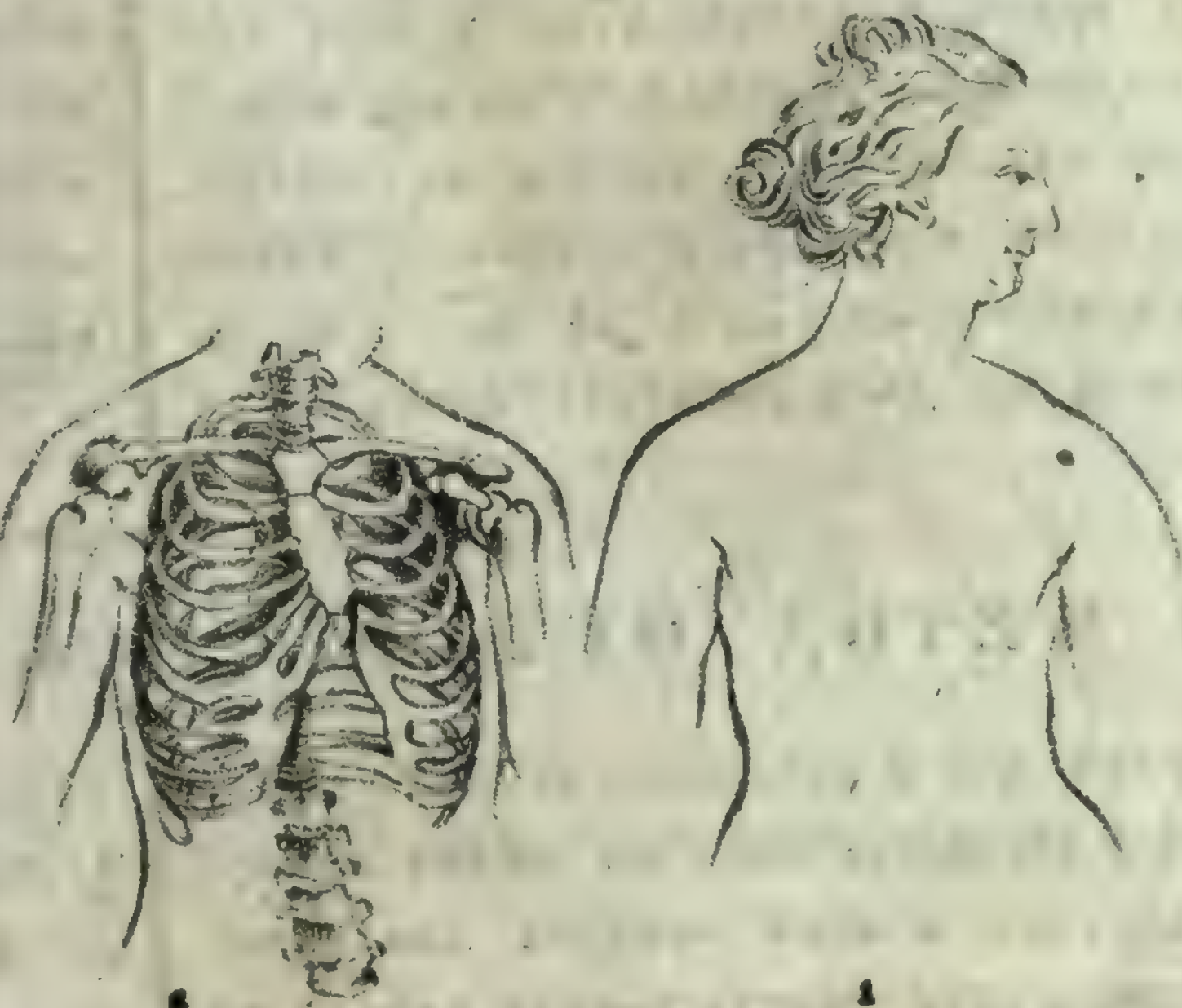
Къ тоате къ стампеле челе днѣцощъм ай-
чаа, аратъ оарекаре дескриері къ деамънънтъм
анатоміче, че сар пѣреа дамелор нъ преа
плъкъте, тотъш пої н'ам воїт а ле трече
къ відере лъжид дн багаре де самъ ско-
пъл лор челе фолосіторіу, ба днкъ ші мо-
рал.

Нъмъръл 1 ші 2 днѣцощазъ о фігъ-
ръ а зинеї Венъс де Медічі, (зна дін че-
ле маї фремоасе статъе антїче афлате ла
Рома ші кѣмъпрате де дѣка де Медічі де
внде жш аре нѣмеле) сокотігъ дн аді-
вѣр ка зна дін челе маї десъвѣршіте
днѣцощърї а фреъмъсенеї фемеещї; кар
скелетъм аратъ оаселе ші коастеле еї дн
стареа лор чеа фіреаскъ.

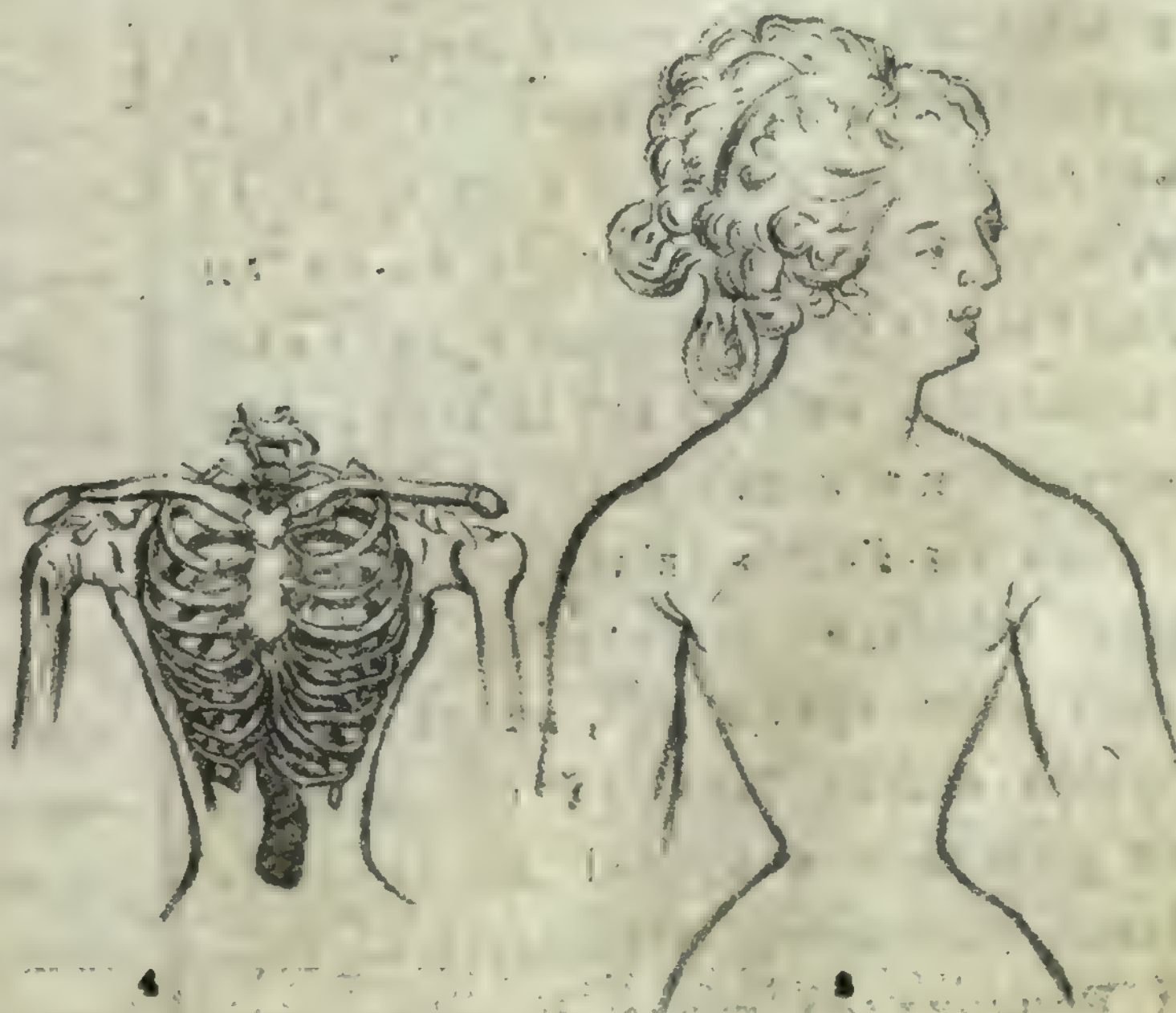
Трѣсѣтърїле фігърї а 3^а днѣцощеа-
зъ о демоазель че воеще а фі маї сѣвѣре
ла мїзлок декът іаѣ днѣгъдѣїт фіреа, стръж-
нъш талїа дн ѣн корсет; фігъра а 4^а
аратъ трїста старе а оасслор ш'а коасте-
лор стръжнсе дн корсет.

Дн адевѣр, ачеастъ дѣне ѣрмъ фігъръ
нъ антїнѣреще дн сѣфлет декът гън-
дірі днтрїстѣтоаре; рѣсѣфлареа гре ші
деасъ; батерї де інімъ; сѣнѣтеле рѣѣ рѣ-
корїт, ші прїнѣрмаре слѣѣѣѣне де органе;
апъсареа осѣлѣї спїнѣреї ші стрїкареа талїеї;
мїстѣре къ аневое, ші маї пе ѣрмъ боала
де плъмънї; іатъ кѣтева рѣзълтатѣрї а кор-
сетелор преа стръжнсе. Ної нъ воїм а сѣ-
пѣра азъл четїтоарелор поастре прїн де-
скріереа къ деамънънтъм а ачестѣї обїчеї
прїмеждїос ші нетребнїк. Ікоанеле алыѣ-
рате вор ворї дндестъл; ші ла вре о не-
вое, докторїї чїї адевѣраці лї вор спъне
маї мълте. Треѣѣе днсъ сѣ маї адѣогъм
къ нозъ нї есте ворѣа нѣмаї де корсетеле
челе преа стръжнсе кар нъ де ачеле дн-
демънатїче че алыѣтѣеск о парте де тоалета

дамелор, къчї ачесте даї трънълѣї о формъ по-
трївїтъ, ші жл днпедїкъ де а креще рѣѣ.

Нї ва фі ертат днсъ де а арата къ дамеле
сѣ афлѣ днтро рѣтѣїре кжнд жш днкіпъеск
а маї адѣѣга граціїле лор челе фірешї, джнд
талїеї лор о сѣнѣїере ші о делїкатъ днѣцоще-
шаре днсъ сѣпѣрѣтоаре фоарте мълт. Фреъм-
сѣца ші сѣнѣтатеа сжнт доѣ днсъшїрї

стръжнсе ѣнїте. О талїе фоарте сѣнѣїере фате
о неасъмънаре къ чеелалѣ рѣмъшїцъ а трѣ-
пълѣї; еа перде кѣтръ ачесте, сѣѣ стръжнсеа о-

сълзі де кт сеаѹ де фіер, мішкарѣа ші мерсѣл че жі дѣ о днѣцошаре плѣкѣтъ; кѣчі віаца ші сімціреа сѣнт гіемѣіте сѣѣ ачесте діаволіче подоавс ші нѣ сѣ аратѣ декѣт ка прін о мішкарѣ машіналь ші гравнікѣ, асемінеа кѣ а зніѣ аѣ-томат (механісм че сѣ мішкѣ прін зні кін мѣше-шѣдіт). Акѣм маі воеск а фаче о днѣребаре: маічеле нѣ сѣнт оаре рѣспѣнзѣтоаре кѣтрѣ копії лор кѣ віаца че сале ле даѹ; нѣ сѣ тем оаре кѣ лі ар да о сѣнѣтате слаѣ? еле

днѣребѣнѣазѣ чії маі фѣмоші ані аі кѣѣта дѣ леагнѣл лор, днѣс гнѣдеск кѣ фѣкѣнд ачесте жѣртѣе жш днѣплінеск кѣ деплінѣтате даторіа де маікѣ, дар нѣ кѣ днѣвѣчі нѣ вор пѣте рѣс-кѣмпѣра метеахна стрікѣреі оаселор че сѣнт прічінѣіте де днѣселе, днѣемнате нѣмаі де оареа плѣчере спре а сѣ пѣте фаче маі делікате де-кѣт сѣнт, не маі гнѣдінд днѣ тѣрѣтата лор ді-сѣѣтаре ла стрікарѣа сѣнѣтѣцеі сале ші ачѣа а фіїлор лор.

НОѢ МЕТОД ПЕНТРѢ ѢСКАТѢЛ МЛАЩІНЕЛОР.

Днѣ Англіа саѹ дат о прівілегіѣ пентрѢ афла-реа зніѣ машіні ідраоліче карѣ днѣ мѣлте локѣрі саѹ пѣс днѣ лѣкраре пентрѢ ѣскарѣа локѣрілор ѣлѣтоасе. Машіна есте фоарте сімпль, парѣа де кѣпїтеніе есте зні вал де лѣнѣ карѣ змѣлѣ днѣ фѣрѣл а доі ціліндрі (вѣлѣтѣчі) дін карѣ знѣл акѣфѣндѣ валѣл днѣ апѣ сар алѣл се афлѣ ста-

торнічіт ла о потрівітѣ днѣлпїме. Прін адхесіа (траѣереа) змѣзелії кѣтрѣ ачѣл вал, карѣ соар-ѣе днѣ сіне ана, ачест элемент се мѣтѣ дін ло-кѣлсеѹ ші се скѣрѣе днѣ зні канал, сеаѹ прін цевії че сѣ прѣгѣтеск, днѣс днѣвѣртїреа цілін-дрїлор арѣ се зрмѣзе кѣ о репѣѣѣне де 1000 палме не мінѣт.

ПЕДЕПСІДЕ ІБАНКРѢЦІЛОР (МОФЛѢЗІЛОР).

Днѣ Рома чеа веке лѣѣѣрііле челор доѣспрезече таѣле ера фоарте аспре пентрѢ зні мофлѣз, еле жл лѣса днѣ воѣа кредіторілор сеі карії авѣа дрепт ал пѣне днѣ фїере, а сѣ слѣжі кѣ днѣсѣл ка кѣ зні шѣрѣ (ров) ші ал сѣѣшіѣ днѣпѣрціндѣші трѣнѣл сѣѹ, де знде віне проѣверѣіа: *solvere aut in aere aut in cute*, (а плѣті сеаѹ кѣ пѣнга сеаѹ кѣ піелеа).

Банкерії се афла днѣ Forum (піаца пѣблікѣ) днѣ дѣгенеле нѣміте *tabernae argentariae* ші кѣнд знѣл дін трѣншіі фѣче врезні рѣѹ, ачѣла се пе-депсеа дѣпѣ зїса *sedere foro* (а се депѣрта дін фор), фїінд днѣдаторіт а пѣрѣсі локѣл че пі-неа днѣтре чії маі днѣсемнаці негѣціторі. — Кѣ-вжнѣл нострѢ Банкрѣт се траче дела зні обї-чѣй ка ачѣста. Днѣ Ігаліа фїѣкарѣ негѣціторіѹ авѣа а са канторѢ (саѹ банкѢ) днѣтрѣн лок зні-

де тоці сѣ днѣтрѣнеа ші кѣнд знѣл днѣтре днѣн-шіі нѣ плѣте сома кѣвенітѣ ші ла време а-тѣнчї се зїчеа кѣ кантора са саѹ банкѢ саѹ сѣѣрмат саѹ рѣнт адекѢ саѹ фѣкѣт *bancorotto*. ПентрѢ а домолі дарѢ аспрімеа челор доѣспрезече таѣле мѣлте піѣдічї аѹ фост пѣсе днѣ-інте, дар днѣ пѣтереа лѣѣѣріѣі нѣміте Іѣліа, да-торнікѣл карѣ да кредіторілор сеі тоатѢ авѣреа са, ера мѣнтѣіт де тоатѢ даторіа ші нѣавѣ сѣ сѣѣфере маі мѣлтѹ нїмікѢ. Днѣс пентрѢ кѣ ера фоарте зшор а днѣшѣла лѣѣѣріѣа аскѣнзіндо пар-те дін ачѣа че авѣа; де ачѣа лѣзаре авѣреі сале се н товѣрѣша тот деаѣна де о перемоніѣ не чінѣстітоаре, аша ачѣла карѣле ера даторіѹ сѣ арѣте тоатѢ авѣреаса кредіторілор сѣі кѣрѣна і сѣ пѣне о ваде де чінчї ані трѣѣѣсеа сѣ поарте днѣ

пъликъ эн фел де акоперемънт не кап нѣмѣт Ве-
getum, шѣ ачеа ера обѣчѣѣт о скѣфе неагръ де
и дн формъ пѣрамѣдалъ акоперѣнд тот капѣл. А-
семѣне обѣченѣрѣ саѣ възѣт шѣ дн тѣмѣрѣле нозъ
пентрѣ даторнѣчѣ шѣ мофлѣзѣ, аша дн Спанѣа
пѣрта ачешѣа о згардѣ де фѣер. Ла Лѣка дн
Италѣа о кѣчѣлѣ галѣвѣнъ азрѣе, шѣ орѣ энде нар
ѣ днтѣлнѣт кредѣторѣѣ фѣрѣ ачешѣа, авеа дрепт
аѣ днкѣде фѣрѣ маѣ мѣлѣт прелѣзнѣрѣе, дн алѣе
полѣтѣѣ прекѣм ла Падѣа ера дн пѣаѣ пѣвлѣкѣ о
пѣатрѣ нѣмѣтѣ а рѣшѣнѣѣ, пре каре даторнѣкѣл
кѣ трѣпѣл гол тревѣеа сѣ стее днѣаѣнѣа пѣде-
кѣторѣлор, сѣ се арѣнѣе шѣ сѣ пѣче де трѣѣ орѣ
престе пѣатрѣ, репетѣнд фѣекаре датѣ зѣчереа:
Вѣ мѣ депѣд де аверѣле меле.!

Дн чеа маѣ маре парѣе дѣн полѣтѣѣле Франѣѣѣ
шѣ маѣ кѣ сеамѣ ла Парѣе, мофлѣзѣѣ ера осѣндѣѣ
ла Пѣлорѣ, каре ера о энсѣлтѣ че се днвѣртѣ
не эн фѣе, авѣнд эн черк де фѣер, дн каре бан-
крѣтѣл, вѣре капѣл шѣ мѣнѣле че ера осѣндѣѣ
ла ачешѣа, не трѣѣ зѣле де тѣрг неконтенѣт шѣ ла
фѣекаре пѣмѣтѣе де чеас се фѣчеа о днвѣртѣре
де Пѣлорѣ пентрѣ ал арѣта маѣ бѣне попорѣлѣѣ.

Банкорѣпта днсѣмѣеазѣ стареа дн каре
сѣ афлѣ омѣл де а нѣ пѣте пѣлѣтѣ даторѣа, сар
фаѣлѣта есте актѣл прѣн каре сѣ деклареазѣ
непѣтѣнѣа де а пѣте пѣлѣтѣ.

Кѣмпенѣреа шѣ ѣкономѣа сѣнт челе маѣ бѣно
мѣжлоаче днпротѣва банкорѣпѣѣѣ.

К. Нѣ.

ІНСѢЛА ТЕНЕРІФА ЛЪНГЪ АФРІКА.

Тенерѣфа (мѣнтелѣе алѣѣ) се афлѣ дн мѣжло-
кѣл ѣнсѣлѣлор Канаре ла цермѣл де апѣс ал А-
фрѣѣѣ, шѣ ла чеа днтѣѣ ѣвѣре днфѣѣношѣзѣ о ѣ-
коанѣ атѣт де серѣоасѣ, днкѣт чѣнева дн апро-
шѣре се мѣрѣ кѣм де саѣ пѣтѣт нѣмѣра днтре
ѣнсѣлѣе ферѣчѣте; кѣ тоате ачешѣе арѣ шѣ ло-
кѣрѣ фрѣмоасе, романтиче, пѣлѣкѣте шѣ фоарѣе
родѣтоаре маѣ кѣ самѣ не парѣеа нордѣкѣ. Дн-
деовѣе маѣ тоатѣ сѣпрафаѣа ачешѣѣѣ ѣнсѣле
есте мѣнтеноасѣ; еа се рѣдѣкѣ де ла цермѣѣ
мергѣнд тот трепѣтѣн кѣ днѣлѣѣмеа пѣнѣ дн лѣ-
ѣнтрѣл еѣ; эн рам де мѣнѣѣ се траѣе дн фелѣурѣ-
те шѣрѣрѣ, че маѣ маре парѣе дѣн стѣнѣѣле сѣле
челе гоале, днфрѣкошѣте шѣ дрепт се рѣдѣкѣ
пѣлѣ ла нозрѣѣ, шѣ дѣнтре тоате се днѣлѣѣт вѣс-
тѣл Пѣк (Рѣсо мѣнтеле аскѣѣѣт) де Тенерѣфа
прекѣм овѣшѣе се нѣмѣше шѣ Таѣде (Рѣсо Теу-
де), каре де мѣлѣт слѣжѣше пѣлѣтѣторѣлор
не маре ка эн семн сѣгѣр че сѣ зѣрѣше дн де-
пѣртаре. — Ачешѣ днсѣмѣнѣторѣѣ мѣнтѣ стѣнѣкос,
каре се веде дн ѣкоана нѣастрѣ де асѣзѣѣ,
се афлѣ дн парѣеа сѣдѣкѣ а ѣнсѣлеѣ не эн
шѣсѣ мѣнтенос а кѣрѣа днѣлѣѣме де ла сѣпра-

фаѣа мѣреѣ есте де 1100 стѣнѣжѣнѣѣ, пѣрѣндѣ-
сѣ кѣ се разѣмѣ не маѣмѣлѣте шѣрѣрѣде мѣнѣѣ ла
эн лок концентратѣ (адѣнѣте) каре стѣнд дн
паралѣлѣ кѣ цермѣл, маѣ дн тот аче пропорѣѣе
дн каре се апропѣе де Пѣк, тот деазна се днмѣк-
шѣреазѣ шѣ формаазѣ маѣ мѣлѣте днмѣвѣрѣѣ, че се
тог днѣлѣѣт трепѣтѣшкѣ депѣртареа лор де цермѣѣ.

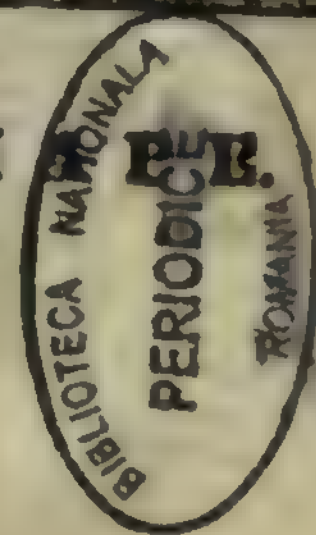
Спре а аѣнѣѣе ла Пѣк, не каре дорѣторѣѣ саѣ
сѣѣт адесе шѣ лаѣ вѣзѣтѣт, чел маѣ бѣн шѣ маѣ
сѣгѣр лок есте не ла Оротѣва, не каре дрѣм
кѣлѣторѣл сѣ сѣекѣ чеа маѣ маре днѣѣмѣнѣаре
де аѣче венѣм днтрѣн кодрѣ де бразѣ шѣ крѣнѣ,
карѣле днсѣ маѣ мѣлѣт о мѣкѣшѣреазѣ пентрѣ
кѣ фортѣнѣле маѣ дн тоате зѣледе десрѣдѣѣѣнеазѣ
дѣн аѣ сѣѣ копѣчѣѣ.

Маѣнѣаѣнтѣе де а аѣнѣѣе не ачешѣ мѣнтѣ тре-
ѣѣе а трѣче пѣсте Monte verde (мѣнтеле верде)
карѣле есте фоарѣе днѣлѣт, шѣ се нѣмѣше асѣ-
фелѣѣѣ фѣѣнд кѣ де прѣтѣтѣнѣдене есте акоперѣт кѣ
фелѣурѣте пѣлѣнтѣ а кѣрѣра пѣлѣкѣтѣ вердеаѣѣ
дѣн прѣѣнѣ кѣ негреаѣа локѣлѣѣѣ, пѣсте каре
трѣѣѣе а трѣче, днформаазѣ эн непотрѣвѣт контраст.

(Ва ѣрма.)

ПРИВІРКА ІНСУЛЕІ ТЕНЕРІФА КЪ МОНТЕЛЕ ПІК ЧЕЛ М

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОЕА

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 5

ВЕНТІЙ.

1841.

ДЕСПРЕ ФЕРІЧІРЕА МОРАЛЪ ШІ БІНЕЛЕ МАТЕРІАЛ. (ЛНКЕРЕ)

Дѣнь че ам ворѣт де мѣстрареа кѣцетѣлѣй кареле зрмеазъ дѣнь о фатѣ крѣминалъ, де прѣсос ар фѣ а зѣче деспре мѣлѣцѣмѣреа де каре се лнсоцешо вѣртѣтеа. Ачеа дѣнлѣнтрѣ лмѣкѣре че сѣмѣм, дѣнь че плѣнѣм о фатѣ бѣнѣ, нѣ есте о лмѣнѣре а матерѣеі, прекѣм лмѣтареа кѣцетѣлѣй, кѣнд се фаче вре зѣн лѣкрѣ реѣ, нѣ есте теамѣ де лѣѣ.

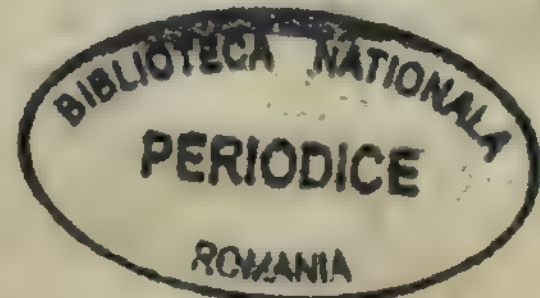
Деакѣ Софісті. (*) лнкредѣнѣазъ кѣ вѣртѣтеа нѣ есте алѣа декѣт зѣн егоісѣмѣ маскѣт, кѣ лндѣрареа нѣ есте алѣа декѣт о нѣвѣре де сѣне, се нѣі лнтреѣм деакѣ дѣнь че аѣ аѣнтѣрат не зѣн серман, аѣ сѣмѣт оарече лн мѣрѣнтае-ліле лор; сеаѣ кѣ фріка де а кѣдѣ лар лн копѣ-лѣріе, есте ачеа каре і лндѣіошешо ла прѣвѣреа невіновѣціеі зѣнѣ ноѣ нѣскѣт? Вѣртѣтеа шѣ лѣкрѣмеле сѣнт пентрѣ оаменѣ ізворѣл нѣдеждеі

(*) Сѣмѣ.

шѣ темѣл крѣдѣнѣеі; апоі кѣм ар пѣтѣ креде лн Дѣмнезеѣ ачела карѣле нѣ креде нѣч лн реалѣтатеа (фѣйнда) вѣртѣтеі, нѣч лн адеѣвѣрѣл лѣкрѣмѣлор?

Нѣ сокѣтѣм де неѣо а маі прѣѣѣі четѣторѣлор лн че кѣп ексѣстенѣціа (фѣйнда) лѣі Дѣмнезеѣ шѣ неѣзрѣреа сѣфлетѣлѣй фѣрѣ де мѣнѣнѣле зрѣреі шѣ а кѣѣжнтѣлѣй сеѣ се доѣѣдешо дѣн ачел глас секрет нѣмѣт конѣціѣнѣа. Фѣлѣсофѣл Цѣцерон зѣче: „се аѣлѣ лн омѣо пѣтере каре іл поартѣ спре бѣне шѣ іл авате де ла реѣ, нѣ нѣмаі маі веке де зрѣреа гѣнтѣлор шѣ а полѣтѣлор, че атѣта де веке ка шѣ Дѣмнезеѣ, прѣн каре черѣл шѣ пѣмѣнтѣл сѣ пѣстрѣазъ шѣ се гѣѣвернеазъ, кѣч резонѣл есте зѣн атрѣѣѣт темелнѣк а лнѣ-лѣѣѣреі Дѣмнезеѣшѣ; шѣ ачест резон, карѣле есте лн Дѣмнезеѣ, неаѣѣрат хотѣрешо ачеа че есте віѣіе сеаѣ вѣртѣте.“

Моралѣл есте темелѣа соѣіетѣціі, дар деакѣ

тоате ар фі дн ної матеріе, атѣнч днтрѣ аде-
вѣр ар ліпсі ші віціа ші віртѣтеа, днѣрмаре ші
моралѣ. Леѣвѣріле ноастре, пѣрѣре релатіве
ші скімеѣтоаре, нѣ пот фі де разѣм моралѣлѣї каре
есте пѣрѣреа абсолѣт ші неспѣс преѣачереї;
аша дар треѣѣї ка ел се деразе дін о лѣме маї
статорнікѣ де кѣт ачеаста ші дін днкізешлѣїрі
маї сігѣр декѣт дін мѣлѣмїте нетраїніче сеаѣ
педепсе треѣѣтоаре.

Ўнїї дін фїлософї аѣ крезѣт кѣ релїгіа саѣ

фост ѣрзїт пентрѣ ка сѣ спріжінеаскѣ пе мо-
ралѣл; днсѣ ії нѣ аѣ днцелес кѣ аѣ цѣдекат
пе дое. Нѣ релїгіа деразѣ дін морал, че моралѣл
се наще дін релїгіе, адеѣвѣрат фїїнд, прекѣм ам
арѣтат, кѣ моралѣлнѣ поате се аїбе днчепѣтѣл
сеѣ дн омѣл фїзік, матерїа нетѣгѣдѣїт фїїнд
кѣ, деакѣ оаменїї перд ідеа лѣї Дѣмнезѣ, а-
тѣнче ії се арѣнкѣ дн тоате крїмінїме, кѣ
тоате кѣ спре ал днѣрѣжна сѣнт леѣїле ші калѣї.

Соѣїстї сектѣ де фїлософї веїї каре се днсемна прїн аргѣмент
(резонемент) адеменїтор змїнтїт дн фондос ші дн формѣ.

ПЕЩІ КЪЛЪТОРІ ПЕ ПЪМЪНТЪСКАТ.

Докторѣл енглез Д: Ханкок, аѣ дескоперїт
ла полїтіа Демерарї дн Квіана (Аѣріка) кѣ тотѣл
деосеѣїте днсѣшїрі ла ѣн пеще де соѣл Дорї-
лор. Ачест пеще аре капѣл днзелат кѣ о ако-
перїтѣрѣ гроасѣ ші кѣрноасѣ, ші деалѣнтѣл
треѣѣлѣї сѣнтїнде ѣн шїр де солзї тот де а-
ченаш матерїе. Арїпіоареле лѣї де ла спїнаре
ші де ла піент сѣнт днзестрате кѣ ѣнѣл сеаѣ
доѣ рѣндѣрї де ѣѣрѣрї дн форма сѣѣеѣї, че
сеамѣнѣ кѣ ѣн фереестеѣ. Ачест Дорас де Демера-
рї петрече обїчнѣїт дн лакѣріле ші молашїніле
днпреѣѣрїмеї. Дн тїмпѣл сѣѣеѣї, кѣнд апа
стѣ ла пѣнтѣл спре а сѣѣа, о пѣрѣсеск тоѣ
пещїї де о датѣ, ші ѣмѣлѣ пе ѣскат, спре
ашї кѣѣта аѣре алѣ аѣ. Д: Камбел, ѣн
компатріот а докторѣлѣї Ханкок, аѣ днѣлнїт
одатѣ дн а са кѣлѣторїе о чеатѣ де ачестї пещї
карїї фѣчеа ачеастѣ кѣлѣторїе спре о гѣрлѣ а
ріѣлѣї Померѣн. Нѣмѣрѣл ачестор пещї ера
аша де маре, днѣнт Негрїї натѣралїстѣлѣї
Камбел аѣ ѣмплѣт маї мѣлѣ панере кѣ ачешї
пещї. Дѣнѣ мѣртѣріа Індіенїлор ії днѣреѣїнѣа-
зѣ адесеорї ноѣї днѣреїї ла асѣмїне кѣлѣторїї.
Мїшкѣріле лор пе ѣскат самѣнѣ кѣ ачеле а
шопѣрлелор. Ії мерг днѣтрѣн лок ла алѣл
прїн мїшкареа а доѣ ѣѣрѣрї корноасѣ дела а-
ріпіоареле піентѣлѣї ші а коадеї лор чеї еластї-

че. Мерѣереа лор есте маї аша де репедѣ ка
пасѣл ѣнѣї ѣѣрѣат. Індіенїї зїк днѣлѣ, кѣ а-
честї пещї дн а лор кѣлѣторїе порт ші аѣл кѣ
дѣншїї, ші дѣнѣ обсерѣаїїле домнѣлѣї Ханкок
аѣ ії о аша днсѣшїре, днѣнт есте маї кѣ не-
пѣтїнѣѣ а фаче ѣскатѣ а лор сѣѣраѣаѣлѣ, пѣнѣ
кѣнд сѣнт дн віаѣлѣ. Кѣт де віне сѣ се ѣѣар-
гѣ кѣ о пѣнѣлѣ, тотѣшї днѣтрѣн мїнѣт іарѣшї
сѣнт ѣзї. Дорасѣл кѣлѣторїѣ аре днѣлѣ о алѣ
днсѣшїре; ел ѣшї фаче ла марѣїнеа апеї ѣн
кѣїѣ дін фрѣнзе сеаѣ дін іарѣлѣ, дн каре ѣш
пѣне оаѣле сале, пе каре де клочѣеѣ, ші обсер-
ѣеазѣ кѣнѣріжіре, пѣнѣ че мїчїї пещї ес дін
трѣнселѣ. Партеа ѣѣрѣѣтеаскѣ ші фемеѣаскѣ пѣ-
зеск кѣїѣлѣ спре ал аѣѣра. Кѣнд Негрїї во-
еск аї прїнде, моае мѣна дн аѣл лѣнѣгѣ кѣїѣ;
дндатѣ че апа сѣ мїшкѣ, есѣ пещеле партеа
ѣѣрѣѣтеаскѣ спре ашї аѣѣра кѣїѣлѣ, ші сѣ прїн-
де кѣ мѣна.

Натѣралїстѣл Франѣез Перроте, історїсѣе
деспре ѣн пеще ѣреднїк де нѣсѣмнат, пе каре
Негрїї дн нѣмеск „Ес“, ші кареле аре мѣлѣ
асѣмѣнаре кѣ фѣсарѣл. Кѣнд ачеста (че адесѣ
сѣнтѣмплѣ) рѣмѣне ла локѣрї адѣнчї, ѣнде
еѣ ѣрмеазѣ Сенегалѣлѣї че аѣ рѣѣѣрсат, ші дѣ-
пѣ днѣоарѣчереа флѣѣїлѣї сѣ ѣедѣ аменїнѣат
кѣ прїмеждїа, де а рѣмѣне ла ѣскат, атѣнче

АШЪЗЪМЖИТЪЛ ЛА ТЕПЛИЦ, ДН КАРЕ СЕ ВЕ АПЕЛЪ МИНЕРАЛЕ.

щіеіо парте де лок лѣнгъ кѣрареа че дѣче ла Баа (фередеѣ) де пеатрѣ, ші де ла оаспеці се адѣна аша де лнсемнѣтоаре аѣторѣрі, лнжѣт аѣост кѣ пѣтінцѣ а зіді о касѣ кѣ маї мѣлте кѣмѣрі, але лнзестра кѣ мобіле тревѣітоаре, прекѣм ші а статорнічі ѣн фондос сѣ се поатѣ лндестѣла лн тімнѣл бѣлор о лнсемнатѣ мѣлѣме де сѣрачі атѣтпѣмінтені кѣтші стрейні. Амѣратѣл Франціскѣ 1 аѣ дат ла 1805 дін фондосѣл релігіей дін Боеміа 5000 фіоріні (ѣн фіорін аре 3 сороковеці) спре аѣторѣл ачестѣі ашезѣмѣнт. Акѣм се аѣлѣ лн тріі кѣмѣрі 30 патѣрі, ѣн прівігіторѣ ші ѣн доктор кѣ леаѣ. Аіче се прімескѣ нѣмаї аша фелѣ де болнавї, а кѣрора патімі даѣ нѣдежде де вїндекаре ші а кѣрора серѣчіе се доведѣше прін мѣртѣріі дела дрегѣторііле. Лнтре алтеле ла пріміреа болнавїдор нѣ се деосебѣше нічі патріа нічі релігіа. Ачест ашезѣмѣнт стѣ дескіс де ла 1 Маѣ пѣнѣ ла 30 Септемврїе. Болнавїі капѣтѣ де треїорї не зі лндестѣлѣ хранѣ, докторііле се даѣ

фѣрѣ платѣ; де асеміне ші бѣіле; лнсѣ чершїреа лі есте кѣ тотѣл опрітѣ. Спре пріміреа слѣцілор оаспецілор, че се лнболнѣвѣскѣ, се пѣстреазѣ о салѣ кѣ кѣтева патѣрі, лнсе пентрѣ ачешї болнавї тревѣе а се плѣті. Лн аѣл 1805 с'аѣ адаос ачестѣі ашеземѣнт о кѣмарѣ кѣ лнвоїрса окѣрмѣірей ші кѣ келтѣіала гѣвернѣлѣі Саксоніей, хотѣрѣтѣ спре пріміреа солдацілор саксонї, карїі, не лѣнгѣ лѣкѣінцѣ, хранѣ ші докторїі, капѣтѣ ші скѣлдаре кѣ предѣрі фоартѣ мѣсѣратѣ. Лн аѣл 1825 с'аѣ прїміт 43. Лн аѣл 1831, с'аѣ зідіт лѣнгѣ ашеземѣнтѣл Докторѣлѣі Іон, ѣн спїтал четѣценѣск, а кѣрѣіа келтѣеле се лнтїмнѣнѣ дін аѣторінѣеле оаспецілор ші а четѣценїлор. Де ші Тепліц се нѣмерѣ лнтре челе маї мѣлѣ вїзітате бѣі тотѣшї петречереа ші десѣѣгареа нѣ есте аша де плѣкѣтѣ ка лн Карлсвад, лнсе аіче сѣнт тоате маї еѣтіне декѣт ла алте асемеѣе ашеземїнте. Гр. Пл.

МІОКСѢЛ ЧЕЛ МІК (ѣн фелѣ де шоарек).

Міоксѣл чел маре ші чел мік петрекѣ тарна дормінд ші се нѣмѣрѣ де кѣтрѣ Ліне ші алціі натѣралїстїі ла класа шоаріцілор. Лнсѣ маї мѣлці Натѣралїстїі прекѣм Блѣменѣбах, деосебѣск фамїліа гѣсганїлор дормїторї лн тімнѣл ернеї, де генѣл шоаріцілор, фѣкѣнд ѣн лн адїнс ген (соѣ) каре се нѣмѣше Glis саѣ Mioxus.

Дѣпре Блѣменѣбах, гѣсганѣл розѣторѣ поартѣ ші нѣміле де Mioxus саѣ Glis muscardinus. Ачест анімал самѣнѣ ла мѣрїме ѣнѣі шоаріче де касѣ, есте де 3 палмаче лѣнг ші аре о коадѣ пѣцін маї лѣнгѣ, окїі лѣї чїі марї ші негрї лѣческ ші даѣ ачестѣі анімал фрѣмѣшел ші весел о прівїре кѣ тотѣл плѣкѣтѣ, колорѣл шїелчелїі нѣ есте тот деаѣна де асеміне. Мѣлці сѣнт пе епїнаре рош-гѣлѣї, шїептѣл ші гѣша сѣнт алѣї,

коада чеа латъ ші дес акоперітъ къ пър есте пе-
деасъпра ка ші спатіле. Ачест анімал се афлѣ
дн Германія фоарте рар тотъшї се гъсьск къ-
те энѣл дн тѣфарї де алѣн. Дн Італія, ші маї
къ самѣ дн Европа сѣдікъ, сѣнт фоарте мѣлці.
Ії рареорї петрек ауреа декѣт пін тѣфарї де а-
лѣн, dormy де ла мїжлокѣл лѣї Октомв. пѣн ла
Апрїл прїн візѣнїї, крѣпѣтѣрї де зїдѣрї саѣ бор-
те де копачї, ші нѣ се трезеск, дн діастїма а-
чеаста, нїчї кжнд есте чеа маї плѣкѣтъ време.
Дн алор пѣртаре самѣнѣ мѣлт къ веверїца ші дн-
трекѣ дн істеціме пе тоате челаланте соѣрї де

шоарїчї. Ії словод эн глас сѣвѣре ші аскѣнїт
ші аѣнїт о врѣстѣ пѣн де шесе анї, храна лор
сѣнт семїнцеле іар маї къ самѣ алѣнеле. Ла
сѣжрфїтѣл лѣї Септемв. ші пе ла днчепѣтѣл лѣї
Октомв. жшї факѣ омїкъ магазїе дн кареа адеѣ
лор хранѣ че лї есте дндестѣлѣ пѣнѣ дн прїмѣварѣ
Маїка зїдѣще, пентрѣ пѣїї че се наскѣ дн А-
гѣст, эн кѣїв мешѣшѣїт дн формѣ рѣтѣндѣ
каре кѣїв се алѣтѣеще дїн мѣшкѣ, пѣр, фрѣн-
зе, ш. а. ші се афлѣ пїнтре рамѣріле челе де
се а алѣнїлор.

І. М. о.

І Н С Ѣ Л А Д Е Т Е Н Е Р І Ф А (Днкеереа).

Де аїчевенїм днтрѣн кодрѣ де бразї шї крїн, карї-
ле днсѣ маї мѣлт се мїкшореазѣ пентрѣ къ фѣртѣнїле
маї дн тоате зїліле десрѣдѣчїнеазѣ дїнаї сеї копачї.

Дѣпѣ ачеїа аѣнѣм пе мѣнтеле Кававела ші
де аїче пе мѣнтеле Мѣнтон де Трїго. Аїче се
афлѣ фелѣрїте шї фрѣмоасе продѣктѣр вѣлканїче.

Вѣрфѣл мѣнтелѣї Monton де Трїго се днтїнде
пѣн ла базѣл конѣлѣї, (*) че се нѣмѣще Пік, ші
де ла ачест вѣрф се ковоарѣ сїнгѣрѣ кѣрѣрѣ-
шѣ, прїн каре се поате чїнева сѣї дн вѣрфѣл
ачестѣї мѣнте колосал. Де аїче спре норд се
веде локѣл нѣмїт: la Remplete, энде се афлѣ
крѣпѣтѣрї дн стѣнчїї, дїн каре се'налѣѣ авѣрї
апошї, карїї нѣ даѣ нїчї эн фелѣ де мїрос, де
ші марѣїнїле ачестор крѣпѣтѣрї сѣнт акоперїте
къ крїсталїзації де пѣчоасѣ. — Конѣл, карїле
днѣѣ шї акѣм аре о днѣлїме неовїчнїтѣ, е-
сте акоперїт къ леспїзїї вѣртоасѣ, аїче се вѣд
ші кжмпѣрї де гїаѣѣ, шї прѣпастїї плїне де апѣ
рѣче шї акоперїте къ сїлітрѣ. Пе ла мїжлокѣл
днѣлїмеї, леспїзіле се сѣжршеск; шї вѣрфѣл есте
акоперїт къ о лавѣ (**) гроасѣ, каре фѣрѣ дн-

доналѣ с'аѣ арѣнкат дн ѣна дїн їзѣкнїріле маї
дїн ѣрмѣ. Дн апропїереа кратерѣлѣї се афлѣ
о ашѣзарѣ де спѣмѣ дн шїатрїтѣ, каре днгреа-
назѣ сѣїреа пе мѣнте.

Кратерѣл нѣмїт де Спанїолї кѣлдаре (caldera)
се афлѣ токмаї пе вѣрфѣл Пікѣлѣї; ел тот деа-
ѣна авѣрѣще шї фѣмегѣ; діаметрѣл сѣѣ есте де
1480 палме. Марѣїнїле лѣї се алѣтѣеск дїн стѣнчїї
арсе, фоарте бортїте, шї дрепте, каре сѣнт пар-
те аѣмате іар парте алѣе. Еле сѣнт маї дн-
налте пе партеа остїкъ декѣт пе чеа вестїкъ,
пе каре дїн ѣрмѣ стѣнчїї се зѣрѣще днѣѣ гѣрї
кратерѣлѣї, дїн каре аѣ ешїт дн ѣна дїн їзѣк-
нїріле дїн ѣрмѣ эн рїѣ де лавѣ. Аджнчїмеа кратерѣ-
лѣї есте апроане де 136 палме. Авѣрїї де пѣчоасѣ,
карїї адесе се сѣе аїче, жл акопѣр къ фѣлѣї де
пѣчоасѣ че сѣнт ѣшорї, мої спѣмошї, шї гѣлѣї

Партеа чеа маї де десѣнт а кратерѣлѣї саї
а кѣлѣрїї се алѣтѣеще дїн эн пѣмжнт алѣїї
ші лѣтос, че се фаче моале прїн ѣмезеле шї
кѣпрїнде нїще крїсталїації де пѣчоасѣ фоарте
фрѣмоасе. Ачест продѣкт вѣлканїк се афлѣ
топїт дн бортїле пѣмжнтѣлѣї, а кѣрора діамѣ-
трѣ есте де ла 2—3 палмаче. Дїн ачесте бор-
те се рѣдікъ дїн тїмп дн тїмп эн авѣр фоарте
фїервїнте шї рѣѣ мїросїторѣ, шї се аѣде тої
одатѣ эн днфрїкошат вѣет сѣѣ пѣмїнтеан.

(*) Конѣл есте о фїгарѣ геометрїкъ дн асемѣваре къ о нѣлѣ-
цінѣ де захар.

(**) Лава се нѣмѣще матерїа топїтѣ дїн деосевїте металѣр каре
прїн фок сѣвїлїмїнтеан се рѣварѣ дѣарѣ ла їзѣкнїреа вѣлканїлор
адеѣ а мѣнїлор фок-вѣрѣторї іар кратерѣл се нѣмѣще кѣ-
тѣра прїн каре ѣрмеазѣ ачестѣ рѣвѣрсаре.

Пікъл, прекъсн се щіе, нъ арънкъ фок, къ тоа-
те ачесте ел нъ есте нічі лінішіт, нічі де тот
стѣнс; ел днкъ тот фѣмегъ ші фіерве дн лѣнтрѣл
сѣѣ, днсъ дін ел нъ есѣ колоане де фѣмѣ, каре
сар пѣтеа зѣрі дн депѣртаре; де асеміне нъ се веде
нічі о флактѣрѣ, дарѣ фокъл, арде дн сінзл сѣѣ.
Ізѣжніреа дін ѣрмѣ с'аѣ днтѣмплат дн анзл 1704,
са аѣ фост днсоцітѣ де ѣн кѣтремѣр, че аѣ прічінзѣт
дѣстірі днфрікошате дѣрѣмѣнд маї къ самѣ політіа
Гарахіго.

Днѣлцімеа днтрегѣлѣї мѣнте, дела сѣпра-
фаца мѣреї, есте, дѣпре мѣсѣрѣріле дін ѣрмѣ,
де 13024 палме; ші прін ѣрмаре се нѣмѣрѣ
днтре чїї маї дналці мѣнці, дѣпе пѣмѣнт. Вѣр-
ѣл сѣѣ есте аконеріт къ омѣт ші гіацѣ де ла
Ноем. пѣн ла сѣжршітѣл лѣї Април. Дѣпе вѣр-
ѣл ачестѣї мѣнте се веде фоарте лѣмѣріт
Ісѣла къ тоате локѣріле еї челе плѣкѣте, пен-

трѣ къ аерѣл днпѣрѣціле ачесте есте мѣлт маї
кѣрат декѣт пе ла ної. Асеміне се вѣдѣ ші
тоате челеланте Ісѣле, мареа дн нѣмѣсѣрата
еї депѣртаре ші днсѣші цѣрмѣріле Афрічеї дін
прежнѣ къ днтінселе сале пѣдѣрї, ші де алтѣ
парте ѣрмеле днтрістѣтоарелор арінішѣрї (пѣ-
стіѣрї де нѣсін). Днтѣріта капіталѣ Санта
Крѣц къ 8400 лѣкѣіторї есте резіденціа гѣвер-
натѣлѣї, пе партеа остікѣ а Ісѣлеї се аѣлѣ
ѣн порт днсѣмнат, ѣнде вїн корѣвііле енглезе
спре а лѣа мїжлоаче де віецѣіре ші апѣ проа-
спѣтѣ, каре мїжлоаче дін прічїна неродїреї ло-
кѣлѣї се адѣк адѣсеорї дін Канарїа.

Ачест Пік есте днкѣ днсемнат дн Географіе
пентрѣ къ пе аїче дін днвекїме саѣ днсемнат ачел
днтѣї Мерїдіан дела каре спре рѣеерїт се нѣмѣрѣ
граделе нѣміте а лѣнцімеї, каре есте пентрѣ Ешї
ла 45 $\frac{1}{6}$ ад. 939 мїле саѣ чеас. Молдовене. І. М.

Ф Ж Н Т Ж Н А С О А Р Е Л Ъ І.

Дн Африка, пе цѣрмѣл дѣспре апѣс а Нілѣлѣї,
се аѣлѣ Оаза (*) де Сїзоа, ші дін а дреапта аче-
стіа ѣнде аѣ фост Амонїзл челор векї, се вѣд
рїнііле ѣнѣї мѣрец темплѣ че ера одїніоарѣ
сфінціт дн чїнстеа лѣї Жоса Амон. О цѣмѣ-
тате мїлѣ дн депѣртаре де ла ачесте мѣреце
рїіне, днтр'о ашѣзѣтѣрѣ дін челе маї фѣрмоа-
се ші плѣкѣте, дн мїжлокѣл ѣнѣї хѣчѣ де кѣр-
мале, дшї еа днчѣпѣтѣл сеѣ ѣн ісвор некон-
тенїт кѣргѣторѣ каре фаче мѣніоасѣ о днтін-
дере днсемнатѣ де пѣмѣнт че аре оптспрезече
пѣнѣ ла доѣзѣчї мїле, пѣстрѣазѣ аерѣл цѣрмѣ-
рілор сале дн о дѣплїнѣ кѣрѣцѣніе ші прін ка-
ре домнѣще аколо неконтенїт о прїмѣварѣ. Ачест
ісвор есте фжнтжна соарелѣї аша нѣмі-
тѣ де кѣтрѣ чїї векї дін прічїна ѣнѣї феномен
фоарте днсемнат че днѣѣцошазѣ ачѣастѣ апѣ.
Дѣпѣ рапортѣл кѣлѣторїлор че аѣ візітато маї
къ сеамѣ Вровн ші Хоранеман апа са се рѣче-

ще нѣмаї атѣнчї кѣнд се'нкѣлзѣще аерѣл ші се
днкѣлзѣще нѣмаї дѣпѣ че соареле се скобоарѣ
сѣлѣт орїзон, де ѣнде ѣрмеазѣ къ ачѣастѣ апѣ
дімінеаца есте калдѣ, пѣсте зі рѣче, ші спре
сеарѣ нарѣш калдѣ, ачѣастѣ скїмѣваре а тем-
ператѣреї сале ші а атмосферѣреї аѣ дндемнат
пре чїї векї сѣ дѣе ачѣастѣї ісвор нѣме де фжн-
тжна соарелѣї, карїї аша жл кѣнощеа прекѣм
ші астѣзї се веде. Дн адеѣѣр четїм дн Квїнтѣс-
Кѣціѣс зѣлѣї Амон? дн мїжлокѣл кѣріа ера
о фжнтжнѣ че се нѣмеа апа соарелѣї.

Нѣ есте дндѣеалѣ дар къ фжнтжна соарелѣї
ачелор векї сѣ нѣ фїе тот ачѣа че саѣ днсем-
нат ші де кѣтрѣ чїї маї ної; днсѣ нѣ сѣ щїе
де саѣ фѣкѣт сеаѣ нѣ аналїс феноменѣлѣї че
еа днѣѣцошазѣ, де ѣнѣ сеамѣ къ прін мїжло-
чїреа воїнцѣї зѣлѣї кѣрѣна ера сфінціт алтѣ-
ратѣл темплѣ. Кѣ тоате ачѣесте нїмїк нѣ есте
маї ѣшор декѣт а арѣта адеѣѣрата прїчїнѣ
а ачѣестѣї скїмѣѣрї де температѣрѣ ші нїмїкѣ
нѣ есте маї фїреск декѣт фапте ка ачѣесте.

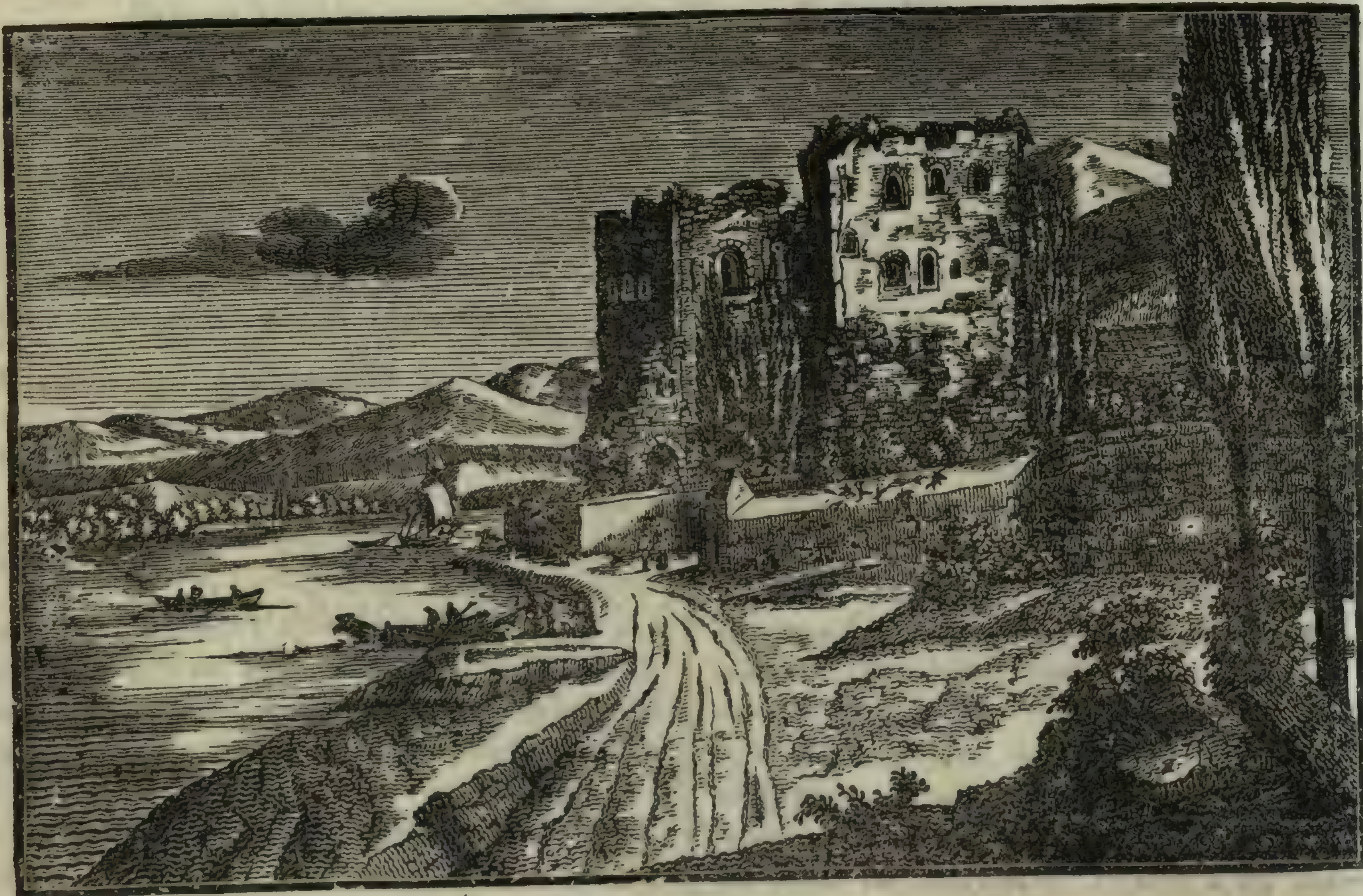
(*) Оаза лок жїноѣ дн мїжлокѣл пѣстішлї.

Нѣї нѣме каре скълджидѣсе днтрѣн рѣ, сеара дѣпъ апѣсѣл соарелѣї, сеаѣ дѣмѣнеаца днѣнте де рѣсѣрѣгѣл сеѣ, сѣ нѣ фѣ днсемнат кѣ ана е-ра маї калдѣ атѣнчеа декѣт ла амеазѣ зѣ. Деосѣвѣреа дн кѣлдѣра ачестеї апѣ есте дове-дѣтѣ. Кѣлдѣра еї есте тот ачѣна, дар аерѣл есте маї рѣче сеара шѣ дѣмѣнеаца, днѣжт чел че днтрѣ дн апѣ дѣн ачест аер, о аѣлѣ маї калдѣ де кѣт атѣнчеа кѣнд днтрѣ ешѣнд дѣн тр'о атмосферѣ днѣлѣзѣтѣ де соаре прекѣм ла амеазѣзѣ.

Аша де пѣлдѣ тот дѣн ачѣнаш прѣчѣнѣ, шѣ дн пѣвнѣцѣ еарна есте калдшѣ вара рѣче, аерѣл дн-кѣс дн ачесте лѣкаше сѣѣпѣмѣнтѣче дн адеѣвѣр ѣн есте маї калд еарна декѣт вара, дар нѣ се парѣ-пентрѣ кѣ температурѣ лѣї дѣн аѣарѣ, дн карѣ-ної вѣѣцѣм, есте кѣ тотѣл деосѣвѣтѣ дн ачесте-тѣмпѣрѣ. Дѣчѣ скѣмѣвѣрѣле ведерате че не араѣ-ана фѣнтѣжнеї соарелѣї, дн прѣвѣреа темперѣта-реї сале, нѣ се продѣк дѣн алѣтѣ прѣчѣнѣ.

К. Н.

Р І Д Е С Х А Й М.

Ачѣастѣ полѣтѣ аѣлѣтоаре не пре фѣрѣмоаселе пѣрмѣрѣ а Рѣнѣлѣї, есте пропрѣта а Дѣкѣїде Насаї, шѣ вѣстѣтѣ маї дн тоатѣ лѣмеа пентрѣ-вѣнаѣеле сале чѣле ѣѣне, іар маї алѣс дн О-ланда шѣ Англіа. Дн четѣцѣна чѣе веке де а-коло, а кѣрѣа днѣѣѣѣѣѣѣѣ се веде аѣче, аѣ-лѣкѣїт о дѣнеоаре ѣн кавалѣрѣвѣтеаз нѣмѣїт Брем-ѣер де Рѣдѣсѣаїм, а кѣрѣа фѣапѣе шѣ аванѣѣре

сѣжѣт дѣскрѣсе днтрѣн романѣ кѣноскѣт дн то-тѣ Германѣа. Полѣтѣа арѣ 1000 лѣкѣїторѣї, карѣ-се днѣсѣмѣнеазѣ маї алѣс прѣн днѣнавѣїре шѣ чѣн-стѣїт харѣктѣр. Нѣчѣї ѣн кѣлѣторѣї не Рѣн ѣн-прѣѣѣѣѣѣѣѣ а дѣскѣлѣка аѣче шѣ а се мѣнѣѣна де а-тот пѣѣтернѣчѣа шѣ ѣѣнѣѣѣѣѣѣѣ зѣдѣторѣнѣлѣї, карѣ-се кѣноаѣе пре лѣмѣрѣїт дѣн неспѣѣса фѣрѣмѣсѣѣѣѣѣ а ачѣстор лѣкѣрѣї романѣтѣче шѣ мѣѣноаѣсе.

Д Н Т И П О Г Р А Ф И А А Л Б И Н Е Й.

ІКОНА ЛЮМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 6

ВЕНІІ.

1841.

МОРАЛ ПРІВАТ.

Ръндънала, каре пъзеше омъл дн тревеле сале, есте зн мѣлок пѣтернѣк де неатърнаре, шѣ знъл дн челе маї сѣгѣре семне де новѣлитатеа (евгеніе) сѣфлетѣлѣ; кѣч омъл днкее сокотеалъ кѣ сѣне днсѣш пентрѣ ка съ нѣ аѣс невое а о сѣпѣне алтора. Франціскъ де Салес зѣча: „Дореск пѣ-
ціне, шѣ челе пѣціне че дореск, пѣцін ле дореск.

Като Романъл зѣча; нѣ ста мѣлт дн гѣн-
дѣрі кѣнд аї се пѣнтѣз (рѣседѣш) помї, че
атѣнче кѣнд аї се зѣдѣшї.

Тѣмѣї есте ка банї, нѣл перде шѣ веї авѣ
андестѣл.

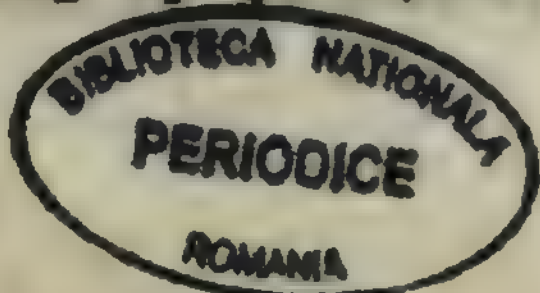
Невѣнъл негрѣжеше сѣтѣрїле прѣстенїлор сѣ;
днцелѣптѣл се фолосеше де крѣтка дѣшманїлор.

Тоате сѣнт мѣреце дн темплѣл (капѣщеа) фа-
ворѣлѣ, афарѣ де поарта, каре есте аша де
ціосѣ (нѣ дналтѣ) днкѣт нѣ се поате днтра
фѣрѣ а са тѣрїе.

Дмвѣцѣ кѣ лѣареамїнте ачеле че атѣрнѣ де
професїа (епангелма) та, атѣнчеа те веї фаче
дмвѣцѣт; фїї остенїтор шѣ іконом, атѣнче те веї
фаче днавѣцїт; фїї днѣржнат шѣ мѣсѣрат, шѣ веї
пѣстра сѣнѣтатеа; фїї евлавїос шѣ дрепт шѣ
атѣнче нѣ те веї теме де вечнїчїе.

ДАТОРІА СТАТѢЛѢІ ДЕ АНГЛІА.

Даторїа де стат а Англії есте аша де | шѣ дн арѣнт 95,252.000. — Сїре трїметереа
маре днкѣт дн аѣр траѣе 5,032.000 де окѣ, | ачестор банї не ашѣ, тревѣще о флотѣ де 25

коръѣи, фіешкаре дикъркаты къ 200,000 окъ. Пентръ а се транспорта не зскаг ар тревъи о арміе де 281,769: солдаці, деакъ ар дъче фіешкаріле кжте 20 окъ. Дакъ сар дикърка не каі кжте 300: окъ не знъл, аної ачеші ар днформа зн шір де 25 чеасърі. Дн галвіні пѣндѣсе знъл песте алтъл, сар фаче о колонъ дналтъ маі бше де 500 міле, ші знъл лжнгъ алтъл ашезаці ар форма о лініе лжнгъ де 7400

чеасърі. Къ банкнотеле ачестей даторіи сар пѣтеа акопері о днтиндере де 350 чеасърі дн лжнціме ші 40 палме дн лжціме. Ашезжидѣсе о банкнотъ лжнгъ алта, ар фаче зн бржѣ, къ ка- ре сар пѣтеа дикъндѣра де 14 орі пѣмжнтѣлші де 6 орі лѣна. Дакъ ар плѣті фіешкаре ом дн Европа кжте 441 леі, сеаѣ тоці оамені дн лѣ- ме кжте 60 леі, днкъ тот нъ ар аѣнѣе спре плата ачестей даторіи.

С. С. Б.

ПРАГА КАПИТАЛА БОЕМИИ.

Днвекіта капиталъ а Боеміей, къ а еі ненъ- мѣрате тѣрнѣрі ші кѣполе; къ о дмпреѣрїме маі де 4 чеасърі ші де зн діаметръ лжнг де зн чеасде ла поарта Спїтел пѣнъ ла чеа імперіаль, се паре днкъ де ла а еі зрїре а фї хотѣржтъ де натѣръ пентръ чеа днѣна політіе а цѣреї, фїнд ашезатъ кѣар дн мїжлок днтрѣн шѣс, а кѣрѣна клімъ есте чеа маі плѣжѣтъ а Боеміей; днсъ де ші кѣлдѣра аѣнѣе пропорціонал ла зн град маі дналт декжт фрігъл, тотѣші зрмеазъ скїмба- реа температурей (времеї) аша де репедѣ, ші къ атѣта аспріме, днкжт персоанеле де о организа- ціе делїкатъ, тревѣе, кеар ші вара, десеорї сѣшї скїмбе дмвѣрѣжмїнтеа. Зрїреа політіей сѣ шѣр- де дн фавѣлоаса векїме а Історіей Боеміей. Тот одатъ не лжнгъ прївіреа чеа плїнъ де респект а векїмеї сале, аре ші челе маі тревѣїтоаре дн- дѣмѣнѣрї, каре лїпсеск алтор резїденції. Прага есте рїзратъ де каналѣрї, каре фоарте фаво- реск кѣрѣценїа ші сѣнѣтатеа. Пардосїреа злі- цілор есте ла челе маі мѣлте локѣрї нетедъ ші зѣнъ. С'аѣ фѣкѣт ші черкѣрї, пентръ ашезарѣа тротоарелор (кѣї пентръ педестрї) де фер вѣр- сат, а кѣрора лѣціре есте фоарте де дорїт. Дн днѣнекоасе знгѣрї с'аѣ фѣкѣт прїн дѣрѣмарѣа зїдрїлор не'нсѣмнате, піеде кѣрате; прїн днлѣ- тѣрарѣа стрешнелор де лемн де ла зшіле касе-

лор ші а дѣгенїлор с'аѣ фѣкѣт зліціле маі де- сѣѣтѣтоаре ші маі ларѣї; джмѣзріле с'аѣ сѣпат ші вѣїле с'аѣасѣмѣнат; де асѣмінеа ші пропрїе- тарїи каселор аѣ контревѣїт прїн зїдрї ші ре'но- ірї сїмпле ші плѣжѣте а каселор лор спре дн- фрѣмсецарѣа; овѣеаска лѣмїнарѣа есте маі къ дндестѣларѣе декжт днаїнте, ші днтокмїреа фолосїтоаре (каре с'аѣ днчепѣт а се фаче шїн алте політії) ка ла тоате зліціле ші піацѣле сѣ се аѣле а лор нѣме скрісе не тавле де кѣстор дн лїмба Германъ ші Боемъ, с'аѣ пѣстрат. Челе маі мѣлте днѣзнѣнѣтѣдрї ші днфрѣмсецѣрї а Прагѣї, прекѣм ші спорїреа дмпопорѣрей, ші прїн ачеаста віошіа політіей, (кареа днаїнте де 30 де ані къ дрептѣл сѣ пѣтеа нѣмі о політіе мѣтѣ) аѣ зрмат дн векѣл де акѣм. Дн вре- ме кжнд дналта окжрмѣре а цѣреї прїн шоселе ші дрѣмѣрї де фїер, прїн дндемѣнарѣа плѣтірей не рѣжл Елѣа ші а апелор мїнерале, Боемїа, прекѣм ші прїн експозїціа де їндѣстріе ші прїн апѣрарѣа, че хѣрѣзѣе соціетѣцей де днкѣрѣжїреа їндѣстріей, дналѣ ші спорѣе днфлорїреа ші днаїнтїреа дн- треѣей цѣрї, тот одатъ мжнѣгѣреа сарачїлор, пре- жѣм ші днфрѣмсецарѣа політіїлор ші а цѣрей есте зн обїект де марѣ днгрїжїре а окжрмѣрей.

Зїдрї стрѣлѣчїте, адеѣвѣрате монѣменте де о архїтектѣрѣ фрѣмоасѣ, се дналѣ дн зліцѣле

де кълітеніе ші лѣтѣралніче, мѣлте днѣ ла докѣрі пре аскѣнсе ші стрѣмте; ненѣмѣрате бісерічі ші мѣнѣстірі веки ші нѣвъ кѣ тѣрнѣрі аналте ші де тоате формеле, о мѣлціме де касе фремоасе партікѣларе ші зідірі пѣвліче дм-подобеск дін тоате пѣрціле ачеастѣ політіе. — Прага аре пе о днтіндере де 1,245.792 стѣнж: патраці де Віена, 54 піаце, 217 зліце кѣ 3400 касе ші 117.000 лѣкѣіторі, (днтре каріі се нѣмѣрѣ гарнізонѣ де 6500 солдаці ші апроапе де 8000 Жідові). — Молдова, (*) песте каре се афлѣ зн под статорнік, веки апроапе де 500 ані, дмѣрѣще політіа дн доаѣ нѣ део-потривѣ. Пе малѣл дрепт се афлѣ дн шес ве-кеа політіе дмѣрѣнѣ кѣ тѣргѣл жідовілор, ші політіа нѣвъ днтемеетѣ де Карол IV пе ла мѣж-локѣл веакѣлѣ ал XIV, каре се днтінде парте деалѣнгѣл ріѣлѣі, ші парте пе оарекаре днѣл-цімі. Пе малѣл стѣнг се афлѣ кварталѣл чел маі веки а політіеі, ші пе кѣлмеле деалѣрілор се днналѣл Храдшін кѣ палатѣл Крѣеск, (дн кареле аѣ лѣкѣіт Карол Філіп де Бѣрбон, кон-теле де Понтіе, фостѣл Край ал Франціеі Ка-рол X кѣ фаміліа ші світа са), асеміне резіден-ція Архіепіскопалѣ ші інстітѣтѣл Терезіан пен-трѣ фііче нѣвіле.

Днтрѣ адеѣр пѣціне політіі се афлѣ, каре ла чеа днтѣа прівіре сѣ се дмѣѣдошезе атѣт де фремоасе преѣм капітала Боеміеі, каре дн-кѣнѣратѣ фінд де мѣнці, се днтінде пе зн шес де форма знѣі діск лѣціт.

Прага аре мѣлте зідірі вредніче де днѣмнат прін а лор фреѣсецѣ, векиме ші адѣчері амінте історіче. Днтре бісерічі се днсамнѣ катедрала (везі Ікоана ноастрѣ де аствзі), каре кѣпрінде мормѣнтѣл дмѣрѣтеск ші аалтор прінціпі а цѣ-реі, преѣм ші монѣментеле а мѣлтор іроі дін історіа Патріеі; Бісеріка нѣмітѣ Страхов кѣ трѣ-

пѣл сѣжнтѣлѣі Норверт пе піаца Храдшін; бі-серіка Сѣ: Ніколаі, зідітѣ де Іезѣці, ші а Сѣ. Тома дн політіа веке; нар маі алес се візітеа-зѣ стрѣвекеа бісерікѣ Таін кѣ мормѣнтѣл фаі-мосѣлѣі астроном Тіхо де Брахе.

Челе маі днѣмнате піаце а політіеі сѣжнт: піаца нѣмітѣ Роата Маре дн політіа веке, зн квадрат неретѣлат кѣ Статѣа Сѣ. Фечоаре пе о колонѣ днналѣл, ашезатѣ де Фердінанд III, спре адѣчере амінте а словозеніеі політіеі Пра-га дін мѣніле Свезілор. Дн політіа нѣвъ се дсемнеазѣ тѣргѣл кайлор прін фреѣсецѣ, ші тѣр-гѣл вітелор прін о днтіндере мѣлт маі маре. Піа-ца Храдшін днаінтеа четѣцѣеі аре о днтіндере днѣмнѣторе, дн мѣжлокѣл кѣріеа се афлѣ о алес кѣ сказне ші канапеле. Кѣ політіа нѣвъ се зне-ще слѣбода політіе де мѣнте Вісехрад, каре де ші есте деосебітѣ, тотѣші се дмѣрѣнеазѣ прін зн зід кѣ капітала, де знде се веде кастелѣл кѣ маі мѣлте рііне дін тімѣріле веки, нар маі алес тѣрнѣл астрономік.

Пе дѣнгѣ каса (фондосѣл) де вінефачере, че есте дмѣрѣннатѣ кѣ Інстітѣтѣл Сѣрдо-Мѣцілор, атѣт факѣлтатеа нрідікѣ ші медіціналѣ, кѣт ші не-гѣціторіі, мѣзіканціі, дрегѣторіі де ікономіе, акто-ріі ш. а. пѣнѣ ші слѣціле аѣ ашезѣмѣнтѣрі пен-трѣ вѣдѣве ші орфані, каре хѣрѣзеск аѣѣторіѣ фамілілор, че аѣ піердѣт прін моарте пе аі лор пѣртѣторі де гріже.

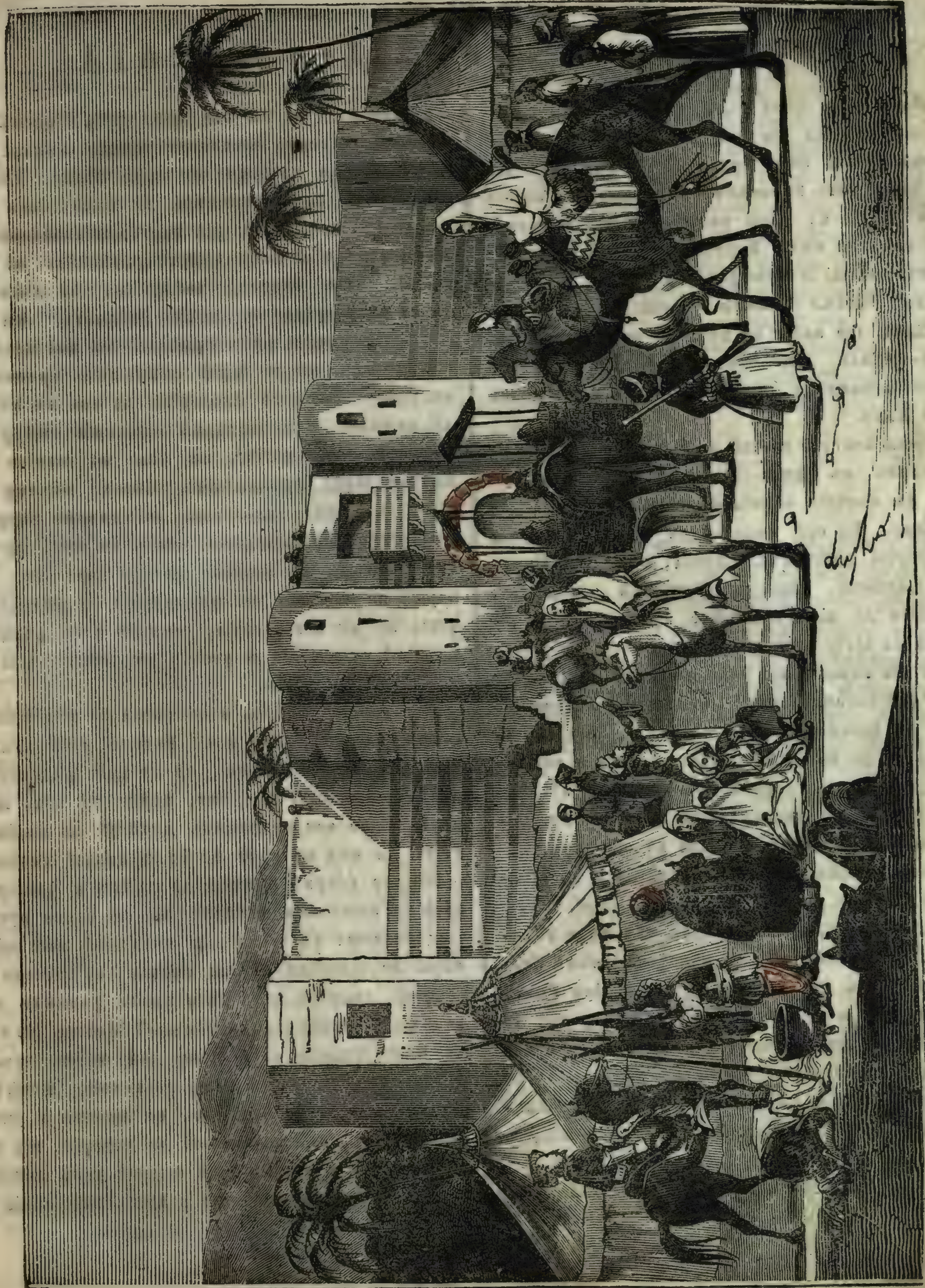
Каса де ікономіе а Боеміеі дѣ прілеж слѣ-цілор ші персоанелор де класа де цѣс, а де-пѣне дн трѣнса кеар ші челе маі мічі прісосѣрі де бані, спре аі сігѣріпсі пентрѣ вѣтрѣнеце сеаѣ пентрѣ ненорочірі непреѣзѣте, кѣнд тотодатѣ ашезѣмѣнтѣл сігѣріпсіреі деспре фок, хѣрѣзеще прѣпріетарілор де касе сігѣранціа пен-трѣ пѣстіріле ачестѣі днфрікошат елемент.

Прага аре о зніверзітате зрзітѣ ла 1348, зн мѣзеі націонал, тріі гімназіі, ші алте мѣлте а-шезѣмѣнтѣрі де дмѣѣѣтѣрѣ. Гр. С.

*) Молдова есте зн осевіт ріѣ че ісвореще дн жнціі Боеміі, ші се варѣл дн ріѣл Елѣа.

БІСЕРІКА ПАЛАТЪЛЪІ ЛА ПРАГА.

ЧЕТЪЦІА АКАБАХ ЛА АРАБІА.

Ч Е Т Ъ Ц Ъ І А А К А Б А Х Д І Н А Р А Б І А .

Мареа рошіе, сеаѹ голфѹл арабік се деспр-
цеще ла капѹтѹл дін сѹс прін пенінсѹла Сінаї
дн доѹѹ пѹрці сеаѹ голфѹрі, дін каре чел де-
спре апѹс есте кѹноскѹт сѹнт нѹме де: стрім-
тоареа де Сѹец, дѹпе політіа Сѹец, афлѹтоа-
ре ла капѹтѹл сѹѹ. Партеа остікѹ аѹ фост кѹ-
носкѹтѹ пѹн ші історіографілор Романі сѹнт нѹ-
міре де: Голфѹл Еланітѹк, дѹпе політіа Елана
сеаѹ Елат, нар акѹм се нѹмеще де кѹтрѹ Арабі
Бар-ел-Акабах, дѹпе четѹцѹна Акабах, каре се
дналѹѹ апроапе де локѹл, знде аѹ фост векеа
політіе Елат.

Векімеа ачестей політї се кѹноаще ші дін ам-
предѹрареа кѹ днѹк Моїсі поменеще деспр-
днса дн кѹрціле сале деспре кѹлѹторїле Ісра-
їлітенілор. Еа ера лѹкѹйтѹ де Еавіці, пе кѹнд
аѹ кѹчеріто ампратѹл Давід, фамосѹл Псал-
міст. Соломон, фїлѹл ші ѹрмашѹл лѹї Давід,
аѹ трімес де аїче кѹрѹїїле сале дн кѹрс де
трїї анї ла Офїр дѹпѹ аѹр.

Країї дін неамѹл лѹї Іѹда аѹ стѹпѹнїт дн кѹрс
де 150 анї ачеастѹ політіе, пѹнѹ кѹнд сѹнт окѹр-
мѹїреа лѹї Іоранд, Еданіці нарѹш аѹ лѹато, пе ѹр-
мѹ аѹкѹзѹт дн мѹна лѹї Амазіа, ла каре ампре-
цѹраре саѹ пѹстіет, днсѹ фїлѹл сѹѹ ѹціа аѹ зіді-
то дін ноѹ ші аѹ лѹсато фїлѹлѹ сѹѹ Іотам. Фі-
нѹл ші ѹрмашѹл ачестѹна Ахаз аѹ пїердѹто, кѹ-
знд сѹнт стѹпѹнїреа Сїріенілор, карїї аѹ цїнѹ-
то мѹлтѹ време.

Дѹпѹ моартеа лѹї Александрѹ чел маре аѹ сѹ-
ферїт політіа Елат мѹлте ненорочїрі сѹнт Пто-
лемеї, ші дѹпѹ ачѹа аѹ кѹзѹт дн мѹнїле Рома-
нілор, де ла карїї дн сѹѹршїт аѹ трекѹт ла
Тѹрчі. Пе лѹнѹгѹ рѹїнеле, каре днсѹмнеазѹ по-
зіціа ачестей політї стрѹвекї, днтре о мѹлціме
де палмі (фїнічі) се афлѹ акѹм четѹцѹна Ака-
бах, резїденціа Гѹбернаторѹлѹ, кареле атѹрнѹ
де Паша Егїпетѹлѹ.

Четѹцѹна Акабах дін Арабіа есте зідїтѹ дѹпѹ

ѹн план регѹлат ші тот дѹпѹ ачѹа сїстемѹ, че
се веде ла тоате челеланте четѹцѹї фѹкѹтепен-
трѹ апѹрареа караванелор спре Мека. Тѹрїїле
дін афарѹ сѹнт дндестѹл де бѹне, спре а се
ампротїві ѹнѹї атак дін партеа неамѹрілор Но-
маде, каре ді шї сѹнт фѹарте ресѹїїнїче ші бра-
ве дн кѹмп слѹбод, тотѹш нѹ аѹ мїжлоаче
де а днтрепрїнде о аседїе регѹлатѹ. Дн лѹ-
ѹнтрѹл четѹцѹей днсѹ ѹрмеазѹ чеа маї маре не-
орѹндѹналѹ, ѹнеле пѹрці сѹнт акѹм префѹкѹте
дн рѹїне, ші алте акоперїте де тот кѹ пѹтѹрї
де пѹмѹнт. Гѹбернаторѹл лѹкѹеще сїнгѹр дн
бастїона сѹд-вестїкѹ, пе каре аѹ мѹрїто прін-
кѹтева зідїрі лѹтѹралнїче. Шефѹл мїлітар кѹ-
прїнде бастїона сѹд-остїкѹ, ші доарме кеар ка
ѹн ветеран де артїлерїе лѹнѹгѹ ѹн тѹн, нар ал-
тѹл се афлѹ дн тѹрнѹл деспре норд ост. Тѹ-
нарѹл пе лѹнѹгѹ а са дндаторїре се днделетнї-
чеще ші кѹ негѹцїторїа, ші спре а са дндѹмѹ-
наре аѹ фѹкѹт дін о цѹамїе пѹрѹсїтѹ о магазїе
де мѹрѹѹрї.

Дн партеа нордїкѹ а четѹцѹей се вѹд кѹтева
кортѹрї а Арабілор, карїї петрек аїче хрѹнїн-
дѹсе дін пѹцїнѹл кѹшїг, че аѹ прін дндестѹла-
реа гарнїзонѹлѹ кѹ ѹнт, карне ші алте мѹн-
кѹрї. Спре ост се днналѹѹ деалѹрї де нѹсїп ші
нѹмаї ла сѹд ші вест се афлѹ копачї ѹмѹрошї.

Могрѹс (сара, времеа де одїхнѹ а Арабілор)
сосїсе; ѹбщеаска мїшкарѹ че се ведеа претѹ-
тїндене атѹт дн лѹѹнтрѹл четѹцѹей, кѹм ші а-
фарѹ де зідѹрїле еї шїн преѹѹр, аѹ днчепѹт а
контенї, соареле кеар ка о таблѹ рѹтѹндѹ ам-
фокатѹ се аскѹндеа дѹпѹ мѹнції Махам, дн вре-
ме кѹнд разеле сале челе дѹпе ѹрмѹ, днѹѹ-
реазѹ вѹрѹѹрїле стѹнчелор де гранїт. Тоці, ка-
рїї ера афарѹ де четѹцѹе, се грѹбеа а днтра
дн лѹѹнтрѹ; ѹнїї дндемнаці де даторїе, нар ал-
ції спре а се днтѹрї кѹ ѹн оспѹцї дѹпѹ остене-
леле зїлеї, ші тоці спре а афла сїгѹранціе ші

лініще днтрє пѣтернічїе зідєрі. Атѣнче се дн-
тѣрна ын остап Арав де ла вѣнат, авѣнд не
ѣмѣр о сенеацѣ (пѣшкѣ) дмподовїть кѣ седеф,
ші цїнд дн мѣнѣ ын єнѣре шї доѣ пасерї де апѣ,
ка семн а гївѣчїей сале; дѣнѣ дѣнєєл венеа ын
пѣскар, авѣнд дн спате о реѣеа (волок) плїнѣ де
пещї, а кѣрора акоперїтѣрѣ солзоасѣ лѣѣеа ла тре-
кѣтоареле разе а соарелѣї кѣ фелнрїте колорѣрї
віолете, рошіє апрїнсе шї днтѣнекате. Дїн алте
пѣрїї Бедѣїнїї мѣна акасѣ дромедарїї (кѣміліе)
лор де ла адѣпѣтоаре, дѣнѣ аѣещїа вінеа о тѣрмѣ
де каїре мїчї негре, шї кѣтева фемеї арабіѣе,
дѣкѣнд де мѣнѣ ын копїл шї кѣ ѣеалантѣ цїнд не

кап ын ѣлѣор кѣ апѣ, днѣеєа шїрѣл. Ёшоара дм-
брѣкѣмінте а фемеїлор, форма лор ѣеа антїкѣ
ші пашїї чїї мѣсѣрацї, кѣ карїї мерѣеа пїнтрє
палмї, се пїердеа дѣнѣ трѣнкѣрїле ѣеле гроасе
а лор шї карѣш се ведеа єшїнд, тоате аѣесте дм-
ѣѣоша пре фѣмоасе сѣене де ѣмерѣ, каре акѣм
се ведеа, акѣм нѣ се маї ведеа, ка шї соареле
дѣнѣ мѣнцї. Нїчї ын кондеї нѣ поате дескрїє фѣм-
сеѣа шїплѣѣеа, ѣе пѣтрѣндеа їнїма прївіторн-
лѣї дмѣѣошареа соарелѣї апѣїторнѣ, ѣернѣ
ѣел пре фѣмос албастрѣ, днѣлцїмеа мѣнцїлор
романтїчї, ѣермѣрїле ѣеле лініщїте шї алеєе
де палмї. С. С. Б.

МѢНКѢТОРїѢЛ ДЕ ІАРБѢ.

Дн департаментѣл Фар дїн Францїа трїєще
ын ом нѣмїт Іѣліан, кареле дїн маре сѣрѣѣе
дн тїнерецѣ аѣ фост сїлїт а потолї фоамеа са
кѣ карѣш шї фѣнзе. Ел леаѣ афлат аша де
гѣстоасе, днѣѣт шї акѣм нѣ мѣнѣнѣѣ нїмїкѣ
алта де кѣт фѣнзе шїплѣнте кѣѣе, п. к. Лѣ-
ѣернѣ (ын фелнѣ де трїфоїѣ), фѣнзе де віє, ві-
ѣе де картоѣе шї вобочей де жїр: фѣнзеєе де
агѣд шї де трандафїр жї плак лѣї маї єїне. Ел
їмѣнѣнѣѣ шї фѣнзе де спїнї, де морковї, напї,

де розмарїн, сїмѣїр, де вѣад, ш. а. Ел сѣ дн-
сѣмнеазѣ прїн ын характїр лініщїт шї плѣкѣт,
пѣртареа лѣї єсте сїмплѣ шї пѣтерїле сѣѣлетешї
сѣнїт днѣстѣл де десѣлїте; доарме ѣшор шї
лініщїт, шї ѣел маї мїк сѣнїт дн трезеѣе; сїм-
ѣїреа пїелеї сале днѣсѣ єсте пѣдїн дїзѣлїтѣ, шї
вѣтѣмѣрїле єї нѣї прїчїнѣєєк аша де маре дѣ-
рере ка алтора дїн каре прїчїнѣ сѣѣере фоарте
єїне шї фрігѣл.

А. З... Н

АНАТОМІА ҖНҖІ КЪРЪБҖШ.

Натѣралїстѣл Кїѣвіє аѣ днѣпѣртѣшїт ѣрмѣ-
тор рапорт вѣрднїк де мїраре де орҗанїзацїа кѣ-
рѣѣѣѣлѣї. Аѣест гѣндак, аѣїє ын палмак лѣнҗ,

аре 494 мѣсѣєе, каре стаѣ дн легѣтѣрѣ кѣ
494 нерѣе шї 40,000 вїне ѣмплѣте кѣ аер!

ЦѢСѢТѢРА ПЛѢТЕї.

Дн обѣкатѣ де плѣтѣ де 12 палмаѣе, се гѣ-
сєєк 16 пѣтѣрї де цѣсѣтѣрї, дн лініє дреантѣ,

аѣекѣ: дн о палмѣ кѣѣїкѣ ын нѣмѣр де 1259 мї-
ліоане де ѣесетѣрї.

ЗОНЕЛЕ ПѢМѢНТѢЛѢї.

Деакѣ тоатѣ фаѣапѣмѣнтѣлѣї сар дмѣпѣрцї дн
1000 пѣрцї, атѣнѣе Зона ѣеа фїєрѣнїте ар авѣ

398, фїєшкарє дїн ѣеле стѣмпѣрате кѣѣе 260,
сар дїн ѣеле фрігѣроасе нѣмаї кѣѣе 41 пѣрцї.

ПЪСТРАРЕА АЛБІНЕЛОР ДН ТІМП ДЕ ІАРНЪ.

Ціторії де албіне, карії нъ аў лок потривіт ші
дндъмънатік пентрѣ пѣстрареа стѣпілор дн
тімпѣл ернеї, вор нїмері маї біне, днгропжн-
дѣї днтрѣн лок ѣскат аша де аджнк сѣнт пѣ
мжнт, днкжт се нъ поатъ стрѣвате дерѣ. Стѣ-

ші днсѣ требѣе а се дмвѣлі кѣ пѣдіне пас дн
наїнте де а се акопері кѣ пѣмжнт. Стѣпі се
пѣстреазѣ фоарте біне дн ачест кїп, ші провїзіа
міерї нъ се дмпѣцінеазѣ.

Г. Фр.

О ФАТЪ ІРОЪ.

Ачеастѣ інсѣлѣ а мѣреї медітеране, аў възѣт
дн анѣл 1571 о фатѣ екетраордінарѣ ші ерої-
кѣ. Капітала еї Нікозіа саў лѣзат де дѣшманї.
Ненеа де Рохос, о копїлѣ тжнѣрѣ, зна дїн
челе маї днсѣмнате фамїлії а Інсѣлії Кїпрѣ,
вреднікѣ маї мѣлт а пѣрта о короанѣ декѣт
ланцѣрї, саў ровїт дмпрезнѣ кѣ челе маї фрѣ-
моасе фїче а цѣреї, ші саў адѣс не о корабїе
тѣрчѣаскѣ. Ненеа възжнд кѣ ачеастѣ маре

корабїе, дн кареа са сѣ афла, кѣпрїнде ші жѣрт-
фїле, не каре Мѣстафа, бїрѣиторѣл Інсѣлеї, ле
хотѣржѣсѣ пентрѣ Сѣлтанѣл; днболдїтѣ де но-
біліле сїмпїрї а словозенїеї, наў пѣтѣт сѣферї
гжндѣл ка дѣпѣ пїердереа пѣрїпїлор ші а аве-
рїлор сале, сѣ се факѣ жѣртѣ пѣлѣерїлор вар-
варе, дечї аў апрїнс магазіа де пѣлѣере (праф) ші
васѣл днпрезнѣ кѣ тоате роабеле ші одоареле
саў арѣнкат дн аер. —

Нк: Гр.

ДЪЕЛ ДН О Т Р Ъ В І Р Е.

Ші дн зілеле ноастре сжнт оаменї карїї пѣн
віаца дн прїмеждїе пентрѣ бінееле оменїреї,
асемене фатѣ днвреднїчѣще маї маре лѣздѣ
декѣт ошашѣл карїле кѣзѣ аш агонїсі кѣ-
нѣна прїн ѣчїдїре ші днкрѣнтаре.

Пентрѣ де а пѣтѣ віндека не чїї отрѣвїдї, дої

докторї аў черкат фелѣрїте антї-фармаче,
(днпротїва отрѣвїреї). Дрепт прѣзѣ амжндої
не ржнд де треї орї саў отрѣвїт кѣ челе маї
кѣмпїлїте венїнѣрї, ші де треї орї ѣнѣл не
алѣл аў мжнтѣїт прїн афлареа ѣнор асемене
медїкаменте.

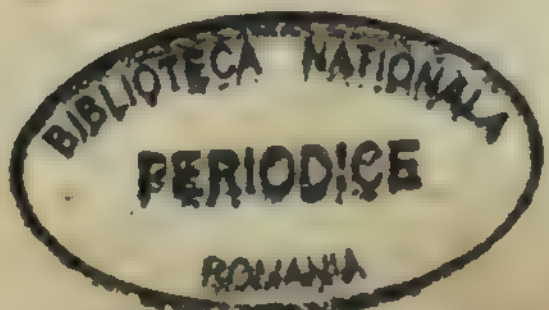
М О Р Ц І П Ъ Р Ъ Ц І.

Сжнт оарекаре боале каре се сѣвѣршѣск кѣ
летаргїе, дн каре омѣл се паре морт. Де мѣлте орї
оаменїї дїсгропациї саў гѣсїт днторшї дн секрїї кѣ
фаца дн цос, ші кѣ мжнїле роасе. Предѣдѣцѣл
днсемна пре ачестїа вампїрї, (вѣрколїчї) ші алте
асемене стахїї, адевѣрѣл днсѣ есте кѣ ачел ом,
трекжндѣї летаргїа дн мормжнт, моаре днтрѣ а-
девѣр де моартеа чеа маї крѣдѣ. Де ачеа, дн
статѣрїле чївілізате, пжнѣ а нѣсе днгропа, мортѣл

се ашеазѣ дн окѣмарѣ лѣнгѣ бісерїкѣ ші ісе лѣа-
гѣ ла мжнѣ фрїнгїа ѣнѣї клопот, ка трѣзїндѣсѣ
се дѣе де шїре пѣзїторїлорї.

Дн Амерїка, де ла 1828, тоцї оаменїї се
днгропѣл дн пїчоаре, авжнд ла мжнѣ ші
ла пїчоаре легате фрїнгїї де ѣн клопоцел, де
атѣнче днтрѣн ан, ла ѣннѣмѣр де 1200 днгро-
пациї, саў мжнтѣїт 6 морцї пѣрѣцї.

ДН ТІПОГРАФІА АЛБІНЕІ.

ДЪМИТІКЪ

АНЪЛ I.

16 ФЕВРЪАРИЕ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ЦЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІАОР.

№ 7.

ІІІІІІ.

1841

ФРАНЦІСКЪ

ІНТЫ

ІМПЪРАТЪЛ

АВСТРІЕІ

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICĂ
ROMÂNIA

ФРАНЦІСКЪ І, ІМПЕРАТОРЪ АУСТРІЇ.

Франциск І (Іосеф, Карл, май найте ка Імпєрат ал Германієі Франциск ІІ), Імпєрат ал Аўстрієі, Край Ҁнгарієі, Боемієі, Галіцієі, Лодомерієі, Ломбардо-Венецієі, &, Архідєкъ де Аўстріа &, аў фост фїл Імпєратєлєі Леополд ІІ шї а соцієі сале Марїа Лїза (фїка Крайєлєі Карол ІІ де Іспанїа); саў нєскєт дн 12 Фєврєаріє 1768. Дєпъ моартеа пїрінтелєі сеў ла 1 Мартіє 1792 аў днтрат дн стїпїнїреа тєтєрор цїрїлор аўстрієне, саў днкоронат дн 6 Ієніє 1792 ка Край Ҁнгарієі, ла 7 Ієліє саў алєс де Імпєрата Германієі шї ла 14 ачелєі лєні саў шї днкоронат. Дєпъ чє (18 Маї 1804) се дннїлцасє Франція ла ранг де Імпєрїцїє, Францискє прїн прокламація дн 7 Дєкємврїє 1804 саў дєкларат де Імпєрат ал Аўстрієі. Дєпъ днтрєнїреа конфєдєрацієі рєнанє, аў дєпєс єл корона Імпєрїтєаскъ шї окїрмєїреа імперієі Германє дн 6 Авгєст 1806. —

Днтїа са єдєкаціє аў прїміто ла Фїорєнца сєпт окїі пїрінтелєі сєў, шї апої Імпєратєл Іосїф ІІ єнїл сеў лаў адєс ла Вієна шї лаў днкрєдїнцат чєлор май іскєсіці єврєаці дн тоатє рамєрїлє шїїнцєлор. Дн вєрєтє де доєзчї ані фїїнд, аў днсоцїт Франциск пє єнїл сеў дн рєсвої аєїпра Тєрчїлор, шї дн аєлєрмєторїє аў лєат сїнгєр команда де кїпїтєніє а армієі, ацєторат фїїнд де фамосєл маршал Лаїдон. Дєпъ моартеа єнїлєі сєў Іосїф (1790) аў повєцєїт трєвілє Окїрмєїрєі пїн ла сосїрєа пїрінтелєі сєў, шї дєпъ моартеа ачєстєїа (1792) фєкїндєсє Імпєрат, саў днпєрїтшїт дн єнїрє кє Прєсіа де рєсвоїл чєї дєкларасє Франція прїн адєнрєа націоналє дн 20 Апрїл 1792, пє карє шї дєпъ чє днкієсє Прєсіа пачє, лаў пєртат кє статорнїчїє.

Дн аєл 1794 саў пєс Францискє дн пєрсоанє дн фрєнтєа армієі сале де Нїдєрланда, карє днєфлєцїт шї днкєражєтє прїн фїїнца де фамє

цє а Монархєлєі аў вїрєїт пє Францєзі ла Котє шї Ландресї, шї аў кїшцїгат єнїцєроасєлє лєптє де ла Тєрнаї шї Шарлєроа. Днєс фїїнд кє стєрїлє дн Бравант наў воїт сєї дєє оамєнїї шї ванїї трєвєїторї, прєсїмцїнд нєнорочїрїлє вїїтоарє, аў пєрєсїт дн ачєл ан Брєксєла спрє а сє днтєрна дннапої ла Вієна. Пачєа де Кампо-Формїо (17 Октомврїє 1797) аў адєс пє кїштєа тїмп рєпаос армєлор сале, днєс днтрєнд дн лєгєтєрї нозъ кє Англіа шї Росїа, аў єрмат Францискє (1799) а сє лєпта днпротїва рєпєвлїчєї, пїнє кїнд ачєаста аў нєвоїт пє Росїа шї Аўстріа а днкєє пачєа де Лїнєвїл. Дн аєл 1805 днн ноў аў ієсєкїїт рєсвоїл днтрє Аўстріа шї Франція, шї дєпъ лєпта де ла Аўстєрліц (2 Дєкємврїє 1805) аў алкєтєїт Францискє кє Наполєон Імпєратєл де атєнчє а Францієі дн пєрсоанє кондїцілє єнєї армієїтїї шї прїнцїпїлє пачєї вїїтоарє, карє, дєпъ доєзчїдє зїлє саў ієкєлїт ла Прєсєвєрг. Дн ані 1806 шї 1807 аў пєзїт Францискє о дєплїнє нєўтралїтатє дн рєсвоїл Францієі аєїпра Прєсієі шї Росїєі. Днєздар аў пропєс єл ла 1807 а фї мїжлочїторїє днтрє партїдєлє лєптїтоарє. Кє тоатє ачєстє, прокламація лєї Францискє дн 8 Апрїл 1809 кєтрє поноарїлє Аўстрієі, кєм шї ачєлє слєвєзїтє сєпт аўторїтатєа са кєтрє тоатє нація Германє, дєкларация де рєсвої аєїпра Францієі дн 27 Мартїє 1809 шї днформарєа єнєї мїліцїї пїмїнтєшї, (рїдїкарєа дн масє) аў доведїт, кє Францискє нїчї одї нєоарє нє саў днармат май мєлт пєнтрє рєсвої, де кїт дєпъ пачєа де Тєлзїткарє аў єнїт пє Алєксандрєкє Наполєон. Аєл 1809 лаў костєсїт мєлт, днєс прїн ачєаста сє пєрєа а фї пєсє тємєліа єнєї пїчї статорнїчє кє пєтєрнїка націє а Францієі.

Пачєа де Вієна аў днтєрнат Імпєратєлєі Аўстрієі капїталїа монархієі сале, шї дмвоїрєа ла днсоцїрєа фїчєї сале чєлєї май марї Марїа Лїза кє Наполєон, аў днформат днтрє жмєлє касє

о легьтъръ статорникъ. Антъна соціе а ампъ-
ратълѣ Франціскъ аѹ фост фійка Дѣкѣ Фрідерік
Ейген де Вюртемберг, каре аѹ мѣрѣт ла 18
Феврѣаріе 1790. Адоѣа соціе аѹ фост фійка
краѹлѣ Фердінанд IV де Сіціліа, Маріа Терѣ-
зіа, каре іаѹ нѣскѣт 13 фій, дінтре каріи знѣл
есте М. С. ампъратѣл де акѣм Фердінанд I, нѣ-
скѣт дн 19 Април 1793. Дін а треа кѣсѣто-
ріе кѣ Маріа Лѣіса Беатрікс, фійка чеа маї мі-
кѣ а знкѣлѣ сѣѹ, рѣпосатѣлѣ Архіѣка Фер-
дінанд де Аѹстріа, нѣ аѹ авѣт копій. А патра
соціе аѹ фост Шарлота, а доѣа фійкѣ а краѹлѣ
Максіміліан Іосеф де Баваріа.

Легьтѣра де фаміліе, че авѣа се знеаскѣ пе
Аѹстріа кѣ Франціа, наѹ пѣтѣт астѣмпѣра ам-
біціа цінерілѣ. Ді ші ампъратѣл Франціскъ се
знісе кѣ ачеаста дн конференціа де Дрезда ла
1812, дн сѣ несѣферіта амбіціе а днсоволнічіеї
аѹ десфінцат ачеастѣ легьтѣрѣ, днкѣт ла
1813 Франціскъ I саѹ възѣт невоіт, ка дн
зніре кѣ Росіа ші Прѣсіа се днфрѣнезе не
кѣмпѣтата пѣтере. Ел аѹ фост фацѣ дн а-
чест ресвоѹ пѣн ла сѣжршіт. Прін резултатѣ-
ріле жмѣелор пѣчї днкїете ла Паріс дн 30 Маї
1814 ші 21 Ноемврїе 1815, кѣм ші прін трак-
татѣл днкїет дн 14 Април 1816 кѣ Баваріа
Франціскъ I саѹ фѣкѣт домніторѣл знеї монар-
хії, прекѣм нїмене дін прокатохїї сеї наѹ авѣ-
то, фїнд кѣ еа, дѣпѣ челе маї нозѣ релациїста-
тістїче, кѣпрїнде о днтїндере де 194, 500 міле
патрате ші о ампопораре де 32,000,000 сѣфлете.

Ді ші періодѣл де 42 ані а окжрмѣреї Ам-
пъратѣлѣ Франціскъ аѹ фост маї мѣлт де цѣмѣ-
тате тѣрѣзрат дн ресвоае, тотѣш аѹ лѣкрат
кѣ неовосїре ші саѹ днгрїжет кеар ка зн пѣ-
рїнте пентрѣ ферїчіреа попоарѣлор ші статѣрі-
лор сале, а кѣрора амфлорїре ведерат спореа
дін ан дн ан. — Сѣпт а са окжрмѣре саѹ фѣ-
кѣт каналѣрі ші дрѣмѣрі вредніче де міраре, дін
каре маї алес се днсемнеазѣ дрѣмѣл де мѣнте де
ла Карлсбад, ачела че дѣчежїн Бѣкѣвіна дн Тран-
сілваніа каре днтрепрїндере гїгантїкѣ саѹ сѣвжр-
шіт кеар дн анії чїї ма аменїнцеторї аї ресвоае-
лор. Венеціа саѹ декларат ліман словод, ші дін
ноѹ статорнічіта плѣтіре пе рїзл Елѣа аѹ де-
скїе маї алес Боеміеї зн дрѣм дндѣмѣнатїк пен-
трѣ трїметереа амбіелшѣгателор сале продѣктѣрі.

Ел аѹ мѣрѣт дн Віена ла 2 Мартїе 1834 дн
вжрстѣ де 66 ані, тжнгїт фїнд де тоате по-
поарѣле сѣпѣсе скїптрѣлѣ сѣѹ.

Фїреа чеа влжндѣ, амвѣцѣтѣріле ші о експе-
ріенціе днделѣнгаѣ аѹ днзестрат пре ачест ам-
пърат кѣ днсѣшімі каре іаѹ агонїсїт нѣвіреа
попоарелор сале ші респектѣл стрїнілор. Пен-
трѣ Ромжнїї Трансілванїї авѣ о деосѣвітѣ пле-
каре кѣріа сжнт ії даторї кѣ днтемереа де
схоале, семїнарїї ші ашеземїнте фолосїтоаре.

А са нѣвіре де дрептате ера карактерїстїкѣ
ші девїза лѣї аѹ фост:

Justitia fundamentum regnorum.

(Дрептатеа есте темелїа Імперїїлор).

Т Ж Н Е Л Д Е Т А М І З А.

Лондра капїталїа Англіеї се афлѣ апѣзатѣ
пе жмѣе рїнеле рїзлѣї Тамїза, а кѣріа гѣрѣ
есте де ла маре 60 міле депѣртатѣ. Нѣ-
мѣрѣл лѣкѣторїлор аѹнїце ла зн міліон ші
цѣмѣтате, позїціа ачестеї капїтале аѹ фѣкѣто
кептрѣл негоцѣлѣ кѣ тоате пѣрїїле лѣмеї

ші депозїтѣл аверїлор челор маї днсемнѣ-
тоаре, шесе подѣрї маестоасе знеск жмѣеле
малѣрі але політїеї, дар де ла подѣлнѣміт де
Лондра, че есте ла мїжлокѣл політїеї, пѣн ла
алт капѣт, нѣ се афлѣ нїчї зн под. Пентрѣ
а нѣ ампїедека плѣтіреа челор маї марї васе

къ катаргъри, каре він де ла маре, днкѣт комѣ-
нікація днтре амъидож малъри а ачестей пърці
а політіей есте днгреоетъ, фінд невое пентрѣ
трѣсърі ші педестрі аѣ а се сзї пънъ ла
подѣл де Лондра, аѣ а трече різл днтрѣн каік.

Ачеастъ грегтате аѣ нѣскѣт ідеа, ка непѣ-
тѣнд аіче фаче зн под пентрѣ кѣвѣнтѣл арѣ-
тат, сѣ се факъ о трекѣтоаре не сѣвт апѣ.
Ачеастъ гігантікѣ (ѣріешъ) ідеа саѣ ѣрзїт

днкѣ ла 1802 кжнд саѣ ші пѣс дн лѣкраре
къ днвоіреа парламентѣлѣ ші прїн аѣнторѣл
сѣвскріерей. Лѣкрѣл мерѣ не днчет, ші апа
адесе орї стрѣвѣтѣ дн лѣвнтрѣ. Сѣвѣршіреа
ачестей днтрепрїндерї се кѣвіне стрѣлѣчїтѣлѣ
їндїнер Д. Брѣнел, карїле аѣ ідеат мїжлоаче
фоарте днценїоасе пентрѣ лѣкрареа Тѣнелѣлѣ.
Ікоана ноастрѣ днѣѣѣошазъ ачест дндоїт дрѣм
сѣвѣпатїк вреднїк де мїраре, зїдїт прекѣм се

веде цѣр днпрецѣр дн форма знеї бѣці, ші
днлѣмїнат къ газ, дїн каре дрѣмърї знѣл есте
пентрѣ чеї че се дѣк, нар алѣл пентрѣ ачїї
че він, ші не кжнд ачестїа ѣрміазъ тречереа
не ѣскат, престе крешетѣл лор сѣнъ фор-
тѣнеле, ші васеле челе днѣкркате къ одоарїле

лѣмеї ші къ тѣнѣрї, се лѣнекъ не знделе челе
адѣнчї. Дн знѣл дїн нѣмърѣл вїтор вом дес-
крїе кїнѣл нѣмаї пѣцїн вреднїк де мїраре прїн
каре ачест Тѣнел саѣ лѣкрат днлѣнцїме пѣс-
те 300 стѣнжїнї.

ШЕРПЕЛЕ КЪ ЗЪРГЪЛЪЙ.

Дн статѣл де Норд - Америка, нѣмѣт Каро-
ліна, с'аѣ обсерват пѣнѣ акѣм маѣ мѣлѣ
шерпѣ шѣ вѣпере, дескоперѣндѣсе тотодатъ
деосевѣреа днтре ачесте доѣ соѣрѣ де вѣетѣцѣ,
чѣѣ дѣн тѣѣ фак оаѣ, дѣн каре клочѣндѣсе ла
кѣлдѣра соарелѣѣ, есѣ пѣѣ, карѣ челе дѣн ѣрмѣ

фатѣ пѣѣ вѣѣ, ка кѣнѣѣ, мѣцѣле ш. а. Вѣпера
аре дѣнѣѣ лѣнѣѣ шѣ дѣндоѣѣ ка де кѣне, еа
аре дѣн гѣрѣ о вѣшѣкѣ пѣнѣ кѣ вѣнѣн, чел
дѣнпроашкѣ дѣн рана прѣчѣнѣѣтѣ дѣн мѣшкѣтѣре.
Еа есте маѣ скѣртѣ ла фѣнтѣрѣ декѣт шер-
пеле, ла грѣмаз е маѣ сѣвѣпѣре, шѣ ла трѣп

маѣ гроасѣ, аре ѣн кап лат, солѣѣ тарѣ шѣ аспрѣ
прѣчѣнѣѣнд прѣн кѣѣтѣтѣра са чеа реа шѣ фѣо-
роасѣ маре спѣѣмѣ шѣ фрѣкѣ, шѣ се мѣшкѣ прѣ-
вѣлѣндѣсе дѣнчет шѣ кѣ трѣндѣвѣе; карѣ шерпеле
дѣн протѣвѣ есте мѣлт маѣ лѣнг, аре ѣн кап
рѣтѣнѣнд, фѣѣнд саѣ кѣ тотѣл нетѣд, адекѣ фѣрѣ

солѣѣ, саѣ кѣ нѣѣѣ солѣѣ де тот моѣ, авѣнд ш'о
неспѣсѣ гѣѣѣѣѣ дѣн мѣшкарѣа трѣнѣѣлѣѣ сѣѣ чѣлѣѣ
сѣѣпѣре. Шерпеле кѣ зѣргѣлѣѣ, нѣмѣт шѣ сѣнѣ-
торѣѣ, есте чеа маѣ слѣтѣ, чеа маѣ дѣнфрѣ
кошатѣ, шѣ чеа маѣ фѣороасѣ дѣнтре тоате вѣпе-
рѣле дѣн Каролѣна, фѣѣнд де 9 пѣлме лѣнгѣ, шѣ

чеа маї веніноасъ, пентрѣ къ еа есте чеа маї
маре, еа аре чїї маї тарї дїнци, къ карїї фаче
къмплїте рѣнї, дн карешї дешартъ венїнѣл, чел
аре прїн дїнци. Се ашазъ ла пїндѣ шї се ре-

педе асѣпра орї кърѣї анімал саѣ фїаре; даръ
пре ом нѣмаї атѣнчї каѣтъ ал вѣтъма кѣндї
зѣдѣреще, саѣ кѣнд вїне дїн днтѣмпларе пре
апроане де ел.

ПОДЪЛ ЛЪЇ ТРАІАН ПЕСТЕ ДЪНЪРЕ.

Дмпѣратѣл Траіан авѣнд а фаче рѣсбоѣ
асѣпра Дачїенїлор, че ера векї лѣкѣиторї а Мол-
довеї, а цѣреї Ромѣнещї шї а Ардеалѣлѣї, аѣ
хотѣрѣт маї наїнте а зїдї престе Дѣнѣре зн под
пентрѣ тречереа легоанелор Романе каре се ко-
бореа деалѣнгѣл ачестѣї рїѣ. Дрепт ачеа аѣ дн-
серчїнат къ ачест лѣкрѣ не архїтектѣл сеѣ чел
маре Аполодѣр дїн Дамаскѣ, карїле л'аѣ шї се-
вѣршїт де ла анѣл 102 пѣнѣ ла 104 днаїнтеа
лѣї Хрїстос.

Ачест под аѣ фост знѣл дїн челе маї днсем-
нате зїдїрї а векїмеї, о днѣццошаре ачестѣї под
се веде ла Рома не колоана лѣї Траіан.
Дѣпре към се їсторїсеще ачест под ера
де шїатрѣ, шї авеа 20 стѣлпї, зїдїц дїн пе-
тре квадрате, 150 палме де дналпї, 60 пал-
ме грошї, шї 170 дешѣртацї знѣл де алтѣл.
Аша даръ дѣпре ачеастѣ арѣтаре авеа 22 ар-
кѣрї шї о лѣнцїме де 4940 палме. Дмпѣра-
тѣл Адріан аѣ порончїт а съ сѣѣрма болтеле а-
честей зїдїрї; знїї кред къ л'аѣ стрїкат де фї-
ка варварїлор, алцїї къ ачеаста ар фї фѣкѣт дїн
пѣсмѣ асѣпра вѣнтей че се ревѣрса дїн ачест мо-
нѣмент асѣпра прокатохѣлѣї сеѣ Траіан. —

Кѣнд скаде Дѣнѣреа се вѣдѣ рѣмѣшїцеле
стѣлпїлор къ вѣкѣцї де аркѣрї лѣнгѣ рѣїната
полїтїе Каракал, нѣ департе де Северїн дн
цара Ромѣнеаскѣ, шї с'аѣ афлат днтре рѣ-
їнеле подѣлѣї мїнѣнате їнскрїпцїї, днтре ка-

ре зна а марелѣї дмпѣрат фѣндатор ачестей
зїдїрї ка знѣї адевѣрат Понтїфекс (*)

Providentia

Aug.

Vere Pontificis

Virtus Romana

Quid Non Domet

Sub Jugum Ecce

Rapitur et Da-

nubius.

Ромѣнеще:

Сѣѣ преведереа

Лѣї Август

Адевѣратѣл Понтїфекс

Вїртѣтеа Романѣ

Че нѣ поате днѣрѣжна?

Сѣѣ цѣгт їакѣ пѣнѣ шї

Дѣнѣреа се сѣѣнѣне.

*) Понтїфекс днсемнеазъ дн Латїн фѣкѣтор де подѣрї
Ачест тїтлѣ да Романїї шеїлор релїгїї дор, кѣчї авѣнд сї
а трече ла темплѣ престе рїѣ Тїврѣ, ера дндаторїцї а фл-
че шї а цїно дн вѣнѣ старе подол. Ачест тїтлѣ поартѣ асѣ
шї папа де Рома.

В А Л С А М.

Валсамъл фъчеа маї наїнте о море фїгъръ дн медечїнъ шї акъма днкъ се днтревзїнцазъ къ немерїре ла зне касерї. Ачел маї бѣн есте Валсамъл де Мека, ел се адѣнъ депе зн копак, пе каре Аравїї жл нѣмеск Бішем. Ачест копачѣ аре о тѣлпїнъ сѣпцїре къ скоарцъ нетедъ іш креще пѣнъ ла 12 палме. Ел се афлъ пе деалерї дн Аравїа дн пѣрцїле спре Мека, анѣме дн Цевел Совх, шї се скоате къ децетѣл дїн мѣстѣл че кѣрце пїн тѣетѣрїле фѣкѣте дн скоарцъ, дѣпъ каре апої се пѣстреазъ дн васе. А-

чеастъ преціоасъ рѣшїнъ се кѣмпѣръ маї кѣ сеамъ кѣнд аре колор (вѣнсе) негрѣ, маї пѣцїн чел галѣн, нѣмаї дн Сцафра шї Бевер се поате гѣсї фоарте кѣрат; ла негоц се префаче, ка знтѣл де селам аместекат кѣ пѣкѣръ, ел се поате черка нѣмаї, дакъ вом знѣ децетѣл шїл вом апрїнде; шї дакъ ва арде фѣръ дѣрере атѣнче есте кѣрат. Негѣцїторїї кѣмпѣръ де ла Бедзїні фѣнтѣл кѣ 2 сеаѣ 3 доларї, (талерї) гаръ пелегрїнії (хапїї) кѣ караване дл вѣндѣ кѣ прецѣ днпѣтрїт.

І С В О Р Ѣ Л Д Е Ф О К Д І Н Г А Л І Ц І А.

Дн цїнѣтѣл Краковїа сѣ афлъ зн мѣнте, че се нѣмеще мїнѣнат, пентрѣ кѣ натѣра нїмїк н'аѣ крѣцат спре аї хѣрѣзї тоате адемінірїле плѣчерей шї а кѣрїозїтѣцїї. Стежарї дналцї, молїзї шї вразї змѣреазъ а са кѣлме, че есте дмповїтѣ кѣ челе маї мїросїтоаре ерѣврї шї флорї де фелѣрїте соѣрї шї де деосевїте колорѣрї; дн сїнѣл сѣѣ ісвореск мѣлте ісвоаре плѣкѣте шї дѣлчї, днсѣ нѣмаї пѣцїн шї сѣрате; дн лѣвнтрѣл сѣѣ сѣ афлъ мїнерале шї металерї де фелѣрїте соѣрї, шї рѣсплѣтеск остїнеала мїнерїлор (бѣешї лѣкрѣторї де мїне). Кѣ деосевїре вреднїк де нѣсѣмнат есте зн ісвор дн мїжлокѣл мѣнтелѣї, дн каре ана ісвореще кѣн сѣнет мѣрмѣрѣторѣ скѣзїнд шї спорїнд дѣпъ скѣдереа шї крещереа лѣней. Ана ісворѣлѣї аре зн мїрос фоарте таре, шї зн гѣст ка де лапте. Де сѣ ласѣ ачеаста сѣ се евапорезе (авѣреаскѣ), апої рѣмѣне дн вас о ашезѣтѣръ негрїе шї рѣшїноасѣ. Дн лѣвнтрѣл ісворѣлѣї нѣ днгеадѣ ачеастъ апѣ нїчї де кѣм. Апропїндѣсѣ о лѣмѣнаре апрїнсѣ, а-

пої сѣ апрїнде ана де одатѣ ка зн спїрт, шї арде кѣ о парѣ сѣпцїре шї лѣмїноасѣ, кареа нѣ сѣ стѣнѣ декѣт нѣмаї прїн ловїре кѣ рамѣрї шї кренцї. Цїїндѣсѣ дн нара еї зн лемн сеаѣ алте трѣпѣрї арѣзѣтоаре, се апрїнд, днсѣ ана рѣмѣне рече преѣм аѣ фост. Одїнеоарѣ апрїнзїндѣсе ісворѣл, нара аѣ стрѣбѣтѣт прїн дрѣмѣрї аскѣнсе дн пѣмѣнт, пѣнъ ла рѣдѣчїнїле копачїлор, шї аѣ апрїнс пѣдѣреа, каре прїн ачаста аѣ пѣтїмїт марї пѣстїїрї, арзїнд 3 анї днтрецї. Ачеаста аѣ дат прїлеж, а сѣ ашѣза о пазѣ, ка нїмене дн рѣзѣтате сѣ нѣ апрїндѣ. Лѣсѣндѣсѣ нара сѣ ардѣ кѣтѣва тїмѣ, апої ана нѣ сѣ апрїнде кѣтѣва зїле, шї ачеаста зрмеазъ фїреще, фїїнд кѣ газѣл апрїнзѣторѣ се трече, шї тревѣе нарѣшї де ноѣ а се нѣформа. Тот дн ачеастъ прїчїнъ перде ана а са пѣтере арѣзѣтоаре, дакъ сѣ пѣне днтрѣн вас, дн каре нїчї де кѣм нѣ арде, пентрѣ кѣ газѣл арѣзѣторѣ се евапорезѣ прїн тѣрнаре дн ачел вас.

Гр. с.

ГЪМИ - Е Л А С Т И К Ъ.

Арборѣл дѣн каре се каптъ ачеастъ матеріе креще обичнѣит ла Америка дн Гвіана ші Перѣ, пентрѣ каре се нѣмеще Feve (Nevea Gujanensis). Прін тѣтѣріле де не скоарѣ, кѣрѣ маї днтѣѣ ѣн сѣк (мѣст) алѣ ка лаптеле, лѣкѣиторіи ѣнгѣ кѣ ачест сѣкѣ тот фелѣл де формѣ фѣкѣте дѣн пѣмѣнт, аша де адесе днѣжт се днѣроашѣ апої ле ѣсѣкѣ, пѣнѣ че маї не ѣрмѣ фаца се фаче вѣртоасѣ; дѣпѣ ачеа днѣмоасѣ

форма дѣнѣнтрѣл кѣ апѣ, ші аша фак дн кѣпѣл ачеста гараѣе ші тот фелѣл де васѣ, каре нѣ се пот мѣна де нѣчї ѣн флѣїд (ѣмезалѣ), сѣжнт днѣдоїтоаре ші нѣ се стрїкѣ нѣчї одатѣ. Гѣма-еластїкѣ се днѣтревѣїнцазѣ днѣтрѣ їнстрѣменте де хїрѣргїе, сѣ фак шї страѣ шї днѣкѣлѣмїнѣте каре сѣжнт нестрѣвѣтѣтоаре де апѣ. Еа щѣрѣ де не хѣртїе тресетѣріле де кондеїѣ де пѣлѣмѣ,

ФЕРБІНТЕАЛА ДЕ ОСЕБІТЕЛОРА ДЕМНЕ.

Пентрѣ де а продѣче тот ачел град де фїер-їнѣтеалѣ, че шї о палмѣ кѣвїкѣ де кѣрѣвнї де пѣмѣнт, се днѣтревѣїнцазѣ.

Лемн де пїн	7 ¹ / ₇ палмѣ
„ „ салѣе	8 ¹⁹ / ₂₀ „

Лемн де пїлп	13 ² / ₅ палмѣ.
„ „ мѣстеакѣн	7 ¹ / ₆ „
„ „ факѣѣ	9 ¹ / ₄ „
„ „ стежар	6 ¹ / ₂ „

Дѣн каре се веде кѣ стежарѣл продѣче чеа маї марѣ фербїнѣтеалѣ.

ЛѢМИНА.

Есте кѣносѣкѣт кѣ раза соарѣлѣї се компѣне дѣн 7 колорѣрї, прѣкѣм ачѣаста се веде не іріс (кѣркѣвѣл), їкона соарѣлѣї дї сар днѣпѣрѣї дн 360 порѣї, атѣнѣе лѣмїна рошїе кѣпрїнде 45, ачеа порѣокалїе 27, галѣѣна 48, чеа верде 60, їн-

дїго 40, шї вїолѣта 80 де ачѣестѣ пѣрѣї. Деакѣ ачѣестѣ колорѣрї, дѣпѣ рѣндѣїнала днѣсѣмнѣтѣ, се ашеазѣ не ѣн дїск, каре рѣѣеде сѣ се днѣвѣр-теасѣкѣ, атѣнѣе тоатѣ ла ѣн лок арѣтѣ ѣн колор алѣѣ.

ЛАПТЕЛЕ ДІН ПЛѢНТЕ.

Се афлѣ ѣн фелѣ де арѣвѣрї, карѣле дѣ ѣн лапте, че се поатѣ ве. Ел крѣще ка шї арѣвѣрѣл де пѣнѣ, де ѣнт, шї де чеарѣ, нѣмаї дн зона фїервїнѣте, нѣмїндѣсе арѣвѣрѣл вачѣї (дѣпѣ кѣмѣл нѣмѣск лѣкѣиторїи palo de vassa), шї крѣще маї кѣ самѣ дн провїнѣїа Карѣкас дѣн Амерїка сѣдїкѣ. Аколѣ лаѣ афлат маї днтѣѣѣ

Хѣмѣолд. Фрѣнзѣле чѣле лѣнїї де 10 палма-чѣ сѣжнт асѣкѣїтѣ; пїсѣлоасѣ, шї роада чеа кѣр-ноасѣ кѣпрїнде о нѣкѣ, кѣтѣ о датѣ шї доѣѣ. Днѣдатѣ че се фачѣ о тѣтѣтѣрѣ дн тѣлпїнѣ, апої кѣрѣе ѣн лапте клѣїос шї нѣчї де кѣм нѣте, мїросѣїнд ка валсамѣл. Ачѣст лапте се ѣнѣе не пѣнѣ сеаѣ се ласѣ а се днѣкега ка вѣрїнѣа.

ДНТИПОГРАФІА АЛБІНЕІ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

Ф О А Е

П Е Н Т Р Ъ

THE DELETNICHIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

№ 8.

ВЕНІІ.

1841.

ДЕ РЕСВОАЕЛЕ ШІ ЦУДЕЦЕЛЕ КОКОСТІРЧІЛОР.

Чине нѣ се мѣрь де кѣпѣл кѣлѣторіеі ші тра-
нѣл Кѣкоарелор ші а Кокостірчѣлор. Тріі лѣ-
крѣрі аў ачесте пасері вредніче де мѣраре: а лор
рѣсвоае, а лор цѣдеце ші оаре каре кѣпѣрі а-
пропіете де віецѣреа оменеаскѣ.

Кокостірчѣі, че він аїче регѣлат прѣмѣвара де
ла Егѣпет, се дѣмпарт дѣ семінціі ѣна деосѣвітѣ
де алта, прѣкѣм сѣжит націле оаменѣлор. Ачесте
деосѣвите семінціі петрек тот тімпѣл вереі дѣнтре
хотарѣ фѣреші мѣрѣніте аў де мѣнці аў де рѣврі
марі, ші нічі ѣнѣіа есте слобод а кѣлка ачѣастѣ
лініе. Ші кѣнд се дѣнтѣмплѣ трѣчереа еї ѣрмеазѣ
дѣн вре о дісѣінаре, прѣкѣм саў вѣзѣт нѣ демѣлт
де малѣл рѣлѣі Рѣн. Де одатѣ тоці кокостірчѣі
лѣкѣіторі дѣ кантонѣл Сан-Гален саў рѣдікат
асѣпра семінціеі петрекѣтоаре дѣ Форалѣберг
ші аў дѣчѣпѣт ѣн рѣзѣоѣ дѣкрѣнтат, кареле саў
дѣкѣет кѣ моартеа ѣнеі марі лѣрці ші рѣтраді-

реа семінціеі дѣвінѣе. Се веде кѣ рѣсѣоѣл саў
нѣскѣт, пентрѣ нѣтрѣц сеаў пентрѣ вре о дамѣ.
Ла асѣмене прѣлеж тоатѣ дѣмпрѣцѣрѣмеа се тѣл-
ѣвѣрѣ. Дѣмѣеле партіде, фѣешкаре не малѣл рѣлѣі
фак марі сѣтѣврі, каре се веде кѣ ва фі ѣрмате
дѣпѣ вре о кемаре. Кокостірчѣі се пар кѣ фак оа-
ре каре дісѣатері дѣнтре сіне, ѣнѣі маї алес ворѣеск
мѣлт, ші ачѣшіа сѣжит вѣтрѣнѣі неамѣлѣі, тіне-
рѣмеа таче, дѣпѣ ачѣаста рѣсѣоѣл се хотѣрѣще.

Форалѣбергѣі се рѣдікѣ, ші трѣк прѣн аер Рѣ-
нѣл воїнд сѣ ловаскѣ не чѣі дѣн Сан-Гален, дѣнсѣ
ачѣшіа ащѣпта а такѣл лор, ії се дѣналѣ ші сѣо-
арѣ а сѣпра дѣшманѣлор. Кѣмпѣл вѣтѣліеі есте а-
ерѣл фѣарте дѣналт. Арма лор е плѣскѣл кѣ каре-
ле се дѣмпѣнг кѣмплѣт ка кѣ о ланче, Сан-Галіе-
нѣі дѣкрѣнтатѣ плѣакѣ ла фѣгѣ. Форалѣбергѣі
аў рѣмас де плѣні вірѣіторі, трѣк дѣн цара челор
дѣвінші ші стрѣкѣ кѣіѣвріле лор!

Ачешіа фэг пе ауреа днсь дэпъ пэцін іар се днтоарнъ. Маї дн зрмъ се наще іар ръсвої дн каре бірѣск Сан-Галіенїї.

Саў днсемнат къ Кокостърчії тоамна днаїнте де а плека ла Егіпет се днтрѣнск днтр'ѣн нзмер шї днформеазъ ѣн черкѣ. Ынэл дін трѣншії стъ дн міжлок, адънареа ворѣще шї десвате мэлт, шї дн зрмъ тоці се порнеск асѣпра ачелѣї че стъ дн мізлок шї л стрѣпѣнг къ пліскъ. Саў афлат къ ачел дін міжлок ера де партеа ѣменаскъ каре саў педенсіт пентрѣ кълкареа

леділор днсоціреї, а къріа кърѣїе ачесте пасерї о пѣстреазъ къ маре Кредінцъ. Ынеорї се дн-тѣмплъ къ асемене дндекатъ зрмеазъ дѣпре леділе лѣї Лікѣргѣс асѣпра ѣнѣї кокостѣрк слав, дѣпре каре адънареа се сѣтѣеще де ва фї дн старе а ѣаче къльторіе ачеа днделѣнгатъ шї арѣтѣндѣсе непѣтінца, апої спре а нѣ фї дн алор сворѣ днпедекаци, шї кнар спре бі-неле непѣтінчосѣлѣї шї а мѣлдімеї, се омоарѣ фѣрѣ кърѣцаре.

ШЕРБѢЛ КРЕДІНЧОС.

Мѣлаї Абдалах, Сѣлтанѣл де Мароко, авеа ѣн шерѣ (слѣгъ), чел слѣжеа де мѣлці ані къ кредінцъ шї прїїнцъ, днкѣт Сѣлтанѣл къпрїнс де о деосебітъ плекаре шї біне воїнцъ кътрѣ дѣнсѣл, наў пропѣс днтр'о зі ѣн дар де 2000 галбенї, рѣгѣндѣл сѣ се дѣкъ де ла дѣнсѣл, пентрѣ ка нѣ къмба сѣї віе вре о датъ дн гѣнд ал ѣчіде, прекѣм фѣ-късе ла маї мѣлці шерѣї. Ачест кредінчос дм-врьцошнд цѣнѣнкеле Сѣлтанѣлѣї аў зіс къ ла-крѣмі, къ маї ѣкѣрос воеще а мѣрі дѣкѣт а пѣ-рѣсі пе скѣмпѣл сѣў стѣпѣн, дн а кърѣїе касъ аў дмѣѣтрѣнїт. Кѣ непѣлѣчере аў днкъѣнпнат Сѣл-

танѣл ачесте, шї дѣпъ о скѣртъ време аў дм-пѣшкат пе ачест кредінчос, зікѣндѣї: „Рѣў аї фѣкѣт, къ н'аї воїт сѣ те дѣчі де ла міне.“ — Днтр'о зі скѣлджндѣсе Мѣлаї Абдѣлах, ера дн прїмеждіе а се дннека; ѣнѣл дін негрїї сеї аў алергат днтрѣ аѣѣторѣ, шї апої се лѣѣда, къ аў мѣнтѣїт віаца стѣпѣнѣлѣї сѣў. Аѣзїнд Мѣлаї а-честе, пе лок лаў цѣнгїет къ къцїтѣл зікѣнд: „Ен ведеці пе некредінчосѣл, кареле сокотеше, къ Дѣмнезеї арѣ трѣѣїнцъ де дѣнсѣл, спре а пѣстра зімеле ѣнѣї домніторѣ.“

С. С. Б.

МІЖЛОК ДМПРОТІВА СТРІКЪЧѢНЕЇ ПОМІЛОР.

Пропріетарѣл ѣнеї грѣдіні марї, дн каре плѣн-тасе маї мѣлте мїї де копачї родїторї, аў вѣзѣт дн къцїѣа ані де рѣнд прїмѣвара, къ към се десѣлѣа фрѣнзеле, се мѣнка де омїзі, днкѣт вара аѣнѣцеа кренціле шї рамѣрѣе а фї кнар аша де гоале, ка іарна, шї ел нѣ къпѣта де ла копачїї сеї нїчі флоаре нїчі родѣрї. Дѣпъ че аў черкат днзѣдар обїчнѣїтеле мїжлоаче дмпротїва ачестор дѣшманї а кълѣѣреї де грѣдіні, пѣнъ шї

стропїреа къ апъ де вар; апої наў венїт ідеа а днтрѣѣїнца вар нестѣнс прїѣкѣт дн прав. Ел аў афлат ѣн вас, че сеамѣнъ къ коѣа де стро-пїт, фѣкѣт къ тоартъ, спре ал пѣѣтеа цїне шї ал дндрѣпта къ дндѣмѣнаре, аў днтрѣѣ-їнцат ачест інстрѣмент кънд фрѣнзеле днчѣпеа а се десѣлї шї леаў прѣсѣрат къ пѣлѣвере де вар, дѣпъ каре апої омїделе нѣ се маї атїнѣеа де дѣнселе, че тоате фѣѣеа шї къѣеа

тіндере маї віне де чінчспрезече міле енглезе де ла норд-ост спре сѣд. Ачесте грѣдині сѣнт фoарте романтиче, кренціле ші рамѣріле арборі-лор де скорцішоарѣ се дмпрезнь знеле кѣ ал-теле ші формаазъ о сѣпрафацъ ка зн коворвер-де. Спре а змѣла пінтре арборі, сѣнт фѣкѣте днадинсе кѣрѣрі. Саѣ фѣкѣт сокотеалъ, кѣ а-ачеастъ інсѣлъ продѣче пе ан 200.000 фѣнци (апроапе ла 12.000 де кѣнтаре), де скорцішоа-рѣ, дін каре песте 400.000 фѣнци се адѣк дн Европа.

Олоѣл чел скѣмн де скорцішоарѣ, че прегѣ-теа маї наінте Оландезій дін фѣрмѣтѣріле ші рѣ-мѣшїцеле скорцішоареї сѣнт аспра прівїгїере а знѣї дрегѣторїѣ, нѣ саѣ маї фѣкѣт акѣм днвре-міле дін зрмѣ. Маї наінте, пе кѣнд се фѣчеа ачест олоѣ, костїсеа зн шїпѣшор фoарте мїк $\frac{3}{4}$ де галѣн дн анії дін зрмѣ нѣ се гѣсеа де ачест олоѣ нїчї де кѣм. Днтре лѣкрѣріле че-лѣї дін зрмѣ гѣвернатор оландез Ван Англевек саѣ афлат зн асемїне шїпѣшор шї саѣ вѣндѣт кѣ 15 галѣнї. С. С. Б.

К Е І А А П А Р Т А М Е Н Т Е Л О Р Р І Г Ъ Ї Д Е С П А Н І А.

Келарѣл шїновїлі кѣрцеї поартѣ кѣте о кеїе ма-ре а кѣріа мѣнѣнкїѣ есте ларг шї фoарте лѣнг сѣфлат кѣ азр пре каре кѣ зн шїрѣт де мѣта-сѣ де фелѣрїте колорѣрі о анінѣ ла кѣзтоареа дін колѣл вѣзѣнарѣлѣї дрепт, ачеастъ кеїе дескїде зшїле тѣтѣрор апартаментелор дін Па-

латѣріле Спанїей. Шї ла днѣжмпларе кѣнд знѣл жшї пїерде кеїа са есте даторїѣ сѣ днѣї-їнѣзѣ пе келарѣ каре дндатѣ скїмѣѣ тоатї броащеле шї кеїле кѣ келѣнїала ачелѣнїа че аї пїердѣт пе а са шї каре костїсеѣ маї мѣлт де 10,000 талерї.— К. Нѣ.

З І Д Ъ Р І Л Е Ч І К Л О П Е А В Е К І М Е Ї.

Аша се нѣмеск зїдѣріле челе манїне шї атѣт де гроасе днѣжт нѣ се пар фѣкѣте де мѣна о-мѣлѣї. Днтре ачесте се нѣмѣрѣ зїдѣл чел ма-ре де карїле се днѣжнѣзѣрѣ Хїна дін партеа нордїкѣ дн лѣнѣїме маї мѣлт де 400 мїле. Афарѣ де ачест зїд маї сѣнт кѣноскѣте шї алте.

Дн кѣтева пѣрїї а Італїей шї а Гречїей се гѣсеск шї астїз рѣмѣшїце де зїдѣрі веїї а кѣ-рора фѣптѣрѣ кѣрїоазѣ вѣдѣще кѣ сѣнт фѣкѣте дн чеа маї адѣжкѣ веїїме. Ачесте зїдѣрі се ал-кѣтѣсеск дін стѣнчїї фoарте марї, каре нѣ сѣнт ка дн тїмпѣл нострѣ пїетреле чоплїте дн патрѣ мѣкї, че лѣсате дн атѣте колѣлїї прекѣм аї ешїт дін петрерїе. Ачесте стѣнчїї сѣнт пѣссе зна асѣ-

пра алтїа фѣрѣ вар сеаѣ вре о мїгмѣ. Асемеѣне лѣкраре фѣкѣндѣсе дн о епохѣ кѣнд нѣ ера днѣкѣ кѣноскѣтѣ механїка, аї дат оаменїлор а креде кѣ фѣнтѣїторїї аї фост зрїелїї нѣмїцї (*) Чїклопї.

Зїдѣл чел маре а Егїпетѣлѣї се паре а фї маї веїї кѣноскѣт. Дмпѣратѣл Сесострїе аї воїт прїн ачест лѣкрѣ апѣра партеа рѣсѣрїтеанѣ а Егїпе-тѣлѣї де атакѣл Арабїлор шї Сїрїенїлор. Зїдѣл днчепе де ла полїтїа Делта (Елїополїс), трече пїн пѣстїѣ дн лѣнѣїме де 50 мїле, шї аве тре-вѣїнѣѣ де 375.000 осташї пентрѣ апѣраре.

(Ва зрма)

(*) Чїклопї есте нѣмїреа жнїїї фїїнѣ мїтологїе, каре се зїче кѣ аї фост зрїеш кѣ нї окїї дн фѣрїте. Пї ера лѣкрѣторїї ла вѣїде днї Вѣлкан, зѣл фокїлїї, шї аве алор фѣзрѣ адѣкѣ фѣзрїкѣ де фїер дн сїнѣл мѣнтелѣї фокїо-вѣрѣторїї Егїа.

БАРБІЕРІ ХІНЕЗІ.

Дн Політіле Хінеї, барбіерї мерг не зліце
кз зн клопоцел дн мжнз кемжнд мзщереї,
поартз кз сїне зн скззеш, зн лігеан, зн
шервет шї зн злчїор кз апз, шї кжндзл кеамз
чїнева, алеаргз дндатз, ашазз скззндз дн локзл
чел маї потрївїт дїн зліцз, днчеп операціле, со-

понеск капзл, спалз зрекїле, мзрзеск спрїнченї-
ле, перїе страеле шї алтеле, фзкжнд тоате ачесте
пентрз о платз нзмаї де шазз парале; дзпз че
аз мжнтзїт жш наї багажзл шї зрмеазз ка ма-
наїнте сзжндз клопоцзлзл. —

Н. К. — з

СТАТИСТИКА ДЕ ЛОНДРА.

Дзпз челе маї нозз днщїнцзрї статїстїче,
капіталїа маре Брітанїеї аре 1100 Інстїтзрї де
едзкаціе шї 98 де фачерї де віне, 73 спїталзрї
12 дїрекції де поліціе, 49 днкісорї пентрз да-
торїе, 13 днкісорї пзвлїче, 31 трївзналзрї цз-
декзторешї, 93 ашеззмжнтзрї дзховнїчешї шї

де щїнцз, 582 спїцерї, 300 дофторї, 1180 хї-
рзргї, 15 фередее пзвлїче, 520 комїсарї де
прецзїре, 1150 адвокаци, 763 лїврерї, 150
тїпографї, 360 габїнетзрї де четїре 140 де жзр-
налзрї політїче, 150 касе де цокзрї, 1800
трзнкзрї де кзсзпїе шї 2100 пїтзрї.

ОЛЕЦЕ ДН ІСЛАНДІА.

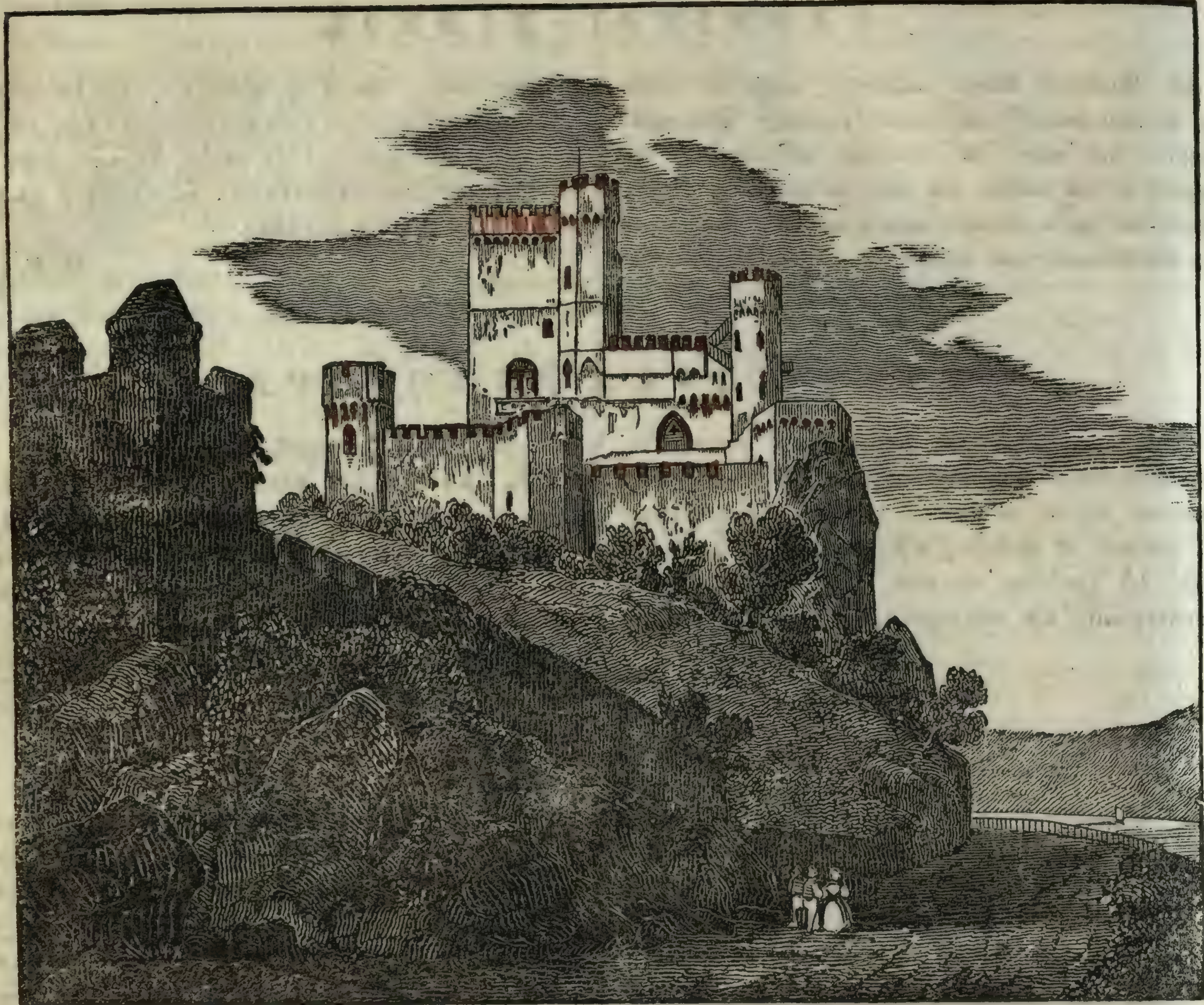
Дн Ісландїа есте опрїтз кзсзторїа фїешкзрї
фете, дакз еа нз поате четї. Ачезаст опрїре,
де шї се наре кам екстраордїнарз, слзжеше спре
а спорї едзкаціа шї лзмінареа неамзрїлор вїї-
тоаре. Пентрз ачест скопос фїешкаре парочїе
аре о адзнаре мїкз де кзрці, каре се даї дм-

прзмзт пентрз четїре. Пе лжнз дмвзцзтзра
дн схозле, претзтїндїне се на дн бзгаре де самз
шї четїреа кзрцілор бзне ка чел маї потрївїт
мїжлок де ашї агонїсі кзнощїнцз фолосїторе дз-
пз провервїа, кз чїне четеше бзкзрос,
се дмвацз бзкзрос. Г. Фр.

ЧЕТЪ ЦЪІА РАЙНСТАЙН.

Пе малзл стжнз а Рїнзлзї, дн депзртаре де
зн чеас де ла фрзмоаса політїе Бїнген, дн ма-
реле дзкат Хесен, се дналцз пе о стжнцз маре
четзцзїа Райнстаїн. Пе ла сфжршїтзл веакзлзї
ал трїспрезечеле аз фост еа пропрїета а прїнцз-
лзї Електор де Маїн, шї дзпз ачеа аз кзззт
дн стзпжнїреа алтора, пзнз кжнд дн сфжршїт

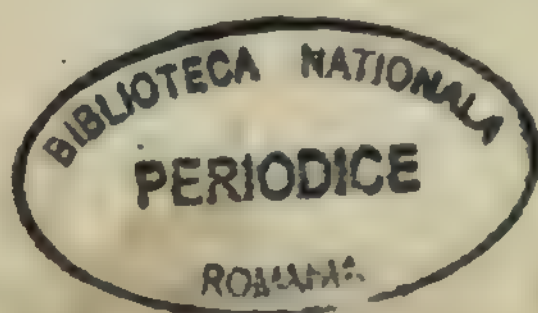
аз кзмпзрато прїнцзл Фрїдерїк де Прзсіа шї
дн анїї 1825-1829 прїн гївачзл Архїтект Вїл-
хелм Кзн аз рестаторнїчїто нарзш дзпз форма
ей чеа веке, днжзт кзльторїкз кз пзлзкзтз зї-
мїре прївешче рзїнеле челе одїнеоаре меланхо-
лїче, ка прїн фармзк прїфзкзте нарзш днтрзш
мзрец палат де кавалер, че аре о пре фрзмоа-

съ прѣвѣре асѣпра шесѣлѣ де Рѣн. Лѣн лѣн-
трѣл четѣцѣе се веде елеганѣ деосѣвѣтъ, шѣ
тоате мѣртѣрѣсеск ѣн дѣх, каре аѣ шѣт бѣне а
потрѣвѣ челе векѣ кѣ челе ноеѣ. Вреднѣкѣ де
днѣсѣмнат есте аѣче колекѣѣа (адѣнарѣа) де о
мѣлѣѣме де лѣкрѣрѣ антѣнче (стрѣвекѣ), Пѣѣѣн
маѣ днѣос де ла ачеастѣ четѣцѣе се аѣлѣ рѣ-
ѣнеле де Раѣхенстѣѣн, нѣмѣте шѣ Кенѣгстѣѣн (Пѣа-
тра краѣлѣѣ), пентрѣ кѣ Лѣмпѣратѣл Рѣдолѣ де

Хавсѣвѣрг аѣ пѣстѣет четѣцѣѣа. Еа се нѣмеа шѣ
Фалкенѣвѣрг, маѣ кѣ самѣ дѣн ачеа време кѣнд
ера аманет ла проестосѣл катедралѣѣ де Маѣѣнѣ
Кѣѣно де Фалкенстѣѣн. Ачеастѣ четѣцѣе аѣ фост
одѣнеоарѣ ѣнѣл дѣн челе маѣ кѣмплѣте кѣѣвѣрѣ
де хоѣѣ, саѣ пѣстѣет днѣтѣ де конфѣдераѣѣа рѣ-
нанѣ, апоѣ адоѣа оарѣ де кѣтрѣ Рѣдолѣ де Хавс-
вѣрг, шѣ лѣн сѣѣжршѣт саѣ зѣдѣт а трѣа оарѣ дѣн
ноѣ, Г. Б.

Л Н Т И П О Г Р А Ф И А А Л Б И Н Е Й.

ИКОАНА ЛУМЕИ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ИДЕАЛЕТНИЧЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

№ 9.

ВЕННИЙ.

1841.

КЪТРЕМЪРЪЛ ДЕ ПЪМЪНТ ДИ ЦИШЪТЪЛ ЕРІВАН,

ПРОВІНЦІЕ РОСІАНЪ ДІН АСІА, ДЪКЪІТЪ ДЕ АРМЕНІ.

Общеаска пѣртініре че саѣ апріис дн тоціпрін челе днтѣ днціінцѣрі деспре днфрікошатѣл кѣ-тремѣр де пѣмѣнт каре, дн анѣл трекѣт, аѣпѣ-стіт о парте дін пѣрціле афлѣтоаре ла поалеле мѣнтелѣі Арарат, не дндеамнѣ де а зіче чева маї пре ларг деспре ачестѣ днтѣмпларе:

Ачест кѣтремѣр де пѣмѣнт, че аѣ префѣкѣт дн пѣдіне мінѣте фаѣа цѣреї, днчепѣ ла 20 Іѣ-ніе 1840 ла 6 часѣрї шї вро 45 мінѣте дѣпѣ амеазѣ. Сгѣцїітѣрі днноїте дін кѣнд дн кѣнд, де шї тремѣрѣтоаре, че сѣ пѣреа кѣ вїн дін мѣнтеле Арарат, дѣдѣрѣ пѣмѣнтѣлѣі о мїшкаре асѣмінеа кѣ ачєна а валѣрілор мѣреї че цінѣмаї апроапе де 2 мінѣте; челе днтѣ 4 сгѣцїітѣрі шї маї пѣтерніче, ера днсоцїте де вѣет сѣпѣ-мѣнтєан а кѣріа дїрекцїе ера дін партеа рѣсѣ-рїт-меазѣ-ноапте, шї лѣсѣрѣ не вѣрѣрїле мѣн-дїлор шї дн фѣндѣл вѣлор, не каре де сгѣцїа

ѣрме че нѣ сѣ вор щерѣе кѣрѣнд, шї не каре окнѣл омѣлѣї лѣѣтор амїнте лї ва пѣтѣ днкѣ аѣла дѣпѣ че вор трече шї векѣрі днтреїї.

Дн ачєнаш време с'аѣ вѣзѣт не цѣрмѣрїле рѣѣрї-лор Аракс шї а Карасѣлѣї, де ла овѣршїле ачестѣї депе ѣрмѣ, пѣнѣ ѣнде рѣѣл Арпачеаї сѣ варсѣ дн Аракс, не тоате пѣнтѣрїле ѣнде цѣрмѣрїле ачестор рѣѣрї аѣ пѣцїнѣ днѣлцаре, ненѣмѣрате крѣпѣтѣрі паралеле (2 лїнїї алѣтѣрате дн аша депѣртаре днѣѣт нїчї одатѣ сѣ пот днтѣлнї), деалѣнгѣл ачестор рѣѣрї, шї каре враздѣа пѣмѣнтѣл пѣнѣ ла о депѣртаре де о мїлѣ де ла алѣїа лор. Ачесте крѣпѣтѣрі сѣ дескї-деа шї сѣ днкїдеа, дѣпѣ мїшкареа че сгѣцїітѣ-рїле сѣѣ-пѣмѣнтєне да дн фїешкаре мїнѣт сѣ-праѣеї пѣмѣнтѣлѣї. Аѣартѣ де ачесте ѣн ма-ре нѣмѣр де експлзїї (їзѣѣкнїрї) дндесїте сѣ маї вѣзѣрѣ аѣоло, шї дін фѣндѣл мїчїлор кра-

терї (хжітєрї) дескісе, асемінеа шї дїн крѣпѣ-
тєрїле де каре ам ворѣт, їзворѣ ка нїще фѣн-
тѣнї зріеше, пѣхонї де апѣ рѣче, арѣнкѣнд
дн аер о маре кѣтїме де прѣнд шї пїетре. А-
пеле Араксѣлї фѣрѣ атѣт де тѣлѣзрате, дн-
кѣт рѣвѣрсѣрѣ де амѣндозѣ пѣрцїле рѣлѣї, пе
каре дн парте ле шї дннекѣрѣ, дн време кѣнд
еле сѣ днѣосѣ ла мїжлокѣл рѣлѣї, че днѣ-
доша асфел о сѣпрафацѣ скѣфатѣ. Дѣнѣ зїче-
реа лѣкѣїторїлор цѣреї, алѣїа рѣлѣї саї дешѣр-
тат дн маї мѣлте локѣрї, дн време кѣнд апеле
сале саї рѣдікат пѣнѣ ла о днѣлїме фоарте
маре кѣ ѣн вѣет асемінеа челѣї че продѣче а-
па клокотїтоаре. Гѣвернѣл локал аї авѣт дн
днгрїжіре де а адеверї ачеастѣ днѣмпларе дн-
пѣртѣшїтѣ де ѣн нѣмѣр де марторї че аї фост
фацѣ, шї маї мѣлте дмпрежѣрѣрї доведеск кѣ
нѣ тревѣе сѣ нї дндоїм де а са адеверїре, кѣчї
днѣкѣ шї пе ла сѣжршїтѣл лѣнеї лѣї Август сѣ
ведса дн фѣндѣл рѣлѣї крѣпѣтєрї че пѣтеа сѣ
фїе сѣнт апа де ла ѣнсле локѣрї, шї їзворѣт
пе ла алтеле.

Дїн тоате пѣрцїле, спаїма шї пѣстїїреа дн а-

честе днфрїкошате мїнѣте с'аї рѣспѣндїт дн де-
пѣртаре дн тоатѣ цара вечїнѣ а мѣнтелѣї Ара-
рат. Полїтіа персїанѣ де Макѣ шї Ваазет, локѣ
де кѣпїтенїе а ѣнѣї Пашалїк тѣрческ: аї сѣфе-
рїт асѣмїнеа де ачест кѣтремѣр: сѣжцїїтєрї-
ле че аї ѣрмат дн ачесте мїнѣте аї сѣдѣїт
пѣмѣнтѣл пѣнѣ ла Шѣша шї Таврїс ла о парте,
шї пѣнѣ ла Тїфлїе де алта; днсѣ маї кѣ сеамѣ
пе пѣмѣнтѣл росїенеск аї днтіне а сале пѣ-
стїїрї. Днвекїта шї вреднїка де севас мона-
стїре а Сф. Іаков шї сатѣл Акарохї кѣ 200 де
касѣ шї кѣ 1.000 лѣкѣїторї, ашѣзат пе коасте-
ле мѣнтелѣї Масїс, ла поалеле марелѣї Арарат, кѣ
тотѣл саї дннїмїчїт, атѣт прїн адѣнѣтєрїле че-
ле марї а стѣнчелор, каре, рѣпте дїн вѣжрѣл а-
честѣї мѣнте, саї рѣстоголїт пѣнѣ ла поалеле са-
ле, кѣт шї прїн слонѣрїле де геацѣ де о мѣрї-
ме зріешѣ, каре дн време де ненѣмѣрате векѣрї
стрѣлѣчїсе дн плаѣурїле пѣрѣрелнїче а ометелор,
шї пе каре ачесте стѣнчї лїаї трас дѣпѣ сїне.

(Ва ѣрма).

П О К Ъ И Н Ц Ъ А С П Р Ъ.

Кѣлѣторѣл енглез Стаїнтон аї вїзїтат дн Ін-
діа пе ѣн бѣрѣват, каре фѣкѣсе о ѣчїдере, шї
кареле нѣ спре ашї мѣнтѣї нѣмаї вїаца, чї маї
алес спре ашї кѣрѣцї кѣдетѣл, де бѣнѣ вое саї
сѣпѣс педепсеї, че се алѣкѣтѣса дїн ачеаста, ка
сѣ закѣ шепте анї днтрѣн пат, кареле нѣ
нѣмаї кѣ нѣ авса нїчї де кѣм ащернѣт, дар
днѣкѣ ера песте тот бѣтѣт кѣ кѣе, днсѣ нѣ аша

де аскѣпїте, ка се днтре дн карне. Стаїнтон лаї
вѣзѣт дн ал чїнчеле ан ал педепсеї сале, пїелеа
лѣї ера атѣнче кѣ солзї ка де Рїночер, кѣ тоате
ачесте ел дормеа бїне шї зїчеа, кѣ шї дѣпѣ че
се ва дмплїнї термїнѣл педепсеї сале, де бѣнѣ
вое ва цїнеа ачест обїчеї, ла каре маї наїнте
аї фост сїлїт.

С. Б.

К О Р Е С П О Н Д Е Н Ц І Е Д Н П Е Р С І А.

Дн Персїа нѣ се шїе нїмїк деспре поще, шї
кореспондентїїле се фак прїн Татарї сеаї кѣ-

рїерї, че се цїн де кѣтрѣ персоане днсем-
нате шї негѣцїторї кѣ а лор келѣнѣлѣ. Пер-

соанеле партікъларе ащеаптъ тречереа знеї караване, спре аї днкрединца а лор рѣваше, шї фїнд кѣ еле нѣ аї нѣмаї де фаміліе, нїчї зліце-де деосебіте нѣмірі, апої требѣе а се адреса кѣтрѣ вре о персоанѣ кѣноскѣтъ, шї нѣмаї дн днтѣмпларе адїнѣе скрісоареа ла локѣл хотѣ-рїреї еї. Адреса кѣпрїнде; кѣтрѣ Мѣстафа, Алї, ла Іспахан ш. а. каре нїчї де кѣм нѣ днлесне-

ще афлареа персоаней. Адесе орї се днтѣмплѣ, кѣ днтрѣн квартал 40 сеаї 50 де оаменї аї тот ачел нѣме, шї атѣнче требѣе а се днсѣм-на пе адресѣ месерїа, пѣн шї семнеле фїсіоно-міей. Дн ачест кїп се вѣд адресе: кѣтрѣ Мѣстафа чел кѣ зн окїѣ, чел кѣ барѣа неагрѣ, чел дн-крѣчїшет, шкїоп, геѣос, ш. а.

А. М.

ЗАХАРЪЛ.

Захарѣл се прївѣще маї песте тот локѣл ка зн лѣкрѣ де неапѣрат требѣиторѣ пентрѣ віаца омѣлѣї, де време кѣ шї сѣлѣвечїї чїї маї крѣзї дн Амерїка деспре мїазѣноапте, нѣ се ласѣ маї діос декѣт алцїї, фѣкжндѣшї шї еї сїнгѣрї захар дн мѣст де копачї де палтїн. Нїчї зн фелѣ де продѣкт се адѣче дн пѣрїле челе маї калде дн Еѣропа днтраїтѣта кѣтїме, ка захар, пентрѣ кѣ продѣкція захарѣлѣї де сфеклѣ днаїнтеазѣ фоар-те днчет атѣт дн Франція, Австріа, кѣт шї дн Прѣсія, де шї дѣрїле пентрѣ їмпортация захарѣлѣї стрїн сѣнт фоарте днсѣмнате. Ла Хаїтї (*) дн Індїа апѣсанѣ лѣнѣгѣ Амерїка шї пе о парте а їнсѣлѣї Кѣѣа се фаче фоарте мѣлт захар, нѣ нѣмаї пентрѣ лѣкѣиторїї ачелор локѣрї чї шї пентрѣ експортация дн алте пѣрї стрїне, нарѣ маї кѣ самѣ дн Еѣропа, фїнд дн-тре тоате сортеле де захар чел маї ефтїн, захарѣл нѣмїт Делта дн Індїа де рѣсѣрїт, де шї нѣї пре кѣрат. Вама шї пентрѣ захар адѣче Ма-реа Брїтанїей пе фїеѣе каре ан зн венїт де 5. мї-ліоане фѣнцї де стерлїн (кала 525 мїліоане де леї). Нїчї днтрѣн стат есте плѣнтареа шї кѣ-рѣцїреа захарѣлѣї аша веке ка дн Хїна, дарѣ ла експортеазѣ фоарте пѣцїн де ачест продѣкт. Чеа маї маре кѣтїме де захар нордїк продѣче статѣл Норд Амерїка нѣмїт Лѣїзіана, шї днкѣ

сѣѣ еѣватор, се фаче ел пе мѣнцї дн преѣѣрѣл Боготеї (ополїтїе) дн репѣѣліка Амерїканѣ Гре-нада. Зн фелѣ де захар крѣще пе знїле локѣрї днтрѣн пѣмѣнт ної шї змед пѣнѣ ла о днѣлцї-ме де 20 палме. Плѣнтареа лѣї есте днсоцї-тѣ кѣ мѣлтѣ грегтате шї остенеалѣ, макар кѣ се шї лѣкреазѣ пѣмѣнтѣл кѣ кай, бої саї асїнї. Захарѣл чере зн пѣмѣнт кам змед. Ел нѣ че-ре а се рѣсѣдї дн тот анѣл де їзноаѣ, дарѣ віне есте ал днної.

Трестїа де захар де ла Огаїтї де каре аї днтродѣс Капїтанѣл Блїг ла анѣл 1789 шї дн Вестїндїа, дѣ кѣ о трїїме маї мѣлт декѣт чеа дн Амерїка саї чеа маї обїчнїтѣ. Де вро кѣцѣва анї аї днчепѣт а спорї рѣсѣдїреа трестїей де захар фоарте мѣлт гїї дн Амерїка. Ла тескѣїреа мѣстѣлѣї дн трестїї де захар, требѣе морї анѣмѣ пентрѣ ачеа треаѣѣ, сторкѣнд трестїа де доѣ орї кѣ нїѣе теаскѣрї, днтреѣїнцїнд днсѣѣршїт паїеле рѣмасе парте де аѣчернѣт ла віте, парте пентрѣ нѣтреѣл лор, шї парте де фок ла кѣлдѣрї, шї алтеле.

Мѣстѣл челкѣпѣтат требѣе дндатѣ сѣ се фїар-ѣѣ, ка сѣ нѣ се днакреаскѣ фїнд кѣ днчепе де гравѣ аѣермента (доспї). Кѣ кѣт маї мѣлтѣ акрї-ме се кѣпрїнде дн трѣнѣсѣл, кѣ атѣта маї мѣлт вар требѣе спре а одѣпѣрта, фїнд кѣ варѣл сѣѣе а тѣт акрїмеа, кѣт шї алтеле некѣрѣцїнїї, пре каре тоате дѣпѣ ачеа ле деосеѣеѣе шї ле кѣ-

(*) Везї Харта Амерїцїї оїнѣсѣл сѣѣ градѣл лѣнцїмеї шї лѣцїмеї.

ръцъ ла фіерт. Мѣстѣл тревѣе тоате ачесте съ
ле деспърцаскъ прін авѣріеа анеї, ка кжнд ва
фі рече съ се поатъ ѡшор крісталіза (лнкега).
Чінчі галоне мѣсъръ (де мѣст даѣ зна къ ал-
та 6 фѣнці де захар крісталізат): гата лн ачеа-
стъ калітате се адѣче лн Еѡропа, ѡнде се кѣръцъ
апої де ноѣ, деосевіндѣл прін форма къпѣцінеї де
сіропѣл че се маї афлѣ лн тржисѣл. Сіропѣл къ
алте інгредіенце (аместекѣтѣрі) стрѣне де захар,

дѣ прін дестілаціе (префачере) ромѣ де каре се
експортеазъ дін тоате цѣріле де захар. Прін цѣ-
ріле челе маї рѣчі се рафінеазъ (прелѣкреазъ)
захарѣл къ маї мѣлтѣ грѣтате, пентрѣ ачеа фак
рафінерії дела Лібек (о політіе словодѣ лн Гер-
манія нордікъ) дін сіроп де Петерсѣѣрг. Ікоана
лнѣѣцошазъ оаменї негрї прелѣкрѣнд трестїіле
де захар шї карїї пентрѣ ачеаста лн адїнс се а-
дѣк дін Африка де кѣтрѣ негѣціторїї де оаменї.

ІЗВОАРЪ ФІЕРБІНЦІ ЛН ІСЛАНДА.

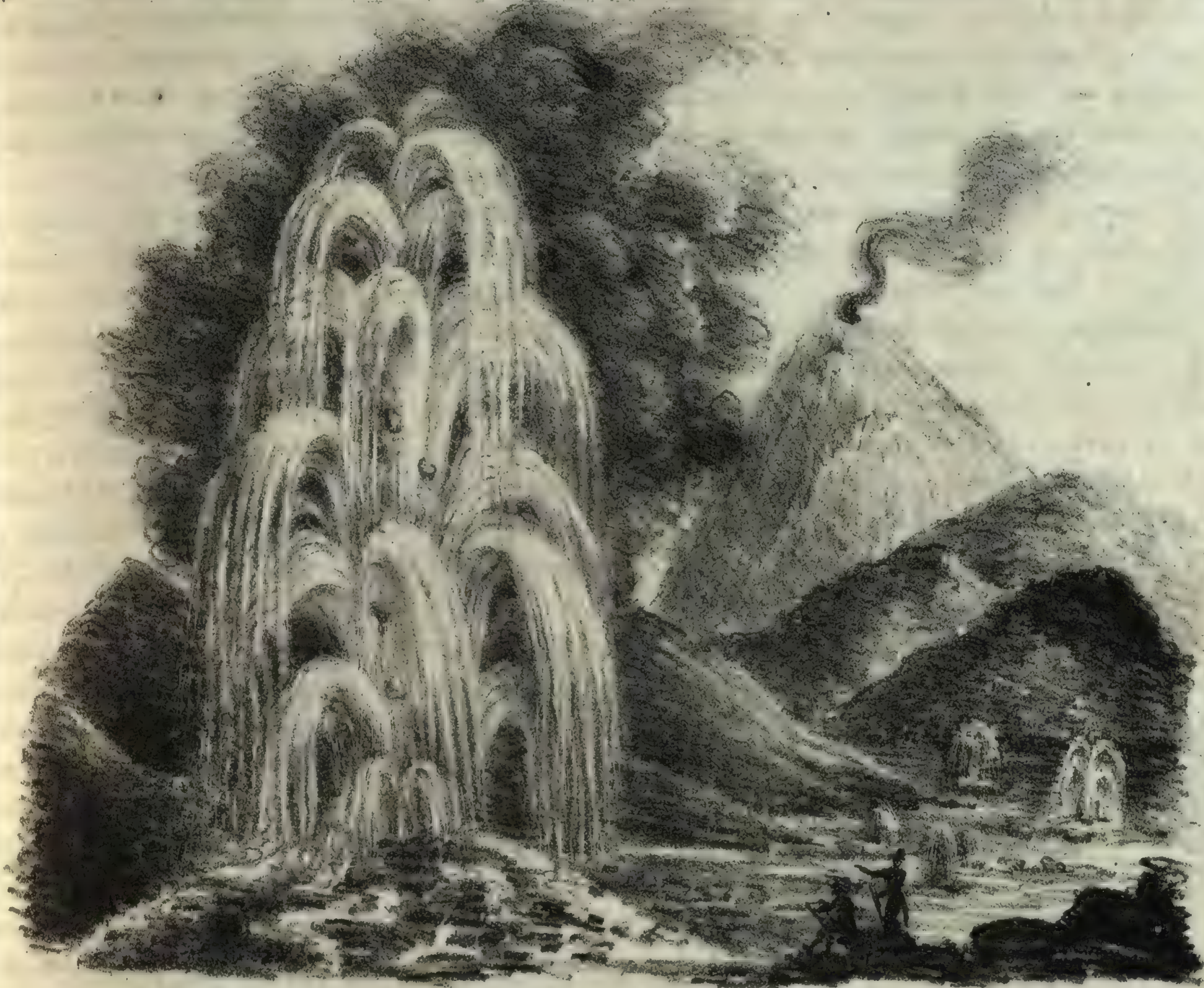
Ачеастѣ інсѣлѣ лнсѣмнатѣ (деспре каре ам
воровїт лн Но 8 шї 12 а анѣлѣї трекѣт) есте
пропрїетатеа крѣїї Данїмарка, шї нѣмѣръ ка ла
50.000 лѣкѣїторї, карїї чеа маї маре парте
трѣсскѣ лмпрѣшіеці пе ѡн лок апроаше де цѣр-

мѣрі, лн лнтїндере ка де 300 мїле квадрате,
сѣнгѣра політіе Раїкіавїк, че се афлѣ ла цѣр-
мѣл сѣд-вестїк къ 511 лѣкѣїторї, есте резї-
денція гѣбернаторѣлѣї, а ѡнѣї епїскоп, къ о
схоалѣ лн кареа се лмѣѣѣ лїмѣїле: Да-

ніка, Латина ші Еліна, Теологіа, Історіа вісері-
часкѣ, Арітметіка ші а. дінпрежнѣ кѣ о бібліо-
тікѣ пѣблікѣ че се алкѣтѣще дін 4000 волѣмѣрі
(томѣрі) ші о телескопіе (тѣри астрономік). Аіче
домнеше днкѣ ш'акѣм о фоарте лѣдітѣ лѣмінаре

а тѣтѣрор стѣрілор, днсѣ тотодатѣ ші о сѣрѣіе
маре, не кареа Ісландезіі о сѣфѣр кѣ мѣлѣміре.

Індѣстріа се днаінтеазѣ ші сѣ прегѣтескѣ
прекѣм д. п. казіміре аша де фіне ка ші челе
енглезе. Лѣкѣіторіі, каріі не ачеастѣ інсѣлѣ

стеарнѣ афлѣтоаре сѣѣ чеа маі аспрѣ клімѣ, се
лѣпѣтѣ кѣ фѣріа тѣтѣрор елементелор, се хрѣ-
нескѣ кѣ пѣскѣіре маі кѣ сеамѣ а батогѣлѣі ші
цінереа вітелор.

Агрікѣлѣтѣра маі нічі кѣм се практісазѣ. Прін
грѣдіні крескѣ кѣрекі, напі, ші моркові. Лемне ліп-
сѣскѣ, ші днкѣлзіреа се фаче кѣ тѣфа де ме-
стеакѣн ші кѣрѣзні де пѣмѣнт. Брадѣл ші мо-
лідѣл саѣ плѣнтат аіче ла 1819, таранѣл саѣ
адѣс ла 1770, де асеміне се афлѣ оі, капре,

кѣжні, віте корнате, каі, днсѣ пѣсѣріле де касѣ
ші амфівііле ліпсѣскѣ кѣ тотѣл. Дін протівѣ мѣл-
те пасері де нѣсін ші де апѣ п. к. (cugnis mus-
cicus), нѣмаі ѣн соѣ де пасере клітѣтоаре каре
есте пресѣрат де маре (emberiza naualis), фалконі
(вѣлтѣрі) ші ла цермѣрі кѣжні де маре.

Фіінд кѣ золдѣнаріі ші лѣкрѣторіі кѣ зіза се
гѣсеск фоарте рар, апоі ашезѣріле фаміліі-
лор нѣ пот фі маі марі декѣт се пот дн-
дестѣла. Де ла Септемвріе пѣнѣ Дѣмініка ма-

ре віколїле шї фьртвїле де маре кьцєрєрїмарї домнєскї неконтєнїт, шї дакь се апропїє топїреа гєцєї вїн шї ьршїї де маре. Де ла 12 Декємвріє пьн ла 13 Іанварїє соарєлє сть сьв орїзон (нє рьсарє). Нємьрєл чєлор морцї дїтрєчє адєсє пє ачєлор чє сє наскї. Мєлцї Ісландєзї сє прїмєждєск пє марє саў дн алтє спєкєлациї дєнєгоцї. Дн тїмпєрїлє дє маї наїнтє Ісланда аў фост фоартє дїмпопорать. Вьнатєл фалконїлор єстє днєсмнєторї. Гьшїлє дє марє продєк чєлє маї фрємоасє бланє. Мєшкїєл ієландїк (Ishen islandicum) карє ла ной єстє ьн фєлї дє дофторїє дїтєрїть, слєжєщє аїчє ка о храњ обїчнєїть. Ієландїа арє мїнє дє пьчоась, ієвоарь калдє шї фїєрвїнцї. Мєлтє дїн ачєстє ієвоарь, іарь маї кь самь Гаїзєрєл (вєзї дмфьцощарєа ноестрь дє астьзї дїмпрєвнє кь дєскрїєрєа єї дн Но 8 шї 12 а анєлї трєкьт), карє сє афлє дн партєа дє амєазь-зі а інєлї, самьнє кь пьдєрї артєзіанє арєнєжнд апа дн о днєлцїмє маї мєлт дє о сєтє палмє. Тоцї мєнцїї карїї сє рєдїкь дєасєпра мьрєї дє ла 2700-3000 палмє, сє нємєкї Ієкєм, чєл маї дналт мєнтє Ера-фє єстє 6240 ьрмє, іар мєнтєлє фокко вьрєсєторї Хєкла дє 5310. Ачєасть інєлє саў дєскопєрїт ла анєл 861 дє Надод, дєпє ачєа дїмпопорать ла 870 дє дої нобїлї дїн Норвєгїа анємє Інгєлф шї Хїєрлаїф, карїї саў дїспьрцїт дє домнїа тїрань а Норвєгїєї, шї дє оарєкарє алцї Норманї, чє саў ьнїт кь дьншїї.

Дєвїторїї (ьрмашїї) карїї аў трьїт дн діастїмь дє 387 анї, дн о арїєтократїє нєатьрнать. Ла анєл 1000 с'аў дїтродєс аїчє хрїєтіанїємєл, ла 1261 Ієландєзїї с'аў сьпєс дє вьнєвєє домнїєї рїгь дє Норвєгїа Хакїн (Хакон) ал VI-лє. Дїн Ієландїа саў дєскопєрїт шї саў дїмпопорат маї дн ьрмь Грєнланда. Шїнцїлє аў днфлорїт дн Ієландїа дє пє ла днчєпєтєл вєкєлї ал 11-лє пьн пє ла сьжршїтєл чєлї ал 14-лє шї маї тїмпєрїї сє днформасє ла Сканолт єхолї.

Їнїї дїн Ієландєзїї аў дмвьцат дн а лор патрїє, алцїї аў мєрс пє ла єхолї стрєїнє іар маї кь самь ла Парїє. Дн а лор кьлєторїє аў днвьцат Поезіа провїнцїанїлор саў а трєвядєрїлор, шї пє ла днчєпєтєл вєкєлї ал 13-лє іаў адєс дн а лор інєлє, карє дєпє ачєа дн кьржндь врємє аў продєс о мєлцїмє дє поецї маї алєє компьїторї дє романцє. Пє ла сьжршїтєл вєкєлї ал 14-лє аў кьзєтмєєстрїїлє шї шїнцїлє, кь тоатє ачєлє іарьш саў рьдїкат, кьнд рїга Хрїєтіан ал III ла 1540 аў дїтродєс рєформациа дн Ієланда, карєа ла 1591 аў вєнїт дн дєплїна єї старє. Кь зьчє анї маї наїнтє саў днфїнцат дн Сканолт о тїпографїє. Дн тїмпєл дє акьм сє афлє дн Ієланда о соцієтатє спрє дн наїнтїрєа лємїньрєї, соцієтатєа днтрєнїтє вєкє шї нозь пєнтрє лїтєратьра Ієландїкь, алта бїблїкь, алта пєнтрє льцїрєа єкрїптєрєї євангєлїчє, шї алтє пєнтрє манєскрїптєлє чєлє маї вєкї нордїчє, I. M...o.

Е Р Н І Л Е Ч Е Л Е М А Ї Д Н С Е М Н А Т Е.

Дє шї єстє аспрь шї лєнєгь іарна дє акьм, тотєшї ієсторїа нї арать, кь шї дн вєкєрїлє дє маї наїнтє аў ьрмат дє ачєстє шї днєкь маї аспрє дєкьт акьм, фьрь а сє фї днєжмплат днєсємнєтоарє рьвьрєсрї сєаў прїмєждїоась нєвьлїрї дє слоньрї, афарь дє анї 1729 шї 1830, карє дєкрє доведєщє кь нє тот дєазна днтр'о

іарнє аспрь сє прїчїнєєск пьєстїїтоарє нєвьлїрї дє слоньрї шї рьвьрєсрї дє апє.

Ла 401 шї 558 аў днєцат тоать марєа. Дн анєл 763 с'аў вьзєт гїаца дє пє ла Октомвріє, шї марєа нєагрь аў днєцат дє 30 коцї аджнчїмє шї 100 мїлє дїмпрєцїур. Дн анєл 821 аў цїнєт іарна дє ла 22 Сєптємвріє цьнє ла 12 Апрїлїє 822.

Дн анѣл 859 тречеа трѣсѣріле песте мареа Адриатикъ. Дн анѣл 874 аѣ кѣзѣт омѣт дн Віена ла 1 Ноемврие ші фрігѣл аѣ фост аша де маре ка ші дн анѣл 974 де ла 1 Ноемврие пѣнѣ дн тѣмпѣл еквіношціеі (Мартіе). Дн анѣл 984, 985 ші 994 аѣ цінѣт тарна де ла Ноемврие пѣнѣ ла Маѣ. Дн анѣл 1269, 1296 ші 1307 аѣ фост акоперітѣ кѣ гіацѣ о маре парте а мѣреі валтїче, ші дн анѣл 1323 мареа Медітеранѣ ші ачеа валтїкѣ. Дн анѣл 1423 се пѣтеа мерѣе де ла Рїгашнѣ ла Данемарка песте мареа валтїкѣ че ера акоперітѣ кѣ гіацѣ. Дн анѣл 1443 аѣ кѣзѣт ла Октомврие аша де мѣлт омѣт, днѣжт аѣ тревѣіт се днчетезе кѣлесѣл вїлор де жѣрѣл Віенеі пѣнѣ ла Мартїн. Фрігѣл аѣ днчепѣт де ла 28 Октомврие ші аѣ цінѣт фѣрѣ днтрерѣмпере пѣнѣ ла 24 Априліе. Дн анѣл 1480 с'аѣ фѣкѣт кѣлесѣл вїлор дїн Аїстріа не ла мїжлокѣл лѣї Октомврие фїнд маре фріг ші мѣлт омѣт. Дн анѣл 1570 ші 1580 аѣ фост фріг маре дн тоатѣ Европа мїжлочиѣ. Дн анѣл 1658 аѣ фост дндеовще ѣер дн Европа, мареа валтїкѣ аша аѣ днгецат де таре, днѣжт Карол XII рїга Сѣзїеі аѣ пѣтѣт трече кѣ о арміе де 20.000 оаменї ла Данемарка песте Белтѣл мїк че днгецасѣ. Дн анѣл 1667 аѣ днгецат ла Елѣа дїн ноѣ ла 6 Маѣ, ші аѣ цінѣт гіаца дн кѣрс де треі септѣмѣнї. Дн анѣл 1684 ші 1695 аѣ фост фоарте аспрѣ тарнѣ дн Европа мїжлочиѣ, днѣжт дн анѣл дїн ѣрмѣ фрігѣл аѣ днчепѣт токмаї ла Октомврие ші аѣ цінѣт атѣт де мѣлт дн кѣжт Дѣнѣреа с'аѣ десгецат токмаї ла 30 Мартіе. Дн анѣл 1709 аѣ фост о тарнѣ фоарте аспрѣ ші лѣнгѣ, фрігѣл аѣ цінѣт де ла 3 Дѣкемврие пѣнѣ ла мїжлокѣл лѣї Априліе; мареа Адриатикѣ ші Пасѣл де Калѣ аѣ днгецат віне; дн сѣвѣвѣргѣріле (махалалеле) Віенеі се гѣсеа дн тоате дїмїнеціле черѣї, кѣпрїоаре ші елѣрї, не карїї фоамеа ші фрігѣл аѣ алѣнгагдїн локѣріле петречереі лор, ші каре се пѣтеа прїнде кѣ мїна ка влѣнде довітоачеле де касѣ.

Дн ачеастѣ тарнѣ аѣ дѣѣерат мѣлте мїї де оаменї. Дн анѣл 1729 аѣ цінѣт тарна де ла 25 Ноемврие пѣнѣ ла 1 Маѣ, днѣжт дн мїжлокѣл лѣї Мартіе ера мареа валтїкѣ песте тот акоперітѣ кѣ гіацѣ. Дѣнѣреа с'аѣ фост десгецат де доѣ орї, ші аѣ днгецат деа треа оарѣ ла сѣжршїтѣл лѣї Мартіе. Чеа де не ѣрмѣ рѣмпере де гіацѣ, ла каре слонѣріле се адѣнасе дн днпрежѣрімеа Віенеі ла о днѣлціме де 15 коці аѣ прїчїнѣіт марї пѣстїрї прїн рѣвѣрсареа Дѣнѣреі. О фоарте кѣмплїтѣ тарнѣ аѣ фост дн анѣл 1740 каре с'аѣ днчепѣт ла Ноемврие, ші днѣжт не ла 15 Маѣ ера омѣт дн Віена. Мѣлте мїї де оаменї аѣ дѣѣерат, мѣлте довітоаче аѣ перїт де ачест маре ѣер, пѣнѣ ші вѣжтѣріле челе спїртѣоасѣ с'аѣ прїѣкѣт дн гіацѣ. Мареа Балтїкѣ ші ачеа Германѣ аѣ днгецат, пѣнѣ ші не Очеан ера плѣтїреа днпѣдекагѣ; дн Боеміа аѣ днгецат тоате локѣріле. Дн анѣл 1783 ера ла Віена ѣн фріг де 23 граде, ші дн анѣл 1784 не ла 1 Мартіе ера де 19 граде. Днѣжт ші ла 2 Априліе пѣтеа трече песте Дѣнѣреа трѣсѣрї греле. Дн анѣл 1799 чел маї маре фріг с'аѣ днчепѣт ла сѣжршїтѣл лѣї Дѣкемврие ші аѣ цінѣт пѣнѣ ла днчепѣтѣл лѣї Априліе; дн Молдова сенѣмѣрѣ ачеастѣ еарнѣ днѣре челе маї аспре. Дн анѣл 1820 аѣ фост асемене о тарнѣ гре дн Европа.

Дн анѣл 1830 с'аѣ днчепѣт тарна дн тоатѣ а са аспріме ла сѣжршїтѣл лѣї Октомврие 1829, ші аѣ цінѣт пѣнѣ ла днчепѣтѣл лѣї Мартіе 1830, кѣндаѣ днчепѣт десгецѣл, ші аѣ топїт мѣлцімеа омѣтѣлѣї адѣнат днѣжт дїн лѣнїле де тарнѣ. Де асемїне ші дн прїнціпатѣрї аспрѣ аѣ фост тарна прїн каре с'аѣ тѣет чїма.

Тїмпѣрїл днчепѣт а ернеі с'аѣ лѣцїт кѣ ачелашї град ка ші аїче песте о маре парте а Европѣ. Ла Копенхага кѣзѣсе ла Октомврие мѣлт омѣт, ші тоате апеле стѣтѣтоаре ера акоперїте кѣ гіацѣ. Ла Варсавїа днѣжт ла днчепѣтѣл лѣї Ноемврие ера омѣтѣл де о палмѣ дн

ачелаші тім дн Франція сѣдікъ мѣнці де ла
Тѣлон ера аконеріці къ мѣлт омѣт. Ачеастъ
нарнъ се днсемнеазъ прін мѣрїмеа омѣтѣ-
лѣі ші а фрігѣлѣі прекѣм ші прін аспрїмеа
ші цїнереа ачестѣі дн ѣрмѣ. Дрѣмѣл комерці-
ал де ла Тріест с'аѣ астѣпат де ла 24 пѣнѣ ла
31 Декемвріе, де ѣн омѣт дналт де 5 пѣнѣ ла
6 палме, днкѣт нѣ цѣтеа трече нїчі о трѣсѣ-
рѣ ші де авїа се фѣкѣсѣ пѣрте, кѣнд ла 9 Іа-
нѣзарїе аѣ кѣзѣт дн ноѣ ѣн фоарте маре омѣт,
каре нарѣші аѣ дмпїедекат ачест дрѣм де ко-
мѣнікаціе. Лакѣл Траѣн аѣ днѣцат дн 2 Фе-

врѣзарїе ла ѣн фріг де 23 граде, лѣкрѣ че нѣ
с'аѣ днтѣмплат де 90 анї; токмаї о асемене ра-
рѣ днтѣмпларе, каре аѣ фост авїа маї наїнте къ
о патрїме де век (25 анї), къ дн Карїнтїа рїѣл
Драва аша аѣ днѣцат де таре, днкѣт пѣ-
теа трече песте днѣсѣл ші трѣсѣрї. Ла 16
спре 17 Феврѣзарїе аѣ прїчїнѣт Дѣнѣреа о рѣ-
вѣрсаре каре аменїнца къ пѣстїре сѣбѣвѣртѣрїе
Вїенеї, пѣнѣ ші о парте а політїеї днтр'о ноап-
те днтѣнекоасѣ ші днсоцітѣ де о фортѣнѣ кѣм-
плїтѣ; днкѣт дн анѣскрїсѣрїе Вїенеї днкѣ нѣ
с'аѣ аѣлат о асемїне днтѣмпларе. Гр. Пл.

БІСЕРІКА МАРІА ДЕ ЛА САЛѢТЕ ЛА ВЕНЕЦІА.

Днтре неспѣса мѣлцїме де бїсерїчі, пе каре
релїгіозїтатеа (евлавїа) веакѣрїлор трекетелеаѣ
зїдїт дн Венецїа, домнеазъ о фоарте маре део-
сѣвїре де фелѣрїме а местешѣгѣлѣі де архїтек-
тѣрѣ ші зѣгрѣвїе. Аша ші ачеаста есте вред-
нїкъ де днсѣмнат, пентрѣ къ дн трѣнса се дм-
фѣцпошазъ історїа местешѣгѣлѣі дн епоха сѣрѣ-
чїеї сале дн веакѣрїе де маї наїнте пѣн ла а
са днавѣцїре ші днфлорїре дн веакѣл ал 15-ле
ші ал 16-ле, ші пѣн ла сѣрѣчїа са дн ноѣ дн
тїмпѣрїе ноастре. Епохеле челе стрѣлѣчїте а
ѣнѣї Паоло Веронѣзе, Тїціано, Палма, Цїорцїоне
Карпачїо, Тїнторето, да Вїнчі, Паладіо ші Сансо-

віно, кѣм ші а стелелор ѣемїне Міхел Анѣело
ші Раѣаел, аѣ пѣс тѣтѣрор лѣкрѣрїлор че аѣ
фѣкѣт, нетѣгѣдѣїта стемѣ а мѣрїреїші фрѣмсеѣї.

Форма чеа рѣтѣндѣ а бїсерїчеї пре фрѣмоасѣ
атѣт не денафарѣ кѣм ші пе дн лѣвѣнтрѣл, се
аратѣ стрѣмѣтѣ нѣмаї дн прїчїна фрѣмоаселор
колоане корїнтїче, каре дакъ болта че разѣмѣ
пе днѣселе ар ерта а лор днлѣтѣраре, апої бї-
серїка сар преѣаче днтр'ѣн пантеон. Пенелѣл
лѣї Тїціан аѣ преѣкѣт болта алтарѣлѣї днтр'о
пре фрѣмоасѣ ші местешѣцїтѣ галерїе де ікоане,
їар Палма с'аѣ фѣкѣт неморїторѣ прін зѣгрѣве-
леле че аѣ фѣкѣт пе пѣреїї Алтарѣлѣї. С. Гр.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 10.

ВЕРИИ.

1841

КЪТРЕМЪРЪЛ ДЕ ПЪМЪНТ ЛН ЦІНЪТЪЛ ЕРІВАН,

ПРОВІНЦІЕ РОСІАНЪ ДІН АСІА, ЛЪКЪІТЪ ДЕ АРМЕНІ.

(Урма)

Лн кантоанеле Еріван, Шарър, Нахчіван ші
Ордѣбат, чеа маї маре парте де касе аѣ фост,
аѣ кѣ тотѣл дъримате, аѣ фоарте стрѣнчі-
нате. Лн сінгѣра полтіе де Нахчіван 2 Бісе-
річі армінеші, 5 Цеаміі 779 касе ші 25 дѣ-
тене аѣ фост нърѣите; лн цінѣтѣл де Нахчіван
кѣпрінзіндѣсе ші кантонѣл де Ортѣбат, нѣмъ-
рѣл зідірілор дърѣмате саѣ сѣт цѣнѣ ла 2436
1. Бісерікѣ, 2. Цеаміі ші 17 морі, фърѣ а маї
арѣта 1005 касе, 9 Бісерічі 5 Цеаміі ші 15
марі маї мѣлт саѣ маї пѣцін вѣтѣмате. Лн кан-
тонѣл де Шарър се нѣмърѣ 3135 касе ші 75
морі че аѣ рѣстѣрнат кѣтрѣмърѣл де пѣмѣнт.
Тот лн ачелаші цінѣт, с'аѣ лнтѣмплат не мар-
цінеа стѣнгѣ а рѣѣлѣі Аракс, ѣнде аѣ цѣр-
ѣріле сале о лнѣлціме лнѣсѣмнѣтоаре,

нѣмероасе сѣѣцітѣрі де пѣмѣнт, че аѣ стрѣн-
чінат лн парте сателе ашѣзате не цѣр-
мѣрі ші не кѣмпѣріле сѣмѣнате де пін пре-
цѣр. Дін норочіре лнѣрікошата катастроѣ саѣ
лнтѣмплат маї лнаїнте де апѣнерѣа соарѣлѣі,
ші ачѣастѣ лнпреѣѣраре аѣ прічінѣіт не змінтіт
кѣ нѣмърѣл жѣртѣелор, а фѣрѣ де лѣкѣіторіі де
Акорхі, аѣ фост маї пѣцін де кѣт се пѣтеа
гѣнді, мѣрѣцінѣдѣсе ла 49 де оамені нѣмаї лн
доѣл цінѣтѣрі а Еріванѣлѣі ші а Нахчіванѣлѣі,
фѣрѣ а се маї сокоті челѣланте 17 че аѣ фост
фоарте греѣ рѣнціі.

Лнріѣріреа кѣтрѣмърѣлѣі де пѣмѣнт а сѣпра
тѣтѣрор ізѣоарѣлор че сѣѣ дін сінѣл пѣмѣнтѣлѣі лн
амѣндѣѣл цінѣтѣріле не карѣ л'ѣам нѣміт маї сѣс;
аѣ фост лнѣсѣмнѣтоаре. Лн а Нахчіванѣлѣі с'а

обсерват къ май вро 30 аў съкат пентрѣ кжтъ-
ва време, зніле наў продѣс декжт апе алычоа-
се ші тѣлѣре, джкъ ші дѣпъ че аў трекжт кж-
тева зіле де ла катастрофѣ; алтеле с'аў фѣкжт
маї днѣлшѣгате декжт аў фост маї днаін-
те, ші дн апрошереа ачестора с'аў възжт ісво-
рінд алтеле дін ноў. Тот дін причіна ачеаста апа
ісвоарілор де ла Карасѣ ші де ла Чеапан, апроа-
пе де сатѣл Сардарак, аў крескжт дндоіт, ші зн
ноў кѣрс де апъ, че с'аў дескіс дн епоха кѣ-
тремѣрѣлѣї де пѣмжнт, ізвореще дінтр'о крѣпъ-
тѣрѣ а мѣнтелѣї Цінділ.

Маї кѣ самъ ла Карагазанлѣ, сат ашезат ток-
ма знде Арпатечанл сѣ варсѣ дн Аракс, с'аў
вѣзжт ачест феномен дн тоатъ а са днспѣймжн-
тѣтоаре мѣріме. Лѣкжторії асѣрзіці де зн вѣ-
ет днтокма кѣ ачала ал тѣнетѣлѣї, ші днфрі-
кошаці де чеа днтѣї сгжцітѣрѣ, д'абеа арѣн-
къ окії пе дналцімеле Араратѣлѣї пентрѣ а
відеа стѣнчіле че сѣ деспріндеа дін сѣс, кжнд

о адова сгжцітѣрѣ рѣстѣрнѣ каселе лор челе
де лѣт. Сатѣл днтрег сѣ фѣкжт невѣзжт сѣв зн
нозр грос де пѣлбере; дн ачелаш тімп пѣмжн-
тѣл сѣ діспікъ дн цѣрѣл лор; нѣмероасе колоа-
не де апе, арѣнкате дн аер дін фѣндѣл крѣпъ-
тѣрілор че се діскісѣсе, арѣнкѣрѣ пе кжмпії арінѣ
ші петре пе каре лі смѣлсесе дін аджнчімеле
афѣндѣрілор. Лѣкжторії пѣрѣсі фѣгжнд локѣрі-
ле знде с'аў нѣскжт.

Джкжт пентрѣ днтѣмплѣріле дін валеа стрім-
тѣ а Акорхеї знде аў зрмат ачесте грозевії е-
сте фоарте греў ада о ідеа лѣмѣрітѣ. Грѣмѣзі де
стѣнчі, геѣшѣрі, троене пѣрѣрелніче, дес-
прінсе де чеа днтѣї сгжцітѣрѣ дін вжрѣл
марелѣї Арарат ші дін днѣлцімеле сале, аў
фост арѣнкате де о датъ де ла о днѣлціме де
7000 палме, пѣнъ дн фѣндѣл ачестеї вѣї,
пе каре аў акоперіто днтр'о днтіндере де 7
версте.

(Ва зрма)

ЛІЗАБОНА, КАПІТАЛА ПОРТЪГАЛІЕЇ.

Лісабона, чеа преа фѣрмоасѣ ші вреднікъ де
міраре, ачест рѣвн днтре політіле днтреѣї лѣмі
прекжм о нѣмеск Портѣгезії, самѣнъ астѣзі дн-
трѣ адеврѣкъ ополітіе пе цѣмѣтате пѣстіетѣ, ді ші
зідірле мѣреце доведеск векеа еї стрѣлѣчіре.

Прін тоате кварталѣріле політіеї се афлѣ пе-
сте чінчѣчї де зідірї вісерічешї, ші днтрѣ а-
деврѣ нічі зн домніторѣ нѣ ар аве причінѣ а
се роші, деакъ і сар пропѣне де резіденціе мѣ-
нѣстіреа аўгѣстінлор Сан Домінго.

Вїнд зн стрейн ла Лісабона, апої пе лок аре
а фаче кѣ доѣзѣчї де оаменї нечопліці, карїї
апѣкъ багажѣл кѣлѣторѣлѣї, спре ал дѣче
дн трактір. Ії се чеартѣ пентрѣ ачестѣ чінсте,
ші апѣкъ лѣкрѣріле фѣрѣ а чере дмвоїре де ла
стрейнѣл. Кѣ пашї рѣпезї алеаргѣ пін тоате

кварталѣріле, песте піаце, ші деалѣнтѣл алеа-
лор дн сѣс ші дн цос, фѣрѣ а се днгрїже де
віне стрейнѣл дѣпъ джншії. Дн сѣжршіт стат
днаінтеа знзі трактір каре лі плаче лор, знде сжнт
маї віне плѣтіці пентрѣ адѣчереа стрейнілор.

Лісабона есте ашезатъ пе маї мѣлте деалѣрі
днтр'ѣн лок романтик лжнѣ гѣра ріѣлѣї Таїо, кѣ зн
бѣн ліман, са дмѣцѣошазѣ деспре маре о прівїре
фѣрмоасѣ, аре 40 вісерічі парохіале днтре каре
се днсѣмнеазѣ ачеа Патріархалѣ кѣ зн веніт пе ан
де 700.000 талерї імперіалї, 50 мѣнѣстірі, 300
вісерічі ші параклісе, ші дѣпре Балѣї 250.000
лѣкжторї; днтре карїї се афлѣ мѣлці Негрі
Креолї ші Мѣлаці (Креол се нѣмеще зн Еуропѣї)
нѣскжт ла Амерїка, сар Мѣлатѣ ачелачеї нѣскжт
дін о мамѣ алѣшї зн пѣрїнте негрѣ сѣаў дін мамѣ

неагръ ши зипъринте аль). Партеа вестикъ а політі-
ей, че се стірпісе де кѣмпітѣл кѣтремър дін 1755,
наръш саѣ зідіт ла лок, нар партеа остікъ пѣ-
стреазъ днкъ трістеле рѣіне.

Маї репедѣ поате чінева змѣла аїче не дос
кѣчї трѣсѣріле сѣнт фоарте рѣле. Дозъ банче
(лавїце) не дої дрѣчї де резoare; о пѣреке де
катѣрі шї зн везетеѣ, каре нѣ се поате токмі
не маї пѣцін де кѣт цѣмѣтате де зі, мѣкар де
ар авѣа а мерѣе чінева нѣмаї кѣтева сѣте де
пашї. Ачесте трѣсѣрі сѣнт неапѣрат де тре-
вѣїнѣ маї алес ла време плооасъ, каре аїче а-
десеорї зрмеазъ. Тоамна шї нарна плоаъ маї
неднѣстат шї апеле адесеорї спарг каналѣріле
сѣвѣпмїнтене, кѣнд атѣнѣе дрѣмѣріле афлѣ-
тоаре ла поалеле деалѣрілор, се прїфак дн пѣ-
рѣе марї, шї партеа де дос а політіей се змїле
де апѣ, каре днтрѣ знеорї пѣн шї пїн касе.

Днкъ маї трїстѣ есте політіа веке, адекъ а-
чеа парте, каре аѣ рѣмас днкъ нестрїтатѣ де
кѣмпітѣл кѣтремър. Зліцелѣ еї сѣнт аша де
стрѣмте, днтѣнекоасе шї котїците, днкѣт сїн-
гѣра еї прївіре адѣче меланхолїе. Маї фрѣмоа-
сѣ шї маї дісѣтатѣ есте партеа чеа нозъ а Ліса-
боней, зліцелѣ еї сѣнт ларѣї шї не лініе дрѣапѣ
фѣкѣте пїнтре зідїрі мѣреѣе; зліца деалѣнгѣл малѣ-
лѣї рїзлѣї Таїо есте чеа маї лѣнгъ шї маї фрѣмоасѣ.

Фоарте рар се афлѣ не ла касе огрѣзї; тоате
зідїріле сѣнт фѣкѣте ка дн клїмеле чѣле фїер-
вїнѣї, аскѣнсе де разеле соарелѣї, днтрареа ка-
селор есте днтѣнскоасѣ, трѣптѣле сѣнт нерѣгѣ-
латѣ шї слав днлѣмїнатѣ, шїпїя знеде одѣ абїе
днтрѣ лѣмїна зілеї.

Лѣкѣторїї де Лісабона се пар а нѣ авѣ нїчї
о пѣчѣре де презмѣлѣрі шї де фрѣмсеѣа матѣ-
реї. Дн політіе се афлѣ нѣмаї огрѣдїнѣ пѣвлї-
кѣ, дн каре абїе днкап 300 персоанѣ, шї каре
нѣмаї рареорї есте пїнѣ, нар дїн протївѣ пїаѣе-
ле пѣвлїѣе дїн партеа чеа нозъ а політіей сѣнт
воїоасѣ маї алес сара кѣнд есте тїмпѣл фрѣмос.

Аршїца де асемїне есте аїче пре маре са дн-

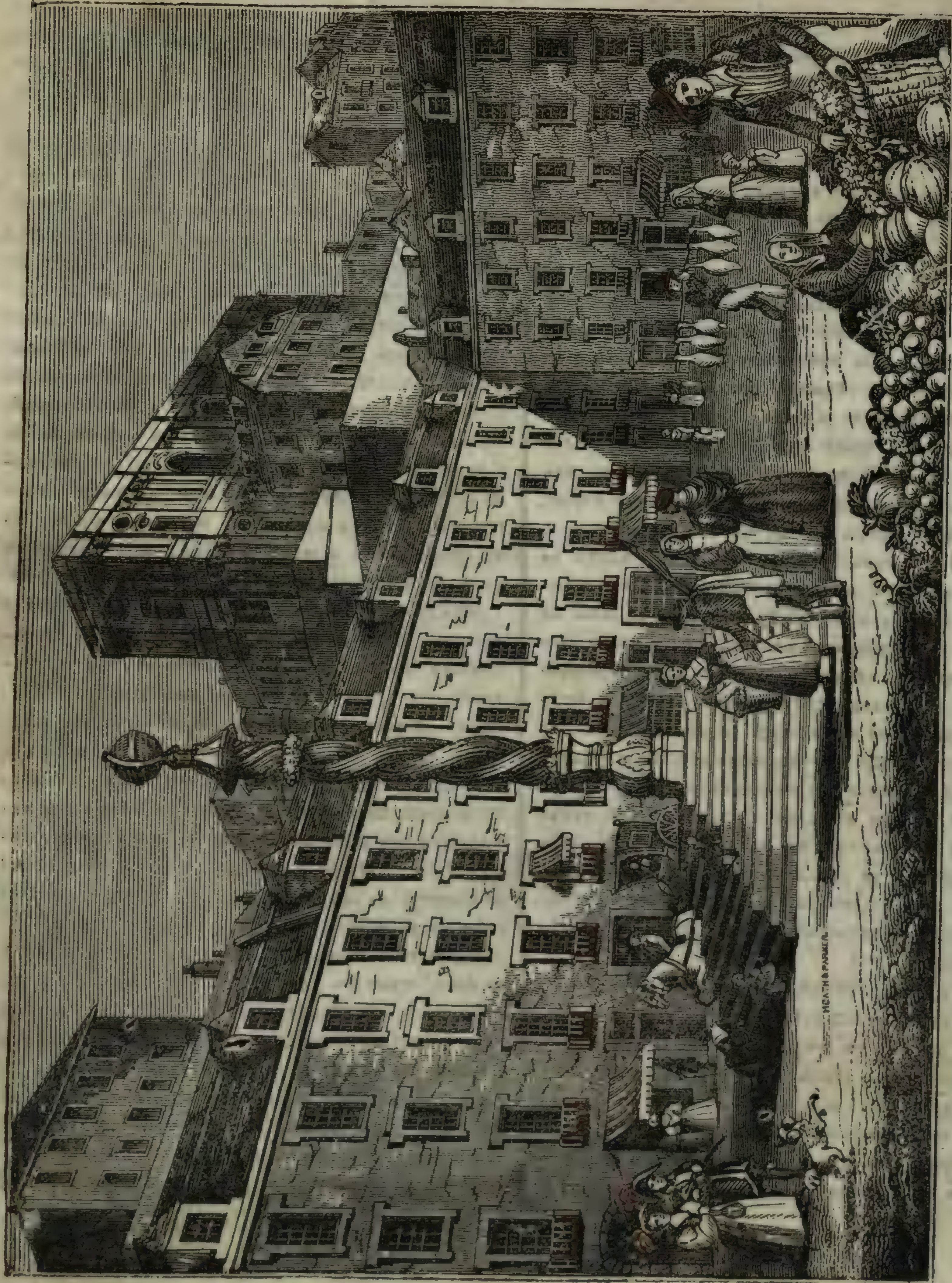
чѣе де ла Април шї цїне спорїнд пѣнѣ ла Сеп-
темвриѣ. Нѣмаї сара се сїмѣѣе зн аер рѣко-
рїторїѣ деспре норд, каре алїнеазъ пѣцін ар-
шїца.

Не лѣнгъ ачесте неднѣмѣнѣрі, домнеазъ дн
Лїсабона чѣл маї маре лѣксѣ. Новїлії вѣдѣск
стрѣлѣчїреа лор прїн зн нѣмѣр маре де слѣдї.
Кѣрѣїле лор сѣнт пїне де камарїерї детот фѣлѣл
днкѣт нѣмѣрѣл лор ар фї дндѣстѣл спре а а-
шеза зн сат. Фїешкарѣ новїл арѣ аї сѣї део-
сѣвїцї секретарї, шї дїректорї де палат, камерї-
ерї, вѣкѣтарї, вѣѣцї де вѣкѣтѣріѣ, везетеї, жол-
денарї, рѣндашї, апарї, софрѣїї, лакеї карїї змѣлѣ
нѣмаї дн коадъ шї нѣ днтрѣ нїчї о датѣ дт кѣр-
те, кѣлѣреїї дннїнѣте, ш. а. — Апої маї вїн каснї-
чїле де партеа фемекасѣ, камерїере де тот фе-
лѣл, фемеї де касѣ шї маршан де моде. Аче-
сте дїн зрмѣ ка артїсте аѣ маї маре чїнѣте; е-
ле мѣнѣнѣкѣ ла о масѣ осевїтѣ, дншї днкїпѣск
мѣлѣт шї сѣнт фоарте нерѣшїнатѣ.

Мѣндрїа кѣ мѣлѣте слѣдї есте дн Лісабона о
патїмѣ, че се днтїнде пѣн шї дн класа четѣ-
пенїлор дннавѣцїї. Зн негѣцїторїѣ, зн дрегѣ-
торїѣ, че арѣ о соѣїе шї дої копїї, трѣвѣе не а-
пѣрат се аївѣ зн вѣкѣтар, зн везетеї, зн рѣн-
дашѣ шї зн апарїѣ, дої лакеї пентрѣ трѣсѣрѣ
алѣї дої пентрѣ масѣ, шї пентрѣ соѣїа са кѣте-
ва пѣреке де камерїере, дакѣ нѣ шї о дамѣ бѣ-
трѣнѣ, каре се прївігѣзе пашїї, сѣспїнѣріле, кѣ-
зѣтѣтѣріле, вїсѣріле шї рѣгѣчѣнѣле тїнерей шї
фрѣмоасей стѣпѣнѣе а касей дн нѣмеле соѣзлѣї
пїн де цѣлозіе.

Даѣ есѣ ла презмѣларѣ вре о дамѣ, апої тот
деазна зрмеазъ дѣнѣ дѣнса кѣтева фемеї
дмѣрѣкатѣ кѣ манталѣ марї. Не авѣнд а сале
фемеї, апої се днкіріазъ кѣтева пентрѣ ачѣастѣ
парадѣ. О дамѣ нѣ есѣ дїн касѣ фѣрѣ о асе-
мїне свїтѣ. Тот деазна шї прѣтѣтїндѣне се а-
флѣ негрѣ шї мѣлатѣ, каре дмплїнеск ачѣастѣ
слѣжѣѣ пентрѣ о платѣ фоарте мїкѣ.

Дамеле де старѣа днтѣа форте раре орї есѣ

МЕІДВАНЪЛ КОЛОНІЕІ ЧЕЙ МІЧІ ДН ЛІСАБОНА.

ші нічі одатъ нѣ се дмѣцѣшазъ днпѣце пѣвлі-
че. Се афлѣ мѣлте, каре пе ан нѣ есъ нічі д
патрѣ орї дн касъ, дн тоате каселе ежнт па-
раклісе, дн каре се сербазъ слѣжба вїсерї-
чеаскъ. Дн касъ нѣ се аратъ дамеле ла стре-
їніі, афаръ нѣмаї ла ачіі, карїі се остенеск а
трече пе зліцъ де маї мѣлте орї дн сѣс шї дн
рос. Челе фрѣмоасе петрек треї пѣтрїмі де зї
ла ферестї сеаї дн валкоане, шї кѣ капѣл гол,

мѣкар се фїе кѣт де фріг, тарна аї дн спате о
мантелѣцъ де матерїе саї де лѣнѣ. Еле нѣ аї
алтѣ треабѣ, де кѣт а прїві шї а се арѣта спре
прївіре. Дн сѣптѣмѣна чеа дн зрмѣ аї даме-
ле дн валкоане о петречере мїнѣнатъ, еле дм-
проашкѣ кѣ апѣ пе тоці трекуторїі, тар о разѣ
де апѣ мїросїтоаре, арѣнкатъ дн оаре каре де-
пѣртаре, адѣче амінте ачелѣї норочїт, а прїві
дн сѣс ла їсвор. С. С. Б.

ЧЕТЪЦЪІА ДІЪРЕНСТАІН ЛА АЪСТРІА.

Ла рѣнеле ачестеї четѣцѣї, че есте вреднїкъ
до днѣмнат пентрѣ днкісоареа кѣносѣтъ дн

їсторїе, че аї сѣферїт аїче країя Англіеї Рї-
шард дн тїтѣла: інімѣ де леї, дѣк маї мѣлт

наці ка не ън васал продосіторѣ, ші л'аў слово-
зіт дѣпъ че аў цѣрѣит а плѣті пентрѣ а са рѣ-
тѣмъпѣраре сома де 150,000 марче, ші дѣпъ
че аў плѣтіт лндатъ доѣъ треімі дін ачеастъ со-
мъ. Дн 2 Феврѣаріе 1194 аў кѣпѣтат Рішард
словозеніа са дн Майнц, ші саў грѣвіт а се лн-
терна дн патріа са, че нѣ о вѣзѣсе де мѣлт.

Добѣзѣчі мѣі марче де арѣнт саў цѣрѣит лѣі
Леополд сома рѣскѣмъпѣрѣреі ші пѣнѣ ла істові-
реа плѣцеі і саў дат шепте зѣлоаде. Елеонора

де Брітаніа, непоата лѣі Рішард, саў кѣсѣторіт
кѣ Фрідерік фінѣл лѣі Леополд. Не лѣнгѣ аче-
сте, Рішард аў фост лндаторіт а словозі фѣрѣ
платъ не дмпѣратѣл Кіпрѣлѣі Ісак Ангелѣс, че
се аѣла прінс ші фѣрекат дн обѣзі де арѣнт,
прекѣм ші не фійка са че ера дмпѣрѣнѣ прінсѣ
а о трѣда дн мѣна ѣнкѣлѣі еі Архідѣкѣі де
Аўстріа, кѣчі маіка лѣі Леополд ера дін фаміліа
Комненілор домніторі імѣѣреріі рѣсѣрітѣлѣі.

С. С. Б.

І Н С Е К Т Ъ Л Н Ѣ М І Т К А Л А Н Д Е Р.

Не тоатъ сѣпѣрафаца пѣмѣнтѣлѣі нѣ се аѣлѣ
алт анімал (віетате), каре се меаргѣ маі репе-
де декѣт Каландерѣл; ачест інсект мѣк

фаче днтр'о секѣндѣ 500 паші, дѣчі днтр'о
мінѣтѣ 30.000 паші адекѣ 10.000 стѣнѣжіні.

Г. Ф.

С І М П А Т І А А Н І М А Д Е Л О Р.

О дамѣ дн Паріс авеа о пасѣре, не каре а-
десеорі о словозеа дін кѣшкѣ, дѣпъ че да маі
дн-тѣі мѣца дін касѣ афарѣ. Днтр'о зі мѣн-
кѣнд пасереа фѣрмѣтѣрі де пѣне де не ѣн ко-
вор ащѣрнѣт цос, мѣца каре днтрасе не ѣша
рѣмасе дін днѣтѣмпларе дескѣсѣ, деодатъ
саў рѣнезіт асѣпра пѣсѣрѣічеі ші апѣкѣндѣо кѣ
гѣра де мѣжлок, аў сѣріт кѣ дѣнса не масѣ
морнѣнд ші зѣѣрлѣндѣші пѣрѣл. Дама днспѣі-
мѣнтатъ аў сокотіт кѣ пасереа ар фі піердѣтѣ, дн-

сѣ дндатъ спре а еі мѣраре аў вѣзѣт, кѣ мѣца
нѣ аў вѣтѣмат пасереа, чі нѣмаі о цѣнеа прінсѣ
сѣре а о скѣпа де гіареле ѣнеі мѣце стрѣіне, че
о пѣндеа. Дндатъ дѣпъ че саў дат ачеаста дін
ѣрмѣ афарѣ, мѣца чеа де касѣ саў коборѣт де
не масѣ, ші аў пѣс пасѣреа неѣтѣматъ не ко-
вор. Саў днсѣмнат де мѣлте орі, кѣ ачеастѣ
мѣцѣ, де ші авѣсе прілеж а прінде ші а мѣнка
пасереа, наў фѣкѣт ачеаста, чі тотдеаѣна се а-
рѣта пріетінѣ а еі.

С. С. Б.

Ф Е Л І Ъ Р І Т Е М Ъ Р І М І Д Е А Н.

Чѣле маі векі традиції (преданії) істо-
річе днсѣмнеазѣ кала чеа днѣтѣна епохѣ
дн Хіна, Індіа ші дн Егіпет ѣнан авеа: 60 зіле.

Дн тімпѣріле маі дін ѣрмѣ Хі-
незіі ші тоате попоарѣле асіатіче
нѣмера аѣл де 180 —

Мексіканії днѣкѣ дін тімпѣріле
чѣле маі векі ші кѣар ла дескопе-
ріреа Амерічеі сокотеа аѣл де 260 зіле

Ромѣлѣс, ѣрзіторѣл Ромѣі кареле дн
Астрономіе аў трѣѣзіт а се регѣла дѣпре

алте аўторітѣцї, аў пріміт анѣл дѣпъ о веке зіле
традііе де - - - - - 304 —
Днѣтї ії Патріархі сокотеа анѣл де 336 —
Маї тѣрзіў Егїптенїї, Аравїї шї
Гречїї сокотеа анѣл де - - - 354 —
Дѣпъ ачеа Аравїї шї Романїї
аў нѣмѣрат анѣл де - - - 355 —
Індіенїї, Тебанїї, Егїптенїї, Гре-
чїї, шї маї тѣрзіў дѣпъ ачесте аўторі-
тѣцї Нѣма Помпіліе аў ашезат анѣл де 360 —
Анѣл Олімпік а Гречїлор авеа ла дн-
чепѣт - - - - - 361 —
Іар маї тѣрзіў - - - - - 362 —

Індіенїї нѣмѣра пе атѣнче анѣл де 364 зіле
Егїптенїї, Гречїї шї Романїї де 365 —
Дн тїмпѣл лѣї Афродісіе аў днчепѣт
а се сокотї анѣл де - - - - - 365 —

3 часе.

Дн тїмпѣл лѣї Талес ла Гречї шї
дн а лѣї Ізліе Цезар ла Романї, се
нѣмѣрѣ анѣл де - - - - - 365 —

6 часе.

Сеаў дѣпъ о дндрептаре че саў фѣ-
кѣт дн веакѣ ал 17-ле чева маї пѣ-
цін кѣ 12 мїнѣте.

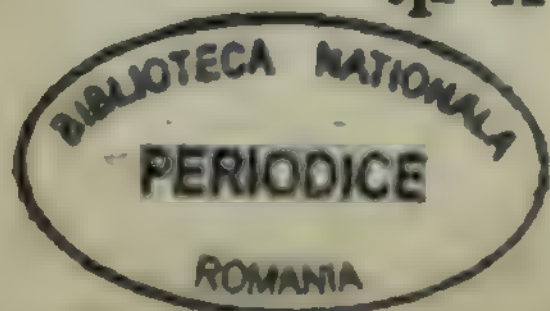
Гр. С.

А Ф І Н Ъ Л, (Vaccinium myrtillus).

Ачеаста тѣфѣ мїкѣ крѣще сѣлватїкѣ дн пѣ-
дѣрї, шї се фаче днналѣтѣ обїчнїт де дозѣ пал-
ме; рѣдѣчіна шї рамѣріле сѣнт лемноасе, фрѣн-
зеле овале лѣчїтоаре шї флорїчелеле кѣ кодїце
спѣнзѣрѣ дн цос дїн зїгїл фрѣнзелор. Поаме-
ле сѣнт бобїце рѣтѣнде албастрѣ днкісе, каре
се кок дн Ізліе шї Авгѣст. Се маї афѣл зї
соў, че фаче поаме алѣе шї алте рошіе. Афїнії се
днтрѣвїнцазѣ пентрѣ мѣнкаре, сеаў пентрѣ боїреа
вїнѣрілор, шї алкѣтѣсск зїн артїкѣл днсемнїторї
де негоц, маї алес дн Германїа, зїнде се фак
кѣ дмбїелшѣгаре. Дн анїї 1780 пѣн 1787 саў
вїндѣт нѣмаї де ла Лїнебѣрг афїні ла Хамѣбург
пентрѣ о сомѣ де 67.320 талерї імперїалї. Пен-
трѣ боїреа вїнацелор се дѣк Афїнії пѣн шї ла
Франціа. Дн трѣншїї се поате фаче ракїў фоар-
те вїнїї слѣжеск зѣгравїлор шї вѣпсїторїлор ка
боїе, шї се днтрѣвїнцазѣ шї дн спїцерїї ка доф-
торїе. Пе коастеле мѣнтелѣї Пїон (Чеахлѣў) креск
мѣлцї Афїнії роші, днсѣ де мѣрїме маї мїкѣ, сѣ-
хастрїї лї мѣнѣнкѣ, дн ачесте помѣшоаре се
фак дѣлчецѣрї фоарте гѣстоасе. С. С. Б.

Д Н Т И П О Г Р А Ф И А А Л Б И Н Е І.

ИКОНА ЛУМЕНИ.

Φ Ο Α Ε

П Е Н И Т Р Ъ

↑HDEΛETHIЧPEA MOΛDO-POMЪHИΛOP.

No. 11.

DE III II.

1841.

КЪТРЕМЪРЪЛ ДЕ ПЪМЪНТ ЛН ЦИНЪТЪЛ ЕРІВАН,

ПРОВІНЦІВ РОСІАНЪ ДІН АСІА, ЛЬКЪІТЬ ДВА АРМЕНІ.

Дінтрэнтѣ нѣ съ відеа нічі челе маї мічі рѣмъ-
шніці сеаѣ де мѣнѣстїре, сеаѣ де сат, днѣсъ пѣцін
кѣте пѣцін, троенеле шї геѣѣріле днѣпѣнд
а съ топї, тоатѣ ачеастѣ кѣтїме де сѣѣрѣмѣтѣрї
днѣтѣ де а маї авеа оарекаре пѣтере шї а съ
сѣровї, о парте дїн ачесте фѣ дїн ноѣ лѣзате д'а-
рѣстоголѣл пїн вале пѣнѣ ла цѣрѣмѣріле Кара-
сѣлѣ кѣ о асѣл де репѣѣне, днѣжт геаѣа че
маї рѣмѣсесе днѣтрагѣ шї ѣріешеле стѣнчі фѣрѣ
дѣсъ дн пѣціне мїнѣте пѣнѣ ла о дїшѣртаре де
4 мїле.

де аіче пѣнь ла цѣрмѣріле різлѣі. Карасѣ. Ма-
са ачестор пѣхоае ера асфел, дикшт днтре мѣн-
ціі че стрінг валеа де Акорхі ші цѣрмѣріле флѣ-
візлѣі, пѣмжнтѣл дннекат ера акоперіт пѣнь ла
о днтіндере де $2\frac{1}{2}$ міле дн лѣрѣіме.

Ачеастъ съ дѣтѣмплъ ла 24 Іюніе, пе ла 9
чеасѣрі де дімінеацъ. Похоуѣрі къ нѣсип де въп-
съ алыіе ісворѣръ тот одатъ дін коастеле сѣ-
рѣмътѣрілор че рѣмасе нестрѣмѣтате, днекжид
ші пѣстїнд кжипѣріле шї фѣвацеле, днчепжид

Поате къ трасъ де днсѣшї ачесте аде ка

ші алте сфърмътърі, ачесте гръмъзі с'ау дісфъкт
 дн времеа кѣнд повонл ді рїстоголеа кѣтръ шес.
 Орї шї кѣм ар фї, знѣл дїн ачесте пѣвоае, вѣр-
 сѣндѣсѣ шї днѣшї дн рѣл Карасѣ аѣ днче-
 тат мѣлтѣ време де а фї вѣн де вѣзт. Пе ла
 5 а лѣнеї Ізліе ачесте пѣвоае с'ау маї днѣці-
 нат, шї пѣцін кѣте пѣцін аѣ днчетат. Фаца
 вѣеї де Акорхі с'ау скїмбат кѣ тотѣл. Еа
 саѣ маї лѣрѣт дн партеа сѣснїкѣ пентрѣ кѣ пѣ-
 мѣнтѣл еї есте акѣм маї дналцат, шї марѣїнеа
 цоснїкѣ а ометелор пѣрѣрелнїче а Араратѣлї
 с'ау маї днѣсїт. Довѣ извоарѣ че сѣ аѣла маї
 днаїнте нѣ департе де мѣнѣстїре, шї каре акѣм
 извореск аѣра пїнтре рѣмѣшїцїле стѣнчеї че а-
 копереа ачестѣ парте а вѣеї, аратѣ локѣл зн-
 де се дналца одїноарѣ плїна де севас монастї-
 ре. Сѣ препѣне де асемїнеа шї кѣпрїнсѣл знѣї мїчї
 поене не марѣїнеа мѣнтелѣї, фацѣ дн фацѣ кѣ
 монастїреа, лѣкѣїтѣ дн времеа катастрофеї де
 о сѣмїнїче нomaдѣ (ѣмѣлѣтоаре дїн лок дн лок)
 че аѣ перїт. Ачестѣ поанѣ есте акѣм
 акомперїтѣ де о грѣмадѣ де лѣт. Днтре мо-
 настїре шї сатѣл Акорхі, не зн пѣмѣнт дмпѣр-
 цїт одїноарѣ дн огоарѣ лѣкрате шї дн грѣдїнї,
 сѣ рѣдїкѣ астѣз зн лаверїнт де мовїліце дн фор-
 мѣ аскѣцїтѣ, алкѣтѣїте де вѣкѣцї де стѣнче, шї
 аскѣнзїнд слонурї де геацѣ каре не фїїнд дн фа-
 цѣ, нѣ саѣ топїт днѣл. Ачесте мовїліце сѣнт
 брѣздѣїте де зн маре нѣмѣр де крѣпѣтѣрї шї де
 дїшѣртѣрї плїне де аѣлѣ кѣпрїнзїнд вїтреол шї
 каре фѣрѣ дндоалѣ вор перї кѣнд слонурїле де
 геацѣ че еле кѣпрїнд сѣ вор топї.

Рѣмѣшїцїле сатѣлѣї, днгропате сѣв зн страт
 де лѣт, а кѣрїа гросїме есте фоарте не днѣсѣм-
 натѣ, дндатѣ с'ау дїзгронат де кѣтрѣ Кѣрзї, не
 карїї недеждеа жї дндемнатѣ, гѣндїнд кѣ вор

гѣсї оарекаре одоарѣ прецїоасѣ. Сѣпѣтѣрїле фѣ-
 кѣте де дѣншїї шї а кѣрора адѣнчїме нѣ есте
 маї мѣлт де кѣт 7 палме, днлеснеск вїдереа
 грїнзелор кѣ каре бордеселе фѣсѣ акомперїте шї
 каре сѣ аѣлѣ тот не рѣмѣшїцїле каселор не
 ічї не коле кѣтева вѣкѣцї дїн партеа цоснїкѣ а
 каселор аѣ рѣмас днѣл дн пѣоаре; лѣнтрѣл
 есте претѣтїндїнеа плїн де геацѣ шї де болованї
 де стѣнѣл: довадѣ кѣ сатѣл н'аѣ фост нїмїчїт
 де зн пѣвоѣ де сфърмътѣрї ростоґолїторїѣ не
 коастеле мѣнтелѣї ка зн влѣж де омѣт; днѣсѣ
 де о грѣмадѣ де матерїе, каре арѣнкатѣ фїїнд
 дн аер аѣ пїкат не днѣсѣл д'еакѣрмезїшѣл.

Дѣпѣ кѣтремѣрѣл де пѣмѣнт, а кѣрїа резѣл-
 татѣрї аѣ фост атѣт де днтрїстѣтоаре, сгѣцїї-
 тѣрї дестѣл де сїмпїтоаре саѣ маї арѣтат дїн кѣнд
 дн кѣнд пѣнѣ ла 28 Ізліе; токмаї не ла 1-ї
 Септемврїе сгѣцїїтѣрїле че маї слѣвїсе аѣ дн-
 четат дн цїнѣтѣл де Шарѣр.

Сгѣцїїтѣрїле че аѣ ѣрмат де ла 21 пѣнѣ ла
 28 Ізніе, аѣ рѣстѣрнат дн цїнѣтѣл де Нахчїван
 зїдїрїле не каре кѣтремѣрѣл чел дїн тѣї лї вѣ-
 тѣмасѣ; челе маї пѣтернїче каре саѣ сїмпїт маї
 тѣрзїѣ аѣ фост ла 14 Ізліе ла 3 чеасѣрї де дї-
 мїнеацѣ ла Карантїна де Ігдїр, ла 25 Ізліе ла
 3 шї ла 10 дїмїнеацѣ де асѣмїнеа шї ла 5 чеа-
 сѣрї де сарѣ, дн цїнѣтѣл Сѣрманлїск.

Прїчїна ачестѣї кѣтремѣр сѣ днцѣлѣце фоарте
 ѣшор; о мѣлцїме де газ (аер) дндесїтѣ дн адѣнчї-
 меле некѣносѣкѣте а мѣнтелѣї Арарат, авѣнд а сшї
 аѣарѣ аѣ требѣїт сѣш дїшкїдѣ дрѣмѣрї не сѣв
 стратѣрїле де стѣнѣл шї де пѣмѣнт, сѣв каре
 сѣ аѣла днѣїсѣл, шї каре сѣ днпотрївеа сїлїнцелор
 сале; ел фѣ маї днѣсѣмѣторїѣ дн валеа
 Араксѣлї.

ВІАЦА ОМЕНЕАСКЪ.

Дїн 10 оаменї, че се наск днтрѣ о зї, нѣмаї
 знѣл аѣнѣце ла вѣрстѣ де 74 ані; дїн 18 асе-

мїне нѣскѣцї, нѣмаї знѣл аѣнѣце ла вѣрстѣ де
 80, шї дїн 43, парѣш нѣмаї знѣл ла 85 ані.

Абіс дін 60 нъскъці днтр'о зі аѣнѣе знъл ла 88 ані, ші знъл, кареле аре а се фаче бѣтрѣн де 100 ані требѣе съ вадъ днмормѣнтѣн-дѣе 3500 персоане нъскѣте тот днтр'о зі кѣ дѣнѣл, нар дннаінтеа ачелѣі аѣнѣс ла 105 аѣ требѣіт се моаръ 14.000.—

Дін 25.000 нѣмаі знъл аѣнѣе ла 106, дін 50.000 знъл ла 107 ші дінтре зн мліон де оамені знъл ла вѣрѣтѣ де 110 ані.

Че есте віаца оменеаскъ! плеавъ дннаінтеа вѣнтѣлѣі! Дін 100.000 де копії мор дн анъл чел дінтѣѣ а віецеі лор, 22 пѣн ла 23.000; дѣпъ ачѣщії ѣрмеазъ 8-9.000 дн ал доіле ан; 4-5.000 дн ал трііле; 2-3.000 дн ал патрѣле, 1.500 пѣн ла 2.000 дн ал чінчеле, ші кеар ал шеселе ан чере днкъ 1.000 пѣн ла 1.100 де жертѣе. Днсъ атѣнѣе нѣмѣрѣл де 100.000 есте скѣзѣт чел пѣцін ла 60.000.— Г. Б.

МЕТОД ПЕНТРѢ ПѢСТРАРЕА ПѢНЕІ АЛБЕ.

Ўн посесор дін пѣнѣтѣл Бопрѣ (дн Франція) аѣ вѣндѣт дн анъл 1835 знѣі пітар дін полі-тіа Анжер пѣнеа стрѣнѣс дін анъл 1831, каре дн ѣрмѣторѣл кін се пѣстрасе дн старе де тот вѣнѣ. Посесорѣл аѣ пѣс пінтре грѣмѣзіле де пѣне дндатъ дѣпъ ашезарѣа дн хамбар, о мѣл-ціме де фрѣнѣе верзі де нѣк; ачесте грѣмѣз саѣ амѣстекат дін време дн време ші дн тот анъл се адѣоѣеа фрѣнѣе проаспѣте. Ачесте

ѣскѣндѣсе днкѣрѣнд, лесне се деѣсебеск де грѣнѣе прін вѣнтѣраре, кѣнд се прѣгѣтѣще пѣ-неа пентрѣ вѣнѣзарѣе. Міросѣл чел тарѣ ші грѣѣ, че се дмпѣртѣшѣще грѣнѣцелор, де ші се пѣ-стреазъ днкъ дѣпъ вѣнтѣраре. Ва ші дѣпъ мѣчі-наре, днсъ прін доспіреа алѣатѣлѣі ші прін коа-череа пѣнеі дін ачѣст фелѣ де фѣінѣ, де тот се піерде, ші пѣнеа аре зн гѣст пѣкѣт ші е-сте фѣарте вѣнѣ. Г: Фр:

ПАЛАТѢЛ МѢНИЦІПАЛ ДІН ѢЛМ.

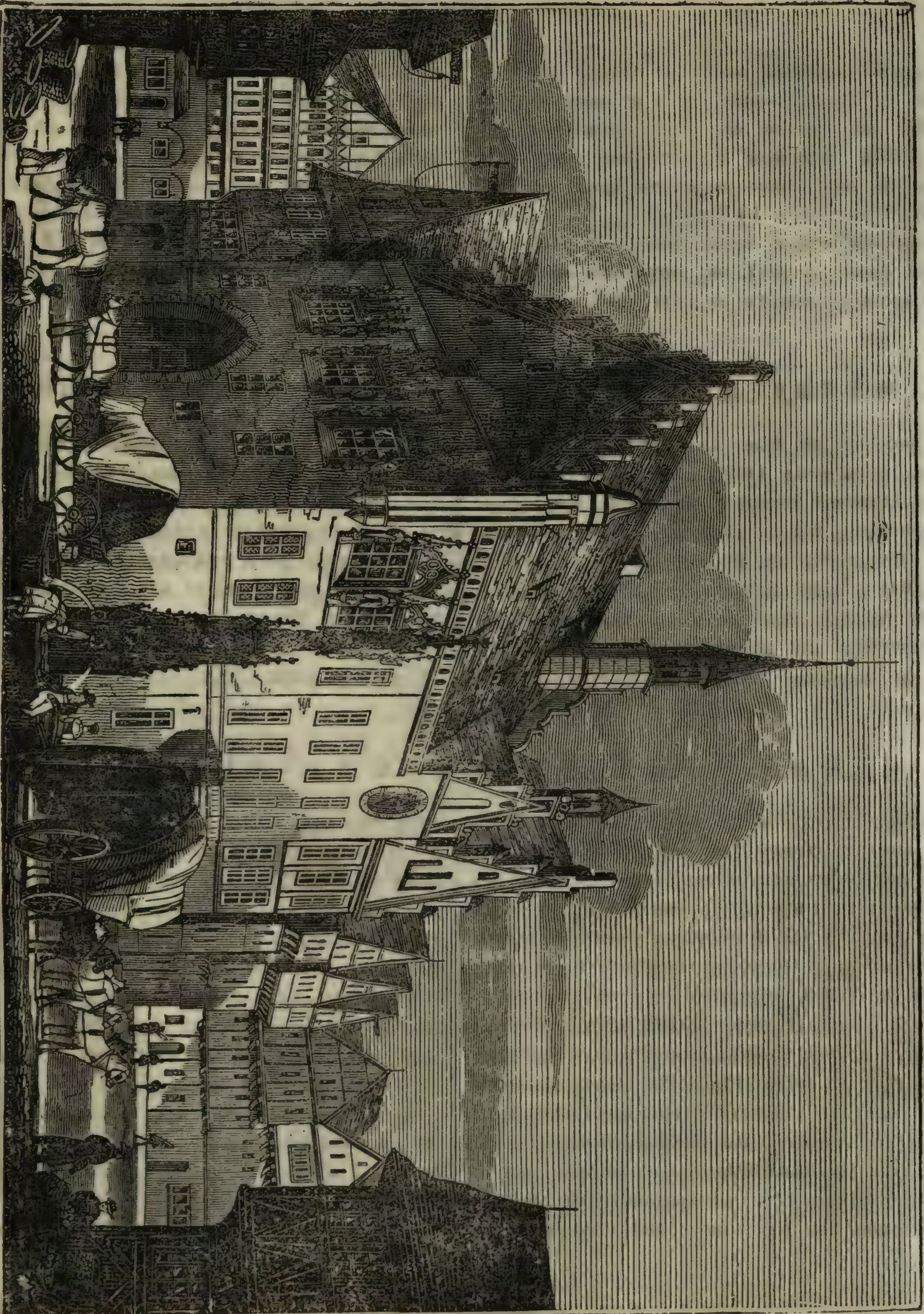
Днвекіта політіе Ѣлм дн Крѣіа де Віртем-берг, ашезатъ лѣнѣгъ Дѣнѣре, аѣ фост маі на-інте о політіе слѣбодѣ а пѣнѣтѣлѣі Швабен, ла акѣрѣіа адѣнѣрі ѣвѣщії еа авѣа прѣтіе. Кѣ тоате ачесте ла анъл 1803 аѣ кѣзѣт сѣпт стѣпѣнїреа баварѣзъ ші ла 1810 саѣ трѣдат Крѣіеі Віртемберг.

Пѣнѣ ла 1803 лѣкѣіторії ера чії маі мѣлці Лѣтерані ші нѣмаі фѣарте пѣціні Католичі, карії сѣвѣрѣшеа а лор слѣжѣѣ бісерічѣаскъ дн каса нѣмітѣ германѣ ші дн Мѣнѣстіре Аѣгѣстінілор де Венген. Ачѣатъ мѣнѣстіре саѣ десѣііпѣат сѣпт стѣпѣнїреа баварѣзъ, нар бісеріка еі саѣ прѣѣѣ-кѣт пентрѣ рітѣл католік.

Дмпѣрѣѣрїмеа есте фѣрте родітоаре дн поа-ме ші пѣне, нар кѣлтѣра вілор аѣ днѣтетат де

200 ані. Дѣнѣреа есте аіѣе латѣ де 200 пал-ме ші адѣнѣкъ де 10—12. Прін рѣвѣрсареа рі-ѣлѣі Ілер ші Блаѣ дн трѣнѣса се фаче навїгѣ-тоаре (пѣртѣтоаре де корѣвіі) ші дрѣмѣл де пе-вале алкѣтѣѣще хотарѣл днтре Баваріа ші Вір-темберг. Ачѣастъ позіціе ші подѣл нѣміт Лѣд-віг-Вілхѣлм, че есте зідіт де о комісіе архітек-тонікъ, дндѣмѣнеазъ негоѣл, кареле днкъ де демѣлт ера фѣарте днѣсмнѣторѣ пѣн ла мїж-локѣл веакѣлѣі ал 18-ле

Прін статорнічіреа сістѣмеі вѣмілор днтрѣдѣ-се де гѣвернѣріле германѣ, негоѣл се мѣрѣі-неа маі кѣ самѣ дн експѣдіції пе Дѣнѣре ла Аѣстріа, днсъ акѣм нарѣш аѣ днѣѣѣт а дн-флорі, дѣкѣ че ла 1829 Баваріа ші Вѣртем-

ПАЛАТЪ МЕДИЦИНАЛНЪЯМ.

вергъл саў дитрѣнит дн статѣрі комерціале. Ълм аре фабрічі де табак, де пѣнзѣріі ші шѣ-
ріі бѣне; вестіте сѣнт лѣлелеле де Ълм, тѣр-
теле дѣлчі, крѣпеле, ѣска дін мѣзгъ де теѣ ші
колѣечіі дитрѣшеці.

Дитре челе маї маї зідірі се днсѣмнеазъ
катедраа нѣмітъ Мѣнстер, чел маї фрѣмос мо-

нѣмент ал Архітектѣреї готіче, ші чеа маї ма-
ре ші маї днналтъ бѣсерікъ дн Германіа, аре
органе кѣ тріі мїі де флѣере; Палатѣл мѣніці-
пал кѣ ѣн чеасорнік фоарте местешѣіт, ші мѣл-
те алте зідірі дін веакѣріле де маї наїнте.
Ікоана де астѣз дмѣѣцошазъ проспектѣл пала-
тѣлѣі мѣніціпал дін Ълм. А. Мо.

КОПАЧІ ДЕ МІГДАЛЕ.

Ачест арѣзр фрѣмос обічнѣіт се фаче днналт де
6—10 палме ші самѣнъ оарече кѣ персікѣл, че
ѣсте тот де ачелген (соѣ). Млѣдїцеле сѣнт сѣи-
цірі, лѣнгѣреде ші не партеа чеа деспре соаре
рошіетіче. Флоареа аре маре асемѣнаре кѣ а-
чеа де персік; ші фрѣнзеле сѣнт лѣнгѣреде, а-
скѣцїте ла вѣрѣ, ші дїнцоасе.

Поама лѣнгѣреанъ, овалъ кѣспрінде сѣнт о дн-
вѣлітѣрѣ верде ші ѣскатъ, че нѣ се поате мѣн-
ка, ѣн мїез алѣ, олоїос, днвѣліт дн о коаже
кастаніе ші тѣртїтъ, че се вїнде сѣнт нѣме де
мігдале. Се афлѣ мігдале дѣлчі ші амаръ; дін
челе днтѣі се кѣноск іарѣш доѣз соѣрї, мігдал-
ла чеа маре ші чеа мїкъ дѣлче. Се маї днсѣм-
неазъ мігдала плеснітоаре ші мігдала персікѣ. —
Мігдалѣл вѣлгар, чел дѣлче ші чел амар кре-
ще сѣлѣватїк ла Оріент, дн Африка нордікъ, дн
Европа сѣдікъ ші дн Сѣішера. Ел саў адѣс маї
днтѣі дін Асіа ла інесла Тасос, де аїче ла Іта-
ліа, ші кѣ о кѣѣтаре вѣнѣ, креще ші ла ної ші
фаче роадѣ; днсѣ іарна аспрѣ дл стрїкъ де тот.
Фѣрѣ дндоналъ се ва депрінде не днчет кѣ клї-
ма нордікъ ачест арѣзр, кареле дмѣодоѣеще прї-
мѣвара грѣдїнеле ноастре прїн фрѣмоаселе сале
флорї, маї алес дакъ се ва креще дін сѣмѣнцѣ.
Ка ѣн мїжлок де ал ферї дмпротїва аспрїмеї
клїмеї ноастре, се рекомендѣеще хѣлтѣїреа лѣї
дн пержї тінерї. Сѣмѣзріле челе алѣе а мігдалѣ-
лѣї дѣлче, аў ѣн гѣст плѣкѣт ші сѣнт фоарте
хрѣнітоаре. Дн Европа сѣдікъ пѣн ші класѣл
попорѣлѣї чел маї сѣрак мѣнѣнѣл мігдалеле ка-
о роадѣ обічнѣїтъ ші плѣкѣтъ, іар ла ної нѣмаї
чїї маї днѣвѣції ле днтреѣвїнѣазъ ла ѣѣкате
ші маї алес ла прѣжїтѣрї.

Мігдалеле кѣспрінд дн сіне мѣлт олоѣ ші пен-
трѣ ачеа кѣ време се рѣнѣзеск. Челе маї ѣѣ-

не сохрї дїнтре тоате сѣнт ачеле нѣмїте амбро-
зіа дїн Італїа шї челе де Валенція дїн Іспанїа.
Мїгдалеле дѣлчї се дїнтребїнцезь дїн спїцерїї
адесеорї спре а се фаче дїн трїнселе лапте шї
ѣнт де мїгдале, каре ачест дїн ѣрмь есте гъл-
бїѣ, кам тѣлѣре, дѣлчїѣ шї маї плѣкѣт ла гѣст
де кѣт алте олохрї. Мїгдалеле амарь, де каре
сѣ гѣсеск ѣнеорї кѣте ѣна пїнтре челе дѣлчї,
де шї се дїнтребїнцезь ла прѣжїтѣрї, дїнсѣ а-
чааста нѣ есте бїне, кѣчї еле кѣпрїнд дїн сїне
о отравь, каре есте оморѣтоаре пентрѣ кѣнї,
мѣще, пасерї шї алтеле добїтоаче, адѣкѣнд шї
оаменїлор вѣтѣмаре нѣмїтѣ, акрїме албастрѣ.

Олохл фѣкѣт дїн ачесте мїгдале аре гѣст
асемїне плѣкѣт, ка шї дї челе дѣлчї. Ма-
теріа вѣтѣмѣтоаре, че се афлѣ шї дїн сѣм-
бѣрїї де перже, чїреле шї персїче, есте
ла мїгдале маї алес дїн коажа мїезѣлѣ.
Ачаастѣ матерїе се дїнтребїнцезь ка дофторїе
ла фрїгѣрї, їнфламациї де плѣмѣнї ш. а. Рѣмѣ-
шїца дїн мїгдалеле стоарсе се дїнтребїнцезь
де даме сѣнт нѣме де тѣрѣще де мїгдале, каре
аместекѣндѣсе кѣ апѣ слѣжеше пентрѣ спѣла-
реа шїелеї. Лемнѣл мїгдалѣлѣ есте вѣртос шї
се поате дїнтребїнца ла столерїе шї стрѣгѣ-
рїе.

С. С. Б.

Д М П О П О Р А Р Е А П Ъ М Ѧ Н Т Ѣ Л Ѣ І.

Статїстїчїї деосебїтелор нацїї нѣ нѣмаї кѣ нѣ
се ѣнеск асѣпра нѣмѣрѣлѣї лѣкѣторїлорпѣмѣн-
тѣлѣї нострѣ, дар дїнкѣ арѣтѣрїле лор се део-
себеск фоарте мѣлт ѣна де алта. Теологѣл
Канц сокотеа дїмпопорареа а фї ла 1744 де
60,000,000. — Волнеї ла 1804 де 437,000,000. —
Малте Брѣн ла 1804 шї 1810 де 640,000,000. —
Балѣї ла 1816 де 704,000,000. — Тот аче-
ста ла 1829 де 737,000,000. — Пїнкертон
ла 1827 де 710,000,000. — Хасел ла 1828
де 846,782.210. — Абателе Сен Піер ла 1758
де 900,000,000. — Соцїетатеа мїсіонеї енгле-
зе ла 1818 де 1.000,000,000. — Волтер де
1.600,000,000. — Аѣторїї їсторїеї ѣнїверсале
дїн Англїа не ла мїжлокѣл веакѣлѣї ал 18-ле
де 4.000,000,000. —

Балѣї, фѣрѣ дїноаїлѣ ѣнѣл дїн чїї маї дїмвѣ-
цацї шї маї сїгѣрї статїстїчїї, дїмпѣрѣще тотала

дїмпопораре де 737,000.000. Дїн ѣрмѣторнїл
кїп: дїн Европа 227,000.000 лѣкѣторїї не
2,793.000 мїле патрате. — Дїн Асїа 390,000,000
лѣкѣторїї не 12,118.000 мїле патрате. — Дїн
Афрїка 60,000.000 лѣкѣторїї не 8,500.000
мїле патрате. — Дїн Амерїка 39,000.000 лѣ-
кѣторїї не 11,146.000 мїле патрате. — Дїн А-
ѣстралїа 20,3000.000 лѣкѣторїї не 3,100.000
мїле патрате. — Дѣпѣ деосебїреа Релїгїїлор,
Балѣї дїмпѣрѣще нѣмѣрѣл тотал дїн ачест кїп:
1-ѣ Крещїнї а вїсерїчеї ортодоксе 56,000,000
а вїсерїчеї катоїче 139,000.000; шї а че-
леї протестанте 59,000.000. — 2-ле Іудеї
4,000.000. — 3-ле Мѣсѣлманї кѣ тоате а лор
секте 96,000.000. — 4-ле Браманї 60,000.000. —
5-ле Мѣртѣрїсїторїї дїмвѣцѣтѣреї лѣї Конфѣцїе,
Сїнто, а Магїлор шї Фетїцїлор 147,000.000. —

С. С. Б.

В Е Н Е Ц І А.

Венеція, капїтала пѣрѣї остїче а рїгатѣлѣї
Ломбардо-Венїцїан, шї тот одатѣ а делегациї

Венецїеї, (нѣмїтѣ шї Dogado), сѣ афлѣ дїнтре
45 граде, 25 мїнѣте а лѣцїмеї нордїче шї 30

граде а лѣнѣмеі остіче дѣпъ мерідианъ де Ферро. Еа есте зідіть не 126 інсѣле.

Днѣре інсѣле сеаѹ арінішѣрі сѣнтінд 134 де каналѣрі, каре днѣплінеск аіче локъ де ѡліце. Тоате бісерчіле, тоате палатѣріле ші каселе партікѣларе днѣѣѡшазъ а лор фааде спре каналѣрі. Пърціле дін дос днѣформеазъ ѡліці стрѣмте, каре сѣнт днѣре сіне днѣпрезнате атѣт прін каналѣрі кѣм ші прін 500 подѣрі, че дѣк песте ачесте. Ачест лавірінт де ѡліці ші де каналѣрі сѣнпарте прін каналъ чел маре (canal grande сеаѹ canalazzo) дн доъ пърці асмене. Ачест маре канал есте лат де 344 палме, ші нѣмаі ѡн сінгѣр под, мѣреѣл арк а подѣлѣ Реалто, днѣпрезнеазъ амѣндоъ ѣѣмѣтѣціле політеі. Ѣліціле сѣнт аша де стрѣмте, днѣѣт аѣеа есте лок пентрѣ 3 педестрі, че мерг ѡнѣл лѣнѣгъ алѣл. Нѣмѣрѣл каналѣрілор мічі есте аша де маре, днѣѣт не фіес-каре дрѣм трѣѣе а сѣ трече песте о мѣлціме де пѣнці каре де ла малѣріле де ѡс днѣлціндѣсѣ, аѹ неапѣрат аркѣрі дналте. Маі ла фіес-каре дін ачесте подѣрі сѣнт ашезате трепте пентрѣ а лор кезешіме, ші мерѣереа не ѡс дн Венеція, дѣпъ кѣм зіче ѡн кѣлѣторѣ, есте о не'нчетатъ сѣіре ші погорѣре. Подѣріле днѣсѣ нѣ сѣнт де-стѣле пентрѣ аша де мѣлте каналѣрі, ші адесе орі трѣѣе, ка пентрѣ а пѣтѣ аѣѣнѣе не чеелантѣ парте а каналѣлѣі, сѣ се факъ ѡн маре днѣѣнѣѣр. Лѣѣѣторіі сѣнт неѡіці а ѣмѣла маі тот-деѣзна не дрѣм де ашѣ, ѣнде ѡн маре нѣмѣр де гондоле (каіче) цін комѣнікаціе, іарѣ трѣсѣрі ші каі нѣ сѣнт нічі де кѣм дн Венеція.

Тоці кѣлѣторіі мѣртѣрісѣск, кѣ дн прівіреа архітектѣреі нѣ сѣ поате нічі о політеі асѣмѣна кѣ Венеція. Нѣ нѣмаі ла бісерчіі ші зідірі пѣ-ѣліче, чі ші ла каселе партікѣларе сѣ вѣд лѣн-гѣ о лалѣтѣ форме де архітектѣра готікѣ, бізан-дінікѣ, сараценѣ, ші італіанѣ, ачестѣ депе ѣр-мѣ архітектѣрѣ сѣнѣѣѡшазъ кѣнд днѣр'о фрѣ-моасѣ сімплічітате, че самѣнѣ кѣ чеа веке Гре-

чаекѣ, кѣнд днѣр'о подоабѣ романѣ, ші нѣмаі рар дісфігѣратѣ прін несімплічітате. Нічі днѣро політеі а лѣмеі нѣ сѣ аѣлѣ аша де мѣлте па-латѣрі. Чіі маі марі архітектѣі с'аѹ рівалізат (днѣрекѣт) а днѣподоѡі ачестѣ політеі де апѣ кѣ мѣщешѣгѣл лор. Днѣре 27,900 касе, че са кѣпрінде, о маре парте с'аѹ зідіт де архітектѣі Пісано, Сансовіно, Палладіо, Сан Міхелі, Ска-моззі, да Порте ші Россі, каре маі кѣ самѣкон-трівѣсск, спре ада політеіі ачѣа мѣреаѣ прівіреші стрѣлѣчіре, каре о деосебеск де тоате алѣеполітеі.

Ѣн лѣкрѣ днѣсемнат дн Венеція сѣнт дналтеле оѣеагѣрі, каре сѣ рѣдікѣ де ла акоперемѣнт дн формѣ чіліндрікѣ де 16 палме дналте, сѣѣршіндѣсе дн формѣ де лѣйкѣ. Прін ачестѣ днѣток-міре, де ші сѣ сѣнѣрѣ вечініі маі пѣцін де фѣм де кѣт ла ноі; тотѣші днѣсѣ адесеорі ѡн вѣнт маре лесне дармѣ оѣеагѣріле.

Вреднікѣ де днѣсѣмнат есте трѣінічіа тѣтѣрор зідірілор дн Венеція. Еле сѣнт тоате де піатрѣ орі де мармѣрѣ грѣчеасктѣ сеаѹ істрікѣ, сеаѹ днѣтрѣн фелѣ де піатрѣ де Далмація, ѣнѣ ші вѣртоасѣ, каре фоарте кѣ грѣѣ сѣ сфармѣ). Тоате подѣріле сѣнт масіве вѣрсате, ші челе маі мѣлте де марморѣ. Кіар ші пардосала сѣ алѣѣ-тѣѣе дін леспізі марі де граніт, ші есте фоарте нетідѣ, фіінд кѣ нічі одатѣ нѣ сѣ мерѣе каларе сеаѹ кѣ трѣсѣрі песте дѣнѣса, днѣѣт дн Вене-ція сѣ стрік пѣціне чѣѣоте.

Тоатѣ Венеція, аре ѡн полігон де $2\frac{3}{4}$ міле Італі-ене дн днѣтіндере де ла ост спре вѣст, ші де $1\frac{3}{4}$ міле де ла сѣд спре норд, кѣ сѣпраѣаѣ де $2\frac{1}{4}$ міле патрате, са сѣнпарте дн шасѣ квар-талѣрі (Sestieri, шасѣ пърці), кварталѣл del Cas-tello, де Canal regio Canalazzo, де Сан. Marco, де Сан. Paolo, де Сан. Croce ші де Dorsoduro кѣ Giudec-са, че есте о грѣпѣ де інсѣле. Днѣре ачесте нѣ сѣнт кѣпрінсе інсѣлеле ші а лор політеіарѣ, каре сѣ аѣлѣ днѣпреѣрѣл Венеціеі днѣпрѣѣіете ші каре ла ѡн лок аѹ маі тот атѣѣа лѣѣѣторі, кѣт ші днѣсѣші Венеція.

Нѣмърѣл вѣсерѣчлор католичѣ есте де 99, дн-
тре каре съ кѣпрѣнд паракліселе нѣмероаселор
тагме де кѣлѣгърѣ, прекѣм шѣ ачеле а спѣталѣ-
рѣлор. Афарѣ де ачесте съ афлѣ обѣсерѣкѣ Гре-
чеаскѣ, алта Греко-внѣстѣ, о вѣсерѣкѣ Арменѣас-
кѣ, о касѣ де рѣгъчѣнѣ Германѣо-протестантѣ
шѣ шепте Сѣнагофе. Кѣпѣтенѣа клерѣлѣѣ католик
есте вѣн патрѣарх, Гречѣѣ шѣ Арменѣѣ аф Архѣе-
пѣскопѣ, шѣ Жѣдовѣѣ Равѣнѣѣ.

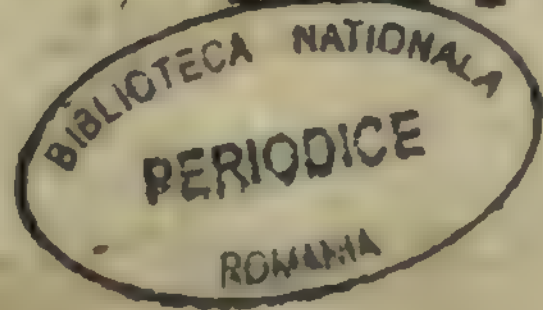
Чел маѣ днѣсѣмнат квартал а политѣѣѣ есте а-
чел де Сан-Марсо маѣ дн мѣжлокѣл еѣ шѣ каре
съ вѣнѣще кѣ марѣѣнеа сѣдѣкѣ а лагѣвнелор. Чѣа
маѣ маре пѣацѣ дн Венеѣѣѣ шѣ вѣна дѣн чѣле маѣ
фрѣмоасе не пѣмѣнт, есте ачѣа а Сан-Марсо, ка-
ре съ нѣфѣпошазѣ дн ѣкоана де астѣзѣ; еа есте
днѣкѣнѣцѣратѣ де патрѣз зѣдѣрѣ стрѣлѣчѣте: де вѣ-

серѣка Сан-Марсо, де всѣка Прокѣраѣѣѣ, де пала-
тѣл ноф (fabbricla nuova), зѣдѣре ноф, чѣ трѣвѣе
а съ деосѣбѣ де зѣдѣреа де асѣмѣне нѣмѣре де ла
Реалто шѣ де ноа Прокѣраѣѣѣ; днѣтре ачесте шѣ
днѣтре палатѣл доѣлор, есте пѣаца слѣвѣдѣ,
шѣ сѣмпрѣвѣнеазѣ кѣ пѣаца Пѣацѣетта. Еа есте
пардѣсѣтѣ ка шѣ ачѣаста кѣ леспѣзѣ де гранѣт
днѣдрѣптѣжнд окѣл де ла вѣсерѣка Сан-Марсо спрѣ
вѣкѣл палат ал прокѣраѣѣѣлор, съ вѣде маѣ дн-
тѣѣѣ тѣрнѣл чѣасорнѣкѣлѣѣ де о формѣ елѣгантѣ
шѣ днѣподѣвѣт кѣ мармѣрѣ Гречеаскѣ шѣ кѣ по-
лѣетѣрѣ скѣмпе.

Ачѣст тѣрн с'аф зѣдѣт де Петро Лѣмбардо дн
анѣл 1496, шѣ съ алѣкѣтѣзѣще дѣн патрѣз рѣн-
дѣрѣ днѣподѣвѣте кѣ колоанѣ корѣнтѣѣѣ.

(Ва ѣрма).

ІНСТІТУЛ АЛБІНЕІ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THDELETHICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

№ 12.

ВЕНЦІА.

1841.

ВЕНЕЦІА (ЛНКЕЕРА).

Чеас-орнікъл есте фоарте мещешѣт, ші самънъ кѣ ачеле, че съ афлъ дн знеле політї Германе прекъм дн Прага дн векъл палат мѣніціал. Деа-сѣпра ачестѣї чеас-орнік съ веде зн клопот ма-ре лѣнгъ каре стаѣ дої бървацї де фїер, авѣнд фїескаре кѣте кѣ зн чокан дн мѣнъ, знѣл бѣтѣнд патрарїї наръ челалант чеасѣріле. Фабрікантѣл ачестѣї чеас-орнік есте Цїов: Паоло.

Лѣнгъ ачест тѣри съ афлъ векаа Прокѣраціе, о зїдїре колосалъ, днформѣнд зна дїн челе маї лѣнцї латѣрі а піецеї S. Marco. Ачест палат с'аѣ зїдїт дн сѣта а 15-а де архїтектѣл Бартоломео Бѣоно ші аѣ слѣжїт пѣнъ ла днфїнцареа Про-кѣраціей нозъ спре лѣкѣнца прокѣрадорїлор де ла S. Marco.

Ачешїа съ афла дн сенат, ші авеа прївїгере асѣпра прїчїнілор де епїтропїа новїдїлор, асѣпра

тестаментѣрілор ші даторїлор кѣм ші асѣпра одоарелор дїн Сф. Марко. Акъм ачест палат е-сте днкрїет чеа маї маре парте ла персоане партїкѣларе.

А трїа латѣре а піецеї днформеазъ палатѣл крѣск. Ел есте зїдїт дн ачеллок; знде маї днаїнте съ афла бїсерїка Сф. Демїніанї, че саѣ сѣрпат дн аѣлї 1810 дїн поронка лѣї Наполеон прїн архїтектѣл Цѣсепе Солїдїн Венеціа. Зїдїреа есте фѣкѣтъ кѣ'н рѣнд маї цос де кѣт Прокѣраціле, ші парте дн стїлѣл дорїк, парте дн чел іонїк. Па-латѣл кѣпрїнде нѣ нѣмаї лѣкѣнцеле пентрѣ Преа-дналта кѣрте, дн времеа афлѣреї еї дн Венеціа, чї ші канцїлерїа Гѣвернїей.

Палатѣл ноѣ а Прокѣрацілор, а доѣа парте а ачелѣї шѣр де зїдїрї, каре алкѣтѣск палатѣл крѣск, днформеазъ чеа маї маре парте а піецеї

Сф. Марко. Ел есте кэ 3 ржндэрі, дінтре каре днтхл есте зідіт кэ архітектурь дорікь, ал доіле кэ іонікь ші чел де а тріле кэ корінтікь.

Піаца Сф. Марко есте кентрэл петречерей лъкзіторілор. Пе сьв аркаде сь афлэ эн маре нъмър де кафінеле ші дэгене днсъмнате, каре тоате сь днлэмінеазь сара. Пе ачеасть време сь паре тоать Венеція а сь дешепта дінтрэ'н сомн, зліцелє сь фак лэміноасе, тоці сь адэнь ла піаца Сф. Марко. Тоате націле сь пар а фі трімес аіче пе а лор депэтаці; костъмэріле націонале кэ каре іі сь'нфъцошазь, мълцімеа лэмінілор че сь вьд де прін кафенеле лэмінжнд пжнъ ші партеа чеа маї департать а піацей, даў ачестіі сцене прівіреа энзі вал стрьлэчїт. Дн піаца слободь сь фак цокэрі пьбліче, ші масче де форма веке дндеамнъ спре ржс. Ён декльматор ростеще компэнерї дін Аріост ші Тасо. Дн вьлзала оаменілор цїне пжнъ тьрзіў ноаптеа, энеорї пжнъ дн зорї де зівъ, ші асфел сь репетеще ноаптеа зна дін челе маї карактерістиче сцене, че поате сь афле кълъторкьл. Деспре днвълзала че эрмеазь аіче, нъмаї ачела поате сь'ші факь о лъмэрітэ ідеє, каре днсэші аў вьзэт'о кэ окїї.

Афарь де піаца S. Marco ші а че де Піацета нъ аре Венеціанічі эн лок маї днсъмнат пентрэ презмеларе. Грьдініле дін досьл Прокэрацілор ноъ, каре сжнт мічі днсэ фоарте плъкэте, ші грьдінеле пьбліче ашезате ла марцінеа політіей сжнт маї тот-деазна дешерте, де ші сжнт еле сжнгэрьл лок энде поате петрече чїнева ла аер кэрат ші ла вердеадь.

Флота де негоц а Венеціей аў фост дн времеа кжнд сь афла ла кълмеа пьтернічіей сале, ла днкеереа векълэї XV, де 3.300 корьбії днпартате кэ 36.000 марїнарї, дн времеа кжнд флота де рьсьоў сь алкътэа дін 40 галере (марї корьбії кэ дьоъ вжнтреле ші дьоъ шїрэрі де вжсле) ші 300 алте vase. Маї

тоате фаміліле новїле а Венеціей фаче комерц; сь афла де ачесте 1000, каре авеа пе ан венїт де 4000 пжнъ ла 7000 галбенї. Комерцэл адэчеа пе ан дн Венеція 10 мїліоане галбенї дін каре доъ чїнчімі рьмжнеа кэрат кьщїг. Венїтэл де пе ан а вістеріей статэлі ера де 1.200,000 галбенї. Шепте флоте де комерц плэтеа пе тот анэ дн нъмър хотэріт ла локэріле де дескьркаре ші ліманэрі дн Левант, Крїм, Сїріа ші Егїпет, статэріле Барбаресче, спре Іспанїа, Фландра ші Англіа. Васеле прегьтіте кэ келтэнала пьблікь сь'нкїріа дн фіес-каре кълъторіе ачелэї че да прецэл чел маї маре. О днкьркаре де корьбії сь прецэа ла 100.000 де галбенї.

Нъмърэл лъкзіторілор Венеціей, каре дн тімпэріле челе маї днфлорїте а політіей ера де 190,000 оаменї, аў скьзэт акэм ла 100.000. Попорэл Венеціей есте весел ші де эн сентїмент віў. Дїалектэл сьў, аплекат спре делїкатець ші їстецїме, есте асьміне департат де чїнеца челэї Тоскан, де статорнічіа челэї Роман, ші де проасть некэлтевіре а челэї Неаполїтан.

Де ачест фьрмос діалект сь цїне ші Венеціанэл кэ о маре протїмісіре, ші днтре кончетьценї нъ ворбеще ел алт фелїў, декжт кэ ачест діалект; с'ар сокотї ка о фапть де ржс, дакь ар вої чїнева кэ кьноскэції ші прїетїнії сьї а сь слэжі кэ діалектэл Тоскан. Дїалектэл Венеціан пьрьсеще тоате консоанеле аспре, ші леапъдь сілавеле ші вокалеле де ла сфьршіт Мелодїа діалектэлэї аў дешептат кэ віошіє дн попор о сімціре пентрэ мьзікь ші кжнтече, каре сь веде дін нъмероаселе ші плъкэтеле їмне попорене. Маї де днсъмнат сжнт гондолїерїї (лжнтрашії) карїї де ші аў перїт мълт дін а лор віошіє де маї наїнте, дін а лор їстецїме ші дін а лор плъкэть кжнтаре, тотэші аў маї пьстрат днкь плъкэте кжнтече де марїнарї, а кьрора меланхолїє дн сьріле челе лінішїте аверей, аде сеорї десфьтеазь пе ла каналэрі ші лагэне

зрекеа стреінілор. Поезііле фрѣмоасе де а лѣі Тас-со, кѣнтѣ гондоліерѣл дн Венеція. Асѣміне ші пе сценѣ съ пѣстреазѣ ачест діалект, ші адесеорі 'аѣ днтреѣзінцат дн комедіе де Гоці ші Голдоні.

Дін немѣрцінітѣл комерц ші дін лѣціта Індѣ-стріе а Венеціей пѣцін аѣ маі рѣмас акѣм. Нѣ-мѣрѣл фаврічілор нѣ есте маре, ші днтре аче-сте нѣмаі фаврічіле де чеарѣ ші де стеклѣ сѣнт маі де днѣсѣмнат. Челе днтѣі рамѣрі де Індѣ-стріе а челора ланте класе де попор сѣнт цлѣ-

тіреа, пѣскѣіреа ші лѣкрареа грѣдінілор. Кѣ тоате ачесте кѣ о маре днкредере съ поате а-щепта, кѣ днтіндереа Франко-портѣлѣі асѣпра днтреѣей Венеціей ва аѣеа бѣне-фѣкѣтоаре ѣрмѣрі пентрѣ ре'нѣлоріреа комерцѣлѣі Венеціан, кѣ а-тѣта маі ѣжртос кѣ Лагѣна дін прежѣрѣл Вене-ціей днформеазѣ ѣн шір де челе маі фрѣмоасе маі днкѣпѣтоаре ші маі сігѣре діманѣрі, де ка-ре дн мареа Адріатікѣ ліпсеск.

Гр. С.

КАТЕДРАЛА ДЕ ЛА ФРАЙБЪРГ ДН ГЕРМАНИЯ.

Днтр'ѣн лок романтик а мѣнтелѣі Шварцвалд се аѣлѣ міка політіе Фрайбѣрг, одінеоарѣ капі-тала де Браісгаѣ, ші четате днтѣрітѣ, пе каре Францезіі аѣ фост сѣнѣсо ла 1744 ші наѣ стрікат тѣрііле. Дмпреѣцѣріміле політіей се нѣмѣрѣ днтре челе маі пѣкѣте локѣрі дін Германія; де о парте съ аѣлѣ шѣсѣріле челе родітоаре, каре наскѣ дн маре днѣелшѣгаре тоате продѣктѣріле ѣней клімі стѣмпѣрате; карѣ деспре алта о ца-рѣ мѣнтеноасѣ днѣзѣстратѣ кѣ о мѣлѣіме де вії ші одоарѣ а імперіей мінерале ші тотдеодатѣ днавѣцітѣ кѣ міне пентрѣ натѣралісті, дндеоб-ще Браісгаѣл есте ѣна дін челе маі фрѣмоасе цері а Германіей. Локѣріле мѣнтеноасе аѣ пѣ-дѣрі ші пѣшѣні, карѣ шѣсѣріле аѣ вії, ші агрі-кѣлтѣра продѣче тот фелѣл де сѣмѣнѣтѣрі маі кѣ самѣ грѣѣ ші кѣніпѣ. Пе лѣнгѣ мінерііле деѣарцінт, пѣлѣмѣ ші фіер се аѣлѣ маре Індѣстріе, маі кѣ самѣ спре пѣдѣрі ѣнде се фак дн маре нѣмѣр часорнічіле кѣносѣте де лемн, каре саѣ прііміт прін тоатѣ Еѣропа ші днѣсѣші ла Амеріка.

Днтре зідіріле пѣлѣіче есте чел маі днсемнат бісеріка катедралѣ кѣ тѣрнѣл дналт де 368 ѣрме, пе каре съ веде днѣѣцошат ла Ікоана де асѣзѣі.

Політіа Фрайбѣрг іші аре днчепѣтѣл сѣѣ де ла ѣѣеші каріі пентрѣ дмѣелшѣгареа мінералілор

че се аѣлѣ дн апроіере, ашезарѣ аіче ѣн сат маре, пе каре де ла Герхолд де Цеарінчѣ ла 1118 (дѣпѣ аѣлїі ла 1112) лаѣ преѣѣкѣт дн політіе. —

Дѣпѣ стѣнѣдереа прінціпілор дін фаміліа це-рінгѣ, політіа кѣзѣ дн мѣніле контелор де Фір-стенѣѣрг, кѣ каріі адесе се аѣла дн гѣлчавѣ; дн векѣл ал XIV аѣ днкеет о аліанціе кѣ алте політіі, ші дѣпѣ днделѣнгате ресѣоае саѣ сѣнѣс дн сѣѣршіт домніей касей де Хавѣѣѣрг. —

Аѣстріа дн пачеа де Лѣневіл аѣ дат Браіс-гаѣл, ѣна дін челе маі векі посесіі а касей де Хавѣѣѣрг, че кѣпрінде ші Лімѣѣргѣл, локѣл на-щереі. лѣі Рѣдолф де Хавѣѣѣрг, дін презнѣ кѣ Ортенаѣ, Дѣкѣі де Модена, а кѣрѣна цінере ар-хідѣка Фердінанд де Аѣстріа аѣ кѣпѣтат тот аченаші даре дѣпѣ моартеа лѣі, ка дѣкѣ де Браіс-гаѣ; днѣсѣ дн пачеа де Пресѣѣѣрг саѣ трѣдат а-частѣ царѣ кѣтрѣ Баден ші де атѣнче Фрай-ѣѣргѣл есте капітала цінѣтѣлѣі Траізам дн ма-ріле Дѣкат де Баден.

Політіа аре днѣкѣ дін аѣѣл 1827 о Архіпіско-піе кѣріа сѣнт сѣнѣсе Епіскопїіле де Маїнц, Фѣл-да, Ротенѣѣѣрг ші Лімѣѣѣрг. Ёніверсітѣцей днтѣ-меіете де Алѣерт Лѣдвіг ла 1456 саѣ хѣрѣзіт дн тімпѣріле дін ѣрмѣ маі мѣлте фаворѣрі, ші сѣ нѣмѣрѣ днтре дмѣѣѣѣѣторіі еі мѣлці ѣарѣаѣі вестіці

БІСЕРІКА КАТЕДРАЛЪ ЛА ФРАЙБЪРГ ЛН ГЕРМАНІА.

Дневнѣтъпиріле спіентіфіче спореск дін ан дн ан, ші бібліотека есте фоарте днавецітъ де кърці веки аденате дін мѣнѣстірі десѣйпцате. —

Позиція політіеі Фрайбург днтр'ѣн знгѣ а цериор Германе, ші апропіереа політілор Хаіден-

берг ші Тівінген. Тот одатъ есте де днсѣмнат, къ аиче се поате трѣи къ маї маре ефтіцѣтате, ші тінерімеа нѣ есте нічі де кѣм сѣпѣсъ прімежділор че зрмеазъ прін алте локѣрі.

I. M. o.

БЕРХТЕСГАДЕН (ПОЛІТІЕ ДН БАВАРІА).

Дін цос де Салцбург дн Тірол, ші дн депъртаре нѣмаї де о міль де ла ачеастъ політіе, се дескїде зн шес днгѣст днтре дої мѣнці, рїзрат де рїзл Албе, пе лѣнгѣ а кърѣна малѣрі а цѣнѣ кѣлѣторнѣл дн цара, каре днкъ пе ла дн чепѣтѣл веакѣлѣї ал доїспрезечеле наї фост алтъ де кѣт зн лок де вѣнат а контелор де Хал, нар акѣм се нѣмѣще цѣнѣтѣл де Берхтесгаден.

Дндатъ ла днтрареа дн ачест шес се вѣд челе маї романтиче локѣрі. Спре дреапта се афлѣ пѣрѣці де марморъ роше а мѣнцілор, нар спре стѣнга о чеатъ де Алпі ші деалѣрі днналѣ локѣл. Нѣ департе де сатѣл чел маре нѣміт Гредіг се веде сінгѣратіка мѣнѣстіре Сан-Леонхард, четѣцѣна Гартенаї, ші апої стрімторіле нѣміте. шіатра спѣнзѣратъ ші ачеа де ла Тѣри.

Пе ачесте локѣрі нічі о датъ наї зрмат рес-

боае, ла дитраре дн стримтоареа піетрей снжн-
зэрате о інскріпціе веке адэче кълторнлэі а-
мінте, къл пълмжнтэл, пе каре ел калкъл есте
сфінціт пачей. Пе о тавлъ де марморъ се веде
о крѣче къл зрмѣторн днскріс: „Рах intransitibus
et inhabitantibus! (паче челор че дитрѣ ші челор
че лѣкѣск аіче).

Політіа індэстріоасѣ Берхтесгаден есте аше-
затъ пе о дннълціме, пе лжнгъ каре кърце ріэл
Албе. Дѣмѣзрі днверзїте пе каре се вѣд пала-
терїле Лѣстхаїм, Аделстаїн, Фїрстенхаїм ші ал-
те зідірі фрѣмоасе се днтїнд пе лжнгъ політіе.
Дн оаре каре депъртаре дѣлъ ачесте дѣмѣзрі

се веде мѣнтеле нѣмїт Вапман, кареле къл а
сале дозъл вѣрвѣрі аскѣціте стрѣпнѣ аерѣл.

Дндатъ ла дитраре дн політіе се веде спїта-
лэл къл зрме доведїтоаре, къл дн тїмпѣріле веки саѣ
фѣкѣт аіче маї мѣлте фачерї де вїне; де днсѣмнат
сжнт тот о датъ ші дозъл мѣнѣстірі фрѣмоасе.

Лѣкѣїторїї політіей Берхтесгаден нѣ се хрѣ-
неск ка лѣкѣїторїї алтор полігїї мїчі парте къл
їндэстріа ші парте къл лѣкрареа пълмжнтэлэї, че
нѣмаї къл індэстріа, дїн прїчіна къл се афлѣ фоар-
те пѣцін пълмжнт де сѣмѣнѣтеръ. Тоате пълпшїле
ші цнкрїїле де лемн пентрѣ копїї прекѣм ші орнїче
де пѣрете есѣ дїн фабрїцеле ачестей полігїї С. С. Б.

І С Т Е Ц І М Е А В Ѣ Л П Е Л О Р .

Докторѣл Хендерсон історїсече зрмѣроареле
деспре вѣлпеле афлѣтоаре ла Капѣл-нордік (ка-
пѣл чел маї деспре норд а Европей): нѣ депар-
те де Капѣл-нордік, знде вѣрвѣріле стжнчі-
лор сжнт акоперїте нѣмаї де пасерї апатїче
(де апѣ), есѣ чете де вѣлпї ла прадъл. Дн-
наїнте де а днчепе лѣкрѣл лор, факѣ днтре е-
ле о лѣнгъ дн шагъл, сїре а черка пѣтереа фї-
ешкѣріа. Дѣлъ че еле с'аѣ днкредїнцат деспре
ачеаста, апої се дннаїнтеазъл пѣнѣ ла марцінеа

зней прапастїї ші апѣкжндѣсе зна пе алта де
коадъл, се ковоарѣ днтѣнѣ чеа маї слабъл, ші чеа
маї таре рѣмжїнд дн капет цїне тот шїрѣл, пѣ-
нѣ кжнд чеа де десѣнт аѣ апѣкат прада. Дѣ-
пѣ ачеа се дѣ зн семн, дн зрма кѣрѣа вѣл-
пеа чеа де деасѣпра, траде пе челелалте дїн
тоате пѣтерїле сале. Днтрѣ ачест кїп еле се
сѣе депо о стжнкъл пе алта, пѣнѣ че аѣ адѣ-
нат о прадъл дндестѣлатъ.

Гр. Пл.

М Е Щ Е Ш Ѣ Г Ѣ Л Д Е А С Ѣ Ф Е Р І .

Мїжлоачеле челе маї вѣне де асѣферї тоате не-
норочїріле вїедеї сжнт: а се депрїнде тїмпѣрїѣ
къл пѣцін, ші а се днделетнїчі тот деазна къл
гжндѣріле деспре нестаторнїчіа тѣтѣрор лѣкрѣ-
рілор пълмїнтешї. Днтре тоате, боала есте чеа маї
маре, пѣтїміре маї къл сеамъл кжнд есте о зрмареа
нѣвѣнїлор ноастре, кѣчі атѣнчі о днсоцескѣ ші
мѣстрѣріле кѣдетѣлэї нострѣ. Къл тоате аче-
сте днцелептѣл шїе а се мжнгѣа, ел чїнсте-

ще мжна чеа нѣвѣзѣтъл, каре дл педепсече, ші
пачеа нѣї пѣрѣсече ініма.

Вїаца ноастрѣ нѣ цїне мѣлт, норочїції дїн ве-
кѣріле де маї наїнте с'аѣ трекѣт, ші че лїаѣ маї
рѣмас дїн мѣрїмеа лор чеа маї дїнаїнте, ші дїн
авѣціїле че аѣ авѣт?

Ненорочїріле сжнт зн вїне, прїн каре омѣл
рѣпїт де селѣатїка са патїмѣ депрїнде а се къл-
ноаще, ші сїмцече слѣбѣчїнеа са чеа омїнеа-

скъ; ші, дакъ шіе а змлі ініма са съв жэгъл | сте пердѣт ші грешалеле сале челе трекзте
ненорочіреї; апої тімпѣл дѣрерілор сале нѣ е- | се ҃артъ.
Гр. Пл.

К Л А С Е Л Е Д Р Е Г Ъ Т О Р І Л О Р Х І Н Е З Ї .

Тої дрегъторїї амперъціей хінезе, че фїгуреа-
зъ дн ліста рангѣрілор, се днсьмнеазъ кѣ зн
нѣме общеск Кѣан. Ён дрегътор цївїл се нѣме-
ще Вен-Кѣан (дрегътор літерар); ҃ар дрегъ-
торъл мїлітар Вѣ-Кѣан (вѣтеаз). Дн веакъл
ал трїспрезечеле днкоаче, тої дрегъторїї хінезї
сѣнт амперъціей дн 9 класе, ші ачесте дн доѣ
секції. Дрегъторїї класълѣї днтѣї ші челѣї маї
дналт, поартъ не кѣчълъ, кжд есте вре о па-
радъ, о піатръ преціоасъ рошіе, ҃ар дн зілеле де
ржд зн мърѣан. Днтѣя секціе ал ачестѣї
клас алкѣтѣеск мїністрїї статълѣї, ҃ар а доза
презїденції челор маї дналте колегїї ші цензо-
рїї сеаѣ інквізіторїї чїї марї, карїї цїн контрол
асѣпра статълѣї ші амператълѣї.

Семнъл чел обчїнїт а дрегъторїлор де класъл
ал доїле есте зн мърѣан кѣ флорї. Днтѣя
секціе: генерал гѣвернаторїї, сеаѣ віце-країї тѣ-
тѣрор провінцілор ші віце-презїденції челор маї
дналте колегїї. А доза секціе: асесорїї де стат
таїнічї, віце-гѣвернаторїї ші дїректорїї вірѣрілор
фїешкѣріа провінції. Класъл ал трїїле се део-

севеще прїн зн вѣмъ де піатръ албастръ ла кѣ-
чълъ. Днтѣя секціе: чїаланці асесорї де стат
ші днтѣї мѣдѣларї деосѣвітелор колегїї дналте
шіа алтор інстїтѣтѣрї амперътешї. А доза сек-
ціе: дїректорїї окнелор ш. а. Класъл ал патръл
се деосевеще прїн о піатръ сеаѣ стекълъ рѣтѣн-
дъ алѣстрїе. Ла ачест клас се нѣмъръ: асесор
де колегїе, шѣфїї політїїлор де рангъл днтѣї, ш.
а. Класъл ал чїнчеле поартъ зн вѣмъ де крі-
стал не кѣчълъ, шїкѣпрїнде: шѣфїї політїїлор де
рангъл ал доїле; дофторїї кѣрѣей амперътешї ші
астрономїї &. Класъл ал шеселе кѣ вѣмъ алѣ
де стекълъ: секретарїї дрегъторїїлор маї дналте,
адѣнкції шѣфїлор політїїлор де рангъл ал доїле,
&. — Класъл ал шептеле кѣ вѣмъ де аѣр кѣ
флорї. Дрегъторїї: шѣфїї політїїлор де рангъл ал
трїїле &. Класъл а опѣле кѣ вѣмъ сїмплѣ де
аѣр: адѣнкції шѣфїлор політїїлор де рангъл ал
трїїле, ал доїле секретарї а деосевїтелор ко-
легїї, &. — Класъл ал нѣзле, де асемїне кѣ
вѣмъ сїмплѣ де аѣр: ворнічей сателор, ісправнічї-
де темніче &. —

С Т Е М А М О Л Д О В Е Ї

Днѣкъ дн тімпѣріле челе маї векї, атѣт цѣріле
кѣт ші фамїліїле авѣ алор стеме. Дн картеа а
патра а Бївлїї ла нѣмърарѣа Іераслїтенїлор
фїешкарїле се ашазъ дѣнѣ неамъл каса ші
фамїліа са. Елінії ші Романїї пѣрта не алор скѣ-
тѣрї ші павезе фелїзрїте фїгѣрї. Веотїа дн
Гречїа авѣ зн кап де тѣзр, ҃ар Рома съв Імпе-
ріе пѣрта де семн зн вѣлтѣр. Дар стема аѣ

днчепѣт маї регѣлат асе днтреѣзїнца дн векъл
ал ХІ, кжд ера епоха кавалерїлор ші а тѣрні-
рілор (пїокѣрї млітаре), че се фѣчѣпарте спре гїм-
насіре, парте спре амѣцѣошарѣабравѣреї ші амо-
рѣлѣї пентрѣ даме. Фелѣрїмеа стемелор аѣ про-
дѣс о шїїнѣ нѣїнтъ Хералдікъ (Бласон) че кѣ
амѣнѣнтѣл стаорнічеще форма ші колореле стемеї
асѣпра кѣріа фамїліїле векї разѣмъ а лор мѣндрїе.

Стема де астіз а цѣреї се алкѣтѣше дін доѣ пѣрці. 1-ѣ асеа пропріе а Молдовеї шї а 2-ле а дінастіеї домнітоаре.

Ан стема Молдовеї фігѣреазѣ капѣл де Таѣр сеаѣ Зїмѣрѣл. Ърікѣл ачестѣї семн есте нетѣгѣдѣїт Роман, кѣї афарѣкѣ Таѣрѣл ера днтре семнеле мїлітаре, дар анкѣ зна дін четѣціле де кѣпїтене а Дачїеї трансалпіне (Гертїна) пѣрта нѣме Сарут бовїс (кап де боѣ) шї ачааста, прекѣм се веде, де ла о стемѣ че ва фі фост сѣнатѣ не поарта четѣцеї. Таѣрѣл есте сімволѣл агрікѣлтѣреї, а пѣтереї шї а кѣмпенїреї, центрѣ каре

Романїї і дѣдѣсе дївіса: tarde sed tute: (не днчет дар сігѣр). Афарѣ де пѣтернїка шї іроїка провінціе а Еленїлор нѣмїтѣ Веотїа (прекѣм с'аѣ зіс маї сѣс), дн тімнѣл де астізі капѣл де Таѣр есте стема кантонѣл Ърі дн Свїцера, а Меклемѣргѣлѣ дн Германїа, шї а мѣлтор фамїлії стрѣлѣчїте. Стеза сексагонѣ (шесѣнгїкѣ) афлѣтоаре днтре коарнеле Таѣрѣлѣ, мїнѣше лѣчеафѣрѣл лѣмїнѣторї а Молдовеї. Делфїнії, не карїї се разѣмѣ скѣтѣл стемеї, с'аѣ адаос не кннд Молдовенїї шї маї алес Берладенїї пѣтречѣ ресѣоїнд шї негѣціторїнд не мареа Неагрѣ, каре есте де делфїнії днпопоратѣ.

Стема фамїліеї Стѣрза, че есте дінастіа домнітоаре, шї каре кѣпрїнде цѣмѣтатеа скѣтѣлѣї, с'аѣ адаос ла днтронареа Преднѣлцатѣлѣї Домн Міхаїл Гр. Стѣрза ВВ. еа аре дн кѣмп алѣастрѣн леѣ де аѣр дн пїчоаре, цїїнд дн гїаре о спаѣдѣ кѣрам де дафїн кѣнѣратѣ, шї авннд цос дївіза: utroque clarescere pulchrum: фрѣмос е а стрѣлѣчї дн дмѣс „(адекѣ дн ресѣої, спаѣда, шї дн днѣлѣпѣчене, кѣнѣзна).“ Днѣлѣт дін челе зісе, стема Молдовеї, че фігѣреазѣ сімволѣл фїнѣдеї сале фїзіче шї морале аратѣ: агрікѣлтѣра, воїнічіа днѣлѣпѣченеа шї комерѣцѣл, каре несмїнтїт сннт елементе де ферїчіре шї де лаѣзда знїї попор.

ЧЕТІРЕА ДН АНГЛІА.

Четїреа ѣрмеазѣ дн Англіа дн чел маї маре град; паїрѣл, мергннд ла камера де сѣс, о копїлѣ тѣнѣрѣ фѣкннд о презмѣларе прїн паркѣрї (грѣдїнї) саѣ мергннд дн тѣрг спре а кѣмпѣра чева, четѣше не дрѣм газета саѣ о алѣтѣ карте; мергннд

чінева дн поѣцѣ четѣше, де змѣлѣ не цос саѣ каларе де асемїнеа четѣше, дн адѣнареа даме-лор сѣ четѣше, прекѣм шї ла дешѣптаре шї ла кѣлкаре. Акѣм аѣ днчепѣт а сѣ ашеза пѣнѣ шї пїн трѣсѣрї бїблїотїче мїчі. Н. Гр.

І Н С Т І Т У Т Ъ Л А Б І Н Е І.

I K O A H A L Ț M E I.

F O A E

C E N T R Ț

Ț H D E L E T H I Ț I R E A M O L D O - R O M Ț H I L O R.

№ 13.

B E R I I I.

1841.

D I O G E N E S

Девѣта авреѣ, чѣстѣ,
трѣта дѣн половѣ!

Фѣръ патріѣ шѣ мѣдоѣ,
рѣтѣта дѣн док дѣ док,

Діогенес, нѣскѣт ла Сѣнопе дѣнал IV ^{лѣ} вѣк
дѣнаѣтеа дѣѣ Хс. ера чѣл маѣфаѣмос дѣн фѣлософѣ
Кѣнѣчѣ (*). Вѣнѣнд ла Атѣка се фѣкъ схолерѣѣ а

(*) Тагмѣ де фѣлософѣ дѣн прѣн вѣрѣ дѣшѣа шѣ ера нѣрѣшѣнаѣ
прѣнѣм сѣнт ѣдѣнѣ. PERIODICE

BIBLIOTHECA NATIONALA
ROMANIA

дѣѣ Антѣстенес, ѣа шѣ ачѣста дѣспреѣѣа тоатѣ
шѣѣнѣцѣлѣ фѣлософѣчѣ шѣ крѣтѣка дѣморалѣзаѣѣа е-
похѣѣ салѣ, прѣ карѣ черка прѣн ѣронѣе се о дѣ-
дрѣнтѣ. Прѣнѣпѣѣа дѣѣ ера кѣ дѣнѣѣлѣптѣл, спрѣ
а фѣ фѣрѣѣѣт, трѣвѣѣ сѣ се фѣкъ нѣатѣрнат дѣ

соартъ ші де оамені, дрснткаре а нъ дорі аве-
реа, шіинцелє ші рангъріле прскъм нїчі плъчері-
ле віецеї. Пентръ а фі дрепт шідъ конче-
тъцънілор, саў сьпъс черкърілор ші ліпселор
челор маї греле. Адесеорї се лъпта къ фоамеа
ші днфржна пофта дн міжлокъл челор маї
марї оспъцърї. Дн Атєна аў днтрат зіза дескълц
фъръ манта къ о барь лънгъ авънд престе з-
мър десачї ші дн мьнъ зн вастон. Ноаптеа
дормеа дн о вѣте, прекъм плоаа, фрігъл шівън-
тъл, деасемєне къ рьдаре сьфєрєа окърїле оа-
менілор, днсаш къпа са де лємн аў арънкато
де ла сїне ка нетрєвѣтоаре, вьзїнд къ зн тж-
нър бєа ана дїн палма мжнєї сале. Попоръл ші
ачїї кьлтївїцї аскълта къ плъчєре зісєлє сале
чєлє дмпънгътоаре. Александръ чєл марє
Македонъл, сосїнд ла Корїнт, аў дорїт се вазъ не
Дїогєнес, дрепт ачєа саў дєс ла локъл зндє пє
цнмътатє зькжнд дн вѣтє сє днкълзєа ла разї-
лє соарєлѣї. Міржндзєс де ачєл ом, карїлє сь
пърєа къ нъ бьгасамъ де дмпъратєл чєлпътер-
нїк, аў днтрат къ джнєсъл дн ворь, ші єтжнд

дннїнтєа лѣї нѣї аїс ка сьї чєє врє зн хар;
„ нъчєр алта, їзїсє фїлософъл, дє кьт сь нємї
єї ачєа чє нѣмѣї поїда, адєкъ сь тє даї дн ла-
„ тьрї дє ла соарє. “ Міржндзєс дє ачєастъ дова-
дъ дє мърдїнїрє, аў зіс Македонъл „ дє нъ є-
„ рам Александръ апої аш фї дорїт а фї Дєо-
„ гєнєс. “

Одатъ аў мєрє зіза марє дн пїацъ къ фа-
нар, зікжнд къ кѣтъ прє ом, адєкъ аша фєлѣ
прєкъм сь кѣвїнє сь фїс.

Днтрєвжндзєс карє єстє фїара чєа маї прї-
мєждїоасъ, аў рьспънс: днтрє чєлє сьлѣвѣчє
єстє клєвїтїторъл, днтрє чєлє дѣмєснїчє: лїнгѣ-
шїторъл. „! Ел аў мєрїт фоартє вьтржн ла а-
нъл 324 дннїнтєа лѣї Хє. Апропїїндзєс моар-
тєа, саў кѣлкат лънгъ дрѣм, ші зікжндзї оарє-
чїнє къ дъпъ моартє їл вор мжнка кжнїї, аў рь-
спънс: къ сїрє апърарє вїнє ва фї сь пѣє зн
вастон прє лънгъ джнєсъл.

Ікоана днфъцшазъ зн вєрєлїєв антїк (сь-
пътєрь дн мѣрмєрь нє цнмътатє рьдїкатъ), зндє
сє вєдє днтълнїрєа лѣї Александръ къ Дїогєнєс

І Н С Т І Н К Т Ъ Л (*) Р Ж Н Д Ж Н Е Л Е Д О Р.

О довадъ вєрднїкъ дє мїрарє пєнтръ їнстїнк-
тъл ачєстор пасєрї мїчї дъ зрмътоарєа днтжм-
пларє: о пьрєкє дє ржнджнєлє фъкъсє кѣївъл
лор сьѣ болта знжї кьпторїѣ дє вар ла партєа
чєа маї дє дїнафѣрь, зндє сє дмпрєжна трєї
хорнърї. Дн врємє кжнд єлє фъчєа кѣївъл,
кълдъра єра дн кьпторїѣ аша дє марє, днжнт
цїїндзєс мжнѣ нѣмѣї пѣцїнъ врємє, сє сїмцєа
дърєрє. Днсъ кѣївъл єра дн ачєст лок маї дє
тот гата, кжнд апої прїн кълдъръ зєкжндзєс
с'аў стрїкат ші аў кьзът цос. Дєчї єлє ш'аў фє-
кьт зн алдоїлє, ші маї тьрзїѣ зн ал трєїлє кѣїв
тот дн ачєлаш лок, днсъ ші ачєстє аў авѣт тот
ачєлаш соартъ. Апої ш'аў фъкьт зн ал патрѣлє,

карєлє с'аў пьстрѣт днтрєг, дї ші кълдъра кьп-
торїѣлѣї нїчї дєкъм нъ єра маї пѣцїнъ ші дн
ачєстѣ ржнджнєлєлє аў клочїт ші аў скос пѣї.
Дн анъл зрмъторїѣ с'аў днчєпът тот дн ачє-
лашї лок зн кѣїв, ші с'аў їспрѣвїт, карєлє, ла
тот ачєлашї кълдъръ а кьпторїѣлѣї, аў сьфєрїт
фокъл, ші ржнджнєлєлє аў клочїт ші аў скос
пѣї. Дн ал патрѣлє ан н'аў вєнїт ржнджнєлєлє,
ші варарїѣл прївєа ачєастѣ ка зн сьмн рьѣ цєн-
тръ кьпторїѣл сьѣ. Фъръ дндоналъ къ єлє мѣ-
рїсє. Чєтїнд ачєастъ дмпъртъшїрє, дєспръ а кь-
рїѣ адєвър нъ поатє фї нїчї о дндоналъ, фїїнд
довєдїтъ къ чєлє маї адєвърѣтє мьртърїї, апої
трєвѣє сь гжндїм зрмътоарєлє: 1) Ржнджнє-

(*) Інстїнкт. Пътерє фїрєаскъ, карє повъцъсѣє по анїмѣлє (Анїмѣлѣ) дн а лор фѣлѣтє.

деле тревѣна съ фї дескоперїт шї днтревінцат
ѣн фелѣ де лѣт сеаѣ пѣмѣнт, каре сѣфер ефер-
бїнцала; 2) кѣ непѣтїнцѣ есте ка нѣмаї ін-
стїнкѣл съ ле фї повѣцїт ла ачеаста; 3) кѣнд
еле дн анѣл ал доїле шї ал трїїле с'аѣ днторе
ла кѣпторїѣ, аѣ тревѣїт съ'шї адѣкѣ амїнте, нѣ

нѣмаї кѣ пѣмѣнтѣл, каре еле обїчнїт жл дн-
тревѣнцазѣ ла фачереа кѣївѣрілор лор, нѣ сѣ-
фере фервїнцала, дарѣ кѣнѣ шї де пѣмѣнтѣл
сеаѣ лѣтѣл, каре ар фї фаворїторїѣ ла а лор зї-
дїре, спре ал пѣтеа днтревѣнца токмаї ла ачест
лок деосевїт.

Гр. С.

НОЖРАМДЕІНДѢСТРІЕЛАПАРІС.

Ла Парїс саѣ днфїнцат ѣн рам ноѣ де індѣ-
стріе. Пѣртѣторїї де газете обїчнѣск а арѣнка
жѣрналѣріле не ла палатѣріле челе марї, парте
пентрѣ а кѣшїга тїмп, нар парте спре а крѣца о-
стенеала портарїлѣї, де а нѣ се скѣла аша де
дїмїнеацѣ шї а прїмї жѣрналѣріле. Де кѣтѣва
тїмп аѣ днчепѣт аї ѣрмѣрі не ѣскѣнс оаре ка-
рїї кавалерї де індѣстріе (фѣрї), дшї днсѣмнеазѣ

каселе ѣндеїї аѣ днтрат, сѣнѣ клопоцелѣл, шї
дндатѣ че лї се дескїде, апѣкѣ жѣрналѣріле шї
фѣр. Дѣнѣ че аѣ фѣкѣт дн ачест кїп о прадѣ
днсѣмнатѣ, апої кѣзѣт не кѣмпѣрѣторїї де жѣр-
налѣрі ла делїжанце (трѣсѣрї пѣвлїче) сеаѣ а-
нѣре, шї кѣпѣтѣ кѣ ачест прїлеж дндестѣї банї
спре а пѣтеа петрече бїне песте зї.

Гр. Пл.

АЛБІНА.

Албіна стрѣнтѣтоаре де мїере, Aris melifica,
трѣще дн соїетате кѣ мѣлте де фелѣлїеї, ал-
ѣтѣїнд ѣн роѣ. Ачестааре а са маткѣ, сеаѣ дн-
пѣрѣтеасѣ, о мѣлѣїме де албіне лѣкрѣтоаре шї пе
лѣнтѣ ачесте ѣн нѣмѣр днсѣмнѣторїѣ де трѣн-
торї сеаѣ албіне де партеа бѣрѣтеаскѣ. Роѣл
трѣще дн о лѣкѣїнцѣ нѣмїтѣ стѣп.

Матка а) есте де доѣ орї маї маре шї маї
лѣнтѣ декѣт албіна лѣкрѣтоаре б) шї маї лѣн-
тѣ до кѣт трѣнторѣл с), де шї нѣ атѣтдегрѣа-
сѣ; де асемїне аре шї арїпї маїскѣрте, нартрѣн-
торїї сѣнт маї марї декѣт албінеде лѣкрѣтоа-
ре. Лѣкрѣл матчѣї есте а скоате оаѣ, пентрѣ
каре сѣѣршїт еа аре ѣн гїмп пентрѣ оаѣ.

Албінеде де партеа бѣрѣтеаскѣ, адекѣ трѣн-
торїї, се деосевеск прїн канѣл лор чел маре шї
рѣтѣнд, окї марї, бот скѣрт, трѣп пѣрос шї арїпї
маї скѣрте. Дїн прїчина кѣ арїпїле сѣнт скѣр-

те, її rareорї своарѣ шї лѣкрѣл лор есте маї
алес а се днсоцї кѣ матка. Дѣнѣ че аѣ сѣвѣр-
шїт ачеста, апої днѣкрѣнд мор, сеаѣ се ѣчїд
де албіне шї се скот афарѣ дїн стѣп. Албінеде
лѣкрѣтоаре се деосевеск прїн ачеа, кѣ сѣнт
маї мїчї декѣт трѣнторїї шї аѣ арїпї маї мїчї
шї маї скѣрте. Ла пїчоареле де денаної аѣ
о гропїцѣ дн каре адѣнѣ пѣлѣереа флорїлор. Нѣ-
маї еле сѣвѣршеск тоате лѣкрѣріле, адѣнѣ мїе-
ре шї чеарѣ, фак фатѣрї, кѣрѣцѣ стѣпѣл,
пѣзеск, ш. а. Тоате албінеде стѣпѣлѣї ара-
тѣ матчѣї маре нѣрїе шї респект. Еа пѣне дн
фїескаре бортїчїкѣ де фатѣр кѣте ѣн оѣ, лїпїн-
дѣл кѣ о матерїе клѣїоасѣ, шї деосевїнд фѣарте
бїне кїлїзїїле дѣнѣ фелѣл албінедор. Еа пѣне
не зї пѣнѣла 200 де оѣшї шї дн кѣрѣлѣнѣї верї
пѣн ла патрѣзѣчї де мїї. Дѣнѣ доѣ сеаѣ трїї
зїле се фак дїн ачесте оѣшї пѣнѣшї, каре се хрѣ-

неск де кѣтръ албіне ле лѣкрѣтоаре. Дѣпъ шен-
те сеаѣ опт зѣле, мѣрѣндѣсе пѣпѣшеле, се ако-
пѣр вѣлѣцѣ ле де кѣтръ албіне ле лѣкрѣтоаре кѣ
о пѣтрѣ де чеарѣ, нар дѣпъ патрѣспрезече зѣ-
ле, розѣнд мѣчеле фѣйне ачеастѣ акоперѣтѣрѣ, се
албіне.

Кѣнд пѣпѣшеле дѣчеп а се мѣшка атѣнче
матка пѣрѣсече щѣбенѣл, скоцѣнд кѣ сѣне а-
фарѣ зѣн роѣ. Дѣпъ ачеа се матчеле че-
ле тѣнере, шѣ ачеа, каре есѣ маѣ дѣнтѣ, чеар-
кѣ а зѣчѣде не челеланте, дѣнсѣ албіне-
ле лѣкрѣтоаре о дѣмпѣдекрѣ а фаче ачеаста,

дѣн каре се прѣчѣнѣще ешѣреа еѣ афарѣ кѣ зѣн
роѣ, зѣрмѣнд ачеаста де трѣ сеаѣ патрѣ орѣпрѣ-
мѣвара.

Ікоана де астѣзѣ дѣмфѣдошазѣ гѣмпѣл албінеѣ дѣ
мѣрѣме спорѣтѣ. Ел се алкѣтѣще дѣн о цевѣе фѣ-
нѣ кѣ мѣлте дѣнкрестѣтѣрѣ де амѣндозѣ пѣрѣцѣле,
каре се ачѣлѣ дѣн о теакѣ; ачеаста дѣн зѣрмѣ, ка-
шѣ цевѣа, се десѣаче деалѣнгѣл, дѣнкѣт атѣнче
цевѣа се алкѣтѣще дѣн дозѣ сѣпѣдѣ дѣнкреста-
те нѣмаѣ ла о парте, не каре албіна ле скоате
дѣн теакѣ нѣмаѣ атѣнче кѣнд веде прѣмеждѣса
сеаѣ кѣнд се асѣпрѣще, шѣ фѣйнд зѣдате кѣ о

матерѣе нѣте, апоѣ прѣчѣнѣск марѣ дѣрерѣ. Пар-
теа дѣн мѣжлок а фѣгѣреѣ d есте гѣмпѣл, нар че-
леланте пѣрѣцѣ де а лѣтѣре сѣнт цѣмѣтѣцѣле де

теакѣ; де десѣнт се веде бешѣка дѣн каре ал-
біна пѣстрѣазѣ матерѣа чеа нѣте.

С. С. Б.

ЕКАТЕРИНА II. ДМПЪРЪТЕАСА РОСИЕІ.

Ачеастѣ дѣмпѣрѣтеасѣ, че се поате нѣмѣ а до-
за зѣрѣтоаре а Імперѣеѣ Росѣене, саѣ нѣскѣт ла
Стетѣн дѣн Померанѣа, (о провѣнѣе а Германѣеѣ
де норд) ла 25. Април 1729. Пѣрѣнтеле еѣ Хрѣ-
стіан Аѣгѣст, прѣнѣцѣ де Алхалт-Церѣст ера Ге-

нерал фѣлдмаршал а Прѣсѣеѣ шѣ гѣвернатор Про-
вѣнѣеѣ. Фѣйка са се нѣмеа маѣнаѣнте Соѣѣа Аѣ-
гѣста. Дѣпре пропѣзнѣреа краѣлѣѣ Фрѣдрѣк II,
дѣмпѣрѣтеаса Елѣсавѣтатаѣ алѣсо де соѣѣе а не-
потѣлѣѣ еѣ Петрѣ III кареле се менѣсе де клѣ-

рономъл коронеі. Тінера принцесъ саў адъс де а еі майкъ дн Россіа, энде пріімнд релігіа Ортодоксъ саў нѣміт Екатеріна Алексіевна.

Ла 15 Септемврие 1745 саў сербат а еі кѣнзіе кѣ маріле дѣка Петрѣ. Ла 1761 мѣрнд Елісавета, Петрѣ саў днѣлпат пе трон. Дар прекѣм а дѣі кѣсѣторіе деасемене домніа нѣіаў фост норочітъ. Репоснд ла 1762. Екатеріна дѣпре дорінца Росіеі днтрѣі саў днѣлпат пе трон. Еа авѣ пентрѣ релігіе маре респект, ші саў днкоронат ла Москва кѣ маре стрѣлѣчіре.

Де атѣнче аў днчепѣт сѣ дѣсѣлеаскѣ ачеа

маі маре енергіе ші днѣлѣпчѣне дн адміністрація дн лѣнтрѣ ші дн політіа днафарѣ. Еа саў сіргѣіт а днтродѣче дн царѣ індѣстріа, а днѣзнѣтъці агрікѣлѣтѣра, а днтінде комерцѣл ші а ѣрзі о флотѣ. Ын ан дѣпѣ а еі днтро-наре Кѣрландезіі аў алѣнгат пе а лор домніторѣ,

ші дѣпѣ моартеа дѣі Аўгѣст III, краѣлѣі Поло-ній, прін днріѣріреа Екатерінеі саў фѣкѣт краѣ Станіслав Поніатовскі спре а кѣрѣіа анѣраре наў трімес о оасте.

Ачеастѣ днріѣріре ші мѣріре аў аѣѣпат жа-лѣсіа (завістіа) статѣрілор Еѣропеі ші маі алес а Франціеі каре аў аѣѣпат пе Тѣрчіа де а анѣ-ра дрітѣл Полоніеі днтрѣ алеѣереа краѣлѣі. Еа аў черѣт ка Росіа сѣшї трагѣ оастеа дн Полоніа каре неѣрмѣндѣсе Сѣлтанѣл Мѣстафа ал III аў декларат Росіеі ресѣоѣ ші пе амбасадорѣ еі Овресков л'аў днкіс дн челе шепте тѣр-нѣрі.

Аша дар ресѣоѣл аў днчепѣт ла 1768. Дѣ-пѣ Голѣціа, че аў кѣпріне Бендерѣл ші Ешїі, аў ѣрмат дн командѣ Рѣміанцов. Нѣ департе де локѣл энде Петрѣ I фѣсесе невоіт а днкѣе кѣ Тѣрчі о паче нефолосітоаре, Рѣмінцов аў дмпѣкат ѣмѣра ачестѣі маре дмпѣрат, вірѣнд дн 8 Іѣлі 1770, кѣ 17.000 Росіені 150.000 Тѣрчі ші 100.000 Татарі. Тотодатѣ Екатеріна аў трімес дн мареа Балтікѣ сѣѣ команда дѣі Орлов о флотѣ пѣтернікѣ дн мареа Архіѣелагѣ-лѣі. Флота тѣрчіаскѣ довіндѣсѣ ла Чішмѣ аў арс дн нѣмѣр де 16 вассе де лініе.

Пе кѣнд ачест тріѣмв рѣсѣна дн Еѣропа, мо-ліпсіреа чѣмѣі аў стрѣѣѣтѣт пѣнѣ ла Москва, еар ѣн казак нѣміт Пѣгачев, саў декларат кѣ ар фі Петрѣ ал III, ші прін ачеаста адѣсѣсе маре днѣлѣчіре днтрѣ попор, каре адѣнѣндѣсе дн чете де ревелі прѣда ші востѣсе політііле, пѣнѣ кѣнд днвінс де оастеа трімеасѣ асѣпра-лѣі, аў періт кѣ моарте де хѣд.

Днтрѣ ачеаста Тѣрчіа аў пропѣс паче. Тракта-ція аў днчепѣт ла Фокшені ші ла Бѣкѣрѣшї днтрѣ Рѣміанцов ші Маріле вѣзір, ачѣшї доі марі дѣшмані шедеа пачнічі ла маса днпломатікѣ. Дар претенцііле дн ѣмѣе пѣрці аў адѣс дн 10 Март 1772 рѣмпереа трактаціі лор, амѣндоі шефї де-спѣрціндѣсе саў днѣлнїт днармаці пе малѣл Дѣнѣреі. Дѣпѣ сістема романѣлѣі Фавіѣс ма-

А В Ж Ц І Е Л Е Ш І К Е Л Т Ж Е Л І Л Е Р О М А Н І Л О Р .

Красъс-авеа 16 міліоане авере дн ванігата, ші днкъ пе атѣта дн арцінтърїї, акаретърї ші ровї. Ел зічаа: „чїне нѣї дн старе а дндестъ-ла о арміе, сеаѣ чел пѣціи ѣн легїон, ачела нѣ се поате нѣмі днавѣціт“.

Авѣціле лѣї Сенека се сѣеа пѣн ла 25, нар алѣї Аѣгѣр Лентѣл ла 35 міліоане. Тїверїѣс аѣ лѣсат дѣпъ моарте 227 міліоане, ші Калїгѣла аѣ кїелтѣїт ачеастъ сомъ днтр'ѣн ан. Даторїї-ле лѣї Мілон саѣ сѣїт дн маї пѣцін де ѣн ан ла 42,750.000 лѣї. Цезар дннаїнте де а днтра дн слѣжѣѣ, ера датор кѣ 28 міліоане лѣї Прїетешѣгѣл лѣї Кѣріон лаѣ костїсіт 5,040,000 ші а лѣї Лѣціѣс Паѣлѣс 3,200.000 лѣї. По-воара даторїїлор лѣї Антонїѣс се сѣїсе пѣн ла мїжлокѣл лѣї Мартїе, ѣжнд саѣ ѣчіс Цезар, ла

3,440.000 лѣї пе каре дн Април наѣ пѣтїт. Пе лѣжнѣ ачеастъ сомъ аѣ маїкелтѣїтел 63,000.000 днн вїстерїа статѣлѣї. Апіціѣс прїн рѣсіпа са аѣ кїелтѣїт 5,040.000, ші вѣзжнд кѣ дѣпъ пла-та даторїїлор сале дї рѣмжн нѣмаї 840.000 лѣї, апої саѣ ѣчіс сїнгѣр. Іѣліѣс Цезар аѣ дѣрѣїт Сервіліеї, маїчеї лѣї Брѣтѣс, ѣн мѣргѣрітар дн прец де 500.000 лѣї. Мѣргѣрітарнѣл чел вестїт, пе каре Клеопатра, десѣѣжндѣл дн оцѣт, лаѣ днгїціт ла о серѣаре, че дѣдѣсѣ дн чїнстеа лѣї Антонїе, се прецѣеа де 480.000 лѣї. Се шїе кѣ фїешкаре прїжнз, че да Лѣкѣл дн сала лѣї Аполо, костїсеа 235.000 лѣї. Еліогаѣал аѣ кел-тѣїт кѣомасѣ 1,920.000 ші Калїгѣла 9,000,000 лѣї. Че сѣжнт келтѣелїе днн тїмпѣріле ноастрѣ дн асѣмѣнаре кѣ рѣсінеде Романїлор?

Г Ж С Т Д Е О С Е Б І Т .

Кѣ кѣцїѣа анї маї наїнте аѣ мѣрїт ла Лондра ѣн тѣжнѣр фѣрѣмос ші фоарте днавѣціт, кареле се кѣпрїнсесе де чеа маї апрїнсѣ патїмъ дн фа-ворѣл ѣнеї даме де чеа маї ѣрѣтѣ ші маї дн-грѣзїтоаре фїгѣрѣ. Де кѣте орї о днтѣлнеа, прї-

вїреа еї дн десѣѣта пре мѣлт, де ші се фереа кѣ днгрїжерѣ а се апронїс сеаѣ аворѣї кѣ джн-са. Прїн а са діатѣ наѣ лѣсат еї о авере де доѣѣ міліоане фѣнцї стерлїнге 80,000.000 лѣї). А. М.

Е В Ц І Д І Н А ! (С А М Ж Р Ж Л) Ш І Е Р М Е Д І Н Ж Л (К А К О М Ж Л) .

Самѣрѣл, росїенѣше С о в о л , сар наѣтѣше Кїс, о фїарѣ а Сїверїеї шї а Хїнеї нордіче, ел есте днн соїѣл діхорїлор, віоїѣ, се кацѣрѣ пе ко-пачї шї ка веверїца салтѣ де пе ѣнѣл пе алтѣл, лѣкѣше дн копачї гѣѣношї, аре ѣн кѣїѣ фоар-те кѣрат, ѣмѣлѣ нѣмаї ноаптеа, шї сѣ поате дѣ-меснїчі, нѣтрѣцѣл сеѣ тоамна сѣжнт помѣшоаре, оарѣкаре шї семїнѣе, пасерї, варапрїнде какомѣрї. Блана лѣї есте днн кїс мохорїтѣ, сар партеа сѣѣ-

грѣмаз ченѣшїе. Кѣкѣжт трѣсѣк Самѣрїї маї спре рѣсѣрїт, кѣ атѣт маї фѣрѣмоасѣ есте пелеа лор, чїї маї преціошї сѣжнт де пе малѣл рїѣлѣї Лена дн провинцїа Іакѣцк. Самѣрїї се прїнд днн лѣна Носмѣрї пѣнѣ Феврѣарї дн лацѣрї, сеаѣ се омор кѣ сеѣеці тѣмпе, спре анѣ вортелї пе-леа лор. Неадеѣѣратѣ есте аѣзіреа кѣмкѣ осѣжн-діцїї дн Сїверїа ар фї дндаторїцї а прїнде Самѣ-рїї. Ачаста се фѣче де дн адїншї вѣжнѣторї

сеау де Тътарі каріі прін пелчеле де Самері
плътеск Гъбернълѣі вѣръл лор. Аколо не лок
цѣне о вѣнъ шѣлче 5 — 10 рѣбле. Се гъсеск
знеорі кастаніе кѣ лѣстрѣ де азр ші негре кѣ
лѣстрѣ де арцінт. Самеріі алѣі сѣнт фоарте

рарі ші скѣмпі. О днтреагъ мѣсадъ де Самері
негрѣ, кѣ лѣстрѣ арцінтѣі, костісече пѣн ла
10,000 рѣбле. Дн Росіа кѣноск местешѣгъл
а вѣпсі Самерѣл сеау ал негрі прін фѣмігаре,
днсѣ атѣнче зшор се пот кѣноаше дн лѣпса

лѣстрѣлѣі, Самеріі негріі прін фѣмігаре се кѣ-
носк кѣ періі лор сѣ днкърлігъ, кѣнд ачѣі фѣ-
реші се дау дн тоате пѣрціле дѣпъ нетезіреа
мѣнеі. Хінезіі ау местешѣгъл а вѣпсі Самеріі
дн кѣп кѣ нѣ се пот кѣноаше дн чѣі адевѣраці.

Какомѣл, (Ермеліна) есте де мѣрїмеа веве-
ріцеі: ел трѣще маі кѣ самъ дн Сїверіа ші Ка-

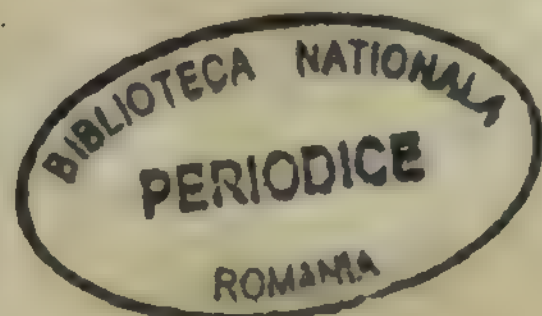
нада дн Амерїка. Пелчіка са есте прецѣноасѣ
пентрѣ делїкатеца ші колорѣл. Ачест кодор ба-
те дн гѣлыіу сау ролїу, карна есте алѣ ка нѣн-
соареа, ші атѣнчеі пелчіка маі фѣрмоасѣ. Пре-
лѣкратѣ се поартѣ ла мантиі де Прїнципї, де Е-
пїскопї ші де даме. Петерсѣрѣл ші Арханге-
лѣл не дндестѣлеазѣ кѣ ачесте пелчеле.

ЧЕЛ МАЙ ЖРІЕШЪ КОАЛЪ ДЕ ХЪРТІЕ.

Хъртіа продѣсѣ прін машинѣ, се поате фаче
лѣнгъ фѣрѣ сѣжршіг. Ла Анонаі дн Франціа с'ау

фабрїкат о коалѣ де хъртіе лѣнгъ де 30,000:
палме ші латѣ де 4 палме.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

I K O A N A L O M E I .

F O A E

P E N T R Ț

I N D E L E T N I C I R E A M O L D O - R O M Ț A N I L O R .

№ 14.

B E N I I .

1841.

M I N Ț N A T A A M P L I N I R E A Ț N Ț Ț I V I C .

Нъ демѣлткѣнд ла Каіро (днЕгипет) ера чеа маї оморітоаре чѣмъ, ȝн негѣциторѣ мѣсѣлман аў вісат кѣ ар фї мѣрїт дн каса са 12 персоане де чѣмъ. Кѣнд с'аў трезїт, ш'аў адѣс амінте де вісѣл сѣў, шї фѣкѣнд сокотеалъ де нѣмѣрѣл кас-нічілор сѣї фоарте с'аў днтрїстат вѣзїнд, кѣ спре аафла дн каса са 12 персоане. тревѣна сѣ се нѣмере шї пе сїне. Днспѣймѣнтареа лѣї аў спорїт кѣнд дндатъ адоа зі аў мѣрїт соціа са, трїї копїї шї доў роаве; ел ера акѣм сїгѣр де-спре апропіереа морцеї сале, кѣнд дн а патра зі аў маї мѣрїт днкъ шї алці дої фїї аї сѣї, доў слѣцї шї о каснікъ бѣтрѣнѣ. Дїн ачеастъ вре-ме ел фѣчеа прегѣтірі, спре а трече кѣтръ веч-нічіе, аў історїсїт вісѣл ачеста ȝнор прїетїні аї сѣї, шї наў рѣгат, ка сѣ'л черчетезе дн тоатъ дімінеаца, шї дакъ дїн днтѣмпларе ар мѣрі, сѣ'л днгроане кѣ перомѣнїле кѣвїнчоасѣ. Țн тѣл-

хар віклеан, кареле аȝзісѣ ачеаста, с'аў фоло-сїт де фріка негѣциторѣлѣї, шї дескїзїнд ноаптеа ȝша касеї сале, дѣпъ днтревареа фѣкѣтѣ де спѣріетѣл негѣциторѣ: „Чїн'еї аколо?“ ел аў рѣспѣнс: „еў сѣнт днцѣрѣл морцеї!“ шї днвре-ме че негѣциторѣл с'аў аскѣнс сѣѣ огеал шї маї пердѣсѣ де тот сїмѣріле, ел аў стрѣнс тоа-те лѣкрѣріле дїн касѣ шї леаў лѣат кѣ сї-не. Днсѣ дїн днтѣмпларе токма талхарѣл ловїт де чѣмъ аў мѣрїт пе скѣрі. Негѣцито-рѣл н'аў кѣтезат кѣтева чеасѣрі дѣпъ рѣсѣрі-реа соарелѣї, ашї скоате капѣл де сѣѣ огеал, пѣнѣ че дн сѣѣршїт аў венїт прїетїні сѣї чеї днсѣрчінаці кѣ днгрїжіреа, аў аȝзіт днтѣмпла-реа деспре дѣнсѣл, аў афлат лѣкрѣріле фѣрате, аў кѣносѣт пре тѣлхарѣ, аў дескоперїт адеѣѣ-рѣл, шї презїчереа вісѣлѣї с'аў днплїнїт дн-трѣн кїп мїнѣнат. Де аїче дннаїнте негѣциторѣл

аѹ фост аша де сѣгѣр деспре віаца са, прекѣм
маї днаїнте деспре моарте, шї нѣ аѹ авѣт гре-
шаль, кѣчї ел сѣгѣр спѣне шї акѣм ачаестѣ іс-

торїе, не каре вечїнїї шї прїетїнїї сѣї днѣ о а-
деверїазѣ.

Гр. С.

П Л Ж Н Т А (Б Ж Р Ж І А Н Ъ) Н Ж М І Т З Ш Е Р П Е.

Дн лѣзнтрѣл Афрічеї се афлѣ о плжнтѣ дн
форма жнїї шерпе пестріц. Еа креще днтїнсѣ
не пѣмжнт шї ла локѣл капѣлѣї се дналѣ о
флоаре де форма клопотѣлѣї, дн фѣндѣл кѣріа
се афлѣ о матерїе клеїоасѣ. Мѣщеле шї алте
їнсекте адеменїте прїн дѣлчеаца ачестеї мїерї,
днтрѣ дн флоаре шї рѣмжн днфїпте дн ачае-
стѣ матерїе клеїоасѣ. Дндатѣ дѣлѣ ачае флоа-
реа се днкіде шї рѣмжне днкісѣ, пѣнѣ кжнд їн-

сектеле прїнсе саѹ мѣчїнат шї саѹ прїѣѣкѣт дн
о матерїе лаптоасѣ. Пѣрїїле челе немїстѣїтоа-
ре, прекѣм капетеле шї арїпеле се осевеск днлѣ-
жнтрѣ прїн доаѣ вортѣ сѣчїте дн форма кѣлѣ-
кѣлѣї. Плжнта шерпе аре о пїеле че сеамѣнѣ
кѣ фрѣнзе, о карне алѣ шї дн лѣзнтрѣ жн
згжрк жмплѣт кѣ о мѣдѣвѣ галѣнѣ, не каре
лѣкѣїторїї о аѹ де о мжнкарѣ делїкатѣ.

С. С. Б.

В Ж Л К А Н І Ї Д Е К І Р А Ж І А П Е І Н С Ж Л А Х А В А І.

Інсѣлїле де Сандвїх * дескоперїте де Капїтанѣл
Кок дн анѣл 1778, жнспрезече ла нѣмѣр, се
афлѣ днтре 18 граде 54 мїнѣте шї 22 граде
15 мїнѣте а лѣцїмеї нордїче дн океанѣл пач-
нїк, Еле саѹ окѣрмжїт дн тїмѣрїле де маї на-
їнте де кѣтрѣ жн країѣ, кареле апої саѹ ашезат
не сїне шї цара са сѣнт протекѣїа країѣї Ан-
глїеї. Гѣвернѣл енглез леаѹ дат бандїера на-
цїоналѣ, алѣѣтѣїтѣ дїн жн стеаг енглез кѣ 8
сеаѹ 9 дѣнїї алѣе, рошї шї алѣастрѣ; адѣогжнд
днкрѣдїнѣареа, кѣ ачаестѣ бандїерѣ сѣ се рес-
пектѣаскѣ прѣтѣтїндене дн токма ка ачае ен-
глезѣ.

Тоате ачесте їнсѣле се пар а фї вѣлканїче,
нар маї алес ачае маї марѣ дїнтре джнселе Ха-
ваї (сеаѹ Оваїхі, жнде саѹ жчїс капїтанѣл Кок
дн анѣл 1779), каре фѣрѣ дндоалѣ аре чел
маї днтїнс шї маї екстрѣордїнар вѣлкан де не
тоатѣ фаца пѣмжнтѣлѣї. Інсѣла ачаеста фор-

меазѣ жн трїжнтѣ рѣгѣлат, авжнд 280 мїле дм-
преѣрїме шї о сѣпраѣаѣ де 4000 мїле патра-
те. Мѣнїїї еї днчеп а се дннѣлѣа де ла цѣр-
мѣл сѣдїк, спорїнд трѣптат де ла промонторнїл
чел маї де цос пѣн ла челе маї днналте вжр-
вѣрї а мѣнїїлор Монѣа Роа шї Монѣа Кеа, ка-
рїї трѣвѣе се аїѣѣ о днпѣлїме чел пѣцїн де
18.000 палме фїїнд акоперїте кѣ вечнїче омете.
Поалеле ачестор мѣнїї пѣн апроапе де цѣрмѣрї
сжнт акоперїте кѣ копачї, мїжлокѣрїле кѣ тѣ-
фарї шї плжнте де Алпї, нар вжрвѣрїле сжнт
днформате де лавѣ дмпїетрїтѣ шї лїпсїте де
тоатѣ вегѣтацїа. Дн партеа остїкѣ шї нордѣе-
стїкѣ а їнсѣлеї се афлѣ кжтева локѣрї родїтоа-
ре, днсѣ мїжлокѣл еї есте днѣ жн пѣстїїѣ не-
лѣкѣїт. Кентрѣл еї, че днформеазѣ жн шес ма-
ре, аѹ рѣмас днѣ пѣнѣ дн зїѣа де астѣз кѣ
тотѣл нестрѣѣтѣт шї нежнносѣжт. Пїчї жн дрѣм
нѣ трече де ла цѣрмѣл остїк спре ачел вестїк
прїн ачест шес, нѣмаї дїн зїчерїле лѣкѣїторїлор,

(*) Вѣз хартѣ Очанїсї.

ВЪЛКАНИИ ДЕ КІРАѢІА ПЕ ІНСЪЛА ХАВАІ.

КАРЛСБАД Бѣі де але мінерале љн Боеміа.

Ачесте Бѣі сѣнт дін челе маї слѣвіте дін Еуропа, сѣнт ашезате љн о вале адѣнкѣ ші љнгѣсть не жмѣе малѣрі а ріѣлѣі Тепелѣ љнгѣ Егра. Се зіче кѣ љмпѣратѣл Карлѣ ал IV ла анѣл 1358 фїнд одатѣ ла вѣнат аѣ афлат ачесте калде ізвоаре ѣрмѣнд ѣрлетѣл ѣнѣі кѣне че кѣзѣсе љн ачеа апѣ.

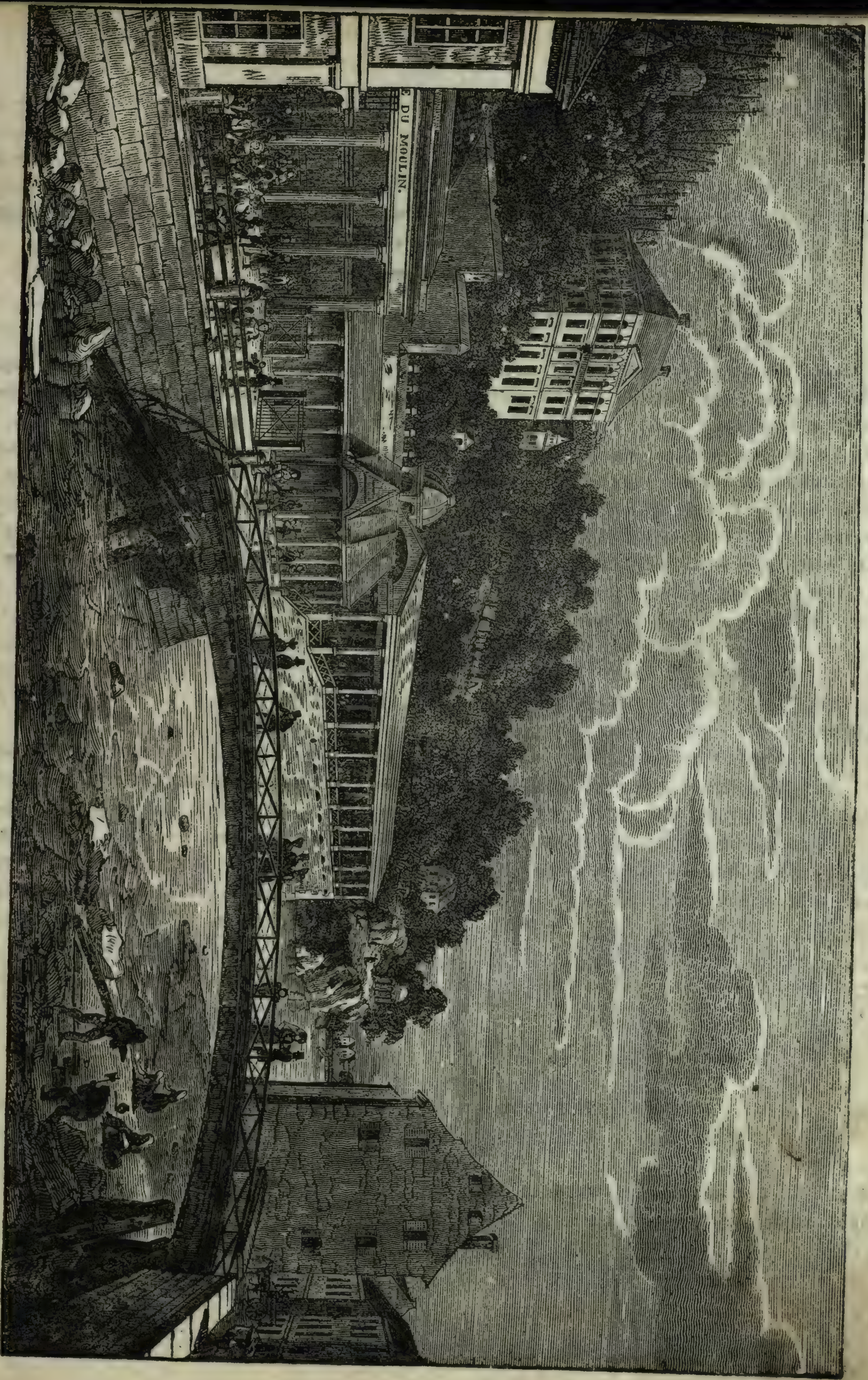
Протомедікѣл сеѣ іаѣ рѣндѣіт љнтреѣѣнѣареа ачестор бѣі пентрѣ дѣререа че авѣ ла ѣн пічор ші де каре саѣ вїндекат. Де атѣнче ізворѣл саѣ нѣміт бѣіле љмпѣратѣлѣі Карлѣ (Карлс-Бад). Сѣ зіче кѣ не локѣл ѣнде есте астїз тѣрнѣл політіе ар фї зідіт о четѣцѣе, љмпредѣрѣл кѣріа не љнчет саѣ зідіт політіа де астїз. Нѣмѣрѣл каселор аре 250 касе кѣ 4510 љѣкѣіторї. Бісерїка есте љѣміноасѣ ші бїне зідітѣ. Театрѣл

есте фѣрѣмос, каса балѣрілор де Саксонїа, де Боеміа ші де Полїніа прелѣнгѣ фѣнтѣна пала-тѣлѣі се деосебеск прїн а лор фѣрѣмоасе апар-таменте, љн каре сѣ љнтрѣнеск стрѣлѣчіте со-ціетѣцї.

Аїче се фабріказѣ фѣрѣмоасе обїектѣрї де о-цел, фїер де кѣсѣтор де лемн & каре манѣѣл-тѣрї се нѣмеск де Карлсбад каре оаспекцї бѣі-лор ле кѣмпѣрѣ дрепт сѣвенїр.

Ізвоарїле челе фїерѣінцї сѣнт клокотѣл (спрѣ-дел) векїѣ шї ноѣ, фѣнтѣна нож, фѣнтѣна де ла моарѣ (Мїл-Брѣен) ачеа де Бернхард, ші де Те-ресїа.

Презмѣлѣрїле сѣнт маї алес Вералѣл мїк шї ла Хїршенспрѣнг, Белведере, Пост-хоф & престе ріѣ дѣче ѣн под љн політіі ла

КАРТИНА.

темплъл Доретей ші ла Сазерлінг каре есте о фънтънъ нож де апъ мінераль че се аконопере де о пѣтеръ де аер акрѣ гроасъ де 8 палмаче.

Фіинд апеле фоарте віндекътоаре пентрѣ мѣлте патімі, апоі ачесте бѣ се візітеазъ дн тот анѣл де ен маре нѣмър де стрѣні дін тоате

пърціле Европей прін каре се рѣварсѣ дн політіе соме де бані.

Апеле сжит калде, де бѣзт ші де скѣлдат. Пре лѣнгъ ачесте атѣт кѣрецьніа аерѣлѣі кѣм ші фремѣсеца дмпрецѣрімеі мѣлт днріѣр сазъ асѣпра сѣнѣтъціі оаснеделор.

ФІАРЕЛЕ РЪПІТОАРЕ ДН РОСІА.

Ар требѣі а сѣ креде, кѣ кліма чеа аспрѣ а Імперіей Росіене дмблѣнзеще ші не сѣлвѣтіціі лѣкѣіторі а кодрілор. Нічі одатъ нѣ сѣ азде ворѣнд дн Ст. Петерсѣбург, ка дн зона ноасгрѣ чеа плѣкѣтъ деспре лѣпї рѣтъчіці, каріі аѣ дн-фрікошат провинціі днтреці. Кѣ тоате ачесте сѣнтреабъ, кѣ че сѣ хрѣнеск аіче аша де мѣлте анімале рѣпїтоаре, кѣнд тѣрмеле нѣ ес дін стаѣлі (граждѣрї), ші пѣмѣнтѣл есте аконоперіт шенте сеаѣ опт лѣні кѣ омѣт дналт де маі мѣлте палме?

Дн анѣл 1821 аѣ стрѣбѣтѣт ен кѣрд де лѣпї флѣмѣнзі дн політіе ші с'аѣ дмпрѣціет дн маі мѣлте пърці а кварталѣлѣі Латаіана. Іі авеа о мінѣ де ші сѣлвѣтікѣ днсѣ нѣ фіороасъ, ші с'еаѣ ѣчіс кѣ чеа маі маре ѣшѣрінѣ, днаінте де а пѣтѣ вѣтъма не чінева. Пѣнѣ ші ѣршіі сжит аіче фоарте влѣнзі; кѣнд лі есте преа фріг ла Норд, апоі сѣ ашазъ не карнѣ дн пѣдѣріле челе десе де не аколо. —

Гр. С.

РЪСПѢНС ГІМНОС.

Нѣ есте де мѣлт де кѣнд Венеціа саѣ тѣр-ѣрат прін о чѣдѣтъ діспѣтъ. Ын жандарм Італіан се діспѣта кѣ ѣп солдат аѣстріан де-спре марчеле пріміте де амѣндоѣ націіле, адекѣ деспре Пажѣра ші Леѣл. (*) Сѣада ачеаста маі мѣлт се днтѣрѣта ші о мѣлціме де оамені с'адѣнасѣ

(*) Есте шіѣт кѣ Стема Аѣстріей есте ен вѣлѣтар кѣ доѣ капете, сар а Венеціі ѣп лоѣ кѣ аріні ціінд дн гіаріле сале о карте.

днпрецѣрѣл лор не піацанѣмітъ а Славонілор. Іта-ліанѣлѣі нѣіплѣчеа Пажѣра кѣ доѣ капете, ші Аѣс-тріанѣл н'авеа німік маі де рѣс де кѣт ен Леѣ четінд не о карте. — Біне дар, дн че царѣ аі вѣзѣт Пажѣра кѣ доѣ капете, аѣ срігат Іта-ліанѣл? — Пріетенѣл міеѣ, ші рѣспѣнсѣ ѣн Офі-цері чі венісѣ сѣ кѣрме діспѣта, дн цара ача ѣнде Леіі аѣ аріне. Ачеаста аѣ фост де аѣѣне пентрѣ а рестаторнічі лініщеа. К. Н.

ЪН КІП ФОЛОСІТОР ДЕ АЛЕГАКАІІ.

Черкесіеніі леагѣ кай лор днтр'ѣн кіп деосе-ѣт, каре ар днвреднічі а се днтродѣче ші дн армііле европіене.

Іі леагѣ кѣ кѣпѣстрѣ капѣл калѣлѣі дін тѣѣ. де коада ачелѣі ал трііле, капѣл челѣі ал доіле

де коада челѣі ал патрѣле ші аша маі департе дн ачест кіп кай нѣ се пот мішка дін лок ші нѣ чере требѣінца а лѣса пѣзіторі лѣнгѣ дѣн-шіі.

Гр. Ф.

ДЪМИНИКА ДН ЛОНДРА.

Дн Лондра съ сърбсазъ Дѣминика маї мѣлт декѣт дн тоате капіталіле крещіньтъці. Мѣлте невіновате лѣкрѣрі фак Протестанцілор англикані дн ачеастъ зі о море сѣпѣраре, ші требѣе а сѣ мѣрдіні, дакъ есте а нѣ фі дн прімеждіе де а сѣ сокоті ка ѣн атеѣ (фѣр де леде) сеаѣ а плѣті глоаѣ. Тоате дѣгеніле ші театріле сѣнт днкісе де ачеаста есте дѣминика дн Лондра

пентрѣ ѣн стрейн чеа маї лѣнгѣ зі а сѣптѣмѣней кѣчі ел де ші вара поате а мерѣе лацарѣ, сеаѣ дн грѣдіні нѣмѣте Наркѣрі, че сѣнт ашезате дмѣреѣнрѣл капіталіеі; тогѣшї парна требѣе а сѣ днкіде дн касѣ, сеаѣ днтрѣн кабинет де чітїт, ші сѣ петреакѣ тоате газетеле ші жѣрналѣріле, де ші нѣ ар аѣе гѣст а трактарісі прічіні політіче.

Гр. С.

Х І Н А.

Хіна сеаѣ Чіна, Імперіе дін Асіе аре кѣ цѣріле чеї сѣнт сѣпѣсе 248, 359 міле квадрате, адекѣ есте ка де 300 орї маї море декѣт Молдова, кѣ 240 міліоане де лѣкѣторі (маї мѣлці де кѣці сѣнт дн Еѣропа), пар кеар Хіна аре 61, мїї міле квадрате кѣ 146 міліоане лѣкѣторі. Дін ачешіа 2міліоане трѣсек не апѣ, 31.000 сѣнт марїнарї, 822.000 осташї педестрі ші 410.000 кавалеріе. Хіна ера фоарте пѣцін Еѣропейлор кѣноскѣтѣ, опріт фїнд стрѣнілор днтрареа дн царѣ. Портѣгезѣл Васко да Гама (не ла аѣл 1510) ші ѣнї дін амбасадорї ші негѣціторї аѣ дмѣпѣртѣшїт оарекаре шїїнѣ.

Дмѣпѣрації Хінеї дін фаміліа Манѣѣ, аѣ днтіне а лор пѣтере престе Татаріа че есте лѣкѣїтѣ маї кѣ самѣ де Калмѣчї ші Монголї. Не атѣнче ші Росіенїї саѣ дннаїнтїт дн Сїберїа ші дн партеа нордікѣ се фѣкѣрѣ вѣчіні кѣ Хіна не о дініе фоарте днтінеѣ, каре, деспре апѣс се мѣрдінеѣе кѣ Індіа енглезѣ, ла амеазѣ кѣ Аеам, Тѣнкін мареа галѣнѣ ші каналѣл Формоса, пар деспре рѣсѣрїт о цѣрмѣреазѣ океанѣл остїк кѣ голфѣл Ісореа дн о днтіндере де 350 міле.

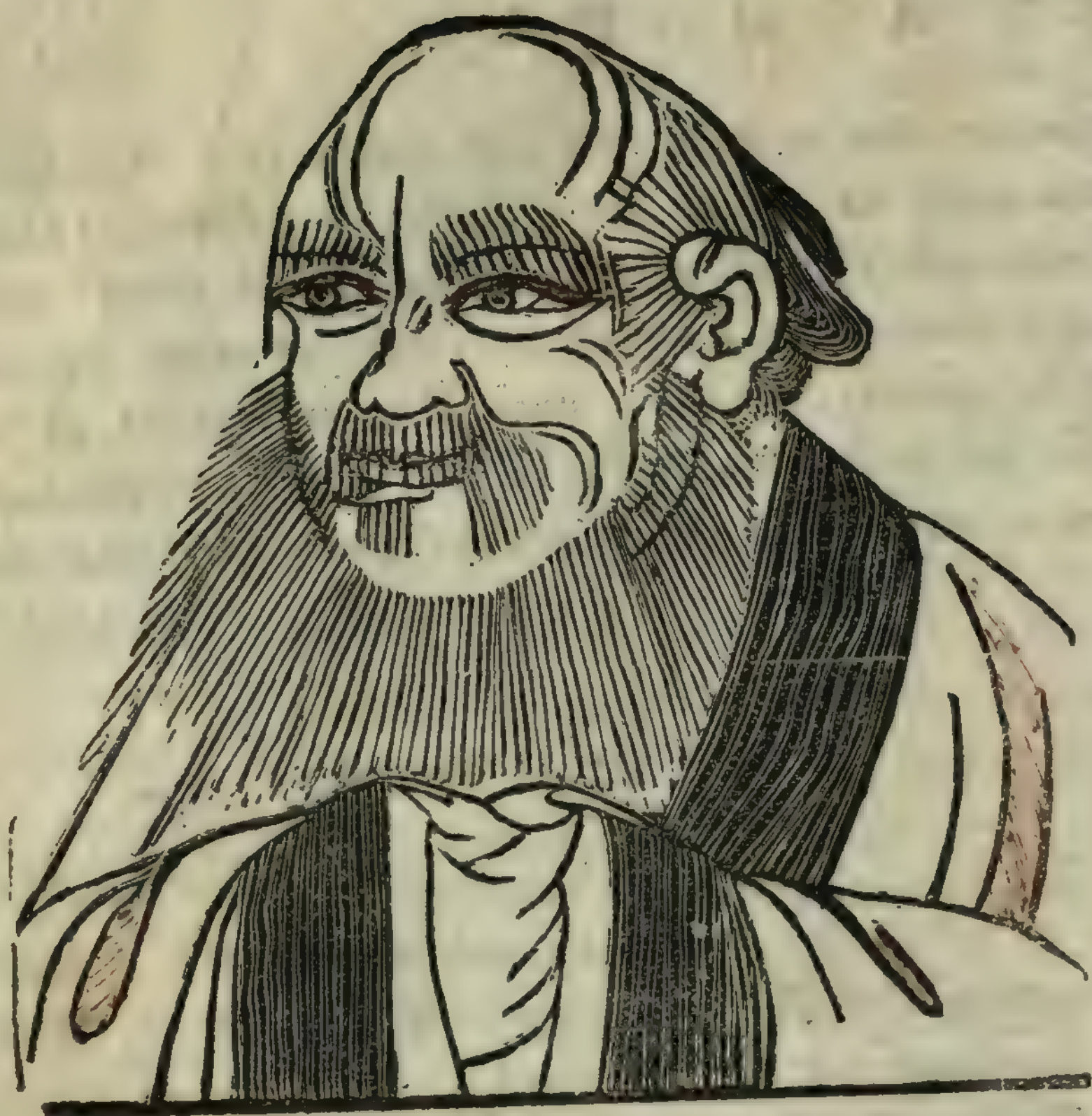
Мардініле нордіче а Хінеї се днчїнг де ѣн зід мѣрѣїт (зідіт) дннаїнте а 2000 ані; дн о лѣнціме де 300 міле, дналт 24 ші грос 6 палме.

Хіна аре 1572 де політії, челе маї днсемнѣгоаре сѣнт: Пе-кінг, Кан-тон ші Нан-кінг,

еа се апѣрѣ де 1197 четѣці, аре 2796 темпле (капешѣе) 2606 мѣнѣстїрі, 32 палатѣрі ші се дмѣпѣрѣеѣе дн 15 провинції.

Мѣлте різрі днсемнате ші о мѣлціме де каналѣрі петрек цара, адаѣѣ огоарїле сале ші днлеснеск комерціѣл, каналѣл чел маї лѣнг е-сте де 300 міле. Дн о царѣ атѣт де днтінеѣ, ші кліма тревѣї сѣ фїе неапѣрат деосѣѣїтѣ. Пѣрціле нордіче сѣнт мѣлт маї фрігѣроасѣ декѣт ачеле а Еѣропей де сѣѣ асемїне лѣціме, ѣрмѣндачеаста парте дін мѣлцімеа омѣтѣлѣї де каре ші вара се акѣпѣр мѣнції, парте дін мѣлцімеа сѣлїтреї кѣ каре есте пѣмѣнтѣл днгрекат. Агрїкѣлѣтѣра есте фоарте днфлорїтѣ, тоате огоарїле сѣ прелѣкреазѣ недрїчетат пѣн ші не стѣнче ѣнде се карѣ пѣмѣнт шїгѣної спре але фаче родїтоаре. Церацїї нѣ лѣкѣсек дн сате че дн касе дмѣпѣрѣїете. Аколо нѣ се вѣд гардѣрі ші хїндікѣрї де діспѣрцітѣрѣ, нїчі алте мїжлоаче ферїтоаре де фѣрї сеаѣ фїаре. Фемеїле креск гѣндачї де мѣтасѣ, торк вѣмѣѣк ші цесѣ стофе.

Кѣноскѣт есте респектѣл каре гѣвернѣл де Хіна хѣрѣзѣе лѣкрѣрїї пѣмѣнтѣлѣї. Не тот аѣл ла 15^{те} зі а лѣнеї днтії, дмѣпѣратѣл дмѣпреѣнѣ кѣ прїнції ші кѣ мандарїнїї (воерїї) мерѣе не кѣмпѣл хотѣрїт, ѣнде де 9 орї вате метанїї ші се днкінѣ зеѣлѣї Тїен черѣнд харѣл пентрѣ сїне ші попорѣл сеѣ.

ЛАО-ЧЕЪ ФИЛОСОФ ХИНЕЗ.

Преотъл чел маре жертвеще пе алтар эн та-
эр, атънче се адъче эн плъг къ дої фремощі
бої, ампратъл денъне семнеле імперіале, апъ-
къ коарнеле плъгълзі ші траце кътева бразде, де
асемене фак ші мандаринї, нар дн провинції зрмеазъ
ачаеаста гъвернаторїї. Днтре плънтеле веск-
чекълті се днсемнеазъ маї къ самъ Теа (чеаї)

каре адъче пентръ Хіна маре днавздіре, презъм ші
гъндачїї де мътасъ че сжнт чїї маї днсемнѣторї дн-
тре віетъдї. Азръл ілскот дін арїна різрілор. Асе-
мене де днсемнат есте пъмжнтъл де порцеланъ
пентръ каре васеле фабрікате сжнт челе маї
бъне.

Фаца ші фънтъра къпъцьнеї Хінезілор ара-
тъ къ сжнт де фелъл Монголік, де ші а
лор петречереа съв о клімъ стъмпратъ, аї
префъкът оарече ачеастъ формъ. Ён Хінез се
сокотеще фремос, кънд аре окї мїчі, възе зм-
флате, пъръ негръ ші рар, пічоаре фоарте мїчі;
каре ачесте сжнт теменъл фремъсеції ші се до-
бжндеск прїндлфъшърареа ші а лор стръндере ка
се нъкреаскъ. Бървації, карїї дін тръндъвіе се
днграшъ, се респектеазъ фоарте, ачїї макрі ші
зскаці се сокотеск фъръ нїчі эн талант, ачїї но-
білі ласъ знгїїле лор се креаскъ; пъръл капъ-
лзі ші а барвії іл въпсеск негръ, къ тоате аче-
сте Хінезії се днпъртъшъск де обїчнзїтеле вір-
тзці ші метехне а знеї нації де склавї (ровї)
сіргзїтоаре ші негзїтоаре.

Ікоана де астъз днфъцошазъ портретъл філо-
софълзі Лао-Чеъ, нъскът ла 604 днаїнте лзі Хс
дн епоха лзі Конфъціъс марїле леднѣтор а Хі-
неї.

(Ва зрма)

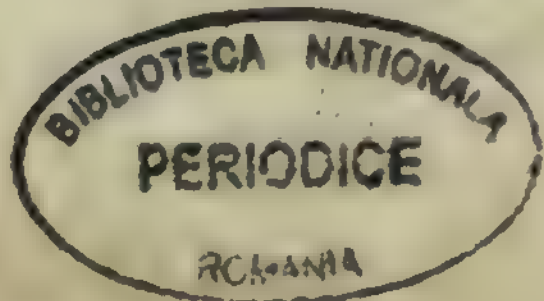
МОДА ПЕПТЕНЕЛОР ДН ІСПАНІА.

Дн тоатъ Іспанїа, ші маї къ сеамъ дн Ма-
дрїт, пептенеле есте чеа маї де невое ші маї
днсемнатъ парте а дмподовїреї сексълзі феме-
еск. О дамъ де модъ дн Іспанїа нъ поартъ
пептенеле алт фелъл, декжт чел пѣцін де о пал-

мъналт, ші 5 палмаче лат; каре нъ костї-
сеще маї възїн де кжт де ла 9 пѣнъ ла 15 до-
ларї, (талерї) де ачеа днтре 10 дзгене се афлъ
зна къ пептенї де вжнзаре.

Гр. Пл.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІАТОР.

№ 15.

ВЕНІІ.

1841.

МЕНІРЕА ОМЪЛЪІ ПРЕ ПЪМЪНТ.

Піцині днтреавъ пре сіне, пентрѣ че віецъ-
еск ії не ачест пъмънт, кжнд фоарте мълт
атхрнъ де ла ачеаста, ка съ айѣ о дреантъ
сокотінць деспре скопъл пентрѣ а къръа до-
вжндіре петрек дн лѣме. Днтрѣ адевър, маре
ші сѣжнт есте скопъл пентрѣ каре дѣмнезе-
іреа не'ау ашезат дн ачест лавірінт пъмънтеск.
Днтѣнерікъл днвълеще днтрареа, прекъм ші
ешіреа дін ачеастъ віаць, ші дакъ прівім кѣ
амърѣнтъл челе че съ афлѣ днтре амжн-
доъ, апої пѣтем зіче кѣ дрептъл, кѣ ні сжнт
жн кърс де остінеалъ ші дѣрере. Дечі чіне
не дѣ лѣмѣріре деспре меніреа ноастрѣ чеа
пъмънтеаскъ? ла чіне тревѣе съ не днтреп-
тъм, кареле съ не апріндѣ о лѣмінъ, че съ не
лѣмнезе прін дрѣмѣрі пасъл рѣтъчїт а віе-
пей? Оаре ачеаста фаче мінтеа орї експе-
ріенція? мінтеа нѣ не дмфѣдошазъ нїмікъ, де
кжт ідеалъл ачелеї маї дналте перфекції, а а-

девѣрѣлѣї, а сфінценіей ш. а. ші мѣкар кѣ фоар-
те мълт не остенім, тотѣшї ної мѣрцініці фїї а
нѣлверей, нѣ ле аѣнѣем. Ної ар тревѣї съ не
фачем сфінці, съ дескоперім десѣвжршітъл аде-
вѣр ші съ не бѣкѣрѣм де несѣжршіта фѣм-
сець: днсъ кжт де мълт рѣмънем дннапої, де
ла скопъл, че ні съ днфѣдошазъ, кеар дн о
лѣнгъ віаць? ної де ші не апропіем де перфек-
ціе, кжнд авем вое статорнікъ ші нѣ крѣцѣм о-
стенеалъ, днсъ ної нѣ о довжндім, пентрѣ кѣ нѣ
есте жн че несѣжршіт. Тот-одатъ не дмплінім
а ноастрѣ даторіе, кжнд пѣшім кѣ бѣрѣвѣїе спре
скопъл пропѣс, ші фѣптѣїм] ка нїще барѣацї
вреднічї, кжнд ної, днтрѣ кжт съ атінѣе де ві-
неле ші адевѣрѣл, нѣ не темем де нїчї о дѣре-
ре, де нїчї о прїмеждїе ші кеар нїчї де днсаші
моарте.

Дечі дакъ нѣмаї мінтеа нѣ не днваць съ кѣ-
ноащем хотѣріреа ноастрѣ не ачеастъ лѣме,

апої поате къ експеріенція фаче ачеаста? ші че аратъ на? еа не диваць къ ної не'нчетат стързім пентръ ферічіре, къ тоате а ноастре аплікърі ші дорінце цінтеск къръ джнса, ші къ скопъл пофтелор ноастре есте въна петречере: днсь кжт де адесе нъ съ дмплінеек ачесте дорінце! ної не болнъвм ші нъ не днсьнътошем. Антрепріндеріле ноастре, де ші сжнт ківзїте къ чеа маї маре гжндїре ші днцълепчъне нъ съ нїмереск; ної нъ съчеръм челе, че ам сжмънат, ші дн лок де а фї ферічіці, нефачем неферічіці.

Де ші сжнтем атжт де modestї (Къмпеніці) шінъ дорїм маї мълт норок, декжт кредемкъ мерїтъм сжвем, тотъшї адесе ведем къ джпъ днделънгате остенеле ші днгрїжірі, норокъл ностръ нъ стъ дн пропорціе къ мерїтеле, ші къ дмплініреа къ сфїнценіе а даторїлор ноастре нъ съ на дн бжгаре де самъ, сілінца ноастръ чез енергїкъ асжпра бїнелъї съ ржсплътеше къ немълцъміре, ші де ші сжнтем пърташї жнеї віеці віртжоасе, тотъшї нъ къ ачеа ферічіре кореспонжетоаре. Асеме не рефлексїе (сокотїнцъ) не фаче трїщї ші не поате адече пжнъ дн деснъдждзїре; днсь де ші ачеастъ віаць нъ ар фї о епжохъ де дреаптъ ржсплътїре, ші дакъ ржсплътїре а віртжцеї аїче пре пжмжнт нъ ар жрма джпъ вреднїчіе, апої оаре фїнца ноастръ аїче пре пжмжнт нъ есте нжмаї о шжктъръ дїн мареле очеан ал віецеї, че не есте менїтъ; оаре къ ачеастъ віаць пжмжнтеаскъ с'аў сжжршїт тоате? — Нічі към; ної вом трї дн вечї, адїкъ сжнтем немжріторї! ної нъ аджнцем ла време цїнта сфїнценїеї, че не есте днсьмнать, ші де ачеа веч-

нічіа есте пентръ ної хотърїтъ, ка ші пентръ джмнезеїре, днсь къ ачеастъ деосъвіре, къ ної, жідїріле еї, сжнтем кемаці не'нчетат а не лжпта дн тоате тїмпжріле къ ржъл.

Чержнд дечї сжат де ла днцълепчъне ші експерїенціе, ші днтрежннджле не амжндохъ деспре менїреа віецеї ноастре. Оаре че не днваць еле не ної дн прївіреа віецеї чеї пжмжнтешї? — Прївїнд пжтерїле джхълъї ностръ, ші черчетжнд към днрїзреазъ натъра ші оаменї асжпра ноастръ ші дн че релациї стаў къръ ної, атжнче съ деслеагъ енігма, ші кжнжощем къ віаца пжмжнтеаскъ есте не'нчетат пентръ ної о схоалъ де днвжцътъръ; къ тоате не ної не сілеск ші не дндеамнъ а кълтеві мїнтеа ноастръ ші а не дмжжнътъці, спре а фї дн старе де а гжндї ші а фжптъї джпъ леціле натъреї. Днделїніреа тжтърор пжтерїлор сжфлетешї, джпъ а лор леці дннжскате, ші къ сжвжрдїнаціа актївїтъцеї лор сжв леціле дрептълъї ші а моралжрілор, ачеаста есте цїнта, кареа не есте прожсъ не ачест пжмжнт ка скопосъ ал віецеї.

Мїнтеа ші ініма трежже съ се дмжжнътъцаскъ ші съ се факъ статорнїкъ; пентръ ачеа съ афлъ ржътъці, каре днрїзреазъ асжпра ноастръ де ла нащере пжнъ ла мормжнт; де ачеа не аменїнцъ пре ної прїмеждїї де тот фелжл; де ачеа сжферїм ної лїпсе, ші ешїм бїржїторї дн лжпта, че авем а о фаче къ жавїстіа ші патїміле оамїнілор, къ асжпра немїлостївіре а натъреї, дн скжрт, къ тоате че джшмънеще кїнжеск віаца ноастръ ші че не прїчїнжеск дїсжреджїреа ші немълцъміреа оамїнілор.

Г. С.

АРКЪЛ ДЖЇ СЕПТІМІЖС СЕВЕРЖС ДН РОМА.

Пентръ де а жъръзі о мълцъмїтъ пжвлїкъ бжржацілор карїї прїн а лор ероїзмъ кжщїга їсжжн-

де марї асжпра джшманїлор, ші агонїсеа режжнжщїїнда 'патріеї, Сенатъл де Рома сеаї жне-

орі попорѣл декретѣна знѣі асемене іроѣ о церемоніе пѣвлікѣ каре се нѣмѣ тріѣмф (тріамв).

Маі дн ѣрмѣ се днѣлца знор асемене ірої статѣі, колоне ші монѣменте. Дн епоха дмпѣрацілор саѣ зідіт пентрѣ асемене скоп порці сеаѣ аркѣрі тріѣмфале, де ачесте се афлѣ днкѣ рѣіне прін Італіа, ші прін цѣріле знде сѣ днтінсесе домніа Романілор. Де асемене аркѣрі фоарте пѣцін вѣтѣмате саѣ дѣстрат дн Рома тріі: а дмпѣратѣлѣі Тітѣс, а лѣі Септіміс Северѣс ші а марелѣі Константін (чел сѣѣнг). Че се атінце де гівачіа местешѣгѣлѣі лѣкрѣлѣі се днкредіѣпазѣ кѣ чел маі фрѣмос есте а лѣі Тітѣс, ші апоі ачел нѣмѣт а лѣі Константін каріле дн фаптѣ есте а лѣі Траіан. Местешѣгѣріле ші днѣѣцѣтѣра ера атѣт де кѣзѣте дн епоха марелѣі Константін, кѣ воінд а ѣрма депріндеріі векі а і се днѣлца зн арк де тріамв, саѣ стрѣмѣтат ачел а лѣі Траіан дін локѣл знде ера ші саѣ ашезат дн фортѣм Романѣ (шаѣа Ромеі) лѣнгѣ амфитеатрѣл Колосоо, знде се афлѣ ші астіз дндестѣл де біне пѣстрат де фѣріа тімпѣрілор ші а варварілор, каріі аѣ прѣдат ші аѣ сѣрѣпат Рома дн кѣрс де сѣте де ані.

Дін атѣте нѣрѣірі ші сѣрѣпѣрі тоатѣ пардосала антїкѣ а політїеі сѣ афлѣ аконерітѣ де о пѣтѣрѣ де молѣз ші цѣрнѣ де гросіме де 10-12 палме дналт. Челе маі мѣлте зідірі ші монѣменте сѣнт о парте дн пѣмѣнт днгропате, ші пѣціне прін стѣрѣіреа гѣвернѣлѣі Палеі саѣ сепат пѣн ла пардосала чеа веке, каре се веде днкѣ акѣм регѣлатѣ ші біне пѣстратѣ.

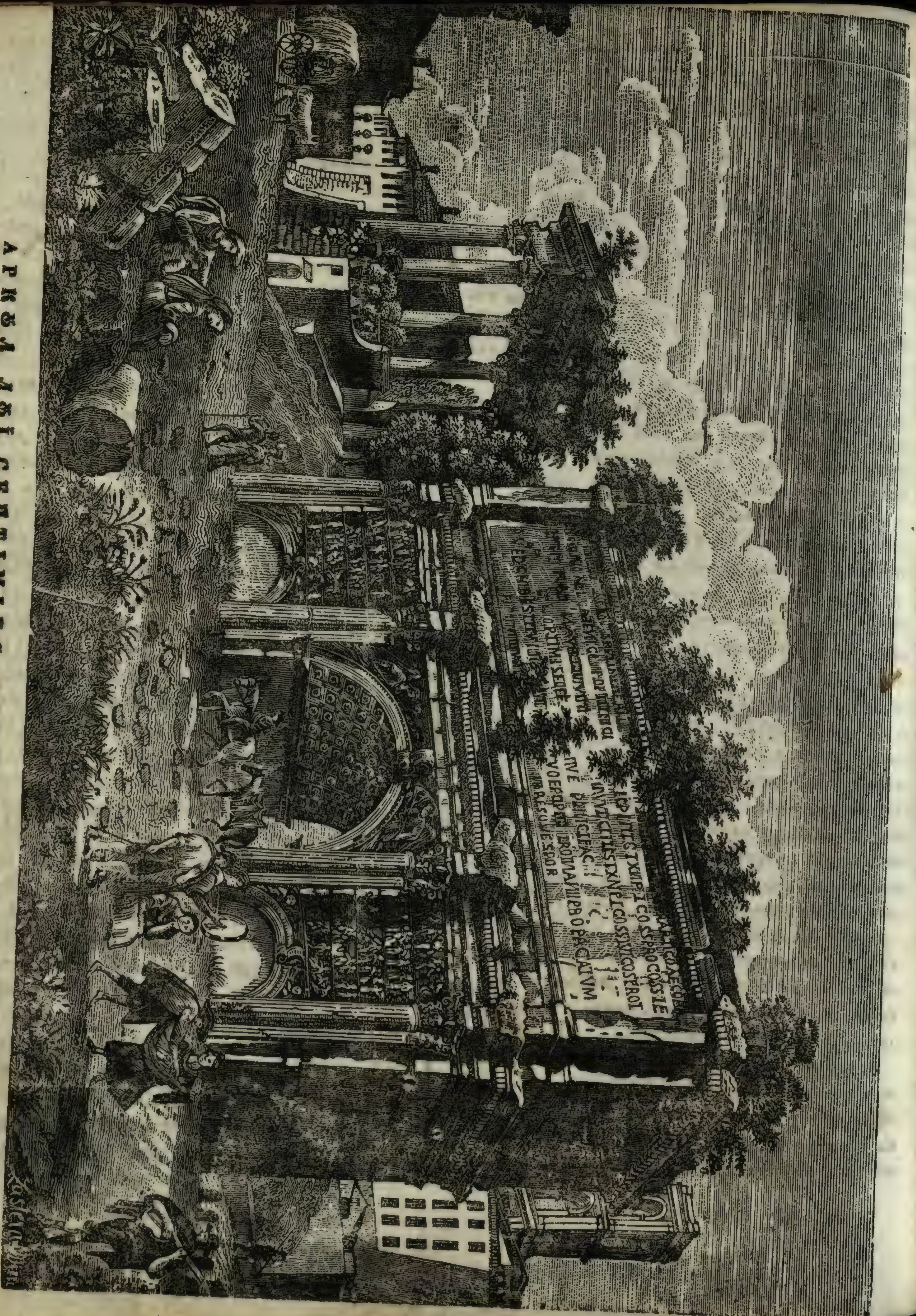
Ікоана де асеіз дмѣѣцошазѣ аркѣл де тріѣмф а дмпѣратѣлѣі Септіміѣс Северѣс маі наінте де а дескрїе ачест монѣмент вом історїсі челе маі днсемнате фапте а ачестѣі дмпѣрат.

Северѣс Лѣціѣс Септіміѣс саѣ нѣскѣт ла Лептіс дн Афріка дн 146 дѣпѣ Хе. ел ера фїѣ а знѣі патріціѣ (новіл) Роман, аве о бѣнѣ крещере ші маре плекаре центрѣ реторїкѣ, венінд ла Рома, дмпѣратѣл Маркѣс Аврелїѣс

л'аѣ фѣкѣт Сенатор. Дѣпѣ ачеа аѣ кѣпрінс не рѣнд тоате дрегѣторїіле мїлітаре дн Афріка, Іспанїа, Гречїа, Галїа, ші дн ѣрмѣ дн епоха лѣі Комодѣс комендѣіа оастеа дн Панонїа ші Дачїа. Аднѣнгѣнд невреднїкѣл Пертїнакс ла Імперїе ла анѣл 193 дѣпѣ Хе. Северѣс саѣ прокламат аїче де Імператор, дн каре днѣшїме саѣ кѣносѣкѣт де Рома. Деспре алтѣ парте дн Асіа Нїгер се нѣмісе де асемене імѣратор, Северѣс дѣпѣ че л'аѣ днѣінс ші л'аѣ зчїс не Еѣфрат. аѣ педепсіт не тоці пѣрташїі сѣі, ші аѣ арс Візантѣл че дмѣрѣѣцошазѣ партїда лѣі Негрѣ. Днѣгѣрнѣндѣсѣ дн Італїа аѣ авѣт а се лѣпта кѣ алт претендатор албїніѣс, не карїле лаѣ днѣінс ші л'аѣ оморїт ла Ліон. Пѣртїніреа каре арѣта сенатѣл пентрѣ Албїніѣс аѣ педепсіто оморѣндѣфѣрѣ цѣндекатѣ 29 сенаторї. Днѣѣлегѣнд кѣ ачесте фапте наѣ трас ѣра челор марї, наѣ днѣзнат прін фаворѣрі, театрѣрі, десѣѣтѣтѣрі пѣвлїче, ші рѣдікареа даждїлор, днкѣт дн кѣрсѣл дмпѣрѣѣціі сале аѣ домнїт паче, ші днѣстѣріре дн Рома. Ел маі адес фаворѣ не оасте слѣѣндпрїн ачеаста дісціплїна, ші прін а са деспотїе аѣ щере пѣнѣ ші ѣмѣра гѣвернѣлѣі Репѣблїкан каре ачесте аѣ грѣѣт кѣдереа Імперїеі. Днсоціт де аї сѣі фїі Гета ші Каракала аѣ сѣпѣс о парте а Англісі, дар ачест норок сѣ тѣлѣѣра де крѣда ші неѣіреаска ѣрмаре а фїѣлѣі сѣѣ маі мїк Гета. Кѣ тоате ачесте історїа іл кѣноаше ка зн бѣрѣват вреднїк дн гѣвернѣл ші дн оасте. Ла днѣѣѣѣт прїе догмеі крещїненѣшї ші пѣсе а днѣѣлца днтрѣ ачестеапре фїіі сѣі, вѣзїнд апоі спорїреа Хрїстіанїсмлѣі аѣ словозїт порончї асѣпра челора карїі днѣрѣѣѣѣа ачеастѣ релїгіе, ші аста се нѣмѣрѣ а чїнчеа прїгонїре а Крещїнілор.

Аркѣлѣі Септемїѣс Северѣс, прекѣм севеде, есте дн о парте дн пѣмѣнт днгропат, дар де кѣтва тімп о бѣкатѣ де лок де пїн прѣѣѣтр саѣ дісгронат ші саѣ зідіт пѣреці, днкѣт прін о скарѣ се поате коборѣ цїос не пардосала чеа

АРХІА ІОІ СЕНТИМІСО СЕБЕРСКОМУ РОМА.

антикъ де знде се веде мърмеа ші фрумсепа
здіреї, де ші дн прівіреа местешгзлїесте фоар-
те медіокръ (де міжлок).

Аркъл аре дозъ фааде, зна кѣтръ мѣнчелъ
Капітол, алта кѣтръ Форѣм романѣм. Дін
жмѣе локѣрі а порціи чїї марї сжит кѣте зна маї
мїкъ, асѣпра кѣрора дн барелїев (*) сѣвѣд се-
пате фаптеле ачестѣї дмѣрат. Корніша разѣмъ
непатрѣ колоне канелате де ордінъл корїнтїк ші
не алці атьца піластрі. Престе тотъл есте о ан-
тікъ кѣ інскріерї сепате де тітлѣріле лѣї Септі-
місе, ші деасѣпра ера статѣа дмѣратѣлѣї дн
кар де трїзмѣ авѣнд дін жмѣе пѣрці кѣте зн
недестрѣ ші зн кѣлѣреѣ, тоате ачесте ера де
бронз дназріт.

(*) Сковїтарѣ не жамѣтате ешїтѣ афарѣ пѣнѣоарѣ на ла інеле.

Дн інскрісѣл де сѣс ера пре лѣнгѣ нѣмеле
лѣї Септімісе, трекѣт ші ачел а фїлор сеї Ка-
ракала ші Гета, днсѣ ачел днтї, прекѣм ам зїс
дезнатѣрал ші брѣд фрате, оморѣнд пре Гета
дн брацелѣ маїчеї сале, аї пѣс де і саї щерс
не ачест арк пѣн ші нѣмеле, деспре каре
днкѣ се вѣд рѣмѣшїцѣрі, прекѣм маї цїос се вѣд
ші оаре каре семне а фїгѣреї лѣї Гета пре ка-
ре Каракала асемене аї пѣс а се щерѣ
Каракала аѣнгѣнд ла Імперїе аї фост ачел
маї крѣнт прїгонїтор а Крещїнілор.

Дн Ікоана де астїз, афарѣ де аркъл лѣї Северѣс,
се веде спре дреапта тѣрнъл Капітолѣлѣї, нар
спре стѣнга темплѣл Конкордіеї. Дїнаїнте се
вѣд алте рѣїне ші данѣл де Терантѣла дѣнѣз-
їт де Романї.

Р Ъ П І Р Е Д Е Ф Е М Е І Д Н О С Т І Н Д І А.

Де кѣрѣнд саї недѣспїт ла Калкѣта кѣ моар-
те прїн спѣнзѣрѣтоаре зн ом, а кѣрѣна віновѣ-
їе ера де зн фелї кѣ тотъл кѣріос ші Евро-
пеїлор днкѣ нежѣносѣт.

Ачеста ера зн днотѣторѣ атѣт де гївач, дн-
кѣт пѣтеа дннота не сѣнт апѣ дн депѣртѣрі
некрезѣте де марї.

Днрѣзѣтѣцїтѣл днтрѣзїнѣа ачест местешг,
спре а се апроїе де днгрѣдїтеле локѣрі де скѣл-
дарѣ а дамелор новїле дін Індїа, ші неѣзѣт фї-
їнд сѣнт апѣ, апѣка кѣте не зна де пічоаре, о
трѣѣа ла адѣнк ші дннекѣндѣо, жї прѣда цѣ-
ваерѣріле, фїїнд кѣ дамеле індіене обїчнїт се
скалдѣ кѣ тоате одоарїле лѣр. Прїетенїле

ші соацелѣ челеланте вѣзѣнд лїнсіреа ачелеї
ненорочїте кредеа, кѣ вре зн крокодїл дін апѣ
ар фї рѣпїто, ші претѣтїнде не се азѣа ворѣнд
деспре ачесте кѣмпїте рѣпїтоаре де апѣ. Дн
сѣжршїт саї днтѣмплат, кѣ о дамѣ дін норочї-
ре саї смѣлт ші аї скѣпат дін мѣнїле хоѣлѣї
де сѣнт апѣ, ші ешїнд ла мал, спре неспѣса мї-
рареа тѣтѣрор аї днкредїнѣат, кѣ нѣ есте кро-
кодїл, чї зн бѣрѣат, кареле аї фост апѣкато.
Ачеастѣ днтѣмпларѣ аї прїчїнѣїт дескоперїреа
зчїгашѣлѣї, кареле аї мѣртѣрісїт, кѣ ел де
шепте ані знептеще ачеастѣ месерїе не сѣнт
апѣ.

А. М.

Ф Л Ъ Т Ъ Р І І.

пїелоасе ші днтїнсе, каре не амѣндѣ фѣдїле
сѣнт аконерїте кѣ солзїшорї фїнї (сѣпїрї). Ачещїї
стаї дн рѣндѣрі регѣлатѣ, самѣнѣ маї мѣлт
сеаї маї пѣцїн кѣ пенеле, аї фелѣрїте колорѣрі
дмподѣеск арїпеле ші се десѣак лесне прїн

Ачесте інсекте зшоаре аї кѣте патрѣ арїшїоаре

чеа маї лінъ атіндере, маї алес ла флѣтѣрїї де ноапте. Антре доъ пипытоаре акоперїте кѣ солзі сеаѹ кѣ перї се афлѣ ла кап о провосці-дѣ (нас сеаѹ рѣт) мїкѣ, нѣмїтѣ лїмѣѣ.

Ачеаста се алкѣтѣеще дїн доъ цевїшоаре фїне; каре се пот днтїнде шї стрїнѣ ла знлок шї слѣжеск спре а скоате мїереа пентрѣ хранѣ дїн потїріле флорїлор. Коарнеле де пїпїт сїнт фоарте фелѣрїте шї аѹ мѣлте мѣдѣлѣрї. Пїептѣл се алкѣтѣеще дїн трїї пѣрцї дїкрескѣте ла каре се афлѣ трїї пѣрекї де пїчоаре кѣте кѣ чїнчї дїкїетѣрї.

Паргеа де денаної а трѣпѣлѣї нѣ аре гїмп

нїчї цевїе де оат, шї се алкѣтѣеще дїн 6 сеаѹ 7 ве-рїцї. Ачесте анїмале сїнт сѣнѣсе знеї десѣвѣр-шїте метаморфозе (префачерї). Дїн нѣмероаселе оаѣ че пѣн, се фак омїзі, каре лепѣдѣнд дн маї мѣлте рїндѣрї пїелеа, се префак дн пїнѣшї, дїн каре апої есѣ флѣтѣрїї. Мѣлцї флѣтѣрї се дн-сѣмнеазѣ прїн фрѣмсеца колорѣрїлор. Дѣшма-нїї лор сїнт насерїле мїнкѣтоаре де їнсекте. Ынїї зѣоарѣ зїза, алцїї пе ла амѣргѣл шї нар алцїї нѣмаї ноаптеа, пентрѣ ачеа се шї дмпѣр-цеск дн їсторїа натѣралѣ дн флѣтѣрї де зї, флѣтѣрї де сеарѣ шї флѣтѣрї де ноапте.

ЕКАТЕРІНА ІІ ДМПЪРЪТЕАСА РОСІЕІ.

(Ф р м а).

Пе кѣнд зрма ачесте, конфедерація Полонѣ, пе теменѣл знїї аѣсторї а Тѣрчїлор, аѹ детронат пе краѣл лор Станїслав Авгѣст, днѣт Россїа аѹ рѣдїкат армеле асѣпра еї. Сѣваров, аѹ сѣѣрмат а лор арміе сѣѣ команда хатманѣлѣї Огїнскї шї аѹ лѣат полїтіле Мїнек, Слонїм шї Краковїа, асемене саѹ днвїне шї зн мїк корпос де Францезї че венїсе спре аѣсторѣл Конфедерацїеї. Дн зрмѣреа ачестора кабїнетїле Россї Аѣстріеї шї Прѣсіеї аѹ хотѣрїт ла 1772 а дмпѣрцї дн-тре сїне о парте дїн Полонїа. Россїа аѹ кѣпѣ-тат провїнцїїле днтре Нїпрѣл шї Двїна, Аѣстріа Галїцїа шї Лодомерїа, нар Прѣсіа партеа По-лонїеї апѣсане. Ачеаста се нѣмѣеще дмпѣрцїреа І.

Асемене днтѣмплѣрї аѹ дндѣплекат пе Тѣрчї а прїїмї пачеа, пре каре Ромїанцов аѹ дн-кѣ-ето дн 10 Іѣлї 1774, нѣмїтѣ пачеа ла Кѣч-їѣк Каїнарцї. Россїа аѹ кѣпрїнс Азовѣл, пар-теїде Крїм, сар Тѣтарїї де аколо шї ачїї де Кѣ-бан саѹ кѣноскѣт неатѣрнацї. Молдова шї ца-ра Ромѣнеаскѣ сѣ днтѣрнарѣ сѣѣ сѣзѣренїтатеа Порцїї.

Пе атѣнче саѹ днѣлцат дн Россїа Потемкїн, фїзл норокѣлѣї, а мѣндрїеї шї а стрѣлѣчїреї.

Ачест зѣрѣат, прїн дналте шї аѣѣре кѣѣѣтѣрїа-дѣкѣнд дн плїнїре планѣрїле Екатарїнеї, аѹ кѣ-щїгат а еї бїневоїнцѣ, соарта Тѣрчїї шї а Полонїї се зрѣе дн кабїнетѣл ачестѣї фаворїт а соартеї. Ел аѹ їдеат планѣл нѣмїт Оріентал каре е-ра а дналца о їмперїе Гречеаскѣ, шї а ашеза пе трон зн прїнцѣ дїн фамїліа домнїтоаре а Россїеї. Ел дндѣплекасе пе Англіа кѣтрѣ ачеаста, дар алтѣ дмпѣрѣзраре аѹ зѣдѣрнїчїт асемене план. Пентрѣ де а мѣрцїнї ковѣршїтоареа негѣцїто-рїе шї пѣтере а Англії пе маре, Екатарїна аѹ зрїт о алеанцїе днтїѣлать! неѹтралїтатеа ар-матѣ, алкѣтѣїтѣ дїн Аѣстріа, Свецїа, Данїмар-ка, Прѣсіа, Оланда шї Портѣгалїа. Патемкїн дн-сѣ аѹ кѣпрїнс Крїмѣл фѣрѣ вѣрсаре де сїнѣе шї прїн ачеаста аѹ дндѣмѣнат Россїеї марї шї вѣзне лїманѣрї пе мареа неагрѣ.

Тоатѣ Европа се мїра де вреднїчїа Екатарїнеї шї де стрѣлѣчїреа кѣрѣеї сале, Іосїф ал ІІ дм-пѣратѣл Аѣстріеї, Гѣстав ал ІІ Краѣл Свецїї шї Станїслав а Полонїеї аѹ вїзїтат пе дмпѣрѣ-теаса ла С. Петерсѣѣрг. Екатарїна аѹ черѣтетат ла 1787 провїнцїїле їмперїеї сале. Ачеастѣ кѣлѣторїе аѹ фост зн шїр де серѣѣрї стрѣлѣчї-

ІНКАСІ ЧЕРЖИД МІЛОСТЕНІЕ.

конфзії де змере ші де лэміні, съ вѣд дмѣрь-
жъминте чѣдате, адевѣратъ днкіпзіреа знеї імагіна-
ції амецітъ де він, че сжнт кѣцетърї а карнава-
лэлзі пѣсе дн лѣкраре, маї днкіпѣещіці вѣете, рен-

кезърїде каї, скжрцітэл роцілор ші мѣлцімеа че съ
днгісѣеще ка нїще валзрї дмпрецурѣл кортежъ-
лзі ші каре съ маї адаоце прїн арѣнкареа пѣль-
рілор, ші прїн стрїгътеле неоржндѣелеї. Аїче съ
днѣѣцшазъ кѣртеа, арміа знзі Рїгъ че н'аѣ дом-
нїт нїчі одатъ, днкінареа знзі Дзѣѣ че нїчі ода-
тъ аѣ фост адорат; а кѣріа пѣтернїчіе нѣ цїне
де кжт доаѣ чеасѣрї, днсъ доаѣ чеасѣрї де о
мѣріме не аззітъ ші фѣръ ка макар зн сїнгѣр
глас съ стрїце днпотрїва еї.

Апої тоатъ ачеастъ мѣлціме съ мїшкѣ, съ
днїнтеазъ днчет, ші веде ла аса дмѣѣцшаре,
фѣрестрїме а съ дмѣѣрїзѣра де фѣлнрїте лѣміні вѣп-
сіте, а съ дескїде кѣ вѣет, ші а съ змплеа де фе-
меї не фѣцеле кѣрора съ цоакъ лѣміна торчелор
че дѣ зліцілор посоморѣте ші котеціте а Вала-
ніціенїї прївїреа чеа маї пїтореаскѣ (вреднїкѣ де
зѣгрѣвїт) ші маї поетїкѣ.

Деодатъ кортежѣл съ адѣнъ ші стѣ пе лок, артї-
фіції де фок съ слобод спїнтежнд аерѣл, ші арѣнкѣ
пѣнъ ла черѣ лѣнці зрме де фок че съ днкрѣ-
ческ ші съ дїпѣртеазъ. Атѣнчі мїї де флакърї
фантастїче съ днтоарнѣ, съ амѣстекѣ, съ цоакъ,
пер, с'аратъ, нѣ съ маї вѣд, съ ївѣск ші аскѣнд
нарѣш чндателе лор фігѣрї дн мїзлокѣл кѣрора
еле їзѣжнѣск. Аша де фѣмоасъ есте ачеастъ
сценѣ, днжт знзі стрїн недепрїнс і сар пѣреа
кѣ съ перде, кѣ съ дмѣватъ дн мїзлокѣл знеї асѣ-
мінеа фѣрмѣкате десѣѣтърї.

Дѣнъ кжтева зїле апої, Інкасїї съ реадѣнъ
дн костнме, дн зн бал знде съ дмѣѣрїѣще меда-
лїї ла Інкасї каре аѣ адѣнат дарѣрї маї кѣ
дмѣелшѣгаре. Т. К.

МІЖЛОК А ТРЕЗІ АМЕЦАЛА ВЕЦІЕІ.

Персоана дмѣѣтатъ тревзі се днгїце зн пѣхъ-
рѣці де чел маї тарѣ оцѣт, ші дндатъ ка прїн фар-

мек се ва тревзі дїн а са амецалѣ. Де ачеа ар тревзі
ка ракїерїї съ вжндѣ ші оцѣт ка зн антїфармак.

ІНСТІТУТЪ Л А ЛБІНЕІ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 16.

ВЕРИИ.

1841.

МЕЩЕШЪГЪЛ ДЕ АСЕФАЧЕ ДНАВЪЦІТ.

Днаинте къ о сѣтъ де ані трѣа ла Паріс эн ом нѣміт Вандіа, кареле се фѣкъсе вреднік де ансемнат прін авѣціле сале ші неасемѣната скѣмпете; днкѣт пѣнѣ астъзі шіѣ оаменіі а історісі деспре дѣнѣл. Ел лѣкъа дн рѣндѣл чел маі де сѣс а ѣнеі касе, ші трептеле че дѣчеа ла дѣнѣл нѣ ле кълка німе къ вѣкъріе; пріначеаста ел аѣ аѣнѣс скопосѣл сеѣ а се веде скѣтїт де тоате візітеле. Ел дшї токмісѣ де камаріер о фемее вѣтрѣнѣ, къріа да не сѣпѣмѣнѣ 7 сѣ. (35 пар). Овїчнѣіта лѣї мѣнкаре ера пѣне ші лапте ші спре сервареа Дѣмінечеї беа о стеклѣ вїн де чел маі прост ші маі ефтїн кареава се пѣтеа гѣста. Кѣ тоате ачесте се поате лѣѣда къ ел дн фїешкаре Дѣмінікъ мїлѣа не сѣрачї ші лї да тот деаѣна кѣте дої ванї. Ачест іконом зѣрчїт аѣ фост маїнаинте дн слѣжѣ ла магістратѣл де Болоне (полїтіе дн Франція), ші де аколо с'аѣ стрѣмѣтат ла Паріс, пентрѣ къ вестеа авѣцілор сале аѣ трас асѣпра

са лѣаре амїнте, кареа фїреще аѣ ѣрмат, фїнд къ ел тоате капїталѣріле сале ле да банкѣрі пѣѣліче а статѣлѣї ші нїчї декѣм ла вре о персоанѣ прїватѣ (партїкѣларе), пентрѣ кареле се лепѣда маї вѣкърос де тоате петречерїле къ прїетїні. Ла мѣтареа са дн Болонїе, аѣ шїѣт а мїжлочї прін кїпѣрі вїклене, сѣѣт кѣѣѣнт къ ар фї спре вїнеле пѣѣлїк, де а се ашеза дн пїаѣѣ эн гѣстѣторїѣ де лапте, кареле сѣ фїе дн сѣрчїнат а гѣста дїн тот лаптеле че се адѣчеа дн маре кѣтїме де ла цеарѣ днтѣрг шї а черчета вѣнѣтатеа лѣї. Ачеаста ера о дрегѣторїе, не кареа, сїнгѣр аѣ декларат де а фї гата а о прїїмі, ші днтре алтеле аѣ адѣс шї фолосѣл ка сѣ нѣ маї плѣтеаскъ лаптеле ч'еї тревѣна пентрѣ храна са, фїнд къ аша де вїне шїа а гѣста, днкѣт нѣмаї пѣне шї тревѣеака сѣ се сатѣре. — Кѣнд аѣ прїїміт кемареа са ла Паріс, аѣ ѣѣдекат къ трѣсѣра шї ва прїчїнѣї келтѣеле марї, ші аѣ хотѣрѣт сѣ вѣлѣтореаскъ маї вїне по

цос; асемене спре а нѣ фї прѣдат съ нѣ айѣ ла сіне нїчі маї мѣлт нїчі маї пѣцін де дої сѣ, шї а кѣлѣторї претѣтїндене днтр'ѣн страїѣ векїѣ де пелегрїн, (хаїїѣ) ка дн ачесткїп съ трагѣ асѣпра са мїлостївіреа оаменїлор бѣнї. Ачеста днтрѣ адевр і с'аѣ нїмерїт, кѣчї ел аѣ фѣкѣт асемене кѣлѣторїе де 130 мїле францезе нѣмаї кѣ со- ма сѣс арѣтатѣ. — Дн анѣл 1735 дн ал 72- ле ан а врѣстеї сале, авеа оавере де маї мѣл- те мїліоане лївре, че аѣ адѣнат пе днчетѣл де ла ал 16-ле ан кѣ ѣн фондос де о цїмѣтате фїорїн (1 1/2 сорковецї). Дн ачест ал 72-ле ан а врѣстеї сале днтр'о зі калдѣ де варѣ аѣ вѣ- зѣт пе ѣн церап серак, каре авеа де вѣнзаре кѣтева легѣтѣрї де лемне шї ера фоарте днтрї- стат кѣ нѣ воа нїме сѣ ле кѣмпере. Кѣрѣнд с'аѣ десвѣлїт дѣхѣл спекѣлаціеї днтр'ѣнсѣл, ел аѣ кемат пе серакѣл ом ла ѣша са, аѣ негѣдат о парте а повоареї сале кѣ ѣн прец неспѣс де цос, шї дн време кѣнд ачеста дѣчеа лемнеле сѣс ла лѣвѣнца лѣї, наѣ маї фѣрат кѣтева ле- гѣтѣрї шї леаѣ аскѣне днтр'о пївнїцѣ ѣмѣдѣ шї днѣнекоасѣ, ла каре днпрецѣраре асѣдат фї- їнд шї днтрѣнд ла рѣчеалѣ с'аѣ кѣпрїне де фрігѣрї. Днѣна датѣ дн вїаца са аѣ трїмес

дѣпѣ ѣн хїрѣрг каре сѣї нае сѣнѣе, днсѣ ел аѣ- датѣ л'аѣ депѣртат, фїїнд кѣ фѣсесе аша фѣрт де кѣцет де а чере пентрѣ операціа са о сомѣ неаѣзїтѣ де-о цїмѣтате де лїврѣ (50 пар). Дечї аѣ кемат пе алѣл, шї ачеста аѣ черѣт дндоїт; аче- ста аѣ адѣс пе болнав дн мѣнїе шї хїрѣргѣл с'аѣ депѣртат кѣ мѣстрѣрї пентрѣ непїлдѣїта са претенціе. Днсѣршїт с'аѣ афлат ѣн бѣрѣ- ерїѣ кареле с'аѣ мѣлѣмїт а словозї днтрѣї рѣн- дѣрї сѣнѣе кѣ ѣн прец фоарте мїк. Де ачеста с'аѣ вѣкѣрат болнавѣл фоарте.

„Днсе, прїетене, — аѣ днтреват вѣнѣл їконом, кѣте кѣт сѣнѣе вреї сѣмї словозї фїешкаре да- тѣ? — кѣте 8 ѣнѣе, аѣ фост рѣспѣнсѣл. — Ён аскѣлѣтѣ, аѣ адаос Вандїл, фоарте вїне веї фа- че, ка сѣмї словозї де одатѣ ачеле 24 ѣнѣе де сѣнѣе; еѣ нѣ прїечп, дїче сѣ нѣ крѣц пла- та пентрѣ доѣ словозїрї де сѣнѣе?“ бѣрѣерѣл с'аѣ днѣплекат шї ачеле 24 ѣнѣе і с'аѣ сло- возїт де одатѣ; днсе боала с'аѣ скїмват спре рѣѣ, шї дѣпѣ доѣ зіле аѣ рѣпосат. — Кліроно- мѣл сѣѣ аѣ фост гѣвернѣл, кѣчї днцелентѣл ом аѣ фост нѣмїт пре ачеста прїн тестамент де мо- щенїторїѣ.

Г. П.

КАТЕДРАЛА ДЕ ЛА АМІЕН ДН ФРАНЦІА.

Дїн тоате зїдрїле готїче афлѣтоаре днкѣ дн Франціа, Катедрала де Амїен есте ѣна дїн че- ле маї вреднїче де кѣрїозїтате пентрѣ мѣрїмеа, елеганціа шї потрївіреа сѣпѣтѣреї че домнѣще атѣт дн тотѣл кѣт шї дн деосѣвїтеле нѣрцї а ачестеї зїдрї; ачест монѣмент поате фї прївїт ка о каподонерѣ а архїтектѣреї векѣлѣї де мїж- лок. А са темелїе саѣ пѣс дн анѣл 1220, сѣв домнїа лѣї Фїлїп Аѣгѣст шї ачеастѣ мѣреацѣ Базї- лїкѣ (бесерїкѣ де кѣпїтенїе) се сѣвѣршї дн а- нѣл 1288. Маїстрїї а кѣрора нѣме саѣ фѣкѣт нѣмѣрїтоаре прїн ачеастѣ каподонерѣ де архї- тектѣрѣ сѣнт: Роберт де Лѣцархї, Томас шї Ре-

нолт де Кормѣнт фїзл сѣѣ. Трѣстреї ачешїа ера дїн ачеле класе де артїстї карїї дедѣндѣ- сѣ кѣ тотѣл ла фачереа зїдрїлор рїелїціоасе вїзїта пе атѣнчеа лѣмеа крешїнѣ. Шефѣл днтрепрїн- дереї сѣ нѣмеа повѣцѣїторѣл артеї (maitre de l'art). Дїн ачесте класе сѣ трѣчеа артїстїї че зїдрїѣ, дн векѣл XIII-ле вїсерїчіле Катедрале де ла колонїа Старсѣбург, Фраїѣбург, шї алте вїсе- рїчі дїн Германїа.

Катедрала де Амїен днтрече прїн мѣрїмеа, пропорціїле шї дннавѣцїреа днфрѣмсецерїлор са- ле, пе чеа маї маре парте дїн вїсерїчіле зїдрїе дн Европа дн векѣл де мїжлок.

Ачеастъ стампъ дмѣцшазъ фаада де кѣпѣненіе а Катедралей. Челе трій портіче кѣпрінд тоатъ днтіндереа пѣрцей цосніче а фаадаей. Еле сѣнт днфрѣмсецате де о сістемъ ѣніформі де подоабе, каре алкѣтѣскѣ ѣп піедестал де колоане авѣнд фіешкаре дін ачесте деасѣпра нѣще мѣчі сѣпѣтѣрї днформъ де тріфої, кѣпрінзѣнд 118 бареліефе, шї а кѣрора фѣндѣл есте днфрѣмсецат кѣ мозаїк. Асѣпра ачесѣї піедестал сѣ дналѣ ѣн шїр де колоане ѣшор анінате дін каре фіешкаре аре днаїнтеа са кѣте о статѣ де о маре пропорціе ашесатъ фїїнд не ѣн консол (колѣ де пеатрѣ ешїт афарѣ дін зїдіре) шї авѣнд деасѣпра канѣлѣї ѣн фел де коперїш, тоате пѣрціле зїдіре сѣнт сѣпате днфѣцшїнд нѣще адѣнчі аркаде сѣжршїте дн ѣнгѣ днорѣндѣїте днформъ де болці, а кѣрора ненѣмѣрате аркѣрї дмѣцшїнд о мїкшѣрѣтате пропѣшїтоаре сѣнт плїне де о мѣлціме де днѣрї, серафїмі шї де алте персоане дн рапорт кѣ таблоѣл чел маре дн релїеф, сѣпате не базїс дн сѣжршїт асѣпра ачестор трій портіче сѣ маї вѣд нѣще днкрестѣтѣрї трїзнгѣларе, днфрѣмсецате де о сѣпѣтѣрѣ днформъ де спїні че се деспарт днтрѣн кїп піторескѣ де сѣпѣтѣрїле челе аскѣнсе. Аркѣл ѣшеї алтарѣлѣї есте днфрѣмсецат де о гїрландѣ шї де о днкрестѣтѣрѣ де піатрѣ делїкат тѣетѣ. Челе трій ѣше а ачестей фаадае аѣ нѣмїрї партїкѣларе: чеа дін мїжлок сѣ нѣмѣще ѣша Мѣнтѣїторѣлѣї, чеа дін дреапта а Мачей Домнѣлѣї; шї чеа дін стѣнга а Сѣжнтѣлѣї Фїрмен мартїр.

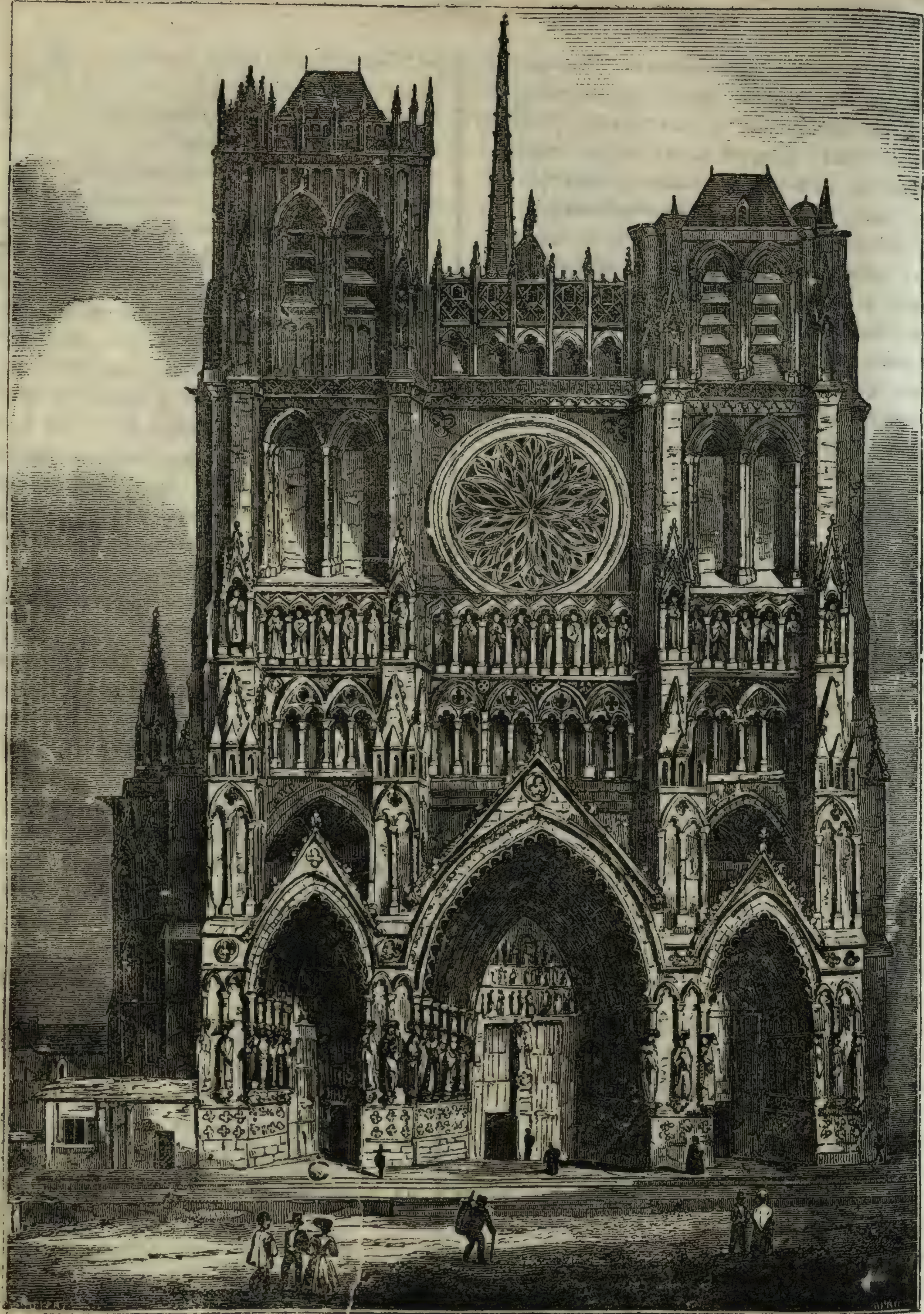
Чеа маї маре парте дін днфрѣмсецерїле шї фїгѣрїле портїчілор; прекѣм шї ачеле а марцівелор ферестрїї, аѣ днѣкѣ днтіпѣрїреа деосѣбітелор колорѣрї шї аѣрѣлѣї кѣ каре аѣ фост дін днченѣт зѣгрѣвїте шї полїте дѣпѣ сістема днфрѣмсецереї оріентале адѣсе дн Італїа де Гречї дн векѣл де мїжлок. Партеа челор трій фаада де деасѣпра портїчілор сѣ алкѣтѣеде дінтрѣ о галерїе дескїсѣ днформа ѣнѣї перїстіл (галерїе ашесатъ не стѣлшї) че кѣпрїнде тоатѣ

лѣрѣїмеа еї, шї а кѣрїа аркаде трїзнгѣларе сѣнт сѣвдеспѣршїте прїн алте арте днформъ де трїфої: ачеастѣ галерїе есте спїрїжїнітѣ де о алта ашїждереа дескїсѣ, шї а кѣрора дїспѣрцїтѣрї сѣнт днфрѣмсецате де ѣн шїр де 22 статѣе колосале, че се пар а дмѣцшаша монархїї Франціей вїнефѣкѣторї ачестей вїсерїчії, карїї аѣ гѣвернат Франція де ла Шелдерїк II пѣнѣ ла Фїліп Аѣгѣст. Де асѣпра се веде о фереастрѣ рѣтѣндѣ днформа ѣнѣї розе кѣ омѣлціме де фїгѣрї сіметрїче де піатрѣ фоарте фрѣмос лѣкрате. Асѣпра ачестей пѣрці де фаадае сѣ маї аѣлѣ апої о валѣстрадѣ (пармаплѣжкѣрї) дескїсѣ, не каре се поате резема кѣ брадѣл, днтізѣндѣсѣ дн тоатѣ лѣрѣїмеа фаадаей, шї днформѣнд ѣн преа фрѣмос брѣѣ орізонтал. Пѣнѣ ла ачеастѣ днѣлціме сѣ днтінде маї днаїнте антреоа де кѣпїтенїе а Катедралей де Амїен; челе доѣ тѣрнѣрї шї галерїа кѣ ферестре че ле ѣнѣще кѣ базїсѣл кѣ ѣн векѣ дн ѣрма сѣвѣжршїрей весерїчії.

Партеа дреаптѣ де дін афарѣ, дмѣцшазѣ окнѣлѣї о днтінсѣ днтіндере а ачестей зїдірї, адеѣкѣ мѣрецеле пропорції, стѣлшїї спїрїжїніторї не дін афарѣ а болцілор, вреднїка де мїраре днѣлціме а вѣрфѣрїлор зїдірей шї фрѣмсеца сѣѣцеї днформа ѣнѣї пірамїзї, че сѣ дналѣ деасѣпра. Не колоанѣ а тѣрнѣлѣї сѣ веде манїнѣ статѣѣ а ѣнѣї днѣер. Ачеастѣ фаадаѣ дмѣцшазѣ трей днтрѣрї сеаѣ ѣшї лѣтѣралнїче. Чеа днтії есте кѣносѣкѣтѣ сѣв нѣме де днтрареа де кѣпїтенїе а чеасорнїкѣлѣї сеаѣ а Сѣжнтѣлѣї Крїстоф; адоѣа, сѣв нѣме де чеа а Сѣжнтѣлѣї Оноре сеаѣ а Сѣїнтеї фечїоаре че есте днаѣрїтѣ шї де о сѣпѣтѣрѣ фоарте алеасѣ. А треа днтраре а вїсерїчей дін ачеастѣ парте сѣ нѣмѣще ѣша Пѣї де лѣвр des puits de l'oeuvre.

Партеа стѣнгѣ де дін афарѣ днѣцшазѣ фаада днѣнѣкатѣ деспре амеазѣ ноапте днпрежма палатѣлѣї епїскопеск, каре нѣ аре нїмїк вреднїк де днсемнат, шї а кѣрїа парте деасѣпра есте днѣкѣ несѣвѣжршїтѣ.

Чеа днтіѣ клонотнїцѣ а Катедралей зїдїтѣ о-

даты къ тѣрнѣ Бисеричей дн анѣл 1240, съ
сѣрѣмъ де фѣлѣр дн 15 Іюліе 1525 а къ-
рора днтокміре апоі фѣ сѣвршѣтъ дн 1533.

Партеа дн лѣнтрѣ а ачестей базіліче есте
вреднікъ де днѣмнат прін а сале мѣсрѣ ма-
ніне, прін днѣлдімеа ші мѣреаца кѣдѣре а вол-
цілор, делікатеа аркаделор ші а ферестрелор,
регѣларітатеа ші мінѣната потрѣвіре а пропорці-
лор сале.

Болціле сѣнт рѣдікате пе 126 колоане марі
къ брѣе, ші каре стаѣ ашіждіреа пе патрѣ брѣе
пѣсе крѣчіш ші сѣвршѣте дн діагонал. Фере-
стреле челе марі сѣнт дн нѣмѣр де патрѣзечі
ші зна, афарѣ де ачеле а паракліселор ші а га-
леріей че днѣнѣнѣрѣ хорѣл (кафас). Амвона бісері-
чей фѣкѣтъ дн 1773 есте змонѣмент де скѣлтѣрѣ.

Паракліселе Катедралей дн нѣмѣр де 24 нѣ
фѣсѣсе кѣпрінѣсѣ дн днѣнѣл план а лѣі Роберт
Лѣцарх. Еле саѣ фѣкѣтъ пе рѣнд дн деосѣ-
біте епохе.

Лѣкрѣл стрѣнілор де лемн а хорѣлѣі, ашезате
дн амѣндѣ пѣрціле, есте днѣвѣдѣт ші елегант.
Алтаріле челе марі днорѣндѣіте дѣпре сістема
романѣ сѣнт днѣрѣмсецате де зн бареліеф днѣ-
зрѣт, днѣѣцошінд пе мѣнтѣіторнѣл фѣкѣнд рѣгѣ-
чѣнеаса дн мѣнтеле Маслінілор. Дн досѣл ал-
тарнѣлѣі де кѣпѣтеніе съ днѣлѣцѣ о катапѣ-
теазмѣ мѣреацѣ лѣкрѣтъ дн лемн ші піатрѣ,
а кѣріа маніѣнѣ пропорціе продѣче зн маре ефект
прівіторілор; ші адаѣѣ мѣлт ла перспектіва
(прівіре дн днѣпѣртареа) бісерічей.

Н. М.

О КОРАБІЕ ДН МАРЕА ДНГЕЦАТЪ.

Капітанѣл васѣлѣі Хопе Брігтон, кареле се
днделотнїчеа къ пѣскѣіреа кїцілор днѣколо де

капѣл Хорн, дн Океанѣл пачнїк, саѣ мѣнат ла
22 Септемврїе анѣл трекѣт сеара пе ла 9 чеа-

сърї дѣпъ о фъртѣнъ лѣнгъ ѣн рѣнд де слонѣрі
каре лѣкѣна ѣн голѣ море. О цѣмътате мѣлъ
де ла коравіе ера ѣн шір де мѣнці де омѣт де
о лѣнѣлѣме неовѣчнѣтѣ; аїчі орї ѣнде се лѣн-
дрѣпта окѣл, се ведеа нѣмаї ѣріеше стѣнчі де
геацѣ, каре доведеа къ Очанѣл лѣ ачеастѣ
парте ар фї къ тотѣл нѣмѣлат шї лѣкїс. — Кѣ
тоате ачесте капїтанѣл Брігтон с'аѣ афлат прїн
астѣ нѣнорочїре маї мѣлт лѣнпедекат де кѣт
лѣн прїмеждїе, кѣчї лѣн ачел лок домнеа чеа маї
маре лїнїше, шї аша нѣ пѣтеа сѣ се теамѣ, кѣ
ва фї арѣнкат спре мѣнції чеї де гїацѣ; асеме-
не нѣ пѣтеа фї нїчі о прїмеждїе, кѣ мѣнції ар
лѣнкіде дїн прѣцѣр коравїа, пентрѣ къ її ера не-
клїнтіці. Тодї марїнарїї ста гата не ковертѣ лѣн
рѣнд, ка сѣ се фолосеаскѣ де чел лѣнтї вѣнт
прїїнчос, каре регѣлат ѣрмеазѣ не ла мѣзѣлноп-
цеї. Нѣмаї дѣпъ о петречере де маї мѣлт тїмп
лѣн ачел голѣ пѣтеа сѣ ѣрмѣзѣ кѣмплїта лѣнтѣм-
пларе ка мѣнції чеї де гїацѣ сѣ се мїшче, сѣ
се стрѣнгѣ ла ѣн лок шї аша сѣ лѣнѣнѣрѣ
васѣл, лѣнѣт сѣ рѣмѣе лѣнѣцат пѣнѣ ла сосї-
реа ѣнѣї тїмп маї калд, сеаѣ поате пѣнѣ шї ла
сѣѣршїтѣл лѣмеї. — Лѣнтрѣ адевр с'аѣ стѣр-
нїт ѣн вѣнт кѣ пѣтере ла мѣзѣлнопцеї, тот о-
датѣ шї ѣн кѣмплїт вїкол. де одатѣ аѣ лѣнче-
пѣт а се нѣрѣї мѣнції де гїацѣ шї лѣнфїкоша-
тѣл лор вѣет аѣ кѣпрїнс не марїнарї де чеа маї
маре спаїмѣ. Дїн ачеаста с'аѣ лѣнцелес къ гїа-
ца лѣнчѣсѣ а се мїшка. Васѣл „Хопе“ аѣ сѣ-
ферїт маї мѣлте пѣтернїче ловїтѣрї де слонѣрі,
шї скѣпареа дїн ачел лавїрїнт де гїацѣ се пѣ-
реа кѣ нѣпѣтїнѣцѣ. Марїнарїї аѣ петрѣкѣт ачеа-
стѣ ноанте лѣнфїорѣтоаре, кѣ сїмпїрї каре нѣ се
пот дескрїе. Не ла зорї де зі аѣ лѣнчѣтат фѣр-
тѣна шї марїнарїї нарѣшї с'аѣ вѣкѣрат къ кора-
вїа н'аѣ сѣферїт нїчі о вѣтѣмаре лѣнсемнатѣ.
Вреднїкѣ де мїраре ера лѣнпрѣцѣрареа къ сло-
нѣрїле, каре лѣн сеара треѣтѣ ста лѣнѣ ка нї-
ше мѣнці нѣклїнтіці, се десѣѣкѣсѣ лѣн о мѣлѣ-
ме де їнсѣле лѣнотѣтоаре, шї лѣнформа ѣн архї-
пѣлаг море. Кѣтрѣ амїазѣ аѣ стрїгат марїна-
рѣл че пѣзеа лѣн вѣрѣл катаргѣлѣї: „о кора-

вїе не маре!“ капїтанѣл Брігтон деодатѣ аѣ
пѣтѣт вїдеа нѣмаї вѣрѣрїле катаргѣрїлор дїн
прїчіна слонѣрїлор че пѣзѣеа лѣнтрѣ васѣл Хопе
шї лѣнтрѣ васѣл зѣрїт, лѣнсѣ лѣнѣрѣнд с'аѣ вѣ-
зѣт шї трѣпѣл ачелѣї вас. Тодї марїнарїї се
мїнѣна деспре стареа чеа рѣ лѣн каре се афла
коравїа. Дѣпъ че васѣл ачел стрѣн с'аѣ мѣ-
нат де вѣнт кѣтѣва лок, апої с'аѣ ловїт де-ода-
тѣ де ѣн слонѣ шї аѣ рѣмас нѣклїнтіт. — Акѣм
нїме нѣмаї ера ла лѣндоалѣ къ коравїа ар фї
пѣрѣсїтѣ де оаменї.

Капїтанѣл лѣнпрѣнѣ кѣ кѣчїва марїнарї с'аѣ
порнїт не ѣн калк, шї аѣ пѣзїт спре ачеа ко-
равїе стрѣнѣ, каре фѣѣсѣ мїшѣрї аша де не-
овѣчнѣте. Лѣн апропїереа еї аѣ вѣзѣт капїта-
нѣл Брігтон къ васѣл сѣферїсѣ фоарте, сеаѣ
прїн вро фѣртѣнѣ кѣмплїтѣ, сеаѣ прїн тречере
де мѣлт тїмп. Не ковертѣ, че ера акоперїтѣ
кѣ омѣт, нѣ се ведеа нїчі о фїнѣцѣ вїе. Бріг-
тон аѣ кемат де маї мѣлте орї къ глас море
не марїнарї, дар н'аѣ кѣпѣтат нїчі ѣн рѣспѣне!
капїтанѣл с'аѣ апропїет шї прївїнд прїн о фѣреа-
стѣ лѣн лѣнтрѣ, аѣ зѣрїт не ѣн ом, че шедеа
дрѣпт не скаѣн лѣнаїнтеа ѣнѣї месе, не каре
се афла о картѣ, кондес шї кѣлѣмѣрї. Лѣнѣ-
нерїкѣл че ера лѣн лѣнтрѣ л'аѣ лѣнпедекат а
вїде маї мѣлт. — Дѣчї с'аѣ сѣїт капїтанѣл шї
кѣ марїнарїї не ковертѣ, шї дѣпъ че с'аѣ рѣнїт
омѣтѣл шї гїаца, аѣ лѣнтрат лѣн лѣнтрѣ, шї аѣ
черчѣтат маї лѣнтѣл не омѣл че шедеа лѣнгѣ
масѣ. Тѣтѣрор с'аѣ сѣѣрлїт пѣрѣл лѣн кап, кѣчї
омѣл ста нѣмїшкат шї нѣ рѣспѣндеа нїмїкѣ. А-
пропїїндѣсѣ Брігтон де дѣнсѣл аѣ вѣзѣт къ ел
аре а фѣче кѣ ѣн морт. Бѣзеле, фрѣнтеа шї
окїї ера ѣмѣлацї шї лѣнвїнецїцї. Нѣнорочїтѣл е-
ра ка де 30 анї; ел цїнеа лѣн мѣнѣ ѣн кондѣл
шї картѣа ера дескїсѣ дїнаїнтеа лѣї; чел дѣне
ѣрмѣ рѣнд ера: „17 Генарїе. 1823

„Астѣзї сѣнт 71 зїле де кѣнд сѣнтѣм лѣнѣн-
ѣѣрацї де мѣнці де гїацѣ.... Кѣ тоате осте-
нелеле ноастре, де ерї сарѣ, сѣнтѣм лїпсїцї шї де
фок.... Соцїа капїтанѣлѣї аѣ мѣрїт астѣзї дї-
мїнеацѣ де фрїг шї де фоаме, асемїне 5 марїнарї.

Де акъм нъ маї авем нічі онъдежде! — — —
 днспїмжнтат аў пърсеїт капїтанъл Брігтон къ
 марїнарїї сеї ачест лок днфїорьторї. Антржнд
 дн камара капїтанълї, аў възят де одатъ трепъл
 знеї фемей зъкжнд пе пат, фаца еї пьстра днкъ
 віошіа віецеї; нъмаї сгжрчіреа тьтърор мьдълъ-
 рілор доведеа къ с'аў лънтат мълт къ днфрі-
 кошата моарте, лжнгъ еа шедеа ла пьмжнт зн
 ом цїнд днтр'о мжнъ зн амнарї, нар дн алта
 о кремене, шї пе браце авеа о кьтіе къ пжнзъ
 арсъ дн лок де нскъ. Дн алте пърці а кора-
 біей ера о мълціме де марїнарї децераці, шї пе
 скърї зн кжне морт. Нікьнрі нъ се маї афлъ

аре о рьмьшіцъ де мїжлоачлїе вецїреї. — Ка-
 пїтанъл Брігтон ар фї черчетат коравїа къ де-
 амьржнтъл; днсе фріка шї сьперстїціа марїнарі-
 лор сеї л'аў опріт. Нъмаї картеа аў лъат, шї
 дене ачеаста аў днцелес кълъторїа корьбіей
 де кжнд с'аў порніт де ла Ліма; пе фїла де ла
 днчепът знде ера тітлъл се ведса нъмеле „Іен-
 нї“ дїн їнсъла Ваїгт. Днспїмжнтаці де ачеле
 че аў възят с'аў днтернат марїнарїї ла васъл
 лор. Ла ачеастъ днпрецъраре с'аў днкредїнцат
 де прїмеждїле че аменїнцъ пе марїнарїї карїї
 кьтеазъ а се днаїнтї преа мълт дн мьріле по-
 ларе.

Г. П.

Ч Е Л М А Ї Ф Р Ъ М О С Л О К П Р Е П Ъ М Ж Н Т.

Ачест лок се афлъ дн мїжлокъл провинцілор
 Ост Індїче шї днформеазъ прїнціпатъл де Ъдрї-
 пър. Капїтала де асемїне нъмїре се афлъ дн
 мїжлокъл знеї церї мьноасе, че есте дїн тоате
 пърціле днкїсъ прїн зн амфїтеатръ дїн мьнці
 стжнкошї. Ачест лок атжт де плькът аре о дн-
 тїндере днсьмнатъ, шї кьпрїнде о мълціме де
 тжргьрї шї сате днжнцърате къ локьрї преа
 фрьмоасе каре прїн о стрьлзчїре арцїнтїе адоъ
 лакьрї днфьцошазъ о пльчере днжнжтьтоаре. Чел
 маї мїк лак днжнцъръ полїтіа Ъдрїпър део пар-
 те, а кьріа пагоде (канеце) мїнаретърї шї тьр-
 ньрї де чеа маї кьратъ марморъ кїар ка мьргъ-
 рїнтареде стрьлзчїтоаре ла соаре, се дналцъ дн
 тоатъ а лор помпъ де архїтектъръ оріенталь.
 Локъл се паре а фї хотьржт спре петрече-
 реакрьесеї Феелор ссаў Нїмфелор (зїнелор). Маї
 мълте їнсъле верзї стрьлзческ ка нїще смараг-
 де деасъпра фецеї сале, шї сжнт тоате дмпо-
 добіте къ павїліоньрї дн форма чеа маї мьреацъ
 шї елегантъ. Арворїї де кьрмале, че леагьнъ а
 лор мжндре вжрфьрї пїнтре фрьнзіле челор
 маї мьреце рамьрї, сжнт чїї маї фрьмошї, каре
 се афлъ дн Індїа, шї чїнева нъшї поате днкї-

пїї маї романтикъ аместекаре а фрьнзелор шї а
 флорїлор, декжт ачаста, че змьреазъ павїлоанї-
 ле челе зшоаре ачестор преціоасъ локьрї.

Тавлоъл есте аша де дмподовїт шї мьрецъ
 днжжт днсьш артїстїї, карїї дн а лор звражьрї
 аў адънат тоате фрьмсеціле пьтїнчоасе, тотъш
 нъ аў пьтът а ле да лъстръл, пре каре натъра
 аў рьвьрсат къ атжта днбелшъгаре асьпра а-
 честор локьрї, пентръ каре се паре къ еа ар фї
 авът о плекаре къ тотъл деосьбітъ. Інсектіле
 шї пасерїле де аколо нъ сжнт маї пьдїн дм-
 подовїте декжт флорїле, шї нічі о дескрїере а-
 честей церї днжнжтьтоаре днкъ нъ саў апропїет
 де стрьлзчїреа адевьрълъї пре каре афлъ нещї-
 не дн грьдїніле шї редьрїле де презмьларе а
 полїтіей Ъдрїпър. Днсьшї стжнчеле, каре дн-
 жнцъръ ачеастъ фрьмоасъ вале аў тоатъ прїве-
 ліщеа знеї сьвстанце преціоасе; еле лъческ ка
 зн фел де кварц, (пїатръ нетезїтъ ка шї арцїн-
 тъл) шї дакъ соарїле вате асьпра лор атънчї
 еле склїшескѹ окьл дн атжта, днжжт треьзе а
 скїмьа прївїреа. Даръ апої оаменїї? прекъм маї
 претътїндене префак шї ачест парадїс прїн а лор
 зьржте патїмї, дн Іад.

І. М. . .

Днтре фяръле рпариць лезл есте чеа маї днсьмнатъ. А лэї мъріме, вѣртѣте шї кѣраж, а лэї кѣзтѣтѣръ шї мерсѣл іаў днсьшїт нѣме де днпѣратѣ а фярелор. Прекѣм тїгрѣл шї пантера де асеміне шї лезл, есте де соѣл мѣцїлор, каре ачѣаста сѣ адівірѣще прїн форма дїнцїлор а колцарїлор шї ачелор дїн днаїнте шѣсѣ дїнцї, лезл ка шї тоате фяръле де ачѣст сої аў гїаръ мїшкѣтоаре каре ле днтїнд ла ѣн атак, іаръ ла мерс ле траг дн теака лор. Прелѣнѣгъ ачѣсте лезл сѣ днсьмнеазъ прїн ѣн кап ретѣнзїѣ, ѣрекї шї лїмѣ вѣртоасѣ, ка шї ла мѣцїле каснїче. Колорѣл лезлї есте гѣлѣїѣ дн-кїс, фѣръ пете шї дѣнцї, нѣмаї вѣрѣл перїлор есте ѣнеор негрїѣ. Лезл маї аре шї о коадъ лѣнѣгъ де чїнчї палме, авѣнд ла капѣт ѣн фїонк де пѣр каре есте маї мїк ла лѣсасѣ. Лейї де партеа бѣрѣтеаскѣ, дѣлѣ че аў днплїнїт крѣщере, сѣ днфрѣмѣсѣцеазъ де о коамъ де лѣнцї шї крѣцї перї.

Коама маї алес есте дндесатъ ла червїче, ла гѣт, ла шїент, сѣ лѣцѣще пре пѣнтѣче шї дн смо-кѣрї не ла днкеетѣрїле пїчоарїлор. Мърїмеа коамей еї атѣрнѣ де ла вѣрста фярей. Патріа лезлї сѣнт пѣрїле чѣле кѣлдѣроасе дн лѣмеа веке, маї алес дн лѣнтрѣл Афрїчей, кѣчї дїн пѣрїле лѣкѣїте де оаменї сѣ траѣ дн дешѣртѣрї сѣл-батїче. Лейї Аравїей сѣнт маї мїчї, ачїї дїн пѣ-стїѣрїле Афрїчей адѣнѣг ла о лѣнцїме 9—10 пал-ме шї кѣ о днѣлцїме де 5 палме. Лезл шї тї-грѣл сѣнт фяреле чѣле маї пѣтернїче, днсь ел нѣ есте атѣт де крѣнт, шї зѣгрѣмъ нѣмаї кѣнд їл мѣнѣ фоамеа, ел їш пѣндѣще прада прекѣм мѣца не шоарїк, шї апѣкѣ кѣ о сїнгѣръ саў адоѣа сѣлтаре, еар де нѣ ї се немерѣще апої нѣ маї кѣзтѣ а о апѣка.

Пѣтереа Лезлї есте екстраордїнаръ, саў вѣзѣт кѣм аў кѣрат оаменї шї вїте, ба днкѣ лѣаў дѣс прѣсте рїнї. Ырлареа Лезлї есте кѣмплїтѣ, шї аре ѣн тон бас адѣнк тремѣрѣ-тор, асемѣнат кѣ сѣнетѣл ѣнѣї вѣчѣм. Маї а-лес ѣрлѣ ноапте, тоате вїтеле сѣ днспїмѣнѣтеа-зѣ. Тїгрѣл чѣл маї дѣсеорї се сѣпѣне де вѣр-тѣтеа лезлї, адѣсеорї елѣфантѣл шї рїночернї жл днвїнѣе.

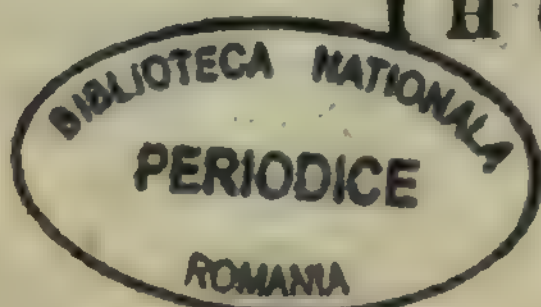
М І Ж Л О К Д Н П Р О Т І В А Ф Ъ Р Н І Ч І Л О Р.

Дакъ се ївѣще дн о грѣдїнѣ вре ѣн мошїноѣ де фѣрнїчї, атѣнчї, трѣвѣе сѣ днпрѣщїем кѣ о лопатѣ тот мошїноѣл дн о днтїндере де 2 саў 3 палме, шї сѣл амѣстѣкѣм кѣ пѣрѣнѣ, пѣнѣ кѣнд се аратѣ кѣ нѣмаї есте шї алт деосѣбїт мошїноѣ. Дѣлѣ ачѣа сѣ се кѣе о оалѣ де лѣт дешартѣ шї сѣ се пѣе кѣ гѣра дн цос дрепт дн

мїжлок, лѣсѣндѣо аколо 3 саў 4 зїле, фѣрѣ а о рѣдїка саў а о клїнтї. Дѣлѣ трѣчїреа ачѣ-стѣї тїмп тоате фѣрнїчїле дїн прѣзѣнѣ кѣ оалѣ лор се вор афла сѣнт оалѣ, ѣнде се апѣазѣ тоатѣ ачѣастѣ колонїе, кѣнд атѣнѣе се поате ѣчїде кѣ ѣшѣрїнѣѣ.

I. M.

І Н С Т І Т У Т Ъ Л А Л Б І Н Е І .

ІКОАНА ЛУМЕІ.

Ф О А Е

П Е Н Т Р Ț

INDELETHICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

№ 17.

ВЕНІІ.

1841.

ДЕСПРЕ КЪНОЩІНЦА ОАМЕНІДОР.

Німік нѣ есте маї де невое ші маї фолосіторѣ
пентрѣ оамені, декѣт кѣнощінца оменеаскѣ, ші
тотѣшї сѣнт фоарте пѣціні, карїї сѣ айѣ о со-
котінцѣ лѣмѣрітѣ, темелнікѣ ші кѣпрінзѣтоаре
деспре ачеа, че есте омѣл, че кѣдетѣ, до-
реще ші воеще, ші че сѣ ащеапѣ де ла дѣн-
сѣл. Мѣлці візітеазѣ політїї ші цѣрі, аѣ ком-
нікаціе кѣ мѣлці оамені, дѣвацѣ а кѣноаще а-
лор пѣртѣрі, ші кред, кѣ сѣ афлѣ фоарте адѣнк
дедаці дѣ секретеле натѣреї оменешї, ші дѣ
сѣжршїт аре че шїѣ еї деспре оамінї? ачешїа сѣ
пар а фї вѣні, сѣнѣцѣошазѣ дѣ страе елеганте
ші сѣнт ровїці де а лор кѣвіре де сїне ші де ін-
терес, ші асемене щїнцѣ о нѣмеск ії кѣнощінцѣ
де оаменї! дѣсѣ пентрѣ че фѣптѣеск оаменї а-
ша ші нѣ дѣ алт кїп, ші пентрѣ че алор гѣн-
дїре ші кїп де фѣптѣїре поартѣ ачеастѣ дѣнтї-
пѣріре? де ачесте ії пѣцін сеаѣ нїчї де кѣм нѣ
сѣ интересазѣ. Ії шїѣ а петрече кѣ алції ка дѣн-
болдїці де інстїнкѣ, прѣкѣм ші ачешїа сѣнт тот

де асѣмене, ші атѣт ѣнї кѣт ші алції кѣзѣ
пекѣт сѣ поате ашї аѣнѣ скопѣріле лор. А-
чеастѣ ѣмѣрѣ де кѣнощінца оамінїлор нѣ есте
дѣсѣ де аѣнѣс; претѣтїдѣне тревѣе а стрѣва-
те темѣл ші а дескоперї прїчініле лѣкрѣрілор.
Нѣ тревѣе сѣ не мѣлцѣмїм кѣ челе дїнафарѣ,
чї сѣ стрѣватем дѣ тайніка магазїе, ѣнде сѣ
наск гѣндѣріле, ѣнде сѣ продѣк плекѣріле ші
поѣтеле, дорїнцѣле ші хотѣріріле ші ѣнде сѣ а-
флѣ ісворѣл а тоатеї віеці ші фѣптѣїрі.

Чїне воеще сѣ дѣвѣе а кѣноаще не оаменї
кѣ темѣл, ачела тревѣе маї дѣнтѣї сѣ се кѣ-
ноаскѣ віне пре сїне. Ел тревѣе, зїк, сѣ шїе, че
пѣтерї сѣфлетешї аре, кѣм фѣптѣеск ачесте, ші
дѣ че кїп сѣ сїргѣеск а аѣнѣе ла ѣн скопѣ
хотѣріт. Чїне сѣ кѣноаще віне пре сїне, ачела
гѣчѣе пре алції, дї дѣнѣлеѣе, шїе аї повѣцѣї
ші аї дѣнтревѣїнца спре фолосѣл сѣѣ. Ел дескопе-
ре дѣ адѣнкѣріле, ѣнде фѣптѣеск мотївеле, а-
чеа че алції кѣдетѣ ші воеск; Ії самѣнѣ кѣ

дженсѣл, прекѣм шѣ ел кѣ джншіі, авжнд тот а-
челешѣ аплекърѣ шѣ пофте. Тот ачелешѣ каззе (*)
продукт ефектѣрѣ еквале, шѣ дѣнефектѣрѣ еквале
фаче джкѣере ла тот асѣмѣне каззе. Ынѣ аѣ
маѣ мѣлтѣ джцѣлечере, кѣраж сеаѣ вѣкленѣе, де
кѣт алцѣі; ѣ шѣѣ а сѣ фѣцѣрнѣчѣ маѣ мѣлт шѣ
кѣшѣгѣ прѣн вѣклешѣгѣ фаворѣл алтора, пре ка-
реле ѣн ал трѣіле жѣл добжндешѣе прѣн кѣрѣце-
нѣа ѣнѣмеѣ. Дн лѣме сѣ аратѣ омѣл асфелѣѣ,
прекѣм афлѣ потрѣвѣт кѣ ѣнтересѣл сѣѣ; ел во-
еще а плѣчѣ шѣ прѣн вѣне воѣнца шѣ аѣсторѣл
алтора сѣшѣ добжндеаскѣ фолосѣл сѣѣ. Де а-

(*) Казза се ѣмѣше дн логѣкѣ прѣчѣна че наще вре о ѣсправѣ
оар ачааста се ѣмѣше ефект.

чена сѣ сѣ'нвѣцѣ чѣнева а сѣ кѣноаще пре сѣне
днѣшѣ кѣ де амѣрѣнтѣл, шѣ атѣнче ва кѣноа-
ще дѣн фаца шѣ фаптеле алтора лѣмѣрѣт, чѣне
ѣ сѣнт, сеаѣ че скопѣ аѣ, кѣчѣ дакѣ чѣнева а-
ре десе комѣнѣкацѣі кѣ оаменѣі шѣ дакѣ обсер-
вѣазѣ шѣ кѣноаще алор фапте шѣ аплекърѣ, а-
поѣ ел, кѣноскѣндѣсѣ вѣне пе сѣне, ва дескопѣрѣ
мѣжлоаче, кѣм сѣ'ї днтрѣвѣѣнцѣзе спре фолосѣл
сѣѣ. Ел ва шѣ аѣ окѣрмѣі шѣ а петрече кѣ джн-
шѣі фоарте вѣне. Днѣсѣ ачесте фолосѣрѣ поате
сѣ шѣ ле днѣсѣшаскѣ шѣ нѣмаѣ прѣн ачѣна, кѣнд
ел ва кѣноаще натѣра оменѣаскѣ дн сѣне дн-
сѣшѣ кѣ темѣѣ шѣ кѣ де амѣрѣнтѣл. Г. С.

О АНЕКДОТЪ.

Дн ѣна дѣн кѣлѣторѣіле а М. С. дмѣрѣтѣлѣі Ні-
колаѣ ла Берлѣн, ел саѣ коворѣт дѣн презѣнѣ кѣ
адѣнтантѣл сѣѣ дѣн трѣсѣрѣ, спре а мерѣе кѣтва
лок пе цос, шѣ аѣѣкѣнд амѣндоѣ ѣн дрѣм лѣтѣ-
ралнѣк аѣ аѣѣнс ла ѣн пѣрѣѣ кам лат песте
каре се афла о пѣнте днѣгѣстѣ шѣ слабѣ. Дм-
пѣратѣл аѣ зѣс кѣтрѣ адѣнтантѣл сѣѣ кѣі есте
кѣ непѣтѣнцѣ ашѣпѣнѣ аѣче вѣаца дн прѣмеждѣе, шѣ
фѣнд кѣ ѣ нѣ департе аѣ вѣзѣт пе ѣн царан,
апоѣ лаѣ кемат шѣ лаѣ днтрѣват дмѣрѣтѣл, де
воеще ал трече дѣнколо кѣ платѣ де ѣн фрѣд-
рѣк д'ор. Царанѣл аѣ фост гата ла ачааста шѣ
лаѣ трекѣт дн спате. Дѣпѣ ачѣна шѣ адѣнтан-
тѣл наѣ фѣгѣдѣѣт ѣн фрѣдрѣк д'ор дакѣ жѣл ва
транспорта дѣнколо, царанѣл саѣ прѣмѣт шѣ ла
ачааста фоарте вѣкѣрос шѣ лаѣ лѣат дн спате.

Дѣчѣ кѣнд царанѣл се афла пе ла мѣжлокѣл
пѣрѣѣлѣі дмѣрѣтѣл аѣ стрѣгат ла ел зѣкѣндѣ
„аскѣлтѣ омѣле! еѣ дѣѣ воѣ да доѣ фрѣдрѣк д'ор
дакѣ веѣ трѣнтѣ дн апѣ пе кѣлѣреѣлѣ тѣѣ,
Адѣнтантѣл наѣ фѣгѣдѣѣт 3 дакѣ'л ва дѣче ла
мал; дмѣрѣтѣл патѣрѣ дакѣ'л ва трѣнтѣ; адѣн-
тантѣл чѣнчѣ дакѣ нѣ ар фаче ачааста, шѣ аша
саѣ сѣѣт комѣка лѣцѣтацѣе пѣн ла 40 фрѣдрѣк д'ор
ѣнде аѣ рѣмас адѣнтантѣл ка чел че аѣ дат маѣ
мѣлт. „Дѣчѣ шага мѣ се ва фаче преа сѣѣм-
пѣ!“ аѣ стрѣгат дмѣрѣтѣл рѣжѣнд шѣ аѣ днче-
тат кѣ лѣцѣтацѣа; дѣпѣ карѣ царанѣл аѣ скоѣ
ла мал пе кѣлѣреѣлѣ сѣѣ де ла карѣ аѣ прѣѣмѣт
40 фрѣдрѣк д'ор.

Ачѣастѣ шагѣ не вѣноватѣ аѣ днтемѣѣѣет тоа-
тѣ фѣрѣчѣреа вѣѣѣѣ царанѣлѣі. — I. M.

МЕСТЕШѢГ ДЕ А ДНДѢМѢНА КРЕЩЕРЕА КОПАЧІЛОР.

Крѣщѣреа копачѣлор атѣрѣнѣ фоарте мѣлт де
ла сенѣтатеашѣ кѣрѣценѣа скорѣѣі лор, шѣ пре-
кѣм оаменѣі шѣ добѣтоаче, а кѣрора-пѣеле се цѣ-
не дн пѣрѣрѣлнѣкѣ некѣрѣценѣе, рѣмѣн дннапоѣ
кѣ крѣщѣреа шѣ се цѣгѣреск. де асѣмѣне саѣ дн-

сѣмнат ачѣаста днѣкѣ дн ѣн град маѣ марѣ ла
копачѣі. Рѣзѣмат пе ачѣст темѣѣ, рѣкомендѣе-
ще прѣпрѣѣтарѣлор де лѣвѣзѣі прекѣм шѣ ачѣлор
де пѣдѣрѣі, ка се пѣѣе адѣсеорѣі а се фрека вѣне
коажа копачѣлор тѣнерѣі. Стежерѣі, местѣакѣнѣл,

фагъл, злмъл ші арінъл съ се дичеапъ а фрека
дн ал патрѣле ан де доъ сеаѹ тріі орі къ фѣ-
ніе, фъръ днсъ а лі вѣтъма коажа. Он лѣкрѣ-
тор поате се фрече пе зі пѣн ла 3000 де ко-
пачі. Дн Франція мѣлці пропріетарі де грѣдні

аѹ дичепѣт а днтревѣнда ачест мѣжлок, тар че
се атінце де пѣдѣрі, апоі ачеаста ар тревѣі а
се фаче маі алес пе ла локѣріле энде сѣнт пѣ-
ціне пѣдѣрі, прекѣм дн Франція, Оланда, ш. а.
С. С. Б.

ШЕРПЕЛЕ БОА КОНСТРИКТОР (BOA CONSTRICTOR).

Дн пѣрціле сѣдиче де амеазъ энде імперіа анімале-
лор ші а пѣжнтелор поартъ эн карактер де фелѣл
чел маі мѣред, аѹ днзѣстрат натѣра пѣнъ ші
пе шерпі къ деосебігъ пѣтере ші фѣмсеацъ.
Днсъ шерпіі нѣміці Боа Констрикторі, днтрек
пе тоці чіаланці, че се нѣмѣръ ла генѣл, (соіѣл)
шерпілор зріеші. Ачест шерце аре эн кап рѣ-
тѣнд лѣнгѣрец, ші спінареа лѣі амѣѣошацъ
челе маі фѣмоасе колорѣрі. Он Боа Конскрік-
тор крескѣт деілін есте де 40 пѣн 50 палме
лѣнг ші кѣт эн ом де грос; гѣра лѣі чеа лар-
гъ аре дінці марі. Пе лѣнгъ а са репѣѣне ек-
страордінаръ, къ каре се сѣе пе челе маі дн-
налте вѣрвѣрі а копачілор; пе лѣнгъ пѣтереа
мѣшкілор сѣі ші мѣрімеа са, дакъ ар авеа ші
отрава шерпелѣі сѣнѣторѣ, апоі ар фі чел маі
днфрікошат ші маі прімеждіос дѣшмана оаменілор
Боа констриктор се аѣлъ дн Ост-Індія, Сѣд-
Амеріка ші Африка, ші пѣждѣще прада са дн
пѣдѣрі сеаѹ дн локѣрі мѣшціноасе, ла каре ам-
преѣзраре дші днтроломѣще партеа де дена-
поі а трѣпѣлѣі сѣѹ, дші дндреапѣт капѣл дн
сѣс пѣндінд днпреѣзр дн тоате пѣрціле.

Де аѹ зѣріт вре о віѣѣте де эн соѹ маі ма-
ре, апоі дші днтроломѣще партеа де денапоі
ампреѣзрѣл энѣі копач, спре а авеа разѣм ші
се арѣнкъ къ тоатъ грѣѣтатеа трѣпѣлѣі сѣѹ къ
репѣѣнеа сѣѣцеі песте прада са, о ампреѣз-
рѣ аша, днѣшт нѣ маі поате скѣпа ші дн ачест
кін о сѣармъ. Газеле ші анімале маі марі,
ба кеар ші біволѣл ші днфрікошатѣл тігрѣ, де
ші дѣпъ о лѣпѣт маі днделѣнгатъ, тотѣш
се фак жертвѣ. Днзѣдар сѣнт опінтіріле
тігрѣлѣі, днзѣдар плеснѣще ел къ а са
коадъ дн аср, зрлетѣл сеѹ, че есте днспѣй-
мѣнтареа лѣкѣіторілор де пѣдѣре, есте нѣмаі
эн семі а непѣтінцеі сале. Шерпіле жл дннѣ-
дѣшъ къ грѣѣтатеа са ші жі фѣжнѣ коастеле
къ пѣтере днфрікошатъ. Дакъ аѹ сѣпѣс ел пе
контраріѣл сѣѹ, апоі, жл днгіте пе днчет. Дѣ-
пъ эн асеміне оспѣц рѣмѣне кѣтѣа тімп зе-
кѣнд фѣрѣ мѣшкаре ші де жл аѣлъ вре эн лѣ-
кѣітор дн ачеастъ позіціе, апоі се поате апро-
піе де ел фѣрѣ фрікъ ші ал зчіде.

В. С.

ДАНЦЪЛ СЕЛВАТИЧІЛОР ДІН АМЕРІКА.

Данцѣл, каріле дн зімеле ноастре фаче тіне-
рімеа нѣмаі пентрѣ о петрѣчере воіасъ, аѹ фост
дн векіме, прекѣм ші акѣма ла гінтеле варваре,
о парте а сѣрѣѣрілор релігіоасе саѹ ачелор мѣ-
літаре. Дн пѣрціле Амерічеі, энде аѹ маі рѣ-
мас оарѣкаре семінциі де пѣмѣнтені, рѣсѣоѣл,
чел фак днтре сіне сеаѹ къ Сіаніоліі-амерікані,

се пропѣшекѣ де эн данц релігіос че фак а-
тѣнче кѣнд осташіі се прѣгѣтѣск ла рѣсѣоѣ.
Днѣрѣкаці дн фѣсте де пене сеаѹ де піеі аѣа-
релор селѣватіче, гѣтѣл днподобіт къ салѣ де
скоіче раре, ші дн кап авѣнд де асеміне коі-
фѣрі, бѣрѣаціі ші фемеіле фак о хорѣ дншен-
патъ ла сѣнетѣл энѣі фелѣ де тімпані де сѣр-

ДАНЦЪЛ СЕЛВАТИЧІЛОР ДІН АМЕРІКА.

ле ші де вѣчѣмі, кѣнтѣнд рѣгѣчѣні пентрѣ сѣ-
нѣнерѣа дѣшманілор, не а кѣрора прінші, і зчід
асемене дѣпѣ зн фелѣ де ціок, че фак кѣ дѣнші,
зні іі мѣнѣнкѣ, прекѣм Ботокѣдесі ші алціі ші нар

кѣ кѣпѣцініле лор днподовеск бордеіле, ші фѣйма
зні селватік семѣсѣрѣ дѣпре нѣмѣрѣл тідвелор
че сѣнт де пѣр анінате не пѣрете, вѣніоаре ка
ла ноі тавлеане.

МОРМИНТИЛЕ ЛА ЧІІ ВЕКІ.

Дн тоате векѣріле, ка ші дн тоате церіле
попоареле аѣ днропат ші аѣ асѣзис дн пѣмѣнт
коморі каре фоарте адесѣ аѣ. Фост пердѣте
кеар пентрѣ днші депѣіторіі лор, ші каре а-
стѣз ашіждереа сѣнт ші пентрѣ ноі. Ла наці-
ле челе політііте авѣцііле се адѣна пін
темпле; нар ла челе варваре ші резвоініче пін
мормінте. Аша зн шѣф де а Сцітелор, Гелілор
сеаѣ а орі кѣріа попор варвар, дѣпѣ че дн кѣр-
цереа а оарекѣрѣі тімн, повѣцѣна не сѣлватііле
сале чете ла вірѣінці ші ла кѣчерірі, дѣпѣ
че ле да о релігіе ші леці, ші днсѣфла днде-
стѣле прецѣдеце імацінаціей лор, аѣнціе де а фі
дѣпѣ моарте а лор зеѣ: тоате ачесте сѣнт а-
деврѣате; днсѣш історіа не адѣче маі мѣлте
підде де ачест фелѣ.

Днсѣ ка зн ом сѣ фі днтемѣет о релацие кѣ
тѣтѣл мілітарѣ, прін каре сѣ наре а нѣ фі авѣт

алт скопѣ декѣт а днформа осташі, сѣ фі а-
ѣнѣс де аі фѣче се пріівеаскѣ моартеа, ші маі
кѣ сеамѣ ачеа пріімітѣ дн лѣпте, ка зн фавор,
ка о тречере ла о віацѣ маі фѣрічітѣ днтрѣн
парадіс днкіпѣіт, знде днтре плѣчеріле де тот
фелѣл, ар пѣтеа авѣа ші порочіре де а се лѣп-
та неѣнчетат рѣмѣінд неѣтѣмаці ші неѣрї-
торі, де а бе Ідромел ші алте вѣтѣрї адѣсе де
фѣчіоаре, днсѣѣршіт ка недеждеа ачестей фѣрі-
чірі се фі ексалтат кѣражѣл лор нѣнѣ ла фѣріа
чеа неѣзнеаскѣ, ші продѣс мінѣні де дндрѣз-
неалѣ ші неѣсарѣ. Іатѣ ачіеа че кѣ тоате кѣ
есте адеврѣат сѣ наре а фі неѣпрінс кѣ мін-
теа.

Ла апроіерѣа морцеі, каре трѣвѣеа се фіе
пентрѣ зн мѣрїторі резѣлтатѣл ачестор ідеі
фанатіче? лесне сѣ пот гѣчі ачесте. Кѣ а са
кредінцѣ ел нѣ пѣтеа прііві декѣт ка о нечѣ-

сте дитрареа пе ціос ші днармат прост, дн къртеа марелзі сѣу зеу; спре а се арта ако- ле кѣ оарекаре вредніче ші тревзіе подоае де аѣр ші де арцінт, арме фремоасе, каі днфремсе- наці, вестмінте днавѣците, зн кортежѣ де слѣці, де пріетіні сеаѣ де склаві, дитрѣн кѣвѣнт мѣ- ріреа челор марі, сеаѣ тоатѣ помпоаса прегѣтіре а знзі рѣзбоінік гата де а мерѣе ла лѣпѣ. Дечі дн дмормѣнта кѣ ал сеѣарк, сѣдеці, страѣ де рѣзбоѣ, челе маі бѣне арме, ші кѣ чеа маі преціоасѣ парте дін жѣваерѣріле ші авѣціле сале. Кѣ джисѣл сѣ днгропа асемінеа фемеі, склаві, ші чел маі фремос ал сеѣ кал; пентрѣ ка се поатѣ аѣла ші дноза са лѣкѣінѣ зн кал прегѣтіт; ші ачесте днорѣндѣрі кѣнд днаінте де а мѣрі нѣ ар фі авѣт мѣнѣжере де а ле по-

рончі ел днѣш, се сѣкотеа де фаміліа ші прі- етіні сеі ка о даторіе сѣжнтѣ.

Ачесте обічегурі се аѣлѣ днѣкѣ дн оарекаре пѣрці а Індіей; чіне нѣ шіе кѣ фоарте дін дн- векіме дн ачесте днавѣците пері саѣ вѣзѣт ла моартеа знзі шеф фемееле сале прецінд нѣ- маі декѣт фаворѣл де а се арде днпрежнѣ кѣ джисѣл, спре ал нѣтеа днсоці ла къртеа лѣзі Брама.

„Ла Германі церемонііле де днмормѣнтаре е- ра сімпле, зіче Тацітѣс тоатѣ деосѣвіреа че се да персоанелор стрѣлѣчїте ера де а фі арші кѣ оарекаре деосѣбіте лемне. Нѣ се арѣнка перѣг нічі страе нічі міроденіі, дар армеле мор- тѣлзі, ші кѣте одатѣ ші калѣл, пе ѣрмѣ се рѣ- діка деасѣпра трѣпѣлзі зн мѣнѣел“ асѣѣел е-

МОРМИНТЕЛЕ ЛА ЧІІ ВЕКІ.

ра ші ла Галі. Мѣнтфоко історісѣе деспре зн мормѣнт дескоперіт ла Кошерел дн Норман- діа (провінція френѣзѣ), днформат дін піетре марі, ші дн каре се аѣла зн маре нѣмѣр де

трѣпѣрі арсе; лѣнѣгѣ фіѣше каре дін трѣнселе ера кѣте о сѣкѣре де піатрѣ, кѣ маі мѣлте дін ачеле оасе аскѣците че днтрѣвѣінѣазѣ сѣлѣвті- чіі спре а днарма ланчіле ші сѣѣеціле лор, ші

каре фъръ андоалъ слѣжеа ші ла Галі тотъші
ла асемне днтревъзінцаре. Астфел Скандінавіі
Германіі ші Галіі ардеа пе морціі лор. Ансѣ
ѣн лѣкрѣ венцѣлес; къ Франчіі, каріі лѣкѣа дн
сінѣл Германіеі, ворѣа лімба, ші адоптасе обі-
чѣуріле Германілор, се деосѣвеа дн ачест пѣнкѣ
де компатріоціі лор; іі днмормѣнта трѣпѣріле
днтреці днпревнѣ къ лѣкрѣріле чершѣте (depot).
Апѣнгѣнд а фі стѣпѣнїторі Галіеі аѣ пастрат
ші аїче ачеастѣ модѣ де днмормѣнтаре, прекѣм
аѣ авѣто ші маї днаїнте де кѣчеріре. Каре
нѣмаї пѣцін се доведѣше дін дескоперіреа ѣнѣі
мормѣнт дн векѣл XIII апроапе де політіа Тѣр-
наї, ші каре се днкредінцазѣ а фі ачел а лѣї
Шїлдерік пѣрїнтїле лѣї Кловїс; а кѣрѣїа трѣп нѣ
нѣмаї къ нѣ авѣа нїчі ѣн семн де арѣрѣ де
фок, дар аколо се маїафла деосѣвїте обїекте: пре-
кѣм о теакѣ де савїе, ші рѣмѣшїцѣле ѣнѣїводріер
(кѣреоа де каре се спѣнзѣрѣ савїа) каре дакѣ
ар фі трекаѣ прїн флакѣрї ар фі фост дн тотѣл
сѣѣрмате. Ашїждереа саѣ скос дін мормѣнт
ѣн вас де агатѣ, дн каре се афла песте трїї
сѣте медалїї де аѣр шї арѣїнт, о мѣлціме де
мїчі фїгѣрї де аѣр, скоаѣ де фїер, верїці, рѣ-
мѣшїце де страе днфрѣмсецате къ піетре пре-
ціоасе; днсѣвршїт о нѣмероасѣ кѣтїме де ал-
те обїекте де аѣр а кѣрора днтревъзінцаре къ
греѣ се поате астѣз гѣчі. Дін ачеастѣ скѣртѣ
енѣмераціе се поате днцѣлеѣ че авѣдїї трѣвѣ-
еа се кѣпрїндѣ мормїнтеле ріцілор франчі, пре-
кѣм ші а варѣацілор челор марї аї націеі, ші
прїн ѣрмаре че се поате нѣдѣждѣї а се афла
дн ачеле пе каре днтѣмплареа леар дескоперї,
сеаѣ каре днсѣмнате деїсторїе араѣеа ѣн локал
кѣноскѣт, ші сар пѣтеа дѣрѣма къ днкредінцаре.

Нѣмерно асе морминте съ дескопер ани дешер-
тѣриле деспре амеазъ зі а Сіберіей; Росіеній скот
де аколо тот фелѣл де васе, ѣрне, подоабе, съ-
бій, пѣмнаре, ідолі мичі, медаліи де аѣр ші ар-
цінт, ші аитреї ціокѣрі де ешек лѣкрате ани
аѣр. Тоате ачесте фанте бїне се потрївеск кѣ
ачеа че се четеше ани деосѣбите ѣвражѣрі асѣ-
пра морминтеле веکیلор Чїмѣрі ші а алтор по-
поаре а Европѣї нордїче. Пе ѣне локѣрі се веде
о аша де маре кѣтїме де ачесте морминте, ани-
кѣт дїн аидеѣртаре се пар ка ѣн шїр де деа-
лѣрі. Італїа де асемїнеа неаѣ аниѣцошат пїл-
де де авѣцїї адѣнате пїн морминте, аниѣ ани
ачеле че ера де класе де цос саѣ афлат нѣмаї
васе де арамѣ, де фер, ші спїжѣ. А ноастрѣ
стампѣ аниѣцошазѣ ѣн морминт де ачест фелѣ
дескоперїт де Д. Хамїлтон кѣ зече мїле де
десѣптѣл векеї політїї Капѣа лѣнгѣ Тревіа; ске-
летѣл афлат аїче ера аниѣне ани мїжлокѣл се-
крїѣлѣї; ани зід деасѣпра капѣлѣї сеѣ се афла
аниѣпте шесѣ вергѣце де фер че се аниѣжрѣскї
аниѣреїѣрѣл ѣнѣї кѣѣ ка десѣрїїтѣриле ѣнеї
аиѣрѣторї, ани стѣнга трѣцѣлѣї се афла доѣ
лампе рѣїїїте, доѣ сѣбїї, о стрекѣтоаре де
бронс, ѣн кастѣрѣн ашїждереа де бронз ани каре
се афла о кѣпѣ рѣтѣндѣ кѣ тоартѣ ани форма ѣ-
нѣї кѣрлїг; аниѣжршїт доѣ оѣѣ, о рѣзѣтоаре шї
маї мѣлте васе де пѣминт ера аниѣнате де
зідѣ, сеаѣ пѣсецос спре пїчоареле мортѣлѣї. А-
честе васе нѣ пот фї прївїте ка нїще ѣрне, пен-
трѣ кѣ ани морминт саѣ афлат нѣмаї ѣн сїн-
гѣр трѣц шї ал 2-ле кѣ тоате васеле ера дес-
коперїте, ани време кѣнд тоате ѣрнеде аѣ капѣ-
челе лор,

РЕСПЕКТ ПЕНТРЪ АСАВИЦЪ.

Ѣна дін челе днтї секте а Індіей, секта Ка-
вараваджкілор есте де сокотінць, къ сар траде
цїи ѡи асїн. Персоанеле ачестей секте трѣта-

зъ не асіні ка не а лор фраці, жі апъръ ла орї
че прїлеж, шї траг ла цѣдекатъ не ачїй карїй жі
бат, сеау жі нѣкъжеск дн вре эн алт кін фъръ

прічинъ віне кѣвжитать. Ла време де фѣртѣнъ | ші се днпротівеск аї трѣда стѣпнѣлѣї лор, дакъ
сеаѣ де плоае ші адѣк сѣнт вреѣн акоперемѣнт | ачеста нѣ есте де фамііе днсѣмнатъ. Г. П.

СПОРИРЕА ДМПОРЪРЕІ ПЪМЖНТЪЛЪІ.

Дмпопорареа деосебітелор статѣрі а Европѣї
спореще дндоіт днѣрмѣтоаре епохе: пентрѣ Прѣ-
сія дн 39 ані; пентрѣ Аѣстріа дн 44; пентрѣ
Росіа европіанѣ дн 48; пентрѣ Полоніа ші Да-
німарка дн 50; Маре Брітаніа дн 52; Свезіа
ші Норвегіа, Свіцера ші Портѣгаліа дн 56; Ис-
паніа дн 62; Італіа дн 68; Гречіа ші Тѣрчіа
Европіанѣ дн 70; пентрѣ Оланда дн 84; пен-
трѣ Германіа дн 120 ші пентрѣ Франціа дн
125 ані. Днсѣ ачесте резѣлтатѣрі нѣ тревѣе
а се лѣа дн ачел маї стрінт днцѣлес а кѣвжн-
тѣлѣї, нічі а се креде, кѣ дмпопорареа ачестор
статѣрі днтрѣ адевѣр аѣ споріт ла нѣмѣр дн-
доіт дн епохеле сѣс днсѣмнате, чі еле аѣ ско-

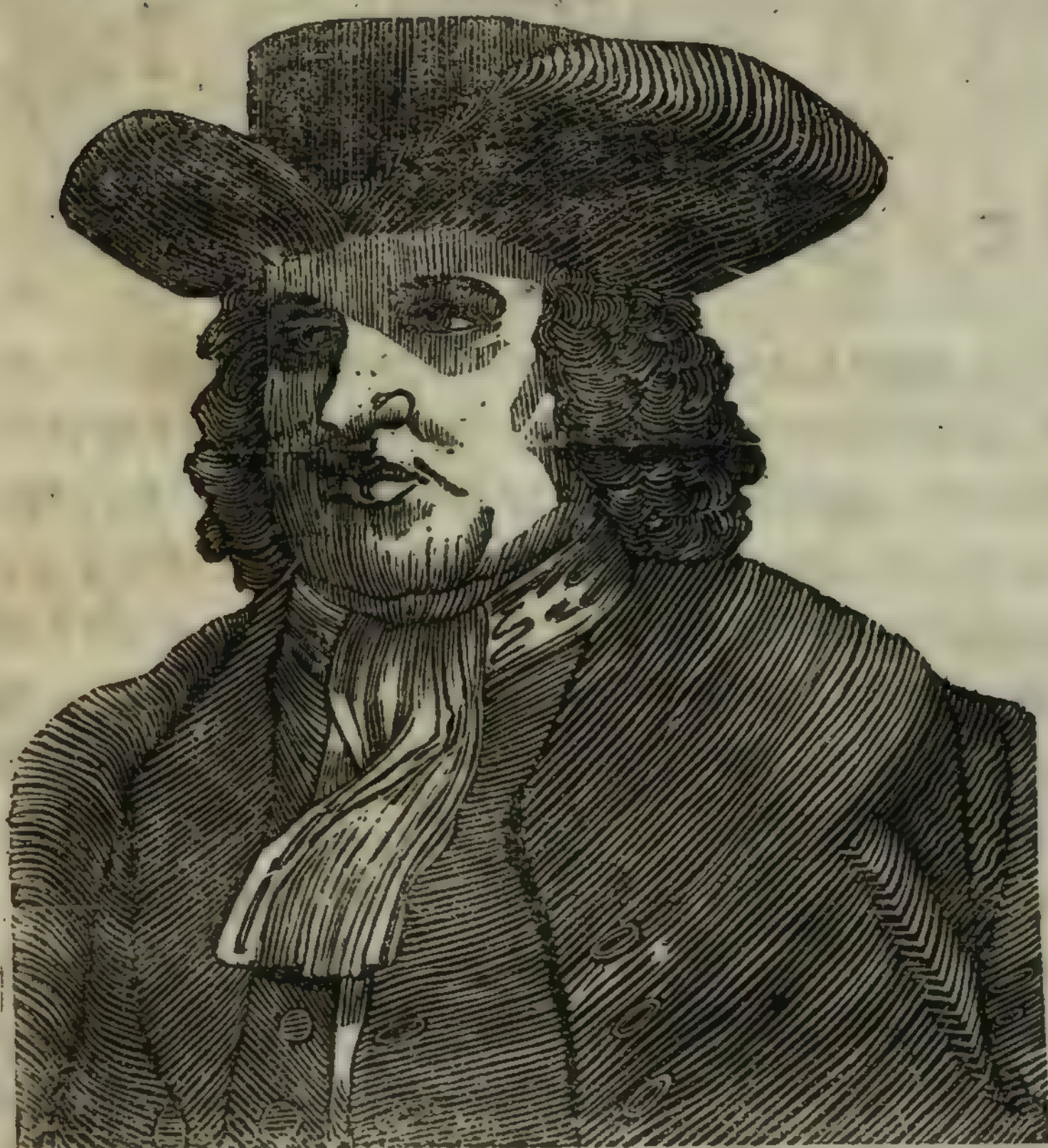
пое а арѣта нѣмаї аналогѣл днмѣлціреї де акѣм
дн деосебітеле статѣрі. Алмнтреле стѣ кѣ а-
девѣрат споріре а дмпопорѣреї, сеаѣ кѣ прісо-
сѣл челор нѣскѣці песте чії морці. Прін ачеа-
ста дн тот анѣл кѣщігѣ Росіа европіанѣ 615,000
лѣкѣіторі; Аѣстріа 425,000; Брітаніа 271,000;
Прѣсія 206,000; Італіа 205,000; Германіа
175,000; Франціа 173,000; Испаніа 140,000.
Тѣрчіа европіанѣ 101,000; Полоніа 75,000; О-
ланда 50,000; Портѣгаліа 46,000; Свезіа ші
Норвегіа 45,000; Свіцера 25,000; Данімарка
21,000; Гречіа 10,000; дѣчі Европа нѣрдікѣ
1,865,900; ачеа сѣдікѣ 700,800, ші тоатѣ Ев-
ропа ла ѣн лок спореще пе ан 2,566,700 лѣкѣіторі.

ВІЛХЕЛМ ПЕННШІ КОЛОНІА СА.

Дѣпѣ че дескоперіреа Сѣд-Амерічеї аціцасе
дорінца де а дескопері маї мѣлте пѣмжнтѣрі,
аѣ днчепѣт ші Енглезії а плѣті дн партеа нѣр-
дікѣ а мѣреї атлантіче спре а черка о асеміне
днтрѣпріндере, ші Себастіан Кавот аѣ фост аче-
ла, кареле дн анѣл 1497 аѣ десѣвркат ла цер-
мѣл кѣноскѣт акѣм дн Географіе сѣнт нѣме де
Фендланда нѣѣ; днсѣ ачеа че аѣ дескоперіт
Іспаніолії ші Портѣгезії ла сѣд: аѣр, арцінт ші
діамантѣрі нѣ саѣ афлат дн партеа нѣрдікѣ а
ачестѣї контінепт, че се днтінде де ла ѣн пол-
пѣнѣ ла алтѣл; асеміне ші кліма ера мѣлт маї
аспрѣ, ші пентрѣ ачеа аѣ тревѣїт се треакѣ ше-
сѣзѣчі де ані, пѣнѣ кѣнд саѣ ашезат о колоніе
дн ачесте локѣрі акоперіте кѣ кодрі дндесіні
ші кѣ мѣлте молаціні, лѣнѣгѣ каре аѣ ѣрмат ші
ненѣмѣрате лѣпте кѣ сѣлѣватічї лѣкѣіторі стрѣ-

векі, карії дн сѣѣршіт аѣ фост нѣвоіці а се сѣ-
пѣне ші а лѣса Енглезілор ка челор маї нѣме-
роші венетічі о маре парте де царѣ, че днтрѣн
тѣї саѣ нѣміт Флоріда. О парте ачестеї цѣрі
саѣ нѣміт сѣнт окѣрмѣіреа кѣрессі Елісавета
де Англіа дн чінстеа еї, Віргініа, пентрѣ кѣ
еа фінд фѣчоарѣ, аѣ воіт а і се да нѣмеле ла-
тінеск Virgo (фѣчоарѣ). Днсѣ токма сѣнт кра-
нѣл Іаков І де Англіа, саѣ днфінцат о колоніе
фаворітѣ де окѣрмѣіре ші статѣрнікѣ, афлѣндѣ-
се вѣрѣаці дндестѣї, карії нѣмѣлцѣмічї фінд дн
патріа лор, саѣ ашезат дн статѣл ачест нѣѣ,
нар дін партеа фемѣнаскѣ пѣціне, аѣеа плекаре
а кѣлѣіторі спре цара чеа некѣноскѣтѣ ші де-
пѣртатѣ, днѣѣт соціетатеа вѣст-індікѣ де нѣгѣ-
цііторі дін Лондра аѣ фост нѣвоітѣ ла 1618 а
чере пентрѣ колоністії Американі 90 фѣте сѣ-

ВІЛХЕЛМ ПЕНН.

раче, не каре леау тримее аколо, ші леау дат
вървацілор доріторі де а се късърі къ эн прец
де 100 пѣн ла 200 фѣнці де тѣтон центръ 8-

на. Анкъ маї нѣмероасе сау фѣкѣт еміграціле
кѣнд ау днчепѣт а спорі чертеле бісерічеші дн
Англіа не времеа Стѣарцілор ші сау фѣкѣт о
мѣлціме де секте, дін каре челе маї днсемнате
ера афарь де Католичі ші мъртѣрісіторіі бісері-
чей англо-епіскопале, Презвітеріаніі, Пѣрітаніі
Методістіі, ші Квакуеріі. Андате че дѣпѣ скім-
бареа норокѣлѣі лѣптеі се вірѣеа о партідѣ сеау
алта, ацої ачеа дмпілатѣ емігра, ші аша ау со-
сіт дн анѣл 1681 ла Амеріка эн нѣмър де маї
мѣлт де 200 Квакері къ аѣсторѣл лѣі Вілхелм
Пен, кареле де асеміне ера тот де ачеастѣ сек-
тѣ. Ел сау нѣскѣт дн Лондра ла 1644; пѣрін-
теле сѣу, Адміраленглез, нау дат о едѣкаціе бѣ-
нѣ ші сау днгріжіт ал днѣѣстра къ шіінде дн
ѣніверсітатеа де Оксфорд; тѣнѣрѣл Пен ѣрма
стѣділе къ маре сіргѣінѣ, днсѣ плекареа са
спре сінгѣрѣтате, днкѣрѣнд лау дндемнат а се
деда ла ачеа сектѣ, каре не атѣнче авеа мѣлці
партізані дн Англіа ші Оланда, ші каріі се по-
реклеа Квакер адекъ тремѣрѣторі.

(Ва ѣрма)

МІНТЕА.

Ачеастѣ дналѣ днсѣшіре ар тревѣі сѣ фіе
нѣмаї ростіреа віртѣцей, ші кінѣл фѣпѣтіреї омѣ-
лѣі есте о ѣрмаре ізворѣтѣ дін прівіріле ачеле,
къ каре сѣнтемѣ даторі кѣтрѣ Дѣмнезеѣ, кѣтрѣ
апроапеле нострѣ ші кѣтрѣ ної днсѣші.

Мінтеа нѣ се паре а фі тот ачеа ла тоате
поцоарѣле, къ тоате ачесте омѣл чел кѣмінте
претѣтіндене фаче бінеле, ші чел сѣлѣатік, ка-
ріле омоарѣ не бѣтрѣнѣл ші слаѣл сѣу пѣрін-
те плінеще ачеастѣ фанѣтѣ неледѣнѣтѣ нѣмаї къ
скопос де ал фері ка сѣ нѣ кадѣ дн мѣнїле
варварілор, дечі ачест ѣчїгашѣ аре мінтеа са
деосѣбітѣ, омѣл чел цівілізат каріле несоко-
тінд пѣтереа зідіторѣлѣі фіінцей сале, лар пѣ-
рѣсі, есте де о сѣтѣ орі маї крѣд декѣт чел
сѣлѣатік.

Днсѣші нѣвѣнїі ау мінте, днсѣ нѣмаї днтре-
бѣінѣареа еї есте змінтітѣ, пентрѣ къ еа се пор-
неще дін ідеї неадівѣрате.

Кѣте одатѣ днцѣлѣпѣнѣеа се днтінде аша
фелѣ днкѣт нѣ есте маї мѣлт мінте, ші пентрѣ
ачеа ної адесе сокотімѣ де нѣвѣн не эн адеѣ-
рат днцѣлѣнт.

Мінтеа днналѣ пре ом маї пресѣс де тоате
челеланте фѣпѣтѣрі; еа жл днѣаѣ а сѣпѣне сѣѣ
пѣг пре челе маї сѣлѣатіче довітоаче, карѣл а
пѣтѣ дн а лѣі лѣкрѣрі.

Дорінѣа де а се фаче маї кѣмінте декѣт ал-
ціі, нї фаче ка адесеорі сѣ пѣшімѣ хотаріле;
чінсѣа нѣ се мѣлѣмѣще а пѣѣдека дѣпѣ кѣно-
шіінѣеле сале, ші ѣйтѣнд слѣѣѣчнѣеа са кѣтеазѣ
а ешідін сфера пѣтерілор сѣфлетѣлѣі сѣу. I. M.

ІНСТІТУТЪ ЛА БІНІЕІ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИОР.

№ 18.

ВЕНІІ.

1841.

РЪГА Д. ІСЪС. ХС. ДН ПЪДЪРЕА ОЛІВЕЛОР.

Віаца Домнэлзі нострѣ Іс. Хс. пре пѣ-
мѣнт, аѣ фост пентрѣ ом ѣн шір де пілде ка
прін а лор ѣрмаре съ кѣщіде мѣнтѣіреа съфле-
тэлзі. Пѣтрѣнс де днтрістаре амарѣ, Іс. саѣ
трас дн сінгѣрѣтатеа нопцеі ші днценѣнкет се рѣга!
Асемене ші воі пентрѣ а въ мѣнтѣі жншіі ші пре аі
вощрі днсъфлеціі тімпѣріѣ копілор респект кѣ-
трѣ Дѣмнезеѣ ші релігіеа са, ші дмвѣцаціл
прін а воастрѣ факте, нѣ лѣаці дн
ѣддар нѣмеле въ арѣтаці кѣ не-

пѣсаре пентрѣ серѣареа дѣмнезеаскѣ ші нѣтѣ
одінеоаре нѣвъгѣторі де самѣ дн мѣжлокѣл рѣ-
гѣчнїлор.

Копілѣл тревѣе съ въ вадѣ фѣкѣнд рѣгѣчнѣ.
Ачеастѣ рѣгѣ, адекѣ вороава кѣтрѣ а тотпѣтерні-
кѣл, съ о фачеці пѣрѣреа дн фїінца копілор кѣ се-
васѣл чел маі адѣнк ші прін кѣвїнте ростїте кѣ
ноїма днцелесѣлзі лор. Дї нѣ сѣнт ії днкѣ дн
старе а се рѣга, пѣзеаскѣ семнеле де евлавїе
кѣтрѣ зїдїторѣл, съ лї зїчеці: „ прекѣм воі мїчі,
„ ші ноі іщі маі марї сѣнтем фїї а лзі Дѣмне-
„ зеѣ. Тоате челе че авем, де ла а са днѣ-
„ раре ле авем, де ачеа і мѣлцѣмїм ші черем.“

Мамѣ крещїнѣ! трацете ѣнеорї кѣ фїнл тѣѣ
дн сінгѣрѣтате, історїсечеї кѣте вѣкѣрїї аі
прїїмїт де ла Дѣмнезеѣ, кѣт маі аі тѣ ші фїї
тѣї съ маі прїїмаскѣ: спѣнеї ачесте кѣ кѣвїнте
сїмпле, днценѣнке ші днванѣ де асемене пре
фїнл тѣѣ а се арѣнка дн пѣлѣере днїнѣтеа
Домнэлзі, ші а ростї рѣгѣчнїле релігіеї, дн а-

чест кін, копіль се ва депрінде а се днкіна ші а адора пре Дэмнезеу. Ачел че есте претятінде не ва днкэнцера атэнче пре вої! мамъ, деасемене фінл тѣ се ва рѣга о дінеоаре пентрѣ тіне, прекѣм лаї днвѣдат, атэнче кѣнд боала

те ва фаче непѣтінчоасъ, кѣнд нѣ веї пѣтѣ дн-саш а те рѣга; кѣ асемене свлавіе ші елва днц-нѣнкѣ одінеоаре дѣнгъ мормѣнтѣл тѣ ші ва рості рѣці пентрѣ мѣнтѣіреа та

ВІЛХЕЛМ ПЕНН (Днксере).

Ўрзіторѣл ачестей секте се нѣмеа Фокс, ера калѣ де скарпарі ші ѣн фанатік релігіос, а кѣрѣна кредінцъ се днтемееа маї алес по о дн-різріре дэмнезенаскъ неміжлочіть (дндоосеві пентрѣ предікаціе ші дмвѣцаре), фінд кѣ ачеші Квакуері сокотеа тоате ідеїле деспре Месіа пре-кѣм ші С. містеріі (таїне) нѣмаї нанище дн кінѣрі сімволіче ші нѣле днтреѣїнца; серѣа дэмнезена-ска лор слѣжѣѣ фѣрѣ кѣнтѣрі, ащентѣнд фіеш-каре кѣ чеа маї маре тѣчере, пѣнѣ кѣнд ар ве-ні престе дѣнсѣл дѣхѣл, кареле жї порончеа а предіка ші а дмвѣца. Де се днтѣмпла ачестеа ѣнѣї вѣрѣват сеаѣ ѣнеї фемеї, атэнче ел сеаѣ еа тремѣрѣнд дмплінеа поронка дэмнезенаскъ. Дечї ії нѣ аѣ нічії преопї, пре тоїї оаменїї нѣ-мек тѣ, нѣ рѣдікѣ пѣлѣріа дннаїнтеа нїмѣрѣї, ва вічії дннаїнтеа ѣнѣї Краї; кѣнд кѣ кѣцїва ані маї наїнте фѣсесѣ ѣн Квакуер ла Рома, не ка-реле С. С. Папа аѣ дорїт сѣл вадѣ, Квакуерѣл аѣ воїт а се дмѣцѣоша дннаїнтеа С. Сале кѣ капѣл акоперїт, днсѣ офіцірѣл де ордонанцѣ наѣ лѣат пѣлѣріа де не кап; аша аѣ днтрат кѣ ка-пѣл дескоперїт, ші дѣпѣ че аѣ ешїт, пѣїндѣї о-фіцірѣл карѣш пѣлѣріа дн кап, аѣ зіс ел: „чїне се поате дмпротівї пѣтереї? — Ачестѣ сектѣ аѣ дмѣрѣцѣошат Вілхелм Пен, ші спре а пѣтеа аѣѣта не прїетїнії сѣї, аѣ дндѣплекат не гѣвер-нѣл енглез, ка дн локѣл даторїей че авеа кѣтрѣ рѣпосатѣл сѣѣ пѣрінте (1670), сѣї дее о вѣка-тѣ маре де царѣ лѣнгѣ ріѣл Делаваре кѣ де-плїн дрїт де пропрїетате ші пентрѣ тотдеаѣна. Аша саѣ порнїт ел кѣ клїрономїа са чеа днсѣм-натѣ ла Амерїка, ші колонїстїї аѣ ѣрмат днкѣ-рѣнд дѣпѣ дѣнсѣл.

Не ла 1682 се веде Пенн пѣртѣндѣсе кѣ кѣїре де оаменї кѣтрѣ сѣлѣватїчї, ші кѣ маре днцѣлѣпѣѣне кѣтрѣ колонїстї, днкѣнцѣрат де кѣпїтенїїле челор дїн тѣї ші де пѣрінції фамїлії-лор ачестор дїн ѣрмѣ, кѣм дескїде лѣзіле сале дн кѣмпн слобод сѣпт кѣцїва копачї ѣлмї стрѣ-векї дн депѣртаре де 30 міле де ла цермѣл мѣреї, кѣм десѣлѣще пергаментѣл, не каре е-ра скріс докѣментѣл констїтѣціей мїкѣлѣї стат кѣм скеате банїї сѣї, спре а маї кѣмпѣра де ла Індіенї пѣмѣнтѣріле че жї маї тревѣеа, кѣм де-клареазѣ, дн че кїп ші кѣ че орѣндѣїалѣ аѣ а ѣрма тоате лѣкрѣріле не віїторїме, ші кѣ не кеар ачел лок сѣ се днтемеезе Капїталїа нѣмі-тѣ Фїладелѣїа, адекѣ кѣїреа де фраці. Тоатѣ ачестѣ царѣ саѣ нѣміт дн чїнстеа лѣї Пенн Пенсїлѣванїа, каре нѣміре опѣстрѣазѣ ші астѣї фїїнд ѣна дїн челе маї марї провінції дїн Амерї-ка нордікѣ, кѣ 1,347.672 лѣкѣїторї дмпрезнѣ кѣ ачїї дїн капїталїа Фїладелѣїа.

Ла історїа статѣрілор ѣнїте се кѣвін днкѣ ші ѣрмѣтеареле: пѣн ла аѣл 1774 колонїїле а-фѣлѣтоаре сѣпт стѣпѣнїреа Англіей се алкѣтѣеа дїн 13 провінції, че ера дмпопорате де Енглезї, Скоці ші Ірландезї, кѣ карїї се днсоцісе мѣлці Германї французї, Сведезї ші алте нації. Дѣпѣ че маї тоці лѣкѣїторїї се обосїсе де дм-поворѣріле Англіей, аѣ ісѣѣкнїт дн аѣл маї сѣс арѣтат о рескоалѣ общеаскѣ. Дїн челе маї дн-семнате персоане саѣ днфїїнцат ѣн конгрес, ка-реле аѣ трактат кѣ гѣвернѣл енглез маї мѣлѣт де ѣн аѣ, днсѣ дндѣрѣпѣтнїчїа Англіей ші ідеа слобозенїей спрїжїнїть дїн партеа Франціей, аѣ прїчїнѣїт ѣн ресѣоѣ дескїс, дн каре трѣѣе

францезе ші норд-американе, ачесте дін зрмъ съпт команда фамоселъі Вашингтон (фінъл знъі днавѣцѣт колоніст дін Віргінія) де ла 19 Април 1775 саѹ лѣптат дн кѣрс де шепте ані кѣ а-тѣта ветежіе, днкѣт Англіа прін пачеа днкіетъ ла Паріс дн 3 Септемврие 1783, аѹ фост невоі-тъ а днкѣноаще провинцііле норд-американе, ка стат неатѣрнат, ші дін ачеастъ време аѹ споріт дін зі дн зі кѣ неспѣсъ пѣтере ачест стат дн-темеет не о конституціе, а кѣріа прінціпіі се а-флѣ дн документѣл лѣі Пен. Словозеніа рели-гіеі есте аіче аша де море, днкѣт дѣпъ чел маі

ноѹ Алманах американ се афлѣ 27 секте рели-гіоасе, каре се фолосеск де челе маі марі дрі-тѣрї ші словозенїі.

Гѣвернѣл, а кѣрѣна резиденціе се афлѣ ла Ва-шингтон кѣ 189.000 лѣкѣиторї, се алкѣтѣще дін зн президент алес, патрѣ міністрі, зн сенат де 18 мѣдѣларї ші дін камера репрезентанцілор. Тотала дмпонораре се сѣе ла 12,863.358 сѣ-флете, дін каре песте 2 міліоане сѣнтрові. Ве-нітѣл статѣлѣі есте де 34,014.952 доларї. Лѣ-кѣиторїі сѣнт дндеовѣще фоарте індѣстріошїі ші днавѣцїі.

С. С. Б.

ДЪРАРЕА ВАСЕЛОР ДЕ НАВИГАЦІЕ.

Местешѣгѣл де а дѣра васе де навїгаціе есте фоарте векї. Се зіче кѣ, чел днтѣѹ ом ка-ріле саѹ днкрезѣт дн апѣ, аѹ лѣат астѣ пілдѣ де ла зн епѣре пре карїле ревѣрсареа знѣі ріѹ іл ріпісѣ кѣ трѣнкѣл копачѣлѣі гѣвнос знде ел саѹ фост адепостїт.

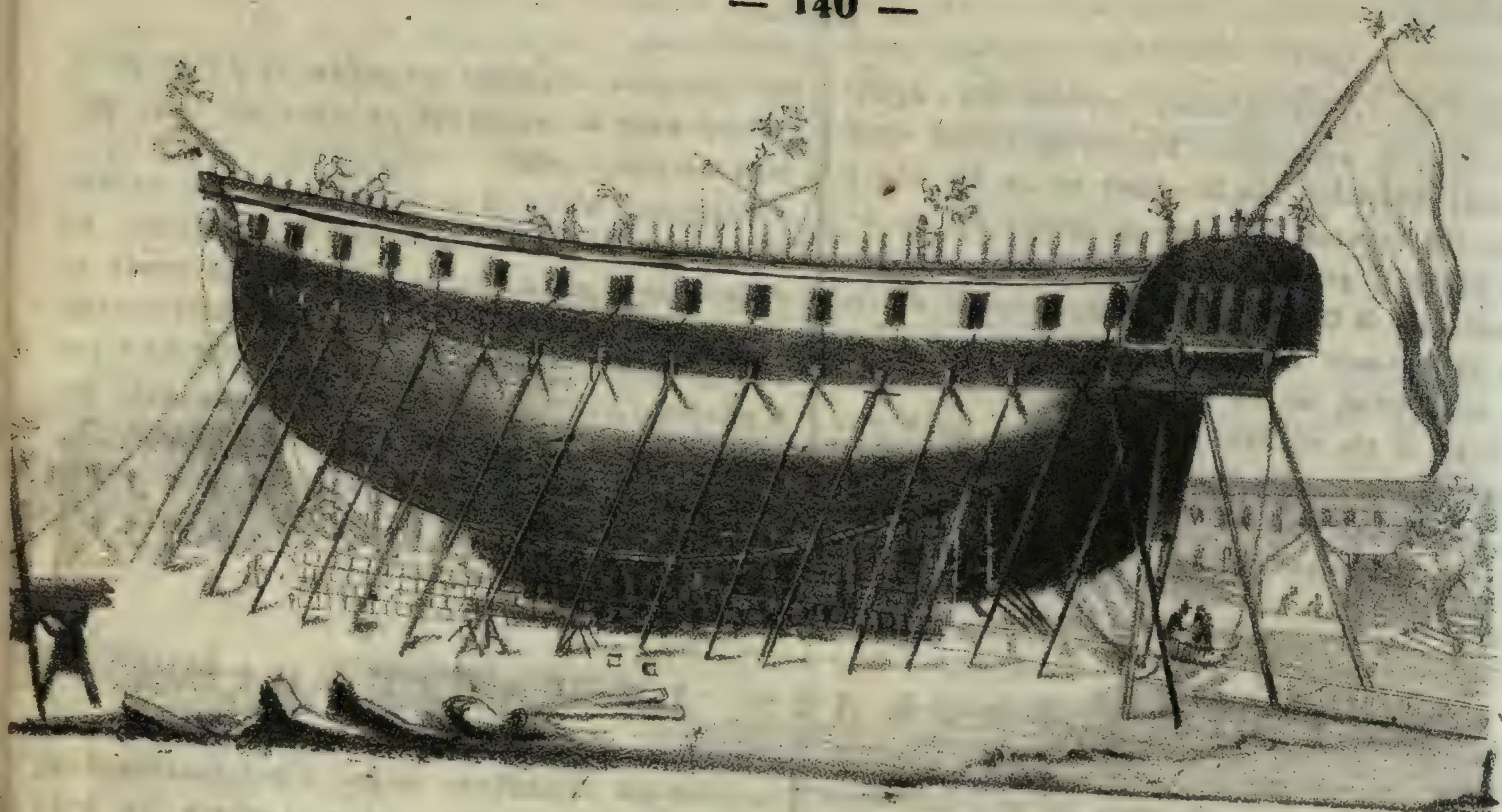
Артеа (местешѣгѣл) де а компѣне дін вѣкѣці де лемн о касѣ плѣтітоаре, есте о парте а тех-нологїеі ші се разѣмъ не шїинѣеле механїче ші ідраолїче (машїнерїа мїшкѣтъ де орї че пѣтере де оаменї, віте авѣрі сеаѹ апѣ) дѣпъ каре се фаче кѣмпенїта констрѣкціе знѣі вас. Ачест месте-шѣг есте дін челе маі сѣмеѣе афлѣрї а омѣ-лѣі.

Дн тїмпѣріле антїче ера маїстрі дн дѣрареа васелор, Фенїчіенїі Егїптенїі ші Гречїї. Романїі дндеплінїсе ачест местешѣг, дар тоате а лор маі марї васе нѣ се пот асемѣна кѣ челе маі мїчі а тїмпѣрілор ноастрѣ, ші атѣт дн прївіреа дѣрѣрїї кѣм ші а кѣношїнѣеї навїгації се мѣрѣї-неа де а котї нѣмаї пре лѣнгѣ цѣрмѣл мѣрїї.

Венеціенїі ші Ценовезїї аѹ маі дндеплінїт а лор васе, нар дѣпъ афлареа Бѣсолеї ла веѣлк 14-ле саѹ дескїс о нош карїерѣ навїгації, ші фѣкѣн-дѣсѣ прін ачеаста кѣ пѣтїнѣ де астрѣвате де-а дрептѣл лѣчѣл мѣрілор, васеле аѹ спорїт дн

мѣріме ші солїдѣтате пѣнѣ кѣнд Оландезїї ші апої Енглезїї аѹ адѣс дѣрареа васелор ла ачел маі дналт град де деплінѣтате. Лїмба марїна-рілор ші нѣміреа пѣрцілор а знѣі вас есте де тот партїкѣларѣ, ші нѣмаї націїле плѣтітоаре аѹ пентрѣ ачеаста кѣвенїте зічерїтехнїче. Днсѣ челе маїкѣноскѣте сѣнт дн лїмба італїанѣ оландезѣ ші енглезѣ. Ла алтѣ дмпредѣраре вом дмѣѣцоша четїторїлор дескрїеа чеа фортѣноасѣ а плѣті-торѣлѣі, ші ікоана чеа днфрїкошатѣ а знеї бѣтѣлїї де море, астїз нї вом мѣрѣїні прекѣт се ва пѣ-те а днсемна дн лїмба ноастрѣ кѣтева нѣмірї ші кѣм се дѣреазѣ васеле не шкелеа знѣі порт.

Мїраре кѣпрїнде не ачела карїле веде днтѣѣ оарѣ дѣрѣндѣсе зн вас де лїніе, маі алес днкїпѣ-їндѣсѣ, скоасе доаціїле кѣ кареле есте днфѣндат, че фелїѣ де тѣріе, легѣтѣрѣ ші кѣмпенїре трѣвѣї се аї-бѣ зн вас карїле кѣпрїнде 1200 оаменї ші 120 тѣнѣрї, авѣнд о сѣѣрафаѣ днкѣпѣтоаре д 6500 коці квадраѣ, дн каре вѣнтраѣ (пѣнзї ле) нѣмїтѣ а лѣї Марс аѹ о адѣнчїме де 30 п о лѣѣїме де 40 коці, де знде се дналѣ катар гѣрї де 80-пѣн ла 130 палме, авѣнд ангер пѣн ла 2000 окѣ ші 9-10 одгоане кѣнтѣрїн пѣн ла 5000 окѣ, ші кѣ тот провїантѣл пѣртѣнд пест

ДЪРАРЕА ВАСЕЛОР ДЕ НАВИГАЦІЕ.

тот о поваръ пѣн ла 2 міліоне де окъ? пѣнк-
тѣл греотъцеі се цѣне дн фѣндѣл васѣлѣ де кѣ-
тръ баластъ (чеа че се днкаркъ пентрѣ ка съ аіве
васѣл о грезтатѣ кѣвенітъ) спре а кѣмпені по-
воара ачестей касе афлѣтаоре песте фаца апей.
Сѣнт лінія апей се афлѣ тоате магазііле прекѣм
ші прѣвѣріа (Сант-Барѣ).

Ла анѣл 1805 аѣ костісіт дн Англіа дѣрареа ѣ-
нѣі вас де 100 тѣнѣрі, ла 170.000 галвіні, сар
цінереа са пе лѣнѣ 7000 галвіні. Ън асемене
вас аре о лѣнѣіме де 184 палме 60 де лѣрѣіме,
се акѣфѣндѣ дн апѣ 24 палме ші трѣще 30
де ані.

Дар васеле де негоцѣ аѣ о алтѣ констрѣкціе,
кареа се скімеѣ дѣпре фелѣл повоарей че аре
се днкарче, ші дѣпре фіреа мѣреі ссаѣ а різлѣі
ѣнде аре а плѣті. Мѣрімеа васѣлѣ се хотѣре-
це дѣпре кѣтімеа повоарей, каре се нѣмѣще
антал (tonneau) де 800 окѣ. Маі сѣнт пакѣо-
е каре ѣмѣлѣ регѣлат днтре оарекаре локѣрі
отѣріте прекѣм поща пе ѣскат, ші каре асѣлѣі
аі алес се днплінеще прін васе де вапор.

Локѣл ѣнде се дѣреазѣ васѣл се нѣмѣще
Скеле ашезатѣ лѣнгѣ о апѣ. Пекѣт цѣне дѣ-
рареа, спінареа васѣлѣ заче песте оарекаре ка-
пре, рѣзѣмѣндѣсе дін тоате пѣрціле прін грінзі
пѣтерніче, ші ачеаста цѣне пѣнѣ кѣнд васѣл се
кѣптѣшеще пе дін афарѣ кѣ доаѣе. Пентрѣ пѣстра-
реа васѣлѣ Енглезіі ші Францезіі ле маі дмѣра-
кѣ кѣ пѣнѣрѣ (ава), адекѣ дн лок де хѣртіе
сеаѣ пѣнѣзѣ кѣтрѣнітъ, каре пѣтрѣзеще кѣрѣнд,
партеа васѣлѣ че аре а се акѣфѣнда дн апѣ,
се днбракѣ кѣ ачеа пѣнѣрѣ, каре де ла 1760
се кѣптѣшеще днкѣкѣтабле де арамѣ, ші прін а-
чест мѣжлок се фѣреще васѣл де апѣ ші де
мѣнкарѣа де вермі.

Дѣпѣ че саѣ днкеет тот лѣкрѣ, атѣнче васѣл
се сковоарѣ пе оаре каре вѣлѣтѣчі прѣсте ка-
ре се лѣнекѣ пѣнѣ дн апѣ, ші ачеаста се фѣче
кѣ маре церемоніе кѣнд атѣнче се ші ботеазѣ,
адекѣ і се дѣ нѣмеле че аре а пѣрга.

Де ла днтродѣчереа нозлѣі ашезѣмѣнт,
патріа ноастрѣ кѣшѣгѣнд дріт де аш дѣра васе

де негоцѹ, аначеші дої дін зрмѹ ані саѹ дзрат
ал скела Галіцілор 71 васа, ші бандіера Мол-
довеї аѹ днчепзт а се дмпѣртѹші де плѣтіреа
комерціалѹ не мѣріле Европѣї.

Молдова, дн кѣрс де зн век, аѹ скос дін царѹ не-
нѣмѣрат матеріал пентрѹ дзрареа васелор, ші ачеа-
стѹ некѣмпеніре аѹ адѣс апропіета стірпіре а
кодрілор.

І А Р Н А Д Н М О С К В А.

Дн Італіа нѣ се веде іарна, дар маї алес се
сімцеше пін касе; Дн Росіа дін протівѹ се ве-
де, еар нѣ се сімцеше пін касе, фінд кѣмѣріле
біне гріжіте ші совеле маї вѣне декѹт дн алте
церї. Провінціїле остіче а Росіеї сѣнт маї фрі-
гѣроасе декѹт челе нордіче, ші іарна дн Мос-
ква есте маї асирѹ декѹт дн Сан Петерс-
бурѣ, де ші ачеастѹ політіе есте маї спре кривел.

Дн Москва сѣнт зліцелѣ маї пѣцін дмѣзлзіте
іарна декѹт вара. Персоанеле де стареа дн-
тѣя змѣлѹ не омѹт ші геацѹ кѣ трѣсѣрі днкї-
се, ші нѣмаї рареорї кѣ санїї. Чїї че змѣлѹ
не цос, сѣ вѣд дмѣзлзіці пѣн ла окї, ші чїї че
поартѹ океларї де оцел, де ардінт сеаѹ де азр,
дмѣзлск кѣ о корде дндоїтѣра лор че вїне
не нас, кѣчї фѣрѹ ачеастѹ мѣсѣрѹ, фінд цер
маре, металѹ дн кѣтева мінѣте ар діспое на-
сѣл. Де тот кѣріоасе есте прівіреа знѣї цѣран
дмѣрѣкат дн кожок де оас, кѣ океларї де лемн
легаці песте окї, кѣ кѣчѣла дндесатѹ не кап,
кѣ барѣа ші плетеле плїне де цѣрцѣрї де гіацѹ,
кѣ мѣнѣші марї нѣмаї кѣ зн децет, ші кѣ пі-
чѣареле дмѣзлїте дн пѣслѹ. Нѣ шіе дн че кїн
се се поарте чїнева вѣзжнд де одатѹ дннаїнтеа
са зн аша монстрѹ, чержндѣї вое кѣ глас
блжндї ка де дамѹ, де а фрека образѹл сеаѹ
насѣл некѣноскѣтѣлѣї кѣ о мѣнѹ нлїнѹ де омѹт.

Адесеорї се веде не зліце кѣте зн цѣран ші
зн домн дмѣрѣкат дн блане преціоасе фѣкжн-ї
дѣш знѣл алтѣїе ачеастѹ операціе. Днкѹ ш
маї кѣріоасѹ прівелїше дмѣзлшошазѹ негѣціторїї
пін дѣгенеле лор, дін каре знеле се ачѣл нѣмаї
сѣнтнїше акоперїшѣрї, іар алтеле сѣнт черкѣл сло-
бод. Спре а се днкѣлзі, се скїмосеск ії дн тот
фелкѣл; знїї тропотеск дін пічѣаре, алції сар дн
сѣс; знїї цѣакѹ, алції днтїнд брацелѣ дн тоате
пѣрціле, дн време кѣнд алції ле арѣнкѹ знѣл
песте алтѣл, ші іар алції алеаргѹ кѣ маре ре-
пѣцѣне днкоаче ші днколо педрѣмѣл чел лѣнекос.
Асемїне необїчнїт лѣкрѹ се паре знѣї стрейн
прівіреа слѣцілор, карїї дн корїдорѣл театрѣлїї
дмѣракѹ песте лїврелеле лор бланеле челе скѣм-
пе че лї саѹ днкредїнцат де стѣпжнїї, се дм-
вѣлеск ла кап кѣ шалѣріле дамелор, сеаѹ де
днтрѣвїнцѣазѹ дн лок де перїнѹ не скѣрї; іар
маї алес вреднїк де мїраре лѣкрѹ есте вѣзжнд
каїї ші везетей де ла трѣсѣрї, ащентжнд пе стѣ-
пжнїї лор, кѣм равдѹ дн кѣрс де маї мѣлтеча-
сѣрї ла зн фріг де 24 граде. Сѣте де санїї
фѣрѹ зѣргѣлї ші каржте кѣ патрѹ каї, акопе-
ріці де цѣрцѣрї де геацѹ се вѣд трекжнд пе з-
ліце кѣ репѣцѣнеа знѣї фѣлцѣр, ші піерзжндѣсе
дін окї.

С. С. Б.

Х Ѣ С А Р Ѣ Л В І К Л Е А Н.

Бн хѣсарїѹ, дн рѣзѣонѹл де не зрмѹ, аѹ шїѣт
пре вїне, кѣ зн царан, пре каре лаѹ днтѣлїнїт
не дрѣм, аѣе 100 лѣї чеї лѣасе не фѣнѣл вѣн-

дѣт, ші се днтѣрчѣа акѣм а касѹ. Пентрѹ аче-
ка лаѹ рѣгат ка сѣї деїе чѣва банї не тїѹ-
тѣн ші ракіѹ. Чїне шіе дакѹ ел нѣ сѣр фї фост

мѣлцѣмѣтъ кѣ вро кѣтева парале, днѣсѣ паранѣл се цѣра не черѣ шѣ не над кѣ аѣ дат чѣ де не ѣрмѣ банѣ дн сатѣл днвечѣнат шѣ нѣмаѣ аре нѣчѣ о пара.

Аша дар фѣнд кѣ ноѣ нѣ авем нѣмѣкѣ, адаосе хѣсарѣл, апоѣ тревѣе сѣ мерѣем ла Сѣ. Алфонс шѣ че нѣ ва да ел асѣмѣ вом днпѣрѣцѣ фрѣ-цѣще.

Ачест Алфонс ераѣн кѣп дѣнпѣатрѣ чоплѣтъ днтрѣ о мѣкѣ бѣсерѣкѣ, че се аѣла лѣнгѣ дрѣм. Цара-нѣл де одатѣ нѣ аѣ авѣт маре плѣчере ла ача-стѣ кѣлѣторѣе; днѣсѣ хѣсарѣл нѣ лаѣ лѣсат, днкрѣдѣнѣндѣл кѣ Сѣ. Алфонс днѣкѣ нѣчѣ одатѣ нѣ лаѣ лѣсат фѣрѣ аѣнѣторѣ; днѣжѣт паранѣл саѣ днѣпѣлѣкат шѣ аѣ днѣченѣт а нѣдѣждѣ; фѣ-рѣ дндоѣалѣ се аѣла аскѣнс дн ачеа бѣсерѣкѣ ѣн товарѣш а хѣсарѣлѣ; аша аѣ аѣнѣнс ла ста-тѣа де пѣатрѣ а лѣѣ Алфонс днѣнѣнтеа кѣрѣа аѣ днѣченѣнкет, дн време кѣнд хѣсарѣл се пѣреа а се рѣга кѣ свлавѣе.

Дѣнѣ ачеа шопѣнд хѣсарѣл ла ѣрекеа то-варѣшѣлѣ сѣѣ наѣ зѣс „Іатѣ сѣжѣнтѣл меаѣ фѣѣѣт сѣмн“. Ел саѣ скѣлат, аѣ мере ла дѣн-сѣл, аѣ нѣс ѣреклѣ апроане де вѣзѣле челе де пѣатрѣ, шѣ апоѣ саѣ днѣторѣ кѣ тотѣл весел ла

ал сѣѣ компанѣон зѣкѣндѣѣ „ел мѣаѣ дѣрѣѣт ѣн леѣ, карѣле тревѣе сѣ фѣе дн вѣзѣнарѣл мѣеѣ“, шѣ днтрѣадѣвѣр снре мѣрареа чѣлѣналѣнт аѣ скос лѣл пре карѣл авеа де мѣлѣт ла сѣне, шѣ лаѣ днпѣрѣцѣт фрѣцѣще, потрѣвѣт алѣѣтѣѣреѣ лор.

Де ачаста сѣаѣ вѣкѣрат цѣранѣл фѣарте, маѣ алес вѣзѣнд кѣ хѣсарѣл маѣ фаче днѣкѣ одатѣ черкаре. А доа оарѣ саѣ днѣѣмпѣлат ка шѣ дн-тѣа датѣ шѣ хѣсарѣл саѣ днѣторѣ асѣтѣ датѣ де ла сѣжѣнтѣл кѣ неспѣсѣ вѣкѣрѣе; „о сѣтѣ леѣ неаѣ дѣрѣѣт акѣм вѣнѣл Алфонс де одатѣ, каре тревѣе сѣ фѣе дн вѣзѣнарѣл тѣѣ“. Цѣ-ранѣл саѣ ѣмѣт де тот кѣнд аѣ авѣт ачаста, шѣ аѣ адаос а днкрѣдѣнѣца кѣ ел дн адеѣвѣр нѣ аре нѣчѣ ѣн бан; днѣсѣ хѣсарѣл лаѣ сѣѣтѣѣт зѣ-кѣндѣѣ сѣ аѣѣ нѣмаѣ крѣдѣнѣѣ дн Сѣ. Алфонс шѣ апоѣ сѣ кѣѣте дн вѣзѣнарѣл; кѣчѣ Алфонс нѣчѣ одатѣ днѣкѣ нѣ лаѣ днѣшѣлат. Врѣнд не врѣнд паранѣл аѣ фост сѣлѣт а дѣшерта вѣзѣ-нарѣл, сѣта де леѣ аѣ ешѣт ла ѣвалѣ шѣ прѣкѣм аѣ лѣат цѣмѣтѣтеа лѣлѣѣ де ла хѣсар, де а-семѣне аѣ тревѣѣт шѣ ел акѣма сѣ днпѣрѣцѣскѣ банѣ сѣѣ кѣ днѣнѣл неѣолосѣндѣѣ нѣчѣ рѣгѣ-мѣнтеа нѣчѣ тѣнѣѣѣреа.

I. M.

ЛАПТЕ ДЕ КАПРЪ ЕСТЕ ПЕНТРЪ КОПІИ ФОАРТЕ СЪНЪТОС.

Дакѣ о мамѣ нѣ поате сѣнгѣрѣалѣѣнта (да пѣцѣ копѣлѣлѣѣѣ), атѣнѣчѣ копѣлор нѣесте алт лапте маѣ фолосѣторѣ дѣжѣт ачел де капрѣ, дѣпре кѣм нѣ днѣваѣѣ адеса експѣрѣенѣѣе. Капреле дѣмес-нѣче канѣтѣ прѣн ачѣастѣ ла нѣѣѣре пре копѣѣ че

сѣгѣ ла днѣссѣле, шѣ се кѣлѣкѣ цос ка сѣ поатѣ копѣлѣлѣ вѣне апѣка цѣцеле, днѣкѣ шѣ копѣѣ карѣѣ сѣгѣ ла врѣо капрѣ о кѣносѣ не ачѣаста фѣар-те вѣне.

G. П.

ПОЩА ДІН ПАРИС.

Поща дѣн Парѣс експѣдѣѣѣе 36,000 рѣѣаше не зѣ, шѣ прѣѣмѣѣе ка ла 20,000. Чѣа маѣ маре сомѣ а вѣнѣтѣлѣѣ не зѣ се сѣѣ ла 17,000 франѣѣ дн Генарѣе, шѣ ачѣа маѣ мѣкѣ ла 15,000 дн

Сѣпѣмѣврѣе. Де ла Парѣс се порѣнѣск не ан 500.000 рѣѣаше плѣтѣте, дѣн каре доѣ чѣнѣѣмѣ мерѣ пѣста хотарѣл цѣреѣ.

G. П.

ПРЕГЪТИРЕА ОЛОЖИ ДІН СІМБЪРІ ДЕ ПОАМЪ.

Воинд а фаче олої де сімбъре де поамъ, тре-
же ачешіа съ се къръце фоарте віне де тоате
рѣмъшіцеле де поамъ прін ън чѣр къ апъ, ка-
ре рѣмъшіце де асеме не се пот днтревінца
спре а скоате ън спїрт мѣлт маї вѣн декѣт
дін тесковіна къ сѣмбърі ла ън лок. Дѣпъ а-
ча съ се ѡсѣче а сімбърі шї съ се дѣкъ
ла моаръ, ѡнде дн тѣмъл мѣчїнѣреї ѡрлїала
съ се стропаескъ къ пѣцінъ апъ, шї прін аѣ-
торѣл ѡнеї лопѣці съ се стрѣнгъ грѣмадъ дін
тѣмъ дн тѣмъ, спре а о адѣче карѣші сѣв пїатрѣ.
Дѣпъ че сімбърії с'аѣ мѣчїнат віне, се пѣне кѣ-
тїмеа мѣчїнатъ днтр'о калдаре де арамъ сеаѣ
де фїер вѣрсат, шї се тоарѣ песте дѣнса апъ
калдъ де 50 граде, ка а трїа парте а грѣтъ-

цеї сале, шї дѣпъ че с'аѣ местекат віне ла ѡн
лок, ка съ се ѡде фїешкаре пѣртїчїкъ а кѣтїмеї
мѣчїнате, се фѣрѣнгѣ прін фок днчет шї ме-
стекѣндѣсе неконтенїт, дндатъ че стрїнѣ а-
чаестъ фѣртѣрѣ дн мѣнѣ, дѣолоѣ, ача кѣтїме
де ѡрлїалъ се пѣне днтр'ѣн сак днданс
фѣкѣт де кѣнѣпъ сеаѣ де пѣр де кал,
шї апоїсе тескѣше, пѣ днчетѣл, днсѣр-
шїт дакъ нѣ маї есѣ нїчї кѣм олоѣ
дін тескѣре апої дѣчем кѣтїмеа ача те-
скѣїтъ дін ноѣ сѣѣт о пїатрѣ, шї се репетѣше
операція днкъ одатъ. Рѣмъшіцеле тескѣте де
а доа оарѣ се пѣн ла о парте, шї се днтреві-
їнѣазъ сеаѣ ла матеріал де арс сеаѣ спре хра-
на довітоачелор.

Г. П.

ДМБЪРБЪТАРЕ НЕОБІЧНІТЪ.

Тндерандїн сатѣл Олін апроапе де Калѣжі дн
Галїїа, се днтѣрна дн еарна треѣтѣ де ла ѡн сат
днвечїнат. Дрѣмѣл сеѣ тречеа пѣмѣнгъ о пѣдѣ-
ре депѣртатъ де дѣмѣтате де чеасѣ. Де одатъ
аѣ вѣзѣт спїнддїнтре копачї спре дѣнѣсѣл о мѣл-
тїме де фїарѣ селѣатече рѣкнїнд днтрїкошат.
Трїнд ѡн стог де фѣн с'аѣ трас днапої шї спре
а сѣпѣс'аѣ сѣїт дн вѣрѣѣл лѣї. Дар нѣ тѣрѣїѣ аѣ
вѣзѣт алѣнгѣнд спре ачел стог порчїї е елѣа-

тїчї пѣ ѡн ѡре, кареле де асеме не с'аѣ кѣѣѣрат пѣ
стог арѣнкѣнд фѣн а сѣпра порчїлор чѣл дн-
кѣнѣѣрасе. Дн сѣѣршїт кѣпѣрѣндѣсе тот маї
сѣс с'аѣ апроїет де цѣран, кареле къ вѣрѣѣ-
нїе с'аѣ репѣзїт асѣпрѣ шї днѣрѣнѣндѣл
ѣос, ѡрѣѣл аѣ апѣкат де фрїкъ карѣші кѣ-
трѣ пѣдѣре алѣнгат де порчїї селѣатїчї. Днсе
ѣѣранѣл-аѣ сѣпѣнат.

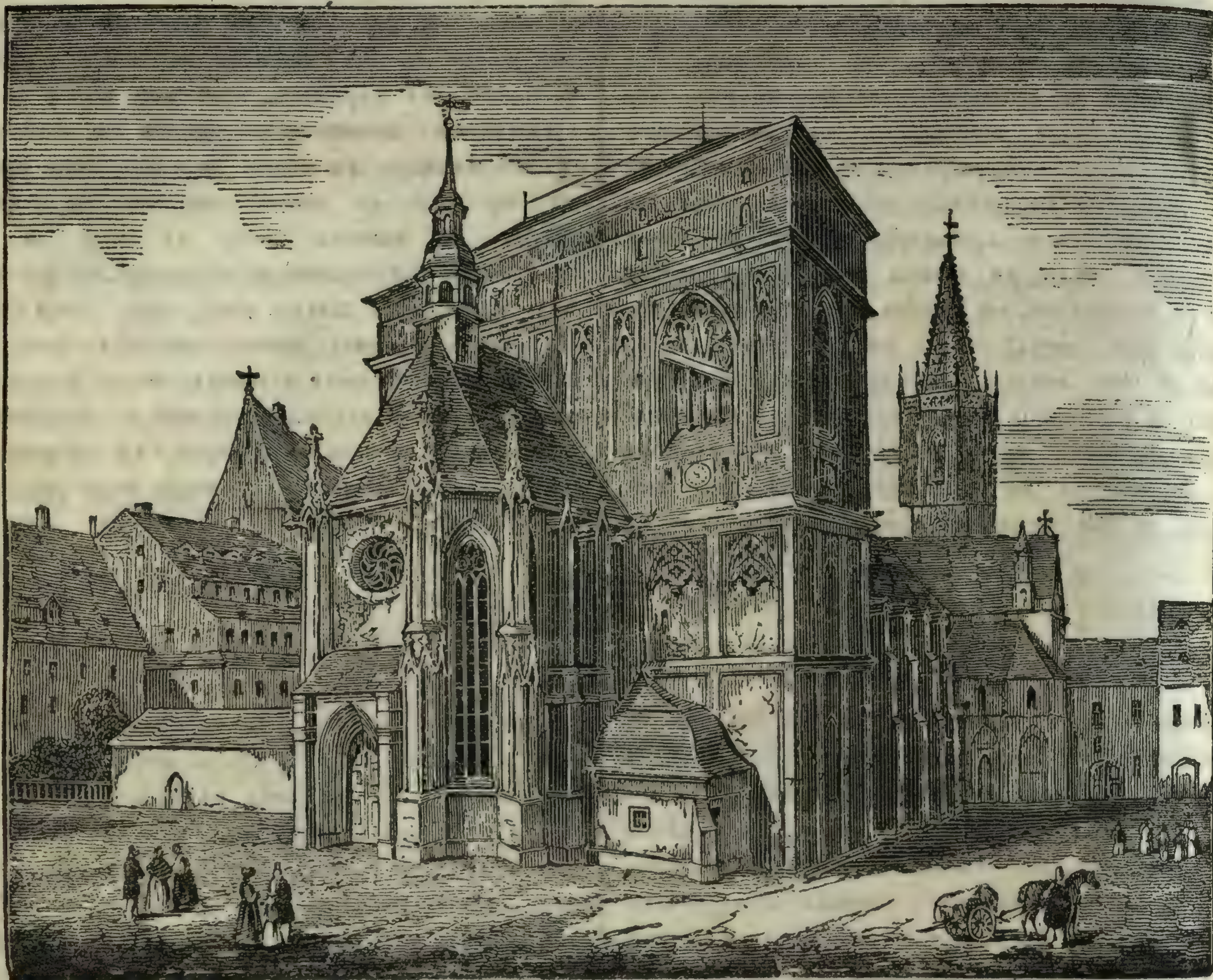
Г. П.

КАТЕДРАЛА ДЕ ЛА МАІСЕН.

Саксонїа есте дн Германїа ача че аѣ фост
днГрѣчїа Атѣна еар днІталїа Тоскана, адекъ про-
вінцїеа чеа маї кѣлтївїтѣ, атѣт дн прївіреа лїм-
ѣї кѣм шї дн а ле шїїнѣелор шї а лїтератѣреї.
Аша прѣкѣм дн ачеле пѣрї се зїче а ворѣї а-
тїчѣше сеаѣ тоскан, дн лок де грѣчѣше сеаѣ і-
талїенѣше, спре а днѣсѣмна ѡн дїалект кѣрат
герман, се зїче: ел ворѣѣше саксонѣше. Ача-

стѣ мїкъ провинцїе, каре де Наполеон саѣ дн-
нѣлѣат ла ранг де крѣїе, есте плїнѣ де чѣле
маї днсемнате полїтїї шї ашѣзѣмїнте, цѣра есте
адѣпатъ де рїѣл Елѣа, дн а кѣрїа мал се
аѣлѣ капїталїа Дресда къ мѣлте фрѣмоасе
шї кѣрїоасе лѣкрѣрї. Партеа де амеазъ мѣрѣї-
нїндѣсе къ мѣнѣї Боемїеї есте атѣт де фрѣ-
моасѣ днѣѣт саѣ нѣмїт Свїцѣра Саксонѣ.

КАТЕДРАЛА ДЕ ЛА МАЙСЕН.

Ѣна дѣн політііле днсемнѣтоаре есте Майсен кѣ 7000 лѣкѣиторї, не малѣл стѣнг а ріѣлѣї Елѣа. Еа саѣ зідіт ла 928 де дмѣѣратѣл Хаїн-ріх. Політіа се днѣрѣмсеѣеазѣ де о Епіскопіе катедралѣ каре есте о Капо-д'опера де архітек-тѣра веке а Германіеї, авжнд ѣн тѣри че

аре деасѣпра ѣн фелѣ де пірамідѣ дналтѣ 64 палме.

Де ла анѣл 1710 се аѣлѣ ла Майсен о ѣ-брікѣ де порцеланѣ, каре есте чеа маї веке дн Еѣропа, шї фабрікѣ васе фѣрѣмоасе дн асе-мѣнаре кѣ челе де Хїна.

БАСТОНѢЛ ДН КЪРКАТ.

Ѣн жїдов мергжнд днтр'о нарѣ пїнтр'о пѣдѣ-ре, де одатѣ аѣ сѣріт ла джнѣл ѣн лѣп флѣ-мжнд. Ла асѣміне дмѣрежѣраре жїдовѣл аѣ дн-чепѣт а стрїга шї аѣ днтїне бѣѣл ла лѣп дн-торѣжндѣ шї фѣаа де ла джнѣл. Дн ачест мї-

нѣт ѣн вжнѣторѣ слобозїнд о пѣшкѣ дн лѣп-л'аѣ ѣчіо. Днспїмжнтатѣл еврей с'аѣ днторѣ-дмѣреѣѣр шї аѣ зіс: „че мїнѣне! еѣ порт ачест-бѣѣ де 40 де анї шї днкѣ н'ам шїѣт, кѣ ел ѣ-ра днкѣркат.

Г. С.

BIROU NATIONAL
PERIODICE
ROMANIA

ІНСТІТУТѢЛ АЛБІНЕІ.

ИКОАНА ЛУМЕИ.

Ф О А Е

П Е Н Т Р Ъ

INDELETHICIREA MOLDO-ROMANIOR.

№ 19.

ВЕРИИ.

1841.

КОЛОНА ЛУИ ДІОКЛІЦІАН ЛА АЛЕКСАНДРИА.

Колона кѣноскѣтъ пѣнь астъзі съв нѣме де Помпену есте чел днтѣхъ обіект че ловеще веде-реа аѣнунгѣнд ла політіа Александріа (дн Египет), дін депъртаре се веде днѣлціндѣсе не деасѣпра мінарелелор, ші а четѣцѣей Фарѣлѣ (*) ші кѣ ѣн кѣвѣнт асѣпра днтреѣей політіі, еа слѣжѣще не маре де семнѣ васелор, іар дн кѣмпііле челе дешерте де кѣлѣз Аравілор. Базѣл не каре аѣ фост ашезатѣ прекѣм ші мічіле ашезетѣрї де пін преѣнр, нѣ дмѣѣцошазѣ астъзі декѣт о мовілѣ де молѣз ші сѣѣрѣмѣтѣрї де піетре. Ачеастѣ се паре а фї авѣт дін трѣнченѣт скѣрї спре а слѣжі де стіловатѣ (підестал де колоанѣ) монѣментѣлѣ.

Колоана есте дмформатѣ дін патрѣ вѣкѣці марї де граніт рошѣ, каре алкѣтѣеск підесталѣл, базѣл, вѣрѣл ші капітелѣл джндѣ дн тотѣл о днѣлціме де 88 пічоаре ші 6 палмаче, вѣрѣл сінгѣр днѣлцімѣ де 61 пічоаре ші 6

палмаче, авѣнд ѣн діаметрѣ де 8 пічоаре ші 6 палмаче; ачесте ес алкѣтѣескѣ дін трїі деосѣбіте вѣкѣці, дін каре чеа маї деасѣпра есте чеа маї де кѣпїтеніе парте а колоаней, фїнд де ѣн гѣет алес ші прін ѣрмаре ѣна дін каподоперіле векімеї. Капїтелѣл ші підесталѣл сѣнт преа скѣрте ші де ачѣна нѣ стаѣ дн пропорціе кѣ трѣпѣл колоаней; кѣ тоате ачесте днѣлцімеа базѣлѣ, форма корінтікѣ а капітелѣлѣ днплїнеск лінеса спре а арѣта колона маї мѣреаѣ, ші прін ѣрмаре де о клѣдіре маї помпоасѣ декѣт дорікѣл, каре есте ордінѣл вѣрвѣлѣ сѣѣ. Ачест монѣмент дін апропіере нѣ се паре атѣта де мѣреѣ днѣл прівіт дін оа-рекаре депъртаре дн алѣтѣраре кѣ ѣн орї че обіект, днѣлцімеа са чеа гігантїкѣ аѣнѣ ѣн обіект де мінѣне. Грѣтатѣса тоталѣ а ачестѣ монѣмент саѣ калкѣлат а фї де 1,100.984 фѣнїї. Дѣпре нѣмероаселе дескрїерї а аѣторїлор модѣрнї, арабі ші стрѣїні, колоана асѣл прекѣм се веде астъзі нѣ ар фї фост днѣлцатѣ сінгѣрѣ.

(*) Фанарї че се нѣне деасѣпра ѣнїі днї спре а слѣжі де по-вѣдѣре кѣлѣторїлор Романиреа.

КОЛОНА ЛЪІ ДІОКЛІЦІАН ЛА АЛЕКСАНДРІА.

ка о парте дін оарекаре зідіре мърсаць акъріа съм-
не сарпътеа афла ърмърінд сърпътъріле деско-
періте акъм. Лнсъ сокотінцеле сжнт дмърці-
те, асѡпра фіреї ачестѡї монѡмент пресѡпѡс
ші асѡпра нѡмелѡї персоаней дн чінстеа къріа
ар фі фост днѡлцатъ.

Се шѡе прін традиѡе, кѡ ар фі авѡт не вѡр-
ѡл сеї о статѡъ, ші нѡміле стрѡлѡчітеї Клео-

патра скріс не деосѡбітеле монѡменте депе'н-
преѡър, аѡ дат а препѡне кѡ ел ар фі фост дн-
нѡлцат де ачеастъ реѡінѡ дн адѡчереа амінте
а стрѡлѡчітѡлѡї Помпеѡ; лнсъ нічі ѡнѡл дін
авѡрї че аѡ дескріс Егїпетѡл прекѡм Плі-
ніе, Діодор де Сїціліа, нічі Страбон че віеѡѡеа
дн векѡл ѡрмѡторѡ, нѡ поменеск деспре ачест
монѡмент.

(Ва ѡрма)

КОКОСТЪРКЪЛ ДН РЪПА ОС.

Кокостъркъл аль есте дналт де ла 3 пънь ла 4
пчоаре днпрезнь къ гѣтъл сеѹ чел лънг. Пі-
чоареле сале сѣнт палмате, ші аша де сѣпцірі
ші слабе, днкѣт лѣі къ а невое а креде към
се цѣне пе дѣнселе дн еквілівріе трѣпѣл сеѹ
чел дндестѣл де маре, маі алес атѣнчі, кѣнд
пе ѣнѣл аскѣнѣждѣл сѣѣ пѣнтіче стѣ пе чела-
лант немішкат. Пліскѣл ші пічоареле і сѣнт
де ѣн колор рошѹ фрѣмос, трѣпѣл есте аль,
афарѣ де аріші че сѣнт негре.

Дн Франція, де ачест фелѹ де пасері нѣ се
афлѣ; Лоррена, ші Алсасѣл сѣнт сінгѣреле про-
вінціі а Франціей, ѣнде кокостірчіі попосескѹ пе
пѣцінь време, дн ѣрмареа къльторіілор лор че-
лор лѣнці. О кълтѣрѣ десѣвѣршітѣ, ші о не-
кърматѣ секаре а моластінілор нѣмічінд днѣл-
шѣгателе адѣпостѣрі де шерпі, брѣаще ші алте
анімале лѣкъітоаре дн пѣмѣнтѣрі глодоасе че
есте нѣтрѣѣл преферат ал кокостѣркѣлѣі, ел
саѹ вѣзѣт невоіт а пѣръсі тоатѣ партеа анѣса-

нъ а Франціѣ ші а Англіѣ; дн асть де не
ѣрмъ царь, дн кърцереа знѣ днтрег век аѣе
саѣ ѣчѣс дої, ші ачешіа рѣтъчіці ші днпінші де
фортѣне.

Кокостъркъл алъ дін прічина обіченурілор сале
де кълъторіе се гѣсеще дн тоате церіле калде
стѣмнѣрате. Ел скімѣ кълъторіа са дѣпре
днрѣрїреа соарелѣї че трезеще тоате тѣрѣтоа-
реле, чеї алкѣтѣсск нѣтрецѣл кѣчі дндатъ
че ıарна сілеще не ачесте анїмале кѣ сѣнѣе
речі че сѣ днтре дн адннчїмеле моластїнілор,
кокостїркъл есте невоїта кѣзта локѣрї маї къл-
дѣроасе, знде тѣрѣтоареле нѣ кад нїчі ода-
тъ дн аморцалъ, ші знде прїн ѣрмаре вїедѣїреа
са есте тот деазна асїгѣратъ.

Кокостърчїї петрек тїмпѣл ернеї ноастре ла
Аравїа ші Егїпет, ші сосеск ла ної прїмѣвара
не ла Мартїе; дн Германїа, Ȳнгарїа, Полонїа,
Прѣсіа, не ла Апрїліе ші Маї; ıар дн Оланда ші
маї тїмпѣрїѣ; дін каре сѣ веде кѣ пѣмѣнтѣл
сеѣ се ıаре а фї фѣгѣдѣїт кокостърчїлор.

Ачесте ıасерї зїдескѣ кѣївѣрїле лор, не кло-
потнїце, не днвекїте тѣрнѣрї, кѣте одатъ не
стрешена каселор, ші днтре кренѣїле арборїлор
ѣскацї.

Дн кѣмпїїле провїнціѣ Алсалѣлѣї дін Фран-
ціа, ші дн тоате локѣрїле моластїноасе знде ко-
костъркъл фаче слѣжѣе марї стѣрпїнд шерпїї
ші алте тѣрѣтоаре, лѣкѣїторїї прегѣтескѣ
пентрѣ кѣїв о роатъ веке ıѣсе дн лат прїн
мїжлокѣл знѣї дрѣг вѣрѣт дн вѣтѣкѣл роцеї.
Оландезїї ıѣн лѣзї не акоперемѣнтѣл каселор
карїї сѣнт атѣта до жалѣзї пентрѣ кѣрѣценїа
дін афаръ а лѣкѣїнцелор лор, днѣт нїчі одатъ
рефѣзазъ кокостъркѣлѣї ıартеа акоперемѣнтѣ-
лѣї че шаѣ алес спре аш ашеза кѣївѣл сеѣ,
кѣ тоате недндѣмѣнѣрїле че ар ıѣтеа ѣрма дін
ачеаста. Ачест кѣїв есте дѣрат дін вреаскѣрї,
трестїї рѣпте, ші ıїїне не дін лѣзнтрѣ де мѣскї
сеаѣ дін лѣзна анїнатъ прїн черетее де ла тѣр-
ме, ел нѣ се стрїкѣ нїчі одатъ, ші нѣ ıаре тре-
ѣїнцѣ декѣт де а се днїї, не ачестал лѣкѣ-

їеск дн кѣрцереа маї мѣлтор анї ачеш ıѣреке
неврѣнд а се десѣрцї де днтѣїа лор лѣкѣїнцѣ
ші леагѣн. Днторкѣндѣсе ші афлѣндѣл стрїкат
їл алкѣтѣсскѣ де ноѣ шї ıѣн аколо оѣле лор дн
нѣмѣр де доѣ чел ıѣдїн, ші де ıатрѣ чел мѣлт,
фемеа ле акопере кѣ чеа маї маре днгрїжїре
ші асфел ле ıѣзеще, днѣт саѣ вѣзѣт протї-
мѣнд маї бїне моартеа декѣт а ле ıѣрѣсі. Д.
Барї-сен-Вїсент неаѣ арѣтат зн ексемпѣл дн а-
дѣвѣр вреднїк де мїраре де аморѣл кокостър-
кѣлѣї пентрѣ ıѣїї сеї не каре аїчеїл репетѣїм
„ıѣдїн дѣпѣ вѣтѣлїа де ла Фрїдланд, фокѣл
прїчїнѣїт прїн обѣзе (воамѣе мїчі свѣрлїте дін
зн фелѣ де тѣнѣрї скѣрте ші ларцї) се днтїн-
сѣ ıѣнѣ ла зн днвекїт арборе дн каре зн ко-
костърк дншї фѣкѣсе кѣївѣл, клочїндѣшї кеар а-
тѣнчї оаѣлѣ, ел нѣ ле ıѣрѣсі, фѣрѣнѣмаї кѣнд
флакѣра днченѣ а се апропїе, ші атѣнчї кѣ не-
норочїреа чел аменїнда свѣрѣнд не деасѣпра
кѣївѣлѣї сѣ ıѣреа а стрѣжѣї мїнѣтѣл де ашї
ıѣтеа рѣпї оѣле сале; де маї мѣлте орї лаѣ
вѣзѣт нѣвѣшїнд асѣпра фокѣлѣї ка шї кѣнд
ар фї воїт сѣ се лѣпте кѣ флапара, днсфѣршїт
кѣпрїнесѣ де кѣлѣрѣ шї де фѣм ıерї дн че
маї де не ѣрмѣ днтѣрнаре.

Дѣпѣ тоате днгрїжїрїле клочїреї, сосеск ші
ачеле аедѣкацїї ıѣрїнцїї ші маїчеленѣ ıѣрѣсескѣ
не фїї лор макар зн мїнѣт, ші кѣнд знѣлї дѣс
ла ıрадѣ, челалант стрѣжѣеще. ıѣдїн кѣте ıѣ-
дїн тїнерїле ıѣсѣрѣче маї днтѣї се днделетнї-
ческ а свѣра не де асѣпракѣївѣлѣї лор, дѣпѣ а-
чеа фак кѣтева днторсѣтѣрї ıїн аер, ші кѣнд
аѣ кѣшїгат ıѣтереа кѣвенїтѣ, днсоцескѣ не ıѣ-
рїнцїї лор ıїн шесѣрї спре а вѣна ші а ıѣскѣї
днпрезѣнѣ, ıѣнѣ ла апропїереа емїграціѣї кѣнд
тоате легѣтѣрїле фамїліаре се рѣмп, ші кѣнд
тоате днклїнѣрїле се ıїерд дн дѣжѣл че ıовѣ-
цѣеще днтреага семїнцїе. Дн мїнѣтѣл ıѣрче-
дереї, тоцї кокостърчїї знѣї цїнѣт се адѣнѣ дн-
трѣ зн лок кѣноскѣт, аколо сфатѣл днтрѣнїн-
дѣсе се ıаре а дебата асѣпра дїрекціѣї че се
кѣвїне а лѣа, асѣпра мїнѣтѣлѣї де ıѣрчес, дѣпѣ

ачеа днтрѣ о ноапте фрѣмоасъ.... кѣ тоці
порнескѣ.

КѢМ ША҃ ЛѢАТ СБОРѢЛ, ꙗ҃ се ашазѢ лн шірѣрї

ЛѢНЦІ, ші четеле лор сжнт апа де пѣмероасе
ЛНЖТ САЎ ВЪЗЪТ ЦІНЖНД ТРЕЧЕРЕА ЛОР КЖТЕ
ТРІЙ ЧЕАСЪРІ. (Ва ьрма).

СТАТЪЕЛЕ КОЛОСАЛЕ АЛЪЙ МЕМНОН.

Днтрє чєлє маї днсемнатє лѣкрѣрї чє аѣ
рѣдїкат Мемнон ла Теба, вєкїї осєвєа маї мѣлт
статѣлє колосалє а ачєстѣї прїнцѣ, нѣ пѣцїн
днсемнатє атѣт прїн прѣпѣрцїа лѣр кѣт шї
прїн вєкїмєа чєа марє, маї вѣртѣс кѣ ѣна дїн
ачєстє арѣта ѣн фєнѣмєн мїнѣнат, кѣчї дн тоа-
тѣ дїмїнєада сѣ аѣзєа ѣн сѣнєт плѣкѣт, акѣрїа
прїчїнѣ нє щїїндѣѣ чїї вєкї, аѣ адїцат днтрѣншїї
ѣ кѣрїѣзїтатє сѣпєрстїцїѣсѣ.

Ачеастъ статъ сѣнътоаре сѣнт домніреа
Грецілор саѣ андѣм-незеіт ан персоана фінлѣї
лѣї Тітон ші а Азрореї, фінд модел де о евла-
віе ашеа де аджнкъ, анжт статѣа пѣтрѣнсѣ де
ачестѣ сентімент, грѣтѣла не маїкъса ла рѣсѣ-
ріеа соарелѣї прін тонѣрї армоніоасе.

Ачест монѹмент съ афлѹ днѹкъ пѣнѹ астьзѹ.
Дн днпрѣдѣрѣме де о мѣлѹ де ла цермѹл апѣ-
сан ал Нѣлѹлѹ дн апронѣере де Лѹксор шѣ кѣ
кѣтева сѣте де пашѣ де рѣнеле лѹлѹ Медѣнет-
Абѹ, се рѣдѣкѹ дн мѣжлокѹл шѣсѣлѹлѹ доѹ ста-
тѣе колосале днѣѣцошате шѣзѣнд, авѣнд амѣн-
доѹ мѣнѣле пе ценѣнѣкѣ шѣ фаѣа днѣтоарсѹ спре
рѣсѣрѣт.

Ачесте статѣе сѣнт кѣноскѣте дн царъ сѣпт
нмеле Шама ші Тама. Шама есте чеа деспре
сѣд ші Тама (днкпѣйтъ дн чел днтѣѣ план)
сѣнетѣл чеа деспре норд, кѣріа се атрѣвѣа. Еле
сѣнт формате де зн чел де мармѣръ аша де
таре днкѣт ла сѣпареа ачестіа се днтѣмпінь
нѣлт маї маре грѣтѣцї декѣт ла Граніт (*). —
Ачесте статѣе дн векїме аѣ сѣферїт прїфачерї
роарте марї. Днкѣт трѣсѣрїле фецеї саѣ щерс
кѣ тотѣл ші челелалте пѣрцї а трѣпѣлѣї сѣнт
гѣріете ші крѣпате; партеа де грѣтатеа чеа

песте мѣсъръ а матеріалѣѣ, парте де лѣкръ-
ріле дін афаръ а атмосфери прекум къдѣра
зілелор челор не сѣферіте ші ымезелеле де ноап-
те еле се пар а фі фост політе ші пѣрліте
къ фок.

Статѣа деспре норд саѣ фост рѣнт де пе ла
мѣжлок ла кѣтремѣрѣл де пѣмѣнт антѣмплат
кѣ 27 анѣ днаѣнте де Хс. шѣ карѣшѣ саѣ зѣдѣт
де Септѣмѣс Север.

Амѣндоѣ пѣрцілѣ трѣпѣлѣй статѣе лор сѣнт
днподовіте къ скѣлтѣрї днѣѣцошїнд доѣ фемеї
къ капѣл днѣѣзнат де флорї шї бовочї де Ло-
тѣс (*) шї каре се пар а се днделетнїчі дн-
вѣлѣѣчїнд днпреѣѣрѣл скїптрѣлѣй кренѣѣце
де ачеастѣ плѣнтѣ. — Трѣсѣрїлѣ профїлѣлѣй а-
честор персоане днѣѣѣѣшазѣ тїмѣл шї раса
егїптеанѣ, сѣмѣѣѣнд къ Мемнон кареле ера де
ачеастѣ расѣ.

Деасѣпра лор сѣнт іерогліфе че лѣ-
мѣреск не сѣжет, дѣнтре каре се кѣноск,
нѣмеле, фаміліа ші дѣсѣшіріле дѣмпѣратѣлѣй фѣй
ал соарелѣй Аменѣфѣс II не каре Гречѣй лѣу
нѣмѣт Мемнон. Моластѣніле прѣчѣнѣте адесе
де рѣвѣрсѣріле Нѣлѣлѣй аѣ мѣлѣт о парте дѣн
темелѣа лор, Пѣдесталѣл колосѣлѣй дѣспре сѣд
кѣ партеа рѣнѣатѣ аре 12 пѣчоаре дѣнѣлѣцѣме, 16
лѣцѣме ші 32 лѣнѣцѣме дѣнпрѣдѣнѣрѣл кѣрѣна есте
сапат ѣн шѣр де іерогліфе марѣ де 1 пѣчѣор ші 8
пѣлмѣче дѣнѣлѣцѣме фѣоарте бѣне фѣкѣте. — Дѣн-
наѣнѣтеа трѣнѣлѣй се афѣл трѣй статѣе сѣпѣте дѣн
пѣатрѣ, дѣнтре каре доѣ се кѣноск а фѣ фѣгѣрѣ
де фемѣй кѣ трѣпѣл дѣнвѣлѣт дѣнтрѣн весмѣнт
лѣнг, фѣндѣле нѣмаѣ фаца слѣвѣдѣ, цѣн кѣ о

(*) УН ИСТАД.

(*) О пам'яті, чи краще чи Егіпет ці каре се веде по, май шалте монументе егіптеня.

СТАТЪЕЛЕ КОЛОСАЛЕ А ЛЪІ МЕМНОН.

мѣнъ крѣча атрибутъ дивинѣй, ші пе кап
авѣнд вѣлтер чїі акоперемѣнт сїмволїк, а кѣріа
арїші пікъ де амѣндоѡ пѣрціле пеѣрекї; ѡн фрѣ-
мос гѣлер де мѣргѣрїнтарїѡ шї фелѣрїте сѣпѣ-
тѣрї лі днподоѡеск фїгѣра. Атрїа днсѡ фї-
їнд рѣсїпїтѡ нѡ се поате кѡноаѡе, авѣнд тот
ачеаші мѣрїме.

Днѣлцїмеа тоталѡ а колосѣлѣї есте 48 пічоа-
ре фѣрѡ де піедестал карелеї де 12, фѣкѣнд
днѣлцїмеа монѡментѣлѣї песте тот де 60 пі-
чоаре; лѣнцїмеа деѡетѣлѣї дїн мїжлок а мѣнеї
есте де 4 пічоаре 5 палмаче, днѣлцїмеа тоталѡ
а колосѣлѣї есте чеѡа маї маре декѡт тѣрнѣл
Сѡ. Трїерархї дїн Ешї шї траѡе дн тотѣл
2,611.995 лївре. Колосѣл деспре норд аре
тот ачеле днсѡшїрї ка шї чѣл деспре сѡд,

днподоѡїт кѡ асемїне сѣпѣтѣрї шї маї тот аче-
наш пропорціе. Статѡа аре 48 пічоаре днѣлцї-
ме шї піедесталѣл днпреѡѣр 18 фїїнд монѡмен-
тѣлѣї песте тот де о днѣлцїме де 66 пічоаре.
Се деосеѡеѡе маї мѣлт чеа деспре норд
авѣнд маї мѣлте їнскрїпцїї гречесїї шї ла-
тїне че акопер пічоареле сале; саѡ нѡ-
мѣрат пѣнѡ ла 72 шї днѡ сѡнт мѣлте,
каре чеа маї маре парте се пар а фї скрїсе дїн
поронка шї мѣна ѡнор персоане днсемнате.
Прекѡм преаѡекторїї Егїпетѣлѣї, генералї-шеѡї
аї леѡеоанелор шї алцїї: днсѡш днпѣратѣл А-
дрїан шї днпѣрѣтеаса Сабїна се вѣд фїгѣрѣнѡ
дн ачеле їнскрїпцїї, каре стрѣлѣческ пе Мем-
нон шї мѣртѣрїсеск кѡ ачїї че аѡ скрїс, а
азїт гласѣл статѡей. (Ва ѣрма).

ПОЛІЧІНЕЛ.

Італієнеше Pulcinella, Франц Polichinel;
есте о маскѣ італіанѣ преа обічнѣтъ ла панто-
мне сеаѹ комедіѣ, ші де каре се дісѣтеазѹ
фарте мѣлт попорѣл Італіеѣ, маї алес Неаполі-
таніѣ. Фігѹра чеа гротескѣ, кѣ геб ла спате ші
піепт, поартѣ о дмврькѣмїнте алѣѣ, адекѣ
панталоні ларці алѣѣ, ѣн фел де рокіе скѣртѣ,
ла лѣнѣ алѣѣ кѣ мѣнїчї де асемїнеа ларці;
есте тот кѣсѣтъ кѣ інімі де мостав рош шї кѣ
ѣндакѣрї, брѣѣл есте де пеле неагрѣ; ла гѣт
фрезѣ де пѣнѣѣ, не кап о скѣфіе ал-
ѣѣ кѣ кѣнаф рошѹ. Треї пѣрці а фепеї сале
кѣнтерїте кѣ о маскѣ неатрѣ, насѣл е кѣрн
маскѣцїт ка плїскѣл пѣсѣрілор.

ѣеастѣ маскѣ нѣ фігѣреазѣ нѣмаї не теа-
дар се фак шї фелѣрїте цѣкѣрїї де лемн
каре се дісѣтеазѣ копїї ка кѣ пѣнѣше; чї-
наѹ вѣзѣт ла вре ѣнїї дїнтре ії карїкатѣра лѣї
їчїнел? Дндеосеѣ, ачест нѣме че сеаѹ фѣ-
попѣлар, се днтревѣїнѣеазѣ, адессеорї
ѣрѣ персоане вреднїче де рѣс кареле нѣ нѣ-

маї дн карневал шї фѣрѣ а фї дн маскѣ мерї-
теазѣ нѣмеле де Полїчїнел.

КОКОСЪЛ.

Какао есте сѣмѣнѣа ѣнїї копачѣ дїн Амери-
ка мерїдіоналѣ. Лїне нѣбеа атѣта де мѣлт а-
чест род днѣшт маї ла ѣрмѣ аѹ дат копачѣлѣї
чїл продѣчеа, мѣреѣл нѣме де Теоброма калао
каре днсѣмнеазѣ мѣнкаре Дѣмнезенаскѣ, нїмене
днѣшт наѹ черчетат тоате днсѣшїрїле кокосѣлѣї,
се шїе нѣмаї кѣ фарте мѣлт днлеснеше не кѣ-
лѣторї шї маї кѣ сеамѣ не маре дн о кѣлѣто-
рїе лѣнѣгѣ, се пот фаче дїн трѣнѣсѣл фелѣрїте
ѣѣкате; днсѣ пѣнѣ акѣм нѣмаї дн Спанїа чїо-
колата есте о мѣнкаре де рѣнд, дїн ненорочїре
кѣ кокосѣл родеше нѣмаї дн цѣрїле кѣлдѣроа-
се, днтре тропїче копачѣл родеше де доѣ орї
не ан, дар дн цѣрїле ѣнде вегетациа нѣ поате фї
аша де днделѣнгатѣ нѣ ар родї декѣт одатѣ, не
лѣнѣгѣ ачесте кокосѣл есте ѣн копачѣ де о мѣ-

ріме міжложіе нѣ креще дн днѣлѣме декжт пе-
сте 8 палме де департе възіндѣл самѣнѣ
фоарте віне кѣ чірешѣл, днѣс фрэнзеле сале
фінд мѣлт маї марї аў 7 палмаче лѣнѣме шї
2½ лѣцїме, флоареа лѣї сѣ фаче маї мѣлт пе
крещеле челе марї ба днѣс шї пе днѣсш трѣн-
кѣл копачнѣлї; есте фоарте фрѣмоасѣ де колор
рош гѣлѣї днѣжт дн тїмпѣріле родїреї слѣже-
ще спре днѣподвіреа грѣдїнілор. — Родѣріле
лѣї сжнт де мѣрімеа краставецїлор ѣн сої маї
мік, лѣнг де 7—8 палмаче, кжнд сжнт коапте
аў ѣн колор галѣн днѣїс каре аратѣ шї вре-
меа тречереї лор, дн ачаестѣ старе фїнд еле
сѣ афлѣ сжнт коажа лор ѣн мез алѣ че аконе-
ре семїнцеле, гѣстѣл лор есте дѣлче амѣрѣї,
дѣпѣ че се кѣлег дїн копачї лі се еа коажа,
нар семїнцїле днѣрѣнѣ кѣ мїезѣл се пѣн дн-
тро кадѣ шї сѣ ласѣ кѣтѣва време сѣ пѣтре-
зеаскѣ, дѣпѣ че аў пѣтрѣзїт се скоате семїнцї-
ле шї се ѣсѣкѣ шї ачестай какао де негѣсто-
ріе. Апа че ласѣ дїн трѣнселе дн кадѣ шї каре
аре гѣстѣл вїнѣлї есте пѣлѣкѣтѣ ла бѣжт
шї прїн дїстїлаціе сѣ поате фаче дїн трѣнсеа

рѣм. Какао гата, прѣкѣм ам зїс, нѣ поате маї
мѣлт сѣмѣнѣндѣо сѣ продѣкѣ кокос, чї семїн-
целе де продѣс трѣвѣе дѣпѣ че се кѣлег родѣ-
ріле сѣ се скоатѣ дїн трѣнселе шї сѣ се са-
мене дндатѣ, днѣжт пентрѣ какао трѣвѣїе мѣл-
тѣ ѣмѣріре шї ѣн пѣмжнт ѣмед; сѣ поате фа-
че асѣмїне плантаціе дн Амерїка мерїдіоналѣ
пе пѣмжнтѣріле ѣнде копачнѣл де мѣрѣеан кї
фоарте днѣелшѣгат; ѣрмжнд Спанїолїлор амерї-
канї копачнѣл де мѣрѣеан есте маї ка ачелї де
какао (madre del cacao).

Нѣ се кѣносѣ пѣнѣ акѣм декжт доѣ соѣрї
де какао креолѣл шї сѣлѣватїкѣл (forestero) чѣл
дїнтѣїї аре ѣн гѣст пѣлѣкѣт дар родѣще пѣнѣ
нѣ саї черкат пѣнѣ акѣм ачест їнтересант род
нѣ кѣрѣїреа копачнѣлї. Деакѣ днѣвадїї
агрономї сар жѣртѣї спре кѣѣтареа лор, на
тѣрзїї сар фолосї де родѣріле остїнелїлор
сале кѣчї плантаціа кокосѣлї есте фоарте грѣ-
бітоаре. О сѣмїнцѣ пѣсѣ дн пѣмжнт, де ѣн
копачї каре днѣчене а редї дндатѣ дѣпѣ 3, 4
сеаї мѣлт 5 ані.

СТРѢНѢТАРЕА.

Кжнд стрѣнѣтѣ чїнева апої маї ла тоате по-
поарѣле і се зїче; Доамне аїжтѣ! ачааста аў
ѣрмат шї ла ної дїн веїме ка шї ла алте нації.
Днѣс пе времеа лѣї Александрѣ. Арістотел
шї аў бѣтѣт капѣл спре а афла прїчина ачестѣї
обїченѣ. Мітологіа, їсторїсече кѣ Прометеї ар
фї днѣїс днтр'о бѣтелѣ кѣтѣва разе а соаре-
лѣї шї леаї цїнѣт дїнаїнтеа насѣлїї статѣї сале
де дѣпѣ каре ар фї стрѣнѣтат пѣтернїк шї прїн
ачеа аў доведїт семнѣл віецїреї.

Ачааста саї пѣрѣт лѣї Арістотел ка ѣн лѣкрѣ
кѣріос; дѣчї ел сокотеа кѣ респектѣл челеї маї
делїкате мѣдѣлѣрї а трѣпѣлїї ар пѣтеа сѣ се
днтїндѣ шї асѣпра фѣнкціеї де кѣпїтенїе, шї
пентрѣ ачеа ачаестѣ чїнсте саї лѣзат дрепт модѣ,

Кресадѣ'л чїне воеще. Романїї адѣк алѣ до-
вадѣ каре днтр'адївѣр есте маї потрївїтѣ. Ії
зїк кѣ омѣл дѣпѣ зїдїреа аў трѣвѣїт нѣмаї
одатѣ сѣ стрѣнѣте шї дн ачестѣї сѣ шїмоа-
рѣ. Аша аў мѣрїт тоцї Патріархїї пѣнѣ ла Іа-
ков. Ачеста адесе рѣга пре дѣмнѣзѣї ка сѣ'л

факѣ сѣ стрѣнѣте де кѣтеорї ар врої, фѣрѣ дн
сѣ ка сѣ моарѣ, шї рѣгѣчѣнеа лѣї саї аскѣл-
тат. Ел стрѣнѣта ка шї ної шї аў трѣїт ані
зіле възїнд пе фїїї фїлор лѣї. Де каре саї мї
нѣнат тоцї, кѣїї стрѣнѣта ка шї днѣсѣл, днѣс
тоцї сѣ днѣспїмжнта де чеа маї де пе ѣрм
стрѣнѣтаре, пентрѣ каре жшїзїчеа ѣнѣл алѣ
„сѣ фїе де віне“.

Аша дарѣ нѣ есте де мїраре, кѣ Романїї
Гречїї авеа тот ачел обїченѣ. Ынїї зїчеа „
сѣнѣтос“. Алцїї „сѣ трѣшї“, днѣсшї кжнд
афла сжнгѣрї жшї зїчеа лор ачааста кѣ тот
серїос. О веке епїграмѣ зїче, кѣ оарекаре Про-
лѣс авеа ѣн нас аша де маре днѣжт ел нїчї
датѣ нѣ аѣзеа кжнд стрѣнѣта. Акѣленѣ шї
пѣртѣшече ѣрмѣтоареа анекдотѣ кѣ одамѣ
манѣ аў аскѣне одатѣ пе аморезѣл еї дн
деровѣ, възїнд кѣ віне бѣрѣватѣл сѣї. Серма
аморез аў трѣвѣїт сѣ стрѣнѣте: „сѣцї фїї де
не“ аў зїс бѣрѣватѣл кѣтрѣ фемена са кѣ бѣжт
крѣжнд кѣ на аў стрѣнѣтат. І. М.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THEDELETHICIREA MOLDO-ROMÂNIAOR.

№ 20.

ВЕНІЙ.

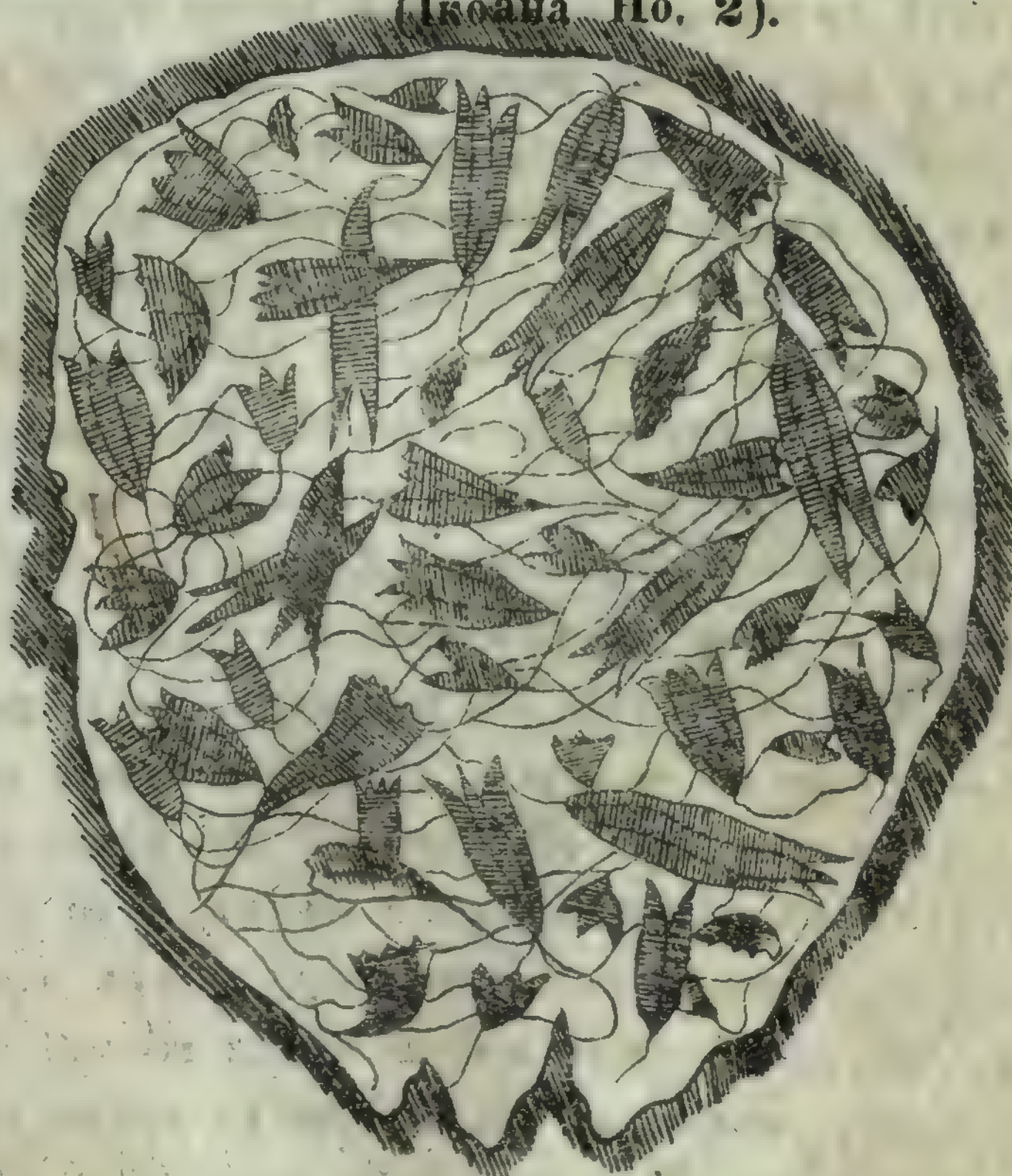
1841.

МІНЪНІЛЕ МІКРОСКОПЪЛЪІ.

Дн тоате мѣстріле оаменї се чеаркъ съ а-
цунгъ ла чел маї дналт град. Ії зідеск тѣр-
нѣрї, каре съ атінгъ нѣрїї прекъм дн Бавїлон
ші дн Егїпет; рѣдікъ статъе, пїнтре акѣрора пї-
чоаре съ поатъ трече корѣїї марї, прекъм дн
Родѣс; днкѣнѣрѣ о царѣ днтреагъ къ ѣн зід
днтреїт, ка дн Хїна, шї прекъм дн лѣкрѣрї марї
аша шї дн челе мїчї шї фїне. Ії цесъ кѣмешї,
де каре вр'о шесъ се пот аскѣнде днтр'о мѣ-
нѣ, прекъм дн Чеїлон; шалѣрї марї че се пот
петрече прїн ѣн їнел, ка Індїа. Дечї прекъм
дн челе фїне асемїне се днтрек шї дн челе
мїчї. Ії скріѣ пе Омер днтрег пе о шѣсенїцъ
де хѣртїе, че поате днкѣне днтр'о нѣкъ маре;
дїн фїлдїш фак о трѣсѣрѣ къ патрѣ каї, пре
каре о поате коперї о мѣскъ къ арїпеле сале.

Вѣзѣтацї вр'о кѣртїчїкъ кѣвїнїт легатъ, че се
поате днкїде днтр'о алѣнѣ, сеаѣ ѣн оїмѣре де
чїреше вортїт, дн кареле се пѣстрѣазъ о дѣзїнѣ
де лїнгѣрїце де арїїнт? амѣндѣаѣ ле вецї віде
ла мїне нѣмаї ренї. Дар че днсемнеа-

(Ікоана Но. 2).

зѣ ачеаста дн прївїре кѣтрѣ ачел ак, пре каре-
ле дн експозїціа мѣстріїлор дїн Парїс, жл пѣ-
сесе спре прївїре ѣн енглез нѣмїт Болтон! а-
чест ак ера ка ѣнѣл дїн челе обїчїзїте де кѣ-
сѣт, днкѣт ла днчепѣт нїчї се прїмеа дн екс-

позиціе, ші нѣмаї дѣпъ о стѣрѣітоаре рѣгъмінте і саѣ днѣгъдѣіт.

Тоці тречеа алѣтѣреа не лѣнгъ ачест ак фѣръ съ днсемнезе чева ла дѣнсѣл. Днсѣжршіт ла днкідереа експозиціеі Болтон аѣ дѣс не дн-дікѣторіі прецѣлѣі ла акѣл сеѣ; маї днтѣі наѣ пофтіт сѣл каѣте прін мікроскоп, дар наѣ пѣтѣт дескопері не дѣнсѣл нічі о тѣетѣръ. Атѣнче Болтон л'аѣ лѣат ші діснѣрѣвѣндѣл аѣ скос дін трѣнсѣл ѣн алт ак асеміне фрѣмос лѣкрат. Дн ачеста маї ера днкѣ ѣн алѣл; ші аша аѣ пѣс днаінтеа ѣміцілор дндікѣторіі о днмѣтате де дѣзінѣ де аче фрѣмоасе, каре тоате фѣсесе вѣжрѣте ѣнѣл дн алѣл. Кам чева асеміне сѣнт ші ачеле маї мічі статіве дін лѣме, а Д. Топліс, ші каре се аѣлѣ дн мѣзеѣл манѣфактѣрілор націонале дін Лаїчестер. Ачеста е о машинѣ де пѣсѣт кѣ аѣрї де опресіе (апѣсаре) дналѣтѣ, лѣкратѣ де арцінт кѣ тотѣл деплінѣ дн тоате пѣрціле еї; ші каре тоатѣ траѣе нѣмаї вр'о 250 гране (грѣѣнѣе). Днтреагѣ поате днкѣпе не ѣн пѣішор де 15 парале ші дмпрезѣнѣ кѣ каддареа се поате акопері кѣ ѣн децетар. Тотѣші се поате продѣче днтрѣнѣа атѣта газ днкѣт сѣ ѣмѣле пѣсте чінчі мінѣте.

Маї сѣс се зісесе кѣ акѣл лѣі Болтон, чел атѣт де фрѣмос лѣкрат нѣ дмѣѣцоша вр'о тѣетѣръ нічі сѣнт мікроскоп. Дар нѣмаї сѣнт ѣн мікроскоп ордінар нѣ вом віде тѣетѣръ, дндатѣ днсе че нїам ѣіта прін ѣн мікроскоп че мѣрѣще тарѣ лам віде ка о варгѣ де фер рѣтѣндѣ ешітѣ де сѣнт чїоканѣл ферарѣлѣі. Де мїрат есте кѣ тоате лѣкрѣріле продѣсе мѣестріт де мѣна омѣлѣі сѣнт мікроскоп жші перд тоатѣ фрѣмсеѣеа Дінтелеле челе маї делїкате ші маї фїне де Брабант, сѣнт ѣн мікроскоп се аратѣ ка о днкѣлчїтѣръ де фїре дмплетїте фѣръ нічі о рѣгѣлѣ. Днтр'ѣн фїр фїн де аѣѣ оландѣзѣ нѣ пѣтем віде кѣ окї ненармаці нічі ѣн пѣр деакѣрмезїшѣл, кѣм нічі кѣ ар фї маї мѣлте аѣе днтр'ѣн фїр де ін. Дар ен кѣѣтаці сѣнт мікроскоп, ші вісе ва пѣре кѣ ведеці о фѣніе гроасѣ ші проасѣ. С'аѣ лѣаці днмѣні ѣн фїр (аѣріт);

шіці кѣм се фаче фїрѣл? еѣ вреѣ сѣ вѣ спѣн дн скѣрт де дорїці. Маї днтѣнѣ се аѣреск верці де арцінт кѣрат ші се дмфѣрѣжнтѣ апѣсїнд аѣрѣл кѣ ѣн лѣчїітор прін ачеста се лїпѣще маї бїне. Дѣпѣ ачеста се траг верціле аша аѣріте маї днтѣнѣ прін ніще ворте маї марї, апої маї мічі дѣпѣ воїнѣ ші се префак дн фїр, сѣѣпїре пѣн ка ші пѣрѣл дін кап ші тотѣші се веде лѣчїреа пѣрѣлѣі, аша де тарѣ се поате днтїнде аѣрѣл. Ачесте фїрѣрі де арцінт аѣріте се лѣпѣск акѣм не сѣлѣрі де оѣел, апої днтр'о алѣтѣ машинѣ сѣ сѣчѣск сеаѣ се торк не фїрѣрі де мѣтасѣ. Дечї фїрѣл аѣріт, аша прѣгѣтіт се днтрѣѣѣще ла фелѣрїте кѣсѣтѣрі. Фїінд ачест фїр прѣлѣкрат кѣ марѣ лѣаре амінте, днѣздар се остїнеще окѣл ненармат сѣ дескоперѣ днтрѣнсѣл вр'о лїпѣсѣ де аѣріре, дар ен ѣїтаціѣв нѣмаї прін мікроскоп ші веці віде о мѣлціме де неаѣнѣнсѣрі ші ненетѣзімі.

Кѣ тотѣл алт фел ведем лѣкрѣріле лѣі Дѣмнезеѣ. Днтрѣнселе нѣ днсемнѣм лїпѣсѣрі нічі сѣнт челе маї аѣере мікроскопѣрі. Лѣаці о ѣѣкѣцікѣ де пѣжнтѣ, д. е. о фрѣнзішоарѣ де о флоаре шїпѣнеѣ сѣнт мікроскоп; пѣсте тот веці віде о рѣгѣлатѣѣ ші пѣрѣреа вѣ веці мїра де фрѣмѣсеаѣа еї, де сїметріа сїнгѣратїчілор пѣрці, шї де шїрѣл чел неїмітабіл (че нѣ се поате ѣрма), че ле днкѣс не тоате днформѣндѣл днтрег. Ён паѣ кѣт де прост, ѣн пѣр кѣт де сѣѣпїре, о ѣѣкѣѣеа де флоаре де не ѣ пѣне мѣчѣзітѣ, чїї маї мічі мѣшкі дін пѣдѣре се пот днтрѣѣі ла ачесте експерїменте. Бѣкланд, помїнеще дн кѣрціле де Брїдгеватер деспрѣ мїнѣнатеде грѣмѣдірі де скоїче мікроскопїче, каре не фак сѣ не ѣїмім атѣт де нѣмерѣл лор чел марѣ кѣт ші де мїчімеа лор чеа пѣсте мѣсѣръ. Де мїчімеа лор вѣ пѣтеці фаче о ідеѣ кѣнд ѣн натѣралїст не спѣне кѣ днтр'о ѣѣкѣцікѣ днтѣрітѣ, че нѣ трѣѣеа маї мѣлт декѣт 15 драмѣрі, аѣ аѣлат 10.454 де скоїче мікроскопїче, каре прївіте прін мікроскоп, тоате ера дмформате мѣестріт ші кѣ кѣмѣрѣѣе. Вр'о патрѣ сеаѣ чінчі сѣте дѣ ачесте скоїче дін маї мѣлте соѣрї де аѣіе тоате

ла ѝн лок тръџеа ѝн гръџте. Спре маї мълтѣ лѣмѣрїре а ідеї кълѣтате ачест натѣралїст а-доџе а зїче кѣ нїнтр'о вортїѣ фѣкѣтѣ к'ѝн ак-фоарте сѣпїре днтр'о хъртїе, ар трече о мъл-їме. Кѣ тоате ачесте ѣтѣндѣне прїн мїкрос-коп афлѣм днтрѣнселє нѣмаї фрѣмѣсеѣ, фїнїме шї регѣлатеѣ.

Дар нѣ тоѣ авеѣї окаяїе а ѣбсерва ачест фелѣ де скоїче мїѣї спре а вѣ мїра де мѣна чеа мѣ-естрїтоаре а зїдїторѣлѣї, дї шї се афлѣ дн мълте локѣрї. Еѣ вреѣ дечї сѣ вѣ дндемн а ѣбсерва алтѣ чеа, че есте атѣт де мїрат, дар пѣїн кѣносѣт шї лѣат дн бѣгаре де сеамѣ. Еѣ вреѣ сѣ вѣ зїк деспре нїнсоаре. (Везї ікоана Но 1)

Ўїтѣндѣвѣ ла ачеастѣ ікоанѣ поате веѣї со-котї кѣ сѣнт нїѣе флорї пентрѣ чїтѣрї, морї де вѣнт сеаѣ алте ѣѣкѣрїї. Дар вѣ амѣїї! аче-сте сѣнт флочї де нїнсоаре. Ашаї кѣ нѣ кѣѣтаѣї ла ачеаста? прївїнд дечї флочїї де нїн-соаре прїн ѝн мїкроскоп, ведем кѣ її с'алѣтѣ-еск дїн нїѣе крїстале де гнѣѣ мїѣї, деспѣрїте, шї регѣлате, каре не дмѣѣдошазѣ фелѣрїте фї-тѣрї фрѣмоасѣ, ѣвїчнѣїт дн формѣ де шесѣнгѣ. Маї мълте се афлѣ де челе че се асеамѣнѣ кѣ нїѣе стеле кѣ шасѣ разе рѣмѣроасе. Ўн нѣ-мер де ачесте фїгѣрї, нѣ тоате ле пѣтеѣї вїде дн ачеастѣ ікоанѣ.

Кѣ тоате ачесте флочїї де нїнсоаре не аратѣ о а-ша де маре регѣлатеѣ дн форма крїстале-лор нѣмаї кѣндѣї таре фрїг шї дн атмосфера чеа лїнїїтѣ дїн пѣрїїле поларе. Дн клїма ноастрѣ чеа стѣмпѣратѣ, ѣнде скїмѣареа тем-ператѣреї дн пѣтѣрїле аерѣлѣї, прїн каре каде нїнсоареа, топѣѣе флочїї, сеаѣ мїшкарєа днѣр-ѣрїлор аерѣлѣї стрїѣї сїметрїа лор, нѣмаї ара-ре дѣм песте аша деплїнїте. Дн ѣѣрїле поларе нїнсоареа, че каде есте ѣскатѣ, шї алт фел де формѣ аре декѣт чеа дїн клїма ноастрѣ чеа ѣ-медѣ. Де мълте орї днсе ам ѣбсерват челе маї фрѣмоасе форме крїсталїнїче днтре флочїї де нїнсоаре, кѣѣѣї не мѣнтаѣѣа меа, шї крєд кѣ шї четїторїї меї, дн ıарна вїїтоаре, кѣнд ва нїнѣе не ѝн ѣер, вор фї лѣѣторї аїнїте де се

вор днкрєдїнѣа даѣ се афлѣ днадївѣр фїгѣрїле арѣтате дн ікоанѣ. (Везї ікоана Но 2)

Че сокотїї кар фї ачеаста? кѣ греѣ веѣї гѣ-чї: ачеаста есте ікоана ѣнеї вѣкѣѣї де о арїпѣ де флѣтѣр. Пѣїнд сѣпт ѝн мїкроскоп солар, та-ре мѣрїтор, вїдем не дѣнса аѣе шї кожїка флѣ-рїле, де фелѣрїте колор шї мѣрїме. Еле сѣнт пѣсе ка нїѣе шїндїле ѣна песте алта шї фїеѣе каре к'ѣкодїѣѣ. Прїн мїкроскопѣл солар се вѣд марї ка о панѣ, кѣѣїт сеаѣ вѣѣлѣѣѣ. Кѣ ѣкѣї ненармат се вѣд нѣмаї кѣт нїѣе фїрѣрї де пѣл-бере. Поате сокотїї кѣпрївїнд о вѣкѣѣеа атѣта де фрѣмос днсеамнатѣ де арїпѣ де флѣтѣр, ма-кар шї прїн о лѣпѣ, сар фї арѣтат шї сар фї сточїт тоатѣ фрѣмѣсеѣа? кѣѣтаѣї прїн мїкроско-пѣл солар шї вѣ веѣї мїнѣна кѣм вї се дескїде о ноаѣ лѣме де фрѣмсеѣе шї мїнѣнї дѣмнєзєєѣї. Вр'о кѣѣїва сеаѣ поате чеа маї маре парте дїн четїторїї мїеї нѣ шїѣ че вра сѣ зїѣѣ ѝн мїкрос-коп; еѣ ле вої спѣне днскѣрт кѣм есте елорѣн-дѣїт. Кѣѣтаѣївѣ маї мълте лїнѣї мїѣї де стек-лѣ лѣѣїетѣ, ашѣзате ла о фереастрѣ, ѣнде вате соареле шї ıатѣ мїкроскопѣл солар. Фачеѣї днсе сѣ фїе днѣѣнерїк дн ѣдае шї разїле соа-релѣї сѣ днтре нѣмаї прїн мїкроскоп шї сѣ кадѣ не ѝн пѣрете алѣ (ѣвїчнѣїт ѝн па-раван де хъртїе) ка де вр'о зѣѣе палме лѣнг шї лат. Ачест параван се лѣмїнеазѣ шї дмѣѣ-пошазѣ ѣвїѣтеле мїѣї, пѣсе сѣпт мїкроскоп дн-дестѣл де марї, токма ка нїѣе ѣмѣре. Пѣтеѣї сѣ вѣ днѣїпѣїїї кѣт мѣрѣѣе ѝн асемїне мїкрос-коп; кѣнд вѣ вої спѣне кѣ кїпѣл мѣрїт ал ѣнеї пїѣѣтѣрї де апѣ кѣ лѣѣѣїторїї еї нѣ днѣапе не ачест пѣрете, шї кѣ рѣѣѣїна ѣнѣїпѣр дїн ıап сеаѣ дїн варѣѣ се паре а фї лѣнгѣ де 3 пѣнѣ ла 4 палме. Дѣпѣ ачест рапорт ѝн фїр де пѣр сар арѣта кѣт ѝн пїоп де маре. Де ар дн-кѣпе сѣпт мїкроскоп ıапѣл ѣнѣї ıопїл, сар пѣ-ре кѣт ѝн мѣнїте, перїї ка о пѣѣѣре маре, спрїн-ченїле ка ѝн спїнїшї, ѣкїї ка нїѣе лѣѣрї, на-сѣл ка о стѣнѣѣ дналтѣ кѣ доаѣ пещїрї марї шї адѣнѣї, гѣра ка вѣгѣѣнѣ дмфрїѣ-шатѣ, асемїне чїї дїн Рома, дн ıареа саѣ а-

рѣнкат Кѣрцѣс, каръ нѣдѣй сеаѹ алте нѣлце-
тѣрї не пеле ка нѣще мовїле.

Сѣнт маї мѣлте соѹрї де оміде, каре сѣпт
мїкроскоп не аратъ нѣще пене де пѣн фоарте
фрѣмоасе, не кап, не спїнаре шї не коадъ. Чер-
четацї о фрѣнзъ де трандафїр, сеаѹ вр'о алтъ
фоасе, шї ведї афла дн вїнеле шї ацеле еї о
мѣлцїме де їнстрѹменте мїчї, каре слѣжеск де
корзї шї фак ка фоїле сѣ фїе еластїче.

Дакъ дн продѣктеле де плѣнте не мїнѣнѣм
де днавѣцїреа чеа маре шї фелѹрїта фрѣмѣсецъ
а ноаѹлор фѣптѣрї че ера аскѣнсе окѹлѣї пен-
армат, кѣ атѣта маї мѣлт не вом мїра де нѣ-
мероасселе анімале, че днченем а ле кѣноаще
кѣ мїкроскопѣл солар. Прїн трѣнѣсѣл не се дес-
кїде о ноаѹ лѣме плїчъ де фїїнде, ноаѹ пѣнѣ
акѣм днкѣ некѣноскѣте, пре каре спре а ле
класфїка кѣ тоатъ сїргѣїнца тот нѣ ар ацїїнде
вакѣл ѣнѣї ом. Претѣтїнде не ба кїар шї ѣнде
нїчї гѣндїм мїкроскопѣл не дескїде ѣн лѣкаш
де о мѣлцїме де нѣще аша фїїнде вїї, де о аша
фелѹрїме, днформаре органїкѣ шї мїшкѣрї днкѣт
ѣнеорї не се наре кѣ тотѣл стрѣїн, ѣїтѣнд ѣн
мїнѣт кѣ не ѣїтѣм прїн мїкроскоп шї кѣ тоате
рѣмѣнї прекѣм аѹ фост шї маї наїнте. Чїне гѣ-
беще оцетѣл нѣ тревѣе сѣ се днгрѣдѣшезе вѣ-
зїнд сѣпт мїкроскоп о мѣлцїме де ѣн фел де
пїскарї, че се мїшкѣ рѣїде дн тот оцетѣл, ка-
ре се поате вїде шї кѣ о океанѣ сеаѹ фѣрѣ. Ар тревѣї
сѣ нѣ бем нїчї кѣм апѣ сеаѹ нѣмаї де чеа мї-

нералѣ, дакѣ ам вої сѣ нѣ днгїцїм кѣтѣва мїї де
лѣкѣїторї де аї еї; кѣчї нѣмаї о пїкѣтѣрѣ де
апѣ де фѣнтѣнѣ кѣпрїнде о ненѣмѣратѣ мѣлцї-
ме де анімале мїчї, че аѹ фелѹрїте фїгѣрї кѣ-
рїоасе, днтре каре саѹ днченѣт а се фаче шї о
класїфїкацїе. Еле обїчнѣїт сѣпт превѣзїї шї се
пог вїде сѣпт мїкроскоп пѣн шї челе маї дели-
кате органе а лор дїн лѣнтрѣ.

Маї днсемнатѣї пентрѣ мїкроскоп ана кѣргѣ-
тоаре, кареа есте лѣкѣїтѣ де анімале маї фрѣмоа-
се маї марї шї маї тарї. Фїгѣра лор адесе есте
атѣт скїмосїтѣ, днкѣт прївїторѣл кѣнд о зѣреще
днѣнѣ сѣ спарїе. Анімалїле днсѣшї се пар а се
ѣїта ла ної кѣтѣва тїмп, дар кѣрѣнд пер ка фел-
цѣрѣл шї фак алтора лок, пентрѣ кѣчї шї дн а-
чест лок, (кареле дї шї нѣ есте дескѣт о пїкѣ-
тѣрѣ де апѣ, тотѣшї лѣкѣїторїї еї се наре днде-
стѣл де маре), се афлѣ пѣтернїчї, днпїлѣторїї
шї славї.

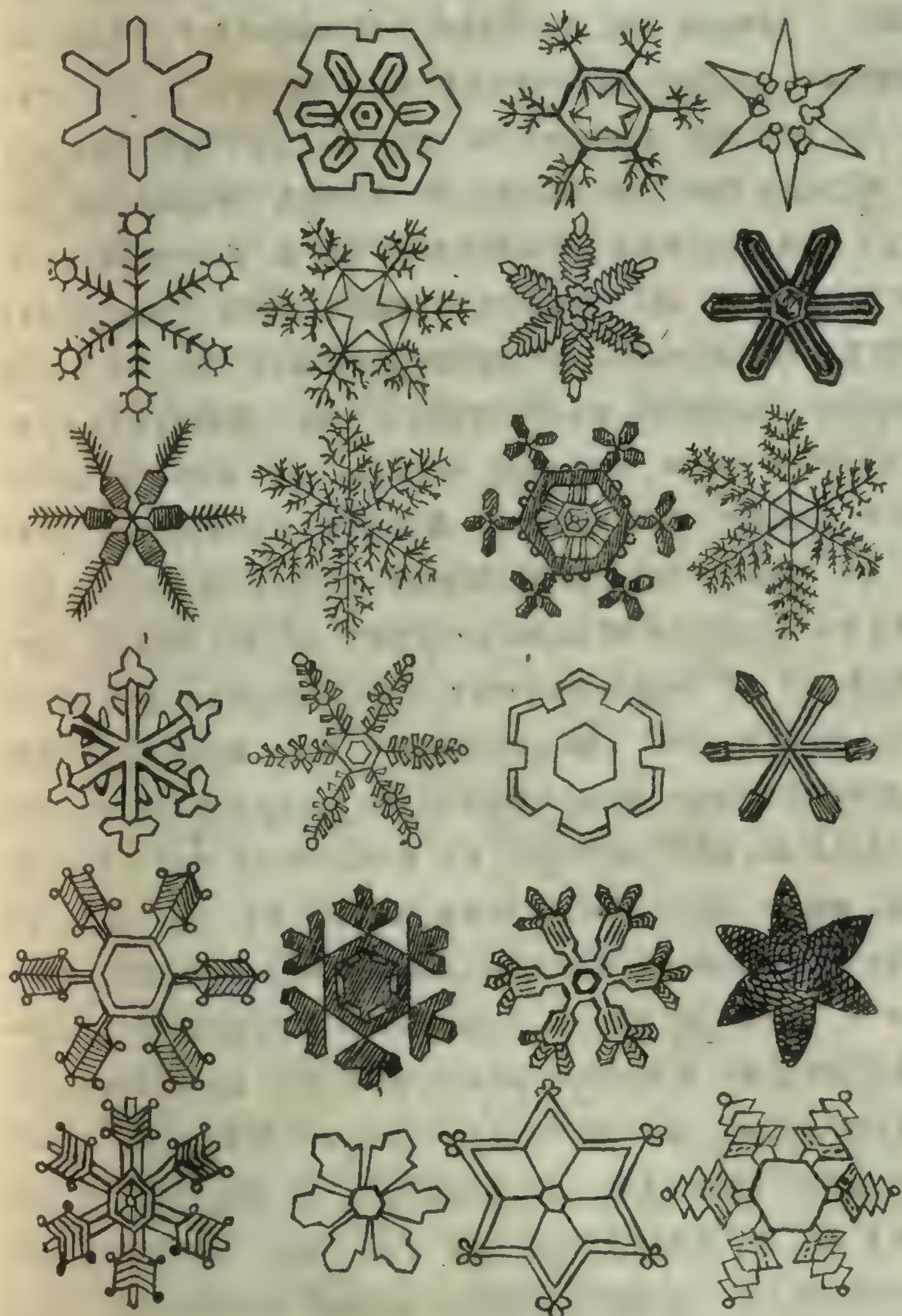
(Везї ікоана Но 3)

Ведѣї аїче не ѣна дїн ачесте кѣрїоасе ані-
мале, каре днсе сѣпт мїкроскоп се аратъ маї
маре, лат ка де вр'о трїї палме, дар прїн гѣтѣл
нострѣ сѣ дѣче фѣрѣ а се аніна.

Днкѣ маї маре есте фелѹрїмеа ачестор фе-
номене дн ана стѣтѣтѣ сеаѹ дн апѣ де мо-
лашїнї. Тот локѣшорѣл, тоатѣ ана, аре лѣкѣї-
торїї сеї, каре се деосебеск фоарте прїн фїгѣра
лор. Ын асемїне лак дн прївїре кѣтрѣ лѣкѣї-
торїї сеї се асамѣнѣ кѣ океанѣл кѣтрѣ кїцїї,
етелїле марїне, медѣзеле шї алте вїстѣцї дн-

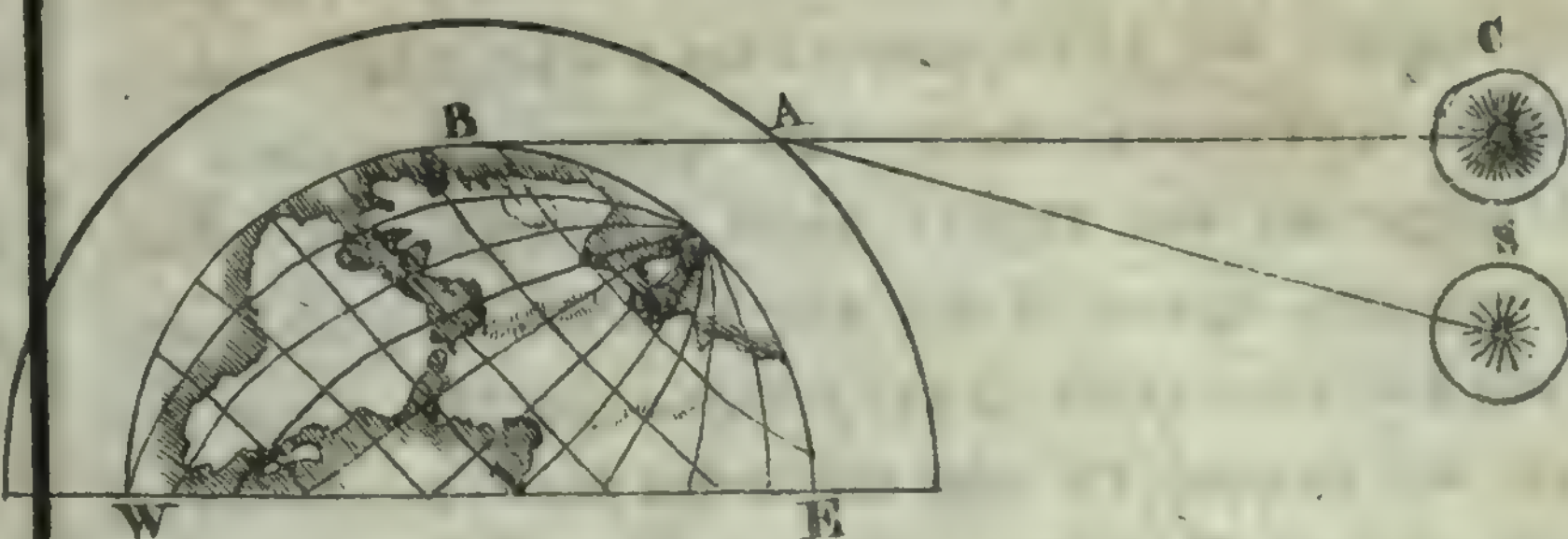
тринса, ші прекъм не църмъріле Січілії се гъ-
сеск алці пещі алте скоїче, ші плънте маріне
декът не лънгъ Норвеція сеаѹ Малага, асеміне
ші дн ачест лок сѣнт дмърците фелъріте со-
урі де анімале мікроскопиче. Орї ші че лак
пентрѹ джиселе есте о деосъбітъ лѣме, че аре
дмърції, ораше, сате ші колонїї тоате фоар-
те нѣмерос дмпопорате. Челе маї мѣлте дн а-
честе фїйнде мїчі петрек тот дн ачел лок ка нї-
ше лѣкѣиторї пачнічі; алтем ведѣсск днтре сіне
днтр'ѣн рѣсвоѹ нѣрѣрелнік де днмїчіре; къчі
рѣсвоѹл ші ѣчідереа се днтїнде дн ачеастъ лѣ-
ме плїнѹ де дѣрерї пѣнѹ ші дн дмърціа мі-
кроскопїкѹ. Ынеле таръші, ка нїше пѣтернічі

(Ікоана Но. 1).

къчерїторї, трек дїнтр'о цеарѹ днтр'алта, адїкѹ
дїнтр'о апѹ днтр'алта.

ДНСЕМНЪРЇ ДЕСПРЕ КЪРСЪЛ СОА- РЕЛЪЇ ДІН ПОРТЪЛ ДЕ ВІКТОРІА.

Ачест порт се афлѹ сѣнт градѹл 69 ші
59 мїнѹте де лѣдїме спре норд, дн Боотїа
дн Амерїка Септентріоналѹ. Аїче соареле прї-
мѣвара де авїе се сѣе о мїнѹтъ песте 20 гра-
де деасъпра орїзїнѣлѹ, тарѹ вара днѣлпїмеа са
ча маї маре нѣ трече песте 44 граде. Тарна
днсе нѣ рѣсаре доѹ лѣнї днтреїї адїкѹ де ла
24 Ноемвріе пѣнѹ ла 25 Декемвріе, пентрѹ а-
чеаста серманїї ескїмошї днї ресторк къ о зі
де варѹ асеміне де лѣнгѹ. Кѹ тоате ачесте
капїтанѹл Рос дн кълѣторїа са не снѣне къ
соареле аѹ апѣс де тот ла 1 Декемвріе ші саѹ
ївїт не цѹмѣтате ла 20 Генарїе, аша дар дѣнѹ
о аскѣндере де 50 зіле, адоа зі аѹ рѣсърїт де
тот ші лѣмїна фоарте кърат деасъпра орїзїнѣ-
лѹ. Рос зіче къ рѣсърїтѹл ла днченѣт аїче е-
сте нѣмаї о скѣртѹ івїре а соарелѹ, кареле дн-
дате ші апѣне, дар нї дмѣцпошазѹ о аѣрорѹ а-
тѣт де мѣреацѹ, кареа дн локѣріле ноастре нѣ
се днтѣмплѹ; ші ді шї зіѣа днтѣа есте атѣта
де скѣртѹ, днкът де авїе се поате нѣмї зі, то-
тѣшї еа дѣнѹ о лѣнгѹ ноапте есте преавестї-
торѹл прїмѣвереї шї алзілеї де варѹ. — Днсе дн
ачеастъ лѣнгѹ зі де варѹ соареле, дн 24
чеасърї се дмѣжрте не орїзон, ла амїазѹ зі се
рѣдікѹ пѣцін деасъпра лѣї, ші дн чеасърїле
нопечї атїнде орїзонѹл деспре норд, ѣнде апѣсѹл
ші рѣсърїтѹл кад тот днтр'ѣн пѣнкѹт. Прїн а-
чест кїш, дн Боотїа, ноаптеа чеа маї лѣнгѹ дн
фапѹ цїне нѣмаї 50, тарѹ зіѣа чеа маї лѣнгѹ
песте 70 зіле де а ноастре.

Ачеастъ прелѣнцїре а зілеї лор чеї де варѹ
се поате лѣмърї дн фрѣндереа разїлор соаре-

лѣи дн атмосферѣ. Прекъм се паре фрѣнт ѡн
бѣд пѣс дн апъ кѣратъ, аша се фрѣнѣ шѣ ра-
зѣле соарелѣи дн черѣ. Прѣн ачеастъ фрѣнѣре
атмосфера не рѣсфрѣнѣ кѣпѣл соарелѣи чел о-
глѣндѣт днтрѣнса, шѣ ноѣ жл вѣдем маѣ наѣнте де
рѣсѣрѣе шѣ маѣ тѣрзѣи дѣнъ апѣнере. Ытацѣвъ
ла фѣгѣрѣ, аркѣл А сѣ фѣе атмосферѣк, каре
аѣе се днсеамнѣ днтрѣн рапорт маѣ маре де-
кѣт ар тревѣи сѣ фѣе сѣ зѣчем кѣ ѡн лѣкѣиторѣ
се аѣлѣ дн В шѣ разѣле соарелѣи нѣмереск ат-

мосфера дн А, атѣнѣеа ел прѣн фрѣнѣре веде
кѣпѣл соарелѣи дн S дн C; коборѣндѣсе соаре-
ле маѣ дос, кѣпѣл лѣи нѣ се маѣ веде дн оглѣн-
дѣреа атмосферѣи, дар разеле лѣи тот маѣ лѣмѣ-
неазѣ о парте дн трѣнса шѣ се рѣсфрѣнѣ дн
нозрѣ. Дн ачеаста се ѣскѣ рошаѣа шѣ лѣчѣреа
азрорѣи шѣ фрѣмсеѣа феноменѣлѣи ла апѣнере.
Пентрѣ ачеаста дн ноаптеа ѣеа лѣнѣгѣ се веде
лѣчѣреа азрорѣи спре сѣд пе ла амѣазѣ зѣ.

(Ва ѣрма).

КОЛОНА Лѣи ДѢОКЛѢЦѢАН ЛА АЛЕКСАНДРѢА (Днксѣреѣа).

Пококѣ препѣне кѣ ел ар фѣи фост дн-
нѣлѣат дн чѣнстеа лѣи Тѣтѣс сеаѣ а лѣи А-
дрѣан, Абѣл-Фед лѣнсеѣшеѣе днпѣратѣлѣи А-
лександрѣ Север. Фѣе орѣ кѣм, де сѣнт днѣкѣ дн-
доеле деспре днѣнѣа рѣдѣкаре а ачестѣи монѣмент
атѣнѣе челпѣцѣн не пѣтем лѣмѣрѣи прѣн дедѣкаѣна
лѣи фѣкѣѣтѣ днтро о эпоѣхѣ кѣнѣскѣѣтѣ де ѣсторѣе.

Пококѣ черѣетѣнд кѣ де амѣнѣнтѣл ачеастъ
колоанѣ, шѣ лѣѣндѣи ѣеле маѣ де кѣпѣтенѣе асале
мѣсѣрѣи, днсѣмнѣсѣ ла лѣмѣна соарелѣи пе ла
11 шѣ 12 ѣеасѣрѣи о днскрѣпѣе грѣеасѣкѣ
пе ѣна дн лѣсѣлѣзѣле базѣлѣи деспре рѣсѣ-
рѣт; днсѣ дн прѣѣна нѣмерѣаселор шѣрѣѣтѣрѣи
шѣ нѣлѣмѣрѣи а лѣтерѣлор саѣ фост днпѣедекат
хѣтѣрѣреа днѣелесѣлѣи еѣ. Днсѣѣршѣт маѣ мѣлѣи
днѣѣнѣаѣи атѣт енглѣзѣи кѣт шѣ франѣезѣи аѣ арѣнѣс
дѣпре мѣлте остенеле аѣ дезлѣга днѣѣлесѣл еѣ.
И кѣ тоѣи аѣ кѣнѣскѣѣтѣ, кѣ ачеастъ ко-
лонѣ, фѣсѣсѣ днѣкѣнатѣ лѣи ДѢоклѢцѢан де ѡн
префѣкт ал Егѣпетѣлѣи спре рекѣноѣнѣа бѣне-
ѣаѣерѣлор фѣкѣѣте де ачест днпѣрат лѣкѣиторѣ-
лор Александрѣи, аѣѣрѣа кѣпрѣндере есте ѣрмѣ-
тоареа.

„Ро... (Pomponius Pablius сеаѣ Pompe) префѣк-
тѣл Егѣпетѣлѣи аѣ аѣюрѣсѣт ачест монѣмент
глѣрѣи прѣасѣнѣѣтѣлѣи ѣмператор ДѢоклѢцѢан Аѣ-
гѣст, ѣенѣл окротѣтор Александрѣи.“

Орѣ каре ар фѣи нѣмеле префѣктѣлѣи, есте а-
деѣѣрат кѣ ачеастъ колонѣ аѣ фост рѣдѣкатѣ

дн чѣнстеа лѣи ДѢоклѢцѢан; днсѣ черѣетареа
монѣментѣлѣи, дн прѣвѣреа арѣи шѣ а матерѣа-
лѣлѣи, даѣ а препѣне кѣ ел тревѣе аѣи мѣлѣт маѣ
векѣи дѣкѣм се сокоате. Прекъм 1. фѣѣееле
(партеа днтрѣ пѣедестал шѣ капѣтел) ѣе есте
де ѡн контѣр фрѣмос шѣ де ѡн лѣстрѣ вреднѣк
де мѣраре рос дн парте де кѣтрѣ мареа шѣ де-
шерт дн прѣѣна нѣсѣпѣлѣи шѣ а ѣмезелеѣи; 2.
Пѣедесталѣл шѣ базѣсѣл сѣнт дн днпрѣтѣвѣ
прѣст лѣкрате шѣ не прѣпорѣѣонате ка шѣ тоате
зѣдѣрѣле ѣмперѣи рѣсѣрѣтенѣе; 3. Капѣтелѣл а-
шѣждереа де о кѣлѣдѣре слаѣѣ, се паре а нѣ фѣи
фост дѣкѣт днѣгѣбат. Ачесте бѣгѣрѣи де сеа-
мѣ аѣ фѣкѣѣт пе Длор Норрѣи шѣ Сен-Жесмѣ а кѣ-
ѣета кѣ фѣѣееле ѣе есте веѣерат де ѡн лѣкрѣ грѣ-
ѣесѣкѣ ар фѣи фост рѣдѣкат маѣ днѣаѣнте дн ачест
лок, шѣ кѣ апоѣ повѣрнѣндѣсе шѣ пѣрѣѣле сале
днѣеплѣнѣтоаре ѣѣнтѣндѣсе шѣ сѣѣрмѣндѣсе сар
фѣи зѣдѣт нарѣшѣ пентрѣ ал конѣѣнѣцѣи лѣи ДѢоклѢ-
ѣан, каре нар днпѣедека ка ел сѣ нѣ фѣи фост
днтрѣ днѣепѣт пентрѣ Александрѣ Север прѣ-
кѣм о сокоате шѣ Д. Сен-Жемѣ прѣпѣнд кѣ нѣ-
меле неѣтѣт а префѣктѣлѣи сѣс зѣс ар фѣи Помѣеѣ.

Темелѣле колонѣи саѣ фост зѣдѣт дн кѣпѣл
чел маѣ грѣсолан; болованѣ де пѣатрѣ де тот
сонѣл шѣ де тоатѣ мѣсѣра саѣ пѣс аколо фѣрѣ
орѣндѣѣалѣ. Ынѣл днтрѣ ачѣѣи болованѣ есте
о фрѣмоасѣ ѣѣкатѣ де алабастрѣ, пе каре се
аѣлѣ сѣпате ѣероглѣѣе; аѣе се маѣ гѣсесѣкѣ дн

къ ші алціи къ літере Египтене, прекъм ші въ-
кѣці де колоане; днтре тоці се деосебеше энэл
прін позіціа ші натѣра са кѣт ел маї сінгѣр
спріжінеще колона, ші есте де эн сої де мар-
мѣръ нѣмітъ Брелъ, раръ дн ачеастъ царъ, пѣ-
ршндѣсъ а фі о въкатъ де обеліскѣ рѣстѣр-
нат астфел, днкѣт днвѣлітъ де молзѣл чел
днкѣнѣѣра слѣжеще де разем колонеї, ші а къ-
ріа парте сѣснїкъ днфѣцощїнд чеа маї маре дїн
сѣпрафѣціле сале дндеплїнеще ашесареа еї.

Дін неоржидѣяла матеріалѣрілор ачестеї зі-
дірі се вѣдеще днчеркареа съпѣтѣрілор че саѣ
фѣкѣт дн деосебіте епохе пентрѣ а кѣѣта дн-
темелііле монѣментѣлѣї коморї че се препѣнеа
а фї аскѣнсе днѣѣтрѣ: шї де ачеста поате шї
есте плекат; спре рѣсѣріт се плеакѣ де шеп-
те палмаче. Ачесте деградації (шірѣѣтрї) фѣ-
сѣсе днноїте шї реперѣїте дндеосѣбіте тімпѣрї.
Днсфѣршіт паша де Егіпет аѣ реперѣїт декѣ-
ржнд тот днвѣлішѣл стїловатеї шї а апро-
пелеї сале спре аласїѣѣра де деселе деградації
фѣкѣте де пасажерї, карїї прїн ненчетатѣ рѣм-
пере а вѣкѣїлор ар фї аїѣнсе а прїмеждѣї екви-
ліѣріа монѣментѣлѣї.

Къльторій Андръзнеці аў черкат андеосъбіте
епохе а се ѡрка не кашітел, ансѣ міжлокъд къ
каре саў слѣжітші каре лаў антресъінцат акѣм ан-
сѣршіт амвѣцаціі експедіцііі францезе ан 1798

пентръ аї мьсэра ексакт днѣлдімеа шї фе-
лурітеле діамetre есте зрмѣторѣл:“ саѣ рж-
дікат зн дранон де гѣра кѣрѣа саѣ легат офѣ-
ніе лѣнгѣ, кѣнд дранонѣл днѣлцат треку не деа-
сѣпра капетелѣлѣї фѣніа смѣнчіть кѣ мѣна се
рѣмпсѣ де ла змеѣ оборѣт, шї аша сѣ афлѣ
прінсѣ деасѣпра капітелѣлѣї. Дн локѣл ачес-
тіа саѣ пѣс алта маї гроасѣ цепеніндѣсѣ цѣс
ла пічоареле колонеї прін ніще цѣрѣші, шї каре
ера дндестѣл де таре спре а се пѣтеа сѣї пе-
джнса зн матроз деасѣпра капітелѣлѣї, шї де
а прегѣті аколе зн скріпц кѣ каре се поатѣ
траде маї мѣлте персоанѣ. Песте пѣдін вро-
чінчі персоане саѣ сѣїт деасѣпра капітелѣ-
лѣї каре лѣрѣ мѣсѣрѣ апої базісѣлѣї, педо-
сталѣлѣї, фѣстѣлѣї, шї фелѣрїтелор сале діа-
метре.

Партеа деасѣпра капітелѣлѣй саѣ афлат
сѣпатѣ дін цѣр днпрецѣр де 6 пѣоаре де діа-
метрѣ ші 2 $\frac{1}{2}$ палмаче адѣнчѣме спре а се пѣ-
теа ѣні кѣстатѣа че тревѣіа ал днкѣпѣіа. Дн
чентрѣл ачестѣі черкѣ саѣ афлат о інскрѣпѣіе не ѡвѣ-
катѣ де фер днформа ѣнѣі черк не каре ера скрѣс кѣ
дн 1789 Фовел артѣст францез мѣсѣрасѣ днлѣцѣмеа
тоталѣ а монѣментѣлѣй, афлѣндѣо де 86 пѣоа-
ре ші 9 палмаче, че нѣ се деѡсеѡеще де чеа
де маї сѣс декѣт кѣ 2 пѣоаре ші 3 палмаче.

СТАТЪЕЛЕ КОЛОСАЛЕ А ЛЪЙ МЕМНОН (Диксереа)

Еле сжнт скрісе де пе времеа рома-
нілор прекъм саў арътат; кьчі маї дна-
нте релігіа егіптеань фїнд днкъ дн флоаре,
монументеле ера респектѣте шї нічі о інскріп-
ціе наў фост днсъмнатъ пнь ла ачеастъ епо-
къ, дн обсерваціле ынїї днцълент крітік рьма-
се пнь астъзі се веде къ феноменѣл глѣсѣи-
торїѣ а дѣї Мемнон нѣ саў азїт пнь кжндсаў
фърмат статѣа са, къ ачеастъ стрьлѣчїре
аў кжщїгат нѣмаї пе времеа дѣї Нерон шї къ
ар фї днчетат дн времеа дѣї Септімїѣс Север
кареле аў днїто. Де ынде дар сѣ днкїе къ

нѣмаї партеа лѣвнтрїкѣ а колосѣлѣ ера днзе-
стратѣ кѣ пѣтере а да сѣнете; чїї векї зїк кѣ
вѣетѣл продѣс де ачест колос с'асамѣна кѣ
стрѣнеле ѣнеї лїре каре ера апроапе де а се
рѣпе; маї мѣлцї кѣлторї аї обсерват кѣ дн
Егїпет маї мѣлте монѣменте аї ѣн вѣет ана
лог кѣ ачеаста, дечї сѣ кѣноаще кѣ ел сарпрїчї-
нѣї дїн ѣмезала че сѣѣ ачест матеріал днвре-
меа нопцеї, каре пѣтрѣнзїндѣсе адоа зї де
кѣлдѣра соарелѣї продѣче плеснїнд шї арѣн-
кѣнд дїн сїне аскїї, ѣн вѣет плѣкѣт. Кѣ тоате
ачесте фїїнд статѣа крѣпатѣ дн доѣ, партеа чеа

маї маре ші маї греа лъсжндъсе не партеа маї
мікъ тревзіе дъпъ леціле фізіче съ продъкъ эн
сѣнет днтѣнекат, апої къ рѣдікареа ачіна аў
дат пърцеї дін лъжнтръ днсѣшіреа де аfache сѣ-
нет лъмѣріт; дъпъ че аў днотіо Септіміѣс Се-
вер пѣінд бѣкъцілеле зна песте алта саў днтѣне-
кат наръш сѣнетъл прекъм се днтѣнекъ ші сѣ-
нетъл ѣнеї стрѣне свѣрнжїтоаре кжнд пѣне чї-

нева децетъл не джнса, ші тот дъпъ ачелаші
леце эн клопот крапат дъ эн сѣнет днтѣ-
некат іар десѣкъжндъл дн пърціфіешкаре дн
ен сѣнетплъкът. — Вом днкїе дарацест артїкъл,
къ обсерваціе къ ел пѣ поате съ не дее ал-
та декжт нѣмаї о ідеїе де пѣтереа мїжлоачелор
механїче днтревѣнцате де Егїптенї дн адѣчереа
ачестъї матеріал де трїзечї мїле депъртаре.

К. Н.

ХЪРІ ПЕ КЪ МІДЪ.

Мѣлці дін четїторїї нощрі аў акъм о ідеє де-
спре зічерїле поетїче а ле оріентълѣї, а ле ачеї

перї ѣнде тоате обїектеле се днфрѣмсецазъ
ші се пар воїоасе пѣнъ ші рѣїнеле дърмате ла
Мемфіс ші Балбек, престе каре креще фенїкъл.
Чїне н'аў четїт о мїе ші ѣна нощї, маї къ-
носкътъ сѣнѣмеле а лїм а. Честе історїї плїне
де мїнѣнї сжнт нѣмаї кѣтс бїлї дїн поема чеа

маре каре се спѣне дн кортъл Аравѣлѣї, ачѣ-
че кжнд вжнтъл пѣстїкълѣї леагънъ крещетъл
фенїкълѣї сеаў трече мѣт ші фербїнте престе
плажрїле арїноасе; ачѣче кжнд фокъл тавърї
лѣмїнеазъ грѣпеле де фемеї, де прѣнчї голї, де
къмїле ші де бърбаці къ фаца неагръ ші рес-
воїнїкъ, карїї шѣд дмпрецѣръл фокълѣї фѣмжнд
дн імамеаза де амбръ ші аскѣлтъ къ лѣареа-
мїнте зіселе історїїкълѣї.

Ачеа поезїе фрѣмоасъ, плїнъ де фѣрмъкъто-
рїї, де генїї ші зжне, с'аў фѣкът кѣноскътъ дн
Европа де кѣтръ дої марї поетї ѣнъл францез
ші алтъл енглез: Віктор Хъго, дн поезїеле
сале оріентале ші Томас Мооре дн поезїа
Алла Рѣк.

Дн ачеа днфлорїтъ мїтологїе фїгѣреазъ маї
алес фїїнцеле черешї нѣмїте Хърї, спре а фаче
кѣноскъте днсѣшїмеле лор вом арѣта ачеа че
зіче деспре еле Махомет дндескрїереа парадї-
сѣлѣї Мѣс лманїлор.

Аколо дн грѣдіна дїсѣтърїлор вор фї тїнере
фечоаре къ къзтътъръ блжндъ ші сѣїтъ, де а-
кърора фрѣмсецъ нѣ с'аў апропїет нїчї одатъ
вре эн ом, с'аў о генїе; еле самънъ къ начїн-
та ші къ маргарїтаръл.

Фрѣмѣсаца лор днтрече ачеїа а Баедїрїлор че
дънцѣсек къ атѣта граціе ші а Алмеїлор че дн-
кжнтъ прїн гласъл лор де превїгїтоаре.

Ікоана де астїзі дмѣцощазъ ѣна дїн ачелор
фечоаре черекїї, о Хърї, пе о къмїлъ фантастї-
къ, прекъм с'аў афлат днтр'о мїніатъръ індїкъ

IKOANA LOMEI.

FOAE

P E N T R Ÿ

INDELETHICIREA MOLDO-ROMŸNIIOR.

№ 21.

B E N E D I C T.

1841.

K O K O S T Ÿ R K Ÿ L A N P A O S (A n k e e r e a).

Чий пѣтернічї шї чїї тїнерї спрїжїнєск не чїї
вѣтрїні шї непѣтїнчшї, ї скѣтєск де чєлє маї
марї остїнєлє а ѣнєї кѣлѣторїї чє стѣ нѣмаї
а н пѣтерєа арїпєї. Сворѣл кокостѣрчїлор єстє
пѣтернїк шї спорїторѣї її стаѣ кѣ капѣл лѣн-
цїт а н аїнтє, пїчоарєлє арѣнкатє а н дѣрѣнт пєн-
трѣ кѣмпѣнїрє, шї а н аша кїп сє а флѣ ка шї
кѣлкацї дєасѣпра аєрѣлѣї, дєспїкѣнд кѣ збo-
рѣл сѣѣ чєлє маї а н алтє рєцїоанє а лє аєрѣ-
лѣї.

Пє ачєастѣ пасєрє вєкїї Егїптєнї, шї чїї дїн зї-
лєлє нoастрє аѣ рєспєктатo шї o рєспєктєазѣ, ѣн
ом чє ар ѣчїдє врє ѣна дїн ачєстє пасєрї жї сѣнѣс
ѣрєї оѣщєшї шї кѣтє одаѣ шї ла грєлє пєдєпсє.
Шї ачєаста нѣмаї пєнтрѣ ачєа кѣ н а а н Егїпєт
ка шї а н алтє цєрї стѣрпєщє нѣмєрошїї шї прє-
мєждѣїошїї шєршї чє сє а н мѣлцєск прїн молас-
тїнєлє Нїлѣлѣї.

Тѣрчїї ашїждєрєаї рєспєктєазѣ. Ла Багдад жї
а н гѣдѣ ашї кѣїѣл пє а копєрємїнтєлє

чєлє латє а мїнарєтєлор (тѣрн зїдїт а лѣтѣрат
кѣ цємїа дє ѣндє сѣ кєамѣ попорѣл ла рѣгѣ-
чѣнї) аїчє фїєщє карє сє пѣзєщє дє а o сѣ-
пѣра шї кѣм саѣ гѣтїт кѣїѣл шї пѣсарєа саѣ
ашєзат дєасѣпра. тoтѣл сє парє а фї ка o а н-
дєплїнїрє архїтєкторїалѣ а а н сѣш мїнарєтѣлѣї.

Тѣрчїї нѣѣ дат нѣмєлє дє Хаддї Лїѣг чєа а н-
тѣжє нѣмїрє нѣѣ дато пєнтрѣ оѣчєѣрїлє дє кѣ-
лѣторїє шї кѣѣтѣрїлє салє чєлє євлавїoасє, а р
чєа адоѣа пєнтрѣ клѣнцєїрєа чє фачє прїн ловї-
рєа амѣндѣрор пѣрцїлор плїскѣлѣї, шї карє сєа-
мѣнѣ кѣ сѣнєтѣл ѣнор доѣ дранїцѣ ловїтє ѣна
дє алтє фoартє тарє. Стрїгѣт дє кємарє сєаѣ
дє спаймѣ а кокостїркѣлѣї. А н сѣѣршїт, фїрєа
ачєстєї пѣсѣрї сѣ прївєщє ка сїмѣолѣл тѣтѣрор
вїртѣцїлор, адєкѣ: дє крєдїнцѣ, рѣѣдарє, дра-
гостє пѣрїнцєаскѣ кѣтрѣ пѣї, шї а пѣїлор кѣ-
трѣ пѣрїншї дє а н цѣлєпчѣнє, ѣа кїар шї дєѣо-
цїє (євлавїє); кѣчї прєкѣм зїк Тѣрчїї коко-
стѣркѣл сє роагѣ кѣ дѣншїї одаѣ, пєнтрѣ
кѣл вѣд кѣ гѣтѣл аскѣнє а н трє ѣмєрїлє

сале, фоарте лінішіт ші пачнік, іі кред къ
ел гжидеще; адівърел днсь есте къ ел жі

блжнд, рьдѣторѣ, ші съ фаче кеноскѣт омѣ-
лѣі прін бінѣфачеріле сале.

КАЗАЧИЙ.

Трѣпеле, каре траг асѣпрѣле лѣареа амінте а
стрѣнілор веніці ла Петербург сѣнт Козачій
Форма, трѣпѣлѣі лор, дмѣрѣкъмінтеа ші мане-
врїле днѣцѣшазъ о прівірефоарте деосѣбітѣ.
Ачеші осташі сѣнт пѣтернічі ші аў эн а-
ер марціал (рѣзѣоінік). Іар каіі лор дін про-
тївъ, сѣнт мічі ші се пар аша де славі дн-
кѣт тот деаѣна сар пѣте креде къ ар къдѣа
сѣнт кълѣрецѣ. Кѣ тоате ачесте нїмікъ нѣі
маі дншѣлѣторѣ десѣт ачѣастѣ пѣрере. Каіі
Казачілор сѣфѣр чѣле маі марі невоі. Іі пот
фаче маршѣрі днделѣнгате дін рѣчѣалѣ дн къл-
дѣрѣ, зіѣа ші ноаптеа фѣрѣ а се кѣноаще къ
аў сѣфѣрїт чѣва.

Ачѣастѣ вѣтеазѣ міліціѣ сѣ траѣе дін о чѣа-
тѣ де фѣгарі каріі аў тѣлѣзрат одїніоарѣ Астра-
ханѣл, провінцііле Полонїі росїене, Подолїа ші
Волїніа. Емігржнд дін патріа лор, Козачїі
ѣмѣла рѣтѣчїнд не лѣнгѣ малѣріле рїѣлѣі Бо-
рістенес, аў кѣпрїнс маі ѣлте інесѣле ші трѣеа
къ прѣдѣчїні. Днѣкѣржнд саў фѣкѣт спаїма
Тѣрчілор ла маре Неагрѣ, ші очїріле лор не маре
преѣм ші нѣвѣлїріле не ѣскат аў прїчїнѣт по-
ноарѣлор днвѣчїнате чѣле маі марі днспїмжн-
тѣрі.

Стефан Баторї, рїга Полонїї кѣѣта а къщїга
ачѣст попор дндрѣзнецѣ, шїал траѣе дн слѣжѣа
арміѣі сале. Ел лїаў дат локѣл дн Ѣкраїна
преѣм ші марі прівїлегїї, лїаў жнсѣшїт дрїтѣл а
фї стѣпжніці де къпїтенїї алесе дін неамѣл лор
ші леаў дат дн стѣпжнїре політіа днтѣрїтѣ Тре-
тїміроф лѣнгѣ Борїстен.

Днсѣ ѣрмашїі аў фост маі пѣцін днѣцѣлѣпї
вржнд аї сѣѣѣѣга ка пре нїще прїмеждїошї, де
внде аў іскат ресѣоаѣ сѣндѣроасѣ.

Казачїі стрѣмторїці де эн нѣмѣр ковѣршїторѣ
вѣзжнд къ аў а фаче къ трѣне маі депрїнсе ла
рѣзѣої, аў сміграт дн пѣстїіле дїнтре Дон ші
Волга, алції аў аѣнсе не ла малѣл мѣреї Каспї-
че. шаў кѣпрїнс політіа Асов ші с'аў днкіс а-
коло къ шанѣрї. Фїїнд къ Полонїї неконтенїт
дї прїгонѣа, апої аў кемат не Росїенї днтѣрѣ а-
ѣторѣ кѣрора ш'акѣм лї аратѣ маре кредїнѣ.
Дѣпѣ нѣме сѣ деосѣѣсскѣ дн Козачї де Дон, де
Ѣкраїна, де Черноморска, (марѣа Неагрѣ) ші де
Ѣрал.

Петрѣ чѣл маре, бѣкѣрат д'ачѣст къщїг лїаў
хѣрѣзїт констїтѣціа чѣ іі днсѣшї аў дорїт, ші
каре есте о демократїѣ мілітарѣ. Кѣпїтенїа лор
се нѣмѣще Хатман, ші се алеѣе де кътрѣ о а-
дѣнаре общеасѣкъ, днсѣ рѣмжне а се днтѣрї
дн постѣл сѣў де кътрѣ дмпѣратѣл Росїѣі; а-
чѣастѣ вреднїчіс есте не вїаѣѣ.

Фїѣшкарѣ політіѣ арѣ дн гѣвернатор карѣле
д'асемїне се нѣмѣще Хатман, ш'а кърѣа дрегѣ-
торїѣ есте не эн ан.

Кжнд аў лѣат дмпѣратѣл Росїѣі не Казачїі
сѣнт апѣрареа са, іаў скѣтїт де тоате дѣрїле
къ кондіціѣ ка іі тот д'аѣна кжнд ар аѣе неѣоѣ
де слѣжѣа лор, сѣ сѣ днѣцѣшѣзе деплїн днар-
маці ші дмѣрѣкаці къ а лор кѣлтѣалѣ.

Се днкрѣдїнѣазѣ, къ дмпѣратѣл ла чѣа днтѣа
кемарѣ поате аѣе дін іі о пѣтере мілітарѣ де
50 мїі бѣрѣаці.

Тоатѣ авѣціа лор сѣ алѣтѣѣще дін вїте ал-
ѣе ші каї, іар лѣкъзїнѣѣлѣ сѣнт фоарте къ-
ратѣ.

Іі се хѣрѣнеск къ фѣрѣктѣрї, пѣщї ші карне ка-
ре сѣ прѣгѣтѣще фоарте сїмплѣ. Бѣрѣаціі сѣнт
марї, вїне крескѣці, ші форма трѣпѣлѣі ес-
те деосѣбітѣ де а вѣчїнілор; іі сѣнт депрїншї

къ тоате грезтьцїле, Бравї лѣкрѣторї. Лїмба
лор есте о аместекѣторѣ дїн чеа полонѣ шї
росїанѣ,

Маї дїнаїте афлїндесе дїнкѣ сѣпт стѣпнї-
реа Полонѣ, ера дїкїнѣторї де ідолї, тар дї ьр-
мѣ, саї дедат ла релїгіа хрїстіанѣ. А. М.

ДН СЕМНЪРІ ДЕСПРЕ КЪРСЪЛ СОАРЕЛЪІ ДІН ПОРТЪЛ ДЕ ВІКТОРІА (Дикеереа).

Рос не дескрие івіреа азрореї ла анѣл ноѣ
1830. Черѣл сїре амїазѣ зі арѣта фремое-
ле колорѣрі але рошелеї де ссарѣ, дар къ то-
гѣл деосевїт декѣт прекѣм се веде дї лѣцїме-
ле деспре сїд. Мѣнцї чїї депѣртацї се пѣреа
маї тоцї къ сїнт рошї дїкїшї. Дар ьн фремос рошѣ
пѣрпѣрїѣ се дїнѣла деасѣпра лор шї се пердеа
дї ьмѣріле челе дїтѣнекоасе а ле нопцеї. А-
чаестѣ амѣрѣре цїне пѣнѣ кънд соареле се ко-
боарѣ 18 граде сѣпт орїзон шї атѣрнѣ мѣлт шї
де ла стареа скїмѣчоасѣ а аерѣлѣї, към шї де

ла десїмеа шї ьмезала дїн трѣнѣл, дрепт каре
амѣрѣреа нѣ есте пѣрѣреа тѣт де о потрївѣ.
Сѣтршїндесе зіа де варѣ дї Боотїа шї соаре-
ле къзїнд сѣпт орїзон пѣдїн, се фаче о амѣрѣ-
ре че цїне тоатѣ ноптеа, пѣнтрѣ къ амѣрѣреа
чеа адївѣратѣ цїне пѣнѣ ла мїезѣл нопцеї, де
ьнде апої се дїчепе азрора.

Н. В. Сїре а дїнѣлѣце маї ьїне ачест артї-
кѣл нѣ тревѣе а ьїта сѣ фачем деосевїре дї-
тре о зі ноптїме де а ле нопстре де 24 чеа-
сѣрї шї дїтре о зіноптїме дїн Боотїа де ьн ач.

С А Н - Ж А Н - Д' А К Р Е.

Дїтѣмплѣріле челе нѣвѣ де ла Орїент (це-
ріле де рѣсѣрїт) аѣ цѣнтїт пѣвлїка лѣаре а-
нїнте асѣпра ачестеї дїфрїкошате четѣцї, каре
днѣл дї тїмп де 7 часѣсѣрї аѣ плекат сѣмеаца
еї черѣче дїнаїтеа артїлерїеї фѣлѣерїтоаре а
Англо-австрїенїлор. Пѣївом да четїторїлор оа-
рекаре къношїнѣлѣ деспре ачеста четате. Дї-
векїме се нѣмеа Птоломаїс, еа се афлѣ аше-
затѣ не цермѣл Сїріеї шї есте капїтала Паша-
лїкѣлѣї де асемеене нѣме, че аре о дїтїндере
де 451 мїле квадрате къ 420.000 лѣкѣїторї.
Полїтіа есте ашезатѣ не рїл Кармел шї есте
пїаца сѣаѣ скелеа негонѣлѣї ьнде се експор-
теазѣ ьѣмѣакѣл сїрїк, нѣмѣрѣл лѣкѣїторїлор се
есе ла 16.000 лїманѣл есте мѣлїт дїнкѣт нѣ-
маї ьасе мїчї се пот апропїе. Ла епоха Крѣ-
черїлор ера Акра пѣнкѣл ьнде десѣрка оастеа
крещїнїлор шї резїденцїа кавалерїлор Іоанїцї а
кърора патрон ера Сѣ. Іоан, де не кареле поартѣ
четатеа нѣмеле де Сан-жан (Іоан). Наполеон,
дї експедицїа са ла Егїпет, аѣ фост аседиат а-
чаестѣ четате ла анѣл 1799, дар Тѣрчїї сѣѣ
команда крѣдѣлѣї Цесаз-Паша, адїтацї шї де

мѣрїтѣл сїнглез комодор Сїдней Сміт, саѣ апѣ-
рат къ норочїре дї кѣрс де 61 зіле.

Дї пїацеле пѣвлїче се афлѣ ла Орїент зідїрї
марї ьолтїте каре се лѣмїнеазѣ прїн о фереа-
стрѣ ашезатѣ дї къполѣ, каре, дїмїдекѣнд
стрѣватереа разелор соарелѣї, фаче ачеле зідїрї
фоарте рѣбороасе, ферїнд марѣа де ьѣтѣма-
ре. Ікоана нопстрѣ дїмѣѣцошазѣ о асемеене зі-
дїре нѣмїтѣ Базар, дї каре се адѣнѣ шї спекѣ-
лазѣ негѣдїторїї дїн тоате пѣрцїле лѣмеї. Аїче
се афлѣ стоѣе де Індїа, азр, мѣргѣрїтар, саѣ
пїетре преѣзоасе, асемеене се ьїнд шї склавї
(робї). Дѣгенїцїле, дїтре каре есте дїмѣр-
цїт ьн асемеїне базар, сѣнт адесѣорї фѣрѣ па-
тронїї лор (стѣпнїї), къ тоате ачесте фѣртїша-
гѣл нѣ есте аїче къносѣкѣт. Фїїнд къ Мѣсѣл-
манїї нѣ прїмеск не нїме стрїн акасѣ пѣн-
трѣ дїкеереа вре ьнѣї інтерес, нїчї пѣнтрѣ
вре ьн оспїл сѣаѣ данц, пре карїле іл ьрѣск,
тїмпѣл лор че ле маї рѣмѣне, іл пѣтрек дї
пактїсїрї релїгіоасе, шї дї харем, апої дї
асемеене базар нѣ се фак нѣмаї ьїнѣзѣрї демар-

фъ де тот фелъ де спекълації, даръ ші контрактърі, алкътъірі ші пѣнері ла кале, къ эн къвѣнт

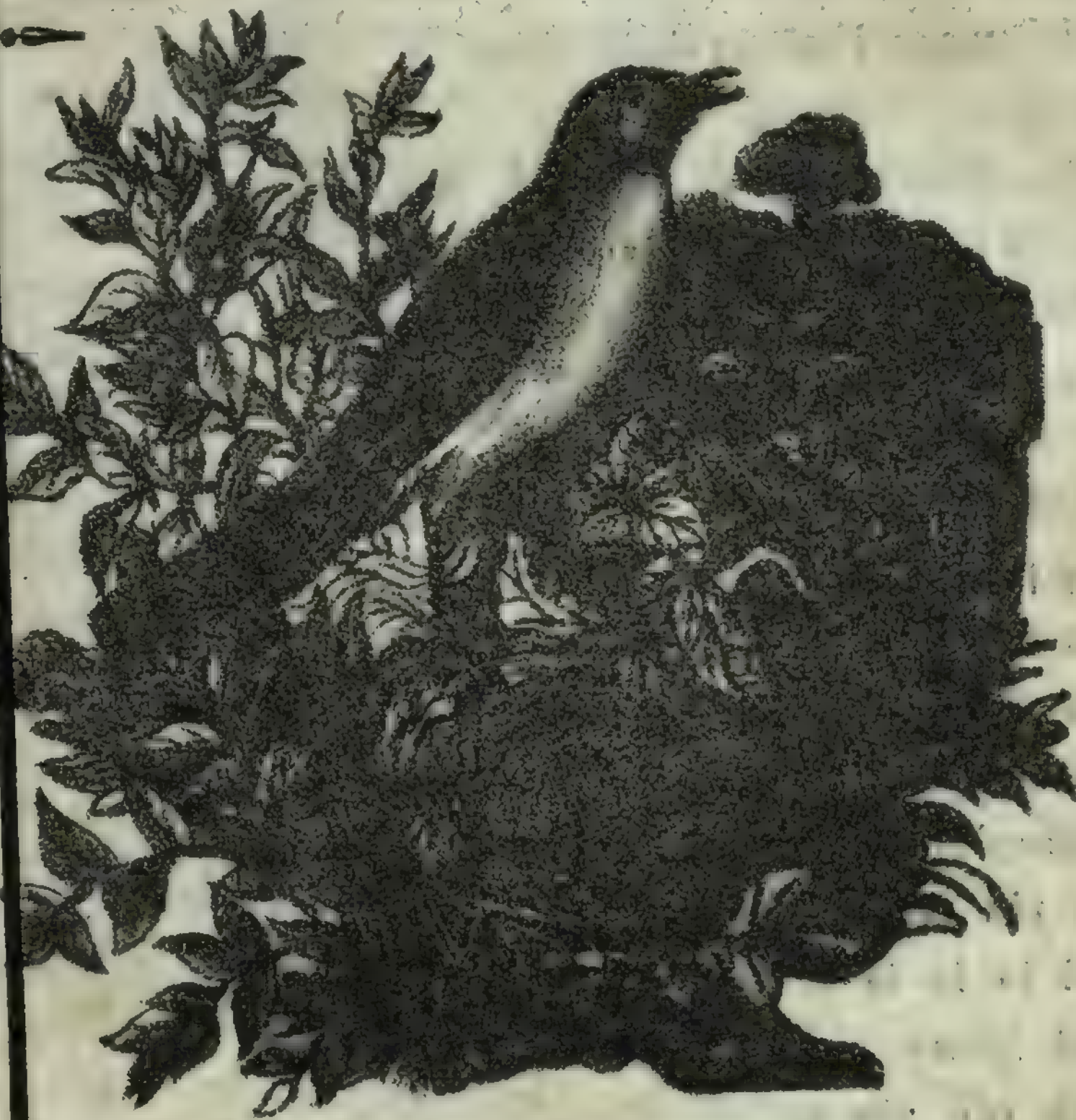
ачеста есте локълде раденвѣ(днтълнїре) а днтрепѣі дмпопорърі. Базаръл саѹ зідїт ла 1400.

П Р І В І Г І Т О А Р Е А.

Ар фї де прїсое а маї дескрїе пе ачест фамос лѣкѣторѣ а дѣмбръвїлор, пе каре ле днсѣфлецеазъ прїн кѣнтечеле сале, зїза шї ноаптеа, кѣнд прїмъвара нїаѹ адѣс флорїле шї вердеаца. Чїне поате съ се мѣлцъмеаскъ нѣмаї съ о аскълте, шї съ нѣ воаскъ а о вїде, макар шї кѣнд днчетеазъ пентрѣ кѣтева мїнѣтеплѣкѣтеле сале рѣладе? прївїгїтоареа есте къноскътъ кїар шї де Ешанъл чел маї окѣпат, карелеш мърїнеше прїмълърїле сале нѣмаї ла пѣдърїчеа де Копоѹ, Сокола шї алтеле. Пѣціна стрълчїре а пенеї сале, шї, оаре че сїмплїчїтате а дмбръкъмїнтеї сале фак а се мїнѣна дїн мѣлт дн маї мѣлт пѣтереа, днтїндереа шї дндотъра тонълїї еї, акърѣа акценте, акѣм тѣнгїтоаре, акѣм де о дїшенцатъ десѣтаре, ьрмеазъ пѣрѣреа къ эн кїп не превъзѣт.

Че днсѣмнеазъ ачесте ворѣе прелѣнїте, ачесте чїрїпїтърї пе каре ноаптеа нѣ ле поате фаче съ такъ; прївїгїтоареа кѣнтъ кїар шї дн кѣшкъ, энде неандѣрацїї кѣвїторї о днкїд кѣтеодатъ, ба днкъ десеорї съ днтїнд къ крѣзімеа де алїпсі не мїкъл кѣнтъреѣ де вїдере, пентрѣ ка нїчї эн лѣкрѣ съ нѣї днтрерѣмъпъ кѣнтечеле сале прїн вре эн фел де вѣет. Дн стареа фїреаскъ, нїме се поате дндої къ ворѣеле сале челе неандчетате нѣ сѣнт адресате компанїї сале вѣрѣтъ дн хѣчъл тѣфос че аскѣнде кѣївъл лор сѣѣ паїе, сѣѣ мѣшкї сеаѹ кѣте одатъ кїар сѣѣ эн мѣнчел де пѣмѣнт.

Кѣпїва днцълегъторї де лїмѣа анїмалелор с'аѹ сїргѣїт фоарте мѣлт ка съ поатъ къ деамѣнѣнтъл днцълече лїмѣа прївїгїтоареї; днсѣ днзѣдар ш'аѹ бѣтѣт капъл кѣчї сїлїнцеле лор пѣнъ акѣм сѣнт шї вор фї фърѣ фолос. Маї нїмерїт ар фї сѣшї днделетнїчеаскъ аѣерїмеа лор асѣпра фразелор челор скѣмне фѣкѣте де Пїкѣ-

лїче (fauvette) къ о ростїре атѣт де лѣмѣрїтъ шї кред къ вор пѣтеа їсѣвї.

Се зїче къ прївїгїтоареа нѣвеше сїнгѣрѣтатеа, ачеастъ сокотїнцъ жшї аре дн фаворъл еї кѣтева версѣрї фрѣмоасъ алкътъїте дн лїмѣа французъ де вестїтъл фавѣлїст Ла фонтен (фавѣла фїломела шї прокнѣ). Ачеастъ пасѣренъ се афлѣ дн лѣвїтръл кодрїлор марї, ба нїчї дн мѣнцїї аконерїцї къ бразї; еа се цїне прїн дѣмбръвї, прїн марїнеа пѣдърїлор, шї де аїче нѣ се депъртеазъ нїчї към; эн обсерватар (бѣгъторѣ де самъ) с'аѹ днкредїнцат къ сфера плїнъ де гласъл прївїгїтоареї н'аре декѣт о трїме де мїлъ дн дїаметрѣ, кѣнд аеръл есте лїнїцїт; оаречїне саѹ дїсѣтат а нѣмъра стїнпїрїле (reprises) кѣнтекѣлїї еї, шї Германъл Бешетаїн аѹ аѣне де а дескрїе дн токма прїн комбїнареа лїтерїлор ефектъл продѣс де тонъл еї. Ної лї дмѣцощъм аїче: трѣѣе а ле шѣера шї а черка де а пронѣнцїа дн шѣере сонѣрїле арѣтате прїн лїтере.

КЖНТЕКЪЛ ПРІВІГІТОАРЕІ.

Тіх, тіх, тіх, тіх,
 Спе тіх цка: і лі катіра каті
 Корор пігі
 Тіо, тіо, тіо, тіо тікс, ціа, ціа, ціа, коті
 Гетіо, гетіо, гетіо, гетіо,
 Цко, цко, цко цко гітіка, ірра каті
 це, це, це, це, це, це, це,
 Корор тіх цка піікі
 Дло дло дло дло дло дло дло:
 Кі трррррррррррр. Кор колті кінті коті пікі,
 Д: дел ідел іделі делі ді
 Лаз лаз лаз леі леі леі леі лі лі лі
 Квіо діді лі лі. Кірро кірро кірро кветі!
 Квіті кворіска пі ці пі ті,
 Гіа гіа гіа гіа гіа ріа гіа гіа гі;
 Г: гі гі іо іо іо іо іо іо гі,
 Лаз леі лі ле ла ла лое ло діді іо гіа,
 Квір ціо ціо ціо пі.

Ан ен трактат асѣпра інстіктѣлѣї анімалі-
 лор, Д. Дѣпон де Немор, де ла Інстіктѣл
 націонал ан Паріс, аѣ черкат а традѣче (тѣл-

лѣї) прін кѣвінте кжнтекл знеї прівігіторѣ а
 партеа вѣрѣтеаскѣ каре кжнтѣ днаінтеа кѣї-
 бѣлѣї фемеї сале, ші пре каре ам імітат ромѣ-
 неще ан кіп ѣрмѣторѣ:

Дормі, дормі, дормі, дормі, дормі, дормі ал міет
 дѣлч' одор

Дѣлч' амор дѣлч' амор

Фрѣмос одор

Дормі кѣ амор.

Шезі днвіінд

О дѣлч' одор

Мѣндрі пѣшорі

Пѣї пѣї пѣї пѣї пѣї пѣї

Мѣндрі мѣндрі мѣндрі

Пѣї пѣшорі

Дѣлч' амор

Фрѣмос одор.

Амор іаѣ нѣскѣт

Тѣ іаї іаї іаї крескѣт іаї крескѣт!

Дормі дормі дормі дормі дормі дормі дѣлч' одор

Кѣ тінеї Амор

Амор

Кѣ тінеї Амор!

БАЛОАНЕ АЕРОСТАТИЧЕ.

Дінтре тоате дескоперіріле маї ноѣ а шіінцеї,
 нѣ есте нічі ѣна каре сѣ чі фѣкѣт маї мѣлѣ
 імпресіе декѣт афлареа аеростателор сеаѣ а ба-
 лоанелор дін 1783, днѣс тоатѣ ачеастѣ стрѣлѣчі-
 ре ші рѣсѣнаре днѣк пѣнѣ аѣм німікѣ наѣ про-
 дѣс ан адеѣр фолосіторѣ, ші нѣ аѣ слѣжіт де-
 кѣт а мѣлѣмї дін тімп ан тімп кѣріозітате ан
 сѣрѣріле пѣвліче, ан време кжнд алте деско-
 перірі аша зікжнд, маї пѣрѣсіте де сфера челор
 днцелесні аѣ фост обіектѣл а маї мѣлѣтор аплі-
 катії фолосітоаре сеаѣ ан артеле індѣстріале
 сеаѣ ан економіа дѣмеснікѣ ші аѣ днѣзнітѣцїт
 скопѣл омоніреї.

Кѣ тоате ачесте ної вом днѣлѣртѣші четіторі-

лор нострі ші історіа ші прінціпііле пе каре а-
 чеаста аеростаціе есте днѣтемеїетѣ.

Есте о леѣе а фізічеї віне кѣносѣтѣ кѣ тотдеазна
 кжнд се арѣнка ан трѣп днѣтрѣн флѣїд (матеріе кѣр-
 гѣтоаре) маї греѣ декѣт днѣнѣл, ачел трѣп пѣлѣте-
 ще преѣм ѣн доп де пѣлѣтѣ днѣноатѣ пе анѣ ші ѣн
 глонте де тѣн пе меркѣрїѣ, тот ан пѣтереа леѣеї
 ачестіа днѣноатѣ ші поѣрїї ан аер кѣ ачеа то-
 тѣші деосѣвіре кѣ ії нѣ се поартѣ пе сѣірафа-
 на атмосфереї чі аѣопере пѣмжнтѣл, дар днѣтро
 днѣлліме ѣнде ѣн вољм де аер егал кѣ пропріѣл
 лор вољм аре огрѣзтате егалѣ кѣ алор. Кѣчї фі-
 інд деосѣвітѣ днѣ ачеаста ліквіделе (кѣргѣтоаріле)
 че сжнт фоарте пѣцін компресівіле; партеа атмос-

перси де десепт днповорате де грезтате пърци-
лор деасепра, аре къ тотъл май маре десіме
декжт ачесте де пе зрмъ, адекъ ачелаші а-
ер къпрінде май пѣцінь спаціе (лок) къ о палмъ
къбікъ (*) де аер, лзатъ пе фаца пѣмжнтѣлѣі
траце къ мѣлт май мѣлт декжт о палмъ къ-
бікъ де аер лзатъ дн оарешікаре днѣлціме.

Аша дар, деакъ ѣн трѣн есте май ѣшор де-
кжт ачелаші волѣм де аер пе фаца пѣмжнтѣлѣі,
ѣл съ ва рѣдіка днтѣлннд прін ѣрмаре стра-
тѣрі де аер ші май ѣшоаре, днсѣвршіт ва ста
спѣнзѣрат дн стратѣл ачела а кърѣа грезтате
къ волѣм егал (днтокма) ва фі егал къ ал съѣ.

Тоатъ теоріа валонелор се разімъ пе ача-
стъ принципіе. Фраціи Монтголфіе, манѣфакторі
дін Анонаі, сжнт чіі днтѣл каріі аѣ пѣсо дн
лѣкраре; іі фѣкѣръ пентрѣ ачест сѣвршіт о дм-
вѣлѣтѣрѣ сферікъ ка а ѣнѣі глоб де 35
палме дн діаметрѣ сѣаѣ 110 палме дн-
предѣрїме, къпрінзінд 22000 палме къбіче.

Ва ера де пѣнзъ къпѣшітъ къ хѣртіе ші трѣца
500 лівре (фѣнці). дн партеа де дос наѣ лѣсат о
вортъ сѣнт каре аѣ арс пѣеле че аѣ продѣс ѣн
ѣокѣоартѣвѣн ші каре аѣ фѣкѣт съ днтре дн дм-
вѣлѣтѣрѣ 22000 палме къбіче де аер днкѣлзїт, прін
ѣрмаре мѣлт май ѣшор декжт аерѣл дін предѣр,
къчі ачѣастаї днсѣшіреа кълдѣреї а рѣрі трѣ-
пѣріле пе каре ле стрѣвате, ші а ле фѣче съ
къпріндѣ ѣн волѣм май днсѣмнѣторѣ декжт
кънд сжнт рѣчі. Аша ші волѣмѣл де аер дн-
кълзїт ла температѣра апѣї, фѣрѣжнд есте де
³⁷/₁₀₀ май днсѣмнѣтоаре декжт ла температѣра
де зѣро, ші есте май дндоїт ла ачѣа де 250
граде. Ачест аер рѣрїт дн лѣзнтрѣ глобѣлѣі
вѣра а се рѣдіка днсѣ 'л днпїедека грезтатеа
днвѣлѣтѣреї, ші дѣпъ че грезтатеа са, ѣнїндѣсе
къ а днвѣлѣтѣреї, аѣ фост май пѣцін днсѣмнѣ-
тоаре декжт ѣн волѣм де аер дн аѣарѣ, саѣ фѣкѣт
май ѣшор, ші валонѣл саѣ рѣдікат мѣреѣ дн аер.

Ачѣастъ черкаре аѣ фост дѣпъ ачѣа ре-
пѣтѣїт дін тоате пърціле къ тот ачѣл сѣвршіт

ші дн 15 Октомвріе 1783 Платрѣ а Розіерїлор
ші маркізѣл де Арланда се сѣїрѣ днтро лѣнтре
спѣнзѣратъ де десѣптѣл валонѣлѣі, ші дн май
мѣлте рѣндѣрі саѣ рѣдікат ла 300 палме дн-
нѣлціме: аеростатѣл ера цїнѣт къ фѣнці, сѣвр-
шітѣл ачѣстѣї черкѣрі наѣ дндемнат се днтїм-
пїне о днтѣмпларе май прїмеждїоасѣ, дн 2 а
ѣрмѣтоареї Ноемвріе, порнїндѣсе дін палатѣл де
ла Мѣта дн пѣдѣреа. Балонїеї сѣ рѣдікѣрѣ ла
500 стѣнжїні ші саѣ коборѣт дн 17 мїнѣте
къ доѣ мїле дн дѣпѣртаре де пѣнктѣл порнїреї,
дѣпъ че аѣ петрекѣт тот Парїсѣл. Къ тоате а-
чѣсте стрѣлѣчіте рѣзѣлтатѣрі, прїмеждїїле ѣнѣї
асѣмїне днтрепрїндѣрі сѣа фѣоартѣ вїдерате пѣн-
трѣ каре се къѣта оарѣкаре мїжлоаче де а нѣ-
май днтреѣвїнѣа матерїї арѣѣтоаре че лѣтеа сѣ
апрїндѣ машина дн дналѣл асѣелор, дін каре прї-
чїнѣ сѣ пїче кълѣторїї прекѣм саѣ ші днтѣм-
плат дн алт лок ла 15 Іѣнїе 1783 тот лѣї Пї-
латрѣ а Розіерїлор дн о днтрепрїндѣре че фѣкѣ
пентрѣ а трѣче пѣсѣл де Калѣ мергѣнд дін
Франціа дн Енглїтера.

Карол, кърѣа фїзїка 'ї есте датоаре къ май
мѣлте експѣріенції, наѣ венїт дн мїнте а дн-
кїде дн о дмвѣлѣтѣрѣ ѣшоарѣ ѣн газ, адекъ аер
їдроѣен каре есте де 15 орї май ѣшор декжт ае-
рѣл атмосферїкъ, а кърїа експѣріенціе саѣ ші дн-
дѣплїнїт дн 27 Авгѣст 1783, дін каре време
прїмеждїа днѣлѣрїлор аеростатїче аѣ перїт май
къ тотѣл, дн адеѣр, ѣмплѣреа валонѣлѣї кѣстї-
сѣще мѣлт кънд се днтреѣвїнѣеазѣ їдроѣенѣл,
днсѣ ачѣастъ кѣлѣнѣлѣї есте дїздеѣзнатѣ прін сї-
гѣрїтатеа че о дѣ кълѣторнѣлѣї. Операціа есте
ѣоартѣ сїмплѣ, май днтѣл се пѣне тѣрнѣрѣ де
ѣер дн полоѣоачїле че се днфѣндеазѣ дѣпъ че
саѣ пѣс дн трѣнсѣле акрїме де пѣчоасѣ сѣѣцїе-
тѣ къ апѣ. Ана се дескомпѣне, оксїѣенѣл сѣїт
сѣ ѣнѣще къ фїерѣл ші їдроѣенѣл мерѣе дн
Балон прін цѣвїї (вѣзї фїгѣра 2).

Днтре кълѣторїїле аерїче чѣле май стрѣлѣчі-
те сжнт а лѣї Гїтої Марѣо ші Бѣртранд ла Дї-
жом дн 25 Април 1784; трѣчїреа де ла Дѣвр
ла Калѣ прін Бланшар ші Жѣѣерї дн 7 Іѣнѣарїе

(*) Палмъ къбікъ ар ѣї ѣн ѣас каре арѣ дн ѣзѣрїме, лѣрїїме ші
адѣнїїме кѣтѣ о палмѣ.

Фиг. 2.

1785; днълцареа лѣи Тестиѹ дн 18. Ізніе 1789 порніндѣсе дн Паріс аѹ пікат днтрѣн о-гор кѣ гржѹ апроапе де Монтмораної, знде про-пріетарѹл ачелѣї кѣмп днпрезѣн кѣ кѣцїва ца-ранї врѣнд ка сѣл прїндѣ 'л трѣца кѣ о фѣ-ніе ка кѣ зн аркан сѣлїндѣл сѣ плѣтеаскѣ па-

геба че аѹ прїчїнзїт. Днсь Тестиѹ мїкшѣрїи-дѣшї грѣзтате арѣнкѣнд цос дн матеріалѣл че авеа акѣм де прїсос аѹ тѣїет фѣнїа че цїнеа царанїї шї аша аѹ скѣпат де мїрареа лор чеа-маре.

(Ва зрма).

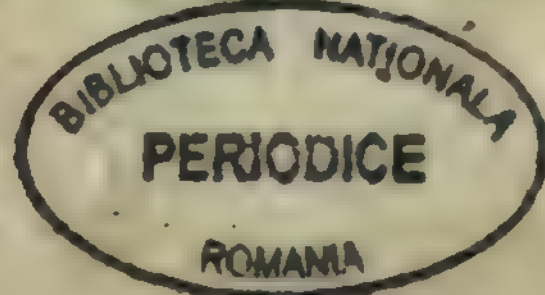
МІЖЛОК ДЕ А СТІРПІ ІНСЕКТЕЛЕ СТІКЪТОАРЕ.

Спре а дмпїедека, пе флѣтѣрї ка сѣ нѣ пѣе оа-ѣле лор пе кѣрекѹ шї пе алте легѣме, тре-ѣзе а се плѣнта шїнтре ачесте знде шї знде кѣте зн фїр де кѣнепѣ, шї атѣнчї нїчї зн флѣ-тѣр шї нїчї о омїдѣ нѣ се ва апропїе де дѣн-селе.

Дїнтре тоате мїзлоачеле пентрѣ стїрпїреа мо-шїноаелор де фѣрнїчї саѹ доведїт ка чел маї-ѣн, апа дн каре саѹ фїерт рачї, тѣрїзндѣсе песте мошїноае. Асемїне се пот стїрпї фѣрнїчї-ле де пїн дѣлапѣрї дакѣ се пѣн рачї дн лѣн-трѣл лор.

С. С. Б.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

Ф. О. А. Е

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР:

№ 22.

ВЕРНІЙ.

1841.

БІСЕРІКА СФ. ІВАН ДІН МОСКВА.

Москва векеа капиталіе а дмпръціеі Росіеі, атѣт пентрѣ векемеакѣт ші пентрѣ днтѣмплъріле сале історіче есте маі вестіть де кѣт Сан-Петербур-гѣл, еа се днсѣмна одінеоаре маі алес прін мѣл-цімеа бісерічелор еі, пентрѣ каре поеціі, о нѣмеа „Політіа кѣ тѣрнѣріле днаѣріте.“ Кѣмпілтѣл фок дін анѣл 1812 аѣ пріфѣкѣт дн ченѣшѣ мѣлцімеа чеа маре а каселор, нѣмаі кентрѣл політіеі, стрѣ-векѣл Кремел кѣ нѣмероаселе сале палатѣрі ші бісерічі аѣ скѣпат де пѣстііреа общеаскѣ, афлжн-дѣсе кеар ка о інсѣлѣ апѣратѣ дн міжлокѣл мѣреі де фок. Ачеастѣ четате веке, че се афлѣ дн міжлокѣл Москвеі днформеазѣ эн патрѣ энгѣ нерегѣлат ші есте дмпрезнатѣ кѣ політіа прін чінчі порці марі ші доѣ подѣрі. Не лжнгѣ па-латѣл чел векеі дмпрѣтеск, лѣкѣінца Патрі-архѣлѣі, палатѣл Сенатѣлѣі, арсеналѣл ші доѣ мѣнѣстірі, че сѣнт зідіте дѣпѣ эн стіл деосевіт оріентал, кѣпрінде Кремелѣл днкѣ 32 бісерічі, фіешкаре кѣте кѣ чінчі тѣрнѣрі ші днтреіте вѣрчі. Тѣрнѣрілѣ днтреіте кѣ тінке по-

леіть кѣ аѣр'сеаѣ кѣ арѣінт, орі кѣ оале зѣ-грѣвіте дн форма солзілор. Ына дін челе маі днсѣмнате бісерічі есте ачеа а Сѣ. Іван чел маре (Велікоі), каре се днфѣцошазѣ дн ікоана де астѣзі, кѣ чел маі дналт тѣрн дін Москва де не кареле се веде дн маре депѣртаре дм-преѣзімеа Москвеі днфѣцошінд о прівіре фоар-те фелѣріть ші пѣлѣкѣтѣ.

Лѣкрѣріле челе маі вредніче де днсѣмнат а-ле ачестеі бісерічі сѣнт а еі 25 клопоте, дін каре чел маі маре траѣе песте 50.000 окѣ. Сѣнетѣл лѣі се аѣде дн депѣртаре маре ші пе лжнгѣ эн вѣет ка де эн тѣнет депѣртат, аре тот одатѣ ші эн глас фоарте бінс сѣнѣторѣ.

Нѣ департе де бісерікѣ сѣ веде днтр'ѣн зіді-рѣтѣнд пѣцін днѣлѣат де ла пѣмжнт, (фѣрѣ дн-доналѣ рѣмѣшіцеле энѣі тѣрн векеі) — эн кло-пот днкѣ маі вреднік де днсѣмнат, поате чел маі маре дін лѣме ші греѣ песте 200.000 окѣ, кареле дѣпѣ арѣтареа энор історічі саѣ вѣрсат дн веакѣл ал 16-ле, кар дѣпѣ кѣм зік алціі, не

PERIODICE

ROMANIA

БІСЕРІКА СФ. ІВАН ДІН МОСКВА.

Дн пещера адоа съ афлъ нѣще колоане піра-
мідале, дналте ка де ън стѣжжѣн, шѣ де фелн-
рѣтъ гросіме.

Дѣпъ зѣса лѣкѣиторілор ачесте пещерѣ с'ар
днтінде пѣнъ дн мареле прѣнціпат ал Трансѣлва-
ніеі; днсъ нѣ поате фѣ адевѣрат, фѣнд кѣ афа-
рѣ де сѣс днсъмната, нѣ саѣ маі възѣт нѣчѣ о
бортѣ сеаѣ ѣшѣ, нѣчѣ с'аѣ сѣмціт макар чеа маі
мѣкѣ стрѣватере а аерѣлѣі, каре, ар тревѣі съ

ѣрмезе, маі алес ла апѣсѣл соарелѣі, кѣнд ае-
рѣл обѣчнѣт маі мѣлт съ афлѣ дн мѣшкарѣ.
Аерѣл дн ачесте пещерѣ есте кѣрат, де шѣ пѣ-
мѣнтѣл претѣтѣндене'ї ѣмед, шѣ ла ѣнеле ло-
кѣрѣ де тот ѣд. Дн ачесте пещерѣ домнѣще
чеа маі маре лѣнѣще, кареа нѣмаі дѣн тѣмп дн
тѣмп съ днтрерѣмне прѣн пѣкѣтѣрѣле че кад де
сѣс.

Г. С.

КАІ СЪЛБАТІЧІ ДН СЪДАМЕРІКА.

Де ла 30 граде а лѣцімеі сѣдѣче дн цос се
афлѣ дн Парагѣаі шѣ Бѣенос Аїрес о мѣлціме де
каі сѣлбатічѣ. Ачѣщѣ каі съ траг дѣн соѣл че-
лор Андалѣзічѣ че дн анѣл 1535 саѣ адѣс аїче
фѣрѣ днсъ а сѣмѣна кѣ ачѣщѣа ла тѣрѣе, фѣрѣ-
мѣсѣцѣ шѣ фѣгѣ. Ії сѣнт дндеовѣще кастанїї,
сеаѣ кастанїї-рошѣ, шѣ петрек мѣі пе кѣмнѣі-
ле челе днтінсе дн чеа маі маре словозеніе.
Деосѣвѣт есте ла дѣншѣі ачѣаста, кѣ ії алеаргѣ
ла тоате хергелїїле челе дмѣлѣнзѣте. Ачѣаста
о фак тот-деаѣна днтр'о колонѣ шѣ днтрѣ'н
деплѣн галоп. Дндатѣ че се апропѣе де ачѣа,
днформеазѣ ѣн черк, сеаѣ галопеазѣ дн ачѣа-
стѣ позїціе маі департе, дндемѣнѣндѣ'ї прѣн о
некезаре лѣнѣ а сѣ днсоцѣ кѣ дѣншѣі. Резѣл-
татѣл адѣсеорѣ есте, кѣ хергелїїле челе дѣмес-
нѣче сѣ ѣнеск кѣ дѣншѣі, шѣ апої рѣмѣн пе нѣ-
рѣре пѣрдѣте пентрѣ стѣпѣншѣі лор. Лѣкѣиторїї
фак асѣпра ачѣстор каі сѣлбатічѣ вѣнѣтѣрѣфоар-
те кѣ днгрѣжѣре, де ла каре, вѣнѣторїї маі нѣчѣ
одатѣ нѣ скапѣ фѣрѣ вѣтѣмаре. Ачѣщѣ каі съ
рѣпѣд асѣпра ачѣлѣна, че вѣне днѣнѣтеа лор, кѣ
аша сѣлѣтѣчѣе шѣ фѣрѣе, днѣжт сеаѣ лор дн-
сѣш сеаѣ протѣвнѣкѣлѣі фак вѣтѣмаре. Кѣнд
де пѣлдѣ кѣжтѣ апѣ, се арѣнѣкѣ ѣнїї песте
алцїї, кѣ аша дндесѣїре днѣжт тотдеаѣна сдрѣ-
бѣск пе чїї дѣнѣнѣтеа лор. Азара аѣ нѣмѣрат
одѣнеоарѣ маі мѣлцї декѣжт о мѣе, перѣнд дн а-
чѣст кѣн.

Каїї домѣстїчї, се афлѣ де асѣмѣне фоарте
мѣлцї дн Вѣраїнѣто, Боенос-Аїрес шѣ дн Пара-
гѣаї. Ла Боенос Аїрес де пѣлдѣ се кѣмпѣрѣ
ѣн кал де рѣнд де кѣлѣрѣе кѣ 2 пѣастрѣ (30
де леї) шѣ адѣсе орѣ кѣ маі пѣцїн; ла Парагѣаї
сѣ вѣнде о напѣ кѣ мѣнѣлѣ еї нѣмаі кѣ 4 леї.
Спрѣ а днформа о херлѣгѣе сѣ адѣнѣ маі дн-
тѣжѣ маі мѣлте епе, шѣ ла 25 сеаѣ 30 лѣ сѣ
дѣ ѣн армасарѣ. Ачѣастѣ хергелїе сѣ словѣа-
де ла пѣшѣне фѣрѣ чеа маі мѣкѣ пазѣ, пе кѣм-
пѣїле челе днтінсе а ѣнѣї мошїї, днсъ аша, дн-
кѣжт сѣ се поатѣ адѣна чел пѣцїн одатѣ пе сѣп-
тѣмѣнѣ. Хармасарїї сѣ днтрѣвѣнѣцазѣ аїче фоар-
те рар сеаѣ нѣчѣ декѣм ла кѣлѣрѣе. Мѣнѣї сѣ
цѣгѣнѣск дн анѣл дѣн тѣжѣ сеаѣ дн 'ал доїле,
дѣпѣ каре дн ал трїїле сѣ днѣвацѣ ла кѣлѣрѣе.
Саѣ обсерват дѣспре ачѣаста, кѣ маі тоцї каїї
кѣ ѣрѣкѣле вѣртоасе сѣ дмѣлѣнзѣск кѣ маре
остѣнеалѣ; прѣкѣм шѣ дн деосѣвѣї с'аѣ възѣт кѣ
каїї пацї мѣлт маі грѣѣ сѣ'нѣлѣнзѣск декѣжт ачїї
де алте колорѣрѣ. Алтѣ обсерѣацїе с'аѣ маі фѣ-
кѣт кѣ каїї сѣрї, тарѣ маі алес ачїї сѣрї-ротаци
дѣнтре тоцї каїї, днѣоатѣ маі вѣне. Днсѣжршїт
днѣвреднѣчѣе а се маі днсъмна, кѣ аїче с'аѣ
вѣзѣт ѣнеорѣ шѣ каї кѣ коарне, карїї де асѣмѣ-
не фоарте лесне с'ар фѣ пѣтѣт днмѣлцї, ка шѣ
вѣхѣаї фѣрѣ коарне, де карїї аїче сѣ афлѣ фоар-
те мѣлцї.

Г. С.

Б Ъ Р В А Т Ъ Л Ш І Ф Е М Е І А.

Се зиче дндеовщїе: бърватъл есте плъсмзїт пентрѣ лѣме, шї фемеїа пентрѣ фамїліе; асѣпра лѣї саѣ пѣс сѣвѣршїреа де планѣрї марї шї дн-сѣмнѣтоаре пентрѣ оменїре, ел тревѣ се до-вѣндеаскѣ шї се окѣрмѣзаскѣ, іар еа тревѣ се поарте грїже пентрѣ фамїліе. Пе лѣнгѣ ачесте прїн вѣна крещере че дѣ фїлор, фѣптѣсеще еа асѣпра генерациї вїтоаре, прїн фелѣрїтеле еї днѣшїмї асѣпра бърватълѣї, прїн а еї дѣїошїе асѣпра легѣтѣреї фамїліаре, прїн адѣоцїреа еле-ментелор еї челор фрацїде кѣтрѣ ачеле пѣтер-нїче а бърватълѣї, фѣптѣсеще асѣпра вїедеї со-ціале шї а кѣлтѣреї, дечї мїжлочїт шї асѣпра днтрѣеї оменїрї. Аша дар оаре фемеїа нѣ е-сте де асемїне плъсмзїтѣ пентрѣ лѣме? — По-зїціа бърватълѣї кѣм шї ачеа а фемееї нѣ тре-вѣ а се смїнтї; нѣмаї де ла дѣнса се траѣе дмпрезнѣ лѣкрареа чеа вїнефѣкѣтоаре шї адѣ-кѣтоаре де вїнекѣвѣнтареа дѣхѣлѣї оменеск; фѣрѣ дмпрезнѣлѣкрареа фемеїлор нѣ ар фїкѣл-тѣрѣ адевѣратѣ, прекѣм о кѣноащем днтрѣ о днѣ-сечере маї новїлѣ. Де пе пѣмѣнт се дналѣ спре черї шї дїн черї се кобоарѣ пе пѣмѣнт плоаїа неа фаворїтоаре родїреї; пѣмѣнтѣл дѣ пїкѣтѣрї-не челе крїсталїнїче, іар соареле стрѣлѣчїреа; лѣмїна шї кѣлдѣра тревѣ се днрїзрезе, ка сѣ се факѣ пѣмѣнтѣл родїторї, шї флорїле дн-флореск нѣмаї пентрѣ кѣ ле лѣмїнеазѣ соаре-не — Фемеїа сїмѣсеще маї вїне декѣт бърва-тѣл тоате дмпреѣзѣрїле, еа аре мѣлтѣ аѣерї-не, гѣчеще маї лесне шї пѣтрѣнде маї ренѣде де шї еа нѣ вѣдеще тот деаѣна днѣлѣпѣчѣне

маре, тотѣшї нїчї одатѣ нѣї лїпсеще вреднїчїа шї харѣрїле. Фїсѣкаре фемее поате фї вреднї-кѣ де нѣвїт дар бърватъл нѣмаї рареорї. Дакѣ де пїлдѣ бърватъл се абате дн соціетате, атѣн-че еа жл мѣрїнѣсеще; знде аре ел тревѣнѣцѣ де темѣнѣрї, еа аре кредїнѣцѣ, шї знде цѣрѣ ел кредїнѣцѣ, еа аѣ пѣзїто ачеаста.

Че ар фї лѣмеа, оменїреа шї історїа еї, дакѣ ар фї мѣнатѣ пе дѣрѣмѣл еї нѣмаї де ісѣѣкнїрї-ле пѣтереї фѣрѣ амѣстекареа знор елементе маї вѣжнде? — Дої дѣнїї ста лѣнгѣ леагнѣл оменїреї; знѣл адѣсе копїлѣлѣї нѣскѣт флорї, іар алѣл родѣрї; аша дар вїаѣа се вїе дмпре-сѣратѣ де флорї шї родѣрї; фѣрѣ флоаре нѣ се фаче родѣ, шї дїн сѣмѣнѣцѣ іарѣш се фаче флоа-ре. — Есте нѣмаї о зїчере дешартѣ шї веке а знор скрїїторї, карїї зїк, кѣ фемеїа есте маї і-деалѣ декѣт бърватъл, дар кѣнд каде еа вре одатѣ, апої каде маї адѣнк декѣт бърватъл. — Нѣ, фемеїа нїчї одїнеоаре нѣ каде маї адѣнк декѣт бърватъл, нѣмаї кѣ кѣдереа еї прїчїнѣс-еще маї мѣлтѣ мїраре, пентрѣ кѣ еа рареорї каде. Десѣѣкѣндѣсе пїатра де пѣретеле стѣн-кос шї фрѣнза де пе копачї, жмѣе кад цос дн-прѣпастїе днѣс пїатра маї ренѣде, пентрѣ кѣ е-те зн трѣп вѣртос шї оарѣкаре пѣтере о а-рѣнкѣ дн цос, іар фрѣнза маї днчет, пентрѣ кѣ сѣфлареа аерѣлѣї есте дндестѣлѣ, спре а о дес-фаче де рамѣрѣ. Днїаїнте де а кѣдеа фемеїа петрече еа о лѣнтѣ неспѣсѣ, кѣчї рѣшїнареа е-сте ал еї скѣт, кареле кѣ греѣ о пѣрѣсеще.

С. С. Б.

Т Е А Т Р Ъ Е К С Т Р А О Р Д І Н А Р Д Н І Т А Л І А.

Дн анѣл 1304 лѣкѣїторїї цѣнѣтѣлѣї Сан-Борго аѣ пѣвїкат кѣ ії вор да о репрезентацие де челе че се днѣмплѣ шї пе аѣуреа прївїто-рїлор, каре вор венї пе пѣнтеа де Карара; жлцїме ненѣмѣратѣ, саѣ дѣс ла локѣл арѣтат знде днѣѣцопїндѣлїсе реїїоанеле ін-тернале дн лѣнтрї ссаѣ дѣвѣсѣрї ашѣзате пе рїѣ,

аѣ вѣзѣт пе осѣндїцїї дїн іад скїнѣзїндѣї драчїї сѣпт мїї де форме зрѣте шї днѣрїкошате кѣ стрїгѣрї днѣспїмѣнтѣтоаре, каре аѣ пѣтрѣнс пе прї-вїторї. Дн мїжлокѣл мїракѣлоасеї репрезентациї. Пѣнтеа че ера де лемн саѣ рѣпт шї ненорочїцїї прївїторї се фѣкѣрѣ сїнгѣрї акторїї знеї драме.

К. Н.

БАЛОАНЕ АЕРОСТАТИЧЕ (Джесерса).

Парашутъ (кортеж де коворжт дн аер)
днтінсѣ дн тѣмѣл коворжрей.

Есте щѣт къ трѣпѣрѣлѣ чѣ се мѣшкъ дн аер
къ оарешѣ каре репечѣне днтѣмпѣнѣ о грезтате,
каре къ атѣта есте маѣ днѣсѣмѣнѣтоаре къ кѣт
репечѣнеа есте маѣ маре.

Експерѣенція нѣаѣ арѣтат къ пентрѣ ѣн трѣп
деакъ репечѣнеа есте дндоѣтѣ, грезтатеа че о
сѣфере прѣн днпротѣвѣреа аерѣлѣї есте дмпѣ-
трѣтѣ; деакъ репечѣнеа есте днтрѣтѣ грезта-
теа есте де ноѣ орѣ маѣ маре сеаѣ днѣсѣжршѣт
ворѣнд щѣенціѣк днпротѣвѣреа аерѣлѣї се дм-
мѣлѣще ка патратѣл репечѣнеї трѣпѣлѣї мѣш-
кѣторѣ. Дѣн ачеастѣ прѣнціпѣ се'нцелѣе къ
кѣнд пѣкъ ѣн трѣп дн аер днмѣлѣреа репечѣ-
неї чѣ аре а се фѣче тот дескрескѣнд пѣнѣ кѣнд а-
пѣнѣе а фѣ зна. Ачеастѣ днпротѣвѣре крѣще

шѣ дѣн прѣчина сѣпрафѣеї трѣпѣлѣї мѣшкѣторѣ
пентрѣ къ мѣрѣндѣсе сѣпрафѣа ѣнѣї трѣп
репечѣнеа апѣнѣе а фѣ маѣ ка шѣ ла днѣ-
пѣтѣл мѣшкѣрей. Дн ачест кѣп не пѣтем
днкѣпѣї коворжреа ѣнѣї трѣп днндѣї о днтѣнде-
ре маре де сѣпрафѣа къ о грезтате де 100
кѣло каре ар аве форма ѣнѣї корт де 5 метрѣ
дн дѣаметрѣ, ел ар пѣка фѣарте днѣет.

Дѣпѣ ачеастѣ прѣнціпѣ сѣнт формате парѣ-
шѣтеле. Дѣн аѣл 1784 Д. Ленорманд профѣ-
сор де технологѣе дн Парѣс аѣ фѣкѣт кѣтѣвѣ
експерѣенціѣ деспре ачесте, дар чеа маѣ кѣрѣоа-
зѣ черкаре саѣ фѣкѣт ла 1802 де кѣтрѣ Гар-
нерѣн акѣрѣна днкѣпѣїре лаѣ фѣкѣт а се лѣсѣ
се пѣче дѣнтро днѣлѣїме маѣ мѣлт де 200 стѣнѣ-
жѣнѣ, ексекѣтатѣ дн Парѣс: дѣпѣ че саѣ сѣлѣ
ла ачеастѣ днѣлѣїме кѣражосѣл черкѣтор
тѣѣет фѣнѣа къ каре ера легатѣ шѣїка де

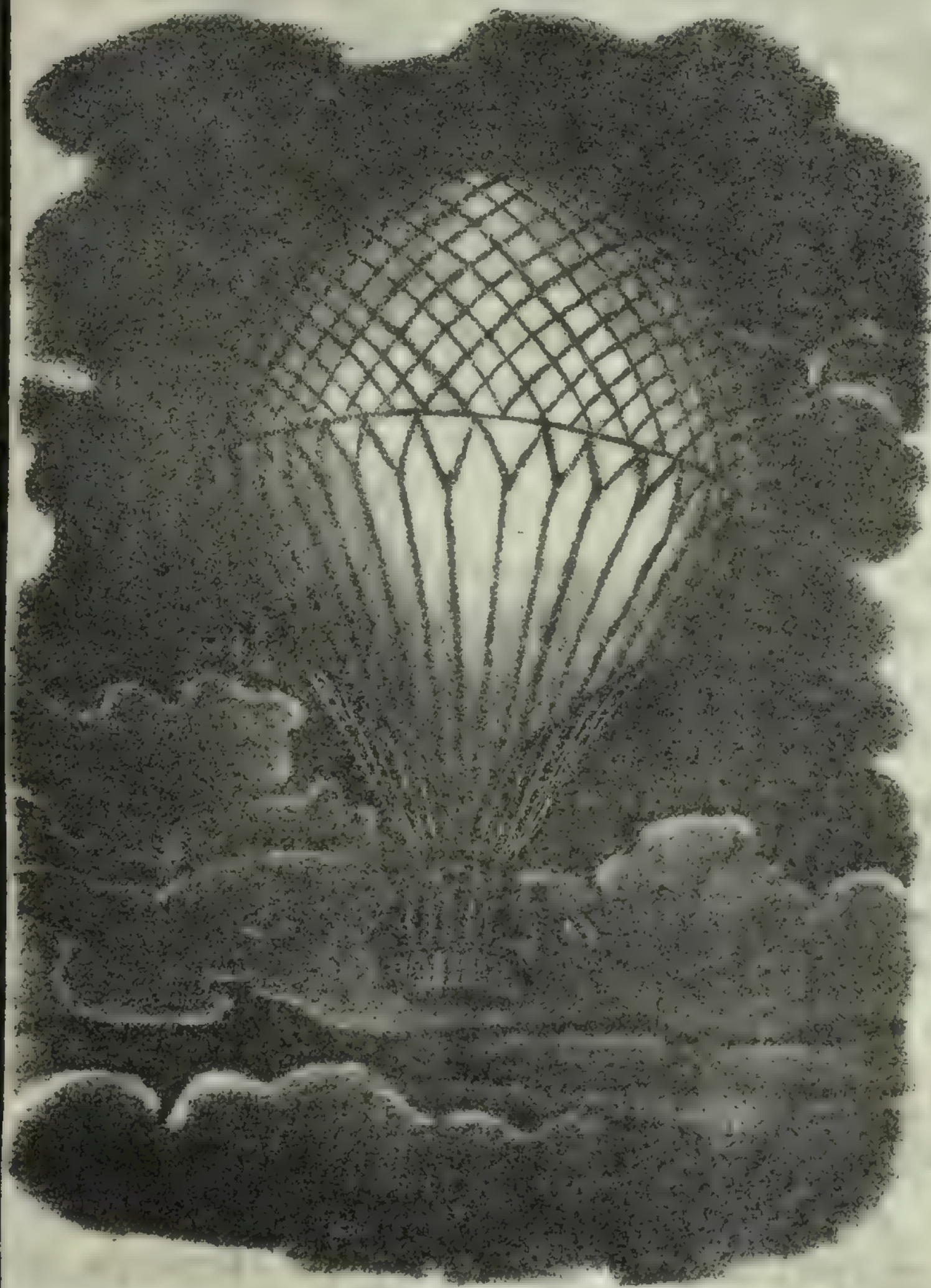
лон ші коворжреа ера фоарте репеде, дндатъ
днсъ че аў днтінс парашюта репечунеа саў мик-
шэрат. Къ тоате ачесте парашюта сьпъсъ фе-
дирителор мшчърі гръмъдеа аеръл де десъп-
тъл съў кареле скъпънд кънд пе ла о марцене
кънд пе ла алта продъчеа кълпліте сгъцітърі,
каре дін норочіре наў адъс нїчі ън резълтат
сълъръчіос. Де атънчеа саў обїчнїт а се фа-
че дн чентръл парашютеї ка ън офеаг налт де
ѡн метръл, прїн каре аеръл съ поатъ скъпа фъ-
ръ а се сълъне днпротївіреї чї мїкшореазъ ре-
печунеа коворжреї.

Фабрикареа балонелор де піеле.

Пелеа дін каре се факъ балонеле есте пе-
ліца Інтестїнълї (*) дрепт а бълълї; ачеаста
се вїнде гата пе ла ачїї карїї о лъкреазъ дна-
дїне шї о цїн дн формъ де въргъце мїчі. Пентръл
а съ пъте дн требъїнда требъїе а омъеїе дн апъ
стълмъратъ доъспрезече пълъ ла трїспрезече
чеасърї прїн каре се поате десълътъчї къ ѡ-
шърїнць. Дн ачеастъ време се кастъ ѡн калъл
каре поате фї де лемн авънд форма шї днсъ-
шїріле цїмътъцеї балонълї че врем съ фачем
шї ачеастаї обїчнїт о цїмътате де сферъл. А-
чест калъл се пълне пе о масъ днпрецъръл кър-
ріа съ поате ѡмъла къ ѡшърїнць шї къ ѡн фел
де ѡнсоаре се ѡнце тоатъ сълпрафаца лълї.

Дълъ че пелїца ачена саў мълїет дндестъл се
десълътъчече маї днтїї о бълкатъ, каре се шї дн-
тїнде пе ачел калъл днчепънд дін върфъл съў
шї нетезїнд къ о лопъцікъ тоате сълърчїтърїле че
сар фаче, апої сеїтїнде алтъ бълкатъ днсъ аша
ка съ акопере цїмътатеа челеї днтїї, шї аша
маї департе ѡрмънд, требъїе алъа сеама ка съ
пъ аїбъ декът доъ адънчїмї шї ка пелїца днтїн-
съ нїчі одатъ съ нъ фїе ѡскатъ кънд се пълне
алта деасълпра еї, пентръл къ ліпіреа лор атърнъ
де ла ѡмезеалъл. Деакъ чїнева есте сіліт ка
сълшї кърме лъкръл требъїе ал акоперї къ о пълн-
тъ ѡдъл. Дълъ че калълъл саў днвълїт тот къ шїс-

ліце атънчї се леагъ къ ѡн шїръл пе марцене
пълїнд ка пелїца дін цїос де шїръл съ фїе тот

деазна ѡмедъл, дълъ кълтева чеасърї пелїца чеа
пълъ акълм ѡмедъл се днтоарче песте шїръл шї
къ дннса се днчепе чеїелалтъ цїмътате а ба-
лонълї лъкрънд ка маї наїнте пълъ ла върфъл
калълълї ѡнде се пълне ѡн съл пентръл а дн
форма гъра лълї, днпрецъръл кърріа се днтїнд
маї мълте ржндърї де пелеле. Дълъ че саў ѡс-
кат кълтева чеасърї се рїдікъл балонъл де пе ка-
лъл, каре операціе се фаче ѡшор пентръл къ ѡн-
соареа днпїедїкъл а се ліпі де дннсел шї съл-
фълнд днтржнсел се ѡмфъл, дълъ каре апої къ
ѡн върете делїкатї се дъ ѡн лъстръл пе фаца
дінафаръ шї дълпе че ачеста се ѡсълкъ, десълм-
фълндъсе балонъл се днтоарче пе чеелалтъ пар-
те ка ѡнколцън пе каре саръшї сълъстръече, дн
сълършїт болонъл есте гата.

ѡн балон де треї палме дн діаметръл нъ
трафе фїїнд песте тот лъстрълт декът доъ ѡнцїї,

(*) Мадїле саў мъртїнзасе.

нар деакъ есте змплет къ газ ідроцен поате а-
ве о грезтате де ла 6 пнь ла 7 знциі.

Пентрѣ а къпъта ачест газ (аер) ідроцен тре-
взіе а пъне днтро гарафъ де крістал акріме де
пъчоасъ (вітріол) къ доъ пърці апъ (лѣзнд а-
мінте днсъ ка акрімеа съ се версе тот кѣте
пѣцін дн апъ; къчї алмінтреле къдѣра че се
десвълеще атѣнчї арпѣте прїчїнѣї плесніреа ва-
сѣлѣї) пѣїнд дн ачаа аместекаре шї фъръмьтѣрї

де цїнк (зїнметал). Апої се астѣпъ гарафа къ
зїн доп прїн каре есте вѣрѣтъ о цѣвіе де стек-
лъ акѣріа вѣрѣ днторе се къфѣндѣ днтрѣн вас
плїн къ апъ. Ідроценѣл дар, ешїт дїн ачаестъ
алкътѣіре трече прїн апъ днтрѣн вас че аре
капѣтѣл съѣ вѣрѣт дн ачест лїквід шї дн акѣрѣа
вѣрѣ се афлъ о цѣвіе каре авѣнд капѣт дн гѣра
балонѣлѣї дѣче аерѣл къ каре ачала тревзіе
съ се змфле.

К. Н.

ДНЦЕЛЕПЧЪНЕА.

Нїмїк нѣ есте маї обїчнѣїт декѣт а аззі вор-
бїнд, ачеста сеаѣ ачала есте норочїт сеаѣ не-
норочїт; днсъ нѣмаї раре ѳрї аззім зїкѣнд
ачеаста зрмеазъ дїн днцелепчѣнеа сеаѣ неѣнї-
(неднцелепчѣнеа) са, шї тотѣшї дакъ ам пѣ-
трѣнде къ деамѣнѣнтѣл дн їсторїа тѣтѣрор тїм-
пѣрїлор шї перїлор деспре ачїї кърора с'аѣ не-
мерїт чева сеаѣ нѣ, апої ам афла, къ мѣлте дїн
ачеле че обїчнѣїт се нѣмеск норок, сѣнт дн а-
деѣр нѣмаї о зрмаре а знеї ѣзне кѣношївце.
Ної нѣ пѣнем темѣѣ, къ тоате нїмерїрїле зр-
меазъ де ла днцелепчѣне, сеаѣ къ тоате гре-
шелеле сѣнт зрмѣрї а неѣнїсї; дн фїешкаре зї
афлѣм къ сѣнт фелѣрїте днтѣмплѣрї, непре-
вѣзѣте кїар шї де чеа маї аѣерѣ мїнте омінеас-
къ; шї пентрѣ каре, де шї с'ар преведеа, нѣ ар
фолосї нїчї о днцелепчѣне омінеаскъ. Лѣпта нѣ
есте тотдеаѣна пентрѣ чїї тарї, нїчї алергареа
пентрѣ чїї репѣзї; сїнгѣра домнїе песте днтѣм-
плѣрї есте датъ несѣѣршїтеї днцелепчѣнї каре
окѣрмѣеще шї цїне знїверсѣл.

Чеа маї дналтъ днцелепчѣне оменеаскъ нѣ
есте дн старе а се пѣзї де тоате днтѣмплѣрїле
неплѣкѣте. Днсѣшї днцелепчѣнеа днпедѣкъ кѣ-
те одатъ не оаменї а аѣнѣде ла зїн град маре
де норочїре; къчї ачаа преведеде, че есте аде-
вѣратѣл сѣфлет ал днцелепчѣнеї, нѣ ласъ не
стѣпѣнїторѣл лор а се днкреде пре мѣлт дн
хотѣрѣреа днпреѣрѣрїлор, прекѣм ачеста се
днтѣмплѣ маї мѣлт ла оаменїї къ маї мѣлтѣ
днкредеде шї пѣцінѣ днцелепчѣне. Тот одатъ
треѣѣ съ гѣндїм къ, не опреще кѣте одатъ дн-
целепчѣнса де ла зїн норок нестаторнїк, прїн
каре алцїї негрешїт аѣнѣг кѣлмеа нѣїреї
де чїнсте, апої са нї фѣреще де контра; кѣнд
а ноастрѣ ѣггаре де сеамъ се пѣзеще де дн-
тѣмплѣрїле пѣтїнчоасе, де днфрїкошателе шї не-
норочїтеле скїмѣрї але соартеї, прїнкаре чїнстї-
торїї еї чїї къ днкредеде шї фѣрѣ днцелепчѣне
се арѣнкъ дїн ѣлѣфа норочїреї омінешї дн чеа
маї адѣнкъ прѣпастїе а тїкълошїеї.

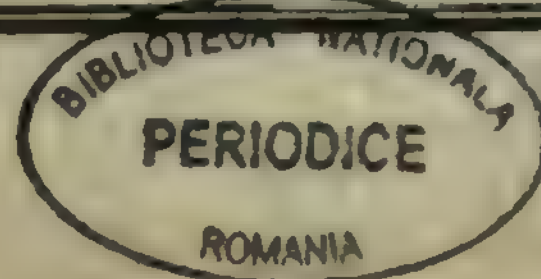
Г. П.

ДЕОСЕБІРЕА ГѢСТѢЛѢї.

Дамеле тѣрчешї аѣ чеа маї маре зрѣ асѣпра
чаѣлѣї, не каре челе европее фѳоарте 'л нѣбеск.
Рачїї де ѣлцїї, чеї де маре, скоїчїле шї стрїдїї-
ле, каре фѳоарте мѣлт їрїтеазъ гѣстѣл сѣропїе-
неск сѣнт неплѣкѣте рѣсерїтенїлор, карїї про-
тїмеск дн локѣл лор маї бїне лѣкѣстеле прѣ-
жїте. Зїн пахар де зїтѣрѣ де пеще есте пентрѣ
зїн Лапонез о гѣстаре фѳоарте делїкатъ, шї

ла зїнеле попоарѣ дїн Амерїка, нѣ де плаче нї-
мїк маї бїне декѣт фѣрнїчеле шї а лор пѣпѣшї.
Кѣнд капїтанѣл Парї аѣ воїт съ цїе неклїнїтїї
не ескїмошї спре аї пѣтеа зѣгрѣвї, ел лї да дїн
тїмп дн тїмп съ мѣнѣнче кѣте о лѣмѣнаре де
сѣѣ, шї мармота есте чеа маї плѣкѣтъ мѣнїкаре
а пѣсторїлор де Алпї.

Г. П.

ІНСТІТУТЪ Л АЛБІНЕІ.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THEDELETHICIREA МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

№ 23.

ВЕНТИЙ.

1841.

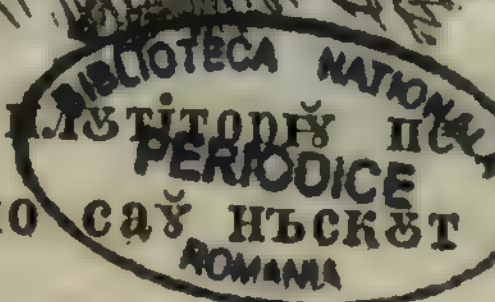
ФЕРДИНАНД КОРТЕЦ.

делін дн Естремадъра, ші авіе аѣне ла вѣр-
сть де 19 ані, амбіція са че дмфокать лаѣ дн-
демнат а кълъторі дн алте пърці а лъмеі. Ла
1504 аѣ мерс ел ла Вест-Індіа, энде Веласкеп,
гъвернаторъ дн Къба наѣ днкрединцат о флотъ,
че ера меніть пентрѣ кѣчеріреа де цері нозъ.
Пе времеа ачеа саѣ фост дескоперіт Мексіко,
ші Кортец аѣ пропъс а кѣчері ачеастъ царъ,
каре днтрепріндере аѣ фѣкъто кѣ 600 спаніолі,
18 каі ші кѣтева тѣнѣрі. Кѣ ачеші пѣціні оа-
мені аѣ десѣркат ел ла цермѣріле де Мексіко,
спре а кѣчері о царъ атѣт де маре ші дмпо-
поратъ де міліоане де бърваці пѣтернічї. А-
віе ашезасе челе днтѣ колівї, дін каре авеа
одінеоаре съ се днформезе політіа Вера-Крѣц,
кѣнд аѣ ші дат фок васелор сале, спре а дн-
крединца пе оставїї сѣї, кѣ требъе аколо сеаѣ съ
вїрѣнаскѣ сеаѣ съ моаръ; дѣпъ ачеа дмвѣпъет де
кѣраж сеаѣ порніт дннаїнте днцара некѣноскѣтъ.

Фїнд ел гїбач бърват де стат, кѣм ші оставї
сѣмец аѣ шїѣт дін челе днтѣ поноаръ, каре і

Ачест вестїт дѣтїторѣ пѣмаре ші кѣчерї-
торѣ де Мексіко саѣ нѣскѣт ла 1485 ла Ме-

се дмпротівеа, аші фаче алеаці, ші аша кз о пзтере спорітъ саѣ дндрептат спре Мексіко, а кързѣа капіталіе ашезатъ дн міжлокѣл знѣї лак маре, се пзреа а фі кз непзтінцъ де а се кз чері. Ел саѣ дмфъцошат аколо дінтр'ѣн тѣѣ ка пріетін, ші лѣкзиторії лаѣ сокотіт де фіѣ а зінзлѣї лѣмінеї, пентрѣ кз дмпрѣщеа фок кз вѣсетѣл знѣї тѣнет. Дечі ії саѣ ар'чкат днна інтеа лѣї ла пѣмзнт, ші кѣпїтеніа ачестѣї нз мерос попор неѣздежнд зрмѣріле, наѣ хързїт немѣрцїніте дрітѣрі де оспїталїтате, не каре дн съ Кортѣц леаѣ днтїнс ші маї мѣлт. Індіенї аѣ днчепзт а се трезї дін а лор простїе, ші скѣлжндѣсе асѣпра лѣї, ел дін тоате пѣрцїле ера аменїнцат де челе маї марї прїмеждїї. Осташїї, не карїї лѣсасе ла Вѣра-Крѣц саѣ ата кат, ші трѣпѣріле моарте а знор спанїолї зчїші аѣ днкрѣдїнцат не Мексіканї, кз дѣшманїї лор нз сзнт алтъ, декжт оаменї ка ші джншії. Кортѣцѣ нз маї кз пѣдїні осташї ші днжнцѣрат де нзмероасе чете дѣшмѣнещї, се аѣла дн чеа маї прїмеждїоасѣ позїціе. Знѣл дін Генералїї лѣї Монтезѣма дмпрѣратѣлѣї де Мексіко аѣ кѣтезат а атака не Іспанїолї, днсъ Кортѣц аѣ пѣс дн лѣкраре чеа маї сѣмеацъ фантъ, не каре вре одїнеоаре зн комендант ар фї пѣтѣто іскодї дн прїмеждїе. Ел аѣ нѣвѣлїт асѣпра дмпрѣратѣлѣї дн палат, ші лаѣ лѣзат роб, аѣ пѣс а се арде ачел генерал кз тоцї офїцірії сѣї, ші аѣ невоїт не Монтезѣма кареле се аѣла дн обѣзї, а дн кѣноаще дн пѣблїк домнїа лѣї Карлѣ V, ші не лѣжнѣ ачесте а пѣлті ка прец де рѣскѣмпраре 600.000 марче де азр ші мѣлте пїстре прѣ цїоасе. Кортѣц аѣ дѣрмат ідолїї де пїн темплѣ ріле, дн каре се жертѣеа оаменї, ші дн локѣл лор аѣ ашезат ікоана Сѣ. фечоаре Марїей ші а алтор Сѣїнцї. О прїмеждїе аменїнцетоаре, че вінеа асѣпра лѣї Кортѣц, аѣ спорїт нз маї а са пзтере прїн кѣражѣл ші статорнїчіа са, кѣчї десѣрѣсасе о арміе нозѣ іспанїолѣ сѣѣ коман да генералѣлѣї Нарванц, не кареле Веласкец, днн зелѣзіе пентрѣ фантеле локоцїторнѣлѣї сѣѣ,

жл трїмісесе, спре а лѣа команда дін мжнїле лѣї Кортѣц, днсъ ачесте дндатѣ аѣ ешїт днна інтеа нозлѣї дѣшман, не кареле вірзїндѣл ші лѣжндѣл прїнс кз лѣснїре аѣ пѣтѣт дндѣплека не осташїї трїмешї асѣпра са, де а се ашеза сѣпт стеагѣріле сале.

Днтре ачесте Мексіканїї се револтасе асѣпра лѣї Монтезѣма, не кареле жл днвіновѣцїсе де прѣ досїе; ел аѣ кѣзѣт дн лѣпѣтѣ асѣпра сѣпѣшїлор сѣї, ші зрмашѣл сѣѣ Кватїмозїн, не кареле лаѣ днѣлцат попорѣл не трон, саѣ апѣрат трїї лѣнї дмпротїва арміей лѣї Кортѣц, каре ла 1521 а доза оарѣ аѣ лѣзат полїтіа Мексіко; дмпрѣратѣл кз тоатѣ кѣртеа са аѣ кѣзѣт дн мжнїле кї рзїторїлор, карїї амецїцї де вѣкѣріе, аѣ плїнїт челе маї марї крѣзїмї, де каре нїчї вѣтеазѣл ші днцѣлентѣл Фердїнанд Кортѣц нз саѣ ферїт.

Рапортѣл деспре фантеле сале, не каре лаѣ трїмес ла Іспанїа, аѣ прїчїнѣт обѣсасѣ мїраре днтре компатріоцїї сѣї, ші Карлѣ V лаѣ нз мїт Гѣбернатор ші Генерал-Капїтан де Мексіко. Ачесте стрѣлѣчїте фаворѣрі ді ші ера кз дреп тѣл днвреднїчїте, тотѣш нз аѣ прѣцетат а ацї на завїстіе асѣпра лѣї, кѣчї Кортѣц аѣ фост пѣжрѣт ші аѣ трѣвзїт де доѣ орї сѣ пѣлѣтеасѣ ла Европа, спре а се апѣра дмпротїва дѣшманїлор сѣї. Днтѣа оарѣ і саѣ нїмерїт ачесте, гар адоза оарѣ аѣ фост днвіновѣцїт, ші аѣ кѣ зѣт дн аша неѣавор, днжнѣт і саѣ опрїт дн трареа дн палатѣл крѣск. Одатѣ ешїнд кра нѣл ла прѣзѣмларе, аѣ рѣсѣѣтѣт пїнтре мѣлцї меа попорѣлѣї ші саѣ дмфъцошат ла облонѣл трѣсѣрей. Кз мїраре лаѣ днтреват Карлѣ V: „чїне ешїтѣ?“ — Еѣ сзнт зн бѣрѣват — „аѣ рѣспѣне Кортѣц мжнїос“, — „кареле вам дат маї мѣлте провїнцїї, декжт татѣл вострѣ ваѣ лѣсат полїтїї.“

Дндрѣзнеала ачестей ворѣе аѣ днтѣрѣтат ші маї мѣлт мжнїа краѣлѣї, ші кѣчерїторнѣл де Мексіко аѣ мѣрїт ка о жертѣѣ а завїстіей ком патріоцїлор сѣї дн сїнгѣрѣтате не о мошїе а са дн апрѣпїере де Севїла, гар трѣпѣл лѣї саѣ транспортат ла Мексіко.

С. С. Б.

БІСЕРІКА НОТРЕ-ДАМ ДІН ПАРІС.

Орігінеа ачестей днтї катедрале дін Паріс се шерде дн тїмперїле челе маї веки а історїей Франціей. Дн хронїче нз се афлз нїчї о лїмб-рїтз релацие деспре ачаста, кз тоате ачесте се паре а фї фост недисъмнатз саў кз с'ар фї дь-рмат дн кърнд, кчї не ла мїжлокзл векз-лзї ал 12-ле се днделетнїчеа кз планзл знеї зїдїрї дін ноў. Морїц де Сзлі дін фамїліе де рнд ацїнгнд ла вреднїча де Епїскоп дн Па-рїс аў авзт кзрж а днтрепрїнде о асемїне зї-дїре мьреацз, спре а кьріа днделїнїре аў тре-взїт сз треакз дозз векзрї.

Ачестз зїдїре зріешз, акьріа грезтате нес-пзсз стз не стзлнї марї, аре о лзнциме де 390 палме, лзнцимеа есте де 144, днлзнцимеа болтеї дін лзвнтрз де 104 шї фаада де 120 палме. Партеа зїдїрей де пос се алкьтзеще дін 3 бол-те не колоане де фелзрїтз днлзнциме шї формз, еле сжнт скзмпне днподовїте кз декорациї по-трївїте кз гзстзл тїмпзлзї де атзнче, шї се ве-де кз еле ера днподовїте кз статзе, каре с'аў дьрмат сеаў прїн тречереа векзрїлор, сеаў кз аў кзззт ка о жертз а тїмперїлор фзртзноасе. Днтре алтеле се днсъмнеазз, кз не зна дін а-честе болте ера днформат черкзл прекзм се а-фла шї дн темплзрїле векїмеї. Семнеле сжнт тот ачелеашї, нзмаї кз деосевїре, кз дн локзл Цересей ера дмфзцошазз Сзжнта Фечоарз.

Деасзпра порталзлзї се афла 27 локзрї дн зїд дн каре ера тот атзте статзе колосале а крайлор фржнчешї де ла Хїлдеберг (511) пн ла Фїліп Азгзст (1061), каре саў нїмїчїт дн тїмперїле револзціонаре. Деасзпра ачестора се афла о фереастрз рлзндз нзмітз роза акьріа діаметрз ера де 40 палме, шї фїешкаре парте а зїдїрей днфзцошазз кзте о фереастрз де о дмпрецїурїме маї мїкз шї прелзкрatz кз о ма-ре днгрїжїре; фїїнд кз ачесте 3 розе а бїсерї-чей нз пот а о лзміна дндестзл апої еле прїї-мек лзміна де ла алто 113 фересте ззгрзвї-те днкз дін прзнчїа ачестей арте фрзмоасе.

Деасзпра розелор се днтїнде не днтреата фа-падз зн перїстїл (шїр де стзлнї) де 34 колоа-не, дін каре фїешкаре есте сьпатз дін о бз-катз.

Песте болтеле кз колоане дін дмбеле пьрцї се дналцз дозз тзрнзрї марї патрзколцзрате авнд о днлзнциме де 204 палме. Дн чел дес-пре амеазз зї се афлз вестїтзл клопот кзнос-кзт сзз нзме де Вьрдон, каре рьсзнь нзмаї ла серззрїле челе марї саў ла днтжмплзрї дн-съмнзтоаре, прекзм ла днкоронарса саў ла моартеа рїцїлор саў ла нащереа моцїнїторїлзї де трон. Ачест клопот каре траде 32.000 фзнци есте вьрсат ла 1682 шї кз 3 анї дн зрмз аў тревзїт а се вьрса деа доза оарз дін прїчина знеї днтжмплзрї ненорочїте. Ла траде-реа ачестзї клопот зріеш, се мїшкз нзмаї лїм-ба лзї, греа де 976 фзнци, кареа атїнгнд мьр-цїнїле лзї словзде нїще тонзрї меланхолїче шї кнар де серзаре, че се азд дін маре депьртаре. Ачест клопот саў вотезат кз о маре помнз, шї сеаў нзміт Еманзел, Лзїза Тереза. Нашїї лзї аў фост Лздвїк ал XIV шї крзаса.

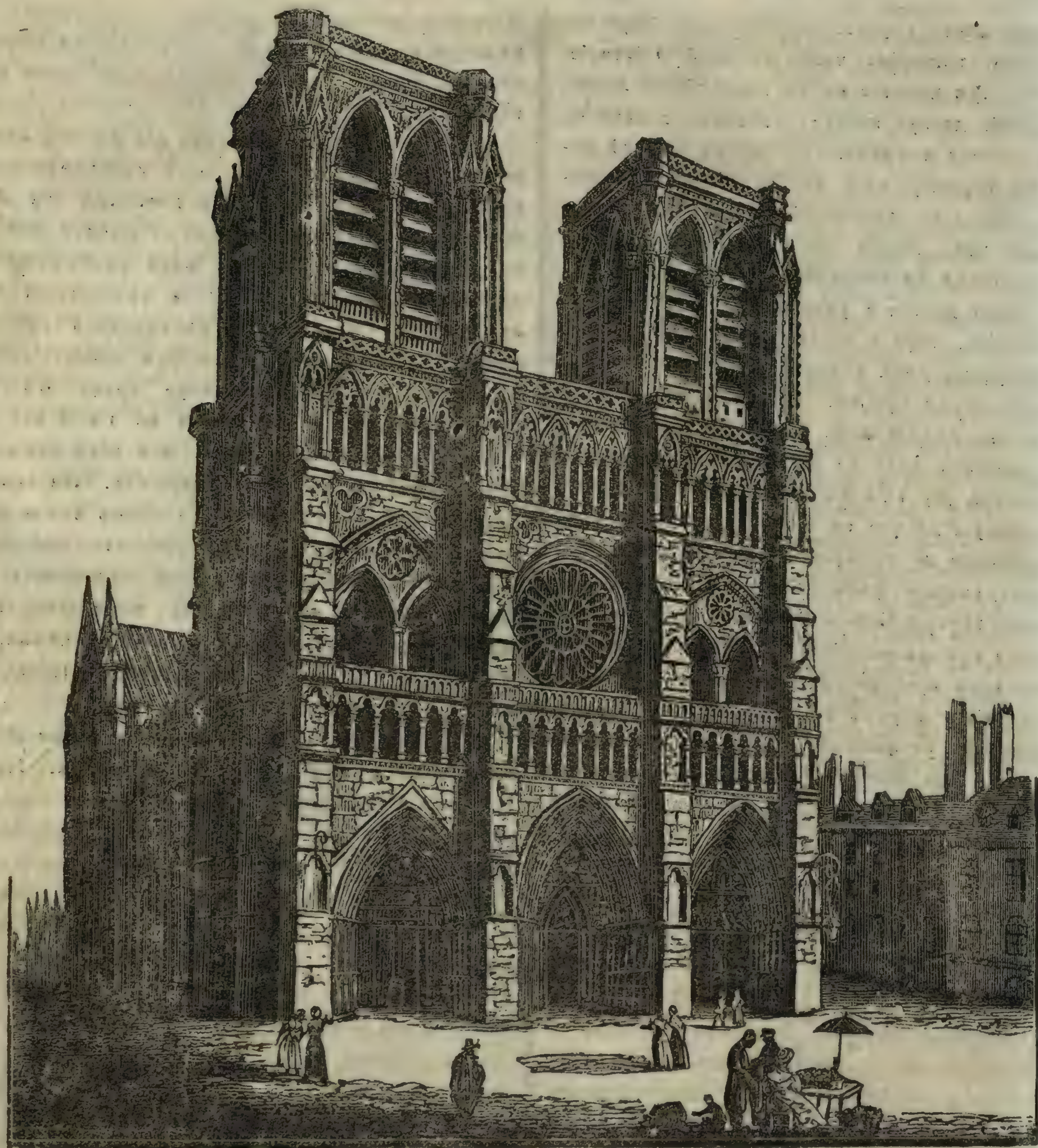
Одїнеоарз се нзмьра 45 параклїсе не жмбе-ле пьрцї, астззї днсз сжнт нзмаї 32. Кафа-сзл чел маре, карїї лзнг де 115 палме шї 35 де лат есте пардосїт кз марморз пестрїцз шї днфзцошазз маї мзлте днсемнате тавлоане. Одїнеоаре пьрецїї бїсерїчей ера днподовїцї кз ззгрзвеле, каре дмфзцоша маї мзлцї мзченїчї шї мзнчїле лор.

Теслзріа акоперемжнтзлзї фьрз дндоналз е-сте чеа маї вреднїкз де мїраре а днтрецей зїдїрї еа се нзмеще пьдзре дін прїчина мзлцимеї чей марї а лемнзлзї де кастал дін каре се алкь-тзеще акоперемжнтзл.

Ел аре 356 палме лзнциме, 37 лзнциме шї 30 днлзнциме шї тотзл есте акоперїт кз 1335 та-бле де арамз каре аў о грезтате де 420 240 фзнци.

О деплїнз історїе а бїсерїчей Нотре Дам ар

БІСЕРІКА НОТРЕ-ДАМ ДІН ПАРИС.

чи тот одатъ ші о історіе а Парисѣлѣй, чиїнд кѣ дар-
тїделе вірѣтоаре а тѣтѣрор векѣрілор депѣнеа аї-
че пе рѣнд а лор арме ші серѣа тедеѣм спре а мѣл-

цѣмі домнѣлѣй армілор пентрѣ а лор вірѣінцѣ.
Ачесте тоате саї трекѣт днѣсѣ темпѣлѣл днѣсѣ
стѣ. I. M... o.

ПЪСТІЇ Д ЧЕЛ МАРЕ ДІН АФРІКА.

Ачест пѣстіѣ нѣсінос, каре дн тоатѣ днтин-
дереа са есте не цѣмѣтате де маре кѣт Е-
вропа, сеаѣ де трѣ орѣ маї лат, декѣт мареа
Медітеранѣ, се нѣмеше Сахара (кѣвѣнт арабѣ,
че днѣсѣмнеазѣ пѣстіѣ). Ел се поате сокотѣ ка
о маре де нѣсѣп, авѣнд голѣерѣ, істмѣрѣ, ва
днѣкѣ шѣ інсѣле де фелѣурѣтѣ мѣрѣме шѣ кѣ ло-
кѣрѣ родѣтоаре, че се нѣмеск Оазе. Чеа маї
маре дѣнтре ачесте, нѣмѣтѣ Феѣан, есте лѣнгѣ
де 60, шѣ латѣ де 40 мѣле, днѣкѣндѣратѣ фѣ-
інд де ѣн шѣр неретѣлат де стѣнѣчѣ, шѣ нѣмаї
ла вест дескѣсѣ спре пѣстіѣ. Родѣреа ачестѣа
шѣ а алтор оазе ѣрмеазѣ де аколо, кѣ еле аѣ
днѣдестѣлѣ апѣ де ізвоаре, че вѣн дѣн мѣнѣцѣ
днѣвечѣнаѣ, кѣчѣ плоїле сѣнт фоарте рар атѣт
аїче кѣм шѣ дн пѣстіѣ. Продѣктѣрѣле де кѣнѣ-

теніе а ачестеї оазе сѣнт арѣорѣї де кѣрмале
днѣсѣ пѣмѣнтѣл шѣ клѣма сѣнт фаворѣтоаре шѣ
пентрѣ кѣлтѣра грѣжѣлѣї. Оазеле дѣн партеа о-
стѣкѣ а пѣстіѣлѣї сѣнт мѣлт маї родѣтоаре декѣт
ачеле дѣн партеа вестѣкѣ. Сахара есте маї кѣ
самѣ нѣмаї партеа чеа маї маре а ѣнѣї пѣстіѣ
фоарте лѣнѣт, че се днѣтѣнде департе дн Арабѣа
шѣ се днѣмѣрѣцѣще прѣн шесѣл Нѣлѣлѣї шѣ прѣн
мареа рошѣе дн трѣї пѣрѣї нѣ деопотрѣвѣ; кѣчѣ
ачеастѣ днѣтреагѣ парте а емѣсѣтереї пѣмѣнтѣ-
лѣї нострѣ аре дн маї мѣлте прѣвѣрѣ ѣнѣл шѣ
тот ачел характер фѣзѣк.

Сахара, сеаѣ партеа афрѣканѣ а ачестѣї ма-
ре пѣстіѣ, се сокотѣще а авеа о лѣнѣїме де
500, шѣ о лѣнѣїме де 144 мѣле. Днѣсѣшѣреа еї
чеа де кѣнѣтеніе есте, кѣ аре о сѣпраѣаѣ нѣ-

сіпоасъ, ші де фелърітъ аджнчїме, фїїнд не ла
знеле локърї фъръ нъсжп шї продѣкжнд ѓн
соїѹ де пжнтъ, не каре Аравїї о нѣмек Шех
ші сеамънъ кѣ Тїмїанѣл сѣлватїк; афаръ де а-
чааста маї креск шї алте пжнте, дїн каре ѓна
фоарте гїмпоасъ слѣжеше пентрѣ храна кѣмі-
лелор.

Не ла знеле локърї се афлѣ шї нѣмероасе
търме де ої, капре шї чїрезї де вачї, че жшї
кастѣ сїмпла лор хранѣ. Чеа маї обїчнїтъ
ведере, че се дмфѣцошазѣ окїлѣї, сжнт деа-
лърї гоале де нъсїп грѣмѣдїт, каре се нѣмек
„Пѣстїхрї фъръ апъ,“ о ростїре, че днсѣфлѣ
дн фантасіа ѓнѣї Арав їдеа днфїорѣтоаре а ѓ-
неї неспѣсе фїерѣнцелї шї соарта челеї маї кѣм-
плїте морцї дїн прїчина лїпсеї де апъ. Маї кѣ
самъ партеа вестїкѣ есте де ачест фелѣ, каре
авжнд о лѣпчїме песте 500: шї лѣцїме де 250
мїле, есте фъръ дндопалѣ чел маї маре пѣстїх
ал пѣмжнтѣлѣї.

Де днсѣмнат есте, кѣ не ачесте арїнїшърї
претѣтїндене се афлѣ не а лор сѣпрацацѣ дн-
дестѣлѣ саре.

Афаръ де сѣс днсѣмнателе вїте, се афлѣ дн
Сахара Стрѣцї, днсѣ нѣ аша де мѣлцї ка ла а-
пѣсѣл Афрїчеї; ла локърїле родїтоаре се афлѣ
асемїне кѣтева сожрї де газеле, кар днтрѣ ал-
теле дїн прїчина лїпсеї де вегетацїе шї де апъ,
їсторїа Натѣралѣ а ачестѣї пѣстїх есте фоарте
мъррїнїтъ.

Неовосїтеле остенеле а омѣлѣї аѹ днлѣтѣрат
дмпїедекърїле че се днтїмпїна дн Сахара дн ко-
мѣнїкацїа кѣ нацїїле деспърцїте.

Днкѣ дїн тїмпѣрїле векї кѣлѣтореск прїн-
трѣнса негѣцїторїї, днтрѣнїндѣсе дн соцїетѣцї,
нѣмїте Караване, днтрѣвїнцжнд спре ачааста
кѣміле, каре пентрѣ а лор тѣрїе, дмвѣцѣтѣрѣ
ші рѣдаре сжнт неацѣрат тревѣїтоаре дн асе-
мїе кѣлѣторїї.

Кѣ тоате ачесте шї мѣкар кѣ се наѹ челе маї
їмерїте мѣсѣрї, не каре леаѹ дмвѣцѣт експерї-

енцїа, тотѣшї шї акѣм адесеорї сѣфѣр караване-
ле челе маї марї грѣтѣцї дїн прїчина лїпсеї де
апъ; фїїнд кѣ нѣсѣпѣл мжнат де вжнт акомпере
адесеорї тоате ѣрмеле дрѣмѣлѣї шї оаменїї не-
воїцї ал кѣѣта нарѣш, днтѣрзїе атѣта, днкжт
сѣжршеск тоатѣ провїзїа де апъ днаїнте де а а-
цѣнѣ ла ѓна дїн пѣцїнеле шї депѣртателе фжн-
тжнї. Оаселе челе ѣскате а кѣмілелор шї а
каїлор, карїї адесеорї пїер дн ачесте кѣлѣторїї,
сжнт кѣте одатѣ сїнгѣрїї повѣцѣїторїї дн асемї-
не прїмеждїоасе дрѣмѣрї.

Ѓна дїн челе маї марї ненорочїгї, че ѣрмеа-
зѣ дн пѣстїх, сжнт колоанеле де нѣсжп, че а-
десеорї се рѣдїкѣ декѣтрѣ вжнтѣрї дмвѣлѣїтоа-
ре. Тоцї кѣлѣторїї, карїї аѹ ѣмѣлат пїн ачест
пѣстїх, се потрївеск дн їсторїсїреа лор деспре
днчепѣтѣл шї апропїереа ачестор фѣртѣне. Маї
днтѣхѣ домнеазѣ о лїнїще маре дн аер, дѣлѣ
ачеа се вѣд фелѣрїте метеоаре електрїче шї а-
пої рѣдїкжндѣсе нозрї де нѣсїп дн сѣс. Дакѣ
мжнѣ вжнтѣл ачещї нозрї асѣпра Караванелор
ші ачестора нѣ лї маї рѣмжне време а фѣцї, а-
тѣнче кѣлѣрецїї се арѣнкѣ кѣ фаца ла пѣмжнт
астѣпжндѣшї окїї шї гѣра, спре а се ферї де
колѣл дннѣдѣшїторїѣ, че вїне асѣпра лор. А-
семїне шї кѣмілеле повѣцѣїте де їнстїнкт жшї
днгроапѣ ботѣл лор дн нѣсїп; нѣмаї кайї сѣ-
фѣр ачесте кѣмплїте кїнѣрї фъръ а се ферї,
днсѣ пентрѣ ачеа пре адесеорї пїер. Дѣлѣ че
трече прїмеждїа шї овосїтѣл кѣлѣторїѣ се рѣдї-
кѣ дїн не фїреаска са позїцїе, адесеорї веде а-
стѣпате тоате ѣрмеле дрѣмѣлѣї, не аї сѣї ком-
панїонї морцї де слѣѣчѣне, де аршїцѣ сеаѹ дн-
нѣдѣшїре, шї дї шї сканѣ ел днсѣш, апої обїч-
нїт тоате провїзїїле, страеле шї мѣрфѣрїле са-
ле сжнт де тот стрїкате де нѣсжпѣл кареле е-
сте аша де фїн шї пѣтрѣнѣзѣторїѣ, днкжт днтрѣ
дн орї че теанк, фїе кжт де вїне легат шї а-
коперїт. Ікоана де астѣзї днфѣцошазѣ о днкї-
пѣїре а ѓнеї фѣртѣне де нѣсжп шї а ѣрмѣрїлор
сале. С. С. Б.

РЕЗИДЕНЦІА КРАЇЛІ ДЕ ГОЛКОНДА.

Хаїдерабад, капітала статэрілор рїгї де Декан шї Голконда (днсьмнатъ прїн міне де діамант днавэціте) съ афлъ не эн деал, де энде съ днфьпошазъ о прївіре депьртатъ асэпра цьрей чей дмподовїте къ джмвэрі днверзїте. Полїтіа есте днхьндуратъ къ зїдэрі де пеатръ нэ дналте, каре фьръ дндоналъ сжнт зїдїте нэмаї спре а о апьра де вре эн атак фьръ весте а вре энї дшман вечїн.

Мэса, эн ршъ де о аджнчїме не нсьмнатъ, кьрце днтре полїтіе шї днтре резїденцїа пленї-потентэлі Енглез, че съ алкьтэще дїн маї мэлте касе шї грьдїнї.

Каселе полїтіей сжнт фьръ оржндэналъ грьмьдїте ла эн лок, шї днтре палатэріле челе преціоасе шї стрьдэчїте ачелор маї днсьмнапї шї а днавэцілор се афлъ колїбі шї бордее мьршаве, дн каре сьрьчїмеа петрече а еї віаць плїнъ де днтрістаре. Челе маї днсьмнате касе сжнт зїдїте дэпъ овїченл цьрей, къ фьарте пэцїн гьст, шї аша де апроане эн де алта, дн кьт се лїпсеск де тоатъ пльчереа шї дндьмьнареа. Фліціле сжнт стрьмте, шї энеле пардосїте къ пеатръ, наръ не ла эне локэрі съ афлъ шї чїшмеле, спре а дндестэла не лькьїторїї полїтіей къ апъ; шї фїнд къ ачеастъ апъ кьрце не эліце, апої тот-деаэна есте глуд.

Дмпопорареа съ сзе ла 400.000 сьфлете, сокотїндэсе шї Індіенї, акьрора нэмьр ковьршеще не ачел ал Мэсэлманїлор. Чеа маї маре парте а лькьїторїлор полїтіей віецэще дн о неспэсэ тїкьлошіе, шї авса шї кьшїгъ о хранъ

сьракъ къ сьдоареа фецей сале. Нэмьрэл челор днавэціпї есте днтръ адевьр фьарте мїк, шї нэмаї новїлії, індіенї шї мэсэлманїї, аў дріт де а се днавэці.

Чїї марї ньїнд песте мэсэрь помцеле стрьлэчїте цїн о свїтъ нэмероасъ, шї фак марї келтэеле пентръ сїне шї пентръ оаменїї лор. Днсьжршїт ачешїа сжнт персоане де эн карактер шї прїнціпїї стрїкате, шї фьръ дндоналъ адевьрэл нэ се ватьмъ, кьнд вом доведї, къ нэ се афлъ віцїї сеаў крїмінэрі, къ каре її съ нэ фїе пьтацї шї мьнжїцї.

Чїї маї мэлцї новїлі аў мошїї де ла окьрмэїре, пентръ каре пльтеск марї вірэрі. Ії днсь нэ лькьэск ла мошїїле лор, чї ле візїтеазъ нэмаї кьте одатъ. Наївїї сеаў локо-цїїторїї стьпжнєск ачесте мошїї, пэн ла кале тревїле, адэнь венїтэріле, шї даў сокотеалъ стьпжнїлор лор. Кьте одатъ петрек чїї чїї тїнерї аї новїлілор не ачесте мошїї, каре нэ сжнт дн ачеа старе фаворїтоаре шї днфлорїтъ, дн каре ар пэтеа ацэнде дакъ ар авса окьрмэїре маї бэнь.

Венїтэріле країлїї, дн акьрэна статэрі кьзїмеа есте прїнціпїа окьрмэїрей, сжнт днсьмнэ-тоаре, шї къ ікономїе бэнь ар ацэнде спре а днтїмпїна тоате келтэелїле, днсь ванїї се рьсїпєск днтре лїнгьшїторїї шї фаворїцїї энї індіан днсьмнат, кареле ацэторат фїнд де гьвернэл енглез, днтръ адевьр аре деплїнъ пэтере песте царъ, дн време че країлїї рьмжне нэмаї о эмьръ а ачелеї пэтерї.

Гр. С.

ПАТРІОТІСМЪЛ ЭНЇ ЛЬКЬЇТОРЪ ДІН ІНДІА.

Эн вьтржн шї днавэцїт хїндъ анэме Каллі Подар дїн Богїха дн цїнэтьл Дїеїсоре трьїторь ретрас дн лїнїще, аў фькьт компатріоцїлор сїї о маре вінефачере, че і с'аў днхьноскьт де

кьтръ джншїї къ кьвїїнчоасъ мэлцьміре. Каллі Подар аў ашєзат къ а са келтэналъ эн дрэм лэнг де 50 чеасэрі, не каре съ дэк дн тог анэл продэктэріле жьвелор цїнэтьрі де Дїеї-

соре ші Кісомагар ла църмъріле ржълзі Хѣглі, каре пентрѣ комѣнікація дін лѣнтрѣ а църей сѣнт де чеа маї маре лнѣмнарѣ. Ачест дрѣм се пѣзеще тотдеазна кѣ днгріжіре, пентрѣ каре сѣнтоамені токміці днадіне; не лжнгъ ачестеаре шанцѣрі спре скърцѣреа анеї прекѣм аѹ дрѣмъріле компаніей Ост-індіче, ші не амжндѣ пѣрціле лѣї

сѣнт рѣсѣдіці арѣорі, акѣрора крещѣре лнѣс е-
сте фoарте неспорітоаре, фінд нѣ дн тоатѣ зі-
за сѣ ватѣмъ де кѣтрѣ треқторіі ші лѣкѣ-
іторіі де аколо. Ачест мѣреѣ лѣкрѣ, с'аѹ
іспрѣвіт де тот кѣ келѣнала лѣї Каллі Подар,
кѣмпѣржнд сінгѣр ші локѣл кѣ аї сѣї бані.

Гр. С.

Р О Д І Р Е А П Л Ж И Т Е Л О Р .

Грѣвіреа кѣ каре се днмѣлѣск ѣнеле сонрї де анімале ші плжнте есте вреднікѣ де мїраре. А ноастрѣ лѣаре амінте кѣ атжта маї таре се траѣе кѣтрѣ ачесте обіекте, кжнд с'аѹ черкат кѣ дн анїі треқѣці ѣн грѣнте де овѣс аѹ про-
дѣс дн Ірланда 32 спіче, дін каре аѹ ешіт 5.000 грѣнѣе. Дакѣ фіешкаре дін ачесте грѣ-
нѣе ар фі дн ал доїлеа ан тот аша де роді-
торіѹ апої ар да ка ла 25,000.000 ші ачестеа
тот кѣ ачеаші родіре ар да не анѣл ѣрмѣторіѹ
ѣн сечеріш де 30.000 патрате сеаѹ 79.668
баніѣе де Дресда.

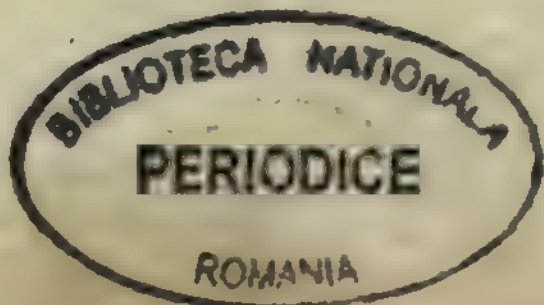
Де ші ачеста есте ѣн мінѣнат ексемплѣ де ро-
діре, тотѣшї се кѣноскѹ днтѣмплѣрї дін ізвоа-
рѣ сінгѣре, каре даѹ днѣкѣ о маї маре довадѣ
деспре родіреа плжнтелор грѣнѣоасе. Аша се
четеще днтр'о скрісоаре, кѣ дн анѣл 1660
днтр'ѣн грѣнте де орз аѹ ешіт 249 спіче, ка-
ре ла ѣн лок кѣпріндеа песте 18.000 грѣнѣе
де орз. Дн ачеаші скрісоаре се афлѣ лнѣс
ші о алтѣ днтѣмпларѣ доведітѣ дн прівіреа пѣ-
тереї днмѣлѣцітоаре а гржълзі; лнсе ачест ре-
зѣлтат че се днфѣлошазѣ дрепт пїлдѣ, с'аѹ
кжщїгат прін о деосѣвіт лѣкраре, адікѣ кжнд
аѹ ешіт спічеле дін грѣнѣеле сѣмѣнате де
гржѹ, с'аѹ діспѣрціт кжте ѣнѣл дін еле, ші а-

честе деспѣрціте нарѣшї, днжт дн форма 500
плжнте дін каре фіешікаре аѹ продѣс песте 40
спіче. Дѣпѣ ачѣна с'аѹ деосѣвіт гржъл копт
де пае, аѹ трас ла кѣмпѣнѣ 47 фѣнці ші 7 ѣн-
ѣе, ші нѣмѣрѣл грѣнѣелор с'аѹ сокотіт а фі
де 576,840.

Ѣнеле плжнте аѹ аша де мѣлтѣ сѣмѣнѣѣ, дн
кжт вом сѣмѣна сѣмѣнѣа ѣнеї сінгѣре плжнте,
ші нарѣшї вом сѣмѣна продѣктѣл ал доїлеа шїл
вом сечѣра, ші аша маї департе, апої фoарте пѣ-
цініаніс'ар акопері кѣ асемене плжнтѣ тоатѣ сѣпра-
фаѣа пѣмжнтѣлѣї (Bilsenfraut) (Hioscyamus) ка-
реа дѣ чеа маї мѣлтѣ сѣмѣнѣѣ днтрѣ тоате
плжнтеле, ар аѣе трѣвѣінѣѣ пентрѣ ачест ско-
пѣс де ѣн тімп де патрѣ анї. Дѣпре маї мѣл-
те нѣмѣрѣрї че с'аѹ фѣкѣт се зіѣе кѣ ачеастѣ
плжнтѣ фѣѣе песте 50.000 фіре де сѣмѣнѣѣ,
сѣ лѣѣм ної днтр'ѣнѣселе нѣмаї 10.000 каре ла
ал патрѣле кѣлес даѹ 10,000,000,000,000,000
кжнд сѣпрафаѣа пѣмжнтѣлѣї н'аре маї мѣлт де-
кжт 1,400,350,559,014,400 ѣрме патрате, а-
ша дар не фіешікаре ѣрмѣ патратѣ ар трѣвѣї
сѣ фіе кжте шѣпте плжнте де ачест соѹ. Дѣчї
тот пѣмжнтѣл нѣ ар фі де аѣѣнс пентрѣ а кѣ-
прінде сѣмѣнѣа де ла о сінгѣрѣ плжнтѣ кѣлеа-
сѣ дн ал патрѣле ан.

Гр. П.

І Н С Т І Т У Т Ъ Л А Б І Н Е І

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 24.

ІЗНІІ.

1841.

ОЛІВЪЛ СЕАЪ МАСЛІНЪЛ.

Олівъл есте знъл дін чії маї днсьмнаці копачі, аї векімеї, поедії лаў кьнтат, історічії ворьеск адесе деспре джнсьл, френзеле лїсжнт днтоарсе дн формъ де кьнзні не монеде, шїра-мьріле сале, ка сімьолъл пьчеї дмподобеск вара-мьфьріле челор маї векі моньменте. Днкъ шї дн бївліе адесе се помїнеще, пентрѣ кь дн Палестїна се плжнта кашї акьм дн о маре мьл-пїме. Мьнтеле олівелор, дн апропїере де Іе-рєсалеь, кьноскьт пентрѣ патїмеле Домнълї но-стрѣ Іс. Хс. ера о пьдєре де олівї. Ла Еліні олівъл ера дн аша де маре прецѣ, днкьт персоана че се днделетнїчеа кь плантація шї кьлтєра лїї, се чїнстеа ка о зжнѣ; Евреїї дн-тревзїнца рамьріле лїї челе маї фьмоасе маї кь сеамь ла сьрвареа кортєрілор.

Фїїнд кь олівъл саў чїнстїт дн тоате тїм-пєріле аша де мьлт, апої ачаста аў зьмат нє-маї пентрѣ оленл чел бжн шї кьрат, каре се скоате дін родъл сьї шї каре се днтревзїнца тоарте мьлт де кьтрѣ чїї векї. Ачест оленл

аў фост чел маї днтєж кьноскьт, ел се тьрна асьпра сьфьрарьлїї не каре се ардеа морцїї, шї се адєче Домнълїї ка о сфарѣ (жертвѣ); прїн ел се сфїндеа фьрнтеа преоцілор шї дін векїме се дн-тревзїнца прекьм шї астїзї ла днкоронареа дм-пьрацілор. Ла Рома лєптєторїї пьблїчї шї фрека трєпъл кь джнсьл, шї тот ачел обїчеїї авеа четьценїї кьнд ешеа дін фередеї. Днтревзїн-цареа знт-де-лемнълїї аў фост аша де маре днкьт ла плжнтація ачестїї копачїї, се дндемна нє нємаї прїн ремьнераціе, дарѣ се шї педенсеа кь аспїме ачїї, карїї кьтеза а тье вре зжн ко-пак де олівѣ фьрѣ се капете вое ла ачєаста. Дн тїмьпєріле ноастре тот асемїне апьраре се хьрьзеще олівълїї ка шї орї кьрїї алте про-прїетьцїї, шї нє есте невое де вре о ремьнера-ціе ла а са плжнтаре, декьт фолосьріле чеї даї поамеле.

Асїа шї Афріка сьжнт патріа олівълїї, де а-коло саў адєс дн Еєропа сьдікь знде кьще сьл-батїк ка шї дн патріа са. Дн тоате ачесте локьрї

адесе се пажнтеазъ ш'акъм, маї къ самъ дн Гречіа, Італіа ші Сѣдфранціа, дн Спаніа ші Пор- тѣгаліа о мѣлпиме де оамені се днделетніческ къ плантареа ачестѣї копак. Ла ної рар трѣ- ще афаръ; дін протівъ ел креще фоарте віне дн чнѣбере каре дн тімпѣл ернеї се пѣн дн фло- рѣрі, ел днфлореще вара ші рареорі продѣче роадъ. Олівѣл сълѣватік ші дн патріа лѣї дн- формеазъ о тѣфъ дн форма знії копак, акърѣа трѣнкѣ есте дналт де 8 палме ші се фаче а- ша де gros кѣт ѣн пічор, днсъ прін кѣлтѣрѣ се фаче копак маре. Скоарца трѣнкѣлѣї че- нѣшіе есте чотороасъ наръ а рамѣрілор нетедъ. Лемнѣл съї чел дндесіт ші вѣртос есте рош- тѣлѣї ші аре ѣн гѣст амар.

Фрѣнзеле сале, дн форма знеї ланцете, сѣнт тотдеазна верзї, тарї ші гроасе, деасѣпра верде днкісе ші де десѣнт верде алѣї ші стаї не ко- діце гроасе ші скѣрте. Дін знгѣл лор есї ні- ще кодїце де флорї, каре се дмпѣрцеск дн фе- лѣрїте рамѣрі ші аї ніще флорї гѣлѣї. Роада ла днчепѣт есте верде, де формѣ овалъ, кѣнд есте коапѣ атѣнчеї неагрѣ, ші де мѣрїме фе- лѣрїтѣ. Пѣмеле еї чел общеск есте олівѣ (масліна). Еа днфѣцшазъ о карне верде не- грїе, кѣте одатъ алѣїе саї рош днкісѣ дн каре съ афѣ ѣн сѣмѣѣре таре къ сѣмѣнѣа. Копачїї чїї кѣлтївіцї саї карїї се афѣ не пѣ- мѣнт грас фак роаде маї марї. Фолосѣл де кѣпїтенїе а ачестѣї копак се кѣпрїнде дн оло- нѣл чел алес, каре ла ної есте кѣносѣкѣт сѣѣ нѣме де знт-де-лемн. Днмѣлцїреа лѣї нѣ се фаче обїчнїт прін семїнѣе нентрѣ къ а- чеаста ар фаче днтѣрзїере, дарѣ прін рѣсѣ- діре де кренцї, хѣлтѣїре; кѣчї астфелїѣ ко- пакѣл нѣ чере нїчї о днтѣрзїере. Олівїле дін каре се скоате знт-де-лемнѣл прін теаск, тре- вѣе съ фїе мѣсѣрат де коапте; Де ачѣа ла кѣлесѣл лор съ се іае фоарте віне сама. Маї наїнте де тоате еле трѣѣе съ се сферме дн- тр'о моарѣ ші дѣпѣ ачѣа съ се пѣе сѣѣ теаск днтѣа оарѣ съ се стрѣнгѣ теаскѣл дн- чет, олонѣл дін днтѣа тескѣїре се стрѣнѣе дн

васе. Ачеста есте чел маї преціос знт-де-лемн де колор алѣ, авѣнд ѣн гѣст пѣкѣт ші есѣ нѣмаї дін карне.

Чеѣа маї прост есте соѣл карїле се капѣтѣ прін адоѣа тескѣїре кареаї пѣцїн маї дндесатѣ, знде акѣм сѣмѣѣріле ші коѣжа лѣї словоаде о- лонѣл, каре нѣї аша де ѣѣн ка чел дін карнеа олівѣї. Дакѣ днсѣѣршїт прін о тескѣїре маї дндесатѣ нѣ кѣрѣе нїчї кѣм олонѣ атѣнчї се тоарнѣ апѣ фартѣ песте тесковїнѣ се аместїкѣ шї се тескѣѣе дін ної. Прін ачаста се капѣ- тѣ апѣ аместекатѣ къ олонѣ, каре дн скѣртѣ време се ашазѣ деасѣпра апеї де не каре къ зшѣрїнѣ се поате лѣа. Ачест дін зрмѣ сої есте чел маї прост ші се днтрѣѣзїнѣазѣ парте ла аре нарѣ парте ла манѣфактѣрї. Роаделе копачїлор че креск не пѣмѣнт зскат ші піетрос продѣк олонѣ чел маї ѣѣн; нарѣ ачел дін ко- пачїї че креск не пѣмѣнт грас маї къ самѣ з- мед есте gros ші дн кѣрѣнд се стрїкѣ.

Дакѣ плантациа копачїлор с'ар фаче къ о дн- грїжіре кѣѣїнѣоасѣ ші тѣлпїніле челе тінере сар хѣлтѣї къ вѣлѣстїцѣ ѣѣне атѣнчї олівѣл роде- ще къ днѣелшѣгаре. Кѣ тоате ачесте венїтѣл ка шї ла роаде нѣ есте дн тоцї анії де асемї- не; де ачѣа нѣ тоате соѣрїле сѣнт ѣѣне де тескѣїт, нарѣ знеле сѣнт маї ѣѣне де мѣрат. Олівѣл хѣлтѣїт родѣе дѣпѣ 8 саї 10 ані. Кѣнд зрмеазѣ маре сѣчетѣ, атѣнчї роаделе а- десе пікѣ не коапте ші нѣ се пот днтрѣѣзїнѣа. Адесе орї ші пѣпѣша знеї інсекте дін ордінѣл Biptera прїчїнѣѣе марї пагѣѣе, стрїкѣнд роаде- ле ші тімпѣл негѣрос, не времеа коачереї лор есте фоарте вѣтѣмѣторїѣ.

О алтѣ днтрѣѣзїнѣаре а олівѣлор есте къ се мѣреазѣ шї ла ачаста се алег челе маї кѣр- ноасѣ шї марї, каре нѣ даї аша де ѣѣн олонѣ ка челе мїчї. Олівїле де мѣрат се кѣлет не коапте шї верзї; дн Прованс се мѣреазѣ шї че- ле коапте. Олівїле аї ѣн гѣст амѣрїѣ шї не пѣкѣт, каре се поате лѣа де ла еле прін фе- лѣрїтеле методѣрї а мѣрѣреї лор къ саре, шї- пер, шї алтеле. Днсъ спре а але маї спорї

ДНКЪ гъстѣл ароматик, се пѣне дн еле ші кѣи-
шоаре, скорцішоаре, коріандер ші анисон. О-
дѣееле мѣрате се трімет, дн васе днфѣндате,

дін тоате църіле дін Европа сѣдікъ спре нора
ѣнде се днтребзеск ла Мек дн лок де сълатъ.
Еле аѹ ѣн гѣст вѣн ші днтъреск стомахѣл.

I. M. . . . O.

МЕТОД ДЕ АСКОАТЕ СЪДОАРЕА.

Ла Берн саѣ чѣкѣт чѣркѣрї спре а афла мїж-
лоачеле де а скоате сѣдоареа кѣ чеа маї маре грѣ-
бїре. Докторѣл Трїволетаѣ афлат чел маї вѣн
кїп де а ацѣнѣ ла ачест резѣлтат, адекѣ: сѣ се
пѣе пе болнав дїтро кадѣ дешартѣ дїн каре сѣ
ардѣ о лампѣ кѣ спїрт де вїн, када сѣ се аcope-
ре кѣ вїн ковор, пентрѣ ка аборѣл че есѣ дїн

лампа арзетоаре съсе концентреэзъ, дін каре эр-
меазъ къ тот аерэл дін кадъ дн пэціне мінэ-
те каштъ фоарте маре град де температуръ.
Персоана каре шьде дн лъэнтрэ словоаде дн-
кэтіва мінэнте дндестэлъ сьдоаре. Ла Генф а-
семінеа саў чькьт ачеастъ черкаре а Докторъ-
лэі дін Берн каре аў продэс дорітэл резултат.
Н. Гр.

Н. Гр.

М О А Р Т Е А Л Ъ І А Р Х І М Е Д Е С .

Маркѣс Клавдіѣс Марцелѣс комендант арміеі
Романе аѹ десбаркат дн Сіціліа ші аѹ днчепѹт
атакѹл політіеі Сіракѹса, пентрѹ кѹ еа се днпро-
тивісѹ а трѹда не Інократ ші Епіцід. Сіракѹса
ера не атѹнче ѹна дін політііле челе маі днпо-
добіте ші маі тарі, ші днпрівіреа мѹрімеі, тѹріеі,
фрѹмѹссецеі зідірілор пѹвліче, авѹціеі пѹвліче ші
прівате, а негоцѹлѹі не маре, кѹлтѹреі дн арте
ші щіинце пѹтеа а се альтѹра кѹ Картаго, Рома,
Капѹа, ші Корінт. Еа се алкѹтѹеа дін чінчі полі-
тіі маі мічі ѹніте ла ѹн лок, дін каре фіешкаре
ера днкѹнцѹратѹ кѹште кѹ ѹн зід дналт ші акѹ-
рора днпрецѹріме ера ка де 6 міле. Сіракѹса а-
веа не атѹнче 300.000 лѹкѹіторі. ѹна дін ачеле
політіі че ера ашезатѹ лѹнгѹ маре, ші а кѹріа
зідѹ ера цермѹрат де маре, се нѹмеа Ахрадіна.
Лѹнгѹ еа ера політіа Тіхі нѹмітѹ аша де не
ѹн темплѹ днкінат зінеі Тіхі (норокѹлѹі).

Політіа чеа новъ сеаѣ Неаполіс кэпріндеа амфітеатрѣл ші днѣрїта четѣцѣе Олімпїзм. Пе інсѣла Ортїціа (нѣміть маї кѣ сеамъ Насос) ера ашезат Палатѣл крѣск, маї дн ѣрмѣ резїденціа гѣвернаторѣлѣї роман. Епіполе ашезатъ пе ѣн дѣмѣ ера фоарте днѣрїтѣ ші семѣна ка о четѣцѣе а Сїракѣсеї. Спре апѣрареа ачестеї

марі політїи аѹ аѹѹтат маї кѹ сеамѹ сїракѹсанѹл
Архімедес, чел маї маре ѹеометрѹ шї ме-
ханїк а векїмеї. Кѹ знелтеле де ресбоѹ, афлате
де дѹнѹсѹл, шї кѹ машинеле де дѹрѹмат че ле
ашезасѹ пе зїд, аѹ днємїчїт тоате черкѹріле Ро-
манелор. Ії аѹ тревзїт сѹ се трагѹ днапої де
ла асалт, шї аѹ черкат а тѹе дѹшманѹлѹї ко-
мѹнїкація пе ѹскал шї пе маре. Кѹм кѹ Архі-
медес ар фї арс флота дѹшманїлор к'о оглїндѹ
маре арзетоаре есте о фавѹлѹ їскодїтѹ кѹ 400
анї дн ѹрмѹ. Дѹпѹ о блокадѹ де дої анї, фѹкѹ-
таѹ Марцелѹс дн прїмавара анѹлѹї 212 дѹпѹ
Хс. ѹн асалт. Ел аѹ днтревзїндат тїмпѹл кѹнд
дн політїе се серва festa де треї зїле а Дїа-
неї кѹ мѹнхѹрі шї вѹѹтєрі. Ел саѹ сѹїт
ноаптеа пе партеа ѹнде ера зїдѹл маї ѹос шї
фѹрѹ пазѹ, аѹ нѹвѹлїт де одатѹ асѹпра гарнї-
зонѹлѹї амецїт де сомн шї вѹѹтєрі, пѹнѹ че кѹ-
трѹ зїѹѹ тоате трѹпеле сале аѹ пѹпрїнс політїа
Епїполє. днкѹрѹнд дѹпѹ ачеїа с'аѹ сѹрѹс Тїхе
шї Неаполїс, днтре каре Марцелѹс аѹ ашезат
таѹѹра са фїїнд кѹ гарнїзоанеле пѹнїче дїн Ахра-
діна шї Насос с'аѹ апѹрат кѹ дндѹрѹтнїчїе маї
мѹлте лѹнї, ла каре днпредѹраре о чѹмѹ пѹ-
стїїтоаре фѹчеа стїрпїрі дн амѹндѹ армїїе;

ансе маї мѣлт днтре Картагенезї, декжт днтре Рѳманї. Дѣпъ че Інократ аў мѣрїт де чѣмъ шї Епїцїд с'аў депъртат не о корабїе пѣнїкъ, лѣсжнд аседїа дн дїспозїцїа соартеї, дндатъ сар фї сѣ- пѣс Сїракѣсанїї, дакъ десерторїї Рѳманї шї сол-

дацїї дїн Ахрадїна, н'ар фї стървїт а се ашъра маї департе. Дар кържнд прїн продосїе аў кѣ- зѣт Насос шї Ахрадїна дн пѣтереа лѣї Марцелѣс. Полїтіа днтреагъ с'аў дат де прадъ сол- дацїлор. Днкѣрсѣл ачестѣї тѣмѣлт ера кѣфѣн-

М О А Р Т Е А Л Ъ І А Р Х І М Е Д Е С.

дат Архімедес кѣ тотѣл дн фїгѣрїле сале челе цеометрїче. Ынѣї солдат роман, каре с'апропїе- сѣ де дннсѣл, жї зїсѣ: „Нѣмїсмінтї десенѣрїле меле“ днсѣ крѣдѣл солдат, фїндкѣ нѣл кѣнощеа,

л'аў оморжт. Де ачѣаста фѳоарте с'аў мѣхнїт Марцелѣс, шї днсѣшї аў пѣртат грїжъ пентрѣ днмормжнтареа трѣпѣлѣї сѣї.

Гр. Пл.

Н А П Ѵ Л С Е А Ѵ С Ф Е К Л А Д Е З А Х А Р.

Ачѣастъ плжнтъ се днтревзїнда дн тїмпѣрїле де маї наїнте нѣмаї пентрѣ храна вїтелор, пѣнъ кѣнд дн Францїа савъ фѣкѣт челе днтѣ черкѣрї де а скоате дїн трѣнса матерїа чѣа захароасѣ шї а о днтревзїнда дн локѣл захарѣлѣї че се адѣчѣа дн Европа.

Пропѣшїрїле ачѣстѣї фаврїкацїї де захар дїн сѳекла аў днтїмпїнат ла днчѣпѣт грѣшѣцїї дн Францїа шї дн Германїа дїн прїчїна мѣрѣнїтеї кѣношїнѣе де хемїе, спре а днтѣмѣе крїсталїза- цїа захарѣлѣї не регѣле сѣїентїфїче.

Лїпса матерїалѣлѣї де арс дн Францїа аў фѳост прїчїна, кѣ ачѣастъ фаврїкацїе савъ пѣтѣт днтїнде нѣмаї ла норд ѣнде се афлѣ дндѣстѣї кѣрѣвнї де пѣатрѣ, шї аїче савъ лѣцїт днтр'атѣ- та, днкжт акѣм есте ѣн рам днсѣмнат а їндѣ- стрїеї, де аколо шї аў дескїс цѣреї ѣн їсвор ноѣ а дннавѣцїреї нацїонале, днкжт сѳекла аў кѣшїгат трїѣмѣ асѣпра трѣстїеї де захар. Дн Францїа нѣ нѣмаї кѣ савъ дмпѣцїнат акѣм їм- портацїа (адѣчѣереа) захарѣлѣї дїн алѣе пѣрпї а лѣмеї, дар днкѣ шї днтревзїндареа лѣї фѳоарте

аї спорит. Дн тоатъ цара май къ нѣ се афлѣ
о касъ, каре се нѣ днтребѣнцезе захарѣл ші

НАПЪЛ ДЕ ЗАХАР.

прецѣл лѣї, каре май наинте ера днсемнѣтор,
аї свѣзѣт акѣм фоарте мѣлт.

Челе май бѣне фабрічі продѣк акѣм кѣнта-
рѣл де захар къ прец де 33 франче (ока віне
май пѣцін де 2 леї ші 20 парале) ші се нѣдѣждѣе
къпесте кѣцѣва ані ва скѣдеа не цѣмѣтате.

Дн тѣмѣріле дін ѣрмѣ саѣ фѣкѣт дн Герма-
ніа ші Австріа (дн Трансїлваніа се афлѣ 3) фоар-
те нѣмерїте черкѣрі днтребѣнцѣнд сфеклеле
ла фабрікаціа де захар, каре се фаче къ лесні-
ре ші къ ѣн метод сімплѣ. Ачешї напї се стрѣнт
тоамна, се кѣрѣцѣ, се рад не о рѣзѣтоаре, ші
апої пѣндѣле дн сачї, се сторк бїне. Зама
стоарѣ се пѣне апої дн кѣлдѣрі ші се фїерѣе
бїне, пѣнѣ се дндесече ка ѣн сіроп дес, че
се поате префаче дн захар крѣд, кареле нїчі
декѣм нѣ се деосевече де ачел дін Вест-Індіа,
ші се поате рафіна къ лесніре ші а се пѣне дн
фелѣрїте форме де кѣпѣціні, днкѣт къ греѣ сар
деосевї амѣндоѣ ачесте соѣрі де захар, дакъ
ачел де напї нѣ ар фї май порос ші май ѣ-
шор. Обїчнѣїт се скот дін 100 фѣнці де напї 5
пѣн ші 7 фѣнці де захар крѣд. Рѣмѣшїцеле даѣ
о хранѣ фоарте бѣнѣ пентрѣ віте.

С. С. Б.

КОКОВА ЛЕВЕДА.

Кѣї нѣ есте кѣносѣтѣ історїсіреа челор векї
деспре лебедѣ, каре днкее віаца са прїн о кѣн-
таре дѣіоасѣ? днѣ ачеа лебедѣ, де каре се і-
сторїсече ачесте, нѣ есте де ачел соѣ, де
каре ної ведем адесеворї не іазѣрі ші не авѣзѣ-
ріле дін грѣдіні енглесе. Лебеда челор векї е-
сте лебеда кѣнтѣтоаре (Anas cygnus), ші а
ноастрѣ спре деосевїре де ачеа, се нѣмече ле-
беда мѣтѣ. Атѣт ачеа кѣнтѣтоаре кѣм ші чеа
мѣтѣ се нѣмѣрѣ ла генѣл рѣцелор ші а гѣще-
лор; къ тоате ачесте лебеда се деосевече де
тоате генѣріле еї днрѣдіте прїн а еї мѣріме ші
формѣ повїлѣ. Де ла плїск ші пѣн ла вѣрѣл
коадеї аре ачестѣ пасере фѣрѣмоасѣ о лѣнѣіме
де 5 палме, нар къ арїпеле днтїнсе де 8 пал-
ме. О лебедѣ бїне хрѣнїтѣ траѣе ла кѣмпїнѣ
песте 25 фѣнці; днтре плїск ші днтре окї аре
еа о піеле неагрѣ гоалѣ дн формѣ де трїзнгї,
пїчоареле сѣнт рошїї апрїнсе, геарѣле негре ші
тоате пенїле алѣе ка омѣтѣл проаспѣт. Пар-
теа фемеасѣ, де ші аре тот ачест колор ка ші
бѣрѣватѣл, тотѣш лесне се поате кѣноасе, фїнд
мѣлт май мїкѣ, ші къ грѣмаз май сѣвѣіре. А-

мѣндоѣ сексѣріле поартѣ грѣмазѣл обїчнѣїт
дндоїт дн форма ѣнѣї S латїнеск. Лебеда сѣл-
батїкъ се афлѣ май дн тоате пѣрѣіле Европї
не лакѣрі ші іазѣрі марї, май алес дн Росїа ші

дн Сіверіа. Тоамна обичнѣит кълѣтореще де ла норд спре пѣрціле маї сѣдїче, шї кжнд есте тарна аспрѣ, се грѣбеск спре Італїа шї алте цѣрї сѣдїче а Европѣ. Ла мареа каспїкѣ, маї алес дн партеа деспре Персіа, се афлѣ о мѣлціме де лебеде мѣлт маї марї шї маї грасе декжт а ноастре, фїнд кѣ се хрѣнеск бїне по кжмпїле де орез.

Дн мѣлте цѣрї европїене се цїн лебеде де кѣтрѣ персоане днавѣците не лакѣрї шї назѣрї. Дн Германїа се афлѣ мѣлте лебеде днвлжнзїте шї дн Англіа аша фоарте се прецѣсеск. джкжт фїешкаре пропрїетар, че аре апѣ дн грѣдіна са цжне де ачесте пасерї. Атжт дн Англіа кѣм шї дн Германїа шї дн алте цѣрї сжнт прївілегїї пентрѣ днмѣлціреа лор, фїнд орї кѣї кѣ аспрїме опрїт а ле дмѣшка сеаѣ а лѣа оаѣле лор. Вара, не ла локѣрїле жнде се афлѣ нѣтрец дндестѣл, нїмене нѣ се днгрїжеше дн алт кїп пентрѣ лебеделе днвлжнзїте, декжт лї се фаче не о їнсѣлѣ, сеаѣ апроане де апѣ о колїбѣ, дн каре се поате петрече жскате дн времеа скїмбѣреї пенелор; днсѣ тарна кжнд сжнт тоате апеле днгецате, се адѣк ка гжщеле ла о поїатѣ шї лї сѣ дѣ мжнкаре. Еле слѣжеск спре подоаба апелор дїн грѣдініле енглезе нѣ нѣмаї пентрѣ фрѣмсеца пенїлор, каре днтреск не тоате ачелораланте пасерї дѣмеснїче дн кѣрѣценїе шї алвїме, дар джкѣ шї маї мѣлт пентрѣ а лор мжндрїе. Нїме нѣ поате а нѣ се мїра вѣзжнд дннотжнд не апѣ о лебѣдѣ; грѣмазѣл еї чел лжнг, сѣвїре шї фрѣмос днторс, пїептѣл рѣтжнд ешїт дннвїнте шї джнереа арїпелор кам депѣртате де трѣц, даѣ ачестеї пасерї о фїгѣрѣ мѣреацѣ. Не лжнгѣ ачесте маї есте де днсѣмнат їскѣсїнца чеа неспѣсѣ ла днотаре, кѣражѣл кѣ кареле се апропїе де орї че ом стрїен шї мжндрїа че вѣдеше дн тоатѣ а са пѣртаре.

Лебѣда аре маре пѣтере дн арїпї. Кжнд нѣвѣлеск пасерї рѣпїтоаре, пѣн шї чїї маї тарї фалконї асѣпра пѣїлор еї, атжнче фоарте рѣѣ лї мерѣе; асемїне де кжнї шї де алте добїтоаче,

пѣн шї де оаменї марї се апѣрѣ кѣ вѣрѣѣце, бѣтжнд кѣ арїпеле сале асѣпра джшманѣлї аша де таре, джкжт ачеста тревѣе се апѣче фѣга. Саѣ вѣзжт пїлде кѣ о лебѣдѣ мжнїетѣ аѣ рѣнт брацѣл жнїї вѣет. Еа трѣеще пѣн ла 40 анї, тар дѣпѣ кѣм спѣн жнїї, пѣн ла 100.

Храна ачестор пасерї се алкѣтѣеще маї алес дїн тот фелїл де плжнте, че креск сжнт апѣ; еле есѣ шї ла жскат шї се хрѣнеск кѣ тарѣ, трїфогѣ шї алте плжнте; асемїне кѣ їнсекте де апѣ, тар маї алес кѣ гжндачї шї вроаще. Пжнеа лї плаче аша де бїне, джкжт пентрѣ ачестѣ мерг дѣпѣ оаменї. Лебеделе нѣ мжнжнкѣ нїчї де кѣм пеще, кѣчї дакѣ ар мжнка, апої дн скѣртѣ време нѣ ар маї рѣмжнеа пещї дн назѣрї. Дн лѣна лѣї Мартїе обичнѣит фак кѣїбѣрї дїн трестїе шї алте плжнте ла малѣл апелор, шї дѣпѣ кжтва тїмп пѣн кжте 5 пѣн шї 8 оаѣ днтржнселе, дїн каре дѣпѣ 5 сѣпѣтмжнї се скот пѣїї, карїї сеамжнѣ фоарте бїне кѣ бовочїї де гжще, сжнт ченѣшїї, аѣ плїск негрїчос, кареле дн ал доїле ан се фаче ченѣшїї, дн ал трїїле гѣлвїї шї токма дн ал патрѣле рошѣ. Асемїне токма дн ал трїїле ан капѣтѣ колорѣл чел фрѣмос алѣ ла пене. Атжт лебеделе челе влжнде кѣм шї челе сѣлватїче жѣбеск пѣїї лор кѣ маре дѣїошїе, шї кжнд есте време рѣ, жї поартѣ не спате сжнт арїпеле рѣдїкатѣ дн сѣс, жмѣлѣ кѣ джншїї дн апѣ, лї аратѣ нѣтрецѣл шї апѣрѣ кѣ маре днгрїжере де атакѣрїле джшманїлор. Пѣїї лебеделор влжнде нѣ кълѣтореск тоамна кѣ челе сѣлватїче, шї воїнд а цїнеа пѣї де ла ачесте дїн жрмѣ, апої тревѣе а лї се тѣїе днтяна джкїетѣрѣ де ла арїпї. Пѣїї де лебѣдѣ се мжнжнкѣ, днсѣ нѣ аѣ гѣст пре вжн; ачїї де ла партеа сѣдїкѣ а мѣреї каспїче, пентрѣ кѣ се хрѣнеск не кжмпїле де орез, сжнт чїї маї вжнї ла мжнкаре. Лѣкжїторїї де ла Норд днтревѣїнцеазѣ пїелеа лебеделор кѣ пѣф дн лок де влане, тар пенеле арїпелор слѣжеск пентрѣ скрїс.

ШЕРПІЛЕ ОРБ ДІН ІНСЛА ЦЕІЛОН.

Шерпіле нѣмѣт Тік-Полонга есте знѣл дін чїї маї мѣнкѣторѣ дін Цеїлон шї кїар маї мѣлт де-кѣт Ковра де Капело. Ачесте дозѣ сокрї де шерпї сѣнт аша дѣшманї знѣл алтѣа днѣт кѣнд сѣ днтѣлнскѣ тот деазна сѣ днѣаерѣ ла лѣптѣ. Тік-Полонга се деосѣѣще дїнтре тоці чїаланці шѣрпї. 1.) кѣ аре окѣ фоарте мїк пентрѣ каре сѣ нѣмѣще де лѣкѣиторї шерпіле орѣ; шї ал 2) ле кѣ есте скѣрт шї грос,

карѣ коада сѣѣцїре шї фѣрѣ нїчї о аналогїе кѣ-трѣ трѣп. Мїшкѣріле лор сѣнт фоарте днѣт, спре норочїреа лѣкѣиторїлор фїнд кѣ адесеорї сѣ афлѣ пїн касѣ, маї алес дакѣ нѣ лѣкѣѣще нїме днтрѣнселе. Ла днтрареа дн вре о касѣ де одїхнѣ чел днтї лѣкрѣ есте акѣѣта пре-тѣтїндене шї а депѣрта пе ачѣщї оаспїці не-постїці.

Н. Гр.

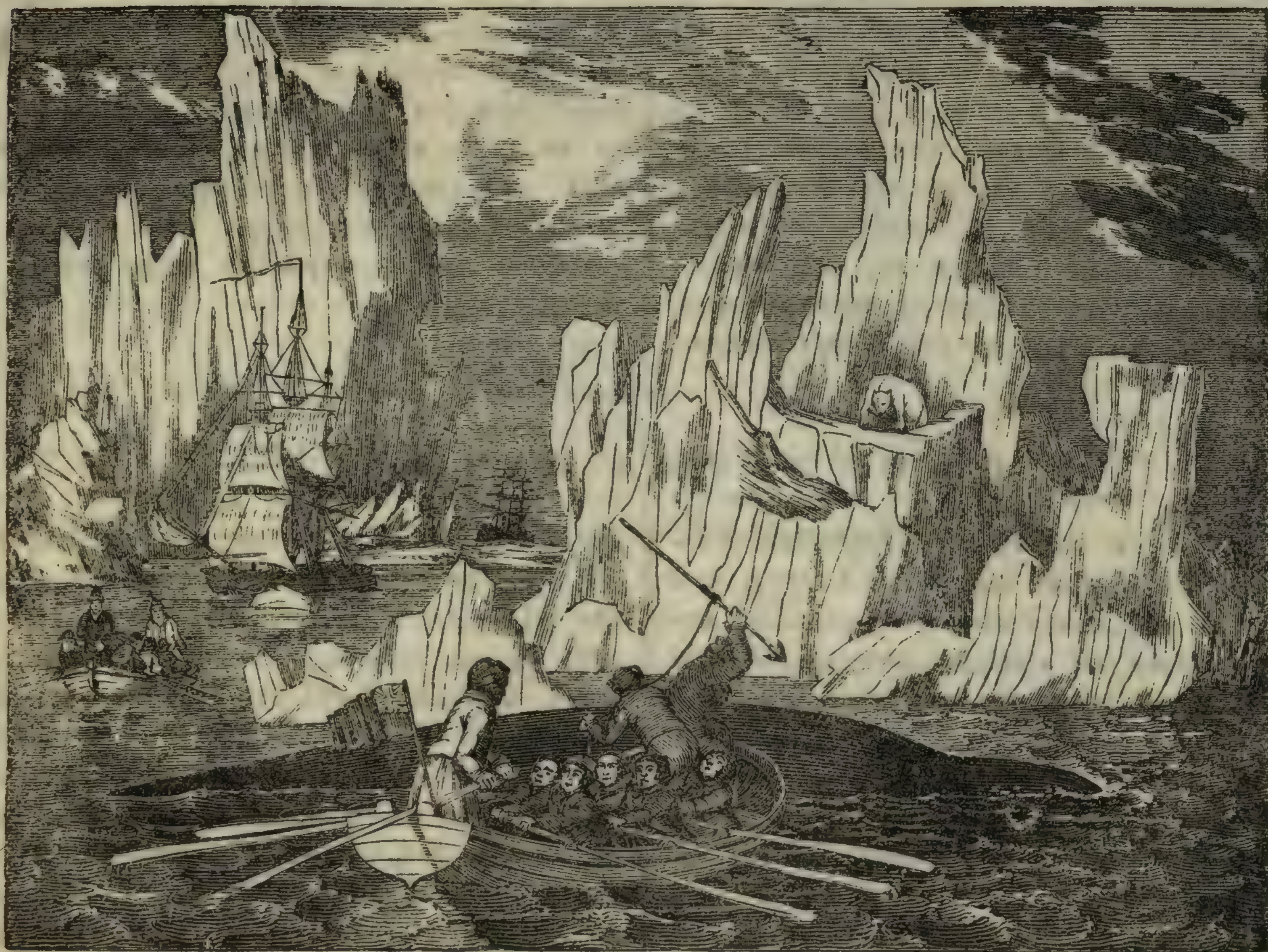
ПѢСКѢІРЕА КІТѢЛѢІ.

Спре прїндереа кїцілор сѣ днтревїнцазѣ о-вїчнїт корѣвїї марї шї тарї, фїнд кѣ челе мїчї шї славе нѣ с'ар пѣтеа дмпротївї дндстѣл пѣ-тереї валѣрілор шї а гецеї. Фїескаре корабїе аре 7 сеаѣ маї мѣлте шалѣпе (каїче); пе трї дїн ачесте се ашазѣ чїї маї сѣмѣцї марїнарї, шї се трїмет асѣпра кїтѣлѣї, дндатѣ чѣл зѣреск. Кѣ ачесте ії сѣ апропїе пе кѣт сѣ поате де кїт шї кѣ чеа маї маре лѣаре де самѣ; кѣчї не ѣр-мѣнд аша, апої орї сѣ пѣн дн прїмеждїе, де а фїсѣрмаці, сеаѣ кїтѣл сѣ депѣртеазѣ репѣде, шї скапѣ ла геацѣ. Каїкѣл трѣѣе сѣ се апропїе де днѣсѣл чел пѣцїн де 30 ѣрме, кѣнд воѣще остїе-рѣл харїѣнїерѣл а днфїце остїа харїѣна са (о ланче де 5 пѣнѣ ла 6 ѣрме де лѣнгѣ аскѣпїтѣ шї кѣ колїѣрї) дн трѣпѣл лѣї. Де лаѣ нїмерїт, атѣн-че корѣвїерїї аѣеа пот аша де репѣде десѣлѣ-тѣчї фрѣнгїа лѣгатѣ де ланче шї лѣнгѣ де 600 де коці, прекѣм сѣ акѣфѣндѣ кїтѣл де репѣде. Да-кѣ фрѣнгїа нѣ аѣѣнѣ, апої сѣ леагѣ ла ка-пѣтѣл еї ѣн бостан дешерт, асѣпнат вїне, шї сѣ арѣнкѣ дн маре, прївїндѣл фоарте вїне ѣн-де ел стѣ. Днїаїнте де а трѣче ѣн патрарѣ де чеас, се сѣе пѣщеле рѣнїт дн сѣс спре а респїра аер. Дндатѣ чѣл зѣреск, шї арѣнкѣ дн трѣпѣл лѣї маї мѣлте остїї. Дїн ранеле лѣї кѣрѣе о мѣлцїме де сѣнѣе; ел слѣ-ѣще шї моаре дѣпѣ мѣлте вѣнзолїрї. Дѣпѣ а-

чеа сѣ рѣдїкѣ ка о їнсѣлѣ пе фаца мѣреї; шї фїнд кѣ дн ачѣастѣ позїціе, корѣвїерїї нѣ се пот сѣї пе днѣсѣл кѣ леснїре, апої шї тае ве-шїка де аер, дѣпѣ каре ел нарѣшї сѣ акѣфѣндѣ пѣцїн. Атѣнче арѣнкѣ отгоане дмпредѣрѣл грѣ-мазѣлѣї шї а коадеї трѣгѣндѣл кѣ аѣѣторѣл тѣтѣрор каїчелор спре корабїе, де кареа апої сѣ леагѣ. О парте де марїнарї сѣ сѣе дндатѣ пе трѣпѣл лѣї, спре а тѣе слѣнїна дн вѣкѣцї марї, де асемїне вѣрѣїле ва кеар шї фѣлчеле де цос шї тот ачеа че сѣ поате днтревїнца. Вѣкѣцїле тѣете сѣ леагѣ де о фѣвїе, шї се траг пе скрїпцї дн корабїе. Спре а нѣ алѣ-нека лѣкрѣторїї депе пѣлеа кїтѣлѣї аѣ ха-кѣрї марї аскѣцїте ла чѣвоте. Карнеа дїн презнѣ кѣ тот скелетѣл сѣлеапѣдѣ, шї слѣ-ѣще спре храна пасерїлор шї алтор вїетѣцї де апѣ.

Слѣнїна есте лѣкрѣл де кѣпїтенїе ла кїт. Еа сѣ афлѣ сѣѣ пеле шї сѣ алкѣтѣѣще дїн о грѣ-сїме моале, пѣроасѣ шї галѣнѣ кѣнд есте анї-малѣл сѣнѣтос, шї гроасѣ де 6, 8 пѣнѣ ла 12 палмаче. Карнеа че сѣ афлѣ де десѣѣт аре ѣн кодор фоарте рошѣ, есте слаѣ шї фрѣѣдѣ, пе каре о мѣнѣнкѣ нѣмаї Гренландѣжїї, Ескїмошїї, Кампѣѣдалїї шї алте нацїї. Слѣнїна сѣїтѣ пе корабїе сѣ тае дн вѣкѣцї мїчї, сѣ кѣрѣе де кареа шї алте пѣрцї не трѣѣїтоаре, шї сѣ тес-

ПЪСКЪІРЕА КІТЪЛЪІ.

къеце дн боловаче. Дакъ дн днтѣмпларе ко-
равіа есте невоітъ де а петрече мѣлтъ време
не маре, апоі слѣніна днчепе а доснѣ, ѣнеорі ші
половачеле съ спарт сеаѣ кѣрг. О парте де
ѣнтѣръ кѣрѣ де сіне дн слѣнінѣ, ші есте аль-
гѣлѣіе ші чеа маі рѣнѣ; чеалантъ съ ферѣ а-
касѣ дн кѣлдѣрі де арамѣ сеаѣ де фер, дн ка-
ре центръ а нѣ съ арде, съ тоарнѣ пѣцінѣ апѣ.
Ѣнтѣра ачеастѣ фсартѣ аре ѣн колор днкіс;

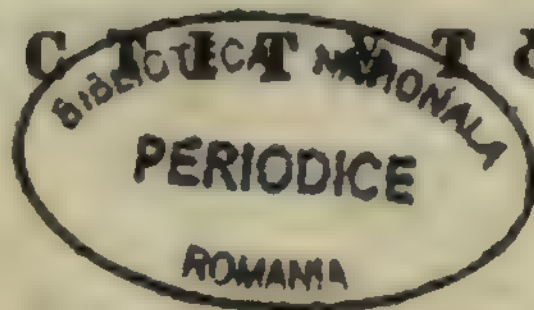
дѣпѣ ачеа съ тоарнѣ дн кѣлдѣрі дн трѣвѣ де
лемн, ші спре а съ рѣчі съ ѣмпле $\frac{2}{3}$ къ апѣ,
ші дн ачесте съ пѣне днкѣ де адоа ші де а
тріа оарѣ дн алте трѣвѣ, ші дн чеа маі дѣпѣ
ѣрмѣ съ словоаде дн боловаче. Ачеаста се
днтреѣвѣнпѣзѣ ка ѣн лѣкрѣ де кѣпѣтаніе ла фа-
черѣа сопонѣлѣі негрѣ. Ѣн кѣт маре, дѣ днѣ-
стѣлѣ повоарѣ ѣнѣі вас къ 3 катаргѣрі, ші съ
преѣѣще песте 22.000 де леі. Гр. С.

ТІМПЪЛ МЕСЕІ.

Діогенес фѣлософѣл, днтреѣват фѣнд одатѣ де
кѣтрѣ ѣнѣл дн прѣтеніі сеі, ла каре чеас ар
трѣѣві се мѣнкѣм ла амеазѣ ші ла каре сара,

аѣ рѣспѣнс: „фѣешкареле дѣпѣ а сале дмпредѣ-
рѣрі; чел днавѣціт мѣнѣнкѣ кѣндѣѣеще, ші ачел
сѣрак, кѣнд поате, ші кѣнд аре чеѣа. О. С.

ІНСТІТУТЪ ЛАБІНЕІ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧРЕА МОЛДО-РОМѢНІА ОР

№ 25.

ІЗНІЕ.

1841.

ДРЕАПТА ЦЪДЕКАТЪ А СЪЛБАТІЧІЛОР.

Енглезіи аѹ фост лѣсат одінеоаре дн інесла Гвінеа пе эн дофтор болнав, нѣміт Мѣраі. Ачест дофтор аѹ рѣмас аіче дн каса энѣ Негрѣ ащентѣндѣші віндекареа боалей спре а се дн-тоарче дн патріа са. Ел, прін взнеле дн-сѣшірі сѣфлетеші ші щііңце трасе асѣпрѣші нѣіреа оспѣтѣторілор сеі.

Дн ачелаш тімпѣ сосі ла малѣріле Гвініей эн вас Оландез. Кѣріозітатеа аѹ дндемнат пе мѣлці Негрі а вені ла цермѣ: Оландезіи де одатѣ іаѹ рѣпіт ші легѣндѣі, іаѹ пѣс дн кора-віе, ші саѹ днторе кѣ ачестѣ прадѣ. Неамѣ-ріле ші пріетініі ненорочіцілор Негрі, фоарте мѣлт саѹ тѣлѣзрат де о аша ѣрмаре, ші адѣ-нѣндѣсе ла эн локѹ аѹ фѣкѣт о стрігаре дн-фрікошатѣ, цѣрѣндѣсе а рѣсплѣті челѣі днтѣѣ Европіан, қаре ар кѣдеа дн мѣнііле лор. Дн ачелаш мінѣт энѣл дін іі шіаѹ адѣс амінте де Мѣраі, ші аѹ зіс кѣ бѣкѣріе: пріетініі меі! ноі пѣтем дндатѣ а дмплѣіа а ноастрѣ рѣсѣзнаре; ноі щіці кѣ ла кѣдѣіа (аша се нѣмеа Негрѣл

ла кареле лѣкѣеа Мѣраі) сѣ аѣлѣ эн Европѣѹ; пе ачела сѣлѣчідем, ші сѣнцііле ачестѣна се'н-рошаскѣ спре рѣсѣзнаре цѣрмѣріле ноастре.

Тоці саѹ эніт ла ачестѣ пропѣзнаре ші аѹ а-лергат дндатѣ ла каса лѣі Кѣдѣіа. „Дѣне пе Мѣраі! аѹ стрігат чеата тѣлѣзратѣ ка сѣл жертѣім морцеі. Кѣдѣіа опрінѣіла поарта са іаѹ днтребат кѣ кіпѣл влѣндеціі:“ спѣнецімі фрацілор, че рѣѹ ваѹ фѣкѣт ачест европѣѹ? пен-трѣ че вроіці аі рѣпі віаца?.... Че рѣѹ аѹ фѣ-кѣт ел?.... Оаре тѣ нѣ щіі, аѹ стрігат тоці кѣ о гѣрѣ, кѣ компатріоціі лѣі аѹ рѣпіт де ла ноі пе рѣденііле ші пріетініі ношріі? чінсті-тѣл Кѣдѣіа аѹ рѣспѣнс: воі авеці дрепгате, кѣ ачеші Европѣі сѣнт аша де рѣі ші варварі, дн-кѣт днтрѣ адеѣр сѣнт вреднічі а фі стірпіці, дакѣ ар кѣдеа вре одатѣ дн мѣнііле воастре, дар аѣлѣторѣл ла мінѣ Европѣѹ нѣ требѣе а се осѣнді; ел нѣ ваѹ прічінѣіт нічі эн рѣѹ, де ачела нічі лѣі нѣ требѣе аі фаче рѣѹ. Дар ел есте Европѣѹ, аѹ стрігат іарѣш кѣ тоціі.

Кѣм сѣхтецѣ вої аша фъръ де оменіе, аѹ рѣс-
пенс Куддѣк, вроїні ал зчїде нѣмаї пентрѣ
ачеа кѣ есте Европѣѹ! оаре дїнтре Европѣї нѣ
пот фї знії бѣвї шї алцїї рѣї? цѣдеката воастрѣ
есте фоарте недрѣантѣ.

Мѣвїндѣсе Негрїї, наѹ воїт а аскѣлта маї
мѣлт кѣвїнтеле лѣї Куддѣк шї аѹ нѣвѣлїт сѣ
стрїче порцїле. Атѣнче Куддѣк лїаѹ зїс: еѹ
вам спѣс, кѣ Европѣѣл лѣкѣитор ла мїне, есте
зїн ом фоарте бѣн, шї акѣма фїкѣ вѣ спѣн, кѣ
ел есте ал мїеѹ прїетїн, шї каса меа, есте каса
лѣї, шї де ачеа мѣ фїдатореск ал апѣра пѣнѣ
ла чеа де не зрмѣ сѣфларе. Нѣмаї дѣпѣ
че маї фїтѣѹ мѣ вѣцї зчїде не мїне, апої фл
вѣцї пѣтеа жертфї пре ел оарѣї воастрѣ фѣрїї,
натѣ ініма меа, стрѣпѣнѣцо! — Ах! каре омѹ
чїнстїт ва маї врої дѣпѣ ачеаста а фїтра ла
мїне, дакѣ еѹ вѣ вої фїгѣдѣї а стронї лѣкѣїнца
меа кѣ сѣнѣ невіноват? ачесте де не зрмѣ кѣ-

вїнте де марїніміе аѹ пѣтрѣне пе Негрї. Ії саѹ
рѣшїнат шї кѣндѣсе де а лор грѣвїтѣ фѣрїе аѹ
стрїгат тоцї фїтѣн кѣвѣнт; адевѣр! адевѣр! вор-
бѣще фратїле нострѣї, ертат сѣ фїе де акѣм
фїнаїнте.

Дѣнѣ кѣтева зїле Мѣраї фїїнд скѣпат де
прїмеждїе, аѹ фїдрѣснїт а се презмѣла фл
апропїереа лѣкѣїнѣї сале. Де одатѣ вѣзѣ пе
нїще Негрї, шї зл кѣпрїнсе о спаїмѣ; дар ії фл
целегнїд ачеаста, лаѹ лѣат де мѣнѣ, шї наѹ зїс:
„нѣ те теме де нїмїкѣ!“. Ної маїнаїнте дорѣам а
те зчїде, дар акѣма нїчї одатѣ нѣ вом
фаче ачеаста кѣ неам фїкредїнѣат де ла Куд-
дѣк, кѣ тѣ снїї ом бѣн шї чїнстїт, макар кѣ
елї Европѣѹ. А зчїде пе оаменїї бѣнї флпропї-
ва дрептеї цѣдекѣнї есте маре грѣшалѣ.

Тїнерїлор! сїлїцѣвѣ дїн тїнерѣнѣ а вѣ фаче
вїртѣошї, кѣчї оаменїї бѣнї шї флвѣцїнї сѣ фак
кѣвїцї шї рѣспѣкѣїцї де тоцї. М. В. П.

ВЕРМІЇ ФИТРЕБѢИЦАЦІ ФИ ЛОК ДЕ ХРАИЪ.

Ла Фезан фл Африка се прїїнд фл назѣрї саѹ фл
апѣ стѣтѣтоаре о мѣлїме де вермї мїчї нѣмїї
Дозїї, де мѣрїмеа знїї грѣнѣте де орз. Ачѣшї
вермї сѣ пїсазѣ фїтро пїлїцѣ шї апої сѣ зсѣ-
кѣ ла соаре шї лї сѣ дѣ о формѣ рѣтѣндѣ ка
де мѣр. Сарачїї фак дїн ачеаста о замѣ пе

каре о мѣнѣнѣ кѣ попѣшої. Дїнтрѣн флчѣпѣ
Енглѣзїї кѣлѣторї нѣ пѣтеа сѣфѣрї гѣстѣл шї
мїросѣл ачестѣї фѣлїѹ де бѣкатѣ, дарѣ маї фл зр-
мѣ саѹ дѣпрїнсе аша де бїне, флкѣтѣл соко-
тескѹ де чеа маї гѣстоасѣ мѣнкаре.

Н. Гр.

О ЕКСЕКѢЦІЕ ХИНЕЗЪ.

Адевѣранїї Хїнезї сѣхнт де орїцїнѣ монголїкѣ,
де фїгѣрѣ мїкѣ шї арѣмѣе, кѣ пѣрѣл негрѣ шї
барѣа рарѣ; фїсіономїа лор есте чеа монголїкѣ,
кѣ насѣл лат, бѣчїле фѣцѣї ешїте флнаїнте,
окїї чїї флгѣстѣ дѣспїкацї сѣхнт мїчї, шї спрїнѣ-
неле рѣдїкатѣ. Корпѣленцїа есте о подоабѣ пѣн-
трѣ зн барѣат. Сексѣл фѣмееск арѣ о мїнѣ

фрѣмоасѣ, флсѣ окїлор Европѣї зн есте атѣта де
плѣкѣтѣ. Флмѣрѣкѣмїнтеа Хїнезїлор се алкѣтѣ-
еще дїн о тѣнїкѣ лѣнгѣ шї ларгѣ, пе карѣа ії
о поартѣ асѣпра пїелѣї пѣнѣ че се рѣпѣ, пан-
талонїї лѣнцї шї ларцї шї кѣтева пїѣптарѣ; ії
поартѣ саѹ чѣботѣ, акѣрора талїѣ есте форма-
тѣ дїн картон, саѹ пантофї нѣ вѣрѣл аскѣцїт

ші зні феліу де кастраї (халатері) негре саї
віолете кз мжнічеле ларці, не каре іарна ле вь-
тзеск саї ле вљнск. Іі двракь адесе кзте 14 де
ачеле кастраї де фелзріте лзніме знзл песте
алзл ші асзпра лор маїпзш ші знімїтеан фзмос
пзнь ла цензнікї, ші апої тоате сь лзагь кз зні
брзї де каре анїнь о пісць зні кзїт ші алте, о
кзчзль лзнгьреань ші рьтзндь акопере капзл лор,
каре ла тоїї есте рас, авзнд дн вьрфзл лзї
о коадь днплетїть; ачаства се нзмеще Іен тес,
ші піердірса сї есте о маре рзшіне Матерїа а-
честей дмьрзкьмїнте есте де мьтасцьсеаї вьм-
вак, іар колорзл кзрцеї дмьрзтещї есте гал-
зїн. Чїї сьрачі поарть днлор де сьртзк зні мїн-
теан ларг, ші капзл сеаї де тот гол сеаї акопе-
ріт кз о пьлзріе маре де пае. Новїїї ласць зні-
гїїле се креасць марї, фемеїле поарть зні страї
лзнг пзнь ла цензнікь ші панталонїї леганї де-
асзпра глзнілор спре а арьта пічорзл маї мїк.
Дндать дзпь нащереа знеї копїле, моашеле шї
дндосеск децетеле пічоарїлор сьвталпь, дндеасе
кзлкїїле днлзнтрзл пічорзлзї шї зл дмфьнз-
рць кз легьтзрі лате, каре шї днвремса вьрщереї
рзмзш не пічор. Прїн ачаства ел се фачелзнг
де 4—5 палмаче кз каре нз поате мерце кз
дндзмьнаре де кзт нзмаї кзцїва нашї. Папзчї
фзмос днподовїні днфзмсепазь шї пічорзл.
Фемеїле поарть пьрзл дндат лачеаць днть-
рїндзл прїн зні болд, алтеле поарть пьлзрії не
каре ле пзш не зресе, алтеле ка подзабь де кап-
пзш о пасере де азр саї де арцїнт, акьріа арїпї
се днтїнд пзнь песте тзмїїле шї акьріа коадь
днформеазь зні фелїу де пљмаж, фемеїле днде-
опще аї обїчеї де а се да кз дресзрі не фачь
ші ашї днзгрі спрїнченїїле. Еле нз аї нїчі оцїїн-
ць деспре вре о віаць соціаль сеаї де вре зні
ранг маї дналт дн соціетате, еле сзнт роаве шї
кзнд се кьсътореск аї о маре мжнгьере де а-
цїне роаве. Асемїне нз аї вое а днсфлєцї прїн
але лор комверсакїї соціетьцїїле вьрвацїлор. Со-
зрзл дїн зїоа кзнзнісїї нз аре вое а маї віде не
нора са, тревзе сь се днтоарь дналть парте
дакь дїа днтзмлзаре лар фї днтзлнїт са прїн

касць. Пічі макар неамзрілор челор маї де а-
проаше нз лї есге ертат ачаства. Нзмаї одать
не ан, шї а зме лзїа анзлзїної, поате фемеїа
днховотать фїїнд, се іасць дн Паланкь саї трь-
сзрь не злїць спре ашї візїта неамзріле. Тж-
нзрьл барзат прїїмеще не аса логоднїкь де ла
пьрїнтеле сї дн трзш прєцї де кзмпьраре. Пз-
нз атзнче ел о кзноаще нзмаї дїн дескрїерї шї
нзмаї дн зїа нзнцїї о веде, днсць ачаства се
днтзмїлз знеорї шї маї наїнте прїн секрете
мїжлочїрі а роавелор вьтрзне шї а мьтзшілор.
Дн зїа нзнцїї логоднїка днкісць днтр'о паланкї-
нз шї днсоцїть де мззїканцї шї пьртьторї де
фьклїї се адзче ла каса логоднїкзлзї. Ел о дн-
тїмпїнз не ла цзмьтате де дрзм днтр'зш кар кз
вої. Аїче і се дь веа дела паланкїнз дн кар,
се ковоарь одескїде шї мїреаса ісе днфьцозазь
пентрз днтзїа оарь фьрь хобот, дакь нзї
плаче о трїмїте дндзрьнт шї піерде прєцзл
кзмпьрзрей. Деспре вре о плекаре де маїнаїнте,
деспре пьлзьріїле стьрей кьсъторешї, деспре вре
о кзвіре дїн сфлєт, деспре вре о прєцзїре мо-
ралз каре есте темелїа знеї кзвірії статорнїче
ші а віїтоареї фєрїчїрі каснїче, нз се шїе нїмїкь!
Сосїнд дн каса логоднїкзлзї сьв неконтенїтзл
сзнет асззїторь а мззїчєї, еа се ашазь лзнгь
ел, ростеще дїн прєзнь кз дннсзл прїн фелїу-
рїге мїшкьрі рзгьчзнса нзміть Тїен, веа зні
пахар де він шї де одать сь десховотеазь дна-
їнтеа оаспєцїлор шї мерце дн кзмара де логод-
нз. Дїн ачест мїнзт спре а нз се пьреа времеа
лзнгь траде тзтзш.— Дакь вьрватзл вьреще
а се деспьрцї де еа, апої нз днтїмїнз грез-
тьцї днсзмьнзтоаре, нзмаї вьрбїреа мзлть
днздар а знеї фемеї есте прїчїнз днтеесть
а деспьрцїрей лор. Дакь о фемее есте некредїн-
чоасць, барзатзл поате сь о вжндь ка не о
роавь, шї дндеопще лєцєле Хїнезїлор дн протїва
фїмеїлор сзнт дн ачаствь прївїре фозрте аспре.
Ікоана ноастрь де асззїї днфьцозазь о Хїнезь
пре каре зні калєї о цїне де пьр дндєнзнкєть
дннаїнтеа а дої Мандарїнї ащєптзнд а сї хотьрзре.
Фемеїле нз клїрономїсєск нїмїкь дела бар-

О ЕЩЕ КЪ ИХЪ ХІІІ ЕЗЪ.

ват, къ тоате ачесте жи ласъ де вѣнъ вое прин
тестаментъ ън дар дѣкъ де ла ал 9^{то} ан ал врѣс-
теі, фіешкаре копіл поартъ къ сіне чѣвѣк ші

тѣтѣн. Лѣкрѣріле лор се кѣпрінд дн кѣсѣтѣрі
де асемінеа зѣгревекъ газе пасері, флорі ші ал-
теле. I. M. o.

БРОСКА ЦІСТОАСЪ

Дн класа амфібійлор генѣл броащелор ціне
чел дѣтѣхъ лок дѣпъ пасері. Еле се сокотескъ
дндре амфібііле къ патрѣ пічоаре сеаѣ тѣржі-
тоаре, пентрѣ къ се мішкъ къ аѣторѣл челор
4 а лор пічоаре. Нѣмеле де броаскъ цістоасъ
се поате ѣшор деріва де ла констрѣкція трѣ-
пѣлѣ сеѣ ші дін цестѣл че о акопере. Ачесте
фѣптері мінѣнате сѣнт сінгѣре, дін тоате ані-
малеле, днзестрате де ла натѣрѣ къ ѣн ако-
перемѣнт деосебіт, каре нѣ нѣмаі ціне мѣлт
ші есте о лѣкѣінцѣ вѣнъ, дарѣ ші ѣн скѣт де
апѣраре, сѣв каре поате къ ѣшѣрінцѣ сѣ се а-
скѣндѣ де тоате асѣпріреде дѣшманілор сеі.
Карактерістіка ачестѣі ген де амфібій есте: къ
еле аѣ патрѣ пічоаре, ѣн трѣп мік кодат, ѣн
кап мік акоперіт къ солзі, ші фѣрѣ дінці, къ
лімба скѣртѣ ші гроасъ, ші ѣн ціст вѣртос пе
спате ші ла пѣнтече. Чел дѣтѣхъ есте маі мѣлт
сеаѣ маі пѣцін ковѣціт, декѣт ачел лѣціт де пе
пѣнтече, амѣндѣ днсе сѣнт ла ѣн лок ѣніте,
днѣжт днформеазѣ ѣн сінгѣр скѣт, кареле ако-
пере тоате пѣрціле трѣпѣлѣ пѣнъ ла кап; пі-
чоареле ші коада де скоате ачест анімал де
сѣвт скѣт, спре а ле днтрѣвѣінца. Челе маі
мѣлте броаще цістоасе сѣнт дндре алтеле аша
формате, днѣжт еле траг сѣвт днвѣлітѣра чеа
вѣртоасъ нѣмітеле пѣрці а трѣпѣлѣ лор. Фі-
інд къ вортеле прин каре броащеле цістоасе се
стрѣнгѣ сѣв ціст, сѣнт фоарте мічі, еле
нѣ се темѣ де гнѣрѣле пасерілор репаріце, нічі
де дінціі челор репітоаре дін класа сѣгѣтоаре-
лор ші а пѣцілор. Фіінд къ скѣтѣл акопері-

торѣ а броащелор цістоасе есте днкрескът къ
трѣпѣл лор, адекѣ алѣтѣѣще о парте а трѣ-
пѣлѣ лор, пентрѣ ачѣа анімалеле ачесте нѣл
леапѣдѣ нічі към, чі тот деаѣна лѣ поартѣ къ
сіне, прекѣм пасереа пенеле сале ші колѣекѣл
лѣкѣінца са. Дѣпъ че ші стрѣнѣе броаска пі-
чоареле, капѣл ші коада, сеамѣнъ а фі ѣн трѣп
фѣрѣ віадѣ фѣрѣ мішкаре, ші ачест між-
лок есте де аѣѣнс спре а депѣрга орі че
прімеждіе. Дѣшманіі кѣнд нѣ потѣ днгіці
сеаѣ мѣнка ачесте анімале ле прівеск ка
пре ніще стѣнчі, днконтра кѣрора днзе-
дар днтрѣвѣінцазѣ армеле. Скѣтѣл деасѣпра
есте ѣніт къ коастеле ші къ тот цістѣл, нарѣ
чел де десѣнт къ оаселе пѣпѣлѣлѣ. О вортѣ е-
сте пентрѣ кап ші пічоаре де'наінте, ші аѣта
пентрѣ коадѣ ші пічоареле де'напоі. Броащеле ці-
стоасъ челе де маре, каре аѣ ѣн кап грѣс, нѣ
потѣ сѣл аскѣндѣ къ тотѣл сѣвт ціст; днѣв
нічі пічоареле челе де днотѣт нѣ потѣ віне тре-
че сѣвт ціст. Пе снете ші пе пѣнтече пѣаѣ ал-
тѣ днвѣлітѣрѣ декѣт жмѣеле цістѣрі; нар ка-
пѣл, гѣтѣл, пічоареле ші коада сѣнт днвѣліте
къ о пеле кареі днкрескътѣ къ марѣніле ці-
стѣлѣ ші къ оаселе піепѣлѣлѣ. Кѣнд анімалѣл
стрѣнѣе капѣл ші пічоареле, пелеа се днкрѣѣще,
ші прин ѣрмаре есте леснічоасѣ ла тоате міш-
кѣріле че фѣче днотѣнд. Прин солзіі чеі мічі,
къ каре есте акоперітѣ пелеа лор, аѣ асемѣна-
ре къ шѣпѣрлеле ші шерпій. Тоате броащеле
цістоасе аѣ ѣн кап маі мѣлт рѣтѣнзіѣ, пе бѣт
де'наінте стаѣ вортеле насѣлѣлѣ, гѣра есте де
десѣнт ші се днтінде пѣнъ дѣпъ ѣрекі, фалка
деасѣпра трече песте чеа де десѣнт, ші амѣн-
дѣ ачесте, де ші сѣнт ла челе маі мѣлте со-
ѣррі фѣрѣ дінці, дар тот аѣ ѣн ѣс таре ші віне
асѣнціт къ каре потѣ сѣѣрма ші трѣпѣрі тарі.

Христос"! нар ачел че рѣспонде, адаѣче „ди
вечіи вечіор амин"! Лѣкрѣторіи де вѣи се ком-
плімеантеазъ порок съ дее Дѣмнезеѣ“ салѣ-
гѣріле мѣлѣгѣрещі каре саѣ днчепѣт пе ласѣжр-
шѣл сѣтеі а 16, съ фак прін атінѣре акомпѣ-
тѣреі капѣлѣі, прін плекаре стеагѣлѣі ші а сѣвѣ-
ей, саѣ прін рѣдікареа сенепей (пѣщей). Корѣвѣле
каре с'днѣлнеспѣсъ съ ѡреазъ къ слобозіреа тѣ-
вѣрілор, прін рѣдікареа бандіереі ші прін стрігѣрі
де вѣкѣріе ш. а. асѣтел арѣтѣм ші ноі персоа-
нелор челор маі днѣсѣмнате чінсте ші сѣпѣнере.
Полонѣл съ плеакъ пѣн ла пѣмѣнт, ш'алте по-
поарѣ славене сѣрѣтъ страіле ачелѣеа кѣрѣіе

воеск а арѣта адѣнкъ сѣпѣнере. Маі ла тоате
попоарѣле фелѣнѣріте атінѣері сѣлѣжеспѣсъ ка о ро-
стѣре а сентіментѣлѣі де пріетеніе п. к. стрѣн-
ѣере де мѣнѣ, днѣрѣцошаре, ші сѣрѣтаре каре
сѣнт ші ла непоарѣле Европѣі сѣмн де чінсте
ші де ѣвѣре. Алте непоарѣ мѣшкъ ш'алте пѣрѣі
а трѣпѣлѣі ла компіментаре; аша днѣі апасѣ
Лапоніі пасѣріле, кѣнд вроеск а се компімен-
та. Пе ѣна дін челе маі марі інесѣле а Цікла-
делор днѣі ѡдѣ лѣкѣіторіі пѣрѣл ла днѣлѣнѣре.
Се зіче къ Франчіі днѣі смѣлѣі кѣте ѣн чір де
пѣр дін кап ші дн даѣ персоаней пе каре оком-
плементеазъ. А. М. о.

Л І О В Ъ Л

Ачеастѣ капиталіе а кѣріей Галіціей дін дн-
пѣрѣціа Аѣстріей, че есте ѣна дін челе днѣтѣ
політіі комерціале а цѣрей, се аѣлѣ атезатѣ
лѣнѣгъ пѣрѣл Пелтев сѣв ѣн фоарте дналт дс а
ші къ патѣ махалале фѣмоасе. Аіче есте ре-
віденціа гѣвернѣлѣі Галіціей, а ѣнѣі тріѣнал де
апелацие ші а мѣлтор алтор тріѣналѣрі. Асе-
міне се аѣлѣ тріі Архіепіскопі, ѣнѣл католік,
ѣнѣл греко-ѣніет ші ѣнѣл арменесп, ѣн сѣпѣ-
рінтендент евангелік ші ѣн маре раѣн. Пѣмѣрѣл
лѣкѣіторілор есте де 52.000, днѣре каріі сѣнт
апроане ла 20.000 Іѣдеі. Дін 33 мѣнѣстѣрі че а-
веа одінеоаре Ліовѣл, аѣ рѣмас акѣм нѣмаі зѣче.

Прівіреа поліціей есте пре фѣмоасѣ ші по-
трівітѣ къ позіціа еі де капиталіе. Архітекѣра
дн деовѣціе есте фѣмоасѣ, ші маі алес дн ма-
халале се аѣлѣ зідірі мѣреце, нар дн політіе
ѣеа маі вреднікъ де днѣсѣмнат есте пре фѣ-
моаса катедралѣ. Асеміне пардосала ші днлѣ-
мїнареа поліціей сѣнт вредніче де лѣвѣдѣ.

Прекѣм дн маі мѣлте алте політіі а Аѣстріей,
аша ші аіче тѣрііле сѣнт преѣкѣте дн грѣ-
діні ші променадѣ пѣлѣкѣте, ѣнде маі алес сара
се адѣнѣ о мѣлціме де персоане, дн време кѣнд
мѣззічеле регіментелор, аѣлѣтоаре дн гарнізон,

десѣѣтеазъ пе прівіторі. Грѣдіна Іезѣіцілор де
асеміне есте ѣн лок де петречере пре пѣлѣкѣтѣ.

Віаца соціалѣ се днѣсѣмнеазъ аіче прін ѣн
тон де політіі марі, ші оспіталітатеа се пѣззеше
днѣтр'ѣн град маре. Асеміне трактіѣрѣіле, оспѣтѣ-
рііле ші кѣфінелеле сѣнт вредніче де рекомендаціе.

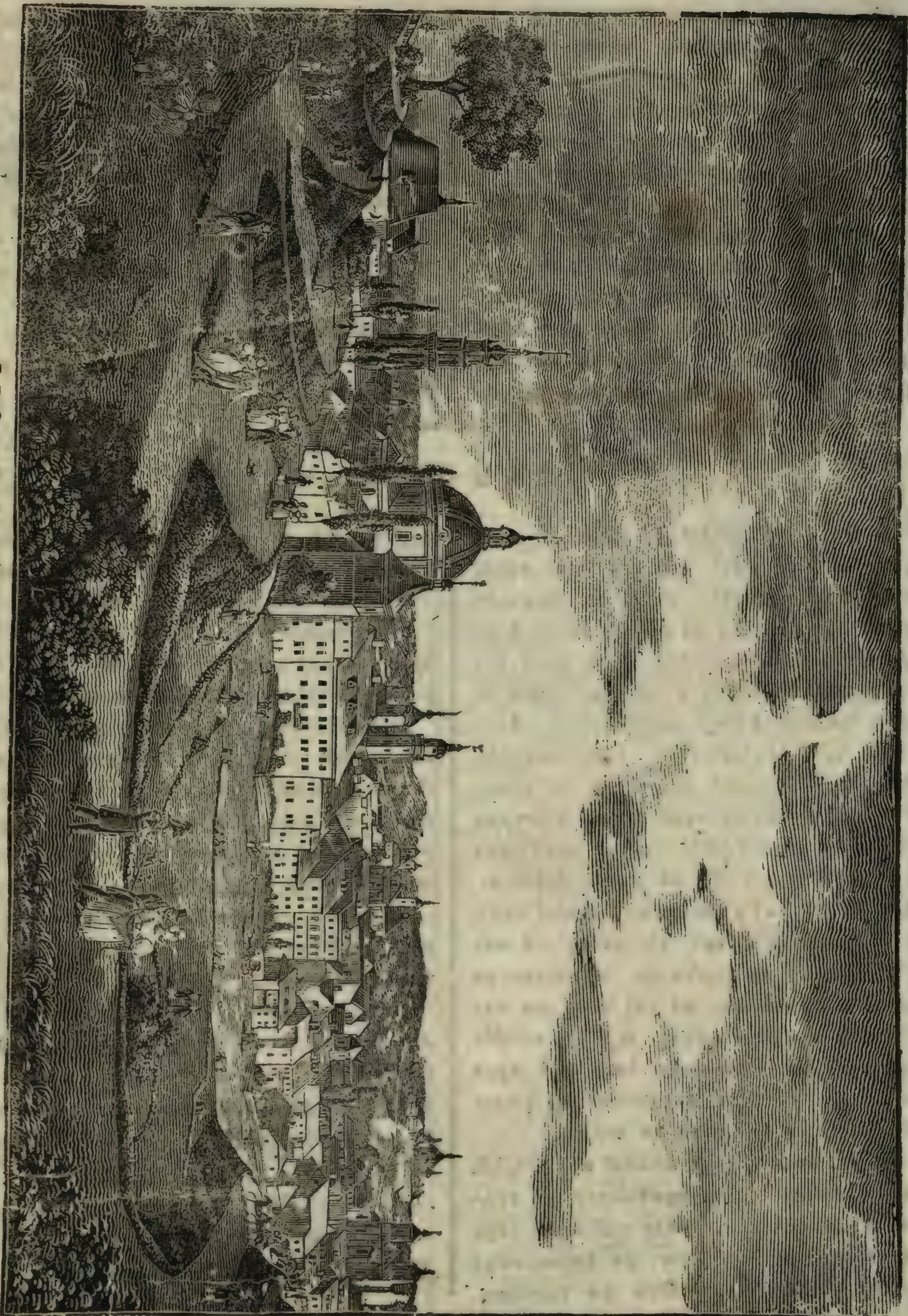
Ѣніверсітатеа днѣтемеетѣ ла 1817 аре 26
професорі. Афарѣ де ачеаста се маі аѣлѣ дн
Ліов доѣ гімназіі, доѣ семінаріі, о академіе пен-
трѣ мѣестріі, чінчі сѣоале нормале (дінѣре ка-
ре доѣ сѣнт евреещі), ші тріі сѣоале де фете.
Днѣсѣмнѣтоареа бівліотікъ а конѣлѣі Осолінскі,
саѣ фѣкѣт дін марініміа пропріетаріѣлѣ еі пѣ-
влікъ, ші орі чіне поате авеа акѣм днѣтраре сло-
водѣ дн трѣнса.

Негоѣл Ліовѣлѣі есте днѣсѣмнѣторѣ, маі а-
лес нарна, кѣнд се адѣнѣ ноблеса Галіціей дн
політіе спре петречере; де днѣсѣмнат сѣнт аіче
ѣабрічеле де піеле, постав, мѣтасѣ ші де пѣн-
зѣ, асеміне ѣабрічеле де розоліі ші де фелѣнѣрі-
те спіртѣрі.

Іѣоана де астіз днѣѣцошазѣ ачеастѣ політіе дін
парѣеа Бѣлевардѣлѣі вѣзѣндѣсѣ дн фѣнд мѣн-
теле пѣмїт де арінѣ.

С. С. Б.

ДЮВЪД ДЮЦЪД СЕАЪ ДЕМБЕРГ.

BIBLIOTHECA NATIONALIS
PERIODICE
ROMANIA

ІНСТИТУТА АЛБИНЕІ.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 26.

ІЗНІЕ.

1841.

КЪЛЪТОРІІДЕ ТІМПЪЛЪІ НОСТРЪ.

Колѣмѣ аѣ дескоперіт Америка ноаптеа дн 11 спре 12 Октомвріе 1492; капітанѣл Франк-дін аѣ съвѣршіт дескоперіреа ачестеі лѣмі нѣ дн 18 Август 1826. Кѣте генѣраціі саѣ тре-кѣт дн ачѣастѣ эпохѣ де 333 ані, 9 лѣні ші 24 зіле! кѣте скімѣврі саѣ фѣкѣт, ші кѣте прі-фачері аѣ ѣрмат ла ачѣло попоаре! лѣмеа де астѣзі нѣ се маі асамѣнѣ кѣ ачѣа а лѣі Ко-лѣмѣ. Пе ачѣло мѣрі некѣноскѣте, прѣсте ка-ре се ведеа рѣдікѣндѣсе „о мѣнѣ неагрѣ, мѣ-на сатанѣі“, карѣ апѣка ноаптеа васѣле, ші ле-трѣѣа дн фѣндѣл адѣнкѣлѣі, дн ачѣло регіоа-не антарктіѣе, карѣ сѣнт лѣкашѣл нѣпѣі, а дн-спѣімѣнтѣреі ші а лѣмеі фавѣлоасѣ; пе ачѣло валѣрі тѣрѣате де ла кап Хорн ші де ла капѣл Фѣртѣнѣлор, де карѣ маі наінте се днфіораплѣ-тіторіі; пе ачѣл немѣрѣніт океан ші пе ачѣло докѣрі прімеждіоасѣ, одінѣоаре атѣт де мѣлт темѣте, плѣтѣск акѣм регѣлат васѣ де пошѣ ші де транспорт кѣ скрісѣрі ші кѣлѣторі. Дін о

ла прѣнзѣ днтр'о політѣ днфлоріѣ а Европѣ, ші оаспѣціі сосѣск ла чѣасѣл хотѣрѣт. Дн ло-кѣл васѣлор чѣлор неднѣмѣнатіѣе, некѣратѣ, пѣтѣроасѣ ші ѣмеде, дн карѣ се хрѣнеа оамѣ-ніі нѣмаі кѣ карѣно сѣратѣ, ші адѣсеорі се фѣ-чѣа жѣртѣ скорѣѣтѣлѣі, се днфѣѣошазѣ акѣм кѣлѣторѣлѣі васѣ елѣганте, а кѣрѣра кѣмѣрі сѣнт подіте кѣ лѣмн де махагон, сѣнт днподѣ-віте кѣ ковоарѣ, оглінзі, флорі, бібліотіѣе ші ін-стрѣменте мѣзікале, ші аѣ тот фѣлѣл де лѣ-крѣрі делікатѣ пѣнтрѣ мѣнкарѣ. О кѣлѣторіѣ де маі мѣлте лѣні, спре а черѣта фѣлѣріте зо-не, нѣ костісѣсе віаѣа ніѣі макар а ѣнѣі ма-рінар.

Де фѣртѣне нѣ се маі тем ка маі наінте; де-пѣртѣріле чѣло немѣрѣніте саѣ апропіѣт; ѣн сінгѣр вѣнѣторіѣ де кінѣ плѣтѣсе спре полѣл сѣдік, ші неафлѣнд аѣоло вѣнат, апоі се дн-тоарѣ спре полѣл нордік. Спре а прінде ѣн пе-ще, пѣтрѣѣе ел де доѣ орі черѣріле поларе, ші дн пѣціне лѣні аѣѣнѣе ла амѣндѣоѣ капѣтѣле пѣ-

PERIODICE
ROMANIA

мжнтѣлѣ. Не зшіле трактірѣрілор дін Лондра се веде не лжнгъ днщїицареа деспре порнїреа знѣї вас де ла Довер ла Кале, днкъ шї алта деспре кълѣторїа алтѣї вас спре Антіпозї, кареле есте дндестѣлат кѣ тоате челе тревзїнчоасе пентрѣ кълѣторї не о кале атжт де лѣнгъ.

Се афлѣ дескрїерї де кълѣторїї тїпѣрїте днформат мїк, повѣцѣиторї де дрѣм, шї алте кѣрцї

тревзїтоаре пентрѣ персоанеле, каре нѣмаї дїн плѣчере воеск а фаче о кълѣторїе дмпрецѣрѣл пѣмжнтѣлѣ. Ачеастѣ кълѣторїе се фаче дн 9 сеаѣ 10 лѣнї, знеорї шї маї пѣцїн. Чїнева се поате порнї парна ешїнд де ла оперѣ; десваркѣ не їнсѣлеле Канаре, ла Рїо де Іанейро, не їнсѣлїле Фїліпїне, дн Індїа, Хїна, ла капѣл Бѣнеї Сперанце, шї вара не кжнд днчепе вжнатѣл пар сосече а касѣ.

С. С. Б.

К І П Ѣ Л В І Е Ѥ І Р Е І Д Н Е Г І П Е Т.

Егїптенїї, карїї аѣ аверї сеаѣ постѣрї днсѣмнѣтоаре трѣсск фоарте вїне шї келтѣсск мѣлт Ії мѣнжнѣ де трїї орї не зї; пржнзѣл лор есте ла 12 чеасѣрї шї чїна дѣпѣ апѣсѣл соарелѣї. Ії нѣ почтеск не нїме ла пржнз сеаѣ ла чїнѣ кѣчї каре вїне кеар ла времеа месей, се почтеше, шї рефѣзареа се сокотеше ка зн атак. Фемеїле обїчнѣїт мѣнжнѣ деосевїт дн одѣїле лор шї нѣмаї фоарте пар дмпрезнѣ кѣ бѣрѣвациї.

Трѣсѣрїле нѣ сжнт обїект де лѣксѣ ла Егїптенїї, кеар днсѣш Паша аре нѣмаї кѣтева шї ачесте нѣ демѣлт. Чїї марї шї днавѣцїцї змѣлѣ каларе, шї спре ачеаста мѣлцї протїмеск катѣрїї шї магарїї. Оаменїї чїї де ржнд се дндестѣлеазѣ кѣ о хранѣ фоарте сїмплѣ, шї чїї маї мѣлцї мѣнжнѣ нѣмаї де доѣз орї карне не ан, шї анѣме ла серѣареа Баїрамѣлѣї шї а Кѣрѣбаїрамѣлѣї. Обїчнѣїта лор бѣзѣтѣрѣ есте апа де Нїл, пар чїї днавѣцїцї бѣѣ шерѣвет шї кафе. Шерѣветѣл се прегѣтеше дїн апѣ, захар шї поа-

ме зскате, прекѣм дїн кѣрмале, смокїне, поамѣ де вїе ш. а. Ії бѣѣ адесеорї шї лїмонадѣ, пар не аскѣнс днтревзїнѣеазѣ шї о бѣзѣтѣрѣ спїртоасѣ, че се фаче дїн кѣрмале. Траѣереа тнѣтнѣлѣї есте зн обїчѣѣ обѣсск; Егїптеанѣл нѣмаї атѣнче се одїхнеше кжнд траѣе тнѣтнї; де кжте орї аре се гжндеаскѣ деспре чѣва, тревѣе нѣмаї декжт се фѣме; ел ворѣеѣе, шї кжтѣ тревї фѣрѣ се ласе мѣкар зн мїнѣт чѣѣѣкѣл. Ачеастѣ патїмѣ спореше тїкѣлошїа класѣлѣї оаменїлор де ржнд. Зн араѣ, кареле агонїсече не зї 20 парале, дшї кѣмпѣрѣ маї днтжнѣ тнѣтнї, шї келтѣеѣе о атрїа парте дїн ачест кѣщїг, шї апої гжндеѣе ла невоїле фемееї шї а фамїліеї сале. Алт обїчѣѣ обѣсск есте дн Егїпет де а дормї доѣ чеасѣрї дѣпѣ масѣ. Стѣпжнїї шї ровїї, богациї шї сѣрачїї, тоцї тревѣе се доармѣ дн ачеастѣ парѣ дѣпѣ масѣ; фїїнд кѣ кѣлдѣра дн Егїпет есте маї маре декжт дн Індїа шї Італїа.

С. С. Б.

Е Д Ѥ К А Ѥ І А Д Н І А П А Н.

Кълѣторнїл Головнїн їсторїсече, кѣ дн Іапан ла наїѣреа фїешкѣрѣїе копїл се плжнтеазѣ дн грѣдїнѣ сеаѣ дн оградѣ зн копачнѣ, кареле сѣѣвршеше депїїна са крещере дн атжца анї,

кжцї се чер пентрѣ зн ом, спре а аѣзїнѣе дн старе де а се пѣтеа кѣсѣторї. Кжнд се кѣсѣтореше тжнѣрѣл, апої се тае копакѣл, шї се фак дїн тржнѣсѣл лѣзї шї кѣтїї, спре а пѣстра

ди ачесте страеле ши алте лэкрэри а късѣто-
рѣлэи.

Іапанезіи се дигріжеск фоарте мэлт пентрѣ
едэкаціа копѣлор лор, ши ди ачеастѣ прѣвѣре
фетеле нѣи де към нѣ рѣмѣи дѣнапои, іар віа-
ца копѣлор нѣскэці къ метехне стѣ ди пѣтереа
пѣринтелэи. Фемеи дѣмѣцате нѣ сѣнт рарѣта ла
Іапанезіи.

Маи фѣшкаре сат аре а са схоалѣ, энде ко-
пѣи сѣнт сѣнѣши энѣи дѣсѣплине къ блэвдеце,

іар бѣтана маи нѣи де към нѣ се дѣнтревінѣеа-
зѣ. Кѣ спорѣеа вѣрстеи, скѣмѣ тѣнерѣи Іапа-
нези нѣ нѣмаи портѣл, дар ши нѣмеле лор. И
поартѣ нѣмеле челѣсаѣ дат ла нащере, пѣнѣ ла
вѣрстѣнѣе ши атѣнѣе жл скѣмѣ къ алѣл, че
лі рѣмѣне пѣн ла бѣтрѣнѣе. Асемѣне шиѣ алте
дѣнтѣмплѣри се скѣмѣ нѣмеле, прекѣм де пѣл-
дѣ: кѣнд дѣнтрѣ персоана ди вре о слѣжѣ нѣ
дѣсѣ ачест нѣме обѣнѣит се адаѣе нѣмаи ла
чел де маи наѣнте. С. С. Б.

МАШИНА КЪФЪНДЪТОАРЕ.

Машина де къфѣндат, акѣриа дѣнтревінѣаре
де ши есте пѣнѣ акѣм дѣндестѣл де лѣцѣтѣ, то-
тѣш се поате къ дрептѣл нѣми о довѣндѣ нѣзѣ
а індѣстріѣи оменѣи. Дѣнкѣ ди векѣрѣле тре-
кѣте саѣ фѣкѣт нѣнѣмѣрате черкѣри, спре а
пѣтѣа пѣтрѣче ди фѣндѣл апѣи, дѣсѣ абѣе акѣм
ди тѣмпѣл дѣн ѣрмѣ аѣ дѣнѣлѣс пракѣіа маи
къ десѣвѣрѣше а дѣнтревінѣа ачеле черкѣри
теорѣіѣе, че саѣ фѣкѣт ди мѣлте рѣндѣри.

Ачеастѣ машинѣ де акѣфѣндат саѣ дѣнтревінѣ-
інѣат къ норѣіре ла зідіреа подѣлѣи дѣн Бордо
ши акѣм се аѣлѣ де ачесте ди тоате ліманѣрі-
ле челе марѣ а Франѣіѣ. Ла Шерѣбург се дѣн-
тревінѣеазѣ акѣм спре черѣетареа ши сѣ-
вѣрѣшеа пѣрецілор локѣлѣи че саѣ тѣет ди
стѣнѣи, пентрѣ дѣнкѣперѣа васелор де лініѣ. Кѣ
аѣѣторѣл ачестѣи машинѣ се поате лѣкра ди
фѣндѣл апѣи маи тот къ ачѣа дѣлѣснѣре ка ши
не ѣскат сѣпт черѣл слѣвод, адекѣ се фак пѣ-
щѣри ди стѣнѣи, се сѣармѣ прѣн мѣне стѣнѣеле
се дѣлѣтѣреазѣ пѣтрѣле челе марѣ ши се фак
зідѣри сѣпт апѣ.

Нѣ де мѣлт саѣ сѣѣрмат прѣн фѣртѣнѣапроа-
не де пермѣрѣле Бразіліѣи фрегата енглѣзѣ „Те-
тѣс“, ди каре се аѣла маи мѣлте мѣліѣане де
лѣи. Дѣрмѣтѣрѣле еи ди времеа фѣртѣнѣи саѣ
сѣѣрмат де тот ши саѣ дѣнѣропат къ вѣкѣці де
стѣнѣи ди о аѣнѣіѣе апроане де 30 палме.
Аша саѣ дѣнтрѣнѣи о соѣіѣтате, кѣриа саѣ нѣме-

рѣт къ аѣѣторѣл машинѣи де къфѣндат а скоа-
те дѣн ачѣа аѣнѣіѣе чеа маи марѣ парѣе а ба-
нілор дѣнѣропатѣи. Нои вом фаче аѣѣе о десѣріѣ-
ре лѣмѣрѣтѣ а машинѣи де къфѣндат, не каре
аѣ дѣндѣплѣнѣито Енглѣзѣл Спалдѣнг.

О черкаре къ тотѣл сѣмпѣл, не каре орѣ чѣне
о поате фаче, дѣнатѣ ва да о іѣѣе десѣре прѣн-
ціпіа, дѣпѣ каре есте фѣкѣтѣ машина де къ-
фѣндат. Сѣ се іаѣ эн пахар де стеклѣ, акѣ-
рѣіѣ пѣреці дѣн лѣнѣтрѣ се фѣе де тот ѣскате,
сѣ се аѣнѣе дрепт къ гѣра ди цѣс ди апѣ, ш
іар сѣ се скоатѣ аѣарѣ, фѣрѣ дѣсѣ ал плека
кѣт де пѣцін ди вре о парѣе. Аѣѣе се ва ве-
деа, къ пѣреці дѣн лѣнѣтрѣ се вор ѣда нѣмаи
пѣн ла эн лок, ши къ апѣ нѣ аѣ дѣнтрат пѣнѣ
ди фѣндѣл пахарѣлѣи; дѣѣи о мѣскѣ, каре ар
фѣи ашезатѣ ди лѣнѣтрѣ не фѣнд, сар пѣтѣа
къфѣнда ди апѣ фѣрѣ вре о прѣмеждѣе. Сѣ не
дѣнкѣпѣім акѣм стекла фоарте марѣ ши ди ло-
кѣл мѣщеи эн ом, апѣи іатѣ о іѣѣе лѣмѣрѣтѣ
десѣре машина де къфѣндат. Аѣрѣл дѣн лѣнѣ-
трѣ, кареле къ кѣт маи мѣлт се къфѣндѣ ма-
шина къ атѣта маи мѣлт се стрѣмѣторѣазѣ ши се
дѣндѣсѣѣе, капѣтѣ эн град де еластѣіѣтате аша
де марѣ, дѣнкѣт опрѣѣе дѣнтрѣреа апѣи. Адеѣѣ-
рат есте къ ачест аѣр дѣндѣсѣи ши стрѣмѣторат
прѣіѣнѣѣѣе марѣ греѣтате ши ѣзѣіре ди ѣрѣкі
персоанѣлор не дѣпрѣнѣсе къ ачѣастѣ прѣзѣмѣла-
ре не сѣѣт апѣ, дѣсѣ ди скѣртѣ „реме се де

принд ші нѣмаі сімпеск вічі афлѣ ангрезе-
ре. Кѣфзидациі, каріі петрек дн кѣрс де маі
мѣлте чеасѣрі сѣнт апѣ дн о аджичіме фоарте
маре.

Ікоана де астѣз днѣдошазѣ машина де кѣ-

фендат, че се днтресѣинцеазѣ акѣм дн Англіа
ABCD, аратѣ трѣнѣл машиней, че спѣнзѣрѣ де
патрѣ фрѣнгії аа, каре се днтрѣнеск дн кѣр-
лігѣл одгонѣлѣі Е словозіт дн корабіе, бб сѣнт
грѣстѣціле хотѣрѣте а цѣнеа гѣра машиней CD

МАШИНА КѢФѢНДЪТОАРЕ.

дн позіціе паралелѣ кѣ сѣпраѣаца апей. Пен-
трѣ ка машина сѣ се кѣфѣнде дн цос, есте о
алтѣ вомѣ гре F, каре сѣ поате словозі сеаѣ
рѣдіка кѣ скріпці, ші каре слѣжеше тот ода-
тѣ ка о ангерѣ, че ціне машина ла о аджичі-

чіме дорітѣ. Деасѣпра пе машинѣ се афлѣ доѣ
фересті де стеклѣ фоарте гроасе ші біне днкі-
се. G ші H сѣнт доѣ кѣмѣрі пліне де аер. Прін
шѣрѣвѣл I ші цевііле днпрѣсѣнѣтоаре сѣ дѣлѣ
плѣчере се поате словозі аѣарѣ аерѣл чел дн-

жълзят ші стрікат, ші а се андеплині прін алтъл кърат ші проаспът. Дакъ се дешартъ вре зна дін кърмъріле къ аер, атѣнче се дъ семи васълъї де не каре се словоаде машина, прін ѣн хотърят нѣмър де ловітърї къ чоканъл ла прѣщї еї.

О андеплинїре чоарте местешѣїтѣ фѣкѣтѣ де Д. Спалдїнг, андѣмѣнеазъ не кѣфѣндѣторї де а рѣдіка сїнгѣрї машина дѣпъ плѣчере пѣн не сѣпрафаца анеї, сѣаѣ де а о статорнїчі андева ан фѣнд.

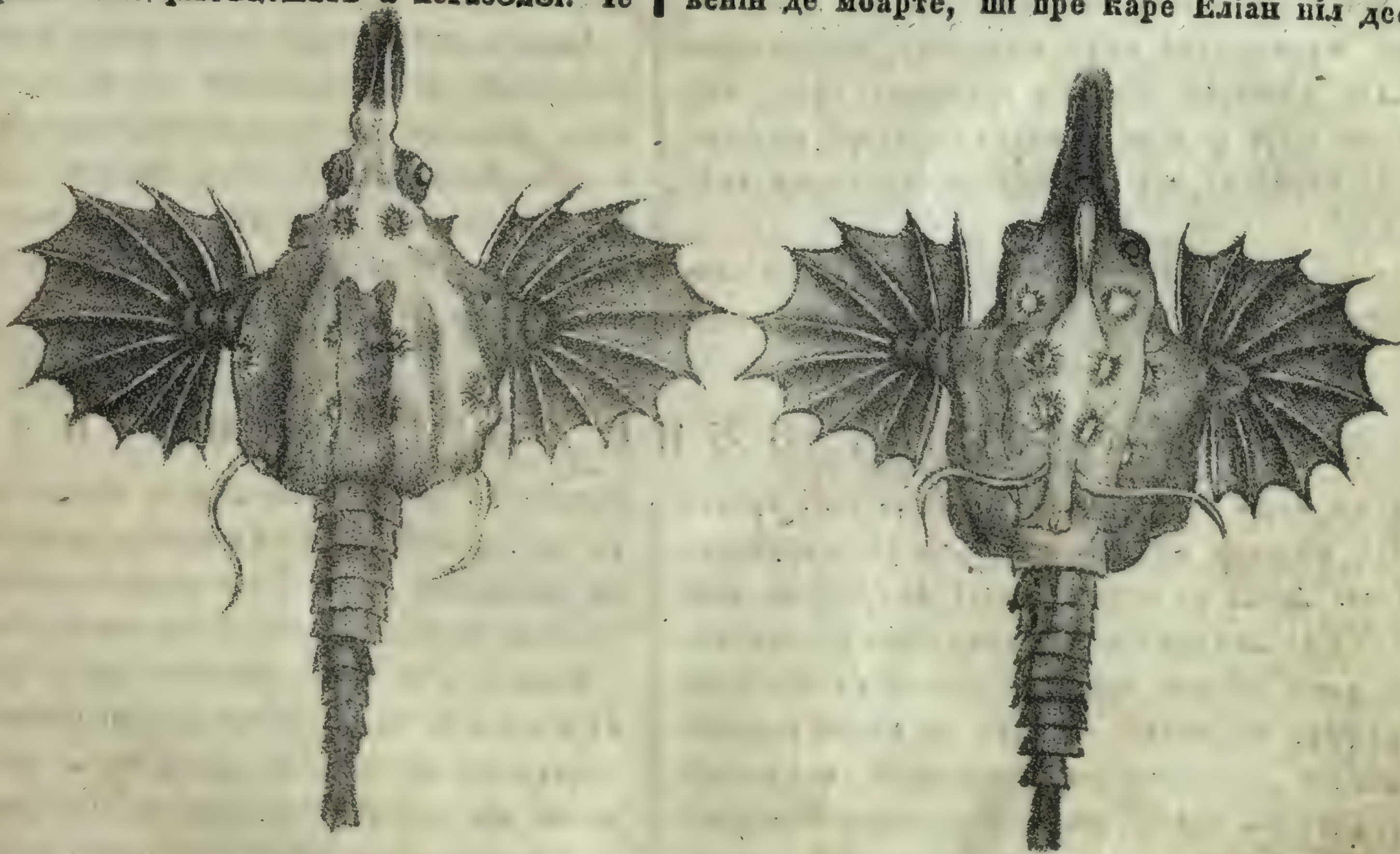
Несте машина чеа маре се афлѣ ашезатѣ алта маї мїкѣ. Кѣ аѣторѣл жмѣелор шѣрѣвѣрї д ші е пот лѣкрѣторїї дѣпъ плѣчере словозї ае-

рѣл афарѣ дін машина де деасѣпра, сѣаѣ ал прїмї дін чеа маї де десѣпт. Кѣнд се афлѣ машина ан фѣндѣл анеї, атѣнче шѣрѣвѣл ѣ есте дескїс. Партеа де деасѣпра есте плїнѣ де апѣ шї ан ачеастѣ старе тоатѣ машина, фѣрѣ де грезтатеа Е, есте маї ѣшоарѣ, декѣт о де асѣмїне масѣ де апѣ, шї прін аѣоѣїреа ачестеї грезтѣцї се фаче маї гре. Кѣнд аре а се рѣдіка машина, атѣнче се дескїде шѣрѣвѣл е, аерѣл дін машина чеа маре аѣогѣндѣсе прін ачел дін камарѣ, стрѣвате ан чеа мїкѣ, амѣїнде ана афарѣ, шї атѣнче тоатѣ машина амѣрежнѣ къ грезтатеа Е се фаче маї ѣшоарѣ шї анчене а се рѣдіка ан сѣс. С. С. Б.

П Е Г А З Ъ Л * — Б А Л А Ъ Р.

Дакъ вре одатѣ нѣме, дат анїмалїлор де кѣтрѣ натѣралїстї, аѣ фост маї потрївїт де а ансемна о ідеѣ маї нїмерїгѣ, негрешїт, къ нѣ поате фї алтъл декѣт нѣмеле де балаѣр ансѣшїт фелнѣрїмеї аїче амѣѣошатѣ а пѣгазълѣї. Че

есте маї амѣрїкошат декѣт ачест балаѣрѣ атѣт де вестїт ан векеме, пре каре їсторнїкѣл греческ Еродот зїче къ сѣ амѣрежнеазъ прін гѣшѣ, карѣ дѣпъ зїса лѣї Арїстотел, варсѣ ан атмосферѣ ѣн венїн де моарте, шї пре каре Елїан нїл дескрїѣ

(*) Дін мїхологіѣ жѣл жѣ арїмї.

ка дѣшманѣл чел маї прїмеждїос а пажерей; кѣ тоате ачесте нѣї маї невіноват шї тот ода-ть маї непрїмеждїос декѣт ѣн пеще де патрѣ сеаѣ де чїнчі палмаче вецїнд дїн сѣрмѣтѣріле фелѣрїтелор сѣбстанції? че дішенцатѣ опѣнере аѣ врѣт зоолодістїї сѣ факѣ прїмїнд о асемїнеа нѣміре? днѣсѣ дакѣ сѣ ва черчета оарече пега-зѣл-балаѣр, апої нещїне сѣ ва мїра дндатѣ де фѣлтѣра са чеа дішенцатѣ, шї ва відеа кѣ еа аре о асемѣнаре фоарте маре кѣ ачена а а-нїмалѣлѣї фавѣлос. Ачест пеще аре ѣн трѣп а-коперїт де вѣкѣці непотрївіте дн днтїндере, вѣр-тоасе, солзоасѣ, кам патрате дн мїжлокѣл спа-телор, шї дн трїї ѣнгѣрї не ла марцінї; шї дн-кѣ честе маї мѣлт, ѣн бот пѣцін кам лат, о коадѣ лѣнгѣ шї днгѣстѣ че се деосебеще фоар-те бїне де трѣп, шї днкїсѣ днтрѣн ток алкѣтѣїт дїп опт сеаѣ ноѣ верїді солзоасе. Ачесте вѣ-кѣці, пѣсѣ ѣна песте алта, стрѣнсе днтре еле шї днѣцпошїнд патрѣ фече, каре прїн ѣнїрса лор, алкѣтѣсск о прїзмѣ (ѣн трѣп кѣ ѣнгѣрї) кѣ патрѣ мѣкїї, сѣнт менїте де а апѣра не а-чест пеще дмпротїва нѣмерошїлор лѣї дѣшманї. Капѣл балаѣрѣлѣї есте вѣлѣзкат де асемїнеа шї алте фелѣрїте пѣрці а трѣпѣлѣї сѣѣ; окїї сѣї сѣнт марї холѣаці, фоарте клїнїторї, шї аше-заці не марціне; іріс (лѣміна окѣлѣї) есте гал-ѣн днкїсѣ.

Днорѣндѣїреа арїпїоарелор деднїотат че де-осебеще не ачест пеще де фелѣрїтеле лѣї сонрї

есте вреднїкѣ де мїраре. Арїпїоара де не спате есте ашезатѣ не коадѣ, пѣнтечеле нѣ аре арїпїоа-ре, афарѣ нѣмаї дакѣ нѣ сѣ вор сокотї ка арїпїоаре шѣвїцеле челе лѣнці шї вѣнжоасѣ афѣлѣтоаре не партеа чеа маї де цос а пѣнтечелѣї. Днтїнде-реа арїпїоарелор сале де ла пепт, вѣрѣте не коаста деалѣнгѣл ѣмфѣлтѣрей че есте дн мїж-локѣл трѣпѣлѣї, днлєснєще пегазѣлѣї-вѣлаѣр де а се цїнеа кѣтѣва тїмп дн аер, шї ачєастѣ днєсѣшїре обѣсєаскѣ тѣтѣрор пещелор де фелѣл ачєста, аѣ фѣкѣт ді лі саѣ дат дн генерал нѣме-ле де пегаз.

Вѣпсеоа вѣлаѣрѣлѣї есте алѣѣстрїе, ѣмфѣл-тѣрїле сале сѣнт де колор днкїс, преа лєсне сар пѣте лѣа дрепт ѣн морон че се асєамѣнѣ чева, дакѣ ар авє ачєст пеще мѣстєці. Ка шї тоці пегазїї, балаѣрѣл лѣкѣеще дн марєа Ін-дїлор; сѣ днтѣлнєск апроапе ѣнѣл де алѣл тот деазна. Тотѣш, дн тїмпѣл челор маї мар кѣлдѣрї, ел сѣ апропїе маї мѣлт де полѣл (ка-пѣтѣл пѣмѣнтѣлѣї) де амеазѣ зі, дн времєкѣнд іарна с'аѣ вѣзѣт кѣтє одатѣ пѣнѣ шї дн гол-фѣл Персїк.

Карнеа вѣлаѣрѣлѣї сѣ мѣнѣнкѣ пѣцін, тотѣш кѣлѣторїї аѣ днкредїнцат кѣ еа есте чеа маї вѣнѣ мѣнкарє ла маса Іаванєзїлор де рѣнд шї а пєскарїлор дїн їнєсѣлїле Молѣче. Дн їнєсѣла Цейлон сѣ цїне прїн хавѣзѣрї. Стампа че дн-ѣцпошем аратѣ сѣпрафана деасѣпра (Но. 1) шї чеа де цос (Но. 2) а пещелѣї.

Д Н Р І Ъ Р І Р Е А Б Ъ Н Е Д О Р П Р І Н Ц І П І І .

Ѣн ом фѣрѣ прїнціпїї сѣ асамѣнѣ ѣнїї трєстїї сѣпїрї, не карє о мїшкѣ вѣнтѣл днтр'о парте шї дн алта. Алції нѣ потнѣдѣждѣї днтрѣнєсѣл пєн-трѣкѣ ел сїнгѣр наре нїчі о днкредїре дн сїне дн-сѣшї, днѣсѣ ачєстє прїнціпїї трєвѣе сѣ фїе вѣне шї вреднїче де лѣздѣ, сѣ аїѣ де скопѣ їспрѣвї-реа ачєлор дрепте шї фолосїтоаре, сѣ спореаскѣ чїнстєа кѣтрѣ омінїре шї сѣ цїнтєаскѣ спрє вїне-ле тѣтѣрор, нѣмаї аша фелѣ де прїнціпїї чїнстє-ск не оамєнї шїї фолосєск, шї дїн тїнерєце

трєвѣе сѣ се сїргѣїаскѣ де а шї ле днєсѣшї, шї сѣ ле пѣзаскѣ ка мотїв а воїнцєї сале, кѣчї нѣмаї ѣн аша фелѣ де ом фаче подоаба неамѣлѣї омі-нєск шї спорєще норокѣл сєѣ прєкѣм шї а алтора.

Трєвѣе а нї фаче прїнціпїе де а днтрєвѣїнца тїмпѣл кѣ їкономїе шї кѣ днцєлєпчїнє. Чїне кѣцєтѣ де кѣ сарѣ че аре а фаче а доа зі шї дн че кїп аре ашї їспрѣвї трєвїле сале, ачєла се ѣшѣрєазѣ дн лѣкрѣрїле сале, ле їспрѣвєще кѣ вєселїе шї жшї днплїнєще тот деазна дато-

ріса са, ка ѝн ом чінстїт. Дїн чеа маї фра-
цедъ врѣстъ требѣ съ хотърѣм а днвѣца
чева фолосїторѣ, съ нї сїргѣм тот деѣна спре
деплїнїреа ачелѣа, спре а нї агонїсі о іскѣсїн-
цѣ прїн каре съ пѣтем сѣвѣрші кѣ норочїре
ші чїнсте лѣкрѣріле днчепѣте. Нїчї одатъ нѣ
мїнтѣм де днвѣцат; а ноастрѣ шїнцѣ есте
ѣн лѣкрѣ недеплїнїт ка шї фаптеле ноастре.
Мѣлте се потѣ дндрепта, нар алтеле а се фаче
маї потрївіте скопѣлѣї. Чїне обсервеазъ кѣ дн-
грїжіре фептеле оаменїлор, ачела дндатъ кѣноа-
ще кѣ тоате се пот адѣче ла о маї маре десе-
вѣршіре шї кѣ челе маї мѣлте се потѣ севѣрші
кѣ ѣн кїп маї потрївіт скопѣлѣї.

Чїне хотърѣще кѣ статорнїчіе, а днплїні да-

торїїлесале ка ом дн тоате а сале днпрецѣрѣрї,
жшї агонїсеще о статорнїчіе а карактерѣлѣї шї
трече кѣ норочїре прїн тоате валѣріле віедеї.
Ел прївеще кѣтрѣ черѣ, афлѣ де аколо мїнгѣре
ші кѣдетѣл чел ѣн жї дѣ кѣраж шї пѣтере, дн
кѣт нѣ се сїеще де нїчї о днпедекаре.

А ѣрма днделепцѣще шї а кѣдета пре тоате
дѣпре кѣвїїнцѣ, ачеаста съ фїе о максїмъ не-
стрѣмѣтатъ а віедеї, шї дакъ дїн тїнереце нї
вом депрїнде кѣ дѣнса, апої днлѣтѣрѣм нефа-
ворїреа чеа дешартъ а оаменїлор шї соарта чеа
пїсмѣїтоаре а лѣкрѣрілор, ної стѣм статорнїчї
дн фѣртѣнї, шї прїн кѣраж шї статорнїчіе ажен-
цѣм днсѣвѣршіт ла скопѣл дорїт.

Г. П.

ПІАЦА АТМЕІДАН ДН КОНСТАНТИНОПОЛІ.

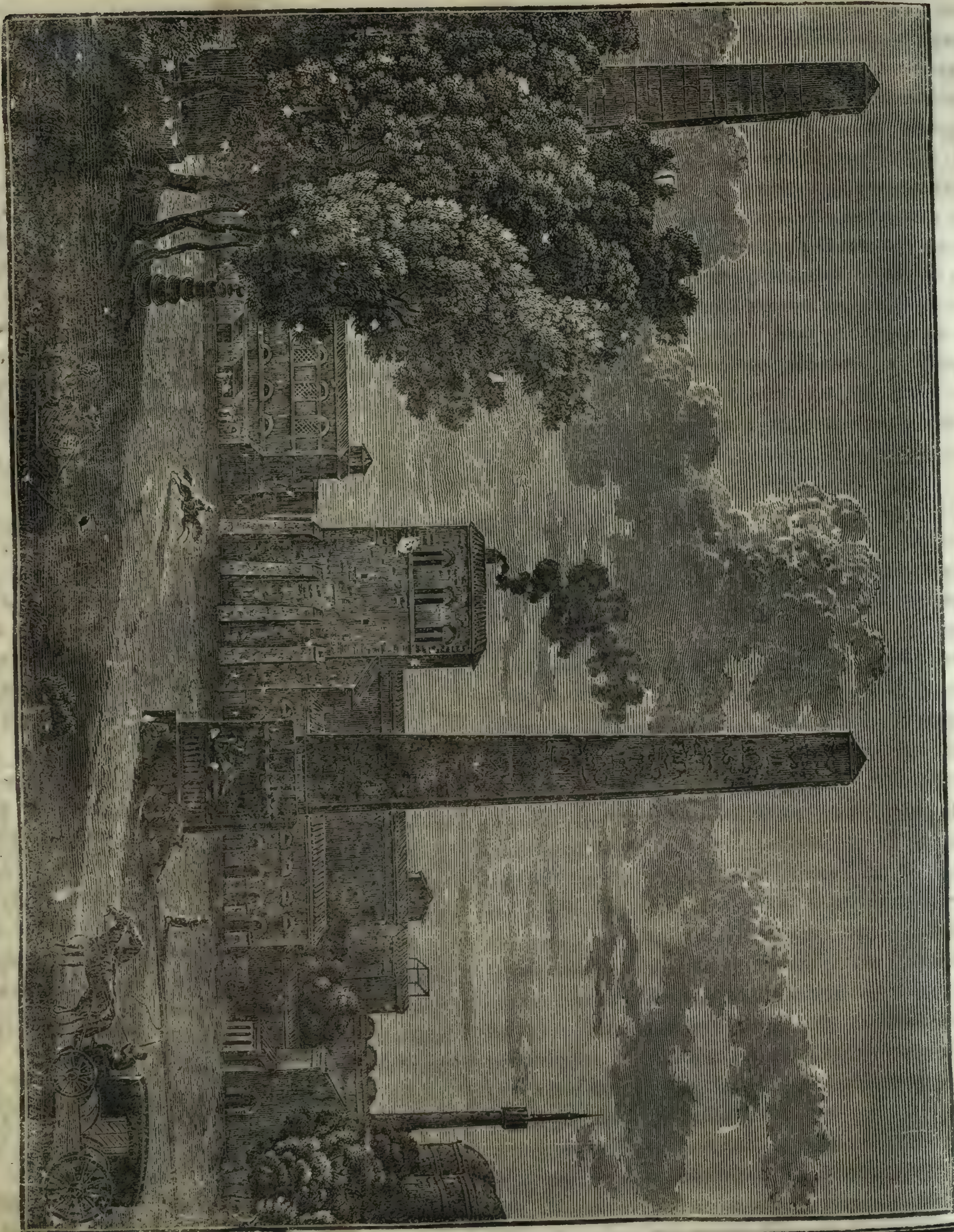
Капїтала Тѣрчіеї ашезатъ лѣнїѣ мареа де
Марморѣ не чел маї фрѣмос лок дїн лѣме, аре
пѣціне неаце словоде; чеа маї днсѣмнатъ есте
Атмеїданѣл, че аѣ фост одїнеоаре іподромѣл
(чїркѣл) греческ, ашезат спре сѣд-ост де ла
Бїсерїка Сф. Софїеї. Ачеастъ неацѣ кѣпрїнде
астѣз ѣн лок нѣмаї де 250 пашї лѣнцїме шї
150 лѣцїме. Колоанеле шї трептеле еї челе
де марморѣ саѣ днтреѣвїїнцат спре днфрѣмсе-
цареа зїдїрілор османе, маї алес а палатѣлѣї
марелѣї Везїр Ібраїм Паша, дѣлѣ че шї Венецї-
анїї сѣлїт Дандоло наѣ рѣпїт челе маї фрѣмоасе
подоабе. — Кѣ тоате ачесте шї сѣлїт днпѣра-
цїї Османї, Атмеїданѣл аѣ рѣмас чеа маї днѣ-
ла неацѣ а полїтіеї, дн каре се сѣвѣршеа ак-
тѣріле пѣвлїче шї серѣвріле статѣлѣї. Де шї
аѣ пїердѣт неаца фоарте мѣлт дїн лѣнцїме шї
лѣцїме прїн зїдїреа дѣамїеї лѣї Ахмед шї а ал-
тор вінале, тотѣш есте днкъ дестѣл де маре,
спре а фаче прїн а еї днтїндере шї прїн рѣїне-
ле монѣментелор, о адѣчере амїнте де а сї-
веке стрѣлѣчїре. Днкъ шї астѣзї тот прїн Ат-
меїдан трече алаѣл Сѣлтанѣлѣї ла серѣвріле

Баїрамѣлѣї, кѣнд мерѣе де ла сераѣ ла дѣамїа
лѣї Ахмед, шї тот де аїче се порнеск шї кара-
ванеле де пелерїні спре Мека. Де асемїне аїче
се адѣнѣ тоцї дрегѣторїї чїї марї де кѣрте шї
де стат, спре а серѣа кѣ Сѣлтанѣл дн дѣамїа
лѣї Ахмед зїѣа нащереї Профїтѣлѣї, шї тот аїче
се серѣа одїнеоаре фестеле тѣерїлор днпрецѣр
дн кѣрс де маї мѣлте зїле кѣ цокѣрї шї оспѣ-
цѣрї, ѣнде мїнїстрїї шї чїї марї тракта не
Сѣлтанѣл, шї не деосебїтеле вресле, ла каре
церемонїї се пофтеа шї амбасадорїї стреїні прїн
днскрїсѣрї шї лї се прегѣтеа деосебїте кортѣрї.

Дїнтре монѣментеле мѣестрїеї шї мѣрїмеї гре-
чїлор, каре днподоѣа одїнеоаре іподромѣл, съ
афлѣ акѣм дн неаца Атмеїдан нѣмаї трїї. Чел
маї днсѣмнат шї маї віне пѣстрат есте Овелїс-
кѣл алкѣтѣїт дїн о сїнгѣрѣ ѣжкатъ де гранїт,
дналт де 60 палме шї дїн тоате пѣрїїле дн-
подоѣїт кѣ іероглїфе егїптене. Ачест Овелїск
саѣ алѣс аїче де ла Теѣа дїн Егїпет, шї дїн по-
ронка днпѣратѣлѣї Теодосїе чел маре саѣ аше-
зат дн 32 зїле прїн о машинерїе местешѣїтѣ.

(Ва ѣрма).

ПЛАЦА АТМЕЙДАНЪН КОНСТАНТИНОПОЛІ.

BIBLIOTHECA NATIONALIS
PERIODICES
ROMANIA

ИСТОРИЯ АЛБІНЕІ.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THE DELETNICI REA MOALDO-ROMJNIAOP

№ 27.

ВЕННИ.

1841.

ПІАЦА АТМЕЙДАН ДН КОНСТАНТИНОПОЛІ (ДНКЕЕРЕ).

Обеліскъл аре ла вѣрв о пірамідъ мікъ каре
ял десформеазъ, фінд къ днкъ кжнд саѣ адѣс,
ера вѣрвѣл рѣнт. Партеа деспре маре аѣ піер-
дѣт лѣчїреа шї нетезїмеа, фінд къ дн Констан-
тінополї дїн ачеастъ парте обїчнїт вате вжн-
тѣл шї плоан. Піероглїфеле обеліскълѣ се а-
флѣ дн картеа лѣї Зоєга, нар барелїефеле де
не челе патрѣ пѣрцї а педесталѣлѣ нѣ леаѣ
дескрїс дндестѣл де лѣмѣрїт нїчї ѣн кѣлѣторѣ

Дѣпъ арѣтѣрїле лѣї Хамер, ачеле патрѣ пѣрцї
днкїпѣсск акцїї де кѣпїтенїе дмпѣрѣтешї шї де
стат; прекѣм: не партеа вестїкѣ о аздіенцїе а
амбасадорїлор стрейнїсеаѣ а ѣнор депѣтацїї дїн
царѣ, карїї адѣк дарѣрї. Не партеа деспре меа-
зѣї се днѣѣцошазѣ дмпѣратѣл фѣкжнд цѣде-
катѣ шї днаїнтеа лѣї стжнд партїделе днпрїчї-
нате шї адвокацїї. Не партеа деспре норд есте
плата трѣпелор, ѣнде Квесторїї адѣк азрѣл дн
сачї, нар не партеа деспре рѣсѣрїт есте о сер-
варе де кѣрте, ла каре се цоакѣ данцѣл нѣмїт
Рамаїка.

Ал доїле монѣмент векї есте колона алѣѣ-
тѣїтѣ дїн трї шерпї днколѣтѣчїцї дмпреѣѣр, а
кѣрора канете ера лѣкрѣл чел маї днѣсѣмнат
днѣсѣ Мохамед II днтржнд дн полїтїа лѣзатѣ де
днжнѣсѣл кѣ асалт, шї воїнд а да о довадѣ а пѣ-
тереї сале, кѣ о сїнгѣрѣ ловїтѣрѣ а секѣреї са-
ле аѣ тѣет ѣн кап, нар челелалте доѣ саѣ стрї-
кат де оаменї некѣноскѣцїї дн аѣл 1700. Ко-
лона есте акѣм дналтѣ де 9 палме шї кѣ ді-
аметрѣ 13 палмаче, нар педесталѣл негрешїт е-
сте маї аджнѣк днгронат дн пѣмжнт, декжт а-
чел а Обеліскълѣ. Маї мѣлцї скрїїторї Гречешї
аратѣ. кѣ Константїн чел маре аѣ лѣзат ачеа-
стѣ колоанѣ де ла Делѣї; алцїї сжнт де соко-
тїнцѣ, кѣ ар фї ѣн Талїсман фѣкѣт де Аполонї-
ѣс дїн Тїана дмпротїва шерпїлор, де каре фелїѣ
де Талїсмане саѣ фѣкѣт маї мѣлте дн време
Вїзантїїенїлор сѣперстїцїонї.

Ал трїле монѣмент а іподромѣлѣ есте коло-
на че аѣ фост одїнеоаре дмѣрѣкатѣ кѣ арамѣ,
шї де о днѣлїме де 24 палме. Ла дезѣрѣка-

реа таблелор де арамъ полеите, саѹ эрмат кѹ маре небѹгаре де самъ, дикѹт акѹм стѹлпѹл аменінцеазъ а се нѹрѹи.

Зидірі вредніче де днѹсѹмнат дн Атмеїдан маї сѹнт: Архива Дефтердарѹлѹи, дн прежма ѹеаміеї лѹи Ахмед; нѹ департе де ачеаста канцїлерїа лѹи Нішанѹи Паша, ѹнде скріторїи сеї се дн делетніческ кѹ десенѹл Тѹгралеї (печеѹеї) пе ферманѹрї, шї мехтерханеоа, адекъ ложа пен трѹ банделе де мѹзїчї ла серѹѹрї шї церемонїї пѹблїче. Пе лѹнгѹ ачесте зидірі се маї аѹлѹ

палатѹл квесторѹлѹи, ѹнде акѹм се цїн небѹнї, кѹрора нѹ лї се поате да аѹѹторїѹ доѹтореск, фїїнд кѹ Мѹсѹлманїи ѹї сокотеск де нїще фїїн це фаворїте кѹ осевїре де кѹтрѹ Профїтѹл.

Прївїреа пеаѹеї Атмеїдан, пе каре ам дмѹѹѹо шато дн нѹмѹрѹл трекѹт четїторїлор ноѹрїї, есте днѹсѹмнатѹ дѹпъ лѹѹїмеа еї, днчепѹнд де ла ѹеамїа лѹи Ахмед. Дн дреапта се веде о парте а вїсерїчеї Сѹ. Соѹїа шї дн фѹнд граждѹрїле дмѹѹѹтещї.

С. С. Б.

СЕРБАРЕА НѹНЦЕї ѹНѹї ПРИНЦ ХІНЕЗ.

Дмѹѹратѹл Хїнеї ѹшї алеѹе сїнгѹр о соѹїе дїнтре фїїчеле челор маї днѹсѹмнаѹи Мандарїнї, іар кѹнд воеще а се кѹсѹторї ѹн принц дмѹѹрѹтеск, атѹнче ел ласѹ алеѹереа мїресеї асѹпра стрѹлѹчїтѹлѹи сѹѹ пѹрїнте, ка орї шї каре че аре днкѹ ѹн пѹрїнте. Дрегѹторїа де пеѹѹторї сеаѹ мїжлочїторѹ се днкредїнѹеазъ ѹнѹи Магнат ѹѹтрѹн. Ачеста дмѹпреѹнѹ кѹ пѹрїнтеле мїресеї се днтрѹнеек пе трептеле палатѹлѹи Кїан-Кїнг-Кѹнг шї днѹенѹнксаѹ кѹ фаѹа днѹоарѹ сїре норд. Дн ачеастѹ позїѹїе пеѹїторѹл вестеѹе пѹрїнтелеї мїресеї воїнца дмѹѹратѹлѹи шї атѹнче сокрѹл аратѹ а са мѹлѹѹмїре прїн днѹенѹнкере де трїї орї шї ловїре де ноѹ орї кѹ френтеа де пѹмѹнт. Дѹнѹ ачеа се алеѹе о зї норочїтѹ, дн каре прїнѹѹл фаче вїзїтѹ сокрїлор вїїторї. Дрегѹторї де кѹрте, траѹанѹи шї офїѹерї де гвардїе формсаѹ а са свїтѹ. Пѹрїнтеле мїресеї днїмѹнїѹ кортежѹл ла днтрареа дн лѹкѹїнда са; іар прїнѹѹл і се днкїнѹ де трїї орї. Асемїне комплїменте ѹрмеазъ днтре прїнѹѹл шї маїка мїресеї, шї ла ешїреа стрѹлѹчїтѹлѹи цїнере, сокрѹл лѹ петрече іарѹш ѹн ла поартѹ.

Дѹпѹ ачесте ѹрмеазъ логодна, ла каре мїреаса капѹтѹ тїтлѹ де „прїнѹесѹ“. Ачеастѹ легѹѹѹрѹ се днѹѹреѹе прїн дарѹрїле, че се пре-

зентеазъ мїресеї шї пѹрїнѹелор еї. Мїреаса капѹтѹ трїї болѹѹрї марї де аѹр, фїешкаре дмѹѹѹовїт кѹѹте кѹ чїнѹї мѹргѹрїнтаре, — трїї болѹѹрї маї мїчї кѹѹте кѹ ѹн мѹргѹрїнтарї, — трїї пѹрекі де черчеї де аѹр, — доѹ пѹрекі ѹрѹѹеле де аѹр пен трѹ а еї дмѹѹрѹмїнте, — 200 ѹѹмѹї де арѹїнт, — 100 ѹѹкѹпї де атлас пен трѹ страе шї кѹпѹѹшалѹ, — 300 фѹнѹї ѹѹмѹѹак, — 3 самѹрї пен трѹ акоперїреа капѹлѹи іарна, — 150 самѹрї пен трѹ страеле де іарнѹ, — 7 піеї де вїперѹ пен трѹ дмѹѹѹовїреа страѹлѹи де парадѹ, шї 250 піеї де ѹѹлпе пен трѹ аѹернѹѹѹрї.

Дарѹрїле нѹнѹеї пен трѹ пѹрїнтеле мїресеї се алѹѹѹѹеск: дїн 10 ѹнде аѹр, 700 ѹнде арѹїнт, ѹн страѹ де парадѹ дїн ѹлане де ѹѹлпе, о кѹѹѹлѹ неагрѹ де самѹр, о пѹреке де колѹѹнї шї о шеа; іар маїка мїресеї капѹтѹ: трїї пѹрекі черчеї де аѹр кѹ мѹргѹрїнтар, ѹн страѹ де ѹлане де ѹѹлпе, опт піеї де вїперѹ шї о шеа. Тоате ачесте дарѹрї се адѹк де кѹтрѹ маршальї кѹрѹїї дмѹѹѹѹтещї дн паланче колорате. Дн ачеастѹ зї кѹртеа дѹ дн каса мїресеї ѹн театрѹ шї ѹн оспѹц пен трѹ 50 персоане. Ла ачест оспѹц се поѹѹтеск рѹденїїле мїресеї, прїнѹїї де ранг маї мїк, мїнїстрїї кѹрѹеї шї дрегѹторїї чїї днналѹи де ла класѹл днѹѹѹ пѹн ла алпатрѹле. Ії се адѹнѹ днѹїнѹгеа де амсаѹѹѹї, дн-

тръ дн салъ ші се ашеазъ фіешкаре ла о део-
себітъ масъ. Ръденііле міресеі, магнаціі ші
гвардістіі дін ачеа парте де попор а Мануэрі-
лор, дін каре есте міреаса, се ашеазъ ла ло-
къл де чінсте дн партеа деспре ръсъріт къ фа-
ца спре апъс. Маі днтѣхъ се адъче чеахъ, де
каре тоці оаспеціі беу кште ън теас ші фак о
днкінъчъне; дъпъ ачеа він поаме, мезелікърі ші
він; кжнд се бе ачеста, днчепе мззіка, ші кжнд
днчетеазъ, апоі се скоалъ оаспеціі де ла месе-
ле лор, жші скімъ страхъ де деасъпра ші на-
ръш се ашазъ. Дн времеа ачеста се рдікъ
мезелікъріле ші поамеле, нар дн локъл лор се
адък бжкате ші він проаспът. Ла сфършітъл
оспъцълзі днчетеазъ мззіка, оаспеціі ссѣ дін
салъ дн оградъ, ші дндрептжндъсе къ фаца
спре палатъл дмпърътеск, фак трій днценън-
кері, ші ловеск де ноъ орі пъмжнтъл къ фрѣн-
теа. Ръделе міресеі ші дамеле де рангъл дн-
тѣхъ пѣн ла ал патрѣле се адънъ дн оділе дін
лѣнтрѣ ші се трактаріеазъ къ мжнкърі ші він
тот къ ачеле церемоніі ка ші дн салъ. Къ о
зі днаінтеа кжнъніеі се адъче зестреа дін каса
міресеі ла палатъл дмпърътеск, нар дн зіѣа къ-
нъніеі се дмфъцощазъ міреле днаінтеа дмпъ-
рътешілор сеі пърінці ші лі се днкінъ ка ън
сѣнъс; дакъ есте маіка са о роавъ, апоі атън-
е тревъе са се се днкіне маі днтѣ соці-

ей лецъте а дмпъратълзі ші апоі маічеі сале.

Ўнъл дін чії днтѣ дръгъторі а палатълзі къ
треізечі офіцірі сѣнъші лзі, ън колонел де гвар-
діе къ патрѣ офіцірі ші 36 солдаці де ржнд
мерг ла каса міресеі, спре а о адъче ла пала-
тъл дмпърътеск. О дамъ де кърте днсърчіна-
тъ къ повъцѣіреа церімоніілор, днціінцеазъ кжнд
ау сосіт чеасъл чел норочіт спре а се сѣі дн
паланче. Дннаінте мерг 16 барбаці къ фанаре
ші 20 къ торче апрінсе. Дамеле де кърте мерг
каларе пѣн ла порділе палатълзі, ѣнде деска-
лекъ ші днтръ дн лѣнтрѣ пе цос. Дъпъ че
ау адънс кортежъл ла днтрареа дн палатъл
прінцълзі, міреасъ се кобоаръ дін паланкъ
ші мерце дмпрезнъ къ дамеле де кърте дн о-
дѣіле дін лѣнтрѣ. Аіче адънжндъсе тоці оас-
пеціі се бе обічнѣітъл „пахар а днсоціреі късѣ-
тореші“, ші апоі се адък пе масъ чінчі оі фрп-
те, каре се тае ші се дмпърцеск де кѣтрѣ доъ
даме де кърте бѣтржне. Тот дн ачеастъ зі се
ашеазъ дмпрецъръл палатълзі прінцълзі кор-
търі дмподовіте къ стофе де матасъ, дн каре
се дъ ън оспъц алкѣтѣіт дін 45 де оі дн чін-
стеа пърінцілор міресеі. А доза зі тінеріі дм-
бръкаці дн страеле де нѣнтъ ші днсоціці де
дамеле де кърте фак візітъ днтѣхъ дмпъратълзі
ші апоі дмпърътесеі.

С. С. Б.

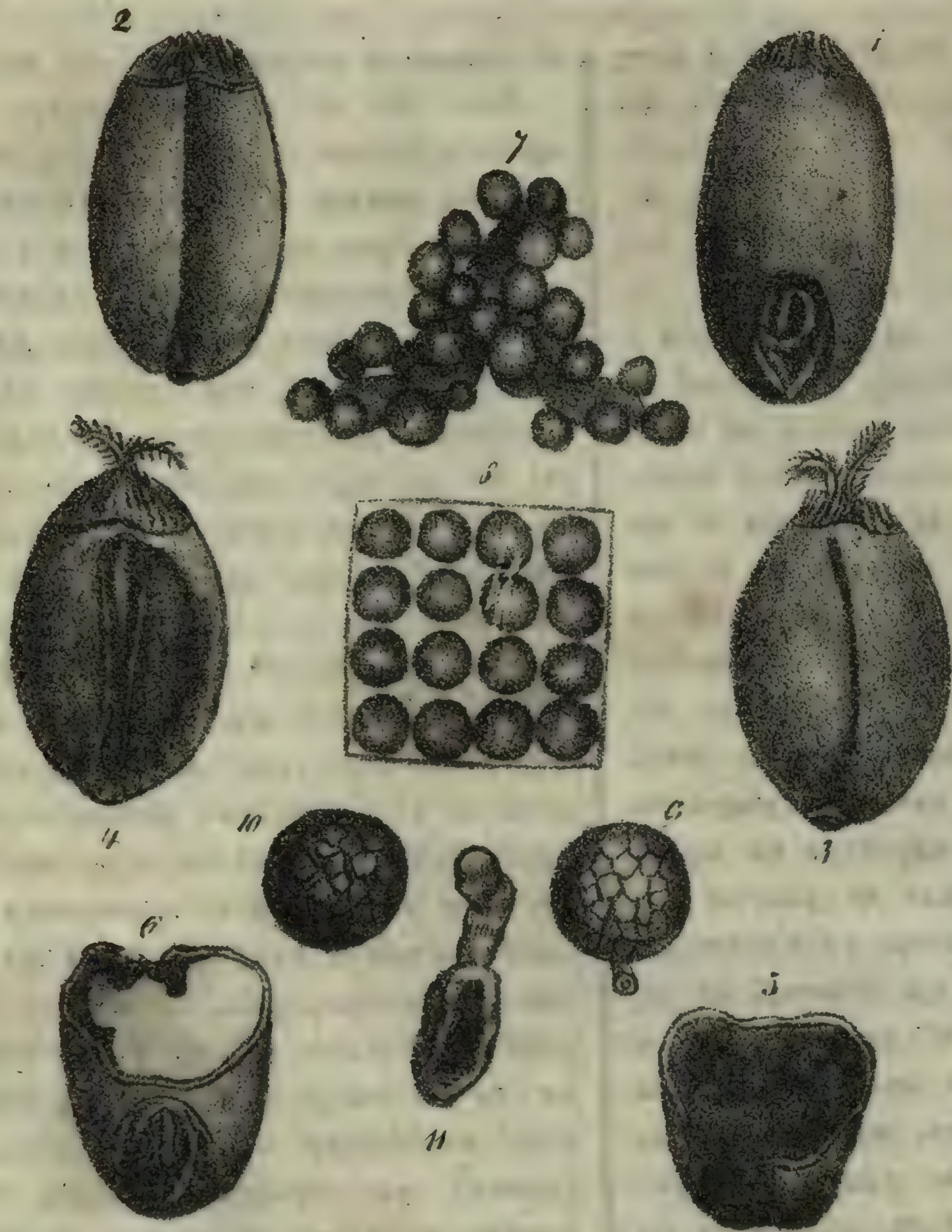
Г А Н Г Р Е Н А Г Р Ж Ъ Л Ъ І.

Оаменіі дн а лор плекаре пентрѣ челе че дн-
мітъ маі мълт а лор кемаре негріжеск адесе-
орі челе че лі сжнт кеар фолосітоаре. Аша се
ѣд къ періколъл віецеі стрѣбътжнд прін дешер-
търіле Афрічеі ші Амерічеі, ка сѣ черчетезе ші
се адъкъ ла ноі пжнте ші семінцърі че дн
ліма ноастрѣ пот креще нѣмаі прін флоръріі,
дн време кжнд ноі нѣ ам афлат нічі днѣнѣтъ-
преа пжнтелор пъмінтене че ні сжнт спре
пжнт (хранъ), нічі боаліле, ла каре прекъм

фѣнтъріле віезетоаре сжнт ші пжнтоасе сѣнъ-
се. Асемене кжнѣцінцъ ар фі ікономілор нес-
мінтіт де маре фолос. Днтре ачесте боале се
нѣмъръ ачеа а гржълзі нѣмітъ гангрека (а-
пріндереа).

Баѣр, економ енглез деразъ ачест рѣѣ де ла
семінца ѣнѣі бѣрете парасіт (*) пѣтѣрос нѣміт

(*) Парасіт, тръндавъ сѣ зіче де ом че се хрѣнеше пе соко-
теала селѣ къ пагъва алтъса. Асемене сѣ зіче де тржнто-
рѣл ші де пжнте.

ГАНГРЕНА ГРЪЖЪЛЪИ.

Uredo foetida. Грѣжълъ дн а са крещере съ-
це съмѣнда ачестѣи бѣрете шѣ съ сѣо кѣ мѣ-
стѣл грѣжълѣи маѣ наѣнте де а днфлорѣ, ачестѣ
днхѣт пѣтрѣнде дн цѣрмѣне (саѣ оѣл мѣтрѣчѣи)
ѣнде се дѣсѣлѣще маѣ наѣнте де днфлорѣ-
реѣ шѣ днспѣкареѣ грѣжълѣи. Ърма фѣреаскѣ е-
сте кѣ нѣ се наѣше нѣчѣ ѣн грѣжълѣе кѣнд де-
спре алѣтѣ парте ачел цѣрмѣне креще спорѣнд дн-
кѣ маѣ мѣлт декѣт ѣн грѣжълѣе де грѣжълъ съ-
нѣтос.

Вадѣсъ фѣгѣра 3 шѣ 4, 1 шѣ 2. Ачестѣ де
не ѣрма 1 шѣ 2 сѣнт грѣжълѣе де грѣжълъ сънѣтос
шѣ копт, 3 шѣ 4 ачелѣ че се днѣакѣ дн а лор
земѣслѣре.

Д. Бѣзѣр аѣ дескоперѣт ла 1806 фѣѣнца аче-

стѣи бѣрете парасѣт. Дн 14 Ноемѣрѣе ачелѣи
ан ѣл хѣлтѣѣсе шѣ семѣнасъ кѣ грѣжълъ бѣн, кѣ
16 зѣле пѣнѣ а нѣ се днформа спѣкѣл шѣ
20 маѣнаѣнте де а днфлорѣ чѣле сѣнѣтоѣсе,
аѣ вѣзѣт дн гѣоачѣле мѣтрѣчѣи пѣлнѣтѣшоѣ-
рѣле чѣле парасѣте карѣ ле скоѣорѣсе де тоѣ.
Фѣгѣра 7 нѣ дѣ деспре ачѣастѣ о ѣдѣе. Ачѣелѣ
бѣрѣелѣ сѣнт маѣ днѣжълъ алѣи шѣ фѣрѣмошѣи, днѣ
днѣдѣтѣ че се днѣлѣще шѣ се мѣрѣще спѣ-
кѣл, се днмѣлѣсѣск ѣѣте, аѣѣе лѣ рѣмѣжне вѣрѣ-
ме де а се коачѣ шѣ се фѣак де колор днѣѣе
кѣнд рѣмѣжн анѣнаѣцѣ не пѣрѣцѣи мѣтрѣчѣи, атѣнѣ
че грѣжълъ десорѣганѣзѣт ѣрмаѣзѣ а креще, парѣ-
сѣцѣи днѣжълѣбаѣцѣи сѣ днмѣлѣсѣск шѣ дѣпѣ че се коѣ
грѣжълѣелѣ сѣнѣтоѣсе, аѣѣѣ чѣле днѣтѣѣе се вѣѣ

перъреа май марі дар верзій днкисе фінд
мезъл лор плін де въреці върці (Fun-
gus uredo) карій пентръ а лор асемъна-

ре къ ачаа а пещелзі петрад, съ нзмеск
foetida.

(Ва ьрма).

НИКОЛАЙ КОПЕРНИК (Днкеере).

астрономиче. Спре а се днтеее днкъ маймълт
дн ачесте щїнце, фїнд дн върстъ де 23 ані,
аў фъкът о къльторіе ла Італїа, ьнде аў пе-
трекът май днтѣхъ дн Бологна ла вестїтъл А-
строном Домїнік Морїа Навара де ла кареле нъ
нъмаї къ аў дмвъцат, дар тот одатъ аў фост а
лзі прїетїн шї ацътъторїхъ ла обсерваціле сале.
Де ла Бологна аў мерс Копернік ла Рома, ьн-
де днкържд саў кѣноскът деосевїтеле сале
талентърї шї і саў дат о катедръ де математї-
къ, агопїсїндъш прїн прелекціле сале маре фай-
мъ. Дъпъ къщїва ані днтърнждъсе дн патріа
са, аў къпътат де ла ьнкѣл съў, епїсконъл де
Ермеланд, ьн канонїкат ла Катедрала де Фрау-
евъьрг дн Прѣсія вестїкъ, прїн акъръна венїтърї
ел аў фост дн старе, де а нъ май гїндї ла къ-
щїг, шї саў дедат къ тотъл щїнцелор.

Ачест върват саў фъкът май къ деосевїре
вреднїк де днсѣмнат прїн дескоперїріле сале че-
ле нозъ шї марї дн сїстема соларъ (а соаре-
лзі). Де ла днчепътъл лъмеї неконтенїт саў
крезът, къ пѣмжнтъл стъ немїшкат, шї къ соа-
реле, лъна шї стелїле дн тоатъ зіва се ротеск
дмпрецъръл лзі де ла ръсърїт спре апъс, пре-
към се наре окѣлзі, де ьнде ьрмеазъ шї зіче-
ріле: соареле, лъна шї стелеле ръсар шї апън.
Ачеастъ сїстїмъ саў крезът а фї адевъратъ дн
кърс де 2000 ані де кътръ тоці Астрономїї шї
дмвъцапїї, дечї нъ ера лъкръ мїк шї череа тре-
вънпа де ьн ценїхъ-екстраордїнар, спре а пъне
дн дндопаль ачеастъ ідее днрѣдъчїнатъ дн тоа-
те капетеле, а дескоперї алта май адевъратъ, а
о днтеееа пе прїнцїпї шї а се іві къ дннса
дн пѣзлїк къ сконос де а анерїсі сокотїнпа чеа
де мїї де ані днвекїтъ. Копернік аў дндрънїт
а фаче ачеаста шї а контразіче лъмеї днтрепї.

/ Ачеста есте ьн върват маре а къръна нъме
се ва ростї къ севас шї мїраре пе кът вор фї
оаменї пе пѣмжнт, шї кареле днвреднїчеще а
фї кѣноскът де фїешкаре върват кът де пѣцїн
лїтерат.

Ел саў нъскът дн 19 Феврѣарїе 1473 ла
Торн дн Прѣсія вестїкъ, ьнде пърїнтеле съў е-
ра Хїрѣрг. Тїмнѣрїхъ саў дедат ел щїнцелор
къ маре нъїре, аў фреквентат схоала полїтіеї
ьнде саў нъскът, шї апої ьнїверсїтатеа де Кра-
ковїа, спре а дмвъца медїціна, дн каре саў фъ-
кът Доктор. Пе лжнгъ ачеаста авеа ел о не-
спѣсъ плѣкаре пентръ математїкъ, шї аскълта
къ маре лъаре амінте прелекції математїче шї

даторі знії натѣраліст дін чій маї днѣмнати,
Д. професорѣл Нордман. „Вр'о патрѣ сеаѣ
чинчі прѣрекі де коцофене, зіче Д. Нордман, іш
аѣ кѣйѣл де маї мѣлці ані днгрѣдіна ботанікѣ де
ла Одеса. Ачесте пѣсѣрі мѣ кѣносѣ фоарте ві-
не, прѣ міне ші пѣшка меа, ші ді ші еле нічі
одатѣ н'аѣ фост сѣпѣрате, тотѣш пѣн дн
практикѣ тоате фелѣріле де мѣжлоаче пентрѣ а
дншела пе ачел че лі еа сама. Нѣ департе де
лѣкѣінцѣ се афлѣ зн редѣ мѣк де фрасіні
дн кренѣеле кѣрора коцофенеле фак кѣйѣріле
лор. Фоарте апроапе де касѣ ші днтре редѣ
сѣнт сѣдіці кѣпѣва злмі марі: дн ачѣші копачі,
векленеле пасері іші фак кѣйѣрі мінчіноасе,
днжѣт фіешкаре прѣреке фаче чел пѣцін кѣте
трей ші кѣте патрѣ, ші кѣ акѣрора фачере еле
сѣ днделетнічѣск пѣнѣ дн лѣна лѣі Мартіе. Зі-
за ші маї кѣ самѣ кѣнд еле зѣресѣ кѣте пе

чінева каре ле пѣндѣще, еле лѣкреазѣ ла кѣй-
ѣрі кѣ о маре рѣвнѣ, ші дакѣ оаречіне прін
днтѣмпларе лі стінгерѣще, еле своарѣ дн цѣ-
рѣл копачілор, сѣ днтартѣ ші слобод ціпете
тѣнгѣітоаре. Днсѣ тоате ачесте нѣ сѣнт декѣт
вікленіе ші мінчнѣнѣ; кѣчі пріфѣкѣндѣсе прін а-
честе арѣтѣрі де тѣлѣѣраре ші де днгрѣжіре
пентрѣ ачесте кѣйѣрі мінчіноасе, еле днаінтѣс-
зѣ пе днчетѣл фачерѣсѣ кѣйѣлѣі меніт де а кло-
чі оѣлѣ, лѣкрѣнл ла дѣиселе дн чеа маї маре
тѣчере, ші ка сѣ зік маї віне дн аскѣнс, дн
чеасѣріле де дімінеаѣ ші дн челе де сарѣ; да-
кѣ дін днтѣмпларе чінева лі гѣѣѣще, атѣнчеа
еле своарѣ, фѣрѣ а слобозі вре зн сѣнет, кѣ-
трѣ челеалѣте кѣйѣрі, ші днчѣп а лѣкра ка
кѣм нѣ ар фі нѣмікѣ, арѣтѣнд тот ачѣнѣш мѣх-
ніре, пентрѣ а авате лѣареа амінте а пѣндіто-
рѣлѣі ші а фаче нефолосітоаре кѣѣтарѣа лѣі.“

Т. К.

М Е Л С Т Р О М Ѣ Л, Ѣ Н В Ѣ Р Т Е Ж Д Е А П Ѣ.

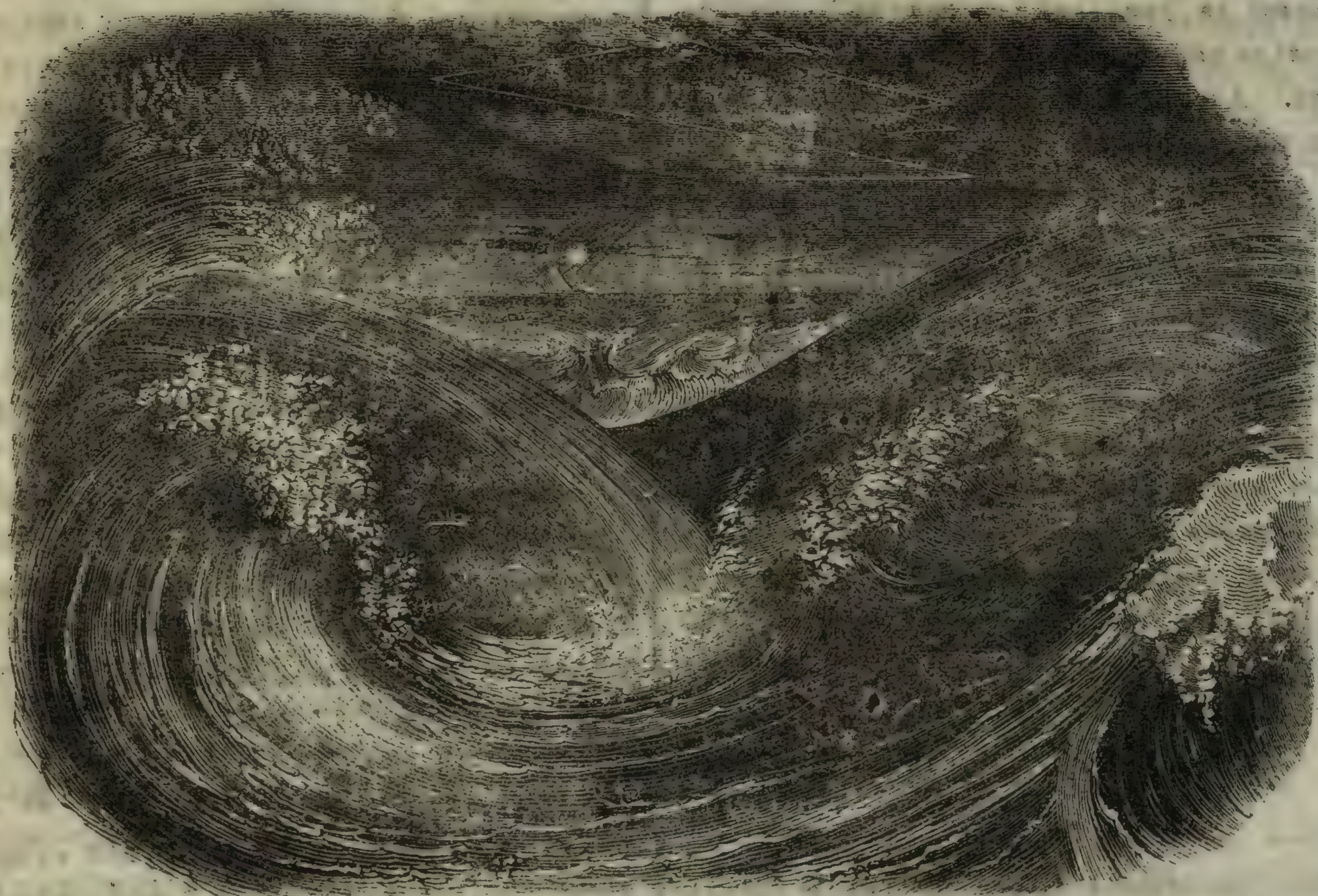
Мелстром се нѣмѣще зн вѣртеж маре де а-
пѣ апроапе де цѣрмѣл Норвегіеі лѣнгѣ інсѣла
Моское. Пѣтереа лѣі атѣрнѣ де ла флѣксѣл
ші рефлѣксѣл (*) мѣреі; кѣнд ѣрмеазѣ рефлѣксѣл,
вѣртежѣл се паре а фі лініціт, каре днсѣ ціне
нѣмаї зн патрар де чеас, ші апої нар днчѣпе а
се мѣшка; адѣнчімеа апѣі есте пѣсте мѣсѣрѣ
маре ші дн времеа флѣксѣлѣі, апа фаче зн вѣ-
ет маї пѣтернік декѣт а челор маї марі ката-
ракте. Мѣшкѣндѣсе вѣртежѣл де вре о фѣртѣ-
нѣ, атѣнче се днтінде дн о дмпреѣзіме ка де
1½ мѣлѣ. Дн аѣл 1645 саѣ мѣшкат вѣрте-
жѣл кѣ пѣтере, апа де маре днжѣт ла Моское
саѣ стрѣгнѣват касѣ ші саѣ дѣрмат зідѣрі. Пѣ-
тереа лѣі есте неспѣсѣ, днжѣт адѣсеорі се вѣд
чій маї марі кіді лѣнтѣндѣсе дн зѣдар, спре а
скѣпа дін трѣнсѣл. Ѣн ѣрс, кареле днота о-
датѣ де ла Лородѣн спре Моское, спре а рѣпі
кѣтева ої дін тѣрмеле че пѣщеа пе інсѣлѣ, саѣ
кѣпріне де валѣрі ші саѣ трас дн вѣртеж, знде
дѣнѣ днтѣлѣнгѣгѣ лѣптѣ кѣ валѣріле, саѣ дн-
некат. Ла цѣрмѣріле днвѣчнѣнѣте адѣсеорі се

вѣд пѣлѣтінд дѣрмѣтѣрі де корѣвій сѣѣрмате дн
ачѣст днфрікошат вѣртеж, нар марѣнеле дѣр-
мѣтѣрілор сѣнт ка тѣете кѣ фѣрестѣѣл, каре
лѣкрѣ доведѣще, кѣ дн лѣѣнтрѣ сѣнт апѣ тре-
ѣсе се фіе вѣкѣці де стѣнчі аскѣціте.

О фоае енглѣзѣ дескріе сѣѣрмарѣа зніі вас
де кѣрѣнд ѣрматѣ дн ачѣст прімеждіос вѣртеж,
дн ѣрмѣторѣл кіп: „Ѣн вѣнт лін че пѣцін маї
наінте сѣфла, днчетасѣ де тот, ші днѣѣрѣнд аѣ
аѣзіт корѣѣіеріі Ѣн зѣзѣт сѣп пѣмінтік ка а
зніі роѣ де албіне, че се пѣреа кѣ сар сѣі дін
марѣа лініцітѣ. Німене нѣ ворѣеа нічі зн кѣ-
вѣнт; тоїі жші опрісе ресѣфларѣа ші аскѣлта
кѣ днспѣімѣнтаре аѣсѣптѣнд се вадѣ че ва ѣр-
ма, кѣнд де одатѣ саѣ аѣзіт стрігарѣа Кѣрма-
чѣлѣі: „Мелстромѣл! Мелстромѣл!“ атѣнче дн-
датѣ аѣ сѣріт капітанѣл, ші аѣ стрігат кѣ глаѣ
пѣтернік: сѣріці, аѣѣтаці! оамені ѣзні! днтіндеѣ
тоате вѣнтрѣлеле; дешѣртаці коверта! днтѣраці
дн лѣѣнтрѣл васѣлѣі! грѣѣці!, грѣѣці! вѣѣтѣл
кѣ каре се пѣнеа дн лѣкраре ачѣсте порончі,
аѣ фѣкѣт де нѣ саѣ аѣзіт о сѣѣртѣ време зѣ-

(*) Ѣмѣларѣа ші сѣѣдѣреа че фаче марѣа дн 24 де чеасѣрі.

МЕЛСТРОМЪЛ, ЪН ВЪРТЕЖ ДЕ АПЪ.

зетъл вѣртежълѣ амвѣлѣт, шѣ дѣлѣ че саѣ дн-
тинс тоате пѣнзеле шѣ маринарѣ аѣ кѣноскѣт кѣ
нѣ маѣ есте вре о недеже де скѣпаре, фѣнд
кѣ нѣ сѣтла нѣчѣ де кѣм вѣнтѣл, атѣнче тоѣ
саѣ кѣпрѣнс де чеа маѣ маре спаѣмѣ, шѣ вѣетѣл
вѣртежълѣ аѣ днчепѣт а се азѣ маѣ де апроа-
не, дн време кѣнд дѣн дреапта стѣнчеле де ла
Лѣфонден лѣ амѣѣѣѣѣ а лор фрѣнте посомо-
рѣтѣ. Тоѣ ведеа кѣм васѣл мѣнат де флѣк-
сѣл мѣреѣ се апроѣеа де кѣмплѣтѣл вѣртеж шѣ
не тот мѣнѣтѣл спореа днфѣорѣтоареа днкредѣн-
паре, кѣ мерг ла о моарте неаѣѣратѣ. Де ода-
тѣ аѣ стѣтѣт кѣ тоѣ ла ѣн лок ка днкреме-
нѣѣ дн грѣпе, лар дѣлѣ че саѣ апроѣет васѣл
де вѣртеж, аѣ днчепѣт тоѣ кѣпрѣншѣ де дезнѣдѣж-
дѣре а алерга ка невѣнѣ дн тоате пѣрѣеле корабѣѣ.

Ера о зѣ пре фрѣмоасѣ, шѣ аша де сенѣнѣ,
днѣѣт нѣчѣ ѣн нѣѣр кѣѣт де мѣк нѣ амѣѣедека
огнѣндѣреа соарелѣѣ дн лѣчнѣл мѣреѣ. Дн апро-
пѣре се ведеа прѣетѣноаса ѣнсѣлѣ Моское, дн-
сѣ кѣ неѣѣтѣнѣѣ ера аѣлѣтѣ спредѣнса, фѣнд кѣ
репѣѣѣнеа валѣрѣлор вѣртежълѣ ѣнѣ ерта ачеаста.

Днѣре ачесте днфѣорѣтѣл мѣѣет а ѣнѣѣ Лѣвѣатан (ѣн а-

нѣмал де апѣ, маѣ маре дѣѣѣт кѣтѣл) кареле се
лѣѣта кѣ тѣрѣателе валѣрѣ, шѣ прѣвѣнд чѣѣ че се
аѣла не коверѣтѣ спре локѣл де ѣнде се азѣеа
мѣѣетѣл, аѣ вѣзѣт ѣн монстрѣ негрѣ не сѣѣѣра-
ѣаѣа аѣѣѣ, кареле рѣѣѣт фѣнд де репѣѣѣнеа вѣр-
тежълѣ, днѣѣдар се лѣѣта кѣ валѣрѣле спре а
скѣѣа де пѣѣре. Прѣвѣторѣѣ ведеа дн ачеастѣ
днфѣорѣтоаре сѣѣѣѣ ѣкоана соартеѣ лор днѣѣн-
теа окѣлор, аѣ азѣѣт чел де не ѣрмѣ мѣѣет а
Лѣвѣатанѣлѣ, шѣ дн кѣрѣнд лаѣ пѣѣрдѣт дѣн окѣ
днѣѣѣѣт фѣнд де тѣрѣатѣл вѣртеж, спре а ѣѣ
сѣѣрмат дн ѣѣѣѣѣ мѣѣѣ дн фѣндѣл аѣѣѣ, кѣѣѣ
ачеаста есте соарта тѣѣѣѣѣ лѣѣѣѣѣлор, че се
днѣѣт де ачест вѣртеж. Неспѣсѣ днфѣораре аѣ
кѣпрѣнс не тоѣ де не вас, днѣѣѣт де спаѣмѣ
ста ка мѣѣѣ шѣ днкременѣѣѣ; ѣатѣ кѣ васѣл ѣѣ
дѣѣе маѣ апроаѣе де кѣмплѣтеле валѣрѣ, акѣѣѣ-
ра пѣѣтере ѣѣ днѣѣѣѣѣ не мѣѣѣѣ де апѣ, спре аѣ
арѣѣѣѣ кѣ маѣ маре репѣѣѣнеа дн фѣндѣл мѣреѣ.
Амеѣѣѣѣ се ѣѣн неѣѣѣѣѣѣѣ ѣнѣл де алѣѣл, фѣѣѣ
ашѣ пѣѣѣѣа да аѣѣѣѣѣѣѣ, шѣ ѣатѣ кѣ васѣл саѣ
днѣѣѣѣт де кѣмплѣтѣл вѣртежѣ".

С. С. Б.

ROMANIA

ІКОАНА ЛУМЕІ.

Φ Ο Α Ε

П Е Н Т Р Ъ

↑HDEΛETHIČIPEA MOΛDO-POMϯHΛOP'

No. 28.

DECEMBER.

1841.

ПАСВАН О Г Л Ъ.

Осман Пасван Оглы аў фост фінал зніў Рене-
гат (тэрміт) албанез. Тімпаріў саў днсьмнат
ел прін зні деосовіт кэраж ші цэтере трэпеас-
кэ. Віклеан фінд дн тоате днтрепріндеріле са-
ле, ші кэ кэраж ші статорнічіе аколо, знде че-
реа тревзінца, фоарте раре орї нэ і се німе-
реа вре зні план. Дзпэ че аў адзінс днсфжр-
шіт ла рангэл зніў Паша де доў тэўрі, апої аў
днчепэт а кэцета ла планэрі сэмече, ші днкэ-
ржнд саў възэт дн старе, де а се пэтеа дм-
протіві днтрецей цэтері а Сэлтанзлы.

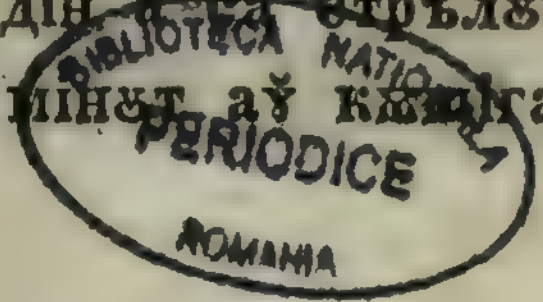
Дн сѣртъ време і саѣ ші дмѣцошат пріле-
жъл доріт, де аші арѣта днріѣріеа са. Еніче-
ріі се асѣпрісе дн дрітѣріле сале, претѣтіндене
мѣрмѣра попорѣл, днсѣ че пѣтеа се факѣ дм-
протіва воінцеі пѣтернікѣлѣі домніторѣ! — Пас-
ван-Оглѣ саѣ декларат де протектор тѣтѣрор
Енічерілор, днкредінцжидѣі, кѣ нічі одінеоаре
нѣ ва днгѣдѣі, ка разѣмѣл пѣтереі Османе се
пеардѣ чева дін ~~отѣса~~ стрѣлѣчіре,

Дін ачел пінэт аў кәшүгат ел ініміле тәтә-

рор Енічерілор, ії жл прївеа ка не а лор мжн-
твїторї шї апърѣторї а дрітѣрілор шї прївіле-
гїлор лор. Чете днтреїї де чїї маї сълватїї
ресвїїнічї аї цѣрат а жертвї сжнцеле шї віаца
центрѣ джнезл, дакъ ар чере тревїнца.

Днсь діванъл дін Константінополі а҃ декла-
рат не Пасван-Огль де ревел. Маї мълці Наші
днвечінаці а҃ пріміт поронкъ а се порні къ тоа-
те пѣтеріле лор ші ал днтоарче ла аскълтаре.
Днщійцнндѣсе деспре ачааста Енічерїї, са҃ дн-
армат дндатъ ші а҃ алергат днтрѣ адѣторнл
аменицатѣлѣї лор алърѣторнѣ. Ла Відін се а-
дѣнасе о мълціме де осташі днфокаці, карїї рѣс-
пінѣа къ тѣрѣаре орі ші че атак. Денї тоате
остенеліле Порѣей, де а адѣче не ырѣїторнѣ ла
аскълтаре, а҃ рѣмас зѣдарніче.

Дн асеміце дмпрецърърі сѣмеція лѣї Пасван-
Огъз спореа дін зі дн зі, тоатъ България ера
кѣпрінсѣ де трѣпеле сале, німене не кѣтеза а
і се дмпротіві ші стеатъріле сале флѣтѣра а-
кѣм пѣн днаінтеа порцеї четѣдеї Варна. Кѣ тоа-

те ачесте лесне се преведеа, къ поарта нъ ва пзтеа сѣфери асеміне лѣкрѣ. Пасван-Оглѣ аѣ днчепѣт а фаче гѣтірі днѣрікошате, ел аѣ щі-зт а адемені дн слѣжба са мѣлці Полоні ші Францезі еміграці, асеміне дезерторі Австріечеші дін Унгаріа ші дін Банат, аѣ фѣкѣт вѣрсѣторі де тѣнѣрі, ші аѣ адѣнат дн Відін о мѣлціме неспѣсѣ іарѣ де пѣшкѣ ші де провіант; бате-ріі оморѣтоаре саѣ ашезат дмпреѣѣрѣл четѣцеі, ші ла локѣрі потривіте саѣ фѣкѣт міне кѣмпліте.

Капітан-Паша, кѣмнатѣл Сѣлтанѣлѣ аѣ прі-міт днѣѣѣршіт днѣѣрчінареа, де а адѣна о ар-міе пѣтернікѣ, а аседіа четатеа Відін ші а кѣ-чері не ревелѣл сѣмец. Дін тоате провинцііле дмпрѣѣціей дін Европа ші Асіа саѣ адѣнат трѣ-не сѣнт стеагѣріле сале, ші аша саѣ порніт ел сінгѣр дін Капіталіе кѣ о арміе нѣмероасѣ ал-кѣтѣітѣ дін трѣне алесе. Тот одатѣ саѣ порніт ші о флотѣ не Дѣнѣре дн сѣс. Арміа де ѣс-кат днѣѣрѣнд аѣ споріт ла 80.000 солдаці, Відінѣл саѣ днѣѣнѣѣрат не ѣскат ші не апѣ, ші кѣдереа лѣі Пасван-Оглѣ се пѣреа а фі сінгѣрѣ.

Семнѣл асалатѣлѣі саѣ дат; кѣмпліте дѣтѣ-нѣрі се словозеа де не зідѣріле четѣцеі; кѣ бѣрѣѣціе саѣ арѣнкат Мѣсѣлманіі асѣпра тѣрі-лор, днѣсѣ шіѣрѣрі днѣтрѣі се кѣлка де тѣнѣріле четѣцеі, ші Пасван-Оглѣ дмвѣрѣѣта не аі сѣі прѣтѣтіндене прін фінѣца са ші тоці се апѣра кѣ дезнѣдѣѣѣіре.

Дѣчі Капітан-Паша саѣ вѣзѣт невоіт а да семнѣл де траѣере днѣѣрѣнт. Ненемѣріѣеа а-чѣстѣі атак аѣ фост о меніре непріінчоасѣ пѣн-трѣ тоатѣ ачѣасѣ експедиціе. Ачѣеа че се преведеа, аѣ ѣрмат дн фапѣт. О спаімѣ неспѣ-сѣ аѣ кѣпрінс днѣтреага арміе ші чѣте днѣтрѣі саѣ днѣѣрнат дн патріа лор. Апоі аѣ маі тре-кѣт кѣтева лѣні пѣнѣ че аѣ сѣсїт трѣне спре днѣѣріре. Ханѣерлі, Домнѣл Валахіей аѣ пріміт поронкѣ а тріметѣ ла арміе опт мїі де ромѣні ел де фрікѣ аѣ дмплівіт дндатѣ ачѣасѣ порон-кѣ. Ромѣніі нѣ авѣеа арме, чі дн локѣл ачѣсто-ра пѣрта чомѣе, ші скопосѣл пѣнтрѣ карѣ іі саѣ кемат, нѣ ера ка сѣ іае четатеа, чі ка се прінѣдѣ глонѣѣріле де тѣнѣрі, че се словозеа дін трѣнѣса. (Ва ѣрма).

С Ф Ъ Р М А Р Е А К О Р Ъ Б І Е І М Е Д Ж А .

Кѣнд дѣпѣ пачеа дін анѣл 1814 саѣ дат Франціей днапоі посесїіле сї де ла цѣрмѣл А-ѣрічѣі, че се днѣтінд де ла Канѣл Бланк пѣн ла гѣра ріѣлѣі Гамбіа, гѣѣернѣл Франціей аѣ трі-мес дн Іѣніе 1816 о фрегатѣ ші алѣе тріі ва-се, снре а ле лѣа дн стѣнѣніре. Ачѣасѣ експе-діціе саѣ прѣгѣтіт кѣ тоате чѣле трѣѣѣнѣчоасѣ, ші аѣарѣ де марінарї се аѣла не вѣсе 400 пер-соане, ліѣераці, мешѣрі, плѣгарі, грѣдінарі ш. а Команда експедиціей ера днѣкредінѣатѣ Домнѣ-лѣі де Шамарей, капітанѣлѣі фрегатеі Медѣза кѣ 44 тѣнѣрі.

Ліпѣа дісціпліней кѣвеніте ші пѣщїінѣа плѣті-реі не марѣ аѣ фост прічіна, кѣ фрегата саѣ мѣ-літ ла цѣрмѣл де Аргѣін. Дѣпѣ че саѣ пѣердѣт

тоатѣ недеѣѣеа, де а о пѣѣтеа скоате, аѣ черѣт трѣѣѣнѣца а се мѣнтѣі дн пріпѣ пѣаѣжерїі ші марінарїі. Дѣчі саѣ лѣат тот провіантѣл ші саѣ пѣс дн кѣіче ші не о плѣѣтѣ марѣ, че саѣ дѣ-рат дн граѣѣ; днѣсѣ репѣѣѣѣнеа кѣ карѣ саѣ пѣ-рѣсїт вѣсѣл, саѣ ашезат не плѣѣтѣ, ѣнде се а-ѣла чѣеа маі марѣ парѣе а марінарїлор, нѣмаі фоарѣе пѣѣцін провіант; вїн ера пре дѣстѣл, дн-сѣ чѣеа маі марѣ ліпѣсѣ де посмаці.

Дн ѣн кѣік се аѣла гѣѣернаторѣл де Сѣне-гал кѣ фамїліа са, ші дн алѣе патрѣ ера дм-пѣрѣціі пѣаѣжерїі, іар марінарїі саѣ ашезат не плѣѣтѣ дн нѣмѣр де 150, ші пѣсте тот не плѣ-тѣ ші дн кѣіче се аѣла 397 персоане.

Аша саѣ порніт кѣічѣле трѣѣѣнд дѣпѣ сїне

плѣта, днсь депъртхидѣсе ка де доѣ часѣрї де васѣл прїмеждѣт, аѣ пѣрѣсїт плѣта шї саѣ депъртат. Дн ачеастѣ време плѣта се кѣфѣн-дасе ка де трїї палме, шї марїнарїї афлѣторї пе-днса саѣ грѣмѣдїт ла ѣн лок аша, днхѣт нї-мене нѣ се пѣтеа мїшка. Дн ачеастѣ днфрї-кошїтоаре старе нїмене днхѣ нѣ кредеа кѣ ар-її пѣрѣсїцї, пѣнѣ кѣнд днсѣхршїт аѣ вѣзѣт каїчеле перїнд дїн окї. Акѣм саѣ фѣкѣт тѣл-ѣраре общеаскѣ, нѣмаї офїцїрїї днсѣфла оаре-каре пѣцїнѣ мѣнѣгѣре, дар апої шї її аѣ днче-пѣт а се деснѣдѣждѣї, вѣзѣнд кѣ нѣ аѣ нїчї картѣ де маре, нїчї компас, нїчї анѣрѣ. Фїїнд кѣ нѣ се лѣсасе дндестѣл провїнат, апої шїфоа-меа аѣ днчспѣт а фаче днфрїкошате лѣкрѣрї. Довѣзѣчї шї чїнчї фѣнцї де посмаг ера тот про-вїантѣл че се афла пе плѣтѣ, каре се днпѣр-деа марїнарілор дн порцїї фоарте мїчї.

Дн кѣрѣнд аѣ сосїт ноаптеа стѣрнїндѣсе о-ѣртѣнѣ, шї валѣрїле нѣвѣлеа дїн тоате пѣрцї-де престе дѣншїї днхѣт ненорочїцїї ера арѣн-кацї де ла ѣн капѣт а плѣтеї ла челалалт, пѣ-хїндѣсе цїнеа нѣмаї де вѣрне, шї дн тот мїнѣ-тѣл се афла дн прїмеждїе де а фї арѣнкацї дн маре.

А доѣа ноапте аѣ фост маї днфрїкошате. Дѣ-пѣ че пердѣсе дн кѣрсѣл зїлеї трекѣте тоате надеждеа, де а афла каїчеле шї прїн еле а лор мѣнтѣїре, апої ла апропїереа нопцеї аѣ їзѣкнїт дѣхѣл тѣлѣрѣрїї днтре тоцї марїнарїї, каре саѣ вѣдїт прїн стрїгѣрї сѣлѣатїче. Вѣзїнд пре-вїне, кѣ аѣ а фї днгїцїї де валѣрї, солдацїї шї марїнарїї аѣ хотѣрѣт, а дндѣлчї челе де пе ѣр-мѣ мїнѣтѣрї а вїецеї лор прїн ачеа, кѣ аѣ вѣзѣт пѣнѣ кѣнд аѣ пердѣт тоате сїмцїрїле, шї ѣрма-реа аѣ фост, кѣ її дн ачеастѣ амецїтѣ старе аѣ хотѣрѣт а ѣчїде пе офїцїрї. Аша саѣ днхѣерат о лѣптѣ сїнѣероасѣ; марїнарїї ера маї мѣлцї ла нѣмѣр, днсѣ нѣ аѣеа арме, шї аша днсѣхршїт саѣ вїрѣїт шї днценѣнѣкецї рѣга ертаре. А доа її дїмїнеацѣ саѣ вѣзѣт 65 дїнтре тѣлѣрѣторї морцї, нар дїн офїцїрї нѣмаї дої. Вѣзїнд шї а трїа її кѣ нѣ есте вре о надежде де скѣпаре, нево-

еа аѣ спорїт днтратѣта, днхѣт ненорочїцїї аѣ нѣвѣлїт аѣспра трѣпѣрїлор моарте, шї лї мѣнка кѣ маре пофѣтѣ; ѣнїї родеа течеле шї кѣрѣлеле савїлор, алцїї днгїцеа пїелеа де ла пѣлѣрїї, шї тоате ачесте нѣ ера дн старе а потолї фоамеа.

Се апропїеа акѣм а трїа ноапте днфрїкошате каре днсѣ аѣ трекѣт дн лїнїще, аѣарѣ де тѣн-гѣрїле ачелора, карїї се кїнѣеа де фоаме шї де сете. Дїмїнеацѣ нар саѣ гѣсїт днтїншїї пе плѣтѣ 12 морцї, дїн каре ѣнѣл саѣ опрїт пентрѣ мѣн-каре нар чїалалцї саѣ арѣнкат дн маре.

Днсѣхршїт рѣмѣсесе днхѣ 28, дїн карїї 15 се пѣреа кѣ вор маї пѣтеа трїї кѣтева зїле, нар 13 ера маї фѣрѣ сїмцїрї, шї фїїнд кѣ пен-трѣ ачещїї нѣ ера нїчї о надежде де скѣпаре, апої саѣ хотѣрѣт а се арѣнка дн маре; трїї ма-рїнарїї саѣ апѣкат а пѣне дн лѣкраре ачеастѣ хотѣрѣре, нар ної карїї маї рѣмѣсесем ам дн-тѣрнат фаѣа шї тѣнѣгеам кѣ лакрѣмї соарта а-честор ненорочїцїї; днсѣ нѣмаї ачеастѣ жертѣ неаѣ мѣнтѣїт пе ної 15, (їсторїсеще ѣнѣл дїн чїї скѣпацї), карїї дѣпѣ ачеастѣ крѣдѣ сценѣ ам маї петрекѣт днхѣ шесѣ зїле пе маре, пѣнѣ кѣнд ам фост мѣнтѣїцї.

Дн кѣрѣнд дѣпѣ ачеа саѣ вѣзѣт ѣн вас мїк, врїгѣл „Аргѣс“, кареле ера трїмес де ла Сене-гал спре аѣѣторѣл нострѣ.

Сѣшї днкїпѣзїаскѣ чїнеа 15 фїїнѣе ненорочї-те кѣ тотѣл лїпсїте де страе, трѣпѣл лор копт де разеле соарелѣї, зѣче дїнтре ачещїї непѣтѣн-дѣсе мїшка, фїсїономїїле лор десформате, окїї кѣфѣндацї шї прївїнд кѣ сѣлѣѣтѣчїе, барѣеле нерасе &; ачеаста есте стареа дн каре її се афла шї їсторїа лор. Дїн 150, карїї се сѣїсе пе плѣтѣ, нѣмаї 15 саѣ днмѣркат дн врїг, шї дїн ачещїї дн кѣрѣнд аѣ маї мѣрїт шесѣ дн лї-манѣл де Сан Лѣїс.

Дїн каїчеле, каре пѣрѣсїсе плѣта, нѣмаї доѣ аѣ аѣѣс ла Сенегал, ачеа пе каре се афла гѣ-бернаторѣл шї алта кѣ капїтанѣл, чар челелан-те аѣ дезѣркат пе ла алте локѣрї.

Аѣѣкѣндѣшї амїнте гѣбернаторѣл, кѣ пе ко-верта Медѣзеї се афла мѣлцї банї, аѣ порнїт о

СФЪРМАРЕНА КОРЪБИИ МЕДЪЗА.

корабіе мікъ спре ачел лок, каре аў ацѣнс ток-
ма дѣпъ 52 зѣле; дѣсѣ кѣт де маре аў фост
мірареа корѣверілор, афлѣнд аколо дѣсѣ трі
пенорочіці, каріі ера апроане де аші да дѣхѣл.

Кѣнд саў порніт каічеле кѣ плѣта, маі рѣмѣ-
сесе 17 марінарі не дѣрмѣтѣріле васѣлѣі, каріі
саў невоіт де одатъ а скоате посмаг, він, ра-
кіў ші карне ѣскатъ, спре а се пѣтеа хрѣні не
кѣтѣва време, ші вѣзѣнд кѣ дѣпъ тречере де
42 зѣле дѣкѣ нѣ сосесе вре ѣн ацѣторѣ, апоі
12 дінтре дѣншіі аў дѣрат о плѣтъ мікъ ші саў
порніт спре а ацѣнце ла цѣрмѣ, дѣсѣ дѣкѣрѣнд
саў дѣгіціт де валѣрі. Чіалалці аў хотѣрѣт а
мѣрі не вас ші кѣнд аў веніт корабіа де ла
Сенегал, іі ера аша де славі, дѣкѣт дѣпъ пѣці-
не чеасѣрі аў рѣцосат. С. С. Б.

ТІТѢНѢЛ СЕАѢ ТАБАКѢЛ.

Де ачеастъ плѣнтъ амецітоаре ші дѣнеовѣ
плѣкѣтъ ші лѣцітъ се кѣносѣ пѣнѣ акѣм 7 со-
нрі, каре тоате аў нѣмеле де ла тітѣнѣл овіч-

дѣскоперіреа еі ші і саў трімес семѣнца ла Лі-
савона. Аіче маі мѣлці нѣвіторі де плѣнте стре-
іне ші раре аў семѣнат ші семінце де тітѣнѣ
прін грѣдінеде лор. Жан Нікот амбасадорѣл
Францез де атѣнче ла кѣртеа портѣгезѣ, де а-
семіне плѣнтасѣ тітѣнѣ дн грѣдіна са. Доі оа-
мені аі сеі, дін каріі ѣнѣл авеа о ранѣ, нар че-
лалат ѣн вѣвоѣ, аў днтрѣвѣінцаѣт дѣпъ оарека-
ре сѣѣтѣріі фрѣнзеле ачестеі плѣнте ка дофто-
ріе ші дн кѣрѣнд с'аў віндекат. Аѣзінд амба-
саторѣл дѣспре ачѣаста, аў дѣс кѣ сіне семѣн-
це де тітѣнѣ ла Франціа ші аў днѣѣцосат'о
крѣсѣі Екатеріна де Медіціс дн анѣл 1560.
Дн кѣрѣнд дѣпъ ачѣна саў нѣміт плѣнта дѣспре
нѣмеле с'аў Нікоціана, дѣкѣ ші плѣнта крѣсѣі,
плѣнта сѣѣнтъ, плѣнта де ране, ші плѣнта Ін-
діанѣ. Тоці лѣѣда фолосѣріле ачестеі плѣнте,
ші дн скѣрт тімп с'аў лѣціт дн чѣле маі мѣл-
те цѣрі а ле Европѣі ші дн чѣлелалте пѣрці а
пѣмѣнтѣлѣі.

Тітѣнѣл се гѣсѣсе сѣлѣватік дн Вѣст-індіа ші
лѣкѣвіторіі ѣл нѣмесѣ пѣтѣм. Дѣкѣ ла сосіреа
Европѣілор дн лѣмеа чѣа нѣѣѣ фѣма лѣкѣвіторіі
днѣскѣці фрѣнзеле ѣскате, ші Европѣі аў імі-
тат ачѣст овічѣй маі тѣрзіѣ. Нѣмеле овѣсѣсѣ

нѣіт, акѣрѣна днкіпѣіре се днѣѣцосѣазѣ аіче.
Ачѣастъ плѣнтъ саў афлат дн Амеріка дѣпъ

де табак і с'ау дат де пе інсэла Табаго. Ті-
тунэл вѣлгар кареле креще де мѣлт дн Евро-
па пѣнѣ ші дн Германія нордікѣ дн море кѣті-
ме пе кѣмні днтінсе, ші слѣжеше спре марі
кѣшцігѣрї, есте о плѣнтѣ анѣалѣ. Ёніі зік кѣ
дн Америка трѣеше маї мѣлці ані, кѣнд ла ної
дін протівѣ се ѡсѣкѣ де фріг тоамна ші іарна,
днсе ачеаста нѣ есте адеврѣт; кѣчі нѣ нѣмаї
крещереа чеа репеде, дар днкѣ ші черкѣрї фѣ-
кѣте дн флорѣрїі анерісеск ачеастѣ арѣтаре.
Кѣ тоате ачесте нѣ се поате тѣгѣдѣ кѣ аче-
сте плѣнте дн патріа чеа кадѣ крескѣ днкѣ
маї мѣлте лѣні; каре се лѣмѣреше ші дін аче-
на, кѣ еа креще ші ла ної пѣнѣ тоамна тѣрзіѣ,
кѣнд брѣма о стрікѣ. Дѣпре днсѣшіреа пѣмѣн-
тѣлѣї се дндѣмѣнеазѣ, ка ші ла алте плѣнте,
крещереа тітунѣлѣї. Дн грѣдіні кѣ пѣмѣнт
бѣн креще тѣлпіна де 4 пѣнѣ ла 8 палме ші
есте нѣ преа вѣртоасѣ, ка де ѣн палмак дн ді-
аметрѣ ші кѣ о мѣдѣвѣ алѣ дн лѣентрѣ. Фрѣн-

зеле де цос крескѣ дрепт дн сѣс ші челе де
ла вѣрфѣл плѣнтеї се рефрѣнгѣ дн цос; еле
сѣнт пе марціне нетеде, ла вѣрф аскѣпте, ші
аѣ о формѣ овалѣ; пе ѣн пѣмѣнт бѣн еле се
фак маї де ѣн кот лѣнці ші цѣмѣтате лате. Дн
вѣрфѣл плѣнтеї днчепе а се веде пе ла Август
ші Септемврие флореа чеа фрѣмоасѣ ші рошіе
днтрѣн бовочел. Дін ѣнгѣл фрѣнзелор деасѣ-
пра се днтінд іарѣші маї мѣлте рамѣріле мічі,
кѣ маї мѣлте фрѣнзешоаре ші кѣте кѣ ѣн бо-
вочел де флорї. Дндѣмѣнѣндѣсе крещереа ті-
тунѣлѣї днтрѣн пѣмѣнт бѣн, апої о сінгѣрѣ плѣн-
тѣ аре о днсемнѣтоаре днтіндере. Ён деосе-
біт семн а ачестѣї соѣ, афарѣ де фрѣнзе есте
ші ачела, кѣ флорїле сѣнт колѣѣроасе. Семѣн-
ца каре есте маї мікѣ декѣт чеа де маїс ші
кастаніе, се коаче ла ної фоарте біне ші о сін-
гѣрѣ плѣнтѣ фаче атѣта семѣнцѣ, днкѣт кѣ
дѣнса се поате семѣца о море царте де лок.

Гр. П.

ЁН ЁРІЕШ А ТІМ ПѢЛѢї ДЕ АКѢМ.

Дн статѣріле ѣніте де Норд-Америка трѣеше
ѣн бѣрѣат де о мѣріме ші пѣтере необічнѣїтѣ.
Ел есте ѣн теслар, нѣскѣт дн Канада ші се
нѣмеше Модест Малхоїт. Ачест бѣрѣат аре о
грѣтате де 619 фѣнці (песте 6 кѣнтаре) есте
дналт де 6 $\frac{1}{2}$ ѣрме ші гросїмеа трѣпѣлѣї дм-
преѣр аре 7 ѣрме (ка гросїмеа а патрѣ оаменї
ла ѣн лок); ел есте дн вѣрѣтѣ песте 70 ані
ші днкѣ сѣнѣтос ші весел, аре ѣн апетїт фоар-
те бѣн ші поате ѣмѣла мѣлт фѣрѣ се обосаскѣ.
Ачест ѣріеш ал веакѣлѣї ал 18-ле ші ал 19-

ле, поате ші чел маї море ші маї пѣтернік бѣр-
бат де пе фаца пѣмѣнтѣлѣї се траѣе дін чеї
днтѣнѣ колонїсті францѣзі дін Канада. Пѣрїнте-
ле сѣѣ ѣн посесор ла Сан Іохан апропе де
Квебек ера грос де 5 ѣрме, іар соціа са чева
маї пѣдїн гроасѣ ші дналтѣ декѣт фінѣлеї. Мал-
хоїт аре о соціе дестѣл де корпѣлентѣ (трѣпї-
ше) ші патрѣ копїї, дін карїї о фїкѣ, де ші дн-
кѣ тѣнѣрѣ, аре о грѣтате де 132 окѣ.

С. С. Б.

СТѢПѢНІРЕА ДЕ СІНЕ А ЛѢї СЦІПІО.

Пѣвлїс Корнелїе Сцїпїо аѣ фост фѣрѣ днд-
налѣ чел маї море дїнтре коменданції Романїлор
каре аѣ мѣртѣрісїт ші Ханївал днтрѣо конверса-

ціе кѣ дѣнсѣл, кѣнд ел днтребат фїїнд, пе чїне
сокотеше де чел маї вреднік генерал, аѣ нѣмїт
днтѣнѣ пе Александрѣ, апої пе Пірхѣс, ші дн-

СТЪПЖИРЕА ДЕ СИНЕ АЛЪИ СЦИПИО.

нерадіе, ка съ се факъ пріетін ал Романіор. Тот ачествіе аѣ дързіт ші ахрѣл, че адѣсесе пѣрінціі пентрѣ рѣскѣмѣраре. Пѣтрѣнс де мѣл-цѣміре ші вѣкѣріе аѣ мерс Алѣціѣс дн патріа

са, аѣ мѣртѣрісіт компатріюцілор съі лаѣда лѣ Сципіо ші дн кѣржнд нарѣш саѣ днтѣрнат ла Сципіо кѣ 1,400 кѣлѣреці алеші.

С. С. Б.

ЛАКЪЛ СЪРАТ.

Лакъл Асфалтѣк кѣноскѣт сѣпт нѣме де ма-реа Моартѣ, (дн Палестіна) есте вреднік де днѣсѣмнат пентрѣ неспѣса мѣлціме де саре че ел кѣпрінде, ші дн ачеастѣ прівіре днтрече

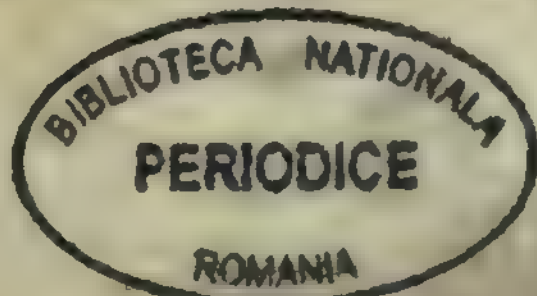
ел не тоате апеле кѣноскѣте цѣнѣ акѣм не фаца пѣмѣнтѣлѣі. Ачеастѣ нѣжіме маре де са-ре амѣріе есте прічіна кѣ дн трѣнсѣл нѣ поа-те трѣі нічі пѣжнтѣ, нічі віетате. С. С. Б.

ФАМІЛІЕНЪМЕРОАСЪ.

Кѣлѣторѣл Беліе Фразер днкрѣдінѣазѣ, кѣ ла моартеа челѣі дн ѣрмѣ рѣпосат Краѣ а Пер-сіѣі Фоті Алі Шах се аѣла дн харѣмѣл сѣѣ апроапе ла 800. фемеі. Краѣл аѣеа 130 фѣіші

ка ла 150 фѣіче; ачешіі нарѣш аѣеа фаміліі фѣа-рте нѣмероасе, днѣжт ла моартеа Краѣлѣі ера адѣнаці ѣрмашіі сѣі днѣмѣр де 5000, — дѣчі о арміе днтреагѣ. С. С. Б.

ІНСТІТУТЪЛ АЛЪІНЕІ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІРЧЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 29.

ВІНІІ.

1844.

ЦЪДЕКАТЪ ВРЕДНІКЪ ДЕ ДН СЕМПАТ.

Кънд с'ау арътат дн Асія бірѣторѣл, каре аў пріміт дін черѣ днсерчінареа де а педенсі лѣмеа крещінь, с'ау опріт де одать днаінтеа Акреї прін аѣторѣл тѣторор пѣтерілор каре зіче тѣторор „тѣ веїмерѣе нѣмаї пѣнь аїчеа. Ачеастъ політіе о апѣра Цезар Паша, а кѣрѣа нѣме се пронѣнѣазъ днкъ кѣ спаймъ. Веці зіче, кѣ ачеї че ворѣскѣ де дѣнсѣл, азд днкъ стрігѣтѣл жертѣлор че аў фѣкѣт пентрѣ ка сѣ днплінеаскѣ сетеа са, ші ресѣнь ла ѣрекезѣлор ѣметеле слѣѣелор ші фемеїлор лѣї дн агоніеле морѣї сале, днтре браѣеле ачестѣї мѣчеларѣ, пронѣме (пореклѣ) каре аў афлат пентрѣ дѣнсѣл. Веці зіче кѣ й днкъ вѣд грѣмѣзіле де екстремітѣї (мѣдѣлѣрі) омїнещї, чеї плѣчеа а чѣнтї, ші не каре ле адѣна днкъ сѣѣчѣмѣндѣсе, пентрѣ а се мѣнтѣї де ачестѣ ѣрѣтѣ прївелїще.

Кѣ тоате ачесте аў рѣмас де ла ачест монстрѣ, дн кѣрсѣл ѣнеї сѣмѣл оарекаре ексемпѣрі (пїлде), каре арѣа ѣнеї прїнѣлѣї челѣї

маї кѣ рѣвнѣ пентрѣ інтересѣріле дрепѣѣї. Іатѣ ѣн ексемпѣлѣ, кареле пентрѣ сїмплїчїтатеа са мерїтѣ де а се фаче кѣносѣт четїторїлор нострії.

Ѣн тѣнѣр крещїн, негѣїторѣ дн С. Жан-д'Акре, кѣщїгасѣ харѣл лѣї Цезар вѣнѣжндѣї фелѣрїте мѣрѣрї де Европа. Ел лѣкѣна днтр'о касѣ дестѣл де фѣрѣмоасѣ кѣ прїнтеле сеѣ, ом ѣтрѣн шї непѣтїнѣос. Ачесте лѣкѣнд дн ал доїле рѣнд кѣпрїндеа локѣл чел маї ѣн шї маї комод. Тѣнѣрѣл кѣ о сеарѣ днаїнте де а се днсѣра, рѣгѣ пре татѣл сеѣ, сѣї дее кѣмара са нѣмаї не вр'о кѣтева септемѣнї, днкредїнѣндѣл де аї ола днапої дн тїмпѣл ачела. Ётрѣнѣл с'ау дндѣплекат шї коборѣндѣсе дн рѣндѣл де цос, кѣ тоате кѣ нѣ ера сѣнѣтос, с'ау ашезат аколо.

Ла термінѣл арѣтат ел чере кѣмара са; тїнерїї днсоїїї жл роагѣ сѣ аѣенте, ел жї аскѣлтѣ шї маї хотѣрѣще ѣн термін. Ал доїлеа термін іар трече, ѣтрѣнѣл днѣще черерїле сале. Дар а-

BIOTECĂ
MUSEU
PERIODIC
ROMANIA

ре де самъ. Към пѣтеа асеміне кѣцетърі фі-
лантропіче съ пѣтрѣндъ ла ініма знѣй вѣрват,
кареле сокотеа пе съпѣшіі крещіні а дмѣръці-
ей нѣмаі ка пе ніще кжні ші рові, ка довітоаче
де пѣртат цѣтѣл. Къ маре грезтате рончі
аѣ скѣпат соліі де прімеждіа скінцѣреі, ші по-
саѣ дат де а се дної атакѣл пе апъ ші пе
зскат.

„Аша дар нѣ есте нічі зн кіп, де а скѣпа пе
ачесте серімане жертве крещінеші!“ — аѣ стрі-
гат Пасван-Оглѣ кжнд аѣ пріміт днціінцареа дес-
пре непріміреа пропѣнерілор сале. Дѣмнезеѣ ші
профітѣл съ ерте пе дѣшманіі міеі! — дндатъ
саѣ словозіт порончі де апѣраре ші фокѣрі кѣм-
пліте кеар ка вѣлкане се вѣрса дін батерііле
четѣцей. Наѣ трекѣт цѣмѣтате де чеас, ші чеа
маі маре парте а Ромжнілор зѣчеа дн сжнѣ
ші песте трѣпѣріле лор тречеа Мѣсѣлманіі дн-
наінтіндѣсе спре тѣріі.

Днѣсѣ акѣм Пасван-Оглѣ, кареле претѣтінде-

не ера де фаѣ, аѣ дат зн семн деосевіт. — Дн-
фрікошатъ сценѣ! — — Пѣмжнтѣл саѣ дескіс
сѣпт пічоареле сѣмецілор нѣвѣліторі, мінеде саѣ
апріне ші аѣ ісѣжніт кѣ вѣете кѣмпліте. Ші-
рѣрі днтрѣці саѣ днтропат ші саѣ днцііт де
хѣтѣріле нѣмжнтѣлѣі. Дн ачест мінѣт саѣ кѣ-
пріне нѣвѣліторіі де чеа маі маре спаімѣ ші
дезіндѣждѣіре; тоці аѣ апѣкат фѣга ші днѣсѣ
Капітан-Паша кѣ чеа маі маре прімеждіе а віе-
цей сале аѣ скѣпат дін сжнѣратѣл кѣмплі алѣ-
тѣліеі.

Акѣм атѣрна нѣмаі де ла воінца лѣі Пасван-
Оглѣ, де а се фолосі де ачеастѣ вірѣінѣ ші а
се днаінті спре Константінополі. Тоці Енічеріі
ера гата а се днарма ші а се оці сѣпт джнѣл,
днѣсѣ ел аѣ декларат, кѣ дорінца са нѣ есте а
се фаче домніторіѣ, чі нѣмаі а ведеа дрептате
пентрѣ сіне, пентрѣ аі сѣі ші пентрѣ тоатѣ
націа.

С. С. Б.

Г Л И П Т О Т Е К А Д І Н М І Н Х Е Н . (Капіталіа Баваріеі).

Ла капѣтѣл зліцей нѣміте Бріене дін Мінхен
се днтінде пре фѣмоаса пеаѣ крѣаскѣ, пе
каре се дналѣ зн темплѣ де марморѣ кѣ о
стрѣктѣрѣ стрѣвеке, нѣміт Гліптотека, че
дмѣѣпошазѣ ікоана де астѣз.

Краѣл Лѣдвіг де Баваріа, фіінд днѣкѣ пріінѣ
де коронѣ, аѣ пѣс а се фаче ачеастѣ зідіре пре
фѣмоасѣ спре а ашеза дн трѣнса нѣмероаселе
сале одоаре антїче днкрѣдінцжнд севѣршіреа зі-
діреі вестіѣлѣі архітект Д. де Кленѣ. Піатра
темеліеі с'аѣ ашезат ла 1816; фаѣада де кѣпі-
теніе деспре піаѣ аре о лѣціме де 225 палме
ші перістілѣл есте днподовіт кѣ 22 колоане Іо-
ніче де марморѣ алѣ. Дн лѣзнтрѣ ачестеі
зідірі, вредніче де днсемнат, се аѣлѣ зрмѣтоаре
деспѣрцітѣрі: 1. Вестіѣла (сала днтрѣреі), кѣ
о лѣнціме ші лѣціме де 48 палме. 2. Сала Е-
гіптеанѣ, че кѣпрінде лѣкрѣрі дін деосевіте е-

похе а мѣестрілор Егіпетѣлѣі. 3. Сала нѣмітѣ
а Інкѣнавіілор, кѣ монѣментѣрі а тімпѣлѣі стрѣ-
векѣ дін Грѣчіа. 4. Сала де Егіна, дн каре се
аѣлѣ нѣмаі вареліефеле дін темплѣл лѣі Зевс,
Панхеленікос дін інсѣла Егіна. 5. Сала лѣі А-
полон, кѣ лѣкрѣрі де сѣпѣторіе ачелор маі
векі схоале дін Атена, Корінѣ, Сікіон ші Аргос.
6. Сала лѣі Бахѣс, кѣ лѣкрѣрі атінѣѣтоаре де
фаѣла ачестѣі зін. 7. Сала Ніовіделор кѣ ста-
тѣе фоарте вредніче де днсемнат, дінтрѣ каре
чеа маі фѣмоасѣ есте фіѣл Ніобеі днѣенѣкет.
8. Сала Зінеелор. 9. Сала де Трона. 10. Сала
Іроілор, дн каре се аѣлѣ челе маі фѣмоасѣ
кадре зѣгрѣвіте де Корнеліе, Цімерман ші Шлот-
хаѣер. 11. Сала Романѣ, чеа маі маре ші маі
дннавѣцітѣ дінтрѣ тоате, есте лѣнѣгѣ де 130 ші
латѣ де 42 палме. 12. Сала лѣкрѣрілор де се-
пѣторіе зѣгрѣвіте, ші 13 сала контімпѣранілор

Г Л И П Т О Т Е К А Д І Н М І Н Х Е Н.

Тот не піаца крѣаскѣ дн апропіереа Гліпто-
течеї аре а се зіді о вісерікѣ мѣреацѣ ші сім-
плѣ дѣвре моделѣл челѣї днѣмѣ тімп а крещі-

нѣтѣї, кѣ акѣріа план ші зідіре с'аў днсерчі-
нат Д. Гертнер, професорѣл Академії шіинце-
лор. Гр. П.

П А С Е Р Е А Д Е П А Р А Д І С.

Кѣноащереа пасерілор ачестѣї ген (неам) ар
тревѣї сѣ не днтересезе кѣ атѣтамаї мѣлт, пентрѣ
кѣ деспре дѣнселе се історісеснѣ лѣкрѣрі атѣт
де кѣріоасе, че маї днаїнте се сокотеа де аде-
вѣр. Днкѣ нѣ есте мѣлт тімп де кѣнд ачеа-
стѣ пасере се кѣнощеа нѣмаї пре пѣцін, ші тот
днкѣ ні маї рѣмѣне а маї да оарекаре лѣмѣ-
рірі дн а еї історіе натѣралѣ. Маї де мѣлт се
аѣла дн челе маї бѣне кабінете а ле Европеї
нѣмаї зн соў, адікѣ ачел че се нѣмеще пасе-
реа де парадіс чеа маре сеаў вѣлгарѣ. Акѣма

аў аѣне натѣралістїї а кѣпѣта маї де апроапе
кѣношцінѣ нѣ нѣмаї деспре ачеастѣ пасере, дар
аў гѣсіт прілеж а кѣноаще ші маї мѣлте со-
нѣрі.

Дінтре спѣнеріле, каре мѣлт тімп с'аў соко-
тіт де адевѣрате дн історіа натѣралѣ а пасереї
де парадіс, ної вом арѣта нѣмаї кѣ оаменї кре-
деа кѣм кѣ еле се нѣщеа фѣрѣ пічоаре, ші
пентрѣ ачеа нѣ атінѣеа нічі одатѣ пѣмѣнтѣл,
чі петречеа тоатѣ віаца лор свѣрѣнд дн аер ші
хрѣніндѣсе нѣмаї кѣ роаѣ. Маї мѣлці натѣра-

лісті векі карії нѣ се дндоеа деспре адевѣрѣл ачестей повестірі н'аѣ ліпсіт а ні да оарекаре днсемнѣрі днтемееоаре деспре скопѣл натѣреї ал ачестей пасері мінѣнате, ші а дедѣчемаї мѣл-те препѣсѣрі ші днкеері, каре адесе се спѣнеа дн ѣрмѣ ка лѣкрѣрі адевѣрате. Фѣрѣ дндона-лѣ днкѣ ші нѣмеле де пасереа де парадіс се днтемезѣ не препѣнереа кѣ еле ар фі токмаї дн парадіс (раї), кѣ нѣмаї ла оарекаре тім-пѣрі хотѣрѣте есѣ аколо, ші пенгрѣ ачеа нічі одатѣ нѣ с'ар атінце де пѣмѣнт несфінціт.

Прічіна ачестор зічері, каре днкѣ ші а-стѣзі се кредѣ де кѣтрѣ лѣкѣіторіі ачелор цері, ѣнде трѣск ачесте пасері, аѣ фост нѣмаї дн-

тѣмпларе кѣ іі лі тѣеа пічоареле ші аріпеле, спре а пѣтеа пѣрта не тѣрван піелеа жѣпѣтѣ кѣ пеніле лор челе преа фѣрѣмоасе. Не днче-тѣл с'аѣ лѣціт ачестѣ модѣ аѣарѣ де Індіа дн Хіна, Іапан, Персіа, ші алте цері; пасеріле дн ачест фелѣ прегѣтіте с'аѣ фѣкѣт ѣн артікѣл де негоц, ші аѣ веніт ші дн мѣнеле Европеїлор. Се препѣне кѣ Гвінеа ноѣ ар фі маї кѣ сеамѣ патріа пасерілер де парадіс, де ѣнде с'аѣ дн-прѣціет ші не інсѣліле днвечіанате а Остіндіей.

Ікоана де астѣзі ні днѣѣцошазѣ пасереа де парадіс чеа маре сеаѣ вѣлгарѣ, нѣмітѣ дѣпре Ліне Paradisea aroda.

Трѣпѣл фѣрѣ пене а ачестей пасері есте авіа

ПАСЕРЕА ДЕ ПАРАДИС.

атѣт де маре кѣт о мѣрлѣ, іар кѣ пене кѣт ѣн хѣлѣѣ де касѣ. Де ла вѣрѣл пліскѣлѣї пѣ-нѣ ла а козеї аре $12\frac{1}{2}$ палмаче. Пліскѣл есте вердіѣ галѣѣн, ші де $1\frac{1}{2}$ палмак лѣнг; капѣл ші окіі сѣнт мічі; іарѣ гѣша ші грѣмазѣл ако-періт кѣ пене фѣарте скѣрте, гроасе ші вѣр-

тоасе. Капѣл ші чеаѣа есте де ѣн колор гал-ѣѣн ка аѣрѣл, ші рѣдѣчіна пліскѣлѣї есте дн-преѣрѣтѣ кѣ пененегре, фѣарте мої, ші вотѣл днѣ верде. Гѣша вердіе; пептѣл негріѣос; спі-нареа, аріпеле ші коада кастаніі. Деле спіна-ре порнеск не деасѣпра козеї доѣ пене гоале,

лѣнці де 2½ палме ші се пар а фі ачеле доъ пене дін міжлок а козеі. Пічоареле челе тарі а лор деасеміне сѣнт кастаніі. Дн кѣрс де 4 лѣні, дн тімпѣл нѣпѣрліреі ліпсескѣ пеніле еі челе лѣнці.

Ачеастѣ пасере де парадіс с'аѣ адѣс маі дн-тѣх де кѣтрѣ Оландезі ла Европа. Пі лі ка-пѣтъ де ла лѣкѣиторіі інселеі Арѣ каре ле а-дѣк де вѣнзаре ла Банда.

Ачеастѣ пасере трѣще маі кѣ сеамѣ пе ін-сѣла Арѣ, ші пе маі мѣлте інселе Молѣче, ші пе ачеле афлѣтоаре дн цѣрѣл Гвініеі ноѣ. Лѣ-кѣиторіі інселеі Термате о нѣмеск Папѣа. Дн-мѣлціреа лор нѣ се кѣноаще кѣ деамѣрѣнтѣл-дар се препѣне кѣ еле ар клочі дн Гвініа ноѣ. Кѣнд днчепе а сѣфла вѣнтѣл деспре вест сеаѣ ѣскатѣл мѣссон, апоі се адѣче де аколо ла А-рѣ ші ла алѣ інселе де пін преѣр, ші петрече аіче нѣмаі пѣнѣ че днчетеазѣ ачел вѣнт ші днчепе а се рѣдіка вѣнтѣл деспре ост сеаѣ мѣссон чел ѣмед. Ла веніре ші ла днтоарчере еле своарѣ дн кѣрдѣрі де 30 пѣнѣ ла 40, а-вѣнд ѣн повѣцѣиторѣ, кареле обѣчѣіт своарѣ маі сѣс декѣт челелалте. Дакѣ се стѣрнеще о фѣртѣнѣ, апоі еле се сѣе дн челе маі де сѣс реѣіоане а ле аерѣлѣі, ѣнде есте лініще, ші ѣрмеазѣ кѣлѣторіа лор, каре есте де 18 пѣ-

нѣ ла 20 міле. Дакѣ натѣра нѣ лар фі дн вѣцат ачесте ші алте мѣлте міжлоаче, апоі остеніте ар кѣдеа цос де фѣртѣнѣ ші с'ар днека дн маре. Корѣвіле че плѣтеск днтре Гвінеа ноѣ ші Арѣ, днѣжлеск адесе де ачесте пасері кѣлѣтоаре. Кѣте одатѣ о скімваре репедѣ а вѣнтѣлѣі, де каре еле нѣ пот скѣпа, пѣне дн нсорѣндѣналѣ пенеле челе лѣнці а спінареі ші ачеаста ле днпедекѣ дн свѣрат, ші апоі кад дн маре ѣнде се днеакѣ, сеаѣ пе пѣмѣнт ѣскат ѣнде фїнд остеніте лесне се прїнд де кѣтрѣ лѣкѣиторіі.

Фїнд кѣ лѣкѣиторіі нѣ шіѣ кѣм се ле ціе ві-не, апоі пентрѣ ачѣна днатѣ че ле прїндѣ, ле ѣчїд ші ле даѣ Оландезїлор пентрѣ кѣе де фер сеаѣ пентрѣ алте лѣкрѣрі лор трѣвѣітоаре. А-фарѣ де ачеаста еле се маі прїнд кѣ ѣн фелѣ де клѣѣ, сеаѣ се днпѣшкѣ кѣ сѣцеѣі тѣмпе.

Деспре нѣтрѣцѣл пасерїлор де парадіс днці-їнѣерїле сѣнт преа контразікѣтоаре, днѣжт нѣ се поате хотѣрѣ нїмік сігѣр. Фїні зік кѣ еле се хрѣ-неск кѣ нѣкѣшоаре де Мѣскат, алтеле кѣ бовїще-ле ѣнѣі арборе, че се нѣмѣще аколо Варїнга, ші іар алціі днкрѣдїнѣазѣ кѣ еле мѣнѣжкѣ флѣ-тѣрі ші прїнд пасері мїчі, каре арѣтаре днсе нїчі де кѣм нѣ се потрївѣще кѣ днсѣшіреа гїа-рѣлор ші а плїскѣлѣі лор. Гр. П.

АЦЕРІМЕА МІРОСѢЛѢІ.

Ла Парамата дн Оланда-ноѣ, с'аѣ фѣкѣт де одатѣ невѣзѣт посесорѣл Фїсхер, кареле се а-фласе дн старе днавѣцїтѣ. Фїѣл дін каснічіі сѣї, чел маі де апроане, днкрѣдїнца кѣ іа-рѣші се ва днѣрна днѣрѣнд. Треї лѣні тре-кѣсе ші Фїсхер нѣ с'аѣ маі днѣрнат. Днтре ачесте каснікѣл аѣ стѣпѣнїт мошіа домнѣлѣі сеѣ, ші вїндеа ші кѣмпѣра пе сокотеала са. Дѣпѣ тречереа ачестѣі тімп, вѣчїніі аѣ днчепѣт а а-веа препѣсѣрі асѣпра лѣі. Вестеа ачеаста с'аѣ аѣзіт днѣрѣнд ла поліціе, кареа аѣ ші трї-мес маі мѣлці поліцаї ла ачѣа мошіе. Дн-

тре ачестї се афла ѣнѣл нѣміт Сам, нѣс-кѣт дн політіа Сїдней. Повѣцїт де оарѣка-ре мѣртѣріі дндоелнїче, аѣ мерс ла ѣн лок, ѣн-де се афла о днгрѣдітѣрѣ ші ѣнде се відеа че-ва негрѣ; мїросїнд аіче пѣцін, аѣ декларат апоі кѣ ар фі сѣнѣе де ом алѣ. Дѣпѣ ачѣна аѣ мерс ла малѣл ѣнѣі іаз, пе а кѣрѣіа сѣпраѣаѣ се ві-деа оарѣкаре ѣрме де о спѣмѣ рошіетїкѣ. Пе ачеаста аѣ трас'о ла мал, аѣ лѣат пѣцінѣ дн-мѣнѣ, ші аѣ гѣстат'о; апоі аѣ мїросїто, ші аѣ декларат кѣ есте спѣмѣ де грѣсіме а ѣнѣі ом алѣ.

Дисфршїт міросїнд дн тоате пърціле, пре-
към адълмекъ ън кжне, аў ацѣнс дн оарекаре
депъртаре де лак ла ън редѣ мїк, аколо аў
скърмат дн пѣмжнт къ ън бѣц че авеа дн мж-
нѣ, л'аў міросїт аў репетѣїт ачесте черкърї маї
де мѣлте орї, шї аў декларат ка аколо се афлѣ
трѣпѣл морт а ѣнѣї ом алѣ. Дечї с'аў сѣпат
шї с'аў гѣсїт трѣпѣл лѣї Фїскер къ капѣл сѣър-
мат. Аша каснїкъл с'аў арестѣїт шї с'аў осжндїт

ла моарте де кѣтрѣ трївѣналѣл де Сїднеї. Дн-
наїнтеа пїерзѣреї сале аў мѣртѣрїсїт ел фалта
арѣтжнд, къ ел аў ѣчїс пе Фїскер дн днгрѣ-
дїтѣра днсемнатѣ де полїціанѣл негрѣ, шї дѣ-
пѣ ачєна аў арѣнкат трѣпѣл дн лак. Днсѣ фї-
їнд къ дѣпѣ кжтева зїле днчєпѣсє а се днгрї-
жеа къ ѣчїдерєа фѣкѣтѣ с'ар пѣтєа дескоперї,
апої аў лѣат трѣпѣл шї л'аў днгронат дн редѣ,
кїар дн локѣл ѣнде л'аў гѣсїт Сам. Гр. П.

ВЖНАРЕА ЕЛЕФАНЦІЛОР СЪЛБАТІЧІ ПЕ ІНСЪЛА ЦЕІДСН.

Кїпѣл вжнѣреї елефанцїлор сѣлбатїчїесте сїм-
плѣ, днсѣ тот одатѣ дмпрежнат къ мѣлте гре-
ѣтѣї шї келтѣеле. Дндатѣ че се капѣтѣ сїгѣ-
рѣ шїїнѣ, ѣнде сжнт адѣнате четеле, апої се
апрїнд фокѣрї дмпреѣзрѣл пѣдѣреї дн каре її
петрек, днтрѣн черк чел пѣдїн де 30 мїле ен-
глезе. Спре ачєст скопѣ се фак ѣн фелѣ де
зїдїрї мїшкѣтоаре алкѣтѣїте дїн патрѣ вжрне
кезїш ашезате, іар сѣс дмпрежнате прїн о дм-
плетїтѣрѣ де нѣеле, песте каре се пѣне о пѣ-
тѣрѣ де пѣмжнт, спре а пѣтєа фаче фок; іар а-
пої спре а о ферї де плоає се маї фаче шї ѣн ако-
перемжнт плекат дїн фрѣнзеле арборѣлѣї де Кокос.

Ачєстє зїдїрї се ашазѣ дїнтрѣнтѣѣ дн депѣр-
таре де 30 пѣнѣ 35 стѣнженї ѣна де алта, шї
днтре джнселе оаменї дн нѣмѣр де кжтева мїї.
Дѣпѣ че саў апрїнс одатѣ фокѣрїле, апої ард
неконтєнїт дн тоатѣ времеа кжт цѣне вжнатѣл.
Пе днчет се стрїмтеазѣ апої черкѣл, днкжт де-
пѣртареа фокѣрїлор нѣ єсте маї марє декжт
де 20 ѣрме. Дн лѣѣнтрѣл черкѣлѣї се бат
дн пѣмжнт вжрне марї, се днтѣреск къ алтеле
дн кѣрмєзїш шї къ пропєлє сѣнѣтоасє, днкжт
ачєастѣ днгрѣдїтѣрѣ слѣжєще ка о тѣрїє фоар-
те вѣнѣ. Днтре ачєстє вжрне се пѣн рамѣрї
верзї спре а амѣцї пе елефанцї, карїї сокотїнд
днгрѣдїтѣра а фї пѣдѣре натѣралѣ, рареорї фак
черкърї а о стрѣвате. Маї марє пазѣ се чере
аколо ѣнде днгрѣдїтѣра днкѣ нѣ єсте фѣкѣтѣ
фїїнд къ пе аїче чєаркѣ елефанцїї кжте одатѣ
къ пѣтере а рѣзвате шї ашї дескїде дрѣм. Дн-

сѣ дакѣ вжнѣторїї сжнт къ кѣраж, апої рареорї
се нїмерєще черкареа елефанцїлор, кѣчї фріка
де фок жї кѣпрїнде аша де тарє, шї кѣм-
плїта стрїгарє а вжнѣторїлор, че єсѣ дїн мїї де
гѣрї, дї днспїмжнтєазѣ аша фоарте, днкжт пе
лок се днторк днапої.

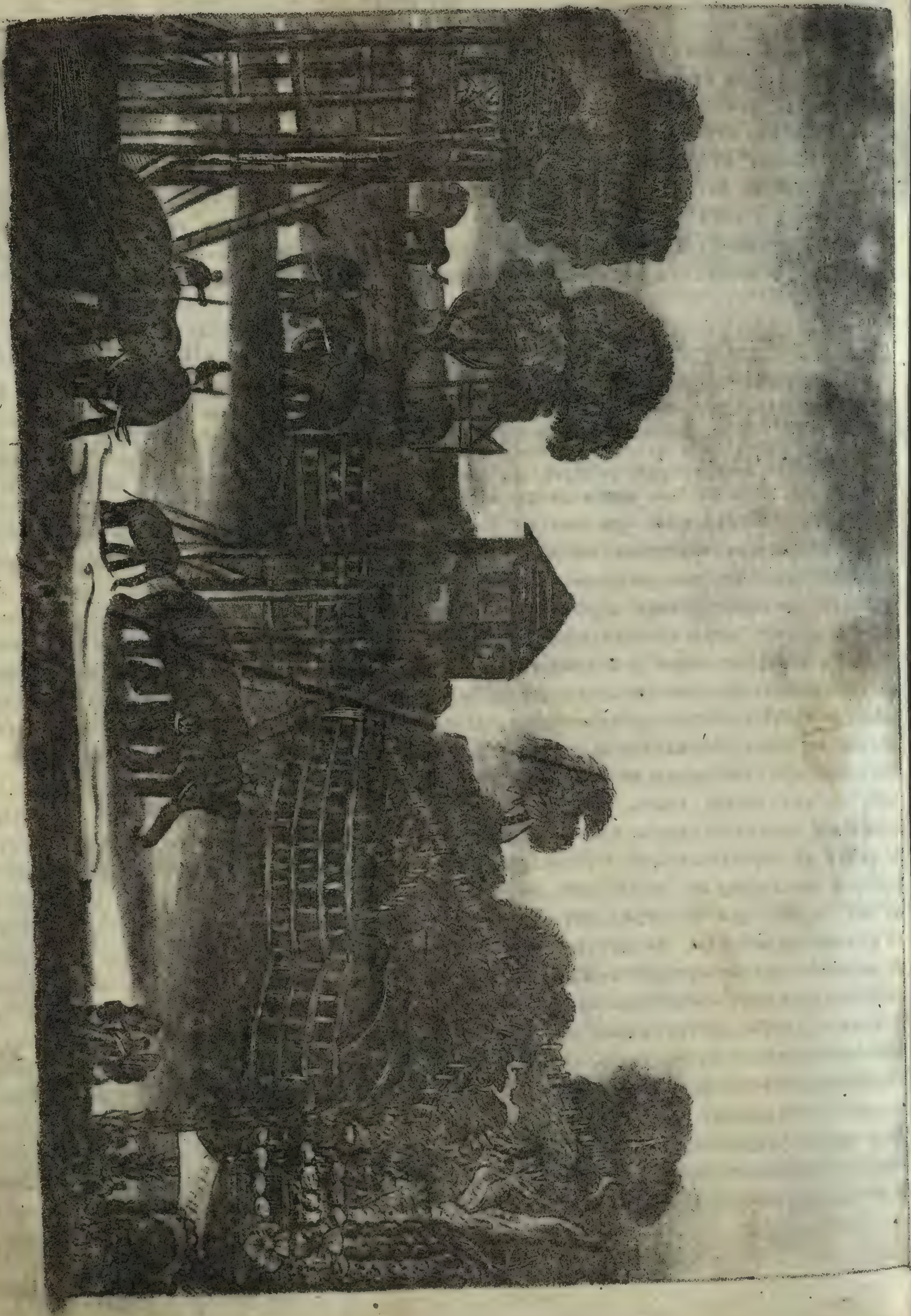
Аша се днкїде днсфршїт тоатѣ чєата эле-
фанцїлор днтрѣн черк де о дмпреѣзрїме нѣмаї
де о мїлѣ енглезѣ. Ачєст черк се лѣнѣсєще ла
о парте дн форма ѣнєї лѣїче, шї єсте дмпреж-
нат къ о стрїмтоаре лѣнѣ де 100 ѣрме шї
ларѣ абїє де 40, а кѣрѣа капѣт днсѣ єсте а-
ша де стржмт днкжт се поатѣ трєче ѣн елефант.

Прїн ачєастѣ стрїмтоаре кѣрѣє ѣн пѣрѣѣ а-
джнк де 5 ѣрме, карє кѣпрїнде маї тот локѣл
Ачєст дїн ѣрмѣ гард єсте фѣкѣт дїн трѣнкѣрї
де копачї грѣшї де 2 палме дн дїамєтрѣ шї дн-
гропаци дн пѣмжнт де 6 палме, днкжт формєазѣ
о тѣрїє нестрѣвѣтѣтѣ шї дналтѣ де 20 палме.

Дндатѣ че саў мжнат елефанцїї дн черкѣл
чєл маї марє, апої днтрѣрїле се асѣпѣ тот дн
ачєл кїп ка шї днгрѣдїтѣра, къ вжрне шї копачї
Дѣпѣ ачєа се апрїнд фокѣрї дн лѣѣнтрѣл дн-
грѣдїтѣреї, спре а мжна елефанцїї дн черкѣл
чєл маї мїк, ѣнде кжнд єсте нѣмѣрѣл лор марє,
апої стаў аша де грѣмѣдїцї шї гємѣїцї, днкжт
маї нїчї де кѣм нѣ пот днтрєвѣїнца пѣтерїле
лор. Оаменїї карїї апрїнд фокѣрїле, лєсєне пот
скѣпа пїнтрє вжрнєлє днгрѣдїтѣреї, кжнд амє-
нїнѣєазѣ вре ѣн елефант а нѣвїлї асѣпра лор.

(Ва ѣрма).

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

INDEALETNICIREA MOLDO-ROMANILOR.

№ 30.

ВЕНТІІ.

1841.

ВНАРЕА ЕЛЕФАНЦИЛОР СЕЛБАТІЧІ ПЕ ІНСУЛА ЦЕЙЛОН (ДНКЕЕРЕ)

Ушеле че дѣк днлѣнтрѣл днгрѣдѣтѣрей, сѣнт
 ѣкте дѣн грѣнзі гроасе шѣ рѣтѣде, пѣсе орізон-
 ал (дрепт) ѣнеле песте алтеле каре сѣнт легате
 верці де лозії сеаѣ фрѣнгії гроасе, шѣ каре
 рѣдікѣ сеаѣ се пот стрѣнѣе ка о декораціе
 театрѣ. Кѣдѣва оаменї шедѣсе не грѣндѣ, пе
 ре есте рѣдікатѣ ѣша, шѣ сѣнт гата ла чел
 тѣшѣ сѣгнал (семн) а тѣеа фрѣнгіїле аша, ка
 шѣ че прѣн фок шѣ рѣкнѣт с'аѣ мѣнат ѣн нѣмѣр
 стѣл де маре де елѣфанці дн лѣнтрѣл дн-
 дѣтѣрей, ѣшеле се пѣче шѣ дрѣмѣл фѣарелор
 се днкідѣ. Деакѣ се апропѣ вре ѣнѣл дѣн
 ещѣ кѣтрѣ днтраре, апої вѣнѣторїї шѣѣ тот-
 ѣвна ал мѣна днапої, днпѣнгѣнд кѣ сѣлїца
 вѣоспѣда (рѣтѣл) лѣї каре есте фоарте рѣнга-
 Вѣзѣнд елѣфанці кѣ алт дрѣм нѣ лї есте
 кѣіс дѣкѣт днгрѣдѣтѣра чеа днгѣстѣ, атѣнѣе а-
 ѣ днатѣ чел дѣнаїнте ла фѣгѣ, сокотѣнд кѣ
 челалалт капѣт ва тѣсі лок де скѣпаре; дн-
 днатѣ че веде кѣ есте дншѣлат, чаркѣ нар
 е днтоарче, дар вѣнѣторїї і

пареа шѣ аїче, пѣїнд ѣн нар пѣнтре кангеле де
 ла ѣн пѣрете ла алтѣл. Аїче стѣ добѣтокѣл чел
 гѣгантѣк днкіс дѣн тоате пѣрпѣле, шѣ нѣ се поа-
 те апѣра де а нѣ і лега пѣчоареле шѣ трѣпѣл,
 макар кѣ ел се сѣлѣще кѣ маре пѣтере ка се
 скапе; кѣѣтѣнд а оборї гардѣл, сеаѣ се пѣне
 не пѣчоареле челе дѣн напої; днсѣ вѣнѣторїї
 шѣѣ шѣ акѣм а се аѣѣта, шѣ днпѣнг не днчетат
 дн кап шѣ дн провѣоспѣдѣ не фѣара чеа тѣр-
 батѣ.

Дѣпѣ че прѣнсѣл саѣ легат бѣне, дої елѣфанці
 дѣмеснїчїї, карїї се адѣк де акасѣ, се ашазѣ
 ла амѣндѣѣ пѣрпѣле ѣшелор. Днатѣ че зѣ-
 реск ачестїї не чел дѣн тѣшѣ, се дѣк ла дѣнсѣл
 шѣ днчеп ал пѣпѣї кѣ провѣоспѣда лор спре а се
 днкрѣдѣнѣа де аре колпї, де че мѣрїме, шѣ дн
 скѣрт лѣ мѣсоарѣ ка кѣнд ар черка а лѣї пѣ-
 тере шѣ днпрѣтѣвїреа че ар пѣте сѣ факѣ.
 Дѣчї фрѣнгїа че ера легатѣ де гѣтѣл елѣфан-
 тѣлѣї сѣлѣватѣк, се леагѣ кѣ о алтѣ де велѣнѣїї
 гѣтѣлѣї челор дої дѣмеснїчїї, шѣ дѣпѣ ачеа нѣ-

те се дескідє ешіреа. Ан мінѣтѣл ачєла е-
лєфантѣл фѣцє афарѣ, ансѣ нѣмаї кѣцїва пашї,
пєнтрѣ кѣ фрѣнгїїлє кѣ карє сѣнт лєгатє пї-
чоарєлє лѣї чєлє дїнапої, сѣнт прїнсє дє парї
грощї шїл опрєск.

Аша дар рѣмѣнє елѣнтрє амѣндої аїсєї фрацї
дѣмєснїчї пѣнѣ чє Махооїс, чє змѣлѣкѣларє пє
чїї дої, і лєагѣ арканѣл бїнє дїпрєцѣрѣл гѣтѣ-
лѣї сєѣ. Прїнсѣл чєаркѣ дїн ноѣ фєлѣрїтє кї-
пѣрї дє а рѣпє лєгѣтѣрїлє шї дє а дїслєга кѣ
прѣвосцїда сѣ нолѣрїлє карє і дїпєдїкѣ скѣпа-
рєа, шї пє оамєнїї карїї л'аѣ лєгат, аї зчїдє; дої
чїалалцї фрацї дѣмєснїчї шїѣ фѣартє бїнє а пѣзї
пє кѣлѣрєцїї лор дє орїчє прїмєждїє, шї атѣта лѣ
нпїнг кѣ кєпєтєлє пѣнѣ чє сє фачє дє тот
сѣпѣс шї вѣлѣнд. Атѣнчєа і сє дїслєагѣ фрѣн-
гїїлє дє пє пїчоарєлє лѣї чєлє дє напої, сє
скотє дїн дїгрѣдїтѣрѣ шї дїнтрє ачїї дої елєфанцї
карїї сє дїгєсѣсєск знѣл кѣтрѣ алѣл сє дѣчє
дїн граждїѣ, чє єстє прєгѣтїт пєнтрѣ дѣнсѣл
знѣдє сє дїкрєдїнцѣзѣ знѣї пѣзїтор карєл дѣ-
мєснїчєшє шїл дївацѣ.

Дєакѣ прїнсѣл нѣ прє єстє сїрєп, сє ашазѣ
дїнтрє дої копачї карїї сѣнт дєпѣртацї ка врє о
40 палмє знѣл дє алѣл. Ла зн копак і сє
лєагѣ бїнє чєлє доѣ пїчоарє дє дїнапої, шї ла
чєлалалт зн пїчор дє дїнаїнтє; ансѣ тот сє ла-
сѣ фрѣнгїїлє чєва сѣмаї лѣнг шї маї слав ка
сє аївѣ пѣцїн маї мѣлтѣ слѣвѣзєнїє. Дѣпѣ чє
с'аѣ фѣкѣт ачєаста, сє дєслєагѣ пѣрєакєа чєа
дѣмєснїкѣ дє елєганцї дєла ачєл сєлѣватѣк шї сє дѣк
ла ешірєа дїгрѣдїтѣрєї спрє а кѣпѣта пє зн ал
доїлє фратє сєлѣватїк дїн а лор пѣтєрє. Пє кѣт
сєлѣватєкѣл елєфант сє афлѣ дїн компанїа чєлор
дої, стѣ обїчнѣїт фѣартє лїнїшїт, шї сє парє ка
кѣм ар фї зїтат а лѣї нєворочїтѣ позїцїє; дар
дїндатѣ чє сє сїмтє сїнгѣр дїнтоарчє а лѣї сѣл-
вѣтѣчїє ларѣ шї дїчєпє а лѣкѣра кѣ марє пѣтє-
рє ка сѣ сє дєслѣчє дє лєгѣтѣрї. Акѣм дїчє-
пє а рѣцє кѣмплїт, шї дїн аїрїндєрєа тѣр-
вѣчнєї сѣлє пїєрє нѣ рѣрє орї ка о жєртѣ а
опїнтєлєлор спрє а кѣпѣта слѣвѣзєнїї пєр-
дѣта. Спрє аїл дївѣлѣнзї, дїзѣдар і сє дїтїнд

фрѣнзє дє кокос шї арѣсѣї тїнєрї карє дї шї
плак тотѣш нпїнѣ кѣ дїспрєцѣрє шї і п
сѣзѣ сѣнт пїчоарєлє сѣлє. Ачєст парѣксїсѣм
пїчє мѣлт шї фѣамєа 'л сїлєшє дѣпѣ кѣтє
чєасѣрї сѣ мѣнѣнчє, ачєа чє ел рѣспїнѣ
тѣѣ кѣ мѣнїє.

Дїтѣмплѣндѣсє ка фїара сѣ фїє дє о мѣрї
нєобїчнѣїтѣ, шї нєсѣпѣсѣ, атѣнчє о дїкїдє дї
стѣлѣ (граждїѣ) дїнадїнс прєгѣтїтѣ. Спрє ачє
скоп сє дїнгрѣанѣ нѣ дєпартє знѣл дє алѣ
патрѣ трѣнкї да копачї дїн пѣмѣнт, карє сєлє
гѣ кѣрмєзїшѣкѣ трїї алтє паралєл кѣ дої коп
марї шї тарї. Ачєстє сє дїтѣрєск кѣ зн
доїлє рѣнд асємїнє кѣ грїнзї лєгацї шї тот
фрѣнгїї грѣасє дївѣлѣтѣчїцї. Аїчє сє а
чє елєфантѣл чѣл сєлѣватїк дїн компанїї кѣ
дої дѣмєснїчїцї, пє акѣрѣра спїнарє сѣнт чї
сєаѣ шѣсє оамєнї чє сє дїдєлєтнїчєск а л
нѣтє гѣтѣл лѣї дє ачїї дої трѣнкї дїн мїж
дїнтрє карїї нєвоїт вѣрє капѣл сєѣ, чї
дїкїдє сѣс шї цѣс кѣ доѣ грїнзї кѣрмєз
лар алцїї лєагѣ пїчоарєлє шї дїтѣрєск ф
гїїлє дє копачї. Пє кѣнд сє фачє ачєастѣ
пєрапїє, фрацїї сєї чїї дѣмєснїчї іл лїн
шєск кѣ фєлѣрїтє мѣгѣлєлї, дїкѣт ел нѣ
тє ачєа чє і сє фачє. Дїнсѣршїт сє дїн
фрѣнгїї дїн тѣспатрѣ колѣзрїлє стѣлєї ш
лєагѣ дє копачї пїчоарєлє дє дїнаїнтє шї
напої. Кѣтє одатѣ сє фачє ачєастѣ зїдїр
ратѣ дє кєрєстє.

Стрїгѣтѣл тѣнѣгїрєї знѣї елєфант, чє
дїн а лѣї дїкїсѣарє, знєшє фєлѣрїтє
стїрї дє фрїкѣ, тѣрѣарє, рѣсплѣтїрє шї дє
дѣждѣрє. Дїндатѣ чє сє дїкрєдїнцѣзѣ кѣ
зѣдарнїчє тоатє сїлїнѣлє сѣлє, атѣнчє сє
адєсєорї окїї лѣї чїї адѣнѣкацї шї мїтїтєї к
змплѣ дє лѣкрїмї, шї позїцїа лѣї сє дїтїпѣ
кѣ мєланхѣлїє адѣнѣкѣ. Партєа фѣмєаскѣ с
рє кѣ сїмѣшє маї мѣлт повара цѣгѣлѣї, д
партєа вѣрѣвѣтєаскѣ, шї нѣ рѣрєорї пєр дє
тєлє, чє нєдїчєтат фак пєнтрѣ а сє пѣтє слѣвѣ

Къте одатъ ші клар адесеорі се днтѣмплъ, къ
елефантъл каде дн стрѣмтоареа зшелор;
ачеастъ прічинѣше маре конѣзіе, пентрѣ къ
фоарте греѣ есте а рѣдіка дн пічоаре ачеастъ
маре мѣніѣ. Нічі фокѣл нѣ поате съ фолоса-
скѣ нѣмікъ, макар къ 'се апрінде днпрецѣр;
дндѣртнѣіа лѣі цѣне прѣба фокѣлѣі, ші пере
аколо знде аѣ пікат. Асемене есте греѣ а

скоате дн паланка чеа днгѣстъ пе зн еле-
фант морт, дн прічина кѣмплітеі греѣтѣі а
трѣпѣлѣі сеѣ, каре есте маі къ непѣтінѣ ал
мішка дн лок. Дн асемене днпрецѣраре нѣ рѣ-
мѣне алта декѣт а бѣкѣпі трѣпѣл лѣі чел коло-
сал ші ал скоате пе рѣнд афарѣ. Пентрѣ а дѣ-
меснічі пе зн елѣфант трѣвѣск 8-16 зіле.

Е П Ѣ Р Е Л Е Д Е М О С К .

Ачест анімал фрѣмѣшел, кареле адесе се ве-
де днѣлѣнзіт прін кѣрці, есте де генѣл епѣрі-
лор, къ каре ші сеамѣнѣ ла фрікъ ші репѣѣне,
днсе тотѣші се деосевѣше пѣцін прін зрекеле
сале челе гоале ші прін пічоареле челе скѣрте
де дінапоі. Се кѣноск епѣріі де моск селѣатічі
ші днѣлѣнзіці. Днтѣіі сѣнт мічі ші маі де-
лікаці, вѣрфѣл зрекѣлор есте негрѣ, обічнѣт
сѣнт де зн колор рошіетік сѣр ші окіі ченѣшіі.
Дар чіі днѣлѣнзіці сѣнт песте 1 1/2 палмѣ лѣнці
ші къ о коадѣ де 1 1/2 палмак. Прін днѣлѣнзі-
ре фоарте дші скімеѣ колорѣл пѣрѣлѣі лор,
зѣчі се фак де тот негрі, алѣі ші негрі пестріці
роші гѣлѣі, ченѣшіі днкіс ші дескіс, ші де тот,
алѣі. Ачеші дн зрмѣ обічнѣт аѣ окіі рошіетік
ші сѣжнѣіоші. Епѣреле де моск сѣлѣатек се
ѣсѣше дн Европа сѣдікъ ші міжлочіе, дн Асіа
кѣлѣдроасѣ ші дн Африка. Дінтрѣнтѣіу с'аѣ
адѣс ел прін Італіа ла Спаніа, ші де аіче ла
Франціа ші Германіа. Дн Амеріка кѣлѣдроасѣ
фоарте с'аѣ лѣціт, днсе нѣ есте аколо патріа
лѣі. Дн Сѣзіа ші дн алте цері нордіче трѣ-
ескѣ нѣмаі прін олѣі. Дн Германіа се веде пре
локѣрі аріноасе дн соціетѣі фоарте нѣмероа-
се. Ел сѣанѣ дн пѣмѣнт къ лабеле челе де
наінте, візѣніі адѣнчі. Фісѣкаре пѣреке аре а
са лѣкѣінѣ, дн каре ла зн кѣпѣі се аѣлѣ
къмѣрѣцѣі къ о днтраре атѣта де стрѣм-
ѣ, днѣжт вѣлѣса, дѣшманѣл лор, чел маі маре
а поате стрѣвате. Кѣнд се дѣк ла трѣвѣ-

інцеле лор, атѣнче аѣтѣлѣ ворта де ешіт къ
нѣсіп, сѣре аі днпѣдека дескопѣріеа. Іі мѣ-
нѣнкѣ тот ачеа хранѣ ка ші ченалалці епѣрі,
прекѣм: тот фелѣл де пѣжнѣ, грѣе, рѣдѣчі-
ні, коаже де арѣорі, ш. а. Іі се днмѣлѣеск
фоарте таре, ші обічнѣт фатѣ къте де 4 орі пе
ан, къте 4 пѣнѣ ла 6 пѣі де одатѣ, каріі сѣнт
де тот голі, 9 зіле орѣі ші се кѣзѣ къ днгрі-
жоре де кѣтрѣ маіка лор днтр'о днадінсѣ ка-
марѣ, пе зн кѣіѣ де фѣн ші пае, акопѣріт къ
пері де а еі.

Ла локѣрі пріітоаре се днмѣлѣескѣ днскѣрт
тімп аша де таре, днѣжт сѣанѣ пѣмѣнтѣл
дн днтіндере де маі мѣлѣ міле, ші прічі-
нѣеск маре стрікѣчѣні ла фѣжнаѣ, грѣдіні ші
алте садѣрі де пѣнпрецѣр. Кѣ тоате аче-
сте фоарте се мѣрѣенѣше днмѣлѣіреа лор а-
коло знде сѣнт вѣлѣе, діхорі, мѣше сѣлѣатече
нѣвѣстѣіче ші алте фіарѣ рѣпѣітоаре. Вѣлѣеа а-
десеорі нѣвѣлѣше ла лѣкѣінѣа лор, лѣрѣше
днтрѣріле ші стірпѣше фаміліі днтреці. Омѣл
де асемене зі прігонѣше, днсе къ греѣ се поа-
те апроніе де дѣншіі де прічина міросѣлѣі ші а-
зѣлѣі лор чел аѣер. Іі шіѣ аша де мѣлт а а-
мѣці пре вѣнѣторѣл лор прін околірі ші сѣрітѣрі
пѣнѣ ченѣѣнѣ ла візѣніе. Аіче се трімет дѣ-
нѣ дѣншіі бѣѣі вѣрескарі (каріі прінд вѣресчі)
ші шін прецѣр пѣтін афарѣ се днтінд рѣѣеле
де прінс епѣрі. Дндатѣ че епѣріі сінѣеск апро-

ЕПЪРЕЛЕ ДЕ МОСК.

пiерea кжнiлор есъ кѣ маре фрикъ дiн вiзвнiле лор, шi се пiнд дн рѣцелеле днтинсе. Карнеа лор чеа дѣлче есте фоарте гѣстоасъ, шi плаче мѣлтора. Пелеа есте вѣнъ пентрѣ влѣнiт, шi пѣрѣл еi се поате днтревлѣнца ла пѣлѣрiи шi колѣцнi.

Епѣрiи де моск доместичi, карiи се крескѣ пентрѣ фолос шi пѣлчере се цiн обiчнѣит днтр'ѣн граждѣ пардосiт кѣ пiатрѣ, пентрѣ кѣ алтмiнтрелеа ар сепа пре де десѣт шi ар фаче вѣтрелеа ар сепа пре де десѣт шi ар фаче вѣтмаре зiдѣрилор. И сѣнт кѣрацi, нѣмаi дн лѣкѣнцеле лор ѣдѣл пiчинѣеще пѣтоаре. Чiне воеще се келѣнѣаскѣ поате се факѣ епѣрилор де

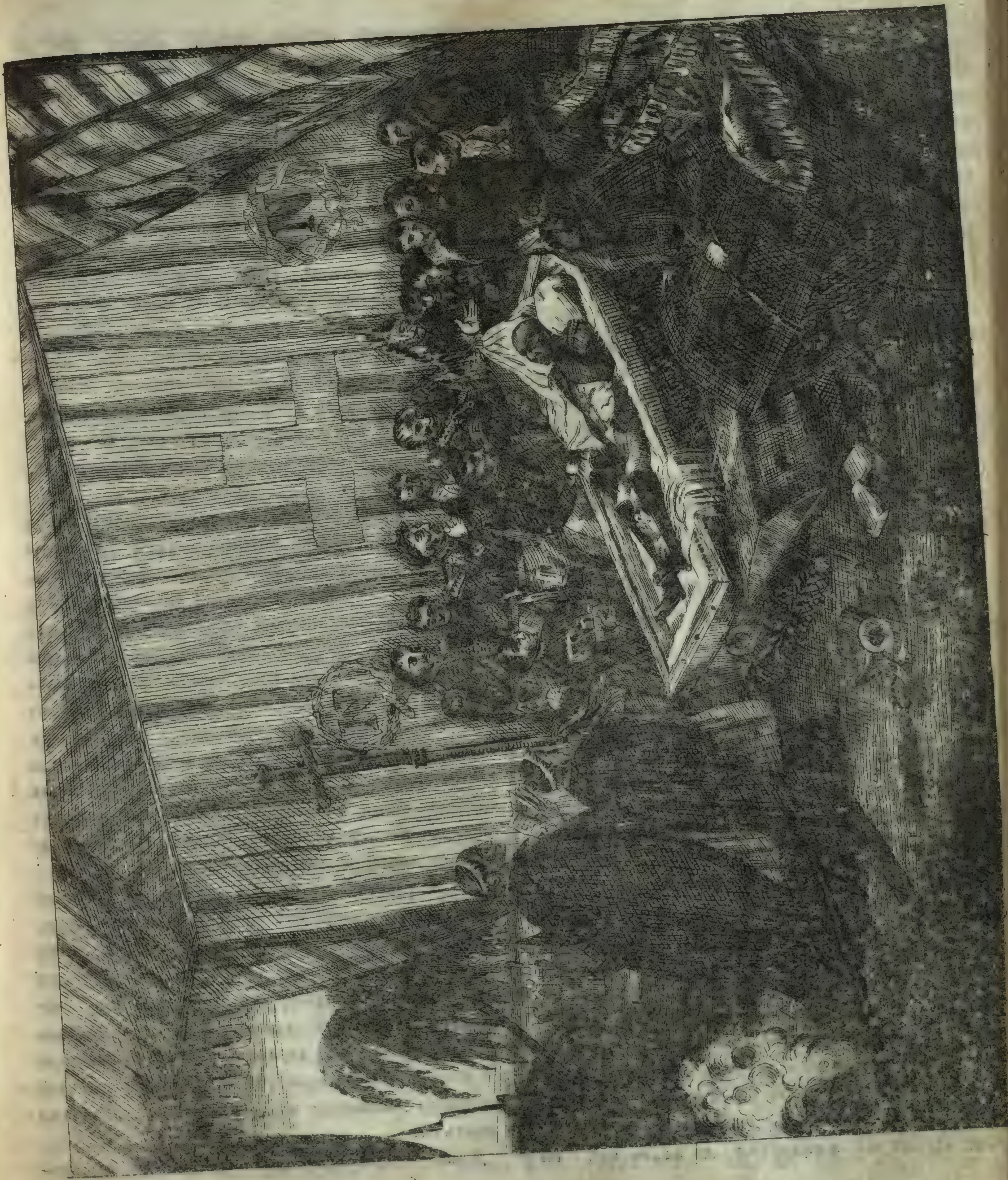
моск о петречере дндемѣнатикѣ дн грѣдинѣ, дн кѣнѣрѣнд ѣн лок кѣ апѣ, сеаѣ кѣ ѣн зiдѣ дн кѣтева палме дн днѣлѣме шi адѣнѣме, шi днѣ зiнд аколо ачесте анiмале, ѣнде еле пот се сеапе, фѣрѣ а пiчинѣи пѣгѣвiре. И се пот хрѣмаi кѣ сеамѣ кѣ ерѣрi, дар мѣнѣнкѣ шi слѣнiнѣ шi карне. Омѣл кареле адесе се апѣкѣ дн челе маi кѣрiоасе черкѣрi шi мѣщешѣгѣрi, а днѣвѣцат пе ачест мiк анiмал фелѣрiте лѣкрѣ дн каре чел маi екѣтраордiнар есте, кѣ епѣрил кѣ тоате кѣ аре о фрикѣ днѣскѣтѣ, дѣпре команда стѣпѣнѣлѣи сеѣ словоаде ѣн пiстол.

Гр. П.

ДЕСКIДЕРЕА СЕКРИѢЛѢИ ЛѢИ НАПОЛЕОН.

Европа шi тоате церiле пѣмѣнтѣлѣи аѣ ресѣнат де мѣреаца серваре, каре саѣ фѣкѣт ла пiлежѣл адѣчереi де ла Сант-Елена шi ашезереа рѣмѣшiцелор лѣи Наполеон дн отелѣл Иналѣзи-

лор ла Парис. Ноi вом да аiче пе скѣрт десѣереа сосiреi ла ачеа iнсѣлѣ шi а дескiдер секриѣлѣи прекѣм аѣ рапортѣито Докторѣл Глард днсерѣнат де Гѣвернѣ кѣ ачестѣ лѣкрѣ

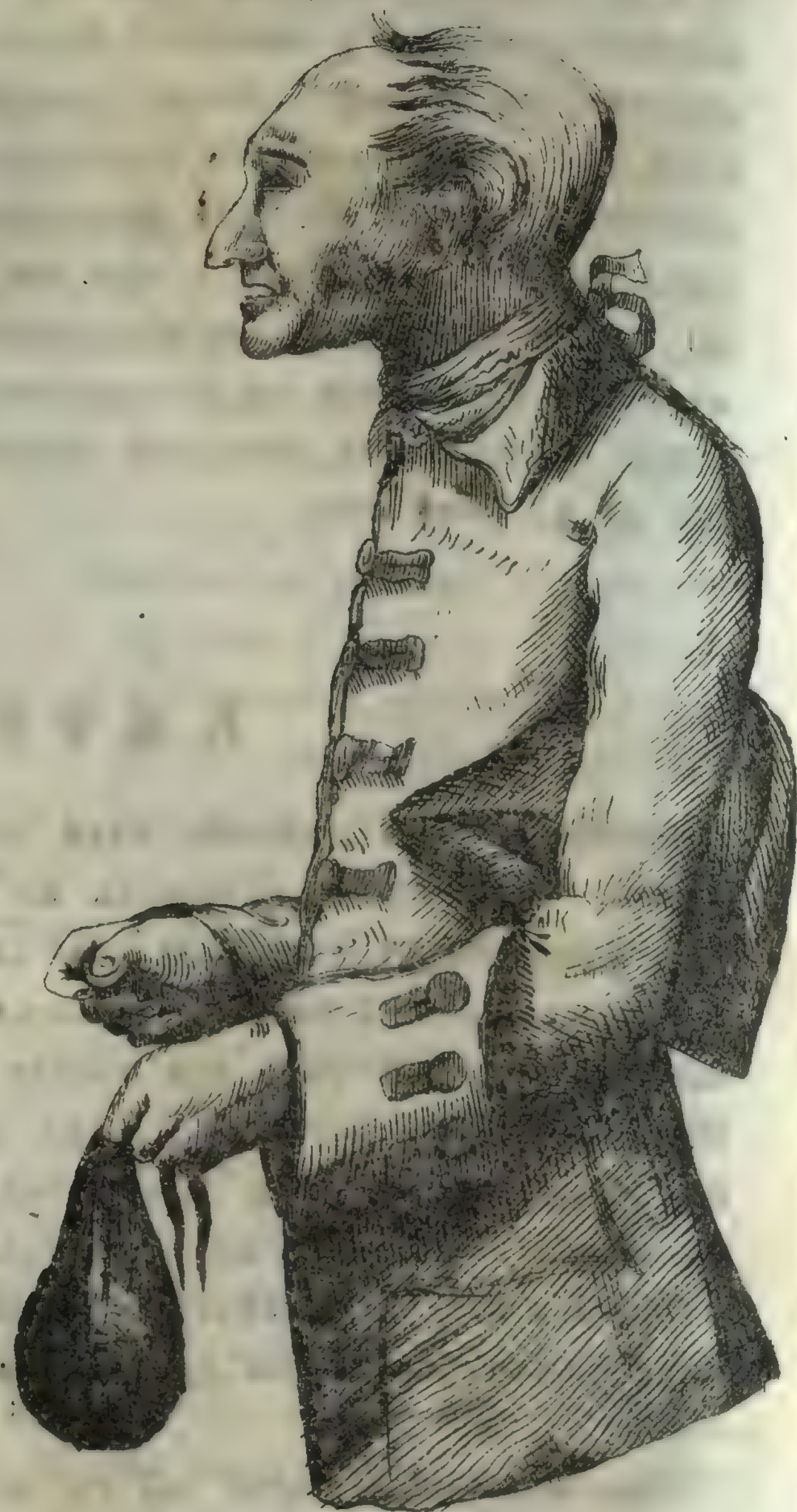
къ ла сосіреа лор пе пермъріле Понтълѣ-Ежк-
сін (мареа неагръ) іі маї авеа днкъ 8600
оамені. Есте къ а невое а да о ідеа деспре
бжкѣріа че сімціръ кжнд авангардіа (паза де-
наінте) зѣрі, дн депъртаре апеле мѣреї Негре
мареа! натъ мареа! стріга солдаці бѣтжнд дн
палме ші словозінд стрігѣрі де бжкѣріе: сгомо-
тѣл фѣ аша де маре днкѣт Ксенофон, каре се
афла дн зрмъ, крезъ къ арміа іі атакать ші
алергъдн гравъ къ челе маїбѣне кохорте (чете.)

Дін ачест мінѣт, Гречїї нѣмаї днчетѣръ а
къзта оказїї пентрѣ а сѣрѣа сѣрѣторіле ші до-
кѣріле пѣвліче. Дн зна дін ачесте сѣрѣрі, а-
проапе де політіа Котоар, дн Пафлагонїа ші дн
фїйнда депѣтацілор Пафлагонїенї венїці де а фа-
че пропѣнеріле де паче, дѣпъ кжтева хѣрцагѣрі
партнїче, че се фѣчеа дн цокѣрі Ксенофом дѣ
дескрїереа зрмѣтоаре. (Ва зрма).

АВАРЪЛ (СГЪРЧІТЪЛ) ІОН ЕЛВЕС.

Еѣ зічеам кжте одатъ Д. Елвес, дѣпъ моарте
ам сѣ скріѣ історїа віецеї тале: „ел змї рѣспѣн-
деа“ віаца меа нѣ кѣпрїнде нїмїк вреднїк де днсем-
нат. Къ тоате ачесте еѣ нѣдѣждѣск, къ воѣ а-
фла чева інтересант днтрѣнса; дечї вецѣнд
маї мѣлт декѣт Д. Елвес ам фост статорнїк дн
сокотїнцѣ. Фѣръ дндоуалъ дн віаца ачестѣї не-
норочїт ом нѣ сжнт днтрѣмплѣрі фоарте екстра-
ордінаре; днсѣ карактерѣл сѣѣ ера дішенцат ші
днфѣцоша контрастѣрі ші непотрївірі кѣріоасе. Ел
нѣ сѣ асемѣна къ чїелалці аварї. Ел пѣстрасе
днфѣндѣл інімеї сале днсѣшїріле челе маї фѣз-
моасе, нїміне н'авеа дрепт де ал несокотї къ
тотѣл сеаѣ де ал зрѣ; декѣт нѣмаї ал тжнгѣї.

Іон Мегот сеаѣ Елвес ера авїеа де патрѣ анї
кжнд зшї пердѣ пѣрїнтеле, берарїѣ богат ла Лон-
дра. Ел рѣмасѣ сѣѣ епїтропїа маїчеї сале, ші
къ адевѣрат еа аѣ фост нареї днпѣртѣшї че-
ле днтрїї семїнѣ де метехне, ші і есте да-
торїѣ къ днпѣтареа дефїмѣрілор; къ тоате къ
еа авеа о авере маї мѣлт де 2.400.000 Фр.

АВАРЪЛ ІОН ЕЛВЕС.

(7,200.000 леї) днсѣ адесѣ орї маї мѣреа де
фоаме. Есте адевѣрат къ аварациа нѣ се арѣ-
тѣ дн Іон Елвес декѣт дѣпъ зн днделѣнгат
тїмп дн зрма морцеї маїчеї сале; нешїѣт есте
къ оарекаре рѣзтѣці клїрономїте шї сапъ пе
днчетѣл шї дн аскѣнс, дн сѣфлет прекѣм шї дн
трѣп, зн дрѣм тѣнѣїт, шї нѣ се івеск дндатѣ,
декѣт атѣнче кжнд зї преа тѣрзїѣ пентрѣ а се
пѣзі де еле с'аѣ пентрѣ а де днѣдѣшї.

Іон Елвес се трїмісе де мїк ла схоала де ла
Вестїменстер. знде се деосевї прїн сїргѣїнца
шї днцелесїреа са; днкѣт днмѣѣторїї авеа дес-
пре джнѣл о дндестѣлѣ бѣнѣ нѣдежде.

(Ва зрма).

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 31.

ВЕНТІІ.

1841.

АВАРЪЛ (СГЪРЧИТЪЛ) ІОН ЕЛВЕС.

Къ асфел де прегътірі нещине пѣтеа креде, къ дн кърсѣл віедеі ар фі авѣт о драгосте пентрѣ щіинце днѣс нѣ, къчі дндатъ че пѣрѣсі схоала де ла Вестмінстер зѣтъ тот че аѣ днѣвѣцат, ші німене нѣ лаѣ възѣт нічі одатъ дескізінд макар о сінгѣрѣ карте. Чена че се атінде де щіинце ле матиматічеі, ел нѣ щіеа нічі макар челе маі днцелесе регѣле а аритметічеі.

Елвес кѣнд ера де дозѣзечі ані кълѣторі ла Генѣва. Аколе аѣ цѣтрекѣт зн днделѣнгат тімп, ачеаста нѣ о фѣкъ пентрѣ аші десѣвѣрші днѣвѣцѣра сеаѣ а се міра де мѣнціі Алпі; де-кѣт аші петрече тоате зілеле сале ла схоала де кълѣріе. Дндатъ ел се фѣкъ знѣл дін чіі маі бѣні кълѣреці а Европеі, пілда кълѣрецілор. Ел жмѣлжнзеа ші депріндеа кай чіі маі апріці. Кѣте одатъ мерѣеа ла Фернеі, дн компаніе къ стрѣні файмоші, пентрѣ а фаче візітъ лѣі Волтер; днѣс сінгѣрѣл сѣве-нѣр че жі рѣмасѣ дн релацііле сале къ ачест вестіт ом нѣ фѣкъ пре дѣлѣн маре интерес. Да-

къ оаре чіне лѣ днтреба деспре ачеаста: „топі афлѣкъ еѣ самѣн фоарте мѣлт ла фізіономіе къ Волтер„ рѣспѣндеа ел.

Дѣцѣ днѣрнарѣа са ла Лондра візітъ чѣр-кѣріле де модѣ ші сѣ къпрінсѣ де патіма цо-кѣлѣі. Ел пердѣ сомѣ фоарте днѣсѣмѣнѣтоаре. Одінеоаре цѣкъ фѣрѣ днѣтрѣрѣпере дозѣ зіле ші о ноапте; сала ера мікъ, ші цѣкъторіі аша де днѣгесѣціі днѣкѣт абіеа авѣа днѣдѣстѣл аер пентрѣ а се рѣсѣфла, ші пентрѣ къ нѣ авѣ лок пе масѣ іі пѣне кърѣіле пе цѣнѣнкі, къ тоате ачесте Іон Елвес днѣчѣпѣ аш кѣноаще домнітоареа лѣі метехнѣ, пѣрѣсі сала днѣкаре пѣсѣсѣ фоарте не-бѣнѣще сомѣ днѣсѣмѣнѣтоаре, алѣргѣ къ чеа маі ма-ре грабѣ ла Сімітфѣлд пентрѣ а ащѣпта аколе череада пе карѣ ватажіі трѣвѣеа сѣ о адѣ-къ де ла мошіа са Хаїдон-Хаїл. департатъ де Лондра къ шасѣ міле днѣ комітатѣл де Есеке-Фрігѣл, плоа ші негѣра нѣл дѣскорѣжеа нічі де кѣм. Дакѣ череада ар фі днѣтѣрзіет атѣнче ел

к. Ансеші ар фі мере пе цос днаінтеа еї пентрѣ
сі а о дитѣлні ші аї грѣві мерцереа са.
о. Ан ачеастѣ време, ел фѣчеа візїте дндестѣл
б. де десе ла сір Харваї Елвес, фрателе маїчеї са-
н. ле мѣлт маї богат ші асемїне де авар ка дѣн-
м. са. Сѣптем сіліці а не опрі пѣціи ші а
п. днтра дн кѣтева амѣнѣнцимі деспре ачеастѣ
т. персоанѣ, че аре о фоарте маре днрїзрїре асѣ-
а. пра соартеї лѣї Іон Елвес.
а. Ан копїлѣріа са, сір Харваї Елвес се хотѣ-
рѣ де дофторї кѣ ва мѣрі де офтїгѣ. Ел скѣ-
к. пѣ дїн прїмеждїе, ші віецї пѣпѣ ла вїрстѣ де
к. повѣзечї ані. Мік, слав, ѣрѣт, тоці соко̀те де
п. мїнѣне кѣ аї пѣтѣт асфел ашї прелѣнїці віа-
ф. ца, маї вїртос кѣ прїи аварїціе ел жшї кѣм-
ч. нѣра нѣмаї атѣта хранѣ ка се нѣ піарѣ де
п. фоаме. Дѣпѣ плѣчереа де а нѣмѣра ші де а
д. днпорѣндѣї дн мовїлі ванїї сеї, нѣ нѣпоаще
німік маї плѣкѣт декѣт вѣнѣтоареа де пѣтѣр-
нікі. Ел ера фоарте гївачї вѣнѣторїѣ, кѣчї дн
д. ѣи сінгѣр ано-тїмн ѣчїеѣ не мошїеле сале 500
пѣрекї де препелїце; днжѣт се цїнеа нѣмаї дїн
а. вѣнѣтѣл сѣѣ, челе треї слѣдї але сале: ѣнѣвр-
де. бат ші доѣѣ фемеї, нѣ гѣстѣрѣ пічі одатѣ
на. алтѣ карне дн доѣѣзечї с'аї трїѣзечї ані. Ан
ф. зілеле челе маї фрїгѣроасе а ле анѣлѣї алерга
м. спре а се днкѣлзі, пентрѣ а ікономїсі фокѣл.
со. Дакѣ плоаа жл пінеа днкіс, ел се презмела де
но. дімїнеацѣ пѣпѣ сара прїи камарѣ, дн лѣнг ші
ор. днлат тот пентрѣ ачеастѣ прїчїнѣ. Страїле сале
д. нѣ
д. нѣ
мо
то

н. л. костїсеа нїмік; фїнд кѣ гѣсїсѣ о бѣнѣ про-
візіе днтр'ѣн ѣнет маре че аї фост а мошѣлѣї
сѣѣ сір Мервоаз алт сѣжрїт, пре каре ѣл клі-
рономїсісѣ. Днтр'ѣ ноапте, тѣлхарїї че сѣ фѣрї-
шѣрѣ дн палатѣл сѣѣ, ші дѣпѣ че легарѣ ші дн-
кѣлѣшѣрѣ пре каснїчї сеї, жл трезїрѣ ші педж-
сѣл; ії жї пѣсѣ пістолѣл дн піепт, ші 'л днтре-
бѣрѣ ѣнде жш аре асѣнѣсѣ комоара. Ел сѣ
днпротїві мѣлтѣ време; днсѣ вѣзїндѣї хотѣрѣнї
де ал трїмете дн ченалатѣ лѣме, пре каре
нѣ о кредѣ нїчї одатѣ, сѣ гѣзѣ невоїт а да
кеа ѣнѣї дѣлап дн каре адѣнасе 2.700
гвїнеѣ (монедѣ де аѣр дн Енглїтера-
шї каре преѣѣще апроапе де дої галлїні
шї цѣмѣтате). Дѣпѣ че хоцїї лѣѣрѣ нѣмї-
та сомѣ, ії 'л днцїїнѣрѣ кѣ севас кѣ аї лѣ-
сат пе ѣнѣл дїн компанїонїї лор дн ѣрмѣ пент-
трѣ ал ѣчїде дакѣ ар вої сѣ стрїѣе аѣѣторїѣ
шї аї ѣрмѣрі. Харвеї скоасѣ кѣ рѣчеалѣ чеа-
сорїїкѣл сѣѣ, ші ле рѣспѣнѣсѣ: „домнїлор, двоа-
стрѣ пѣтецї мерѣе кѣ домнѣл, ѣнде вѣ ва плѣ-
че; н'ам нїчї че маї мїкѣ плѣчере се вѣ ѣрмѣ-
реск, вѣ даї доѣѣзечї мїнѣте ка сѣ фѣрїці, дн-
сѣ мѣ фѣр кѣ дѣпѣ ачест термїн, нїмік дн лѣ-
ме нѣ мѣ ва днпедена де а кѣѣта слѣга меа
шї де а о діселега.“ Дѣпѣ кѣтева лѣнї ѣнѣл
дїн хоцї сѣ прїнѣсѣ. Сїр Харваї фѣ сіліт де а
мерѣе ла дннїсоаре пентрѣ а доведї пе фѣрї.
(Ва ѣрма).

ТЪРНІЕРІІ.

Нѣмеле до Кавалер кѣ каре се деосебескѣ ас-
кѣтѣзї персоане днсемнате прїи оарекаре мерїте, се
др. траѣе дїн епоха веке а кавалерїеї (chevalerie,
кѣ Ritterschaft) че ера тагме нобїле де днармацї
ле атѣт пентрѣ апѣрареа цереї дн време де рѣс-
то. вої кѣт шї пентрѣ парадѣ шї днделетнїчїре дн
са. тімпѣ де паче.

— Днчепѣтѣл ачестор тѣрнїерї аї прїчїнѣїт мѣл-

те діспѣте літераре, шї ѣнїї дїн ачешї ної п. н.
Хердер шї вестїтѣл кѣноскѣторїѣ де літератѣра
лімѣелор рѣсѣрїтене кавалерѣл Хамер аї дн-
семнат кѣ днчепѣтѣл кавалерїлор шї а тѣрнїе-
рїлор се траѣе де ла Аравї, шї кѣ тагмеле ка-
валерїлор германї ар фі нѣмаї о імітацїе а че-
лор аравіче. Кѣ тоате ачесте монѣментеле
їсторїче доведеск кѣ кавалерїїле ар фі кїар де

бріініъ германъ ші с'ау дитродъс афаръ де Гер-
маніа нѣмаі дн ачеле пері зиде с'ау ашезат
неамѣрі германе. Тѣрніеріле аѣ дат прілеж ті-
нерілор ші вътрѣнілор а фале кѣноскуте пѣте-
ріле ші гівѣча лор, а фі кѣні де даме ші а фі
нѣміці де кѣнтѣрені. Алареа ачестор цокѣрі
се днесиенце дмпѣратѣлѣ Енрік I, днсе сл
аѣ скімбат нѣмаі лѣнта дін педестрі дн ача
пе кай. Сѣв Лотар II с'ау фѣкѣт дн Гер-
маніа челе днтѣѣ тѣрніере, (ludi gallici, цокѣрі
фрѣнчеші), кѣ каре францезіі мѣлт с'ау днде-
летнічіт дн схоала де рѣсвоѣ а Норманілор, ші
леаѣ статорнічіт прін днадінсе леді. Ла днче-
пѣт пѣтеа сѣ се днпѣртѣшаскѣ де ачесте тоці
оаменіі словозі, тар маі дн ѣрмѣ нѣмаі ачіі де
неам де кавалері, адекѣ а кѣрора патрѣ моші
аѣ фѣкѣт кѣларе слѣжѣве дн рѣсвоае пентрѣ а-
пѣрареа патріеі. Аша с'ау іскат доѣв класе де
оаменіі словозі: а нѣвлесеі де цос дін неам де
кавалер, ші а четѣценілор ші перанілор словозі.
Фрідерік II аѣ днпедекат пе ачеші дін ѣрмѣ а
се днѣлца ла рангѣл челор днтѣѣ, кавалеріі аѣ
фостдѣпартат пре нѣвлеса чеа кѣ діплеме, пѣ-
нѣ кѣнд дмпѣратѣл аѣ дат ші ачестіа прівіле-
гії де тѣрніері. Патрічіі с'ау днпѣдѣіт нѣмаі
сѣв кондіціе деакѣ д. п. нѣ ера мѣщері сѣаѣ
негѣціторі. Неамѣл де кавалері се доведѣа де
пе скѣт, коіф, скѣле, декретѣл де тѣрніеріе ші
марторі. Марчеле се черчета днаінтеа фіешікѣ-
рѣна тѣрніер де кѣтрѣ комісіа марчелор. Ере-
тічіі, клеветіторіі, хоціі, продосіторіі, тѣлѣвѣрѣ-
торіі лініцеі, прекѣм ші ачіа че асѣпреа ведѣѣве
ші орфані, каріі нечінстеа фемееі сѣаѣ трѣта дн
релациі некѣвінчоасе, ера депѣртаці де тѣрніе-
ріе, ші прін ачѣаста фоарте мѣлт с'ау днѣвнѣ-
тѣціт моралѣл. Трѣвѣналѣл де тѣрніеріе черче-
та кѣ де амѣнѣнтѣл асемене дѣкрѣрі, пріімеа
жалѣве, стѣрѣеа пентрѣ днѣвѣрѣнда пѣнере ла
кале а лор, ші хотѣреа пѣдепсе, депѣртѣнд кѣ
тотѣл асемене кѣлѣкторі де ла тѣрніеріе, сѣаѣ
се хотѣреа а се днтѣмпіна кѣ вътѣі кѣнд ар
днтра дн чіркѣ.

Трѣвѣналѣл де тѣрніеріе се алѣѣтѣеа дін шефі,

ерѣлзі, депѣтаці, апрозі, фемеі ші фѣчоаре. Е-
ролзіі (краі де марче) ера нѣвілі, ші трѣѣѣ сѣ
аѣѣѣ шіініѣ де марче ші де неамѣрі, се кѣноас-
кѣ мошіеле ші посесііле тѣтѣрор фамілілор но-
біле, ші сѣ днтрѣвѣнцезе тоатѣ стѣдіа лор дн-
трѣ днѣвѣпареа дрітѣлѣі еролдік, адікѣ днтрѣ
шіініпа прінціпіїлор адеѣвѣратѣ атінгѣтоаре де
марче тѣрніере ш. а. Іі трѣеа ла кѣрці ші
днѣвѣца шіініпа лор кѣ темѣѣ. Маі днтѣѣ се
днтрѣвѣнца ка кѣріері сѣаѣ алергѣторі, апоіде-
пѣнеа цѣрѣмѣнтѣл ші прінцѣл ле тѣрна ѣн па-
хар кѣ він пе кан, днѣѣѣршіт дѣпѣ 7 ані се
фѣчеа еролзі. Іі пѣрта ѣн ѣастѣн алѣ, лі се че-
реа сѣѣтѣіре дн дѣкрѣрі цѣдекѣторѣші, се трі-
метѣа ка амѣасадорі, ші дн ѣѣтѣліі ѣѣсерѣа ші
хотѣреа чіне ар фі вірѣіторіѣл ші кѣм ар тре-
ѣзі се нѣмеаскѣ лѣпта. Ла тѣрніеріе черчета іі
марчеле ші армеле, фѣчеа кѣноскуте лѣцеле,
ѣѣсерѣа лѣпта, лѣѣда ші днѣѣража, ѣестѣа пре
вірѣіторіѣл ші днлѣснеа скоатѣреа діпломѣлор
де тѣрніеріе. Дѣпѣтаціі ера днѣкѣ нѣвілі, ші а-
рѣнка дн лѣпте апрінсе ѣастѣанеле лор днтре
лѣптѣторі, кѣнд ачешіа нѣ аскѣлта гласѣл лор.
Апрозіі цінеа дн орѣндѣіалѣ не поѣѣрѣл пріві-
торѣ ші да лѣптѣторілор нѣѣѣ арме.

Ла тѣрніеріі генѣралніче се тріметѣа де ла
фіешкаре дін ачеле 4 соціѣтѣці о фемѣе мѣрі-
татѣ, о въдѣѣѣ ші о вергѣрѣ (фатѣ) каре се
фіе фатѣ ла ачѣстіі спектакѣл мілітар ка нѣ кѣм-
ѣа ѣна дін секѣл лор сѣ факѣ ѣре о пѣрѣ
асѣпра ѣре ѣнѣі кавалер. Кайі се пѣрта прін
чірк спре а се веде де нѣ аѣ ѣре о смінтеалѣ.
Дн аѣѣнѣл тѣрніерѣлѣі комішеіі фѣчеа харѣѣ,
ші чел маі кѣражѣс днтрѣѣншіі кѣпѣта ѣѣе де
а се лѣпта дн чірк днѣрѣѣнѣ кѣ кавалеріі. Тѣр-
ніерѣл чел адеѣарат ера о лѣптѣ а ѣнѣі чѣте дн-
трѣці дн контра алтіа, кареа да о депліѣѣ іѣѣа-
нѣ дѣспѣре о лѣптѣ адеѣѣратѣ. Днѣкѣ ші комі-
шеіі днѣѣѣѣа пре домніі лор, ле да арме ші а-
пѣра кайі лор. Прінціі, доамнеле (ѣѣѣѣанеле)
ші кавалеріі чіі вътрѣншіі шедеа дн лѣже ші прі-
ѣеа кѣ плѣчѣре.

(Ѣа ѣрма).

ТОРНИЕРІЙ

ЛЕЦІІРЕ ДМПРІТІВА ЛЖКСЖЛЖІ.

Четінд історія Франції дін веакъл ал шає-спрезечілеа ші ал шептеспрізечілеа четіторкл се міарь де лвареа амінте кѣ каре краї Франції се анделетнічеа де а опрі лѣксѣл страілор ші ачеа песте мѣсърь вогѣдіе а подоавелор. Съ днтреавъ кѣреї прічінї аре а се атрївї ачеа-стѣ нѣзѣре генералъ кѣтръ лѣкс ші ко-вѣршітоареа днтрїжере а ачестор краї де аї опрі днаїнтѣріле, фѣръ а гїндї кѣ прїн ачеаста . ар сѣка ѣнѣл дін ісвоарѣле комер-цѣлѣї. Поате кѣ тоцї ар креде кѣмкѣ дескопе-ріреа Америкѣї дѣдѣ дн ачеастѣ епохѣ лѣксѣ-лѣї о маре дндемнаре, ші кѣм кѣ Спанїолїї, че авеа о фоарте маре днрївїре дн Европа, ацѣтѣ-рѣ дн партїкѣларїї пентрѣ крещереа лѣксѣлѣї дн Франца кѣ каре ії атѣнчеа аве о фоарте маре комѣніканїе. Дѣсѣ нѣкѣчї атѣнчеа се арѣта дн тоате класїле о поѣтѣ де егалїтате каре ії фѣчеа сѣ кѣсте кѣ рѣвнѣ подоавїле ноблецїї пентрѣ а мїкшѣра с'аѣ а сѣрна тоатѣ деосебї-реа, шїкѣ сїнгѣра кѣцетаре а країлор. кѣѣтѣндѣ кѣмпѣта ачест лѣкс, нѣ ера алта декѣт де а да фї-ес-кѣріа власѣ дрепѣтѣріле ші костѣмѣл пре каре нащереа іле днсемна. Ної нѣ воїм а не днтїнде

кѣ деслегареа днтревѣрілор де маї сѣс, авїнд де скопос а фаче аїче о дескрїере; тар нѣ а історїсї скопѣрі політіле. де кѣт нѣмаї воїѣ зїче кѣ атѣнчї нѣ тречеа нїчї о домнїре дн каре сѣ нѣ се фї пѣвлїкат оарекаре лѣдѣїре атїнгѣ-тоаре де страе.

„Рѣпосацїї краї прокатохїї нощрї, зїчеа Карол ІХ ла 1573, дн времеа дмпѣрѣцїїлор дін тоа-тѣ пѣтереа аѣ лѣкрат ші аѣ кѣѣтат мїжлоаче де а рѣдіка лѣксѣл ші прїсосїнца каре ера дн дм-вѣрѣкѣмїнтїле сѣпѣшілор, шї спре ачест сѣжр-шіт аѣ фѣкѣт ші аѣ репетѣїт адесеорї маї мѣл-те лѣцѣїрі фѣрмоасе днсѣ маї кѣ самѣ ачеа а рѣпосатѣлѣї краї Енрік, преа чїнстїтѣл нощрѣ Домн, ші пѣрїнте де о преа лѣѣдѣтѣ адѣчере а-мїнте, пре каре Дѣмнезѣ сѣл ерте, ші апої ної ѣрмїнд лѣї, ам пѣвлїкат о нощѣ тарѣш лѣрѣїре асѣпра тѣнѣїрілор че нї с'аѣ фѣкѣт дн а дѣ-вареа цїнѣтѣ ла Орлеанс ла днчепѣтѣл венїреї нощре ла ачеастѣ коронѣ. Дѣїнд дн багаре де самѣ кѣцї дін сѣпѣшїї нощрї де амїндѣѣ секѣсїріле, (вѣрѣѣтеск ші фемееск) вѣрѣстеле ші калїтѣцїле, аѣ прїїмїт пре чел днтѣї ші маї лѣмѣрїт фолос, ші кѣт де пѣцїн с'аѣ афлат

плекаці кѣтръ ачеаста ші рѣѣ доріторі дн-
кѣт сѣнтем сіліні де а зіче, кѣ чеа маї маре
а ноастръ непльчере кѣ, дн лок де сѣпѣнере
нѣ с'аѣ възѣт декѣт деспрецѣ ші немѣлцеміре.“

Іатѣ ачеастѣ пѣвлікаціе дн орігінал ка сѣ ва-
дѣ четіторіі че маре деосевіре ера днтре лімба
французъ де атѣнче ші днтре ачеа де акѣма;

„Les feuz roys nos prédécesseurs, disait Char-
„ les IX en 1573, ont de tout leur pouvoir, pen-
„ dant leur règne, travaillé et cherché les moy-
„ ens d'oster le luxe et superfluité qui estoit es
„ habillements de leurs subiects, et à ceste fin
„ fait et réitéré souuentes fois plusieurs belles or-
„ donnances, specialement le feu roy Henry, no-
„ stre très honoré seigneur et père de très loua-
„ ble mémoire que Dieu absolve; et nous conse-
„ cutiuement, à son imitation, sur les plainctes qui
„ nous furent faittes aux Estats tenus à Orléans-
„ au commencement de nostre aduenement à cess
„ te couronne. A l'observation de toutes le-
„ quelles nos subiects de tous sexes, aages et qualis
„ tez, Combleien qu'ils en receussent premier et le
„ plus euigent profit, se sont neantmoins trouuez si
„ peu enclins et mal affectiounes, que nous som-
„ mes contraincts de dire, avec extrême despla-
„ sir, qu' au lieu d'obéissance il ne s'y est veu que
„ mespris et mescontentements.“

Дечі ачеа че зісѣ Карол IX, фіескаре дн зр-
мѣторіі сѣі ар фі пѣтѣт сѣ о зікѣ тот кѣ асе-
міне дрептате; лецѣіреа дндатѣ че се пѣвліка
сѣ ші зіта пентрѣ а се арѣнка днтрѣн лѣкс маї
маре декѣт днаінте.

Апроане де треізечі ані дѣнѣ лецѣіреа лѣі Ка-
рол IX, се арѣтѣ, сѣѣ Енрік ал IV о алѣ ле-
цѣіре дмпротіва лѣксѣлѣі. Сѣ зіче кѣ ачест
прінц, пѣрѣреа дмвѣрѣкат кѣ че маї маре сімплі-
чітате, зічеа кѣртезанілор сѣі, ворѣнд де оамен-
ніі дмвѣрѣкаці кѣ богѣціе.

„Ачещі оамені поартѣ моріле ші бодрѣріле
лор челе дналте ші тѣтоасе не спатіле лор.“
Тотѣш опрінд лѣксѣл, Енрік IV днѣрѣжеа феоар-
те мѣлт індѣстріа; тоці шіѣ кѣ ел аѣ днтродѣс
дн Франція кѣлтѣра агѣзілор, ші днтемееа
пентрѣ ачеаста фавріні марі де мѣтѣсѣріе.

Сѣѣ Лѣдовік XIII сѣ арѣтѣрѣ доѣѣ порончі

атінгѣтоаре де пріфачереа страілор, знала 1613
ші алта ла 1634. Аѣрѣл ші ардінтѣл нѣ
ера маї мѣлт, ка сѣѣ Карол IX ші Ен-
рік IV, челе маї де кѣпїтеніе обіекте а лѣ-
ксѣлѣі; страіле атѣнчеа се фѣче маї кѣ са-
мѣ дн вродеріі (кѣсѣтѣрі кѣ аѣр), каре маї
тоате, вінеа дн Фландріа.

Атѣнче ка ші астіз негѣпїторіі де галантеріі
деспоіа не вѣрѣваціі пентрѣ заріфлікѣріле фемеілор
ші феоарте се днбогѣце. Ла прілежѣл пѣвлікаціеі
асѣпра моаделор о карікатѣрѣ (сатірѣ дн стам-
пѣ) дмѣѣцоша доі фраці негѣпїторі де моадѣ
каріі еші смѣлгпѣрѣлдінкап ші калкѣ кѣ пічоаре-
ле хорѣотеле ші алте заріфлікѣрі, зікѣнд знѣлѣкѣ-
трѣ алѣл.

Фрате маї маре: Оаре країнікѣл че стрігѣ?

Фрате маї мік: Чер дѣгеане с'о днкідем!

Фрате маї маре: Деі аша, дн Алансонѣ, зн
лац фрате нѣте дноадѣ.

Сѣ не спѣнзѣрѣм деакѣма,
де п'авем авінде моаде.

Зн лѣкрѣ вреднік де міраре се аратѣ, дн ле-
цѣіреа лѣі Лѣдовік XIII кѣчїнѣ се маї ворѣще
де деосевітеле класе. Карол IX ші прокатохїі сѣі
опреа феоарте мѣлт лѣксѣл чел маре, днѣс тот
одатѣ фѣчеа зн маре нѣмѣр де деосевірі пент-
трѣ прінціпі, пентрѣ клірос ші пентрѣ новлецѣ.
„Лѣксѣл дн атѣта аѣ крескѣт, днѣжт есте пѣ-
цінѣ с'аѣ нічі декѣм деосевіреа днтре сѣпѣшіі
пошріі, ші каре нѣ се пот деосеві знїі де ал-
ціі; ноі опрїм четѣценелор ші фемеелор де
аші скімѣа страіле.“ Ачесте сѣжт кѣвїнтеле кра-
їлѣі. Сѣѣ Лѣдовік XIII, дн дмпротівѣ, зніфор-
мітатеа страелор се фѣкѣ генералѣ. Ачеастѣ зні-
формітате нѣ се пѣвлікѣ пентрѣ аместекареа кла-
сілор дарѣ пентрѣ пропѣшіріле лѣксѣлѣі че країл
воеа де ал ставіла. Дѣхѣл паціеі кѣпѣтаѣ ка ші
овіченѣріле о феоарте маре пріфачере, днѣжт пѣвлі-
кѣл нѣ се мѣлцемеа атѣнчеа маї мѣлт де а зі-
та лецѣіреа; дарѣ де а о лѣа дн рѣс,
пентрѣ ачеастѣ прічінѣ сѣ івїрѣ днѣѣ ші зн
маре нѣмѣр де карікатѣрі, днтре алтеле ші
ачеаста че ноі о дмѣѣцошем четіторілор пошріі
ші каре дмѣѣцошазѣ днгропареа модеі. (Ва зрма).

семіне се афлѣ дн Маріенбад ші зн спітал пен-
трѣ сѣрачі, че саў зідіт ла 1821 ші кѣпрінде
акѣм 21 креватѣрі. Аіче се каўтѣ болнавї сѣ-
рачі кѣ тоате челе требзїнчоасѣ фѣрѣ платѣ.

Дїнтре тоате апеле мінерале а Бохемїеї, аче-
сте де Маріенбад се трїмет пїн цѣрї стрейне дн
маї маре кѣтїме; дн анѣл трекѣт саў трїмес
380.535 ѣлчоаре.

Пентрѣ дндѣмѣната петречере ші десѣтаре
соціалѣ а оаспецілор саў фѣкѣт челе маї бѣне
пѣнерї ла кале. Лѣкѣїнцеле сѣнт дндѣмѣнати-
че ші потрївіт скопосѣлѣї днтокміте. Отелѣл
лѣї Клїнгер ші ачел нѣміт: політіа Ваїмар, ар
фаче чїнсте челеї днтїї резїденції. Дн Маріен-
бад се афлѣ зн Театрѣ, дн каре се даў не сеп-
тѣмѣнѣ трїї репрезентації, асемїне концертѣрі,
академії мѣзікале, ші балѣрі, нар пентрѣ днлес-
нїреа нѣвіторїлор де четїре сѣнт дозѣ Лїврѣрїї
ші о соціетате пентрѣ четїре де кѣрці.

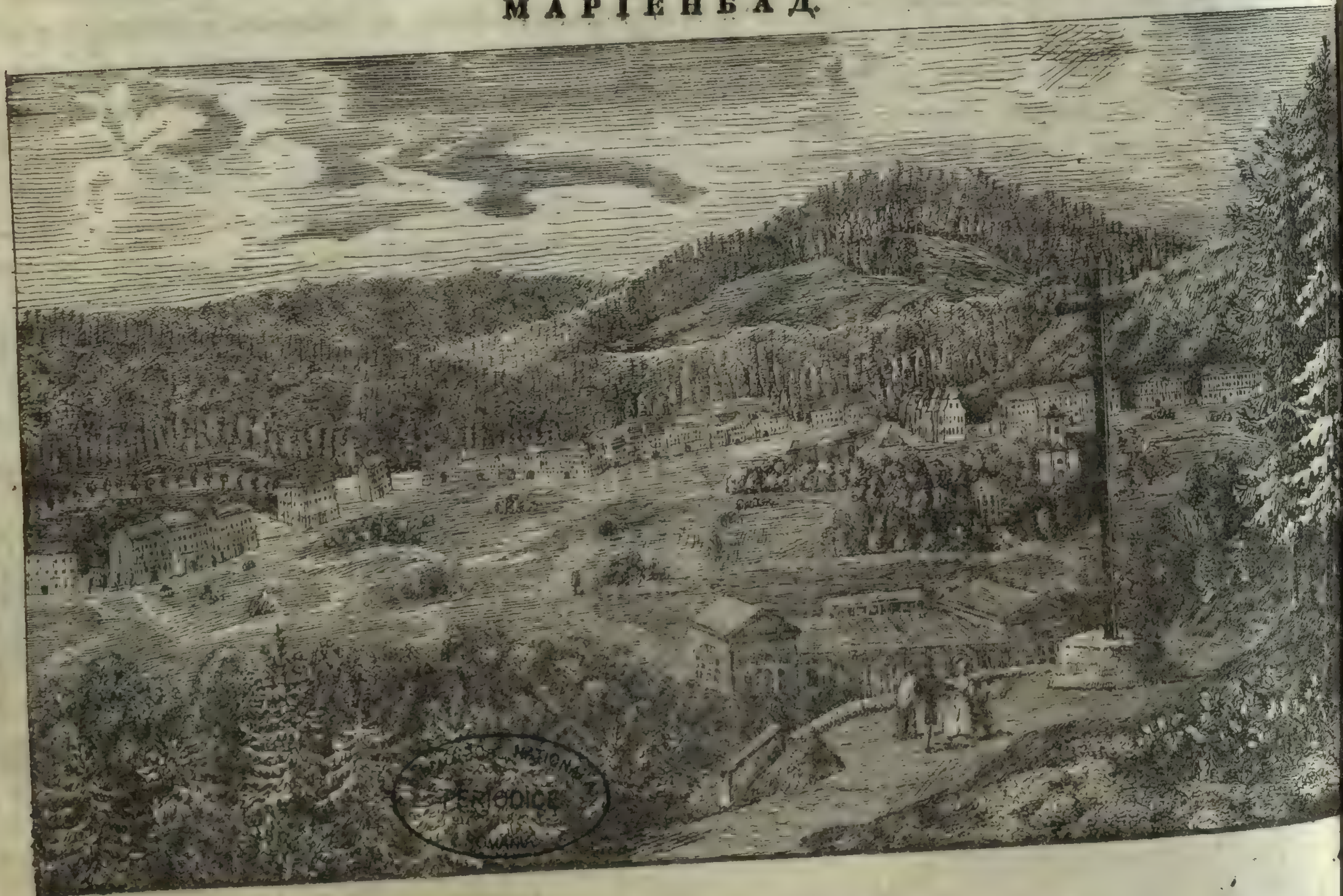
Чел маї фѣрѣмос лок де прївалѣ асѣпра полі-

тіеї Маріенбад есте де ла Крѣче, де знде тоа-
тѣ політіа кѣ а еї касе, грѣдіні, бїсерїчі фѣї-
шоаре ші фѣнтѣнї се веде ка днтрѣ зн кадрѣ, а
кѣрѣїе прївазѣрі днкіпѣсеск кодрїї мѣнтенонї.
Крѣчеа полейтѣ кѣ аѣр саў ашезат де кѣтрѣ
лѣкѣїторї ка зн монѣмент а мѣлцемїреї релїгі-
оасе дн анѣл 1832, кѣнд мѣна чеа апѣрѣтоа-
ре а пронїеї аў дѣс холера алѣтѣре кѣ політіа
Маріенбад.

Днсѣжршїт сїре лѣмѣрїреа Кадрѣлѣї се дн-
есмнеазѣ зрѣмѣтоареле: прївінд де ла Крѣче зї-
дїреа чеа маре фѣрѣмоасѣ дїн фачѣ есте фѣре-
дезл чел ноў; ла дреапта се дналѣцѣ днтре ко-
пачї темплѣл деасѣпра фѣнтѣнїеї Каролїнеї ші
алѣтѣре бїсерїка днотї ла 1835. Маї днаїнте
се веде кѣпола ші колонаделе де ла фѣнтѣна
Крѣчеї кѣ алѣтѣрата салѣ а фѣредезлѣї, нар зї-
дїреа чеа дїн фѣнд де ла марѣїнеа пѣдѣреї ес-
те кантора експедиціеї апелор де Маріенбад.

С. С. Б.

МАРІЕНБАД.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

Ф О А Е

П Е Н Т Р Ъ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМѢНІЛОР.

№ 32.

ВЕРНІІ.

1841.

ДЕСКІДЕРЕА СЕКРІЖЛЖІ ЛЖІ НАПОЛЕОН (Днкеере).

Позиція кадаверѣлжї (*) зїче докторѣл Гаї-лард ера фїреаскѣ прекѣм і саѣ дат ла днгро-паре. Брацеле ера днтїнсе, коапселе оарече дндоїте. Капѣл чева дналцат, репоса песте о перїнѣ; кѣпѣціна чеа маре, фрѣнтеа дналтѣ шї латѣ, ера пресѣратѣ кѣ оарекаре пѣтерѣ сѣв-цїре гѣлѣе, асемене шї аджнѣрїле окїлор шї марѣїнеа спрїнченїлор.

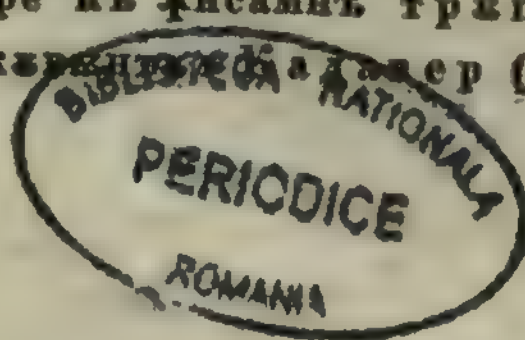
Гловѣл окнѣлжї пїердѣсѣ чева дїн а са рѣтѣн-їме, ценїле ера вѣртоасе шї маї авѣ кѣцїва перї. Болта насѣлжї ера вїне пѣстратѣ, нѣмаї арїпеле чева дндаѣнїте (вѣтѣмате). Бѣзеле фецїї ера плїне, алѣе шї моале ла пїпїт, бѣрѣїа, пе ла бар-ѣѣ чева вѣнѣтѣе, авѣ кѣносѣѣта еї формѣ. Бѣ-зеле челе сѣвцїрї ера оарече дескїсе шї арѣта трїї дїнцї де о алѣеаѣ склїпїтоаре. Мѣнїле е-ра фоарте фрѣмоасе, шї нѣ арѣта вре оскїмѣаре, че тот ачел колор ка шї дн вїаѣѣ.

Пїчоарїле ера днѣалцате дн чївоте, дар кѣсѣ-тѣра ера кѣрѣпатѣ, шї децетеле челемїчї се веде дїн фїешѣаре парте. Пїептѣл се лѣсасѣ чева ла мїжлок, дар мѣдѣларїле се пѣре кѣ аѣ пѣ-страт сѣв страе а лор децлїнѣ формѣ.

Страеле авѣ колорѣл лор; кѣносѣѣндѣсе жнї-форма вѣнѣторїлор кѣлѣреѣї а гвардїеї чїї векї верде-днѣїс кѣ прїмѣ рошѣ. Престе жїлѣ ера ашесатѣ кѣрѣчеа чеа маре а легїонѣлжї д'онер, шї панталонїї сѣї алѣї ера акоперїцї де пѣлѣрїа чеа мїкѣ, лѣмеї мѣлѣт кѣносѣѣѣтѣ, шїѣаре ера а-шесатѣ днтре флѣїрїле пїчоарїлор. Еполетеле шї ордїнїї ера фѣрѣ лѣѣїре негрїте. Днтре флѣ-ре ста доѣ васе де арѣїнт; престе жнѣ, дн-тре ценѣнѣкїї сѣї се афла жн вѣлѣтѣр, дн васе се афла інїма шї стомахѣл, дар нѣ сѣ пѣтедес-кїде фїїнд кѣ ера фоарте жнїте кѣ челелалте пѣрѣї.

Кадаверѣл лжї Наполеон саѣ афлат дн асе-мене бѣнѣ старе, пѣн шї мѣна чеа дреантѣ, пе

(*) Фїїнд нѣ жѣвнїтѣл тѣрї арѣ атѣѣ фелѣрїте днделесѣрї, пентрѣ лѣмѣрїре нѣ днсамнѣ тѣрї оменескї морт, саѣ днтреѣлїнцат кѣрѣїїтѣлѣ дѣвер (жѣвнїт латїнескї).

каре Пертранд о серѣтасъ, пѣнь а нѣ се днкі-де секріѣл, ера оарече рѣдікатъ.

Д. Гаїлард аѹ ѣдат кѣ креосот тоате пѣрці-ле челе възѣте а піелеї, спре а о пѣстра тот дн ачаа старе. Дѣпъ ачаа кѣ маре лѣареамін-те саѹ пѣс дн секріѣл чел днадіне адѣс де ла Паріс. Капітанѣл Александрѣ аѹ днкредінцат кеа секріѣлѣї комісарѣлѣї француз ші аѹ декла-

рат дн нѣмеле гѣвернаторѣлѣї кѣ дін ачест мінѣт секріѣл есте пропріетаѣа гѣвернѣлѣї француз.

Дѣпъ ачесте кѣ маре церемоніе саѹ дѣс пѣн ла цермѣл мѣреї, ші саѹ днкрѣкат пе васѣл француз каріле аѹ адѣс ачест депозіт файмос ла Паріс, ѣнде кѣ стрѣлѣчіть помпѣ саѹ ашезат дн Бісеріка інвалізілор, деспре каре вом маї істо-рісі дн ачаастъ ікоанѣ.

Т Ъ Р Н І Е Р І І. (Днкеере).

Мѣзіка днвіта дорінца лѣптеї. Ла днче-пѣт се лѣпта кѣ бѣсдѣгане, іар спре дн-кеере кѣ савїї. Ера лѣкрѣ політікос а кѣде де пе шеа кѣнд ловеа пе контрарѣл (протівні-кѣл). Дн Франція тѣрніереле се сѣкршеа маї дѣнд о днпѣнсетѣрѣ де ланче дн чінстеа дамеї сале (ланчеа дамелор). Аѣарѣ де тѣрніере маї ера ші алте цокѣрї ші ексерчіції, п. к. алѣргѣрї, лѣпте, сѣлтѣрї, арѣнкареа кѣ пеатра ші кѣ лан-чеа (перід). Дарѣріле се днпѣрѣеа де кѣтрѣ даме. Пентрѣ фіешкаре дар ера днсерчінатъ о алтъ дамѣ; дарѣріле ера: коїѣрї, савїї, днчін-гѣтоаре, вѣцеле ші інеле. Дѣпъ тѣрніере да-меле десарма ире днвінгѣторї ші ле да алте страе; ла оспѣц ел ера ашезат ла локѣл чел маї дналт.

Ла Нордхаїзен ера ла 1263 дн чїрк ѣн ар-боре, а кѣрѣа френѣе де аѣр ші де арцінт ле лѣа днвінгѣторїї. Дарѣл че лѣа вірѣиторѣл іл фѣчеа презент аморезеї сале, прекѣм ші еа іл днподоѣеа кѣнд аѣеа се меаргѣ ла лѣптъ. Кѣ-те одатъ аѣеа дрїт а ші сѣрѣта пре дама чеї да дарѣл лѣптеї. Деакѣ днпѣратѣл се днпѣр-тѣшеа де плѣчере данѣлѣї, апої дѣнѣеа 4 ва-ронї кѣ торче.

Ла тѣрніера де ла Віена че аѹ дат днпѣра-тѣл Максіміліан днчінстеа пѣрїнтелѣї сеѹ (1560)

аѹ венїт лѣпѣторїї пе цос, ла акѣрѣа сѣкршіт с'аѹ арѣтат ла баріерѣ ѣн глѣмец Марколѣс шезѣнд днторс пе ѣн мѣгарїѣ фѣрѣ шеа. Дн зіѣа кѣнд аѹ дат амбасадорѣл де Спанїа баро-нѣл Лѣна ѣн тѣрніер, с'аѹ адѣс о стѣнкѣ днпо-довїтъ кѣ копѣчеї ші ѣн тѣрн; стѣнка саѹ дес-кіс ла ловїреа кѣ ѣн вастон ші аѹ ешіт дн-трѣнса Каспар де Феле каларе, апроапе де дѣн-са ера ші о спѣнзѣрѣтоаре дн каре ера сѣ се спѣнзѣре прїнѣл Кѣпїдон (зінѣл аморѣлѣї), дн-се пентрѣ вітежіа кавалерѣлѣї ші рѣгѣѣнеле дамелор с'аѹ мѣнтѣїт; іар тѣрнѣл ші спѣнзѣрѣ-тоаре аѹ сѣѣрат дн аер днсоціте де мїї де тѣ-нѣрї.

Аѣлареа ші лѣціреа пѣлѣереї де тѣн, фѣкѣнд неѣолосїтоаре залеле ші днармареа кавелерї-лор, мешешѣгѣл чел ноѹ ал ресѣонѣлѣї саѹ пре-фѣкѣт, поате днкѣ ші скїмѣареа гѣстѣлѣї ші а моделор аѹ прїчїнѣїт, кѣ дін векѣл ал 16 аѹ контенїт тѣрніере. Дн локѣл тѣрніерїлор аѹ дн-трат Карѣселеле. Ын асемїне Карѣсел с'аѹ дат ла Потсдам дн 12 Іѣліе 1829 ла серѣареа на-щереї днпѣрѣтесеї де Росїа. Іар чел маї вред-нік де днсемнат Карѣсел а тїмпѣрїлор, ноѹ с'аѹ фѣкѣт кѣ маре стрѣлѣчіре ла Віена дн епоха конгресѣлѣї ла анѣл 1815.

Гр. П.

МАСА ЛЪІ СОЛОМОН.

Дъпъ кѣчеріеа Спаніеі де кѣтръ Араві, Тарек ѣнъл дін шефї мѣсѣлманї се фѣкъ стѣпжнїторї песте омікъ політіе че есте астѣзі сѣрпатъ, шї а кѣріа позїціе нѣ се поате хотѣрѣ. Ел аѣ дат ачестей політїї нѣме де Медїна-Атмеїда, адїкъ політіа месей, пентрѣ къ аколо аѣ гѣсїт о масѣ мїнѣнат де богатъ, шї деспре каре Історнїчї аѣ ворѣт маї пре ларг фоарте мѣлтъ време. Дъпъ о зічере веке спанїолъ, ачеастъ масѣ арфі фост Соломон, пре каре еврейї аѣ фоста-дѣс'о де ла Іерѣсалим, дъпъ сѣрпареа політіеї лор. Дъпъ зічереа лѣї Мѣрфі, на ера де аѣр шї де ласпїс верде, шї къ атѣтеа пічоаре кѣте зіле днтр'ѣн ан. Фїескаре дін домнїторїї Гоцїлор а-

фла мѣлцемїре де а о днподовї къ піетре пре-ціоасе, днѣжт де стрѣлѣчїреа еї окѣл нѣ о пѣте веде. Генералѣл араб Мѣза черѣ маса ачеаста де ла Тарек че ера ліетенантѣл сѣѣ. Шї дъпъ чеарта їскатъ днтре Мѣза шї Тарек калїфѣл де Багдаг Валїд шї кемъ ла сїне, чел днѣжт дѣдѣ калїфѣлѣї днтре дарѣрї, ачеастъ вестїтъ масѣ, шї се фѣлі къ аѣ кѣжїгато; дар Тарек днѣрѣнтъ фоарте лесне пе дѣшманѣл сѣѣ скопїнд дін сїн ѣн пічор чїл рѣнсе днїнте де а о да лѣї Мѣза, пре каре шл днѣплїнїсе прїн ѣн пічор де аѣр.

К. П.

ПОДЪЛ ДЕ ПРЕСТЕ РІЪЛ ГАРД ДН ФРАНЦІА.

Днтре зідіріле, челе мѣреде шї траїніче а Романїлор каре днѣкъ се пѣзеск прїн церїле одїнеоарѣ афлѣтоаре сѣвт скїптрѣл (стѣпжнїреа) лор, шї мѣртѣрісеск пѣтернїчіа шї мѣрїмеа лор, се нѣмерѣ шї подѣл престе рїѣл Гард дн Франчіа сѣдікъ, ка вр'о треї чеасѣрї де ла Нїсмес.

Ачест под, дѣпре кѣм се веде дін о їнскріпціе афлѣтоаре пе дѣнсѣл, с'аѣ зідіт де Агрїпа, прїетїн шї шеф аларміеї лѣї Авгѣст Кесар, шї ера днтрѣнтѣѣ о аподѣчере (канал), прїн каре кѣрѣеа апа дін їсвоареле рїѣлѣї Еѣр прїн о вале де 6 чеасѣрї дн Нѣзмахїа, колонїа романъ Ne-mausus (Нїсмес де астѣзі). Ачеастъ зідіре трѣе-еще маї мѣлт де 15 векѣрї, шї аѣарѣ де амжндоѣ капетеле, каре с'аѣ стрїкат прїн тѣрѣѣчѣнеа варварїлор попоаре нѣвѣлїтоаре дн Франціа с'аѣ пѣстрат аша де бїне, ка кѣнд с'ар фі зідіт нѣмаї де пѣцінѣ време. Ачест монѣмент преа фѣрѣмос шї мѣреѣ ал архїтектѣреї векї, се алкѣтѣеще дін треї рѣндѣрї де волте ашезате

ѣна песте алта. Рѣндѣл чел маї де цос аре 6, ал доїле 11, шї ал треїле 36 аркѣрї.

Рѣндѣл чел деасѣпра пе каре есте ашезатъ аподѣчереа есте 175 ѣрме дналт престе рїѣл Гард, шї лѣнцїмеа са днтре дмѣїї мѣнцї, че прїн тр'ѣнсѣл се дмпрезѣнтъ есте де 725 ѣрме. Ла днѣпѣѣтѣл векѣлѣї треѣѣт аѣ порончїт генералѣл франѣез, прїнцѣл де Рохан, а стрїка де ла стѣлпїї де рѣндѣл ал доїле ка о треїме днѣгросїмеа лор, пентрѣ а днлеснї тречереа артїлерїеї сале, шї нѣмаї мїнѣнатеї тѣрїї а зідіреї се поате днѣсѣшї мѣлт къ челе доѣ рѣндѣрї деасѣпра аѣ скѣпат де днтреага дѣрмаре. Лѣкѣїторїї днпреѣѣрїмеї аѣ адаос ла зідіреа чеа веке о алта нѣѣѣ, каре, дѣпре планѣл рѣндѣлѣї де цос аша де бїне с'аѣ їспрѣвїт, днѣжт днтрѣ адеѣѣр се паре а фі о парте а зідіреї чеї векї, шї днѣмѣнеазѣ акѣм ѣн дрѣм ларг пентрѣ треѣѣторїї престе ачест рїѣ.

Гр. П.

ПОДЪЛ ДЕ ПРЕСТЕРІЪЛ ГАРД ДН ФРАНЦІА.

ВЕЛІНГТОН.

Фелдмаршалъл енглез Артър Велеслей, дѣка де Велінгтон есте ал патрѣле фѣѣ а контелѣї де Морнінгтон дін фаміліа Велеслей, а кѣріа нѣме аѣ пѣртат ел пѣнѣ ла днаінтіреа са че маї дн-налтъ. Ел с'аѣ нѣскѣт ла 1 Маї 1769 ші аѣ петрекѣт анії тінерецеї сале ла скоала дін Е-тон, апої аѣ днтрат ла інстїтѣтѣл мілітар де ла Анѣер дн Франція. Дн анѣл 1787 аѣ дн-трат дн слѣжѣа мілітарѣ слѣжїнд кѣнд ла ка-валерїе кѣнд ла інфантеріе. Дн анѣл 1794 аѣ днчепѣт аші арѣта талантѣріле сале дн рѣс-ѣоѣ ші маї алес дн Церїле де Цос ла грешїте-ле днтрепрїндерї а дѣкѣї де Іорк, кареле с'аѣ възѣт неѣоїт ла сѣѣршїтѣл ачестѣї ан а се ре-траѣе ші а се днтѣрна тарѣшї ла Англіа. Ве-леслей с'аѣ днаїнтат пѣнѣ ла 1797 ла ранг де Сѣѣ-колонел, ші дн анѣл ачеста аѣ пѣрчес кѣ регїментѣл сеѣ ла Остїндїа. Аїче фрателе сеѣ ера гѣвернатор цївїл ші дндатѣ дѣпѣ ачєа с'аѣ днчепѣт ресѣоѣл кѣ Сѣлтанѣл де Індїа Тїпо-Саїѣ. Генералѣл Енглез Харїс ера комендант де кѣпїтенїе, тар Велеслей комендѣа авангардіа;

ел аѣ атакат резїденція лѣї Тїпо, Серїнгапатнам, ѣнде ла 4 Маї 1799 аѣ пердѣт Сѣлтанѣл Індїеї, тронѣл цеара ші віаѣа. Пѣнѣ ла анѣл 1805, Велес-лей кареле акѣм се дналцеасѣ ла ранг де Гене-рал-маїор, аѣ авѣт прїлеж аші кѣлтіві дѣхѣл сеѣ прїн днделѣнгателе лѣпте кѣ чєалалцї прїнци індїенї, дн каре ан саѣ кѣрмат ачест рѣсѣоѣ. Велеслей с'аѣ днторс ла Англіа кѣ славѣ маре аѣ кѣпѣтат лаѣде ші рѣсплѣтірї, ші саѣ нѣміт мѣдѣларѣ Парламентѣлѣї.

Кѣнд ла 1808 інтересѣріле Спанїеї аѣ дндем-нат пе Англіа а се дмпѣртѣшї де ачесте, сѣѣ команда лѣї Велеслей с'аѣ адѣнат о арміе кѣ каре елаѣ адѣнс дн лѣна Август тог дн ачєлаш ан пе пѣмѣнтѣл Спанїол. Аїче аѣ ѣрмат маї мѣлте лѣпте, дн каре с'аѣ днсемнат тотдєѣна ка бїрѣиторїѣ, днтре каре чеа маї вреднїкѣ де дн-семнат лѣптѣ есте чеа де ла Вімієра, дн-се аїче аѣ ѣрмат неднцєлєцєре днтре кабїнетѣл Енглез ші генералїтатеа; Велеслей с'аѣ днтѣр-нат ла Англіа, днсе ачест бѣрѣат фѣкѣсѣ атѣт

де мѣлте слѣжбе патриіеі, дикѣт ла Април 1809 с'аѹ трімес карѣші ла Лісабона, спре а комен-дѣі дитрѣніта арміе енглезѣ, спаніолѣ ші пор-тѣгезѣ; ші дн кѣрѣнд аѹ фост ел бірѣіторіѹ дн дѣпта де ла Талавера, кѣ каре прілеж аѹ кѣ-пѣтат тітлѣл ші нѣмеле де: контеле Велінгтон де Талавера. Дѣпѣ батаеа де ла Саламанка дн анѣл 1812 с'аѹ нѣміт Дѣкѣ де Спаніа ші дѣпѣ че ла 21 Іѣніе 1813 аѹ кѣшѣгат о дн-семнатѣ бірѣінѣѣ, с'аѹ апроіет тот маі мѣлт де хотарѣл Франціеі; днсѣѣршіт ла 1814, трекѣнд Пірінеіі дн пѣрѣіле де Тѣлѣса ѣнде ла 10 А-прил а ачелѣншіанаѹ фѣкѣт чеа маі де пе ѣрмѣ дѣпѣт дн фаворѣл сеѹ.

Днтѣа паче де Паріс аѹ пѣс капѣт ачестѣі ресѣоѹ, ші дѣка с'аѹ нѣміт амбасадор енглез лѣнгѣ Лѣдовік ал XVIII-ле краѹл Франціеі. Ла анѣл 1815 ка міністрѣ енглез с'аѹ днпѣртѣшіт де трактаціле дін Віена; дндатѣ че днсе На-полеон с'аѹ днтѣрпат карѣші дн Франціа, с'аѹ грѣбіт Велінгтон а се пѣне дн фрѣнтеа арміеі англо-нідерландезе де ла Брѣксел, спре а се лѣпта чеа маі де пе ѣрмѣ оарѣ кѣ ачест екс-траордінар барѣат, ші ачеаста аѹ ѣрмат дн зі-леле 18 ші 19 Іѣніе. Франдезіі с'аѹ днвінс, а доа паче де Паріс с'аѹ днкеет ші с'аѹ ашезат дн Франціа о арміе пѣтернікѣ де алеаці дін 150,000 осташі сѣѣ команда лѣі Велінгтон. Дѣпѣ че маі тѣрзіѹ аѹ веніт тімпѣріле челе пач-ніче с'аѹ мѣнтѣіт Франціа ла 1816 де ачест гарнізон ші Велінгтон аѹ днтрат дн Міністеріа патриіеі сале, ші дн ѣрмѣ аѹ фост днсерчінат кѣ маі мѣлте соліі політіче ла деосевіте кѣрѣі.

Дінтре тоці коменданціі де арміі дѣка де Ве-лінгтон аѹ прііміт челе маі марі ші маі стрѣлѣ-лѣчіте рѣсплѣтірі. Краѹл Англіеі л'аѹ нѣміт ла 1815 Прінц де Ватерлоо. Асемене ші чена-

ВЕЛИНГТОН.

лалці Монархі а Европеі лаѹ днпресѣрат кѣ тітлѣрі, ордінарі ші дарѣрі. Аша аѹ фост ел тотодатѣ Фелдмаршал ал арміілар енглезѣ, пор-тѣгезѣ, спаніолѣ, нідерландезѣ, аѹстріанѣ, росі-анѣ ші прѣсіанѣ. Краѹл Португаліеі с'аѹ дѣ-рѣіт такѣмѣрі де масѣ дн прец маі віне де ѣн міліон талері. Велінгтон есте де міжлок ла стат віне фѣкѣт, серіос ші днцелепт. Ел с'аѹ кѣсѣ-торіт ла 1806 кѣ Екатерина Пакенхам фійка Лордѣлѣі Лонгфорд, ші трѣще акѣм ка ѣн ом пріват, нѣмаі пентрѣ фаміліа са ші пріе-тініі сеі, ферічіт прін адѣчере амініте а днтѣм-плѣрілар сале ші днавѣціт прін ненѣмѣрате дарѣрі.

Гр. II.

КЪДЕРЕМИНѢНАТЪ.

Кѣнд Ченгіс Хан дн сѣта а 14а аѹ днкат ші пѣс-тіетѣ Монголіі сеі веніці дін Асіа, чеа маі маре пар-

те дін а Ѣнгарі ші ѣні дін Татарі гречеа Дѣнѣреа дн нот пе каіі лор чей ѣшорі, ші апоі днлесніці де гіаца

че акопера флэвіл, аў нывліт днпърціле де ла Лістава, атэнчі аў фэціт маі тоці лэкзіторіі днпърці; нэмаі бѣтржніі, копії, волнавїі, славіі, непѣтінчощїі, карїі, нэ ера дн старе а сѣферї невої шї остїнеле, аў рѣмас днпрезнь кѣ преотѣл лор че ера дн вржстѣ де 80 анї, хотържнд а сѣферї днпрезнь пѣнь ла чеа маі де не ѣрмѣ ресѣфларе прїмеждїа шї невоа, бѣкѣріа шї пѣтїміреа. Тоці аў алергат дн бїсерїкѣ шї аў днкѣето. Акѣм татарїі жефѣсе сатѣл Лістава днтре рекнете селватече шї плеснїтѣл бїчѣрілор челор лѣнці, шї фѣкѣсѣ дн тоате пѣрцеле колоане де фок негре шї плїне де сѣнцеле невіновацілор крещїні спре семнѣл грозѣвіей лор; дѣпѣ че днсѣжршїт аў аѣне ла бїсерїкѣ, її нэ се прїчепеа дн че кїп с'о дескїдѣ. Стрігѣріле де тѣнгѣїре а челор днкішї жї фѣкѣ сѣ аскѣлте пѣцін. Дн ачест тїмп преотѣл с'аў рѣгат дѣшманїлор, ка сѣ се мїлостївеаскѣ асѣпра ачестор сѣрманї невіноваці шї фѣрѣ арме. Днсе дн зедар! Варварїі н'аў лѣат дн бѣгаре де сеамѣ сѣїнциенїа локѣлѣї, аў стрїкат ѣшеле шї аў мѣнчіт не ачеї ненорочїці кѣ маре кѣзїме, шї дѣпѣ че аў вѣзѣт кѣ дїн тоці ачеї днкішї нїчі ѣнѣл нэ ера дн старе а фаче слѣжѣа де робї, аў хотържт а ѣчіде не тоці, кѣ тоате ачесте аў днвоїт а дѣрѣї віаца ачелора карїі се вор лепѣда де кредїнца лор. Преотѣл де шї греѣ мѣнчіт аў декларат, кѣ маі бѣкѣрос вор сѣферї моартеа чеа маі кѣдѣ, шї аў дндемнат пре тоці чїналалці а ѣрма пїлдеї сале. Дечї

варварїі тѣрѣраці аў трас ла мѣнте не ачїі че маї ресѣфла днкѣ, спре аї арѣнка де аколо дн прѣпастїе, дн каре време ѣнїї дїнтр'жншїі ашезасѣ цос о мѣлціме де парї аскѣціці кѣ вѣрѣрїле дн сѣс. Акѣм днспїмжнтѣтоареа кѣдере а челор днтѣѣ адѣчеа не ченалалці ла дндоанлѣ. Преотѣл аў днвоїт днкѣражереа шї рѣгѣчѣнеа са ка Самсон кѣнд ера орѣ, шї кѣ пѣрѣл смѣлт ла батцокорїтоареа адѣнаре а дѣшманїлор сѣї дн фоїшор. Днфѣрієці аў нывліт Монголїі асѣпра лѣї стрїгжнд : сѣ ведем акѣм жї ва аѣта Дѣмнезѣл сѣѣ? шї аў арѣнкат не бїетѣл бѣтржн дн кѣмплїта прѣпратїе, — днсе кѣвїнтеле нэ сѣжт де аѣне а дескрїе днспїмжнтареа варварїлор шї днкѣражереа крещїнілор, кѣнд дн тїмпѣл кѣдереї ка прїн о мїнѣне аў пердѣт дїн окї не бѣтржнѣл преот!! Варварїі днспїмжнтаці де асемене мїнѣне нэ с'аў маї днгрїжет де а лор прїншї шї аў апѣкат фѣга. Ероѣл бѣтржн дїн норочїре кѣзѣсѣ днтре нїще тѣфе десе че се афла не марѣїнеа ѣнеї стѣжнчі, фѣрѣ а фї фост вѣзѣт де варварї. Греѣ ловїт шї амеціт аў стѣтѣт кѣтѣа тїмп фѣрѣ мїшкаре шї сїмпїре, днсе дн кѣржнд гласѣл сѣѣ че че-реа аѣтор аў афлат дндатѣ мжнтѣїре, кѣчі, с'аў скос дїн ачеа прѣпастїе кѣ фѣжнгїї. Дн кѣрс де маї мѣлте векѣрї с'аў сербат дн фїешкаре ан кѣте о зї спре сѣвенїрѣл (адѣчереа а мїнте) ачестей мїнѣнате днтѣмплѣрї.

Гр. П.

К Ж Т Е В А Ц О К Ж Р Ї Е Л І Н Е (Днкѣере).

„Маї днтѣѣ сѣ арѣгѣрѣ Трачїі кѣ тотѣл дн-армаці, шї цѣкѣрѣ ла сѣнетѣл флѣерѣлѣї. Ёї се рѣдїка аша де сѣс шї пїка кѣ атѣта пѣтере днкѣт прївїторїі се пѣреа днспїмжнтаці де ачестеа. Дн ѣрмѣ її фїгѣрѣрѣ о лѣпѣ днсѣжршїтѣл кѣріа ѣн днцѣїторїѣ ловї не алѣл, аша

днкѣт тоці кредеа кѣ лаў ржнїт; днсѣ ачестеа нэ фѣ декжт о пѣрере. Днвїнгѣторнѣл десѣрѣкѣ не жмвїнсѣл днцѣїнд шї ешї де не сценѣ к'ѣн пас фоарте воїос че арата бїрѣїнца са.

„Магнезїенїї апої днцѣїрѣ днцѣл сѣмѣнѣторнѣл рѣлѣї. Сѣмѣнѣторнѣл пѣне армїле сале пре пѣ-

мѣнт, дѣцѣгъ дої бої ла плѣгѣлсеѹ, шї самѣнѣ
ѣн огор, дѣтѣрѣндѣсе дїн кѣнд дн кѣнд, ка
ѣн ом че аре фрікѣ. Ын хоцѹ віне: лѣкрѣто-
рѣл саре апѣкѣ арміле сале шї алеаргѣ спре
дѣнсеѣл кѣ скопос де ашї апѣра бої. Акѣм хо-
цѣл жл пѣне де десѣпт, ферікѣ пе лѣкрѣторѣ,
шї жї е бої: акѣм лѣкрѣторѣл есте вірѣторѣ,
леагѣ пе хоцѹ кѣ мѣніле ла спате, жл дѣцѣгъ
ла карѣл сеѹ дѣнгѣ бої шї 'л сілесе де а мер-
це асфел дѣнаїнтеа лѣї.

„Дѣпѣ ачешїа віне ѣн Місініан: ачеста цїне
дн фїеше каре мѣнѣ кѣте ѣн скѣт. Кѣте ода-
тѣ ел се слѣжеа кѣ дѣнсеѣле, ка кѣм с'ар апѣ-
ра де одатѣ дѣпротїва а дої дѣшманї, алте орї
ка кѣм нар фї декѣт ѣнѣл, адесѣ се дѣтѣрна
кѣ репечѣне дн цѣрѣл сеѹ шї фѣчеа о сѣрїтѣрѣ
прїмеждїоасѣ, фѣрѣ а лѣса скѣтѣрїле. Ачеста
ѣрма дѣкеере дѣпѣ обїченѣл Першїлор кѣ чокнїреа
скѣтѣрїлор шї прїн дѣнцѣїреа, ла сѣнетѣл аче-
стѣї ноѹ інстрѣмент, ѣнѣї пас плѣкѣт.

„Дн ѣрмаре се дѣфѣцѣшерѣ пе сценѣ Арка-
дїенї: ії ера акоперїцї де арме стрѣлѣчїте, шї

сѣ дѣнаїтїрѣ дн каденцѣ (о потрївїтѣ мїшкаре),
цїндѣсе ѣнї де алцїї де мѣнѣ шї кѣ флѣверѣл
сѣвѣршїнд ѣн марш рѣсѣоїнїк. Кѣцїва дїн трѣн-
шїї сѣ дїспѣрѣеа де ачестѣ чѣатѣ, алцїї се ѣ-
неа дѣнѣ тоцї дѣнцѣна дн рѣнд, дар кѣ атѣта
репечѣне шї потрївіре, дѣкѣт мїшкареа ѣнеїроцї
нѣ есте нїчї маї репїде нїчї маї потрївїтѣ.

„Дѣсѣфршїт сѣ дѣфѣцѣшерѣ доѣ фемеї дѣм-
брѣкате кѣ страеле челе маї елѣганте, ѣна дѣн-
цѣе Перїка кѣ ѣн скѣт дн мѣнѣ, ч'еалантѣ дѣн-
цѣна Арїапа, флѣтѣрѣнд обасма; дѣнѣ ачеста
дѣнцѣеа кѣ атѣта ѣшѣрїнцѣ шї плѣчере, дѣкѣт
еа дѣкѣнтѣ ініміле прївїторїлор шї сѣфршї ба-
летѣл дн вѣетѣл аплаѣделор. Пафлагонїї мїрацї
де о асфел де прївелїше шї маї кѣ сеамѣ де
данцѣрїле фемеїлор, дѣтревѣрѣ пе Гречї дакѣ
фемеїле лор сар рѣсѣої асемїне шї еле кѣ дѣн-
шїї. „Аша, рѣспѣнсе дїн тоате прїрїде еле
сѣнт каре, кѣнд дѣнцѣїнд, кѣнд лѣнтѣндѣсе, аѹ
алѣнат дїн Гречїа арміа марелѣї дѣмпѣрат ал
Персіеї шї ал Асіеї.“

К. П.

ПЕЩЕРЕА ДН КАРЕ САѢНѢСКѢТ Д. ХРІСТОС.

Лѣкрѣл чел маї вреднїк де дѣнѣмнат дїн Ві-
флеем есте мѣнѣстїреа зїдїтѣ пе ѣн деал дн
дѣпѣртаре де 200 пашї де ла полїтіе спре рѣ-
сѣрїт; ачестѣ мѣнѣстїре кѣпрїнде дн лѣзнтрѣл
еї локѣл, дїн кареле аѹ рѣсѣрїт пентрѣ тоате
попѣарѣле пѣмжнтѣлѣї лѣміна адеѣвѣратеї мѣн-
тѣрїї прїн нащереа Д. Ісѣс Хрїстес. Дѣнѣ чїї
дѣнтї крешїнї саѹ грѣвїт а арѣта ачестѣї лок
сѣїнцїт а лор чїнстїре прїн зїдїреа ѣнеї вісерїчї
мїчї, дѣнѣ дѣмпѣратѣл Адріан аѹ дѣрматѣ, зї-
дїнд дн локѣл еї ѣн темплѣ а Вінереї, шї аше-
ѣнд алтѣре о грѣдїнѣ маре, дн каре се сер-
ба цокѣрїле лѣї Адонїс. Ачесте с'аѹ пѣстрат
пѣн дн тїмпѣл лѣї Константїн чел маре, а кѣ-
рѣна маїкѣ еѣлавїоасѣ Сф. Елена аѹ дѣрмат ал-
тарѣл пѣгѣнск, аѹ пѣс а се стїрнї грѣдїна шї

аѹ зїдїт мѣнѣстїреа чеа пре фѣрѣмоасѣ дн чїн-
стеа Сф. Марїеї де Віфлеем, каре стѣ дѣнѣ пѣн
дн зїза де астѣз, шї есте чеа маї веке дїнтре
вісерїчїле Палестїнеї. Мѣнѣстїреа есте зїдїтѣ
дѣпѣ гѣстѣл греческ дн форма ѣнеї Крѣчї. Па-
трѣ рѣндїрї де колоане корїнтїче де марморѣ
алѣѣ кѣте кѣ 12 ѣкѣцїї сїрїжїнеск болта, че
се лѣмїнесазѣ прїн ферестї марї. Ачесте колоа-
не, алѣкѣтѣїте фїешкаре дїн о сїнгѣрѣ ѣкѣтѣ,
аѹ фост одїнеоаре скѣмп полїте кѣ азр, іар а-
кѣм сѣнт нѣмаї зѣгрѣвїте. Лемнѣл акопере-
мѣнтѣлѣї есте тот де кедрѣ; партеа де цѣс а
пѣреїлор есте акоперїтѣ кѣ леспїзї марїде мар-
морѣ алѣѣ, іар пе партеа де сѣс се маї ѣд
дѣнѣ рѣмѣшїцѣрї де ѣн мозаїк стрѣвскї.

Дѣнѣдар казѣт чїнеѣа дн лѣзнтрѣл вісерїчї

ПЕЩЕРА, ДН КАРЕ САЋ НЪСКЪТ
Д. ХРИСТОС.

алтар сеаѣ амвонъ, кѣчи претѣтидене се вѣд
нѣмаі семне де пѣстиере, ші акѣм слѣжеше Ла-
тинѣлор, каріі о аѣ дн стѣпѣнѣре, ка о тѣндѣ, прѣн
каре днтрѣ дн мѣнѣстѣреа лор. О портѣцѣ мѣ-
кѣ, прѣн каре нѣмаі плекат поате трече чѣнева,
есте сѣнгѣра днтраре, кѣчи поарта чеа маре саѣ
зѣдѣт, спре а се пѣте апѣра де нѣвѣлѣріле А-
равѣлор прѣдѣторѣ, каріі маі наѣнте днтракѣлѣрѣ
дн вѣсерѣкѣ пѣн ла алтар, спре а стоарче банѣ
де ла евлавѣшѣ кѣлѣгѣрѣ. Акѣм се днтрѣвѣ-
інцеазѣ пѣнтрѣ слѣжѣа дѣмнезѣнаскѣ нѣмаі пар-
теа деспре меазѣноапѣте, че есте деспрѣцѣтѣ де
челелалте пѣрѣцѣ а вѣсерѣчѣ прѣн зѣн зѣд. Аѣче
есте алтарѣл челор трѣи Магѣ ші лѣнгѣ дѣн-
сѣл рос о пѣатрѣ де марморѣ, а кѣрѣа позѣціе
рѣспѣнде пѣнктѣлѣ де пе черѣ, зѣнде саѣ вѣ-
зѣт стеааа Магѣлор. Ла капѣтѣл кафасѣлѣ се
афѣл о зѣшѣ де бронз, де зѣнде 15 трепте дѣк
дн пѣщера, дн каре саѣ нѣскѣт Д. Христос.
Ачеастѣ пѣщерѣ, че кѣврѣнде граждѣл ші се-

деле, есте де форма нерѣгѣлатѣ, лѣнгѣ де 40
латѣ де 11, ші дналѣтѣ де 9 палме. Подѣтѣра
ші пѣрѣцеѣ сѣнт акоперѣшѣ кѣ марморѣ алѣѣ
скѣмпѣ, ші дмподовѣцѣ кѣ стѣфе де матасѣ рошіе,
Пѣщера нѣ капѣтѣ лѣмѣнѣ де афарѣ, чѣ се лѣ-
мѣнеазѣ де 32 канделе де арѣнт, че нѣ се
стѣнгѣ нѣчѣ одатѣ ші сѣнт дарѣрѣ де ла деосе-
вѣцѣ прѣнѣцѣ крѣщѣнѣ. Партеа дн фаѣцѣ а ікоа-
нѣ днѣѣцошазѣ адеврѣрата пѣщерѣ а нащерѣ,
каре есте чева маі дналѣтѣ, дѣкѣт чѣалалѣтѣ дн
фѣнд, че кѣврѣнде сѣжѣнта есле, каре се кѣноа-
ше лѣмѣрѣт дн ачеа, кѣ днкѣпѣтѣле доѣ пер-
соане нѣ се вѣд дн тоатѣ лѣнѣпѣмеа трѣпѣлѣ
лор. Ла стѣнга се веде днтрареа, ші алтарѣл
чѣл мѣк тот де ла стѣнга днкѣпѣшѣе локѣл, зѣн-
де Мѣнтѣиторѣл оаменѣлор саѣ нѣскѣт дн сѣжѣн-
та фѣчоарѣ. Аѣче ард неконтѣнѣт зѣа ші ноап-
теа канделе фоарте скѣмпѣ, ші деасѣпра есте
о табѣл рѣтѣндѣ де арѣнт кѣ разѣ днпреѣѣр
ші кѣ днскрѣѣл:

Nic de virgine Maria.

Jesus Christus natus est.

(Аѣче дн фѣчоара Марѣа саѣ нѣскѣт Іѣсѣ
Христос).

Прѣвѣнд ла дреанѣта, се веде о днѣлѣцѣме пе-
сте пардосалѣ дн форма зѣнѣ алтар, лѣмѣнатѣ
ші дмподовѣтѣ де сѣшѣнѣче кѣ фѣклѣ ші деа-
сѣпра кѣ канделе; ачеаста есте сѣжѣнта есле,
дѣпѣртатѣ кѣ 7 пашѣ де ла алтарѣл нащерѣ
Д. Христос, ші спре а аѣнѣде ла дѣнѣса, трѣвѣе
а се ковѣрѣ пе доѣ трепте. О стѣнгѣ мѣкѣ де
марморѣ алѣѣ, че се рѣдѣкѣ ка де доѣ ѣрме
пѣсте пардосалѣ ші есте чѣплѣтѣ дн форма зѣ-
нѣлѣ леагѣн, аратѣ локѣл, зѣнде аѣ шѣзѣт Дом-
нѣл чѣрѣлѣлѣ пе пае. — Мѣлте зѣгрѣвѣле копѣ-
ете де пе орѣгѣналѣрѣле лѣлѣ Раѣаел ші а алтор
артѣстѣ днѣсѣмѣнатѣ а сѣхоалѣ італѣене ші спанѣю-
ле, дмподовѣск пѣрѣцѣ сѣнтѣѣ пѣщерѣ, днтрѣ
каре лѣнгѣ есле, дѣпѣ днкрѣдѣнѣпарѣа кѣ-
лѣторѣлѣлѣ Прокѣш де Остен, се афѣл дн орѣгѣ-
нал Палма лѣлѣ Іаков. Маі мѣлте колоане де
марморѣ пѣстрѣцѣ спрѣжѣнѣск пѣрѣцѣ пѣщерѣ, ші
дн лѣвѣнтрѣл еѣ се афѣл ші органе, че днсоѣскѣ
кѣжѣтѣрѣле де евлавѣе.

С. С. Б.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THE DELETNICI REA MOLDO-ROMÂNILOR.

№ 33.

BIBLIOTECĂ

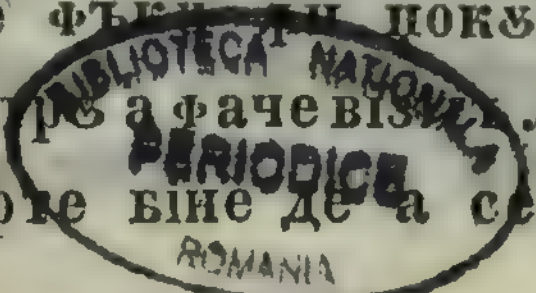
1841.

АВАРЪЛ (СГЪРЧИТ) ІОН ЕЛВЕС (Ърма).

„Нъ, зісь ел, банїї меї сѣнтпердѣці шінічі о-
даты нѣї вої маї лѣа днапої. Нѣмі маї бат ка-
пѣл ка съ келтѣск днзечіт прін цѣдекъці ка
сѣмі скот одаты ачена че есте пердѣт.“ Кѣнд
мѣрі, нѣмаї о сінгѣрь лакрѣмъ фѣ вѣрсать пе
мормѣнтѣл сѣѣ, ші ачеаста аѣ фост де кас-
нікѣл каре ам ворѣт. Ел іаѣ лѣсат прін тес-
тамент ѣн вініт де 50 лівре стерлінге. Іар
тоаты клірономіа са де 18 міліоане леї не-
потѣлѣї сѣѣ Іон Магот, кѣ кондіціе ка съ
поарте нѣміле сѣѣ ші сѣ ее стема фаміліеї
сале.

Іон дореа де мѣлтъ време ачеастъ норочіре,
ел сѣпѣртъ кѣ істѣціме кѣтръ мошѣл сѣѣ, ші сѣ
днвѣцасе а нѣ вѣтъма нічі одаты гѣстѣріле сале.
Ел дінтрѣнтѣѣ аѣ цѣкат рола де авар пентрѣ аї
плѣче, днѣс маї ла ѣрмѣ сѣ депрінѣс мінѣнат
де віне кѣ ачест рол. Дѣпъ піердеріле днѣсѣм-
нѣтоаре че фѣлѣ дн покѣл кѣрцілор, ел пѣрѣсі
Лондрапентрѣ а фачевізілѣ Сір Харвеї. Атѣнчеа
се пѣзі фоарте віне де а сѣ днѣѣцоша дн костѣ-

мѣл тінерілор де модѣ. Ел сѣ опрі днтрѣн мік
трактір департа де кѣтева міле де палат, ші
аколо жші скімѣ тоаты днѣрѣкѣмінтеа са: дм-
прѣмѣтъ де ла трактірѣї о пѣрске де кѣтъ-
рѣмі де фіер пентрѣ скарпії сеї, колѣзні аконо-
ріці де кѣрпїгѣрі, ѣн сѣртѣк фоарте векї ші о
пѣлѣріе ѣнсѣроасѣ ші фоарте роасѣ. Асфел
скімѣбат дн страѣ с'аѣ порніт пе цос. Днѣжл-
ніреа кѣ мошѣл сѣѣ ера кѣ адеѣвѣрат о сѣенѣ
де комедіе. Бѣтрѣнѣл ѣл прівеа де одаты кѣн
аер компѣтіміторѣ ші мѣлѣеміторѣ; ел ѣл
дмѣрѣцошѣ кѣ че маї маре фѣрѣезіме, ші се
пѣреа аї зіче: фіе, тѣ ещї вреднік де неамѣл
тѣѣ! тѣ нѣ теаї десѣрѣнат! Дѣпъ ачеаста поф-
ті пе непотѣл сеѣ се шадѣ, порончі слѣѣей сѣ
пѣе о вѣкатъ де лемн, с'аѣ маї віне сѣ зік ѣн
бѣѣѣ верде дн ватрѣ, ші порончі се адѣкѣ доѣ
пахарѣ де бере. Конверзаціа че авѣ аѣ фост
дѣспре неѣзніїле веакѣлѣї ші дѣспре неѣзніїле
богацілор: кѣтръ сеарѣ амѣндої ворѣіторії се
діспѣрѣірь, ші сѣ дѣсѣ ла кѣлкат фѣрѣлѣмѣнѣрі.

къ къ кжтева зиле май днаинте аў дескис зша
гражднлѣи ші апої о джисъ не дін лѣнтрѣ
къ рѣтезл. Колопелѣл вѣтѣ ла зшѣ, одатѣ де
маї мѣлте орі днѣ нѣи зн рѣспѣнс; кемъ зн
лѣкѣтѣш, днтрѣ днлѣнтрѣ, — пѣстїѣ; се сѣе це
о скарѣ, аѣде цемете, се рѣпѣде дн о кѣмарѣ
ші веде не зн пат фоарте рѣѣ не Іон Елвес
лѣнцїт, галѣн ші фѣрѣ сѣфларе. Се адѣсѣ дн-
датѣ зн спїцер чеї дѣдѣ нїше дофторїї де інімѣ;

днѣжршїт дн вїні дн сїмпїрі, ші історїсі къ де
трїї зиле жї болнав ші къ нїмїкъ наў мжнкат
нїчї вѣзт; къ ел се днгрїжїсѣ май днтыї де вѣ-
тржнѣ че ера сѣ моарѣ, ші каре сѣ ва фї кѣл-
кат, зндева сеаѣ ва фї фѣцїт ла зн оспїтал. Се
кѣзтѣ прїн граждѣ, ші афлѣ не вїата фемее
моартѣ. Спїцерѣл деклѣрѣ къ де доѣ зиле аў
мѣрїт.

(Днксере ва зрма).

СТРѢЦѢЛ

Стрѣцѣл се нѣмѣрѣ днтре ачеле анїмале а
кѣрора днѣшїмї нѣ с'аѣ пѣтѣт вїне обсерва дін
прїчина депѣртѣреї лор чеї марї де церїле кѣл-
тевїте. Днкъ май наїнте къ 60 анї се гѣсеа
дн історїїле натѣрале о мѣлцїме де фавѣле дес-
пре джнѣл. Акѣм май мѣлцї кѣлѣторї, карїї
л'аѣ обсерват май де апроапе дн Африка, ші ка-
рїї аў пѣтѣт а се днкредїнда май къ деамѣрѣн-
тѣл деспре днѣшїреле лѣї, аў днлѣтѣрат фа-
вѣлїле ші неаѣ днпѣртѣшїт днщїнцѣрї май сї-
гѣре.

Днкъ май наїнте къ 3.000 анї днѣсѣмнеазѣ
Іов дн Сѣ. Скрїпѣтѣрѣ чева деспре ачеастѣ па-
сере, каре с'аѣ історїсїт пѣрѣреа пѣнѣ дн тїм-
пѣрїле челе май дін зрмѣ, днѣсѣ дѣпре кѣм нї
днпѣртѣшѣше зн кѣлѣторѣ ноѣ Лїхтенцаїн се
пар а нѣ фї преа адеѣрате. „Стрѣцѣл, зїче
Іов, 39. 14, пѣне оаѣле сале не пѣмжнт шї ла-
сѣ ка сѣ ле клочеаскѣ соареле фѣрѣ а май гжндї
къ вр'о фїарѣ поате сѣ ле стрїче. Ел есте
фоарте аспрѣ кѣтрѣ пѣї, ка кжнд н'ар фї аї сѣї
ші нѣ багѣ де сеамѣ къ лѣкреазѣ тоате днзѣ-
дар, пѣнтрѣ къ Дзеѣ нѣ наў дат нїчї кѣм прїче-
пере. Кжнд се мжнїе се сѣѣрлѣше ші нѣї пѣсѣ
де кал ші де кѣлѣреѣ.“

Асемѣнжнд ачеастѣ дескрїере къ а лѣї Лїх-
тенцаїн, апої се веде дндатѣ о маре деосевїре.
Ел зїче къ: „Стрѣцѣл есте о пасере фоарте
днцелѣапѣтѣ, де каре къ грѣѣ се поате чїнева
апропїе дн кжмп словод. Ел се сїргѣше май
алес а аскѣнде кѣїѣл сеѣ; нѣ алеаргѣ нїчї о-

датѣ дрепт спре кѣїѣ, че фаче марї днѣнцѣ-
рѣрї, ші нѣ соареле прекѣм зїче Іов, клочеше
оаѣле лор, чї стрѣцїї днѣшїї, карїї пѣтрекжнд
тотдеазна дн чете кжте де 4 сеаѣ 5 де пар-
теа фемеаскѣ къ знѣл де партеа барѣатеаскѣ,
апої се скїмѣѣ аша, днѣжт челе дін тѣѣ кло-
ческ зїза ші челе дін зрмѣ ноаптеа.

Де асемїне стрѣцѣл нѣ пѣне оаѣле сале дн
кжмп, прекѣм аратѣ Іов не каре негрѣшїт лѣар
мжнка мжцеле салѣатїче ші алте анїмале репа-
рїче, дін каре прїчїнѣ клочеше барѣатѣл дн
тїмпѣл нопцеї ші адесе се веде зѣкжнд лжнѣѣ
кѣїѣ дѣшманѣл сеѣ оморжт де гїареле сале.
Фїїнд къ тоате фемеїле знѣї барѣат пѣн оѣле
лор тот днтрѣ зн кѣїѣ, ші ачеаста нѣ ле поате
кѣпрїнде не тоате, апої ашеазѣ оаѣле челе май
тѣрзїї дн цѣрѣл кѣїѣлѣї не дін афарѣ, спре а
амѣцї къ ачесте пре оаменї ші анїмале ші а а-
пѣра май лесне пре челе дін кѣїѣ. Днтре ал-
теле ші ачеастѣ зїчере се паре а фї неадеѣвѣ-
ратѣ, кѣчї стрѣцѣл хрѣнѣше къ ачеле оаѣл де
пїнпреѣр не пѣїї сѣї чеї де кѣржнд скошї, нѣ, кѣчї
де нтрѣвзїнѣазѣ ел сїнгѣр не ржнд. Іов ші дн-
трѣ ачеаста ар аѣе грѣшалѣ арѣтѣнд непѣсарѣа
стрѣцѣлѣї де пѣїї сѣї. Кѣ зн кѣвжнт се паре
къ ел дн тоате скрїерїле сале ар аѣе грѣшалѣ
ші се кѣвїне а і се да ертаре. Іов аў фост
лѣкѣїторѣл пѣстїлор знде стрѣцѣл клочеше,
ші тотодатѣ аў обсерват натѣра лор; скрїерїле
сале деспре Антїлопї, крокодїлї, тѣзрї сѣлѣа-
тїчї, кай чеї аравїчї, ш. а. сжнт атжт де поетїче

към ші адевѣрате. Ліхтенцайн аѣ фост нѣмаї
ѣн кѣлѣторѣ; дечї оаре аѣ пѣтѣт ел се діско-
пере нещїнда лѣї Іов? ачеаста нѣ есте де кре-
зѣт. Маї апроапе де адевѣр есте амжндої аѣ
дрептате, пентрѣ къ чел дїн тѣѣ аѣ обсерват
стрѣцїї дїн пѣстїл нордїк, шї Іов пе чеї дїн
пѣстїл сѣдік ал Афрічеї, каре фїнд депѣртат

ка де вр'о 4.000 мїле ѣнѣл де алтѣл апої лес-
не се пот лнсемна оарекаре деосевїрї, де вре-
ме че партеа нордостїкѣ а Афрічеї, Сїріа шї А-
равїа дїн векіме аѣ фост маї мѣлт кѣлтевїтѣ де-
кѣт пѣрцїле сѣдіче а Афрічеї. Арѣтареа лѣї
Лїхтенцайн, къ стрѣцѣл към веде къ кѣїѣл
сеѣ с'аѣ дескоперїт, лндатѣл стрїкѣ, сфармѣ оа-

СТРѢЦѢЛ.

ѣле шї се дѣче лн алт лок се адевереще шї
де алцї кѣлѣторї; пентрѣ ачеа колонїстїї се
мѣлцемеск кжнд аѣ афлат кѣїѣл лор а лѣа
кжнд шї кжнд кжтеваоаѣ дїн ачеле депе'нпре-
цѣр, шї апої фїнд къ еле трѣеск мѣлт, сжнт

фоарге марї, кѣмпѣнеск пѣнѣ ла треї фѣнцї шї
пот сѣтѣра патрѣ оаменї флѣмжнзї, апої ачеа-
ста есте маї мѣлт де крезѣт. Нѣмаї барѣатѣл
аре пене фремоасе алѣе.

Гр. П.

БІСЕРІКА ЛѢЇ ТЕЛ ДЕ ЛА КІСНАХТ.

Ѣнѣл дїн лакѣрїле челе маї мїчї а Сфїцереї,
лнсе чел маї лнсемнат лн історїа цереї, есте
лакѣл нѣмїт Лѣцери, фїнд къ пе цермѣрїле лѣї

с'аѣ лнфїїнцат конфедерациа. Ел есте ашезат
лнтре кантоанеле (цїнѣтѣрїле) Лѣцери, Швїц, Ын-
тервалден шї Ырї, каре лн тїмѣрїле де мїжлок

БІСЕРІКА ЛЪІ ТЕЛ ДЕ ЛА КІСНАХТ.

се нѣмеа кантоане де 4 політїї, авжнд о днтїн-
дере песте 2 міле патрате шї 1320 ѡрме пе-
сте кѡмпїна мѣреї. Лѣнцїмеа са де ла політїа
Лѣцери пѣнѣ ла Флѣлен есте де 4¹/₂, шї лѣ-
цїмеа са чеа маї маре де ла Кїснахт пѣнѣ ла
Алпнах де 2 пѣнѣ ла 2¹/₂ міле; ла Аксенберг
есте де 600 ѡрме аджнк. Мѣнцїї чїї дналцї шї
пончїшеле стжнчї чѣл днкѣндѣрѣ фак адесе
непѣтїнчоасѣ, апропїереа корѣвїлор де цермѣрї.
Ел аре мѣлт пеще, маї кѣ сеамѣ ла цермѣрїле
кантонѣлїѣ Ѣрї. Ачест лок ашезат дн мїжло-
кѣл Сфїцереї, днфѣцошїнд прївїторнѣлї о маре
варїетате де їкоане фрѣмоасе шї романтиче, а-
дѣче амінте де тїмпѣрїле векїмеї шї дешѣаптѣ
дн сїнѣл Сфїцерѣлї мжндрїа націоналѣ шї нѣвї-
реа патрїеї. Апа лакѣлї есте лїмпѣде шї де
жн колор фрѣмос вердїѣ. Дїнтре ржѣрїле, каре
се варсѣ дн тржнѣл чѣл маї днсемнат есте
Наїса, дн лок се афлѣ нѣмаї о їнсѣлѣ нѣмїтѣ
Алтстад. Дмпредѣрїмеле лакѣлї сжнт челе

маї фрѣмоасе дн Сфїцера. Дн апропїере де Лѣ-
цери, каре політїе кѣ о мѣлцїме де тѣрнѣрї се
дналцѣ кїар ка дїнтр'о маре, цермѣрїле сжнт
цос ашезате, шї днподовїте кѣ фрѣмоасе пала-
тѣрї, сате шї кѣ пѣдѣрї де арѣорї родїторї, де
аїче се днтїнд шесѣрї пѣнѣ ла поалеле мѣнцї-
лор, пе каре се вѣд політїї романтиче, прекѣм:
Станц, Швїц, Герсаѣ шї Кїснахт, днсѣжршїт ло-
кѣрї сїнгѣратїче шї стжнкоасе. Дн апропїереа
де Кїснахт се веде бїсерїка лѣї Тел, а кѣрїа ї-
коанѣ днфѣцошем астѣзї четїторїлор, зїдїтѣ пе
локѣл жнде Вїлхелм Тел аѣ дннѣшкат ла 1307
пе Геслер. Пѣрецїї сжнт днподовїцї кѣ зѣгрѣ-
веле дестѣл де фрѣмоасе.

О алтѣ бїсерїкѣ пѣстрѣазѣ адѣчереа амінте а
бїрѣїнцїеї де ла Моргартен; асемене нѣ есте маї
пѣцїн вестїтѣ дн їсторїа неатѣрнѣреї Сфїцерї-
лор політїа Кїснахт, ка лѣкѣїнца лѣї Геслер,
жнде днкѣ шї акѣм се вѣд оарѣкаре рѣїне а
палатѣї сеї. Гр. II.

ЛЕЦІРЕ ДПРОТІВА ЛЖКСЖЛЖІ (ДНКЕЕРЕ).

Дитрістата парадъ а модей кж лакржмі-
ле лжі Демокріт шіржсжіле лжі Еракліт.
Ачест тіглъ есте сънат деа стжнга стампей, дн
партеа де сжс пе каре ної ам аржтато дн нж-
мържл трекжт, дн ржнджл ал доїле се веде мор-
мжнтжл Модеї, асжпра кжріа се четеше епіта-
фжл жрмжторж:

Дн мормжнт аїче заче кжр жндє о'нвреднічїт
Модеа, че'н Франца стжрісж о неспжсж невжніє.
Моартеа са фжж се п'еарж орї ч'ера де прїсїсїт.
Шї'н жжржнд ва аїжнжє'н тоате 'ндестжлжтє авжжіє.

Кжтрж ачест мормжнт се дндреапж днтрїс-
тата парадъ. Оаменї шї фемееле че дескїд
маршжл джк пе сжліці кжтева страє де а моар-
теї, ачесте сжнт капеле, хорбоцеле, гжлере, за-
рїфлїкжрї дн ажр, каре подоаве аржнкате жна
песте алтє дн мормжнтжл модеї дндатъ сж вор
днмормжнтє кж джнса. Сж нж тречем кж веде-
реа шї мжстєціле, че дндатъ аж сж се факъ не-
вжзжте дн секрїж, дакъ вом жждека джпж дн-
трїстареа персоанєї днарматъ де фїарфїчї че
фїгжреазж дн чел днтжж рангж шї каре се нж-
меще пжзїторж де мжстєці. Днїнїтеа кжржнє мер-
це тржпжл модеї пжртат де патрж фемеї акїне-
рїте кж воалжрї шї днтро позїціє деснждждї-
тоаре.

Жн асемїне нжмжр де пжжнгжтоаре днжее па-
рада. Джпж джнселе вїн фелжрїці мещерї, кро-
їторї, жжвотарї, чепрегарї, цжваерїї, шї джпре
зїса аїторжлжї карїкатжреї ноастрє, артїстїї шї
негжцїторїї фжжжнд долїжл модеї; шї ачєаста нж
фжрж кжвжнт жжчї Лєдовїк ХІІІ опреа дн ле-
цїреа са пре тоці лжкржторїї лор деа фаче
с'аїде а авє ла джншїї жн страїж с'аї алт лжкрж
пропїт, сжв пєдеапсж де а фї декларапї де
дєсфжжнїцї шї лїпсїці де а маї пжте лжкра ме-
щєшжгжл лор фжрж де а маї нждждї кж

вре одатъ ва кжпжтє слєбєзєнїє пжжїнд шї глєа-
бж 900 лєї.

Іар чєлє дожж персоанє че шєд де амжндєжж
латжрїлє мормжнтжлжї, ачєа дїн стжнга есте
Ераклїт кжпрїнс астж датъ де жн ржс нежжнєск,
лжнгж джнсжл стаї вр'о кжжїва оаменї дїсєрж-
каці де лжксжл лор, шї чєва маї дєпарте маї
мжлці мжзїканці, че сжрбєазж прїн гєстжрїлє шї
сжнєтжл їнстржментжлжї лор моартеа шї днгро-
парєа модеї. Ла дреаптє се афлж Демокріт дн-
трїстат шї пжжнгжторж. Дєсїнаторжл авж пж-
чєре се факъ ка парадє сж трєакж пе лжнгж
джнсжл, пєнтрж а да маї мжлтж амжржчжнє ла-
крїмїлор сале, апропїнд де джнсжл обїєктєлє
чєї жнєлтєск вжрсарєа лакржмїлор; сж аскжлтжм
пжжїн ачєстє дожж персоанєцємжнд сєаї воржїнд
пє ржнд.

Ераклїт.

Еї ржд астжї кжнд Парїсжл кж'їтрїстаре вжд кж пжжїцє
Ла а модеї 'їгрокжчжнє, доамїж мєрє рїпосатж;
Шї держд жєрвжтжл карє де секрїжл єї с'атїнцє.
Моартеа єї атжтє'нї пжчє, кжт сїмїцїреа мж аратж.

Демокріт.

Еї пжжнгї дарж, нт де'ачєастж пре дорїтж'їмормжнтаре.
Пєнтрж карє нєжжнєшє тоці ачєжїа сжспїнж;
Ажжм тоате фїнд вжнє пжжнгї сїнгжр нт нє'їчєтарє
Кжчї маї мжлт п'афлж нїмїж де а рждє фжрж вїнж.

Ераклїт.

Ржд вжжжнд нєжжїї 'а чєшїї пжртжнд хїнє дє'їтрїстаре,
Крїїторї, Модїстї, Модїстє, Пєржкарї, вреслє жжржнтє,
Кжм шї д'астє фжрж мїнтє че фак ранлєї'н нтжжнєрє
Кж 'алє Доамїєї рїпосатє фелжрїтє одоарє сїжмїнє.

Демокріт.

Шї єї пжжнгї фжрж'їчєтарє де кжнд лєцїлє с'їнїцїтє
Дн а вїсєїї ноастрє калє сїмїж дн лжкржрї нє'ївєшє.
Дє Францєзї ажжм оарє кжм вон рждє кж'їнїнтє?
Кжчї сє ащєапжж вєрє о їсправж кжнд прїчїна нє лїпсжщє?

Дє дорїт ар фї кж макар опарте дїн чєтїторїї
ношрїї сж днгроацє моада сєаї сє днєржцєшєзє

смплїчїтатеа, днтребзїнцїнд банїї че нар ржсїпї
пе нїще асемїне багателърї шї дешертъчєнї, ла

нїще лєкрєрї фолосїтоаре релїцієї, націєї шї па-
трієї. К. П.

РЕСБОУАЕЛЕ ЛЪЇ АЛФРЕД ЧЕЛ МАРЕ, КРАЇЛ АНГЛІЄЇ КЪ ДАНІЇ

Алфред, фїгъл чел маї мїк а країлї Англієї Етелволф, фаворїтел пърїнтелї сѣѣ шї а маї-
чей сале Освєрга, днзєстрат фїїнд де натєрь
кѣ о фрємсець трєпеаскѣ шї кѣ талантєрї а-
лесе, днкѣ дїн копїлєрїа са се пєреа а фї ме-
нїт пентрѣ лєкрєрї марї. Дн вжрєстѣ де чїнчї
анї фїїнд, лаѣ трїмес пърїнтеле сѣѣ Етелволф
кѣ кжцїва новїлї песте маре ла Рома, єнде Па-
па Лео III лаѣ єнс де країѣ. Пєцїн дєпѣ ачеа
аѣ маї фѣкѣт днкѣ одатѣ кѣ пърїнтеле сѣѣ
ачеастѣ кѣлѣторїє шї аѣ петрекѣт єн ан днтрег
дн Рома. Сѣпт фрателе сѣѣ країл Етелред
саѣ лєптат єл дн єѣѣлїа де ла Асцєсдєн дм-
протїва країлєр Данїєї Інгѣар шї Гєтрєн, шї ве-
тежїа са аѣ кжцїгат о вїрєїнць стрѣлчїтѣ.
Дєпѣ че аѣ мєрїт Етелред де рана кѣпѣтатѣ
дн о лєптѣ кѣ Данїї, атєнче попорѣл єнглез
трекжїнд кѣ ведереа пе фїї чєлѣї дїн єрмѣ країѣ
аѣ сѣїт пе трон пе тєнѣрѣл Алфред (дн вжрєс-
тѣ де 22 анї), ащєптєнд де ла кѣражѣл шї дн-
цѣлєпчєнеа лѣї мжнтєїре дн прїмеждїїле, де
каре єра аменїндат.

Днкѣ нѣ се днгрєпасє трєпѣл крєсєкѣлї
сѣѣ фратє, кжїнд саѣ шї прїмїт днщїїндаре, кѣ
о арміє марє а Данїлєр се днїїнтїсє пѣн ла
Бїлтон. Алфред де шї аєа нємаї пєцїнѣ
расте, аѣ кѣтезат а мєрѣ аєѣпра лєр, шї вїрє-
їндѣї наѣ нєвоїт се фѣгѣ. Днєѣ нєкѣмпєнїта кѣ-
цалѣ а оєташїлєр сєї дн гонїреа дѣшманѣ-
лї, карє де одатѣ саѣ днтєрс шї саѣ ашєзат
дн ржїндѣналѣ де ресѣоѣ, наѣ рѣпїт вїрєїнда, че
кжцїгасє.

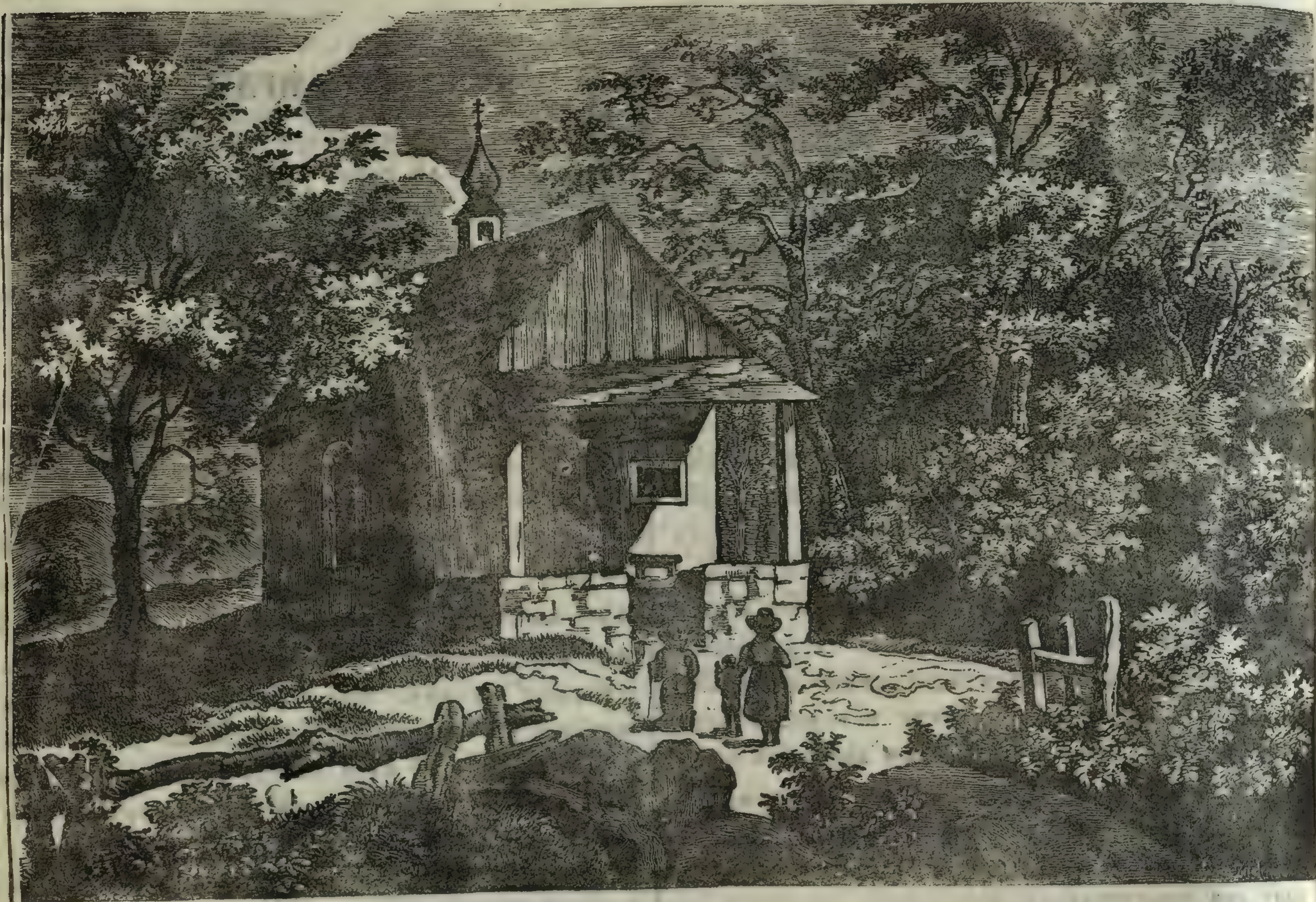
Кѣ тоатє ачєстє Алфред наѣ пердѣт кѣражѣл
кѣчї тот дн ачєл ан аѣ аѣѣт онт лєпте кѣ Да-
нїї че нѣѣѣлєа дн марє нємѣр, дн карє маї тот
дєаѣна аѣ фост вїрєїторїѣ, єчїгжїндѣлє єн країѣ
шї 9 коменданцї. Норєкѣл де ресѣоѣ а лѣї Ал-
фред аѣ днѣѣлєкат пе Данїї а днкіє о пачє

фѣгѣдѣїнд сѣпт оарєкарє кондїцїї а нѣ маї фа-
чє нѣѣѣлїрї дн царѣ. Днєѣ ачєастѣ пачє наѣ
цїнѣт мѣлѣт, кѣчї Данїї дїн ноѣ аѣ нѣѣѣлїт дн
чєтє мѣлѣт маї нємерєасє, аѣ кѣпрїнс о мѣлїмє
де полїтїї шї саѣ днїїнтїт дєпарте спрє норд,
лѣсжїнд прєтєтїндєне єрмє де тєрѣѣчєнє шї пѣ-
стїєрє.

Алфред спрє а дмпїсєдєка пе вїїторїмє дєс-
ѣркѣрїлє Данїлєр, аѣ дѣрат пе ла тоатє пер-
мєрїлє корѣѣї маї марї дєкжт ачєлє пѣн а-
тєнчє обїчнѣїтє, шї лєаѣ дндаторїт а пѣзї гєрї-
лє рїзрїлєр. Ачєст мїжлєк де апѣрарє днкѣ-
ржїнд аѣ вѣдїт а са нїмерїре, кѣчї о флотѣ де
120 васє кѣ оєташї а Данїєї, карє аєає ско-
пєс а нѣѣѣлї ла Вєстєєкс, саѣ опрїт шї саѣ
сѣѣрмат де тот. Ачєст рєзѣлтат днєѣ наѣ а-
ѣѣт єрмѣрї статєрнїчє, шї Данїї аѣ днїїт а лєр
нѣѣѣлїрї пе ла алтє лєкѣрї дн нємѣр шї маї
марє. Рѣѣл аѣ спорїт дєпѣ че шї Норманїї сѣпт
вєстїгѣл Рєлє єнїндѣсє кѣ Данїї, аѣ днтрат дн
Сїудвалєс. Тоатє оєтєнєлїлє лѣї Алфред аѣ
фост дн зѣдар, кѣчї де шї єѣтєа єл пе о чєатѣ
апої сє скѣла дн лєк дєѣѣ сєаѣ трїї дїн ноѣ,
шї кжїнд сє ѣѣѣрєа де врє о вїрєїнць, пашєпта
вєстєа єнєї днвїнцєрї сѣѣѣрїтє ла єн алт лєк.

Англо-Саксонїї пердѣсє кѣражѣл; єнїї саѣ сѣ-
пѣсє Данїлєр шї алцїї аѣ пѣрѣсїт норєчїта лєр
патрїє. Дн сѣѣѣшїї сєї де нєамѣл вєкѣ єнглез
нѣ аєає Алфред нїчї о нєдєждє, де оарѣ че
мѣлцї дїн тржїшїї сє єнїсє акѣм кѣ дѣшманїї.
Аша пѣрѣсїт де попорѣл сѣѣ, країл Алфред
саѣ вѣзѣт нєвоїт кѣ пєцїнї крєдїнчєшїї аї сєї а
фѣдї шї а пєтрєчє тѣїнѣцїї дн пѣѣѣрєлє дїн
Сємєрсєт, єндє шї аїчє нєсокотїндѣсє а фї сї-
гєр де прїгонїрїлє дѣшманїлєр, саѣ дєспѣрцїт
де соцїї сєї, шї дмєрѣкат дн страє де пѣран,
рѣѣѣчєа сїгѣр пїн лєкѣрїлє чєлє маї дєпѣр-
татє.

РЕСБОУАЕМЕ ЛЪІ АЛФРЕД ЧЕЛ МАРЕ, КРАІЪЛ АНГЛЕІ КЪ ДАНИІ.

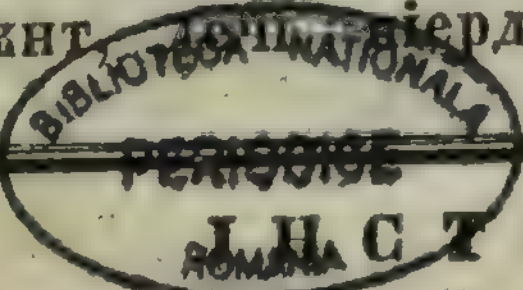
Алфред ка кжнтърецъ дн табъра дѣшманілор.

Дѣпъ че аѹ сокотіт Алфред, къ нѣ маі есте
прімеждіе деспре прігоніріле дѣшманілор сеі, аѹ
днчепѣт каръш а адѣна днпрецърѣл съѹ зн нѣ
мър де партізані кредінчощі, аѹ фѣкѣт маі мѣл-
те нѣвѣлірі къ норочіре асѣпра дѣшманілор, лѣ-
жнд дела джншіі прѣзіле днапоі ші саѹ зніт каръ-
ш къ пріетініі съі де маі наінте.

Апроапе де зн ан трекѣсъ акѣм, декжнд ѣм-
бла Алфред рѣтъчнд, кжнд деодатъ аѹ пріміт
бѣкѣрѣтоареа весте, къ Контеле Одѣн, кареле се
днкісесе къ аі сеі кредінчощі дн четѣцѣіа са
Цінвіт, фѣкжнд о нѣвѣліре асѣпра Данилор, леаѹ
тѣет комѣнікаціа ші дрѣмѣл къ а лор корѣ-
бій, аѹ фѣкѣт маре вѣрсаре де сжнѣе днтре
джншіі ші леаѹ лѣат стеагѣл чел де кѣптеніе.
Ачест стеаг се чінстеа де кѣтрѣ сѣперстїціощїі
Данї ка зн лѣкрѣ сѣжнт іердереа лѣі

наѹ ѣмплет де чеа маі маре спаймѣ. Акѣм аѹ
сокотіт Алфред, къ ар фї време о фаче о нѣвѣ-
ліре хотѣрѣтоаре асѣпра дѣшманілор, днсѣ дн-
цѣлѣчѣнеа са лаѹ опріт а днтрепрїнде ачестеа
маі днаінте, пѣнѣ кжнд нѣ съ ва фї днкредінчат
къ деамѣрѣнтѣл деспре табъра де кѣптеніе а
Данилор сѣпт Краѣл лор Гѣтрѣн, ші деспре цѣ-
тереа арміеі ші а позїціеі сале. Краѣл Алфред
аѹ хотѣрѣт а цѣка днсѣшїролѣл де спїон, ші
спре дмплїніреа хотѣрѣреі сале аѹ ѣрзїт ѣрмѣ-
торѣл план. Ел ера зн кжнтърецъ гїбат ші
фоарте плѣкѣт, дѣчі скїмѣат дн страѣ аѹ мере
ла табъра дѣшманілор, Даниї нѣбіторї де кжнтърѣ
лаѹ пріміт къ бѣкѣріе ші лаѹ дѣсѣ дн корѣл
Краѣлѣі Гѣтрѣн.

(Ва ѣрма).

ІНСТИТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМѢНІЛОР.

№ 34.

ВЕНІІ.

1841.

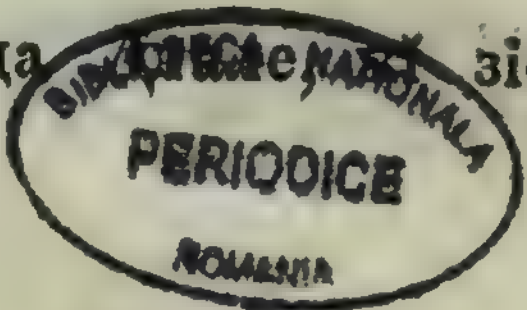
АВАРЪЛ (СГЪРЧІТ) ІОН ЕЛВЕС (Дикеее).

Дн цінѣтъл Беркшір авеа Іон о фамъ де дрепт; дечі ла шесъзъчі де ані се алеасъ де трий орі ка депътаі дн парламент знде дебътъ 12 ані. Ел дмпрѣмътъ о мѣлціме де бані камаразілор лѣі, къ каріі еші кам рѣѣ. Нічі ода-тъ Іон наѣ воіт а се дналца пентрѣ аші спорі авереа. Одніоарѣ ера съл фак лорд, днсъ дін тоатъ пѣтереа аѣ стрігат къ нѣ примѣще. Ел мерѣеа ла парламент пе дос, де знде се днтер-на нарѣш асемінеа, фѣрѣ а сѣ днгріжі врео-датъ де фріг сеаѣ де плоае. Одніоарѣ днтер-нѣндѣсѣ акасѣ днтр'о ноапте фоарте днтѣне-коасѣ, сѣ лові аша де таре де о гіль, днѣжт амѣндозѣ пічоареле іш стѣлчірѣ; зн мѣдѣларѣ а парламентѣлѣі жл рѣдікъ, ші дн чѣда невре-реі лѣі, адѣсѣ зн хіргѣрг. Дѣпъ че аѣ къзтат ловітеріле хіргѣргѣл клѣтінѣ дін кап, іш посо-морѣ спрінѣеана ші деклѣрѣ къ рана есте фоар-те примѣждіоасѣ ші къ тѣмѣдѣіреа се ва пре-лѣнці.

„Ашаі сокотінца днѣсѣкаѣ зисѣ Іон Елвес,

днсъ нѣ ші амеа; пічоареле меле нѣ сжнт а-тѣта де волнаве прекѣм зічі; еѣ днці пропѣн о днвоіалѣ, скѣмпѣл меѣ домн. Дѣта се казці зн пічор, ші еѣ пре челалалт нѣл воіѣ къзта нічі декѣм, ші пѣн рѣмѣшаг къ ал меѣ ва фі маі днтѣѣ сѣнѣтос,“ сѣ зіче къ хіргѣргѣл пріімі рѣ-мѣшагѣл ші къ дѣпъ 15 зіле дл пердѣ.

Дн чел маі де пе зрмѣ період ал віецеі сале Іон Елвес нѣмаі пѣстрѣ нічі зн сентімент де рѣ-шіне. Чеа маі де къптіеніе аса днделетнічіре е-ра де а спікѣі дѣпъ сѣчѣрѣторі; ел сѣѣереа ар-шіца соарелѣі, сѣтеа, остенеала; Іон сѣ дндоіа ші асѣда тоатъ зіза нѣмаі ка сѣ стрѣнгѣ къті-ва спіче пе каре челе маі адесе орі сѣ зіта дна-діне. Спре че маі маре а са мѣхпіре апетігѣл сѣѣ сѣ нѣре къ саѣ адѣоціт къ врѣста, ел мѣнка фоарте къ пѣрере де рѣѣ. Пентрѣ ачеаста сѣ о-сіндеа пе сіне къ храна че маі рѣ ші маі несѣнѣ-тоасѣ; Іон мѣнка вѣнатѣл зчіс де пе мошііле сале ші брѣнза фѣкътъ дн къшѣріа са пре ка-ре ле пѣстра атѣт де днделѣнгат прекѣт еле

пътеа съ се цѣе, макар де ар ши фѣ пѣтрѣзѣт. Дн чѣи маѣ де не зрѣмъ аѣ сѣи ані дормеа фоарте рар, ши кѣте одатъ съ азвѣа кашѣ вестѣтел Авар Арпагон креат де комѣкѣл францѣз Молиер, стрѣгѣнд: “ нѣ, тѣ нѣмъ веѣ фѣра; еѣ воѣщи фоарте бѣне амѣ апѣра банѣи. ” Одѣноаръ афлѣндѣсе ла зѣна дѣн рѣденѣле сале, зѣн новѣл фѣ трѣзѣт прѣн вѣетѣл пашѣлор зѣнеѣ персоане че пѣшеа днчет-дн камара са. Чѣнеѣ? днтрѣвѣ ел. Зѣн фелѣѣ де фантомъ дескѣсѣ перделѣле крѣватѣлѣ сеѣ, ши

зѣсе кѣ зѣн глас маѣ кѣ тотѣл рѣгѣшѣт: “ Еѣ сѣнт Іон Елвес. Маѣ прѣдат дн ачеастъ касѣ, каре е сте мѣ съ паре аме; дарѣ маѣ прѣдат де тоатъ авѣреа ме, де 5 гвѣнеѣ. ” (зѣна 78 леѣ) Кѣте, одатъ ел съ клѣка дѣпъ о мобѣлѣ. Де мѣлте орѣдѣмѣнеаца съ гѣсеа адормѣт кѣ тотѣл дѣмѣрѣкат дн патѣл сѣѣ а-декѣ кѣ скарпеле сле дн пѣчоаре, кѣ пѣлѣрѣа са чеа веке ши зѣнсѣроасѣ пе кап, ши кѣ зѣн вастон де гѣрнеацѣ дн мѣжѣ. Елмѣрѣ ла 26 Ноемв. 1789. Неплѣжѣндѣсѣ де нѣчѣ вре о сѣфларе оменеаскѣ. К. П.

БѢТѢЛѢ ЛѢѢ АЛФРЕД ЧЕЛ МАРЕ, РѢГА АНГЛѢѢ КѢ ДАНѢѢ. (Днкеере).

Пе кѣнд прѣн дѣлчеаца кѣнтѣрѣлор сале Алфред днделѣтѣнѣеа пе аскѣлтѣторѣ, прѣвѣреа лѣѢ чеа аѣерѣ наѣ пѣердѣт нѣмѣк дѣн ведере че се атѣнѣеа де позѣнѣа тавѣреѣ ши а дѣмпреѣзѣрѣмеѣ сале. Прѣтѣтѣндѣне аѣ вѣзѣт чеа маѣ маре не днгрѣжѣре, ши чѣле маѣ днсѣмнате локѣрѣ ера пѣцѣн сеаѣ нѣчѣ де кѣм днтрѣрѣте.

Коменданѣѣ ши остаѣшѣ, амеѣцѣѣ ши днгѣмѣфаѣѣ де прѣзѣле фѣкѣте, съ пѣреа а фѣ зѣтат ненорочѣреа сѣфѣрѣтѣ де кѣрѣнд ла Цѣнвѣт, ши се сокотеа а фѣ домнѣторѣ цѣрѣѣ ши сѣгѣрѣ де орѣ че атак,

Ачѣсте обсерваѣѣ аѣ днарѣпат кѣражѣл лѣѢ Алфред, кареле днтрѣрѣжѣндѣсе ла локѣл петрѣчѣреѣ сале, дндатъ аѣ трѣмес солѣ пе ла тоате локѣрѣле крѣѣѣ ши аѣ дндемнат пе аѣ сеѣ крѣдѣнѣшѣ, де а се адѣна днтрѣо зѣ хотѣрѣжѣт днармаѣѣ апроане де Брѣстон ла марѣнѣеа пѣдѣреѣ Селворд. Енглѣзѣѣ, карѣѣ прѣн а лор сѣпѣнѣре кѣтрѣ ДанѣѢ, дн лок де а мѣкѣшѣра повара соартеѣ, днкѣ маѣ мѣлт о спорѣсе, аѣ прѣмѣт кѣ вѣкѣрѣе солѣа краѣлѣѢ лор, пре кареле ѣл сокотѣсе морт, ши саѣ адѣнат дн маре нѣмѣр ла аачел лок хотѣрѣжѣт пѣнтрѣ адѣнаре. Аѣче аѣ зѣрмат дн тѣнѣѣта днтѣнѣчѣме а кодрѣлѣѢ днорѣеа цѣрѣмѣжѣнтѣлѣѢ крѣдѣнѣѣѢ, ши тоѣѢ аѣ хотѣрѣжѣт дн конглѣсѣѣре а днплѣнѣ дорѣнѣца домнѣторѣлѣѢ лор ши а днчѣне лѣпта асѣпра пѣстѣѣторѣлор цѣрѣѢ. Днкѣ а доа зѣ аѣ фост хотѣрѣжѣт пѣн-

трѣ атак. Алфред аѣ дѣсе армѣа са чеа новѣпѣн ла Англѣа апроане де Хѣдѣнтон, ши аѣ нѣвѣлѣт асѣпра пѣтерѣѢ де кѣпѣтенѣе а Данѣлор, карѣѢ де ши ера дншѣѣнѣцаѣѢ десѣре апропѣсѣреа са, днсѣ дн гравѣ нѣ авѣсе време а се гѣтѣ дѣпъ кѣвѣѣнѣцѣ. Тавѣра лор саѣ атакат дѣн партеа чеа маѣ слаѣѣ, днпрѣтѣвѣреа дѣшманѣлор аѣ фост фоарте деснѣдѣжѣѣтѣ, днсѣ кѣ тоате ачѣсте днкѣрѣжѣнд аѣ фост невоѣцѣ а се сѣпѣзѣне вѣтежѣѣѢ Енглѣзѣлор, че се лѣпта пѣнтрѣ словозѣнѣа патрѣѣѢ лор. ДанѣѢ аѣ апѣкат фѣга кѣ чеа маѣ маре грѣѣѣре ши дн ачѣст кѣп днтрѣспрѣнде-реа лѣѢ Алфред саѣ днкѣнѣзнат де о деплѣнѣѢ вѣрѣѣнѣцѣ. О парте а Данѣлор днвѣнѣшѣ саѣ арѣнкат ши саѣ днкѣс днтрѣзѣн лок днтрѣрѣт, днсѣ ЕнглѣзѣѢ сѣпѣт неовосѣтѣл лор краѣ нѣ леаѣ лѣсат време а се днтрѣрѣ, че дндатъ аѣ днчѣпѣт асѣдѣа, ши дѣшманѣѢ лѣпсѣнѣѢ де провѣант аѣ фост невоѣцѣ де фоаме а се сѣпѣзѣне дѣпъ 14 зѣле. ІѢ саѣ рѣгат, ка съ лѣ се днвоаскѣ а пѣрѣсѣ де тот пара, днсѣ Алфред аѣ черѣт деплѣнѣѢ сѣпѣнѣре, ши ѣѢ наѣ цѣрат крѣдѣнѣцѣ ши аскѣлтѣаре, дѣпъ каре апоѣ леаѣ рѣндѣѣт локѣрѣ де ашѣза-ре днпѣрѣѣле пѣрѣсѣте дѣн Ост-Англѣа ши Норд-Тѣмѣверланд. МѣлѣѣѢ дѣн Данѣаѣ дѣмѣрѣѣѣшат крѣшѣнѣѣтатеа ши саѣ вѣтезат, днтрѣ карѣѢ ши краѣл лор Гѣтрѣн, кѣрѣна Алфред наѣ фост наѣ дѣжѣдѣѢ дн вѣтез нѣмѣле Атѣлстан.

Прін ачеасть бірѣиндъ Англіа аѹ скѹпат де нѣвѣліріле стрейнілор дѣшмані, ші мѣлтѣ време наѹ кѣтезат Даніі а днтінде хоціле лор де маре асѣпра Англіей. Алфред аѹ днтребѣинцат кѣ маре днцѣлепчѣне тімпѣл пачей, спре а адѣче дн флоаре цара са прін ашеземжнтѣрі ші орѣндѣеле нозѣ, тар спре а фері не віиторіме нѣвѣліріле дѣшманілор аѹ днтемеет о арміе ші аѹ статорнічіт о флотѣ нѣмероасѣ пентрѣ пѣзіреа пермѣрілор. Німеріреа мѣсѣрілор сале де апѣраре с'аѹ доведіт дн ѣрмѣ, кѣнд дѣлѣ кѣціва ані Хастінгс, спаіма мѣрілор, саѹ дмѣцѣошат ла Кент кѣ 330 vase. О деплінь днвінѣере

че аѹ сѣферіт ачеста ші Даніі алеаці кѣ дѣнсел, аѹ авѣт резѣлтатѣл, кѣ дѣшманіі саѹ ретрас ші наѹ маі черкат алте нѣвѣлірі. — Дн че кіп аѹ статорнічіт Алфред лініщеа ші сігѣранція цѣрей дѣлѣ о анархіе днделѣнгатѣ, ші кѣт де віне пѣзеа дрептатеа, се доведѣе дін ачеа, кѣ ел нѣтеа ашеза словод лѣнгѣ дрѣмѣрі лѣкрѣрі де аѣр, фѣрѣ се кѣтезе чінева а ле лѣа. Попорѣл мѣлѣмїторѣ аѹ сербат адѣчереа амінте а скѣтїторѣлѣ сѣѹ прін імне (кѣнтѣрі) ші баладе, наѹ дат нѣмеле де Маре ші аѹ нѣміганіі окѣрмѣірей сале тімпѣл чел де аѣр а Англіей. С. С. Б.

Р Ъ С П Л Ъ Т І Р Е І А П А Н Е З Ъ.

Дн анѣл 1630, кѣнд се афла днѣл інесла Формоза (дн Асія) сѣб стѣпжніреа Оладезілор, аѹ сосіт аколо ѣнвас іапанез, ші марїнарїі саѹ асѣпріт де гѣбернаторѣл Петрѣ Нѣіц. Дндатѣ дѣлѣ че саѹ днтѣрнат ачешїі акасѣ, аѹ історіейт компа-тріоцілор лор асѣпрїреа сѣферітѣ. Прічіна аѹ а-ѣне пѣн ла ѣрекіле дмпѣратѣлѣ, кареле фоарте саѹ тѣлѣѣрат пентрѣ асеміне атак, ші гвардістїі сей наѹ цѣрѣіт а ресѣзна чінстеа патріей „Нѣмаї сѣнѣеле продосїторѣлѣ „аѹ зіс іі“ поате спѣла ачеастѣ патѣ; порончешѣ, ші ної жцвом адѣче капѣл гѣбернаторѣлѣ, сеаѹ пе ел днсѣш віѹ, ка се сѣфере педѣапса нелеѣѣірей сале. Шепте дінтре ної сѣнт дестѣї пентрѣ ачеастѣ сѣжнтѣ днтрепрїндере; нічі прїмеждїіле

кѣлѣторіей, нічі зідѣрі сеаѹ шанѣерї нѣ вор скѣпа пе днрѣѣтѣцітѣл де а ноастрѣ рѣсплѣтіре.“ Дмпѣратѣл аѹ днѣвїінцат ачеастѣ пропѣнере, ші алешїі гвардістї саѹ порніт спре Формоза, ѣнде ла о аѹдіенціе че кѣпѣтасѣ ла гѣбернаторѣл, де одатѣ аѹ скос савїіле, лаѹ апѣкат дн фїінца стрѣжілор ші слѣцілор сале ші лаѹ тѣрѣіт зіѣа маре пѣн ла коверта васѣлѣї лор. Нічі ѣн Оландез наѹ кѣтезат а фаче чева спре словозїреа шефѣлѣї лор, кѣчі сѣмеціі Іапанезї цїнеа савїіле гоале асѣпра капѣлѣї лѣї, ші днкрѣдїнца аменїнѣнд, кѣ ла чеа маї мїкѣ дмпротівїре че лі сар фаче, пе лок ар стрѣпѣнѣе пе прїнесѣл лор.

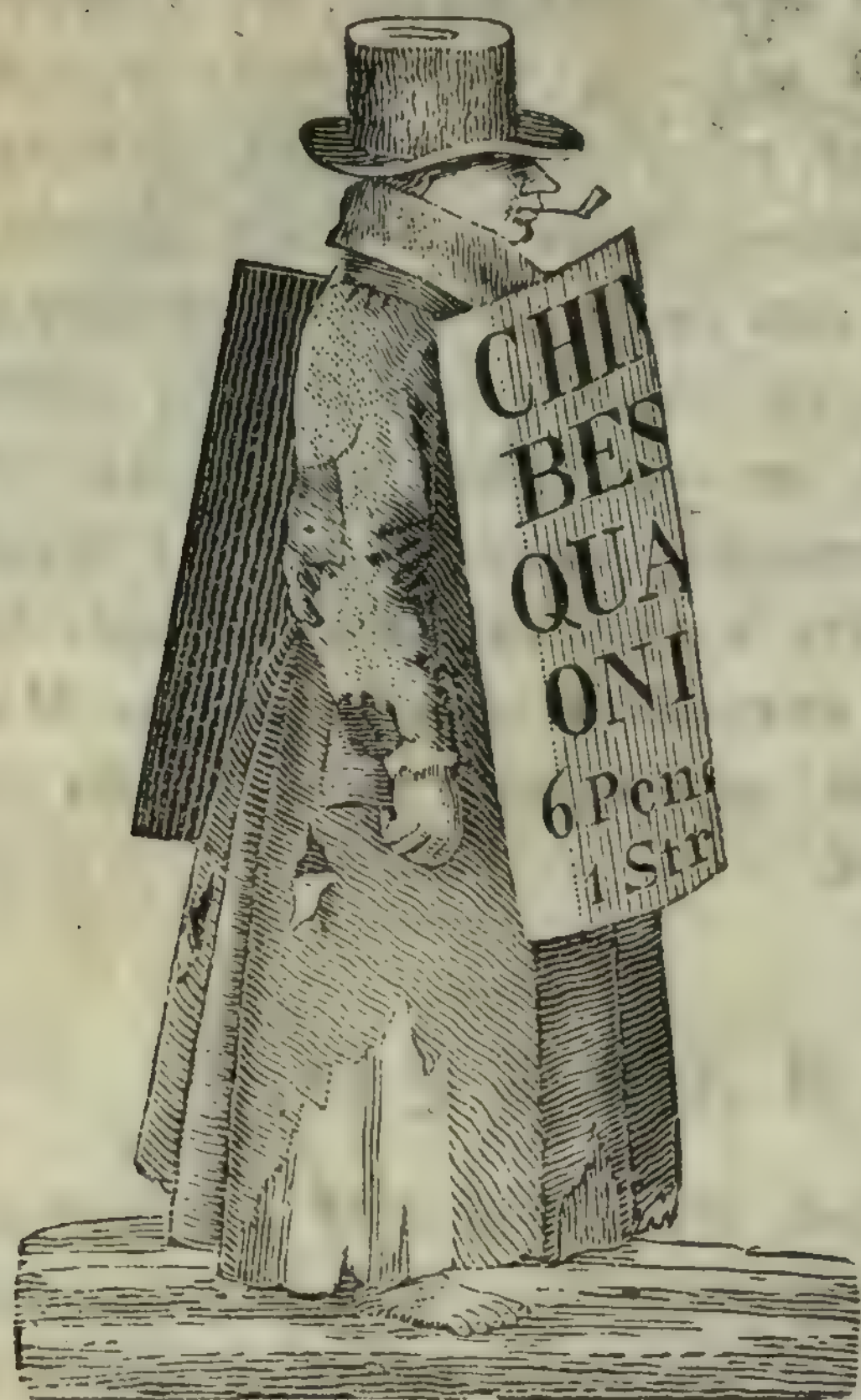
С. С. Б.

П Ъ Б Л І К А Ц І Й Е Н Г Л Е З Е.

Нічі днтро царѣ а лѣмеї нѣ саѹ днаїнтїт аша де мѣлт мешѣшѣгѣл де а фаче пѣвлїкаціе, пре кѣм дн Англіа, ѣнде афарѣ де газетеле че се тіпѣреск дн формат ѣріеш, се афлѣ днѣл оаменї дна-дїнскаріі се трїмет пе ѣліце, спре а вестїѣнѣтата ші ефтінѣтатеа мѣрѣѣрілор де вѣнзаре. Кѣ асеміне пѣвлїкаціе сѣ днсѣрчїнеазѣ обїчнїіт ѣн ом днаїнтїт дн вѣрстѣ, днвѣрѣкат кѣ ѣн сѣртѣк

лѣнг пѣнѣ ла пѣмжнт, авѣнд о мѣлціме де пете ші кѣрпїтѣрі, днѣл пе ѣнелокѣрі ші рѣпт. О тавлѣ рѣтѣндѣ есте анінатѣ де грѣмазѣл сѣѹ, ші каре аѣнѣе маї пѣнѣ ла цѣнѣнкі, днформжнд ка о цѣмѣтате де черк дн цѣрѣл трѣпѣлѣї сѣѹ, дн досѣл кѣріа цїне мѣнѣле спѣнѣѣрате дн цос. Пе ачеастѣ тавлѣ сѣ афлѣ скріс нѣмеле ші лѣкѣінца ачелѣса че фаче пѣвлїкаціе, пре

ПЪБЛИКАЦІИ ЕНГЛЕЗЕ.

към ші рекомендація обіектѣлѣй, къ слове аша де марі, кѣт ші чел маі скѣрт ла відере поате ка съ четеаскъ бѣне днтр'о депѣртаре де 30 пѣнѣ ла 40 наші. Обічнѣит ачест ом маре къ пѣчоареле гоале, авѣнд не кап о пѣлѣріе рѣптѣ къ марѣнеле марі, ші цѣнд днтре дѣндѣ о цѣпѣ.

Алціи поартѣ пѣблікаціле лор не прѣжѣне лѣнці, ла акѣрора капѣте се анѣнѣ кѣте о тавлѣ тѣнѣ-

рѣтѣ не амѣндѣтѣ пѣрціле. Кѣ ачест фелѣ де пѣблікаціе се слѣжескъ панорамеле, діорамеле, днкъ ші театреле, пентрѣ ка пѣблікѣл съ вадѣ маі алес не акторіи чѣй де фрѣнте, каре аѣ а цѣка дн ачеаста сеарѣ кѣтаре ролѣ днѣсѣмнатѣ. Пѣнѣ ші дофторіи нѣ се ферескъ а се рекомѣндѣ дн ачест кѣп лѣмеі; ші ѣнѣл дѣнтре ачѣщѣа нѣ нѣмаі къ аѣ трѣмес де асемѣне днѣцѣнѣерѣ вѣ дн тоате пѣрціле, дар днкъ, атѣт дн полѣтіе кѣт ші 20 мѣле дн прѣѣрѣл Лондрѣй, ла тоате зѣдѣрѣле грѣдѣнелор, се ведеа скрѣс нѣмеле ші лѣкѣнѣца са къ боеа алѣѣ. Ын фаврѣкант де мѣрѣіалѣ де скарпе аѣ ѣрмат пѣлдеі ачѣстѣа, ші амѣн доі ачѣщѣ домні с'аѣ фѣкѣт фоарте богачѣй.

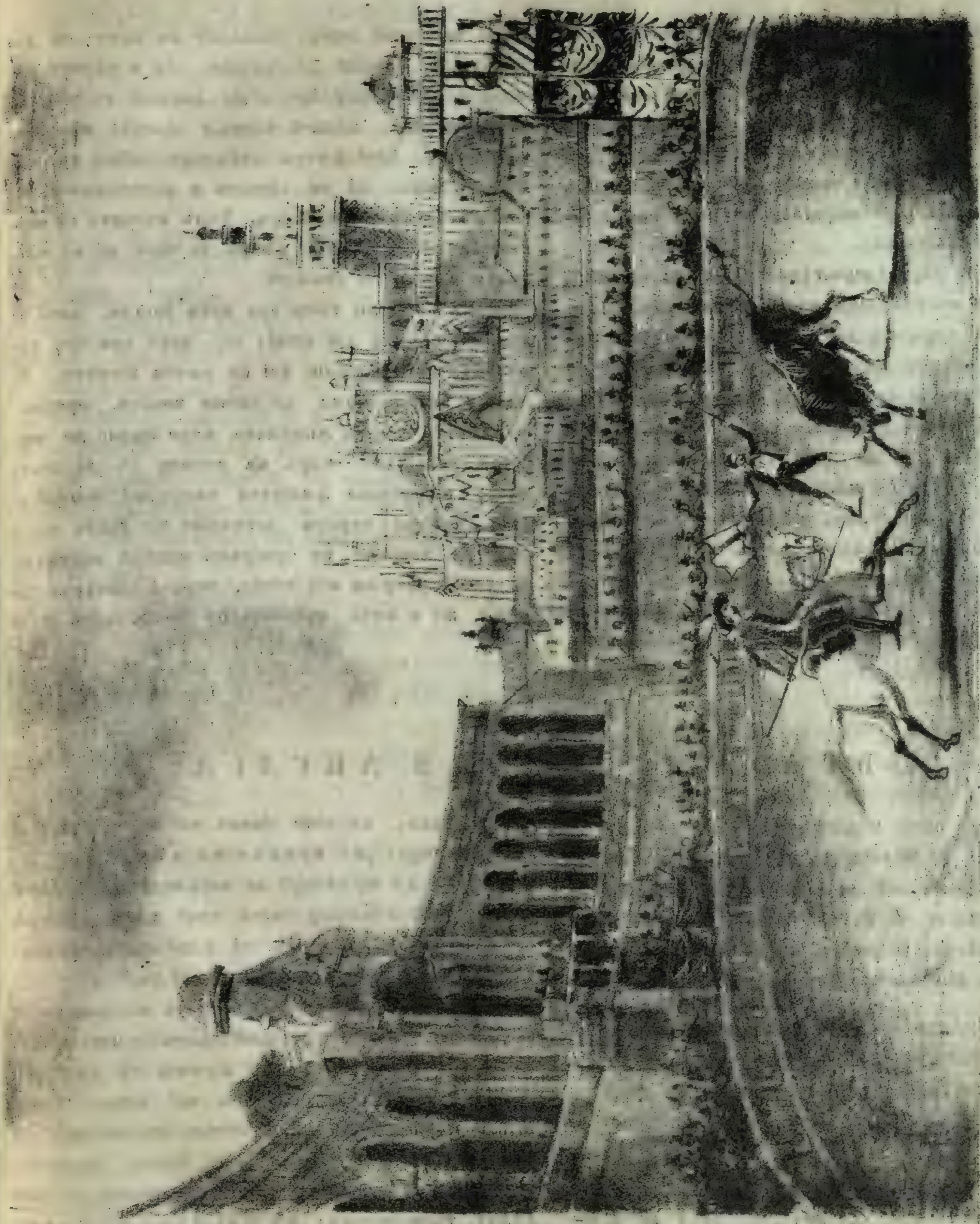
Алціи, маі кѣ сеамѣ хѣрѣрѣй, рекомѣндѣескъ іскѣсѣнѣца лор прѣн аѣшѣрѣ маі мѣчі тѣпѣрѣте, не каре пѣртѣторіи кѣ оарѣкаре мѣщѣшѣг, ле пѣн дн мѣна трѣкѣторѣлор, де асемѣне ле лѣпескъ ла тоате каселе, ла тоате ѣшѣле ші ла тоате порціле, дакъ прѣпрѣітарѣл нѣі опрѣще къ кѣвѣнтеле: „ нѣ лѣпѣ аѣче нѣчі о хѣртѣе. „ Мѣлте касе веки нѣлѣкѣіте сѣнт аконѣрѣте де сѣе пѣнѣ цѣс къ хѣртѣе де тот фелѣл де колоаре, днкът нѣ се веде нѣчі о кѣрѣмѣдѣ. Оаменѣй карѣй сѣнт днсерѣчінаці къ ачеаста, саѣ дндепѣлініт дн мѣщѣшѣгѣл лѣпѣрѣй ашеа, днкът къ прѣжѣні лѣнці лѣпескъ ачѣсте пѣблікаціи токмаі сѣе не пѣрѣці; аша де бѣне ші де нетѣд ка легѣтѣра ѣнеі кѣрѣі.

Гр. П.

ЛѢПТА КѢ ТАѢРІИ ДН ІСПАНІА.

Ачѣсте цѣкѣрѣ крѣде се нѣмѣрѣ днтре чѣле маі пѣлѣкѣте десѣѣтѣрѣ а Спаніолѣлор, не каре Карол IV ледесѣіінасъ, днсъ Іозѣф (Бонапартѣ) ші інд къ сѣнт Спаніолѣлор фоарте пѣлѣкѣте, нарѣшѣ леаѣ днтроѣс. Стрѣлѣчѣтеле лѣпте къ таѣрѣй че фѣ чеа одѣніоарѣ крѣй ла прѣлежѣрѣ десѣрѣваре костѣсеа марѣ сомѣ. Дн капѣталѣе ші дн чѣле маі марѣ полѣтіи а цѣрѣй се фѣчеа днтрѣпрѣндѣре а ачѣстор лѣпте сеаѣ де кѣтрѣ персоанѣ партѣкѣларѣ, сеаѣ дн фолѣсѣл вѣстерѣі пѣблѣче. Ла Мадрѣд се

фѣчеа лѣпта къ таѣрѣй вара регѣлат кѣте доѣ орѣ не сѣпѣтѣмѣнѣ дн фолѣсѣл спѣталѣрѣлор пѣблѣче. Кѣщѣгѣл обѣчнѣіт се сѣе ла 2.000; на кѣлтѣнада (ла каре се днкърѣка ші леаѣа лѣпѣтѣторѣлор) ла 1.000 пѣастрѣ. Ачѣсте цѣкѣрѣ се фѣчеа ла Мадрѣд дн Coliseo de los Toros, ѣн чѣрк днкънѣѣрат къ фѣтеілѣрѣй, деасѣпра кѣрѣра се дналѣца ѣн рѣнд де ложе. Лѣпѣтѣторѣй, карѣй авѣа ачѣастѣ днсерѣчінаре ка о месѣрѣе а лор, вѣнеа дн чѣрк днсоѣціі де ѣн дрегѣторѣй, ші къ

ЛЮПТАКЪ ТАБІРІІ ДН ІСПАНІА.

ѣн кортеж соленел; ѣ ера де маї мѣлте фе-
лурї, прекѣм: пікадорї (днѣнгторї), лѣпторї
не каї, дн костѣм векѣ де кавалерї спанїолї;
бандерїлерї, лѣпторї педестрї, кѣ страе скѣрте
ші кѣ стеагѣрї; шї днѣфѣршїт матадорѣл (о-
морѣторѣл, а кѣрѣна нѣме с'аѣ пѣстрат пѣнѣ
акѣм днтре фїгѣрїле кѣрѣлор де цок) с'аѣ лѣп-
торѣл де кѣпїтенїе.

Дндатѣ че корѣцїдорѣл (полїцаѣл) да семнѣл,
се словозеа таѣрѣл днграждѣ. Пікадорїї карїї се
ашезеа маї апроапе де дѣнѣл, фѣчеа чел дн-
тѣѣ атак. Кѣте одатѣ днтѣмплѣндѣсе сѣ се
рѣнеаскѣ вре ѣн кад, атѣнчї кѣлѣреѣл требѣе
сѣ скапе кѣ маре грѣвїре.

Ѣн деосевїт соїѣ де лѣпторї педестрї, нѣ-
мїцї Хѣлї, аѣта не кѣлѣрец, днделетнїчїнд не
таѣрї кѣ стеагѣрїле лор, шї кареле ла днтѣм-
пларе де прїмеждїе пѣтеа скѣпа сѣрїнд престе
пѣретеле де скѣндѣрї че днѣнѣѣрѣ чїркѣл.
Дѣпѣ ачеа бандерїлерїї арѣта а лор мѣщѣѣ-
гѣрї. Пї черка а анїна таѣрѣлѣ бандерїле лор,

каре ера цевїї лѣнцї, ѣмплѣте кѣ праф шї дн-
вѣлїте кѣ марѣнї де хѣртїе, ла а кѣрора ка-
пете се аѣла кѣрлїѣе мїчї; дакѣ лї се нїмереа
а ле апрїнде, атѣнчї таѣрѣл алерга днѣѣрїет
прїн чїрк. Апої днтра матадорѣл цїнд дн мѣ-
нѣ ѣн кѣцїт шї се сїргѣеа а да таѣрѣлѣ чеа
маї де не ѣрмѣ ловїтѣрѣ. Дѣпѣ ачеаста се ско-
теа таѣрѣл чел морт аѣарѣ де чїрк шї се сло-
возеа алтѣл днн граждѣ.

Дакѣ вре ѣн таѣр ера преа моале, апої се
амѣѣеа асѣпра лѣї кѣнї; нар дакѣ ера пре дн-
ѣѣрїет, атѣнчї мѣлцї каї се фѣчеа жертѣѣ. Не
лѣнѣгѣ ачесте ѣрма шї сцене комїче, прекѣм,
се адѣѣеа момїѣе днвѣѣѣте, каре сѣреа не чер-
вїѣеа таѣрѣлѣ, фѣрѣ ка ачеста сѣ ле поатѣ
ловї; се ашезеа днаїнтеа таѣрѣлѣ оаменї де
пае, асѣпра кѣрора дескѣрка ел тоатѣ фѣрїа
са; де асемїне се днѣвѣрка кѣнѣѣва лѣпторї
педестрї днтр'ѣн кїп комїк, спре а днтѣрта та-
ѣрѣл, шї а фѣче прївїторїлор петречереа плѣ-
кѣѣѣ. Гр. П.

Б Ъ Т А І А Л А Ѣ Ш Е Д Н А Н Г Л І А .

Дн Лондра сѣнт пѣцїне порцї марї де днтра-
ре дн касе, шї ачесте се цїн днкїсе ка шї ѣ-
шеле. Кїпѣл бѣѣѣї ла ѣше аратѣ ранѣл шї
стареа ачелѣна че бате. А ловї кѣ одатѣ маї
пѣцївднсемнеазѣ днѣосїре, шї кѣ одатѣ маї мѣлт
ар днсемна днѣмѣѣареа шї атак.

Ловїнд нѣмаї одатѣ, аратѣ кѣ аѣвенїтлан-
тарѣл, неѣѣцїторѣл де кѣрѣѣнї, слѣга де касѣ
сеаѣ ѣн чершїторѣл, шї днсеамнѣ: „аш дорї сѣ
днтрѣ.“

Доѣ ловїтѣрї днѣїїнѣеазѣ сосїреапѣртѣторѣл-
лѣї де реѣаше, а ѣнеї персоане каре адѣѣе бї-
летѣрї де вїзїтѣ сеаѣ де поѣтїре, сеаѣ шї а ѣ-
неї слѣцї стрїне; ачеста днсемнеазѣ кѣ есте

вре о граѣѣ, кѣ вїне чїнеѣа кѣ тревѣїнѣѣ, шї
се днѣѣлѣѣе: „еѣ тревѣе се днтрѣ“.

Бѣѣнѣд де треї орї ла ѣшѣѣѣѣѣе прѣстѣ-
пнѣл сеаѣ стѣпнѣна касеї, сеаѣ алтѣ персоанѣ
че фѣѣе вїзїте адесеорї, шї днсемнеазѣ кѣѣѣн-
тѣл порончїторѣл: „сѣ се дескїдѣ.“

Патрѣ ловїтѣрї тарї днѣїїнѣеазѣ сосїреа ѣнеїо
персоане де старе днсемнатѣ днѣнѣѣ нобїлѣ, дн-
целегѣнѣѣсе кѣѣнѣтеле: „еѣ воеск сѣ днтрѣ“.

Дакѣ се репетѣеск де доѣ орї ачесте 4 ло-
вїтѣрї тарї атѣнѣеа днсемнеазѣ кѣ аѣ сосїт ѣн
Лорд енглеѣ сеаѣ о Ладї, ѣн Наѣѣѣ днѣѣѣцїт,
ѣн прїнѣ стрїн сеаѣ алтѣ персоанѣ де ранѣ
днѣлѣт, тѣлѣнѣнѣѣсе: „еѣ ѣцї арѣт прїн венї-
реа меа мѣлтѣ чїнѣте.“ Гр. П.

КАРЪЛ ДЕ ДИМОРМАНТАРЕ А ЛЪИ НАПОЛЕОН

Ачест кар де димормантаре пре фремос ші скѣмп се алкѣтѣа дін чінчі пѣрці де кѣпѣтеніе деоссеіте ѣна де алта, ші анѣме: подітѣра де цос кѣ а еі дмѣрѣкѣмінте, педесталѣл, каріатідеде, скѣтѣл, ші катафалкѣл секріѣлѣі.

Подітѣра де цос кѣ а еі дмѣрѣкѣмінте ера ашезатѣ пе патрѣ роате масіве ші полеіте кѣ аѣр. Лѣнцімеа са ера де 25 палме ші аѣеа форма ѣнѣі квадрат лѣнціт ші денаінте рѣтѣнд. Пе ачеастѣ рѣтѣнзіме се аѣла о грѣпѣ де ценіі, каре цінеа корона лѣі Карлѣ чел маре. Ла тѣспатрѣ колѣѣрї ера ашезаці патрѣ ценіі, карїі днтро мѣнѣ цѣнеа кѣнѣні, іар кѣ чеалалтѣ дѣчеа ла гѣрѣ трѣмѣца глоріеі. Ла мїжлок се ведеа вѣлтѣрѣл ші ціфреде дмѣрѣтѣлѣі сѣнт короане. Ачеастѣ подітѣрѣ кѣ тоате подоавеле еі ера полеітѣ кѣ аѣр.

Асѣпра подітѣреі ера ашезат педесталѣл лѣнт де 18 ші лат де 7 палме, дмѣрѣкат песте тот кѣ стоѣ де колор віолет ші кѣсѣтѣ кѣ аѣр, пе каре се ведеа марка ші ціфра дмѣрѣтѣлѣі. Ла амѣндоѣ латѣреде педесталѣлѣі ера анінате доѣ мантаде дмѣрѣтѣщї де матерїі де матасѣ кѣсѣте песте тот кѣ алвіне де аѣр, ші дн досѣтѣра о мѣлціме де стеагѣрї.

Каріатідеде се дналца асѣпра педесталѣлѣі; ачесте ера 14 статѣе де мѣрїме маї маре декѣт натѣралѣ, фѣкѣте дѣпѣмоделѣл Фешер ші песте тот полеіте. Ачесте 14 статѣе днкіпѣнд пе атѣте зѣне де вірѣінѣ, адѣчеа ка дн трїзмѣ трѣпѣл лѣі Наполеон, че ера пѣс пе ѣн скѣт маре пе каре жл дѣчеа пе кап ші пе мѣнї. Статѣеле ера ашезате кѣ досѣл ѣна кѣтрѣ алта, шесѣ ла о парте, шесѣ ла алта, іар челелалте доѣ ла капѣл ші ла пічоареле трѣпѣлѣі.

Скѣтѣл ера де аѣр, де формѣ овалѣ лѣнгѣреаѣ ші аѣеа о легѣтѣрѣ маре де сѣѣсѣі.

Катафалкѣл секріѣлѣі дн сѣѣршіт ера ашезат

пе скѣт, ші фѣкѣт песте тот дѣпѣ о формѣ антїкѣ. Монѣментѣл ера днналт де 50: палме. Ел саѣ фѣкѣт дѣпѣ десенѣріле архїтекцілор Вісконгі ші Леврѣсе, іар статѣеле, вареліевеле ші араѣесчеле дѣпѣ моделѣріле лѣі Фешер.

Дн досѣл трѣсѣреі пе о троѣе де стеагѣрї, палме ші дафїні се четеа нѣмеле тѣтѣрор вірѣінцелор вестїте а лѣі Наполеон.

Асѣпра секріѣлѣі ера ашезате корона дмѣрѣтеаскѣ, скїптрѣл ші мѣна дрепѣтѣеі фѣкѣтѣ де аѣр ші дмподовїтѣ кѣ піетре скѣмпне.

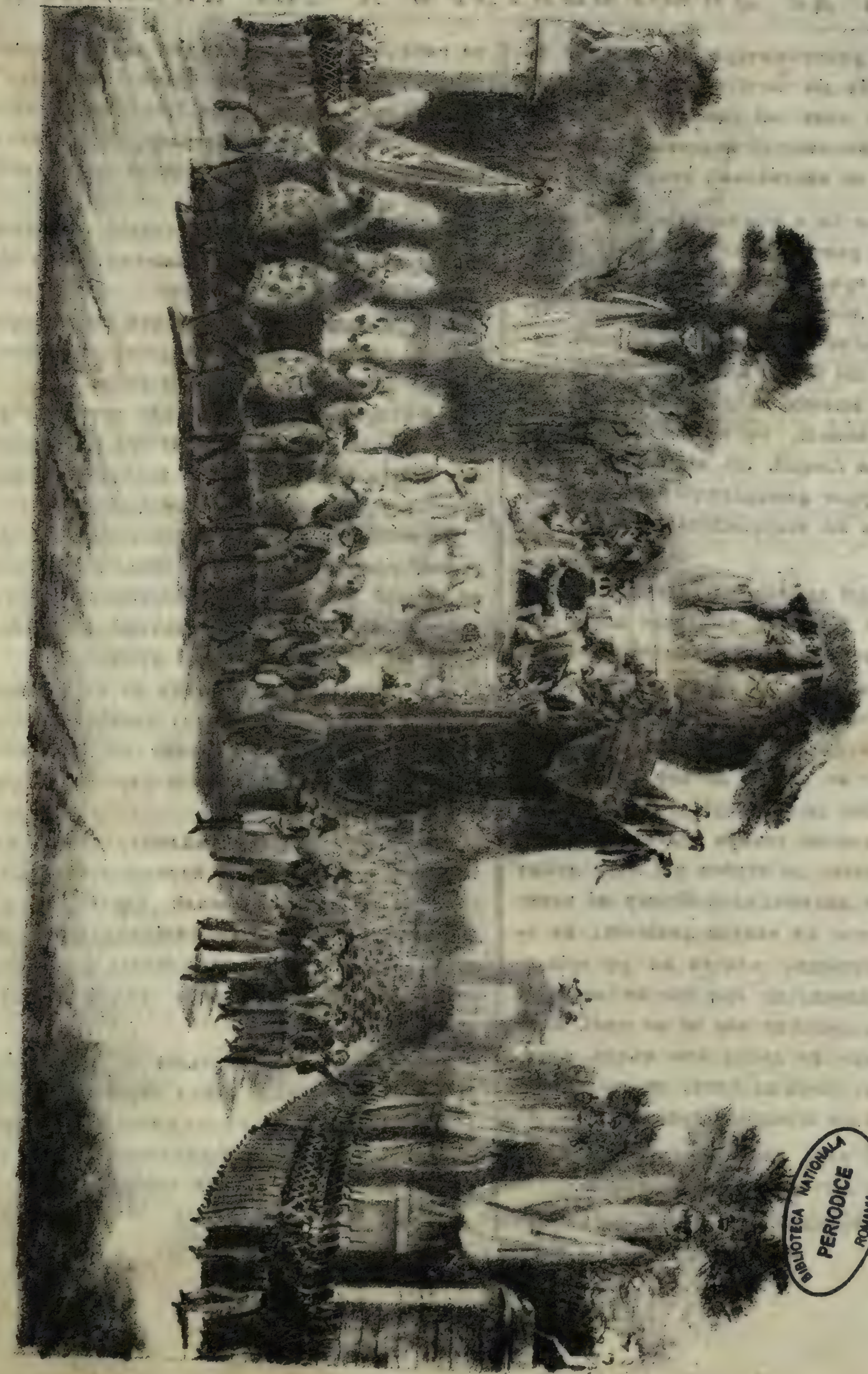
Шесѣспрезече каї негрї кѣте патрѣ дн рѣнд, трѣчеа колосала трѣсѣрѣ. Ії ера дмподовїці ла кап ші ла коамѣ кѣ пене алѣе, ші дмѣрѣкаці песте тот кѣ аршеле кѣсѣте кѣ аѣр.

Пе фїешкаре арше стрѣлѣчеа марчеле дмѣрѣтѣщї кѣсѣте кѣ піетре скѣмпне, вѣлтѣрї, ціфре ші рамѣрї де дафїн. Шесѣспрезече комїші дмѣрѣкаці кѣ лївреде дмѣрѣтѣщї дѣчеа каїі де фрѣжѣ ші дої мерѣеа кѣлѣрї днаінте.

Днѣлцімеа карѣлѣі, аѣарѣ де катафалкѣл кѣ секріѣл ера де 30: палме, лѣнцімеа тот пе атѣтѣ, лѣцімеа де 14 палме ші грѣтатеа де 11,440: окѣ, іар келѣѣала карѣлѣі се сѣіа ла 150.000: фр.

Челе патрѣ гѣетане дмплетїте де аѣр кѣ мѣтасѣ, че ера легате де колѣѣріле аконерїтѣреі, се цінеа де кѣтрѣ маршалїі Дѣка де Реціо, ші де контеле Молїтор, де Адміралѣл барон Рѣсен ші де генерал лѣїтенантѣл Конте Бертранд, карїі мерѣеа пе цос пе лѣнгѣ челе патрѣ колѣѣрї а карѣлѣі.

Дѣпѣ сѣвѣршіреа серѣѣреі де димормантаре, саѣ трас карѣл сѣнт аркѣл де трїзмѣ нѣміт Аѣе де л'ѣтоїле, ѣнде аѣ рѣмас кѣтеѣа зїле спре прївіреа пѣѣлїкѣлѣі. Ікоана дмѣѣцошазѣ ачест Кар кѣ тот кортежѣл кѣкаре саѣ транспоргат Наполеон дм Парїс ла 15 Дек: 1840.

BIBLIOTECA NAZIONALE
PERIODICE
ROMANA

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

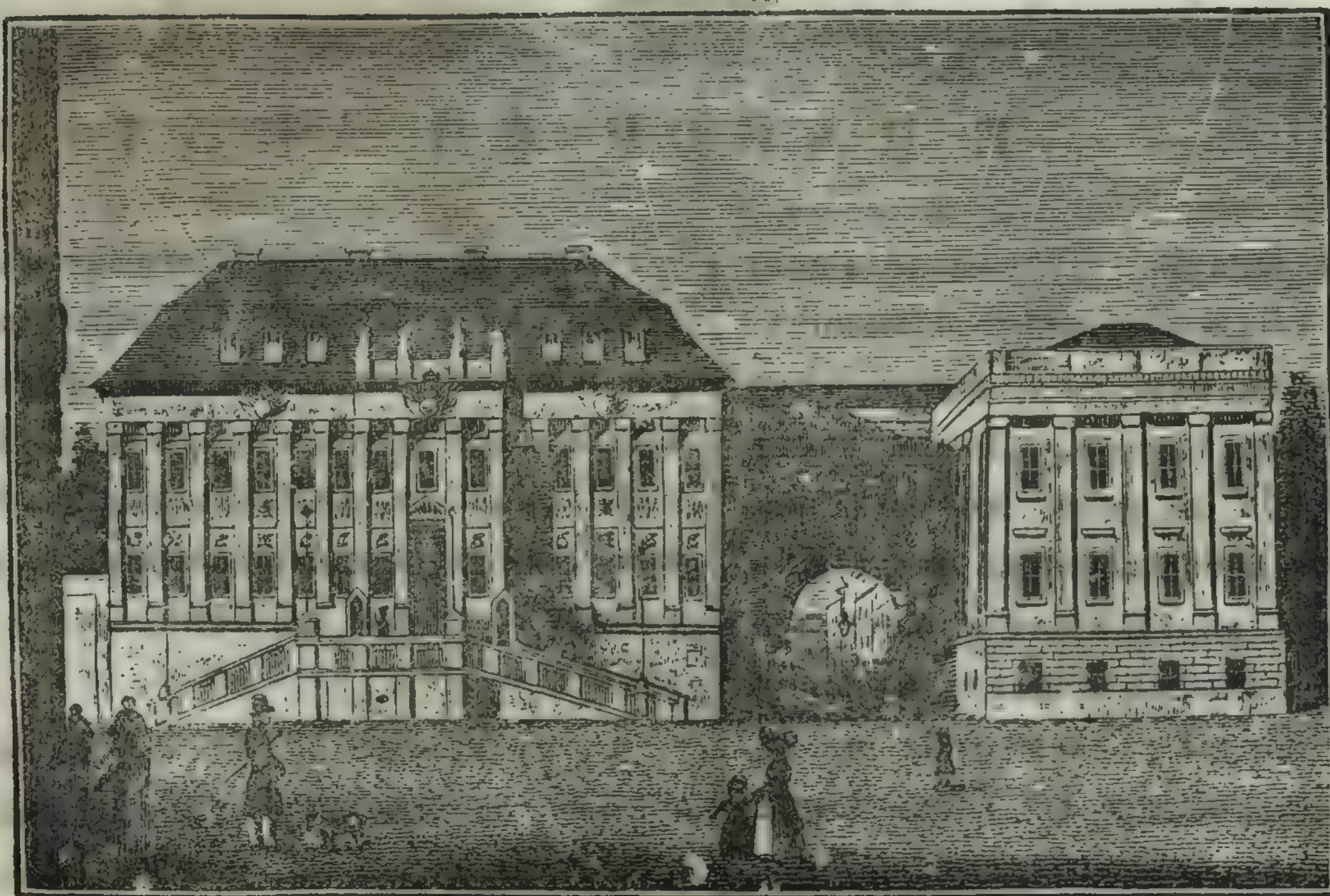
THEDEATHICIREA MOLDO-ROMJNIAOP.

№ 35.

ВЕНІІ.

1841.

ПАЛАТЪЛ КРЪЕСК ДІН БЕРЛІН.

Ачест палат сімплѣ, фѣкѣт дѣпѣ зѣн стѣлфрѣ-
мос кѣ доѣ рѣндѣрї, доѣ зїдрї лн дос шї
кѣ зѣн балкон ла рѣндѣл де сѣс, пе сѣнт каре-
ле есте лнтрареа, саѣ зїдїт пе ла сѣвршїтѣл

веакѣлѣї ал 17-ле пентрѣ фелдмаршалѣл де
Шомберг; дѣпѣ ачеаста аѣ лѣкѣїт лн трѣнѣл
гѣбернаторѣл де Берлїн фелдмаршалѣл Конте
де Вартенслебен, шї ла 1734 кракл Фрїдерїк

Вілхелм I лаў хотържт пентрѣ тотдеазна спре лѣкѣнца гѣвернаторілор де Берлін, кареле дн ърмѣ стрѣмѣтѣндѣсе дн зліца крѣаскѣ, ачест палат саў дешертат пентрѣ лѣкѣнца принцѣлѣі мощеніторѣ де атѣнче (дн ърмѣ Фрідерік II), кареле лаў пѣрѣсѣт токма ла сѣіреа са не трон, дѣпѣ каре аў рѣмас тот лѣкѣнцѣ пентрѣ принцїі Коронеї, пѣнѣ кѣнд краўл Фрідерік Вілхелм III ѣрѣнд мѣндріа дешартѣ, шї ка Монарх наў воїт сѣ о пѣрѣсеаскѣ ачеа, дн каре аў петрекѣт фоарте норочїт анії тїнерецеї сале.

Форма ачестѣї палат сїмплѣ де ла Фрідерік Вілхелм I наў сѣѣерїт алте преѣачерї, декѣт дмподовїреа чеа скѣмпѣ шї пре фрѣмоасѣ пе дїн лѣѣнтрѣ, шї дмпрезнареа лѣї прїн ѣн арк маре кѣ палатѣл рѣпосатѣлѣї прїнц Лѣдовїк (фрателе краўлѣї).

Ѣн семн деосевїт а ачестеї зїдрїї есте о поткоавѣ ашезатѣ дн зїд сѣпт а чїнчеа фереастѣ дн партеа дїн дреапта. Трекѣнд одїнеоарѣ комендантѣл гварділор Дѣка Карол де Меклен-

бѣрг дн фѣга маре не денаїнтеа палатѣлѣї, аў сѣрїт о поткоавѣ де ла калѣл сѣї кѣ атѣта пѣтере, днѣт аў трекѣт шїн фереаста рѣндѣлѣї ал доїле шї аў кѣзѣт дрепт не маса краўлѣї.

Салоанеле шї одѣле палатѣлѣї крѣеск сѣнт мо-вілате дѣпѣ ѣн гѣст модерн, шї кѣпрїнд о адѣна-ре преціоасѣ де обїектѣрї де арте, статѣе, вазе, зѣгрѣвеле шї десенѣрї, бїбліотекѣ шї адѣнаре де хѣрцї.

Камара де дормїт а краўлѣї есте фоарте сїмплѣ. Кѣтева месе, о совѣ, ѣн крїват шї кѣте-ва сказне, ачесте сѣнт тоате мобїлеле. Ѣнї-форма Монархѣлѣї кѣ мѣнѣшї шї кѣ тоате а ле еї, стѣ аїче тотдеазна гата, шї нѣ се стрѣнѣ нїчї одатѣ.

Апартаментѣрїле рѣпосатеї крѣесе де ла моар-теа еї днѣкѣ нѣ саў скїмѣбат; пѣн шї бїбліа еї аў рѣмас не масѣ дн кабїнетѣл Монархїеї.

С. С. Б.

МАШИНА ДЕ ВАПОР ДН АНѢЛ 1543.

Ѣн офїцїр де марїнѣ іспанїол Бласко де Гаваї аў пропѣс дн анѢл 1543 а прегѣтї о машинѣ, кѣ аѣторѣл кѣріа сѣ се пѣе дн мїшкаре о-ко-равїе фѣрѣ вѣнтреле шї кѣрмѣ. Де шї ачест проїект се пѣреа вреднїк де рѣс, тотѣш Гава ворѣеа деспре ел кѣ аша серїозїтате, днѣт дмпѣратѣл Каролѣ V саў днѣплекат а рѣндѣї о комїсіе, каре се фїе фаѣл ла ачеастѣ черкаре шї се рапортѣнаскѣ деспре резѣлтатѣл че ар ѣрма. Черкареа саў фѣкѣт дн 17 Іѣнїе 1543 не коверта ѣнѣї вас маре де 200 тоне грезта-те, нѣмїт „Трїнідад“ (треїме).

Дѣпѣ ѣн семн дат саў вѣзѣт коравїа мїшкѣн-дѣсе днаїнте шї днторкѣндѣсе дѣпѣ плѣчере, фѣрѣ а сев едеа вѣнтрелеле, кѣрма, ооменї дн-тревѣїнцапї сеаў вре ѣн механїсмѣ, аѣарѣ де о калдаре маре кѣ апѣ фѣрѣвїте шї кѣтева роцї

шї лопецї пѣсе дн комѣнїкаѣе ѣна кѣ алта. Мѣлцїмеа оаменїлор адѣнаѣї ла ачеастѣ черка-ре саў кѣпрїнс де чеа маїмаре мїрарс; лїманѣл Барцелонеї рѣсѣнаде днмїїте аплаѣсѣрї шї комї-сарїї, карїї се днпѣртѣшеа де общескѣл ентѣсі-асмѣ, аў сѣпѣс дмпаратѣлѣї чел маї фаворїторѣ рапорт, аѣарѣ де камарашѣл дмпѣрѣтеск Ра-ваго.

Ачест барват дїн прїчїнї некѣноскѣте ера кѣ-прїнс де оарекаре преѣѣдеѣ асѣпра машинѣї шї а аѣлѣторѣлѣї еї. Ел аў фѣкѣт тоате кїпѣрїле спре а днѣосї машина, арѣтѣнд днтре алтеле, кѣ еа нѣ ар фї де вре ѣн фолос, де време че дн треї чеасѣрї аў мѣнат коравїа дн депѣртаре нѣмаї де дозѣ мїле; кѣ еа ар фї пре скѣмпѣ шї кѣ тотдеазна ар фї де темѣт, ка сѣ нѣ крале калдареа. Дѣпѣ че саў сѣѣѣршїт черкареа, Га-

ваї аї десфѣкт машина дн пѣрціле еї, аї лѣа-
то акась ла сіне, шї аї трѣдат корабїа дн ста-
реа еї де маїнаїнте ла Арсенал.

Кѣ тоате ворбеле челе непрїнчоасѣ а лѣї Ра-
ваго, Д. Гаваї саї норочїт де мѣлте аплѣсѣрї
нар дмпаратѣл наї аратат а са бїневоїнцѣ, дн-
їнїндѣл кѣ ѣн град, дѣрѣїндѣї о ремѣнараціе
де 200.000 мараведїї (35.000 лѣї), шї по-
рончїнд пїсмѣтарїцѣлї камараш а плѣтї тоате

келѣделеле черкѣреї дїн вїстерїа дмпѣрѣтеаскѣ.
Фїїнд кѣ дмпѣратѣл ера пе атѣнче днѣркат
дн ресвої, дїн каре прїчїнѣ нѣ саї пѣтѣт дм-
бѣнѣтѣцї шї дндеплїнї аѣлареа, аша дар чїнстеа
реафѣлреї шї дндеплїнїреї машиней де вапор саї
пастрат пентрѣ о царѣ, деспре а кѣрїа ексїс-
тенціе нїчї кѣѣета чїнева пе атѣнче, адекѣ пент-
трѣ статѣрїле ѣнїте де Норд-Амерїка.

С. С. Б.

КАСТОРЕЛ ШІ ЛѢКѢІНЦА СА.

Інстїктѣл чел екстраордїнар че вѣдѣще ка-
сторѣл дн словозенїа са, аї фост мѣлт тїмп
ѣн обїект де мїраре; кѣ тоате ачесте с'аї ме-
стекат шї оарекаре неадеврѣрї, пре лѣнѣгѣ дн-
шїїнцїреїле че авем деспре дѣнсѣл. Ачѣа че е-
ра продѣчере а інстїктѣлї сеї се кредѣа а фї
а пѣдекѣцей сале; дн лок де а асемѣна лѣкрѣ-
рїле лѣї кѣ ачеле а фѣрнїчїлор шї а алѣїнелор
ї се днсѣшеа їскѣсїнца омѣлї днцѣлѣпт. Ка-
сторѣл есте дїн натѣрѣ фрікос шї се фѣрѣще
де тоате чеї пот адѣче вѣтѣмаре; де ачѣа ел
лѣкреазѣ маї мѣлт ноаптеа, кѣнд вїменѣл поа-
те обсерва кѣ деамѣрѣнтѣл. Пе лѣнѣгѣ ачесте
челе маї мѣлте дншїїнцїреї деспре дѣнсѣл вїнѣ
де ла негѣцїторї де бланѣ шї де ла їндїенї, ла
каре домнѣще нешїїнца шї лесне-кредѣреа. Чеа
маї бѣнѣ дескрїере деспре дѣнсѣл се аѣлѣ дн
їсторїа натѣралѣ а Нордамерїчей де Д. Іохан
Годман, дїн кареа дмпѣртѣшїм ѣрмѣтоареле:

Прївїнд пе кастор пе деасѣпра, апої ел сеа-
мѣнѣ кѣ ѣн гѣсган маре; днсе фѣкѣнд маї де
апроапе компараціе (асемѣнаре), се веде кѣ а-
ре ѣн кап мѣлт маї грос, маї лат шї деасѣпра
тѣртїт; де асемїне о коадѣ латѣ шї солзоазѣ,
прїн каре се деосѣвѣще де тоате челемалте фї-
їнѣ. Деакѣ есте дн прїнсоаре сеаї трѣще
сїнгѣр, есте тогѣеазна нелїнїшїт, ба днѣк шї
прост ка ѣн бѣрсѣк дмѣлѣнїшїт. Ел днваѣл лес-
не а кѣноаще пре стѣлїнѣл сеї, шї вїне дн-

датѣ кѣнд жл кїамѣ, асемїне ѣшор се депрїнде
кѣ челеделалте анїмале домеснїче. Нѣмаї дн
о старе деплїнѣ а неатѣрнѣреї сале десѣвѣще
ачел маре шї мїнѣнат град а інстїктѣлї сеї
каре аре рѣлаціе маї алес пентрѣ доѣл лѣкрѣрї:
1) асѣпра кїпѣлї зїдїреї лѣкѣїнцей сале, 2) а-
сѣпра алеѣереї локѣлї. Ел каѣтѣ, пентрѣ ско-
пѣл ачест дїн ѣрмѣ, а гѣсї апѣ каре нѣ днѣга-
цѣ нїчї одатѣ пѣнѣ дн фѣнд, шї непѣтѣнд а-
фла ѣн аша фелї де лок, апоїфаче ѣн фелї де
езетѣрѣ прїн каре опреще кѣрѣѣреа апей. Езе-
тѣра о сѣвѣршїще дїн рѣдѣчїнї шї рамѣрї де
фелїрїдї копачї. Кѣм се днѣпе вара, се апѣкѣ
де адѣнат лемнеле трѣвѣїтоаре ла зїдїре, шї
пе ла сѣѣршїтѣл лѣї Авгѣст днѣпе дѣрареа
лѣкѣїнцей сале. С'аї гѣсїт копачї грошї кѣте
де 8 палмаче рошї де дѣнсѣл шї 5 пѣнѣ ла 6
палмаче фоарте адесе. Тотодатѣ ел тае креан-
га аша, ка сѣ пїче дн апѣ, шї апої днѣатѣ кѣ
дѣнса ѣндеї трѣвѣще. Адесе пе'нпрѣѣрѣл е-
зетѣреї сале сѣнт аша де мѣлте лемне, днѣкѣт
ачел че нѣ кѣноаще ексїстенціа касторѣлї
поате кредѣ кѣ аїче аї лѣкрѣт мѣна омѣлї.
Форма че дѣ езетѣреї сале есте фелїрїтѣ дѣ-
пре дмпрѣѣрѣрї: кѣнд флѣвїл кѣрѣе лїн, о
фаче дреапѣтѣ; шї кѣнд кѣрѣе репѣде, о фаче
срѣмѣватѣ кѣ вѣрѣл дндрѣптат кѣтрѣ рїї. Ел
аместѣкѣ пїнѣре кренїї глѣд шї пнѣтрѣ, шї фї-
їнд кѣ кѣ време ачесте дїн ѣрмѣ се ѣнескї;

нар кренціле ші тълпінеле прін рѣдѣчнѣші сло-
вод рамѣрі каре лнхѣнѣрѣ ші лнтѣреск зіді-
реа дін тоате пѣрціле, апоі ачеаста се фаче
дестѣл де таре, лнхѣт апа н'о поате сѣрпа; ші
тотѣл капѣтъ о формѣ DESTEL де рѣгѣлатѣ. Лн
асеміне кін лѣкреазѣ касторѣл лѣкѣнца са, по-
трівіт кѣ нѣмерѣл ачелора че аѣ а петрече нар-
на лнтрѣнса. Ел пѣне кренці, пѣмѣнт ші пѣа-
трѣ ла ѣн лок крѣчнш ші орїзонтал, ші потрїве-
ще аша ка лн мїжлок сѣ рѣмѣе ѣн лок дешерт
мѣрѣніт де пѣреці рѣгѣлаці де не каре ел роа-
де кренціле че есе лнаїнте.

Тоате чеї трѣвѣск спре ачеаста де апѣкѣ кѣ
лавеле де'наїнте. Коада лѣї чеа латѣ слѣже-
ще спре а ашеза матеріалѣріле ші а лндѣмѣна
лмпрезнареа лор ловїна кѣ дѣнса ка ші ѣн
пїетрарїѣ кѣ чоканѣл ші мїстріа. Колїва се а-
копере песте тот кѣ глос не кареа пѣтрѣнзїн-
д'о цѣрѣл капѣтъ зідїреа лнхѣ маї маре тѣріе.
Кѣ време ачесте лѣкѣнце се фак аша де тарї
лнхѣт нѣ се пот стрїка фѣрѣ ѣнелте де фѣр,
ші нѣ есте маї пѣцін де мїраре кѣнд вом ші
кѣ акоперемѣнтѣл че аре формѣ болтїтѣ, есте
ла вѣрѣ де 4 пѣнѣ ла 6 палме грос.

Лнтрареа лн лѣкѣнѣѣ есте тотдеаѣна не
сѣвт апѣ ші не кѣт се поате денѣртатѣ де ѣс-
кат. Ла еа лѣкреазѣ нѣмаї ачїа карї аѣ
а петрече іарна лн трѣнса, кѣ ѣн кѣвѣнд мѣ-
дѣлѣріле ѣнеї фамїлії; лнсе езетѣра есте лѣ-
крареа тѣтѣрор, де ачеаста се лмпѣртѣшече
тоатѣ колонїа, пентрѣ кѣ есте де фолос тѣтѣ-
рор лѣкѣнѣцелор. Тоате ачесте кѣте лмпѣртѣ-
шім аратѣ кѣт де десѣлїг есте інстїнкѣл ка-
сторѣлѣї ші кѣ нѣ есте маї маре дѣкѣт ал ал-
бінелор, фѣрнїчїлор, вѣспелор ші а алтор інсек-
те. Касторѣл сїнгѣратїк прѣвѣм се афлѣ лн
Полонїа, Росїа ші алте цѣрі нѣ аратѣ нїч о прѣ-
вѣ а ачестѣї інстїнкѣ. Ел жшї сеапѣ нѣмаї о
борѣ ла мал ші петрече ачѣ кѣм поате. Фї-
їнд кѣ касторѣл фоарте мѣлт се вѣнеазѣ апої
се афлѣ ші акѣм не флѣвїле Амерїчеї мѣлї
касторї сїнгѣратїчї, карї с'аѣ пѣрѣсїт де аїмїта
мѣщѣнѣцїтеле зідїрі а ле стрѣмошїлор. П се

мѣлѣмеск нѣмаї кѣ о мѣлїме де вортѣ че сѣнт
де о потрївѣ денѣртатѣ зна де алта, лн каре
каѣтъ скѣпаре кѣнд сѣнт їсгонїці дін лѣкѣнѣ-
цѣле лор.

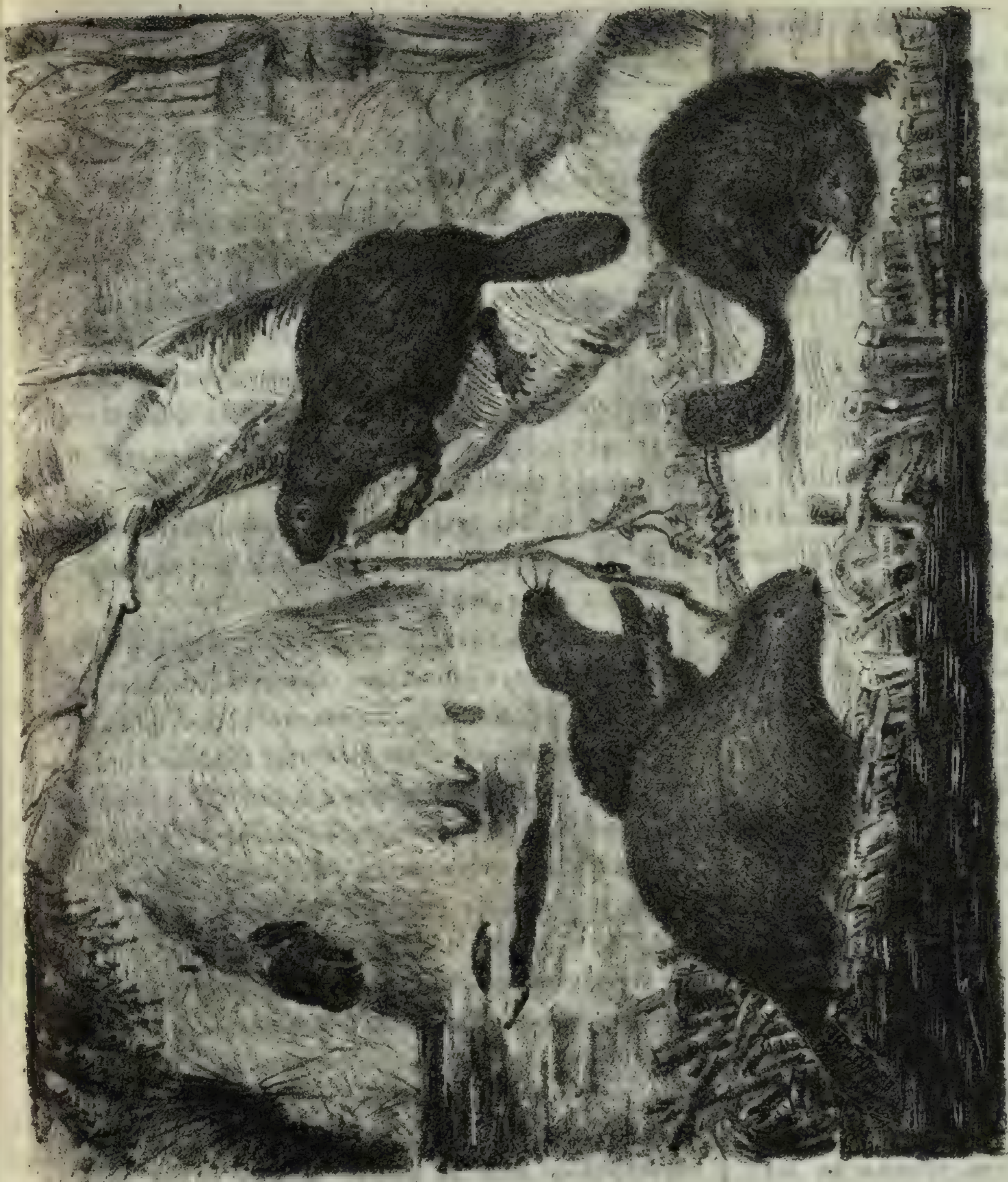
Храна де кѣпїтенїе а касторїлор есте коажа
де фрасїн, рѣкїтѣ, арїп, плоп, нар лн време де
невое ші де молїд. Пї адѣнѣ провїзїї дін коажа
сѣс арѣтапїлор коначї ші дін рѣдѣчнѣле ѣнор
плѣнте де апѣ пентрѣ іарнѣ.

Касторѣл фаче 2 пѣнѣ ші 5 пѣї ші гласѣл
лор сеамѣнѣ лнтокмаї кѣ а ѣнѣїкопїл че плѣн-
це. Ён лѣкѣїторїѣ дін бана лѣї Хѣдзон аѣ їс-
торїсїт капїтанѣлѣї Франклїн, кѣ ел аѣ вѣзѣт
5 касторї карїї кѣнд се арѣнка лн апѣ де не
о тѣлпїнѣ де коначїѣ, кѣнд іарѣшї се кѣцѣра шї
фѣчеа фелѣрїте цокѣрі.

Касторѣл трѣще мѣлт лн апѣ; ел поате вї-
не а се кѣфѣнда, лнсе кѣ тоате ачесте трѣвѣе
лндатѣ се іасѣ афарѣ ка сѣ се ресѣфле, ші а-
тѣнче се фаче прадѣ омѣлїї. Індїенїї карїї се
лнделетнїческ кѣ прїндѣреа касторїлор се сїр-
гѣск а дескоперї лѣкѣнца лор, пентрѣ каре
се чере чеа маї маре ѣшѣрїнѣѣ.

Фїїнд кѣ вѣнареа ачеаста се фаче маї кѣ
сеамѣ іарна, пентрѣ кѣ нѣмаї атѣнче аре пѣ-
леа са прѣп, апої вѣнѣторѣл мерѣ деа лѣнгѣл
цѣрмѣрїлор авѣнд о ланче лн мѣнѣ шї ловѣще
лн гїацѣ; дін сѣнѣт се поате кѣноаше, ѣнде се
афлѣ о лѣкѣнѣѣ де касторї. Ел апої фаче о
борѣ лн гїацѣ, нѣмаї кѣт сѣ поатѣ ешї ѣн ка-
стор; нар ла цѣрм каѣтъ фемѣїле а афла лѣкѣ-
нѣцѣле касторїлор, ші се сїргѣск а ле стрїка,
каре дѣпре кѣм с'аѣ зїс нѣ се фаче фѣрѣ оаре
каре остенеалѣ. Спѣрїетеле довїтоаче, алеаргѣ
лн тоате пѣрціле не сѣвт геацѣ, ші лндатѣ вѣ-
зїндѣсе деасѣпра апѣї спре а се ресѣфла, се
ѣчїд. Мѣлїмеа лор оморѣтѣ лн ачест кїп
есте фоарте маре, фїїнд кѣ нѣ се лнтрѣвѣїн
цеазѣ нїчї о крѣдаре, ші аша се стїрпѣще тоа-
тѣ фамїліа лор.

Компанїа бѣїї лѣї Хѣдзон аѣ вѣндѣт лн а-
нѣл 1820, 60.000 пїеї. Де атѣнче лнкоаче
с'аѣ лнпѣцінат фоарте мѣлт венїтѣл ачестѣї ар-

КАСТОРЪЛ ШІ ЛЪКЪІНЦА СЪ.

тікъл. Ла пермъріле флѣвійлор афлѣтоаре дн Місѣрі де сѣс ші де мѣжлок се вѣд нѣмаі энде ші энде кѣте энѣл дін ачесте анимале, ші ла бана лѣї Хѣдзон дін ан дн ан се днѣпѣнеазъ.

Індіненіі, че лѣкѣсек ла Місѣрі ші Місісіпі, прінд касторі маі мѣлт кѣ прінзеторі, каре лі се дмпрѣмѣтъ де кѣтръ негѣціторі де блане

дін Америка, спре а фі сігѣрі де а кѣмпѣра піе-іле. Касторѣл аре эн мірос фоарте аѣер пен-трѣ каре трѣвѣе маре мѣщѣшѣг спре ал днше-ла. Ел есте ҃арна фоарте грас; ҃аръ вара слѣ-вѣще дін прічіна лѣкрѣлѣї ші а алытѣреї пѣі-лор сеї.

Гр. П.

ТЪРНЪЛ ЛЪМІНЪТОРЪ ПЕ СТЪНКА ЕДІСТОН ДН АНГЛІА.

Обыченл, де а фаче зідірі дналте, сеаѣ тѣр-нѣрі лѣмінѣтоаре пе пермѣл мѣреї сеаѣ пе ін-сѣле апропѣте де пермѣ спре а днѣїнца пе

плѣтіторі деспре прімеждіа, де каре се аменін-цѣ дн ачесте локѣрі, есте фоарте векѣ.

Дн деосевіте тімпѣрі асеміне зідірі аѣ фост

обієктърі, прін каре попоаре ші край аў вѣдіт
нѣвѣреа лор де глоріе ші аў фѣкѣт нѣмеле лор
нѣмѣріторіѣ. Чел маі вестіт дінтре тоате тѣр-
нѣріле лѣмінѣтоаре а векімеі есте ачел дін А-
лександріа, кѣрѣа де не інсѣла не каре ел се
афла, і саў дат нѣмеле Фарос.

Се препѣне, кѣ зідіреа ачестѣі тѣрн зріешсар
фі сѣвѣршіт кѣ 283 ані днаінте де Д. Хрістос.
Ел се афла ла марцінеа оетікѣ а інсѣлеі не о
стѣнкѣ, ші зідѣріле сале се ѡда де апа мѣреі.
Тоатѣ зідіреа ера фѣкѣтѣ дн патрѣ колѣзрі, де
мarmorъ алѣ, дѣпѣ ѡн план вреднік де мѣраре
ші ѡн стіл мѣред. Мѣлці скрііторі а векімеі нѣ
пот дндестѣл лѣѣда тѣріа ші фрѣмсеца ачестѣі
зідірі, днѣкѣт ачії маі дін зрмѣ прін а лор іма-
гінаціе аў афлат дндестѣлѣ матеріе, спре а фа-
че дескріері некрѣзѣте деспре днпреѣзрімеа ші
днѣлцімеа са. Аша зіѣеа ѡні кѣ се ведеа де
не маре дн депѣртаре 100 міле енглезе, дѣчі
дакѣ ар фі фост ачѣаста адеѣвѣрат, апоі атѣнче
треѣѣеа ел се аїѣѣ о днѣлціме де 1.680 палме
каре днѣсѣ нѣ се поате креде. Скрііторіі чії маі
вреднічії де крезаре спѣн, кѣ Фарос ар фі фост
дналт де 547 палме, ші сар фі вѣзѣт де не ма-
ре дн депѣртаре де 41 міле. Дн тоатѣ ноап-
теа се апріндеа дн вѣрѣѣл лѣі фок пентрѣ ка
ші дн ачѣастѣ време сѣ нѣ рѣмѣе корѣїїле дн
рѣтѣчїре.

Деспре о зідіре атѣт де таре, фѣкѣтѣ дін че-
ле маі вѣртоасе піетре сар фі пѣтѣт креде се
аїѣѣ о трїїнічїе вечнікѣ, днѣсѣ тімпѣл нѣ шаў
пѣрѣсіт дрітѣріле сале де пѣстїре. Історїа нѣ
не спѣне, каре пѣтере а натѣреі ші каре дн-
тѣмпларе днфріѣѣшатѣ аў дѣрмат ачѣст монѣ-
мент а сѣмеціеі оменѣші. Атѣта нѣмаі се шїе
сігѣр, кѣ тѣрнѣл лѣмінѣторіѣ Фарос аў рѣмас
днтрѣг дн кѣре де 1600 ані.

Де не ачѣста саў нѣміт дн зрмѣ тоате зі-
діріле фѣкѣте не асемїне скопос, Фарос сеаў
Фаро, прекѣм Фаро де Месїна дн Сїціліа, Фаро
де Неаполї, ш. а.

Дінтре ачеле, каре сеаў зідїт дн тімпѣріле
маі нозѣ, чел маі вреднік де днѣсѣмнат есте

тѣрнѣл де ла Кордѣан не цѣрмѣл Франціеі. Ел
се афлѣ ла тѣра ріѣлѣї Гарона не о інсѣлѣ мї-
кѣ.

Фаїмосѣл архїтекѣт француз Лѣї де Фоакс аў по-
вѣцѣїт зідіреа, каре саў днчѣпѣт-сѣпѣт Енрік ІІ,
ші саў сѣвѣршіт дн време де 26 ані, інсѣла не
каре ел стѣ, есте нѣмаі атѣнче зскатѣ, кѣнд
еѣ афлѣ марѣа лїнішїтѣ, нар кѣнд ачѣастаї тѣл-
ѣзратѣ, атѣнче ші інсѣла есте акоперїтѣ кѣ а-
пѣ ші нѣ се веде нїчї де кѣм. Днпреѣзріл а-
чѣстѣі інсѣле се афлѣ о мѣлціме де стѣнчї марї,
каре фак кѣ неѣтїнѣѣ апропїереа васелор, пѣн
ші ачелор маі мїчї. Кѣнд есте марѣа днѣїфора-
тѣ, атѣнче валѣріле тѣлѣзратѣ кѣмплїт се ло-
вѣск де продосїтоареле стѣнчїші вѣетѣл лор се
аѣде дн марѣ департаре.

Дін ачѣастѣ дескрїере алокѣлѣї, четїторїї ноѣрї
днші пот фаче о днкіпѣїре деспре неспѣселе гре-
ѣтѣї, че аў днтімпїнат ачѣастѣ зідіре, днѣсѣ тоа-
те саў днѣїнс, кѣчї статороїчїа, кѣражѣл ші пѣ-
тереа омѣлѣї се днпротївѣск пѣн ші днфѣріете-
лор елементе, ші сѣвѣршѣск ачѣеа, че ел аў хо-
тѣрѣт кѣ вое статорнїкѣ ші днѣѣлеапѣтѣ. ѡн а-
деѣѣр неѣтѣгѣдѣїт есте, кѣ ла ачѣст тѣрн нѣ се
вѣд нѣмаі ачеле неапѣрат треѣзїтоаре, дар дн-
кѣ ші фрѣмсеѣѣ, подоаѣе ші неспѣсе келѣѣеле.
Фѣндаментѣл тѣрнѣлѣї днформѣазѣ ѡн черк де
414 палме ші аре ѡн діаметрѣ де 135 палме.
Чел маі марѣ діаметрѣ а тѣрнѣлѣї деасѣпра фѣн-
даментѣлѣї есте де 125 палме, кареле се тот
мікѣшѣреазѣ пѣн ла вѣрѣф, днѣкѣт тоатѣ зідіреа
аре форма ѡнѣї клопот лѣнѣгѣрѣп ші стрѣмпт.
Днѣлцімеа тѣрнѣлѣї де ла темелїе пѣн ла вѣрѣ-
ѣл де сѣс, не кареле се афлѣ ашѣзат фѣнарїл,
есте дн пропорціе фрѣмоаѣѣ кѣ зідіреа, адеѣѣ
де 150 палме.

Рѣндѣріле сеаў деспѣрїтѣріле дін лѣѣнтрѣ,
дн каре есте днпѣрїїг тѣрнѣл, сѣпѣт днподоѣї-
те кѣ лѣкрѣрі преціоасе де сѣпѣторїе шїкѣ ко-
лоане. Тоате вѣдѣск гѣст шї подоаѣѣ днпре-
ѣнатѣ кѣ трїїнічїе. Днпѣрїїѣреа локѣлѣї дін лѣ-
ѣнтрѣ ковѣршѣѣе не челе дѣнаѣарѣ, шї амѣѣѣ-
ѣе аѣѣѣтарѣа прїѣїторїїлѣї, кареле кѣѣтѣ аїѣе

немаї челе неапърате де тревъинць, кар нъ по-
добъ шї стрълъчїре.

Дн деосевїтеле деспърцїтърї се афлѣмаї мѣл-
те салоане шї одѣї, челе хотърїте пентрѣ кра-
кл сѣнт маї скѣмп днподовїте; статѣ полеїте
къ аѣр а краклѣї Енрік II, кареле аѣ днченѣт
зїдїреа, шї а лѣї Енрік IV, каре аѣ сѣвѣршїто,
де асемїне марче шї cadre фрѣмоасе днподовеск
болтеле челе къ сѣмецїе зїдїте. Дн ачест тѣрн
се афлѣ шї ѣн параклїс, дн кареле сѣнт аше-
зате статѣеле де марморѣ а архїтекѣлѣї де
Фоакс, шї а країлор Лѣдовїг XIV шї Лѣдовїг XV.

Фанаркл, че дмформеазѣ вѣрфѣл тѣрнѣлѣї
есте дн аналогїе потрївїтѣ къ мѣрїмеа лѣї, шї
се лѣмїнеазѣ де ѣн днсѣмнѣторѣ нѣмѣр де лѣ-
мїнї, днжѣт сѣ се поатѣ аѣнѣе скопѣл.

Ачеастѣ зїдїре аѣ костїсїт мѣлте мїліоане, шї
слѣжеще спре довадѣ, къ шї дн тїмпѣрїле челе
маї нозѣ пѣтерїле оменѣї днжѣ наѣ слѣвїт, шї
къ днжѣ шї астѣзї се пот сѣвѣршї зїдїрї мѣреце
къ ачеа статорнїїе, де каре нї мїрѣм прївїнд
рѣїнееле архїтекѣтѣреї романе шї гречѣї.

Днжѣ маї вреднїк де днсемнат пентрѣ грѣ-
тѣїле зїдїреї шї пентрѣ соартеле сале, есте
тѣрнѣл лѣмїнѣторѣ де не стѣнчеле де
Едїстон, а кѣрѣа днжїпѣїре о дмѣцѣошем че-
тїторїлор нострїї дндоѣѣ фелѣрї.

Кѣнд есте мареа лїнїїтѣ, атѣнче прївїреа де
не ачест тѣрн спре цермѣл Англіїї есте пре
фрѣмоасѣ, шї фѣрѣ днфїораре сеаѣ прїмеждїе,
кѣчї апа ловеще темелїа къ пѣтере неднсѣмнѣ-
тѣ, шї васе мїчї се пот апропїе къ сїгѣранѣїе
днсѣ сцена се скїмѣѣ къ тотѣл кѣнд се дмѣѣ-
лѣеще мареа! стѣнка де Едїстон сїмѣеще атѣн-
че маї къ самѣ тѣрѣареа валѣрїлор мѣнїоасе,
каре се дналѣѣ не лѣнжѣ тѣрн, їл днпреѣѣрѣ
де тот шї апої се рѣварѣѣ къ пѣтере песте вѣр-
фѣл сѣѣ. — Авїе се веде дн ачеастѣ днтѣм-
пларе дналта зїдїре ка днгропатѣ дн валѣрї, шї
дн асемїне моменте, кѣнд есте натѣра тѣлѣѣ-
ратѣ, негрешїт тревѣе се днчетезе кѣражѣл че-
лор маї їнїмошї барѣацї, не карїї даторїа фаче,
де а лѣкѣї аїче. Дн асемїне моменте чеа маї

маре пѣтере вѣрѣѣтеаскѣ есте слѣѣѣѣѣне, шї а-
чеа, че мїї де оаменї аѣ сѣвѣршїт къ кѣраж шї
къ днѣѣлеапѣ сїргѣїнѣѣ; ачеа че веакѣрї дн-
тредї дн зѣдар саѣ остенїт а дѣрма, о дармѣ
ѣн сїнгѣр момент де ачест фелѣѣ, днжѣт адесѣ-
орї нѣ рѣмѣне нїчї о ѣрмѣ, каре се зїкъ ѣрма-
шїлор: аїче аѣ фост кѣтаре лѣкрѣ!

Стѣнка де Едїстон се афлѣ дн депѣртаре де
14 мїле енглѣзе де ла полїтїа Плїмѣт дн Англіа
а кѣрїа лїман есте ѣнѣл дїн челе маї ѣнѣе. А-
чеастѣ парте а мѣреї есте плїнѣ де стѣнчї прї-
междїоасе, ѣнде мѣлте васе днжѣркѣте саѣ сѣѣр-
мат, днїнѣте де а се сѣвѣршї зїдїреа тѣрнѣлѣї
де не стѣнкѣ маї алес ѣрмѣнд фѣртѣне сеаѣ
фїїнд ноапте.

Чел маї прїмеждїос лок ера днсѣш стѣнка де
Едїстон, каре акѣм сїгѣрїпсѣще маї мѣлт дн-
трареа шї ешїреа васелор дїн Канал, (аша се
нѣмѣще ачеастѣ парте а мѣреї днтре Плїмѣт шї
днтре Едїстон).

Наѣїа Енглѣзѣ днсѣфлѣцїтѣ де негоп, де мѣлт
ар фї днтревѣїнѣат тоате пѣтерїле сале, спре а
фаче аїче плѣтїреа маї пѣцїн прїмеждїоасѣ, дн-
сѣ днделѣнѣат тїмн саѣ сокотїт къ непѣтїнѣѣ а
се зїдї ѣн тѣрн лѣмїнѣторѣ не ачесте стѣнчї
вѣртоасе де гранїт. Токма дн анѣл 1696 аѣ
кѣтезат ѣн барѣаѣ сѣмеѣ дїн Лїтлѣѣѣрг дн ко-
мїтатѣл Есеке а пропѣне патрїїї шїїнѣеле сале
де архїтекѣтѣрѣ шї аї дмѣѣѣоша планѣл ѣнѣї а-
семїне зїдїрї. Нѣмеле лѣї ера Енрік Вїнстанлїї
кѣрѣа нѣ аѣ лїпсїт нїчї кѣраж нїчї їскѣсїнѣѣ,
спре а фаче ачеастѣ прѣѣѣ. О тїмпѣрїе плека-
ре пентрѣ шїїнѣеле математїче лаѣ дндемнат а
фаче дн касѣ са фелѣрїте черкѣрї, каре днжѣ-
рѣнд аѣ трас асѣпра лор цїнгїреа вечїнїлор шї
днѣѣѣршїт а днтреѣїї наѣїї. Нїчї ѣн кѣлѣторѣ
нѣ венеа ла Лїтлѣѣѣрг, фѣрѣ а черѣета касѣ
лѣї Вїнстанлїї. Претѣтїндење се ведеа ла днжѣ-
сѣл лѣкрѣрї вреднїче де мїраре; кѣлѣкѣнд къ
пїчорѣл не оарѣкаре локѣрї дїн касѣ, апої де о-
датѣ ешеа дїн пѣмѣнт о нѣлѣѣїре; ашезѣндѣсе
чїнеѣа не ѣн жїлѣ, дндатѣ ешеа дїн тоате пѣр-
цїле фелѣрїте арме днтоарѣѣ асѣпра челѣї че

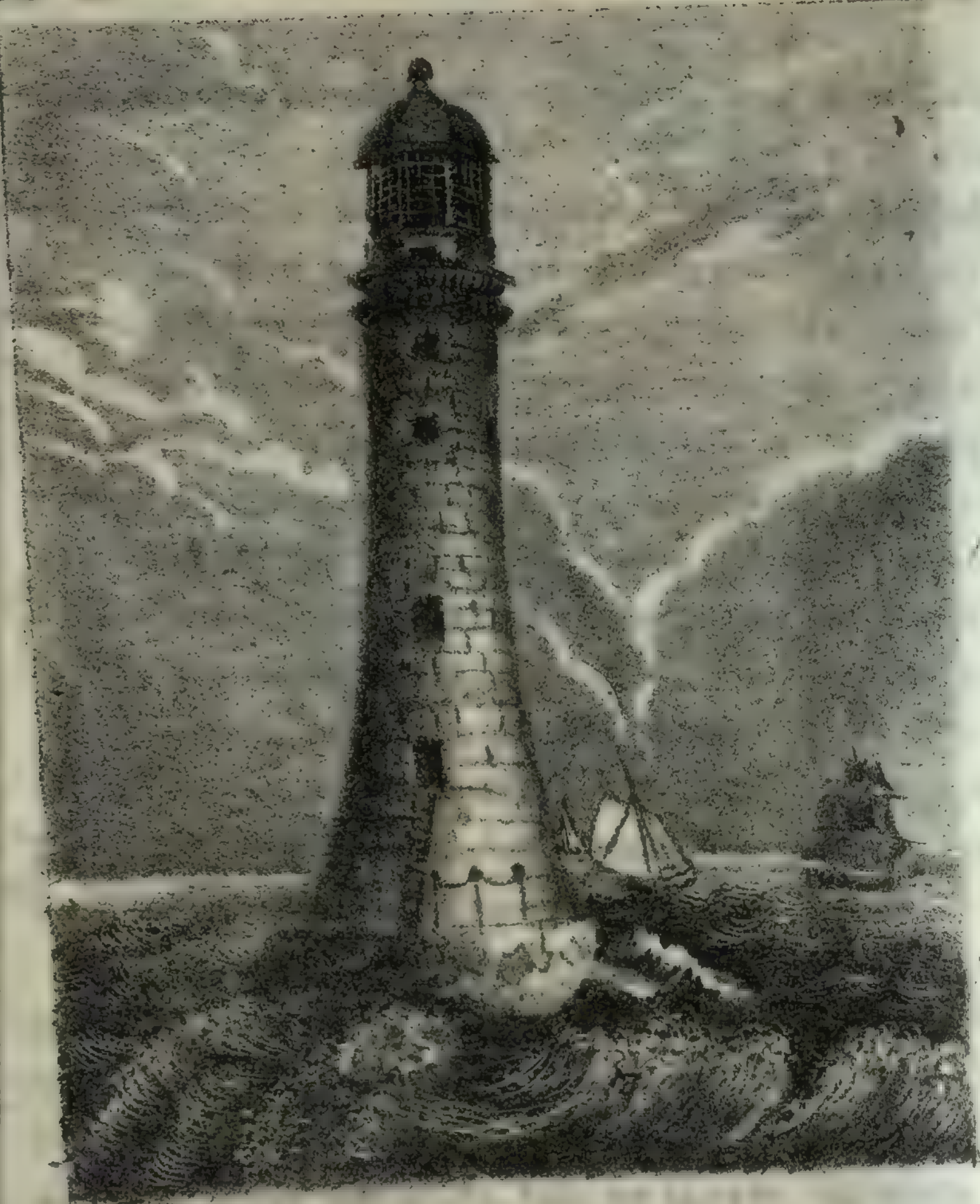
шедеа, аменіцжидэл ал стръпънче ла чеа маї мікъ черкаре, че ар фаче, спре а фъці, ші кж-те маї мълте де ачесте.

Днтре алтеле, местешъгъріле де апъ а лъї Вінстанлей, пе каре ел дн пълік ле аръта ла Лондра пентрѣ ванї, аў днкредінцат пе тоцікон-тімпъранїї сеї къ есте фоарте гівач дн механі-къ ші дн старе а сьвърші маїмарї днтрепріндерї.

Вінстанлей саў днделетнічіт патрѣ анї къ зі-діреа търнълъї лѣмінъторїѣ, аў днвїнстоате дм-пїедекъріле, ші аў сьвършіт о зідіре таре ші дналтъ де 120 палме, каре авеа сь се дмпро-тівеаскъ пън ші челор маї пѣтерніче валърї, мъ-кар къ ера нѣмаї де лемн.

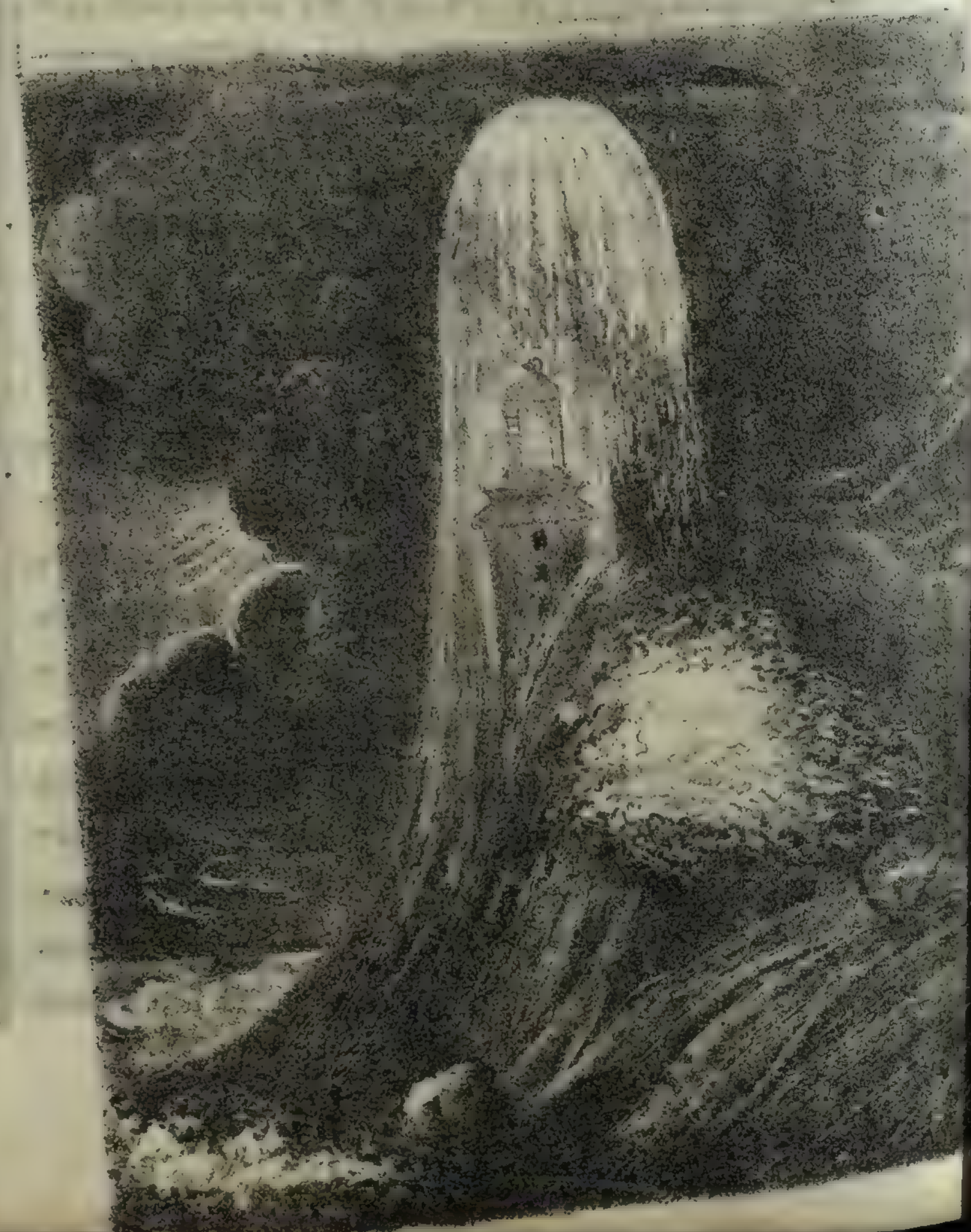
Верці гроасе де фіер, че се афла днгропате дн стънчі, слъжеа де фъндамент, ші атъта ера сі-гър къ о фъртѣнъ обїчнїтъ нѣ пѣтеа адъче зі-дірей вре о вѣтъмаре, днсъ тоатъпѣтереа океанъ-лъї ші а вѣнї оркан ведерат къ нѣ о пѣтеа сьфери.

Дн ноаптеа де 26 спре 27 Ноемврие 1.703 тоатъ натъра се тълъзрасе, пе лънгъ цермърі-ле Англіеї сьфла чел маї днфрікошат оркан, днкжт оаменїї нѣш адъчеа амїнте а фі зрмат асемїне вре о дінеоаре. Къ чеа маї маре не-рѣбдаре се ащента рѣвърсареа зорїлор, спре а пѣтеа прїві ла търнъл де Едістон, къчі тоцікре-деа, къ сар фі фъкът прадъ валърїлор. Іатъ къ аў сосїт ші зіза ші търнъл нѣ саў маї зърїт, фїнд къ се днгїдісе де маре, ші тоці ачїї карїї лѣкзеа днтрънсел пентрѣ апрїндереа ші цїнереа фокълъї, към ші пентрѣ алте тревъїнце аў афлат мормжнтъл лор дн валърї. Чел маї днтрїстъторїѣ лѣкрѣла ачеастъ днтъмпларе аў фост моартеа Архітектълъї Вінстанлей, кареле днкредінцат деспре трїїнічіа зідірей аў воїт а петрече дн трънса дн времеа челеїмаїмарїфър-тѣнї, ші дорїнца са саў дмплїніт къ днтрїстаре. Къ о зі днаїнтеа ачестѣї оркан пълтісе ел къ кжціва лѣкръторї ла Едістон, спре а маї фаче оарекаре днтокмїрі; орканъл саў тѣмплат ноап-теа, търнъл саў дърмат ші Вінстанлей саў дн-некат къ джнсел. Німене нѣ іаў дмпѣтат лѣї віновъціа ачестей шїердерї, къчі дмпротїва знеї асемїне пѣтерї нѣ пѣтеа се стее нїчі зн лѣкрѣ фъкът де мжнї оменешї. (Ва зрма).

ТЪРНЪЛ ЛѢМІНЪТОРІѢ ФІІНД
МАРЕА ЛІНІШІТЪ.

ТЪРНЪЛ ЛѢМІНЪТОРІѢ ДН ВРЕМЕ
ДЕ ФЪРТѢНЪ.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THELETHICREA MOLDO-ROMÂNILOR

№ 36.

ІЕНІІ.

1841.

БЕЛГРАД.

Провінція Сервіеі аѣ фост одінеоаре о парте а векеі Іліріі ші саѣ дмпопорат де Славії нѣвъліторі сѣпт дмпратѣл Еракліе тотодаѣ къ Босніа, дін карії се траг Сервіі де аствзі, прѣкъм ші о парте а Босніацілор, карії аѣ пѣстрат лімба ші нѣравѣріле. Сѣпѣсъ фінд цара кѣнд прінціпілор патріоці, кѣнд Візантінілор, кѣнд Өнгѣрілор, ла нѣвъліреа Тѣрчілор аѣ фост театрѣл ресвоаелор чі аѣ авѣт къ Өнгѣріі, ші дѣпѣ че вірѣінцеле Аѣстріенілор наѣ алѣнгат наѣш песте Дѣнѣре саѣ днкіет пачеа де Карловіц ші Пасаровіц, ші маі дн ѣрмѣ ачеа де Белград. Пѣн ші дн ачел де не ѣрмѣ ресвоѣ Тѣрческ, флакъра ресвоѣлѣі аѣ кѣпріне ші не Сервіа. Ачесте ресвоае ші гѣвернѣл деспотік аѣ деспопорат цара ачѣаста атѣт де мѣноасѣ, не лѣнгѣ каре саѣ маі адаос кѣноскѣтеле тѣлѣѣрѣрі сѣпт Черні-Георгіе де ла 1801 пѣн ла 1813, каре де ші аѣ авѣт ѣн сѣѣршіт ненорочіт, тотѣш аѣ кѣщігат націеі Сервілор ѣн фелѣ де констїтѣціе маі слободѣ, ші Тѣрчи саѣ мѣршіт нѣмаі а цінеа гарнізоане пін четѣде.

Нація Сервілор есте фоарте ресвоінікѣ ші аѣ дат сѣпт Черні-Георгіе дндестѣле доведі де дісвѣліреа пѣтерілор, де каре Тѣрчіі къ днфїораре жші адѣк амінте, ші мѣкар къ аѣ рѣмас бірѣіторі, дар аѣ хотѣрѣт а трѣта не Сервіі къ деосевітѣ влѣндеце, спре а фѣрі не вііторіме врео революціе.

Армеле лор сѣнт пѣще лѣнці, пістоале, кѣціте де вѣрѣ ші савіі лате ші стрѣмѣате, не каре тоате ачесте іі щіѣ фоарте віне а ле днтре-вѣінца.

Сервіі сѣнт тоці де леѣеа ортодоксѣ ші аѣ ѣн Епіскоп дн Семендріа.

Капіталіа цѣреі, а кѣріа днкіпѣре дмфѣцшазѣ ікоана де аствзі, есте вестіта четате Белград, ашѣзатѣ ла дмпрѣзнареа рїзлѣі Сава къ Дѣнѣреа, се алкѣтѣеще дін ѣрмѣтоареле пѣрці: 1-ѣ четатеа сеаѣ четѣцѣіа де сѣс де ѣнде се веде Дѣнѣреа дн маре денѣртаре, аре валѣрі дналте, тѣрнѣрі тарі шанѣѣрі днтреіте, ші касемате сігѣре де бомбе; еа есте тотодаѣ резіденціа Пашеі де Сервіа къ Цѣаміа де кѣпїтеніе, де ка-

BIBLIOTHECA
PERIODICE
ROMANA

ре се афлѣ 14 дн Белград. Днтре четъцѣ ші днтре челелалте пѣрці а полігіей есте эн лок дешерт лат де 400 палме. 2-ле Політіа де а-пѣ, чеа маї фрѣмоасѣ парте кѣ шанѣрї ші валѣрї, ашезатѣ ла норд лжнгѣ днтрѣніреа жмбелор рїзрї. 3-ле Політіа Сїрвїлор спре апѣс де ла рїѣл Сава, дмпреѣзратѣ кѣ палїсаде (корлате). 4-леПаланка, че днкѣнѣрѣ четатеа деспре рѣсѣрїт ші меазѣ зі.

Четатеа Белградѣл нѣ есте фрѣмос зїдїтѣ, ші зліцелѣ сжнт непардосїте. Дїн сѣс де полігіе арѣнкѣ ангерѣ васеле де Дѣнѣре днтре 3 їнсѣле. Ла гѣра рїѣлї Сава се афлѣ їнсѣла пїганїлор. — Не ла днкеереа веакѣлї ал 11-ле краѣл Ёнгарїей Саломон аѣ лѣат Белградѣл де ла Гречї. Дн тїмпѣрїле дїн ѣрмѣ саѣ афлат четатеа пе ржнд дн стѣпжніреа Гречїлор, Бѣлгарїлор, Босненїлор, шї Сервїлор, карїї ачешї дїн ѣрмѣ ла днчепѣтѣл веакѣлї ал 15-ле аѣ вжндѣто дмпѣратѣлї Сїгісменд.

Дѣпѣ че дн апїї 1442 шї 1456 дн зѣдар саѣ аседїат де кѣтрѣ Тѣрчї кѣ маре келтѣналѣ шї пїердере де време, апой ла 1521 саѣ лѣат кѣ асалт де кѣтрѣ Солїман II. Ла 1688 аѣ днтрат дн мжнїле Аѣстріенїлор, карїї ла 1690 нарѣш аѣ пїердѣто кѣтрѣ Тѣрчї. Пїнѣѣл Еѣген де Савоїа аѣ лѣато ла 1717 пїн капїтѣлаѣїе шї пачеа де Пасаровїѣ аѣ сїгѣрїпсїт Аѣстріенїлор стѣпжніреа еї, днсѣ ла 1739 саѣ аседїат дїн ноѣ шї саѣ сѣпѣс фѣрѣ ловїре. Пїн пачеа де Белград 1739 Поарта аѣ кѣпѣтат Белградѣл кѣ кондїѣїе, ка тѣрїїле челе нозѣ фѣкѣте де Аѣстріенї сѣ се дарме, эн лѣкрѣ, ла каре саѣ фост днтрѣвїнѣат 9 лѣнї. Дн ѣрмѣ ла 1789 Лѣздон аѣ лѣат Белградѣл пїн капїтѣлаѣїе, кар пїн пачеа де Шїстова ла 1791 саѣ дат днапой. Ла 1806 лаѣ кѣпїрїс ревелїї Сервїей, шї де ла а лор днвїнѣере дїн ноѣ се афлѣ дн мжнїле тѣрчїлор.

С. С. Б.

І Н Д І Е Н І Й Ч Е Й В Е К Ї Ш І А Л О Р З І Д І Р Ї.

Не кжнд днкъ се афла тоатъ Европа зн пѣ-
стїѣ селватїк, шї аконерїт кѣ кодрї, прїн каре
змѣла рѣтѣчїнд нѣмаї фїаре сѣлватїче, не атѣн-
че цѣрїле Асїеї нѣ нѣмаї кѣ ера чеа маї маре
парте прелѣкрате шї дмпопорате, дар днкъ а-
чеастъ дмпопораре се афла сѣїтѣ ла о треантѣ
а кѣлтѣрей, де каре днтрѣ адевр требѣе сѣ
нї мїрѣм. Днсѣ ла чел маї маре град шї анѣ-
ме маї тїмпѣрїѣ се паре а фї аѣнс лѣкзїторїї
цѣрей нѣмїте астѣзї Ост-Індїа. Ачеастъ царѣ
пре фрѣмоасѣ кѣ пѣмжнтѣл еї чел родїторѣ,
кареле продѣче челе маї бѣне родѣрї фѣрѣ аѣ-
торѣл мжнелор оменѣшї шї се афлѣ сѣпт чеа
маї плѣкѣтѣ клїмѣ, фѣрѣ дндоналѣ аѣ аѣстат
мѣлт ла гравнїка дїсвѣлїре а талантѣрїлор а-
челор оаменї. Дїн ненорочїре їсторїа нѣ спѣ-
не маї нїмїк деспре соарта ачелѣї попор, дес-
пре тїмпѣрїа са кѣлтѣрѣ шї деспре о неспѣсѣ
хѣрнїчїе, зрматѣ аїче маї мѣлт декжт ної пре-
пѣнем. Днсѣ марторї мѣцї, рѣмѣшїце а ачелор
тїмпѣрї ворѣеск шї акѣм кѣтрѣ ної, шї ачесте
рѣїне сжнт, каре не пѣн дн мїраре шї днкізеш-
лѣеск деспре дналта кѣлтѣрѣ а знѣї попор дн-
трѣн тїмп мѣлт маї векїѣ, декжт овїчнїїт се
креде.

Маї тоатѣ пенїнсѣла Остїндїеї есте деалѣн-
гѣл мжнїлор плїнѣ де темплѣрї шї пещере сѣ-
пате дн стжнчї стрѣвекї, каре днкъ нѣ саѣ дес-
коперїт тоате шї кѣ греѣ се вор маї пѣтеа дес-
коперї вре одатѣ, де време че дн тржнселе лѣ-
кѣеск акѣм кѣмплїцїї Тїгрї шї венїношїї шерпї.
Челе маї днсѣмнате дїн ачесте темплѣрї шї пе-
щерї сжнт зрмѣтоареле:

Не мїка їнсѣлѣ Елефанте дрепт дн прежма
полїтїеї Бомбаї не цермѣл де Малава се афлѣ
дн стжнѣ сѣпат зн темплѣ маре лѣнг шї ларг
де 120 палме. Болта са се разѣмѣ не колоа-
не дналте шї сѣпате тот дїн ачеа стжнѣ; ел
аре мѣлте деспѣрїтѣрї лѣтѣралнїче, а кѣрора
пѣрецї сжнт дмподовїцї кѣ о мѣлїме де релїе-
ве, каре, кѣм кѣ сжнт тот аша де векї ка шї

темплѣл, доведѣше рѣдїкареа ачестор фїгѣрї,
каре сжнт де тот ешїте дїн пѣретеле стжнчїе,
шї нѣмаї кѣ досѣл лїпїте де джнсѣл. Кїпѣрїле
сжнт лѣате дїн мїтологїа їндїанѣ шї дмфѣцѣша-
зѣ маї алес трїї дїн челе маї днсѣмнате зѣїмї,
не каре ле чїнстеск шї Індїенїї де астѣзї: Бра-
ма, Вїшнѣ шї Шїва, дмпрежнѣ кѣ аї лор сѣѣ-
зѣї шї дн фелѣрїте релациї. Вреднїкѣ де дн-
семнат есте гїѣѣїа лѣкрѣлѣї днтрѣвїнцатѣ ла
прелѣкрареа подоавелор де кап, шї де грѣмазї,
а черчеїлор, вѣжелор де днчїне ш. а. Кѣтѣ со-
мѣ де анї требѣе се фї трекѣт пѣнѣ кжнд саѣ
сѣвѣршїт тоате ачесте местешѣїте лѣкрѣрї шї
кжте мїї де анї требѣе сѣ фї трекѣт дѣнѣ сѣ-
вѣршїреа лор, пѣнѣ кжнд дїнтеле тїмпѣлѣї аѣ пѣ-
тѣт роаде чел маї вжртос соѣ де порфїр, аша
днкжт кїпѣрїле фѣкѣте дїн тржнсѣл авїе се маї
пот кѣноаще.

Де асемїне не їнсѣла Салзета апроапе де Е-
лефанте се афлѣ днтрѣн мжнте дналт трїї тем-
плѣрї, дїн каре знѣл се разѣмѣ не 34 колоане
дмподовїте ла вѣрѣ кѣ Елефанцї. Челелалте
доѣ маї марї се алѣкѣтѣеск дїн маї мѣлте ржн-
дѣрї шї аѣ дмпреѣзѣр пенѣмѣрате гроте, трепте,
назѣрї шї пеаде слободе сѣпате дн стжнчї вжр-
тоасе. Шї дн ачесте сжнт пѣрецїї дмподовїцї
кѣ фїгѣрї ешїте афарѣ прекѣм саѣ арѣтат маї
сѣс. Аїче се вѣд шї днскрїсѣрї днтрѣ о лїмѣѣ,
кѣ тотѣл нежѣносѣѣтѣ пѣн шї Брамїнїлор Ін-
дїенї.

Кѣ асемїне нежѣносѣѣтѣ днскрїсѣрї сжнт плї-
не зїдѣрїле знѣї темплѣ, че се дналѣ днтрѣн
шїр де пещерї сѣпате дн стжнчї днтре Бомбаї
шї Поона. Темплѣл есте лѣнг де 126 шї ларг
де 64 палме; аконеремжнтѣл сѣѣ чел дналт шї
болтїт се разѣмѣ не стѣлпї мѣрецї чоплїцї дїн
стжнчї.

Пѣрецїї шї колоанеле сжнт шї аїче дмподовї-
те кѣ кїпѣрї де фелѣрїте довїтоаѣе, маї алес
де елефанцї, днсѣ се вѣд шї фїгѣре оменѣшї шї
де зжнї днжѣнѣѣрацї де оаменї днѣенѣнѣѣцї, де

каре нѣ се афлѣ днчелелалте темплѣрѣ шѣ гроа-
те (пещерѣ) маї сѣс арѣтате.

Днтре алтеле неспѣса мѣлѣме де пещерѣ а-
шезате лѣнгѣ шѣ песте олалтѣ доведешѣ, кѣт
дѣ маре дмпопораре аѣ требѣт се віецѣаскѣ
одінеоаре дн ачесте стѣнчѣ, знде акѣм нѣ маї
калкѣ вре зн пѣчор оменеск, афарѣ де ачел а
знѣї кѣлѣторѣ пѣлн де кѣріозітате, шѣ знде а-
кѣм домнеазѣ пѣстіере, лініще ка де мормжнт,
епідеміе шѣ моарте!

Днкѣ мѣлт маї інтересанте, де шѣ нѣ пентрѣ
а лор векіме сѣнт вестітеле пещерѣ де Елоре
ла мѣжлокѣл Індіей дн мѣнчѣ. Сѣшѣ днкѣпѣас-
кѣ чінева зн шѣр де мѣнчѣ стѣнкошѣ дн форма
зней поткоаве, а кѣріа капете сѣнт депѣртате
знѣл де алтѣл де дѣмѣтате мѣлѣ; дн ачешѣ
мѣнчѣ сѣнт пещерѣ лѣнгѣ пещерѣ шѣ мѣлте кѣ-
те кѣ доѣ сеаѣ трѣї рѣндѣрѣ. Знеле дін трѣн-
селе сѣнт дмпрезнате прін дрѣмѣрѣ пе дін лѣ-
знтрѣ, нар алтеле сѣнт кѣ тотѣл деосевіте. Чел
маї маре дін ачесте темплѣрѣ аре о аша днтін-
дере, днкѣт ар пѣтеа кѣпрінде маї мѣлте дін
челе днтѣї вісерічѣ де а ле ноастре. Тоате кѣ-
те поате продѣче архітектѣра дн мѣріме, шѣ
фрѣмсеѣ деасѣпра пѣмжнтѣлѣї, ачеле се вѣд
аіче сѣнт пѣмжнт, прекѣм: салоане, трепте, по-
дѣрѣ, капеле, колоане, овеліскѣрѣ, колосѣрѣ (дн-
кѣпѣрѣ де мѣріме екстраордінарѣ) де оаменѣ шѣ
довітоаче, шѣ маї пе тоѣї пѣреѣї фігѣрѣ че дн-
кѣпѣсеск зѣнѣ Індіенѣ шѣ а лор історіе.

Дн мѣжлокѣл ачестей пещерѣ се афлѣ алт
темплѣ маї мѣк, сѣпат дн о сінгѣрѣ стѣнкѣ де-
осевітѣ. Зн кѣлѣторѣ днкредінѣазѣ, кѣ стрѣк-
тѣра лѣї чеа мінѣнатѣ, шѣ местешѣїреа дмпо-
довірілор нѣчѣ декѣм нѣ се пот дескріе. Дн ал-
тѣ пещерѣ се маї афлѣ зн алт темплѣ, дн каре
есте ашезат зѣнѣл Індра шѣ соѣіа са Індранѣ,
ел пе зн елѣфант кѣлкат шѣ еа пе зн леѣ дн
мѣріме неовічнѣїтѣ.

Се наре, ка кѣнд тоѣї зѣнѣї індіенѣ ар авеа
аіче а лор темплѣрѣ. — Дн о а трѣа пещерѣ е-
сте днкѣпѣїтѣ о лѣптѣ а зѣлор. Четеле се ал-
кѣтѣсеск маї кѣ самѣ дін педестріме, знѣї сѣнт

кѣлѣрѣ пе елѣфанчѣ, шѣ алчѣї шед дн трѣсѣрѣ,
дар кѣлѣреѣї пе каї нѣ се вѣд. Армеле де кѣ-
пѣтеніе сѣнт аркѣрѣ, нар алчѣї аѣ секѣрѣ шѣ па-
лоше.

Дѣпѣ історісіреа Брамінілор де астѣзѣ се зѣче
кѣ пещеріле де Елоре ар фѣ векѣ апроапе де
8.000 де анѣ. Днсѣ черчетѣрѣ маї ноѣѣ аѣ дат
резѣлтатѣл, кѣ де шѣ нѣ се поате арѣта хотѣ-
рѣт векімеа ачестор пещерѣ, дар атѣта есте сѣ-
гѣр, кѣ времеа окѣрмѣїрей знѣї домніторѣ наѣ
фост дндестѣлѣ, спре а сѣвѣршѣ лѣкрѣрѣ де а-
ша мѣріме шѣ местешѣїре, шѣ кѣ пещеріле де
Елѣфанте шѣ Салзета требѣе се фіе мѣлт маї
векѣ, декѣт ачеле де Елоре. Чіне поате хотѣ-
рѣї тімпѣл чел днтѣнекат, дн кареле саѣ зрѣїт
асеміне монѣментѣрѣ!

Зн лѣкрѣ не маї арагѣ ноѣ пе Індіа днтрѣн
град днаїнтѣї дн архітектѣрѣ, пе кареле нѣл а-
флѣм нѣчѣї днтр'о царѣ а векімеї. Індіенѣї чѣї
векѣ аѣ дат стѣнчелор лор пѣн шѣ пе денафарѣ
о формѣ дѣпѣ пѣлѣчере шѣ тот одатѣ дестѣл де
фрѣмоасѣ. Чел маї днсѣмнат лѣкрѣ де ачест
фелѣї сѣнт монѣментеле де ла Маваліпѣрам, че
се афлѣ пе цермѣл де Коромандел, шесѣ чеа-
сѣрѣї спре сѣнд де ла Мадрас. Дін ненорочіре
се кѣноск де ла ачесте лѣкрѣрѣї нѣмаї челе пе
денафарѣ, кѣчѣї дн лѣзнтрѣл лор днкѣ наѣ кѣ-
тезат а стрѣвате нѣчѣї зн кѣлѣторѣї дін прічіна
днтѣнечїмеї, а шерпелор веніношѣї шѣ а тігрілор
че лѣкѣсеск аколо. Ачесте монѣментѣрѣї нѣ се
алкѣтѣсеск нѣмаї дін кѣтева пещерѣї кѣ темплѣрѣї
че тотѣл днкѣпѣеѣче о політіе маре кѣлѣаскѣ,
шѣ сѣпатѣ дн стѣнчѣї. Ачесте сѣнт чопліте де
дос пѣнѣ сѣс шѣї дмфѣпошазѣ челе маї мінѣна-
нате фігѣрѣї, тѣрнѣрѣї, волте, ш. а. нар пѣреѣїї
сѣнт акоперічѣї кѣ фелѣїрїте кѣпѣрѣї де леї, еле-
фанчѣї шѣ алте довітоаче де мѣріме зріеше, кѣ-
пѣрѣї де зѣї кѣте кѣ патрѣ шѣ маї мѣлте вра-
це, &. Пе зна дін стѣнчѣї се афлѣ зн лок де
шезѣт де о аша днѣлѣме шѣ формѣ, днкѣт і
саѣ дат нѣме де тронѣл кѣрѣсеск. Пе дін лѣзн-
трѣї сѣнт стѣнчеле де асімене ка шѣ ла алте ло-
кѣрѣї сѣпате дн пещерѣї, че кѣпрінд темплѣрѣї,

салоане, ші одѣ. Тоате ачесте сѣнт нѣмаї о парте ачелор лѣкрѣрі зріеше, кѣчї челе маї

мѣлте се пар а се фї пѣрѣїт де зн кѣтремѣр шї а се фї днгрѣнат дн маре. С. С. Б.

ДНРІЖРІРЕА ЗОНЕІ АСЖПРА МЖРІРЕІ

Дѣпъ сокотеала дмвѣчатѣлѣї Статїстїк Ма-ро де Іонес, дїн 30 оаменї моаре дн Італїа, Гречїа шї Тѣрчїа знѣл; дн Оланда, Францїа шї Прѣсїа дїн 39 знѣл; дн Аїстріа, Свїцера, Пор-тѣгалиа шї Іспанїа дїн 40 знѣл; дн Росїа шї Полонїа дїн 44 знѣл; дн статѣріле челе маї мїчї а Германїей, дн Данїмарка шї Свезїа дїн 45 знѣл; дн Норвегїа дїн 48; дн Ісланда дїн 53; дн Англіа дїн 58: шї дн Скоцїа шї Ірланда дїн 59 знѣл.

Ачест проспект адевереазъ сокотїнда, кѣ о зонѣ фрігѣроасѣ фавореазъ дн деовѣїе віедеї о-

менешї, ел аратъ днѣ маї лѣмѣрїт вінефѣкъ-тоареа днрїзрїре, че фаче апропїереа мѣреїасѣ-пра лѣнцїмеї де віацѣ пѣн шї дн цѣріле маї пѣ-цїн фрігѣроасе. Чел маї пѣцїн нѣмѣр де морцї зрмеазъ не їнѣле, шї дн цѣріле челе маї нор-дїче. Цѣріле сѣдїче, а кѣрора фїрешї днѣшїрї се пар а фї фоарте прїїтоаре неамѣлѣї оменеск, сѣнт дїн протївѣ ачеле, дн каре віаца есте сѣ-пѣсѣ челор маї мѣлте прїмеждїї. Аша саѣ дн-сѣмнат кѣ дн Італїа мор де доѣ орї маї мѣлцї оаменї декѣт дн Скоцїа шї Ірланда. С. С. Б.

ЛАОКООН ШІ ФІІІ СЕІ.

Ачеста есте знѣл дїн челе маї вестїте монѣ-менте а скѣлпѣгѣрей гречешї, кареле кѣ пѣцїне вѣтѣмѣрї с'аѣ дескоперїт дн анѣл 1506 де кѣ-трѣ Фелїкс де Фредї, сѣнт окжрмѣїреа папелї Ізміе 2-ле, дн досѣл вѣїлор лѣї Тїтѣс не мѣн-теле Есквїлінік ла Рома, дар нѣ дн вре о одае а ачестей зїдрї, прѣкѣм обїчнїїт се креде. А-чест монѣмент се алкѣтѣеше дїн 5 бѣкѣцї де мarmorѣ алѣв вѣртоасѣ, шї саѣ лѣкрат де скѣл-торїї Агесандер шї фїї сѣї Полїдорѣс шї Ате-нодорѣс дїн Родѣс, карїї днтр'адевѣр аѣ віедеїт дн анїї чїї дїн тѣї а рѣсѣонлѣї Пелопонесїк.

Статѣа лѣї Лаокоон днфѣцошазъ зн бѣрѣат фоарте пѣтернїк, кареле дѣпъ мѣшкѣтѣра знїї шерпе нѣ аратъ аша мѣлтъ дмпротївїре, че нѣ-маї деснѣдѣждѣїре, дн време че фїїл сѣѣ дес-пре дреапта мѣшкат фїїнд де кѣтрѣ зн алт шер-пе, траѣе де моарте, шї фїїл чел де ла стѣн-га прївеше кѣ чеа маї адѣнкѣ днтрїстаре рана пѣрїнтелѣї сѣѣ шї се сїргѣеше ашї скѣпа зн пїчор де днколѣтѣїріле шерпелѣї, кареле днѣ нѣ лаї мѣшкат.

Лаокоон аѣ фост фїїл лѣї Прїам шї преот а лѣї Аполло дн Троїа, ел аѣ днцелес вїклешѣ-гѣл Гречїлор, де а сѣпѣне ачестѣ полїтїе, шї аѣ арѣнкат ланчеа са асѣпра калѣлѣї де лемн дн каре се афла мїстѣїцї Гречїї, карїї, дѣпъ че ка-лѣл саѣ адѣс де Троенї дн четате, ешїндаѣ сѣпѣсо-

прїн астѣ стратїгїмѣ днтр'о ноапте дѣпъ че дн 10 анї прїн рѣзѣої нѣ аѣ пѣтѣт лѣа.

Кѣнд Лаокоон дѣпъ-ачеа ла пермѣ, де соартѣ-хотѣрїт, воїа жѣртфї лѣї Нептѣн, а кѣрѣна прѣот мѣрїсе, ла каре дмпреѣѣраре лаї днсоцїт амѣн-дої фїїї сѣї, Мїнерѣа мѣнїетѣ, каре фавореа не Гречї, аѣ трїмес дої шернї зріешї, че де не їнѣла Тенедос аѣ венїт днотѣнд песте ма-ре шї саѣ тѣрїїт спре алтар. Ії аѣ днколѣтѣ-чїт днтрѣнтѣїї не амѣндої фїїї, дѣпъ ачеа не пѣрїнтеле лор, кареле воїа а ле да аѣтор, шї аша аѣ рѣнїт де моарте не тѣс-треї. Фїїл чел маї тѣнѣр, не каре зн шерпе лаї днколѣ-тѣчїт шї лаї мѣшкат, се веде дѣндѣшї сѣфлѣ-тѣл; пѣрїнтеле лор воїнд а да аѣтор, апѣкѣ кѣ пѣтере не челалт шерпе, кареле апої жл мѣшкѣ, шї дѣрѣреа ведерат пѣтрѣнде тот трѣ-пѣл сѣѣ. Фїїл чел маї маре, каре днѣ ера нерѣнїт, се плеакѣ днїанте, шї сїргѣїндѣсе а десколѣтѣчї шерпеле де ла сїне, прївеше кѣ дн-трїстаре асѣпра пѣрїнтелѣї шї фрателѣї. Пѣрїн-теле се паре а фї ка де 50 де анї, фїїл чел маї маре де 12 пѣнѣ ла 13 шї чел маї мїк де 8 пѣнѣ ла 9 анї. Браѣл чел дрепт ал пѣрїн-телѣї шї доѣ браѣе а фїїлор сѣнт рѣдїкате дн сѣс. Челе чїнчї бѣкѣцї де мarmorѣ, дїн каре се алкѣтѣеше статѣа сѣнт аша де мешешѣїт днтрѣнїте, днѣжт Плініе леаї сокотїт а фї о сїн-

ЛАОКООН ШІ ФІІІСТІ:

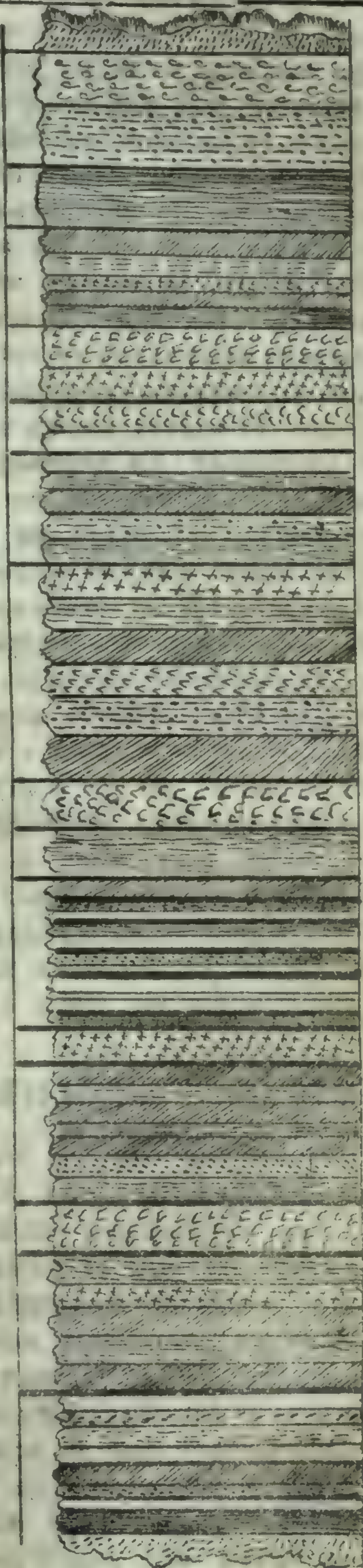
гэръ вѣкатъ. Патръ аѣторі германі, Вѣнкелман
Лесінг, Хердер, ші Гете аѣ дескріе преа фрѣ-
мес ачѣастъ грѣпъ а лѣі Лаокоон.

Грѣпа каре дѣн тімпѣл домніреі францѣзілор
с'аѣ фост сарѣмѣтат ла Паріс, се аѣлѣ акѣм
нарѣші дѣн Рома.
Гр. С.

ОР҃ЯНДЖІАЛА, ДЖПЪ КАРЕ ЖРМЕАЗЪ ПЪТЪРІЛЕ ДЕ ПІЕТРЕ, че формезъ скоарца пѣмжнтѣлѣ

ФЕЛІЖА ДЕОСВІТЕЛОР СОІЖРІ ДЕ ПІЕТРЪ ШІ ДЕ ПѣМЖНТ.

- А. Пѣмжнтѣл ъжн пентрѣ пѣжнте.
- В. Арінѣ, тѣф, прѣнд, кѣ оасе де віетѣці днѣ трѣтоаре.
- С. Страт аджнк де прѣнд, ші арінѣ, кѣ оасе де віетѣці, че нѣ се маі афлѣ.
- Д. Арінѣ, тѣф прѣнд, пѣтѣрі де пеатрѣ арінѣ альѣ ші вѣртоасѣ, скоіче де маре, оасе де віетѣці стѣнсе.
- Е. Піатрѣ вароасѣ кѣ скоіче де апе дѣлчі, тѣф де фелѣрїте сожрї ші піатрѣ вароасѣ кѣ скоіче де маре.
- Ф. Пѣтѣрі гроасе де тѣф кѣ мѣлте скоіче де маре; пѣтѣрі де піатрѣ вароасѣ, рѣмѣшіце депѣжнте ші родѣрі стѣнсе, де анїмале де апѣ ші де ѣскат.
- Г. (Крїдѣ ші кремене. Крїдѣ фѣрѣ кременї.
- а. Мергел крїдос
- Н. б. Арінѣ альѣ.
- с. Пѣтѣрі гроасе де тѣф. д Арінѣ галѣжнѣ кѣ фїероксїд. е Пеатрѣ арїноасѣ
- а. Вар-пеатрѣ фелѣрїт.
- б. Пѣтѣрі де тѣф.
- І. с. Вар-пеатрѣ кѣ корале.
- д. Пѣтѣрі де тѣф.
- е. Пѣтѣрі гроасе де вар-пеатрѣ.
- ф. Пѣтѣрі сѣпїїрі де вар-пеатрѣ кѣ тѣф.
- К. Мергел рошї, піатрѣ арїноасѣ каре адесорї кѣпрїнде алавастрѣ сеаї іпсос ші пѣтѣрі де саре.
- Л. Варпеатрѣ кѣ мѣлтѣ магнєзіє.
- М. Пѣтѣрі де кѣрѣжнї, фїер рошї, тѣф, варпеатрѣ ші алте фелѣрїте піетре.
- Н. Пеатрѣ арїноасѣ ші тѣф ші фрос.
- О. Пѣтѣрі гроасе де варпеатрѣ ші тѣф ші фрос, пе ѣне локѣрі ші пеатрѣ арїноасѣ.
- Р. Пеатрѣ арїноасѣ роше кѣ пѣтѣрі де прѣнд.
- Q. Пѣтѣрі гроасе де шїферѣ ші піатрѣ арїноасѣ кѣ гѣлчі де скоіче ші пѣтѣрі гроасе де вар-пеатрѣ.
- Р. Шїфер ші стѣнчі вѣртоасѣ дн пѣтѣрі скїмѣжтоаре фѣрѣ рѣмѣшіце де трѣпѣрі анїмале, дн челе маї де цос пѣтѣрі аѣжнсе де оаменї.

І М П Е Р І А М І Н Е Р А Л Е Л О Р .

Пѣмжнтѣл есте ѣн трѣп рѣтѣнд ші ла амжн-доѣ полѣрїле пѣцін тѣртїт. Апеле мѣреї акопѣр песте $\frac{3}{5}$ асѣпра фецеї пѣмжнтѣлѣї. Пѣмжнтѣл ѣскат, че се дналѣ песте сѣпрафаца мѣреї, се алѣтѣще парте дїн пѣмжнт нѣмїт ѣскат, ші парте дїн інсѣле кѣ о днѣлцаре нѣ деопотрїв песте сѣпрафаца мѣреї атѣт ла цермѣрі, прекѣм

ші ла мїжлокѣл лор. Чеа маї маре днѣлціме есте а мѣнцілор Хїмалаї сеаї Імаѣс дн Асїа де 26,000 ѣрме песте сѣпрафаца мѣреї, кар а-джнчімеа Океанѣлѣї днѣ нѣ саї пѣтѣт афла. Деоссвїтеле клїме продѣк деоссвїте анїмале ші пѣжнте; мїнералїле днѣ нѣ сѣжнт сѣпѣсе дн-рїѣрїреї клїмелор, де време че тот ачеле се

флѣ ла екуатор ка ші ла полѣрі, ші нічі днтр'о царѣ де ноу дескоперітъ нѣ се афлѣ мінерале каре нѣ сар афла ші ауре.

Съпжнд маі аджнк декжт есте пѣмжнтѣл вегетавіл (родіторѣ) апоі обічнѣт се афлѣ о ашезѣ-тѣрѣ де пѣмжнт нептѣнік адѣнат прін потопѣрі, сеау прѣнд, кварц, арінѣ (нѣсжп), хѣмѣ, лѣт, сеау ші о аместекѣтѣрѣ дін ачесте, ші знеорі німік алтѣ афарѣ де ачесте пѣнѣ ла чеа маі маре аджнчїме. Кѣ тоате ачесте обічнѣт се гѣсеск сѣпт сѣс арѣтателе сонрі де пѣмжнт піетре вѣртоасе дн пѣтѣрі сеау стратѣрі ашезате знееле песте алтеле. Геологіі, адекѣ черчетѣторіі пѣмжнтѣлѣі, ау днсѣмнат дн деосѣвітеле пѣрці а лѣмеі, кѣ скоарца пѣмжнтѣлѣі се алкѣтѣеще дін зн шір де ачесте пѣтѣрі, каре дн констрѣкція дор дін лѣ-знтрѣ сжнт фоарте фелѣурїте. Елементеле ачестеі фелѣурїмі нѣ сжнт нѣмероасе ші маі тотдеа-зна кварц вѣртос, ла каре се нѣмѣрѣ кремїні-ле, тѣфѣлші варпїетріле. Фелѣурїта аместекаре а ачестор пѣрці скїмѣ композиція стѣнчелор. А-фарѣ де ачесте пѣрці елементаре, челе маі мѣл-те пѣтѣрі де піетре кѣпрїнд ші трѣпѣрі стрѣїне, пренѣм: скоїче, оасѣ де піетѣці де апѣ ші де зскал ші рѣмѣшїде де копачї ші де плжнте. Прін експерїенціе сау маі кѣшїгат днкрѣдїнцареа кѣ пѣтѣріле деосѣвітелор піетре се афлѣ песте олатѣ дн оржндѣналѣ хотѣрѣтѣ дѣпѣ формація а треа. а доа ші ачеа стрѣвеке. Алѣтѣрата дн-

кїпѣїре ва лѣмѣрі натѣра пѣтѣрілор де піетре прекѣм еле се гѣсеск дн пѣмжнт, днсѣ нѣ тре-вѣе се сокотїм, кѣ ачеастѣ регѣлатѣ ашезаре зрмеазѣ претѣтїнде не дн аджнчїме деопотрївѣ. Де пїлдѣ: С, се поате гѣсі дн позїціе орїзон-талѣ, дін каре днсѣ нѣ зрмеазѣ, кѣ сѣ пѣтем аѣнѣе сѣпт С, ла пѣтѣра зрмѣтоаре, кѣчі раре орї се афлѣ 3 сеау 4 пѣтѣрі де ачесте кѣрате зна песте алта, фїїнд кѣ фїешкаре пѣтѣрѣ аре тарѣш о мѣлчїме де сѣв-дмѣрїрї. Де асемїне нѣ зрмеазѣ, ка пѣтѣріле се фїе кеар аша аше-зате зна песте алта, прекѣм аратѣ алѣтѣрата днкїпѣїре. Де пїлдѣ знде се афлѣ Q, дмпрев-нат кѣ алт соу де пѣмжнт, ва фї дїасѣпра кжнд F, кжнд H. Адесѣорї се афлѣ F асѣпра H шї G лїпсѣе де тот. С поате сѣсе афлѣ пѣн шї а-сѣпра лѣі R. Адесѣорї се дмѣцїошазѣ апроапе де сѣпрафаца пѣмжнтѣлѣі зна дін пѣтѣріле че-ле маі де цос а алѣтѣратѣі днкїпѣїрі. Дакѣ вре зна дін пѣтѣріле челе маі де цос се днтѣмплѣ а фї апроапе де сѣпрафаца пѣмжнтѣлѣі, атѣнче нїчі одатѣ, орї кѣт де аджнк сар сѣпа, нѣ се гѣсе-ще вре о пѣтѣрѣ дін челе де сѣс. Ачеастѣ ек-сперїенціе есте де маре фолос пентрѣ мінерїі, де време че де пїлдѣ: дін пѣтѣріле афлѣтоаре апроапе де сѣпрафаца пѣмжнтѣлѣі, сїгѣр се кѣ-ноаще, знде треѣе а се кѣѣта кѣрѣзні де пѣ-мжнт,

С. С. Б.

ТѢРНѢЛ ЛѢМІНѢТОР ПЕ СТѢНКА ЕДІСТОН ДН АНГЛІА (Днкѣсѣре).

Се зїче кѣ тот дн ачеастѣ ноапте ар фї кѣ-зѣт шї моделѣл чел мїк де лемн а тѣрнѣлѣі, че ера ашезат дн каса лѣі Вїнстанлѣі ла Літ-левѣрг, ші сар фї рѣнт дн бѣкѣці. Мѣлці со-котеа ачеастѣ днтѣмпларе ка о мїнѣне, днсѣ прїчіна се лѣмѣрѣеще шїїнд, кѣ ачеастѣ кѣмплї-тѣ фѣртѣнѣ ау зрмат днсоцїтѣ де кѣтрѣмѣр дн тоатѣ Англіа, дѣрмжнд лѣкрѣрі шї маі марї декжт зн асемїне модел.

Фоарте кѣржнд дѣпѣ сѣѣрмарѣа тѣрнѣлѣі лѣ-мїнѣторѣ сау сїмїт пїердѣреа лѣі, кѣчі пѣцїн дѣпѣ ачеа сау ловїт де ачесте стѣнчї о кора-віе фоарте скѣмп днкрѣкатѣ шї сау днекат.

Спре а днлѣтѣра мѣлте де асемїне прїмеждїі, крѣнаса Анѣа ау хотѣрѣт а се зїдї дін ноу а-чест тѣрн, кареле сау днчѣпѣт дін поронка еї ла 1706. Архїтект ау фост Іон Рѣдїерд зн негѣпїторѣ де мѣтѣсѣріі, кѣ дндѣстѣл талант шї шїїнѣ. Дѣчі дн Іѣлїс 1706 сау днчѣпѣт зїдїреа шї ла 28 Іѣлїс 1709 сау днчѣпѣт днтѣмпларе дѣпѣ фокѣл дн фжнрѣнѣсѣзат сѣс пе вѣрѣл тѣрнѣлѣі, кареле дї шї ера нѣмаї де лемн, днсѣ віне лѣкрѣт шї днтѣрїт, шї ау фост

де маре фолос плѣтїреї пѣн ла 2 Декѣмвріе 1755, кжнд дін днтѣмпларе фїїнд лемнеле фоар-те зскате, сау апрїнс фжнарѣл шї ау арс тот тѣрнѣл, днжнт нѣмаї фїерѣле ашезате дн стѣн-кѣ ау рѣмас. — Ла 1756 сау хотѣрѣт а се фаче зїдїреа де пеатрѣ, стѣнка сау прѣлѣкрѣт потрївїт кѣ трѣѣзїнѣа, шї неовосїта сїргѣїнѣѣ сау сѣвѣршїт дн анѣл 1759 чеа маі тарѣ зїдї-ре фѣкѣтѣ вре одатѣ де оаменї.

Архїтектѣл ачестѣї тѣрн де пїатрѣ ау фост Іон Смеатон; ел сау фѣрїт де орї че дмповѣ-ре шї сау сїргѣїт дн тот кїпѣл де а фаче зїдї-реа траїнікѣ шї дн старе де а се дмпротївї фѣртѣнелор де маре. Лѣмїнеле каре се апрїнд дн фїешкаре ноапте дн фжнарѣл фѣкѣт де фїер сжнт ашезате дн доѣз рѣндѣрі песте олатѣ. Бѣмѣл де деасѣпра есте дешѣрт шї дндѣмѣ-неазѣ ешїреа фѣмѣлѣі. Днфрїкошате сжнт а-такѣріле че фаче марѣа кжнд есте днвїфоратѣ; тот тѣрнѣл есте днкрѣнѣрат де апѣ, валѣріле тѣрѣате се дналѣѣ прѣсте джнѣл шї спѣмжнд се ресѣржнг фѣкжнд зн вѣет, че се аѣде дн маре депѣртаре.

С. С. Б.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 37.

ВЕНТІІ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ).

Нъ есте о матеріе маї кѣвеніть а се дмѣ-
цоша дн ачесте фої декѣт неконтеніта шї мінѣ-
ната днѣре а феноменілор (днтѣмплѣрі) орѣн-
дѣте де Ѣрзіторѣл пентрѣ ексістенція (фїйца)
лѣмеї, шї а се лѣмѣрі ачест вреднік де міраре
механісмѣ. Дорїнд а фаче не кѣт плѣкѣтъ не
атѣта фолосітоаре ачестѣ фоае, ної вом дм-
пѣртѣші днтрѣн шїр де скрісорї, дн кїп лѣмѣ-
ріт шї днѣлѣгѣторѣ, діслѣгѣрі практиче асѣпра
фісічеї шї а рамѣрілор сале.

Фісіка есте зна дін челе маї днѣсѣмѣнтоаре
дмѣѣѣѣѣрі, каре інтересеазѣ пре тотомѣл, кѣчї
натѣра дн челе маї мїчї а еї лѣкрѣріестевред-
нікѣ де міраре, ферїче ачел че поате кѣноаще каѣ-
зеле (прїчїнеле) ефектелор! аѣ зіс Віргїліе, ної не
вом сокотї норочїдї деакѣ дн ачестѣ прескѣр-
таре, цѣнтїнд лѣареамїнте а четїторїлор, шї дешѣп-
тѣнд а лор кѣріозїтате, о вом пѣте асѣмѣпѣра
мѣкар дн парте.

Вом черка а черчета феноменеле зніверсѣлї
(лѣмеї) че фѣрѣмсеце прївїм дн сїнѣл натѣреї, шї
оаре кѣм сѣ дмѣрѣѣѣѣѣм де одатѣ атѣте мї-
нѣнї? ініма нъ есте днѣкѣпѣнтоаре кѣ днѣстѣ-
лѣ міраре шї рекѣнощїнѣ днїнѣтеа фачерїлор
де бїне а Домнѣлѣї, шї мїнтеа омѣлѣї рѣ-
мѣне зїмїтѣ прївїнд ла мѣрімеа зрзіреї сале!

Чїне ва зѣгрѣвї плѣнтеле шї флорїле, океа-
нѣл, різріле, ісвоареле шї фѣнтѣнеле? чїне ва
дескоперї секретеле лор? відецї кѣм салѣ дн
аер, дн апѣ, шї пре пѣмѣнт мѣлѣїмеа фелѣрїтѣ
де віетѣцї де ла вѣлѣтѣрѣл пѣтернік пѣнѣ ла
мѣскѣ, де ла елѣфанѣл пѣнѣ ла інсектеле невѣ-
зѣте! днтребацї не іхѣ, прївїцї фѣлѣдерѣл шї кѣр-
кѣбѣл, азїцї тѣнетѣл, фѣртѣнеле! оаре сѣ не
дорїм а кѣноаще прїчїна знор асемене мїнѣнї?
не знеле ле черчетѣм, шї ле пѣтем афла, дар
чеа маї дналѣтѣ рѣмѣне невѣзѣтѣ, нѣмаї кѣвѣнѣ-
тѣл лѣї Дѣмвезѣѣ ар пѣтеа сѣ о лѣмѣреаскѣ.

Дакъ днесшї прівіреа ґрзиторнлї есте преа стрлзчїть пентрѣ окнл слаб ал омелї, тре-вѣе съл кѣноащем дїн мїнѣнеле шї дїн фаче-ріле де віне а натѣреї, каре тоате сжнт лѣкрѣріле сале. Съ не сѣім не вжрѣл мѣнцілор пентрѣ а черчета ісвоареле різрілор, аколо вом ведеа днформареа фѣртѣнілор, шї фѣлѣрѣл ва лѣчі ла пічоареле ноастре. Съ шедем не стжнчї ла цер-мѣл мѣреї ка съ прівім ла ґнделе че дмѣрѣцо-шеазъ шї нар фѣг де мал, трежнд престе вол-бора апелор вом сосї ла цермѣріле стреїне шї вом дескрїе фрѣмсеціле ґнеї лѣме ноѣ. Дн сі-

нѣл пѣмжнтѣлї афлѣм крістатѣл, аѣрѣл, діа-мантѣл аскѣнсе сѣѣ вердеаѣ ка кжнд днадіне ар фї ґрзїте дн асемене локѣ словод ка съ не депрїндѣ ла остенеалѣ че есте адеврѣта авѣціе.

Съ днтреѣм пемѣнчї вѣлканїчї прїчіна рѣвѣр-сѣрілор де фок атжта демѣреце шї днспїмжнтѣ-тоаре, шї апої днтѣрнжндѣне нарѣш не сѣпра-фаца пѣмжнтѣлї, сѣ афлѣм кѣм ґрзѣще натѣ-ра дн сжнѣл пѣлѣреї шї аѣрїнеї арѣорїї, фло-ріле шї сѣчерїшѣріле дмѣелшѣгате.

(Ва ґрма).

ҢЧІДЕРЕ ДЕ ФЕТЕ ДН ІНДІА.

Дн провінція Раїпѣстана дн Індїа ґрма крѣ-дѣл обїчеї а ґчїде тоате фетеле дндатѣ дѣ-пѣ нащере, афарѣ де чеа днтѣї нѣскѣтѣ, пен-трѣ кѣ ла ачел попор ресѣоїнік сексѣл фемееск есте фоарте ґржт. Акѣм де кжнд аѣ кѣчерїт Енглезїї цара лор, аѣ опрїт атжт ардереа вѣдѣ-велор, кѣм шї ґчїдереа фетелор, днсѣ кѣ тоате ачесте дн ґрмѣ саѣ дескоперїт, кѣ лѣкѣїторїї

днтреѣїнѣнд вїклешѣг, тот калкѣ ачеастѣ по-ронкѣ. Ії ласѣ фетеле се креаскѣ пѣн ла вжр-стѣ ка де ґн ан, апої лѣцеск вестеа кѣ саѣ болнѣвїт? шї пїндѣле кжтеѣа зіле сѣпт ачест кѣвжнт дн касѣ, днсѣжршїт ле ґчїд. Дн а-чест кїп мѣлці копїї невіноваѣї аѣ пїердѣт віаѣа лор.

С. С. Б.

ДОФТОРІА ПЕНТРѢ ФРІГѢРІ РѢЧІ.

Се афлѣ ненѣмѣратѣ мїжлоаче пентрѣ а вїн-дека фрігѣріле рѣчї; маї тоате дн парте фоло-сеск шї дн парте нѣ, дѣпѣ констїтѣція трѣпѣ-лїї фїешкѣрѣе ом. Челе маї сігѣре мїжлоаче сжнт скоарѣа де кїна шї сареа скоасѣ дн трѣнса (кїнінѣл). Пентрѣ персоанеле каре нѣпот кѣпѣта дндатѣ дофторїї, есте де рекомендѣїт ґрмѣторнл

мїжлок: сѣ се фрече маї мѣлте фрѣнѣе де да-фін ґскате, пентрѣ ґн бѣрѣват пѣн ла ноѣ, шїа-местекжндѣле кѣ пѣцін ракїѣ дндѣлчїт, сѣ се вее, шї дндатѣ сѣ се пѣѣ болнавѣл дн пат, пентрѣ ка се асѣде. Експерїенція аѣ дмѣѣнат кѣ ачеастѣ дофторїе раре орї чере трѣѣїнѣа а се репетѣї.

Гр. П.

ДОФТОРИЕ ПЕНТРЪ МЪШКЪТЪРА ДЕ АЛБИНЕ.

Пентрѣ мъшкѣтъра де албіне сеаѹ де веспе
чел маї вѣн мѣжлок есте, а се энце рана кѣ

чеарѣ дін зрекї. Дѣпѣ кѣтева мінзѣте трече
тоатѣ дѣререа шїнѣ рѣмѣне нїчї о змѣлтѣрѣ.
Гр. П.

ПАНТЕОНЪЛ ДІН ПАРИС.

Планѣріле пентрѣ зідіреа бісерїчеї Сѣ. Гено-
вева дін Парїс, энѣл дін челе маї фрѣмоасе мо-
нѣменте а архїтектѣреї чеї нѣзѣ, с'аѹ фѣкѣт
де кѣтрѣ вестїтѣл Сѣфлат не ла мѣжлокѣл веа-
кѣлѣї ал 18-ле шї ла 1757 с'аѹ хотѣрѣт а дн-
чепе зідіреа, шї дѣпѣ че аѹ трекѣт 7 ані кѣ
прегѣтіреле тревзїнчоасе шї кѣ ашезареа темелї-
елор; аѹ венїт дн анѣл 1794 Лѣдовїк XV кѣ
кортеж крѣскѣѹ, спре а пѣне піатра де темелїе
ла о колоанѣ дін челе маї де кѣпїтенїе а бісе-
рїчеї.

Дѣпѣ о лѣкраре недрїтрерѣпѣтѣ де 40 ані шї
о келтѣналѣ де 15,000.000 франчі, се кредеа
зідіреа а фї іспрѣвїтѣ, днсе авїе се дасѣ пос-
шкелеа дін лѣнтрѣ кѣнд с'аѹ вѣзѣт не стѣлпї
шї колоане мѣлте крѣпѣтѣрї, каре арѣта кѣ гре-
зтатеа шї апѣсареа волтелор челор фоарте марї
се резема пре о темелїе фоарте слаѣѣ, шї зідї-
реа дн кѣрѣнд се ва аменїнца де сѣрпаре. Ар-
хїтектѣл Ронделет аѹ прїїмїт днсерчїнареа де а
дндрепта о асемїне смїнтеалѣ, зідїнд 4 колоане
де кѣпїтенїе, каре спрїжінескѣ тоатѣ бісерїка.

Пантеонѣл есте фѣкѣт дн форма энї крѣчї,
шї днпреѣнѣ кѣ портїкѣл денанїте кѣ колоане
аре о лѣнцїме де 339, о лѣцїме де 253, шї о
днѣлцїме де 249 палме. Фацада са се алкѣ-
тѣеще дін 11 скѣрї шї дін эн портїк фѣкѣт дѣ-
пре шїлда челѣї де ла Пантеонѣл дін Рома; са
аре дн рѣндѣл дін тѣѣ 6 колоане марї корїн-
тїче нар песте тот 22 дїнтре каре 18 сѣнт дес-
пѣрцїте днтре сїне, нар 4 сѣнт знїте ла эн
лок. Днѣлцїмеа лор есте де 58 палме, деасѣ-
пра кѣрора есте ашезат эн фронтеспїс дн треї

знгѣрї шї днподѣїт кѣ о крѣче днкѣнѣратѣ
кѣ разе. Бісерїка сеамѣнѣ не дін афарѣ энї
зідїрї дн 4 колѣзрї кѣ 4 рѣндѣрї де колоане
волтїте, не каре сѣнт скѣрї че дѣк ла вѣрфѣл
кѣполеї. Не зідіреа ачеастѣ де'нтѣѣ де 102
палме днѣлцїме, се редїкѣ песте акоперемѣнт
о а доа волтїтѣрѣ рѣтѣндѣ дналтѣ де 11, шї
дн діаметрѣ 103 палме, дн ѣрѣл кѣрїа се а-
флѣ эн черк де 32 колоане корїнтїче, фїешка-
ре де 34 палме дналтѣ, шї дн діаметрѣ де 3 1/2
палме, не каре есте ашезатѣ кѣпола кѣ о га-
лерїе словѣдѣ шї днсѣжршїт латерна (фанарїл)
ка чеа маї де не зрмѣ днкеетѣрѣ а днтреѣї
зідїрї. Ачеаста есте днпѣрцїреа де афарѣ а зї-
дїреї, алкѣрїа вѣрфѣ мѣреѣ домнѣще песте тоа-
тѣ полїтіа, шї дѣ прїчіна стрїнілор а кѣноаще
дін депѣртареа стрѣлѣчїреа капїталїеї франѣзе.
Нѣ маї пѣцїн їнтересант есте пентрѣ прївїторї
лѣнтрѣ бісерїчеї. Днпѣрцїреа кѣїрїнесѣлѣї дін
лѣнтрѣ, подоавеле пѣреїлор, павеѣа бісерїчеї,
тоате сѣнт вреднїче де прївїре, нар маї алес зѣ-
грѣвеала днѣѣдошїтоаре: де скїмѣареа ла фаѣѣ
а Сѣ. Геновева.

Бісерїка Сѣпт-пѣмїнтеанѣ есте де 18 палме
дн пѣмѣнт шї се разїмѣ не 20 колоане пїнтре
каре днтрѣ разеле лѣмїнеї. Дн времеа рево-
лѣцїеї ачеастѣ бісерїкѣ де сѣвѣт пѣмѣнт аѹ фост
хотѣрѣтѣ пентрѣ днмормѣнтареа барѣаїлор че-
лор марї а Франѣїеї, а кѣрора рѣмѣшїне мѣрї-
тоаре с'аѹ ашезат дн ачест портїк, шї де шї дн
зрмѣ ка шї маї наїнте нарѣшї се фѣчеа слѣжеа
католїкѣ дн ачест темплѣ фрѣмос ал Домнѣлѣї
тотѣш о поронкѣ а краѣлѣї дін анѣл 1830 дін

ПАНТЕОНЪЛ ДІН ПАРИС.

ноу о хотъреще нентрѣ димормжитарѣа алеші-
лор патриоці, прекъм глѣсеще ші днскрісѣл еї:

„Aux grands hommes la patrie reconnaissante.“
„Барѣацілор челор марї патріа рекъноскътоаре.“

Гр. П.

СТРЪВЕКІЙ ДЪКЖІТОРІ ДІН ОЛАНДА-НОЪ.
(ДН ОЧЕАНИА).

Ачеастъ деосевітърасъ (соѣ) де оаменї, дін каре
дн дмфѣцощареа ікоаней де астъзі се веде о
персоанъ бърѣтеаскъ ші зна феменаскъ, се дн-
семнеазъ дінтре челелалте расе прін зн трѣп
лѣнг дешерат, ші зн нас непропорціонат лат ші
зртїт. .

Ачешї селѣатїчї петрек маї де тот голї, днсъ
знеорї анїнъ о пеле де ла змере пѣнъ ла де-
нѣнкї. Аша се вѣд ії дн тоате пѣрцеле Олан-
деї-ноѣ. Дн Сїднеї ші дн а ле сале дмпредѣ-
рїмї петрек днтрѣ зн нѣмър мїк, маї нѣмерошї
се вѣд, къ кѣт маї мѣлт мерѣ чїнева дн

СТРЪВЕКІІ ЛЪКЪІТОРІ ДІН ОЛАНДА-НОЪ.

лънтрѣл църеї. Тотѣші раре орї се вѣд маї
мѣлці декѣт 4 сеаѣ 5 ла ѣн лок, афарѣ нѣмаї
ѣн депъртърї марї де ла ашезърїле европіене,
ѣнде се вѣд ѣнтрѣніці ѣн чете де 40 пѣнь ла
50 шї маї мѣлці. Сѣліцеле кѣ каре се слѣ-
жеск, сѣнт де 7 пѣнь ла 8 палме де лѣнці шї
гроасе ка децїтѣл чел маре; еле сѣнт фоарте
ѣшоаре шї спре вѣрѣ маї сѣвѣрї. О алтѣ ар-
мѣ есте вадді, адїкѣ ѣн бастон грос, не ачеста

шїѣ еї ал пѣрта кѣ маре гївѣчіе. Ѧн лѣптѣло
лор, каре нѣ сѣнт рарї, се ѣнеск ла ѣн лок
барѣаці, фемеї шї копїї; тоатѣ соціетатеа ішї
вѣнсеѣе фаца шї грѣмасѣл рош шї фїешкаре
барѣат се ѣнармеазѣ афарѣ де ѣн скѣт де лемн
вѣртос, ѣнкѣ шї кѣ 3 сеаѣ 4 сѣліці шї кѣ ѣн
вадді. Ѧндатѣ че партїделе рѣсѣоїтоаре се зе-
реск ѣна не алта, апої се ашазѣ ѣн доѣ рѣн-
дѣрї, ѣндепъртарѣ де 30 пѣнь ла 40 пашї; феме-

еле ші копії стаў дн ржндэріле дін зрмь. Дз-
пъ че с'аў ашезат дн оржндэріале дерьсвоў, а-
поі дндатъ съ днчеп дэшмьнііле. Ёнэл дін
рьсвоінічі есь дін лініе ші съ днаінтеа-
зъ эн пас сеаў доі кьтръ лініа дэшмьнеаскъ;
де энде днкъ есь энэл; апоі днчеп амжн-
доі дэшманіі а цэка ші а фаче мій де легъ-
нърі ші днторсътърі, дндемжндэсе энэл пе ал-
тъл спре лэптъ, ші сфжршескъ къ ачеаста къ а-
рэнкъ тоате армеле лор. Дзпъ че аў фькът а-
чеаста ші с'аў ржніт энэл пе алтъл, се траг
дндъръпт, ші він алці доі дн локъл лор, ші ас-
фел зрмеазъ пьнъ че фіешкаре с'аў мьсзрат
къ дэшманэл сьў. Ранеле каре ші фак энэл
алтѣа, съ днтѣмпль обічнѣт ла пічор сеаў ла
мжнъ. Днсь сьліца стрьвате аша де аджнк,
днкѣт нъ се поате скоате, фъръ а нъ рэпе ші
о бькатъ де карне. Дн времеа лэптеі фемеіле
ші копії се скімосескъ къ тьрвѣчѣне ші фак марі
зрлете. Дакъ аў днтреьзіндат тоате сьлі-
целе ші наў пѣтѣт фаче дмпькѣчѣне, апоі апъ-
къ астоанеле, къ каре цінтескъ тотдеаъна спре кап.
Днсе де міраре есте къ іі нъ се ферескъ, че
кжнд энэл воеще съ ловаскъ пе алтъл, ачеста
плеакъ де бьнъ вое капъл, апоі рьдікжнд арма
са, ловеще пе челалалт, кареле де асеміне сь-
фере ловітѣра къ непасаре. Де ші сьнт марі
вьтмъріле къ каре есь дін ачесте ресвоае, то-
тѣшї раре орї сьнт оморітоаре.

Лькѣіторіі Оландеі ноў наў лькѣінце ста-
торніче, чї змьль рьтѣчінд дін лок дн лок, ші
рареорї дорм де доў орї эндева. Ноаптеа, сеаў
ші зіза кжнд плоаъ, днтінд кортѣрі, сьнт каре
петрек шезжнд къ котеле рьзъмате пе денѣнкї
ші капъл пе мжні, авжнд днаінтеа лор эн фок
маре. Къ ноаптеа нічі декъм нъ се пот депрін-
де, ші дзпъ че амърѣеще, къ греў есь де сьнт
кортѣрі, сеаў деакъ дноптеазъ пе дрѣм атѣнче
се фак кѣноскъці прін стрігърі ші се днаінтеа-
зъ нѣмаї къ эн тѣчѣне апрінс дн мжнъ.

Че се атінѣе де храна, лор сьнт фоарте
мжршавї, ші мьнжнкъ къ чел маї маре апетїт

віермі, гѣмі, пьн ші шерпї, дар нвескъ пре
мьлт ші фрїптѣра де бандікѣт сеаў кенгѣрѣ.
Бандікѣтъл есте эн довіточел маї мік декѣт
епѣріле де москъ, днсь фоарте грас ші аре
эн гѣст маї бѣн. Лькѣіторіі нвескъ карнеа лѣї
ші пентрѣ ачѣа се днделетніческъ бѣкѣроші
къ вжнареа ачестѣіа дн зрмьторѣл кп. Дзпъ
че аў афлат копачъл, пе каре се кѣноскъ лабѣ-
ле лѣї, апоі ачел маї гѣбач дінтре джншіі се сѣе
дн вѣрѣ, спре а да песте кѣїб. Дар фїінд къ
ла копачїї дін Азстралїа кренціле се днчеп обіч-
нѣїт де ла о днѣлціме днсьмнѣтоаре, лькѣї-
торіі фак дн копач тѣтѣрі, че лі сьлѣжескъ
дн лок де скаръ, ші дзпъ че ацѣнг ла вѣрѣ, эн-
де есте обічнѣїт кѣїбѣл бандікѣтълѣї, вжнѣто-
рѣл апѣкъ сьліца чѣа лѣнгъ, пе каре дн вре-
меа сѣїреї о цїне дн дінці ші о днфїце дн
кѣїб пьнъ ла фѣнд, ші фїінд сьліца скѣртъ, а-
тѣнче се ковоаръ пьнъ ла локъл энде есте фѣн-
дѣл кѣїбѣлѣї, каре се поате афла фѣкжнд дн
трѣнкѣ чѣркѣрі прін ловітѣрі. Аїче тае ші фа-
че о вортъ аша де маре, днкѣт се поатъ
ешї бандікѣтъл кареле раре орї воеще се на-
сѣ, ші дн асеміне днтѣмпларе вжнѣторѣл апрін-
де эн фок ла гѣрѣ, ші бандікѣтъл саре афаръ
ші се прінде де кжні. Дзпъ че саў прінс чїнчі
сеаў шесѣ бандікѣці, апоі се жѣпескъ нѣмаї де
піеле, фъръ а лі се скоате мьрѣнтаеле, се а-
рѣнкъ днтр'о мовїль де чѣнѣше къ спѣзъ ші се
мьнжнкъ пе цѣмьтате крѣзі. Кжнд рьмжне де
ла маса бьрвацілор, мьнжнкъ фемеіле къ маре
апетїт, дн време кжнд бьрвації апрїнд дін ноў
фокъл ші цоакъ дмпреѣзѣръл лѣї фѣкжнд марі
стрігърі. Днкъ дін депѣртаре съ кѣноаще, эн-
де зрмеазъ вжнат де бандікѣці, де пе копачїї
арѣторї дін карїї есь фѣмьл ка дінтр'ѣн хори.
Фїінд къ лемнѣл ачестѣіа есте фоарте зскал дн
Сѣд-Валес, лесне се апрінде ші фокъл се лѣ-
пеще. Асеміне ші ла прїндереа кенгѣрѣлѣї шї-
їнца вжнѣторїеї се мьрѣнѣще нѣмаї дн ачѣа, къ
її апрїнд тѣфарїї, дн каре прѣнѣн къ сар афла
эн асеміне довіток, ші кжнд есь кенгѣрѣл къ
окїї днкїші, фїінд къ нъ поате сѣферї фѣмьл, а-

СЪЛТАНЪЛ ШІ КОРЮД СЪХ.

Ўн оаре-каре Сълтан фоарте мьлт нубєа вж-натєл кє корюї. Антре корюї сї се афла є-нєл, нє карєлє пєнтрє а лє салє дєосєбітє дн-сєшїрї жл прєцєна маї мьлт дє кьт нє тоцї чї-єланцї. Відєра ачєстєї пасєрї єра фоарте адєрє, шї сворєл сьї рєпєдє ка сєцєата, Сълтанєл аї хєтєрєт а пєрта днєшї грїжє дє інімоаса шї днцєлєгєтоарєа са пасєрє, пєртєндє адєсє нє мєнє. Днєшїнд ла вжнат лаї сло-

вєзїт асєпєра знєї газєлє; пасєрєа аї дєс-пїкат аєрєл кє чєл маї рєпєдє свор; газєла, вьзжнд дєшманєл сьї, аї грьбїт фєга, шї сє пє-рєа а нє атїндє пьмжнтєл кє пїчєарєлє єї чєлє зшєарє; Сълтанєл тєнєа дїн єрмє кє ка-лєл сьї, шї дн пєцїнє мїнєтє тоцї оамєнїї сьї л'аї пїєрдєт дїн оїї. Кє тоатє ачєстє газєла аї сєанат дє аї сєї прїгонїторї.

Соарєлє сє афла атєнчї кєар ла амєазь-зі, шї разєлє салє чєлє арєзтоарєєранєсєфєрїтє: Съл-танєл, оєосїт дє кьлдєрє, аї кьзтат днпрєцїєр вр'єн ісвор рькорєс, сїрє ашї пєтєа стїжнє сє-тєа. Днєфєршїт аї афлат знєл, шї аї сєос па-харєл чєл дє аєр, карєлє сє афла днтрєн ток дє матась анінат ла шаоа са. Фїнд кє а-па кєрчєа нємаї дн нїкьтєрї, апої трєвєєа сьї трєакь мьлтє врємє, сїрє а ємплєа пахарєл. Токмаї кьнд аї врєт сьїл нєє ла гєрє, корєл, чє сє ашєзасє нє мїна са, дє одать лаї лєвїт кє арїпєлє салє, днкьт аї кьзєт пахарєл цос, шї ана саї варєат. Сълтанєл, мєнїєт дє нєгн-бїа пасєрєї, аї трєвєїт кє марє остїнєаль а єм-плєа днкь одать пахарєл. Днєшї дє а дєа-оарь лаї вьрєат, шї апрїнєа дорїндє дїн нєї с'аї дншєлат. Дєчї Сълтанєл пєрєїнд рьєдарєа аї арєнкат нє корюї кє аша пєтєрє дє пьмжнт днкьт нє лєк аї рьмас морт ла пїчєарєлє салє.

Дн ачєст мїнєт аї вєнїт знєл дїн свїта Съл-танєлєї, шї аї афлат пахарєл рьєтєрнат шї ко-рєл морт. Сълтанєл нєї ієторїєїт, кєм лаї сє-пьрат пасєрєа, шї кєм єл дн мєнїє аї пєдєпсї-то. Дєпє ачєа аї порєнчїт слєдєї салє, сьї чєр-чєтєзє ісворєл, шї кать кє вєдє дн мїжлєк зн шєрпє фоарте марє днкольтєчїт; дєчї с'аї дн-торє фоарте днєпїмжнтат днаної, шї аї ієторї-сїт Сълтанєлєї, чє аї вьзєт.

„Аша дар“, аї зїс сьлтанєл сєспїнжнд, „сї ам рьшїт вїаца ачєлєї фїндє карє кьар маї дн-„наїнтє мїаї мєнтєїт'о нє а мєа. Дїн ачєст „днвєнїнат ісвор кєрчє ана, дїн карє крєдїнчє-„сєлмєїкорюї, нє маї лєсат сьї бєї“. Гр. С.

(*) Антілопа, зн фєлї дє кьпрїоарь.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОАДО-РОМЪНІЛОР.

№ 38.

ІНТЕРІ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ (Ърма).

Дн тімъріле антїче Фісіка ера маї мѣлт щї-
інца фолосѣрілор декѣт щїнца натѣреї. Амвѣ-
пації нѣ обсерва, дар хотѣреа о сістемѣ че авеа
сѣ лѣмѣреаскѣ тоате квестїле (прїчініле). Фїло-
софѣл Талес, зїче кѣ лѣмеа ера ѣрзїть дїн а-
пѣ, Фїрічїдес дїн пернѣ, Хїпон дїн фок, А-
наксїменес дїн пѣцін аер, нар Зенон дїн
тоате елементеле (стїхіїле) ампрезнате. Алції
зїчеа кѣ ампопорареа лѣмеї саѣ фѣкѣт дїн фо-
кѣл сѣѣ-пѣмїнтеан, сокотїнд кѣ ашеа се днфор-
ма металеле, пїетреле, пїжнтеле шї днсѣш оа-
менїї, нар дн астрономїе кѣнощїнца амвѣпацілор
векїмеї ера днкѣ маї неадевѣратѣ. Дѣпѣ зїчереа
лор соареле, кареле есте ѣн мїліон де орї маї
маре декѣт пѣмжнтѣл нострѣ, нѣ авеа діаме-
трѣл маї мѣлт декѣт де о палмѣ. Анаксагор
сокотеа кѣ а са днтїндере есте де о потрївѣ
кѣ Пелопонезѣ (Мореа), нар Талес зїчеа кѣ
стрѣлѣчїтѣл глоб де лѣмїнѣ нѣї алта декѣт ѣн
ноѣр днфокат.

Нѣмаї де доѣ треї векѣрї Фісіка ера маї мѣлт щї-

інца фолосѣрілор декѣт щїнца натѣреї. Галїлео шї
Торїчелї прїн кѣмпенїреа апей, Бакон прїн
арѣтареа, дескоперїреле модерне, аѣ прегѣтїтка-
леа лѣмїноасѣ пентрѣ Невтон шї Лавоазїе,
чїї днтїї генїї а фїсічелї, обсерваціїле дналте а
оаменїлор стрѣлѣчїці аѣ спорїт пропѣшїреа фїсі-
челї дн пѣцін тімп, кѣчї прїн обсерваціїле фелн-
рїте с'аѣ днавѣцїтщїнцелеле. Бернаден де Сан-Пїер,
че есте авторѣл des Etudes de la nature, зїчеа днтро-
зї фїлософѣлї Рѣсо, кѣ сѣ афлѣ чїнчї сѣте кї-
перї а прївїпе натѣрѣ. — „Аша есте“ рѣспѣнсе
Рѣсо, чїнчї сѣте, афарѣ де чеа адевѣратѣ!

„Іар чеа адевѣратѣнѣ есте кѣноскѣтѣ декѣт
лѣї Дѣмнезѣ.“

Вом черчета пе ѣнїї дїн амвѣпації а тім-
пѣрілор нозѣ, карїї аѣ днавѣцїт фоарте мѣлт
щїнцелеле. Чел днтїѣ нї сѣ аратѣ стрѣлѣчї-
тѣл Енглез Невтон, а са генїе дналтѣ нѣ
с'аѣ дндестѣлат а мѣсѣра стелеле, а дїскоперї
а лоратракціе, ѣна кѣтрѣ алта, пентрѣ а се спрї-
жїні дн нонан, дарѣ днкѣ ел аѣ дескомпѣс ѣн

соаре ші аў арътат лѣмеі кѣпрінсѣ де міраре челе шепте вѣпселе ші ашеа соареле се фѣкѣ зѣгравѣл натѣреі. Антр'о кѣмарѣ тѣнекоасѣ Невтон аў лѣсат се пѣтрѣндѣ о разѣ де лѣмінѣ прінѣн крістал ші андатѣ дескомпѣндѣсе вѣпселе-ле не амѣцѣошерѣ прівіреакѣркѣвѣлѣі. Анѣнтеа лѣі Невтон нѣме нѣ кѣцѣта кѣ о разѣ де соа-ре, каре нѣ се паре алѣіе, се компѣне дін шепте разе лѣчѣтоаре де челе маі вѣі вѣпселе, де атѣн-че відем кѣнѣмаі прін лѣмінѣ натѣрѣ сѣ вѣпсе-ще нѣзрѣі, флоріле, вердеаца, ансѣвршѣт лѣмеа антреагѣ.

Не кѣнд Невтон дескомпѣнеа лѣміна ші об-серва кѣрсѣл стеліор, анѣлцатѣл Бѣфон нѣ дескріе мінѣнеле ѣрзіреі ші нѣ анѣцѣоша фіекаре фѣінѣцѣ каре анѣопореазѣ лѣмеа.

Нѣ нѣмаі пѣтоате анѣмалелекѣ а лор ансѣшімі ші фігѣрѣі, нѣ нѣмаі плѣнтеле, ші мінералеле нѣ ле зѣгрѣвѣ ачест маре натѣралѣст, дар ел не дѣчѣ анкѣ анѣпоі ла тѣмпѣріле анѣформѣ-реі лор пѣн ла плѣсмѣіреа лѣмеі; ансѣ ан-нѣлѣндѣсе ла ачест анѣлт пѣнкѣт геніа лѣі Бѣфон ан пѣрѣсѣще, сістемеле сале се фак дѣшенѣате ші требѣі сѣ не ферім анѣ не рѣтѣчі кѣ ел анѣпрезѣнѣ кѣнд аѣзім асале зісе рѣторіче дар неадеѣвѣрате асѣпра кінѣлѣі кѣм с'аў анѣфор-мат лѣмеа.

Омѣл кареле кѣ дрепт сѣ поате ашеза анѣтре анѣвѣдаѣі немѣрѣторі ші фолосѣторі есте Ла-воазіе. Ел есте ѣрзіторѣл ѣнеі шѣінѣе каре аре пѣтере а дескомпѣнеа апа, аерѣл ші прінел лѣмеа с'аў анѣвѣцѣіт кѣ елементеле нѣзѣ.

(Ва ѣрма)

САРІНЕЛЕ (ОКНЕЛЕ) ДЕ ВІЛІЧКА АН ГАЛІЦІА.

Вестѣтеле окне де саре де ла Вілічка анѣде-летніческ не тоатѣ зіза пѣсте 1.000 де оамені ші даў не ан 800.000 пѣн ла 1.000.000 кѣн-таре де саре, дін каре 300.000 се трек ан царѣ, 450.000 се транспортеазѣ ла Сілезіа Моравіа ші Бохеміа, ші мѣлѣе мѣі де кѣнтаре трек ла ѣнгаріа, Краковіа, пѣн ші ла Варсавіа.

Немѣрѣцініта стѣнкѣ сѣвѣпѣмінѣтеанѣ де саре се алѣкѣтѣе аѣм дін трѣі рѣндѣрѣі де саре аѣлѣтоа-ре ѣнѣл пѣсте алѣл, дін каре челмаі де цѣс рѣнд ші кѣ сареа чеа маі бѣнѣ се аѣлѣ ан адѣнѣіме де 80 стѣнѣжніі, аре о лѣнѣіме де 1.400 стѣн-

жніі де ла рѣсѣрѣіт сѣре аѣсѣ, о лѣнѣіме де 800 ші о адѣнѣіме де 116 стѣнѣжені. Ан лѣнѣтрѣ се аѣлѣ 16 лакѣрѣі мѣчі де аѣнѣ сѣратѣ, пѣсте каре се поатѣ ѣмѣла кѣ о плѣтѣ. Сарѣа де Ві-лічка есте кѣносѣкѣтѣ анкѣ дін времеле векі сѣпѣт нѣме де: magnus sal. Ан ачесте окне сѣу сѣпѣт ан саре катѣкомѣе аша де анѣлѣте, ан-кѣт анѣтрѣнѣселе ар анѣкѣпѣа лесне Вісеріка Сѣ. Стефан дін Віена. Окнеле де ла Бохніа (тот ан Галіцїа) де асеміне даў не анпѣсте 300.000 кѣнтаре де саре, ші анѣделетніческ пѣсте 400 де лѣкрѣторі.

С. С. Б.

ТѢРНѢРІЛЕ ПЛЕКАТЕ ДІИ БОЛОГНА (АНИТАЛІА).

Ачесте тѣрнѣрѣі вредніче де міраре се аѣлѣ кеар ан мѣжлокѣл політѣіі Болѣгна, ші се нѣ-меск: degli Asinelli ші Carisenda.

Амѣндѣсѣ сѣнт зідѣте дін времѣле рѣпѣлѣічеі італіене, чел анѣгѣлѣ ла 1109 де Церардо Асі-нелі, нар ачест дін ѣрма, прѣкѣм се зіче, дінза-лѣзіе пѣнѣтрѣ чел анѣгѣлѣ, де кѣтрѣ ѣн Карісен-да сеаў Гарісенді, ан лѣнѣтрѣл кѣрѣра кѣтѣва

фаміліі ансѣмѣнѣте анѣі анѣкісѣсе каселе ші па-латѣріле лор, сѣре а сѣѣпа де мѣніа ші прѣго-нѣреа дѣшманілор, сеаў пѣнѣтрѣ ка прівінд дін а-семіне анѣлѣімі прѣсте локѣріле анѣвѣчінѣте, се поатѣ дескопері не дѣшманіі пѣндѣторі ші сѣ а-пѣре десѣре адѣсеорі неащѣптѣта сосѣре а чѣте-лор де конѣотѣері (*).

(*) Хѣді ан Італіа ан веѣлѣ ад 17-ле.

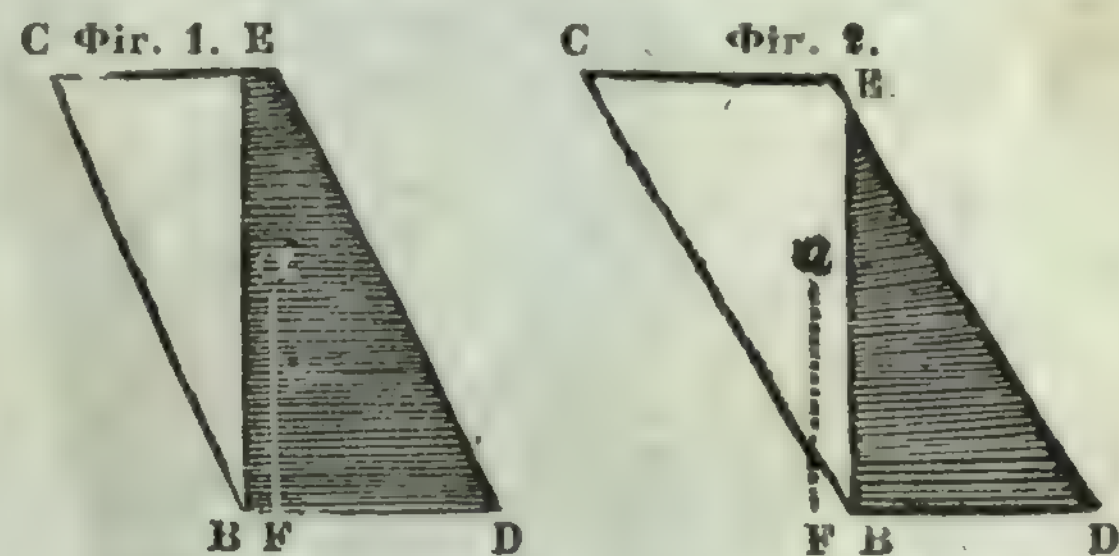
зидит нѣмаї пентрѣ асеміне скопосѣрї шї кѣ чеа маї маре гравѣ, се веде шї дін ачеа, кѣ мате-ріалѣл днтревѣінцат ла а лор зідіре, есте прост, местешѣт шї подоавѣ нѣ аў нїчї де кѣм, шї дін нѣвѣгаре де самѣ саў авѣтѣт дін дреанта кѣм-пѣнѣ. — Се афлѣ асеміне тѣрнѣрї плекате мѣлт маї фрѣмоасе ла Піза, Равена, Мантѣа, Венеція, ла Честерфїлд шї Брїдгенорт дн Англіа, днѣш нїчї знѣл дін ачесте наў авѣт норочїре ка Карїсенда а фї поменїт де чел маї маре поет а тїм-пѣлѣї де атѣнче, Данте. Болонга дѣнѣ позїція еї самѣнѣ кѣ о корабїе, шї пентрѣ ачеа тѣрнѣл Асїнелї саў нѣмїт а еї катарг. Днѣкѣ шї маї ма-ре чїнсте аў кѣщїгат ачесте карїкатѣре а Архі-тектѣреї прїн ачеа, кѣ ведерата лор аватере шї плекаре де ла кѣмпѣнѣ саў дмпѣтат аджнчеї днцелѣпчѣнї шї гївѣчїї а архїтекцілор лор, шї саў сокотїт ка нїще мїнѣнї.

Оаменїї днцѣлѣпчї де мѣлт аў кѣносѣт ачеа-стѣ грешалѣ шї аў рѣсе де джнса, дѣчї ної вом лѣмѣрї прїн кѣтѣва доведї, ачеастѣ дреантѣ со-котїнѣ. — Форма ачестор жмѣе тѣрнѣрї пле-кате знѣл спре алтѣл, прекѣм се веде дін алѣ-тѣрата днкіпѣїре, есте дн патрѣ колѣѣрї.

Еле се дналѣ ка доѣ хорнѣрї пірамїдале шї сѣпцїете спре вѣрѣ, — ачел дін тѣїї (Асїнелї) авѣнд о лѣцїме де 20 шї о днѣлцїме де 370 палме, — нар ачест дін ѣрмѣ (Карїсенда) маї тот атѣта де лат, шї кѣ о днѣлцїме де 130 палме. Ла ачеста есте цос аватереа шї депѣртареа де ла лїнїа перпендікѣларѣ де 7, шї ла челалалт де $3\frac{1}{2}$ палме. Днтре алтеле не денафарѣ сѣнт еле кѣ тотѣл лїпсїте де подоаве, шї нѣмаї зн-де шї знде аў кѣте о вортѣ дн зїд, каре слѣ-жеск пентрѣ ашезарѣа скелеї кѣнд се фак ме-реметѣрї, шї пентрѣ лѣмїнареа скѣрілор де леми че дѣк пѣн ла вѣрѣ. Песте тот аре тѣрнѣл А-сїнелї пѣнѣ сѣс ла клопоте 464 трепте.

Прївала де не балконѣл дін вѣрѣ есте пре фрѣмоасѣ, вѣзжндѣсе полїтїїле Чепто, Імола, Бѣтрїо, Модена пѣнѣ шї депѣртата Ферара, нар тѣрнѣл Карїсенда раре орї се вїзїтеазѣ, фїнд рѣїнат шї деасѣпра астѣнат кѣ зїд. Позїція чеа

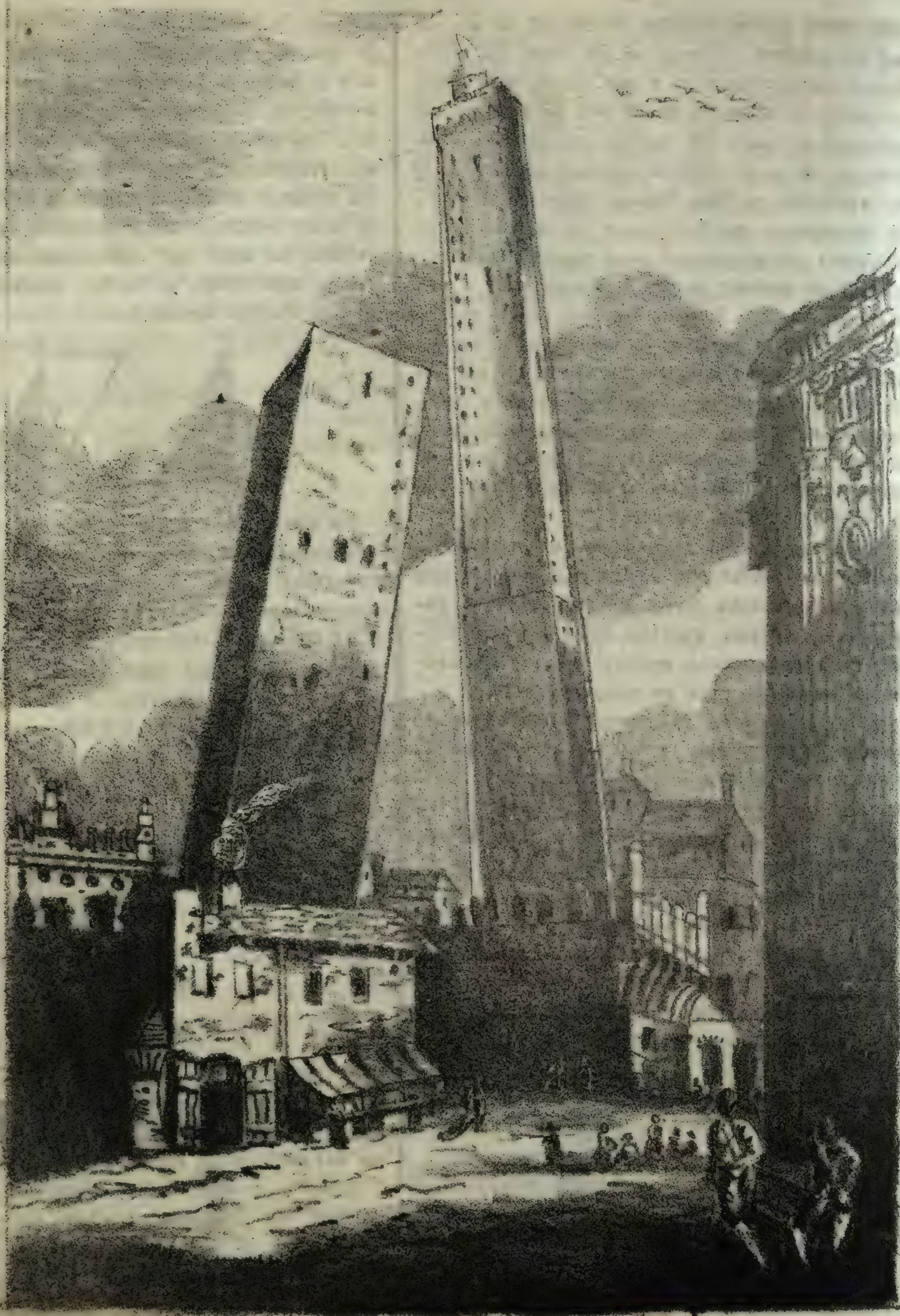
плекатѣ а ачестор тѣрнѣрї, аў прїчїнѣїт мѣлто-ра дн тїмп днделѣнгат недѣмерїре шї мїраре, кѣм аў пѣтѣт аша манїне зїдїрї се стее дн ачеастѣ позїціе, фѣрѣ сѣ кадѣ. Де аїче саў їскат шї ї-деа, кѣ еле днадїне сар фї фост зїдїт аша шї нѣ алтмїнтреле. — Де крѣзѣт ар фї ачеаста, фї-їнд пїетреле орїзонтал пѣсе зна песте алта, дн-сѣ сѣнт кондіціе, дакѣ пѣнкѣтѣл грѣтѣцеї сар рѣзѣма не базїс дн лїнїе перпендікѣларѣ, нар нїчї де кѣм афарѣ де базїс. Ърмѣторнїл екссм-плѣ ва лѣмѣрї ачесте зїсе:

Сѣ зїчем, кѣ СЕВD (фїг. 1 шї фїг. 2) ар фї доѣ тѣрнѣрї. Базїсѣл лор ар фї BD шї пѣнкѣтѣл грѣтѣцеї дн а. Днѣкѣт се разѣмѣ лїнїа пер-пендікѣларѣ а F (фїг. 1) не базїсѣл BD, тѣрнѣл СЕВD, дакѣ алтмїнтреле ва фї вїне дмпрѣзнат нѣ се ва нѣрѣї. Нар дакѣ перпендікѣла а F (фїг. 2) а пѣнкѣтѣлї грѣтѣцеї а ар кѣдеа афарѣ де базїсѣл BD а тѣрнѣлї СЕВD, атѣнче негрѣшїт сар нѣрѣї днѣкѣржнд сѣаў маї тѣрѣїї. Не темѣ-нїл ачестѣї адевѣр математїческ, неѣрмїнд вре-жн кѣтрѣмѣр маре сѣаў алтѣ ненорочїтѣ днтѣм-пларе, тѣрнѣл Асїнелї ва трїї днѣкѣ днделѣнгат тїмп, де време че плекареа лѣї дн пропорціе кѣ-трѣ базїс есте пре мїкѣ шї неднѣсѣмнатѣ, днѣкѣт сѣ поатѣ кѣдеа тѣрнѣл дін прїчїна ковѣршїреї грѣтѣцеї сале. — Тот не ачест темѣї, саў дѣр-мат парѣа де деасѣпра а тѣрнѣлї Карїсенда спре а фѣрї ненорочїрї.

Фїїнд кѣ тенѣїала аў дмпрѣзнат тоате пїе-треле аша де вїне, днѣкѣт еле саў фѣкѣт зна кѣ джнса, шї плекареа тѣрнѣрїлор аў ѣрмат дѣ-пѣ ачеастѣ дмпрѣзнаре, апої фїрѣще, кѣ шїпетреле нѣ саў маїлѣнекат нїчї саў десѣѣкѣт знаде алта.

Днѣкѣ о довадѣ днтѣмеетѣ, кѣм кѣ ачесте тѣрнѣрї дін Бологна нѣ сѣнт днадїне плекате зїдїте, есте шї ачеа кѣ дн лѣнїгрѣ лор ар тре-

бѣи мѣкар скѣріле ші челелалте лемнѣрїї се фїе | каре днсь нѣ есте, де време че тоате ачесте кѣ
дн лїніа дрептеї кѣмпене дѣпъ перпендікѣлъ, | време саї плекат дѣпъ позїціа тѣрнѣлѣї. С. С. Б.

П Р І Н Д Е Р Е А П А С Е Р І Л О Р Д Н І С Л А Н Д А.

Фѣрѣ вре о дескрїере маї лѣмѣрїтѣ, ікоана
де асѣзї ар да о днкіпѣре кѣратѣ деспре а-
чаестѣ днтрепрїндере прїмеждїоасѣ. Днсь нѣ
нѣмаї прїндереа гѣщелор сѣлватїче, дндеамнѣ
пе Ісландезї, де а се пѣне дн аша марїпрїмеж-
дїї, чї маї алес кѣлѣцереа оаѣлор фоарте гѣс-
тоасѣ шї а пенелор челор фоарте мої, кѣ каре
ачеастѣ пасере дмѣракѣ кѣївѣл еї. Ачест соїѣ
де гѣще сжнт лѣнцї де доѣ палме шї аї о гре-
зтате обїчнзїтѣ де трїї фѣнцї. Еле трѣск дн
цѣріле челе маї нордїче а пѣмжнтѣлѣї, шї се а-
фѣл дн маре нѣмѣр дмпрецѣрѣл Ісландїеї шї а
алтор інеслѣ. Аїче ашазѣ еле кѣївѣл лор дн
челе маї нестрѣмѣтате крѣпѣтѣрї де стѣнчї дн
іарѣ шї мѣшкѣ де пѣмжнт, шї л пернѣск кѣ

пенеле че жшї смѣлг де ла піепт. Дндатѣ дѣ-
пѣ че днчен гѣщеле а пѣне оаѣ, апої вїн Іс-
ландезїї шї ле наї дмпрезїнѣ кѣ пенеле дн кѣїв.
Де трїї орї фак ачест соїѣ де гѣще кѣївѣл лор
шї пѣн оаѣ, днсь лѣцїле нѣмаї де доѣ орї іар-
тѣ а ле рѣпї, іар а ле зчїде нїчї де кѣм, пен-
трѣ кѣ шї карнеа лор нѣ есте гѣстоасѣ. Кѣ-
лѣцереа оаѣлор шї а пѣфѣлѣї де пїн кѣївѣрї е-
сте днсоцїтѣ де челе маї марї прїмеждїї а вїе-
цеї. Дѣпѣ че саї сѣїт вжнѣторїї кѣ мѣлѣтѣ о-
стенеалѣ пе стѣнчеле пончїше, леагѣ знѣл о
фржнтїе дмпрецѣрѣл трѣпѣлѣї сѣї шї чеалалцї
жл слобод дн цос дн партеа деспре маре, цїїнд
дн мжнѣ зн бѣц лѣнц, спре а сѣ пѣтеа цїнеа дн
дѣпѣртареа кѣїїнчоасѣ де стѣнчї. Стрїгареа, че

фаче дн време кжнд се словоаде, спаріе не гжще дін кжбэл лор, ші апоі се апжкь де аднат, пжнж кжнд се жмпле папержл сжъ, ші дж семнжл де а фі трас дн сжс.

Спре а трече не стжнчї деосевїте, ашеазъ ії грїнзї де лемн, пржсте каре се кацъръ, днсжмжлцї

се прїмежджеск ла ачесте вжнатжрї. Пжфжл а- джнат се спалъ ші се алеце; чел маї вжн сож костїсеще овїчнжїт дої пжн ші трї талерї фжн- тжл. Кж чїнчї фжнцї де ачест пжфжл се поате жм- пле жн ржнд де ащернжт днтрег.

С. С. Б.

МЕТОД ДЕ А ПЪСТРА СТЪГЪРІ ДЕ ПОАМЪ ІАРНА.

Не ла мжлте локжрїсе пжстржазъ стржгжрїї не жарнж, ашежнджсе дн пжтрї днтре тжржце жс- кате.

Ачест метод есте вжн пжнж кжнд ржмжн тоа- те вовїцеле жскате; дар дндатъ че пжтржзеск кжтева дїн тржнселе, апої ші тжржцеле днчеп а доспї ші дн кжржнд се стрїкж тоатъ поама.

Черкжрїле фжкжте аж доведїт жн метод маї вжн де а се пжстра стржгжрїї дн тжржцж де ферес- теж, жскате сеаж дн ченжшж, ші спре а лї да жн гжст вжн, ка де поамж проаспжтъ, днаїнте де а се аджче ла масж, стржгжрїї сж се пжс 4 сеаж 5 мїнжте дн апж калдж ші апої сж се жсжчела жн лок ржче.

СТРЪБЕКІЙ ЛЪКЖІТОРІ ДІН ОЛАНДА-НОЪ.

(ДН ОЧЕАНІА) (Джкжсере).

Пж де мжлт жнжл дїн ачешї сжлжватїчї нжмїт Банклонг саж аджс дн Англіа, чел днтжж венїт ла Европа; ажча і саж аржтат тоате чїнстїрїле ші саж дмфжцожат ла кжрте ші дн мжлте касе дн- сжмнате. Ел аж кжпжтат о мжлцїме де даржрї, каре ла днчепжт наж фост аджс оарекаре плжче- ре, дар джкжржнд саж сжтжрат де Англіа ші де домнїї енглезї, ростїнд неконтенїт дорїнца де а се ведеа жарш дн патріа са. Кражл наж воїт сжл опреаскж кж сіла, чї аж порончїт сжл дм- барче не чел днтжж вас, чечар плжтї спре Ко- лонїе. Петречереа ачестжї ом не ковертж нж се пжтеа а фї маї ферїчїтъ: сжлавеа мжнкаре вжнж ла маса капїтанжлжї, страе фжмоасе джпж мо- да чча маї нозж шї де поставжл чел маї фїн, петречереа чча маї вжнж, пентрж кж тоцї се сїр- гжжа прїнтоате кїпжрїле де ал веселї, днсж тоате ачесте нжї фжча нїчї де кжм вжкжрїе. Ла Сїдней (дн Очжанїа) сосїнд, саж прїмїт де гжвернаторжл кж мжлтж прїетенїе, шедеа ла масж кж джнжсжл,

(кжчї аша порончїсе кражл), ші орї чїне жї фж- чча кжртенїре. Днсж нїчї аччасть вжнж петре- чере нжї прїчїнжча мжлцжмїре. Ел ера тотдеаж- на днтрїстат пжнж кжнд днтр'о зі аж лепждат страеле челе фжмоасе, аж пжржсїт маса чча вж- нж шї аж фжцїт гол ла пжджрїле сале. Ел тот маї венеа кжтеодатж, спре а вїзїта не гжверна- торжл шї днсжжршїт аж мжрїт дн пжджрїме нжї- те де джнжсжл. Гжвернаторжл аж порончїт сжл днгроане не о промонторїе мїкж нж департе де Сїдней шї сжї ашезе жн монжмент де пїатрж. А- ччасть промонторїе поартж де атжнче нжмеле де: „Банклонг.“

Лжкжїторїї Оландей нозж се днсемнеаж прїн о деосевїтъ ажерїме а сїмпїрїлор, каре жї пжне дн старе а аджлмека жрма жнї персоане песте деал шї вале, песте кодрї шї кжмнїї, дакж жрма есте проаспжтъ шї наж плоат. Дїн сїнгжра фор- мж а жрмелор ії пот аржта кж хотжрїре тїмпжл, кжнд аж трекжт персоана шї де аж фост жн не-

гръ сеаў эн аль. Енглеzii адессорї се слъжеск къ джнші спре афлареа хоцілор шї фърілор дін Колоніе.

Ії сжнт фоарте прїетенші кътръ Европї, шї ачешїе лесне пот къщїга фаворъл лор джндъле нъме европїенешї, каре лъквїторїї сокот де чеа маї маре чїнсте. Кънїнгхам, кареле аў фъкът

маї мълтора ачеастъ плъчере, нїчї одатъ нъ се днтълнеа къ джнші, фъръ сїаръте чеа маї маре въкърїе, ловїндъші капъл къ эн кїп деосебїт, шї арътжнд къ мжна лапър, спре семнъл легъ-търїеї де прїетенїе, че есте дмплетїтъ днтре джн-шії. Алтъ плъчере, де каре ії фоарте се въкъръ, есте кжнд эн ом аль лї тѣнде пъръл капълї.

Гр. С.

ТЪРІА ПІРАМІДЕЛОР.

Пе ла днкеереа веакълї ал доїспрезечеле, Калїфъл Егїпетълї де атънче Осман Бен Із-сѣф аў воїт се дарме тоате пірамїделе, шї дн-ченътъл саў фъкът къ челе маї мїчї. Онт лънї днтреїї аў лъкрат о мълціме де мещерї, сїргъ-

їндъсе дн тот кїпъл къказмале шїдръїї де фїер а десфаче пїстреле. Днсфършїт наў маї ръмас банї пентръ плата лъкръторїлор шї пірамїда стъ дн-къ шї астъзї. Аша дар ърмашїї наў пѣтѣт дър-ма, че аў зїдїт стръмошїї.

С. С. Б.

ЕШІРЕА ІСРАІЛТЕНІЛОР ДІН ЕГІПЕТ.

Кадръл сѣпат дн лемн, че дмподовеще ікоа-на де астъзї шї дмфъцшазъ ешїреа Ісраїлтенї-лор дін Егїпет сѣнт повъцїреа лъї Моїсі шї а лъї Арон, саў фъкът дъпъ моделъл фаїмосълї зъграв Роберт, каре модел лънг де 6, шї лат де 4 палме се афлъ дн пропрїетатеа Лордълї Нортвїк.

Де време че капътъл історїеї бївлїче, дін ка-ре сѣпъторкъл аў лъат обїектъл лъкрълї сѣў, есте дестъл де кѣноскът, днкът нъ аре тревъ-їнцъ де вре о дескрїере, апої не вом мърціні а фаче нъмаї оарекаре обсервациї асѣпракадрълї. Сѣпъторкъл аў алес моментъл порнїреї попоръ-лї ісраїлтеан.

Тїмпъл ърмеазъ ла ръвърсареа зорїлор, шї соареле днкъ аскънс лѣмїнеазъ нъмаї върфърі-ле ѡріешїлор пірамїде, овелїскърїде, шї аконе-ремжнтърїле лъчїтоаре а мърецелор темплърїшї палатърї, де каре артїстъл днфъцшазъ окїлор ношрїї о мълціме къ маї мълте ржндърї шї къ

аша гївачїе, днкът крїтіка чеа маї аспръ къ греў ва пѣтеа афла вре о лїніе грешїтъ. Къ тоате ачесте тревъсе се днсемнъм, къ ла ачеа-стъ ікоанъ, прекъм дндеовще ла мълте дін че-ле маї ноў, ла каре зъгравъл воеще ашї аръта гївъчїа артеї сале, ѡрмеазъ грешала, къ адевъ-ратъл обїект есте оарече модїфікат.

Дн колцъл деспре стжнга се веде кракъл къ свїта са; тар дн прежмъ сѣнт ѡмбра ѡнеї ста-тѣе марї егїптене се вѣд повъцїторїї попоръ-лї ісраїлтеан Моїсі шї Арон. Днтре жмвеле шїрърї де зїдїрі трече ненъмърата мълціме а по-порълї ісраїлтеан къ а сале стеагърї, мжнжнд днаїнте тѣрмеле, къмїлеле шї елефанції лор. Де аў авѣт Ісраїлтенїї шї елефанці, нъ се поате спъне хотържт, пентръ къ історїїле нъ днсъм-неазъ нїмїк деспре ачеаста, днсъ четїторїї вор бїне вої а ерта пе зъграв, кареле дндемнат де їмагїнаціа са, аў фъкът асемїне аватере.

С. С. Б.

ЕШІРЕА ІСТРАІТЕНІОП ДІИ ЕІІІЕТ.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР

№ 39.

ВЕНІЙ.

1841.

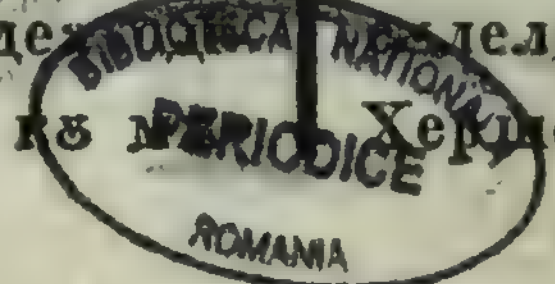
ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ (Ърма).

Щіица дналтъ къ каре с'аѹ днделетнічѹт Лавоазіе, трѹтеазѹ деспре тоате обіектеле че се вѹд сѹѹт черѹ. Де ла еа, оларѹл че-ре цѹрна, пентрѹ мѹестріа са, зѹгравѹл вѹп-селіле, дофторѹл медікаментеле, солдатѹл ар-меле де рѹсвоі. Тоате челелалте щіице се насѹ дін сінѹл еі; дін фізіка се ѹрзеше міне-ралогіа, еа днавѹцеше геологіа ші пѹтрѹнзінд шін аѹндѹрї черчетеазѹ пасѹл натѹреї ші дм-вацѹ секретеле еї. Віптѹл (храна) ноастрѹ, хайнеле, мѹестріеле, аѹрѹл, арцінтѹл ші фіе-рѹл, пѹлвереа де тѹн, тоате сѹнт дескоперірі а щіицеї, нар щіица днсаші есте аѹлареа омѹлѹї.

Кѹ тоате ачесте, ценіѹл омѹлѹї адессорї рѹ-мѹне непѹтернік ші днімічѹт днаінтеа секретелор дналте ші а проблемелор греле, натѹра адесе-орї на дн рѹс не дмвѹцаціі кеар аша прекѹм патімеле рѹд де днцелечѹнеа. Оаменї нѹ сѹнт алта декѹт копїі марї. — Ён копїл шеде

на о вѹрса днтрѹн вас, кѹнд і с'аѹ фѹкѹт дн-тревареа: каре есте скопѹл сеѹ? ел рѹспѹнсе: „вреѹ сѹ дешерт тоатѹ ачеа апѹ дін ріѹ, ка сѹ вѹд че ва рѹмѹнеа дн фѹнд.“ Копїї сѹнт о аменї мічї.

Лѹмеа есте фоарте днтінсѹ; оаменї чїі маї дмвѹцаціі ві сѹ аратѹ ка нїще пѹнтѹрї мішкѹ-тоаре ші трекѹтоаре, каре днѹ рѹспѹндеск пе ѹне локѹрї лѹчїрі лѹмінѹтоаре. Дар ѹн лѹкрѹ вреднік де днсѹмнат есте къ днсѹш діскопе-ріріле челе маї марї с'аѹ фѹкѹт де кѹтрѹ оа-менї ліпсіці де дмвѹцѹтѹрѹ, де пілдѹ: пентрѹ аѹлареа пѹлверїї де тѹн нѹ сѹнт ем даторї хімі-стілор, че ѹнѹї серман кѹлѹгѹр; челе днтѹї о-кене нѹ с'аѹ аѹлат де оптічї, че де копїї; Аме-ріка ші інсѹлеле Іспанїеї нѹ с'аѹ дескоперїт де географїі краѹлѹї де Іспанїа, че де Ценовезѹл Коломѹо кареле кѹта ла апѹс о кале спре ін-теле Молѹче: днсѹжршїт ноѹа планетѹ а лѹї Херѹсел ші маї мѹлці сателїці, нѹ с'аѹ аѹлат де а-

строномі че дехи мѣзикант а гварділор крау-
лѣ де Англіа ші аша днаінте.

Не вом днделетнічіпѣцінкѣ фѣймоаса іпотезъ (*)
а лѣі Пітагорес кѣмкѣ тоате сѣнт сімпі-
тоаре дн натѣрѣ. Днаінтеа ачестѣі маре
математік с'ау фост днтемеет де кѣтрѣ Орфее
ші Омер опініа кѣ лѣмеа днтреагѣ есте о армо-
ніе, зн концерт мінѣват ші кѣ днцѣлѣпчѣнеа,
фѣлософіа нѣ сѣнт алта декѣт дмвѣцѣтѣра
ачестѣі мѣзіче, пре каре омѣл чел рѣнѣ поате
днцелѣе пентрѣ кѣ е нѣ нѣсѣе нѣмікѣ.

Традіцііле челе маі веки а попоасрелор антї-
че днтѣреск ачестѣ іпотезъ а лѣі Пітагорас.
Чіі днтѣі оамені лѣсасе фѣілор алегоріі фѣ-
моасе че кѣпрінде ачестѣі прінціпіе. Тоате
мінѣнеле лѣі Орфее ші а лѣі Амфіон се лѣ-
мѣреск прін фѣбѣла лѣі Девкаліѣн ші а Піреї,
карїі ау дмпопорат лѣмеа дѣпѣ потѣп, арѣнкѣнд
дѣпѣ дншїі піетре. Ачеле піетре, дѣпѣ зіса
Мітологіеї, се префѣкѣрѣ дн оамені ші с'ау дн-
дзіошїт ла сѣнетѣл ліреї лѣі Аполон; поезїі ау
дрептате кѣнд не зік кѣ еле вінеа ші се ашеза
сїнгѣре ла кѣнтареа лѣі Амфіон ші кѣ аша с'ау
днформат зідѣріле Тевеї ші а Троїеї.

Мішкарѣа пѣштелор пентрѣ а ѣрма кѣрсѣл
соарелѣї, днформареа кѣріоазѣ а ѣнор піетре ші
крїсталїзації, пѣтереа магнетѣлѣї асѣпра фѣерѣ-
лѣї, пре карелел траѣе кѣтрѣ сіне, вегетаціа
вреднікѣ де мінѣне а ѣнор металѣрі ші мїі ал-
те де асемїне феномене, ачесте тоате ау аде-
менїт не дмвѣцації векимеї, днкѣт хотѣрѣнд
е леѣе общеаскѣ дн оарекаре лѣѣріамїнте,
їі ау сокотїт кѣ сѣ аѣла днтро лѣме де а-
мор, ії ау нѣїт ші тоате дн цѣрѣл лор ау дн-
чепѣт а нѣї.

Історїа натѣреї се префѣкѣ дн історїа зѣїлор
ші а зінелор; іатѣ днчепѣтѣл Мітологіеї, дѣпре
їмагінаціа лор флорїле с'ау скїмѣват дн зіне ші
Напеселе кѣ кѣнѣнї де віореле сѣлта не кѣмїїле
днфлорїте, Ореаделе кѣ хѣїне де мѣшкі се

(*) Іпотезаї: о ідес че еѣ ва да темет спре а сѣ лѣмѣрі оаре-
каре фѣлѣтѣ.

репоса сѣѣ стїнчеле Мѣнцілор, Дріаделе се ас-
кѣндеа пін тѣфе змѣроасе, Клітіа днвіе соара
соарелѣї (*) ші зіна Ехо резїчеа ла тоїї аманції
„те нѣеск“. Де воеа Поезїї сѣ зѣгрѣвеаскѣ не Аѣ-
рора ші прїмѣвара, дндатѣ тоате днвіа ші се
днфрѣмсеѣеа, вѣкѣріа пѣтрѣндеа атмосфера лѣ-
меї. Натѣра серѣа нѣнта еї, прїмѣвара се дм-
повѣса кѣ ковоаре де флорї, тінерѣцеле днфлор-
реск ка роза. Се пѣреа кѣ віапа ші фрѣмсеѣа
с'ау дат омѣлѣї нѣмаї пентрѣ а нѣї; дндатѣ че
анїї ші драгостеа ау трекѣт, атѣнче флорїле де
асемѣне се вестезеск, фрѣмсеѣа фѣѣе, вѣтрѣ-
неїїле сосеск шїпѣлѣчереа сѣоарѣ дн алте нїме.

Се днтреѣм не Аморѣл ші елнїва зіче пентрѣ
че атѣте флорї нѣ креск аѣреа декѣт лѣнѣгѣ
пѣрѣѣ, алтеле не стѣнкѣ гоалѣ, дече знеле
рѣмѣн не дѣмѣврі іар лѣкрѣміоара прін пѣдѣрі.
Вом ші де че мѣрѣлѣї дї плак плаѣріле лїнії-
те, іар брадѣлѣї мѣнції знде сѣ лѣнѣтѣ фѣртѣ-
неле. Дї вом лѣа амїнте мїшкарѣа пѣштелор
вом відеа Резїда ші Еліотропа дндрептѣндесе кѣ
фаѣа кѣтрѣ соаре, кареле лї дѣ віапа, ноптїне
де нїїт) каре дѣзѣлѣще флореле сале нѣмаї
ноаптеа ші Сензітіва, каре фѣѣе де мѣна омѣ-
лѣї, ка кѣнд ар ші кѣ ачестѣі мѣнѣ есте омо-
рѣтоаре.

Де вом ѣрма кѣрсѣл пѣрѣелор не вом мїра
де мѣлїмеа флорїлор че ле дмдндреск ріне-
ле лор; знеле дншї скалѣ пїчоареле дн апа
чеа лїмпѣе, алтеле кѣ дѣлче мїресме се зітѣ
дн оглїнда фѣгѣтоаре, ші прївеск ла фѣцеле
роше ші (алве,) нѣмаї Мітологіа ау лѣмѣріт-
мїстерїеле флорїлор ші не зіче кѣ еле ау фост
зіне ші кѣ с'ау скїмѣват прін метаморфѣе. Че
фрѣмоасе алегорїе сар фї фѣкѣт дн днвекіме
асѣпра флорїчелеї нѣмїтѣ „нѣ мѣ зїта“. Дн
Германїа се історїесѣе зрмѣтоаре анекдѣтѣ де-
спре ачестѣі флѣаре. (Ва ѣрма)

(*) Рѣсарѣа соарелѣї ера дѣпре Мітологіа о знїѣ нѣ-
нїтѣ Клітіа каре нѣїтѣ еїїла де Аполон, се префѣкѣ дн
флореле сѣрѣа дн скїмѣла де амантѣл еї, дар де атѣнче пѣрѣ-
рѣмѣне ка прївіреа цїнтіїтѣ асѣпра нѣїтѣлѣї еї, соаре. (Ас-
лон Фїлас.)

І Е Р Ъ С А Л І М Д Н Е П О Х А К Р Ъ Ч І А Д І Л О Р.

Історія лѣмеї нѣ не дмѣцпошеазъ о прівіре наї мѣреацъ декѣт ачеїа а ресвоаслор днтре-прінсе пентрѣ словозенїа Палестїнеї, шї кѣнос-кѣтесѣв нѣмеле де Крѣчіа де. (*) атѣнче кѣнд попоареле Асіеї шї але Европѣї днармате знеле кѣтрѣ алтеле се днкаерѣ ла лѣптѣ пентрѣ а кѣщїга імперїа лѣмеї. Апѣсѣл Европѣї аменїн-цат фїїнд дн мѣлте рѣндѣрі де кѣтрѣ Мѣсѣл-манї, се дещеаптѣ дн сѣѣршїт, шї нѣвѣлеще а-сѣпра Асіеї. Попоареле зїтѣ тоате інтересѣ-ріле, шї десвїнѣріле, шї нѣ вѣд дн лѣме алтѣ царѣ вреднїкѣ де амбїціа іроїлор декѣт пѣмѣнтѣл сѣїнцїт, шї політіа чеа маї інтересантѣ есте пентрѣ дѣншїї Іерѣсалимѣл кареле кѣпрїнде дн сїнѣл сеї мормѣнтѣл Мѣнтѣїторѣлѣї. Атѣнче Рѣсѣрїтѣл се днѣстїазъ, імперїїле с'аї сѣрпат не калеа че дѣче кѣтрѣ політіа сѣїнцїтѣ. Дн ачеа револѣціе генералѣ с'аї вѣзѣт вїртѣціле челе маї новїле не лѣнѣгѣ патїмї десѣрѣнате; солдації крѣщїні сѣѣтереатотодатѣ фоамеа, сѣтеа, остїнелеле, боа-леле знеїклїме стрїєне шї армеле варварїлор, дар кѣ тоате ачесте, нїмїкѣ поате слѣвї ентѣсіасмѣл солдацілор шї ал кѣпїтенїлор, дн сѣѣршїт дѣпѣ патрѣ анїде лѣпте, де тїкѣлошїї шї вїрѣїнче стрѣ-лѣчїте Іерѣсалимѣл се кѣпрїнде де кѣтрѣ Крѣчіерїї.

Ачесте днтѣмїлѣрїї ле аї днѣнѣнат кѣ глорїа шї генїа марелѣї Поета Італїан Тасо, дн поема нѣмѣрїтоаре а Іерѣсалимѣлѣї мѣнтѣїт. Он деосевїт аѣтор Францез Д. Маззї кареле аї традѣс кѣ маре нѣмерїре дн а са лїмѣв ачестѣ поемѣ, зїче днтрѣна дїн аднотациїле сале зрмѣтоа-реле деспре Іерѣсалимѣлѣї: „Че соартѣ екстраор-дїнарѣ аї авѣт сѣїнцїта четате а Іерѣсалимѣлѣї сѣнѣгѣратїкѣ, пѣцїн днпопоратѣ, тѣвѣрѣтѣ дн-трѣн пѣстїї, політіа ачеста аї трезїт днтрѣ тоате епохеле рѣвна релїгіасѣ а попоарелор. Жїданїї днѣк акѣм пѣлѣнѣ Іерѣсалимѣл шї неа-мѣрїле лор днпрѣшїете нѣ аї алтѣ нѣдежде де-кѣт а пѣте мѣрї одїніоаре сѣв Олівѣл (маслї-

(*) Пентрѣ кѣ останїї пѣрта не страде лор зї семї де Крѣче.

нѣл) стрѣвѣнїлор лор, шї а се днмормѣнта сѣв пїстреле дѣне цѣрмѣрїле Іорданѣлѣї. Мѣсѣлманїї прївѣск Іерѣсалимѣл ка політіа сѣїнцїтѣ, шї Махомет фѣгѣдѣїа мѣлѣпмїтѣ челор че вїнеа сѣл вїзїтезе. Крѣщїнїї деасемѣне авѣа пентрѣ Іерѣсалимѣл о сїмѣїре ентѣсіасѣ мїстїкѣ, маї а-лес дн тїмѣрїле векѣлѣї дїн мїжлок, четатеа сѣїнцїтѣ с'аї пѣрѣт тѣтѣрора ка Іерѣсалимѣл Череск, деспре кареле сѣїнцїї пѣрїнцїї ворѣсск кѣ ентѣзіасмѣл. Акѣм ачестѣ політіе цїнтѣще асѣ-прѣшїї лѣаре амінте а кѣлѣторїлор маї мѣлт дн прївїреа історїкѣ, мѣлцї дмѣвѣнцїї шї поедї аї мерс спре а кѣцѣта асѣпра сѣрпѣрїлор нѣмѣрїтоаре шї ведем мѣлте інтересанте дескрїерї днче-пѣнд кѣ „Ітїнерарїїл де ла Парїс ла Іерѣса-лімѣл, а лѣї Шатоврїан, Кѣлѣторїа дн Оріент а лѣї Ламартїн, Кореспонденцїїле Д. Мішо ш. а.

Історїа ворѣсше пѣцїн шї нехотѣрїт деспре дн-темеереа шї зрїкѣл Іерѣсалимѣлѣї. Се сокотѣ-ще кѣ Мелхїседек пре карїле Сѣ. Скрїпѣтѣрїї нѣ-мѣще днпѣратѣл Салем, аї ашѣзат чел днтѣї а са резїденцїе дн політіа ачѣа, каре фїїнд дн зр-мѣ капїтала Ісѣвзенїлор с'аї нѣмїт Іевѣс, а-пої, дїн знїреа ачестор кѣвїнте Іевѣс шї Салем кареле днсемнеазъ: веденїе шї лѣкашѣл пѣчеї, с'аї днформат кѣвѣнтѣл Іерѣсалимѣл че і с'аї дат сѣпѣт домнїреа днпѣрацілор Іудейї. Дїн тїм-пѣрїле челе маї антїче Іерѣсалимѣл днтречеа прїн-мѣрїре шї авѣцїї тоате алте політїї а ле Асіеї. Прочїтѣл Іеремїа о нѣмѣще політіа мѣреацѣ дїн прїчіна фрѣмѣсѣцїї сале, днпѣратѣл Давїд зї-чеа кѣ еа есте чеа маї мѣрїтѣ шї стрѣлѣчїтѣ. А еї лѣцѣїре релїгіасѣ аї фѣкѣто сѣ рѣмѣе деанѣрѣреа статорнїкѣ лѣцїлор сале, дар а-дессорїї еа фѣ жертѣв дѣшманїлор шї фанатїс-мѣлѣї лѣкѣїторїлор сеї, Історїографѣл Тацїтѣс зїче кѣ днтѣмеїторїї політїеїї превѣзїнд кѣ де-осевїреа лѣцїлор сале вафїо прїчінѣ де рѣсвоас кѣ алте попоаре, о днтѣрїсе ашѣ, днѣкѣт ла дн-ченѣтѣл імперїеї Романе еа ера четатеа чеа маї днтѣрїтѣ Асіеї. — Дѣпѣ мѣлте револѣцїї Іерѣ-

ІЕРУСАЛІМ ДН ЕПОХА КРЪЧІА ДІЛОР.

Іерусалім с'ау сэрпат де кѣтрѣ дмпратѣл Ті-
тѣс, ші дѣпре аменінцеріле профіцілор с'ау пре-
фѣкт де рѣіне де піетре кареле днкѣ де тот
с'ау сэрпат де дмпратѣл Адріан; ачеста аў зі-
діт дн локѣл еї о ноў полііе нѣміндѣсе Еліа
Сарітолїна, центрѣ ка съ нѣ рѣмѣе нічі о адѣ-
чере амінте а Іерусалімѣлѣ дін векіме.

Попоареле Оріентѣлѣ ші а ле Анѣсѣлѣ де авіе
іші адѣчеамінте де четатеа лѣі Давід, кѣнд
Сѣ: Константін днторкѣндѣ нѣмеле, аў кемат
дн трѣнса кредінчосі ші аў фѣкѣто полііе кре-
щінѣ. Дн зрмѣ кѣпрінсѣ де Персі, де Гречі,
кѣзз дн мѣнеле Мѣсѣлманілор ка о жертѣ дн-
крѣнтатѣ, ші апої се днчепѣрѣ крѣчіаделе.
(Ва зрма)

ВІЗІТА НЕВОЕТЪ.

(СЦЕНЪ ДЕ ЛА АЛЦІР.)

По цермѣл ліманѣлѣ де Алцір ера о оспѣтъ-
ріе, кареа пѣрѣре рѣсзна де вѣкѣріа оаспецілор.
Он злчїор де він тѣлѣре де Спанїа се дешер-

та пе рѣнд, капетеле кам амеціте ші гѣт-
лежѣріле аданате черка де кѣнд дн кѣнд зн
концерт аморціт.

ВІЗИТА НЕВОЕТА, СЦЕНЬ ДЕ ЛА АЛЦІР.

Постѣл чел днтѣѣ не зн антал рѣстѣрнат кѣ-
пріндеа Етіен зн солдат тѣнѣр, кареле дн а са
ферічіре іш рѣсѣчае мѣстечіле арѣнкѣнд о дѣіоасѣ
кѣзѣтѣрѣ асѣпра фетеі оаспѣтѣоаре, кѣ каре
ла днѣсереа кампанісі, змѣла сѣ се днсодеа-
скѣ.

Афарѣ кѣлкат не пѣмѣнт, се фрідеа ла соаре
зн Аравѣ че се пѣреа днадѣнчіт дн непѣсаре.

Пентрѣ а маі днвіе петречереа, солдатѣл но-
стрѣ възінд не Аравѣл аѣ зіс кѣтрѣ оаспечі:
ен прівічі не ачест монстрѣ, де воічі сѣлведем,
ші тот одатѣ: фѣкѣ семн ка сѣ віе днлѣн-
трѣ.

Аравѣл сѣ скѣлѣ ші днтрѣ дн оспѣтѣріе. Ел
ера днсѣ налгласат, фаца макрѣ ші гѣлвіе ера
мѣрчінітѣ кѣ о барѣ неагрѣ ші ка дін доѣ ві-
зніі окіі чеі днфокачі і скѣнтеа асѣпра фран-
цезѣлѣі.

„Апроаніете, камараде, і зісе Етіен кѣ днѣм-
фаре, шезі лѣнгѣ ноі ші сѣ днкінѣм!

Аравѣл се фѣчеа кѣ нѣл ар днцѣлеце, дар Е-
тіен аѣ змѣлѣт зн пахар, ші ловінд кѣ савіа не
масѣ, прін о салѣ де вѣстѣмѣрі аѣ дндемнат
не Мѣсѣлманѣл сѣ веіе: Аравѣл, лѣкѣ оцѣрі-
ре пахарѣл, ші апроіндѣл де гѣрѣ іш зѣл вѣ-
зеле кѣ вѣзѣра чеа опрітѣ, фѣкѣнд ші оаре-
каре грімасѣрі днѣжт тоатѣ соціетатеа днчелѣ а
рѣде.

„Оаре де знде еші фрате, лінтрѣѣ франце-
зѣл? кале де о зі дѣпѣ Бѣфарік, і рѣспѣнсѣ А-
равѣл, „сокот кѣ песте пѣціне ці вом фаче о ві-
зітѣ, зісе Етіен, ші атѣнчеаці воіѣ чере зн па-
хар де він.

„Те ащепт, і рѣспѣнсѣ Аравѣл, ші арѣнкѣн-
дѣі о кѣзѣтѣрѣ мѣніоасѣ се дінѣртѣ дін оспѣ-
тѣріе.

О сѣптѣмѣнѣ дѣпѣ ачеа, Етіен, днтрѣ дімі-
неацѣ дн оспѣтѣріе, зікѣнд кѣтрѣ тѣнѣра фа-
тѣ „Ам веніт сѣ еѣ зіза вѣнѣ, дндрѣснечіі Бе-
дѣніі с'аѣ цѣрат, ка сѣ нае Алдірѣл, Аравѣл,
кареле дѣзнѣзі ц'аѣ фост оаспе, ера зн каснік
ашеікѣлѣі де Хамза ші венісе зіче ка Спіон.

Кѣ тоате ачесте Аравіі лѣцінѣ дѣзнѣ неаѣ

фѣкѣт, афарѣ де кѣтеа кѣпѣціні че аѣ ретезат
колоністілор францезі. Акѣма сѣнтем днсерчі-
наці аі педепсі, ші кред кѣ воіѣ ціне паролѣ че
ам дат камарадѣлѣі Арав сѣі фак о візітѣ дн
борденѣл сеѣ.

Ла ачесте логодніка лѣі Етіен наѣ зіс „рогѣ-
те сѣ те фереші дн ачестѣ експедиціе. Нѣ те
днгріжі, ам сѣ віѣ чел пѣцін ка сержант, дар
пѣнѣ атѣнче оаре мі веі рѣмѣне кредінчоасѣ?
Не тотдеазна аѣ рѣспѣнсѣ фата. О сѣрѣтаре аѣ
днтріт цѣрѣмѣнтѣл лор ші солдатѣл, днармат
дін крещет пѣн'н талне, аѣ ешіт ші с'аѣ аше-
зат сѣѣ стеагѣл баталіонѣлѣі сеѣ, кареле кѣ
мѣзіка сѣнѣтоаре аѣ ешіт дін Алдір ші фіешка-
ре солдат іші мінеа вірѣнѣеле че авеа сѣ факѣ
дн ачестѣ експедиціе. Маршѣл зілеі ера о пре-
зѣмѣларе, сара се кѣлка солдаціі не лѣнгѣ фок,
ші Етіен віса де еполете ші де ферічіреа віі-
тоаре че авеа сѣ гѣсте кѣ а са логоднікѣ. А
доза зі саѣ маі днпѣцінат вѣкѣріа, кѣчі маршѣл
мерѣе престе деалѣрі ші стѣнчі стерпе, сар соа-
реле сеѣета маі маре аршіцѣ, кѣнд некѣіре нѣ
се аѣла зн пікѣ де аѣпѣ. Дін остенеаѣл шірѣл
солдацілор се днтіндѣ, ла сѣіш трѣвѣе сѣ аѣнѣ-
те а траѣе тѣнѣріле, ла коворіш сѣ ле маі цѣе,
кѣчі кайі нѣмаі пѣтеа. Локѣріле пін преѣнѣр ера
дешертате де лѣкѣіторі, нікѣіре змѣрѣ, нічі дѣш-
мані сѣ аѣла, сара аѣ аѣнѣс колонѣ дн тѣргѣ-
шорѣл Хамса, каселе ера дешерте, солдаціі се
днделетнічеа кѣ прѣдатѣл ші кѣ стѣнсѣл фо-
кѣлѣі.

Дѣпѣ ачесте фанте іроіче, колонѣ се дн-
тѣрнѣ а доза зі, дар авіе еші дін поарта Хам-
сеі, нѣтѣ се вѣзѣ днѣнѣѣратѣ де о чѣатѣ ма-
ре де кѣлѣреці Араві, каріі се пѣреа рѣсѣрічі
дін пѣмѣнт. Кѣ оарѣѣ сѣмеціе се арѣнка А-
равіі асѣпра баіонетелор францезе, ші нѣте-
се днѣрна, знѣл дін кѣлѣреці се пѣреа тѣр-
ват ші паркѣ авеа де дѣшман нѣмаі не Етіен.
Де доѣл орі саѣ рѣпезіт асѣпра лѣі, ші ачеста
аѣ кѣносѣт не камарадѣл вѣзѣтѣреі дін Алдір.
Дрент атеа і пѣстрѣ зн глонте кѣ кареле лѣ
херетісѣ дн дѣнѣртаре де 10 паші. Дар Ара-

въл съ прѣа де оцел, ел съ маїрѣпезіодатъ шї
ловї къ савіе пе Етіен дн кап дикѣт ачеста къзъ
ѣръ сїмпіре нїчї саў трезїт декѣт нѣмаї димѣна
Хїрѣргїлор карїї л'аў кѣредїт шї наў легат рана.
Дѣпъ ачесте къ спїталѣл ѣмѣлѣтор дн мїжлокѣл
харцеї неконтенїте а Арабілор аў сосїт ла по-
стѣл днтѣрїт Бѣфарїк, ѣнде Етіен ера а-
ша де болнав, дикѣт колона аў требѣїт ал
лѣса. Трїї септѣмѣнї аў трекѣт пѣнѣ аў пѣ-
тѣт а се вїндека, Арабії нѣ се арѣта, гарнї-
зонѣл дичепѣсѣ а фї ѣръ теамѣ, шї Етіен дн-
сѣнѣтошїндѣсе, ешеа дїн кѣпрїнсѣл тѣріеї, ка съ
вѣнезе епѣрї де моск карїї се афла прїн вїзѣнїї
дн маре кѣтїме.

Одатъ днделетнїчїндѣсе къ вѣнатѣл, де одатъ
лѣзї ѣн вѣет, се днторсе; кѣнд веле дн аер флѣ-
ѣрѣнд ѣн Бѣрнѣ (мѣнта арабікѣ); шї пре сїне
днлѣцѣїт къ ѣн аркан; Етіен къ пѣтере аў
врѣт а се цѣнѣ де копѣчеї де тамарїск дар
сѣлѣатїкѣл Арабмѣнѣнд калѣл лаў тѣрѣт къ
репечїне пе цѣмѣтате лешїнат престе пїетре
шї спїнї, дикѣт страеле шї пїелеа і съ дѣчеа
де престе трѣл. Нѣдепарте де аколо ста тѣпїла-
тѣ о чѣатѣ де Арабі, карїї дикѣнѣрѣнд пе Етіен,
їмѣнарѣ дн галоп кале де цѣмѣтате де чѣас.

Маїї морт Францѣзѣл аў аѣнс нар ла Хам-
са, аїче рїпїторѣл сеў наў зїс къ ѣн рѣс сѣл-
батїк „а тѣ ешї ачел гїаѣр вареле маў оспѣтат
дн Алдїр къ вїн? еатѣ къ аў цѣнѣт парола шї

аї венїт ла кѣса меа! дн ачел мїнѣт Етіен со-
котеа къ наў сосїт мїнѣтѣл пѣїреї че пѣтеа а-
щѣпта де ла ѣн сѣлѣатїк декѣт моартеа? дар
Арабѣл аў воїт съ маї прелѣнѣеаскѣ оспїн-
да, ел іѣ цѣнѣ де склав (ров) шї іл трѣтѣ
ѣоарте аспрѣ.

Дої анї аў петрекѣт Етіен дн мїжлокѣл мѣн-
чеї шї а дѣѣїмѣреї. Домнѣл сеў се стрѣмѣтѣ
ла Медеах, шї нѣмаї дѣпѣ че аў лѣат Фран-
цѣзїї ачѣастѣ четате, наў фост къ пѣтїнѣ а
скѣпа. Кѣ кѣтѣ мѣнѣгѣере аў вѣзѣт ел нар
ѣемїїле челе дналте а ле Алдїрѣлѣї, інїма бѣ-
теа дн сїн, ачел днтѣї пас еаў фост а мерѣе
ла оспѣтѣріа портѣлѣї, ка сѣшї вазѣ логоднїка
са. Трѣммѣрѣнд аў днтрат дн касѣ шї аў ѣ-
рат пе Манон, еа і рѣспѣнѣсѣ ка знѣї стрѣн
„към оаре нѣ мѣ маї кѣнощї? аў стрїгат ел къ
адѣнкѣ дндѣїошїе.“ Еа кѣзѣт ла дѣнсѣл шї кѣлѣ-
тїнѣ дїн кап.

„Еў сѣнт Етіен!“

Антонї! стрїгѣ Манон къ мїраре, ен вїно дн-
коаче, везї Дѣмнѣалѣї Етіен саў днтѣрнат. Ын
ом ѣскѣчос аў днтрат дн кѣмарѣ, къ кѣзѣтѣ-
рѣ посоморѣтѣ, сар Манон, іл презентѣ лѣї Е-
тіен, зїкѣндѣї „їатѣ вѣрѣбатѣл меї.“

Ікоана де астізї дмѣѣношазѣ сцена кѣнд
Арабѣл, дѣпѣ че аў арѣнкат арканѣл днпре-
ѣурѣл лѣї Етіен, сѣпорнѣще дн ѣѣга маре шї іл
сѣмѣлѣе дїнтре копачї, спре ал тѣріе дн ѣѣгѣ.

МАДОНА (МАЙКА ДОМНѢЛѢї) ЗѢГРѢВІТЬ ДЕ РАФАЕЛЕ.

Маестріа зѣгревїтѣреї аў днфлорїт дн Грѣчіа, шї
дн епоха лѣї Александрѣ чѣл маре, Апелес аў
дѣсо ла градѣл чѣл маї дналт. Де атѣнѣе де
шї се кѣлтїва де Романї, тотѣш аў мерс скѣзїнд
ѣн ла сѣрїареа ачестеї імперїї, дѣпѣ каре аў
ѣрмат кѣмпїлїт днтѣнерїк дн тоате рамѣріїле дм-
ѣѣѣѣтѣрілор шї а маестріїлор. Днтїндѣреа шї дн-
темеереа крѣшїнѣтѣпїї аў днвїет зѣгрѣвїтѣра
прїн ѣачѣреа ікоанѣлор, каре маї къ самѣ дн
векѣл ал 13 саў днїнїтїт дн Італїа. Дѣпѣ мѣлѣї
зѣгравї гївачї аў рѣсѣрїт Рафѣеле ѣн ної лѣ-

мїнѣторї шї цѣнїе неадѣнѣсѣ де кѣщї аў фост шї
вор фї дн лѣме, къ ел аў арѣтат натѣра дн тоа-
тѣ а еї деплїнѣтате.

Рафѣеле фїлѣ ѣнѣї зѣграв неадѣнѣсѣмнат, Пїова-
нї Санцїо, саў нѣскѣт дн анѣл 1483 ла ѣї вїно,
(статѣл Пѣпѣї) шї аў дмѣѣнат местѣшѣгѣл де ла
пѣрїнтѣле сѣў, пѣнѣ кѣнд одатѣ ѣѣрѣ аѣѣторнїл
лѣї аў зѣгрѣвїт пе пѣретѣле дїн оградѣ а касѣї
пѣрїнтѣшї о мадонѣ къ прѣнкѣл Іїѣсѣ, дїн каре
бѣтрѣнѣл Санцїо лѣмѣрїт аў кѣноскѣт, къ талѣсѣ-

(МАДОНА МАЙКА ДОМИЇЛЇ)
ЗЪГРЪВІТЬ ДЕ РАФАЕЛЕ.

тѣл фінкѣї сѣѣ лаѣ днтрѣкѣт фѣартѣ мѣлт. А-
часть зѣгрѣвалѣ дмпрѣзнѣ кѣ вѣката де пѣ-
рѣте, не карѣ ера зѣгрѣвѣтѣ, сѣѣ стрѣмѣтѣт дн
о кѣмарѣ а касѣї, зндѣ се вѣде днкѣ шї астѣзї,
шї Рафаѣлѣ сѣѣ фѣкѣт апої зчѣнїк а вѣстїтѣлѣї
Перѣдіно, не карѣлѣ днкѣрѣнд лаѣ аѣзнѣ, дн-
кѣт лѣкрѣл чѣ фѣчѣа тѣнѣрѣл артїст дн врѣж-

ста де ла 15 пѣн ла 18 анї, кѣ грѣѣ се део-
сеѣа де ачѣл а дмвѣцѣторѣлѣї сѣѣ.

Флорѣнѣа кѣ мѣлѣмѣа артїстїлѣр шї а канѣ-
доперѣлѣр салѣ аѣ дмвѣцѣт дѣхѣл лѣї Рафаѣлѣ
шї маї тарѣ, шї дѣнѣ чѣ аѣ пѣтрѣнѣс кѣ лѣарѣ
амїнтѣ чѣлѣ маї алѣсѣ зѣвражѣрї де зѣгрѣвѣе а
прокатѣхїлѣр сѣї, шї аѣ днкѣет алѣанѣїѣ де прї-
ѣтѣнїѣ кѣ чїї днтѣї артїстї де аколѣ, аѣ зѣгрѣ-
вѣт апої ла Ърѣїно (зндѣ іл кѣмасѣ моарѣтѣа пѣ-
рїнѣїлѣр сѣї спрѣ орѣндѣїрѣа клїрономїѣї), прѣ-
кѣм шї ла Перѣдіа маї мѣлтѣ кадѣрѣ, карѣ маї
кѣщїгат зн ранг дналт днтрѣ тоѣї зѣгрѣвїї кон-
тїмпѣранї. Кѣ тоатѣ ачѣстѣ десѣвѣршїрѣа ар-
тѣї салѣ аѣ кѣщїгатѣ дн врѣмѣа пѣтрѣчѣрїї салѣ
де а доѣа оарѣ дн Флорѣнѣа шї маї кѣ са-
мѣ прїн фѣїмосѣл Фра Бартолѣмѣо.

Рафаѣлѣ ера авїѣ де 25 анї; кѣнд Папа Іѣлїѣ
II, карѣлѣ токма атѣнѣчѣ хотѣрѣжѣс а зїдї бїсѣрї-
ка Сѣ. Пѣтрѣ шї а днфрѣмсѣа палатѣл Ватї-
кан, лаѣ шї кѣмат ла Рома. С. Са аѣ прїмїт пѣ-
тѣнѣрѣл зѣгрѣв кѣ деосѣвїтѣ бїнѣвоїнѣцѣ, нар ар-
тїстїї Ромѣї кѣ марѣ чїнстїрѣ. Чѣлѣ днтѣї лѣ-
крѣрї а салѣ аѣ дндѣстѣлат гѣстѣл Папѣї аша
де мѣлт, днкѣт аѣ пѣс а сѣ стрїка дн Ватїкан
зѣгрѣвелѣлѣ алтор артїстї, спрѣ а фѣчѣ зн лѣк
маї марѣ пѣнтрѣ пѣнѣлѣл лѣї Рафаѣлѣ, карѣлѣ
пѣ рѣнд аѣ фѣкѣт зн нѣмѣр днѣсѣмѣнѣторѣї де
канѣдоперѣ, чѣ аѣ лѣцїт фѣїма нѣмѣлѣї сѣѣ дн
тоатѣ цѣрїлѣ Еврѣпѣї.

Папа де тот мѣлѣцѣмїт кѣ лѣкрѣрїлѣ салѣ чѣ-
лѣ врѣднїчѣ де мїрѣрѣ, лаѣ нѣмїт їнспѣктор де
кѣщїтѣнїѣ асѣпра тѣтѣрѣр днфрѣмсѣѣцѣрїлѣр Ва-
тїканѣлѣї шї лаѣ прѣсѣрат кѣ нѣнѣмѣратѣ
сѣмнѣ чїнстїтоарѣ. Пѣ лѣнѣгѣ ачѣстѣ аѣ фѣкѣт
Рафаѣлѣ десѣнѣрїлѣ пѣнтрѣ маї мѣлтѣ бїсѣрїчї шї
палатѣрї дн Рома шї дн алѣтѣ полїтїї а Італїѣї
прѣкѣм шї дн порѣнка Папѣї Лѣо X пѣнтрѣ вѣс-
тїтѣлѣ ковоарѣ а знѣї салѣ дн Ватїкан, карѣ дн
ѣрмѣ сѣ дмфѣцѣша дн пѣвлїк ла Цѣна Вѣрдѣ,
днѣс дн тїмпѣрїлѣ чѣлѣ маї нѣвѣс сѣѣ дмпрѣ-
щїѣт. (Ва ѣрма)

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ІНДЕЛЕТНІЦІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 40.

ВЕРИИ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ (Ърма).

Їн тѣнѣр се презмѣла къ міреаса лѣї не ма-
лѣл Дѣнѣреї ла аѣнѣл днсоѣреї лор; о флоа-
ре альѣстріе се евѣчѣма не сінѣл апеї че' о рѣ-
пеа, тѣнѣра сѣ міарѣ де фрѣмѣсеца флоареї ші
тѣнгѣеще крѣда еї соартѣ, дндатѣ нѣвѣтѣл еї
се арѣнкѣ дн рѣл тѣрѣат, аѣнѣце флоареа дар
се акѣфѣндѣ дн ѣнде ле снѣмоасе. Се зѣче къ
прѣн о пѣтерѣ де не ѣрма ел арѣнкѣ флоареа не
ѣсрмѣ ші дн мѣнѣтѣл днѣнѣте де а се акѣфѣнда
пентрѣ тогдѣазна аѣ стрѣгат днѣкъ кѣтрѣ міреа-
са лѣї; Іѣвѣщѣмѣ, нѣ мѣ зѣта! „ Де атѣнѣче
ѣчесте флорѣ дн мѣна стѣпѣнѣрілор ростеск пѣ-
рѣреа драгостеа.

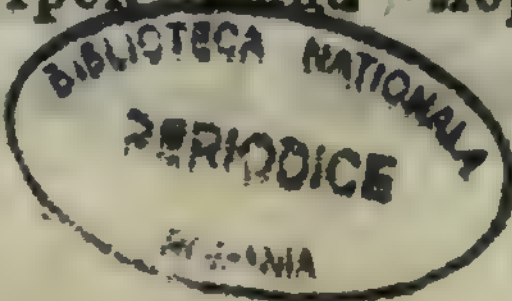
Дакѣ дѣнѣ пѣнѣте, вом лѣа амінте ла ін-
секте нѣ вом міра дакъ маї мѣлт де драгос-
теа къ каре натѣра лѣаѣ пѣтрѣнс. Се аѣлѣ ін-
секте каре мор дндатѣ дѣнѣ наѣіреа лор (*) дар
мѣнѣтѣл траѣлѣї нар есте хотѣріт пентрѣ а
нѣї, алтеле петрѣк віѣца лор дн сінѣгѣрѣтате

къ драгостеа, вермеле се днѣѣлѣеще днѣтр'о
хоботѣ де матасѣ, адоарме дн днѣкісоаре, се
трѣзеще къ арѣнѣ, своарѣ де ла о флоаре ла алѣта,
нѣвѣеще ші моаре, нѣгѣ соарѣта флѣтѣрѣлѣї.

Кодрѣї рѣсѣнѣ де стрѣгѣріле де ѣѣкѣріе а ал-
тор анімале, пасерїле кѣнѣтѣ къ дѣіошіе, нар
прѣвігітоареа нѣ днѣсѣфлѣ аѣеастѣ сѣмпѣре. Лѣ-
жнд амінте, ла тоате ачесте, чѣне нѣ ар фѣ а-
деменѣт се креадѣ ка ші днѣѣѣцаѣїї дн ѣекїме
къ Дѣмнѣзеѣ аѣ днѣсѣфлат къ драгостеа тоате
ѣрѣзіріле сале?

Ші днѣтрѣ адеѣѣр аморѣл есте прѣтѣтѣндене,
сѣл пѣтрѣнде тоате, днѣѣіазѣ тоате; оаменѣї ш'аѣ
днѣпѣрѣїт дн тре ії ѣелѣлѣлѣте патѣмії, дар аморѣл
с'аѣ дат де обѣїе пѣарѣїлѣї омінеск. Дакѣ па-
тѣміле ѣе не тѣлѣѣрѣ ар вої сѣ аїѣѣ домнѣреа
лѣмеї ші ар арѣѣта фѣекаре дрѣтѣріле ші днѣсѣ-
шіміле лор, амѣїѣїа ар зѣче: еѣ ам іскодѣт
ресѣонѣл, ші ам оморѣт поѣоаре днѣтрѣїї, Аѣа-
ріѣїа (скѣмпѣтатеа) ар зѣче: еѣ ам скос ме-
талѣріле дѣн сінѣл пѣмѣнѣтѣлѣї, ші ам днѣфлѣ-

(*) L' Ephemère.

ріт Комерціал каріле знеще жмбеле Емісфере, лък оміа: еў вам арътат вжнатъл, пъскѣтъл, кълесъл віей; интересъл ам орніт оаменій, жра: іам фъкът се тремъре, іар аморъл ар зіче: еў ерам днаінтеа тѣтѣрора патъл чел днтѣх еў л'ам прегътіт, ам апрінс чеа днтѣе фъкліе, ам кжнтат чел днтѣх верс, пентрѣ амі гъті о лъкѣінцъ артеле челе фремоасе аў днълцат палатѣрі, еў ам адѣнат флорі пін грѣдіне.

Жмбіреа меа аў дмпопорат Натѣра еў ам днджіошіт сінъл маїчеї; фѣрѣ міне авѣціеле сжнт

зѣдарніче, кѣ міне днсаші сѣрѣчіа есте ферічітѣ. Еў ам днълцат зеїлор ші оаменїлор стрѣлѣчії, челе днтѣе статѣе, еў ам днсѣфлат те- нїе лѣї Анакреон, лѣї Тівъл, лѣї Омір ші алтора. Еў трезеск тоате сїмпїреле повїле, дн ініма омѣлѣї, дмѣлжнзеск фѣріа ші мжніа, адѣк ферічіре сѣфлетелор кѣрате, днсѣжршіт еў сжнт о сжжнтее дѣмнезекаскѣ.

Ведеці аша ар ворѣ аморъл! четїторїлор, кѣ днсѣш дн ініма ноастрѣ віазѣ адеврѣріле челе дналте а моралѣлѣї ші а щїнцелор.

(Ва жрма).

К Р Ѣ Ч Е А Д Е Ф О К Д Н С К О Ц І А .

Кжнд о кѣпїтенїе воєа а кієма овжіа са пентрѣ о тревѣїнцъ днсемнатѣ, жжнгїа о капрѣ, фѣчеа о крѣче де лемн моале, апрїндеа капѣтъл деасѣпра ал еї шїл стжпѣеа дн сжнцеле капреї. Ачеаста днсемна: „Крѣчеа де фок„ шї „Крѣчеа дефїмѣреї.“ пентрѣ кѣ неаскѣлтарєа порончєї че днсемна крѣчеа трѣѣеа дѣпѣ сїне нечїнсте. Кѣпїтенїа да ачеастѣ крѣче знеї слѣдї кредїнчоасе каре апої алєрга кѣ джнєа ла сатъл чел маї апропїет, жнде ода дн мжна фрѣнташѣлѣї ростїндѣї кѣ жн сїнгѣр кѣвжнт локъл адѣнѣрієї. Ачєста єра дндаторїт а о трїметє ла алт єат днвєчїнат тот кѣ асемїне грѣвіре, шї дн ачєст кїп крѣчеа трєчеа кѣ о репєѣжна неспѣсѣ прїн тоате провїнцїїле де сѣв ачєа кѣпїтенїе; днкѣ шї ла вєчїнї шї ла а лєацї, дакѣ прїмеждїа аменїнца шї пре ачєшїа. Ла івіреа Крѣчєї де фок єра даторїѣ фїєшкарє варѣат дн старє де а пѣрта армє де ла 16 пѣнѣ ла 60 анї сѣ сє днѣѣцпошєзе дндатѣ ла локъл адѣнѣреї кѣ страєле шї армєлє салє чєлє маї вѣне. Чїне нѣ днплїнеа ачєаста кѣпѣта пєдєапсѣ кѣ фок шї савїє карє днсемна крѣчеа де фок шї де сжнѣе.

Дн тїмпѣл рѣсѣонлѣї де ла 1745 пѣнѣ ла 1747 сє вєдєа адєсє кѣлѣторїнд крѣчеа де фок

Ла жн сїнгѣр прїлєж аў пєтрєкѣт єа тоатѣ про- вїнцїа Бреадалѣанє, 32 мїлє єнглєзе, дн тїмп де 3 чєасѣрї. Чєл де пє жрмѣ Александрѣ Стѣ- арт де Інвернахїл історїсєшє: кѣ токма дн тїм- пѣл ачєста трїмєсєсѣ крѣчеа де фок прїн тоатѣ провїнцїа Апїна.

Доѣ фрегате єнглєзе аменїнца пє атѣнчї цєр- мѣрілє; варѣацїї чїї маї алєшї сє афла ла прїн- цѣл Едѣард (прєтендєнтъл тронѣлѣї) карєлє атѣнчї єра дн Англіа; кємарєа аў фост аша де нємерїтѣ, днкжт алєрга вѣтржнїї шї копїї, шї дн кжтєва чєасѣрї с'аў адѣнат о чєатѣ атжт де нѣмєроасѣ шї днкѣражєтѣ, днкжт тоате планѣ- рілє асѣпра провїнцїєї лїпсїтѣ де ошашї аў фост днзєдар.

Лѣкѣїторїї цєрілор Нордїчє, прєкѣм шї алцїї мѣлцї, аў ачєст обїчєї де о потрївѣ кѣ ал скандїнавїлор вєкї, прєкѣм дєвєдєшє жрмѣ- торѣл артїкъл дїн Олаѣс Магнѣс, „Історїа Го- цїлор“: Кжнд сє вєдєа дѣшпанѣл ла цєрмѣрілє мѣрїї сєаў дн кѣпрїнсѣл хотарѣлѣї дєспрє нор- дѣл крѣїєї, сє трїметєа кѣ чєа маї марє грѣвіре дїн поронѣа чєлєї маї днсемнатє кѣпїтенїї шї кѣ сѣѣтѣїреа шї днвоїреа чєлор маї вѣтржнїї ошашї, жн вѣц апрїнсє ла полїтїїлє шї сатєлє чєлє маї де а проапє, кѣ поронѣл, ка дѣпѣ трєї

патрѣ сеаѹ опт зїле съ вїе дої, треї сеаѹ тоці оаменїї де ла ал 15-ле ан, авжнд кѣ джншїї арме шї хранѣ пе 10 сеаѹ 20 зїле, аменїнцїндїї кѣ прїмеждїа васелор де а фї арсе прескѣм днсемна бѣцѣл арзеторѹ, сеаѹ кѣ прїмеждїа пропрїетарїлор а фї спжнзѣрацїї, п. к. днсемна фржнгїа днвѣльтѣчїтѣ пре лжнгѣ бѣц. Ачестїа требѣна дндатѣ съ се днѣцѣошесѣ ла локѣл хотѣрѣт ка съ афѣле прїчїна кемѣреї лор шї съ аѣдѣ де ла нѣмїта кѣпїтенїе че сжнт дндаторїцїї а фаче. Дѣпѣ ачѣїа трїмїсѣл, кареле о-

бїчнѣїт мерѣеа маї репїде де кѣт орї шї че трѣсѣрѣ сеаѹ пощѣ, се днтѣрна днчет адѣкжнд ѣн семн кѣмкѣ аѹ днцїлїнїт поронка са кѣ деамѣнѣнтѣл. Тот дн ачесѣ кїп алсѣрга ѣнїї шї алцїї ла деосевїте локѣрї ка съ днцїїнцесѣ че есѣте де фѣкѣт. Нїчї нїнсоареа, нїчї нлоаеа, нїчї фервїнтеала, нїчї нѣаптеа, нѣ пѣтеа опрїї пе ачешїї кѣрїерї; претѣтїндене ресѣна кїемареа, пѣнѣ кѣнд тоцї дїн тоатѣ провїнцїа шїа: кѣнд, ѣнде шї кѣм съ се адѣне.

Гр. П.

МАДОНА (МАЙКА ДОМНѢЛѢЙ) ЗѢГРѢВІТЬ ДЕ РАФАЕЛЕ. (Днкѣсѣреа)

Прївїнд нѣнѣмѣрата мѣлцїме а зѣгрѣвелелор фѣкѣте де мѣна ачестѣїї артїст, требѣїсѣ крсдем кѣ ел аѹ аѣне о вѣрстѣ маре, кѣнд моарте аѹ рѣїт пе ачѣастѣ подоавѣ аместешѣгѣлѣї зѣгрѣвїей дн ал 37-ле ан. Чел маї де пе ѣрмѣ кадрѣ а лѣї Рафаеле „скїмвареа ла фачѣ“ се афѣл дн Ватїкан, шї есѣте кѣноскѣт де чеа маї маре каподоперѣ а артеї крѣщїнѣшїї. Капѣл мжнтѣїторѣлѣї, че есѣте ѣн лѣкрѣ вреднїк де мїраре, аѹ фост чеа маї де пе ѣрмѣ а са днделетнїчїре.

Пе кѣт аѹ фост Рафаеле де маре ка артїст, пе атѣта ера шї вреднїк де нѣвїт ка ом. Бѣнѣтатеа, нѣвїреа де оменїре шї фрѣмсеца фїгѣреї сале каѹ кѣщїгат тоате їнїмеле, днкѣт нїчї ѣн артїст маре нѣ аѹ авѣт вре одатѣ маї пѣцїнї дѣшманї, ла каре аѹ аѣтат шї дмпредѣрареа, кѣ ел ера кѣ атѣта маї пре сѣс декѣт тоцї зѣгравїї, днкѣт нїмене нѣ кѣтеза а крїтїка нѣмѣрїтоареле сале лѣкрѣрї.

Рафеле нѣ аѹ фост кѣ рѣчѣалѣ кѣтрѣ сексѣл фемееск, кѣ тоате ачесте нѣ саѹ кѣсѣторїт, чї трѣеа нѣмаї пентрѣ арта са шї прїетїнїї сѣї. Ла анѣл 1.520 болнѣвїндѣсе де нїще фрїгѣрї рѣле шї слѣвїнд дїн прїчїна грешелеї докторѣлѣї сѣї

аѹ рѣпосат кїар дн флоареа вѣрстѣї сале. Ел аѹ лѣсат авереа са прїн тестамент нѣвїцїлор сѣї схолерї Цѣлїо Романо шї Франческо Пенї. Песїсѣсѣ аѹ фост днтрїстареа, де каре саѹ кѣпрїнс Рома днцїїнцѣндѣсе деспре моартеа са. шї нѣмѣрѣїнїгѣ дѣререа схолерїлор сѣї, карїї пїердѣсѣ прїн трѣнѣсѣл пе а лор пѣрїнте. Трѣпѣл лѣї саѹ атезат дн сала са де зѣгрѣвїе пе ѣн каталк стрѣлѣчїт дн прежма кадрѣлѣї скїмѣрѣї ла фачѣ, шї апої саѹ днмормжнтат кѣ чеа маї фрѣмоасѣ помїѣ дн бїсерїка Сф. Марїа де Ротонда (маїнаїнте Пантеон), аколо се афѣл шї акѣм оаселе лѣї (афарѣ де тїдѣвѣ, каре маї дн ѣрмѣ саѹ адѣс ла Академїа Сф. Лѣка) шї цѣмѣтатеа кїпѣлѣї сѣї фѣкѣт де Налдїнї шї ашезат де Карло Моратї, днсѣмнеазѣ мормжнтѣл сѣї.

Кадрѣл лѣї Рафаеле, пе кареле днѣцѣошем астѣзїї четїторїлор вошрїї, днкїпѣсѣе пе Сф. фѣчоарѣ шѣзжнд днтрѣн лок сїнгѣратїк шї фрѣмос, прѣнкѣл лїсѣс се разѣмѣ пе ал еї цѣнѣнкїї шї прївѣсѣ кѣ нѣвїновѣцїе евлавїоасѣ ла маїка са дн сѣс, нар мїкѣл Іоан кѣ крѣчеа де бѣцшѣде днѣнѣнкет ла пїчоареле Маїчѣї Домнѣлѣї.

С. С. В.

ГАЛІЛЕО ГАЛІЛЕІ.

Ачест бърват, знъл дін чїї маї марї математичї, с'аў нъскът дн 15 Февр. 1564 ла Піза, шї аў фост фїлх лѣї Віцентіо Галїлеї, кареле се днсемна прїн о дналтъ кѣлтѣрь а дѣхѣлѣї сѣў. Прекѣм с'аў днтѣмплат шї ла алці Математичї шї фїсїчї марї, асемїне шїла Галїлеї днкъ дн чїї дін тѣў анї а копїлѣріеї сале с'аў кѣноскѣт талантѣл чел деосебїт де не фелѣрїтеле лѣкрѣрї механїче, че аў фост фѣкѣт. Не лѣнгъ ачесте аў вѣдїт ел тот одатъ маре плекаре шї талант днсемнат пентрѣ мѣзікъ шї дееен, днсѣ пѣрїнциї лѣї аў хотѣрѣт ал фаче дофтор, шї кѣ ачест скопос аў днтрат ел ла 1581 дн зніверсітатеа де Піза, знде кѣтѣва време аў ѣрмат ла дмвѣцѣтѣра медїцінеї кѣ маре сїргѣїнцѣ. Кѣт ера де дмпѣрцїт дѣхѣл лѣї дн медїцінѣ шї дн фїрещїле — сале плекѣрї спре обсервацїї шї дескопѣрїрї механїче, їсторїа афлѣреї Ісохронїсмѣлѣї (тїмпѣлѣї де о потрївѣ) дн мїшкѣріле пендѣлеї, нї дѣ о довадѣ днтееетѣ.

Ла ачеастѣ препѣзнере вреднїкъ де днсѣмнат аў венїт ел маї днтѣў прїн ачеа, кѣ мѣлтѣ време аў обсерват кѣ лѣзареамїнте мїшкѣріле канделеї спїзнѣрате де акоперемѣнтѣл катедралеї, шї дн кѣрѣнд дѣлѣ ачеа аў афлат, кѣ ачеста ар фї чел маї нїмерїт мїжлок, де а хотѣрѣ кѣ деамѣрѣнгѣл рапортѣл пѣлѣлѣї шї препѣзнереа са саў доведїт дн ѣрмѣ прїн о черкаре. Ачеаста аў фост днтѣна днтреѣїнцаре фѣкѣтѣ дїн а са дескопѣрїре. Дн ѣрмѣ аў фѣкѣт маї мѣлте їнструменте мїчї пентрѣ калкѣлареа пѣлѣлѣї прїл мїшкѣріле пендѣлеї, каре дн кѣрѣнд аў венїт дн овщеаскѣ днтреѣїнцаре сѣнт нѣме де Пѣлсілог.

Ачеастѣ дескопѣрїре аў дндемнат не Галїлеї а се днделетнїчї маї мѣлт кѣ математїка, кар маї алес геометрїа лаў дмвѣнѣет аша де таре, днкѣт дїн ачеастѣ време аў пѣрѣсїт де тот медїціна. Де одатѣ пѣрїнтеле сѣў н'аў днкѣїн-

ГАЛІЛЕО ГАЛІЛЕІ.

цат ачеастѣ карїерѣ нѣў, шї дн ѣрмѣ вѣзѣнд кѣ нѣл поате авате де ла а са хотѣрѣре, апої нѣ і с'аў маї дмпротївїт. Дѣлѣ че аў четїт Галїлеї не Евклїд кѣ лѣзареамїнте, апої с'аў апѣкат де їдростатїка лѣї Архімїд, шї дѣлѣ че аў петрекѣто шї не ачеаста, апої аў лат ла лѣмїнѣ днтѣна са карте, о черкаре деспре кѣмпѣна їдростатїкѣ. Фаїма лѣї днкѣрѣнд аў днчепѣт а се лѣцї, шї ел аў кѣпѣтат днтраре ла Гвїдо Ёваїдї, чел маї вестїт Математїк а Італїеї де не ачеа време. Ачест бърват кѣноскѣнд талантѣріле екстраордїнаре а лѣї Галїлеї, лаў рекомендат фрателѣї сѣў кардїналѣлѣї де ла Монте, ка сѣл ашезе днтрѣн пост бѣн, шї ла ачестпрїлеж аў фѣкѣт кѣнощїнцѣ кѣ Дѣка де Тоскана Фердїнанд. Дїн ачест тїмп і с'аў дескїс калеа кѣтрѣ глорїе.

(Ва ѣрма)

ВАЛХАЛА.

Валхала дн Митологія Германіор античі ера
ѣн палат дн каре лѣкзеа Ірої, дѣпъ моартеа стръ-
лѣчѣтъ пентрѣ патріе ші ѣнде де асеміне петрече
дн лѣпте ші оспецѣрі.

Днтре мѣрецеле зідірі каре вор арѣта зрма-
шілор плекареа ші щіінца че аре краѣл Лѣдо-
вік де Баваріа асѣпра фѣмоаселор арте, ѣна
дін челе маї днсемнате есте зідіреа Валхала, нѣ
департе де Регенсѣзрг, че днѣцпошазъ Ікоана
ноастрѣ де астъзі дѣпре планѣріле ші десенѣ-
ріле прекѣм се ва днѣлца гата не кѣлмеа чеа
дналтъ а мѣнтелѣї, кареле фіінд кам рѣпос дн
партеа деспрѣ Дѣнѣре, дндемѣнеазъ ашезареа
трептелор де марморѣ, каре аѣ а дѣче де ла мал
пѣнѣ сѣс ла зідіре. Еа есте чеа маї маре пар-

те фѣкѣтъ дін марморѣ алеѣ скоасѣ дін піетрѣ-
ріа де ла поалеле мѣнтелѣї, ші аре акѣм 52
колоане колосале де ордінѣл дорік. Дін депѣр-
таре се веде зідіреа, фѣкѣтъ пѣнѣ ла акопере-
мѣнт ші пентрѣ а кѣріа сѣвѣршіре маї тревѣе
днѣкѣ кѣцїва ані. Днпреѣзрімеле де Валхала.
днѣцпошеазъ о ікоанѣ фоарте фѣмоасѣ. Ачеастѣ
зідіре есте хотѣрѣтъ а фі ѣн темплѣ ал глоріеї
(славеї), дн кареле сѣ се ашезъ нѣ нѣмаї пер-
соанеле челе маї днсемнате а ѣнѣї сінгѣр період,
чі дін тоатѣ історіа германѣ, прекѣм: Вреде, Хер-
ман, Ханс Раул, Шілер, ші алѣїї дін деосевіте е-
похе ші каре несмінтіт ва дндемна не чїї вііторї
патріоці а се днвреднічі де асемене лаѣдѣ.

Гр. П.

ІЕРѢСАЛІМѢЛ ДН ЕПОХА КРѢЧІАДЕЛОР (Днкеереа).

Дн тімпѣл крѣчіаделор, Іерѣсалімѣл днформа
ка ші астъзі ѣн патрат ларг, авѣнд о мїлѣ дм-

преѣзр. Ел кѣпріндеа дн а са днтінде ре патрѣ
мовїле: днѣна се аѣла спре рѣсѣрїт нѣмітѣ Мо-

ріах, аїче фъсьсе зідіть деаміа Каліфълѣ Омар дн локъл темплълѣ лѣі Соломон; а доѡа спре амеазъзі ші апъс нѣміть Акра, кареа кѡпріндеа тоатъ лърцімеа політіеі; а тріа спре амеазъ ноапте нѣміть Безота сеаѣ політіа нѡѡъ; нар чеа а патра спре меазъ ноапте ръсьрїт нѣміть Голгота не каре Гречїї о сокогеа а фї кентръл лѣмеї.

Іерусалїмъл дн ачест тїмп пердъс мѣлт дїн тѣріа ші днтїндереа са. Планъл днсемнат дн їкоана ноастръ Но 39 дмфъгошазъ не нѣміта політіе дн епоха крѣчіаделор, атѣнче кѣнд се кѡпрїнсьрѣ де кѣтръ Годефред ші аї сѣї крѣчіерї. Дїн тоате монументеле афлѣтоаре дн кѡпрїнсьл еї мѣлте с'аѣ пердѣт, ачеле днсь че се маї вѣд ші астѣзі сѣнт ѡрмѣтоареле днсемнате прїн нѣмере.

1. Каса Анеї профїтеасе, лѣнгъ поарта каселор лѣї Давїд, ші поалеле мѣнтелѣї Сїон, дїн ачеаста Арменїї аѣ фѣѣѣт о бїсерїкѣ.

2. Локъл арѣтѣреї Мѣнтѣиторѣлѣї Марїеї Магдалїна, Марїеї мѣма Сѣ. Іаков, ші Марїеї Соломе; каре се афлѣ днтре четѣѣѣе ші поарта мѣнтелѣї Сїон.

3. Каса лѣї Сїмон Фарїсєѣл.

4. Мѣнѣстіреа Сѣ. Аннеї, мѣма Сѣ. Фечоаре сѣѣ каре се афлѣ пещереа нѣміть а земїсїреї.

5. Темніца, апроапе де локъл рѣстігнїреї, ѣнде Сѣ. Петрѣ фѣ днкіс.

6. Каса лѣї Зеведеѣ, алѣтѣреа кѣ темніца Сѣ. Петрѣ.

7. Каса Марїеї, мѣма лѣї Іоан Марк, ѣнде Сѣ. Петрѣ се ретрасѣ кѣнд і с'аѣ вестїт мѣнтѣїреа са прїн днѣер.

8. Локъл Сѣ. мѣченїк Іаков чел маре, ѣнде се афлѣ ѣн скїтѣ арменєск.

Днсь дїнтре тоате ачесте монѣменте, чел маї днсьмнат, ші маї вреднїк де кѣчерїе єсте сѣѣнтѣл мормѣнт.

Дезаї, амбасадорѣл лѣї Лѣїз ХІІІ, каре візітѣ четатеа Сѣѣнтѣ ла 1627 нїаѣ лѣсат о десѣріере атѣт де ексактѣ деспре Сѣ. мормѣнт,

днѣѣт нѣ сар пѣтеа фаче о алтѣ маї нїмерїтѣ декѣт ачеастѣ, ші каре о днпѣртѣшїм аїче четїторїлор нострї; „бїсерїка Сѣ. мормѣнт єсте фѡарте нереѣлат зідїтѣ; одїнеѡарѣ їнтра чїнеѡа дн трѣнса прїн трїї ѣшї днсь астѣзі нѣмаї прїн ѣна, а кѣріа кеї ле пѣстреазѣ Тѣрчїї кѣ маре днгрїжере, ка нѣ кѣмѡа сѣ їнтре перегрѣнаторїї фѣрѣ а плѣтї таксїа де 9 сїкїмі сеаѣ 36 лївре. Днтрѣнд дн бїсерїкѣ се веде маї днтѣѣ пїатра не каре с'аѣ ѣнс Мѣнтѣиторѣл кѣ мїресме днаїнте де а се пѣне дн мормѣнт. Ынїї зїк кѣ са ар фї рѣнтѣ дїн стѣнка Голготеї, нар алїї кѣ с'аѣ фост адѣс дн ачест лок де дої ѣченїчі таїнїчі а лѣї Іс. Хс. Ачеастѣ пїатрѣ дїн прїчіна деселор візітацїї а перегрїнаторїлор, карїї дїн євлавїе дндєсѣндѣсе спре а о ѡбсєрѡа, ші аї депѣне кѣѣѣтеле днкінѣѣнї с'аѣ стрїкат пѣнтѣ днтр'атѣта днѣѣт акѣм спре а о фєрї не віїторїме де о деїстовѣ сѣѣрмаре с'аѣ акѡперїт кѣ марморѣ алѣѣ дмпреѣѣрѣндѣѡ кѣ мїчі пармаклїкѣрї де фїєр. Дн депѣртаре де 30 пашї де аїче се афлѣ Сѣ. мормѣнт, форма лѣї єсте ка а ѣнѣї кабїнет сѣпат дн стѣнкѣ нѣмаї кѣ ѡѣрѣѣл дѣлѣї; ѣша де кѣнїтенїе н'аре декѣт патрѣ пїчоаре де днѣлїме, днѣѣт пентрѣ а пѣте їнтра трєѣѣ а се плека фѡарте тарє. Лѣѣнтрѣл мормѣнтѣлѣї єсте патрат дн мїжлок сѣ веде о ма сѣ де пїатрѣ, не каре фѣ днтїнс трѣпѣл Домнѣлѣї, каре нарѣш дїн прїчіна вєкїмеї с'аѣ акѡперїт кѣ марморѣ алѣѣ. Патрѣѣѣї ші патрѣ де лампе ард нєнѣтетат дн ачест лок Сѣѣнт. Доїспрезєче пашї дн депѣртаре де Сѣ. мормѣнт, се веде о пїатрѣ маре де марморѣ ѡнѣнтѣ каре с'аѣ пѣс акѡле спре а днсемна локъл ѣнде мѣнтѣиторѣл с'аѣ арѣтат Марїеї Магдалїне. Маї департе се афлѣ Параклїсѣлѣнде Домнѣл нострѣ се аратѣ днтѣна ѡарѣ Сѣ. Фечоаре дѣпѣ рѣстігнїре. Ырмѣнд а черѣѣѣа днѣрѣл бїсерїѣї, се афлѣ ѣн параклїс мїк болтїт, каре арє шепте пїчоаре де лѣнѣїме ші шєсѣ де лърціме, каре алмїнтрєлє сѣ нѣмєѣе ші Карѣереа Дѣмнѣлѣї нострѣ, пентрѣ кѣ аїчі єд фѣ пѣс пѣнтѣ с'аѣ днфїпт крѣѣеа.

А лѣтѣреа кѣ ачест паракліс съ афлѣ зн алт де чінчі паші де лѣнціме ші трій де лѣрціме, каре есте тот дн ачел лок ѣнде Мѣнтѣиторнѣ с'аѣ десѣрѣкат де солдаці днаінте де а фі піро- нѣт не крѣче. Ешінд де аіче дн мѣна стѣнгѣ се веде о скарѣ маре че дѣче пѣнѣ ла локѣл ѣнде с'аѣ афлат Сф. крѣче, кѣеле, кѣнѣна де спінї, ші фіерѣл сѣлѣдеї, каре фѣсѣсе аскѣнсе дн ачест лок маї мѣлт де трій сѣте де ані. Зе- че паші дн депѣртаре се афлѣ нѣче мїчі треп- те че дѣк спре дѣмѣл Голготей. Ачест лок о- дінеоарѣ атѣт де пѣнгѣрїт, сфінціт дн ѣрмѣ прїн сѣнѣеле Домнѣлѣї нострѣ Хс. с'аѣ днкіс де претѣтїндене кѣ зїдѣрї, прїн днгрїжіреле крещїнілор, днкѣт асѣзї дмѣцѣошазѣ ѣн па- раклїс дналт кѣпрїне дн трѣпѣл бїсерїчеї. Дн чеелалѣт парте спре меазѣ зї с'аѣ днфїлт Сф. крѣче; аколо сѣ веде днкѣ ворта сѣпатѣ дн трїѣнкїѣ ка де ѣн пїчор ші цѣмѣтате дн адѣн- чїме ші лѣрціме афарѣ де пѣмѣнтѣл че ера деа- сѣпра. Апроане де аіче се афлѣ локѣл крѣче- лор челор дої талхарї, аіче спре чїнстеа ачестѣ лок сѣжнт ард нѣнчетат чїнчїзечї лампе.

Дн зїлеле ноастре Іерѣсалимѣл нѣ есте маї мѣлт о адѣнѣтѣрѣ інформѣ ші конфѣзѣ де рѣї- не прекѣм нї се аратѣ прїн дескрїереа амбаса- дорѣлѣї Дезаї; дар о політїе че дмѣцѣошазѣ прївїреї мѣрепеле сале зїдѣрї че сѣнт кол- цѣрате ші нїчі де кѣм чїнтїте, цѣамїле ко- лосале, нѣнѣмѣрате бїсерїчі, векїле тѣрнѣрї че се дналцѣ асѣпра зїдѣрїлор, кѣрора нѣ ле лїп- сѣще нїчі макар о пеатрѣ. Дн мїжлокѣл аче- стѣї океан де касе ші де бїсерїчі се зерѣще Сф. мормѣжнї, ші локѣл рѣстїгнїреї ка пердѣте дн- тре зїдїреле че ле днкѣнѣнѣрѣ. Кѣ греѣ есте де а дескоперї локалѣл Голготей каре дѣпре еван- гелїе ар трѣвѣї сѣ се афле не о мовїлѣ днде- пѣртатѣ, ші нѣ дн кентрѣл Іерѣсалимѣлѣї. Аст фел есте прївїреа політїеї де не вѣрѣл мѣнте- лѣї Олівелор, каре мѣнте се ковоарѣ пѣнѣ ла прапастїа рѣпоасе чел деспарте де Іерѣсалим ші каре се нѣмѣще валеа лѣї Іосафат; вреднї- кѣ де днсемнат прїн традиціїле нѣдеїлор, крещї- нїлор, ші мохаметанїлор, карїї кѣ тоції зїк кѣ дн ачест лок на рѣсѣна трїмѣїца цѣдекѣдеї чеї де апої.

ЦОКѢРІЛЕ НАЦІОНАЛЕ А ІТАЛІЕ НІЛО Р.

La moga (far alla moga) се нѣмѣще ѣн цок дїн Італїа, плѣкѣт маї кѣ сѣамѣ класеї попорѣ- лѣї де цос. Дої цѣкѣторї шед сѣаѣ стаѣ ѣнѣл дн прежма алѣна; кѣ о мїшкаре репѣде, днї- тѣ дн діастїме фоарте скѣрте, дн каре цѣкѣто- рїї дескїд кѣтева деѣете а мѣнеї дрепте че е- сте днкісѣ, се пѣне ачѣаста не масѣ ші тот о- датѣ ростѣще фїешїкареле кѣ глас маре ѣн нѣ- мер, каре се фїе еквал кѣ сома деѣетелор рѣ- дікате де амѣндої. Фїешкаре гѣчїторїѣ се дн- щїїнѣазѣ прїн о стрїгаре пѣтернїкѣ ші се дн- семнеазѣ кѣ деѣетеле мѣнеї стѣнцї.

Ѣн алт цок нѣмїт alle voce се сокотѣще ка о мїшкаре фолосїтоаре трѣпѣлѣї ші ѣрмеазѣ дн- тре персоане де орї ші че вѣрѣстѣ ші старе. Со-

ціетатеа (кареа поате фї пѣнѣ ла 12 персоане) се днпѣрѣще дн доѣ пѣрці де о потрївѣ ші фї- ешїкаре персоанѣ аре о воамѣ де лемн днмѣ- нѣ. О воамѣ маї мїкѣ нѣмїтѣ rallino се арѣн- кѣ ка де 15 пѣнѣ де 20 пашї, дѣпѣ ачѣа а- рѣнкѣ не рѣнд цѣкѣторїї жмѣелор пѣрці, ші а- чѣа партїдѣ кѣщїгѣ а кѣрїа воамѣ аѣ кѣзѣт маї апроане де rallino. Дакѣ де пїлдѣ аѣ кѣ- щїгат партїда чѣа де'нѣтѣѣ, апої цоакѣ а доа пѣнѣ кѣнд ѣнѣл дїнтр'ѣншїї с'аѣ апропїет маї мѣлт де rallino дѣкѣт воамѣеле челор де'нѣтѣѣ. Прекѣм ші ла алте цокѣрї кѣ воамѣе, аша ші ла ачѣста се фаче ла днчѣпѣт алкѣтѣїре не кѣт аре сѣ ѣрїезе цокѣл.

Гр. II,

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THEDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNIOAR

№. 41.

ВЕННИЙ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА) ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ (ДНКЕРЕ).

Нъ нъмаі дмвѣцаціі дін векіме аѣ хотѣріт къ тоате дн натѣрѣ аѣ сімѣре, дарѣ чеі дін тімпѣріле ноастре аѣ ростіт сокотінде днкѣ маі сѣмеце, ші феноменеле лѣмінеі лѣаѣ прічінѣіт о міраре атѣта де маре, днкѣт н'аѣ пѣтѣт а ле лѣмѣрі декѣт нъмаі прін віаѣ ші прін аморѣ. Шніі днкредінца къ днсѣші піетреле сѣнт сімѣітоаре, днтемеіндѣсе пе драгостеа матеріеі кътрѣ соаре. Лѣжндѣсе саре топітѣ шіашезжндѣсе васѣл че о кѣпрінде, аша ка о парте сѣрѣмѣ дн ѣмѣрѣ, нар алтѣ парте сѣ фіе ла соаре, кѣржнд се днформеазѣ крісталѣрі мінѣнате дн партеа чеа лѣмінатѣ, дн време кжнд нъ се днформеазѣ нѣмікъ дн партеа асѣжнѣсѣ дн ѣмѣрѣ. Ачест феномен есте екстраордінар, ші вѣдѣще кѣм къ лѣміна днтрѣ дн композиціа крісталѣлѣі: діамантѣл нъ се поате днформа декѣт дн фінца соарелѣі; маі къ с'ар пѣтеа зіче кѣмкъ се алѣтѣще дін разеле сѣл де ачеа се гѣсѣще діамантѣл нъмаі дн доѣ пѣрѣл де лѣмеі, фінд къ нъмаі аколо соарелѣі дн

град дндестѣлѣтор де кѣлдѣрѣ ші лѣмінѣ тре-вѣінчоасѣ пентрѣ а са крісталізаціе. Ачеастѣ ѣрзіре каре нъ поате ѣрма декѣт прін пѣгереа лѣмінеі, ачесте елементе несімѣітоаре ші речі, пре каре фінца соарелѣі днвіазѣ ші пѣне дн міш-каре, каре се ѣнеск, се скімѣѣ, дн форме фелѣ-ріте ші регѣдате, нъмаі прін днріѣріеа плане-теі депѣртате къ атѣте міліоане де міле, тоате ачесте сѣнт мінѣні неднѣѣлесе. Дмвѣца-тѣл Дѣран лѣжнд амінте къ чіі маі дналці мѣнці сѣнт ашезаці сѣѣ екватор, саѣ днкредінцат къ се днформасе дін лѣміна соарелѣі, прекѣм крісталізаціа дін саре, каре ам арѣта-то маі сѣс. Стѣнчеле дналте де граніт пе вѣрфѣл мѣнцілор Чімѣорасо ші Антізана с'аѣ дн-формат (дѣпре зіса са) дін лѣмінѣ крісталізатѣ, днкѣт дакъ сар фі днтінс асѣпра ачестеі пѣрці а лѣмеі пѣцінѣ ѣмѣрѣ, нъ сар фі днформат а-чеші мѣнці ѣріеші. Дар о асемене сістемѣ а лѣі Дѣран ар діѣента дн мінте о мѣлѣіме де ідеі екстраордінаре, де пілдѣ: чіі маі дналці

BIJOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMÂNIA

мѣнці а пѣмжнтѣлѣї сѣнт де граніт; гранітѣлесте о черкаре а крісталѣлѣї, діамантѣл есте ѣн крістал ѣндеплініт: дечі, ар фі фост де требѣінцѣ нѣмаї де о маї мѣлтѣ лѣмінѣ, ші мѣлтѣ кѣлдѣрѣ ші тоці мѣнції ар фі фост де діамант.

Ѧнтрѣ черчетареа деамѣнѣнтѣ а лѣкрѣрілор чѣлор маї сімпле, а ле натѣреї нѣ не пѣтем ѣндестѣл міра деѣнміїтеле феномене че нї се ѣнѣцпошазѣ; де пїлдѣ арборїї, пѣжнтеле дїн грѣдіні нѣ сѣнт кѣ тотѣл несїмпїтоаре. О мѣлцїме де флорї прїн кѣмпїї пресїмпцеск вѣнтѣл, плоаа сеаѣ кѣлдѣра, *Calendula arvensis* се дескїде кѣнд чернѣл есте сенїн, ші аратѣ фѣртѣнї кѣнд се ѣнвѣлеще *Sonchus Sibiricus* се ѣнкїде ноаптеа ші ѣнїїнцѣазѣ деспре зі сенїнѣ арѣтѣндѣне прїн сомн лїніїт кѣ есте сігѣр де зіѣа вїїтоаре. Фрѣнзіле салкѣмѣлѣї аѣ о формѣ аша ѣшїарѣ ші делїкатѣ, ѣнкѣт плоаа леар фрѣнцѣ, дакѣ нѣ ар авеа ѣнѣшїме а се аѣѣтора ла ѣн лок ашѣзѣндѣсе ѣнеле песте алтеле кашїнділеле не аcopeремѣнтѣл каселор. Ѧнтрѣ ачест кїп еле сѣѣерѣ похаеле челе маї марї, пентрѣ кѣ апа се лѣнекѣ не деасѣпра фѣцеї лор. Се аѣлѣ флорї че се ѣнтреѣзїнцѣазѣ де сѣтеанїѣ ѣн кїп де барометрѣ, каре се дескїд ѣн зіле сенїне ші се ѣнкїд ла апропїереа плоаеї. Мішкарѣа фрѣнзілор ші а рѣдѣчїнілор, сімпїреа ші пресїмпїреа лор сомнѣл, ші драгостеа флорїлор не пѣтрѣнде де міраре, дарѣ че вом зіче ѣнкѣ атѣнче кѣнд де ла пѣжнте вом трече ла їнсекте! кѣте мїнѣнї дескоперїм ѣнтр'о фѣрнїкѣ ѣнтр'о албїнѣ!

Пїтагорас зіче: „Фѣчоарѣ тѣнѣрѣ ші фрѣмоасѣ, ѣнтреавѣ не албїна сіргѣїтоаре деакѣ флореле се ѣнтреѣзїнцѣазѣ нѣмаї пентрѣ фачереа ѣнѣї вѣкет?

Гѣвернѣл албїнелор ѣнѣцпошазѣ о пїлдѣ екстраордінарѣ. Ценїа лѣї Монтескїѣ нѣ саѣ пѣтѣт ѣнѣлца маї сѣс. Тоате кѣѣетѣріле фїлософїлор, а лор планѣрї їмаїнаре се пїерд ѣнтрѣ ачѣаста. Аїче реїна ѣнкѣнцѣратѣ де ѣн адѣжк респект се ѣнаїнѣазѣ ѣнѣт ѣн мїжлокѣл по-

порѣлѣї сеї. Ёа повѣцѣеще тоате, порончѣеще ла чїнчїспрезече сеаѣ доѣзѣчї мїї де албїнекѣрора лї есте ка о маїкѣ, неконтенїт се аѣлѣ ѣн мїжлокѣл копїлор сеї, де ла каре прїмѣще мїереа че ї о ѣнѣопошазѣ, шїї веде ѣнделетнїчїндѣсе дѣпре пѣчереа са. Де воеще а мерѣе, мѣлцїмеа албїнелор шї фак лок, пѣїндѣсе тоате ѣн рѣнд не ѣрма са; де се опрѣще атѣнче се ѣндесѣск ші о ѣнкѣнцѣрѣ, ѣар албїнеле лѣкрѣтоаре атїнг ѣшор кѣ ачеле лор арїпеле еї. Ѧн тїмпѣл ачестор мереѣе чїнстїрї чеї се фак, алтеле сѣоарѣ не кѣмпїї, дїн каре ѣнеле адѣк мїере, ші чеарѣ, ѣар алтеле прегѣтеск факѣрї ної, сеаѣ нѣтреск не челе мїчї че сѣнт недеждеа ѣнтреѣї нацїї. Сѣверана ѣнѣфлѣцазѣ лѣкрѣріле прїн а са фїїнцѣ. Кѣте одатѣ, ѣар маї алес кѣнд есте нелїніїтѣ, се ѣнѣцпошазѣ ла порцїле чѣтѣѣї сале, аколе ѣн сентїмент ної о тѣлѣрѣ, ші о мѣхнѣще, кѣнд де одатѣ се арѣнѣкѣ деспїкѣнд аерѣл кѣ цїнгашеле сале арїшї. Ѧн тїмпѣл нефїїнцѣї сале чеа маї десѣвѣршїтѣ орѣндѣналѣ домнѣще ѣн шїѣвеї, лѣкрѣл претѣтїндене ѣрмеазѣ кѣ спорїѣ, слѣжїнд тоате нѣмаї спре ѣндемѣнареа вїѣцїреї сале. Ѧндатѣ че реїна ар перї, роѣл пїере ашїждѣреа, ші тоате лѣкрѣріле сѣнт пѣрѣсїте, пентрѣ кѣ мѣма попорѣлѣї, каре сінгѣрѣ авеа пѣтереа репродѣчереї, перїнд, роѣл неапѣрат трѣѣе сѣ пеарѣ. О асемеѣе мїнѣне се паре а фї родѣл рефлексїеї. Фїлософѣл, метафїсїкѣл, моралїстѣл, політїкѣл, стаѣ ѣн недемерїре.

Нѣ трѣѣе а се трече кѣ ведере плодїреа матѣї, каре ѣнделѣнгат тїмп саѣ сокотїт де мїстер. ѣнѣшї Вїрїліе кредеа кѣ албїнеле се наск дїн мѣрѣнтаеле ѣнѣї таѣр; фїїнд кѣ натѣра че пѣне ѣн конфѣзїе тоате шїїнцеле оменѣшї се дескоперѣ ачелѣїа пентрѣ каре тоате ера невѣзѣте, рефѣзїнд секретеле сале ѣнор ѣнтреїї акадѣмїї ші ѣнїверсїтѣї. Ачест орѣ нѣмїт Хѣбер се лїпсїсе де ведере дїн чеа маї фѣаѣдѣ тїнерѣцѣ, ел се ѣнсоцї ѣн лѣкрѣріле сале кѣ о слѣгѣ прїчѣпѣтѣ нѣмїтѣ Бїѣрнан; ачест дїн ѣрмѣ сѣѣ повѣцїреа стѣпѣнѣлѣї сеї прїн нѣнѣмѣрате чер-

кърї, дндрептѣ амѣреле челор маї вестїцї шї маї дмвѣцацї натѣралїстї. Ікоана активїтѣцї, аморѣлѣї, шї а днѣлпѣрї албїнеї трѣвѣ се дешепте дн орї каре омѣ марї кѣѣтѣрї, шї сел арѣнѣ дн аджнчї медїтацїї. Тоате ачесте пѣнѣ аїчї зїсе нѣ сжнт декжт о слабѣ дескрїере а ѣнѣї тавлон немѣрїнїт, дїнтрѣ о сценѣ че нежнчетат се реноеще дн театрѣл ѣнїверсѣлѣї, сар фї пѣтѣт лѣсжнд ла о парте тоате челелалте а арѣнка о прївїре асѣпра віетѣцї Кракатица чесе ренаще шїненчетат сѣ днмѣлѣще, асѣпра Пѣсеронѣлѣї (ѣн фел де мѣскѣлїѣ лїпїтѣ де фрѣнзе) че не-контенїт се репродѣче рѣмжнд тотдеѣзна дн стареа фечїорїеї, пайнгжнѣл че оѣѣ ѣн оѣ аша де ма-

ре ка шї джнсѣл. Ротоферѣл (ѣн фел де Кракатиѣ дн формѣ де роатѣ) че мѣрїнд дѣнѣ маї мѣлїї анї днвїазѣ парѣш днсѣжршїт асѣпра челор патрѣзѣчї шї патрѣ мїї де мѣскї а ѣнїї омїзїї.

Де прїсос ар фї а днтра дн амѣнѣнїмеле мїнѣнелор натѣреї, кжнд ѣн сїнгѣр фїр дїн цесѣтѣра ѣнѣї пайнгжн, есте де аѣнѣс спре а не пѣне дн ѣїмїре.

Ачест фїр есте ѣнѣл дїн каподоперїле натѣреї. Мѣрїмеа пайїнїлор есте фелѣрїтѣ, Д. Леовенхок аѣ обсерват прїн аѣнѣторѣл мїкроскопѣлѣї пайнїнїї де мѣрїмеа ѣнѣї фїр де арїнѣ, карїї ѣрзеск фїре а їсѣел де сѣнѣїре, днжт ар трѣвѣї патрѣ мїї де ачесте спре афї де о потрївѣ кѣ гросїмеа ѣнѣї фїр де пѣр. (Ва ѣрма).

КАПИТАНЪЛ РОСЛА ПОЛЪЛ НОРДІК.

Дѣнѣ днѣрнарѣа капїтанѣлѣї Рос дїн днѣнѣа експедиїе фѣкѣтѣ спре дескоперїреа ѣнѣї дрѣм ноѣ пе ла нордовестѣл Амерїчеї, нѣ нѣмаї кѣ нѣ саѣ пѣс темѣѣ пе арѣтѣрїле сале, дар днѣк ѣрма шї дндоналѣ деспре акѣратѣца мѣсѣрїлор географїче. Чїнстеа сѣмеѣлѣї плѣтїтор енглѣз наѣ пѣтѣт сѣфѣрї асемене лѣврѣ, шї спре а щѣрѣ де фѣїмѣтоареа патѣ а нѣмелѣї шї а файмеї сале, аѣ хотѣржт кѣ жертвїреа днѣреї аверї шї а віеїеї сале а днѣрепрїнде о а доза експедиїе шї а нѣ се днѣрна маї наїнте, пѣнѣ кжнд нѣ ва фї лѣмѣрїт географїчеще шї кѣ деамѣнѣнѣтѣл ѣермѣрїле нордїче а Амерїчеї, шї нѣ се ва фї днаїнтїт маї мѣлѣт декжт тоїї чїалалїї плѣтїторї де маї наїнте. Дѣчї дн вара анѣлѣї 1829 аѣ пѣрѣсїт ел Англіа кѣ васѣл де вапор „Вїкторїа“ кѣ скопос ка плѣтїнд прїн каналѣл прїнѣлѣї Регент дн дїреѣїе сѣнѣвестїкѣ, се деслеѣче проблемѣа чеа марѣ, де ар фї кѣ пѣтїнѣ трѣчѣреа шї де сар пѣтеа днѣреѣїнѣца пѣнтрѣ не-гоѣ. Пе ла Авгѣст аѣ шї аѣнѣс ла днѣрареа дн сѣс нѣмїтѣл Канал, ѣнде ла ѣермѣл вестїк а лѣї, Парї маї наїнте пѣрѣсїсе васѣл сѣѣ „Фѣрї.“ Сосїнд капїтанѣл Рос ла ачест лок нѣ аѣ

маї афлат нїчї о ѣрмѣ, пѣнтрѣ кѣ се веде кѣ саѣ фост сѣѣрмат де слонѣрї шї рѣмѣшїѣеле саѣ мжнат де валѣрї.

Днѣре алѣеле Рос саѣ фолосїт кѣ марѣ ѣѣкѣрїе де провїанѣтѣл че депѣсесе Парї пе ѣермѣ, кѣчї тоате ера віне пѣстрате шї дн ѣнѣнѣ старѣ. Рос аѣ пѣтрекѣт аїче нѣмаї о скѣртѣ вре-ме шї апої саѣ порнїт днаїнте пѣн ла о лѣїїме нордїкѣ де 70 шї о лѣнїїме вестїкѣ де 90 гра-де. Іарна лаѣ днпїедекат а кѣлѣторї маї де-парте. Аїче саѣ афлат ѣн лїман ѣн де іарнѣ, дн кареле саѣ аѣезат корабїа шї ѣнде нѣ се пѣреа кѣ ар пѣѣа ѣрма вре о прїмеждїе. Ачест лїман саѣ нѣмѣт Felix harbour, адекѣ лїма-нѣл норокѣлѣї. Іарна саѣ пѣтрекѣт дѣпре кїпѣл обїчнїїт; се вжнѣ ршї де геѣѣ, каї де марѣ, пасерї ш. а. Комѣїкаѣїа дескїсѣ кѣ Ескїмошїї лѣкѣїторї дн апроїфе аѣ фѣкѣт сѣ се ѣїте ас-прїмеа шї днделѣнарѣа ернѣї. Вара аѣ шї пѣнѣс корабїа ла ѣ ѣермѣ фѣарте днѣ шї плѣтїреа аѣ ѣрмат п лжнѣ джнѣ, днсѣ нѣ саѣ афлат нїчї ѣн кал пѣнѣ трѣчѣре.

Дѣчї саѣ днѣпѣтѣ кѣлѣторїе пе цос лѣжнд кѣ сїне провїанѣтѣл теѣїторїѣ пе маї мѣлѣте зї-

КАПИТАНЪ РОСЛА ПОЛЪЛНОРДІКЪ

ле, ші нъ пѣцинъ аѣ фост мірареа, кѣнд дѣпъ о мерцере скѣртъ ка де трій чеасѣрі аѣ аѣне ла челалант цермѣ де маре. Аша дар каналѣл Принцѣлѣй регент ера дѣнкѣс прін о дѣгѣстѣ стрім-тоаре де пѣмѣнт. Пе о лѣціме де 2 $\frac{1}{2}$ міле се дѣнтіндеа ѣн шір де лавѣрі кѣ апъ проаспѣтъ. Рос аѣ мерс маї департе спре вест ші саѣ дѣнаінтѣт пѣн ла ал 99^{ле} град. Рѣмѣшіца анотім-пѣлѣй саѣ дѣнтревѣінцат спре а нівела цермѣл ші ал мѣсѣра географічѣше. Іарна аѣнѣлѣй 1830 саѣ арѣтат кѣ аспріме неоічнѣітъ, ші Рос саѣ дѣнтѣрнат дѣнапої ла локѣіле ѣнде ернасе дѣн аѣнѣл трекѣт. Вара аѣнѣлѣ 1831 саѣ дѣнтревѣінцат спре а мѣсѣра цермѣл нордвестік дінколо дѣнтремтоареа чеа де ѣкат. Тоамна саѣ пор-ніт вѣсѣ Вікторіа (префѣкт акѣм дѣн вас кѣ вѣн-треле, фѣіндѣл се сѣжрѣсе кѣрѣвнѣ) ші аѣ плѣ-тіт дѣнаінте спре норд кал ка де трій міле; дѣнсѣ аіче ар фі фост марѣінеа експедиціей, ші нъ ера

нічї о недежде а скѣпа коравіа де пеіре, дакѣ сар маї фі дѣнаінтѣт. Іарна аѣ фост дѣнкѣ маї аспрѣ декѣт дѣн аѣнѣл трекѣт. Ла Маѣ 1832 саѣ пѣрѣсіт коравіа, ші кѣлѣторїї ношрїї дѣпъ о мерцере прімеждіоасѣ ші плінъ де остенеле аѣ аѣне ла баїа де Фѣрі, сінгѣрѣл лок де скѣ-паре, спре ашї мѣнтѣі вїаѣа. Аіче аѣ аѣне ії ла 1 Іѣліе, ші дѣнатъ саѣ аѣнѣкат де а дѣнток-мі каічеле че маї рѣмѣсесе де ла васѣл Фѣрі ші а дѣра ѣн бордеї.

Ла 1. Авгѣст іарѣш саѣ порніт експедиціа ші ла 1 Септ: аѣ аѣне ла пасѣл лѣї Баров. Де аіче нъ ера кѣ пѣтінѣъ а плѣті маї департе, кѣнї слонѣрі де геаѣъ неспѣсе де маре акоперѣа ка-налѣл пекѣт аѣнѣдеа окїї, ші пентрѣ аѣеа нъ рѣмѣнеа алѣъ, декѣт а се дѣнтѣрна дрепт ла баїа де Фѣрі, ші а петрече дѣнкѣ о іарнѣ плінъ дѣдѣнтрістаре дѣн пѣстїнѣріле нордѣлѣй.

(Ва ѣрма).

ЗІМБРЪЛ (BISON).

Чіне дін четіторі нѣ ва воі а кѣноаше пре Зімбрѣл, кареле дѣпре зічереа історіей, лѣкѣна одінеоаре дн кодрії Молдовеі, ші пре каріле стрѣмошіі аў лѣат де Стема цереіка ѣн сімвол ал пѣтеріі ші ал хѣрнічіей.

Таѣрѣл (Taurus, Usus), чесе траѣе де ла о вітъ а Індіей нѣмітъ Зевѣ, есте ѣн анімал кѣ копітъ деспікатъ, рѣмігѣтор, кѣ, ші фѣръ коарне, ачії корнѣці аў коарне пліне сеаў ші дешерте, сѣнт рѣмігѣторі ші аў патрѣ стомахѣрі. Дн тімпѣріле веки се афла лѣкѣнд ші прін мѣнціі Ромѣніей, еар акѣма дн Еѣропа се афлѣнѣмаі дн кодрії Літваніей.

Челе маі адесе орї есте де колор негрѣ днкіс, фоарте пѣтернік ші сіреап; кѣчі таѣрѣл, сеаў воѣл, аре нѣмаі 13, еар Зімбрѣл 14 пѣреки де коасте. Днѣлцімеа зімбрѣлѣї есте де 8 палме, ла червіче піептѣ ші шолдѣріесте фоарте лат, ші се паре ка кѣм ар фї геѣос еар спетеле аре чеѣа днѣгѣсте. Лѣнцімеа са де ла бот пѣн ла коадѣ мѣсѣрѣ 12 $\frac{1}{2}$ палме, днелціме денаінте пѣн ла спете 7 $\frac{1}{4}$ палме, капѣл апроапе 3 ші 6 палме дмпреѣнѣр. Фіешкаре корн есте грос ла рѣдѣчінѣ 9 палмаче ші пѣатѣта

де лѣнг. Сѣѣ гѣт днѣос спѣнѣѣрѣ о ѣарѣіе лѣнгѣ, еар трѣпѣл есте акоперіт кѣ періскѣрці. Ынїзік кѣ еарна песте тот трѣпѣл се акопере кѣ ѣн фелѣ де днѣѣлітѣрѣ нѣроасѣ: а са пѣтере, маі алес денаінте, есте екстраордінарѣ. Дн лѣнтѣ поате рѣдіка ші арѣнка дн сѣе не ѣресл ші лѣѣл кѣнд і апѣкѣ віне, де асеміне асѣѣрле дн сѣе калѣл кѣ кѣлѣреѣл сеѣ. Перії капѣлѣї, фреѣндѣсѣ, даў ѣн мірос плѣкѣт де мосхѣ ші сѣнт аша де деші днѣѣт дмѣѣцошазѣ о перѣкѣ сеаў бонетѣ. Зімбрѣл аѣнѣце пѣн дн ѣѣрѣтѣ де 15 ані. Ԥарнеа са есте днѣстѣл де ѣѣнѣ ла мѣнѣат, дн піеле, ші карне се фѣѣрікѣ фелѣѣріте манѣѣѣнтѣрі.

Зімбрѣл Америкѣн лѣкѣсѣе де ла Хѣдсон-Баї пѣн ла Мексіко. Дн саване (пѣстіѣрі Америкѣне) се ѣѣд черѣзі де ачест анімал аша де марі днѣѣт ла о ѣнѣѣтоаре се ѣчід пѣн ла 1500. Ла ачѣастѣ дмпреѣнѣраре аратѣ дн а са фѣгѣ, кѣ нїмікѣ нѣл опрѣсѣ спре а сѣѣна, се арѣнкѣ де не стѣнчіле челе маі днѣалте. Ікоана де астїзі дмѣѣцошазѣ ѣн асемѣна Таѣр Зімбрѣ кареле саре прѣсте о рїшѣ.

ІНСЪЛІЛЕ НЪМІТЕ А ПРИНЦЪЛЪІ ЛЪНГЪ КОНСТАНТИНОПОЛІ.

Ачесте інсѣле де лънгъ Константинополі сѣнт челе маі десѣтътоаре ші маі фремоасе локѣрі де петречере дн тѣмѣл вереі; нѣмаі Тѣрчіі се парѣ а нѣ ле прецѣі, днѣсъ Гречіі, Арменіі ші Фрѣнчій ле візітеазъ фоарте адесе. Еле сѣнт патрѣ ла нѣмѣр, дѣнтре каре доѣ сѣнт маі марі, карѣ челелалте доѣ маі мѣчі; ші аѣ къпѣтат нѣ-міреа лор де ла ѣн принц-греческ, кареле аѣ петрекѣт аіче днделѣнгат тѣмѣ ші аѣ фѣкът дн-къ ші маі мѣлте зідірі. Фѣнд къ еле сѣнт нѣ-маі де вр'о доѣ мѣле депѣртате де капіталіе, апоі се пот сокоті де асеміне ка махалале оаре че депѣртате де Константинополі. Кѣнд есте тѣм-пѣл лініщѣт ші сеніи се пот ведеа токма де ла Сераѣ ші де ла Пера дн оарекаре депѣр-таре.

Фѣнд къ ла Константинополі есте дндебще обічеѣ а петрече вара ла царѣ, апоі мѣлці Гречі ші алте націі се стрѣмѣтъ не ачесте інсѣле дн ачест анотѣмѣ ші тоамна карѣші се днторк дна-поі дн політіе.

Ачесте локѣрі нѣ слѣжеск нѣмаі спре а пе-трече вара не дѣнселе, дарѣ ші пентрѣ плѣкъ-те презмѣлѣрі. Де ла Април пѣнѣ ла Септемврие нѣ трече маі нічі о зі дн каре сѣ нѣ се днвар-че соціетѣці днтречі де ла Галата ші Пера, саѣ де ла Константинополе спре а петрече аколе макар о. дѣмѣтате де зі.

Ла о клімѣ фремоасѣ ка а Восфорѣлѣ ші дн апропіереа ачестор інсѣле нѣ поате фѣніміка маі плѣкът декѣт о асемеене презмѣларе, окіѣл се десѣѣтеазъ дѣн тоате пѣрціле де фелѣрѣте обіек-те, кѣнд пермѣріле европеіче ші асіатіче се маі вѣд днкъ пѣціи дѣнѣ порніре, ші кѣнд есте ма-

реа лініщѣт, кълѣторіа се фаче дн фоарте скѣрт тѣмѣ. Де ачеа ші комѣнікаціа днтрѣ Констан-тінополі ші днтрѣ ачесте інсѣле есте аша де маре, днкът адесе се вѣд порніндѣсе де одатѣ дѣн політіе кѣте 20 де корѣвій маі мѣчі ші ка-іче.

Днсе ачеастѣ комѣнікаціе есте фоарте тре-бѣітоаре, пентрѣ къ ачесте локѣрі сѣнт аша де днсѣмнате ка ла ноі бѣіле, ѣнде се адѣнѣ ва-ра о мѣлѣме де оаспеці нѣмаі пентрѣ петрече-ре ші сѣнѣтате. Аіче нѣ се гѣсѣще нѣміка, чі тоате трѣвѣсск адѣсе де департе; ші ачеаста нѣ се днцелеѣе нѣмаі деспре продѣктеле де лѣко ші де дндемѣнаре, дар ші деспре челе де невоѣ. Де ачеа аіче тоате сѣнт маі скѣмѣе де-кът дн капіталіе.

Дарѣ асемѣнареа днтрѣ інсѣлеле принцѣлѣ ші днтрѣ бѣіле де Европа есте нѣ нѣмаі дн ачеа, къ ла ѣмѣе локѣріле есте маі тот ачеа скѣм-пете, дар ші ла днріѣріреа ачеа че кліма аче-стор інсѣле аре асѣпра днсенѣтошереі оамені-лор. Сѣнт мѣлте ексемпле че адѣвереск къ пер-соане болнаве карѣші с'аѣ днсенѣтошет нѣмаі къ аѣзторѣл натѣреі каре есте чел маіѣн доф-тор, пѣнѣ ші пентрѣ болнавѣі де чѣмѣ, петрече-реа аіче есте прѣітоаре, ші се днкредѣнѣазъ къ сар фі мѣнтѣіт мѣлці Гречі аіче де ачеастѣ боа-лѣ молѣнсѣтоаре.

Не тоатѣ партеа ачеа а інсѣлеі, ѣнде десѣар-къ корѣвійле, се аѣлѣ ѣн шѣр лѣнг де касе. А-іче тотдеазна фелѣрѣте петречері ші мѣзічі рѣ-сѣнѣ дѣн тоате пѣрціле; кар маі алес нопціле ла лѣміна лѣнеі сѣнт преа плѣкъте.

Гр. П.

КОЛІВРІ СЕАЪ ПАСЕРЕА МЪСКЪ.

Ачеа маї мікъ дін тоате пьсерьичеле есте коліврї. Ън французь дн скріеріле сале деспре Антіле поменеше де ачесте пьсерьиче фремшеле шї делікате.

Ел леаў обсерват сьб о тьфь де Барвадін, а кьрора флорї де о палмь дн діаметръ се пар а днтрече пре тоате флорїле пьнъ акъм коноскъте.

Неконтенїта мішкаре а ачестор пьсерьиче, пенеде лор челе стрьлзчїтоаре ла разеле соарелзї траг лъареамїнте, дн време кьнд еле свьржнд де пе о флоре не алта дн маї пьцїн де о секьндъ сьгў міереа знеї флорїчеле.

Еле трьескў о віаць фоарте скьртъ, пентръ кь зшор се пот прїнде кь мьна. Днкъ шї кьї-

бьріле лор лесне се пот стрїка пентръ кь еле жл факў нъмаї де 3 палме де ла пьмьнт петьфе, кь мешешг шї о делїкатець фоарте мїнънатъ дін о цесьтъръ фїнъ де бьмбак. Дн Індїа жл фак дін фелурїте френзе де флорї. Днтрєн кьїб аў афлат кьлъторьл ностръ 2 пьї де мьрїмеа знеї мазере.

Ла Трїнідад се афлъ амьндозъ соьріле челе маї фремьоасе. Еле се пар а фї днподовїте кь рьбїнзрі дн форма знеї короане. Гремьазьл знеї соў аре колорьл топазьлзї, нар ачелзлалат соў колорьл смарагдзлзї, шїдамеле поартъ знеорї о гарнїтъръ де колїврї. Кабїнетъл дін Ешї аре фоарте фремьоасе ексемпларе де ачесте пьсерьиче.

Гр. П.

АФОРІСМЕ.

Фїешкаре ом аре дн сїне о дмпьрзїце днтреагъ: мїнте а ка домнїторьл лъкъеше дн парте чеа маї де сьс шї чеа маї сїгьръ; сїмцїреле днкїпъеск не кьртезанї, фьръ а кьрора ацьторьл нъ се поате [ацьнцє ла домнїторьл; пьтерїле челе

маї дналте, прекъм цьдеката цьнїереа демїнте, воа ш. а. сьнт Сенаторїї; пьтерїле челе маї де цос сьнт репрезентацїї попорьлзї, шї патїмеле сьнт револтанцїї, карїї тьлзьръ лїнїщеа пьелїкъ.

С. Б. Б.

КАСАЛЪІ ПЕТРАРКА ДН АРКВА.

(ПЕТРАРКА ЛЪФОСТАЧЕЛ ДНТЪІ ПОВТА ДІРІКА ІТАЛІВІ).

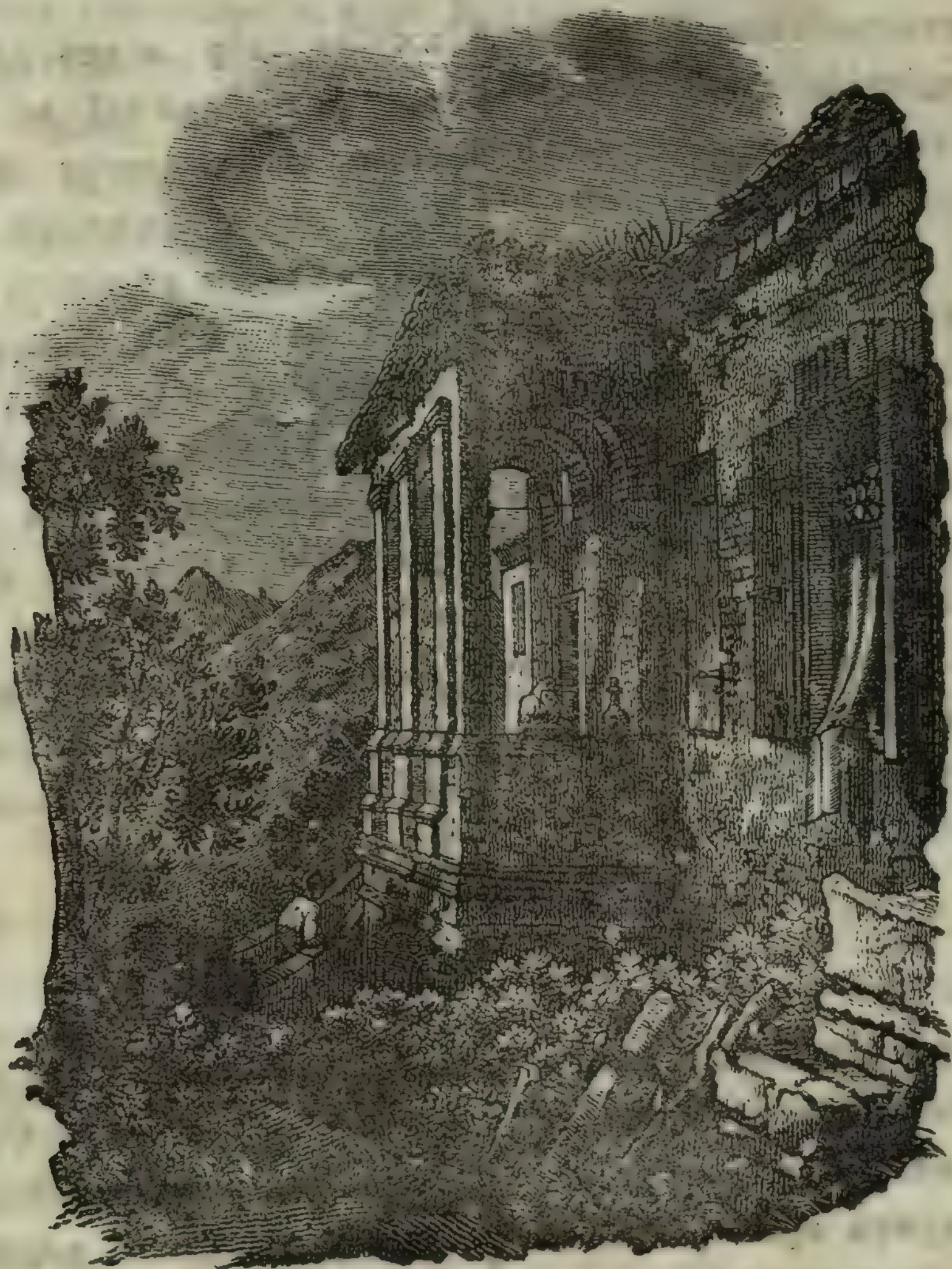
Респектъл компатріоцїлор ачестзї маре дьх поетїк аў десїнат фелурїтеле локьрі а петречерї сале, шї леаў пьстрат пентръ зрмашї. Днкъ шї акъм каса, пре каре Венецїенїї наў дато дн злїца Degli Schiavoni се аратъ стрїнелорка зна дін челе маї днсемнате зїдрї а полїтіеї. Лъкьїторїї дін Ареццо аў днсемнат локьл нащереї сале прїн зн днскріс лънг. Дн Павїа знде аў петрекът тоамна аньлзї 1368 наў дналцат о статъ кь о таблъ спре а са адъчереамїнте. Дн Падва їскъсїтъл Томазїні аў черчетат шї аў дескрїс каса дн каре ел лъкъеа; дн време кьнд Воклза днкъ шї акъм есте цїнта деселор кьлъ-

торїї де шї нъ се поате арьта лъкьїнда слъвїтълзї Поетъ, ба днкъ нїчї позїцїа гръдїнеї сале дін ачеастъ романтикъ вале, каре наў днсфлат челе маї фремьоасе їдеї. —

Кь патрь анї данаїнтеа морцеї сале с'аў днторе днапої ла Арква знде се зїче кь ш'ар фї зїдїт каса, а кьрїа днкїпзїре нї о днфцощеазъ Ікоана де астьзї.

Арква се афлъ дн депьртаре де зн чеас де Падва лънгъ дремьл де Ровїго пїнтре деалзріле еьганїче. Дьпъ о презмеларе ка де 20 мїнзте, днтр'єн шес коперїт кь копачї шї тьфари ацьнцем ла зн лак албастръ, а кьрїа апъ есте

КАСА ЛЪІ ПЕТРАРКА ДН АРКВА.

лімпеде, днсъ де о аджнчїме немърцінітъ. Ел се афлъ ла пічоареле знор деалърі, дмпрецърате къ вїї шї лївезї де челе маї бзне фрѣктърі ориентале. Дрѣмъл се днтоарче не лжнгъ малъл лакълъї дн лъвнтръл вїї, шї днтре дозъ масе де стжнчї се зъреще бїсерїка сатълъї Арква, а кърѣна касе сжнт дмпръщїете. Каса лъї Петрарка се афлъ ла колцъл знеї мїчї днълчїмї, де знде се днфъцощазъ о прївїре романтикъ, нз нзмаї престе грѣдїнеле днфлорїте а ле шъсълъї даръ шї асѣпра кжмшїей къ копачї де мърї, сълчїї шї къ вїї дъподовїте шї днтънекате знде шї знде, прїн грѣне фрѣмоасе де кїпарос, кжндпресте ачесте се дналцъ вжрѣрїле тѣрнърїлор депъртате че се вѣд не локърїле де лжнгъ рїзл По шї мареа Адріатїкъ.

Кліма ачестѣї деал вълканїк есте маї калдъ,

шї кълесъл вїлор се днчепе къ о сьптъмжнъ маї тїмнърїе, декжт дн шесъл де Падза. Дн ачест лок лїнїщїт аў петрекѣт Петрарка чїї маї де пѣрмъ анї аї віецеї сале, хъръзїте щїнцелор шї поезїей, шї къ патрѣ лѣнї днаїнтеа морцеї сале аў сїмпїт о слъвчѣне нъпраснїкъ а пѣтерїлор лъї, кареа дн вржстъ де 70 анї, наў прїчїнѣт моарте. Ла 19 Ізліе 1374 саў гъсїт морт дн бібліотека са, къ капъл резъмат не о карте.

Ръмъшїцелѣ мърїтоаре а марелъї Поета саў пѣстрат днтръш саркофаг де марморъ рошъ, кареле есте ашезат не патрѣ стжлнї шї зн пїедестал дналцат чел деосевеще де челелалте мормжнтърї. Дн тїмнърїле маї позъ с'аў ръсѣдїт дмпрецъръл ачестѣї монзмент патрѣ арборї де дафїн, карїї лаў днвълїт къ змърїле лор.

I. M. o.

ИКОНА ЛЮБИ.

FOAE

П Е Н Т Р Ъ

ИДЕАЛЪТЪ И РЕАМОЛДО-РОМЪНИЛОР.

No. 42.

DECEMBER.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕЇ (Σρμα).

Ної ам възът дн чє кпч чїї векї венїсе ла і-
дена кѣ тоате сжнт сїмцїтоаре дн зніверс (лѣме),
ші кѣм експерїенцїїле а оарекѣрор натѣралїстїї ної
саѣ рѣзѣмат не ачеастѣ сїстемѣ. Акѣм дн сѣ авем
а воровї де пѣтереа атрактивѣ (*), каре, де нѣ
не дншелѣм, есте віаца лѣмедор.

Прекъм пѣмѣнтѣл траѣе тоате трѣпѣріле кѣ-
трѣ сине, де асемінеа соареле траѣе тоате пла-
нетеле че съ ротеск днпреѣрѣл сеѣ. Трѣпѣрі-
ле черещѣ тоате се атраг шѣ се респѣнг днтре
еле; шѣ а лор пѣтерѣ сѣнт калкѣлате, шѣ кѣм-
пенѣте кѣ атѣта днцелечѣне, днкѣт фѣешкаре
пѣзеѣе локѣл шѣ мѣшкареа са.

Спре довада ачестор зісе, ної вом дескрие ле-
діле мішкърей ші а грежтьцей лэмелор, кэм ші
біпэл дескоперірей пэтерей атрактивє.

Дескоперіторіѣл еї есте мареле Невтон, ел
афлѣ ачеаста дн ѣрмѣтерѣл кпш: днтр'о зі афлжн-
десе кѣлкат сѣб ѣн арборе, ѣн мѣр кѣзѣ пе
кап, фѣрѣ мѣлтѣ остінеалѣ ел кѣцетѣ кѣ а-

чест мър сар фї рѣт де ла креангъ де оаре-
каре прїчинъ, шї днсфжршіт грезтатаа жл фѣкъ
сѣ сѣ кадъ. Орї чїне ар фї пѣтѣт се цѣдече астфел,
днсѣ фїлософѣл енглеа сѣ днѣлцѣ къ цѣніа са
маї сѣс, ел днтребѣ не сїне деакѣ арвореле
ар фї фост мѣлт маї дналт декѣм ера дн фїн-
цѣ, оаре ар фї пѣтѣт атѣнчї се пїче мърѣл?

Имаѣнація лѣѣ Невтон мърінд арборѣл трептат
л'ѣнѣлцѣ пѣнѣ ла лѣнѣ, аколе аѣнѣс, сѣ днѣре-
ба деакѣ мърѣл рѣнт пѣтеа сѣ кадѣ. Дечѣ
спѣінд Невтон ка ел сѣ фѣпѣкат, неапѣрат тревѣе
сѣ пѣстрезе вре о гревѣтате че лар фѣ днѣпѣнс спре
пѣмѣнт; лѣна дар аѣлѣндѣсе тот ла ачеаш днѣ-
нѣлцѣме, ар фѣ тревѣйт ка шѣ еа сѣ фѣе днѣпѣнсѣ
де о асеменеа пѣтере. Кѣ тоате ачесте лѣна
нѣѣ кѣзѣ пе кап, де ѣнде днѣцѣлесѣ кѣ мѣш-
кареа нѣмаѣ поате фѣ прѣчѣна ачестеѣ кѣдерѣ. Фѣ-
лософѣл нѣ се опрѣ, шѣ доведѣ тот кѣ ачелаш
кѣп кѣ лѣна се мѣшкѣ днѣпредѣнѣрѣл пѣмѣнтѣлѣѣ,
шѣ сатѣліцѣѣ днѣпредѣнѣрѣл лѣѣ Сатѣрни шѣ а лѣѣ
Іѣпѣтер; шѣ кѣ тоате планетеле се днѣмѣртеск

(*) Патерча невзятъ каре траце трызиріе днтрє сїне, пректм магнетѣд траце пре фіерѣд.

дмпрецурѣл соарелѣ. Дін тоате ачесте ел тра-
сѣ днкеереа кѣ: соареле есте днзѣстрат де о
пѣтере атрактивѣ, ші кѣ тоате трѣнѣріле че се
мішкѣ дмпрецурѣл лѣї сѣнт днпінсѣ аколо де
о алтѣ пѣтере че дмпіедекѣ мішкареа лор.

Бнфон зиче кѣ тоате планетеле кѣ сатіліці
лор, мжнате дн ачеаш дірекціе ші чірк, де о
мішкаре репедс алкѣтѣеск о сферѣ де зн діа-
метрѣ днтінс, а кѣріа осіе днтѣрнжндѣсѣ кѣ ре-
пѣнѣне дн цурѣл сеї; аї тревѣїт а се днфер-
бінта, а прінде ші а рѣспжнді лѣміна ші кѣл-
дѣра пѣнѣ ла челе маї дндепѣртате пѣнктѣрі
а чірконференціі сале.

Де с'ар днтрева дн че кп се спріжінеск со-
рїї че мѣрцінеск днтінселе сфере алѣмелор, сар
рѣспжнде: фїїнд кѣ ачестіа неавжнд пе алціі
карїї сѣї атрагѣ дн дірекціі контраріе, се паре
кѣ ар тревѣї се пиче знїї песте алціі, а се аме-
стека ші а нѣ днформа дн немѣрцінітѣл снації
декѣт нѣмаї зн соаре де о мѣріме днфрікошатѣ.

Ачестѣ проблемѣ нѣ с'аї пѣтѣт кѣ деамѣ-
нзнтѣл десволві прїн шїїнѣ. Спекѣлаціїле ма-
релѣї Нѣфтон, аколо се опрірѣ ші ценіа са се
німічі, лѣмеле днчетѣ де аї маї днфѣцоша о
зрмаре де армонїї фісіче дерігѣїте прїн атракціе,
днсѣ зн спектакѣл маї - дналт се дескоперї
окілор сеї, ші де одатѣ зѣрі прїн днцѣлѣцереа
са мжна чеа а тот пѣтернікѣ каре дѣпѣ че аї
фѣкѣт сѣ насѣ стеліле дін хаос, цїне сїнгѣр
грѣштатеа ачестѣї днтінс зніверсѣ.

Оаменїлор днценїюшї кѣрора лї с'аї дат де а
дескоперї оарекаре леці нозѣ а натѣреї, тоці аї
фост фоарте релѣціюшї. Паскал дѣпѣ че аї кѣ-
носкѣт шїїнѣеле омїнѣшї, ле сокотї невреднїче
де кѣцетареа са, днторкжнд медїтаціеле сале
кѣтрѣ черїї. Нѣфтон сѣ днѣлѣ пѣнѣ ла ідеа
плѣзмѣїторѣлї прїн шїїнда лѣмелор, Фенелон
прїн амор, Босѣепрїн дмвѣцѣтѣрапооарелор ші
прївіреа морѣї. Кѣ тоції зрмжнд нїще кѣї атѣт
де контраріе, аднѣсерѣ ла ачелаш скопос, ші
проклѣмѣ ачест адеѣтѣр: кѣ кіемареа омѣлї е-
сте о кіемаре де рекѣношїнѣ. Соареле кѣ тоа-
тѣ стрѣлѣчїреа са нѣ аре нїчі кѣм глас пентрѣ
а лѣзда, стелеле сѣнт мѣте мѣцетеле мѣреї,
вѣетѣл фѣртѣнелор, сѣнт днфрікошателе екс-
пресїї а знеї пѣтерї фѣрѣ днцѣлѣцере: днсѣш
анїмалеле че сѣ дмпѣртѣшеск де лѣмінѣ ші а-
пѣ, петрек шесѣріле ші пѣдѣреле фѣрѣ а се о-
прї сѣ аскѣлте пе пасереа че кѣнтѣ, а се мї-
нѣна де флоареа че се дескїде; стрїгѣтіле лор
нѣ дѣк нїчі о кѣцетаре кѣтрѣ черїї, омѣл сїнгѣр
нѣмаї днсѣфлѣцазѣ натѣра прїн рѣгѣчѣне шїпрїн
амор, ел аре глас кѣ каре лаїдѣ, днцѣлѣцере
кѣ каре кѣноашѣ, інімѣ кѣ каре нѣвѣше. Дн-
флѣкѣрателе разе а соарелѣї, мѣцетеле мѣреї,
фреамѣтѣл пѣдѣрілор, ші інстїнкѣтѣл анїмалелор,
тоате ачесте жл повѣцѣеск кѣтрѣ нїще прївїрі че-
рѣшї, ші днцѣлѣцереа са се тѣмпѣше дінаїнтеа
ачелѣїа каре дін нїмік тоате аї фѣкѣт.

(Ва зрма).

ГАЛІЛЕО ГАЛІЛЕІ (Днкеере).

Дн анѣл 1589 саї нѣміт Професор де мате-
матїкѣ ла зніверсітатеа дін Піза, ші ачест пост
лаї окѣпат пѣн ла 1592, кжнд репѣвлїка
Венеції лаї нѣміт пе шесѣ анї професор де
математїкѣ ла зніверсітатеа еї дін Падѣа. Дін
ачест тімп аї трѣїт Галїлеї нѣмаї пентрѣ шїїн-
ѣ, ші мѣкар кѣ леафа лѣї дїнтр'ѣнчѣпѣт нѣ е-
ра днсѣмнѣтоаре, ші пентрѣ ачеа саї вѣзѣт не-

воїт а днтревѣїнѣа тімпѣл кѣ дмвѣцѣтѣра прї-
ватѣ, тотѣшї прїн неовосїта са сїргѣїнѣ аї а-
цѣнс а се дндеплїні маї мѣлт декѣт орї каре
алтѣл.

Пелжнѣгѣ ачесте се днделетнїчеа ел кѣ че-
тіре, кѣ обсерѣації ші черкѣрі, днтревѣїнѣїа
зіле ші нопці плїне де остенеалѣ днтрѣ компѣ-
нереа тратаціїлор деспре обїектѣрі фізіче. Ла

1598 дін ноу сау днтьріт дн постел съу де
професор кѣ леафъ маї мѣлцѣмітоаре ші ла
1606, а треа оарѣ сау нѣміт професор каръш кѣ
ѣн адаос ла леафъ. Дн ачест тімц прелекцііле
лѣї ера атѣт де плѣкѣте, ші авеа ѣн нѣмѣр де
аскѣлтѣторї аша де маре, днкѣт салоанеле че-
ле маї ларцї а ѣніверсітѣцей, дн каре днкѣпеа
пѣн ла 1.000 персоане, нѣ ера дндестѣл де
марї, ші пентрѣ ачеа ера невоїт а цїнеа прелек-
цїї съпт чернѣл словод. Дїнтре мерїтеле че шаѣ
фост кѣщїгат пѣн дн ачест тімц, се днсѣмнеа-
зѣ апаратѣл съу ла ѣн їнстрѣмент пентрѣ афла-
реа лїніїлор пропорціонале, прекѣм ші афлареа
термометрѣлѣї, кареле се паре а фї фост кѣ-
носкѣт днкѣ ѣнор фїлософї векї, дар ера акѣм
де мѣлт ѣїтат.

Анэл чел маї вреднік де днсемнат а віцеї лї Галілео аї фост ачел де 1609, дн кареле аї лїцїт марцівіле щїїнцїї фїсїчїї. Дн ачестан аї фїкїт дескоперїеа чеа маре а Телескопїлї, шї дїпї че аї черкат їнструментїл сїї дн кїрс де маї мїлте зїле, апої лаї дмфїцїшат сенатїлї дїн Венеція, кареле наї хїрїзїт професоратїл пе віацї шї наї рїндїїт о леафї дндоїтї. Дїпї ачеа аї маї фїкїт алт телескоп пентрї сїне, кї кареле фїчеа обсервацїїне волта черїлї, Чїї патрї траванцї а лїї Жое с'аї дескоперїт днїїа оарї окїлїї днармат кї телескопїл лїї Галїлеї. Мїлте алте стеле, пїнї атїнче невїзїте, се днфїцїша прївіреї лїї дн тоате пїрїїле черїлї. Лїна наї дескоперїт а сале лакїрї шї мїнцї, пїн шї соареле наї арїтат петеле челе днїїнекате дн мїжлокїл стрїлїчїреї сале. Тоате ачесте мїнїнї леаї пїлїкат ел дн картеа са днїїїлать „Кїношїїнца черїлї,“ каре скїїере с'аї прїмїт кї маре вїкїріе. Ла анїл 1610 аї депїс професоратїл де Падїа, пентрї кї прїмїсе о кемаре де ла мареле Дїка де Тоскана, кареле наї днкрїдїнцат постїл шї венїїїрїїле днїїїлїї Математїк шї фїсїк дн Піза. Дн кїрсїл петречереї сале аїче Галїлеї дмвїца дн пїлїк сїїстема копернїї

канъ, деспре а къріа адевр де мѣлт ера дн-
кредінпат. Ачест пас сѣмец наъ агонісіт че-
ле маї марї прїгонірї, каре аъ днчетат нѣмаї
кѣ а са віацѣ. Оаменїї по ачеа време, фїнд дн-
кѣ нещїѣторї шї сѣперетїціонїї, с'аъ скѣлат кѣ
стрігърї асѣпра лѣї, днвіновѣцїндѣл кѣ контра-
зіче Бївлїей, де време че дмвацѣ кѣ пѣмѣнтѣл
се ротѣще дмпредѣврѣл соарелѣї, кѣнд Бївлїа зі-
че, кѣ пѣмѣнтѣл стѣ нѣмїшкат.

Дн анэл 1616 аў мерс ел ла Рома ші с'аў
пріміт кэ бѣнѣтате де кѣтрѣ Папа, днѣс аў
кѣпѣтат поронкѣ де а нѣ маї дмвѣца сістема
коперніканѣ. Ел днтрѣ адевѣр аў аскѣлтат а-
чеастѣ поронкѣ дн кѣрс де кѣцѣва анї, дар ла
1632 аў пѣвлікат вестітѣл сѣѣ діалог асѣпра
жмбелор сістеме, адекѣ а лѣї Птоломеѣ ші а
лѣї Копернік, прін каре аў доведіт адевѣрѣл а-
честѣї дін ѣрмѣ. Протівнічїї сѣї, карїї тѣкѣсе
атѣта време, саў рѣдікат нарѣш асѣпра лѣї
кѣ тѣрѣваре днѣкѣ ші маї маре. Картеа саў
дат інквїзіціей, ші аўторѣл саў кемат ла дмѣ-
пошаре днаїнтеа ачестѣї днѣрїкошат трїбѣнал.
Дн 14 Февр. 1633 аў сосіт ел ла Рома, ші
атѣта се щіе, кѣ дн 21 Іѣніе саў декларат де
еретїк ші саў осжндіт ла днкісоаре. Петре-
череа лѣї дн днкісоареа інквїзіціей аў фост
нѣмаї пе о скѣртѣ време, ші дѣпѣ кѣтева лѣнї
с'аў дмвоїт а се днѣрѣна ла лѣкѣїнца са де
царѣ Арцетрї апроапе де Флоренца, днѣс кѣ а-
спрѣ дндаторїре, де а нѣ пѣрѣсі нїчї одїнеоаре
ачест лок, нїчї а прїмі візітеле прїетенїлор сѣї.
Аїчѣ аў петрекѣт Галїлеї маї мѣлцї анї днде-
летнїчїндѣсе неконтенїт кѣ стѣділе філософїче,
де ѣнде аў трїмес а се тїпѣрї алтѣ карте дн-
семнатѣ, ші днтїтѣлатѣ „діалог деспре леѣеле
мішкѣреї.“ Маї дн ѣрмѣ с'аў дмпѣцінат аспрї-
меа днкісоареї сале, ші і с'аў дат вое а прїмі
пе прїетенїї сѣї ші а петрече кѣ джншїї дн ка-
са са, днѣс десе воале аў днчелѣт ал черта
пѣнтѣ кѣнд ла 1639 аў орбіт де тот, ші ла
1642 аў рѣпосат дн врѣстѣ де 78 анї.

С. С. Б.

ОСПІЦІЪЛ МЪНТЕЛЪІ САН-БЕРНАРД.

Четиторії ношрі ш'адък аминте де дескриереа мѣн-
телъї Сант-Бернард ла Но. 12 дін 22 Декемв. 1840
де оспіцїл (сѣхъстріа) зідїтъ не ачест мѣнте, шї
де дндаторїреа сѣхастрілор де а оспѣта шї а аѣто-
ра не кѣлѣторї. Днѣцѣошїнд четиторїлор ношрі копіа

плѣкѣтѣлѣї таблоѣ де Вафлар, че дмѣцѣошазъ
не ѣн копїл адѣсла оспїцїлѣл мѣнтелѣї Сан-Бер-
нард де ѣнѣл дін кѣнеї ачестестей сѣхъстрії, нѣ
воїм нїчї декѣм а маї днтра дн поменїтеле де-
таїлѣрї. Скопосѣл нострѣ аѣ фост нѣмаї де а

СЦЕНЪ ДІН ОСПІЦІЪЛ МЪНТЕЛЪІ САН-БЕРНАРД,

днкѣноаще четиторїлор ношрі ѣна дін челе маї
фрѣмоасе композиції продѣсе де зѣгравїї модернї,

шї ѣна дін челе маї вреднїче де лаѣдѣ фѣндацїї
днѣїнцатѣ де крістіанїзмѣ.

ОРАНГЪТАНЪЛ (SIMIA SATURUS).

Момїцеле сѣнт ѣн неам де анїмале де 22 со-
нрї. Нїчї ѣн фелѣ де довітоаче нѣ аре атѣт
де мѣлтъ асемѣнаре кѣ омѣл маї алес дн кон-
стрѣкція мѣдѣлѣрїлор, кѣ аѣнторѣл кѣрора мо-

мїцеле пот мерѣе дрепт не пїчоареле де деана-
пої. Тоате момїцеле сѣнт віклепе, кѣ рѣзтате,
тѣлхарїце шї мѣршаве. Днѣлѣнзѣндѣсе се пот
дндрепта оарече ачесте днсѣшїмї, днсѣ нїчї о-

ОРАНГЪТАНЪЛ (SIMIA SATURUS).

даты де тот. Ёнеле сохри аў сьхьлтеце, дн ка-
ре поартъ хрانا лор не вииторіме. Еле петрек
вькьроасе дн соціетате; днсь фьрѣ а се аме-
стека деосевітеле сохри днтре сіне, ші трьеск
маі алес дн пьдэри, энде се нэтреск кь пьжн-
те, каре кь кьт сьнт маі ароматіче, кь атъта
ле плаче маі віне. Фійнд кь еле аў патрѣ бра-
це, апоі лесне се акацърѣ не копачі, ші сар де
не энэл не алтэл. Віетъці мьнжнкъ еле нэмаі
ла време де невое. Чіі маі кьмпліці дьшмані
аїлор сьнт шерпіі чіі марі ацърілор тропіче (кал-
де), каріі ле прігонеск пьн не вьрфэл копачілор ші

ле днгіт аколо; асеміне ші энеле фіарѣ патрѣ-
педе стірпеск не моміце.

Патріа лор чеа адевъратъ есте Африка між-
лоче. Тоате църіле фіервінці аў моміце селба-
тіче. Дн Европа петрек еле нэмаі не стьнче-
ле ші прьпастіле де ла Гібралтар. Дн энеле
пърці а Ост-Індіеі се чінстеск моміцеле ка зьні
ші ле зідеск темплэрі.

Генъл Орангътанілор, дін фаміліа адевърате-
лор моміце, се деосевеще прін ьпбот скьрт, кап
рътънд, фрэнте ешітъ днаінте, ьрекї де міжлок,
нэ аре коадъ, ші дінтре тоате анімалеле дн прі-
віреа констрькціей трьпэлэї самьнъ маі віне кь
омэл, се деосевеще днсь дндестэл прін ачеа,
кь фалка де деасьпра нэ сть дн лініе дреантъ
сьнт волтітэра фрэнтеї, ші капэл дн пропорціе
есте маі лэнг прекьм ші брацеле. Орангътанії
аў фост днделънгат тімь обіектэл історісірілор
фабьлоасе, ші аў дат прічінь де мэлте недьме-
рірі дн історіа натэралъ. Ён Орангътан се фа-
че дналт де 3 — 4 палме, аре пьр лэнг
рошъ-кастаніѣ, фрэнте рьдікатъ, фацъ алъьстріе,
ші мэлтъ асемьнаре кь омэл, лъкьеще дн
Ост-Індіа, не інсэліле Малака ші Борнео, се дн-
влънзеще лесне, ші поате іміта лъкрърі оме-
нещі. Ён Орангътан крескьт де тьнър днтре
оаменї, саѣ дмелънзїт фоарте, сьдча децетеле
стыпжнэлэї сьѣ, се сьча не дьнесэл, іл дмьрѣ-
цоша, дьчае ка ьн ом мьнкареа кь децетеле
ла гьрѣ, се спьладьнъ мьнкаре, нъеа захарьл,
поаме, нэчі ші чоколатъ, ші днтъртат фійнд ьм-
фла грэмазэл ші холба окії, сьспїна ші стрїга,
нар дндеовщїе ера фоарте ьн ла інімъ.

Т. Т. о.

КАПІТАНЪЛ РОСЛА ПОЛЪЛ НОРДІК (Диксере).

Четіторії ношрії аў ідеє деспре натэрацърілор
поларе (*). Аколо соареле нэ се веде нічі де
кьм дн кьрс де трїї лэні, днсь апьсэл ші рь-

сьрітэл лэї прічїнъеще зорї ші амьртэрі днде-
лънгате. Спре а фаче маі плькьте нопціле де
іарнъ, пронїа аў днтокмїт аша, кь токма дн
лэніле де іарнъ лэна петрече маі днделънгат
не орїзон. Асеміне омьтэл, ші лэмініле де норд

(*) Анжидозъ лонзрі а пьмьнтэлэї фоарте ерігьроасе.

дндъмънеазъ дмїнареа нопцілор. Сокотїнд не лжнгъ ачесте зніформїтатеа петречереї соціале, аспрімеа клімеї, ліпса мїжлоачелор проаспете де віензіре шї де о мълціме де алте дндъмънърї, прїмеждїа, де а пїерде коравїа шї а мърї де фоа-ме не зскаг, апої не пїятїторїї ла полъл нор-дік нїмїк нїї поате дндемна ла асемїне експе-дїїї, де кжт нзмаї чїнстеа шї немърїреа нзма-лїї дескоперїторнїлїї. Нїчї зн кълъторїї наї пе-трекжт ла нордъл депъртат време маї дндемн-

гаты декжт капїтанъл Рос, кареле аї кълъторїт несте патрз анї. Резултатърїме кълъторїеї ка-пїтанълїї Рос сжнт дн скжрт зрмътоареле : „ Үн контїненг (зскаг) де ної дїскоперїт де джнсел дн форма знїї їстмї сеаї стржмторї де зскаг, ка-ре саї нзмїт Бооція, прекжм шї о мълціме де їнсел, флзвїї шї лакзрї, шї алте дескоперїрї преціоасе атїнгътоаре де їсторїа натзралъ шї де фїзїкъл.

С. С. Б.

КАТЕДРАЛА ДІН МІЛАНО.

Полїтіа Мїлано дїн Італїа Азстріеї, аї пїс-трат прїн тоате тїмнзрїме фзртзноасъ а ресвоа-елор шї а алтор ненорочїрї, о маре парте дїн стрълзчїреа еї чеа веке. Чел маї фрзмос мо-нзмент а тїмпъллїї де мїжлок есте катедрала, нзмїтъ де къръ лъкзїторїї полїтіеї а опта мї-нзне а лзмеї, каре се ревалїсеазъ дн мърїме шї подоабъ кз вїсерїка Сф. Петрз дїн Рома, шї ла каре аї лзкрат сзте де анї неамзрї днтреїї, фъръ а сзвършї ачест лзкръ гїгантїк.

Іоан Галеадо Вїсконте, домнїторїї дн Мїлано шї дн алте полїтїї а Італїеї, аї фъкжт ла сфжр-шїтъл сзтеї а 14, маї днтїї планъл де а дн-темее ачеастъ вїсерїкъл спре а лзса зрманїлор зн монзмент статорнїк а стрълзчїтеї сале стъ-пжнїрї. Чеї маї веки мещерї, карїї аї днчензт дн анъл 1386 ачеастъ енормъ зїдїре, аї фъкж-то дзпре стїлъл готїк, шї днтрепрїндереа аї а-флат дн тоате пърціле днсемнътоаре ацзторнїрї. Маї мълдї лъкзїторїї днавзїїї дїн Мїлано аї ласат прїн тестаментеле лор марї сомє пентрз ацзторнїл ачестеї вїсерїчї; днтре алцї маї вред-нїк де днсемнат есте Каркано, кареле аї лзсат 230.000 талерї їмперїалї де азр.

Фїїнд кз ла о асемєне зїдїре требзїа векзрї дн-

треїї пентрз а о сзвършї, шї зрмжнд оарекаре ресвоае, апої дн векъл ал 16-ле с'аї днсерчї-нат архїтектъл Пелегрїно Тївалдї кз сзвжршї-реа еї, кареле аї зїдїт партеа де'наїнте дзпре гзстъл греческ шї роман, шї прїн ачеаста знї-формїтатеа стїлъллї нз с'аї пзїт. Днсе нїчї Тївалдї н'аї сзвжршїт де тот зїдїреа, кзчї маї лїпсеа фаада каре аї ремас пннъ дн векъл ал 19 недеплїнїтъ. Наполеон аї оржндзїт дн а-нъл 1805 ка 5,000.000 лївре мїланесе дїн вїсте-рїе, сз се днтревзїнцезе спре зїдїреа еї; кар Францїскї І дмпзратъл Азстріеї аї хотържт ла 1819 о сомъ анзаль де 144.000 лївре тот пентрз асемїне скопос.

Дн ачест кїп с'аї десзвжршїт чеа маї маре парте а фаадеї, кареа, прїн а са подоабъ фрз-моасъ де марморъ алъл, кз ачеа нензмърать мълціме де тзрнзрїме, статзе, колцзрї шї बारे-лїефе, дмфъдошїтоаре де челе маї днсемнате персоане, фапте шї днтжмплзрї дїн їсторїа сфжн-тъ; шї кз ачеле галерїї фрзмос дмбодовїте, ка-ре дзкї де ла зн тзрн ла алтъл, даї прївїреї ачестзї темплз мърєц зн карактер фоарте део-себїт шї мърєц. Де шї днжъ зїдїреа нз есте гата дн тоатъ днтреїїмеа са, днсз днтїпърїреа еї есте ашеа де мїнзнатъ днжжт прївїторнїлїї

нѣї май віне дн гжнд а черчета де сжнт тоате пѣрціле еї гата.

Пре кжт дін афарь стрѣлѣчїреа мармореї шї мѣлцімеа подоавелор челор фоарте богате шї де тот фелѣл рѣнече не прївїторїѣ, пре атжта шї лѣвнтрѣл вїсерїчеї нѣ есте май пѣцїн фѣрѣ по-доавѣ, шї авѣцїа ачестей мѣреце зїдрї кѣ кѣпо-ла са чеа дналтѣ не дндеамнѣ кѣтрѣ респект шї евлавїе. Разеле соарелѣї стрѣватѣ дн зїдї-реа ачеста респектавїлѣ прїн фєрестеле челе дналте шї фелѣрїт колорате, шї лѣмїнеазѣ по-доавеле челе де аѣр шї де марморѣ, колоанеле шї барелїефеле (*) днфѣцїошеазѣ жмѣре лѣнгѣреце не пардосала чеа де марморѣ, шї днжнцѣржнд днѣнекоаселе алтаре де о лѣкоаре магїкѣ.

Болта чеа дналтѣ есте ашезатѣ не кжтева колоане марї пѣтернїче, каре днпартѣ тот кѣ-прїнсѣл вїсерїчеї дн треї пѣрці ка нїще дрѣмѣрї, дїнтре каре чел дін мїжлок дѣче ла алтарѣл чел маре, кареле кѣ лѣмїнеле сале челе дін фжнд се аратѣ аша де мїк днжжт мѣрїмеа лѣї се кѣноаще токма дѣнѣ че не апропїем де джн-сѣл, шї чеї 4 евангелїстї ашезацї не де латѣрї се мѣреск кѣ кжт нї апропїем май мѣлт де джн-шїї.

Хорѣл сеаѣ кафасѣл кѣ органеле есте не дін афарѣ де марморѣ, нар не дін лѣвнтрѣ де лемн шї днфѣцїошаѣ чеа май фѣрмоасѣ шї май мѣще-шѣцїтѣ сѣпѣтѣрѣ; днсе пардосала есте май скѣм-пѣ декжт а Сф. Петрѣ дін Ватїкан. Дн тоате пѣрціле се вѣд кадре прецїоасе, статѣеле Сф. Карол Баромео шї Амѣросїе май марї декжт фї-їнда лор чеа натѣралѣ лѣкрате масїв шї дн ар-цїнт се дналцѣ днтре мѣлте статѣе, каре дн-формеазѣ жн черк фѣрмос дн цѣрѣл вїсерїчеї.

Днтре алтеле вѣреднїк де днсемнат есте ка-пела сѣл пѣмїнтеанѣ кѣ мормжнтѣл Сф. Карол Баромео, жнѣл дін сфїнцїї чеї май днсемнацї дін Італїа. Рѣмѣшїцеле сале днподоавїте дн ор-

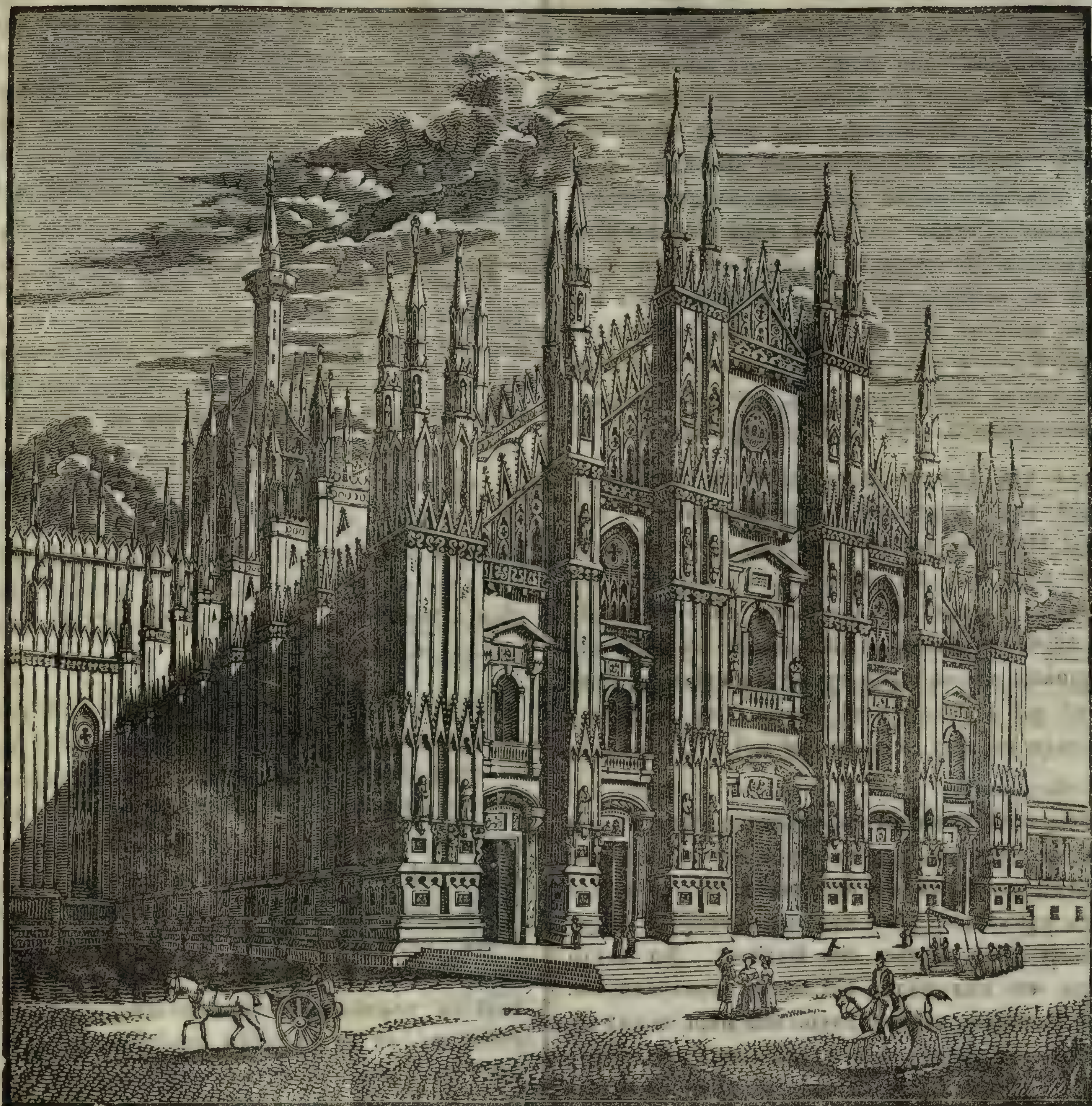
нате (вешмїнте) де епїекоп шї дарѣрїле евлавї-ошїлор крещїнї се пѣстреазѣ днтрѣжн секрїѣ де арцїнт дмѣдодовїт кѣ крїсталѣрї шї фелѣрїте де-сенѣрї полеїте кѣ аѣр. Днжѣ шї лѣвнтрѣл се-крїѣлѣї аре жн барелїеф аѣрїт. Пѣрецїї капелеї сжнт дмѣрѣкацї кѣ ковоаре кѣсѣте кѣ фїр, шї не волте се афлѣ опт барелїефѣрї де арцїнт сѣ-флате кѣ аѣр, каре днфѣцїошаѣ челе май дн-семнате фапте дін а са вїацѣ.

Ачестѣ катедралѣ аре 524 палме лѣнцїме шї 352 дн лѣцїме; днѣлцїмеа дін лѣвнтрѣ а кѣполеї есте де 272, нарѣ чеа дін афарѣ де 424 палме. Ачест темплѣ мѣрец, лѣкрат тот де мар-морѣ алѣѣ, есте о зїдрїе, кѣрїа пѣцїне се асеа-мнѣ дн мѣрїме шї подоавѣ, шї се разїмѣ не 52 колоане де марморѣ, фїешкаре, де 96 пал-ме днѣлнїме шї 25 днпрецѣрїме. Днтрареа е-сте прїн 5 жшї марї, дін каре ачеа дін мїжлок май алес се дмсемнеазѣ пентрѣ неовїчнїта мѣ-рїме а жмѣвелор колоане де гранїт не каре се разїмѣ волта еї.

Спре а веде ачест капо-доперѣ дн тоатѣ а са днтрецїме, треѣе сене сѣїм не 200 трепте ла вѣрфѣл зїдрїеї, шї а о прївї кѣ деамнѣнтѣл. Ка днтрѣо полїтїе фоарте веке се вѣд не ако-перемжнт тѣрнѣрїле, дн тоате пѣрціле дѣк скѣрї галерїї шї колонаде (дрѣмѣрїкѣ колоане не де ла-тѣрї), каре днформеазѣ жн адеѣвѣрат лаверїнт, дрепт каре аїче кѣпѣтѣм о май лѣмѣрїтѣ ідеє деспре ачестѣ зїдрїе жрїешѣ. Челе треї ржн-дѣрї де тѣрнѣрї готїче аскѣцїте, кѣ статѣеле сфїнцїлор, че се афлѣ дн цѣрѣл вїсерїчеї де сѣс пѣнѣ цос, фїїнд жнїте кѣ фѣрмоасе вальстраде, галерїеле кѣ колоане шї кѣ подоавеготїче, ста-тѣеле фжндаторїлор шї а персоанелор ачелора че аѣ контреѣжїт май мѣлт ла зїдрїеа ачестѣї темплѣ, скѣрїле че дѣк де ла жн лок ла алтѣл акѣратеца шї фѣрмсеца пѣрцїлор челор май мїчї п. к. шї а челор май марї, тоате ачесте дѣщеап-тѣ мїрареа прївїторїѣлѣї май мѣлт декжт прївї-реа дін лѣвнтрѣ шї дін афарѣ а катедралїе.

(*) Барелїеф есте о сконїгѣрѣ дн марморѣ саї метал; ешїнд еї-гѣреле нїмаї не цнмїятате афарѣ.

КАТЕДРАЛА ДІН МІЛАНО.

Де не фхрфэл кэполеї, дмпрецэрате кэ о га-
леріе дндоїтэ, есте о фрэмоасэ прівіре асэпра
мэрецелор зідірї а політіеї шї асэпра днтінсэ-
лэї шес а Ломбардіеї, каре н'аре нічі эн деал,
ші асэпра кэу се піерде прівіреа ка не не-

мэрцініта оглїндэ а мэреї. Спре норд се днал-
цэ вжрвэріле челеомытоасе а Алпілор че се
днтїнд днтре мэнциї чей дналці а Тїролэлэї шї
днтре рішіле челе аджнчі а Савоеї.

Гр. П.

ІНСТІТУТЪ ЛАЛБІНЕЇ.

PERIODICE

ROMANA

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

П В Н Т Р Ъ

THE DELETNICI REA MOLDO-ROMÂNIA LOR.

№ 43.

ВЕНТІІ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ (Ърма).

Аша челе днтѣ прівірі а ле омѣлѣ асѣпра натѣреї жѣ днкѣноскѣ аморѣл. Ел възѣ къ тоате челе чѣл днкѣнѣрѣ се нѣбек днтре сіне. Днсе кѣнд дѣпѣ о ѣрмаре де тѣмѣрї, щїнѣа жѣ дїсѣлї днѣелеѣреа са, кѣт де маре наѣ фост мїрареа възїнд не трѣпѣріле челе маї несїмѣїтоаре днѣрѣре, а се ѣні кѣ алтеле прїн ѣн фелї де алеѣре с'аѣ прїстенїе! де прїсос ера акѣм ашї маї дндрѣпта атенѣїа ла ѣемїтеле дѣлѣї а порѣмѣлѣї, ла черїпїреле прївїгїтоареї лѣнгѣ кѣїѣл мѣмеск, фѣрѣл шї магнетѣл, прїмѣбарѣл шї пѣшѣл, дѣїомїа че о пѣстреазѣ оарѣкаре трѣпѣрї днтре сіне, жѣ дмѣѣцоша нїще спектакѣле ѣїмїтоаре, шї іпотѣзѣл лѣї Пітагора се пѣреа а се реалїза дн окїї дмѣѣѣаѣїлор. Історїа а фїнїтѣїлор (днрѣдїрілор), ва рѣдїка о парте дїн ѣлѣл че не аскѣнде ѣнїверсѣл.

Афїнїтате се нѣмѣще аѣеа пѣтере, каре стрѣѣате тоате сѣѣстанѣїле ѣнїверсѣлѣї, мїшѣл пѣрѣїле лор, шї ле ѣнѣще ѣнѣле кѣ алтеле. Аѣеа-стаї аѣеа пропрїетате че дїне лѣмеле дмѣѣѣаѣїлор.

рѣл соарелѣї, еа есте ка ѣн дѣх вїї. Кѣ тотѣл днсе алтмїнтрелеа ѣрмеазѣ аѣеаста ла трѣпѣріле органїзате, мїнералеле, діамантѣріле че се аѣлѣ дн сїнѣл пѣмѣнтѣлѣї сѣнт тоате дмѣїнѣдате прїн пѣтереа афїнїтѣїеї.

Аѣеастѣ пѣтере крісталїсазѣ, кварзѣл шї діамантѣл, днтрѣнѣще дн ело елементеле лѣмїлор, нѣ деспарте нїчї одатѣ доѣл трѣпѣрї декѣт пѣнтрѣ а ле лега маї пѣтернїк кѣ алтеле. Дакѣ пѣмѣнтѣл ар пїерде аѣеастѣ пѣтере атрактїѣѣ, каре апропїе, а траѣе, ѣнѣще ла ѣн лок елементеле атѣнчї сар еѣѣрма дн спаѣїѣ, шї глоѣл нострѣ с'ар нїмїчї дїн тоате пѣрѣїле ка о пѣлѣере с'аѣ ка ѣн аѣѣре дес.

Атрактїїле сѣнт де доѣл соѣрї: ѣеа днтѣїѣ есте атрактїа а грегациїеї, каре се днтѣмплѣ нѣмаї днтре трѣпѣрї тот де о натѣрѣ прѣѣл доѣл пїкѣтѣрї де апѣ, сѣаѣ о ѣѣкатѣ де аѣр алѣѣтѣеск ѣн агрегат, А доѣа есте аѣеа каре се днтѣмплѣ нѣмаї днтре трѣпѣрї де о натѣрѣ деосѣїтѣ. Аѣеастаї аѣеа леѣе каре прїѣнѣще дес-

компанереа тръпърілор, че фаче днсфършіт тоатъ щіинца ші пѣтереа фісікълѣї, еа дѣфрѣмсе-цеазъ натѣра кѣ фрѣнзе, ѡнеще елементеле пентрѣ а днформа фрѣктѣріле, прін трѣнса тоате се атраг се респінг се стрікѣ ші се рескомпѣн дн ачелаш тімп, дн ачелеші епохе ші кіп.

Ачест маре містер а афінітѣцеї матеріеї есте неднцѣлес, лѣї ші сѣнтем даторі кѣ тотѣл че віазъ, кѣ днсаш віаца ноастрѣ.

Феноменеле пѣтереї атрактивѣ аѣ нѣскочіт кѣтева леїї че гѣвернеазъ Імперіа Хіміеї. Дінтре тоате ачесте чеа маї де кѣпїтеніе се нѣмеще атракція електівъ, сеаѣ кѣ алте кѣвінте аморѣл, че аре о сѣвстанціе кѣ асфел де днсѣшімі, днкѣт де сіне пѣрѣсеще трѣпѣл дн каре еа фаче парте, пентрѣ а се ѡні кѣ о алтѣ сѣвстанціе ноѣ че о протімісеще.

Ачест феномен се паре а статорнічі ѡн фел де прїетеніе днтре трѣпѣріле челе маї несімцітоаре.

Дакѣ чїї векї, карїї деспре тоате се мінѣна, кѣнощеа ачесте містерѣрі, ар фі нѣскочіт о мѣлціме де нїмфе воїоасе. Овідіе леар фі кѣнтат, іар аморѣл іар фі фост цїнѣт ліра.

Тот а фінітѣцілор електівѣ сѣнтем даторі кѣ армоніа че домнеще дн елементеле лѣмелор, ші статорніка репродѣчере а флорілор, а фрѣктѣрілор, а аерѣлѣї ші а анеї.

Хіміа нѣї декѣт о аратѣ, че дескопере аѣнторѣ ші імітеазъ фелѣрїтеле афінітѣці; днсѣ кѣт де неперфекте сѣнт операціле щіинцеї пе лѣнѣгъ ачеле а натѣрей! Че делікатецѣ, че пѣтере неаѣзітѣ дн лѣкрѣріле ачестей дін ѣрмѣ! везї тот ачешаш фрѣнѣз прін мїжлокѣл ѡней афінітѣці деосевїте скїмѣнѣдѣсе дн лапте ѡнсѣрос дн ѣперїле анімалелор, дн лѣнѣ фінѣ ші моале пе трѣпѣл оїлор, дн мѣтасѣ лѣчітоаре дн гѣндакѣл, дін каре ші фаче ѡн мормѣнтѣ. Днсѣ че зічем! о плѣнтѣ ѡші поате скїмѣа пропрїетатеа скїмѣнѣдѣші клїма.

Натѣра пентрѣ фелѣрїмеа лѣкрѣрілор, варейазъ

ші дн афінітѣціле сале; елементеле рѣмѣн тотдеаѣна ачелеш, еа нѣї нїчі преа аѣѣтѣ, нїчі ліпсітѣ, нїчі преа ікономѣ, дарѣ нїчі рісіпїтоаре днсѣ еа 'ї днцѣлеаптѣ, іскѣсітѣ, ші днкѣ маї мѣлт аре пѣтере де а да фїінцѣ.

Спре а не днкредінца деспре пѣтереа ші ефектѣл а фінітѣцілор, сѣ не днкіпѣім доѣз гѣзрї неѣѣѣте, ѡнѣл есте імѣламабіл, іар челалалт аѣнѣтѣ а арде, а кѣрѣна лѣкраре аѣцѣ фок. Ачесте доѣз гѣзрї ѡнїте пїерд а лор пропрїетате ші се фак ѣѣѣте, стѣнѣг фокѣл ші респіндескѣ о рѣчеалѣ. Дін ачесте хімістѣл продѣчепѣ.

Вїтріолѣл ші потаса кѣѣстікѣ (арзітоаре) лѣзате дн деосевї даѣ о моарте апрігѣ, іар ѡнїндѣле днформеазъ сареа нѣмітѣ (de duobus,) че нѣ аре декѣт о амѣрѣчїне ѡшоарѣ. Асфел сѣнт мінѣнеле а фінітѣцілор.

Маї есте днкѣ о алтѣ леѣе че контрарїазѣ пе чеа де'наїнте, ачеша не'нчетат дндепѣртеазѣ атомѣріле трѣпѣрілор, пе каре пѣтереа атрактивѣ се неѣоеще а ле ѡні. Калорїкѣл есте прінціпїл ѡней пѣтерї рѣспїнѣдітѣ дн тот ѡнїверсѣл. Прін ѡн містер некѣпрїнс де мінтеа оменеаскѣ ачесте доѣз леїї аѣ ачешаш оріціне: соареле есте пѣрїнтеле пѣтереї атрактивѣ, ші кѣ тоате ачесте разеле сале пе несімціте сѣармѣ ненчетат ефектѣріле натѣрей.

Де ла армоніа ачестор доѣз леїї, кѣрѣе армоніа ѣенералѣ а ѡнїверсѣлѣї. Ної щїм кѣ ѡна дін днсѣшімеле пѣтереї атрактивѣ есте де а апропїе пѣрціле анеї дн атѣта, днкѣтачест флѣїд сѣ се прїфакѣ дн гїацѣ; днсѣ кѣ кѣт кѣлдѣра стрѣѣате ачешастѣ геапѣ. кѣ атѣта пѣрціле ей се десфак, кѣрг ші се лѣцескѣ пе арїнішѣрї сеаѣ пѣжіще, ші спорїнд кѣлдѣра днтрѣн град маї маре, ачесте се депѣртеазѣ, се рѣрескѣ ші аѣнѣг днсѣфршіт аша де делікате ші ѡшоаре, днкѣт аерѣл ле сѣѣе стрѣмѣтѣнѣдѣле пе ѣѣрѣѣл мѣнцілор. Ачешаї ѡнѣл дін феноменеле че ѣѣдеще днцелепчїнеа Дѣмнезенаскѣ. Деакѣ апа нѣ ар аѣе пропрїетатеа, ка прін аѣзрї сѣ се днаѣе ші сѣ се аѣѣзе дн аер, че пѣтере ар фі

ди старе а съде апа немърцінітълъї очсан шї а о стръмѣта не вѣрѣл мѣнцілор де ѣнде іс-ворескѣ флѣвіле? пѣмѣнтѣл стерп шї ѣскат дн зѣдар ар чере дмѣелшѣгателе плої, чел адапѣ шїл фак мѣнос, шї ѣніверсѣл днтрег с'ар сѣар-ма.

Дн ачест кїп пѣтереа атрактивѣ че не'нчетат се невоеще а ѣні, стѣ дн еквіліврие кѣ калорї-кѣл; нѣмаї де ла мїнѣната кѣмпенїре а ачестор доѣл леїї опѣсе спѣнзѣрѣ ексістенція шї пѣс-трареа лѣмелор.

Дн ачесте кѣноащем кѣ десѣнареа атомѣрі-лор трѣпѣлѣї есте прїчїнѣїтѣ прїн калорїк, шї ѣ-нїреа лор днчетеазѣ претѣтїнде не кѣнд днчеп рѣчелїле, атракціеле шї афїнітѣїле шїерд пѣте-

реа, матеріа есте інертѣ; пѣмѣнтѣл днгенат дн-недекѣ мїшкареа атомѣрілор трѣпѣлѣї, дн а-чест тїмп нїкѣїре нѣ се веде нїчї ѣн сѣчерїш, нїчї о флоаре, нїчї о фрѣнзе; о аморціре вечнїкѣ кѣпрїнде натѣра шї кѣ тоате ачесте о разѣ де соаре скѣпѣнд дн болта днфлѣкѣратѣ шї ло-вїнд натѣра, афїнітѣїле шїї еѣ кѣрсѣл лор, то-тѣл се днсѣфлѣцазѣ, се нѣвещї шї се днсопещї, віаца трече нѣте, шї фїнцелѣ се реноескѣ фѣрѣ днчетаре; дечї нѣмаї дела презенца соарїлѣї атѣр-нѣ зїдїреа шї рѣїнареа фїнцелор, тарна есте о моарте де шесѣ лѣнї, шї полѣріле сѣнт лѣка-шеле ѣнде віаца дормітеазѣ шї се пѣстреазѣ пен-трѣ а репера нердерїле рѣмѣшїцеї глобѣлѣї.

(Ва ѣрма)

КОЛІВРІЇ.

Спрѣ лѣмѣріреа челор зїсе а Ікоаней ноастре асѣпра ачестей пасїрї адѣоїм ѣрмѣтоареле.

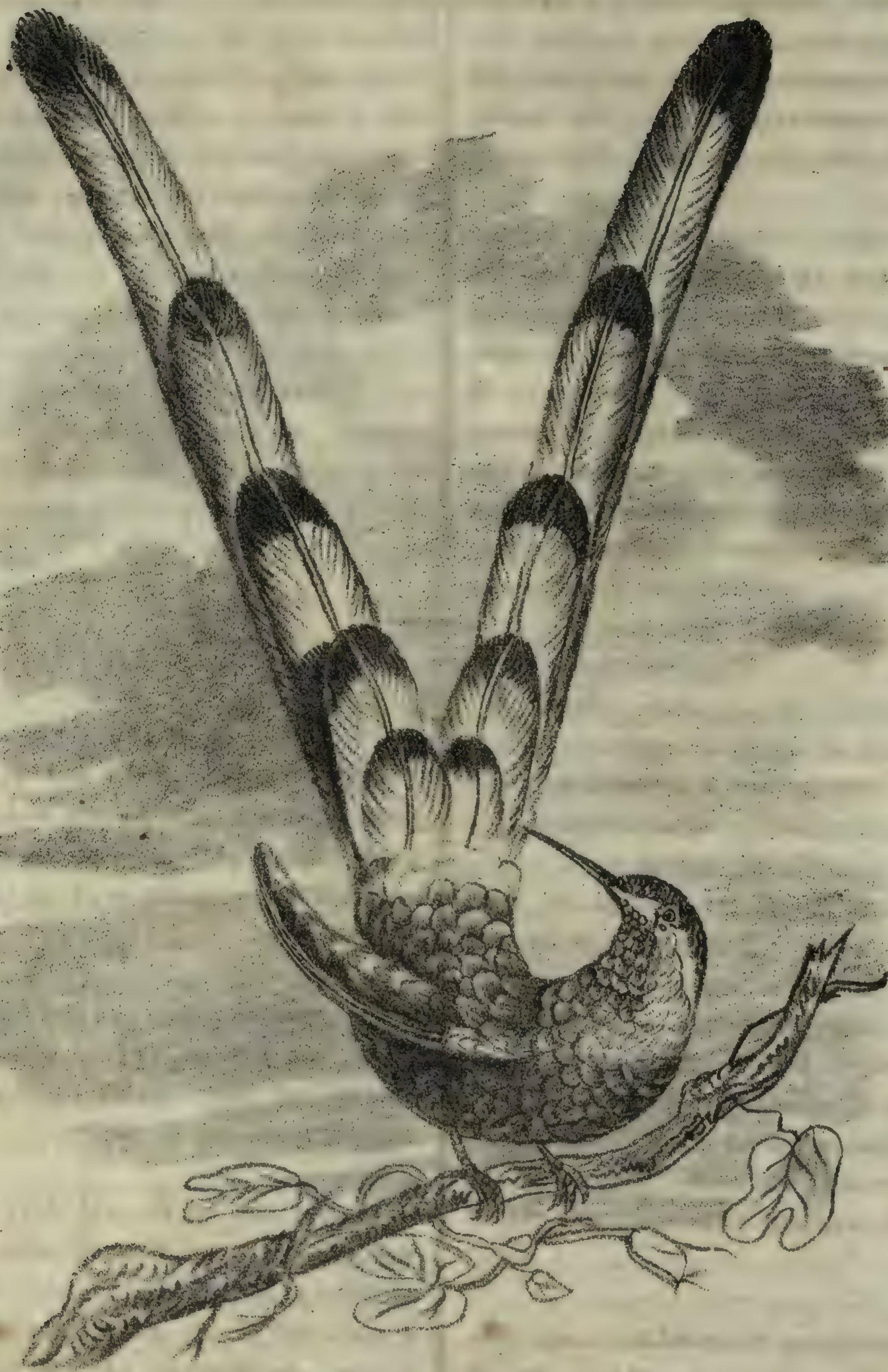
Днтре нѣмероаселе соѣрї де колїврї, се део-себесек треї маї кѣ самѣ. Чел днтѣѣ есте ко-лїврѣл глогон де Бразїліа. Арїпеле ачестѣї се днтїнд маї пѣн ла вѣрѣл козеї, че есте діс-пѣрцітѣ дн доѣл пѣрці. Пенїле челе лѣнці а ко-зеї сѣнт де колорѣл оцелѣлѣї, спїнареа, шї пе-неле че акопѣр арїпеле де ѣн аѣріѣ днкіс; гѣ-тѣл, пїентѣл пѣнтечеле шї сѣвт арїпїле де ѣн верде стрѣлѣчїторѣ, плїскѣл есте негрѣ шї аскѣїт ла вѣрѣ,

Ал доале есте колїврѣл кѣѣрекіле д'азѣр. Кѣ-кѣнїріле ашезате дн досѣл ѣрєкілор пѣрції бѣрѣѣтешї жл деосебеще дндестѣл де партеа фемеаскѣ. Ѣнѣл днтрѣ ачесте шї віолет тар челалалт азѣр. Коада ї есте рѣтѣндѣ. Плїс-кѣл лѣнг, негрѣ, шї фоарте дрепт. Ачест колї-врѣ аре о патѣ сѣв окї; каре ла фїмеїе се днтїнде пѣнѣ ла локѣл кѣкѣелор. Гѣтѣл, пїеп-тѣл шї пѣнтечеле сѣнт албастре, тар спї-

нареа днтреагѣ де ла кап пѣнѣ ла челе маї мїчї пене а козеї есте де ѣн колор верде стрѣлѣчї-торѣ. Де ачешї колїврї се гѣсесек дн маре нѣ-мѣр дн тѣфѣрішеле десе де пїнпреѣѣрѣл Гѣеней шї Бразїліей.

Ал треїлеа соѣ де колїврї есте ачел нѣмїт Сафо, дн прїчина формей козеї сале че есте діс-пїкатѣ дн доѣл пѣрці авѣнд асемѣнаре кѣ бѣ-кѣїїле ѣней лѣѣте антїче.

Ачест соѣ де колїврї есте фоарте рар. Пар-теа бѣрѣѣтѣаскѣ се деосебеще де ченалалтѣ прїн ѣн колор фрѣмос верде лѣчїторѣ а пїентѣлѣї шї а гѣтѣлѣї еї. Ла партеа фемеаскѣ марцінеа дн аѣарѣ амѣндѣрор пенїлор челор лѣнці а козеї есте де ѣн колор албастрѣ-гѣлѣїѣ, тар марцінеа дн лѣнтрѣ де ѣн віолет днкіс. Пѣнтечїле е-сте ка шї гѣтѣл шї пїентѣл де ѣн фрѣмос вер-десмарагд; дмпреѣѣрѣл гѣтѣлѣї аре о дѣнгѣ де ѣн верде маї мѣлт гѣлѣїѣ декѣт аѣріѣ. Тоатѣ спїнареа, шї пѣфѣл арїпелор сѣнт де ѣн верде а-ѣріѣ-металїк.

КОЛІБРІЙ.

Челе зече пене а кърора вжрѣ сжит де о по-
тривъ рѣтѣнд, алкѣтѣск коада колѣврѣлѣї Са-
фо; ла ведере еле се пар а фї де ѡн колор а-
рѣмїѣ-рошіетїк скїмѣжндѣсе ненчетат дѣпѣ дї-

рекція лѣмїней. Вжрѣл ачестор пене есте не-
грѣ, шї арїпелескѣрте.

Ікоана ноастрѣ де астізі дмѣѣцошазѣ ѡн ко-
лѣврѣ Сафо, де мѣрїмеа лѣї натѣралѣ.

АНАНАСЪЛ.

Ачеастъ плжнтъ есте фoарте къзтатъ дн Ез-
ропа де днавзціці дегзстаторі, еа есте де фе-

АНАНАСЪЛ.

лжрїте сожрї шї се деосевеск прїн гзст, колор
шї формъ. Жнїї нз се днтревзїнцезъ декжт ла
фачереа гардзрїлор. Дндеовже ананасъл есте
де дозъ сожрї: чел днтъї есте ананасъл де
масъ ачеста аре фрэнзе лзнци къ марцініле
спїноасе; нар спїкъл і есте днвълїт къ фрэнзе.
Тоате флорїле лзї сжнт ашезате пе аченаш трз-

пїнъ, шї се алкътзеск дїнтръ о сїнгзръ фoае.
Чел алдоелеа се днтревзїнцезъ ла фаче-
реа гардзрїлор, аре пентръ фїешкаре фoаре о
трзпїнъ деосевї, алкътзїндзсе дїн маї мзлте
фoї. Ананасъл де масъ днтрзненце гзстъл
шї мїросъл фрадеї, смезреї, персічеї, шї а маї
мзлтор фрзктзрї алесе.

Тоате сожрїле де ананас сь пот днмзлці прїн
семїнце. Кренцеле челе коапте а ананасълзї даї
маї мзлте сеаї маї пзціне влзстзрї, че се
скот дїн трзнкї къ жн кїп а нзл влтъма;
ачесте влзстзрї се пзн пе жрмъ днтрзн лок жс-
кат шї калд; шї кжнд рзджїна лор саї жскат,
шї днтзрїт, се ресздекск дн пжмжнт; лзна лзї А-
прїліе есте чеа маї прїнчоасъ пентръ а лор
плжнтаре.

Чел маї потрївїт пжмжнт пентръ кзлтзра ана-
насълзї, есте чел де грздіне де легзмзрї. Ел тре-
взе се фїе дес, днсъ нїчі преа вжртос, нїчі пре
моале. Компзнереа лзї сь фаче дн кїпзл жр-
мзтор: сь аместекъ ла жн лок о кжтїме де пж-
мжнт проаспът де шзс, къ о трїме де валїгъ
де вакъ, сеаї къ пжмжнт пзтред лзат дїн ло-
къл жнде саї фостсжмжнатхарвжжї шї о шесїме
де пжмжнт арїноасъ каре сара фла маї вжн; къ а-
честа нз се поате слзжї декжт дн кзрцере де
шасъ лзнї.

Дн Езропа нз де мзлт аї днчензт а кзлтївї
ананасъл, аша ка ел се дее родї, дн їнеслеле
челе маї калде а Індїлор апзсане, ел сь кзл-
тївезе де маї мзлте векзрї.

ФЖМАРЕА ТІТЖНЗЛЗї ДН СТАТЗРІЛЕ ЖНІТЕ ДЕ НОРД-АМЕРІКА

Чел днтъї лзкръ че веде жн стрєїн дн ачеа-
стъ цеаръ есте обїченъл чел фoарте днтїнс а

фжмзреї тїтжнзлзї. Жн Американ дз врацзл ж-
неї даме фзръ а лепзда жнвзкъл сеаї цїгара

те пентрѣ слѣбѣчѣнеа ѡрмашѣлѣи сѣѣ, лаѣ пж-
рѣт сѣнт претекстѣрї неадеврѣте шї лаѣ лїп-
сїт де професорат. Днсе шї Абелард аѣ требѣ-
їт се пѣрѣаскѣ Парїсѣл, днсѣ нѣ с'аѣ лѣсатде
вїрѣїнда са, чї аѣ дескїс о схоалѣ ла поалеле
мѣнтелѣї Сф. Ценовева, ла каре аѣ нѣвѣлїт тоцї
аскѣлтѣторїї лѣї Шампо, днжѣт ачеста с'аѣ вѣ-
зѣт гевоїт а се ретраѣе пентрѣ тотдеазна ла
мѣнѣстїре.

Пе ачеастѣ време Абелард дѣпѣ дорїнда дѣ-
їоасеї сале маїче аѣ требѣїт афаче а доза оа-
рѣ о кѣлѣторїе ла патрїа са, кѣчї пѣрїнтеле сѣѣ
Беренгар хотѣрѣсе а мерѣе ла о мѣнѣстїре, шї
маїка са днїаїте де а ѡрма пїлдеї соѣѣлѣї еї,
аѣ воїт се маї вадѣ одатѣ не фїнѣл еї чел маї
маре. Петрѣ Абелард асемїне аѣ хотѣрѣт а дм-
вѣца теологїа, шї аѣ мерс ла Лаон спре а се
фаче схолерїѣ а лѣї Анзелмѣ, кареле ера не а-
чеа време вестїт. Днсѣ Абелард дн кѣрѣнд саѣ
сїмцїт дн тоате прївїреле а ковѣршї не дмвѣцѣ-
торѣл сѣѣ, шї аѣ дескїс ѣн кѣрс деспре презї-
черїле лѣї Езекиел, прїн каре шаѣ трас асѣпрѣ
овѣеаскѣ мїраре, дар тот одатѣ шї ѡра лѣї Ан-
зелмѣ, кареле лаѣ опрїт а парадосї, шї аша аѣ
фост невоїт а се днѣрна ла Парїс, ѣнде фаїма
са ера акѣм лѣцїтѣ. Аїче с'аѣ дмѣнѣкат Абелард
кѣ дмвѣцѣторѣл сѣѣ чел дїн тѣѣ, шї да пре-
лекцїї де фїлософїе, теологїе шї рїторїкѣ, ла ка-
ре се адѣна мїї де схолерї, дїнтре карїї аѣ е-
шїт мѣлцї вѣрѣвѣцї алемї а веакѣлѣї ал 12-ле,
прекѣм: Папа Целестїн II, Петрѣ Ломбардѣс,
епїскоп де Парїс, Беренгар, епїскоп де Поагїер
шї Сф. Бернхард.

Пѣн дн ачест тїмп аѣ трѣїт Абелард нѣмаї
пентрѣ стѣдїї, дар де аїче днїаїте саѣ їскат
дн трѣнѣсѣл о патїмѣ, каре лаѣ ѣмплѣт вїаца са
де неспѣсе пѣтїмїрї. Дї шї аѣѣнсеесе акѣм ла
вѣрѣстѣ де вѣрѣват, днсѣ ера дестѣл де фрѣмос,
шї днѣрѣнд аѣ афлат о фемее, каре аѣ дмѣнѣ-
цїт кѣ днѣсѣл а еї нѣвїре. Елоїза, непоата кѣ-
носкѣтѣлѣї Фѣлберт, о тѣнѣрѣ дїн челе маї фрѣ-

моасе шї маї дмвѣцѣте а тїмпѣлѣї де атѣнче,
саѣ фѣкѣт а лѣї аморезѣ. Сѣнт претекст де а
днѣеплїнї а еї шїїнѣцѣ, Абелард аѣ кѣпѣтат де
ла Фѣлберт дмвоїре а о вїзїта, шї днсѣѣршїт аѣ
фост прїмїт дн касѣ кѣ лѣкѣїнда. Аїчї аѣ трѣ-
їт тїнерїї дн чеа маї маре ферїчїре фѣрѣ а сїм-
цї Фѣлберт чева деспре а лор патїмѣ; днсѣ схо-
лерїї лѣї Абелард кѣноѣеа ѡмаре префачере дн
парадосїре, шї ел сїнгѣр аѣ мѣртѣрїсїт дн скрї-
ерїле сале де не ачеа време: „дѣхѣл мїеѣ нѣ
маї продѣчеа нїмїк, еѣ ворѣсам нѣмаї дїн обїчеѣ
шї репетам челе зїсе маї нїаїте. Дї шї дн-
кѣ скрїеам, днсѣ скрїерїле ера їмне де амор, гар
нѣ трактацїї фїлософїче.“

Прїчина префачереї лѣї Абелард днѣрѣнд саѣ
фѣкѣт кѣноскѣтѣ дн Парїс, ѣнде поезїїле сале
кѣтрѣ Елоїза цїркѣла дїн мѣнѣ, пѣнѣ кѣнд аѣ
аѣѣнс шї ла Фѣлберт, кареле аѣ деспѣрцїт пе-
тїнерї. Елоїза аѣ фѣцїт де дреапта ѡрїе а мо-
шѣлѣї еї ла Бретанї, ла сора амантѣлѣї еї. А-
белард аѣ черѣт а се кѣсѣторї кѣ дѣнса, днсе
Елоїза крѣзѣнд кѣ ачеастѣ днсоцїре ар пѣтеа
мїкшѣра фаїма лѣї аѣ днвоїт нѣмаї дѣпѣ о дн-
делѣнгатѣ стѣрѣїнѣцѣ шї кѣ хотѣрѣре де аї тѣї-
нѣї кѣсѣторїа. Елоїза аѣ ремас ла мошѣл еї,
Абелард лѣкѣеа дн алѣтѣ касѣ, ѡрма прелекцїї-
ле сале, шї нѣмаї раре орї вїзїта пре а са со-
цїе. Кѣ тоате ачесте Фѣлберт аѣ пѣвлїкат кѣ-
сѣторїеа, шї фїїнд кѣ Елоїза тѣгѣдѣеа кѣтрѣ орї
шї чїне апоѣ фѣ рѣѣ трѣтатѣ де кѣтрѣ мѣнїетѣл
мош. Абелард аѣ фѣрато а доа оарѣ шї аѣ а-
дѣсо ла Арѣнтел тот дн ачеа мѣнѣстїре дн
каре ера крѣскѣтѣ. Ачест нас аѣ днѣртат шї
маї мѣлт мѣнїа лѣї Фѣлберт кареле крѣдеа кѣ
Абелард воѣеа а сїлї не непоата са а се кѣлѣ-
гѣрї шї аѣ хотѣрѣт а се ресѣзна кѣ крѣзїме
Ел аѣ мїтѣїт кѣцїва ѡаменї карїї аѣ нѣвѣлїт
ноаптеа дн камара лѣї Абелард, шї лаѣ чѣнтїт
дїн поронка лѣї Фѣлберт кѣ о неспѣсѣ крѣзїме
дѣпѣ каре с'аѣ ретрас ка кѣлѣгѣр дн мѣнѣстї-
реа С. Денїс, дн време кѣнд шї Елоїза аѣ де-
пѣс ла Арѣнтел цѣрѣмѣнтѣл де кѣлѣгѣрїцѣ.

МОНУМЕНТЪЛ ЛЪІ АБЕЛАРД ШІ А ЕЛОІЗЕ І.

Дъпъ че аѹ щере тѣмъ л оарече неказерѣ ле
лъї Абелард, ел таръшї аѹ дичепът прелекціѣ ле
сале шї дикърѣнд саѹ адънат атѣца схолерї,
дикът нъ авеа дндестѣл лок де аї примї. Дн-
съ шї асть датъ саѹ скѣлат асѣпрї дѣшманїї
сѣї кѣ маї маре зрїе, пърѣндѣл пентрѣ о скрі-
ере теологїкѣ, че алкѣтѣсе атѣнче. Ел ера дн
прїмеждїе а фї зчїс де кѣтрѣ попор кѣ пїетре
кѣнд аѹ фост кемат ла соборѣл дїн Соасон,
спре а фї пѣдекат, знде саѹ осѣндїт а арде кѣ
днѣш а са мѣнѣ ачеа скріере, шї а петрече
спре канон кѣтѣва време дн мѣнѣстїреа Сан
Медард. Днтѣрїндѣсе дн зрмѣ ла мѣнѣстї-
реа Сан Денїс лаѹ днтїмпїнат таръщ прїгонїрї
ел фѣ арѣнкат дн темнїцѣ, шї дъпъ че саѹ дез-
вїновѣцїт дн Парїс, апої і саѹ дат вое а трї
зндеї ва плѣчеа. Акѣм саѹ ашезат Абелард
днтрѣн лок сїнгѣратїк днтре Троїес шї Ножан
лѣнгѣ рїѣл Ардѣзан, знде аѹ фѣкѣт о вїсерїкѣ
мїкѣ де лѣт шї пѣе, шї поате кѣ дн ачест лок

лїнїцїт ар фї петрекѣт фѣрїче, дакѣ фѣїма са
че ера лѣцїтѣ дн тоатѣ Франція, нъ тар фї а-
дънат шї аїче схолерї песте 600, карїї аѹ зї-
дїт кїлїї не лѣнгѣ вїсерїкѣ шї саѹ сѣпѣс аспрї-
меї кїпѣлѣї де вїеѣїре, нѣмаї спре а пѣтеа фї
не лѣнгѣ дѣнѣл шї а се фолосї де дмвѣцѣтѣ-
реле лѣї.

Дн кѣрѣнд саѹ прїфѣкѣт вїсерїкѣца лѣї Абе-
лард прїн схолерїї сѣї дн о зїдїре де пѣатрѣ,
шї нѣмїндѣсе Параклет саѹ дикїнат дѣхѣлѣї
сѣжнт ка мѣнгѣторѣлѣї, спре адѣчере амїнте а
мѣнгѣерїлор, че аѹ афлат дн ачеастѣ сїнгѣрѣ-
тате.

Пе ачеа време мѣрїсе Абателе мѣнѣстїреї Сан
Гїлда дїн Бретанї, шї кѣлѣгѣрїї аѹ алес кѣ дм-
воїреа Дѣкѣї пе Абелард де а лор егѣмен, ка-
реле днзѣдар саѹ сїргѣїт а фѣче аїче дмвѣнѣ-
тѣцїрї; кѣ тоате ачесте жї рѣмѣсесе днкѣ не-
деждеа, де а ведеа пе соїа са, дъпъ о деспѣр-
цїре де 12 анї ла Параклет. (Ва зрма).

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

П В Н Т Р Ț

ȚIDELEȚNȚIREA MOLDO-ROMȚNȚLOR.

№ 44.

BETTEL.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІЦА) ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ (Țрма).

Стезеле фъръ нѣмър, ачесте гловері стрѣзчі-
тоаре, пѣмѣнтѣл арѣнкѣт дн ноіан, каѣн вас слабѣ
дн мѣж. локѣл днтѣнѣлѣі океан пѣтрѣнд сѣфлетѣл
омѣлѣі де о адѣнѣкѣ мѣраре; ел сѣ сѣргѣеще а дн-
пѣлѣе пѣтереа шѣ мѣрѣеа ачелѣіа, чел ашеа-
ѣл дн фаца ѣнор атѣта де мѣреѣе прѣвѣрѣі;
обсервеаѣл мѣшкареа лѣмелор шѣ ачелѣі маї мѣчѣ
інсекте: планстеле че кѣлѣторескѣ дн немѣр-
пѣнтѣл дешертѣ, фъръ а се дн депѣрта вре о-
датъ дн дрѣмѣл лор; анімалѣл днзестрат кѣ
днѣшѣте мѣдѣлѣрѣі чел аѣнтѣрѣ а се стрѣмѣ-
та днтѣрѣн лок дн алѣл; днѣфѣршѣт омѣт а
кѣрѣа кѣѣетаре мѣлт маї вреднѣкѣ де мѣраре дн-
ѣл, пѣтрече днтѣндереа фъръ ка трѣпѣл се поа-
ѣл аї ѣрма дн депѣртателе сале кѣлѣторѣі.
Челе доѣл мѣшкѣрѣі а пѣмѣнтѣлѣі, ѣна дн цѣ-
рѣл осѣі сале, тар алѣта дн цѣрѣл соарелѣі нѣ се
паре ѣна дн челе маї марѣ фачерѣі де бѣне а Пѣс-
мѣторѣлѣі; фачере де бѣне нѣексплѣкатъ де тоатѣ
децеле фѣічѣі. Шѣ чѣне нѣ сар маїѣна де

портѣрѣл че се аѣлѣ днтѣрѣ ачесте мѣшкѣрѣі,
днтѣре невоіле омѣлѣі шѣ а натѣрѣі? пѣмѣнтѣл
пѣлѣкѣндѣсе не осѣа са днѣѣлошазѣ соарелѣі дн
кѣнд дн кѣнд ѣмѣеле сале капете, соарелѣі
есте датѣрѣл кѣ днѣѣрѣіреа ѣіелелор шѣ а нѣп-
цѣлор сале, де алѣтѣ парѣте мѣшкареа че л арѣн-
кѣ дн ноіан дн днѣѣртѣшѣще де челе патѣрѣ
тѣмѣѣрѣі ал анѣлѣі.

Днѣінѣте днѣс де а днтѣра дн нѣще деталѣрѣі
маї днтѣнѣсе аѣѣпра фѣноменелор мѣшкѣрѣі, не вом
мѣрѣдѣнѣі адескрѣе кѣт се поате маї днѣскѣртѣѣте-
ѣа дн лѣѣіле еї. Чеа днтѣіа естѣ: кѣ ѣнтѣрѣн
одатъ днѣрѣпаос (одѣхнѣ), рѣмѣнѣе вѣч-
нѣк дн ачѣаѣстѣ старѣе, а фарѣ нѣ маї деа-
кѣѣѣре о прѣчѣнѣ дн афарѣ нѣ лар пѣѣне
дн мѣшкаре. Іар а доѣа; кѣ ѣнтѣрѣн одатъ
дн мѣшкаре, пѣстрѣаѣл дн вѣчѣі ачѣаѣс-
тѣ старѣе дн ачѣаѣш ѣѣдѣлѣ шѣ дѣрѣк-
ѣаѣкѣ нѣ маї нѣ естѣ тѣлѣѣрат де
прѣчѣнѣ стрѣінѣ. Аѣѣпра ачѣестѣі доѣ

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

препозиції есте днтеместв тоатъ щінца меха-
нічеї.

Езлер зіче: къ тоате трѣпѣріле сѣнт дн ра-
паос сеаѹ дн мішкаре. Кѣт де ведератъ нї
се наре о асемінеа препозиціе, тотѣші е фоарте
греѹ а цѣдека деакъ ѣн трѣп се афлѹ дн ѣна
сеаѹ дн алтѹ старе. Хѣртїа де не масѹ нї се
наре а фї дн рапаос, днсѹ прекѹм пѣмѣнтѣл
днтрѣг сѹ мішкѹ къ о маре ѣцалѹ, неапѣрат ѣр-
меазѹ ка хѣртїа дмпрезнѹ къ маса шї каса сѹ
се мішче де одатѹ къ дѣнсѣл. Де ѣнде ѣрмеа-
зѹ, къ: тотѹ ачеа че нїсе наре дн рапаос аре
ачеаш мішкаре ка шї пѣмѣнтѣл, шї нѣ есте дн
адевр декѣт днтр'ѣн рапаос пѣрѣт. Ѣн трѣп
се зіче а фї дн рапаос адеврѣт, кѣнд стѹ дн
ачелаш лок нѣ дн рапорт кѣтрѹ пѣмѣнт, дар
кѣтрѹ ѣніверс. Соареле сар афла днтрѣн рѣпа
ос адеврѣт; деакъ нѣ сар дмвѣртї дн цѣрѣл
осїеї сале (дѣпре кѣм о кѣцетѹ Хершел) шї нѣ
ар фї арѣнкѣт къ тоате планетеле сале спре
констелація дѣї Еркѣлес.

Маї есте днкѹ мішкареа адеврѣтѹ сеаѹ аб-
солѣтѹ, че се деосебеще де мішкареа пѣрѣтѹ
сеаѹ релатївѹ д. п. пѣскарѣл че сѹ днаїнтеазѹ
къ дѣнтреа са не кѣрѣл рїѣлѣї веде малѣл фѣ-
їнд пѣрѣндѣсе а фїел дн рѣпаос, ачест фелѹ де
рапаос есте пѣрѣт; къ тоате ачесте фїсікѣл че
прїивеще дѣнтреа мѣнатѹ де валѣрї цѣдекѹ къ
мішкареа са есте адеврѣтѹ сеаѹ абсолютѹ.

Кѣноскѣнд прїзціпїіле мішкѣрѣї се ведем че
фачерїде бїне сѹ наскѹ дїн еа; днсѹ кѣтенѣ іс-
ворескѹ де ла ачеастѹ леце генералѹ. Рїѣріле
прїмірѹ мішкареа нѣ нѣмаї спре днфрѣмсецареа
натѣрѣї, дар днкѹ ка талазѣріле лор сѹ се пѣ-
стрезе дн тоатѹ лїмпезїмеа, кѣтї фѣрѹ мішкаре
апеле днгесѣїте ар фї арѣнкѣт моартѣа дн лѣ-
кѣїнда омѣлѣї, кѣнд днзѣстрате къ мішкареа а-
дѣк дїн дмпротївѹ рекореалѹ шї родїре. Че
прївідере дн адѣнчїмеле мѣрїлор, дн рїпеле не
ѣнде се варсѹ тоате рїѣріле лѣмеї, шї дн міш-

кареа асрѣлѣї че ле дналѣ не вѣрѣл мѣнці-
лор!

Мішкареа нѣмаї пѣцін аѣтѹ ла фрѣмсецанатѣ-
рїї: о кѣмпїе, ѣн пѣїзѣж, о дѣмбравѹ ѣн копачѹ
фѣрѹ мішкаре сѣнт трїсте шї моартѣ. Че део-
сѣвїре дакѹ ѣн зѣфїр дѣлче сѣфлѹ пїнтре фрѣн-
зе шї де одатѹ се веде сѣвѣнд о пѣсѣрѣїкъ
де не окреанѣ не алтѹ, кокостѣрчїї цѣкѣндѣ-
се дн апеле лїніщїте а ѣнѣї лѣк, о тѣрмѹ рѣтѣ-
чїнд дн фѣндѣл ѣнѣї вѣї, шї черѣл рѣпезїндѣсе
спрїнтѣн де не ѣн пїск не алтѣл.

Дар нїмік нѣї маї плѣкѣт декѣт днкѣнтареа
не каре омѣл о рѣспїндѣще дн цѣрѣл лѣї. Оаре
сѹ афлѣвре окѣмпїе не каре данѣл ѣнѣї пѣсто-
рїце сѹ нѣ о факѹ веселѹ? сеаѹ стѣнчїї рѣпаосе
кѣрора фїїнда ѣнѣї сїнгѣратїк се нѣ лї деї о
прївїре маї меланхолїкѹ? кѣте ідеѣ де амор шї
фѣрїчїре днсѣфлѹ ведереа ѣнор атѣт де днкѣн-
тѣтоаре тавлонѣрї.

Де вом обсерва феноменеле мішкѣрѣї дн ані-
мале, нѣмаї пѣцін не вом мїра де днсѣшїмеа
къ каре сѣнт днзѣстрате пѣнтрѹ а се стрѣмѣта
днтр'ѣн лок дн алтѣл, дѣлѹ капрїціа сеаѹ
невоїле лор. Плѣнта ащеапѣт о роѣл дѣлче
спре аї рекорї сїнѣл, лар черѣл алеарѣ спре а
се адѣпа ла фѣнтѣна апропїеѣ, днсѹ кѣте
нѣї трѣвѣе спре а пѣне дн лѣкраре ачеа-
стѹ сїнгѣрѹ фѣптѹ! окї карїї сѣї днкѣноаскѹ
позїціа фѣнтѣнѣї, пїчоаре спре ал дѣче, мѣшкї
карїї сѣї пѣе дн мішкаре пїчоареле, шї о во-
їнѣ спре аї днсѣфлѣцї. Ѣн лѣкрѹ фоарте де
лѣат амїнте есте къ, анімалѣе, кѣрора натѣ-
ра нѣ леаѹ дат нїчї де кѣм арме спре а се а-
пѣра, сѣнт днзѣстрате де оѣцалѹ неаѣзїтѹ, п. к.
епѣреле, капрїоара, калѣл шї алт. Кѣнд дїн
днпротївѹ анімалеле днармате, аѹ о мішкаре дн
деовїще лїнѹ шїгравѹ. Тѣрѣтоареле комїѣсе дїн
нїще верїдї мішкѣтоаре, нѣ аѹ трѣвѣїнѣ нїчї де
пїчоаре нїчї де арїпї, пѣнтрѹ къ шї лѣкѣїнда шї
нѣтрѣдѣл лор ѣл афлѹ лѣнѣї елѣ.

(Ва ѣрма).

МОНУМЕНТАЛЪ ЛЪІ АБЕЛАРД ШІ АЕЛОІЗЕІ.

(Анкере).

Абателе де Сан Деніс фъча претенції аспра мѣнѣстіреї Арцента, ші Елоіза не атѣнче старецъ аѹ фост сілітъ а о пѣрѣсі дмпрезнь къ алте 10 маіче, днтре каре се афла ші дозъ не поате а лѣї Авелард. Ачааста леаѹ дѣрѣт мѣнѣстіреа са Параклет, леаѹ ашезат днесш аколо ші прін ачест пас аѹ дат клеветітѣрілор ноѹ прілеж де ал атака. Тоці дѣшманії сѣї с'аѹ рѣдікат аспрѣї пѣн ші Сф. Бенард, кареле днделѣнгат тімп се опрісѣ а се скѣла аспра ѣнѣї барват, не кареле л чінстеа, л'аѹ пѣрїт акъм, ші Авелард аѹ скѣпат къ маре невое де днкїсоаре ші аѹ воїт а къльторї ла Рома спре а се десвіновѣці днаїнтеа Папѣї. Дн къльторїа са не ла Клѣні аѹ візітат не абателе де аколо нѣміт Петрѣ чел чінстїт, кареле дндѣюшіт де ненорочїреа лѣї Авелард с'аѹ фѣкѣт мїжлочїторѣ ші л'аѹ дмпѣкат къ Сф. Бенард. Петрѣ л'аѹ апарат ші ла Рома къ аѣторѣл прїетенїлор сеї ші Авелард ертат фїнд аѹ петрекѣт рѣмѣшіца

зілелор сале дн сїнгѣртате. Прін аспра са днфрѣнаре ші сѣпѣрѣріле че нїчї одатъ нѣ с'аѹ депѣртат дін ініма са, аѹ слѣвіт пѣтерїле трѣпѣлѣї сѣѹ, ші аѹ мѣрїт ла 2 Априліе 1142 дн вѣрстѣ де 63 ані, лѣсѣнд пїлдѣ де днфрѣнареа віедеї.

Авелард аѹ ростїт дорїнца де а фї днмормѣнтат ла Параклет, ші Петрѣ чел чінстїт аѹ трїмес трѣпѣл сѣѹ ла Елоїза, кареа аѹ трѣїт днкѣ 20 ані ші апої с'аѹ днмормѣнтат лѣнгѣ дѣнсел. Дн аңл 1800 с'аѹ стрѣмѣтат ченѣша лор ла мѣзеел дін Парїс ші лї с'аѹ фѣкѣт ѣн монѣмент дѣпѣ гѣстѣл веакѣлѣї ал 12-ле, кареле ла 1820 с'аѹ ашезат къ маре соленїтате дн цїнтерїмеа деспре рѣсѣрїт, ѣнде тінереле парїсіене дн фїеш каре прїмѣварѣ візітеаѣ монѣментѣл ненорочїцілор аманці, ші спре адѣчереа амінте ле хѣрѣзеск кѣнѣні де флорї.

С. С. Б.

АБАТЕЛЕ ЕПЕ.

Дін тоці вѣрѣації че саѹ дедат маї къ сеамѣ едѣкаціеї сѣрдо-мѣцілор, нѣ се афлѣ нїчї ѣнѣла кѣрѣна нѣме се фїе маї овѣще кѣносѣкѣт днтре попор декѣт Абателѣї Епѣ.

Чеа днтїе сѣоалѣ де сѣрдо-мѣці дѣпѣкъм се зіче с'аѹ днфїїнпат ла Кадїке, де ѣн еспанїол нѣміт Іаков-Родрігі Переїр. Ачестга афласѣ фѣндаментѣл сістемеї сале днтрѣ ѣн аѣтор еспанїол Фаїзо, днсѣ пентрѣ ал дїсѣвлї наѹ фост де невое днделѣнгате днделетнїчірї ші о маре рѣвдаре. Сѣоала де Кадїке нѣ ісѣѣті, ші Переїр венї дн Франціа. Чеа днтїа днчеркаре че аѹ фѣкѣт аколо; саѹ сокотїт де тоці о мїнѣне. Д. Азі Етавіні дїректор посесїлор де Вордо, наѹ фост днкредїнпат не фїл сеѹ, ші а-

чааста а доза едѣкаціе атѣта фѣ де нїмерїтъ, днѣкѣт академіа шїїнцелор апроѣ сістемѣл сеѹ, іар рїга ії дѣдѣ прївілѣгїї де ѣн пенсіон къ тітлѣ де Інтерпретор.

Методѣл лѣї Переїр ера ка ѣн мїстер, ші се деосеѣеа дн тотѣл де ачел че се ѣрмеаѣ асѣтѣзі; Елевїї сеї артїкѣла ші конверсѣеа лѣмѣрїт, чїї маї прїчѣпѣці дїнтре еї пѣтрѣндеа ші сенѣл конверсациеї прін мїшкареа ѣззелор, не чїелалці ії депрїндеа прін мїжлокѣл ѣнеї алфавет манѣал. Пентрѣ аї депрїнде сокотелїле, ел днтреѣнѣца о машинѣ арїтметїкѣ іскодїтъ де дѣнсел, че о зіче а фї мѣлт маї перфектѣ декѣт а лѣї Паскал.

Фолосїтоареле сале іспрѣві і фѣкѣ конкуренці,

днтрє ачєшіа се днскріє шї бєнэл Авате Епє, днєъ нѣ дін єгоієм даръ дін бєна са плекарє. Ел пропєнєа семнєлє методічє а тїмпєлєі ачє-лєіа, Перєєр єтрїга прєтєтїндєнє къ ачєаєть єіє-тємъ ар фї кѣ непєтїнцъ дє а сє аплєка, шї скрієъ днадїнє спрє а о анерїсі, днєъ аватєлє авєа мїї дє кѣвїнтє ла ачєст дріг карє шї трї-змѣъ. Аватєлє Епє єра нѣскѣт ла полїтіа Троа (Франція) шї авєа ка ла 7.000 лїврє вєніт пє-ан, ачєаєть сомъ абїє ії єра дє аѣнє пєнтрѣ чєлє днтї кєлтѣлє а ашєзъмїнтѣлєі сєъ, дн-єъ єървацїї чїї марї а єпохєї салє, єра фєартє дєнєрошї шї маї алєс атѣнчє кѣнд сє вєрѣ дє а да дндєстѣл шїїнцєлор, артєлор шї аѣлѣрілор чєлор марї. Аватєлє аѣл дн нєвлєєъ інімі сїм-

шїтоарє, Дѣка дє Пантїєврє ії аѣтѣ фєартє мѣлт, шїлєі кѣрѣіа єрмѣрѣ шї алцїї маї мѣлцї, прїн карє мїжлєк сѣоала Аватєлєі сє ємплє дє єлєвї.

Скрїїторїї тїмпєлєі сєъ нєвєстєскѣ, кѣ єл вїє-цєа кѣ єєрманїї сєї сѣрдє-мєцїї ка єн пѣрїнтє дн мїжлєкѣл фїлор шї фєартє адєсє іл дн-тѣлєнєа нєшїнє дмѣрѣкат кѣ єтрає вєкї шї маї рѣптє, кѣнд єлєвїї сѣї єра дндєстѣл дє вїнє дн-вѣрѣкацїї, нѣтрїцї шї сѣпѣшї чєлор маї марї прї-вїгєрї шї днгрїжірї.

Єкатєрїна Росїєї трїмієєъ дарѣрї Аватєлєі Епє, ка о мѣртѣрїєіє а дналтєї салє єтїмє, чє пѣєтра пєнтрѣ лѣкрѣрїлє ачєстѣї марє єарѣат, днєъ єл і лє днтоарєъ рєспєнзїжнд дмѣрѣтєсїї

А Б А Т Е Л Е Е П Ё.

тѣтѣрор Росїїлор, кѣ ар фї мѣлт маї вєкѣрос дєакъ іар трїмєтє єн сѣрдє-мѣт дін царє єї.

Дєпъ атѣтєа оєтїнєлє пѣтєа крєдє чїнєва кѣ сїстєма марєлєі єарѣат сѣ нѣ фїє дмѣрѣцєшатъ дє гѣвєрнѣл францєзї єн алѣл дн лєкѣл сєъ ар фї дєрїт ка макар тѣрзїѣ дєскопєрїєа сє сѣ о вадъ дмѣлорїнд сѣв єцїда адмїнієтрацїєї. Дн

єрмѣ Д. Сїкард аѣ дєрєкторат дндєлєнгат тїмп сѣоала сѣрдє-мєцїїлор дін Парїє, ачєстѣіа сє кѣвїнє лѣѣдъ пєнтрѣ чєа маї марє партє дін дє-сѣвѣршїрєлє фѣкѣтє аєтѣзї дн ачєаєть артѣ ін-цєнїєасѣ. Ёнѣл дін єлєвїї аватєлєі Сїкард, мє-шєнїгорї зєлѣлєї шї прїнцїпїлор, дмѣлѣтѣрѣлєі оєъ, сѣѣ днчєрѣат а єтаторѣнїї дн Бєлѣїа шї дн маї мѣлтє полїтїї а Францїєї сѣоалє пєнтрѣ сѣр-

до-мѣцї, пѣлїкѣнд шї звражѣрї днсемнате прїн | шї лѣмѣрїта дескрїера а сїстемѣ до дмвѣцѣтѣ-
днвѣтѣата дндѣрарѣ по домнѣще дн стїлѣя сѣѣ | ра сѣрдо-мѣцїлор.

ПАПАГАЛЪЛ.

Днтре папагалї шї момїце ексіетѣ оаре каре
дѣшмѣнїї, че сѣнт оарекѣм кѣрїоасе обсервѣн-
дѣле. Ачесте доѣѣ фамїлїї де анїмале лѣкѣескѣ
ачелешї перї, шї аѣ маї тоцї трѣвѣїндѣ де кѣл-
дѣра зонѣї екваторїале. Тот ачелешї пѣдѣрї

ачелешї сонрї де фрѣктѣрї слѣжескѣ де адѣпост шї
вїнт атѣт момїцїлор кѣм шї папагалѣлор. Пї се
пар зїче нагѣралїетѣл а днформа днтре дѣн-
шїї о соцїетате, сѣнт доѣѣ нацїї рївале шї тот-
деаѣна вечїне, се кацѣрѣ амѣндої пе ачїашї ко-

пачі, ашазъ кѣйвѣріле лор дн апропіере знеле де алтеле, аў ачеш конститѣціе соціеалъ, ачелеш наравѣрі ші обіченѣрі. Папагалі се гѣсескѣ дн інсѣлеле Аѣстраліеі ші дн Амеріка ла Сан-домінго, Іамаіка ші Кѣва, ші соѣріле знеі інсѣле се деоссеѣще де челелалте. Тракл лор есте мѣлт маі днделѣнгат декѣт дѣнъ кѣм дндеобше се днсемнеазъ. Папагалі віедѣсескѣ пѣнъ ла вѣрстѣ де оптзечі ші о сѣтъ зече ані.

Цѣріле кѣлдероасе че лѣкѣсескѣ папагалі сѣнт мѣлт маі дн рапорткѣ організаціалор, декѣт температѣра чеа скімѣѣчоасъ а цѣрілор ноастре. Ыніі зік кѣ клочіреа оѣлор де папагалі нарцѣтеа сѣ се ѣрмезе дн клімеле ноастре, днсѣ ачестѣ зічере есте фалсѣ, пентрѣ кѣ фоарте адесѣ орі с'аў вѣзѣт дн Европа клочінд папагалі оѣлелор пѣнъ ла скоатереа пѣлор. Іі факмарі прѣзі пін пѣдѣрі, сѣѣшіе фрѣктѣріле пѣнъ ла влѣстѣрі ші грѣѣнѣе. Індіеніі шіѣ аі лові кѣніще сѣѣці днкѣпѣцінате де ѣн фел де перінѣѣче де ѣѣмѣак, че аморѣѣще ловітѣра, днѣѣт папагалѣл пікѣ ла пѣмѣнт нѣмаі амеціт. Пе дѣншіі 'і прінд ашіѣдереа, апрінзѣнд ла трѣпінеле коначілор ніще плѣнте а кѣрора фѣм 'і імѣать, кѣм аў кѣзѣт ѣнѣл дін трѣншіі, чіелалці днчеп а словозі ніще ціпете дѣрероасе прін каре сѣпаре а тѣнгѣі ненорочіта соартѣ а компаніонѣлѣі лор.

Ын папагал де кѣрѣнд прінс, есте адесѣ орі кѣ непѣтінѣѣ а се дѣмѣлѣнзі, ші прімеѣдіос де апропріет. Пентрѣ аі абате де ла наравѣл лор че есте а мѣшка ші а сѣгріе, трѣѣѣ а фѣма тітѣн дн апропіере де дѣншіі, фѣмѣл 'і імѣать ші дн ачест кіп се маі днѣлѣнзескѣ пѣцін.

Днтре соѣріле де папагалі се аѣлѣ ші ѣнѣл нѣміт Какатоѣ, ачестѣ пасере есте фоарте кѣріоасѣ прін прічепереа ші фрѣмсеѣа са. Нѣмеле де какатоѣ і с'аў дат дѣпре ціпетѣл сеѣ, ел дѣмѣѣѣ а ворѣі маі кѣ маре грѣзтате декѣтчелелалте соѣрі де папагалі.

Іі се деосеѣсескѣ де адеѣѣраціі папагалі, прін ѣн кѣкѣѣѣ ашѣзат дн вѣрфѣл капѣлѣі, ачест кѣкѣі есте мішкѣтор ші пасереа 'л сѣѣрлѣѣче дн моментеле де мѣніе сеаѣ де о маре ѣѣкѣріе карей дѣ о прівіре мѣлт маі фрѣмоасѣ. Мішкѣріле трѣпѣлѣі лор аў ѣн че пре граціос. Фіінд кѣ іі сѣнт фоарте ѣѣкѣроші де десмѣрдѣрі, ші де ѣн карактер ѣлѣнд, апоі кѣ маре ѣнѣрінѣѣ сѣ демотіческ, ші се сѣѣѣн нѣнѣмаі ачелора каре іаў крескѣт дар ші стрейнілор чіі нетезескѣ пѣцін.

Бѣфон помінеѣще деспре ѣн Какатоѣ че ар фіѣѣзѣт дн 1775 ла іармарокѣл де Сан-Жермен ла Паріс. Ел рѣспѣндеа прін семне ла оарекаре днтреѣрі, днсемна нѣмѣрѣл прівіторілор, вѣпсеаоа страелор, пѣнъ ші чеасѣл.

Ачест фел де папагалі нѣ се кѣвіне аі лѣса словозі прін одѣі, кѣчі пліскѣл лор чел фоарте вѣртос, дндатѣ стрікѣ тапісеріеле ші лемнѣл мовіелелор. Пентрѣ пасіа лор каре есте а чокні пѣрѣреа кѣ пліскѣл, лі се пѣн днаінте кѣѣте о ѣѣкѣть де леми вѣртос дн каре іі чеаркѣ неконтеніт пѣтереа пліскѣлѣі.

Ікоана ноастрѣ де астізі днѣѣѣѣѣѣѣ ѣн папагал ші ѣн какатоѣ.

М А Д А М А С Т А Е Л.

Маі тоате націіле Европѣі аў вѣзѣт а се ашѣѣѣа фемеі дн політѣкѣ ла рангѣл челор маі вестіці днпѣраці. Ла сінгѣрѣл попор ѣнде лѣѣѣѣа лі опрі сѣіптрѣ, о фемеіе мѣнтѣі монар-

хіа, ашѣѣѣѣѣѣѣ прін ѣрѣѣѣѣѣа са чеа інспіратѣ, дн рангѣл челор маі марі ероі. О алта рѣдікѣѣѣѣѣ прін пѣтереа кѣѣѣѣѣѣѣ, прін ілѣзіа кѣѣѣѣѣѣѣ ші а стіѣлѣлѣі маі прѣсѣс де секѣѣѣѣѣ

ФЛЮТЕРЪЛ КАП ДЕ МОРТ (SPHYNX ATROPOS. L. ASCHERONTIA ATROPOS).

де мѣдет тѣмъторѣ, шѣ каре дѣпре Ромѣр се
зѣче къ сар ѣска прѣн фрекареа коарнемор де пѣ-
пѣт къ ачеле де мѣнкаре. Ошѣ зѣкъ къ флѣтѣ-
рѣл словоаде ачест тон кѣнд оаречѣне ѣл пѣне
стрѣне дѣнре децете, сѣт кѣнд лар дѣкѣде дѣн-
тр'о кѣтѣ. Омѣда ачестѣ флѣтѣр есте ѣна дѣн
челе маѣ фремоасе, колорѣл еѣ чел пропрѣѣ е-
сте верде гѣлѣѣ; пе ла гѣрѣ се траг дѣн сѣе
дѣнтр'о дѣрекѣне кѣлкатѣ, ѣна дѣнѣ алта нѣше
корделе галѣне шѣ алѣастрѣ, каре се дѣмрѣсѣ-
нѣ дѣн мѣжловѣл спѣнѣрѣѣ; пѣнтрѣ ачесте сѣнѣт
дѣмрѣшѣсте нѣше пѣнтрѣѣ негре. Омѣда де пѣн
крескѣтѣ есте лѣнѣгъ де 4 палмаче шѣ гроасѣ
де $\frac{2}{3}$ палмаче. Вѣрѣл корнос шѣ пѣцѣн дѣндо-
ѣт, къ каре сѣнѣт дѣнѣстрѣте омѣделе дѣдѣвѣра-
тѣлѣѣ сѣнѣ де флѣтѣр де ноапте, се аѣлѣ шѣ ла
ачеастѣ омѣдѣ нѣмаѣ сѣл нѣ есте нетед, шѣ де
колор гѣлѣѣ. Ачеастѣ омѣдѣ се аѣлѣ маѣмѣлѣт
пе ѣасмѣн шѣ рѣреорѣ шѣ пе мѣтрѣгѣнѣ (амонѣм).
Кѣте одатѣ флѣтѣрѣл адеменѣт де лѣмѣнѣ сѣаѣ
лампе дѣнтрѣ прѣн фѣрестѣле дескѣсѣ дѣн одѣѣ
дѣн каре дѣмрѣдѣнѣрѣре сѣперстѣнѣа нѣ аѣ лѣсат
фѣрѣ а сокотѣ къ ел есте вѣстѣторѣл ѣнѣморѣѣ
дѣн ачѣа касѣ, дѣн каре аѣ дѣнтрѣт.

Сѣпре а нѣте кѣнѣта, ачест рѣр флѣтѣр де

ноапте, пѣнтрѣ колѣкѣнѣ, трѣвѣѣ сѣ се кѣтѣ о-
мѣда пе фреѣнѣзе де картофле дѣнѣкъ дѣн лѣна лѣѣ
Авгѣст сѣаѣ шѣ ѣлѣѣ, шѣ сѣ се дѣнѣкѣдѣ дѣнтр'о
кѣтѣе къ рѣсѣфлѣторѣ шѣ кареа а трѣа парте се
о ѣмѣле къ пѣмѣнѣт ѣмед, шѣапоѣ сѣ се хрѣнеас-
къ къ фреѣнѣзе проаспѣте де картофле пѣнѣкъ кѣнд
аѣ крескѣт де тот. Дѣнсѣ сѣ нѣ се ашѣзе ла
разѣле сѣарѣлѣѣ сѣаѣ ла траѣереа аѣрѣлѣѣ, дарѣ
сѣ се ѣрмеѣзе ка шѣ ла омѣделе гѣнѣдѣчѣлор де
матасѣ, каре ла а лор прѣфѣчѣре пѣаѣ невоѣ де
пѣмѣнѣт. Дѣакѣ тѣмпѣл прѣфѣчѣреѣ ачестѣѣ омѣде
се апроѣнѣ, атѣнѣчѣ дѣнтрѣ дѣн пѣмѣнѣт, ѣнде дѣ-
нѣ кѣтеѣа зѣле се прѣфѣчѣе дѣнтр'о пѣлѣшѣ рѣш-
кастанѣе, дѣн каре сѣсѣ флѣтѣрѣл дѣнѣ трѣчѣреа
де кѣтеѣа сѣнѣтѣмѣнѣ. Дѣнсѣ кѣте одатѣ кѣнд
се дѣнѣжмѣлѣ прѣфѣчѣреа лор пре тѣрѣзѣѣ, атѣн-
че рѣмѣнѣ дѣн пѣлѣшѣ шѣ кѣтеѣа лѣнѣ, адекъ
сѣаѣ шѣ пѣсте тарнѣ, шѣ сѣсѣ токмаѣ дѣн прѣмѣѣѣ-
рѣ дѣн дѣнѣѣлѣтѣрѣ. Дѣн ачест тѣмп а пѣрѣтѣѣ
лор морѣѣ, трѣвѣе сѣѣ фѣрѣм атѣт де ѣѣр кѣт
шѣ де кѣлѣдѣрѣ пѣсте мѣсѣрѣ, дѣнѣкъ шѣ пѣмѣнѣ-
тѣл дѣн каре пѣтрекѣ трѣвѣе сѣ фѣе ѣмед фѣрѣ
де а се ѣда пѣлѣша, кареа нѣ трѣвѣе а се дес-
ѣлѣ дарѣ а о лѣса дѣн дѣнсѣш прѣгѣтѣтѣл еѣлѣ-
каш.

I. M. o

ИКОАНА ЛУМЕИ.

FOAE

Ц Е Н Т Р Ъ

THE LETHIPIEA MOLDO-POWERNIA.

16. 45.

BEET II.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІДОР ФІРЕЙ (Ърма).

Ачесте сжит инсектеле еле нѣ аѣ алте пѣтерѣ
де апѣраро декѣт фелѣурѣмеа мѣшкѣрѣлор, п. к.
флѣтѣрѣл ѣкапѣ де ѣрмѣрѣтѣл пасерѣтор прѣн
сворѣл сѣѣ чел котѣцѣторѣѣ, паѣнгѣнѣл се арѣн
кѣ кѣ репѣцѣнѣ не дѣшманѣл дѣѣ коворѣндѣсе
дн лѣнгѣл цесѣтѣрѣѣ сале ка ѣн марѣнар гѣвачѣѣ
не отгонѣл корѣѣѣѣ; Хемеровѣл ѣшѣ акопере
тот трѣпѣл де нѣще атомѣрѣ арѣноасѣ, днѣжт вѣ-
зѣндѣл плѣтѣнд не анѣ лаѣ сокотѣ де о ѣѣкатѣ
де лѣмн пѣтрѣд, кѣ тоате ачестѣ сеара се прѣ-
фачѣ дн мѣскѣ шѣ се днѣрѣмѣсецазѣ кѣ довѣ
арѣпѣ стрѣлѣчѣтоаре.

Лъсжнд ачесте ші лъжнд аминте пешіле, нѣ
пѣцін не пѣне дн міраре възінд къ флѣи-
дѣл чел дикѣнциръ і слѣжеще пентрѣ а зі-
че аша ка де о грѣсѣрь, ші адѣтораці де дн-
нотѣтоареле лор, іі се презѣмвль къ зшѣрінце
прін а лор статѣрі. Натѣра*наѣ днзестрат къ о
вешікъ плінѣ де аер, не каре іі о ѡмфль с'аѣ о
стрѣнт воінд а се днѣлца с'аѣ а се коборѣ. Ал-
мій сѣнт днзестраці ка пасеріле де о гіндѣрь о
лоіѡдѣсь ашезатѣ дн крешітел капѣлѣі, че не'н.

четат смълцвеще солзіи, щі жї апъра де днес-
шімеа ліпічоасъ а анеї.

Черчетънд къ деамънънтъл ефектеле мѣшкъ-
рей, де ла лѣмеле съ че дмвѣртескъ дн ноіан пѣ-
нѣ ла інсекта невѣзѣтъ каре пѣне дн мѣшкаре
оасіле, мѣшкѣі ші днсѣвршіт тоате мѣдѣлѣрїлс
сале пентрѣ а мерѣе, а свѣра саѣ а днота, нѣ
пѣтем а нѣ не мѣра де а тот днцелепчѣнеа про-
піей, къчї тот ачеа леѣе пѣстреазѣ стелеле, дн-
фрѣмсепазѣ натѣра, ші дѣ віаѣъ пѣлѣтелор ші
анїмалелор; ші токмаї дн ачесте прївїрї интере-
санте се паре къ ѣрзїторѣл не дндеамнѣ а
къѣта доведї де а тот пѣтернїчіа ші вѣнѣта-
теа са.

Ачесте чеканам зис пн акъм, сжнт дн-
дестълътоаре пентрѣ ка фйнцеле челе май
мичі съ се факъ интересанте дн окій тѣтѣ-
рора.

Леделе атракціей пѣстреазь лѣмеле ші лѣкзі-
торіі ачестора пѣстреазь а лор вієцзіре прін вік-
ленііле челе маї дешенцате ші дзіюшіє мѣмеас-
къ. Семіндііле пѣтервіче ші сіндероасе нѣ нї-

міческ нічі кѣм пе челе славе. О кѣмпеніре десе-
сєвршітъ домнєще дн натѣрѣ ші німікъ дн трѣн-
са пѣі рѣінат. Інсекта невѣзѣтъ аѣ прііміт мѣж-
лоаче де апѣраре, ші поате а се лѣпта сеаѣ а
скѣпа де дѣшмані. Оаре лѣзл аскѣнс дн десі-
міле кодрілор энде пѣндеще пе газела фрікоа-
се а кѣріа фѣгѣ се асеамѣнѣ кѣ іуцала вѣн-
тѣл, се аѣлѣ дн о старе маі пріінчоасѣ декѣт
пайнѣнѣл че днтінде мреже, мерѣ ла вѣнѣтоа-
ре ші се днтоарче днѣркат де прада са?
армеле ѣрѣлѣі селѣатік сѣнт маі прімеж-
діоасе декѣт а веспеі ші цѣнцарѣлѣі? А-

рѣнкаді о прівіре асѣпра апей ріѣрілор ші а о-
чеанѣлѣі, ші веці фі зіміці де фелѣрїмеа лѣкѣ-
іторілор еі. Аколо Місгрінѣл вестєще апропїе-
реа фѣртѣнеі гѣрѣврѣнд лѣчнл апей, Тортепїлеле
ші жїгнотеле електрїче, че се пар а фі славе
ші пѣрѣсіте, сѣнт днармате де ніще солзі мета-
лічі че аѣ днсѣшїреа энїі апарат галванїк, дн-
кѣт скапѣ де репарїцеі лор непріетїні ловїндѣі
кѣ ачестїа ка кѣ о ловїтѣрѣ де фѣлѣер. Омѣл-
ціме де пещї есѣ дїн апѣ ші се цїн дн аерпен-
трѣ а скѣпа де ѣрмѣрїреа алтора,

(Ва ѣрма).

КОЗАЧІІ.

Днїаїнте де а днѣзноаще четїторїлор нострі іс-
торїа козачїлор, не вом мѣрїїні пентрѣ ачеасѣ
датѣ а чїта нѣмаї кѣтева дїн кѣнтчелелор, ка-
ре вѣдескѣ дн дестѣл оріїїнеа шїкарактѣрѣл на-
ціонал а ачестѣі попор дешенцат.

Кѣнтчѣл єсте сїнгѣра формѣ де поезїе че
кѣносѣ козачїі, сїнгѣра че се нѣвѣрєще кѣ тра-
діїа, ші прїн ѣрмаре сїнгѣра че поате фї днсѣ-
шїтъ наравѣрілор челор аместекате пе каре ко-
зачїі леаѣ пѣстрат сѣв фелѣрїтеле домнїрі. По-
езїа ачестор кѣнтїче єсте дн ѣенерал сїмплѣ ші
аспрѣ, фраселе сѣнт скѣрте ші днсѣсїте, фїгѣ-
реле ші днкіпѣреле раре, днсѣ кѣ тотѣл фїрешї
ші віоаїе.

Мѣлїі хатманї сеаѣ шефї а козачїлор аѣ кѣл-
тевіт поезїа, днсѣ прїн ачеаста ії наѣ кѣзтат
нѣмаї ашї дндестѣла плѣчерїле, кѣнтчїле лор
ера манїфестѣрі поліїче шї прокламаціі ресѣої-
ніче. Ёна дїн челе маі фаїмоасе дн ачест фелѣ
єсте ачєа а хатманѣлѣі Мазєпа, алїатѣл лѣі Ка-
рол XII. Мазєпа ачєл паѣѣ полонєз а кѣрѣя
соартѣ екстраордінарѣ дн атѣте рѣндѣрі аѣ дн-
сѣфлат пе поє ії шї артїстї, а кѣрѣя вравѣрѣ
ші карактер єнерѣїк наѣ агонїсїт дн а са патріє
адоптіѣ эн нѣме маре (*).

Алїї хатманї ш'аѣ кѣнтат ії днсѣшї ізѣнїзєле
лор, сеаѣ сѣвенїреле вєкілор ерої, ші прїн ачєст
кїп ії тотдеаѣна аѣ кѣзтат а днсѣфла козачїлор

дѣхѣлчєл вєкїѣ де неатѣрїаре ші де дндрѣзнєсалѣ.

Пе Боїан козачїі л прївєскѣ ка де пѣрїнтеле
поезїеі, адекѣ кѣ ел ар фї чєл маі вєкїѣ поєт а
кѣрѣя сѣвенїр лаѣ пѣстрат.

Дн Ёкранїа маі сѣнт днѣл эн маре нѣмѣр
де кѣнтїче ресѣоїніче каре нѣ дескрїѣ вре о дн-
тѣмпїларе партїкѣларѣ, сеаѣ вре о персоанѣ кѣ-
носѣтѣ; ачєсте сѣнт тоате кѣнтчєче де порнї-
ре, де адеїо, маршѣрі шї кѣнтчєче де днмор-
мѣнтаре. Ніще асеменеа фелѣрїте продѣкціі тре-
вѣеа сѣ се івеасѣ дн маре нѣмѣр, ла эн по-
пор не нчєтат тѣлѣзрат де нѣвѣлїрі рєзѣоїні-
че. Тоате ачєсте поезїї днѣѣцошазѣ ароганїа,
дєспрєцѣл вієцеї, шї драгостєа пентрѣ єлє-
вонєніє. Віоѣнѣеа шї делїкатєца раре орї сєзѣ-
рескѣ.

Кѣнтчєчєлє де аморїѣ сѣнт преа пѣцїн обїчнѣ-
їте, кѣчї ачєшї грєсоланї ресѣоїнічі тотдеаѣна
кѣлѣрі, вієцїнд маі мѣлѣт кѣ лѣнчєлє декѣт кѣ
фємєїлє лор, пѣцїн сѣ днгрїжєа де плѣчерїлє энїі
вієцїрі соціалє; шї ачєаста дїн доѣл прїчїні
днѣгї дїн лїпса времєї шї а доѣа дїн а гѣс-
тѣлѣі. Кѣ тоате ачєсте сє аѣлѣ іче шї колє
кѣте эн кѣплет де о фрѣдєзіме шї де о нєвіно-
вѣцїє кѣ тотѣл плѣкѣтѣ.

Єсте де днсємнат кѣ дн кѣнтчєчєлє лор де а-
дїєо маі тот деаѣна фємєїлє вѣрѣєскѣ, вѣрѣаціі
кѣ тотѣл дєдацї вѣкѣрієі де а порнї шї а сє
лѣпта дн рѣсѣоїє, рѣспѣнд фємєїлор челор дн-
трїстатє прїн нїще мѣнѣжерї дєстѣл де кавалїєрє.

Ёрмѣторѣл вєрєѣ а поєтѣлѣі Падѣра, дескрїє

*) Вєстїтѣл поєт єнглєз Лорд Бірон аѣ номїєс о поємѣ асѣпра
соартєї лѣі Мєзєпа шї карє сє аѣлѣ традѣсѣ дн ромѣнєсѣ
де Д. І. Ёлїад.

карактеръ, наравъріле козачі лор ші днѣцоша-
зъ дн тотъ поезіа лор.

Лзна де норі с'аскѣнде,
Фѣртѣна не мѣнці џеме;
Фантомеле де ноанте,
Тот локѣл аѣ кѣпріне:
Чін'ар маі дормі оаре,
Сѣв тѣфе'н асть време
Кѣнд феара сѣнѣреазъ,
Вѣнатѣл че аѣ пріне?
Козакѣл днѣс есте,
Нѣскѣт фѣръ де фрікѣ
Пічоареле ші дмѣракѣ,
Кѣчѣла'нкан свѣрлінд
Мѣстеаца ші ресѣче,
Ші рѣпде се зркѣ
Дн лѣнтреа са чеа мікѣ,
Ка фѣлѣрѣл перінд.
Спѣмоасъ алѣа зрмѣ,
Че латаї вѣслѣ ласѣ,
Ла цѣрмѣрі депѣртате,
Нѣмаї сѣ ва сѣърші!
Фіе черѣлѣї мілѣ,
Де сѣфлѣтѣл че пасѣ
Кѣнд своарѣ ка сѣцеата,
Кѣ ел а с' днѣлні!
Ел ка пасѣреаї каре,
Кѣ прадѣ вѣцѣе
Інвечі не дѣнѣл лакрімі,
Нѣ ла'ѣ днѣіошіт;
Ел фѣръ, ші дн знгі,
Сѣарамѣ спѣркѣе
Крѣцін ка ші пѣгѣнѣл,
Чін кале і'аѣ зрїт.
Де чер пѣцін'ѣї пасѣ,
Лѣнці ворѣе нѣ нѣе
Дн лѣме нѣ кѣноае,
Фѣръ сінде ші омор.
Де понѣл, Еѣксїа лѣчіѣ
Кѣ зндаї лівіцітѣ
Дн че парте козакѣл,
Се дѣсѣ д'ал сеѣ дор?
„ Дн локѣрі рѣчі де геацѣ,
Сѣв вѣрма фортѣноасѣ
„ А са рѣпде лѣнтре,
Акѣм с'аѣ адѣнчіт.
„ Е аспѣрѣ ка ші кліма,
Ші зїа сѣніноасѣ
„ Пѣцін ії пасѣ,
Де н'аѣ ісѣт не фѣрнѣї.
„ Ка де дрѣчеаска мѣнѣ,
Орі че палат се сѣармѣ
„ А кѣрѣї веке змѣрѣ
Гѣмѣатѣ преа домнеа

„ Пре плаѣрі ші пре знде
А лор вѣрѣзрі сѣ дармѣ
„ Че норі'ндепѣртаре
Сѣмеде атінѣа
Сѣлѣатічеле кѣмпѣрі,
П'алор фії днѣзѣстреазѣ
Кѣ дѣлѣа лівѣртате,
Че ії о вѣчнїеск.
Пѣмѣнтѣл д'алор зрме,
Нічі кѣм сѣ днѣсѣмнеазѣ
Ка вѣнтѣріле своарѣ,
Кѣ еле вѣенѣеск.
Сѣмеці ші кѣ мѣндріе,
Не каїї лор с'арѣнкѣ
Ші'н аспра лор мѣніе,
Алерг: зра! стрігѣнд;
Днѣтї кѣнд кѣрѣнтеа,
Пре перїї лор сѣ зркѣ
Діаволѣл ії дармѣ,
Лѣміна лор стінгѣнд.
Еѣ пѣлѣг ачеле лѣбезї,
Че дорм коло аскѣнсе
Дн патріа сѣѣфоасѣ,
Че Нїпрѣл аѣ нѣскѣт
Кѣ валѣре спѣмоасе
Де вѣнтѣрі акѣ'нтінсе
Кѣргѣск не сѣв колоане,
Че цѣрѣл ле аѣ крѣскѣт;
Дарѣне' аша віаца,
Дн лѣме аїчі нї плаче
Ної нѣ нѣм дн преажмѣ
Стреїні а с'окротї.
Днѣтреагѣ лѣмеа маре,
Патріе нї се фаче
Бѣтрѣна ноастрѣ ланче,
Нѣ поате'нтінерї.
Ші ард, ох! де дорінѣ,
Сѣ шіѣ ді ексіѣе
Вр'о сінгѣрѣ фїїнѣ,
Аїчі дн прежма меа.
Спре піка ѣвѣрїнѣї,
Оаре чїне'ндрѣенѣе
Прівїреа сѣ ші арѣнѣ,
Макар ічі ші коле.
Козакѣл не кал саре,
Кѣ браѣеле'нтр'армате
Ла чеа днѣтї мїшваре,
Че орі знд'аѣ сїмціт
Ші калѣї кѣ вѣрѣдінѣ,
Пѣртѣнд повоара'н спате
Дн сворѣл сѣ днѣрѣче,
Кѣар вѣнтѣл асѣрзіт.
Не мареа сінгѣратѣ,
Ші'н тотѣл лівіцітѣ

Пъдърел' адорміте
Дн дѣлче змбра лор
Де стрігътал селбатік,
Се тѣлвуръ лндатъ
Кжнд сар ла дѣшманіе,
Ка леї, рѣпінд аверea.
Амар д'ачіі ч'ін касъ,
Воеск ка съї прімеаскъ
Іі нѣ сжит мѣлтъ време.

Ачіі оамені чінстіці.
Чі нѣмаї пѣн' атѣнчеа,
Кжнд пот ка съ зѣреаскъ
Бічкл, сѣліца, калѣл,
Кѣ каре'с лндръчіці.
А ноастре коніліце,
Сѣвцірі ші делікате
Кѣ коамеле лор блонде,
Че'н греле'нлетітѣрі

К О З А Ч І І .

Кобоаръ пѣн' дн шолдѣрі,
Спрінчене лндесіте.
Негреск не алва фрѣнте,
Ші окі аѣ плінї де нѣрі,
Лнсъ пентрѣ ної нѣмаї,
Е тоатъ а лор плѣчере,
Пентрѣ ної сінгѣрі нѣмаї,
Дѣлчеле лор кжнтѣрі.
Де лакрімї розреазъ,
Прівіреа мжнгжіоасъ

Кжнд де рѣсвой ресѣнъ.
Сѣлватече стрігѣрі!
Феріче де ачіеа,
Пре каре соарта'л наще
Па Ніперѣлѣї цермѣрі,
Козачі оамені Ірої;
Мѣлт маї феріче есте
Ачела ч'їі нѣвіт
Де тінеріле фете,
Че креск ачіі ла ної.

Г Ж Н Д А Ч І Й Д Е М А Т А С Ъ.

Г Ж Н Д А Ч І Й Д Е М А Т А С Ъ.

Кълтѣра ші комерцѣл матасей есте эн рам а лнавѣцѣрей мѣлтор попоаре каре се лнделет-ніческ къ ачеаста пѣн ші лн клімеле пѣцѣн фа-ворітоаре, къ кѣт маї вѣртос се кѣвіне Ромѣні-лор а цѣнгі а лор лѣарсамінте асѣпра ачестей лѣкрѣрї каре лнсаш ші кліма пѣмѣнтѣлѣй а-цѣгѣ лн цара ноастрѣ прекѣм лнсѣш черка-реа доведеще, де ачеа де фолос ам сокотіт а да ѣрмѣтоареа прескѣртатѣ дескѣіере асѣпра ачестей матерїй фоарте лнсѣмнѣтоаре.

Домнѣл де Гаспарен, фостѣл міністрѣ лн Фран-ція ал департаментѣлѣй дін лѣѣнтрѣ, ал комер-цѣлѣй, ал агрікѣлтѣрей ші кареле лн анѣл тре-кѣт аѣ фост пріміт мѣдѣлар академіей шіінцелор дін Паріс ла Секція де агрікѣлтѣрѣ аѣ фѣкѣт эн рапорт ла Кентрала соціетате де агрікѣлтѣ-рѣ дін Паріс пентрѣ прогресѣріле Індѣстріей Сі-ріѣене (фѣкѣтѣ де гѣндачїй де мѣтасѣ, сир-лнсѣмнеазѣ гѣндачїй че фак матаса ші уѣвн-ценї фѣкѣтѣ). Лн ачест рапорт сѣ вѣд ѣрмѣ-тоареле.

Кѣ лн прївіреа агѣзілор Длѣй Камїл Бове, че акѣм де о цѣмѣтате де век къ маре рѣвнѣ ші аѣерїме, дін семїнцеле че і с'аѣ трїмес де ла Хї-

на аѣ добѣндїт эн соѣ де агѣд, че елевїй сѣї наѣ датнѣміре де лѣпѣ, кареле нѣ аѣ деѣерат лн ернїле челе марї шїкареле діслеагѣ пробле-ма: аѣлѣ агѣдѣл че дѣ маї мѣлте фрѣнзе шї маї вѣнѣ мѣтасѣ лн клімеле челе нордїче, прекѣм мѣлтіколѣл, рекомѣндѣт де Камїл Бове пентрѣ клімеле челе Сѣдїче.

Лн прївіреа тѣрей агѣзілор, къ сокотїнцеле сѣнт мѣлте, къ лѣкрѣл есте лнѣкъ ла лндоіалѣ лнсѣ мїжлоачеле лнтревѣінцате пентрѣ а лн-дрепта пѣтереа вїезѣтоаре а копачїлѣїмаї мѣлт спре фачереа лемнѣлѣй шї а фрѣнзелор, декѣт спре фачереа роаделорагѣделор аѣ датѣн сѣѣр-шіт атѣт Длѣй Камїл Бове кѣт шї Економѣлѣй рї-гѣї де ла Нїѣлі.

Лн прївіреа крещереї гѣндачїлор де матасѣ, де шї лнѣкъ мѣлт есте де фѣкѣт пѣнѣ а аѣѣнѣ

Г Ж Н Д А Ч І Й Д Е М А Т А С Ъ.

не Хїнезї, карїй дін о сѣтѣ де гѣндачї авїе перд ѣнѣл лн време че Европей къ тоате лнделет-нічїреле лор шїінцелнїче перд дін о сѣтѣ, маї мѣлт де чїнчїзечї гѣндачї, тотѣш мѣлцемїре фїс-лѣй Камїл Бове кареле аѣ шїѣт а лнтревѣін-ца доѣѣ методѣрї хїнезе пентрѣ а добѣндї эн вѣн сѣѣршіт прїн хрѣнїре деасѣ, лнпѣрїнд хра-на ла гѣндачї прїн эн чѣр, ачестїа сїліцї де а креще ла о температѣрѣ маї калдѣ, лн 25 де зїле сѣ іспрѣвеще крещереа лор, асемїне прїн лнгрѣшере де аї скїмба де не огрїнжїй лор аѣ добѣндїт о асемѣнаре мѣлцѣмїтоаре лнтре гѣн-

дачі прекъм ші о пiердере май пѣцінъ. Не кѣндъ дн Франція се сілеск де а днаінті ачасть індѣстріе не атѣнче Длѣі Раіко Іоан Інсард пропріетар мошіеі експеріемантале де ла Одеса се сілеще де а о днтродѣче ші дн Росіа Мерідіо-наль.

Агѣдѣл се фаче аша де фрѣмос ла Одеса ка ші дн пѣрціле челе май бѣне дін Европа, ба дн-къ дѣпъ черкѣріле сале, коначул дн кѣрцере де треі ані съ фаче аша де маре ка ші чеі де 6 ші 7 ані дін Італіа ші дін сѣдѣл Франціеі де 14 ані, де кѣнд ла Одеса фаче черкѣрі нічі одатъ агѣзіі сѣі нѣ аѣ децѣрат петрекѣнд дн ерніле челе май аспре, не фінд атѣкацінічі де дн-гецѣріле челор май тѣрзіі прімѣвері прекъм съ днтѣмплѣ агѣзілор дін пѣрціле Мерідіонале але Франціеі. Ба днкъ кліма ші позіціа локалѣі де ла Одеса нѣ адѣче гѣндачілор нічі о воаль мо-ліпсітоаре прін фрѣнзеле кѣпрінзѣтоаре де о ма-ре мѣлпіме де апъ, сеаѣ де плоае сеаѣ де роѣъ днкът се кѣвіне а мѣлцѣмі Дсале Раіко каре-ле аѣ доведіт къ крещереа гѣндачілор де ма-тасъ нѣ днтімпінъ нічі о грѣтате дн партеа де міазъ зі а Росіеі.

Дн ачест ан ла 4 Маі Д. Іоан Інсард аѣ а-дѣс де ла Длѣі Раіко 28 мій де гѣндачі мічі е-шіці дін о цѣмѣтате зніе де сѣмѣнцъ фѣкѣтъ дн анѣл трекѣт 1840 не каре ліаѣ днкредінцат знеі бабе, каре:

Дн 1. вѣрстѣ агѣндачілор не аѣцінат 8 зіле саѣ днгріжат кѣте 3 часѣрї не зі.
2. - - - - - 6 - - - - 5 - - - - -
3. - - - - - 7 - - - - 6 - - - - -
4. - - - - - 7 адѣтатъ - - - - -
- - - - - де фікѣса 8 - - - - -
5. - - - - - 8 - - - - 15 - - - - -
6. трї зіле аѣ лѣкрат кѣлегѣнд ші кѣрѣцінд коначїі.

Фрѣнзеле дате ла гѣндачі аѣ фост кѣлесъ де не агѣзі нехѣлтѣціі дн вѣрстѣ де 4 — 5 ані ші депре тінеріле смічеле ачелор хѣлтѣціі.

Дін ачешї гѣнданчі пѣінд ші не ачїі ченѣ саѣ сѣїт спре а депѣне мѣтасъ, аѣ періт нѣмаї 5 сѣ-те адекъ нічі кѣте 2 ла сѣтѣ нѣ віне.

Кѣлдѣра дн касъ аѣ фост де 14, 15, 16, 17, ші днтрозі саѣ сѣїт нѣмаї ла 20 граде ромѣр, ші крещіреа лор аѣ цінѣт 39 де зіле, аша дар баба ачѣаста фѣкѣнд сокотеаль не зіле днтре-бѣінцате, дн 25 де зіле аѣ фѣкѣт 70 лївре де бѣні ші фрѣмоші коконї алѣї, карїі вѣндѣці кѣ-те 1 рѣблѣ 20 копеїче лївре аѣ дат 84 рѣбле де банко сеаѣ дн 25 де зіле аѣ кѣщїгат 24 рѣ-бле арцінт.

Прін ѣрмаре дар, дѣпъ методѣл Дсале Раіко, фіешкаре пропріетар дін Росіа мерідіональ поа-те, плѣнтѣнд агѣзі скѣрт трѣнкѣ (à basse tige) а фаче съ кѣщїде фіешкаре фамїліе а господа-рілор сѣї кѣте 80 ші пѣнъ ла 100 рѣбле бан-ко не ан, сеаѣ а добѣнді, ел днсѣш дін фіеш-каре десіатін де агѣзі зн веніт кѣрат де доѣ мїі рѣбле банко.

I. I.

М А Д А М А С Т А Е Л (Ѣрма).

Дінтре нѣмерошіі пѣціторї карїі череа не де-моазела Некер чо кѣ тоате ачесте нѣ се мѣрі-тѣ декѣт ла вѣрстѣ де доѣзѣчі анї. Баронѣл Стаел-Холстаїн амбасадорѣл Свезіеі дн Франція рѣмасе не рївалїі сѣї, прін протѣкціа лѣї Гѣс-тав III ші а кондіціеі де а нѣ сілі нічі одатъ не фімеѣа са, спре ал ѣрма днса цара. Ачѣа-стѣ кѣсѣторіе се днчѣпъ кѣ рѣчѣаль ші се сѣѣрші кѣ де асемїне: баронѣл мѣрі ла 1.802 кѣ сігѣранціе кѣ нѣмеле сѣѣ ва рѣмѣне нѣмѣ-

ріторїѣ: сінгѣра нѣдежде рѣмасе знії ом фѣрѣ меріт че днсоѣеще о фімеѣ кѣ талант.

Пентрѣ дннса револѣціа франѣзѣ аѣ фост о едѣкаціе плінъ де експеріенціе, дн времеа кѣнд че дін тѣї наѣ фост декѣт о мїкѣ теоріе. Мѣ-рітѣ прін ачест шїр непрекѣрмат де лекції, кѣ-детареа са се фѣкѣ о пѣтере че се лѣпѣ дн-протїва гѣвернаментѣлѣї лѣї Наполеон.

Де ші сѣѣ черѣтет дндѣстѣле сѣвенірѣрі а-нѣскдотїче, май мѣлт саѣ май пѣцін дндѣслнѣче

тотъші нъ с'ау пѣтъ афла нѣмѣкъ деспре прѣчї-
неле неконтентей прїгонїрї а ле лѣї Бонапарте
асѣпра ачестей фемеї. Се зїче нѣмаї къ, мада-
ма Стаел пентрѣ ашї рѣзѣна асѣпрї днтребѣ-
їндѣ фелїрїте фермекѣторїї, прїфѣкѣнд салонѣл
сѣѣ днтрѣн трїбѣнал крїтїк ѣторїї шї дѣфѣмѣ-
торїї Трїбѣнатеїлї.

Орї шї кѣте ар фї традиціїле ачесте, їсторїа
нѣ аре невое де а експїка пѣртареа деспотѣ-
лѣї кѣтрѣ фїїка Д. Некер: е де аѣѣне нѣ-
маї деосевїреа їдеїмор шї а прїнціпїлор, Зїза
де 18 Октомвріс фѣкъ капѣт чертей дор. Дн
кѣрсѣл челор патрѣ анї ѣрмѣторї, мѣнїа лѣї
Бонапарте крещеа не'нчетат: прїчина ачестей, е-
ра акѣм ѣн днскрїс де а Домнѣлї Некер, а-
кѣм ѣн ѣвраж де а мадамеї Стаел, чеера саѣ о
сарказмѣ с'ау ѣн дїскѣрс. Днсѣѣршїт, консѣ-

лѣл пердѣ рѣдареа, шї сѣргѣнїї де не трептѣле
тронѣлї їмперїал не ачеа пентрѣ каре пїтре-
череа са дн Парїс ера кеар ексістенціа еї.

Чїї зече анї де ексіл се днчепѣсе. Мадама
Стаел пїтрекѣ Германїа, вїзїтѣ Італїа, шї се дн-
тоарче дн Франціа спре ашї днвої ексілѣл, де а-
коло пѣрчеде дн Германїа, шї вїне пѣрѣшї
дн Франціа, де ѣнде ера сѣ се дїсперезе. Дн-
се ачеастѣ датѣ і се дѣдѣ палатѣл сѣѣ ко-
пет дрепт днкісоаре, кѣ поронкѣ де а нѣ се'н-
депѣрта де дѣнсѣл маї мѣлт де довѣ мїле. Ма-
дама Стаел нѣ прїїмї шї се хотѣрѣ а фаче о
кѣлѣторїе дн цѣрѣл Европеї: аѣѣнде ла Енглї-
тера трекѣнд прїн Росїа шї Свезїа. Ла Лондра
се дншїїнпазѣ къ пѣр фї словодѣ пїтречереа са
дн Франціа. Кѣлѣторїа шї деспотїзмѣл еї се
сѣѣршї маї тот днтр'а че време. (Ва ѣрма).

БЕЛВЕДЕРѢЛ ДМПЪРЪТЕСК ШЕНБРЪН ДІН АѢСТРІА.

Ачест белведер есте ѣнѣл дїн челе маї пѣлѣ-
кѣте локѣрї де пѣтречере а дмпѣратѣлї. Пе-
ла сѣѣршїтѣл веакѣлї ал 17-ле дмпѣратѣл Ле-
ополд I аѣ порончїт а се зїдї аїче ѣн палат де
варѣ пентрѣ фїїл сѣѣ Іосїф I, шї а се ашеза
грѣдїнї марїдѣпѣ гѣстѣл францез. Іосїф I пѣтре-
чеа кѣ маревѣкѣрїе дн Шенбрѣн, аїче тѣрвїереле
се фѣчеа, карѣселе шї алте цокѣрї де кавалерї,
шї ла 1707 аѣ сербат нѣнта фрателѣїсеѣ Карлѣ
краѣлї Іспанїей. Вѣдѣва са аѣ кѣпѣтат дн дар
белведерѣл Шенбрѣн де ла дмпѣратѣл Карол
VI, днсѣ не ѣрмѣ пѣрѣш лаѣ дат кѣрцеї дмпѣ-
рѣтешї прїмїнд пентрѣ дѣнсѣло сомѣ де 450000
фїорїнї. Дмпѣратѣл Карол VI нїчї де кѣм нѣ
мерѣеа ла Шенбрѣн, днсѣ дндатѣ че саѣ сѣїт
не трон фїїка са Марїа Терезїа, ачеаста аѣ дн-
чепѣт а кѣзта де четѣцїа пѣрѣсїтѣ. Дн епо-
ха чеа днтрїстатѣ а анїлор дїн тѣї а окѣрмѣї-
реї сале, кѣнд се лѣпта кѣ адеѣрат їроїсмѣ
дмпротїва нѣмерошїлор дѣшманї, мерѣеа адесе-
орї ла бїсерїка Сѣ. Марїей де ла Хїїнѣ. Аїче
пѣтречеа еа сїнгѣрѣ рѣгѣндѣсе чеасѣрї днтреї
шї днкрѣдїнѣнд не нѣїтѣл еї попор апѣрѣреї
черѣлї. Пентрѣ апропїереа де сѣс нѣмїта бї-

серїкѣ, еа обїчнѣїт шедѣа дн палатѣл де Шен-
брѣн, ѣнде дн ѣрмѣ аѣ хотѣрѣт а прїфаче не-
гѣтїта зїдїре днтр'о стрѣлѣчїтѣ резїденціе де ва-
рѣ. Дн анѣл 1741 аѣ пѣс а се ашеза алеїа де
Шенбрѣн шї а се статорнїчї комѣнїкаціа кѣ Лак-
сенбѣрг. Ла 1744 саѣ фѣкѣт днчепѣтѣл кѣ зї-
дїреа четѣцїей, каре с'аѣ сѣѣѣршїт ла 1749,
кѣнд шї грѣдїна с'аѣ мѣрїт шї с'аѣ днѣрѣмсе-
цат фоарте мѣлт.

Дмпѣратѣл Франц I аѣ ашезат аїче ла 1752
о менажерїе. Дї шї дмпѣратѣл Іосїф II наѣ
пѣтрекѣт нїчї одатѣ ла Шенбрѣн, тотѣшї дн вре-
меа окѣрмѣїреї сале саѣ фѣкѣт челе маї мѣл-
те днѣрѣмсецѣрї шї маї алес днтїндереа грѣдї-
нїей ботанїче. Не о днѣлїїме дн прежма четѣ-
цїей се афлѣ зїдїреа нѣмїтѣ глорїета дѣпѣ ѣн
стїл пре фѣрѣмос, кѣ о колонадѣ дорїкѣ, че кѣ-
прїнде о саль маре, 11 аркаде 2 галерїї шї
трїї рѣндѣрї де скѣрї де мѣрморѣ, пѣр дмподо-
бїреа се алкѣтѣеще дн вазе фѣрѣмоасе шї тро-
фее. Де не вѣрѣѣл ачестей зїдїрї се веде пано-
рама дмпредѣрїмеї де Шенбрѣн дн тоатѣ а еї
фѣрѣмсецѣ, асемїне шї Вїена кѣ о пѣрте а дм-
предѣрїмеї сале.

С. С. Б.

БЕЛВЕДЕРЪ ЛАМПЪРЪТЕСК ШЕНБРОН ДІН АУСТРІА.

ІКОАНА ЛЪМЕІ.

ФОАЕ

ПЪНТЪ

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 46.

ІНТЕРІІ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА) ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ (Ърма).

Вікленіле ші обіченріле анімалелор че віецьескѣ пе пѣмѣнт нѣ сѣнт маї пѣцїн інтересанте. Де пїлдѣ: шѣрїнца сѣрїтѣрїлор Кїнесѣлї шї а Каракалеї, вікленіле вѣлпелї, коарнеле кѣ каре натѣра аї днармат фрїнтеа знеї мѣлцїмї де квадрѣпеле, днѣшрїт зелеле, спїнї, солзї кѣ каре маї тоате інсектеле сѣнт днзестрате. Кїнд де алтѣ парте касторѣл дналцѣ езетѣрї днпротїва кѣрсѣлї рїзрїлор, шї жш зїдеше кесе кѣ маї мѣлте рїндѣрї, тар веверїца, кѣ капѣл днховотат де коада са чеа тѣфоасѣ, сѣ дмбаркѣ шї трече апеле пе о скоарцѣ де копачї ка зн кѣлторї пе лѣнтреа са!

Де ла дмфїнцареа лѣмеї, о лѣнтѣ домнеше днтре тоате сонрїле де фїнцелї, шї кѣ тоате ачесте еквілївріа (кѣмпїна), стѣ: нїмїкѣ маї мѣлт, нїмїкѣ маї пѣцїн. Тот ачеа лѣце продѣче ефектѣл знеї днгрїжїрї пѣрѣрелнїче шї а знеї статорнїче лѣзрїамїнте.

Анімалїле рїпїтоаре пѣцїн се днмѣлцескѣ, чеде невіновате дн днпротївѣ, шї каре мѣлт маї

нѣмербасе декїт непріетїнїлор, се дмпѣртѣшескѣ де репаос, аї о віацѣ дндемѣнатїкѣ, нѣтрѣцѣл лор есте претѣтїндїнеа, жл афлѣ фѣрѣ остенеалѣ шї се дмпѣртѣшескѣ де джнѣл фѣрѣ а днтїмпїна вре о лѣнтѣ; кїнд анімалеле рѣпїтоаре тогдѣа зна фѣрѣ рѣпѣос прївїгеазѣ, зїза шї ноаптеа, іш пѣн віаца дн прїмеждїе, се лѣнтѣ шї ачеаста ле пїерде пе несїмїте.

Пѣцїн ар фї фот пентрѣ Пронїе де ар фї нѣскѣчїт нѣмаї вікленїле анімалелор, шї де а ле да арме, еавоѣ днѣсѣ а ле асїгѣра пѣстрареа лор прїн мїжлокѣл сентїментѣлї челѣ маї пѣлкѣт, шї маї дѣїос ал натѣреї, каре есте аморѣл мѣмескѣ. Днцѣлѣцереа анімалїлор креше кѣ кѣт сонрїле лор се апропїе де ом, шї аморѣл мѣмескѣ аре ачеаш пѣтере дн тоате фїнцеле. Вѣлтерѣл немїлос аре ачеаш драгосте асїпра пѣелор сеї ка шї (тѣртѣрѣеа шї гангѣрѣл). Інсекта пѣрѣдѣт дн пѣлѣере пѣведе тоате челе че аї а зрма дѣпѣ а са зрїре, ка шї дн елѣфантѣл пѣтернїк пентрѣ тѣнѣра са фамїліе.

Арѣнкъ окій ші веі днтѣмпіна о мѣлціме де ін-
секте ші анімале рѣтъчінд сѣе болтеле де вер-
деацъ. Ынеле се ашазъ не малѣріле пѣраелор,
алтеле афлѣ о лѣме дн пѣшеле пажіщеі, тоате
днсѣжршіт пѣн дн лѣкраре о індѣстріе ші та-
лентѣрі деосевіте.

Анімалеле челе маіславе ші маіфрікоасе се фак
фѣріоасе дн епоха аплекѣреі, п. к. гѣіна ащеапѣ
кѣ дндрѣзнеалъ не пасереа карнівъ че се репедѣ
асѣпра пѣілор, чѣта фрікоасъ ловеще кѣ фѣріе не
непріетінѣл че се апропіе де візѣніе, ѣнде ш'аѣ пѣс
пѣій, веверіца ашазъ кѣівѣріле дн трѣнкѣл ар-
борілор днвеліт де мѣшкі, моміщеле поартъ не
пѣі дн браце, ѣі аплеакъ, десмеардъ, сѣрѣтъ,
сѣ цоакъ кѣ дѣншіі, ѣі чеартъ ші маі алес

кѣнд дін вре о прічінѣ леаѣ мѣніет. Днсѣжршіт
гангѣрѣл се репедѣ асѣпра ачелора че саѣ лѣат
кѣівѣл, ші саѣ вѣзѣт не мѣма прінсѣ дн кѣівѣ,
аші ѣрма клочіреа дн кѣшкѣ ші мѣрінд асѣпра
овѣлор сале.

Атѣта гріже, дѣіошіе, ші атѣтеа остінееле не-
рѣсплѣтіте, драгостеа чеа днвѣпѣетъ а тѣтѣрор
мѣмелор, не каре нічі фріка морцеі нѣ о поате
слѣбі, прівігіеріле челе неадорміте ші статорніче
че нѣ сѣнт ѣрмате де нічі о мѣнгѣере, фіінд
пѣій меніці а пѣрѣсі не мамеле лор, вѣдеще
воінца ѣрзіторѣлѣі че аѣ воіт ка ачеш леѣе,
каре прічінѣеще фѣрічіреа тѣтѣрор фіінцелор, се
слѣжаскѣ ші спре а лор пѣстраре.

(Ва ѣрма).

ПРОСПЕКТЪЛ ЧЕЛОР МАІ ІНТЕРЕСАНТЕ АФЛЪРІ.

Дѣпъ регѣлъ невоіа, маіка днчелепчѣнеі, дар
тот одатъ ші днтѣмпілареа аѣ фост, каре аѣ по-
вѣцѣіт не оамені ла челе днтѣі афлѣрі. Наѣ
фост тотдеазна дѣхѣрі марі, де ла каре с'аѣ
порніт афлѣріле. Хінезіі де пѣлдъ аѣ фѣкѣт кѣ
мѣлте сѣте де ані днаінтеа ноастръ челе маі
фолосітоаре афлѣрі, днсѣ іі нѣ леаѣ дндеплініт,
ші тоатъ днѣѣнѣтъчіреа лор аѣ рѣмас дін тім-
пѣріле челе маі векі тот не ачеш треапѣ. Дес-
пре Егіптені се зіче, кѣ ар фі афлат пѣлѣл кѣ
мѣлт днаінтеа лѣі Моісі, асеміне се афла дн-
кѣ не атѣнче ші оале де лѣт. Стекла ера кѣ-
носкѣтъ Фенічіенілор кѣ 2.000 ані днаінтеа де
Д: Хрістос, асемінеа ші скріереа кѣ літере. Ме-
стешѣгѣл де а тіпѣрі літере де лемн не піеле,
кѣнощеш Хінезіі кѣ 1.000 де ані днаінтеа креші-
нітънеі. Пентрѣ ціфре авем а мѣлцѣмі Аравілор,
каріі леаѣ адѣс ла Іспаніа. Местешѣгѣл де а
коаче се шіеа ла Рома кѣ 400 ані днаінтеа Д.
Хрістос. Пергаментѣл аѣ пѣс сѣ се факъ дн-
тѣіа оаръ краѣл Еѣменес дін Пергамѣм кѣ 170
ані днаінте де Д: Хрістос. Хѣртіе дін коаже де
копачі, дін Бамѣс ш. а. се фѣчеш дн Хіна ші
Іапан кѣ 160 ані днаінтеа Д: Хрістос. Фе-

ресті де стеклѣ ера овѣеще кѣноскѣте дн ал
трііле ші клопотеле дн ал опѣеле веак дѣпъ
Д: Хрістос. Ачеште саѣ афлат ла Нола дн Кам-
паніа. Романіі аѣ ашезат дн ал патрѣле веак
морі де апъ лѣнгѣ Мозела, нар морі де вѣнт
се афла днкѣ не времеа Крѣчіаделор.

Бертолд Шварцаѣ афлатпѣлѣереа де пѣшкѣ ла
Фраіѣбург дн аѣл 1354, ші Іеан де Гѣтенберг
тіпографіа ла 1423 пѣн ла 1440. Океларіі се
зіче кѣ сар фі афлат не ла днѣеереа веакѣлѣі
ал 13-ле де кѣтръ Флорентінѣл Салвіно Ааматі,
нар дѣпре алчіі, де кѣтръ ѣн кѣлѣгѣр Алексан-
дрѣ Спіна; чеа маі веке зѣгрѣвеалъ кѣ олоѣ
саѣ фѣкѣт де Тома де Мѣтіна ла 1297. Віо-
ліна (скріпка) ера кѣноскѣтъ днкѣ не времеа
Крѣчіаделор, ші чеара де печетлѣіт саѣ афлат
ла 1540 дн Германіа. Ноте де мѣзікѣ саѣ вѣ-
зѣт днтѣіа датъ днтреѣѣінцѣндѣсе де Гвідо де
Арецо ла 1026. Чеасорнічеле саѣ афлат де ѣн
лѣкѣіторѣ дін Нірнѣберг Петрѣ Хеле ла 1500. Че-
ле днтѣіа болдѣрі саѣ фѣкѣт дн Англіа ла 1543,
ші дмплетітѣл колѣѣнілор саѣ івіт не ла днѣ-
пѣтѣл веакѣлѣі ал 16-ле. Ото де Геріке, ѣнр-
гермаістрѣ дін Магдѣѣбург аѣ афлат ла 1650,

помпа аеростатикъ, Торичелі ла 1643 барометръ, ші Самѣл Морланд ла 1670 цевіа де ворбіре. Статівеле де цъсѣт колцѣні, леаѣ афлат ла 1589 Математикъ Лее дін Камбриѣ. Порцеланъ саксон (къ мѣлт маї наінте кѣноскът дн Хіна) саѣ афлат ла 1706 де кѣтръ Спіцеръ Бетіхер, кѣнд черка а фаче аѣр.

Франц Хавкесбе аҥ афлат машина де елек-
тризаціе ла 1706, Ван Хѳіген чеасорнічеле ре-
петіре, пе ла міжлокѳл всакѳлѳі ал 17-ле, Франк-
лін ферітѳнѳл ла 1749, ші Бартоло Хрістофолі

дін Паджа фортепіанъл (клавіръл), Фрації Монтголфьер аѣ афлат балонъл аеростатік, Енглезъл Саварі ла 1700 машина де вапор, Сенфелдер ла 1796 літографіа, Роберт Паркер тот дн ачеастъ време панорама, ші механікъл Доген ла 1811 местешъгъл де а съвѣра.

Къ тоате ачесте кѣмпѣл, дн каре се мѣшкѣ
дѣхѣл оменеск есте немѣрѣніт, ші фіешікаре
зі, ба днкѣ фіешкаре чеас продѣче афлѣрї, дес-
коперірі ші дмѣвнѣтъдїрі нозѣ.

С. С. Б.

ПОЩАДЕ ХЪЛЪБЪЙ ЛН ЛЕВАНТ.

Дін дісертація ынѣї дмвѣцат дін Левант, анѣ-
ме Саваї, се веде къ Сѣлтанѣл Мѣредін Мах-
мѣд, аѣ фѣкѣт чеа днтѣї пощѣ де ачест фелѣ,
къ каре с'аѣ слѣжѣт пѣнѣ ла сѣжршѣтѣл віецеї
сале 1174. Калѣфѣл Ахмед Алнасерлѣдін-Алах
ла 1179 цѣнеа мѣлцї хѣлѣвї дмвѣцацї чекостї-
сеа пе атѣнчї 1.000 де Дїнарї (галвїнї арабічї).

Ачеастъ пощъ аѹ фост пѣнь ла моартеа че-
лѣї маї де не зрмъ Калиф авасадік. Кънд по-
літіа Багдат, сказнѣл лор, е'аѹ днкълкатші пѣ-
стїст де Монголі, атѣнчї шїеа аѹ лѣат сѣзрші-
тѣл сеѹ. Днсе шї астѣзї се аѣлѣ оаменї дн
Оріент карїї се слѣжескѹ кѣ хѣлѣвїї дн лок де
кѣріерї. Пї се днвацѣ фоарте де тїнерї. Днда-
тѣ че днчепе а лі креще пенеле се днвацѣ а
мѣнка дїн гѣра омѣлѣї. Обїчнѣїт се трїмет ла
зн лок о пѣреке адекѣ зн хѣлѣб шї о хѣлѣвїцѣ.

Дѣнь че пот събра, апої се пѣнъ ан о кѣшкѣ
дескоперитѣ ші се дѣк ла локѣл ачела ла ка-

ре аѹ а свѣра, Аколо дѣпъ маї мѣлте кѣль-
торїї де 1, пѣнѣ шї 2 лѣнї, се днкід дн окѣш-
кѣ, дѣпъ ачеа се діспѣрцескѣ, ѣнѣл се дѣче ла
локѣл де ла каре с'аѹ лѣат, шї легѣндѣї ла гѣт
ѣн реѣшел скріе пе чеа маї фїнѣ хѣртїе, і се
дѣ дрѣмѣл се своаре; ел каѣтѣ негрешїт сѣ а-
ѣнѣгѣ кѣт маї де граѣл ла челалалт.

Ачест реваѣ се аніѣ де о панѣ съѣ о аріѣ
кѣ ѡн волд, кареле адесе се леагѣ ші кѣ ацѣ,
пентрѣ ка съ нѣ піче, Дѣпѣ че і с'аѣ дат дрѣ-
мѣл се са віне сеама ка съ нѣ се словоадѣ на-
рѣші цос. Дн Арабіа астфелѣ де хѣлѣбі се пѣ-
стра дн тѣрнѣрї, ші ачеї че се трїметеа ла Сѣл-
танѣл, ера аша дмвѣцадї, дикѣт свѣра дрепт
ла стрѣжі, каре ї дѣчеа дн кабінетѣл Сѣлта-
нѣлѣї, ші ачеста кѣ днѣшї а са мѣнѣ ле лѣа
рѣвѣшелѣл.

Асемене поще де хѣлѣи саѹ дитродѣс акѹм
ші дн маї мѣлте стѣтѣрі а Европей. Гр. П.

ПРОСФОРА ФЪКЪТЪ ДЪЙ КООК ДЕКЪТРЪ

ЛЪКЪТОРІІ ІНСЪЛЕДОР ХАВАІ ДІН АЪСТРАЛІА.

Добре сѣмеціи плѣтиторі каріи а҃у кѣндѣрат пѣмжнтѣ са҃у а҃у фѣкѣт пе Очеанѣрі некѣносѣте, ноѣ дескоперірі де пѣмжнт ші інсѣле, се нѣмѣрь капітанѣл енглез Коок каріле дн деосевітеле сале кѣльторіи ла 1789, а҃у а҃флат ші грѣпа інсѣледор Пріетеніеі. Дн епоха сосіреі дѣі Коок а҃коло фіекаре інсѣль а҃веа ал се҃у а҃ ріи-рахи сеа҃у шефѣл маі дналт, ші маі мѣлці сѣбалтернінѣміці Аріис сеа҃у прінціпі де цінѣтѣрі.

Уи шеф дін ачешіа нѣміт Рого-Акъа днзеіт
прін сѣперстіціа компатріоцілор сеї, вестісѣ къ

Ѹн тон пророческѸ пѣрѣсѣнд де вѣнѸ воѸа са па-
тріа, кѣ се ва дѣтерѸна одатѣ пе о ѸнесѸлѣ плѣ-
тѣтоаре пекаре се ва аѣла кокосѣ, порѣѸ шѣ кѸнѸ.
Дечѣ РонѸ ащептат ка Ѹн зѣѸ протегѸтор ера
обѣктѸл Ѹнеѣ серѣѸторѣ овщѣшѣ, а кѣріа ефект
нѣмаѣ пѣѣѸ цѣнтеа ла пѣстрареа сѣвенѣрілор фѣ-
гѣдѣѸнѣѣ салѣ, шѣ ла карѣ се серва цокѣрі ѣе
авеа дѸдѣстѸлѣ асемѣнаре кѣ ачѣлѣ а ГрѣчіѸ
векѣ. Лѣпте, алѣргѣрі, пѣмнѣтѣрі, лѣпте кѣ лан-
чѣа се сѣвѣршѣа аколѣ прекѣм одѣніѸарѣ ла
Пѣза шѣ Олімѣіа, асемѣнеа шѣ ексѣрѣѸѣ пѣѣлічѣ

дн каре къ соленитате се днпърцеа премій дм-
вннгъторімор. Дн ачест кіп съ сербеа дн фіе-
щекаре ан ащептареа лѣі Роно; ші ачастаі прі-
чінъ екстраордінарей прімірі че саѣ фѣкѣт лѣі
Коок, де кѣтръ лѣкѣторіі інсѣлелор Хазаі, дн
а тріа са кѣлѣторіе дн цѣрѣл лѣмеі. Кѣнд аѣ
аѣнне ла Архіпел васеле сале, саѣ сокотіт де
інсѣле плѣтітоаре, нар ел де зѣл чел атѣт де
днделѣнгат тімп ащептат. Ел аѣ арѣнкат ан-

ПРОСФОРА ФѣКѣТЪ

гера ла Баеа де Гаі-моа дн 20 Іанѣаріе анѣл
1.778. Ла ведереа ачестор маніне васе, сѣл-
батічій кѣпрінші де о міраре плінъ де спаімъ нѣ
се апропіеръ къ перѣцеле лор (ѣн фел де лѣн-
тре), декѣткъ о марекѣзѣре, шіне подѣл корѣ-
вѣлор съ сѣіръ ѣн фоарте мѣк нѣмър, че рѣмъ-
сѣръ днкременіці, възѣнд тоате челе че кѣпрінде
о корабіе. Кѣ тоате ачесте маніереле пріетінеші
а капітаналѣі, ші а компаніонілор сеі, жі дѣмест-

КАПІТАНЪ Лѣі КООК.

нічі пѣціа кѣте пѣціа, ші дінтрѣ о парте ші дін
алта се статорнічі о днкредере десѣвршітѣ ші
съ фѣкѣръ скімѣрї де продѣктѣрї днтре інсѣ-
ланї ші Енглезі Коок візітѣ інсѣлеле Хазаі,
Ніхаѣ, стѣнка Техѣра, кѣноскъ дн депѣртаре де
коверта васѣлѣі інсѣлеле Фѣхѣ кѣпрінѣндѣл пе
тоате сѣѣ нѣміре де інсѣлеле Сандвіче. Днсѣвр-
шіт плѣті спре марѣінеа нордѣ-остікъ а Амерічеі.

Дн анѣл ѣрмѣторѣі воі а депліні кѣноаще-
реа тѣтѣрор інсѣлелор архіпелѣлѣі. Дн 17 Іа-
нѣаріе 1779 десѣвркъ іарѣш пе марѣінеа апѣ-
санѣ е Хазаі. Лѣкѣторіі еі фѣрѣ ѣміці ла ве-
дереа а доѣѣ васе марі европіене, ші абіе вес-
тітѣл навігатор съ коборісѣ пе плаѣѣ, кѣнд дін
тоате пѣрціле інсѣланї алергѣрѣ дмѣѣошіндѣі
челе маі ѣмелете днкінѣчнї ші простернѣрї.
Каѣ шефѣл тагмеі де преоці, ші фіѣл сеѣ
Оне-Еа слѣжітор зѣлѣі Роно, жі днтімпінъ, ші

адѣкѣндѣші амінте де векіле презічерї нѣ пре-
цетѣ а деклѣра къ ел ар фі Роно чел че аѣ
пророчіт а се днтоарче одатѣ дн мѣжлокѣл Ха-
ваніенілор пе о інсѣлѣ плѣтітоаре. Де дндатѣ
Коок саѣ сокотіт де тоатѣ дмпорареа інсѣлѣі
ка ѣн зѣѣ, днкінѣндѣісе пѣнъ ла пѣмѣнт ші
прін ѣрѣрї непрекѣрмате алнѣмі мареле, цѣтер-
нікъл Роно. Дн темплѣрї нѣ се ведеа декѣт
жѣртвирї дн чінстеа лѣі. Коок некѣноскъндісто-
рісіреа фѣѣѣлоасѣ, ші ненцелегѣнд ідіома (лім-
ба) інсѣленелор къ маре грѣѣтате гѣчі кѣтрѣ
че цінтеа ачесте церемонїі неѣѣзіте ші дн кон-
тра воінцеі сале, къ тоате ачесте невоіндѣмѣх-
ні пе мѣлцімеа днкінѣторілор саѣ лѣсат а се
днзеі, сѣ дѣчеа пе ла дешенпатеде лор церемо-
нїі, че адесѣорї ера несѣѣеріте ші а кѣрора дн-
сѣмнаре нѣ о днцелечеа.

(Ва ѣрма).

ЛАТОМІІЛЕ (ВІЗЖНІЙ) СІРАКЪЗЕІ.

Съз ачест нѣме ера кѣноскѣте дн апропіере де нѣза полііе Сіракѣза дн Січіліа, ші пе марцінеа челор маі днсемнате кварталѣрі а Сіракѣзеі векініше хрѣбе днтінсе дн формѣ де гропісѣпате ші тѣете дн стѣнка калкарікѣ (шіатрѣ де вар) де оаджнчіме де 100 пѣнѣ ла 150 палме. Нѣ есте дндоуалѣ ка еле съ нѣ фі фост нѣше маніне днкісорі че ар фі слѣжіт ла зідіреа монѣментелор ті а лѣкѣінцелор ѣнеі політіі аша де днтінсе. Ачесте Латоміі се сокот а фі мѣлт маі векі декѣт катакамбеле афлѣтоаре съз пѣмѣнтѣл політіеі Акрадіна, ші каре съ асемѣнеазѣ дн мѣрїме кѣ ачеле а Італіеі; еле се пар а фі фост косфінціте дѣпре мода Егіптенілор спре днмормѣнтареа четѣценілор, ші прін ачеаста афѣнгѣнд а се сокоті де сфінте, слѣжеа ашіждіреа пентрѣ сѣрѣрі ші алте церімоніі містеріоасе. Сокотінца челор векі ера ка скодінд дін лѣѣнтрѣ пѣмѣнтѣлѣ тоате матеріалѣріле тревѣітоаре лѣксѣлѣ артелор ші днсѣжршіт невоелор днпопорѣреі съ днтіѣреаскѣ прін ачест міжлок хрѣбелор сѣѣнѣмїтене о днфрѣмсецаре нѣбілѣ, сімплѣ ші плі-

нѣ де міраре. Ачесте хѣітѣрі ла ведере нѣ днсѣфлѣ нѣше ідеі кѣреце, фѣрѣ нѣмаі кѣ інѣніоаса крѣзіме а ѣнѣі вїнгѣторѣ тѣрѣат сеаѣ а ѣнѣі тіран препѣелнік фѣ хотѣрѣт Латомііле Сіракѣзеі днтѣлѣ спре днкісоареа днвїншілор, ші маі ла ѣрмѣ спре педѣапса челор крїміналі, нар маі адесе спре дмплініреа ресѣѣнѣреі ші а ѣреі сале.

Аколе се арѣнкѣ ла днкісоаре вестітѣл Поета Фїлохсенде кѣтрѣ Деніс ріга Січіліеі, пентрѣ кѣ чел дін тѣл ар фі афлат де реле поезіеле чѣстѣі дін ѣрмѣ.

О астѣел де днтревѣінцаре ѣрмѣ днделѣнгат тімп. Апедѣкѣрі, днадінсе адѣк аколе апа тревѣінчоасѣ пріншілор.

Де ші ачесте днтінсе хрѣбе аѣ днфрѣнтат ка ші катакомбеле кѣрѣл векѣрілор, нїчі кѣм нѣ днсѣфлѣ фрікѣ ші спаїмѣ.

Ѣна дін ачесте фїнд съз днгрїжіреа Капѣцінілор (о сектѣ де кѣлѣгѣрі каталочі) формѣазѣ о грѣдінѣ дешенцатѣ, а кѣріа мнѣѣнатѣ днорѣндѣіре саѣ фѣкѣт прін тречереа а мѣлт тімп ші

днделънгата рѣдаре а ачестор кѣвіоасе ші пач-
ніче фїйнце.

Апа че о дѣк аколе веکیلе апѣдѣкѣрі се стре-
кѣрѣ прїн хїтѣріле стїнчілор калкарїче, шї дн-
віазѣ флорїле шї вердеаца.

Есте депрісос а дескрїе тоате Латомїїле, еле
сїнт дн нѣмѣр де 10 сеаѣ 12, дн ачесте че-
ле маї де кѣпїтенїе сїнт 7 днтре каре маї вред-
нікѣ де мїраре есте ачеа а Канѣцінілор деспре
каре ам ворѣт маї сѣс, шї днсѣжршїт чеа маї
днсемнатѣ шї маї маре дн тоате сѣ нѣмеше

Парадісѣл сеаѣ ѣреке а лѣї Денїс. Еа ера а-
шезатѣ днтре кварталѣріле Тїчеїї шї а Акрадінеї,
сепатѣ дн рїпа че деспѣрцеа пе кварталѣл Неа-
полї, каре се днтїндеа дн лѣнгѣл портѣлї Тїчеїї.
Апа че кѣрѣ аїчї, віне дн апедѣкѣлчел маре а
кѣрѣа обѣршіе ера дн мѣнтеле Крїнітеї нѣмїт
одїніоарѣ днѣлпїмеа Лепа, шї дндрептатѣ дн по-
лїте прїн нїще аркаде а кѣрора рѣмѣшїце се
вѣд днкѣ шї астѣзї. Цїцero ворѣще де ачесте
Латомїї ка де нїще ѣвражѣрі че днсѣфлѣ де одатѣ
спаїмѣ шї мїраре. (Ва ѣрма).

КОМОАРЪ ДЕБАНИ.

Дн пѣмїнт се афлѣ днкѣ мѣлте мїліоане де
монедѣ вѣрсате. Маї алес дн Франція се скот
дн пѣмїнт де кѣтва тїмп мѣлте монедѣ веکیلе.
Ла Дормажен, лїнгѣ Рїнѣл де цос, с'аѣ фѣкѣт
де кѣрїнд о афларе днсемнѣтоаре, днсе еа нѣ
ера аша де маре прекѣм ачеа деспре каре дн-
шїїнцеазѣ о фоае пѣвлїкѣ.

Ўн пропріетар а мїкѣлї сат Воїтовска, нѣ де-
парте де Москва, нѣмїт Кашїнчоф, аѣ сѣпат о ві-

зѣнїе де вѣлпе шї спре чеа маї маре мїраре а
са аѣ афлат дн лѣзнтрѣл еї 600.000 рѣвле
маї тоате кѣ портретѣл царѣлї Іван IV. Се
креде кѣ ачеастѣ комоарѣ с'ар фї аскѣнс де кѣ-
трѣ ѣн адїтант авестїтѣлї Мацепа. Кашїнчоф
аѣ трїмес комоара днїреагѣ ла Петерсѣбург ла
М. С. днпѣратѣл Нїколаї, кареле аѣ дѣрѣїт тоа-
тѣ сома чїнстїтѣлї еї афлѣторѣ.

Гр. П.

О СЕРБАРЕТѢРЧЕАСКЪ.

Нѣ се афлѣ вре ѣн мїжлок маї нїмерїт де а
кѣноаще карактерѣл шївреднїчїа ѣнїї попор, де-
кѣт обсервїндѣл ла днѣѣцошерїле веселїлор
сале, кѣнд серѣазѣ вре о серѣтоаре, кѣнд ѣї-
тѣ сїлнїчїа релациїлор дн афарѣ, шї сѣ дедѣ сїм-
цїреї чеї натѣрале макар нѣмаї пре кѣтева мї-
нѣте. Ла асемїне прїлеж се кѣноаще маї алес
нѣшїїнца сеаѣ кѣлтѣра, прекѣм шї чел маї греѣ
лѣкрѣ есте а тїнѣї кѣѣетареа моралѣ сеаѣ
вѣрѣрїа. Ла асемїне прїлеж се аратѣ дн-
нѣскѣта віошїе сеаѣ тїмпїре а кѣѣетѣлї, шї
кѣ греѣ се ва фаче грешалѣ цѣдекїнд пре ѣн
попор, кареле дн десѣѣтѣріле сале с'аѣ вѣзѣт
нобїл сеаѣ невреднїк, неплѣкѣт, сеаѣ плїн де
дѣх.

Кѣлѣторѣл Мѣрхард дескрїе прегѣтїреле ѣнеї
серѣрї пре пїаца Акмеїдан дн ѣрмѣторѣл кїп:

„Цеамїеле с'аѣ дешертат, шї їмамѣріле днкїдѣ
порцїле. Дрѣмѣріле дн капїталїе спре Акмеї-
дан, аша се нѣмескѣ дн левант пїацелѣ пѣвлї-
че, пентрѣ лѣптѣ, се днгесѣеск де кѣлѣрецї
шї педестрї; ѣлїца де ла Пера спре Сф. Дїмїтріе
днѣѣѣцошеазѣ ѣн шїр некѣрмат де оаменї. А-
семїне се пѣнї дн мїшкаре трѣсѣріле днкїріете
пентрѣ сексѣл фемееск; кѣлѣрецїї пе каї сѣмецї
мергѣ пре лїнгѣ трѣсѣрї шї разїле соарелїї се
ресѣрїнгѣ дн стрѣлѣчїреа армелор лор. Свїте
де каїче стаѣ гата ла пермѣрї спре а трече дн
чеа парте пе чеї дорїторї. Претѣтїндене се вѣд
фелѣрїте костнмѣрї шї нацїї, прекѣм: Мѣсѣд-

О СЕРБАРЕ ТУРЧАСКЪ.

ИКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THEDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

№ 47.

ВРЕМЯ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ) (Ърма).

Ансъ дінтре тоате ачесте мінъні німік есте маї вреднік де лъареамінте декът індъстріа че о десвълескѹ пасеріле дн алкътъіреа къівърілор. Кънд зефіръл днтоарче прімъвара, ші ън соаре плъкът ренаще флоріле, кърдърі де пасері кълътоаре се днторк дн клімеле ноастре ші днчеп а кънта аморъріле лор, към с'аѹ гътіт къівъл, ші съ днчепе клочіреа. Ачесте мічі фінце атъта де віоаіе атъта де дінгаше ші статорніче фъръ конщійнцъ се вѣдандемнате де ън інстинкт а прівігіе оъле лор.

Фемееле нъ кънтъ пентрѹ къ еле сѣнт меніте аста некѣіѹ, шіде бѣнъ сеамъ ачест талант ар чі фост де вѣтъмаре пѣлор адеменінд пе вѣнъторі. Къ тоате ачесте вѣрватѣл съ ашазъ къте одатъ пе ън арборе дн апропіере ші десфътеазъ неказъріле мѣмеші прін ніще чіріпірі плъкъте.

Дн ачест кп дѣіошіа мѣмаскѹ есте лецеа пѣстрътоаре ѡніверсалѣ, ансъ спре че ар аї елѣжіт ачест сентімент плъкът, деакъ

нар фі днфлакарат інімеле де ачеа сѣжнтее че днвіазъ тоате фінцелее, че днвіонеазъ, днфрѣмсецазъ, ші десфътеазъ натѣра? везі към прімъвара се леагънъ къ плъчере фрѣнзеле, пѣрѣл нетезеще пажіщеа ші пасереа кънтъ дндемнатъ де інстинктѣл еї. Тоате фінцеле се афлѣ дн градѣл чел маї дналт ал десфътъреї, се акопър де вестмінтеле лор де нѣнтъ ші тоате дндѣлческѹ ші мелодеазъ воачеа лор; днсам натѣра съ паре а да ачеа леце: къ маї днтѣѹ тревѣї а плъче пентрѹ а фі къвіт. Плѣнта нѣші дескїде сінѣл декът пентрѹ ка тот маї мѣлт съ шіл днфрѣмсецезе, ші абіе іменѣл аѹтрекѣт ші флоареа съ гълвінеше съ ѡсѣкъ ші моаре. Зефіръл нѣ мішкъ маї мѣлт леагънѣл че къпрінде фрѣктѣл аморѣлѣї сеѹ. Към зімвеше днсъ азрора ші о воаре лінъ сѣфлѣ асѣпра пажіщеї, пѣвнѣл ресфїреазъ ла лѣміна соарелѣї коада са чеа днфрѣмсецатъ де о десѣтърѹ де азр ші смарагдърі; фезанїї ші аргѣсїї се акопер де маї елеганте ші стрѣлѣчїтоаре пене. Днсфѣр-

шіт о мълціме де алте пасерї фелхрїт се ам-
подовескѹ де а лор вестїменте де серваре, шї
астфел се амфѹпошазь днаїнтеа соцілор лор,
скоцінд стрїгърї де вѣкѣріе, днѣлцінд чїріпїрі
мелодїоасе, тоате ачесте цїнтїнд нѣмаї ла ам-
плїніреа скопѣлѣї. Дар абїе тїмпѣл нѣвіреї аў
трекѣт, шї дндатѣ се голескѹ де фрѣмоаселе
лор колорѣрі. Пѣзнї пїерд мѣреаца лор коа-
дѣ, пїндалії кѣкѣнріле чїї днкоронеазь, феза-
нїї стрѣлѣчїтоареле пене, тоате се акопер де
нїще вестїменте посоморѣте шї трїсте; де знде

сар днкеѣ кѣ ар арѣта о пѣрере де рѣў пентрѣ
кѣрѣнда тречере а зїлелор де плѣчере шї амор,
шї кѣ сар фї днфрѣмсецат нѣмаї спре а се дес-
фѣта.

Аша прївігїтоареа че нѣ словоаде мелодїоа-
селе сале акордѣрі декѣт пентрѣ а днѣнѣта пе
о соціе, кѣм нѣмаї аре невоїе де а плѣче, дн-
четеазь де а сѣспїна дѣїоселе еале романзе;
кѣнтекѣл чел гѣстос, десфѣтѣторѣ шї неїмітат
сѣ скїмѣь дн нїще цїпете аскѣцїте, шї цемете
тѣнѣгїтоаре. (Ва ѣрма).

ПРОСФОРА ФЪКЪТЪ ЛЪЇ КООК ДЕ КЪТРЪ

ЛЪКЪІТОРІІ ІНСЪЛЕЛОР ХАВАІ ДІН АЪСТРАЛІА (Днскере).

Лѣ дѣсѣ ла темплѣ нѣміт Харно о Роно
(лѣкѣїнца лѣї Роно) знде жл ашезѣрѣ сѣв фї-
гѣра зѣлѣї, їдол монстрѣос шїгїгантїк, де прїві-
реа чеа маї днспїмѣнтѣтоаре шї маї мїракѣлоасѣ.
Аколе преоцїї жї днѣлїрѣ мѣна кѣ о пѣнзѣтѣ-
рѣ лѣнѣгѣ рошїе, шї днсѣрчїнѣ не знѣл дїн офї-
церїї свїтеї сале де а ї о цїне рѣдїкатѣ дн зер.
Атѣнчї знѣл дїнтре понтїфїчї днаїнтїндѣсѣ дн
мїжлонѣл челор 12 преоцї де тот голї афарѣ де
днчїнѣгѣтоаре лѣў дїн мѣнїле знѣї слѣжїторѣ ал
сеў зн пѣрчел, шї адресѣ лѣї Роно о лѣнѣгѣ шї
соленелѣ рѣгѣчѣне, апої зѣгрѣмѣнд анїмалѣл
шїл фрїпсѣ не лок. Се амфѣцощѣ лѣї Коок ачест
блїд кѣ нѣчї де кокос, шї кѣ кѣпе плїне де а-
чеа вѣѣтѣрѣ феартѣ че о прегѣтеск лѣкѣїторїї
Аѣстралїеї шї не каре її о нѣмеск Кава, тоате
ачесте се севѣршеа днсоцїте де рѣгѣчѣнї шїде
цермонїї помѣоасѣ. Днсѣѣршїт понтїфѣл прїн о
маї де не ѣрмѣ мѣртѣрісіре де респект се ос-
тенї а дѣче ел днсѣш пѣнѣ ла гѣра зїсѣ-
лѣї зѣў вѣкателе жертѣеї днсѣ коок сѣ днгрецо-
шѣ шї днпїнсѣ кѣ дндѣрѣтнїчїе просфора, дар
тот кѣ полїтецѣ, фїїнд кѣ ла чеа днтѣў цере-
монїе жл сїлісѣ а мѣнка порк пѣтрѣд. Сокотїн-
дѣсѣ де о чїнстїре ка прїн тот фелѣл де вѣне
шї полїгїкоасе пофїтірі а пѣтеа днвїнѣе ампро-
тївіреа марелѣї Роно, преотѣл Коола се днаїнтї

местекѣ ел днсѣш челе днтѣї вѣкѣцѣле шї а-
пої ле дѣдѣ лѣї Коок. Ла нїще манїере атѣт
де аѣабїле ел нѣ се пѣтѣ маї мѣлт ампро-
тїві.

Плекѣріле вїне воїтоаре а преоцїлор шї а ін-
сѣланїлор нѣ се мѣрпїнїрѣ нѣмаї дн нїще це-
ремонїї неѣолосїтоаре. Тот еквїпажѣл навіга-
торѣлѣї фѣ амповорат де провїзїї, шї хаваїенїї
трїметеа ненчетат пїроѣе днѣкѣркате де порчї,
нѣчї де кокос, фрѣкїгѣрі шї легѣме каре тоа-
те се сокотеа де кѣтрѣ її ка нїще просфоре не-
їнтересанте, мѣлѣцѣмїцї нѣмаї деакѣ дндѣмнезе-
їтѣл вїневоѣа а ле прїїмі.

Арїї рахї сеаў гѣвернаторѣл їнсѣлеї нефїїнд
фацѣ ла сосїреа лѣї Коок, дїнпрїчїнїа знеї експе-
дїцїї мїлітаре кѣм с'аў днщїїнѣат де ачеастѣ но-
рочїтѣ днтѣмпларе саў шї грѣвїт а венї спре аї
депѣне кѣзѣтеле днкїнѣчѣнї шї аї амфѣцоща
дарѣріле кѣвенїте зѣїлор. Дрепт ачеаста ла зї-
ѣа хотѣрѣтѣ пентрѣ церемонїе, Арїї-рахї акѣ-
рѣїа нѣме персонал ера Тарїї-Опѣ се амѣѣркѣ
днтрѣ о маре пїрогѣ ѣрматѣ де алте доѣў дн-
кѣркате кѣ провїзїї, шї се дндрептѣ спре васѣл
енглез. Чїї дої фїї мїчї а ачестѣї монарх, не-
потѣл сеў фаїмос дїн ачеа епохѣ сѣв нѣме де
Тамеа-меа, чїї маї де кѣпїтенїе офїцерї а лѣї А-
рїї рахї днподоѣїцї де а лор коїѣѣрі, ѣмерїї ко-

періці де челе маї скъмпе вестіменте, ші днар-
маці де лънчі ші пѣмваре дндеплінеа імбарка-
ція рігалъ, Пірога дінаїнте ера кѣпрінесъ де пре-
оці дѣкжнд ідолії лор днфрѣмѣсепаци помбос де
ніще пѣнзѣтѣрі роші ка ла челе маї марі це-
ремонії. Дн фрѣнтеа преоцілор се афла кѣчер-
нікѣл Кахѣ. Провізії де легѣме, порчі, ші ал-
те продѣктѣрі де а інсѣлѣї ымплеа а тріа піро-
гъ че плѣтеа дн ѣрма корпосѣлѣї сачердотал.
Кѣнтече націонале ші реліціоасе днсопеа мер-
дереа де ла цѣрмѣ спре васеле енглезе; ші а-
ерѣл рѣсна де імнѣл чі сѣінцеа віаца ші не-
норочіреде лѣї Роно. Ацѣнгжнд денаїнтеа ва-
селор, Піроцеле фѣкѣрѣ ѣн цѣр; дар ріга дн
лок де а се сѣї пе под поѣті прін ѣн цест пе
капітанѣл Енглез а се коворѣ ші а конверсѣї
днпревнѣ пе цѣрмѣ. Аколе енглезії прегѣті дн-
дате ѣн днтінс кортѣ, ѣнде кѣ тоці се адѣнѣ-
рѣ. Дн міжлокѣл челеї маї адѣнчі тѣчері ріга
се скѣлѣ ші днаїнтіндѣсѣ спре Коок че се а-

фла стѣнд дн капѣтѣл салеї де аудіенціе, пѣ-
сѣ мантаоа са пе ѣмерії енглезѣлѣї, л'ѣн подо-
бі кѣ ѣн коіф алкѣтѣїт дін пене, ѣї пѣсѣ о а-
пѣрѣтоаре дн мѣїні, ші днтінсѣ ла пічоарелеї
маї мѣлте весмінте фоарте скѣмпе.

Дн времеа кѣнд Ріга дншіра богатеде са-
ле дарѣрі, офіцерії світеї депѣсѣрѣ ла пічоа-
реле капітанѣлѣї алте просфоре че се алкѣтѣ-
са дін порчі, трестії де захар, нѣчі де кокос,
ші алтеле. Аудіенція се сѣвѣрші прін скімѣа-
реа нѣмелѣї днтре Коок ші Тарії-опѣ, формалі-
тате фоарте соленелѣ, ші фоарте днсемнатѣ дн
інсѣлеле Полінізіеї. Преоції ѣї депѣсѣрѣ ашіжді-
реа кѣвінчоаселе днкінѣчѣнві ші дарѣрі, Коок
ле днторсѣ де асемеенеа презентѣрі че ера маї
тот де ѣн прец кѣ ачеле че пріїмісе.

Ікоананоастрѣ дмѣѣдошазѣ пе Коок дн темплѣ
чії ашезатсѣв фігѣразѣлѣї днкѣнѣнѣрат де 12 пре-
оці, нар понтіфѣл кѣ ѣн пѣрчел, днаїнтіт дн міжло-
кѣл лор ростѣше о рѣгѣчѣне солонелѣ зѣлѣї Роно.

ВЪЛКАНІЙ ДЕ АЕР ДЕ ЛА ТЪРБАКО ДН СЪД-АМЕРІКА.

Де ші ачесте вредніче де міраре семне а пѣ-
тернічілор лѣкрѣрі че ѣрмеазѣ дн лѣѣнтрѣл пѣ-
мжнтѣлѣї, нѣ се пот асемѣнакѣ вѣлканії мѣреїме-
дітеране, тотѣш пентрѣ черчетѣторії натѣреї нѣ
сѣнтде маї мікінтерес, де време че аратѣ ефектѣл
тот а ачелор каѣзе (прічіні) днсѣ сѣлѣт о део-
сѣвітѣ формѣ.

Спре а скѣна де неспѣса фіервінтеалѣ ші де
воалеле че домнеазѣ дн кѣрсѣл вереї ла Кар-
тагена, Барѣ ші Тіера Борѣа дін Сѣд-Амеріка,
Европеїї недепрінші кѣ ачестѣ клімѣ, се траг
днпої дн лѣѣнтрѣл цѣреї ла сатѣл Тѣрѣако.
Ачест сат індіенеск есте ашезат пе ѣн деал ла
капѣтѣл ѣнеї пѣдѣрі, че се днтінде дн дірекціе
сѣдостікѣ пѣп ла каналѣл де Мантес ші ріѣл
Магдалена. Каселе сѣнт чеа маї маре парте
фѣкѣте дін вамѣсѣ ші акоперіте кѣ фрѣнзе де
палме. Ынде ші ѣнде шерпеазѣ пѣрѣ лімпезі,
че ісвореск дін стѣнчі вароасе, каре се ѣмѣреа-
зѣ де лѣчітоареле фрѣнзе а ѣнѣї арѣоре де о не-

спѣсѣ мѣріме нѣміт Anacardium caracoli, деспре
кареле лѣкѣіторії кред кѣ траѣе ла сіне абѣрїї
лѣціці дн аер.

Фіїнд кѣ локѣріле де ла Тѣрѣако ѣнт де
1.000 палме дналте песте сѣпраѣаца мѣреї, а-
пої лѣкѣіторії се фолосеск де о рекореалѣ фоар-
те плѣкѣтѣ, маї алес ноаптеа.

„Ної ам петрекѣт кѣтва тімп“ історісѣше ѣн
кѣлѣторѣ, дн ачест лок плѣкѣт, спре а нї рѣпо-
се дѣпѣ о кѣлѣторіе остенілоаре де ла інсѣла
Кѣѣа пѣн ла Картагена, ші а нї прегѣті пентрѣ
алта маї днделѣнгатѣ кѣтрѣ Санта Фе де Бо-
гота ші шесѣріле де Квіто. Індіенії дін Тѣрѣа-
ко, каре не днсопеа ла черчетѣріле ноастре че-
ле ботаніче, спѣнеа деспре ѣн лок моластінос,
че сар афла дн міжлокѣл ѣнеї пѣдѣрі де палме
ші кареле де кѣтрѣ креолі се нѣмѣше : вѣлка-
нії чії мічі, Cos Volcanitos. Ії історісѣа, кѣ а-
чест лок, дѣпѣ о традиціе пѣстрате днтре дѣн-
шії, ар фі фост одінеоарѣ де тот дн фок, днсѣ

парохъл сатълѣї, ѣн вѣрват евлавіос, стропін-
дѣл адесеорї кѣ апъ сѣінцїтѣ, аў пѣтѣт днѣсѣр-
шїт а стѣнцѣ флакѣра чеа сѣвнѣмїнтеанѣ. Апої
маї історїсеск кѣ дїн ачеа време вѣлканѣл де фок
саў прїфѣкѣт дн вѣлкан де апъ, Volcan de aqua.
Фѣрѣ а да крезаре ачестор історїсїрї деспре

ексістенція ѣнѣї лок, каре ар фї стѣтѣт одїне-
оарѣ дн фок, ам мере кѣ Індіенїї ла вѣлканеле
де Тѣрвако, шї аколо ам вѣзѣт феномене мѣлѣт
маї днѣсѣмнѣтоаре, декѣт ащентам.

Ачешї вѣлканї се афлѣ дн депѣртаре де па-
трѣ чеасѣрї спре ост де ла сатѣл Тѣрвако, дн

ВѢЛКАНІІ ДЕ АЕР ДЕ ЛА ТѢВАКО ДН СІѢД-АМЕРІКА.

міжлокѣл ѣнеї пѣдѣрї, каре авеа фоарте мѣлцї
копачї де валзам шї ѣн фелѣ де флорї нѣмїте
Nymphaea шї Cava nillesia mosundo, а кѣрора ро-
дѣрї нїелоасе шї превезїї се пѣреа кѣ сѣнт фѣ-
наре анїнате ла капѣтѣл рамѣрїлор. Пѣмѣнтѣл
се дналцѣ трептїш пѣн ла 160 палме престе
сатѣл Тѣрвако; дар фїїнд кѣ локѣрїле претѣтїн-
дене сѣнт акоперїте кѣ плѣнте, апої нѣ ам пѣ-
тѣт черчета натѣра стѣнчелор, че се дналцѣ
песте пѣмѣнтѣл чел варос.

Ікоана де астѣзї днѣѣцошазѣ партеа сѣдїкѣ
а локѣлѣї не каре се афлѣ ачешї Вѣлканї.

Дн міжлокѣл ѣнѣї шес днѣнѣѣрат де офрѣ-
моасѣ пѣдѣре се дналцѣ 18 пѣн ла 20 конѣрї дн-
налте ка де 35 палме. Ачесте конѣрї се ал-
кѣтѣсеск дїн ѣн пѣмѣнт лѣтос де колор ченѣ-
шїѣ днѣїс, шї ла вѣрѣл лор се афлѣ о хѣетѣ-
рѣ рѣтѣндѣ плїнѣ кѣ апъ. Апропїїндѣсе чїнева
де ачешї мїчї кратерї, се аѣде ѣн вѣет днѣїс де-

стѣл пѣтернїк, шї дѣпѣ тречере ка де 15 мїнѣте
ѣрмеазѣ ісѣѣкнїреа ѣнеї днѣсѣмнѣтоаре кѣтїмї де
аер сеаѣ де газ. Пѣтереа, кѣ каре се арѣнѣкѣ
ачест аер афарѣ престе сѣѣраѣаца апѣї, дѣ а
днѣѣлеѣе, кѣ прїчина ар фї о апѣсаре маре дн лѣ-
ѣнтрѣл пѣмѣнтѣлѣї; еѣ ам нѣмѣрат чїнчї експло-
зїї (ісѣѣкнїрї) дн тїмп де доѣ мїнѣте ла каре днпре-
ѣраре саѣ арѣнѣкат афарѣ тот одатѣ шї мѣлѣт мѣл.

Індіенїї днкрѣдїнѣа, кѣ де ѣн шїр днделѣнѣгат
де анї форма ачестор конѣрї нѣ саѣ скїмѣат,
нар пѣтереа кѣ каре се арѣнѣкѣ аерѣл афарѣ шї
нѣмѣрѣл експлозїїлор се скїмѣѣ дѣпѣ фелѣнрї-
меа анотїмпѣрїлор. Днѣсѣршїт фѣкѣнд еѣ ана-
лїс хемїческ кѣ фосфор шї кѣ газ де салїтрѣ:
ам афлат, кѣ аерѣл арѣнѣкат дїн вѣлканї нѣкѣ-
прїндеа нїчї о а доа сѣтѣ парте $\frac{1}{200}$ де оксіген.
Денї ел есте нѣмаї ѣн Азот, днѣсѣ чева маї кѣ-
рат, декѣт ачел, че обїчнѣїт се прегѣтеѣе дн
лабораторїїле хемїче.

С. С. Б.

А Г Р И К Ъ Л Т Ъ Р А.

Сѣнт ачест тѣлѣ се вор арѣта дн ачаестъ
фоае мѣжлоачеле че аѹ днтревзѣнцат Баноспре
а се днавѣці дѣн лѣкрареа пѣмжнтѣлѣ.

Жан Неколаѣ Беноа, нѣскѣт дѣн пѣрѣнцѣ фоар-
те сѣрачѣ, шѣ тѣмпѣрѣѣ перзѣндѣѣ саѹ порнѣт де
акасъ спре а сѣ пѣтеа хрѣнѣ дн лѣме: дѣн дн-
тѣмпларе днтрѣ слѣгѣ дн касѣ ла ѣн Домн дѣн
Фландра, кареле дѣкрѣнд аѹ прѣне девесте кѣ
тѣнѣра са слѣгѣ аре о фоарте маре плекаре а-
сѣпра лѣкрѣреѣ пѣмжнтѣлѣ, шѣ аша лаѹ дат ла
ѣнѣл дѣн посесорѣѣ сѣѣ че цѣне о мошѣе лѣнѣгѣ
Брѣксела, аѣче Беноа се кѣпрѣнѣсѣ де о маремѣ-
раре вѣзѣнд кѣ дн ачаестъ царѣ, че есте че маѣ
ѣне лѣкратѣ дѣн тоате челелалте цѣрѣ а ле Е-
вропеѣ, че есте ка сѣ зѣк аша прототѣлѣл агрѣ-
кѣлтѣреѣ, алтмѣнтреле лѣкра оаменѣѣ пѣмжнтѣл
декѣт дн цара лѣѣ, дѣнѣт се аплѣкѣ кѣ о ма-
ре рѣвнѣ ла дѣмѣцареа тѣтѣрор мѣжлоачелор
пѣсѣ дн лѣкраре де лѣкрѣторѣѣ де пѣмжнт дѣн
Фландра. Дѣпѣ че Беноа петрѣкѣ аѣчѣ 4 аѣнѣ,
се порнѣ прѣн Германѣа шѣ токмаѣ дѣпѣ доѣ аѣнѣ
де кѣлтѣорѣе се опрѣ дн Палатѣнатѣл Рѣнѣлѣѣ
ѣнде петрѣкѣ 4 аѣнѣ, шѣ де нѣ сар фѣ дат дѣнпрѣ-

етенѣе кѣ о фатѣ дѣн касѣ че слѣже тот ла ѣн
стѣпѣнѣ, аѣеа де гѣнд се меарѣгѣ шѣ дн Енглѣ-
тера, фѣнд кѣ аѣзѣсе кѣ маѣ мѣлте цѣнѣтѣрѣ дѣн
аче царѣ сѣнт лѣкрате кѣ о маре десѣвѣршѣре,
дѣсѣ аморѣл фѣнд маѣ пѣтернѣк декѣт дорѣнѣа
че аѣе Беноа деа кѣноаѣе фелѣтрѣтеле методѣрѣ де
кѣлтѣра пѣсѣ дн лѣкраре дн деосѣвѣтеле цѣрѣ.
ѣлѣѣкѣ деа сѣкѣсѣторѣ кѣаче фатѣ каре аѣѣнд
де зѣстре о касѣ шѣ кѣтеѣа огоарѣ днтрѣѣн сат
дѣн Хановѣр, ѣл дѣдемнѣ а нѣ маѣ слѣжѣ шѣ а-
ша сѣ дѣсѣ шѣ се аплѣкѣ де а лѣкра мѣчѣле лор
огоарѣ.

Беноа дн врѣстѣ де 30 аѣнѣ, кѣсѣторѣт, про-
прѣтар де о мѣкѣ кѣсѣѣѣ, де 6 фѣлѣчѣ де пѣ-
мжнт лѣкрат, 'о фалче де фѣнаѣ, фѣнд сѣргѣѣ-
торѣѣ ѣстенѣѣ, кѣмѣнтѣ, рѣѣдѣтор шѣ дѣнѣлѣнт, дн-
чѣпѣ маѣ днтѣѣ а обѣсѣрѣа натѣра пѣмжнтѣлѣѣ,
кѣпѣл кѣ кареле шѣ лѣкра сѣтенѣѣ, родѣрѣле че
довѣндѣеа, преѣѣрѣле продѣктѣрѣлор, шѣ вѣн-
дѣреа лор, дѣпѣ аѣеа ѣѣнд а се фолосѣ де тоа-
те кѣте аѹ вѣзѣт дн цѣрѣле пе ѣнде ѣмѣласѣ,
нѣ саѹ амѣѣт днтрѣ аѣѣѣреа методѣрѣлор че-
лор маѣпотрѣвѣте пѣнтрѣ а фѣ днтревзѣнцате кѣ
фолос дн лѣкрареа пѣмжнтѣрѣлор сале, шѣ аша
се аплѣкѣ де лѣкрѣ.

Беноа аѣе нѣмаѣ 1800 лѣѣ, ѣн мѣк кѣпѣтал
фѣкѣт дѣнстрѣнѣѣреа лѣѣлор че аѣѣсѣ кѣнд шѣ
ел шѣ фѣмеа са слѣгѣрѣсѣ, аѣеа аѣѣе шѣ пѣтеа
сѣѣ аѣѣнѣгѣ ка сѣ се аѣѣѣе дн господѣрѣе, се
кѣмпѣре семѣнѣе, ѣнстрѣменте де лѣкрат пѣмжн-
тѣл шѣ аѣтеле, шѣ тот одатѣ лѣѣ шѣ треавѣѣеа
се кѣмпѣре шѣѣѣте. Дѣѣѣ дар Бенѣа, се аплѣкѣ шѣ
вѣндѣ ѣнѣѣ вѣѣнѣ фалѣеа де фѣнаѣ че аѣе шѣ
кѣ ѣанѣѣ кѣмпѣрѣ 4 ѣанѣѣ, ачаѣстѣ фантѣ дѣдѣ ма-
терѣе де рѣс тѣтѣрор сѣтенѣлор, шѣ ѣѣе нѣмаѣ
Дѣмнѣзеѣѣ че нѣнорѣчѣрѣѣ ѣ се прѣзѣѣе, тоѣѣ аѣѣм
нѣ пѣтеа сѣл маѣ ѣадѣ прѣн мѣжлокѣл лор, тоѣѣ
ѣл дѣфѣѣма, вѣзѣтѣсаѹ ѣре одатѣ, аргѣмѣнтаѹ сѣ-
тенѣѣ ка се ѣнѣндѣ ѣѣнеѣа фѣнаѣѣ шѣ кѣ ѣанѣѣ де
пе фѣнаѣ се кѣмпѣре ѣанѣѣ, кѣ че о сѣ ле хрѣ-
нѣасѣкѣ ел? дѣсѣ Беноа ѣѣе кѣ се пот хрѣнѣѣѣѣ-
челе шѣ фѣрѣ фѣнаѣ, шѣ ера фоарте ѣѣне дѣкрѣ-
дѣнѣат кѣ а ле сале нѣ ѣор пѣрѣ де фоае.

Дн тоамна анэлѣ днтѣ а҃ семѣнат $\frac{1}{2}$ фал-
че де грѣ дндестѣл ка продуктѣ че ва еші
сѣ адѣнг лѣ ші фімеі, прімѣвара дндатѣ че
пѣмѣнтѣл сѣ свічі арѣнкѣ песте грѣ тріфоі, ші
маі семѣнѣ днкѣ о фалче овѣс аместекат кѣ
тріфоі, косірѣ овѣсѣл ші тріфоіл верде де довѣ орі
самѣнѣ о фалче картофле ші 20 прѣжні кѣрекі,
60 прѣжні весі, 90 прѣжні лѣзернѣ, косі ве-
селе кѣнд ера дн флоаре, лѣзерна де 2 орі
о стрѣнсѣ; кѣ фрѣнзеле кѣрскѣлѣі жші хрѣ-
ні вачеле вара, ші пѣнѣ дн тоамнѣ де не пѣ-
мѣнтѣл семѣнат дн весі лѣ днкѣ о кѣдеціре
де напі.

Тріфоі, *trifolium pratense*, фаміліа легѣмілор
каліс монофіл корол поліпетал, дн форма жнеі
бѣзѣ, 10 етаміне, жн стіл, жн стігат, опѣстаре
фрѣнзе алтарне, сѣнт 100 де сокрі. Везі фіг. 1-а
лѣзерна *madicago Sativa*, ф. л. Калис сіліндрік,
кѣ 5 дінці, королѣ папіліонасе, 10 етаміне Мона-
делфе, пѣстаре бівалѣ, лѣцітѣ, днтоарсѣ дн спі-
ралѣ. 50 де сокрі везі фігѣра 2-а

Весі, *visia* (де *la vincere*) сгаса ф. л. каракте-
рѣріле ценерале але фаміліеі ші каліс днформѣ де
вѣчїзм, 5 дїспѣрцітѣрї, королѣ бїфідѣ, *stie* фїлі-
форм не о парте ашезат, пѣстарелѣнгѣ, кѣ мѣлте
грѣзнѣ, 40 сокрї, вїне днтре мазїре ші бов, везі
фігѣра 3-а. Мѣ тем се нѣ фїѣ днцѣлес дн ачес-
те 3 флорї ворбїнд ботанїчесѣ, днсѣ жмі ва фї
дестѣл прїн граѣ де ааналїза нѣмаі о флоаре
дїн фаміліа легѣмніоасѣ, ші ат ѣнче аскѣлтѣторїї
вор кѣноасѣ 1792 спецїї де флорї че днтрѣ дн
ачеасѣ фаміліе, каре есте че маі інтересантѣ
пентрѣ агрікѣлтѣрѣ. Дн еа днтрѣ пѣлѣмїда
салкѣмѣл, сансітіва, фасола, мазере, бовѣл, лїп-
те, дн ачеасѣ фаміліе, лїмба флорїлор а҃ гѣсїт
сїмволѣл елеганціеі, а аморѣлѣі платонїк, а рѣ-
шїнѣреі, а раціеі а недѣмерїреі ші тот дн ачеа-
сѣ фаміліе соціа мїністрѣлѣі Гїзо а҃ шїѣта гѣ-
сі о вїе меморїзаціе, о мѣлціме де сентенції дїн
бїбліе.

(Ва ѣрма).

КѢТРЕМѢРѢЛ ЧЕЛМАРЕ ДЕЛА ЛІСАБОНА

1755 (Дн рапортѣріле жнї мартор до фадѣ).

Кѣ греѣ се пѣтеа вїде аша фрѣмоасѣ ка ачеа
зі дн 1 Ноемвре 1755. Соареле с'а҃ арѣтат дн
тоатѣ стрѣлѣчїреа са, черѣл ера сенїн ші фоар-
те кѣрат днкѣт нїчі чел маі мїк семн жндева
нѣ превестеа нїчі о днтѣмпларе кѣ о політіе а-
ша де дмфлорїтѣ, днавѣцітѣ ші аша де днпопо-
ратѣ ва фї сцена жнеі кѣмплїте днспїмѣнтѣр
ші а челеі маі марї пѣстірі.

Днтре 9 ші 10 чеасѣрї а ачестеі дїмїнеці
фрѣмоасѣ каре а҃ слѣжїт де днченѣт жнеі аша
трісте зіле, шедеа енглезѣл (дн а кѣрѣа ра-
портѣрї днпѣртѣшїм ачесте) лѣнгѣ о масѣ де
скріс апроаше фїїнд а сѣѣрші жн реваш, кѣнд де
одатѣ хѣртїеа ші маса а҃ днченѣт а се мїшка,
каре нефїїнд нїчі кѣм вжнт сеа҃ траѣере де а-
ер, ка҃ прїчїнѣїт мїраре. Дн време кѣнд ел дн-

кѣ гжндеа че ар пѣтеа фї прїчїна, с'а҃ клѣтїнат
каса де сѣс пѣнѣ пос. Днкѣ нїчі ачеасѣ нѣ
л'а҃ пѣтѣт дѣмерї сѣ кѣноасѣ прїмеждїа; со-
котїнд кѣ поате тречеа не жліце маі мѣлте трѣ-
сѣрї греде де ла палатѣл крѣск, каре днкѣ пѣ-
тѣеа сѣ факѣ асемїне кѣтремѣраре; днсе кѣнд
гжндеа ел ла ачеасѣ, дндатѣ с'а҃ дѣмерїт.
Сѣв пѣмѣнт се аззеа жн вѣет, ка ал жнеі фѣр-
тѣнї дн депѣраре. Акѣм негрешїт іа҃ венїт дн
мїнте, кѣ тоате ачесте ар фї семне вестїтоаре
де кѣтремѣр. Ла Мадеїра кѣ 6 анї днаїнте се
днченѣсѣ кѣтремѣрѣл тот дн ачест кїп, днсе
н'а҃ фѣкѣт нїкѣїрі нїчі о стрїкѣчїне.

Акѣм репедѣ а҃ депѣс кондеул, ші с'а҃ скѣ-
лат, нешїїнд че сѣ факѣ, се рѣмѣе дн касѣ, са҃
сѣ еасѣ не жліде. Прїмеждїа де жмѣе пѣрїде

ера mare, ші нѣмаї нѣдеждеа аў ремас кѣ кѣ-
тремѣрѣл ва трече фѣрь вѣтѣмаре, прѣкѣм оді-
ніоарѣ дн Мадеїра, днсе мінѣтеле ѣрмѣтоаре аў
депѣртат дндоеала. Де одатѣ с'аў азїт ѣн вѣ-
ет днѣрікошат ка кѣнд тоате зїдіріле політїей
сар нѣрѣї; днкѣ ші каса енглезѣлї аша саў кѣ-
тремѣрат. днкѣт рѣндѣл чел маї де асѣпра дн-
датѣ саў рѣсѣпїт, ші одае дн каре ел лѣкѣеа,
де ші наў авѣт ачеастѣ соартѣ. днсе аша се
кѣлѣтіна де таре, днкѣт тоате лѣкѣрїле пікасѣ
грѣмадѣ ла ѣн лок, ші ера греў макар а се пі-
неа пре пічоаре. дн фїешїкаре мінѣт ащепта
ел сѣ фїе оморѣт кѣчї пѣреції се мїшка дн тоа-
те пѣрціле ші кѣрпастѣ дн маї мѣлте локѣрї, дн
каре се нѣрѣїа петре марї, дн време не грїнзе-
ле акоперемѣнтѣлї плѣтеа дн аер. Черѣл дн-
се дн ачест тїмп кареле маї наїнте ера фоарте
сенїн аша саў днтѣнекат днкѣт нѣ се пѣтеавї-
де віне нїчї ѣн обїект. Саў фѣкѣт о днтѣнечі-
ме еклїнтїкѣ, сеаў дїн прїчінь колѣлѣлї челї ма-
ре че фѣкѣсѣ каселе ші палатѣрїле дѣрѣмѣн-
дѣсе, сеаў дїн прїчіна авѣрїлор челор дешї де
пѣчоастѣ че ешеа дїн пѣмѣнт.

днсефѣршїт днтѣнерїкѣл саў рїсіпїт, пѣтереа
сгѣцїїтерелор маї днчетасѣ, енглезѣл с'аў дн-
кѣрѣжет ші зїтѣндѣсе днпреѣр чел днтѣл лѣ-
крѣ че аў вѣзѣт ера о мамѣ, кареа шедеа кѣ
ѣн копїл цос пре скѣндѣрї, галѣнѣ, плїнѣ де
колѣ ші тремѣрѣнд фоарте. Ел днтреѣл кѣмаў
венїт аколо, днсе еа де спаймѣ нѣ іаў дат нїчї
ѣн рѣсѣпїс. Фѣрѣ дндонала са ешїсѣ спѣрїетѣ
дїн каса че се дѣрѣма престе дннса ші аў дн-
тратѣ дн каса чеа дескїсѣ а енглезѣлї. Біата
фемее, кареа днченеа ашї венї дн сїмпїрї днтре-
ѣл дн ачеастѣ агонїе дакѣ нѣ есте акѣм сѣфѣр-
шїтѣл лѣмеї, тот одатѣ се тѣнгѣеа кѣ нѣ се
поате рѣсѣфла, шїл рѣгѣ сѣї дее пѣцінѣ апѣ.
Енглезѣл се дѣсе дн одаеа де а лѣтѣреа, ѣнде
цінеа ѣн вас маре кѣ апѣ бѣнѣ, каре рар се
гѣсѣще дн Лїсабона; днсе васѣл се стрїкасѣ,
дрепт каре іаў зїс ка сѣ нѣ маї гѣндеаскѣ ашї
стѣнѣе сетеа, дар ашї мѣнтѣї віаца, кѣчї днда-

тѣ че ар днчене о а доѣа сгѣцїїтерѣ, апої ка-
са сар нѣрѣї престе днншїї шї амѣндої сар дн-
гропа сѣв рѣїне, днкѣ іаў маї зїс ка сѣ се цїе
де мѣна лѣї шї ел о ва дѣче ла ѣн лок сїгѣр.

Енглезѣл авеа а мѣлцеми пентрѣ віаца са ѣ-
неї днтѣмплѣрї неднсемнате, каре нїчї о днче-
лѣпѣне омїнеаскѣ нѣ о поате цѣдека, адїкѣ,
кѣнд се днчепѣсе ачеастѣ трапїкѣ сценѣ нѣ е-
ра днѣрѣкат, пентрѣ ачеа ста ла дндоеалѣ ка
сѣ рѣмѣе дн касѣ сеаў сѣ еасѣ. Де ар фї фост
днѣрѣкат, апої негрешїт дндатѣ ар фї алергат
не злїце, ші сар фї зчїс де каселе че се дѣрѣма.
прскѣм аў пѣці тѣеелалцї лѣкѣїторї.

Фїїнд бѣ акѣм прїмеждїа ера фоарте маре, а-
пої аў гѣсїт де кѣвїїнѣ сѣ алерѣе не злїценѣ-
маї дн халат шї дн пантофї. Дечї ш'аў арѣн-
кат де гравѣ не спете ѣн сѣртѣк шї дн пічоа-
ре аў пѣс о пѣреке де папѣчї кѣм іаў венїт ла
мѣнѣ, ші апѣкѣнд репедѣ не фемее де мѣнѣ,
аў коворѣт скѣрїле ші с'аў дндрептат не злїца
че дѣчеа спре рїзл Таїо. Претѣтїндене еа ера
плїнѣ де рѣїне, не ѣне локѣрї днкѣ ера акопе-
рїтѣ де молѣз пѣнѣ ла ал доїле рѣнд, днкѣт е-
ра кѣ непѣтїнѣ де а трече престе дннселе.
Дечї аў черкат сѣ афле алтѣ злїцѣ, кареа аў
шї нїмерїто днтре мїї де прїмеждїї. Ел маї дн-
тѣл аў аѣтат фемееї сѣ треакѣ престе о мо-
вїлѣ маре де молѣз, апої о рѣгѣ сѣл ласѣ пѣ-
цін ка сѣ факѣ престе алта ѣн дрѣм кѣ мѣне-
ле ші кѣ пічоареле; авїа фѣкѣсѣ ѣн пас кѣнд
нїде болованї де пеатрѣ с'аў нѣрѣїт ші аў о-
морѣт пре фемее кѣ копїлѣл днтрѣн мінѣт.

Енглезѣл авеа а трече прїн о злїцѣ лѣнгѣ шї
днтѣстѣ авѣнд де жмѣе пѣрціле касе дналте
кѣтѣ кѣ 4 шї 5 рѣндѣрї. Челе маї мѣлте се
дѣрма сеаў ера префѣкѣте дн рѣїне, акоперїнд
морцї, рѣнїцї, шї алїцї карїї авїа маї рѣсѣфла.
Се пѣреа кѣ непѣтїнѣ а ешї де аколо віў шї
ел дореа нѣмаї а фї зчїс де одатѣ. Кѣ тоате
ачесте ел аў фѣцїт кѣт пѣтеа де таре шї аў
скѣпат кѣ норочїре дїн ачеа злїцѣ. (Ва ѣрма).

КАРНЕВАЛЪЛ ДН ІТАЛІА.

Обичаїриле карневалълї дн Рома де шї аў шїрдѣт мѣлт дн а лор стрѣлѣчїре де маї наїн-те, тотѣш дн прїчина словозенїеї шї веселїеї кѣ каре ѣрмеазъ шї пѣнъ асѣзї, дмѣцѣошеазъ о петречере шї ѣн театрѣ, ла каре се адѣнъ Іта-

КАРНЕВАЛЪЛ ДН ІТАЛІА

ленї дн тоате полїтіїле, пѣн шї стрїєнї дн мѣл-те цѣрї. Карневалъл пїне обїчнѣт трїї сеаѣ шї маї мѣлте зїле. Ён клопот дн тѣрнѣл капїто-лѣлї дѣ семнѣл де днчепереа лор. Тоцї се маскѣск, претѣтїндене се вѣд челе маї дїшен-цате костѣмѣрї, шї дн тот локѣл ѣрмеазъ фе-лѣурїте десѣѣтѣрї шї петречерї. Деосевїреа стѣ-рїлор шї а рангѣрїлор днчетсѣзъ. Дрегѣтѣрїї шї пегѣцїторїї ѣтѣ тревїле лор, асемїне шї сѣракѣл невоїле сале, шї кѣ тоцїї се дедаѣ овѣщепї ве-селїї днѣцѣошїнд тот фелнѣл де сцене комїче. Дн челе доѣ зїле де не ѣрмѣ се фак алергѣрї де каї не пеаца Корзо. Тоцї се адѣнъ аїче мас-кѣшї, шї сѣте де трѣсѣрї мерг дн доѣ шїрѣрї днчет дн сѣс шї дн цѣс. Стѣлѣнїї, вѣзетейї, ла-кеїї шї нажїї, тоцї сжнт скїмѣацї дн маске, пѣн шї нїн фѣрестїле шї балкоанеле каселор, нѣ се вѣд, десжнт цѣрсоане дн маскѣ. Тоцї аѣ дн мѣ-нѣ кѣте ѣн панераш кѣ глонцїшоаре де їпсѣс,

кѣ каре арѣнкѣ асѣпра маскелор че трек не ѣ-лїцѣ, каре де асемїне дмпротївеск ачеастѣ ка-нонадѣ, шї фїешкаре нїмерїре прїчїнѣще не дн-четат рѣс. Нїмїк нѣ се сокоате сѣпѣрѣторїї сеаѣ де атак. Полїчїнелїї алеаргѣ не джнѣ трѣ-сѣрї, се акацѣрѣ ла овлоанеле атеотора шї сжн дамелор кѣвїнте мѣгѣлїгоаре шї алте ворѣ пї-канте. Атѣнче се вѣд прїнцїї дмѣрѣкацїї ка по-лїчїнелїї шежнїд дн трѣсѣрѣ алѣтѣре нѣ соцїї-ле лор маскѣте ка пѣсторїце. Дн тоате пѣр-нїле каде о грїндїнѣ де глонцїшоаре алѣе асѣ-пра лор, каре дн кѣрнїд лї пѣдрѣсек костѣмѣ-рїле. Ії се фѣреск рѣзїнд шї арѣнкѣнд мїнїле пїне де їпсѣс асѣпра балкоанелор. Дѣнѣ че аѣ ѣрмат дн ачест кїнѣ презмѣлареа кѣтева чеа-сѣрї, а пої днчеп алергѣрїле де каї. Прївїторїї се ашеазъ дн орѣндѣналѣ ѣнѣ, сїре а лѣса слобод мїжлокѣл пеацеї Корзо пентрѣ каї. Дн досѣл днтїне стаѣ каї тата кѣ чеа маї маре нерѣѣдаре. Салѣ де тѣнѣрї де по чѣтѣцїа дн-вечїнатѣ даѣ семнѣл, тржмїцелѣ рѣсѣнѣ, шї каї се слобод шї алеаргѣ ка сѣѣеата пїн чїркѣ пѣн ла пѣнтѣ, ѣнде о пѣнѣзѣ днтїнес дмпїеде-кѣ алергѣареа маї департе. Аїче нарѣш се прїнд каї, шї пропрїетарѣл ачелѣї маї вѣн, кареле аѣ фост чел днѣтѣїї вїрѣторїї, капѣтѣ премїа дн прец де 20 — 30 галвїнї, нар попорѣл ѣреазъ кѣ стрїгѣрї де вїват не ачел пропрїетарѣї. Обїчнѣ-їт нѣмаї прїнцїї слобод ла алергѣаре каї лор, че днадїс се депрїнд пентрѣ ачеаста. Кѣ карне-валѣл дн Рома сеамнѣнѣ шї ачеле де Венецїа шї Неаполї. Дн челелалте полїтїї дн Італїа се серѣеазъ карневалѣл маї пѣцїн прїн цѣкѣрї пѣ-блїче, чї маї кѣ самѣ прїн репрезентациї де о-пере нѣѣ, концертѣрї шї балѣрї. Ла Венецїа ѣрмеазъ не ачеастѣ време чеа маї маре дмѣл-залѣ дн пеаца Сѣ. Маркѣ, шї дн лок де алер-гѣареа каїлор се фак аїче презмѣлѣрї дн рѣмѣ-шаг не, аѣ кѣ каїче, каре сжнт кѣносѣкѣте сѣб нѣмеле де Регата.

С. С. Б.

ИКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

ИДЕЛЕТНІЧРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

№ 48.

ВРЕМЯ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕЙ) (Ърма).

Акѣмъ кѣндъ кѣноащемъ фелѣрїтеле феномене а натѣрей, се рефлектъмъ пѣлїн, шї асѣпра ценїей шї щїнцелор оменешї. Кавїнетѣл ѣмвѣцатѣлѣї не есте дескїе, фїсїкѣл ѣнкѣнцѣрат де омѣлїме де їнструменте ле ѣнтребѣїнцѣзъ а кѣмпенї лѣмеле, їар машинеле їнценїоасе а смѣлде фокѣл дїн черѣрї, не азр ѣл прїфаче ѣн опѣлбере лѣчїтоаре, шї каре фѣрѣ аѣнторѣл фокѣлѣї се ѣнфлѣкѣреазъ прїчїнѣїнд ѣн вѣет ѣнфрїкошат. Мїї де газѣрї не вѣзѣте де одатѣ се ѣналѣцъ ѣн нїще глобѣрї де крїстал, ѣнѣл стїнде флакѣра, алѣл продѣче апѣ, о мїкѣ атїндѣре а ѣнѣї ал трїїле дѣ моарте. ѣмвѣцатѣл кѣ о варгѣ фермѣкѣтоаре ѣнсеамнѣ дїрекѣїа фѣлѣрѣлѣї шї ї порончеѣе а пїка коло. Архїмедес зїчеа, дѣмї о тоартѣ, шї ѣн пѣнкт не каре се мѣ разем шї їцї вої мїшка пѣмѣнтѣл, їар Декарт: демї матерїе шї мїшкаре сѣ зїдескѣ о лѣме.

Маї требѣе акѣмъ ка фїсїкѣл се адѣне ѣмвѣреле, сѣ се ѣнкѣнцѣре де фантоме шї нѣлѣчї; шї сѣ се ѣналѣцѣ ѣн черѣрїкѣ ачеа па ѣнѣл де

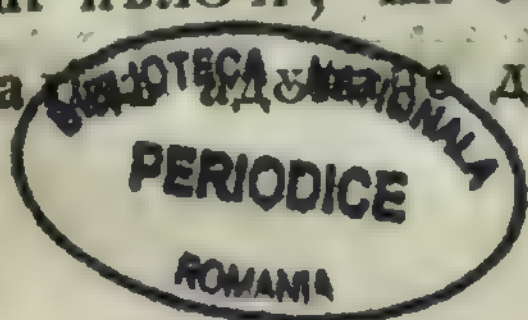
морцї?... Лѣам вѣзѣт ѣн ѣнтѣнечїмеле нопѣей а ѣнѣсѣмна кѣ лїтере де фок не вѣкїле монѣмен-те ѣнфрїкошателе сентенцїї а соартеї (*). Астфел Балтазар вѣзѣ о мѣнѣ скрїїнд не пѣрете сентенцїа са де моарте.

Ка Архїмедес тот фїсїкѣл ва пѣтеа апрїнде флотеле дѣшманїлор прїн мїжлокѣл ѣнѣїоглїнѣї ковѣете. Ка нѣл Калїнїк сѣ нѣскочеаскѣ ѣн фок флѣїд че се апрїнде ѣн апѣ. Ырмѣнд семнелор лѣї Фердїїс се превадѣ кѣтремѣрѣл де пѣмѣнт, шї ка Монголѣїе сѣ се ашезе деасѣпра капѣлѣї нострѣ шї сѣ сѣнзе не азр воїндеї сале.

Стрѣмѣтѣ не ачест фїсїк ла їсвоареле мїстерїоасе, а Нїлѣлѣї сеаѣ не цѣрмѣрїле Амазонѣлѣї, ѣн кѣрѣнд оаменїї лѣ вор сокотї де ѣн зеѣ.

Ачесте експерїенцїї екстраордїнарѣ нѣ сѣнт декѣнт нїще мїчї їскодїрї а ѣмвѣцацїлор, пѣтереа омѣлѣї есте немѣрѣїнїтѣ ка шї ценїа лѣї.

(*) Фосѣбрїл.

Ашезат не о лъме де пълбере че се днтоарче арънкжндъл къ репеднне дн ноан, мъръръ не-мъррпнмеа черърлор, мърімеа, нцала, ші дістан-ція стелелор, днтреавъл днсъ асѣпра атомълъї де лънгъ джнсъл ші ва тъча! — А дессорї трас дн сінгърътате се днделетнчеще къ нїще аче де оцел, че се атраг ші се респінг днтре сїне воеще ел днсъ а окъпа зніверсъл къ ачесте цъкрїї копїлърещї, сеаѹ зн асемїнеа містер тѣмнеще'ї днцълецереа? нъ, елціне кеаа знеї лъмї нозъ, ші нїмїк нъ ар фі авѣт атѣта днріз-рїре асѣпра ферїчіреї оаменїлор декѣт афлареа магнетълъї.

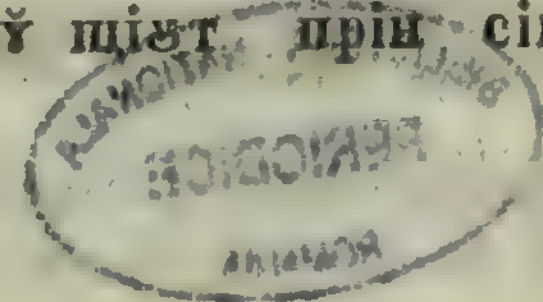
Омъл, ачеастъ фїйпцъ атѣт де цїнгаше, арън-кат прекѣм зіче дмвѣцатъл Лаврїер, зндева а-сѣпра оарекърїї атом, калкълеазъ дестанція стелелор, кѣмпенеще сорїї, ші гѣчеще леціле мішкърїї, О ъзкатъ де пірїмбарї шї дескопе-ре містерърїле електрїсмълъї, аѣннгжнд де аїче а днсъмна дірекція фълцерълъї, ші аї арѣта ло-къл знде тревѣїе се піче. Кѣтева фіре де (нъсїп) арїнъ прїфѣкѣте дн стѣ тѣ шї слѣжескѣ а деско-перї ненѣмърата мълціме е лѣкѣторїї знеї сін-гѣре пікѣтърї де апъ, ші а нѣмѣра мїїле де сорї дн аджнчімеа черърлор. Очанъл нъ аре маї мълт пермърї некѣноскѣте навїгацілор-сале: зн акѣ шл кълѣзеще ші натъл къ се фаче домні-торїї знеї лъмї нозъ. Ценїа са нъскочеще ар-теле механїче чїї слѣжескѣ ла невоїле трѣпѣ-лъл сеѣ, нар шїїнцеле абстракте шї лѣцеск дн-цълецереа шїї слѣжескѣ ла невоїле дѣхълъї. Днсфѣршїт, ачеастъ фїйпцъ атѣт де славъ, с'аѹ днармат де тоате пѣтерїле натѣреї: пѣшаще дн-кѣнцѣрат де пѣтернїчіа са, ші нѣмаї къ цїфре, лїнїї, черкърї, ші трїзнгѣрї продѣче атѣте мї-нѣнї.

Кѣвїпїсе акѣм а маї днтрева не деометръл че аджнчеще дѣхъл сеѣ дн калкърїле несфѣр-шїте, кжнд тоате дмпредѣръл сеѣ аѹ хотаре а-тѣт де мъррпнїте? о дескоперїре че нї се паре астїзі де прїсѣс, поате мжне ва адѣоці глорїа

ноастръ. Ачесте формѣле абстракте, експерїен-ції зѣдарнїче че се пар а нъ авеа нїчї зн скоп поате одатъ вор хотърѣ соарта націлор. Трак-татъл лълї Аполнїїс шї Пергѣо деспре сек-ціїле конїче ремасъ доѣъ мїї де ані фъръ нїчї зн фолос. Чїне ар фі пѣтѣт макар а препѣне ка дѣпъ доѣъзечї де веакърї сѣ аѣннгъ а фіба-зъл кѣношїнцілор астрономїче, че асїгѣреазъ ас-тїзі кълѣторїанавїгаторїлор, кълѣзеще не марї-нарї не мърї некѣноскѣте шї шї днсеамнъ не черї дѣмъл патрїей сале!

Астфел сжнт мїнзнеле кѣцетърїї оменещї, шї ної ам днтрекѣт челе маї марї ценїї а векїмеї. Дн шїїпцъ де пілдъ чел маї слав схолерї шїе маї мълт астїзі, декѣт днѣмнезейтъл Анакса-гора, кърѣеа дѣпре кѣм зіче Волтер Гречїа шї дн-нълцъ алтаре, пентрѣ къ аѹ днкѣноскѣт оаменїлор къ соареле ерамълт маї маре декѣт Пелопонезъл, къ омѣтъл ар фі негрѣ, ші къ черкърїле ар фі де піатръ.

Пънъ аїче ам зѣгрѣвїт мїнзнеле ценїей оменещї дар къ тоате ачесте н'ам атїне нїмїкъ деспре елементеле дескомпѣсе, деспре феноменеле, е-лектрїсмълъї шї галванїсмълъї, а плѣнтелор шї а їнсектелор, нъ ам ворвїт нїмїкъ деспре вред-нїчіїле де мїраре лѣкрърї механїче а дмвѣцатъл-лълї Вокансон, деспре капетеле ворвїтоаре а лълї Мікал, недеждѣїм днсъ а да дн вїїторїме четї-торїлор нострї о ідеа де тоате ачесте мїнзнї, де шї вом фі сїлїпї де а трече мѣлте къ ведереа, шїїнцеле шї мѣестрїеле атѣрнъ де ла конденл дмвѣцатълъї, днтре каре онтїка неар повѣцї кѣтръ зѣгрѣвїтѣръ, афларе мїнзнатъ каре репро-дѣче фрѣмѣсеціле зніверсълъї, кѣтръ прївїре з-нѣї пърѣъ, де аколе ам обсерва трептат не флѣвїїле че їсворескѣ дїп мѣнці, не нозрїї че ле мжнъ, ші не мареа каре есте вечнїкъл лор їсвор. Днсфѣршїт кѣте лѣкрърї мїнзнате с'ар пѣтеа зіче деспре о фїйпцъ каре, арънкатъ не пѣмжнт, гоалъ, фъръ адѣност, фъръ раземѣ, аѹ шїїт прїп сінгѣра пѣтереа кѣцетърїї сале

ос нѣскѣчаскѣ артеле ші щіицелє, а зіді полі-
тій мѣреце, а се акопері кѣ пѣрпѣрѣ де мѣта-
сѣ, де азр, ші карє дн мѣжлокѣл ачєстор авѣ-

цій ші а ачєстєі помпє, дналцѣ гласѣл сєѣ по-
єтїк сїре а кѣнта а са глорїє ші мѣрїре.

(Ва ѣрма).

ЛАТОМІІЛЕ (ВІЗЪНІІ) СІРАКЪЗЕІ. (Дикєєре)

Астїзі чєа маї кѣріоасѣ дін тоатє ачєстє ві-
змії сє аѣлѣ дн фѣндѣл Латомїєї, ачєастаї
ачєа чє сѣ нѣмєщє ѣрекеа лѣї Дєніс, ші дєспрє
карє нѣ єстє алтѣ довадѣ дєкѣт о традиціє а
кѣріа оріцінє єстє нєкѣноскѣтѣ. Сє прєпѣнє кѣ
Дєніс, дн нєлініщїрєлє салє жшї алєсѣсѣ ачєастѣ
пєщєрѣ, пєнтрѣ а єспїона вѣрѣлє ші тѣнѣгїрє-
лє жѣртѣєлѣ лѣї. Візѣніа лагѣрѣ єстє дналтѣ
дє 70 ші адѣнкѣ дє 100 палмє мєргѣнд тот
дн цѣс, дїрєкціа єї дін гѣрѣ ші пѣнѣ дн фѣнд
єстє дн лініє ковѣєтѣ, а кѣріа мѣжлок днкіпѣ-
єщє форма ѣнѣї S, аїчє аѣлѣндѣсѣ чїнєва пє о
єкарѣ марє, поатє прѣдѣчє вѣрднїчє дє мїрарє є-
ѣєктѣрї акѣстїчє (дє азз). П. к. дє шїлдѣ кѣ-
вїнтєлє рѣстїтє кѣ ѣн тон слаб, сѣнт рєпєтатє

ѣоартє лѣмѣрїт, о фїлѣ дє хѣртїє фрєкатѣ дн
мѣнѣ прѣдѣчє вѣєтѣл ѣнѣї вѣнт прєа пѣтєрнїк,
днєфѣршїт слѣбѣзїрєа ѣнѣї пїєтол сѣл ачєастѣ
волтѣ прѣдѣчє вѣєтѣл ѣнѣї тѣнєт.

Кѣцїва кѣлѣторї лакомї дє а аѣєєрї о фантѣ
а кѣріа аєвїчїмє фїрєаскѣ нѣ сє днѣтѣрєщє нїчї
кѣм дє аѣєвѣрѣл ієсторїк, с'аѣ лѣсат кѣ фрѣнѣгїє
дн ачєст лѣкаш нєатїнє дє пїчїор омїнєскѣ ші
аѣ аззїт ачєлєшї єѣєктѣрї дє акѣстїкѣ чє сѣ
прѣдѣк шїдн пєщєрѣ. Нѣмѣрѣл Латомїїлѣр сє
парє а сє фї спорїт сѣл домнїа лѣї Дєніс, по-
трївїт нєнѣмѣратєлѣр салє днтрєпрїндєрї дє а-
пѣрарє кѣ карє нѣ днчєтѣ дє а днѣтѣрї Сїра-
кѣза.

ДЕСПРЕАЕРШІАЛЕЦЕРЕАЛЪКЪІНЦЕІ.

Аєрѣл єстє кєар вїпѣл (храна) чєл маї нє-
апѣрат пєнтрѣ фїїнда ноастѣрѣ; ші нѣмаї сїрє
вѣтѣмарєа сѣнѣтѣчєї рѣсѣфлѣм аєрѣл чєл нєкѣ-
рат; дін ачєстєа сѣ наск о мѣлцїмє дє вѣоалє
карє даѣ прєстє лѣкѣїторїї дє полїтїї. Лѣнѣзї-
мєа карє сїмцїм, нї днщїїнѣазѣ дєспрє а са нє-
кѣрѣцїє, аша омѣл сїмтє опрєсїє аѣлѣндѣсє кѣ
мѣлтє пєрєоанє днкіс днтр'ѣн лок днѣгѣст фї-
їнд атѣнчє аєрѣл стрїкат прїн рєсѣфларєа фї-
єшкѣрѣїа. Мѣлт нї сѣпѣрѣ авѣрїрєа чє єсѣ дін

мѣластїнє сєаѣ алтє локѣрї нєкѣратє. Клімєлє,
фрїгѣл, кѣлдѣра, ѣмєзєалєа, днрїѣрєск асѣпра
оамєнїлѣр, дар ла ѣнєлє чє сѣнт нєапѣратє нѣї
вом зічє нѣмаї кѣ кїпѣл а лє фачє нєвѣтѣмѣ-
тоарє єстє а сє дєпрїндє дін копїлѣрїє ла тоа-
тє ачєстє скїмѣрї, ші сє лѣнта кѣ єлє: а-
чєастєа єстє мѣжлокѣл прїн карє омѣл сє фачє
сѣнѣтѣс ші пѣтєрнїк.

(Ва ѣрма).

А Г Р И К Ъ Л Т Ъ Р А.

Фемеа лѣи Беноа ера харникъ, еконоамъ ші
вжндѣ, мѣнчаа днпрезнтъ кѣ вѣрватѣл сеѣ,
кѣцѣва оамені токміці кѣ зѣа, ші арѣтѣра фѣкѣ-
тъ кѣ плѣгѣл знѣи вѣчѣн, кареле пѣсѣсе рѣмѣ-
шаг, вѣзѣнд пе Беноа кѣ ачест фелѣ де пѣртѣрі,
кѣ дн пѣцін тімп тоатѣ аверѣа фѣмѣеѣаре сѣ фѣе
вжндѣтъ, ера дѣстѣл пѣнтрѣ аш лѣкра тоатѣ про-
пѣетатеа са.

Беноа дн лок де а трѣмете вачѣле ла пѣскѣт
пе імаш, дѣпѣ кѣм сѣ обѣчѣеа дн царѣ, ле цѣ-
неа дн граждѣ, хрѣнѣндѣле кѣ овѣсѣл чел коеіт
верде, де каре тоатѣ лѣмеа жл лѣа дн рѣс, кѣ
трѣфоѣ, кѣ лѣзернѣ, кѣ кѣрекѣ, кѣ фѣжнѣл чел де
весѣ, кѣ картоѣле, кѣ напѣ ші аша де аѣ вѣрат
ші ле аѣ ші ернат, фѣрѣ ва сѣ аѣбѣ невое де
фалчеа де фѣн че овжндѣсѣ, прекѣм ші де імаш,
вачѣле ера бѣне хрѣнѣте, ші да де доѣ орѣ маѣ
мѣлт лѣпте дѣжт, чѣле маѣ вѣне вачѣ дѣн сѣт,
фемеа лѣи Беноа мерѣеа дн тоате зѣле ші вѣн-
деа тот лѣптеле, дѣжт дѣпѣ че саѣ дѣмѣнѣт а-
нѣл аѣ авѣт дѣпѣ лѣптеле вѣндѣт 3.900 лѣі
дѣн каре скѣзѣнд 1.500 лѣі че кѣлтѣсѣ пе нѣ-
трѣдѣл лор шіне лѣкрѣре пѣмжнтѣлѣі, наѣ рѣмас
2.400 кѣщѣг кѣрат.

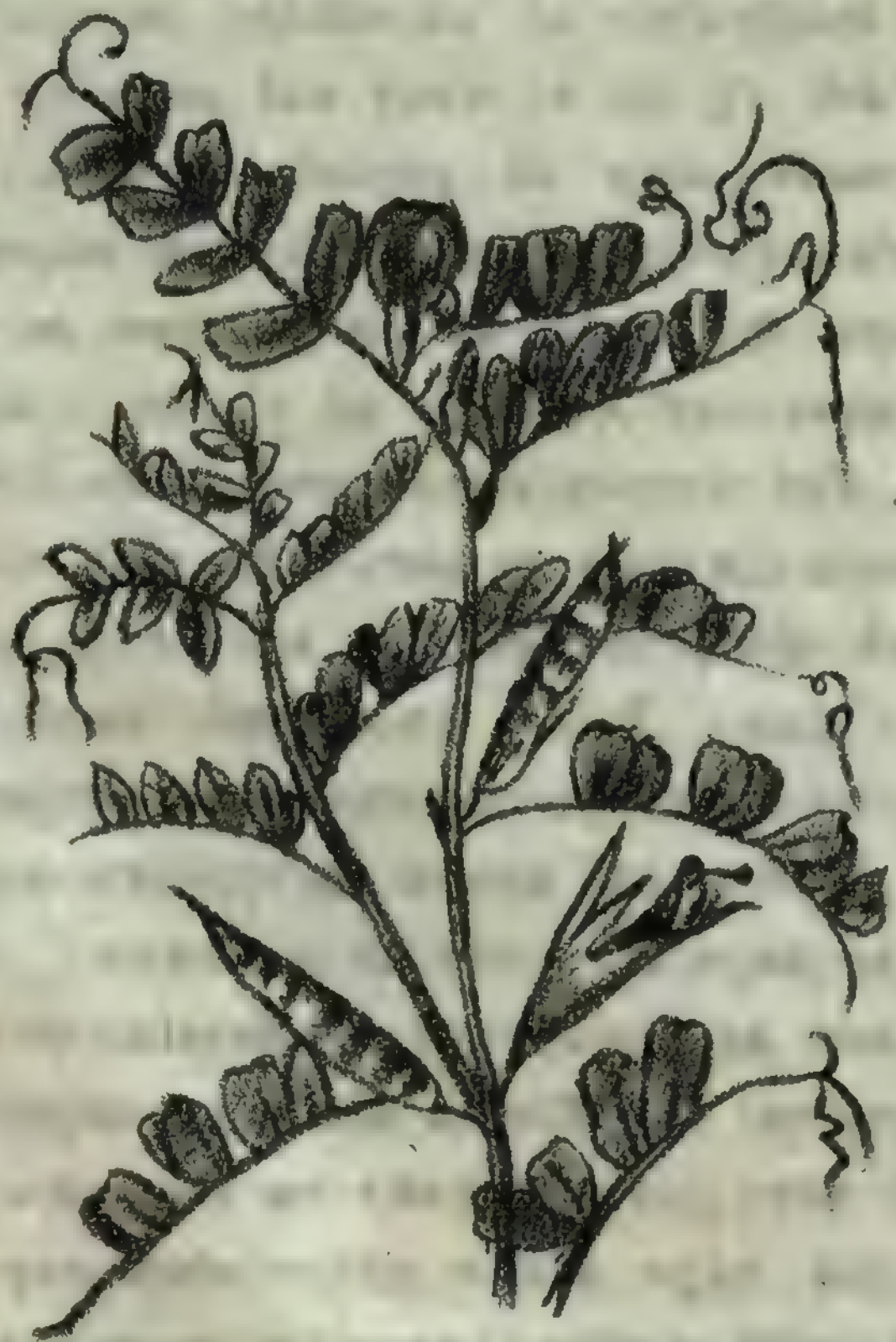
Беноа ар фѣ пѣтѣт дѣнтрѣвѣнѣа ачѣстѣ банѣ
спре а кѣмпѣра пѣмжнтѣ кѣчѣ се гѣсеа дѣкѣм-
пѣрат атѣнче кѣ зн преѣ фѣартѣ дѣнѣсѣт, дар
нѣ, пѣнтрѣ кѣ сокѣтѣ маѣ бѣне сѣ аѣбѣ пѣцінте-
ле пѣмжнтѣрѣі ші вѣне, дѣжт мѣлте ші нерѣдѣ-
тоаре, кѣ маѣ еѣтѣн вѣне а кѣлтѣі кѣ лѣкрѣреа
знѣі фѣлѣчѣ де пѣмжнт вѣн, дѣжт а доѣ фѣлѣчѣ
де пѣмжнт прѣст, чѣа дѣнтѣа фалче вѣнѣ да маѣ
мѣлт дѣжт чѣле доѣ рѣле, дѣжт ші пѣнтрѣ
кѣлтѣнѣл де пѣлдѣ де 100 лѣі фѣкѣтъ кѣ о
фалче вѣнѣ доѣжнѣдеа прѣдѣктѣрѣі кѣт трѣвѣа се
дѣе чѣле доѣ фѣлѣчѣ кѣ кѣлтѣіала де 200 лѣі,
адѣкѣ кѣ маѣ бѣне сѣ дѣнтрѣвѣнѣдѣзѣ чѣнева ка-
пѣталѣл ші остѣнеала са пе пѣмжнтѣрѣіле вѣне,
дѣжт пе чѣле рѣле ші мѣлте. Дрѣпѣтачѣа жшѣ
пѣсѣ о лѣѣе де а нѣ кѣмпѣра пѣмжнтѣрѣі пѣнѣ
кѣжнѣ ачѣле каре авѣа, вор фѣ бѣне дѣмѣжнтѣцѣіте, ші
пѣнѣ нѣ ва авѣ гѣноѣ де а дѣнтрѣшѣ ші пе
алѣтеле, пе темѣжрѣіле арѣтате маѣ сѣс кѣ о фал-
че де пѣмжнт бѣне дѣмѣжнтѣцѣітѣ, дѣжт доѣ
рѣле, ші кѣ пѣмжнтѣрѣіле фѣрѣ гѣноѣнѣ пѣлѣтѣскѣ
нѣчѣ кѣлтѣнѣла фѣкѣтъ кѣ елѣ, вачѣле пѣнѣндѣле
ла граждѣ і да мѣлт гѣноѣ кѣ карѣле пѣтѣрѣ а
дѣмѣжнтѣцѣі цѣмѣтате дѣн пѣмжнтѣрѣіле сѣле, Бе-
ноа нѣ аѣ воіт а дѣнтрѣвѣнѣа банѣі нѣче дѣн кѣм-
пѣрѣре алѣтор вѣте кѣчѣ хотѣрѣ ашѣ крѣще пе чѣі
пѣтрѣ вѣцѣі, дѣнтре карѣі неѣінд нѣчѣ о вѣкѣцѣ,
ачѣастѣ дѣнтѣмѣплѣре фѣартѣл сѣпѣрѣ.

Беноа дѣчѣ нѣ воі нѣчѣ а кѣмпѣра пѣмжнтѣрѣі,
нѣчѣ вѣте, дар нѣчѣ се хотѣрѣі де аї стрѣнѣе, сѣаѣ
дѣнтрѣпѣндѣі дн пѣмжнт, сѣаѣ дѣнѣкѣндѣі дн лѣзѣі,
ші аша а рѣмѣжне пе прѣдѣктѣрѣі, кѣчѣ банѣі сѣжнт
нѣмаї нѣще семне а валѣрѣлор, нѣще мѣжлоачѣ
рѣпрѣдѣжѣтоаре ші дѣндѣмѣнатѣче спре скѣмѣварѣа
лѣкрѣрѣлор, дар сѣ хотѣрѣі де аї дѣнтрѣвѣнѣа дѣн-
трѣн кѣп че аѣ аѣцѣат карѣш лѣаре дн рѣс а вѣ-
чѣнѣлор сѣі. Граждѣл че жш фѣкѣсѣ нѣ ера дѣн-
кѣпѣтор дѣжт нѣмаї де 8 вѣте, ел аѣ кѣлтѣіт
банѣі мѣрѣндѣл ші фѣкѣндѣл де 16 вѣте, ші аѣ
фѣкѣт ші зн канал прѣн каре скѣжгѣндѣсѣ з-
дѣтѣл вѣтѣлор, сѣ стрѣнѣеа дн борѣт дѣпѣ кѣм

взвѣсъ дн Палітинат, атжга де вѣне шіеа ел
сѣкотеліде сале, ші анэл ачеста наѹ фост одатъ
къ планзріле сале нѣ ера грешіте, ші прін вѣна
економіе дн стрѣндереа гѣноулаі, ші а вѣдѣ-
лаі аѹ фост дн старе де а днвѣнѣтъці днкъ о
маре парте дн пѣмжнтѣріле сале. Ші аша маі
не ҃рмъ кѣ ваніі ікономісіці іші кѣмпѣръ ші пѣ-
мжнтѣрі не а кѣрора валоръ о дндоеа прін дн-
грѣшері авѣнд акѣм дндестѣлъ кѣтіме.

Дѣпъ тречіре де патрѣ ані, днчепъ а гѣнді
шіші кѣмпѣре ші ҃н плѣг, кѣчі кѣноска кѣ дн
тоці аніі іл цінеа фоарте скѣмп арѣтѣра че ш'о
фѣчеа кѣ нѣміреа плѣгѣлаі ҃нзівечің, ші афаръ
де ачасть, арѣтѣра са нѣче ера фѣкѣтъ вѣнъ,

А Г Р І К Ѣ Л Т Ѣ Р А.

нѣче ла време, дначеа царъ сѣтеніі ара кѣ плѣ-
гѣрі кѣ роате трасъ де 4 каі, днсъ Бенѣа ка
тел че арасъ дн Фландра кѣ плѣгѣрі фѣръ роа-
те, трасе нѣмаі де 2 каі, сеаѹ де доі воі, ші ка-
ре плѣгѣрі фѣче арѣтѣра мѣлт маі вѣнъ, ші де

ші пѣмжнтѣріле сале ера клеѣсѣ, тарі, гроѹ де
арат, ачасть а пѣтеа дмнедека де а нѣ гѣнді
ла плѣг фѣръ роате, дар грештате ера де ал пѣ-
те довѣнді дн Фландра. Дечі днтрѣн норѣк, ші-
інд кѣ вѣкнл сеѹ стѣпжн авѣ мѣлтъ вѣнѣтате
пентрѣ дѣнѣсѣл, ші скрісѣ черѣндѣі сѣі тріматъ
҃н плѣг, пре кареле довѣндіндѣл, ші маі черѣ ші
҃н ал доіле плѣг, пре кареле таръ'л довѣнді
лѣвѣндіндѣл вѣкнл сеѹ стѣпжн де фѣрічітеле резѣл-
татѣрі че довѣндеа кѣ мѣнка, ші днцѣлѣпчнѣно
са. (Ва ҃рма).

К Ѣ Т Р Е М Ѣ Р Ѣ Л Ч Е Л МАРЕ ДЕ ЛА ЛІСАБОНА

1735 (Дн рапортѣріле жнті мартор де фалъ) (Днксере).

Адѣнжнд дн ограда вісерічеі Сѣ. Павел саѹ
спѣімжнтат де мовіеле челе марі де рѣне дн
каре еа се нѣрѣісѣ. Маі наінте кѣ кѣтева мѣ-
нѣте пѣтеа сѣ се нѣмере днтре капо-доперіле
архітектѣреі, не каре о днподовісѣ кѣ риваліта-
те зѣгравѣл ші скѣлпторѣл; таръ акѣм нѣ се
відеа декѣт мовіле маніне де пеатрѣ, пінтре ка-
ре мѣлці грѣчеа де моарте ші се вѣета, каре
днценѣнкінд днаінгеа алтарѣлаі се сдровіръ де
зідіреа че се дѣрма.

Дѣпъ че саѹ опріт аіче пѣцің де фрікъ ші
спаімъ, ші ш'аѹ лѣат пѣціңъ ресѣфларе, аѹ сѣ-
ріт прѣсте мовіле кѣтрѣ рѣл Таіѣ, спре а фі
кѣт се поате департе де тоате зідіріле кѣнд о
алтъ зідіре сѣжцігъ де кѣтремѣр еар клѣтіна
пѣреціі лор. Ел аѹ аѣнѣс ла церм, ҃нде аѹ а-
флат о мѣлціме де оамені де жмѣе сексе ші
де тоате стѣріле, ші дн мѣжлѣкѣл лор кѣчерні-
чій преѣці дн а лор вѣшмінте, преѣм скѣпасѣ
дн вісеріка патріархалъ де ла алтар, кѣнд фѣ-
чеа слѣжба вісерічеаскѣ. Спаіма морцеі се ві-
деа не фаѣа лор, преѣм ші а мѣлтор мій де оа-
мені, каріі днценѣнкінд рѣга мѣлостівіреа лаі
Дзеѹ.

Днтре преѣці се днсемна маі кѣ сеамъ ҃н

бѣтржи вредник де чинсте, кареле алерга де ла о театъ ла алта, дндемна ла покѣиць ші мѣн-гѣа про тоці ачіа че дндемѣнкеа ші воаа а съ-рѣта мѣна сеаѹ вешмѣнтеле сале. Енглезѣл а-семѣне кѣпрѣне де спаѣмъ аѹ дндемѣнкет лѣнгъ чеелалці ші се рѣга кѣ маре евлавіе.

Дн мѣжлокѣл ачестор днспѣмѣнтѣрѣ с'аѹ дн-чепѣт а доа сгѣцѣтѣрѣ, кареа нѣ ера маѣ пѣ-цін пѣгернѣкъ декѣт чеа де'нтѣѹ, ші каре аѹ пречѣкѣт маѣ тоате каселе дн рѣіне. Тоці стрі-га: Misericordia, mio Dios! (дндѣраре, Дзеѣл меѹ!), ші днкъ де престе деалѣл Сѣ. Екатері-неї, макар кѣ ера кам департе, се аззеа аче-сте стрігѣрѣ фоарте віне, кѣчї шіаколо алеаргасѣ мѣлці. Сгѣцѣтѣра аѹ фост ашеа де таре днкѣт ера кѣ греѹ а ста не пѣчоаре.

Тот одатъ ші аменѣнда о новѣ примѣждіе. Ма-реа ера тѣлѣратѣ пѣн дн челе маѣ марѣ адѣн-вѣрї а ле сале, ші днчепѣсѣ а се ревѣрса! дн тоате пѣрцїле с'аѹ аззїт стрігареа: „сѣнтѣм кѣ тоці пердѣшї!“ днтрѣ адеѣрѣ авіе аѹ прівїт ен-глезѣл спре апѣ, кѣнд аѹ ші вѣзѣт кѣм ачеа-ста се рѣдіка ші вінеа асѣпра лор, де ші нѣ сѣфла нїчї кѣм вѣнтѣл. Мѣрїнд ші спѣмѣнд се дмѣлѣсеа дн фѣрїетѣл елемент спре дѣншїї, ші тоці фѣѣеа стрігѣнд ші цїпѣнд спре а скѣпа; днсе ѣнїї с'аѹ фѣкѣт жертѣ днфѣрїетѣї ревѣр-сѣрї ші мѣлці аѹ скѣпат кѣ маре невое. Ен-глезѣл с'аѹ мѣнтѣїт афлѣнд о тѣлпїнѣ че ера не церм ші цїндѣсе віне де ачеаста. пѣнѣ кѣнд апеле нарѣшї с'аѹ трас дндѣрѣнт, каре аѹ ѣр-мат фѣрѣ днтѣрзїере.

Дн тоатѣ днтѣмплареа примѣждїа де а фї дн-некат се пѣрѣ ашеа де маре ка ші ачеаа че а-менѣнда нѣрѣїреа каселор, пентрѣ каре Енгле-зѣл аѹ хотѣрѣт маѣ віне сѣ се дѣкѣ дн ограда бїсерїчеї Сѣ. Павел, а кѣрїеа днѣлцїмї се пѣреа маѣ сїгѣре де скѣнаре. Де аїче аѹ прівїт ел о спенѣ днфїорѣтоаре. Де департе кѣт пѣтеа о-кѣл прівї, се відеа не маре о мѣлцїме де корѣ-вїї ловїндѣсе ѣна де алта, ка кѣнд ар фї ѣрмат чеа маѣ маре фѣртѣнѣ. Ынеде се днѣѣртеа дн цѣрѣл лор, ка кѣнд лар фї апѣкат вре ѣн сѣл

де апѣ; барче марѣ се відеа рестѣрнате; ші де одатѣ с'аѹ кѣфѣндат малѣл чел зїдїт кѣ мѣлцї-меа оаменїлор че се сѣїсѣ не дѣнсеѣл спре а скѣ-па де днекаре. Каїчеле ші барчеле, каре сосї-сѣ аколо ші не каре афласѣ мѣлцї а лор скѣ-наре, с'аѹ днгїцїт асемѣне де валѣрї. Ынѣл дн капїтанїї де коравїе кареле дн норочїре скѣ-пасѣ де примѣждїе не коверта васѣлѣї сѣѹ аѹ їсторїсїт дн ѣрмѣ енглезѣлѣї нострѣ кѣ, прівїнд спре полїтіе дн мїнѣтѣл сгѣцѣтѣреї а доа аѹ вѣзѣт тоатѣ резїденцїа чеа маре ші пѣтернѣкъ легѣнѣндѣсе.

Пѣцїн дѣпѣ ачеа аѹ ѣрмат о а трїа сгѣцѣтѣ-рѣ, днсе маѣ слаѣѣ декѣт челе де'нтѣѹ. Ма-реа нарѣшї аѹ нѣвѣлїт престе церм, днсе днѣѣ-рѣнд с'аѹ трас днапої. Маѣ мѣлте корѣвїї аѹ ремас не ѣскат ші флѣвїѣл аѹ репетѣїт ревѣр-сареа са днкъ маѣ адесе орї. Лісавона се пѣ-реа ааве соарта че аѹ аменѣндат не полїтіа Лі-ма ла 1746. Дї ар фї фост маѣ апроапе де церм апої негрешїт с'ар фї днгїцїт де тот. Кѣт де департе с'аѹ днтїне кѣтрѣмѣрѣл дн маре се поа-те кѣноаще дн ачеа кѣ ѣн капїтан де коравїе 40 мїле департа де церм аѹ сїмцїт о сгѣцѣтѣ-рѣ кареа л'аѹ фѣкѣт сѣ се теамѣ кѣ коравїаса с'ар фї ловїт де вр'о стѣнѣѣ. Ел н'аѹ пѣтѣт ві-не прїчепе ачеаста пѣнѣ че н'аѹ вѣзѣт пѣстїе-реа де не рѣѣл Таїо. Кѣлѣрецїї, карїї дн дн-тѣмпларе се афла дн ачест тїмп не церм, нѣмаї кѣ фѣга кайлор аѹ пѣтѣт сѣ аѣнѣгъ ла локѣрї маѣ дналте спре а скѣпа де днекаре.

Аменѣндат де ревѣрсаре ші нефїнд нїчї дн о-града бїсерїчеї Сѣ. Павел сїгѣр де нѣрѣїреа ка-селор, аѹ хотѣрѣт енглезѣл сѣ се дѣкѣ ла фак-торїа де банї каре ера о зїдїре мїкѣ дар фоарте таре, ші прїн ѣрмаре потрївїт дмпреѣрѣрїлор фѣгѣдѣеа чеа маѣ маре сїгѣранцїе. Тоці пѣзї-торїї де аколо фѣрїсѣ, афарѣ де офїцерѣл лор, ѣн тѣнѣр де 17 пѣнѣ ла 18 ані, кареле ста сѣѣ поартѣ. Пѣмѣнтѣл се кѣтрѣмѣра неѣнче-тат, ші каселе че маѣ ремѣсесѣ се клѣтїна дн-тр'о парте ші дн алта; ана рїѣлѣї Таїо днека-сѣ ограда ші офїцерѣл с'аѹ ретрас днпреѣнѣ кѣ

енглезъл не о мовілъ де молъз. Енглезъл аў рости́т міра́реа са асѣ́пра кѣ́ражълѣ́ ші́ статор-ні́чіеі́ тѣ́нѣ́рълѣ́ варѣ́ат, кареле́ с'аў́ дмпротіві́т кѣ́ тоате́ пѣ́тері́ле днѣ́рїетълѣ́ е́лсмент, ші́ (прекѣ́м вом ві́де) челѣ́ маі́ днѣ́розі́торѣ́ крі́мен. А́ко́ле се а́фла о ві́стері́е де кѣ́тѣ́ва мі́ліо́ане, ші́ нѣ́маі́ лѣ́і́ тре́вѣ́е а мѣ́лце́мі пентрѣ́ кѣ́ аў́ ремас неа́тінсѣ́.

Енглезъл аў́ ремас вр'о 5 чеасѣ́рї ла дѣ́несъл, дѣ́лѣ́ а́чеа с'аў́ дѣ́с фо́арте спѣ́ймѣ́нтат де гро-зе́ві́ле зі́леі́, ресѣ́йт де кѣ́лдѣ́рѣ́ ші́ фо́аме пѣ́нѣ́ ла мо́арте, ші́ то́т ода́тъ днтрї́стат де со́арта ѣ́-нѣ́і́ прї́етін кареле́ лѣ́кѣ́са дн мі́жлокъл полі́тіеі́, ші́ прї́н ѣ́рма́ре кре́деа кѣ́ с'аў́ фѣ́кѣ́т пра́дѣ́ а-честе́і́ ма́рі прї́междї́. Дечї́ вої́нд ал кѣ́ѣ́та ш'аў́ лѣ́зат зі́ѣ́а ѣ́нѣ́ де ла тѣ́нѣ́ръл о́фі́цер.

Ел аў́ тре́кѣ́т престо́е омѣ́лці́ме де рѣ́і́не, пре-

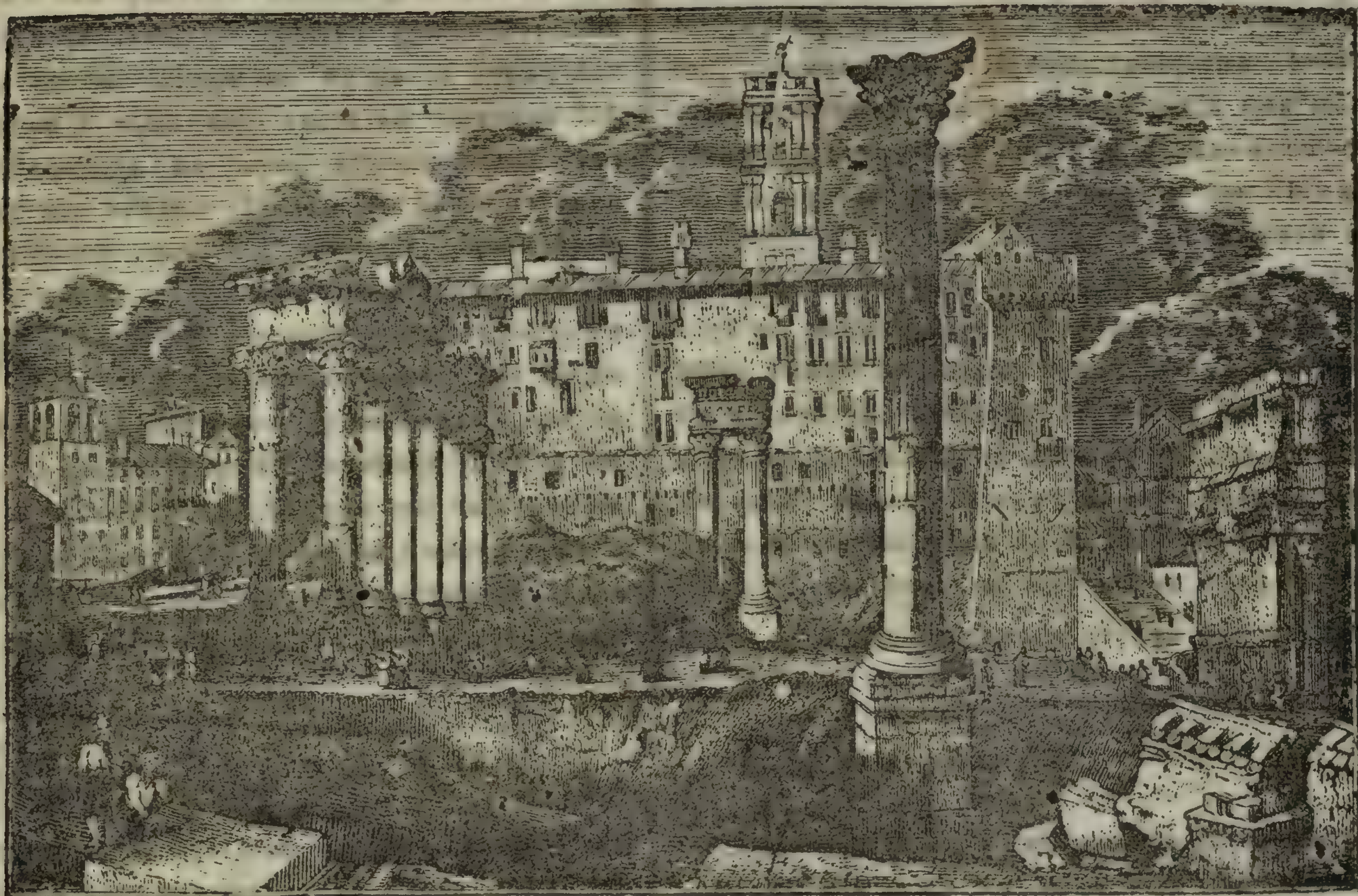
сте мові́теле де молъз а ѣ́неі́ ві́серї́чі́ кареле́ се фѣ́кѣ́сѣ́ мормѣ́нтъл тѣ́тѣ́рор кѣ́лѣ́гѣ́рї́лор ші́ асѣ́лтѣ́торї́лор сѣ́інтеі́ слѣ́жѣ́е, престо́е рѣ́і́неле театро́лѣ́ де оперѣ́ ші́ престо́е а́челе а пала́тъ-лѣ́і́ крѣ́ск. Не пі́аца че́а ма́ре а пала́тълѣ́і́ е-ра о сѣ́енѣ́ фо́арте ра́рѣ́ ші́ днѣ́і́орѣ́тоаре. А-коло се а́фла ка́і катѣ́рї́, карѣ́те ші́ то́т фелѣ́л де трѣ́сѣ́рї́. Слѣ́жѣ́а че́а ма́ре се фѣ́чеа то́кма атѣ́нчі́ дн ві́серї́ка де лѣ́нѣ́гѣ́ пала́тъл крѣ́ск кѣ́нд с'аў́ днчепѣ́т кѣ́тремѣ́ръл, ші́ тоа́тъ новле-ца ші́ то́т клеръл аў́ фѣ́рї́т дї́н трѣ́нса. Ні́мене нѣ́ маі́ гѣ́ндеа ла подо́аѣа ві́серї́чеі́ каре́а пѣ́теа сѣ́ рѣ́мѣ́е пра́дѣ́ фї́ешї́кѣ́рѣ́а ом нерѣ́шї́нат, ші́ ні́мене н'аў́ маі́ кѣ́ѣ́тат ексї́пажъл се́ѣ́. А́і́че ста акѣ́м ві́етеле до́ві́тоа́че днѣ́амате ші́ флѣ́мѣ́нде сеаў́ е́ра маі́ де то́т сдровї́те ші́ лѣ́нѣ́і́те не пѣ́-мѣ́нт авї́е ресѣ́флѣ́ндѣ́се. (Ва́ ѣ́рма).

ФОРЪЛ ДІН РОМА.

Ла Романї́, фї́ешка́ре лок пѣ́влі́к, дн каре́ се фѣ́чеа і́арма́рок, с'аў́ ѣ́нде се а́фла вре́ ѣ́н трї́-ѣ́знал, се нѣ́меа фо́рѣ́ (пі́ацѣ́). Фо́ръл дї́н Ро-ма, кѣ́носѣ́кѣ́т дн і́сторї́а лѣ́меі́, а кѣ́рѣ́а днкі́-пѣ́і́ре о днѣ́ѣ́цошем четї́торї́лор но́щрї́ дн і́ко́ана де а́сті́зі́, ші́ карї́ле то́т де ода́тъ слѣ́жѣ́а де пре-ѣ́мѣ́ларе, се нѣ́меа дї́н прї́чі́на мѣ́рї́меі́ са́ле Фо-рѣ́м ма́гнѣ́м (фо́ръл чел ма́ре); е́л аў́ фо́ст хо-тѣ́рї́т кнѣ́р дї́н вре́меа лѣ́і́ Рома́лѣ́с спре а́ѣ́на-реа по́порълѣ́і́. Та́ркві́ні́ѣ́с Прї́скѣ́с аў́ про́пѣ́с а се ф́а́че дн днѣ́ръл фо́рълѣ́і́ ѣ́н дрѣ́м ако́перї́т, ка́ сѣ́ поа́тъ о́рї́ чї́не сѣ́ се а́пере де вре́мі́ рї́-ле. Лѣ́нѣ́гѣ́ а́чест дрѣ́м се а́фла днѣ́лці́мі́ тре́п-тате́, де не каре́ се пѣ́теа прї́ві́ репре́зента́ці́ле каре́ се днѣ́ѣ́цоша дн пі́ацѣ́. Маі́ дн ѣ́рмѣ́ фо-ръл с'аў́ дмпо́довї́т кѣ́ а́ша ма́ре мѣ́лці́ме де статѣ́е, а́ѣ́се дї́н Гре́чі́а, днѣ́жт о ма́ре па́рте дї́н трѣ́нселе аў́ тре́вѣ́і́т а се депѣ́рта. Днтре а́лтеле́ се деосе́веа прї́н а ло́р фрѣ́мсе́цѣ́, дн а-ѣ́рї́теле́ статѣ́е а 12 ма́рі́ зі́ні́. Акѣ́ма а́чест лок, кареле́ одї́неоа́рѣ́ е́ра дмпо́довї́т кѣ́ пала-тѣ́рї́ ші́ а́лте зі́ді́рі́ де лѣ́кс, се нѣ́мѣ́ше Сам-

ро Vassino (кѣ́мпъл вачї́лор) ші́ есте́ кі́ар пѣ́с-ті́ѣ́, днсѣ́ пресѣ́рат кѣ́ ненѣ́мѣ́рате рѣ́і́не, а тре-кѣ́теі́ са́ле мѣ́рї́рі́, лѣ́нѣ́гѣ́ каре́ рѣ́і́ні́ дн кѣ́рс де 1.000 а́ні́ с'аў́ а́ѣ́нат мо́лѣ́з ші́ пѣ́мѣ́нт, ако-перї́нд ші́ де́формѣ́нд челе́ маі́ фрѣ́мо́асе лѣ́кѣ́рѣ́рі́ де архї́текѣ́тѣ́рѣ́, пѣ́нѣ́ кѣ́нд десѣ́влї́тъл тѣ́ст дн ті́мпъл дї́н ѣ́рмѣ́, аў́ прї́чі́нѣ́і́т но́ѣ́ остене́ле спре ре́рї́ної́реа ѣ́нор а́семї́не одоа́рѣ́ а ве́кі́меі́. Че́а маі́ ѣ́рі́ешѣ́ дї́нтре днтре́прї́ндерї́ле Рома́ні́лор дн а́чеа́стѣ́ прї́ві́ре, есте́ кѣ́рѣ́дї́реа фо́рълѣ́і́, ші́ ні́-вела́ці́а сѣ́праѣ́еці́і́ ве́кі́, де ла Ка́пі́тол пѣ́н ла Ко́лосе́ѣ́. О днтре́прї́ндере́, каре́а пентрѣ́ а е́ї́ днсѣ́мна́ре, есте́ нѣ́ нѣ́маі́ че́а маі́ вре́дні́кѣ́ де мі́ра́ре ші́ че́а маі́ і́нтереса́нтѣ́, да́рѣ́ дн ко́сті́сі́-ре че́а маі́ ко́лоса́лѣ́ а фелѣ́улѣ́і́ е́ї́, ші́ мѣ́лт маі́ днсѣ́мнатѣ́, де́кѣ́т то́т че́ с'аў́ фѣ́кѣ́т, де челе-ла́лте гѣ́вѣ́рнѣ́рї́ а ле Евро́пеі́ днтрѣ́ сѣ́пѣ́тѣ́рї́ а́нті́нче. Лѣ́кѣ́ръл с'аў́ днчепѣ́т дн а́нъл 1827, ші́ аў́ ко́сті́сі́т песте́ ѣ́н мі́ліон ші́ пѣ́мѣ́тате та́лерї́. Пѣ́кат нѣ́маі́ кѣ́ а́чеа́стѣ́ мо́нстрѣ́оа-сѣ́ со́мѣ́ нѣ́ с'аў́ днтре́вѣ́ї́нѣ́ат по́трї́ві́т ско́пѣ́-лѣ́і́.

ФОРЪЛ ДІН РОМА.

Съпътъра ші къръцїреа съпратедеї пѣмжнтѣ-
лѣї саѹ днчепѣт дїн амѣндозъ пѣрцїле, ші маї
днтїї саѹ гѣтїт къръцїре ші нївелацїа колосез-
лѣї, де ші съпътѣрїле днтрепрїнесъ дїн чеалалтъ
парте ера мѣлт маї днсъмнѣтоаре, ка знеле че
се атїнѣеа де форѣл Роман, деспре а къръца то-
пографїе зрмеазъ днкъ мѣлтъ дндопалъ. Днсъ
кѣ кѣт аѹ фост маї днсъмнѣтоаре ачесте съпъ-
тѣрї, ші не кѣт ера де маре нѣдеждеа де а ве-
деа а лор їсправъ, кѣ атѣта маї днтрїсгѣторїѹ
лѣкрѣ есте а днцїїнца, кѣ пѣнъ акѣм днкъ нѣ
с'аѹ вѣзѣт нїчї зн рѣзѣлтат деспре лѣкрѣл
чел де кѣпїтенїе. Де ла темплѣл аша нѣмїт а
лѣї Кастор ші Полѣкс, пѣн ла колона лѣї Фока,
с'аѹ съпат дн аднчїме де кѣтїва палме, ші а-
пої нар с'аѹ пѣрѣсїт лѣкрѣл. Днпреднѣрїмеа чеа
маї де апропне а колоней лѣї Фока с'аѹ деско-

перїт акѣм де тот, ші с'аѹ хотѣрѣт а о днкѣм-
ѣзра кѣ зїдѣрї тарї, спре а ферї нѣрѣїреа пѣ-
мжнтѣлѣї д пїн преѣр. Не лѣнгъ ачесте, чел
маї їнтересант лѣкрѣ есте, кѣ спре Палатїн
с'аѹ дескоперїт о злїпъ, каре хотѣрѣще лѣцїмеа
форѣлѣї деспре ачестѣ парте.

Де ла колона лѣї Фока саѹ дескоперїт дн тїмпѣ-
рїле дїн зрмъ зн дрѣм съпѣмїнтѣсан пѣнла ар-
кѣл лѣї Септїмїѣсе Северѣс. Лѣнгъ ачест арк
саѹ маї дескоперїт де кърѣнд о темелїе, кѣрїа
антїкварїї наѹ дат нѣмеле де Milliarium Aureum.
Лѣнгъ темплѣрїле лѣї Веспазїан шї а лѣї Са-
тѣрн, асемїне саѹ дескоперїт апропне де канїтол
о зїдїре пѣзлїкъ кѣ о волтъ ашезатъ не колоа-
не, а кърѣна хотѣрѣре де маї наїнте днкъ нѣ
се шїе,

I. M.... o.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ

THDELETNICIREA MOLDO-ROMJNILOR.

№ 49.

ВЕНТІІ.

1841.

ФІСІКА (КЖНОЩІНЦА ЛЖКРЖРІЛОР ФІРЕІ) (Жрма).

Анаїнто де а ворбі деспре мінзене че омѣл де поате продѣче прін міжлокѣл аерѣлѣ, не вом мърціні а зіче чеваші деспре вінефачеріле че ачест флѣйд (кѣргѣторѣ) ампрѣщіе дп зніверс.

Тріі філософі айвекімеі, Анаксімен, Діоген де Аполоні, ші архелазс, жл хотърж ка знікѣл прінціпіѣ, ші плѣсмѣиторѣ, Мѣлте десватері аѣ ѣрмат асѣпра ачестеі сістеме, плѣсмѣиторѣл есте невѣзѣт ка аерѣл, ші нѣ есте кѣноскѣт декѣт прін віаца че о дѣ, ші вінефачеріле че рѣспѣндеще.

Аерѣлесте органѣл сонѣлѣі, еладѣче пѣнѣ ла ноі вѣетѣловіекѣтѣлѣі прецѣіт, авѣндпѣтере де а стрѣмѣта кѣѣетѣріле че і се днкредінцазѣ фѣрѣ дѣнѣсѣл нічі одатѣ ініма наѣ сімціт сснтімен-теле че о тѣлѣвѣрѣ ла сінгѣра азѣіре а нѣмелѣі де аморѣ.

Натѣра сонѣлѣі, нѣі нічі кѣм де асемінеа кѣ ачаа а міроаселор че се рѣдѣкѣ дѣнѣро флоаре, ѣн клопот д. п. че се лѣвѣше нѣ шѣдѣ нѣмік

Дін фїінца са, ші сонѣл се ампрѣщіе днпрецѣрѣі. Де атінці о лїрѣ, коарделе сале се атѣл дн о тремѣраре, днтр'о мїшкаре не каре еле о ампрѣтѣшескѣ аерѣлѣівечін, ачесте він пѣнѣ ла ноі, ші а лѣі пріміре нѣі алта декѣт чокнїреа не каре ѣрекеле ноастре о прімескѣ прін ловїреа аерѣлѣі.

Асѣел лїмба ловїнд аерѣл, ар пѣтеа днкѣноаще окїлор нострі, таблонѣріле челе маї стрѣлѣчїте а натѣреі, Астмосфера че ненднкѣнцѣрѣ есте ісворѣл елоквенціеі ші а поезїеі. Пѣцін аер тревѣе а фї днтре ачел че ворѣеще ші ачел че аскѣлѣтѣ; фѣрѣ аер нѣ ар ексіста нічі о мїнѣне, днсѣ кѣ ачеста пепѣі інімеле, тѣрѣвѣрі патемеле, днфїінцезї ші рѣсторнї імперїїле.

Елоквенція ші поезїа, нѣ сѣнт токмаї де не-вое пентрѣ кѣ зн кѣнтек жї де аїнѣс спре а днѣтерна тоате капетеле, ші прін ѣрмаре а рѣс-тѣрна сеаѣ а спріжіні тронѣл, ачесте нѣі

PERIODICE
ROMANIA

декът пѣдн аер мѣшкат, днсъ'ел зѣмѣшкат дн-
тръ зн кп преа весел, шѣ апої ної шѣм че пѣ-
тере маре аре о асемінеа дѣсѣтаре асѣпра сѣ-
флетѣлѣї оменескѣ.

Фісікѣл асемѣнеазъ лѣцїреа сонѣлѣї дн а-
ер кѣ валѣріле че се формѣазъ днтрѣн лакѣ
кѣнд се арѣнкѣ о пѣатрѣ, шѣ дрепт ачеаста зѣ-
че атїнѣреа трѣпѣрілор соноаре, факѣ дн аер
асемінеа валѣрі, каре мѣрїндѣсе дмѣртѣшѣще
сонѣл, шѣ дн ачестѣ кп аѣнѣе пѣнѣ ла ної.

Пѣнтрѣ а не днвїнде кѣ аерѣл есте знїкѣл
кондѣктора сонѣлѣї ва фї де аѣнѣс а днкѣноа-
ше о експерїенѣїе кѣноскѣтѣ. Днкізїндѣсе сѣ-
нетѣл знѣї чѣасорнїк де пѣрете дн о машинѣ
пнѣѣматїкѣ (каре слѣжѣще а скоате аерѣл дн
трѣпѣрі) ел ва слѣвї дн пропорѣїе кѣ скоатереа
аерѣлѣї, шѣ се ва стївѣе кѣнд ва лїпсї де тот
аерѣл, атѣнчї се веде кѣм се мѣшкѣ тоатѣ фѣ-
рестеoa, кѣм чїоканѣл ловѣще чѣасѣріле, днсъ
лїмба е мѣтѣ, мѣшкарѣа сїнгѣрѣ аратѣ трѣчереа
тїмпѣлѣї. Дечї деакѣ ам пѣгеа се вїенѣїм дн-
тр'о лѣме лїпсїтѣ де аер, тѣчереа чѣа маї гро-
завѣ неар днкѣнѣѣра. нар зрекеа ар фї де прї-
сос.

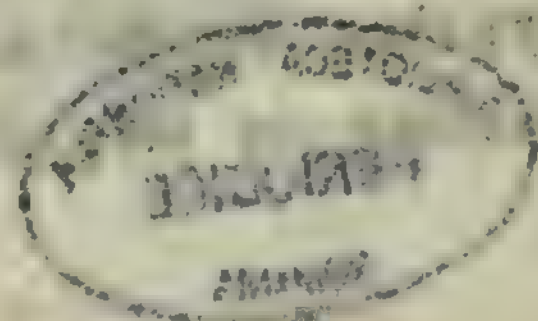
Кѣ кѣт се дналѣчѣ чїнева дн мѣнѣї кѣ атѣта
аерѣл се фѣче рар шѣ зшор, шѣ кѣ атѣта сонѣл
пїерде пѣтереа са. Дмвѣцатѣл Сосѣр слово-
зїнд зн пїстол не кѣлмеа мѣнтѣлѣї Монѣлан, а-
зѣї зн вѣет слаѣ, асемінеа кѣ ачел а знѣї бѣн
рѣмнт.

Шѣ дн дмпротївѣ кѣ кѣтсе ковоарѣ нешїне
дн адѣнчїмеле пѣмѣнтѣлѣї, дн рїпї, шѣ пѣщерї
кѣ атѣта аерѣл есте дес шѣ сонѣларе маї мѣлтѣ
пѣтере. Бѣнѣл Кїркѣр ворѣеѣще деспрѣ зн пѣц
ла Фѣлда, ачест пѣцѣ есте адѣнкѣ ка де 300
палме, о пѣтрїчїкѣ арѣнкѣтѣ продѣче аїче знвѣ-
ет асемінеа ка а мѣлтор ловїтѣрї де тѣн, фѣрѣ
дндоалѣ, пѣтернїчїа ачестѣї вѣет вїне де ако-

ло кѣчї аерѣл фїїнд апѣсат дн тоате пѣрѣїле,
ресѣнѣ ка о довѣ.

Де ла нїше асемінеа обсерѣвѣїї порнїнд Самѣ-
ел шѣ бѣнѣл Кїркѣр крѣзѣкѣ ар фї нѣскочїт їнстрѣ-
ментѣл нѣмїт, дѣкѣторѣл воачѣї, днсъ ї
наѣ фѣкѣт алѣт декѣт аѣ дескоперїт зн їнстрѣ-
мент зїтат. Їсторїа Грѣчїсї поменѣще деспрѣ вес-
тїта тромпѣтѣ а лѣї Александрѣ чел маре, кѣ
каре ел днтрѣнеа дмпрѣшїета са арміе, шѣ прок-
лама воїнѣеле салѣ ка шѣ кѣнд ар фї фост дн
фаѣа фїешкѣрѣї солдат.

Кїпѣл кѣ каре сонѣл се комѣнїкѣ поате зшор
а не фѣче сѣ днѣелеѣем кѣм се дмформѣ ехо.
Дндатѣ че зндѣле аерѣлѣї днѣлнѣще о пїедїкѣ
атѣнчѣа ачесте се ресѣрѣнѣгѣ мѣшкѣнд нозѣ а-
томѣрї а ле а кѣрора ондѣлаѣїї дѣкѣнд дн ноѣ
сонѣл аколо де знде саѣ порнїт продѣче ехо; бол-
цѣле де фїгѣре елїптїче, аѣ о днсъшїме ресѣ-
нѣтоаре де тот кѣрїоасѣ; атлїндѣсе доѣт пѣр-
соане сѣв доѣт асемінеа болѣї пот ворѣї днїн-
тра знѣї мѣлшїмї де оаменї, фѣрѣ ка анї се поа-
тѣ азѣї ачѣа че ворѣескѣ, сонѣл зрмеазѣ дрѣ-
мѣл че арта наѣ прѣгѣтїт, шѣ нѣмаї сїнгѣр ехо
рѣмѣнѣе крѣдїнѣос. Зн асемінеа ехо с'аѣ обсер-
ват, дн вїсерїка чѣа маре де ла Агрїжат дн Сї-
пїліа. Ачест феномен прѣкѣм повѣстѣск знїї
кѣлѣторї днделѣнѣгат тїмп фїїнд некѣноскѣт де
кѣтрѣ попор, фѣ прїчїна а мѣлтор днѣмплѣрї,
кѣчї ачїї че авѣа а се мѣртѣрїсї ашѣзаѣї фїїнд
сѣв зна дн болѣїле елїптїче, де кѣтрѣ персоа-
неле аскѣнсе сѣв чѣесалѣт пѣтеа а се аскѣлта
кѣ о маре деснїре азїнд тоате амѣнѣнѣїмеле
мѣртѣрїсїреї пѣкѣтосѣлѣї шѣ сѣѣтѣїреле дохов-
нїкѣлѣї. Прїн ачест мїжлок їнтрѣїле чѣеле маї
аскѣнсе нѣ днѣтрѣїе а се дескоперї. Дн полї-
тїе нѣ се ворѣеа декѣт де норочїтеле аванѣѣ-
ре а амандїлор шѣ де чѣеле днї контра а соѣї-
лор ненорочїчї, дамеле, спѣрїете де фїїма знѣї
асемінеа вїсерїчї, скїмба амандїї, скїмба дохов-
нїчїї; днсе о їнтрїгѣ нозѣ зрмѣ кѣрѣнд дѣпѣ о
ноѣт десѣїнѣїре, шѣ нїмінеа нѣ кѣноѣѣїеїсїво-

рѣл еї. Дневършіт вїсерїка де ла Агрїжант а-
цѣнсе а фї палатѣл адевѣрѣлѣї, кѣрѣнд дѣпѣ
ачеа се дескоперї адевѣрата прїчїнѣ, че ера ре-

сѣнареа волцїлор, шї тоате днчепѣ а се ѣрма
дѣпѣ датїна де маї наїнте.

(Ва ѣрма).

КЪ ТРЕМЪРЪЛ ЧЕЛ МАРЕ ДЕЛА ЛІСАБОНА

1755 (дїн рапортѣрїл зїнї мартор де фадѣ) (Днкоере).

Кѣ мѣлтѣ остїнеаль шї кѣ мїї де днкїпѣрї а
тїкѣлошіеї аў пѣшїт енглезѣл маї департе. Пі-
мене нѣ плѣнѣеа пре морцї сеаў пре мѣрїторї
карїї зечеа дн тоате пѣрцїле, днкѣт чїнева нѣ
гѣсеа макар лок а пѣне пїчорѣл, пентрѣ ка сѣ
нѣї калче. Де о парте се афла екїпаже дн ка-
ре стѣпѣнїї прекѣм шї кайї кѣ а лор везетеї а-
фласѣ а лор моарте. Де алтѣ парте зечеа мѣ-
меле кѣ а лор копїї дн браце. Даме вїне дм-
брѣкате, кѣлѣгѣрї, преоцї, мешерї, новїлї мѣрїнд
сеаў морцї ера аместекадї ла ѣн лок. Ёнора
ера оаселе сѣѣрмате, алтора зечеа о мовїлѣ де
петре не пент. Мѣлцї стрїга рѣгѣнд аѣѣторїї шї
скѣпаре днсе нїмене нѣ ера аколо кареле сѣ лї
поатѣ фолосї чева. Днкѣ шї деспре лѣкѣїнца
ачелѣї прїетїн а енглезѣлѣї нѣ маї рѣмѣсесѣ нїчї
о ѣрмѣ шї тоате черкѣрїле лѣї аў фост днзедар.
Дечї ел аў ешїт дїн полїтіе шї аў мерс ла ока-
фїне че о цїнеа ѣн алт енглез, кѣлѣтїнд се а-
фле аїче ѣн адѣпост орї шї кѣт де реў.

Гроаза зїлеї де 1 Ноемврїе нѣ с'аў севѣршїт
ла сосїреа нопѣї тоатѣ полїтіа се пѣреа а фї о
маре де фок, шї аша де лѣмїнатѣ днкѣт се
пѣтеа фоарте вїне четї ла лѣмїна лѣї. Дн
тоате пѣрцїле се рѣдїка пара дн сѣс прекѣм ла
1812 дн Москва, дн кѣрс де 6 зїле, фѣрѣ ка
чїнева се поатѣ ставїла а са пѣтере. Ачеа че
кѣтремѣрѣл крѣцасѣ аў пѣстїет фокѣл!

Фокѣл с'аў пѣтѣт їска дїн маї мѣлте прїчїнї.
Зїза де 1 Ноемврїе есте зїза тѣтѣрор сфїнцїлор
о сервѣтоаре фоарте маре ла католїчї, лар маї
кѣ сеамѣ ла Портѣгежї. Дн ачеастѣ зї фїешї-
каре алтар, фїешкаре вїсерїкѣ се днподовеще
де фѣклїї шї ачесте аў пѣтѣт апрїнде лѣкрѣрї-
ле де пѣнпреѣѣр. Асемїне прїн каселе че се
дѣрма се афла дн сове фок сїре днкѣлзїреа о-
дѣлор, прекѣм шї ла мїї де вѣкѣтѣрїї, пентрѣ
фачереа вѣкателор; шї ашеа претѣтїндене ера
прїлеж де апрїндере. Днсе шї рѣзтатеа аў а-
цѣтат ла ачеста, кѣчї мѣлцї крїмїналішї скѣ-
пасѣ спре а фаче нозѣ нелеѣѣрїї. Пї арѣнкавѣ-
лѣтѣчї апрїншї прїн касе, шї апрїндеа тот че маї
ремѣсѣсе, пентрѣ ка сѣ факѣ реў шї спре а пѣ-
те прѣда фѣрѣ днпедекаре де шї нїмене нѣ ера
кареле сѣї поатѣ опрї, кѣчї треѣсѣ мѣлте зїле
фѣрѣ ка чїнева се маї гнїдеасѣ а черчета а-
честе рѣїне. Дн ачест кїп с'аў апрїнс палатѣл
крѣск шї ѣнѣл дїн крїмїналішї прїнс дн ѣрмѣ
аў мѣртѣрїсїт сѣс спїнзѣрѣтоаре кѣ ел аў дат
фок палатѣлѣї, нѣдѣждѣїнд кѣ ва вїдеа арзїнд
тоатѣ фамїліа крѣеасѣ.

Ла ачеастѣ ненорочїтѣ днѣѣмпларе престе
6.000 оаменї аў пердѣт а лор вїацѣ; шї мѣлте
мїї де фамїлії с'аў лїпсїт де тоате але лор, дн-
тре каре се нѣмѣрѣ шї енглезѣл нострѣ.

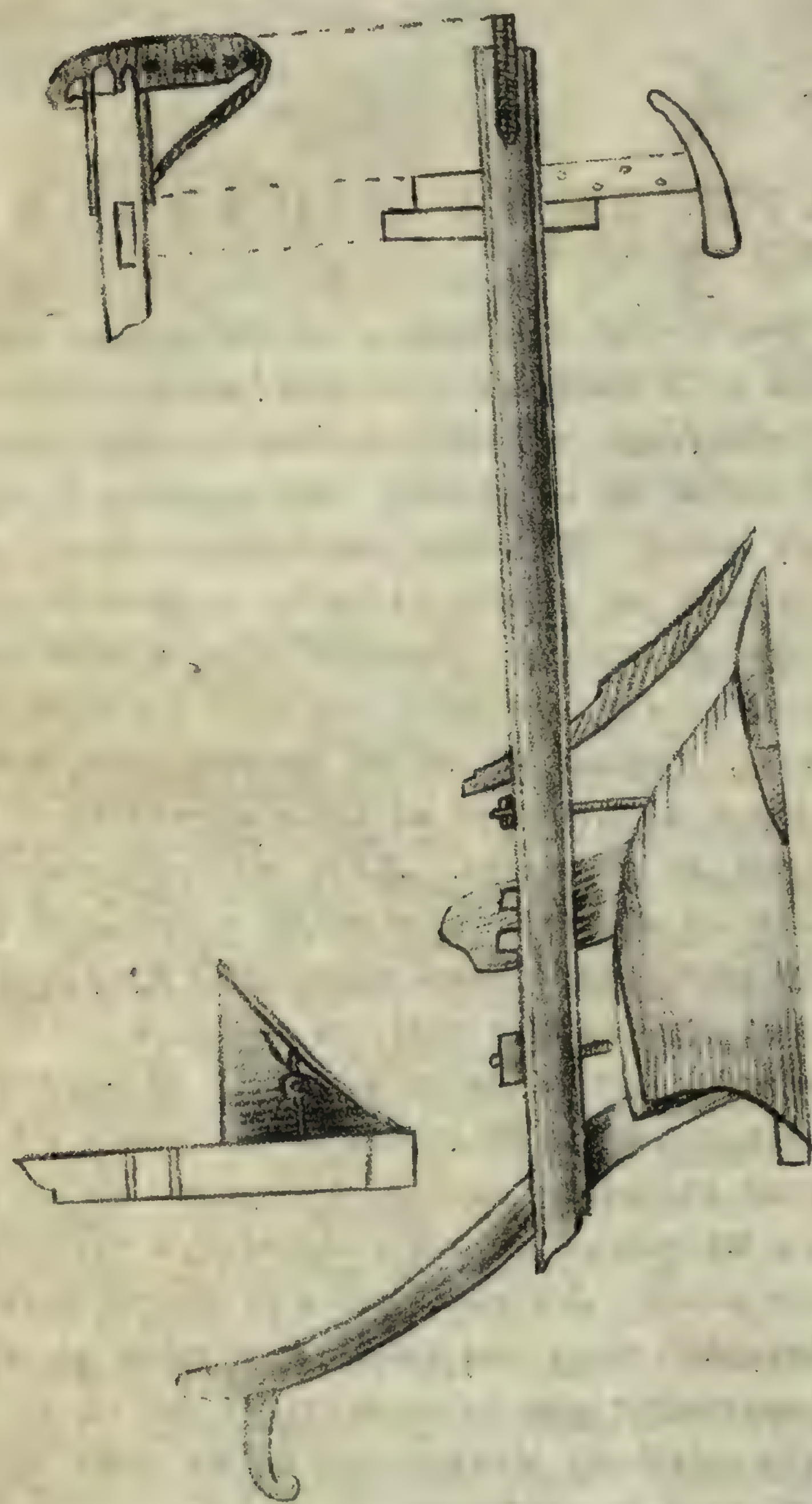
Гр. П.

АГРІКЪЛТЪРА (ѣрма).

Іатѣ плѣгѣл Фламаней фїгѣра 1-а нѣмїт
плѣгѣшор, сеаў плѣгѣлпїчор, 6, днтрѣвѣїндат дн

Фландра дн тоате пѣмѣнтѣрїле зїшоаре, арѣ адѣнк
де ла 2 пѣнѣ ла 8 палмаче дѣпѣ планѣл плѣ-

АГРИКУЛТУРА.

гарнелѣ, лѣ траце ѣн кал дн пѣмжнтѣріле ѣшоаре шѣ дої дн челе вѣртоасе шѣ тарї. Не ачест плѣг Д. Матїо де Домбал сѣпзїндѣл ла черкѣрї компаратїве шѣ дїнамометрїче днѣкѣрѣре де 15 анї тот обсервжндѣл шѣ днѣзїпѣтѣцїндѣл, аплїкжнд дн черкѣрїле сале тоате плѣгѣрїле атжт челе че сѣ афла дескрїсе де Гер, кжт шѣ челе дїн Енглїтера ва днѣкѣ шѣ дїн Амерїка адоптжнд шѣ днѣпѣртжнд трате констрѣкцїїле де плѣгѣрї, кѣте се афлѣ дн мѣзеѣл дїн консерваторѣл мѣестрїїлор шѣ манѣфактѣрїлор дїн Парїс, адїжнѣс дѣпѣ атжте остїнеле а форма плѣ-

гѣл нѣмїт агаїге Dombasle, де ла Ровїл, чева маї дмѣзїпѣтѣцїт декжт челе а лѣї Розе. Кѣчї дн тоате конкѣрсѣрїле тотплѣгѣл лѣї Домбал афост коронат кѣ премїе, нѣ нѣмаї дн ѣн дїпартамент, дар дн тоате а ле Францїеї дн деосебїте пѣмжнтѣрї шѣ клїмї дн Енглїтера, дн днсѣш Фландра, шѣ алте церї, фїгѣра 2 аратѣ плѣгѣл де ла Ровїл, дн картеа днтїтѣлатѣ календарїл векѣлѣї лѣкрѣторї де пѣмжнт а 6 едїцїе тїпѣрїтѣ ла 1840 не каре оам тѣлмѣчїт. Д. де Домбал аф ворїт не ларг де кїпѣл днтревзїнцѣреї ачестѣї плѣг де сар гѣсї вре ѣн патрїотка сѣ келтѣаскѣ кѣ аїтїпѣрїре, ачеста ва фїпентрѣ мїне фїнца не каре о дореск, шѣ нѣ о пот афла ка прїн тїпѣрїреа кѣрїлор сѣ прегѣтеаскѣ дѣхѣрїле кѣтрѣ днтревзїнцаре лор кжнд ва фї сосїт епоха аче де прогресѣрї.

(Ва ѣрма).

РАССЕЛЕ (СОЖРІЛЕ) ОАМЕНІЛОР.

Оаменїї, де шѣ траг ѣрїкѣл лор де ла ѣн сїнгѣр пѣрїнте, тотѣш а лор петречере дн фоарте фелѣрїте клїме ѣна де алта сѣв дмпрѣѣѣрї кѣ тотѣл неасѣмѣнате, днѣѣдошазѣ дн формѣ марї деосебїрї, дїнпартеа пѣмжнтѣлѣї дн каре лѣкѣсеск. Дмвѣпатѣл натѣралїст Блѣменбах черчетжнд кранїѣл аденѣ тїтва деосебїтелор неамѣрї, афстаторнїчїт чїнчї рассе де оаменї: 1) расса каѣкасїкѣ каре ел еокотеѣе а фї расса днчепѣтоаре а омѣлѣї, ла ачестѣ се нѣмѣрѣ тоцї Европїї афарѣ де Фїнїї шѣ Лапонїї (лѣкѣїторї ла нордѣлЕвропеї) Асїацїї апѣсенї, дїн коаче де Обї, а мѣреї Каспїе, а Гангесѣлѣї шѣ ал Афрїчеї нордїче. Семнѣл характерїстїк ачестеї рассе есте: о шїелїцѣ алѣѣ, кѣ ѣн аместїк де рошїе не вѣчеле фецїї, ѣзна дмформаре акѣпѣцїнеї шѣ лїпса алтор семне. 2) расса монголїкѣ, дн ачеста се кѣпрїнд чеелалцї Асїацїї афарѣ де малаїї, де попоарелеле фїнїче а Европїеї, Ескїмошїї дн Амерїка нордїкѣ пѣн ла Лабрадор. Оаменїї дїн ачестѣ рассеѣ аф о алѣса-

РАССЕЛЕНИЕ (СОІЗРІЛІЕ) О АМЕНІЛОР.

цъ де грѣѣ, аѣ пѣцін пѣр негрѣ ші сѣзрліт, о
фацѣ платѣ (латѣ) окій днѣстї ші ѣмерїї фе-
цеї ешїці. 3) раса етіопїкѣ кѣ фѣл-
челе ешїте афарѣ ла ачаестѣ се нѣмѣрѣ А-
фриканїї ші маї алес негрїї. 4) раса амерї-
канѣ каре есте о тречере ачїї казкасїче кѣтрѣ
монголікѣ, де ачаестѣ расѣ афарѣ де Ескї-
мосї, сѣнт тоці пѣмїнтенїї Америкѣї. Карактерїс-
тїче сѣнт: колорѣл (вѣпсе) араміѣ, пѣрѣл лат
нетед, ші негрѣ, о фацѣ латѣ кѣ фѣнтѣрѣгроа-
сѣ. Тречереа де ла казказїкѣ ла ачаеа етіопї-
кѣ есте 5) раса малаїкѣ, еа кѣпрїнде не
лѣкѣторїї челор маї мѣлте їнсѣле остїндїче ші
а чїнчеї пѣрці де лѣме (Очеанїа сеаѣ Австраліа)
колорѣл лор есте брѣн (сѣр днкіс) пѣр дес зѣ-
лѣфос, нас лат ші о гѣрѣ маре.

Афарѣ де ачесте деосевїрї прекѣм сеаѣзїс, нѣс-
кѣте дїн днрїзрїреа клїмеї, кѣтевапопоаре селѣа-
тїче а Америкѣїшї маї алес а Очанїеї саѣ депрїнс

а дѣсемна не пїелеалор фелѣрїте фїгѣрї, асемїне
операціе сѣ нѣмѣше татѣареа, каре, непѣр-
тѣнд її вре о дмѣрѣкѣмїнте аре де скопѣ а де-
осевї рангѣл ші подоабеле тоалетеї лор. Дїн
кїпѣл кѣм есте трѣпѣл татѣат, ші дїн нѣмѣрѣл
трѣсѣтѣрїлор ші а фїгѣрїлор, се днцелече ран-
гѣл Індіанѣлѣї, ші ачел маї новїл днтре її аре
тот трѣпѣл семѣнат кѣ фїгѣрї. Артїстїї та-
тѣарї, дѣпѣ зн план днсамнѣ трѣпѣл прїн дн-
пѣнсѣтѣрї ші сѣгрїїтѣрї дн пїеле, дн каре сторк
оарекаре вѣпселе нескїмѣѣтоаре, каре апої тѣ-
мѣдѣндѣсе, рѣмѣн вѣпсїте не тоатѣ вїаца ші
самѣнѣ ка кѣсѣтѣрїле не страе. Афарѣ де а-
честе подоабе маї поартѣ черчеї дн зреке,
сеаѣ дн нас, аѣ дн бѣзѣ де о мѣрїмеа ек-
траордїнаре. Ікозна де астїзї днфѣцошазѣ зн
бѣрѣват ші о фемеїе татѣате дїн їнсѣла Оча-
нїеї.

ЦІНТЕРІМѢЛЧЕЛНОѢДННЕАПОЛІ.

Дн партеа дреантѣ а злїцеї Толедо, аѣзвѣм
прїн о алтѣ злїцѣ, каре тае пре векеа Неаполе
дрепт прїн мїжлок, пентрѣ каре се ші нѣмѣше

Спака-Наполї, ла фоста резїденціе а вїцекраїлѣї
де Іспанїа, дїн а кѣрїеа ферестї кѣ гратїї чер-
акѣм крїмїналістїї елеїмосїнѣ де ла трекѣторї

ші де аїче ла поарта Капзана, кареа дн тїмпа-
ріле маї нозъ таръші с'аў реперѣт, шї прїн
ачеаста апої ла страда (зліпа) Полана, энде
с'аў ашезат дн оарекаре депъртаре де полїте
цінтірімъл ачест ноў, кареле слъжешека эн мо-
нѣмент днсемнат днтре нѣмероаселе зїдрї каре
с'аў фъкът де кържнд дн ачеастъ полїте. Ел
се дналцъ пс эн деал, ді шї де ла а санд-
фїйцаре аў трекът авїе 4 авї, днсе есте семъ-
нат де мълте монѣменте фъмоасе, че се дн-
налцъ днтр'єн кѣмп днфлорїт, шї сѣѣ змбреле
челе плъкѣте а нѣнѣмърацілор кїпарїші.

Тоатъ полїтіа Неаполе, кѣ а сале нѣмероасе
кѣполе, шї ашезерї амфїтеатрале, амфїцошеазъ
аїче о прївіре мъреацъ. Дн дреанга се веле Ка-
по ді Монте, кѣ а сале фъмоасе белведере, шї
палатъл крѣск днкоронат де молїзі; маї дн-
коло посїліпо кѣ а сале стѣнчї шї пещерї піто-
ресче; днтре амжндозъ ачесте есте мѣнѣстїреа
Сф. Мартїно, дн мїжлокъл кърїа се дналцъ ка
о коронъ четъдѣса С. Елмо, шї дн досъл ачес-
тора дналта мѣнѣстїре а Камалдолензілор кѣ о
позїціе фоарте фъмоасъ; кѣтръ Сѣд-ост се дн-
презнь кѣ орїзонъл капъл Мїсенъм, їнсѣделе
Проїда, Ісчіа шї Капрї, апої кѣтръ сѣд се дн-
налцъ вѣрфѣріле мѣнтелъї Сорент, шї днсфѣр-
шїт фѣмегъторъл Везъв, че се рѣдікъ пе дн-
тїнселе шесѣрї а кѣмпїеї нѣмїт Самрагна Фе-
лісе.

Не эн дрѣм котїрітор сосїм ла о мѣнѣстїре зї-
дітъ дѣпре стїлъл готїк, шї менїтъ спре адѣдос-
тїреа кълъгърїлор,

Де амжндозъ пърціле ачестїа се днтїндѣ зї-
дрї марї, дѣпре чеа маї фъмоасъ сіметріе; аї-
че се афлъ шї кѣмърїле пентрѣ морці, п. к. шї
днадїнсе болте де днмормжнтаре. Дн досъл
жмбелор ачестор зїдрї се дналцъ о бїсерїкъ че
акѣм се зїдеше, дн каре се днтрѣ прїн эн пор-
тїк кѣ колоане де ордїнъл дорїк чоплїте дн
марморъ ченѣшіе. О статѣе колосалъ днкїпз-
їнд релїгіа ва дмподовї мїжлокъл еї, шї ва фї
лѣмїнатъ прїн разеле че вор венї прїн о фереас-
трѣ фъкѣтъ сѣс.

Аѣзнгжнд аїче кредем а сосї ла капътъл зї-
дрїеї, днсе кѣт де маре есте мїрареа, кжнд нї
відем а днтра прїн жмбеле зшї латѣрале дн о
маре азлъ, днжнѣратъ кѣ 200 колоане де
марморъ, дн ѣръл кърора се афлъ эн корїдор
акоперїт кѣ 160 де параклісе, каре сжнт менї-
те пентрѣ атѣте комѣнїтъї а Неаполеї, шї эн-
де фїешїкаре дн ачесте соціетъці де бїне-фаче-
ре, аре пре лжнгъ параклісъл сеї шї пѣмжнтъл
трѣвзїнчос пентрѣ днмормжнтареа морцілор лор.

Ачеста есте энъл дн челе мълте ашеземїте
днтемееде де тжнъръл краї, кареле аў пѣтѣт
їспрѣвї ка сѣ се десфїйцезе обїченъл де а се
днгропа дн бїсерїче, де каре дн Неаполе се а-
флъ 400. Полїтіа с'аў днсерчїнат кѣ їспрѣвї-
реа ачестеї цїнтерїме, шї аў словозїт пентрѣ а-
чест скоп $\frac{1}{2}$ мїліон де галѣнї, карїї днсе авїе
вор аѣзнѣ пентрѣ а дндепїні лѣкръл. Мїніс-
тръл дн лѣзнтрѣ Сант Анѣело с'аў днсерчїнат
кѣ дїрекція де кѣпїтенїе,

Гр. П.

В Е Т Е Ж І А Ф Е М Е І А С К Ъ .

Енріта Акланд соціа энїї маїор Енглез, аў
днсоцїт спре Канада не соцъл еї дн времеа
рѣсвожлїї, че ѣрма днтре Енглезї, шї ко-
ловїїле нордамерїкане ла анъл 1.777. Даторїа
пърта не соцѣ прїн вѣтълїї шї лѣпте, пѣїндъл
дн мїї де ненорочїрї шї прїмеждїї. Протѣтїнде-

не днсѣ жї ѣрма кредїнчоаса лѣї соціе фърѣ
фрїкъ, фърѣ обосїре шї фърѣ тжнгѣїре. Кѣ тоа-
те рѣгѣмїнтеле фъкѣте шї днфѣцошерїле прїмеж-
дїїлор че днсоцеа маршѣріле, атакѣріле непре-
вѣзѣте шї лѣнтеле; еа аў ремас статорнїкъ дн
планѣріле еї! кжнд тоцї се обосеа де неспѣсе-

ле остіне, атанчеа нѣмаї еа се пѣреа а нѣ фї
пїердѣт кѣражѣл, еа мѣнгѣа шї десміерда пе
соцѣл еї, нѣ сїмцеа нїчї о дїгрежере, нѣ кѣно-
щеа нїчї о фрікѣ, шї нѣ ера нїчї одатѣ лїпсїтѣ
де мѣнгѣере. Кѣ тоате ачесте кѣнд с'аѣ де-
пѣртат еа де дѣнсѣл, шї с'аѣ фост рѣнїт еа л'аѣ
ѣрмѣрїт кѣ прїмеждїа віецеї, прїн тѣмѣлтѣоасе-
ле трѣпе а ле дѣшманѣлѣ шї аѣ афлат а еї фе-
рїчїре дї вїндекареа рanelор лѣї, пѣн шї дї дї-
ѣлзала лѣптеї еа нѣл пѣрѣсеа шї прївеа асе-
мінеа крѣде счене дїн маре апропїере, еа аѣзеа
дїшїїнцери деспре моартеа мѣлтор офїцери, ка-
рїї се лѣпта дїмпрежнѣ кѣ дѣнсѣл, еа се дїчї-
ора ла трѣснїтѣл фїешїкѣрѣа тѣн шї тремѣра
пентрѣ а лѣї віацѣ, дїнсѣ нѣ се депѣрта де а-
коло епре а фї апроапе дї віацѣ шї ла моарте
де ачела кареле ї ера чел маї скѣмп одор пре
пѣмѣнт. Дїнсѣжршїт саѣ дїшїїнцат кѣ арміа ен-
глезѣ саѣ дївїнс шї соцѣл еї греѣрѣнїт саѣ лѣ-
ат прїнс. Дечї дїтовѣрѣшїте де алте соцїї а о-
фїцериlor, че ера дїнсѣфлещїте де асемїнеа кѣ-
раж, шї а кѣрора ѣарѣацї се нѣмѣра дїнтре чїї
дївїншї, петречеа кѣ ѣрѣѣцїе шї фѣрѣ спаймѣ
пїн кѣмпѣл ѣтѣлїеї, ґнде кѣѣта пре чїї морпї
шї рѣнїдї. Дѣпѣ ачела аѣ трїмес генералѣлѣї

Бѣргоне о карте, дї каре а'л рѣга де а о сло-
вотї се меаргѣ дї тавѣра дѣшманѣлѣї спре а
се дїмѣртѣшї де соарта соцѣлѣї сеѣ. Генералѣл
кѣпрїнс де мїраре пентрѣ а еї марїнїміе, іаѣ дї-
воїт ачаста, дїндѣїшї оекрїсоаре кѣтрѣ генера-
лѣл амерїкан Гатес рекомендїїндѣо денерозїтѣцїеї
лѣї. Лїпсїтѣ де хранѣ, фѣрѣ дїмѣрѣкѣмїнте кѣл-
дѣроасѣ шї дїтовѣрѣшїтѣ нѣмаї де доѣѣ слѣцї,
аѣ кѣѣтат арміа дѣшманѣлѣї, аѣ петрекѣт о зї
шї о ноапте, дїнтрѣн каїк дескоперїт, пѣтрѣнсѣ
де фріг шї ѣдатѣ де плоае, дї прїмеждїе некон-
тенїтѣ де а фї дїпѣшкѣтѣ де стрѣжіле дѣшмѣ-
нещї. Токмаї ла рѣѣрѣсатѣл зорїlor, дѣпѣ о
ноапте кѣмплїтѣ шї фѣрѣ сомн, аѣ кѣшїгѣт дї-
воїреа генералѣлѣї Гатес, кареле, аѣ прїїміто
фоарте прїетїнеще шї аѣ дѣео ла соцѣл еї. Лѣн-
гѣ дѣнсѣл аѣ ґїтат тоате остенелеле шї лїпсѣ-
рїле сѣѣерїте, саѣ фѣкѣт іарѣш ка ґн дїцѣр
мѣнгѣиторїї шї дїгрїжітоареа лѣї. Соарта маї
де мѣлте орї аѣ черкат дїнкѣ статорнїчїа шї кѣ-
ражѣл еї, пѣнѣ кѣнд саѣ дїнторе кѣ соцѣл шї
копїї сеї дї Англіа, ґнде дѣпѣ атѣте остїнеле
шї ненорочїте дїтѣмплѣрї, аѣ петрекѣт рѣмѣшї-
ца зїлелор дї паче шї дї сїнѣл фамїліеї.

I. M. . . . o.

ДѢРАРЕА ПОДѢРІЛОР.

Ла нїчї ґн мещешѣг шї шїїнцѣ нѣ се афлѣ а-
ша екстреме мїнѣнате а дїчепѣтѣрїlor челор
маї сїмпле, шї а челор маї фрѣмоасе дїмїодовїрї
декѣт ла мещешѣгѣл дѣрѣреї подѣрїlor, каре
дорїм а дїмѣцїоша четїторїlor нострї прїн доѣѣ
їкоане дїн челе маї нїмерїте, дїн каре ґна дї-
фѣцїошѣзѣ ґн под де палїмаре а попоарелор че-
лор селѣатїче де пе смїсѣера вестїкѣ а пѣмѣн-
тѣлѣї; іарѣ челалалтѣ, ґнѣл дїн челе маї фрѣ-
моасѣ подѣрї де ланц а лѣмеї цївїлізате. Дѣпѣ
че оаменїї мѣлт тїмп с'аѣ комѣнїкат де пе ґн
цѣрм де апѣ ла челалалт прїн дїотаре, пѣлте
лѣнтре, шї алтеле ка ачесте, аѣ венїт маї дї

ѣрмѣ ла ідеа де а ґнї прїн ґн кїп мещешѣцїт
җмѣеле малѣрї, маї дїнтї прїн езіреа апей фѣ-
кѣнд о еѣѣтѣрѣ, шї дї ѣрмѣ прїн дѣрареа ґнѣї
под формал. Се зїче кѣ чел дїнтї под аѣ фѣ-
кѣт Нїтокрїс пентрѣ ґнїреа җмѣелор цѣмѣтѣцї а
Бавїлонѣлѣї еґїнд Еѣфратѣл кѣ стѣлпї тарї де
пеатрѣ, пе каре зїѣа се ашеза грїнзї шї скѣн-
дѣрї, іарѣ сеара се рѣдїка. Кїнезїї кѣнощеа де
мѣлт дѣрареа подѣрїlor. Дї Егїпет, дїн прїчї-
на лїпсеї де лемн шї а рѣѣрѣсѣреї чеї аҗале
а Нїлѣлѣї, нѣ се афлѣ нїчї ґн под. Херодот де
шї спїзне кѣ Менес кѣ 3.000 аҗї дїаїнте де
Хрїстос ар фї дѣрат ґн под песте Нїл, дїссе дї

ДЪРАРЕА ПОДЪРІЛОР.

щійпері маї дін зрмъ нъ спънѣ нѣмѣкъ деспре
джнсъл, ші токмаї де не тѣмъл Птоломѣлор се
къносък подѣріле дѣрате ла Моло. Не'нчетате-
ле дѣшмънѣй че домнеа днтре деосевѣтеле ста-
тѣрі а Гречіеї, аѣ дмпедекат аїче ашезареа де
подѣрі. Дп Рома чел днтѣ под с'аѣ фѣкът сѣв
Анкъс Марціс нѣмѣт ронъ sublcіus, дѣпъ каре
аної с'аѣ фѣкът челелалте. Днсе челе маї фрѣ-
моасе подѣрі романе н'аѣ фост дн Італіа чї дн
провінціле романе, центръ къ маї алес аїче а-
ръта дмпѣрації а лор вреднѣче де понтіфічї; де
ла ѣнеле аѣ ремас нѣмаї рѣнеле. Аїче віне а-
към днтребареа дакъ чеї веки авеа подѣрі фѣ-
къте не аркърі сеаѣ вор фї фост алкътѣте нѣ-

маї дін днкѣтѣрі дн лїне дреантѣ. Ла ачеас-
тѣ нѣ пѣтем а нѣ мѣртѣрісі къ Гречїї шїа а фа-
че болте шї къполе къчї къвжнтѣл Θόλος дн-
семнеазѣ о болтѣтѣрѣ сеаѣ о касѣ болтѣтѣ; Θόλος
се нѣмеа сала де шезѣт ла масѣ. Асемѣне се
вѣд аркърі шї болте дн рѣнеле зїдрїлор веки
гречѣшї шї романе, шї мѣрецеле апедѣкърі до-
вїдескъ къ Романїї шїеа а зїдї болте. Дн тѣм-
пѣріле ачесте маї новѣ с'аѣ днтродѣ маї къ
сеамѣ дн Англіа теорїа полхамїкъ, а подѣрілор
аркате. Смеатон, Телфорд, Дарнї, Пен шї Вал-
кер сѣнт чїї маї днсемнаці архїтекці де подѣрі
дн Англіа.

(Ва зріа.

ІКОАНА ЛУМЕІ.

ФОАЕ

ПЕНТРЪ.

ІНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІЛОР.

№ 50.

ІЗВЕЩІЕ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕІ) (Ърма).

Ізцала сѣнетълѣі калкѣлатъ фїнд, не поате дн-
кѣноаше кѣ апропіере дн че депъртаре ва піка
фѣлцерѣл. Дрепт ачеаста, воїнд а шї се нѣмъръ
батаїа пѣлсѣлѣї (вжнеї) де дндатъ че фѣлцерѣл ва
лѣчіпнѣ ла вѣетѣл че неапърат тревѣе се ѣрмезе,
шї деакъ пѣлсѣл ва вате де шесъ орї, тѣнетѣл
есте дн депъртаре де шесъ мїї палме; де чїнчї
орї дн депъртаре де чїнчї мїї, шї кѣ кѣт скаде
сеаѣ се мърѣще нѣмърѣл вѣтѣї пѣлсѣлѣї кѣ а-
тѣта скаде сеаѣ се мърѣще депъртареа кѣде-
реї фѣлцерѣлѣї кѣчї сѣнетѣл дн о сѣкѣндѣ пе-
трече о мїе палме.

Тѣрѣзрареа ѣерѣлѣї прїчїнѣїтъ прїн мїшкаре
се лѣцѣще фѣарте департе, д. п. дн арміе воїнд
а шї апропіере дѣшманѣлѣї се пѣне не добе ѣн
сорцѣ карїле дндатъ се веде сѣрїнд ла днїн-
тіреа кавалерїеї.

Прїн мїжлокѣл ѣнѣї механїсмѣ мїнѣнат ної дн-
пѣлѣцем кѣцетареа. Сѣнетїле нтродѣсе дн ѣреке се
лѣнїкѣ аколо прїн маї мѣлте ковѣетѣрї, еле ѣрмеа-
зѣ о мѣлѣме де котѣнѣрї ѣнде пѣн дн мїшѣре

ресѣаре вреднїче де мїраре, днтїмпїнѣнд фелѣ-
рїте рефрїнѣрї, днїнѣте де а аѣнѣе ла сѣ-
флет, шї де аї днѣноаше кѣцетареа ѣнеї фї-
їнѣе че нѣ се афѣл дн ної. Днѣсѣ ачеа чїї маї
вреднїк де мїраре есте, кореспондѣнцїа ашеза-
тѣ днтре нервїле гѣреї кѣ а де ѣрекеї, дм-
вѣцатѣл Вілі зїче: ачеаста есте ѣна дїнтре мї-
нѣнеле зїдїторѣлѣї, кѣчї гласѣл днтр'о ѣнїре
кѣ аѣзѣл сѣнт прекѣм сар зїче ехо ѣнѣл алтѣна,
шї кѣ ачеа че аѣзїм кѣ днлѣснїре прїн мїжло-
кѣл ѣнѣї дїн ачесте нерве, гласѣл ростѣще прїн
аѣзторѣл челѣелалт.

Дїн фелѣрїте форме а ѣрекілор де анімале
сар пѣтеа компѣне о карте фѣарте кѣрїоасе
д. п. магарѣл о днѣоарче дн форма ѣнѣї корнї
дн партеа ѣнде се аѣде вѣетѣл, а спѣрїлѣї
фрїкос есте де о формѣ мїнѣнатъ, шїї сѣлѣ-
жѣще а пѣндї не дѣшманїї сѣї. Кѣртїца рѣтра-
сѣ дн днтѣнекоаселе сале вїзѣнїї нѣ аѣ авѣт
трѣвзїнѣ де о вїдере аѣерѣ, кѣчї спре а пѣтеа
апропіере нѣмерѣшїлор сѣї дѣшманї, са аѣ

PERIODICE

ROMANIA

пріміт де ла натъръ эн азз де о асеріме екстра-
ордінаръ; ші пентръ ка зрекіле сале съ нъ се
поатъ астъпа де пѣмѣнт сеаѹ нъсін с'аѹ акопе-
ріт де о мпеліць делікатъ пе каре мікъл мі-
нерѹ дѣпъ воінць о дескідє сеаѹ о днкідє.

Пасеріле сѣнт ліпсіте де партеа дін афа-
ръ а зрекії кѣчі ачеастъ днгрєзінд капъл ар фі
днпедекат нѣчала сворѣлѣї еї. Днсъ с'аѹ діспѣ-
тѣвіт де ачеаста прін о дізвѣліре дін лѣзнтръ а
акѣзѣлѣї, ші каре есте фоарте днтінсъ ла зне-
ле сонрі.

Пасеріле де ноапте, че неапѣрат аѹ невое де а
аззі преда лор пе каре нъ о пот веде дн зм-
бреле нопції саѹ днзестрат кѣ нїще марї вѣгъзне
лішіте де органъл зрекеї, астфел сѣнт Бѣфа. ш. а.

Фѣръ тремѣрареа сонѣтоаръ а аерѣлѣї, о тѣ-
чере вечнікъ ар домні дн натъръ, ші де нъ
ам фі днкѣндѣраці де дешертѣріле атмосфе-
реї, кѣдетареа нїар фі де прісос. Че армо-
ніє дналте днтре аер, зреке ші сѣфлет, дн-
тре эн флѣїд невѣзѣт, ші невоїле знеї сла-
ве фїїнце, че нѣї маре декѣт прін а са кѣде-
таре!

Эн ом се мішче пѣцін аер дн гѣръ, сар пѣ-
реа кѣ ачеаста нъ слѣжєще спре нїмікъ, днсъ
деакъ ел ар фі днзестрат кѣ ценіа ресѣоѹ-
лѣї атѣнчі нъ тоатъ лѣмеа ш'ар днѣрма вра-
цѣл пентръ а алєрга ла вікторіє? де ар фі эн
Фенелон нъ тотѣл сар пѣреа кѣпрінс де эн веч-
нік рапаос, ші оменіреа сар деда плѣчерілор вір-
тѣцеї. Дєпрінші прін овїчеї кѣ мінзєнеле вор-
вєї, ле прівім фѣръ міраре ка пе тѣріа ші ал-
те феномене анатѣреї кѣ акѣрора водєре сѣн-
тем овїчнзіці.

Днсъ аерѣл нъ слѣжєще нѣмаї а не фаче се
днцѣлєцєм ідеїле, ел се дмпѣртѣшєще де о пѣ-
тере кѣ мѣлт маївреднікъ де міраре, аѹ нъ сѣн-
тєм даторї мѣдєрєлор аерѣлѣї кѣ мѣзіка, а кѣ-
ріа акордѣрі нєнѣѣцѣшазъ пѣтіміле сѣфлетѣлѣї?
авѣнд пѣтере де а ле дешєпта сеаѹ а ле адормі
Ачєлє сензациї де аморїѹ че нєнсѣфлєцазъ прін
мѣрмѣра кѣмпєаскъ а флѣверѣлѣї, ачєа дѣлчє
мєланколіє, че се парє апрєфачє днтр'єн віс тра-
нъл нострѣ ла дєлєкатєлє акордѣрі а атѣтор інс-
трѣмєнтє, нѣї декѣт пѣцін аер мішкат днтр'єн
кїп мєшєшѣїт.

(Ва зрма).

А Г Р І К Ъ Л Т Ъ Р А (Днкєєрє).

Дн лѣкрареа пѣмѣнтѣлѣї плѣгѣл се днтрєвѣ-
інцазъ дн локъл хѣрлєцѣлѣї, ші грана сеаѹ во-
роана дн локъл грєвлєї, аша кѣчі плѣгѣл чєл
маї вѣн есте ачєла карєлє маї мѣлт се апроніє
де лѣкрѣл хѣрлєцѣлѣї чєрѣнд кѣт се поатє маї
пѣцінє пѣтерї спре ал трацє ші нѣмаї эн омѹ.
Прін прогрєсѣл че аѹ фѣкѣт мєханїка аѹ фост
кѣ нѣтїнць де а ші цокъл днрїзрірєа ші тре-
вѣінца а фїєщє кѣріа пѣрці а знѣї плѣг, че тре-
вѣінць, че днрїзрірє ші че цок аѹ роцілє ла
плѣг, дє пїлдъ? 1-а єлє цїн грїндеѣл плѣгѣ-
лѣї аша дар дакъ сє ва фачє эн плѣг дєпломѣ
адєкъ ка грїндеѣл сѣ фїє прѣпорціонат, ші ашє-

зат аша фєл, кѣт се стєє дрєпт ші де сїнєфѣ-
рѣ ка сѣ се спрїжінєаскъ пе осїа роцілор, атѣн-
чє роцілє нъ сѣнт де нїчі эн фолос. 2-лє ро-
цілє слѣжєск ка сѣ факъ пе плѣг сє мєаргѣ кѣт
маї адѣнк, кѣнд маї днфацѣ, лѣнцінд сеаѹ скѣр-
тѣнд грїндеѣл плѣгѣлѣї де пе осїє прін потѣн-
гѣ. Аша дар ачастъ днсѣшїрє а плѣгѣлѣї де
а мєрцє сеаѹ адѣнк сеаѹ дн фацѣ атѣрнѣ де
ла грїндеѣї ші де ла осїа роцілор ші де ла по-
тѣнгѣ, дар маї мѣлт де ла грїндеѣї адєкъ де
ла дєпѣртаре сеаѹ апронїєрє лѣї де році сеаѹ
де ла рѣдікарє сеаѹ коворїрє лѣї пе осїа році-
лор. Прін зрмарє дар де сє ва нѣнє дн капѣ-

тэл гринденулуй эн регулатор кареле кжнд се ва
мкшэра редикжндэл дн сѣс сѣ факъ ка плэгэл
се меаргъ маї аджнк шї кжнд се ва лѣнци по-
горжндэл дн цос сѣ факъ пе плэг се меаргъ
маї днфацъ, атѣнче осїа роцілор шї потѣнга нѣ
сжнт де тревѣинцъ; ачестаї регулаторѣл шї ла
плэгэл 1 шї 2, каре се ачлѣ ла капѣтѣл
гринденулуй. 3-ле роцілеї мїжлоческ сѣ факъ
плэгэл сѣ днтре сеаѣ се насъ сеаѣ сѣ се нїе
дн браздѣ лѣжнд маї латъ сеаѣ маї днгѣстѣ
браздѣ. Аша дар дї се ва фаче дн вѣрфѣл ре-
гулаторѣлуй днкъ о бѣкатѣ де феркѣ дїнци дн
форма ѣнеї гревле се ва нѣте да прїн ѣн ланц
че аре а траѣе пе плэг де мїжлок маї ла-
тѣ сеаѣ маї днгѣстѣ браздѣ. 4-ле роціле поар-
тѣ плэгэл, днсѣ кѣ пѣртаре ачеста дн лок се
мкшѣрезе пѣтере тревѣїтоаре спре а траѣе плэгэл
маї таре о днѣлцѣе прїн фрекареа лор де
пѣмжнт. Де ачеа ѣн плэг фѣрѣ роате мерѣе
дн дої вої шї ачел кѣ роате мерѣе дн 4 дн 6
дн 8 вої, аша дар лѣкраре роцілор фїїнд фѣкѣ-
тѣ де регулатор, еаї ка ачеле че адаѣг нѣ-
мерѣл вїтелор тревѣїтоаре спре а траѣе ѣн
плэг.

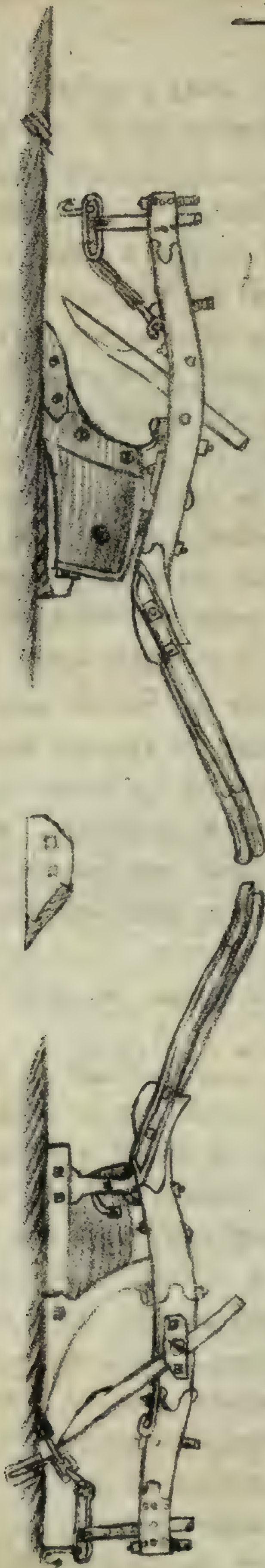
Беноа дъпъ че довжиді плъгъл че і саѣ трі-
мес де стълпнъл сеѣ, днвѣць доі тінері дън-
кані чеі рждікасе дін віцѣй де сѣнт вачіле са-
ле ші кѣ джншіі фъчеа атѣта лѣкрѣ кѣт чіі маі
кѣпріншіі каснічі дін ачел сат кѣ кѣте 4 каі
сеаѣ 4 ші 6 воі днѣгаці ла плъгѣріле лор кѣ
році. Акѣм сетеніі жл прівеа че фаче, дндатъ
де ал маі лѣа дн рѣс; сокотінца ѣпор дін съ-
теніі съ скімбасъ, ші ѣніі дінтре джншіі маі дн-
чепѣсе а препѣне кѣ ар фі кѣ пѣтінцъ ка Бе-
ноа се шіе чева маі мѣлт декѣт джншіі, ші кѣ
ачеа че възѣсе ші апѣкасе де ла пѣрінціі лор,
ар пѣте а нѣ фі ачеа че есте маі фолосіторѣ
дн лѣкрѣріле кѣмпѣлѣі. Ші кѣ поате ар фі ші.
Ачастъ старе а сокотінцеі ѡвщѣі дін ачел сат
іа адѣтъ днсфѣршіт, кѣчі Беноа авѣнд ѣн ка-
рактер фоарте ѣѣн, фіінд пріетенос кѣ вечніі

сѣи, фінд кѣноскѣт де тоѣ де зном чинстѣт вѣн,
дрепт шѣ пачник, нѣ дѣпъ тречере знѣ тѣм дн-
делѣнгат аѣзѣсѣ а фѣ кѣйт шѣ прецѣйт де тоѣ
сѣтенѣи. Ачестѣа черчета орѣ че фѣчеа Бѣноа, шѣ
маѣ кѣ ера плекаѣ а фаче ка шѣ дѣнсѣл (ал і-
мѣта) дн оарекаре прѣвѣрѣ, кѣ тоате ачесте пѣ-
тева чѣнева крѣде кѣ дн кѣрцѣре де треѣ анѣ
днтреѣи, тоѣ сѣтенѣи лаѣ вѣзѣт арѣнд кѣ плѣ-
гѣл чел фѣрѣ роате трас де доѣ цѣнкаѣи шѣ нѣчѣ
знѣл нѣ се прѣмеждѣѣа де ашѣ кѣмпѣра зн плѣг
ка а лѣѣ Бѣноа; днсѣршѣт, зн флѣкѣѣ а ве-
чѣнѣлѣѣ сеѣ че аве доѣ цѣнкаѣи аѣ пѣс днтрѣн
норѣк де і саѣ фѣкѣт зн плѣг фѣрѣ роате дѣ-
пѣ моделѣл челѣѣ кѣ кареле се слѣжеа Бѣноа,
шѣ аѣ нѣмерѣто вѣне, днкѣт дѣпъ кѣѣѣва анѣ нѣ
нѣмаѣ дн сатѣл ачѣла дар не ла тоате сателе
вѣчѣне нѣ ера алт плѣг дѣкѣт ачѣл фѣрѣ роатеѣ
днтродѣс де Бѣноа прѣн днгрѣшаре пѣмѣнтѣлѣѣ,
прѣн зн плѣг вѣн, шѣ прѣн економѣе Бѣноа дн
тоѣ анѣи тот спѣреа венѣгѣл сеѣ днкѣт дн тоѣ-
анѣи тот кѣмпѣра новѣ пѣмѣнтѣрѣи, не каре днѣ
грѣшѣндѣле шѣ лѣкрѣндѣле вѣне довѣндеа ма
мѣлте пас шѣ маѣ мѣлтѣ роадѣ дѣкѣт вѣчѣнѣи
сѣи.

Дъпъ треізъчї де ані аве кѣте 6 вої де плъг
ші кѣте 30 де вачї, фъръ де вої чеї кѣмъпра
тоамна шї чеї днгръше, аве атънчї 60 де фълчї
де пъмжнт шї ар фї маї кѣмъпрат дакъ ар фї
гъсїт аша де ефтіне кѣм ера кѣнд венїсе, пре-
цъл пъмжнтърїлор ера днтреїт маї скѣмп декъжт
кѣнд венїсе, кълчї фїеце каре днсфършїт жл і-
мїтасъ. Се въкѣра нъ нѣмаї пентрѣ къ се дн-
авънїсе дар шї пентрѣ къ дмвъцасе шї не дъ-
кълторїї ачелор сате, жї дмвъцасе а кълтївї шї
а платра (а арънка інос) не трїфолъ, шї аша
а пѣте цїне маї мълте вїте, а економїсї цѣмъ-
тате дїн келтѣелїле лор де кълтъръ мїкшърънд
фоарте мълт нѣмъръл вїтелор днтревънцате,
днжѣт де ла тоате сателе вѣчїне нѣмеле дѣї
Беноа ера вїнекъвъжнтат шї респектѣїт.

Продукція пшениці з альє.

Воінд а се фаче о компараціе днпре продзче-

А Г Р І К Ъ Л Т Ъ Р А.

ре пѣмжнтѣлѣй Молдовеі ші а Франціей нѣтъ кѣтъ
се самѣнь аколо дн о фалче ші кѣтъ продукт е-
съ дн о фалче.

Грѣзл 13 дѣмерлїй дн о фалче.

Дн пѣмжнтѣреле де мїжлок родѣл есте де 11
мерцѣ 8 дѣмерлїй де ла фалче.

Дн пѣмжнтѣріле челе маї вѣне дн асолемен-
теле челе маї нѣмерїте се сѣе пѣнь ла 19 мер-
цѣ 7 дѣмерлїй дн о фалче, ші дн пѣмжнтѣріле
челе маї сѣраче есъ 6 мерцѣ ші 5 дѣмерлїй дн
о фалче.

Сѣкарѣ чева маї мѣлт декѣтъ грѣѣ.

Орѣзл 19 дѣмерлїй ла фалче ші продѣче 16
мерцѣ 4 дѣмерлїй, ші дн пѣмжнтѣріле челе маї
вѣне дѣнь асолементеле челе маї нѣмерїте 26
мерцѣ ші 5 дѣмерлїй дн о фалче.

Овѣсѣл 19 дѣмерлїй дн о фалче ші дѣ 13
мерцѣ 1 дѣмерлїе дн асолементѣл де треї ані.

Дѣнь трїфоѣ дѣ 18 мерцѣ ші 8 дѣмерлїй ші
дн пѣмжнтѣріле челе маї вѣне нѣ маї цѣліна 46
мерцѣ дн о фалче.

Калкѣріле ачесте сѣнт фѣкѣте сокотїнд кѣ
ѣн ектар аре 2040 стѣнжїні квадраці адекѣ
кѣ дн 10 ектаре се афлѣ 7 фѣлчї ші 7 прѣ-
жїні.

Асемїне кѣ о ектолїтрѣ аре 4 дѣмерлїй ші
 $\frac{3}{5}$ дн о дѣмерлїе адекѣ дн 10 ектолїтре се а-
флѣ 4 мерцѣ ші 6 дѣмерлїй.

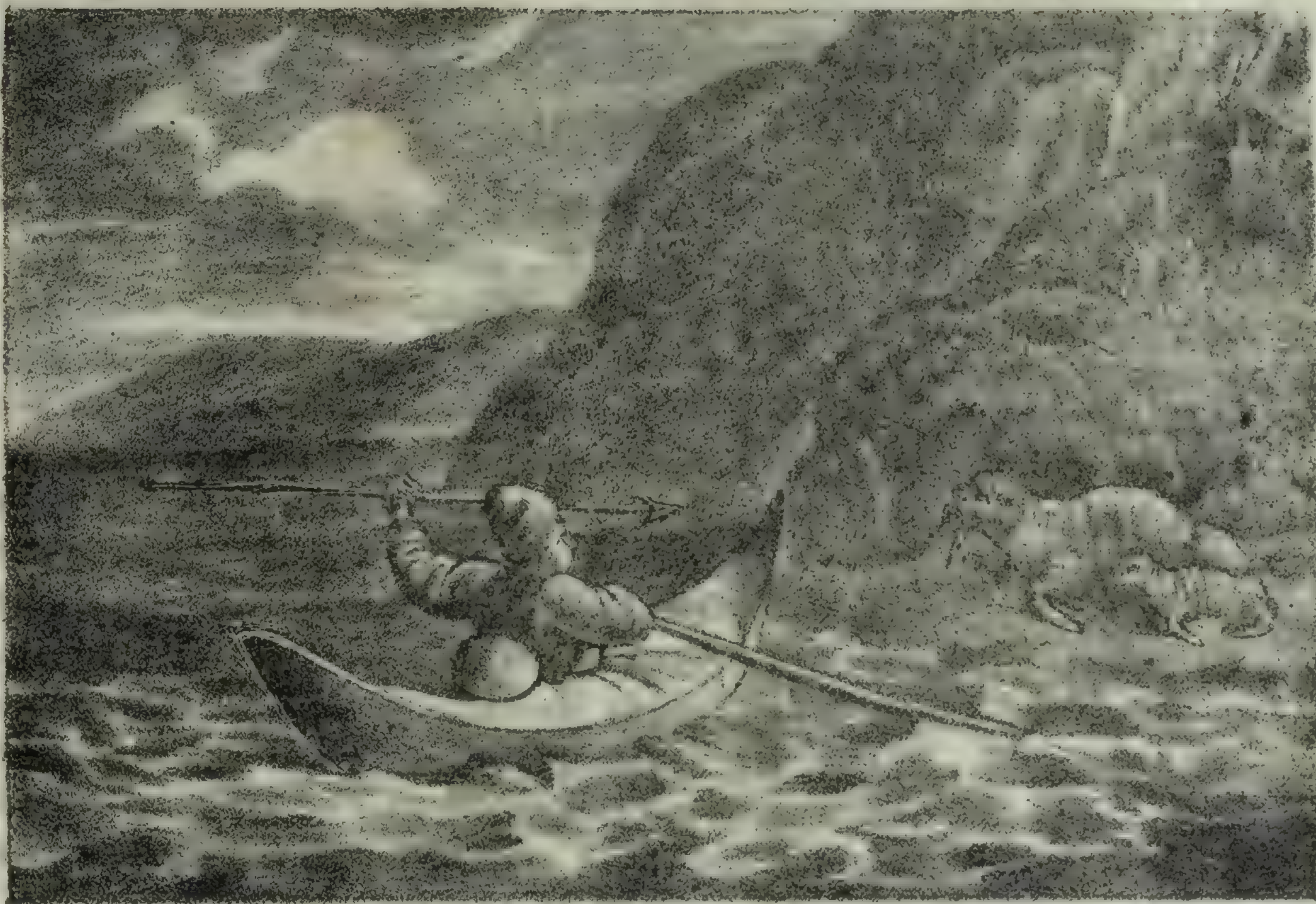
Ачаста есте дестѣл спре а кѣноаще дн каре
епохѣ а агрікѣлтѣрей ші дн че флоаре се афлѣ
агрїкѣлтѣра дн цара ноастрѣ.

I. I.

Е С К І М О С І Й.

Нѣтъра аѣ дѣмѣрцїт вїетѣцїле песте тоатѣ фа-
ца пѣмжнтѣлѣй, дѣсе фїекаре клїмѣ аре ѣн соѣ
пропрїѣ а кѣрѣа фѣптѣрѣ есте потрївїтъ кѣ ло-
кѣл петречерей сале, дѣкѣтъ о фїарѣ де сѣв зѣ-
на чеа фїерѣнѣте а Афрїчей нѣ поате трї дн
плаѣріле дѣнѣцате а нордѣлѣй ші вїце-версѣ
(дн протївѣ) нѣмаї омѣл есте дѣнѣстрат кѣ о
дѣсѣшїме де а нѣте вїецѣї прѣѣтїндѣне, пен-
трѣ дѣнѣсѣл патрїа арїнілор арѣзетоаре есте аша
де плѣкѣтъ ка ші ачеа а кѣмпїлор дн вѣчї де
нїнсоаре акоперїте. Пентрѣ ачест кѣвжнт се а-

Б Е К И М О С.

Флѣ лѣкѣторі дн пѣрціле дн гецаге знде ноап-
теа ші зіма, кѣ кѣт цара се апропіе де полѣ,
ціне 1, 2, 3 пѣн ла 6 лѣнї, ші знде дн лок
де соаре лѣмінеазѣ о лѣкоаре нѣмітѣ: Аѣрора
Бореалѣ.

Днотре лѣкѣторіѣ, днаінтіці дн асеміне клімъ,
се нѣмъръ Ескімосіѣ, девінеторѣ дін Гренлан-
діа ші лѣкѣторіѣ ла Амеріка дн Лавродорѣл
нордік. Днцелечереа лор есте мърцінітъ, дн-
съ фігѣра нѣї преа ҃рътъ, іѣ аѣ пѣр тѣфос, не-
грѣ ші аспрѣ мѣні ші пічоаре фоарте мічі. Ко-
лорѣл лор есте алѣѣ дар абіе се поате віде пен-
трѣ кѣ сѣнт ҃нші кѣ грѣсіме де кіт дін каре
іѣ іші фак арме, лѣнтре, лѣмінъ, страе ші кор
тѣрі.

Ескімосъл есте селватік днтре чїї селватічі,
ел нѣ щіе а нѣмъра маї мѣлт декът пѣн ла б.
Он нѣмър маї маре іл нѣмеще: о мѣлціме. П
трѣскъ фъръ гѣвернѣ, чел че есте маїтаре, саѣ
аре маї мѣлте фемеї аѣ копїї, се респектазѣ.

Педеапса лор есте а фі зріт де компатріоці. Ідеіе де релігіе нѣ аѣ, Місіонаріі Сектеі нѣміці: Фраціі мораві, аѣ пѣтрѣнс пе ла джншіі ші ла 1777 саѣ воте зат ачел днтѣі Ескімос, де а-тѣнче саѣ традиє дн а лор лімѣѣ ші тестамен-тѣл чел ноѣ.

Трафѣл лор есте ҫоарте серак дін пѣскѣтѣл
ші вѣнатѣл ҫоачелор (леѣ де маре). Ї сѣнт
ҫоарте гѣвачї плѣтиторї, лѣнтреа лор есте лѣн-
гѣреацѣ дѣратѣ дін ос де кїт шї лнѣундатѣ кѣ
пїелеа ачестѣї пеще, нѣмаї дін партеа сѣснїкѣ
се аѣлѣ о борѣл лн каре се ашазѣ Ескїмосѣл,
легшнд лнпреѣрѣл коапселорсале капетеле пїе-
леї лѣнтреї, шї лнвѣркшндѣсе песте тоткѣ о глѣ-
гѣ дін епїдерме (пїелчїка превезїе) ачестѣї пе-
ще. Лн асемїне костїзм ел алкѣтѣеще кѣ а са
лѣнтре ѣн сїнгѣр трѣп, шї лнѣрмшнд о мѣнѣ
кѣ о вѣслѣ, еар алта кѣ сеѣцї лѣнцї лн фор-
ма ланчей, вѣнеазѣ лнтре слонѣрї де гїацѣ ѣн-
де се адѣпостеазѣ ҫоачеле. Спре а адѣундеве-

вззете, Ескімосъл се акѣфѣндъ съб гіацъ ші | кѣ фюарте гіваче азвѣрлітѣрѣ де ланче. Ікоана
се апропіе де одатъ де фіарѣ пре каре о зчїде | де астізі днѣцѣошазъ зн асеміне вѣнат:

М А Д А М А С Т А Е Л (Днкеере).

Аша дар мадама Стаел възз іарѣші патріа са
че ші ера атѣт де прецїтѣ. Наполеон нѣ ера
маї мѣлт, днѣ ера 'енглезї прѣсіенї ші рѣші
Кѣ че елеквенціе н'аѣ історїсіт еа дѣрѣріле
чеї прїчїнзі рѣ ачеастъ дмпїларе нозѣ. Кѣм
аѣ зѣгрѣвїт стареа сѣфлетѣлѣ сѣѣ дн кѣрсѣл
челор о сѣтѣ де зіле! кѣте лекції марї н'аѣ дат
еа рїгатѣлѣ ренѣскѣторѣ дн ачеа карте вред-
нікѣ де мїраре, каре дн скѣрт дескрїе аша де
біне тоатѣ віаца са ші не каре о сѣѣршече а
тѣт де глорїос! мадама Стаел кѣ кѣцїва ані
днїаїнте де а мѣрі, реалїзасе ачеїа че еа прївеа
тогдазна ка ідеалѣл ферїчіреї, адекѣ аморѣл
дн днсоціре, днѣ ачеастъ зніре не каре тоа-
тѣ лѣмеа о пѣтеа крїтіка рѣмѣсерѣ дмѣроводїтѣ
де зн мїстер.

Ма ачеастъ дескрїере рѣнїде а знеї вецїрі
атѣт де стрѣлзчїтѣ ші атѣт де продѣкѣтоарої
н'ар фї де прїсос сѣ адѣоцїм потретѣл еї, дес-
крїс де мадама Некер шосѣр: „мадама Стаел,
„зічеа рѣденїа са, авеа граціе дн тоатемїшкѣ-
„рїле; фігѣра са фѣрѣ а дндестѣла кѣ десѣ-
„вѣршіре прївірселе, ле трѣдеа маї днтѣ ші а-
„пої ле цїнеа каре се сокоате де о рарѣ дн-
„сѣшіре; не фаца еї се десѣлѣа кѣрѣнд зн
„фел де фрѣмѣсѣцѣ, ші де не есте ертат апої
„пѣтем а о нѣмі ентелектѣлѣл; кѣцѣтѣріле са-
„ле челе непрекѣрмате се зѣгрѣвеа атѣт не
„фацеї кѣт ші дн окїї сеї чеї плїні де енерціе
„ші карїї маї днїаїнте пѣтеа аї хотѣрѣ ка-
„рактѣрѣл. Фїсіономїа се скїмѣа дндатѣ потрї-
„вїт днпрецѣрѣрілор. Адесе орї обосїтѣ деком-
„ворѣре пѣреакѣ плеоателе сале авеаневое де
„рапаос, кѣнд ценїа ісѣзѣкнеа де одатѣ дн окїї,
„прївіреа і се апрїндеа де зн фок нобїл, ші ве-
„стеа ка фѣлѣерѣл, тѣнетѣл ворѣїлор сале. Та-

„ліа нѣ ера атѣт де мѣреацѣ, днѣ позїціїле
„сале челе нобїле шї да о енерціе маре ші о
„мїнѣнатѣ нїмерїре дн а сале дескѣрсѣрі; дн
„еа ера зн че драматїк ші кеар тоалета са де
„ші ера кѣ тотѣл сїмплѣ се асемѣна маї мѣлт
„знеї ідеї пїторешї декѣт кѣ ачеа а модеї. Ма-
„дама Стаел кѣнд днтра дн вр'зн салон, па-
„сѣл шї ера дндестѣл де мѣрецѣ ші солонел,
„пѣцінѣ сѣїалѣ о сїлеа ашї адѣна пѣтерїле,
„кѣндѣ зшї ацїнта прївіреа асѣпра вре знї
„обїект ші фїїнд кѣ ачеаста нѣї днѣдѣеа маї
„днтѣ, де а деосевї чева апої се пѣре кѣ фа-
„па і се апрїнде кѣ кѣт маї мѣлт кѣноаще пер-
„соанїле. Лазделе сале пѣрчедеадїн інімѣ знде
„іарѣші се днтѣрна, пентрѣ кѣ тоате ера ісворї-
„те дїн сїнчерїтате, ші лѣзда фѣрѣ а лїнтѣші.“

Мадама Стаел нѣвеа лїбертатеа політїкѣ ші лі-
терарѣ, не каре се ші сїлі кѣ тоате пѣтерїле а
о днтродѣче днпатріа са. Нѣмеле сѣѣ нѣї знѣл
дїн ачеле че сар пѣте скоате дѣнѣ воїнцѣ дїн
ліста ценералѣ, ші фѣрѣ а кѣрма шїрѣл днрїѣ-
рїелор ші а пропосїрілор. Треї епохе днсамнѣ
деосевїтеле врѣсте а ценїеї сале: дн чеа днтѣ
абїеа ешїтѣ дїн копїлѣрі, с'аѣ днчеркат ла оа-
рекаре опѣскѣле (зѣвраж мїк де лїтератѣрѣ саї
щїїнцѣ), скрїсѣ о комедїе, о трагедїе, ші ком-
пѣсѣ картеа днтїтѣлатѣ скрїсорї асѣпра лѣї
Рѣсо, каре вѣдеск зн сѣфлет арзетор ші зн
дѣх дмалт. Дн а доза аѣ пѣвлїкат апѣрареа
крѣсееї картеа днтїтѣлатѣ інфлѣекціа па-
тїмілор асѣпра ферїчіреї індївідїлор
ші а нацїїлор ачеаа лїтератѣреї шї Дел-
фїн. Дн а трїа Кореїка Церманїа, ші вѣ-
гѣрї де самѣ асѣпра револѣцїеї францезе.

Мадама Стаел аѣ мѣрїт ла 14 Ізліе 1817.

П. К.

ДЕПРЕАЕРШІАЛЕЦЕРААЛЪКЪІНЦЕІ.

Ачесте лъзрі амінте ні дндреаптъ кѣтръ але-
цереа лъкѣінцеі, каре адесеорі пентрѣ днпрецѣ-
рѣрі нѣ атѣрнѣ де ла а ноастрѣ воінцѣ. Дрепт-
ачеа лъкѣінца політілор нѣ есте аша де бѣнѣ
ка ачеа де ла царѣ. Ачела кареле есте невоіт
а трѣі прін касе ші зліце днѣсте, съ днкаркѣ
де тоате абѣріріле несѣнѣтоасе ші атѣт ел
към ші а са фаміліе къцігѣ боале нѣмѣроасе.

Деакѣ омѣл поате аші алеце о лъкѣінцѣ сеаѣ
есте дн старе аші фаче о касѣ, еатѣ кондіціле
че се къвіне съ пѣзеаскѣ; фаца касеі съ фіе
днтоарсѣ кѣтрѣ рѣсѣріт, ші съ фіе ферітѣ де
вѣнтѣрі рѣче ші змеде, касе се фіе депѣртатѣ
де цінтерімѣ, де моластіне, нѣ о кънѣра де а-
проапе къ дналте гардѣрі сеаѣ копачі деші, ка-

меріле се фіе марі, ферешіле дналте дін партѣа
рѣсѣрітѣлѣі, апартаментеле де ціос маі дналте
де ла пѣмѣнт, деакѣ се обічѣзеск.

О алгѣ мѣсѣрѣ ферітоаре есте а нѣ лъкѣі дн
касе де ноѣ зідіте, вѣрѣіте, къчї адесеорі рѣз-
матісмеле ші алте боале маі греле аѣ къпрінс
не аї лор лъкѣіторі, еар аерісіреа апартаменте-
лор се къвіне а фаче дн тоате зіле. Деакѣ дін
оарекаре къвінте де боалѣ, нѣ сар пѣте дескї-
де ферешіле, апої пентрѣ феріреа епідеміеі съ
нѣ се днтребѣінцезе аѣзмареа къ оѣет, прекѣм
се обічѣзеше, че методѣл зрмѣторѣ: дн чева
апѣ съ се пѣе пѣцін хлорѣрі де вар ші де сѣд
(че се гѣсеше ла спіцеріе) абѣрареа ачестеї ма-
терїї ва днтокмї аерѣл. (Ва зрма).

ДЪРАРЕА ПОДЪРІЛОР (Днкѣере).

Челе маі ноѣ ші маі днсемнате подѣрі сѣнт
ачеле де Боксѣал, де Сѣтварк ші де Ватерлоо.
Аркъріле ачестор подѣрі сѣнт дндеовще болті-
те дѣпре лініа де ланѣрі. Дн пѣтере ші мѣ-
рімо подѣл де Ватѣрлоо днтрече пре тоате че-
лелалте. Ел се алкътѣеше дін 9 аркърі, фіеш-
каре де 120 палме ларг ші 35 дналт. Стѣл-
пїї сѣнт фіешкаре де 20 палме гроші фѣкъці дін
вѣкъці марі де граніт. Подѣл не деасѣпра есте
де 28 палме лат ші де жмѣе пѣрціле маі аре
къте о къраре пентрѣ педестрі фіешкаре де 7
палме латѣ. Ачест под дн тоате прівіріле се поате
сокоті ка зн трізмѣ ал архітектѣреї чеї ноѣ.

Тот асеміне вреднік де днсемнат есте подѣл
де Сѣтварк каре дін прічіна лѣцімеї чеї марі а
аркърілор аре нѣмаї треї, дінтре каре чел дін
міжлок аре 240, ші челелалте фіешкаре къте
210 палме лѣціме. Ферѣл днтребѣінцат ла а-
ачест под траѣе 112.000 кънтаре.

Днтре челе маі марі подѣрі а Гермніеї чел
маї днсемнат есте ачел де ла Дресда, дѣрат
престе рѣл Елеа, не 17 аркърі, дналт 1100
палме дн лѣнціме; асеміне ші подѣл
те днподовіт де ла Прага престе
де 1790 палме лѣнг.

Дн тімпѣріле ачесте маї ноѣ с'аѣ днтребѣ-
інцат прінціпіа лініелор де ланѣрі ла подѣрі а-
нінате ші аша карѣші с'аѣ днтродѣс де несѣ-
вѣршіта Ідее, че аѣ фост авѣт де демѣлт по-
поареле челе селѣатіче дін Асіа ші Амерїка, ла
о деплінѣ прінціпіе.

Днорѣндѣіреа ачестор подѣрі есте зрмѣтоа-
реа: не жмѣеле цѣрмѣрі арѣлѣлѣ се фѣкъ стѣлпї
тарі де піатрѣ сеаѣ де фер вѣрсат, ші де не а-
честе се днтіндѣ ланѣрі бѣне де фер, а къро-
ра белѣѣе сѣнт дндестѣл де тарі ші дндестѣл
де марі, каре днформеазѣ лініа де ланѣ. Де ла
стѣлпї се днтінде ланѣл спре зскат, ші пент-
трѣ ка се поатѣ цїне маї віне пре чел де къпі-
теніе се днтѣреше віне дн пѣмѣнт. Де не лан-
ѣріле де къпітеніе спѣнзѣрѣ дн цос алте лан-
ѣрі маї мічі каре цінѣ талпеле подѣлѣі, каре
карѣші сѣнт зніте къ грінзі, ші не каре днсѣжр-
шіт се ашеазѣ подіѣра де лемн сеаѣ де фер
вѣрсат. Ачесте дін зрмѣ аѣ ші шїне пентрѣ трѣ-
сѣріле дрѣмѣлѣі де фер; карѣ челе де'нтїї сѣнт
къ леспѣзі.

BIBLIOTHECA NATIONALA
PERIODICE
ROMANIA

ДЪРАРЕА ПОДЪРІЛОР.

тоаре чіріріреле пасерілор се амистекъ кѣ мър-
мъріле флѣрѣлѣі кѣмпескѣ, нар кѣте одатъ се
зереск дн дндепъртаре стѣнчї аконерїте де вѣр-
мъ, днкѣнцѣрате де арїнішѣрї, шї пѣрѣндѣсе а се
аззі мѣцетеле мѣреї днѣрїете. Тоате ачесте
днсе нѣ сѣнт декѣт аер модїфікат прїн нїще ін-
струменте невѣзѣте.

Дар мїшкѣріле фїрешї а атмосфереї, шї а еї
днсѣшїтѣ армонїе сѣнт нѣмаї пѣцїн вреднїче де
лѣареамїнте, шї поате нїмїк есте де мїрат де-
кѣт фелѣрїмеа сентїментїлор не каре ачеастѣ
армонїе ле наше.

Марїнарѣл ла днтоарчереа дн моцєніреа лѣ-
сатѣ де пѣрїнциї сеї, петрече кѣмпїле аконерїте
де сечерїшѣрї, шї ініма лѣї і мїшкатѣ де фреа-
мѣтѣл спїкѣрїлор, ка де ачел а вѣетѣлѣї че о-
сѣ дїн океан! кѣте сентїменте се дешєаптѣ дн
сѣфлетѣл нострѣ! фортѣна, прїмеждїле, валѣ-
рїле днфрїкошатеї рїпї, тоате сѣнт днїнтеа о-
кїлор лѣї.

Поедїї с'аѣ днчеркат дн маї мѣлте рѣндѣрї
а зѣгрѣвї дѣререа не каре ініма ноастрѣ о сїм-
те ла ведереа ѣнеї фортѣнї, ла вѣетѣл вѣнтѣ-
рїлор шї кѣдереа плоеї, днсе її нїчї одатѣ н'аѣ
кѣцетат а арѣта прїн ачеаста армонїе че дом-
нєще днтре ачеле феномене шї ініма оменеаскѣ
адекѣ днтре днтрїстаре шї десѣтаре, шї кѣ
тоате ачесте ачєлаш сѣнет шї ачєлаш вердеацѣ
че аѣ днсѣфлат цїокѣрїле, шї невѣзнатїчєле дан-
цѣрї а ле пѣсторїлор днкѣнтѣ меланколїа, мїш-
кареа вѣнтѣрїлор плаче омѣлѣї весел, еа не
фаче а кѣцєта ла дѣрере.

Че не фолосескѣ авѣцїїле шї мѣрїреле? зїчеа ѣн
поета аморезеї сале; ѣмѣра ѣнѣї арѣоре, рекореа-
ла ѣнѣї пѣрѣѣ, натѣ че есте де невоїе аморѣлѣї
шї кѣт'її де плѣкѣт стрѣнгѣндѣте ла інім'ѣмї се
аѣд вѣзїїтѣл вѣнтѣрїлор че мїшкѣ сїмплѣл меѣ
бордеї! кѣт'її де плѣкѣт а дормїта ла вѣетѣл
плоїеї че пїкѣ не сїнгѣратїкѣл нострѣ копєре-
мѣнт! дн ачест кїп лїнїщеа прїмѣверей, нека-

зѣрїле тоамнеї, бѣмєле ернеї, тоате сѣнт дес-
фѣтѣтоаре нєнтрѣ ачел че нѣвєще.

Сѣнт попоарѣ каре петрек вїапа лор дн мїж-
локѣл челор маї днкѣнтѣтоаре тавлоѣрї. Аша пач-
нїкѣл Хелѣвєцїї прєцѣще мѣнтеле чел дналцѣ пѣнѣ
ла лѣкашѣл вїжілїлор. Сгомотѣл тѣнетелор, мѣ-
цєтѣл фѣртѣнеї, тоате прїмеждїїле чел днкѣн-
цѣрѣ маї таре ѣл фаче а прєцѣї стѣнчєле па-
трїеї сале. Ачєстай ка ѣн копїл че кѣ тоатѣ фѣ-
рїа мѣмеї сале се лїпєще де сїнѣл еї, се ас-
кѣнсе шї кѣзѣ аколо скѣнаре.

А нѣреа дн мїжлокѣл пѣстїнѣрїлор, аравѣл мѣ-
нѣ о вїацѣ рѣтѣчїндѣ шї некѣжїтѣ, прївїреа ѣ-
нѣї дафїн мїросїторїѣ, а ѣнеї їнсѣле верзїї дес-
дєзнареа остїнєлєлор сале, нѣї мѣлцѣмєще, ел
пѣрѣсєще днкѣрѣнд ачєст адѣпост че натѣра
аѣ прєгѣтїт, шї днчєле кѣлѣторїїле сале прїн
мїжлокѣл океанѣлѣї де арїн ѣнде фортѣн'аї фѣ-
рѣ плоає, вѣнтѣл фѣрѣ рѣкорєалѣ, шї черѣл
фѣрѣ ѣмѣрѣ шї нострї.

Сєлѣатєкѣл Америкєї се кѣлкѣ сѣѣ копачѣ,
шї адоарме ла вѣетѣл вѣнтѣрїлор че мїшкѣ дн-
дєпѣртатєле подѣрї. Се скоалѣ, пѣмѣнтѣл се
афлѣ дїн'антєї; натѣра сїнгѣрѣї адѣпостѣл сєѣ,
каре шї рекорєще трѣпѣл лѣї кѣ ѣореа са чєа
лїнѣ.

Сѣнт клїмї трїсте, посоморѣте, копєрїте де
нєгѣрї, аколо попоарѣ днтрєцї ар афла фєрїчї-
реа, прївїнд фѣртѣнєлє, сѣфлетєлє ероїлор вє-
кїмєї нѣ авєа алтѣ дорїнцѣ декѣт а ле а лѣкѣї.

Осїан (*), сєлѣатїчє поетє, че фачїтѣ шєзїнд
не пїатра мормїнтєлор? гїндєшї ла ероїї тїмпѣ-
рїлор трєкѣцї? днсе се аѣд акоардєлє харѣї
талє; гласѣл тѣѣ днкѣнтѣ атмосфєра; Малїна
т'єнсоцєще; еа плѣнцє ка шї тїне пїєрдєреа лѣї
Оскар, ѣѣзєлє сале рєпєтєазѣ цємѣнд, нѣмєлє
ачєлѣїа че нѣї маї мѣлт, шї кѣ карєа гѣстасє
дмпрєзѣнѣ мїнѣтєлє чєлє маї плѣкѣтє а вїєцєї
сале. Тот ачєа че натѣра арє маї трїст пєнтрѣ
дѣнса есте о плѣчєрє, ѣн фармєк. Іарѣа мор-

(*) Осїан мєрє поетє шї рїга цєлїїк дїн аѣл ал 2-лє карєлє сѣ-
на дн арѣѣ шї кїмїта лѣѣда іроїлор сєї.

мінтелор, ґшор кльїнатъ о ґаче аш адзче а-
мінте де пьрінці сеї, тар ґеметъл дндепьртат
а ґьртзней трезескѹ кьцетьріле тїнерецеї сале.

Шї каре мьрїторї нъ сар деда знеї асемїнеа
дзрерї, че не'нсѡфлѹ сьвенїрѡл ачелор ченъ сьнт

маї мѡлт? сѡфлетѡл нострѹ нѡеще а се днде-
летнїчі кѡ асфел де кьцетьрї, кьчі дн трьнсселе
афлѹ нїще недеждї черещї шї зн вїїторї немьрї-
торїѹ.

(Ва зрма)

І Г І Е Н А С Е А З М Е Д І Ч І Н А .

Деакъ сьнътатеа есте ачел днтѹ бїне, дїн
ненорочїре есте шї маї лесне а се пїерде.

Деспре алтъ парте, днтѡмпльрї непревззте
шї прїмеждїї днтїмпїнѹ ла ґїешкаре пазе, пьн шї
деплініреа днсърчїнърілор ноастрє сашъ не дн-
чет а ноастрѹ констїтѡцїе.

Деспре алтъ парте, ної сьрѡпѹм сьнътатеа
прїн ґолкьрї де азатерїс; несїмцїнд прецѡл еї

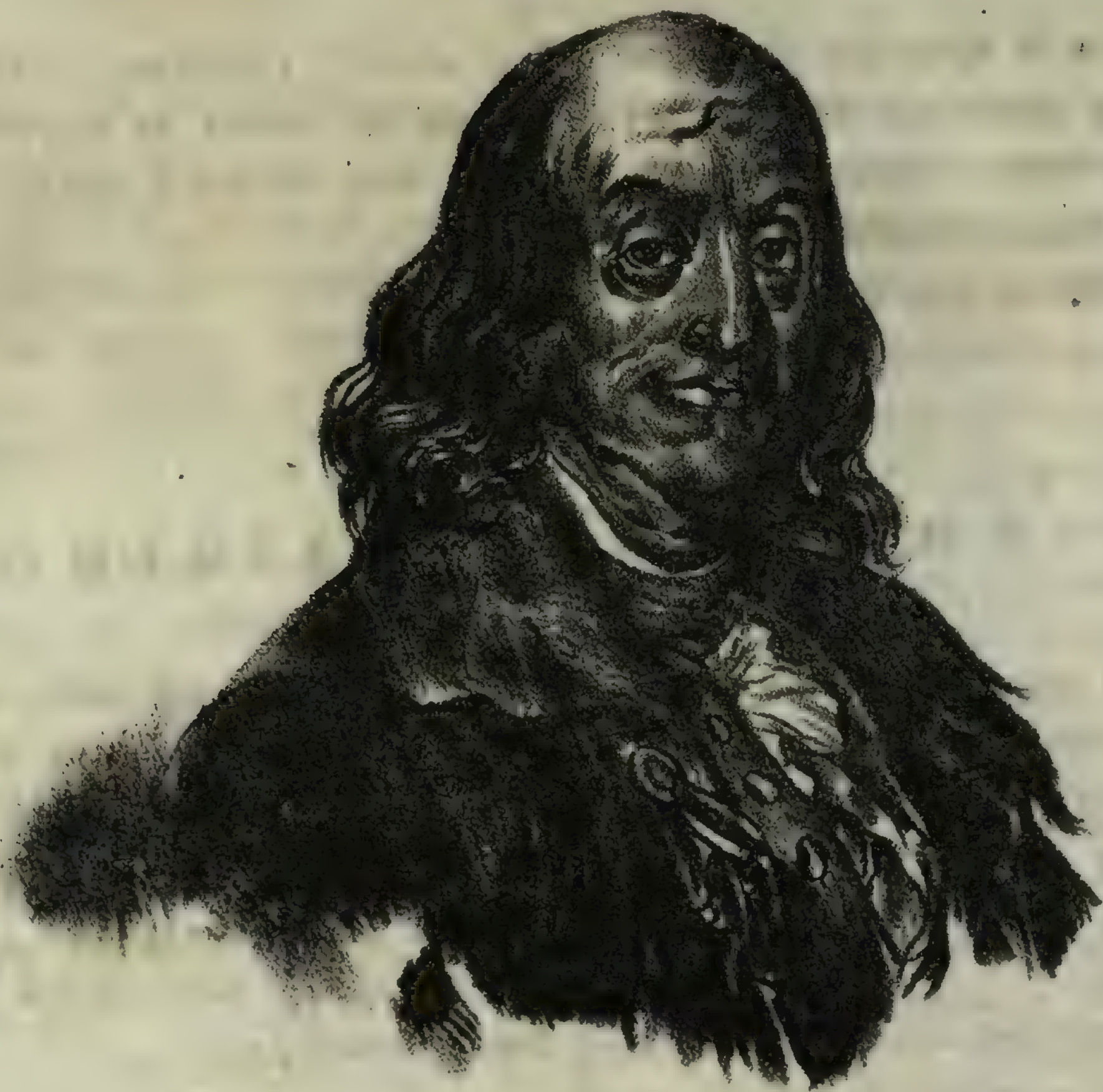
декшт нѡмаї атѡнчі кьнд ам пїердѡто, шїнѹ бѹ-
гьм дн самѹ днгрїжіреа че се кьвіне сѹї хьрѹ-
зїм пентрѹ а еї пьстраре. Мѡлці пькьтѡсеск дїн
нешїнцѹ, ґькьнд дн тоате зїлеле лѡкрьрї чеї
ватьмѹ, ґьрѹ а прецѡне рѡл че'с гьтеск ії дн-
сѡш; шї маї алес кьтрѹ ачїеа дндрептѹм сѡа-
тѡріле ноастрє.

Ф Р А Н К Л І Н .

Гречїа шї Рома аѹ продѡс варвацї карїї прїн
а лор прїнцїпїї дрепте, драгостеа патріеї шї сїм-
плїчїтатеа нѡравьрілор, аѹ ґост разьм шї спорї-
торїї патріеї лор. Тїмпьріле нѡзѹ, де шїнѹ сьнт
аша де мьноасе, дн аша бьрвацї, тотѡшї де кьнд
дн кьнд ґак а рьсърї кьте о асемїне ценїе бї-
нечькьтѡаре а оменїреї, менїт а електрїза пре
ачїї аморцїцї шї а ле кьлѡзїзі пре калеа вїртѡцеї.
Ынѡл дїначестїа есте Франклїн деспре кареле
дмпьртѹшїм зрмьтѡареле: Венїамїн Франк-
лїн саѹ нѡскьт ла Бостон дн Амерїка ла ⁵/₁₇ Ген.
1706 дїн пьрінцїї неавѡцї. Лїпсїт де мїжлоаче аѹ
контенїт дмвѡцьтѡра Теологїеї сїре а адѡтѡра
не пьрїнтеле сеѹ дн месерїа ґачерїї лѡмїнърілор.
Дн ал 12 ан аѹ дмвѡцат тїпографїа. Ачеаста аѹ
спорїт дорїнца їсторїеї де кьрцї вьне. Ел аѹ
компѡс версьрї, дозѹ баладе каре сїнгьр вїнде
шї каре аѹ ґост ґоарте плькьте.

Дорїнца де аш кьмпьра о тїпографїе л'аѹ дѡс

дн Англіа де знде ґьрѹ резьлтат аѹ петрекьт
18 лѡнї. Днтьрїнждѡсе дн Амерїка ла 1726
аѹ зрзїт о сопїетате лїтерарѹ шї кѡ аѹторѡл
здор прїетїнї аѹ статорнїчїт а са тїпографїе
знде аѹ днченѡт а тїпърї кьрцї їнтересанте ка-
ре, л'аѹ адѡс дн легьтѡрѹ кѡ мѡлці дмвѡцацї.
Ла 1730 с'аѹ кьсьторїт, шї с'аѹ зркат а се дн-
делстнїчі кѡ шїїнцеле маї алес кѡ електрїчїта-
те дн каре аѹ ґькьт аша де марї афлърї дн-
кьт ла 1762 знїверсїтатеа де Оксфорд л'аѹ нѡ-
мїт доктор. Лькьїторїї Норд-амерїчеї, че сьнт де
вїцѹ де Енглезї, днченѡсѹ не атѡнче а се тьнзї
деспре Гьвернѡл Англіеї кѡ ар ґї трактьнд а-
чеа колонїе ка о мастїхѹ. Шї ачеастѹ немѡл-
цемїре аѹ деосевїт не партїда патрїоцїлор де ла
ачеа, а Фїло-Енглезїлор. Гьвернѡл Англіеї, во-
їнд а кьщїга де пьртїнїторїї не Франклїн, л'аѹ нѡ-
мїт Генерал дїректор а пощелор, дар пентрѹ кѡ
ачеаста нѡ л'аѹ днстрьїнат де ла їнтересѡл па-

Ф Р А Н К Л И Н.

трієї, апої л'аў скоє дін постъ ші де атѣнче фъ-
ціш аў конѣптѣїт кѣтръ скѣпареа Амерічеї. Дн
вѣрстѣ де 71 ані аў мерє ла 1676 ла Паріс
ѣнде ера агент секрет, карѣкѣнд ла 1778 Фран-
ція аў кѣносѣт неатѣрнареа Амерічеї, Франк-
лін с'аў дмѣцѣошат ка амбасадор а реплѣблі-
чеї норд-амерікане, ші с'аў трактат кѣ маре
респект, днтѣрнѣндѣсе дн Амеріка аў фостпре-
зідент а Пенсілванієї ші дѣнѣ о віацѣ мѣноасе
дн лѣкрѣрї фолосітоаре центрѣ компатріюції сеї
аў рѣносат ла 1790 дн вѣрстѣ де 78 ані. Спре
ал чінстї Амеріка аў пѣртат доліо (черніре) пре-
кѣм ші Франція. Ел есте афлѣторѣл ферітѣ-
нѣлѣї ші алтор інтересанте. Франклін пѣтрѣн-
дѣ кѣ лѣмѣрїре віаца омѣлѣї ші ініма са чеа
новїлѣ нѣ аве алте дорїнце декѣт вінеде омѣ-
ніреї. Ел ш'аў вѣрїт о сістемѣ де фїлософіє ка-

ре ва фї траїнікѣ. нїме нѣ кѣноасѣ маї віне
методѣл а десвѣлі дмѣцѣтѣра де морал, а о
аплїка спре дндаторїреле прїетенїєї ші остене-
ліле шїє фолосітоаре, ші патрієї. Нїмїк есте маї
плѣкѣт декѣт четїреа проверѣїлор (зїкѣтоарїлор)
а лѣї Мошѣ Рїшар. Франклін аў копѣс дн-
сѣш епїтафѣл че с'аў пѣс престе алсеї мормѣнт
ші кареле есте зрмѣторѣл:

„Аїчі заче трѣпѣл лѣї Венїамїн Франклін, з-
нѣї тїпограф, кареле ка скоарѣа знеї кѣрѣївекї,
де ѣнде с'аў лѣат кѣпрїндереа, ші с'аў лїпсїт
де тїтлѣл ші де аѣрїреа са, аў ремас прада вер-
мелор, дар днѣшн ѣвражѣл нѣ ва перї (прекѣм
се креде) кѣчї одїнеоаре еар се ва днѣцѣоша
днтр'о едіціє маї нозѣ ші маї фрѣмоасѣ, дн-
дрептатѣ де аѣторѣл.“

КЕНГЪРЪЛ СЪЛТИТОРІ ШІ ГЪЗГАНЪЛ САКОС.

(*Didelphis marsupialis*).

Ачест анімал есте дін ордінъл ал шеселе дін
розитоаре-сугътоаре, дн мърімеа энѣ дѣхор,
трѣще дн Сѣд-Амеріка (де амеазъ-зі) не спе-
те есте врѣн (сър тѣвчѣй) сар ла пѣнтече гал-
вѣн. Дѣпъ че се насѣ, фемеіца поартъ пѣй сеі

дн эн сак аѣлторѣ не пѣнтече, каре сак се дн-
днкіде ші се дескіде прін оарекаре мѣскѣле че
аѣ дн фѣнд піце. Еа наше пѣй не копт ші
фоарте мѣк, де ачеа жл поартъ дн сак атѣта пѣ-
нѣ жі крѣще пѣрѣл ші днчѣне а ведѣ.

КЕНГЪРЪ СЪЛТИТОР ШІ ГЪЗГАНЪЛ САКОС. (DI DELPHIS MARSUPIALIS).

Днасемънаре кѣ ачеста есте Кенгъръ сеаѣ
Маре епѣре сѣлтѣтор, днѣцошат дн ікоана
де астізі. Ачест анімал трѣще дн соціетате не ла
Ноза-Оландъ, пічоареле дінаінте ле аре фоарте
скѣрте де о палмъ, сар челе дінапоі сѣнт 4 пал-
ме лѣнці. Карнеа се мѣнѣнкъ, кѣнд шеде се
раземъ не коадъ, нар сѣрїнд се аѣтѣ ка кѣ эн
жѣдѣ, салтѣріле лѣі сѣнт де одатъ де 16 палме,

ел піне коада цапѣнѣ ші днтінсѣ ші кѣ еа се
апѣрѣ дѣнд ловітѣрі ка кѣ эн грѣс вастѣн.

Фемеіца наше эн пѣй маі мѣк декѣт эн шоа-
рек; де асемене аре ла пѣнтече эн сак энде
дѣпъ че с'аѣ нѣскѣт поартъ пѣнѣл 9 лѣнці, ші
дѣпъ ачеа маі алес атѣнче кѣнд аре се скане
де вре эн дѣшман.

Н О Ж Ъ Д Ж Ь І Р Е Д Е П Е Й.

Іспіта а҃ доведіт кѣ тесковіне де стрѣгѣрі е-
сте мѣлт маї де протімісіт декѣт скоарца де
стежар пентрѣ дѣвіреа пейлор. Дѣпѣ че са҃пре-
гѣтіт пейле дѣпѣ обічеѣ, апої се пѣн дн кѣзі,
кѣ дѣвалѣ де тесковінь. Треїзечї сеа҃ патрѣ-
зечї зіле есте де а҃ѣне пентрѣ десѣвѣршіреа
дѣвірей. Фолосѣріле че есѣ дін оастѣел де дѣ-
віре сѣнт ѣрмѣтоареле: 1 де а олѣкра дн маї

пѣцін тімп, 2^а економіа че се поате фаче прін
ачеаста фїнд скоарца стежарѣлѣї скѣмпѣ; 3^а
де а да пїелеї ѣн мірос пѣкѣт дн локѣл аче-
лѣа де дѣбеалѣ че есте несѣферїт, 4^а дн-
сѣвршіт трїнічіеа пелеї дн ачест кїпрегѣтітітѣ
есте дндоїтѣ декѣт ачелеї че есте лѣкратѣ кѣ
дѣбеалѣ де скоарцѣ де стежар.

Ф А Ч Е Р Е А Л Ж М І Н Ъ Р І Л О Р.

Дїнтре тоате мїжлоачеле днтреѣїнцате пентрѣ
дмѣвѣртошареа сеѣлѣї вара, днтреѣїнцареа пїе-
трїї акре (alun) шї кїпѣл дналѣвірей лор дн локѣріле
ѣмѣроасе шї ѣмеде сѣнт челе маї де протімісіт.
Асемїнеа прін адѣоїреа ѣнеї мїчї кѣтімї де сѣл-

фат де зїнг сеа҃ ачетат де пѣлѣмѣ (ѣн фел де
саре хемїкѣ) се пот дмпедєка кѣрѣереа лѣмі-
нѣрілор, шї пентрѣ ачеаста а ле фаче се ардѣ
кѣтрѣ сѣвршіт фѣрѣ а кѣрѣе, чеѣа маї мѣлт де-
кѣт орї каре алтеле,

Л Ж Н Т Р Ж Л Б І С Е Р І Ч Е Й С Ф. М О Р М Ж Н Т.

Днтре нѣмероаселе монѣментѣрі а Іерѣсали-
мѣлѣї, каре нї днсѣмнеазѣ історїа сѣжнтѣ, шї
каре дндеамнѣ аколо кѣдетѣл крещїнѣлѣї спре
евлавїе шї смєренїе, есте маї алєс бїсерїка
сѣжнтѣлѣї Мормѣнт, пентрѣ кѣ еа фїнд локѣл
днтрѣнїрей евлавїошїлор пелерїнї дін тоате пѣр-
ціле лѣмеї, а҃ днѣлѣат Іерѣсалимѣл ла рангѣл
ѣнеї полїтїї сѣїнте, шї с'а҃ фѣкѣт пентрѣ мѣр-
тѣрісіторїї крещїнїтѣї ѣн обїект де чеа маї а-
дѣнкѣ днкінаре шї сєѣас, кѣчї не ачєл мїк лок
не каре еа есте зїдітѣ, са҃ сѣвѣршіт лѣкрѣл
чєл маї маре, че а҃ вѣзѣт лѣмеа, шї релїгїа ноа-
стрѣ а҃ сєрѣат чєл маї стрѣлѣчїт трїзмѣ а дѣм-
незеїрей сале прін моартеа шї днѣїереа Д. Іс.
Хс. Бїсерїка Сф. Мормѣнт се алѣтѣєще а нѣ-
ме дін трїї бїсерїчї, каре днсѣ тѣстрєле сѣнт
дмпреѣнате сѣнт ѣн акомпєремѣнт алѣтѣратє фї-
їнд де ла вєст спре ост. Ачєа каре маї алєс
се нѣмєще а Сф. Мормѣнт есте ла вєст, лѣнгѣ

ачеаста се а҃лѣ ачєа а мѣнтєлѣї Калѣварїк шї
лѣнгѣ ачєаста маї спре рѣсѣрїт бїсерїка а҃лѣ-
рей сѣїнтеї Крѣчї.

Бїсерїка днсаш еєте ѣн монѣмент мѣрєц шї
пре фѣрѣмос дін тімпѣл вїзантїк, шї днтрєче не
тоате алтеле де ачєст фєл дн подоаѣе, фѣрѣм-
сєцѣ, шї мѣєстрїе архїтектонїкѣ, пѣн шї не бї-
серїка Сф. Софїей дін Константїнополї каре се
сокотєще ка ѣн модел а ачєлєї архїтектѣрі. —
Де шї бїсерїка Сф. Мормѣнт нѣ арє акѣм ачєа
формѣ дн каре са҃ зїдіт де Сф. Елєна, маїка
дмпѣратѣлѣї Константїн чєл маре, пентрѣ кѣ
крещїнїї краї де Іерѣсалим а҃ мѣрїто шї а҃ дн-
фѣрѣмсецато дн фєлѣрїте кїпѣрі, прін каре кѣ-
трѣ форма чєа дін тѣї вїзантїкѣ са҃ маї адаос
дмподоѣїрї дѣпѣ гѣстѣл готїк шї араѣїк; днсѣ
кѣ тоате ачєсте варїєтѣцї де стїлѣрї шї кѣкрѣ-
пѣтѣріле че се вѣд не фачада єї ка нїще лѣ-
крѣрї а тімпѣлѣї шї а вѣрѣѣріей, тоате пѣрціле

ей ла эн лок формаазъ эн днтрет пре фремос. Асеміне ші партеа ача дін лъвнтръл адевъратеї вісерічі а Сф. Мормжнт, каре аў арс дн 12 Окт. 1807 къ акоперемжнтъл ей чел рътэнд саў фъкът ла лок дн кържнд дъпъ ача къ келтэнала Гречілор ші дъпъ планъл энї архітект грек дін Константінополі нѣміт Комено Калфа; пѣстржндъсе днтръ челе де кѣптеніе форма че де маї наінте.

Прівіреа че дмѣцошазъ ачаестъ сѣжнтъ зідіре, есте днтръ адевър імпозантъ ші німерітъ, спре а фаче кѣвеніта імпресіе асѣпра кѣдетелор, потрівіт къ сѣінценіа обіектълї. Днтрареа де кѣптеніе дн вісерікъ се афлъ ла партеа деспре амеазъ зі. Днаінтеа ачестіа ла стѣнга се афлъ сѣнт о камаръ волтітъ шесъ тѣрчі пѣзіторї къ варѣе алѣе лѣнці. Ла днтраре дн вісерікъ се веде днаінте о таблъ лѣнгѣреацъ де мarmorъ алѣъ, днхѣндѣратъ къ гратїї, не каре саў энс къ мірѣрі трѣпъл Домнѣлѣї Хрістос де кѣтръ Іосіф дін Аріматеа ші де Нікодім. Ла дреапта се веде эн кафас; аїче есте локъл кѣпѣценелор дн мѣріме де 18 палме дн квадрат, ла кареле дѣк тот атѣте скѣрі. Дн фѣнд стаў алѣтѣре доѣъ капеле волтіте, ші анѣме: энна не локъл, энде с'аў піроніт Д. Хрістос не крѣче, ші алта не локъл, энде саў ашезат крѣчае лѣї днтре чїї дої тѣлхарї, ші энде пѣрѣре ард 13 канделе. Локъл крѣчеї Домнѣлѣї есте кѣпѣшїт ші акоперїт къ табле де ардінт, не каре сѣнт сѣпате дн лїмба гречеаскъ кѣвінтеле псалмістълї: „аїче аў сѣвършїт Дѣмнезеў ші Домнѣл мжнтѣіреа ла мїжлокъл пѣмжнтѣлѣї днаінте де сѣте де анї.“

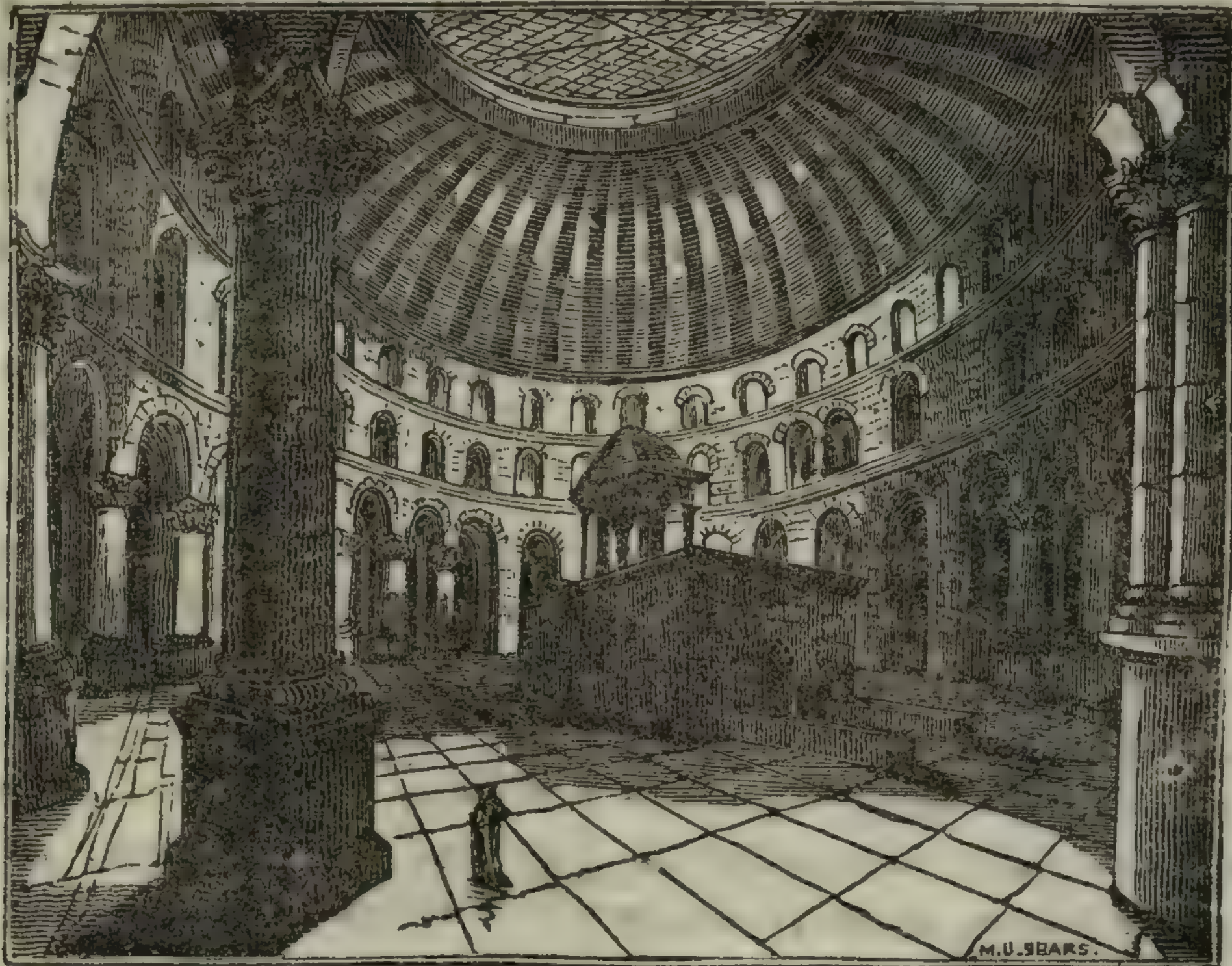
Днтре ачест лок ші днтре локъл крѣчеї тѣлхарїлѣї дін стѣнга, се аратъ о крѣпѣтѣрѣ дн стѣнкъ, каре се зіче къ саў діспікат дн времеа пѣтімїреї Длѣї Хрістос. Сѣъ параклісѣл Сф. крѣчі се афлъ ачел а Сф. Апостол Іоан, дн наінтеа кѣріа ста одїнеоаръ секріеле де пеатрѣ ачелор днтѣї краї крещїні де Іерѣсалїм, Готфрїд де Бѣїлон ші Балдѣїн, днсе ачесте саў дѣрмат дн ѣрмъ де кѣтръ Гречї, карїї аў астѣпат

къ іпсос пѣн ші днскрісѣріле ашезате не пѣрте. Коворжнд дн цос не скѣріле сѣс днсемна-те, ші дндрентжндѣне спре дреапта, аѣнѣем ла колона, лжнгъ каре саў днкоронат ші с'аў батѣкорїт Д. Хрістос, ші маї департе тот дн ачае діректіе не 21 трепте ла параклісѣл Сф. Еленей, ші де аїче не 11 скѣрі дн цос ла локъл, энде саў афлат крѣчае мжнтѣїторїлѣї лжнгъ ачеле а челор дої тѣлхарї.

Апроане де днтрареа дн параклісѣл Сф. Еленей се маї днсемнеазъ локъл, энде осташії аў дмѣрїїт хайнеле Домнѣлѣї. Де аїче спре меаѣноапте аѣнѣем ла параклісѣл лѣї Лонгїн, кареле дъпъ че аў дмѣнѣс къ сѣліца коаства мжнтѣїторїлѣї се зіче, къ аў фъкът мѣлці анї покѣінѣъ дн ачест лок, ші де аїче спре апѣс несте кѣтева трепте ла параклісѣл Гречілор, энде о вортъ рътэндъ къ діаметрѣ де 2 палме се днсемнеазъ ка кентръл пѣмжнтѣлѣї. Мергжнд де аїче днаінте спре апѣс, апої трїї зші къ гратїї афлѣтоаре днтре доѣъ колоане лате, дѣк дн вісерїка сѣжнтѣлѣї Мормжнт.

Ачеста формаазъ эн ціліндрѣ акоперїт къ о кѣполь, а кѣріа діаметрѣ есте де 72 пашї. Доѣ колонаде энна песте алта се днтїнд дн цѣрѣл пѣрецілор рътѣнзі а вісерїчеї. Кѣпола аре ла мїжлокъл чел маї де сѣс о фереастрѣ маре рътѣндъ, каре ла марѣїнеа чеа де сѣс а ікоаней де астѣзі, се веде дн парте), прїн каре вісерїка капѣтъ а еї лѣмінъ, дрепт сѣнт дннса се дмѣѣдошазъ прівїторїлѣї Сф. Мормжнт. Зїдіреа къ тѣрнішорѣл дін мїжлокъл вісерїчеї (везї ікоана) акопере о стѣнкъ днѣлцатъ престе подїтѣра вісерїчеї, ші кѣпрїнде дн лъвнтръл ей параклісїѣл днѣрѣлѣї ші а Сф. Мормжнт. Амжндѣъ ачесте ла эн лок аў дмѣреѣѣріме 70 пашї ші о днѣлціме ка де 50 палме. О зше дѣче маї днтѣї дн параклісѣл днѣрѣлѣї, че есте днѣрѣкат къ адамаскъ рошѣ, ші энде се афлъ пеатра, де не каре днѣрѣл аў вестїт мїроносїцілор дмѣїереа Домнѣлѣї. Де аїче трежнд прїн

ЛЪЪНТЪЛ БІСЕРІЧЕІ СФ. МОРМЖНТ.

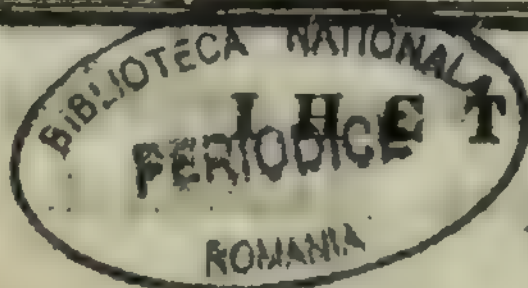
о зше мікъ, ла каре спжизъръ о пердеа де сто-
тъ де мѣтасъ кѣрмъзіе, аѣнцем ла ал доіле
паракліс. Аіче се афлѣ мормжнтѣл дѣмнезеес-
кѣлѣі нострѣ мѣнтѣиторѣ, ачел мормжнт, дес-
пре кареле Шатобраін нїмерїт ворѣще зікжнд:
„къ ачест мормжнт дїнтре тоате мормжнтѣріле
нѣмжнтѣлѣі, есте сїнгѣрѣл, кареле ла ѣедека-
та де апої нѣ ва скоате ѣн морт дїн тржн-
сѣл.“

Локѣл, дн мїжлокѣл кѣрѣіе се днналѣ Сф:
мормжнт сѣнат дн стѣнкѣ, шї дмѣрѣнаткѣ мар-
морѣ алѣстріе, есте фоарте стрѣмт, шї аре нѣ-
маї 8 ѣрме лѣнѣіме; шї 7 дннѣлѣіме. Сѣркоѣа-
тѣл днѣш аре о лѣнѣіме де 6, лѣіме де 3,
шї аджнѣіме де 2 палме. Алѣтѣре се афлѣ ка-
дрѣл ѣнѣі Артїст Іспанїол, че дмѣѣцошазѣ дн-
віереа Домнѣлѣі Хрістос. Локѣл есте аша де
стрѣмт, днжнт нѣмаї 3 сѣаї чел мѣлт патрѣ
персоане потаїче фаче рѣгѣѣнї де одатѣ. Пѣ-

реѣї стѣнѣеї сжнт дмѣрѣкаѣї кѣ марморѣ алѣѣ.
Чїнѣїзѣчї де канделе де арѣїнт каре ард зіѣа шї
ноаптеа прїчїнѣеск о дннѣдѣшалѣ, шї мѣкар кѣ
сѣс сжнт фѣкѣте рѣсѣфлѣторї, тотѣшї волта ес-
те негрїтѣ де фѣм. Ачесте маї сѣс арѣтате
локѣрї шї параклісѣрї, че кѣпрїнде бїсерїка Сф.
мормжнт, се афлѣ дн стѣнѣнїреа деосевїтелор
конфесїї крѣщїнешї.

Сф. мормжнт есте акѣм а католичїлор; ѣї лаѣ
довжндїт а доза оарѣ ла 1690 прїн мїжлѣчїреа
лѣї Льдовїг ал XIV, дѣлѣ че де ла 1674 жл
апѣкасе Грѣчїї. Ачест дїн ѣрмѣ се афлѣ дн стѣ-
нѣнїреа локѣлѣї рѣстїгнїреї; параклісѣл Сф. Е-
ленеї есте а арменїлор шї Копѣїї аѣ о араторїе
мїкъ. Чеа днтѣїа візїтѣ костїсѣще 33 лѣї де
персоанѣ, шї нѣмаї дн зіле де сѣрѣѣторї есте
днтрареа слободѣ.

С. С. Б.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ

ИКОАНА ЛУМЕИ.

ФОАЕ

ПЕНТРЕ

ИДЕАЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

№ 52.

ІІІІІІ.

1841.

ФІСІКА (КЪНОЩІНЦА ЛЪКРЪРІЛОР ФІРЕЙ) (Ърма).

Астїзі дескоперїрело челе маї фрѣмоасе, шї челе маї екстраордінаре феномене не сѣнт кѣнос-кѣте, шї дїмпрезїи кѣ Галелео, Торїчелї шї Паскал пѣтем кѣмпенї аерѣл. Пѣмаї прїи ачеастѣ дескоперїре с'аї пѣтѣт аїла маїїна пневматїкѣ (де а скоате аерѣл) помпеле шї барометрѣл.

Аерѣл, не каре зїи ом де оетатѣрѣ мїжло-чїе поартѣ асѣпра са, с'аї калкѣлат а +ї де 13.440 окѣ, аерѣл че дїнтрѣ дїи пїлмѣнїле ноастрѣ прїи ресѣларе есте де аїзїне а пїнеа пѣтереа ачестѣї трѣи манїи, а пѣстра кѣмпенеа, шї а дїмпедека не атмосферѣ де а не фарма.

Паскал дорїнд а дївїнѣ не лѣмеа дїмѣцатѣ, каре тѣгѣдѣа дїнкѣ грезтатеа аерѣлї, дїндем-нѣ не прїетїнѣл сеї Перїер а се сѣї не мѣнтеле Пїндом кѣ зїи барометрѣ: деакѣ аерѣл ва +ї греї зїчеа ел, меркѣрїл се ва коворї. Дїнтрѣ адївѣр, кѣ кѣт Перїер се дїнїла кѣ атїта меркѣрїл се да дїи пїоїсїа дїнѣл мѣнтелї.

ера кѣ трїи пїлмаче маї цос декѣт ла поалеле мѣнтелї.

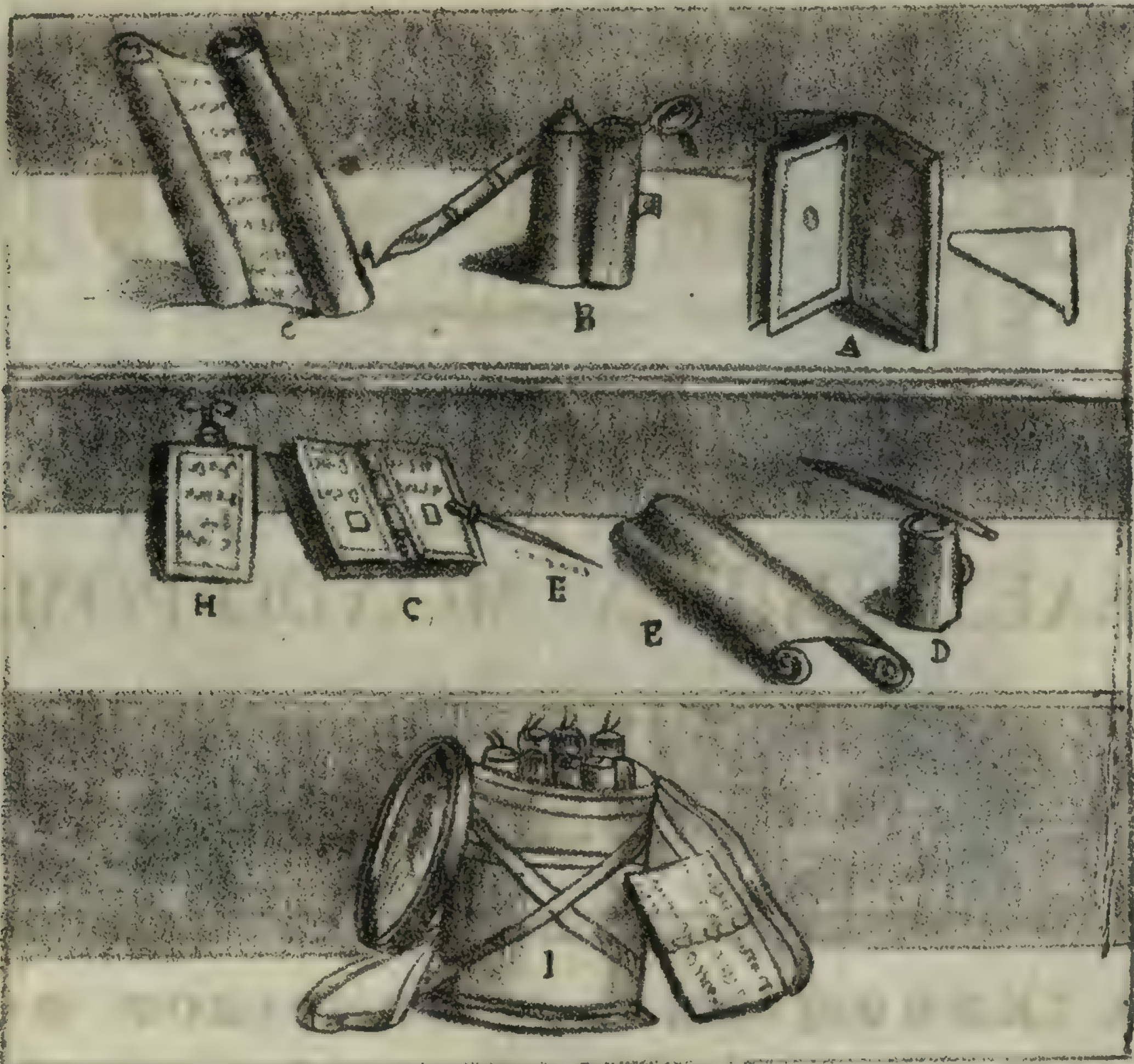
Грезтатеа атмосферїе арѣ асемїнеа оарекаре дїрївїре асѣпра трѣпѣлї оменескї. Аерѣл клїмеї ноастрѣ есте ачел че не плаче; деакѣ лѣкѣторїї мѣнїлор, депрїншї а ресѣла зїи аер, рар, шї зїшор, кѣльторескї дїи клїмеле зїи де грезтатеа атмосферїе есте маї дїнсемнѣтоаре, нѣ пот а се дїмпротївї дїндесїреї аерѣлї де дїн-афарѣ шї лї се фаче дїи кѣнд дїи бѣнд маї сїм-пїтоаре. Кѣлѣзїї де ла Шамонї, неовосїцї дїи мѣнїцї лор, аїе пот мерѣе кѣтева чеасѣрї дїи шесї. Цїркѣлапїа сїнїцелї се аїлѣ атїнчї сѣ-пѣсѣ ла фоарте мѣлте скїмѣрї, зїї везї дїно-ворацї де нелїнѣше шї дїнтрїстаре; шї деакѣ се дїндепѣртеазѣ де патрїа лор, паре кѣ ар +ї сїм-пїт невоса а се дїнѣрна.

Афарѣ де грезтате, аерѣл маї арѣ дїсѣшїреа еластїчїтѣцеї, шї аїеа де а се дїнїнде пентрѣ а форма зїи трѣи.

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE

ROMANIA

СКРІСЪЛ ЧЕЛОР АНТИЧІ (ВЕКІ).

Местешагъл скрісълї есте аші рости гъндъл прін літере ші семне фъкъте не вре о матеріе, зрзіторїі скріерїі се сокотеск Фенїченїі, қаре а+ларе апої прін Кадмъс аї трекът ла Гречї, Етрърї ші Романї. Дїнтїі скріеа оаменїі не піатръ, плъмъ, бронз, скоарцъ де копачї шї дн векъл ал 3^а днаїнтеде Хс. не папіръл егїнтеан. Де ла анъл 800 не хъртіе де вѣмбак, іар дїн 1300 не хъртіе фабрікатъ дїн пѣнзъ деїн шї кж-мепъ.

Ікоана де астїзі дмфъцоназъ пърціле канце-лерїеї сеаї бїбліотїчі еліне, а. f. g. h, ера та-блете шї стїле (кондеї) де скріс с, е. манъскріп-те днвълїте де папіръ сеаї пергамент, І ера о кѣтіе дн каре дн деоссебї се пѣстра зн звражѣ днтрет.

Тавлетеле ера де оо де елѣфант (фїлдїш) мѣ-рвїте кѣ чеаръ, престе каре се скріе кѣ зн стїл аскѣїт, ла мїжлок авѣ кѣте зн вѣмв че де дм-

пїедека де а се ліпї зна де алта, атѣнче жннд се стрѣнцѣ дн форма знеї къртічеле. Маї адесе се днтревзїнца трестїї сеаї казамарїх спре а скріе не папіръс каре се дмвълеа дн томърї. Ачест вълътѣк, прїнс не дозъ цїліндре, ера скріс дн колоане дїн сѣс дн цїос. Дѣпре ачеле че с'аї афлат сѣс пѣмжнт дн четатеа Ерѣланъл, че аї зѣкът 18 веакърї аконерїтъ сѣс лава мѣнтелї Везѣвїй, колона се алкѣтѣеще дїн 40 рѣндзрї, лѣнцї ка 4 децете; еле ера кѣпрїнсе кѣ лінїі рошіе, фїешкаре томера днсемнат кѣ зн нѣмър днкіс дн о кѣтіе де формъ октогоанъ, шї дїн каре се скоате прїн о корделѣцъ че ера де са прїнесъ.

Копїїле знеї кърці ера аша де грет а се фа-че днжѣт тревѣсачїнева сѣ фї фост фоарте авѣт ка се аївъ о бїбліотїкъ, шї де ачеаста не днчет се рѣспжїдеа лѣмїнареа. Кѣтъ днлесвїре шї спо-

ріре аї адже дн тімперіле позь тіпографіло се | реле кь жертве мічі адзнь феліріте щіинце дн
днкредінцазъ кеар днсвш четіторн.лікоансі, ка- | тоате векьріле ші пьрділе лемеі.

ІЗОЛА БЕЛЛА ПЕ ЛАКЪЛ МАЦІОРЕ.

Дн лакъл Маціоре (Lacus Verbanus а Ро-
манілор) каре се днтінде днтр'о лєнціме де 10
ші о льціме де 1½ міль, днльціндзсе 650 пал-
ме песте фаца мьреї Медітеранс, ші кареле прі-
меще дн сінзл сьї ржєрі днсьмнштоаре, партеа
чеа маї маре есте а Піемонтълєї ші чеа маї мікь
а крьїєї Ломбардо-венеціане. Цермьріле ачес-
тєї лак днформеазъ єн контінент фрэмос де
мьнчеї кь мьлте сате, касе де царь, вїї, гръ-
діні ші пьдєрі де кастанї. Днтре подоавеле че-
ле фрэмосе а лакълєї сьнт інсьлеле Боромєї-
че, аша нєміте де ла фаміліа Боромео, кареа
де мьлте векьрі авса дн стьпжнїре челе маї а-
вєте пьмжнтєрі де не лєнгъ лакъл де Маціоре.
Віталіано Боромео аї оржндзїт ла 1671 а се
ашеза пьмжнт де гръдінь не 3 стьпчї гоале а
ачестєї лак ші а се фаче терасе. Асфел ш'аї
лзат днчепзтєл лор Ісола белла, Ісола мадре,
л'Ісоліно ші Ісола деї Пескаторї, днтре каре
челе дозъ днтгьї пєнтрє а лор десфьтштоаре
позїціє сьнт маї днсьмнате. Ісола мадре, че е-
сте дмпопорать кь фасанї, се афлъ дн мїжло-
къл лакълєї. Не шенте терасе се афлъ, ача-
ръ де о гръдінь фолосїтоаре, чїпрї, дафїні, ка-
станї ші мїрці. Ісола белла есте фоарте дм-
фрэмсєцать. Еа дмфьцошазъ о четьцє фрє-
моасъ де 4 ржндєрі, че есте апроане де церм
ші дн каре аї лькєїт кьтева лєні конції Боро-
мео. Прїн пещера Терена се дмпрезнь четьцє-
на кь гръдінеле, че сьнт пьлжнтате дєлъ гєс-
тєл францєз не 10 терасе, каре спре фєнд се
стржмтеазъ. Тотєл аре прївіреа єнєї пірамїде
тжмпе, не а кьріа вжрф се афлъ єн єнокорн ко-
лосал, стема фамілієї Боромео. Арборї де пор-
токале ші де альмьї, се днтр'єнєск дн тєфарї
фрємшї, сеаї болтїндзсе дмформеазъ алєє, ші
дмпрьщїє аїче а лор пьлкєт мїрос; дафїні дн-

налці дмформеазъ єн мїк рьдїт; асемїне сьнт
мїрці ші чїпрї, дмпрезнь кь родїї, а кьрора поа-
ме аїче афєнг ла коачере, кьчї мьнції, карїї
днкєнцєръ лакъл, сьлжєск інсьлєлор ка зїдєрї
апьрштоаре дмпротїва вьнтєрілор рєчї. Кь тоа-
те ачесте кліма Ісолєї мадре есте маї пьлкє-
тъ лєкьт ачєа а Ісолєї белла, фїїнд кь не а-
чєастъ дн жрмь портокалїї ші альмьїї, се апь-
ръ дн тімпєл єрнєїпрїн аконопермїнте де сьжн-
дєрї, ба кьнд есте фоарте фріг трєвєє сь
се пєє дєдєсєвт мангал. Лькєїторїї Ісолєї дєл
Пескаторє, фак нєгоц кь пещє ла Мілан ші Піє-
монт ші фак кьте одать нєгоц не фєрїш.

Дн вєстїтєл палат а Боромєїлор не Ісола бел-
ла се поате сьї не ськрї лате, ла а кьрора пь-
рєцї сьнт анінате марчєлє ші статєлє Боромє-
їлор прєкєм: пьлєрїї де кьрдїналї ші дєдєчї ші о
днтрєїтъ коронь. Галєріа де кадєє есте дна-
вєцїгъ ші сьжмьпъ, днєс рьї дноржндзїгъ. Кь-
тєва капєтє де Леонардо ші Тїчіан, зєгрєвєлє дн-
сємнате де Лєка Цїордано, Прокассїні ші Скі-
доне, даї ачєстєї колєкцїї єн прєц марє. Дн-
сєшї камарїлє сьнт столїчє кь марє лєкє дє-
прє гєстєл вєкїї, ші аратъ фоарте мьлт фала і-
талїанъ. Сьв тоате балдахїнєлє ші не тоцї
пьрєцїї, кеар не подїтєръ стрьлєчєщє дїві-
за Боромєїлор „Humilitas“ сеаї а лор ємьлє-
мь.

Фоарте інтєрєсантє сьнт камарїлє дєдєсєвт а
палатєлєї, карє дмформеазъ єн апармєнт дн-
трєг де пещєрї. Тоцї пьрєцїї сьнт аконоперїдї кь
пєтрїчєлє ші ськоїчє дєлъ кїпєл мозаїк, ші пар-
дєсала де асемїнє мєщєшєдїт ашєзатъ. О рько-
рєалъ пьлкєтъ дємнєщє дн ачєстє лькєїнцє сьє-
пьмїнтїчє, днтре карє єнєлє сьнт дмподєбїтє
кь статєє фрємосє, прєкєм чєлє маї днсємн-
тє сьнт Вїнера ші Флора, лєкрато де мьна лєї

І С О Л А Б Е Л Л А П Е Л А К Ѣ Л Д Е М А Ц І О Р Е.
(ДН ІТАЛІА).

Канова, наръ алтеле се рекореск де апеле кър-
гътоаре.

Кълъторнѣ Кгеіі зіче дн жърналѣл кълъторі-
ей сале прін Італіа деспре ачест лок ретрас десѣ-
търотъ ші деспре дмпредѣрімеле сале.

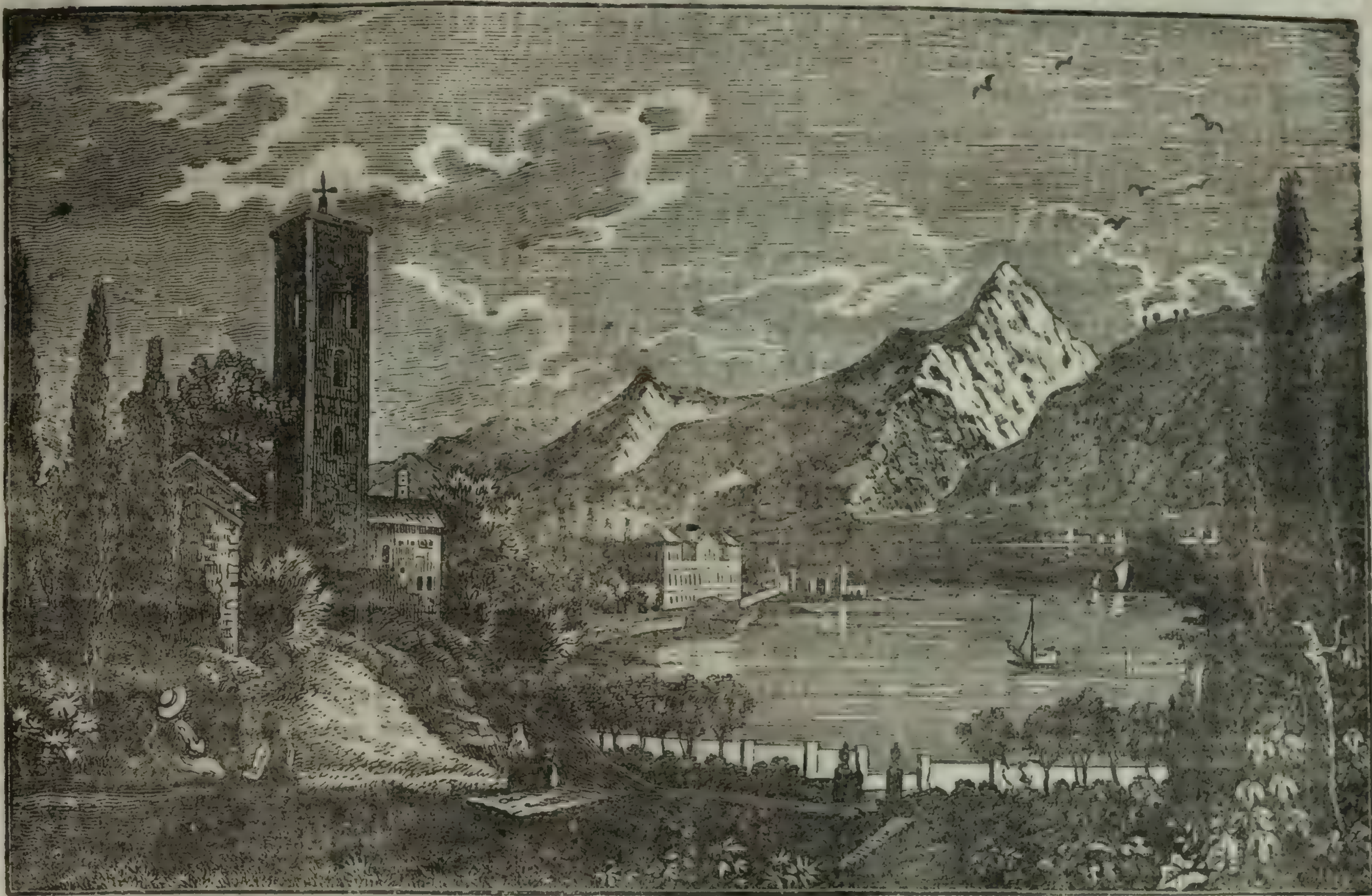
„Дѣнъ че ам черчетат ної палатѣл дн тоате
пърціле сале, ам аѣне не терасса чеа маї де
џос, каре есте аконерітъ кѣ ьрасде верзі ші
днкѣнѣратъ де о галеріе, че дѣчела терасселе
челе де сѣс. Кеар ка грѣдінеле чело снжнзѣ-
рате а Бавілонѣлї сжнт ашезате терасселе ѡ-
на несте алта, ші се спріжінеск де волтітѣрі
тарі, каре днформеазъ ѡн лавірінт сѣнѣмїнтік,
ші дѣк аджн дн стѣнкъ. Ачеаста аѣ фост о
ідеіе дндрѣнеаѣ а лѣї Баромеї Вітіліанѣс, ка

се ѡрзеаскъ дін стѣнчі гоале а інсѣлеї ѡн мін
парадіс, ші се преѣакъ локѣл чел пѣстіѣ а дн-
преѣѣрімей дн ѡнѣл дін челе маї фрѣмоасе.

„Мѣрімѣа лѣкрѣлѣї ковѣршѣще тоатъ днкѣнѣ-
іреа, вѣзінд кѣ не волтітѣреле терасселор се
аѣлъ чіпрі ші дафінї гроші кѣт ѡн барѣат, акѣ-
рора рѣдѣчінъ стрѣвате дн пѣмжнт аджн де ѡн
стѣнжінї. Пѣкат нѣмаї, кѣ зідіреа днѣл нѣ
есте сѣвѣршітъ, ші кѣ сала чеа рѣтѣвѣл дн
партеа деспре апѣс аѣ ремас незідітъ.

„Дѣне о терассѣ неам сѣіт не алта, неам
преѣмѣлат дн алеселе де портокалї, че ера плі-
не де поаме, ам візітат флорѣріеа плінѣ де плжн-
те ші копѣчей, дінгре карїї ѡнї креск ка ші д-
зонїле челе калде, ші се днѣнтесск дн клїма

ІСОЛА БЕЛЛА ПЕ ЛАКЪЛ ДЕ МАЦІОРЕ.
(ДН ІТАЛІА).

чеа стхмпъратъ а лакълѣ съвън чер аша де
еловод. Ної ам прівіт дн портікъл чел де стхнчї
ал волтелор дн лъвнтръ, дн каре съфлъ ън а-
ер фоарте рече, шї не каре волте, кжнд се а-
флъ лакъл дн флѣкс, стръбате прїн крѣпътѣре-
ле стхнчеї, шї ле ѡмпле нъ раре орї къ апъ.
Дъпъ ачеа ам днтрат дн пѣдъреле челе пѣ-
рѣро верзї де дафїні шї чїпрї, каре аѣ о авѣрїре
фоарте пѣкѣтъ, шї дн а кѣрора мїжлок есте ѡн
цѣтернїк катаракт. Дакъ асфел се презмѣлъ
чїнева дн ачест парадїс пѣмїнтеск, шї дншѣлъ-
тоареа дмпрецѣрїме фѣрѣ вое не дѣче дн пѣдѣрїле
де дафїні шї алъмъї, апої дн орїкаре се ацїчъ
дорїнца, де а пѣтеа съ се репоасе (одїхнеаскѣ)
де остенелеле вісчеї не ачеастъ їнѣзъл мѣ-
кар кѣтева лѣнї де варъ. Ла капътъл вестїк
ал пѣдѣреї де дафїні ам афлат ної ѡн мѣрец да-

фїн, дн а кѣріа коаже Наполеон дн періодѣл
вїрѣнцїлор сале аѣ скріс кѣвѣнтѣл „battaglia“.
Къ тоате ачесте крескжнд дафїнѣл аѣ астѣпат
скрісоареа, днжѣт акѣма се вѣд нѣмаї нїще ѡр-
ме че аѣїеа се кѣноск.

„Акѣм нїам сѣїт не а зечеа терассѣ, нарѣ еѣ
ам мерс ла марцїнеа еї, де ѡнде се днфѣцѣшеа
днїнѣтеа меа о прївїре несѣжршїтѣ, маре шї дн-
фрікошатѣ, шї кѣ тотѣл алѣ чева декѣт їкоп-
на че ремѣссѣ днтїпѣрїтѣ дн їнїма меа. Лакъл
чел фоарте днвїфорат, шї а сале валѣрї негре,
каре спѣмжнд се дналца пре стхнчеле малѣзѣї
словозеа ѡн вѣет мѣдїтор. Лакъл се дмвѣлѣсеа
кѣмплїт съвъ стхнче, шї чернѣл днѣзрат вѣпсеа
валѣрїле челе верзїї кѣ ѡн колор негрѣ. Дн
депѣртаре о лѣнтре се лѣпта кѣ вѣнтѣл шї кѣ
валѣрїле, каре дн тот мїнѣтѣл амѣшїнца а о дн-

гиді. Фартана дндоса кіпарошіі чеі фрадеці дн тоате пърціле, ші спъріса пасеріле че се кѣі-върісе днтржншіі ші еле свѣра цѣпжнд днкренціле лор челе дндесіте, еа скѣтѣра копачіі чеі дналці де лавръ арѣнкжнд кренці ші фрѣнзе престе ноі ші престе тѣчеле челе де мірт дене терассѣ.

„Че лѣкрѣрі мнѣзнате! гжндеам дн міне? кѣм прівескѣ крещетеле челе аскѣціте амѣнцилор Роза ші Сомола, ші вріешіі пѣмжнтѣлѣі, Алпіі, дее-пре норд де мѣнциі чеі сѣрі дн каріі се сѣжр-шескѣ, ла а кѣрора пічоаре се афлѣ лѣкѣінце

омінесці ші се пердѣ дн аджнчімеле лавѣлѣі, ші пе челалалт мал ıарѣші се івеск!

„Пачнїчеле сате де пе цермѣрі се ведеа дн мініатѣрѣ дн прежма ноастрѣ, ші а нѣме Стре-са ші Пелѣірате, маі сѣс Данїенте ші токма сѣс Паланца. Кѣтрѣ норд-ост се дналцѣ мѣнтеле Сїм-плон кѣ а сале ріпї ші кѣмпнїїле коперїте де апѣрѣре кѣгїацѣ прекѣмші дрѣмѣл чел але, пре каре омѣл аѣ фѣкѣт ка о кордеа нресте а са кѣлме, арѣнкжнд лавїне ші каскаде дн крешїтѣл сѣт чел днфрїкошат дн лавѣл аджнк, афлѣторѣ ла поалеле лѣі.

Гр. С.

МІЖЛОК ДЕ А ФАЧЕ СЕ РОДЕАСКѢ КОПАЧІ ДНБѢТРЖНІЦІ.

Їн пропрїетар Енглез авса дн грѣдіна са ко-пачі де мері дмѣтрініці, че нѣ да нїчі кѣм родѣ, дечї дн тімпѣл ернеі лѣѣ вар нестїне, пе ка-ре'л стїнесѣ дн апѣ, ші кѣ ın пїнчел мѣрѣі коажа копачїлор. Ачеаста продѣсѣ стерпїреа,

мѣщелор ші а їнсектелор; коажа чеа веко пікѣ, крескжнд дн локѣл ачелїа о алтѣ нозѣ.

Дѣпѣ ачеаста операціе чеа маі маре парте дн тржншіі, лѣѣ о астѣел де пѣтере ші дн-тїнерїре, днжѣт нѣ се пѣреа а ıї маі маре де 20 ані ші фѣкѣ поаме.

ХѢРТІЕ НЕАРЗІТОАРЕ.

Сѣ се моае хѣртїса дн апѣ дн каре се то-пеще мѣлѣ піатрѣ акрѣ, ші ıскжндѣсе еа се ва ıаче неарзїтоаре. Хѣртїа де еете алѣѣ, вѣп-сїтѣ, скрїсѣ саѣ тіпѣрїтѣ, нїчі кѣм се ватѣмѣ,

че днжѣ ачеастѣ операціе о маі дмѣзнѣтѣѣ-ще. Фїешчїне днцелѣѣ кжт де ıолосїтоаре жоа-те ıї днтрѣвїнцареа ачестеї афлѣрі.

ДНТРЕВѢНЦАРЕА ІНІЦЕРѢЛѢІ ДНПРОТІВА ТѢРБАТѢЛѢІ.

Д. Шаревон Доктор ла Ыѣѣ (дн Франціа) аѣ трактат, кѣ о їсправѣ деплїнѣ кжтева пер-соане мѣшкате де кжнї тѣрѣаці, прїн мїжлокѣл їнїцерѣлѣї де вѣпсѣ, дат дн декокціе. Кжтева

жѣрнале аѣ рапортѣїт де ачест мїжлок ıолосїтор днтродѣс де кѣржнд дн Европа де докторѣл Маркетї, каре маі днтыї л'аѣ вѣзѣт днтрѣвїн-цжндѣсе кѣ ıолос де кѣтрѣ ın паран рѣс.

ЖИДЕРЕА АЛИГАТОРЪДЪІ СЕЛЪ КРОКОДИЛЪДЪІ ДЕ ФЛОРИДА (Америка)

Крокодилья есте ача маї маре фіаръ че вие-
цзеще дн ана чеа дзлче, лѣнѣмеа сасе днтінде
пън ла 56 палме. Патріа лѣї есте різл Нїл шї
Нїгръ. Піелеа солзоасъ есте аша де вѣртоасъ
днѣжт глонцъл нъ о пѣтрѣнде, дар не пѣнтече
есте моале. Дн гѣра чеа маре сѣнт днѣшерацї
не фїешкаре мѣсѣ кѣто 50 дїшцї аскѣцїцї. Коа-

да есте деасемїне лѣнѣгъ ка тот трѣпъл, авѣнд
дн партеа деасѣпра дндоїт шїр де солзї аскѣ-
цїцї. Къ ачааста поате рѣстѣрна зн мїк вас,
шї пре ом жл омоаръ къ осїнгѣръ ловїтѣръ. Ел
мѣнѣнѣ пеще, оаменї, вїте, каї, тїгрї & шї спре
маї бѣнѣ мїстѣїре дн лок де десер (мозелїк)
днгїте пасерї шї прѣндїшї.

Съв фалка де цос аро о бешїкъ плїнъ де о
матерїе олеоасъ, ка мосхъ, прїн каре адеменеще
пещїї че сѣнта сале вѣкато плѣкѣте, пентрѣ къ
шї пещїї аї о сїмпатїе кѣтрѣ асемене мїрос.

Крокодилья алсартъ репедѣ, дар къ а невоє
се поате днѣоарче, авѣнд спїнарѣцапѣнѣ. Бо-
четъл сѣї есте зрлѣторї; рѣзѣнѣ днѣсъ нѣмаї
ноапте. Фемсїа пѣно пѣн ла 100 де озъ, дн

мѣрїмеа озлї де гѣнскъ, шї ле днѣгроанѣ дн а-
рїнѣ (нѣсїп); дар чеа маї маре парте лї адѣл-
мекъ шї ле мѣнѣнѣ Іхнемоял (*) днѣтїнѣре-
це крокодилья се поате дѣмеснїцї, Егїптенїї мѣ-
нѣнѣкъ карнѣл шї озлѣ сале.

(*) Іхнемоял, жїтїя де гѣсган, чѣл маї днѣрїкомотушнѣн а
крокодильяї карѣл вѣнѣсѣз омѣ сале, шїпрїк ачааста ф-
нѣнѣсѣз нѣнѣрѣл ачаастѣр фїаре нѣнѣнѣте.

Алігаторъл сеаѣ каіманъл есте крокодільл амерікан маї мік (пън ла 45 палме), солзіл лъї се осевек де аї крокодільлъї, неѣїнд екзтрїле аскъците, ка шї челедалте. Алегаторъ аре 5 децете ла пічоаре денаїнте шї 4 ла челе дінапої. Де шї мънжнкъ оаменї, тотъш

есте фoарте фрікос, ел пене 30 охъ каре се вжнеазъ де пасерїле репарїце.

Ікоана дмѣцoшазъ ѡн вжнат де алїгатор. Селватїїї л пжидескѣ пе мал кѣ ѡн пар маре, шї кжнд фїара се репеде асѡпра лор, іл дн-фїг дн гѣра дескїеъ спре аї днгіці, шї дн ачест кїп сѣ днеакъ дн сжнделе сеї.

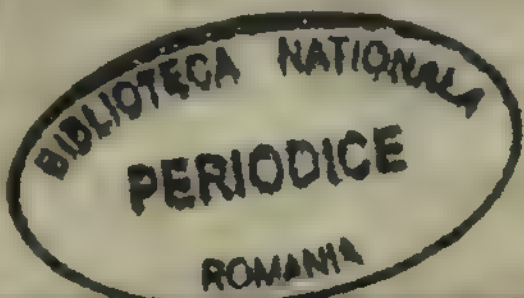
ЕШІАОГЪЛ.

Іх есте о мхлцмїре маї фржмоасъ декжт кжнощїнда кѣ днтръ пжртареа жнеї сар-чїнї пж саѣ кржцат нїчї остенеаль нїчї жертве спре а дивреднїчі апробація пжвлїкъ, шї Ікоана Лжмеї саѣ жрат пж пжмаїде ачїї че авеа невое де а. о четї, че маї мхлт днкъ де лїтерації, карїї прїн кжнощїнда че аѣ де асемїне фoї дн алте лїмвї, аѣ преджїт ме-рїтжл лжкрърілор ноастрє.

Ла жржїреа ачестей фoї перїодїче, чеа днтѣї дн лїмба ромжнеаскъ, Редакція кжно-щеа греотѣїле че дмѣцoша о асемене днтрєпрїндере, дар днкредїндареа че авеа дес-пре а еї днрїжрїре мжнтжїтоаре асѡпра четїторїлор, аѣ дндемнато а пж се днапое д-наїнтеа орї кѣреї педече, шї кѣ ачєастъ персеверанціє іать кѣ Ікоана Лжмеї, днчєпжтъ ла анжл 1840, аѣ днкеет кѣ ферїче шї анжл 1841.

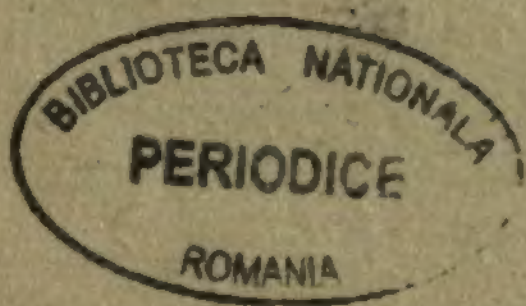
Пєнтръ ка сѣ поатъ днкънє астъ фoає дн мжна шї челор маї пжцін днстърїці, Ре-дакція ар дорї аї маї скѣде прецжл, лжкръ че сар пжтє фаче пжмаї прїн оарекаре ацїжтор статорнїк шї днмжлцїреа пжмържлжї прєпжмеранцілор. Де аїчеа, маїнаїнте де а дн-чєпе пжвлїкація фoей пе анжл 1842, каре с'ар тїпърї пе проджктжл ачїї днтѣї Фа-врічї де хѣртїє дн Молдова, а кѣріа веджтъ шї дескрїєре асемене вом дн-пъртѣшї четїторїлор, саѣ сокотїт де кжвїїнцъ ка прєлжнгъ абонації бекї, се се аджне шї алції ної, шї дндатъ че ва фї пжмържл тотал джїре невоеа Редакцієї, еа се ва ферїчі а пжтє жрма о лжкраре атѣт де днрїжрїтоаре пєнтръ чївлїзація Молдо-Ромжнїлор ка-ре о дорєще ка темєїжл ферїчіреї націонале.

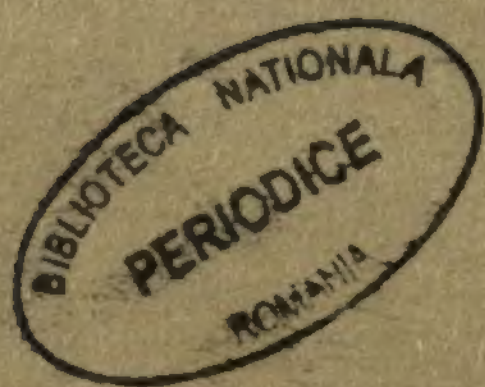
ІАШІІ, 28 Декемврїє 1841.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

12-18-1912

65 ur / vol.

